Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer magine erets

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Amśṭerdam, [5]514 [1753/1754]

תבש תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8849

Visual Library

לילה לדרך. ואע״ג דחייב לפרוך אחתו כמ״ש ס״ח סי״ט בלילה שלפניו (רמ״ח בתו׳ וכ״כ הלבוש) וכב״ר פ״ד מסמע בהדיא בח״כ דבריהם
אחר ולא דהרמב״ם קאחר מדרך הרשות ובגמר׳ אחרי מלך הדין ואם יכול לפייס ער שתמחו ס״ר דהא כתב ולא ביום שנכנס לחרחן וידוע
ריקון בכל ע״ז ושמרת ח״ה הוא ויש לדחוק ולחלק ואמ׳ יורה דרכו דמלך רשותה הוא וגם מ״ש המור בסמוך דלא יבעול אלא בפיתקה הרבה
אחתו ויכיה לה״ל הרמב״ם כפיה מלא כובד ממתניו ולמעה וכו׳ ע״ז ודאי מדרך רשותה קאחר דאל״כ בטלת עונה האורה בתורה:

ראיה לדרך או בראה מן הדרך ולא לפניתם ולא לאחריהם: (והא דבריה הסימן שחייב לפוקדה
אחרי כסהות הוכבו יוסב בקרון וכאן אחרי במהלך. מהרש״ל)

הרמב״ם כמתו על מסרת שת״נוק ישן עלירה אותו רש״נוק נכפה ולא אמרן אלא דלא הוי בר שרתא
בל הוי בר שתא ליה לן כה ולא אמרן אלא דלא פנה ירה עליה אבל פנה ירה עליה ליה לן בה:
ירה ליה לן כה ולא אמרן אלא דלא פנה ירה עליה אבל פנה ירה עליה ליה לן בה:
מה ששין כה עם אשתו צריך שתהא ראשה ורגלותיה זה לצפון וזה לדרום:

רמא שלא להשתין ערום כפני מטתו׳ וכו׳ ס״א:

אחר מחרבים ששונא הקב״ה א המשתין כפני מטתו א ערום המשתין לפני מטתו ערום מביא
ורי ב עניות ולא אמרן אלא מחרר אפיה לפוריא (פי׳ למטה) אבל ג לבראי ליה לן בה
מחרר אפיה לפוריא נפי׳ לא אמרן אלא כארעא אבל ד בבנא ליה לן בה:

מנהג דבתמה אסור: ד כמנהג ליה לן בה. ומ״מ ח״ל צריך שיכסה עליו כליכה״ם ספי׳ פ״ז הח״ל לו בלא הרהור תורה
לסיים הלכות שבת ועוד נחזרה בכלל ולא״ל לחן:

מגן דוד — הלכות שבת — מגן אברהם

נשר הבית נחרת דבל כחבי כל האחיר שבת כהלכתו אפי׳
עלו׳ כלים מוחלין לו אינה לעיקר אי לא עשה תשובה
מהכי ואי עשה תשובה אינה ל״ל. וכרא״ה דאיירי שעשה תשובה
שבה לא מהכי שהם מוחלין לו כדאית׳ בפ׳ יה״כ עבר על כריתו׳
לא תעבה תולה ואיתה
לכן בעבורו
שם סמה כהלכתו מהכי
מיסמנהל לו: (א)
לצרך לאחרים. נעור
ולא תל״ע עשה שבתך
מלאכת נכרים סיינו כדלא
לה אבל אסור ליה לרך
מי לגלגו כו׳ ורא דאל״ר
מלאכת לבר מועט ומעשו
הוא מלאכת מלאה רבא אפי׳
הסמא סיינו אפי׳ אם הסמע
ל ובהה פעים בשאתי
בנ לכני אלא הר״אם כמוכי
ל מעט מבלי ואין מספיק
ל אל אחרי״אם אלי בכלל
בנר מל בו אם לאו ולא
דעה בחר. אח״כ מצאתי בפירקי אבו׳ ברש״י אפי׳ על הרי מבל׳
ראיה אחר הוי עז בגמר שכתב ח״ל הכף לאחה מבל׳ ר״ע אומר
בנת מבלי מבלה דבן חיים לאחרוויי דר״ע לא אחר אלא לאחי שבתו
בנרים אבל אחרים לזרז עצמו בכנ׳ ובער לבבר שבתו ביום ע״כ
לאחים אבל אחר בשר לבבר הבב׳ ול יאמ׳ מיאך לחסר
ר״ל מדבר אים יכיף מוסיפין לו כדאית׳ כו׳ ירבה ביאור דבריו
בה סקנ׳ לעל מ״ש קודם דים חיוב לעונג שבת וקנ׳ מאל ר״ע עשה
חל בלאחים פי שהאחר אלא יאחר אדם מעו׳ בשביל אכילה ושתיה
אחרונה ע״ש אמנו בכל ומב בכל ולא תיכול לאוחין והרגנולים ל״ל
בשבת לאם שמוקיו בשביל אלא יהיה עני וא״כ בטל עונג שבת
ל״ל יאל בדברי ר״ע אלא הוא מיירי בחי אל״ל לו להוציא
עונג שבת ח״ל כל שאפשר לו צריך להוציא לפי עשרו וא״כ קשה
מי בסא דהשב לה הי׳ היינו שהשעה דחוקה לו ונהפיק דבינו
הם בסא דהשב דחוקה לו דא״ל לדידיה שהיה לו מעט אבלו ומי
לאחרים דהיינו אחתיה היו מיחנין לו סיפוק לכל שנו כדרך
ים לאחרים בנהנין קדושי ולריך אחדע דהר״ע דאחר עשה
חול היינו אחין שחמין ולו״ל הלדק׳ בשבת כי אם על ב׳ שעודות
בפ׳ כל בחבי דף ק״ח וא״כ היה אפשר לדבינו אם הוא בכלל זה כיון לצריך לסיפוק אחרים והנו לדקה מחילה לא נחייב בשבת רק בב׳ שעודות
ל״ל בכלל חיוב עונג בלל א״ר דהשעה דחוקה היינו אחין לו כלל מעט ומעולל הכל על הלדקה אם נעשה לו מדברי רש״י שדרש שתוכים בחשעיות
ולא״ל אם דברי רש״י הייתי מפרש

רמב א לכבד שבת׳ ולא יפחות משני תבשילין (וזהר בראשית
עשוד ק״ל) ובתיקוני שבת שיאכל בכל סעודה מג׳
סעודו׳ דגים ע״ז וע״ל דכל א׳ לפי מנהגו בת״ס סי׳ רפ״ח: אם העדלים
מיקרין הסער דגים נכון לתקן שלא יקנו דגים. ולאיש מתשבה שפ״ל
דבריתות (ל״ג): כתוב בס׳
עולת שבת מ״ה מסתע מסונית
דפסחי לע״ג דבי״ם בעינן חבי לה׳
לבל בשבת אסרולה לעשות הכל
לכם עשה ובלבד שלא יבטל זמן
התפלה ע״כ. ואני אומר בשתקע
הדבר ולא לאחר דהא כתיב ג״כ
שבת לה׳ אלקיך אלא ה״ק אף על
פי דל״ת פלגי כי״ע ולאחר לו כולו
לה׳ וכו׳ אבל בשבת בעי׳ נמי לכם
כ״ה בעור ובנגן׳ והוא לא הערתיך
תינה נמי ואפשר שנשתה מועדת
לעניתיה עסקי׳ ר״ן וכ״ר ס״ם
רפ״ח: ב שהשעה דחוקה
היינו מי שיש לו מזון ל״ד סעודות
לאכול כל יחות הבטע בכל יום ב׳
סעודו׳ לא יטול מן הצדקה לאכול
סעוד׳ ג׳ והכי אמרי׳ בפ׳ כל בחבי ע״כ ב״ש ע״ש וברמב״ם כפי׳
המשנה כתב דלא יאכל בת״ם כלום ויאכל סעוד׳ ג׳ בשבת והיינו כדמבני
בגמ׳ מעיקר הוס ל״ל דלא מוקמי׳ ליה בגמ׳ כר״ע אלא לר׳ חידקא ע״ם ומ״מ
אם אין לו אלא ב׳ סעודות לא יטול מן הצדקה לאכול סעודה ג׳ וכ״כ ב״ם
עמ״ם סי׳ רע״ג ס״ב: לוין ברבית למורך סעודה שבת אם אם סעודה מצוה
(ס״ל ירוש׳): ג בכבד שבת׳ כלומר אלא יכבדנו בע״ם שיהו פטיי לכבוד
שבת: ד לעשו׳ מהם לחמים ומכיח בד״ח סמוך לזה מדכתב המור כי
תר״ב שיאכל מולין בטהרה בו׳ ימים שבין ר״ה לי״כ ובקה אלא ט״ הם
אלא ע״כ בי״ע בלא״ה אוכל בטהר׳ וא״ע לחדרבה מפס מוכח דבשבת א״ל
לחבר דאל״כ יאמרו רקו׳ כשתסיר שבת׳ וב״ט אל ר״ה ו״ל דר׳ חיי׳ הוה
מקדש ע״פ הראיה כדאי׳ במסכת ר״ה וא״כ הוה רק יום א׳ ט״ו ל״ל ראיה
לזה מתעניה דף כ״ה דביתהו דר׳ חנינא כל ע״ם היתה מסקה הקטר
שיהו סבורי׳ שאפה׳ פת ומ״מ מוכח מדברי רמ״ח שהטעו לאכול פת כשר
ואם כן צריך לאכול החלות בשבת ולא פת אחר ומיה״ם סי׳ רע״ד ונם כדי
לקיים מצות תלה לפי שהבדה חלתו של עולם כדאי׳ בשבת פ״ב (מ״ב):

רמב׳ מבני

הלכות שבת

רמב להזהר בכבוד שבת׳ וכו׳ סעיף אחד:

א (א) אפילו מי שצריך לאחרים אם יש לו מעם משלו צריך לזרז
עצמו לכבד את השבת ולא אסרו עשה שבתך חול ולא הצטר
לבריות אלא לפי ב שהשעה דחוקה לו ביותר על כן צריך לצמצם
בשאר ימים כדי לכבד השבת. המקנרת עורא שיהיו מכבדים בגדים
בחמישי בשבת מפני ג כבוד השבת:

הגה ב נהגין לנגון כדי שיעור חלה בגיה ד לעשות מהם לחמים לבעלם
עליהם בשבת ויום טוב (סמך מהרלבי רש מסכת ר״ה) והוא
מכבוד שבת ויום טוב ולין לבעלם. יש שכתבו שבתקנת מקומות נהגו
לאכול עליה״ם שקורין שטע״ל״ה בלא שבת וכר לתן מהים מכוסה לתפלה
(מהרי״ל ולא רמיתי לקום לזה):

דין

לאלה רח״ם
לעיבה בחיים
פירוש סי׳ רחה:

כאר הגולה

מפסיק קיב מגרסות
ס״ל בם בסמוך:
תרגם אי יו בשבת
סב:
מקור חדושי רש״י
בפירוש הפרקי מגנות
פ״ה, תוס׳ ופסחים קי״ל
מפסחי קי״ב קי״ל
בגנת קמה פרק ב׳:

קטרת זקנים

לאחריתם וכן על
בגדת הדרך לא
לפניהם כאי לפנינו
שרך בבראתו וכאי
לאחר שרך בראתה
דרמא לא לפניהם
ולא לאחריהם כאי
אבל אחר ודוקם
ות״ש הירץ
כשהשת יוצאת
שקו לדרך אז אסור
ל אמש ע״ש כי אז
אין צרך לזקיקה:
רמא א המשתין
מים כו׳
אר אם רבא לבוש
ומשתרין לפני מטתו
וגם ערום אורתא
דסלהא נקם (רש״י
בפסחה ניך הי׳ ו׳)
הן הנוטל צפורנ׳
בסר נפ׳ מביא לידי
עניות ולשכחת
ולקבו בנים (כ״ה)
אלא ישלן דרך ה״ה
בתחילה ב״ר שמאלו
רבתא״ א ואת״כ יד
ימין אל״ה ב״ר
(אבודרה׳ בש״ה הבמי
צרפת ומרובנציא):
רמב א אפילו מי
שצרך כו׳
ולא אמרן עשה
שבתך חול מ׳ אלא
מי שהשעה דחוקה
לו ביותר שאין לו
אלא כח שבתנין לו
מן הצדקה אבל
לקחין לו ולתרת
לעות ע״ז לא אסר
ר״ן דעשה שבתו
חול רק כראמרת
חז״ל אסר הקב״ה
בניהו עלי ואני מוחל
אבל א״א לו צרך
לכבד השבת כפי
כולתו מ״ם לא ילוה
אלא א״ב יש לו
פרוטה ויכל להתעש
כמשתו״ל בפ׳ כל
כתבי עשירי שבכל
ארצות כסרה הם
ובין להתעשר מקנ׳
שמבטרין השב״ת
שצרך לכבד השבת
קונים שיתעשר כי
כל מתנתן קצונה
לאדם מר״ה לר״ח
הין מהוצאות
שבתות ו״ם והוצאו
בגיו לה״ח (נסרא)
ד״א אף הוצאה ר״ח
מה שבראין
התנוחות להרב
שלום בר״ה (א״ר
בשם הרשל) וכ״כ
בפסקתא ומשם כל
הוצאות קצובים
לאדם מתשרי הוין
מקשר׳ ר״ה ח״ה
ש״בחות ר״ח ״פ
(שקעשתי בשם
מהר״ן מקראקא).
בגהנין מ׳ (כתב
ס״כ סי׳ א שמוחר
לעשות בע״ש עסק
גדולה ומחלקו דנשי
מסנה כל א׳ כדי
שיעור הלה ושפיר
עבדי הכי ראחרונים
ב״ר ס״ם שב״ר דבראו
גדולקים קליע ל״ל
כדעת מ״ב רב״ל דה
שכל א׳ הרה רשמה
לביתה אבל לא על
אינו מרגיל שגלגלין
עלין) העיקה ורוק
בגלע״ר):

על מאר יש בבית
ל״ר יש בבית

רמג א מפני שנקראת. פי' דמדינא שרי להשכירו לעכו"ם שיתן לו כך וכך כיון שיסיק בו העכו"ם או לא יסיקנו או שיתן לעכו"ם חלק בריוח' המרחץ ומ"כ עכו"ם אדעתי' דנפשיה עביד כמ"ש גבי שדה חרם תריסו' אלא שאסור מפני שנקראת וכו' אבל להשכיר' לעכו"ם לימים שיתן לו העכו"ם כל יום ויום כך וכך אסו' מדינא דהוי כשכר שבת (עור ר"אש) עסי' ש"ו ס"ד ועסי' רמ"ד וריש סימן רמ"ו: ב שדה מות' ודוק כשנתן לעכו"ם חלק בפירו עיין ריש סי' רמ"ד. ובמרחץ אסו' מדינא לשכור לו עכו"ם לעבוד בו ו"ר כל השנה ושיעול היהודי כל הריוח על השבתות דהא היהודי מרויח בלבה כמה שהעכו"ם עושה בשבת ולוקח לימור דעכו"ם אדעתיה דנפשיה עביד דהא אף אם לא יעשה העכו"ם בשב' ונעורך לשלם לו ועיין סימן רמ"ד ס"ה (כ"י בשם מהרי"ל) ונראה לי דה"ה בתחיים אסור ואינו מותר אלא להשכיר לעכו"ם כמ"ש סי' רמ"ד דלא כ"ח ע"ש. ונראה לי דאף הוא לא אמרו להלכה דשרי אף הר"אש לא קאמר אלא אם יעשה בחול ואין היראל מרויח בחלאכתו מה שאין כן במרחץ בשבת יעשה בחול ואין היראל מרויח בחלאכתו מה שאין כן במרחץ ורחיים. אם ברור שכתב על מהרי"ל אלא כדת של תורה ערסי' רמ"ד ובסי' רמ"ה: ג רק שכרם מעכו"ם. לא ידעתי למה כתב אם שכרם דהא בב"י כתב אפי' קנאו מעכו"ם שרי להשכירו כיון שעדיין לא

רמג דין המשכיר שדה ומרחץ לעכו"ם. ובו ב סעיפים:

א אלא ישכיר אדם מרחץ שלו לעכו"ם א מפני שנקרא על שמו ועכו"ם זה עושה בו מלאכה בשבת דסתם מרחץ לאו * לאריסותא (פירוש אריס הוא העובד ליקח חלק מתה שיסביה לבעליו) עביר ואסרי שכל הריוח של ישראל ושכר את העכו"ם בכך וכך ליום ונמצא העכו"ם עושה מלאכת בשליחותו של ישראל אבל ב שדה מותר שכן דרך לקבל שדה באריסות ואף על פי שיורעים שהוא של ישראל אומרים העכו"ם לקחה באריסות ולעצמו הוא עבד ליתנור דינו כמרחץ ורחיי' דינו כשדה: הגה ואע"פ שלא לקחה העכו"ם (א) רק לשלם לו הרבית ויש לישראל הכלה נמה שהעכו"ם עובד בשבת שרי דעכו"ם אדעתא דנפשיה עובד: (כ"י בשם מיימוני פ"ו וב"י סי' רמ"ה בשם ס"ת)

ב אפי' מרחץ או תנור אם השכירם שנה אחת שנת ונתפרסם חדבר על ידי כך שאין דרכו לשכור פועלים אלא להשכיר רוב אנשי אותו המקום להשכירם או ליתנם באריסות (ב) מותר להשכירם לעכו"ם או ליתנם לו באריסות:

הגה

דבן תימ' לא מיירי בכלל משכת אלא מדרך מוסר על מדותיו של אדם דבינו כרים א"ת אלא דמדברי רש"י למד דזה קאי על שבת ואחלק דר"ע מיירי בשעה דחוק ביותר דהייטו אפילו מ"מ אלא על הלדק אבל כ"ת אינו דהאלם יהיה עז כמתר להשתל שיהיה מסלו ואז אינו מוע בולו מ מחילה הוא בכלל חיוב ע"ת אלא דאינו דבר ד"ת מיירי מ"מ בשב' דבזה לא יהיה לו מלאכה כמלא יום ג' אלא אם אינו אדם אלא אינו ורחוי לו לעשות מלאכה בשבת ויכבד לפייכלתו ואם הוא לו מעט מסלו ועדיין בכלל חיוב עונג ודייהו אפי' בדבר מועט לכבוד כבוד דהרמבן ל"ש סעודות אבל אם הסעדה לו ביות' דהייטו אלון כ ומוטל הכל על הלדק בכלל חיוב עונג ואין בב' סעודות ודייהו חול כו' ו"ל סיים בשל לדיך כל אדם לעמלם בשל כו' פי' מרחץ לו להבית מ"ל חיוב עונג דהייטו אם יש מסלו ואז יוכל לעשות אחר שיעמלם בחול ממילא יהיה לו מעט כללו"ד ברור ונכון ורחיתי פי' דחוקים בד"ת והגלע"ד נכון בד"ר דאי' פ"ע תנא דבי אליה אע"פ אחר"ע עדיף שבתך חול עושה דבר מועט אר"פ כגון בבת הרמבן ל"ל בת כמר כו' ופירש"י הוי עז התחזק בעלות יותר מבדי יכלתך ומ"ל נגמ' הך ליבא וכדתנן דהא רש"י בא' אבות ילף אלי מלאכה ס"ת כתנאים שמכרתי ולעד"ן שפיר גרס רש"י הך ליבא כדתניא דאי לא מיירי מעניין שבת ותכת דרבי ליה ובא רש"י במסכת אבות שלא תקשה מגלי' לתלמוד באמת דבן תימא מיירי משבת לזה גילה רש"י שם בלבות דמסתיכות ועמ' הכלל ליתא בס"ד. דרך קלרה בפי' דברי העור דאיכא למיפרך תרי גמרות אהדדי דהייטו הא אתרו לריך לענין שבת דוחקא ואם שבתך חול מעטו אל"ל להתענג כלל וע"כ לומר שיש חילוק בין שעה דחוקה או לא ואית' תו דאפי' בכשא דהרמבן שבו ויש כאן שם ג' חלוקות או אין כאן אלא ב' והיא דכשא דהרמבן הייטו בכלל עשה שבתך כו' וא"מ מזה לענין מדין דרבינו העור שהיה לו מעט מ"מ לא דמיים אם ניתא שאין כאן אלא ב' חלוקות ומי שיש לו מעט מסלו הוא בכלל אפי' בכשא דהרמבן ומי שאין לו כלל מסלו הוא בכלל עשה שבתך חולה הוא בכלל עונג שבת כפי יכולת ומי שיש לו מעט מסלו הוא בכלל אפי' בכשא דהרמבן ומי שאין לו כלל מסלו הוא בכלל עשה שבתך חולה מהייתא דרש"י דפי' הוא דעז כמר לענין שבת וזה ע"כ לא מיירי בחיים שיש לו כל מרכו דא"ל ואיתא דאין כאן חסרון כיס ופ' שיעה שחייב בעונג ע"כ לא מיירי בעני גמור שאפי' מעט אין לו אלא לא מהכי זרחא אלא ודאי דמיירי שיש לו מעט מסלו אבל אינו לריך זרחו שיעונג ואפי' דהרמבן לי בכך ועכ"כ שיש העור דחוקה ביותר להורות על חלוקה הג' וסיים רבינו שלריך למתמא כו' דהייטו אבל אדם אפי' אין לו מעט שיהיה לכל הפחות מכת אחלגעי דהייטו עכ"פ בעונג שבת ולא מן הכת הגמ' תנא דבי אליה אע"פ אחר"ע עשה שבתך חול בכשא דהרמבן בכלל אחלגעית וכפי דברי העור: **בגמרא** פ"ב דבילה אחרו על אותי הזקן אבל יחיו היה אוכל לכבוד שבת כו' ופירש"י עלו זכור את יום השבת בבית שאתי והרמב"ן כתב שם דהלכה כב"ה וכתב מו"ח ז"ל מלאתי בשם א"ז דהלל מודה דבכ"ש עדיף ורחיה שוד מתעשר בפרק כלכתבי שהיה מתפאר שעשה בבית שאתי:

רמג (א) רק לשלים לו לדבינו. הייטו שיעטל העכו"ם חלק בגוף התלאכה בזה אמרי' דעכו"ם אדעתא דנפשיה עביד אבל אם מעטל כל הריוח של התלאכה אף על פי שהעכו"ם קיבל עליו לכל השנה רק שיתן לעכו"ם דבר קטוב אסור דשאלת אדם יום הוא אלו וזה מבואר בב"י סי' רמ"ד שכתב בשם הרב הגדול והר"ן ז"ל שלא התירו חכמים מפני העשן שתולין באריסות אלא בכן אם יתקרו הדברים אלו שכן הוא שהעכו"ם חולק בפירות אבל כה"ג בעלים טועלים כל הפירות מחצי לזו לאפי' כשכיר יום ולכתוב עלמד לתנור ורחיים ומרחץ שאסור לשכור לעכו"ם בדבר ידוע לשנה או לחדש כדי שיקבל עליו כל מלאכה הצריכה להם עכ"ל וכתב שכן הסוסקים: (ב) מותר להשכירה לעכו"ם. בעור כתוב הלכך מותר בקבלנות שאין מלאכת העכו"ם נקראת ע"ש ישראל וכתב ב"י בהבלעה במקום בקבלנות שכ"ה בשסקי הר"אש ובריא"ו וכתב עוד דאי נרסי' בהבלעה ה"פ מותר להדש דשרי כיון שאינו מעטל שכר שבת אלא בהבלעה ומרחיה עין אין כאן בדרך להשכיר ואי גרס בקבלנות ה"פ מותר לשכור לעכו"ם לעשות מלאכת המרחץ אותר כו'. אך לשון מסכירו קשה על זה דהוה ליה לכתוב אבל אם היה שכירות הוכחה עלנו' בהבלעה שפיר לשון מסכירו עכ"ל. ובשם מהרי"ל כתב שאלא לגרוס בקבלנות דאפילו לדברי המתירין בשוכר עכו"ם בדבר ידוע לעשות קרקעות הני מילי בשדה משום שאף עלפי שלא יעשה מלאכה בשבת ישלים ביום אחר אבל במרחץ אותר שאם לא יעשה מלאכה בשבת ישראל ריוח אותו יום כמלא ישראל נהנה ממלאכת שבת ומסיק בב"י אף על פי שאפשר לדחות מעשה זה מכל מקום יש לגרוס בהבלעה לא בקבלנות כי היכי דלא נשווה להר"אש חולק על הסוסקים שאוסרים בזה כו' עכ"ל. והייטו מ"ש מסימן רמ"ד ולעל"ד נראה דאין חילוק בין גרי' הבלעה לגרי' קבלנות ואין פי' לקבל בזה שהעכו"ם מקבל המלאכה עליו והישראל יטול הריוח דזה ודאי אסור כמו שכתב ב"י בשם מהרי"ל ועל דיפ"ל מעצה הוא בלן רמ"ד ס"ח והוא דעת הרמב"ם. ומ"ש ב"י דאפשר לדחות מעשה זה כו' אתרינן עכו"ם כי עדיף אדעתא דנפשיה עביד מתם דכבר כתבתי לפני זה דברי ב"י והסכמת הסוסקים שכל שהישראל מטעל כל הריוח אסור' אלא דהך בקבלנות שכר העור הייטו שהעכו"ם עליו ליקח הריוח מלו יהיה מה שיהיה ויעשה בחוכה יום שירלה והייטו ממש בהבלעה ותמהני על הב"י שהוא עלמו הביא כן בסי' רמ"ד על אחריתא ח"ל ואותר גרלה דרב נטרלי הכי קאמר דרחיים של מים הם כלים מותר להשכירם לעכו"ם ופירש בקבלנות עליו כל מה שיעל. פירותיה בין רב למעט בדבר ידוע שיתן לישראל בכל חודש אותה שכר עכ"ל. ואם כן למה לא פירש כאן דברי העור כן ודאי הג"ה אבל בקבלנות שהעכו"ם עושה המלאכה לישראל אלא שהריוח מכח שמקבל עליו לחודש או שנה זה ודאי אסור גמור וכ"מ מהרי"ל ז"ל כתב על דברי מהרי"ל שהם שגגה דאל"כ ריחיי' דנהגו היתר דלאריסות עומד אלא שעכו"ם מלאכת הריחיים בשבת והפסיד הישראל

באר הגולה

עטרת זקנים

רמג א לא ישכיר אדם כו'. ב"א שאם לא ישב בת הישראל בעולם עות' להשכירם לגוי או ליתנם לו באריסות ולבא לם"ש לחשר שהרי שם ישרא' לא נקרא עליהם מעולם אלא מגוי קנאה וחזר נהשכיר לגוי (ב"י בשם הר"ן). ואם עבר ושכרו בשקו האסור ר"א ששכרו מותר ר"א שאסור וכן עיקר סיהו נראה דדווקא בנות לו שבך בעד יום שבת לבדו אבל אם אפו בו הרבה ימים כיון דהוי בהבלעה שאר ימי שבת וגם המלאכה כולה מוטל על הגוי הכל מודים דשרי בר"עבר (מורי בב"ח):

פרי חדש

סימן עד

ותינו קשה דמוקא בשם מחמיר הכי סיכול לעשות לת עמה אבל בלא"ה לא סיסקי מתר ס ריקתנעי פי' ז' עכ"ל ולא רק בנענגו אסם ואים סוי' ומי סיכי שהמשה יכולה לעשות מענגות בם בלים יכול לעשות הענגו אם סכיו לרחוי בלא ניתא עבנו אין כאן חשו' פרוש מוקיקין לם בפנל מוקיקין בקרקע אף לאלגם לא לריכנן לאוקמי בסכי דקל"ל עבנות אין נסם חשוש פרוש אלא אינ מנעי אסדרי ומשוש דאיפריין:

סימן עח

ס"א בתנת אפי' מחו' מסמח הוי ערות כן מוכח מסמוגיית דגר סיגן המם אינ עמם בלמם ערוה ולחמרינן לאחי מיליחא לאמתמלי בם ומה אחר רב מסמ כל המסמכל בלאנגב קנבה מל אמם כלו מסמכל מאקי' המוקם ומהמרינן אלא בלמסו ולקים לאמלי אינעורך לאוקמי בלמסו לוקמה בלמסה הכירו ולאמי' סכי לענין קלים בעי' עמם אלא ודאי דכל"ל אמ' לאמלי מסמם מוה ערות לקים כמ' ולאו מנו' לא ירלה בן ערות דבר בלא אלינם אלמם יוכבת וקוים לם אלמה ערוה אלא מנם דהמרבר מיפ"ל ומינם בלמם אחר"מי דלינם ולאיר לעמיר בכי סיכולה לחיות כנגד הכירמם ולאמ' סיה ערוה ולא: הר בנלא ז"ל ומיקר ודלא כדמסמע מדברי הרא"ם ז"ל:

ס"ג מוחר לברר בנ"ת אעפ"י שהוא המסכל נערים ובכי מחמת כמ' ס אל אמם דקאמר ר' יוחנן מחנות

ים אלא ולא דנוי אדעתא דנפשיה עביד ושרי לכ"ע ומן הדין כו' כמ"ש כ"ב לחקן קיל בכל נוטי הטור כמ"ש בסי' רמ"ד לפילו בקבלנות דעת הרמ"ם והסכמת הפוסקים כמ"ש כ"י: **הכלל** העולה מדעת הרמ"ם והסכמת הפוסקים כמ"ש כ"י: דבקבלנות שמקבל העכו"ם לעשות מלאכה לחדש כגון ישראל והישראל יקבל מהעכו"ם ויקח דבר קטוב מהעכו"ם אסור אבל אם נתן דבר גדול מן הישראל אל העכו"ם לעשות לו מלאכה אפילו אם אינו מתכוין לאחר מלאכתו אלא לעצמו אסור לכתחלה ובדיעבד אם עבר ועשה אינו אסור אם לא נתן לו אלא מעט מן הדבר הנע

בריות ידעו דלא חרים הוא ולתקדוהו שכיר יום הוא: ו לאורחים ' עפ"ג דסביעית מ"ח כתב תי"ט שמביא הירושל' דלא חייבי לעוברי' ושביס מפני מרחית העין לבני עירו ול"ל דבסביעית הקילו ועפסי' תרע"ח: ז לבני ביתו שיתקדולו ד"ל מ"ש סס' רמ"ג דסת' ודעין שבעבו"ס סמוכל הריוח מן המרחק אבל הכא מי חקדוהו שכיר העכו"ם לימים ואמר שסכרו בקבלנות כמ"ש הר"ן נבי סדה: ח חון לתחום. וליכא לתיתה שיקלעו אורחים לסס דמסתמא אין דרך ישראל לשבות אלא אצל יהודים: פה בעיר"ן מקפ"ב טוהגין היתר לשכור עכו"ם בקבלנות ליקח הזבל מן הארחוב והעכו"ם עושים המלאכה בשבת ואף על גב דמלאכה דאוריתא כדאמרינן "היתה לו נבשופית ונעלה חייב משום טומה דמתקן הרחוב ול"ל דנדול"ח הוה להס כך משום דבטל רבים ליכא חשד' כמ"ש בי"ד סי' קמ"ח ס"ד אבל בשכיר יום פשיטא דאסור וא"כ היה נראה להתיר לבנות בית הכנסת בשבת בקבלנות ומ"מ ראיתי שהגדולים לא רצו להתירו כי בזמן הזה אין העכו"ם מעיחיל"לשוס אדם לעשות מלאכת פרהסיא ביום תגם ואם נניח לתנחו לעשות איכא חילול הסס אבל תיקון הרחוב אין נקרא ע"ם הישראל כ"כ ומכל מקום בתקום שאין מהגין היתר ברחוב אין להקל: ט דלעורך מחובר. כתב ע"ם ב מחובר אפילו אינו מפורסס אסור ואחר כך כתב דאם אינו מפורסס לא גרע מתחובר מסתע דס"ל דברי ע"ם: י נכון להתיר. וכ"ח כתב דבקבלנות יש לסמוך על ר"ת ומותר בדיעבד וה"ה כשתקן האכנים דמותר לסקסוס: יא אלא יכנסו בו אפי' אחרים. כ"מ בגמרא ואע"ג דבסי' שכ"ה סי"ד כתב דדוקא לאותו ישראל אסור אתם דהעכו"ם עשאו מעצמו לעצו ישראל משא"כ כאן שהוא שכר העכו"ם ועפסי' תרס"ד מיהו כאן מדינת ברי כיון דקבן לו שכר ועכו"ם אדעתא דנפשיה קעביד לכן כתב דנכון להתיר ועמ"ש סס: יב מיהו אם התנה וכו'. כ"ע דמשמ' דאלא מהני תנאי אלא במלאכת מעלמלין אבל לא במחובר דהתרדבי ור"י מיירי במעלמלין כמ"ש ססי' תקמ"ג ע"ש ועוד דע"כ מר זוטרא בשכר העכו"ם א"ל אלא לעשות בשבת והם עשאוהו אלא מדעתו ולכן לא רצה ליכנס בו אמ"ל אלא בענין זה אסור ומיהו י"ל שהעכו"ם עשאוהו מעצמן לטובת מר זוטר משא"כ כאן מיירי דעשאו לעצמכן לתתר מלאכתן וא"כ כל שעשאם לטובת ישראל אפי' מעצמו אסור וכ"מ סי' שכ"ה סי"ד ומיהו בקלן בקבלנות שרי בדיעבד כמש"ל: יג כגון סמיכה. עסי' תל"ב ס"ג דבעי דוקא שעושה במקום מפורסס ולכן נקט סמיכה דרגילות לעשות בפרהסיא דלא בע"ם ב אלא ע"ם: יד. שיכתוב לו. ל"ל כדוגת הרחב"ס כדרך הסרים שים לסס סופר מיוחד לו חייב מיוחד שבכל עת שצרי' הסר לכתוב מחוייב לו לכתוב ובעת שאין צריך יושב בעל ולכן מותר לכתוב לו לחרוג בשבת שהוא עושה בכל עת שירצה שהרי הישראל אינו אומר לו לעשות בשבת. ואם רצה עושה לאחר שהרי הישראל מרויח בתה שעושה בשבת דשמא יצטרך גם לאחר לכתוב ולא יוכל לעשו שניה כאחד: יז לבולי עלמא אסור. דקרוב הדבר לודאי שיצטרך לאחר מלאכ' אחרת ואם כן מרויח הישראל במלאכת העכו"ם בשבת. והוא הדין אם שכרו לחרוג לו תמיד או לכתוב לו תמיד דזה פשיטא אסור לכתוב לו בשבת: יח בקבולת. דאז שרי מדינא כמ"ש רסי' רל"ב ואע"ג דאסור לקבוע לו מלאכתו בשבת מ"מ הכא שרי משום פסידא דאי לא שריא ליה אחי לידי איסורא דאורייתא שיבוא לקבל המכס בעצמו ויכתוב כדאיתא סימן רס"ו ומה"ש שרינן הכא אע"ג דהוי פרהסיא (כ"י) מ"ל משמע דבמכס שאין כותבין כגון אותן שלוקחין ממיכי מאכל אסור ומ"מ כ"ל דשרי משו' פסידא אלא איסיסיד ואע"ג די"ל דאסור שבות דשבות בתקום פסידא וכמ"ש סימן ס"ן

לאחמיר לתעשה: (ד) נכון להתיר כו'. בסי' תקמ"ד כתב המגן ח"ה שאסור בשבת תוך התחום אסור סס אפי' חון לתחום שאפשר לילך סס ליכא תאר וכתב סס ואפי' בנגה הבית באיסור עכו"ס שנכון להתיר אלא שיכנסו בו עכ"ל ועיעמו מבואר בב"י סס הגמ' דפ' מי שהפך מר זוטרא ליה אפדנא מקבלי קבולת לתחום אינקע רב ספרא ור"ה תינגא ולא אמר בעיה אלא דאמרי הוא ר"ל אלא לא אלה הגה והא"ר שמואל מקבלי קבולת לתחום מותר אדם תשב ואל"ד סיועי סייעיה בהדייהו אסיה מתן להם לאלאכה ועכ"ל אסור הם מיירי בשב"ב מדפרך עלי' מדמתני' דמיירי מבשת ויש כאן בפרק בין ב' הלשונות דלמשנה קמא מיירי בכלל מן לד אינו לאיסור התחום אלא מן הדיעה דאסור לתחום ואפ"ה אסור כאדם ואל"כ בתקום שיש לד אסור בשבת תוך התחום ובאלא חון לתחום אפשר שיש אסור אדם לו אפשר דגם הם אסור לאדם תשב אלא רבותא דאפי' חון לתחום אל"ל לאדם תשב אל"ל דמיירי בסייעיה בתנן מיירי מאסור נחור ובה דלא יכנסו סס כל אדם ה"ה בלא סייעיה בתנן דמ"ה בלא סייעיה אסור תוך התחום ובה"ה אפילו חון לתחום ס"ג היתר נחור כגון אדם לאדם תשב אל"ל לאדם תשב אל"ל רבותא דאפי' חון לתחום אל"ל לאדם תשב אל"ל לאדם תשב דמיירי בסייעיה בתנן מיירי מאסור נחור ובה דלא יכנסו סס כל אדם ה"ה בלא סייעיה בתנן דמ"ה

ו לאורחי' הבאים סס או ז לבני ביתו שיתקדו אותו. (כ"י בסס תשובת הרשב"ם) ואם היתה המלאכה ח חון לתחום וגם אין עיר אחרת בתוך תחומו של מקום שעושין בו מלאכה מותר. ועכ"ום שהבנים צאן של ישראל לדיר שדהו (ע"ל סימן תקל"ז סעיף י"ד):

גלפסול האבנים ולתקן הקורות אפילו בביתו של עכ"ום אסור כיון ט דלצורך מחובר הוא ואם עשו כן לא ישקעם בבנין: הגה וי"ל דאם אינו מפורסם שהוא של ישראל שרי: (כלבו)

ג דאם בנו עכ"ום לישראל בית בשבת כאיסור י (ד) נכון להחמיר יא אלא יכנסו בו:

הגה יב מיהו אם התנה ישראל עם עכ"ום אלא לעשות לו מלאכה בשבת והעכ"ום עשאה בעל כרחו למהר להעלים מלאכתו מן לחום: (מהרלבי ריש פרק מי שהפך ור"ר ירוחם נ"י וע"ל סי' תקמ"ג)

ד אמלאכת פרהסיא אפילו במטלטלין יג כגון ספינה הידועה לישראל דינה כמו מלאכת מחובר:

ה אם שבר עכ"ום לשנה או לשתים יד שיכתוב לו או שיארוג לו בגד הרי זה כותב וארג בשבת (ח) כאלו קצץ עמו שיכתוב לו ספר או שיארוג לו בגד שהוא עושה בכל ערת שירצה והוא שלא יחשוב עמו יום יום ולא יעשה המלאכה בבית ישראל טו יויש מי שאוסר בשוכר עכ"ום לזמן: הגה ולדוקא שסכרו למלאכה מיוחדת כגון בגד לחרוג אוספר לכתוב אבל בשסכרו לכל המלאכות שלעולם תוך זמן

הסכירות יז לכ"ע אסור (כ"י) וכמו שיתבאר סוף סי' רמ"ז:

ו שיהודי הקונה סכם ומשכיר לו עכ"ום לקבל מכס בשבת מותר (ו) אם הוא יז בקבולת דחיינו שאוסר לו לכשתנבה מאה דינרים אתן לך כך וכך:

הגה

כל ענים בשבת אסור תוך התחום ובה"ה אפילו חון לתחום ס"ג זה דלא יכנסו סס שום אדם ובמקום שיש היתר מחוב כגון חון לתחום בשבת ולא סיימו בתנן מותר אפילו לאדם תשב והוך אסור לכל אדם שבכרו הייטו עכ"ם אינו אסור מחוב מכל הדין בשאר אסורים מלינו בו אסור מפורש רק שאינו אסור מחוב לא רצו לעייל בגויה ע"ש אסור להם רק לבתחלה התחיל על עצמ' אלא לכנים שסוכן לכל והטור פוסק כליסנא בחרא וע"כ כתב סס דבכון להתיר אלא לגנים אם נבנה באיסור מעמו אבל לא מכל עיקר הדין וכאן לא כתב המגן זה שסמיך עלמ"ם בסי' תקמ"ד בה"ה שסס נאמר בגמרא דבר זה בשבת דמיר טפי זהו לפי דברי ב"י שכתב בקצרה בה"ה וכבר לכל מ"ם והוא עולה יפה אלא כמו"ח ז"ל שכתב סס עמו דמקפה מסמתו של ב"י אלא מסמתו שליתה וכרור' בלי פקפוק לפי מה שהרב ביאורו והטו' בה"ה שכתב אפי' בנגה כבר באיסור ע"י עכו"ם מ מחוץ לתחום ובה"ה דוקא אלא ה"ה בשבת תוך התחום דהם שוויסו ניחא גם פסק דכאן אלא דכ"ל דדוקא אם נבנה באיסור נחור ע"ש אבל שהוא אסור לכ"ע אבל אם נבנה בקבלנות דהוא מותר לר"ת אלא דלא לסמוך ע"ז לבנות ביתו כך מ"מ לא מצינו לו שאסרו אם כבר נבנה כן וכן מסיק מו"ח ז"ל דבדאיהוא ר"ת לסמוך עליו בשע' הדחק בהם עייקר: (ה) כאלו קצץ עמו כו'. זה דעת הרמב"ם והם מי שאסר הרחב"ד שכתב ע"ז שאינו מדקדק עמו בשהות בעל מ"מ אם מלאכה מסתברא ליה ואינו דומה לקבלנות עכ"ל מסתע הם הם אבל לא התיר בקבלן לזמן אלא שביאו מקפיד אם יבטל אחה יום אבל מקפיד עליו שלא יבא אחה יום בטל ודאי אסור לכ"ע וכן תפשו בסמ"ק והוא שכרו לנמור ספר או בגד תוך אותו זמן הוא מקפיד אלא הרמב"ם אלא כשאין עליו לגנות המלאכה ואינו מקפיד על בטולו בכלל (ו) אם הוא בקבולת כו'. במרדכי בסס מהר"מ וכתב ע"ז ואח"כ לחלק בין קבולת שאין הישראל קובע מלאכתו לגנו רק בשבת ובמכס לו דוקא בשבת מ"מ יש להתיר מדתני' פ' מי שהפך דמשוס פסידא רבנן דאי לא שריא ליה אחי לאתויי ד"ש ברה"ר ה"נ ל"ש לכ"ע מידם דאי לא שריא ליה יפסיד כל חובו בדיחוי כל שהוא ע"ל. והקפ' ב"י דלמה לא התיר מטעם דאין בקבלת המכס איסור דאורייתא ותיר דבסתם מקבלי מכס מריכים לכתוב. ועי"ל דאין חילוק בתורה אלא במקום אלוה בין איסור דאורייתא לד"ר דבבנוע הקשה הא קרא אסור אפי' בביהו אל נו כמ"ם ס"ד ותירן דכאן שאני תשוס הפסד דע"כ לא שרינן בפ' מי שהפך משוס הפסד אלא דלא ליתי לאיסורא רבה דהייטו הולכת ד"ש ברה"ר אבל כאן דליכא אלא איסור דרבנן דהייטו קבלת המכס לתה כתיר ותירן דגם במכס שיך לחוש דאורייתא דשמא יכתוב ולפי דבריו הי קלא דאפי' לידי חומרא דא"כ אין היתר אלא במקום שיש חשש שמא יכתוב ובמקום שאין כותבין אין חשש שמא יכתוב

בדאר הגולה

לפס התוספות והרלאם מהבית ניתרומ' לפס בפ"ק דע"ז סור בסיתן חקרא"ג מהא דמ"ק יב ספר הרוחם ראבי"ם פרק ו' מהלכות שבת ופיס סס בפס בהסבת תקרתנד סס תורבי פרק קמח דבל' בפס רבי מתיר:

עשרת זקנים

רמד א נכון לחתיר כו'. בסי' תקמ"ד כתב המגן דין ה"הם שבל מרת שאסור בשבת תוך התחום אסור בה"ה אפילו חון לתחום ושעבו בין שאפשר לארם לילך חון לתחום אבא השר וגלבר מזה שת"ר חסיר משבת לענין זה ע"כ:

פרי חדש

סימן עח

תחת הסלים כדי שיהא יכול לרחות לת הסרוס תפי' ביום ועוד דתנן סרוס לא יתרוס וכן בני תנה בתבה יוסבת ונאמה לא תלחה ברוחה אבל לא אחים ס"ם דבגלי"ה סיעמוס ביניו דברי ובלה בהה"ג ח"כ כי מרבינן בפ' נמס מבלוקין בבי דמתי דקתני ומפריסק לחתו ברוס מיכי מבון ליתת ונתו בבריתת לחתי ליבוסין לחתר חוכן בבלינתו ליתת יבוסים פיגיו ואקרת ק"ם וכן חוכה חמ"ם מרסלת בחיבמת ג"ל תהת עקתני זה מחזיר פניו וקורת נה מחזיר פניו וקורת ומרוקון ומה לחיבת ענבות כתב הרב ז"ל וז"ל ומבכון בבי מה מפיל הרמב"ד ומה דבפסים סמן ערוחות ומחיפי סהות מיגו רוחה חוכן בה לא כתוב לא תרחס ערות דבר אלא לא ירחס כן ערות דבר אחר כלומר לא ירחס הרוחה כן ערות דבר בפשוט סס' תלקיד מחבלן בקרב מחבירן מבמת ענבות אין בהן חבוס ערוה ע"ב תלא בקבסת לן אלא יבן בבריתת דקתני הים יבן בפליתו ותיגו יכול לבוצות לת רחמו חוכן בעליתו על מחרי וקור' ומה בהם נמי יכול הרוחה ליחות בו ערות דבר ונבי מים נלולין מחרינן יבש בהן עד עתרו וקורת ומיגיו חון לחיס ומסתבל לבינן מרבים בה"ם בה"ל ים לחוכן ומחר דלא קחתר כרב ז"ל כן אלא כיל בסבים יסבין בחתן סוד' אחר ולהבי מרבינן בחתי מהבי בחזרת סבין דבסי לחוכן בעליתו של בחתו לו על לבו ותיגו רוחה לת ערותו יבן ב"ב הבתיו מיגו יכול לרחות ערותו סברי מחיר פניו ח"ם בה חוכת ענבות סתעסיי בהה מיגו רוחה חוחס ח"ם

הקשה דע"כ לא שרינן בפ' מי שהפך משוס הפסד אלא דלא ליתי לאיסורא דאורייתא דשמא יכתוב ולפי דבריו הי קלא דאפי' לידי חומרא דא"כ אין היתר אלא במקום שיש חשש שמא יכתוב ובמקום שאין כותבין אין חשש שמא יכתוב

בחדשות

ס"ו וס"ה וסי' ע"ת ת"ת הכ' שרי דהוי כמגיל מידם כמ"ש המרדכי כלומ' שלא יסתקע המתון ביד עכו"ם כדאמרי' פ"ק דע"ז: יהודה אמר אמר מותר להשכיר לו פועלו בקבול שאם יעבוד לו כך וכך תלת יתן לו כך וכך (רש"ל סי' ק') עסי' רמ"ה ס"ג: יש להסכי' החוכם. ז"ל הג"ה ספ"ק דע"ז ופר' ונו' מקבלו מעבד מן המלך אם

הגה וכן יוכל יש להשכיר המכס לכל הסנתות לעכו"ם ויקח ע"י. התנו כו' ואם לא סתנו מתחל אם הריוח של סנתות לעצמו ולא מיישינן שיאמרו לגזרך ישראל הוא עושה שלו דבמקום פסידא כי פחי נזונה לא אסור (ב"י) וישראל המקובל על מעבד שלו מלך יש דינו כדין המקובל על המכס ואף על פי שמתיירים קול בסנתות בהכאת המקבל (הגהות מיימוניות) ועי"ל סימן רנ"ב ויוסר (ז) שלא יסבר ישראל אצל העכו"ם בסנתה כפעוסק כ במלאכתו נמשכנע לו בקבלת המכס: (מרדכי פ"ק דשבת)

רמה ישראל ועכו"ם שותפין איך יתנהגו בשבת ו' וכו' ו' סעיפים:

א א ישראל ועכו"ם שיש להם שדה או א תנור או כרחץ או ירחיים של מים בשותפות או שהם שותפין בחנות בכחור אם התנו מתחלה בשעה שבאו להשתתף שיהיה שכר השבת לעכו"ם לבדו ב אם סעיף ואם הרבה ושכר יום אחד בגגר יום השבת לישראל לבדו סותר (א) ואם לא התנו בתחל' כשיבואו לחלוק נוטל עכו"ם שכר השבתות כולם והשאר תולקי' אותו ג ואם לא היה שכר השבת ידוע יטול העכו"ם לבדו שביעית חשבר ותולקים השאר:

כגם ויש מתירין בשכר בדיעבד אפילו לא התנו ד וחלקו שם (הר"אם פרק קמא דע"ז וכ' ירוח' מי"ב) וכ"ל דבהסכר גדול יש לסמוך עליהם ו"ל אבל אם לא מתירי אלא בשותפות בכל אחד ד עוסק ביומו (ב"י) אבל בשסניהם עוסקים ביחד כל יתר הסולבשבת עסק העכו"ם לבדו מותר לחלוק עמו בכל הסכר דעכו"ם ה מדעתיה דנפשיה קא עביד וחין ישראל נהנה במלאכתו בשבת כיון שאין המלאכה עוסלת עליו לעשות ומ"ה לא יטול שכר שבת

מבמכם דנבי מכס מחי לפעמי' אף שלא יטול אל שבת לא יהיה לו הפסד מכיסו וי"ל דמ"מ אלתותו היום יש פסידא דחסבי' לכל יום בפ"ע לכן ל"ל דאין שייך כאן שכר שבת כלל דהא אין העכו"ם נותן לו שכירות כלל רק שקבה ממנו המכס וה"ל כאלו קבה ממנו שחור לכן שרי מדינא כשאעכו"ם נוטל כל הריוח רק שאסור משום מראית העין שיאמרו שהוא עושה לטורך ישראל והישראל שכרו לכתוב בשבת ולקבל המכס ה"ם רמ"ה ולא חייש' וכו' דבמקום פסידא וכו' ס"ח דלא ס"ל כמ"ש הרב"י סי' רמ"ה דהוי שכר שבת וכן נראה דדמי למי שיודע שיביאו לו עכו"ם שחורה בשבת ומכרה לעכו"ם שעמו שהעכו"ם יקבלו בשבת דזה פשיטא דשרי ונבי מעבע ג"כ הכל הוא של המלך ואינו מוכר אלא תורמת בעלמא שם להם מהמלך: יש דיוט כדין כו' ומותר ליתן כסף לעכו"ם לתקן לו מטה כיון שאין כאן שמיעת קול שהוא של ישראל ואין לחוש כיון דעכו"ם עביד בשכרו (הג"מ): כ במלאכתו. לא מבעיא כשהמכס הוא לישראל אלא אפילו השכירו לעכו"ם לשבתות ואין לו עסק בכך ואפ"ה אסור אלא אם הוא עושה ונריך לדקדק אם הישראל מקבל דבר מאכל מהכס שלא הוכה מחון לתחוס ואין בו הפסדידה ומתוכר אם שרי לישראל לקבל בעצמו וכ"ל

דאסור משום ממונא אפילו כמ"ש סי' ש"ו ועת"ש סמי' ש"ו:

רמה א תנור. אע"פ שאין חלק הישראל מתרבה בשעושה העכו"ם בשבת כמו בשדה אפ"ה אסור כיון שהוא מחויב לעשות גם בשבת בשא"ל מול עשה אחה בשבת ואני בחול הייבשו ומעמיד פועל לעשות בדיים (תו') וא"ל אם הם אין עושין כלום רק שהעכו"ם ע"י סמי' ה' בשבת אלא בדיים. ב אם מעבד בחנות אחרת לא הוטל על הישראל מעיקרא לעשות בשבת ואין העכו"ם שליחו וכתב ר"ל חביב סי' ק"ו אם לא מודע בכתה השכירו בשבת כגון בחנות אחרת לאחר בשה ועמ"ס סי' רמ"ו ס"ח: ג וחלקו שם. ז"ל רי"ו ואם לא התנו וכאן לחשבון לא יטול אלא חייבי אם מעבד אחרת אלא אם כן אם הוא מעבד בחול אסור ואם מתחתת אלא בשבת בלא אחרת ישראל ואינו אלא אם כל. ח"ל רש"י מסתמא שקבלו שם ועשאו שם. עכו"ם בשבת ישראל בא בשבת אלא אחרת אחה בשבת ואני בחול חולקים שם בשוה ולא יכיר ישראל את השבת עכ"ל. ולהרמב"ם שרוויהו אסירי. ואם אין אלא אחר שיאל משולם עולם אחה אחה בשבת ואני בחול חולקים שם בשוה ולא שייך לומר שיקנה לו בשבת אם לא אם אחה בשבת ואני בחול לעצמך כך וכך ימים ושבת בכללם כדי שתסיקנו גם בחול אסור אלא אם אחה בשבת ואני בחול אחר אפי' ל"ל מתחל' עול לעצמך כך וכך ימים ושבת בכללם כדי שתסיקנו גם בחול אסור. ולא אם אחה בשבת ואני בחול אחר אפי' ל"ל מתחל' עול לעצמך כך וכך ימים ושבת בכללם כדי שתסיקנו גם בחול אסור אל

רמו א ולהשכיר · ולענין להשכיר דבר פרהסיא עסי' רמ"ג: ב בע"ש דמחי כשלוחו · אבל בחנם לא מיחזי כשלוחו: ג בהבלעה · אבל ליטול שכר שבת לחוד אפילו בכלי שאין עושין בו מלאכה אפי' בחדר לדור בו אסור כמ"ש סימן ש"ום"ר ובזה נתבטלו דברי ע"ש ☞ שחולק על הג"מ: ד ומותר להשתילו וכו' · אפילו בכלי שעושין בו מלאכה שרי (הג"מ): ה מפתח ביתו · עסי' רל"ב ס"ח ומדברי הע"ש ☞ משמע שלא ע"ש: ו צוהו להוציאו · ואפילו לדידן דל"ל ר"ה גזירה אסור כמ"ש בב"י וכסי' שכ"ה וא"כ אם העיר מוקפ' חומה ומותר לטלטל בכולה שרי אבל הרמב"ם פ"ו כתב בסיגה מפתח ביתו בשבת יראה כמי שלוה לעכו"ם או מסכנו או פסק עמו או מכר לו בשבת עכ"ל · וא"כ נ"ע על הרב"י שהמתיק עצם הרמב"ם ויש להקל בעת הצורך:

אסור

רמו (א) מותר להשאיל כו' · דהא דתניא לא ישאיל כליו לעכו"ם בע"ז וכד' וה' מותר הוא מטעם שביתת כלים דאסור אבל בלא מ"ל דאין איתר להשכיר בהבלעה אבל לא על שבת לחוד דזה הוא ולדידי שכר שבת וכמ"ש אח"כ לפי סי"ח דע"ז לא תלינו מי שמקיל והי"ל הוא דעת הרב"י דאין ברייתא לא אחר מושם שביתת כלים אלא דגרה"ה בשלוחו של ישראל ואע"ג דשרו ב"ש עורו' לעבדן עם חשיכה דעכו"ם אחדעתא דעכו"ם אחדעתא דנפשה קעביד כיון דקיבל לו דהיה שם אחין ריוח לישראל במה שהעכו"ם עושה בשבת אבל בשכירות כלים יש ריוח לישראל במה שהכלים נשכרים מיתני בשלוחו אבל בד"ה מיתני דלא מיתחזי כולי האי בשלוחו הה דלא כתבו בכל כלים יש איסור שכר שבת וממילא אין חילוק בין עושין בהם מלאכה או אין עושין בהם יש איסור משום שכר שבת: (ב) ולהשאילו · בעור כתוב ודוקא להשכיר אסור משום שכר שבת · לכאורה קשה דהא זהו טעם הנו' שרי"ו מפרש משום דגרה"ה בשלוחו וכבר הביא העור דעת הרר"י ול"ל דהך שכר שבת אין פי' שמוטל שכר שבת מן השוכר אלא פירש כיון שיש ריוח בזה ההשכרה במה שהוא נשכר בשבת דזה בגרו משום מרחית עין שלא שלוחו להרויח לו: (ג) מפני שהרואה סבור שישראל נתנו לו

ב (ב) היכא שהתנו בתחילה אם אחר כך בשעת חלוקה נתרצה העכ"ום לחלוק בשוה מותר:

[ה]היכא שלא התנו בתחילה ויש תיקון ע"י שיחזיר המוכר להם ז דסי הקרקע או יסכרוהו לאיש אחר ויחזרו ויקנוהו בשותפות ויתנו בשעת הקניה ואם נשתתפו בחנות ולא התנו יחזור כל א' ויטול חלקו ויבטלו השותפות ואחר כך יחזרו להשתתף ויתנו בתחלה ואם קבל הקרקע לעשות בו מלאכה בשותפו' יבטלו השיתוף ויתחלו זה לזה ואח' כך יחזרו להשתתף ויתנו בתחלה: הגה (ג) ואם ירצה ח להסכיר לעכ"וס חלקו בשבת אז לסכרו בקבולת שרי וכמו שנתבאר לעיל סוף סימן רמ"ד לענין מכס ומטבע דשרי ופל שכן כאן דשרי עם שותפות עכ"וס:

ד [ו]יכול ישראל ליתן לעכ"ום מעות להתעסק בהם ואף על פי שהעכ"ום נושא ונותן בהם בשבת חולק עמו כל השכר בשוה מפני שאין מלאכה זו מוטלת על ישראל לעשותה שנאמר שהעכ"ום עושה שליחותו וכן אין העסק ניכר מסי הוא:

הגה ודווקא בכי האי גונא שהעכ"וס נושא ונותן לחוד עם המעות אבל אם כל אחד עוסק ביומו וישראל מריך לעסוק נגד מה שעסק העכ"וס בשבת אסור (בית יוסף בשם גאון) וישראל שיש לו משכון מן העכ"וס עיין לקמן סימן שכ"ה סעיף כ' וג':

ה [ז]מותר לישראל ליתן סחורה לעכ"ום לסכור אם קצין לו שכר ובלבד שלא יאמר לו סכור בשבת [ח]תנור שלקחו ישראל משכון מעכ"ום וקבל עליו העכ"ום שמה שיעלה שכר התנור יתן לישראל ברבית מעותיו מותר ליטול שכר שבת לפי שהוא ברשות העכ"ום ואין לישראל חלק בו וגם אין הישראל אומר לו לעסוק בשבת ועכ"ום כי טרח בנפשיה טרח לקיים תנאו:

[ט]אם אפו עכ"ום בתנורו של ישראל בשבת על כרחו ונתנו לו פת בשכר התנור אסור ליהנות ממנו:

רמו דיני השאלה והשכרה לעכ"ום בשבת · וכו' ה סעיפים:

א (א) [י]מותר להשאיל א ולהשכיר כליו לעכ"ום ואף על פי שהוא עושה בהם מלאכה בשבת מפני שאין אנו מצווים על שביתת כלים [יא]ויש אומרים דכלים שעושין בהם מלאכה כגון מחרישה וכיוצ' בה אסו' להשכיר לעכ"ום ב בע"ש וביום הה' מותר להשכיר לו [יב]ובלבד שלא ישול שכר שבת אלא ג בהבלעה כגון ש שכיר לו לחדש או לשבוע (ב) [יג]ולהשאיל לו מותר אפילו בערב שבת:

וכן עיקר כסברא האחרונה ד ומותר להשאיל לו בערב שבת (טור וסמ"ג סמ"ק והוספות פ"ק דשבת) אף על גב שמתנה שהעכו"ם יחזור ויפלוג לו ולא אמרינן בכי האי גונא דסי' כשכירות (הגה' מיימ' פ"ו): ג [יד]אסור להשאיל שום כלי לעכ"ום בשבת [טו]אפילו בערב שבת אם הוא סמוך לחשיכה כל שאין שהות להוציאו ה ספתח ביתו של המשאיל קודם חשיכה (ג) [טז]מפני שהרואה סבור שישראל ו צוהו להוציאו:

אסור

באר הגולה

[י] תוס' ד"ה אסור לדברי ספוסקים לאחורא הכ"י מדברי התוספות דע"ז מב ד"ה אלים בס פרק א והתוספות רב שרירא נתון בס בתוס' הגמון ומרבי מיק דשבת בשם ס"ג ר"תוספות וריאתם בס"ק דע"ז [יא] מרדכי פרק קמא דשבת: [יב] תוס' ד"ה אלים בע"ז הה"ם ובדשה הרי"ף לכרתים בכ"ג ר' יונה מסת דשבת יע וכן נראה מדברים רש"י בס [יג] בס כתוספו' ובתוס' ובסרו"ם ובתר פוסקים [יד] בס"ג ובמחיק וספר התרומה בהבנ"מ פרק ו' בשם מרדכים [טו] בס"ג וכרע"ב מניכה בלים [טז] בס"ג והתרומה [יז] עור בשם

פרי חדש

סימן עה

דמחלי דמפריסין מותרין ערוה ולו תחרת בכל מדרבנן נשי בורה בכח כי קלי ערוה היכי מבר' ומה בעינן והיה מתנדך קדום ולכ"ל מסיפא דקר' קסמיך לכתיב ולא ירח' כך ערוה דבר וכן בחב רש"י ז"ל וזה נראה:

סימן עו

ס"כ בשמו ובל זם בספרלו ברגנו חבל לם חלן בבגדל מרבנו מסי' דחיל' נוקם דבוקם בכבלו פסיפס בשרי חלין לך כיפוי בגדל מזה:

ס"ג אפי' נשיאה שובר' חלפניו ברין לבחיק מלא עיניו ומלאחריו סני בל'אמות ולא כמ"ש בגלת ז"ל: ס"ד בפ' מי שחלו

מיחזר בוחם בל בפרו אם מסיח יניו בכלים רב סוכה אחר מוחר נקרות ק"ם ורב הסכה אחר מסר לקרו' ק"ם ומפרשינן עשאה דרב בוגת מיסוס לכחיב כל הבשחים הללו יום בלנויים ושעמח דרב מסכת מסוס דכחיב כל מלאכות ת"מרבים ס' מי כחוב ול"ח פסק כרב חסדא דאסור לחורא וכרי"ף פסק כרב פוגת וכרי"ל רחים חפח בחקסרנו חינם בפ' אחר לפס המחוכה דאחר רב פפא מוחה בחקות' אסור לקרות ק"ם מי' נוחה כפי בנעמת ה"ד אלו דנרחיה פסיקא ואלו בלא נחלה לא ניחבם חורם לחלאכי ספר' ל"ל יוסב נרחיה כחוב חיבם נרחיה מ"ם מנוחה בל בסרו. בחקוחם נפים ווכחה בלא בחקחה לא בנים ווכחה ומקה בקסי חיבי ס"ם הסלבת' בחא אבל רש"י כחב ורב מסכת אחר אסור מסוס בל מלאכות חלחרנם בעשאה מסוס כל מלאכתו אבל מסוס ווכחה בריחם לא וקשיא לרב פפא מחרוויהו ע"כ מבבן בדחיה מחיה רב אלפס אבל ס"ם אחיך רבים דכחב

דכחב

דמיין

ב (ב) [אי]אסור לדרבי ספוסקי לאחורא [יב]ואחר כך חלקו סחם ולעד"ן דמדחזינן דהרחב"ד כתב דגם בהתנו אסור אם חולקין אח"כ בשעת חלוקה דאשתכח דמעיקרא הוה בעלמא הוה כמ"ש ב"י בס' הר"ן לעיל ועי' אחר מהרי"ל איתא דים לד' איסור אפי' מעיקר' קאמר לחם מפרש דאם לחשבון אלא קלת דוקן שרי אם התנו שהוא קלת דוקן אז אחר בבא דהתנו. ולחלק מפרש לה אהתנו אלא של האיסור שבו אלא אלא דבכל מותר בהתנה. ולפ"ז אפילו אומר בשעת חלוקה שקלת ל' זוזי ואת כתב בשבת ק' אחר לי דב"י כתב בשם תפ' הגה בזה לאיסור והרחב"ם לא סל אלא בכל לד"ם איתר אחר ורש"י ג"כ כתב"ם ס"ל: (ג) ואם ירצה להסכיר לעכו"ם איני יודע מי התיר לו להתיר להתיר בזה שביתות של שבת אלא בהבלעה דהיתר זה לא רק בתכם דלעיל. מעשה כמ"ל דאי לא שרית ליה יעשה גדול שיקבל בעלמו כמ"ל מהר"מ במרדכי ואם תעלה דגם כאן שייך לומר כן קשה גם בכל דלא התירו הר"אם סי' רמ"ג דק בהבלעה אלא התירו אפי' בשכירו על שבת וכן היה להם להתיר אפי' מעטם זה וכן בהרבה דיני כמ"ש רמ"ו שלריך שיפרי דרך הבנה דוקא אלא ולאי שלא התיר אלא בלא גבי מכס. וכן בהלא הבנה דהוא עסק גדול אחדם בהל כמ"ל וכמ"ל וא"כ כאן שתפ' דעכו"ם מאי מהני ליה שישל שכר שבת דלא עדיף כלל משהה ומיתן בקבולת דהיינו בהבלעה שרי כמו בתרתן ודהה בתקן שהפ' כדלעיל ונראה שאין לסמוך איתר זה להסכיר לו בהבלעה לחוד וכ"כ בהדיא ריב"ם ב"ס סי' ז' על בהתה שלא שיפ' עם העכו"ם ח"ל אחר שהפ' אל"ל חלקך בשבת ואני חלקי בחול זה אסו' אף אם אין כאן אבל בהתה מאחר שיש לעכו"ם חלק בבהתו' ואינו נזכר מעשה מלאכה בהם ע"כ שלישראל עדיין יש איסור בלוקח ריוח יום החול כנגד יום שבת לוקח שכר שבת אלא בהבלעה עכ"ל וא"כ כ"ש בשכירות לשבת בהבלעה דאסור:

רמו (א) [יא]מותר להשאיל כו' · דהא דתניא לא ישאיל כליו לעכו"ם בע"ז וכד' וה' מותר הוא מטעם שביתת כלים דאסור אבל בלא מ"ל דאין איתר להשכיר בהבלעה אבל לא על שבת לחוד דזה הוא ולדידי שכר שבת וכמ"ש אח"כ לפי סי"ח דע"ז לא תלינו מי שמקיל והי"ל הוא דעת הרב"י דאין ברייתא לא אחר מושם שביתת כלים אלא דגרה"ה בשלוחו של ישראל והע"ג דשרו ב"ש עורו' לעבדן עם חשיכה דעכו"ם אחדעתא דנפשה קעביד כיון דקיבל לו דהיה שם אחין ריוח לישראל במה שהעכו"ם עושה בשבת אבל בשכירות כלים יש ריוח לישראל במה שהכלים נשכרים מיתני בשלוחו אבל בד"ה מיתני דלא מיתחזי כולי האי בשלוחו הה דלא כתבו בכל כלים יש איסור שכר שבת וממילא אין חילוק בין עושין בהם מלאכה או אין עושין בהם יש איסור משום שכר שבת: (ב) ולהשאילו · בעור כתוב ודוקא להשכיר אסור משום שכר שבת · לכאורה קשה דהא זהו טעם הנו' שרי"ו מפרש משום דגרה"ה בשלוחו וכבר הביא העור דעת הרב"ו ול"ל דהך שכר שבת אין פי' שמוטל שכר שבת מן השוכר אלא פירש כיון שיש ריוח בזה ההשכרה במה שהוא נשכר בשבת דזה בגרו משום מרחית עין שלא שלוחו להרויח לו: (ג) מפני שהרואה סבור שישראל נתנו לו

בשם

ולא כתב בזה להלן אחרון לכו"ר ולא ידעו שהעכו"ם נטלו
[illegible] דליכו"ר לא חל אין איסור בזה כמ"ש בסי' שנ"ה
[illegible] מים לבהמתו מים חילוק בין רש"ר לכרמלית וא"כ
[illegible] מים לבהמה אמור בסי' שכ"ה לית בזה איסור להשאיל לו
[illegible] אסור להשכיר או להשאיל בהמתו לעכו"ם כדי שיעשה
בה מלאכה בשבת ח שאדם מצווה על שביתת בהמתו:
הגה אבל יכול להשכירה לו להשלילה ולהחזיקה שיחזיר לו קודם שבת
אבל לא מכנה אם מתנה עם העכו"ם שתנוח בשבת כי אין העכו"ם
נאמן עליכ: (סמ"ג וס"ה ומרדכי פ"ק דשבת)
ואם השאילה או השכירה לעכו"ם והתנה עמו להחזירה לו קודם
השבת ועכבה בשבת ט ביפקירנה בינו לבין עצמו קודם השבת או
יאסר בהמתי? קנויה לעכו"ם כדי שיגנבל מאיסורא דאורייתא:
הגה ואם רוצה יכול להפקירה לפני פלוני בני אדם כדין פחר הפקר (ה)
ואפילו הכי איקפום אדם יכול לזכות בה דוודאי אין כוונתו רק
כדי להפקיע מעליו איסור שבת (טור) ודוקא בשבת (ו) אבל ביו"ט יב אין
אדם מצוה על שביתת בהמתו ביום טוב: (נ"י סי' ש"ה בשם שבולי הלקט)
ד ישראל שהשכיר שוורים לעכו"ם לחרוש בהם ותורש בהם יש
מתירים אם קבל עליו העכו"ם אחריות מיתה ונגילת ונגיבה ויוקרא
וזולא ויש אוסרים דכיון שאין העכו"ם יכול למכרה אם יראה נקראת
בחמת ישראל (ועיין לתשה בסימן זה):
ה אם ישראל ועכו"ם שותפין בבהמה מותר לעשות בה עכו"ם מלאכה
בשבת יג על ידי שיתנה עם העכו"ם בתחילה כשקנו אותה
שישול העכו"ם בשבת וישרא"ל ביום חול ואם לא התנו מתחילה אסור אף
על פי שהתנו אחר כך ואם ילוה אותה לעכו"ם בהלואה נמורה שיהא
רשות בידו להוציאה אם יראה שלא ברשות ישראל ויזקוף הדמים על
העכו"ם ואחריות השוורים על העכו"ם מותר ויש סתרים אמ' לא יהא
רשות ביד העכו"ם להוציאם על ידי שיזקוף הדמים על העכו"ם כמלות
ויחזור העכו"ם ויעשם אפותיקי (פי' אם תהא קפי לטמר לא יהיה
לך פרעון אלא מזה) לישראל או יד יהרחנם (פי' מסכן בלשון יעמעל
רהן) אצלו ובלבד שלא יאמר לו מעכשיו ו ישמתירים ע"י שיוחיר
ישראל את העכו"ם שלא יעשה בה מלאכה בשבת ואם יעבור ויעשה
תהיה אחריות עליו ואפילו מהאונסים טו ויכתוב כן בערבאותיהם
דהשתא אם בא לעשות בו מלאכה בשבת אינה בחמת ישראל שהרי
קנאה העכו"ם להתחייב באונסיה:
הגה. וכל זמני סיתרים אלו הלכתא ניכו ויכול לעשות לזה מכן
פירוה יז ואפילו אם הבהמה כולה של ישראל דינו כאלו היתה
בשותפות העכו"ם רק שיתרסם שעשה דרך סיתר:

דין

ז ז (ר) א אסור להשכיר או להשאיל בהמתו לעכו"ם כדי שיעשה
בה מלאכה בשבת ח שאדם מצווה על שביתת בהמתו:
הגה אבל יכול להשכירה לו להשלילה ולהחזיקה שיחזיר לו קודם שבת
אבל לא מכנה אם מתנה עם העכו"ם שתנוח בשבת כי אין העכו"ם
נאמן עליכ: (סמ"ג וס"ה ומרדכי פ"ק דשבת)
ואם השאילה או השכירה לעכו"ם והתנה עמו להחזירה לו קודם
השבת ועכבה בשבת ט ביפקירנה בינו לבין עצמו קודם השבת או
יאסר בהמתי? קנויה לעכו"ם כדי שיגנבל מאיסורא דאורייתא:
הגה ואם רוצה יכול להפקירה לפני פלוני בני אדם כדין פחר הפקר (ה)
ואפילו הכי איקפום אדם יכול לזכות בה דוודאי אין כוונתו רק
כדי להפקיע מעליו איסור שבת (טור) ודוקא בשבת (ו) אבל ביו"ט יב אין
אדם מצוה על שביתת בהמתו ביום טוב: (נ"י סי' ש"ה בשם שבולי הלקט)
ד ישראל שהשכיר שוורים לעכו"ם לחרוש בהם ותורש בהם יש
מתירים אם קבל עליו העכו"ם אחריות מיתה ונגילת ונגיבה ויוקרא
וזולא ויש אוסרים דכיון שאין העכו"ם יכול למכרה אם יראה נקראת
בחמת ישראל (ועיין לתשה בסימן זה):
ה אם ישראל ועכו"ם שותפין בבהמה מותר לעשות בה עכו"ם מלאכה
בשבת יג על ידי שיתנה עם העכו"ם בתחילה כשקנו אותה
שישול העכו"ם בשבת וישרא"ל ביום חול ואם לא התנו מתחילה אסור אף
על פי שהתנו אחר כך ואם ילוה אותה לעכו"ם בהלואה נמורה שיהא
רשות בידו להוציאה אם יראה שלא ברשות ישראל ויזקוף הדמים על
העכו"ם ואחריות השוורים על העכו"ם מותר ויש סתרים אמ' לא יהא
רשות ביד העכו"ם להוציאם על ידי שיזקוף הדמים על העכו"ם כמלות
ויחזור העכו"ם ויעשם אפותיקי (פי' אם תהא קפי לטמר לא יהיה
לך פרעון אלא מזה) לישראל או יד יהרחנם (פי' מסכן בלשון יעמעל
רהן) אצלו ובלבד שלא יאמר לו מעכשיו ו ישמתירים ע"י שיוחיר
ישראל את העכו"ם שלא יעשה בה מלאכה בשבת ואם יעבור ויעשה
תהיה אחריות עליו ואפילו מהאונסים טו ויכתוב כן בערבאותיהם
דהשתא אם בא לעשות בו מלאכה בשבת אינה בחמת ישראל שהרי
קנאה העכו"ם להתחייב באונסיה:
הגה. וכל זמני סיתרים אלו הלכתא ניכו ויכול לעשות לזה מכן
פירוה יז ואפילו אם הבהמה כולה של ישראל דינו כאלו היתה
בשותפות העכו"ם רק שיתרסם שעשה דרך סיתר:

דרכיה חולק על זה ומביא הריא"ף והרא"ש שכתבו בשם הימוש אין מוכיחין
ע"ג בהמה מעוש שביתת בהמתו ותה נבי יא מתני עכ"ל ועכ"ל סי' ש"ה
ומדברי ש"ל אין ראייה דהתם מיירי שהעכו"ם רוכב עליה ומביא עליה
משאות וזה אפי' בחדש מותר דהא אין איסור הוצאה ביו"ט אלא שאסור
מדרבנן כמ"ש סי' תל"ה ס"ג ע"ש וכ"כ הריב"ש סי' כ"ד בשם הרשב"א
דבשטוענה בתר מקא בשבת ליכא מעוש שביתת בהמתו אלא כשאתחר
אחרי אסור מעו מתחר והר"ן סוכר דאפי' מעוש מתחר ליכא וכב"ח אלא
ביתא לחלקבוה מ"ש בירוש אין רוכבין מעוש שביתת בהמתו תע"ג דאי
נוטל את עלמו ל"ל דמעמו מעוש שאתי אלא מון לאחו' כדאיתא בגמר' והו'
סוכר תחומין דאורייתא והחדש בעלמו אינו עושה איסור כיון שיושב על
הבהמה כמ"ש הר"אש פרק מי שהוציאוהו בשם הבב"ם ועי"ש סי' ש"ה
וכאיתא ז"ל הירוש' הוא רוכב ע"ג בהמה אל"ל הל רוכב שביתת הוא מעוש
שאנוה על שביתת בהמתו וכו' וע"ל פי' דאע"ג שעלה אל"ל לרד מעוש
שלעבר הוא לה כמ"ש סי' ש"ה סי"ח מעא"ל בתילן כמ"ש בסי' שלו ובבוותי'
כתבו התוס' בשבת דף קכ"ב ובכ"י סי' תל"ה כתב שביתת בהמה מתחדר
כי"ש יש אוסרין ויש מתירין ודע' הרב"ש לאסור ע"ש ולכן לא להתיר
ולהשתמש בב"ח פשיעה דאסור מדרבנן כמו בשבת ועיין בתס' חמות פ"ב
ורים מי שהשיך: יג ע"י שיתנה עם העכו"ם ותן שתרני אח"כ לחלק
בשום כמ"ש סי' תע"ה ס"ב ואז אפי' אחרשות שניהם בשום כל יחות השבוע
מותר (ר"ל תכיב) אמ' הוא מוטל יום ס' כנגד יום הבב' והוי שכר שבת שלא
בהבלעה ותזה היה יותר היתר שלא יאחר טול אתה כו' אלא יחלקו שתם
כל השבוע ביחד (ב"י סי' תע"ה בשם ריב"ם וכ"כ ר"ל תכיב סי' ק"ו)
ומ"מ דוק בהפסד גדול שרי לחלק שתם (ד"מ) ועי' תע"ה סי' ה' בסי' ה':
יד יהרהגם אלו פי' אע"פ שניחם ביד ישראל לחסכון העכו"ם
נוטל אותם ועיכב בהם שרי כיון דלא אל מעכשיו לא קנאם כמ"ש סי'
תת"ח ע"ש אפי' אל"ל אם לא אתן לך המעות לזמן פלוני יהיו שלך: טו
ויכתוב כן: היינו לפרסומי מלתא: יז ואפי' אם הבהמה כולה ואם
הסוסים של ישראל ונם העכו"ם הוא עבדו ומוליך שחורתו אין היתר
בהכרה דהרי אסור להניח לו לעשות מלאכתו אל"כ הוא מוסכר לו רק

ליסע

רמז והוא

באר הגולה

שרי"ם נחמוכ
בנסת הגדולה סי"ק
דשבת ומהגור לבעלי
סי' בב' סי"ם הבפ"ל
מהרחוחות בסי' קל"ח
לבריל"ג מחבוכ
מעשיות רבינ"ח בשם
גנות יוסף ובשם ריבו
מהר"ר יעקב מי רב:

עטרת זקנים

רמו א אסור
מ' אבל לרכוב
הגוי על בהמת
ישראל אין לזקפיה
כי חי נושא את עצמו
אך יש להקפיד על
האוכף שהרית
הרוכב אבל לרכוב
סתרן לתתם אסור
מ"ת ישראל והרינו
שמצא לן מרסאורא
כיון דהוי לן מרקאו
מן דהוריה לקצת
פוסקים (כ"כ חלבו
פ"ם ש"ה) אף ביום
הראשון אסור
להשאיל או להשכי
(טור ב' והרמ"ם)
ל"ד מקרצה בינו כו'
ולהתחיל לא יעבוד
אדם בהמתו לגר
אף בהבלעה ע"ר
שרוצה לחקפיד
קודם שבת בינו לבין
עצמו או בפני נ'
בני אדם או יאמר
בהמתי קנוה לגוי
אלא צריך להחנות
עמו בתחילה
שיהיה לו קודם
שבת ואם החנה
ולא קיים הגוי
לחנאי אז נא' מנ'
אלה דרכים הנוכרים
יעשו לה (ב' מרדכי
סוכרים) ג אבל
כי"ש אין אדם
מצוה על שב הרי
בהסחה כי"ם ע"ל
סי' תצ"ר בש"ע
בסעי' ג' נבר' שם
שקבלא ג' ר"עוה
תע"ל סי' תק' סעי'
ז':

פרי חדש

סימן עו
בכ"ינ דקות כ"ינ דרב
מקבת בתוי לפסוק
בחוהנו הא ולולי רהיש
בלת ושנו כ"ל לבכרים
בדבריו ולא הבסבות
הפ"ם הל ח' בסוקב
ואסר נבר' הבוחים הת
בעבוד בחוכר תלמה
ליה לן כל מלאוכתי
תלמדנה מהבנה ונלולי
לחפי' בסקום הבנתם
ביסוי הוקיל דמה לא
בעל כל עבמבנו ומה
בדיוקר חבמבנו מי
דבתלת מבינה תמיכה
מבים נים הת רב הנתה
מרו ולו מבים מבינ
מבכיוהה תנתי לא לסוק
תנבתים בבוהקנים
תמיכה מנו לנו ביוקה
הוא בבריה לבת דפרוך
מי דבתלים מבים הנת
לבון מבכר בתלמוד
דרוב דקוסבת בתילתא
בבתקוהה מתיכה עבי
מלת לבסוכיה בן קרחר
בחר הב ומ"ם מנ"ם
על בבר ובו אבנב
בחיבר"ר בבא מבוקיבן
לם כיבב ובבת"ם ביתבר
ומיבה בבתת ובבתת
בחקנים בבנים ובהם
הת מלת בחקנים בבבלב
מרי ומיבב דבלם בחבי
בבבתת לבחרי בם ומיבן
מלי בבחב מיתבלי ובן
מלם על בבר בקלחר
בבת בוקת ביבבה ביון ישראל
ריבת

ס"ל מגן דוד
ז' אסור לאכול בשבת
ח' שאדם מצוה על שביתת בהמתו
ט' אבל יכול לבקש מן העכו"ם שיחזיר לו קודם שבת
אבל לא מכנה אם מתנה עם העכו"ם שתנוח בשבת כי אין העכו"ם נאמן עליכ
י' ואם רוצה יכול להפקיר לפני פלוני בני אדם כדין פחר הפקר
יא' ואפילו הכי איקפום אדם יכול לזכות בה דוודאי אין כוונתו רק
יב' אם מצוה על שביתת בהמתו ביום טוב
יג' אם ישראל ועכו"ם שותפין בבהמה מותר לעשות בה עכו"ם מלאכה
יד' יהרהגם אלו
טו' ויכתוב כן בערבאותיהם
יז' אם הבהמה כולה
יח' אל"כ הוא מוסכר לו
יט' אם הבהמה כולה
כ' אם לא אתן לך המעות
כא' אם לא אתן לך המעות
כב' אם לא אתן לך המעות
כג' אם לא אתן לך המעות
כד' אם לא אתן לך המעות
כה' אם לא אתן לך המעות
כו' אם לא אתן לך המעות
כז' אם לא אתן לך המעות
כח' אם לא אתן לך המעות
כט' אם לא אתן לך המעות
ל' אם לא אתן לך המעות
לא' אם לא אתן לך המעות
לב' אם לא אתן לך המעות
לג' אם לא אתן לך המעות
לד' אם לא אתן לך המעות
לה' אם לא אתן לך המעות
לו' אם לא אתן לך המעות
לז' אם לא אתן לך המעות
לח' אם לא אתן לך המעות
לט' אם לא אתן לך המעות
מ' אם לא אתן לך המעות
מא' אם לא אתן לך המעות
מב' אם לא אתן לך המעות
מג' אם לא אתן לך המעות
מד' אם לא אתן לך המעות
מה' אם לא אתן לך המעות
מו' אם לא אתן לך המעות
מז' אם לא אתן לך המעות
מח' אם לא אתן לך המעות
מט' אם לא אתן לך המעות
נ' אם לא אתן לך המעות
נא' אם לא אתן לך המעות
נב' אם לא אתן לך המעות
נג' אם לא אתן לך המעות
נד' אם לא אתן לך המעות
נה' אם לא אתן לך המעות
נו' אם לא אתן לך המעות
נז' אם לא אתן לך המעות
נח' אם לא אתן לך המעות
נט' אם לא אתן לך המעות
ס' אם לא אתן לך המעות
סא' אם לא אתן לך המעות
סב' אם לא אתן לך המעות
סג' אם לא אתן לך המעות
סד' אם לא אתן לך המעות
סה' אם לא אתן לך המעות
סו' אם לא אתן לך המעות
סז' אם לא אתן לך המעות
סח' אם לא אתן לך המעות
סט' אם לא אתן לך המעות
ע' אם לא אתן לך המעות
עא' אם לא אתן לך המעות
עב' אם לא אתן לך המעות
עג' אם לא אתן לך המעות
עד' אם לא אתן לך המעות
עה' אם לא אתן לך המעות
עו' אם לא אתן לך המעות
עז' אם לא אתן לך המעות
עח' אם לא אתן לך המעות
עט' אם לא אתן לך המעות
פ' אם לא אתן לך המעות
פא' אם לא אתן לך המעות
פב' אם לא אתן לך המעות
פג' אם לא אתן לך המעות
פד' אם לא אתן לך המעות
פה' אם לא אתן לך המעות
פו' אם לא אתן לך המעות
פז' אם לא אתן לך המעות
פח' אם לא אתן לך המעות
פט' אם לא אתן לך המעות
צ' אם לא אתן לך המעות
צא' אם לא אתן לך המעות
צב' אם לא אתן לך המעות
צג' אם לא אתן לך המעות
צד' אם לא אתן לך המעות
צה' אם לא אתן לך המעות
צו' אם לא אתן לך המעות
צז' אם לא אתן לך המעות
צח' אם לא אתן לך המעות
צט' אם לא אתן לך המעות
ק' אם לא אתן לך המעות
קא' אם לא אתן לך המעות
קב' אם לא אתן לך המעות
קג' אם לא אתן לך המעות
קד' אם לא אתן לך המעות
קה' אם לא אתן לך המעות
קו' אם לא אתן לך המעות
קז' אם לא אתן לך המעות
קח' אם לא אתן לך המעות
קט' אם לא אתן לך המעות
קי' אם לא אתן לך המעות
קיא' אם לא אתן לך המעות

לסמוך סמוכים לו מרי להרמ"ם כמ"ש סי' רמ"ד ס"ה ועכ"פ אסור לומר לך בשבת כמ"ש סי' רל"ב. ודעת הרב"י דאם היא כולה שלו לא אמרינן דמהני שיקבל העכו"ם אחריות כמ"ש ס"ד ורמ"א הכריע להקל:

רמז א אמרת. ס"ה בכל מלאכות בעי' קצן כמ"ש סי' רל"ב אלא נקט אמרו לאשמועי' דאי לא קביע אסור וכו' כלל. מותר לסלוק כליו ואפילו ביד עכו"ם אפי' בע"ש (ר"מ מלסקר מ"א ס"ה רמז): ב אי לא קביע בי דואר. פי' אים ממונה שכל כתב אליו ויכל והוא טועה ומסלחו למי שנשתלח לו ואם אותו האיש אינו קבוע באותו העיר שנשתלח שם אלא הולך לפעמים לשחורה אסור דשמא לא ימצ' האיש בביתו וגם הבי דואר ויצערך לילך אחריו בשבת (ב"ח בשם הטוסקי) ואף על גב דשאר כליס שרי ליתן לעכו"ם כל שיכול לעשותו מבע"י אפי' לא קצן ואף שהו' עושה אח"כ בשב' שרי כמ"מ סי' רנ"ב ס"ב הכא כיון שכתב ידו של ישראל נשאר ומעשה ישראל יאמרו בשבת נתן לו להולך (ס"ת ומרדכי וכ"כ התוספות דלא כב"ח שנדחק) וא"כ בכתב של עכו"ם שרי ומזה נלמוד דכ"ש בשמסלחו בע"ש דלא יאמר דאם שתהא שם ביום א' או ביום ב' ויוצא בזה וידוע שא"א לו להיות שם אח"כ ילך בשב' דהוי כאלו א"ל לך בשבת ואפי' קצן אסור ועסי' ש"ז ס"ד: ג הסמוך לחומה. לעיר שנשתלח שם כלומר לבית ראשון כ"כ בכ"מ ודחה מ"ש בב"י וכ"כ ר"ל תביב כי' ק"הוכ"ח: ד ואפי' לא קביע. ואפי' ידוע שלא יוכל להגיע לשם קודם שבת וכ"ל דאף לסברת הראשונה אם הוא דרך קרוב כגון מהלך יום א' ומשלחו ביום ב' או ג' שרי שאף שלא ימצאנו בביתו יש לו שהות הרבה ללכת ועמ"ש סי' רל"ב בהרי"ג ס"ב: ה אע"פ שיש בדעתו משמע שעשוה בשלמו מלפה להשלוח שכר כלל דאסור שא אע"פ שמלפה לשכר אסור כיון שהישראל לא הבטיחו עדיין ועמ"ד: ו בע"ש אסור. וכבר כתב רמ"א דאפילו לא קצן כלל בה' מותר עמ"ז: ז שהרי העכו"ם משיו כו'. משמע דדוקא בשהעכו"ם אומר משיו לישראל להולך לו הכתב אבל בשהישראל אומר לו לילך אסור אפילו בחנם וכ"מ מ"ש ס"ב אבל מדברי רמ"א בהג"ה משמע שהתי"ש מ"ד דאמרו על ר"י שלא נמצא כתב ידו ביד עכו"ם מעולם שמא יוליכנו בשבת. משמע דאפי' הולך מעצמו אסור ועוד דבסי' רס"ז לא שרי לעכו"ם אלא משום פסידא דגזרי' שמא יוליכנו ד"א ע"ש הא לא"ה אסור אע"פ שהעכו"ם הולך מעצמו ולכן כ"ל דמ"ש בכל נוחי ולכן הייט אפי' לא דואר במתא דאם לא ימצאנו בביתו לא ילך העכו"ם אחריו דהא הישראל לא שלחו וחזו שאין העכו"ם מחויב אבל אם איכא למיחש שמא ירבה בשבילו הדרך עכ"ל כלומר דכשלא ימצא האיש בביתו ירבה בשבילו הדרך להוליכו לידו אבל לשלחו בידו בע"ש שהות מבע"י שיגיע לשם פסידא דאסור דהא מוליכו בשבילו בשבת וכ"מ שאסור ליתנו לו בשבת כמ"ש סי' רמ"ו ס"ב: אח"ב דאיתי מרא"ש הא דקביע בי דואר במתא שהשליח דר בעיר שמוליכו שם שרי לשלוח על ידו מע"פ שהרי בלא"ה יש לו לילך שם ולאו שלוחו של ישראל הוא ור"ל בע"ש עכ"ל. משמע מדברי דעכ"פ בעי שיהא שהות להגיע לעיר שנשתלח דהא עלה קאי פלוגתא דב"ש ב"ה: ט ע"ש בהגהת. וה' מותר כיון די"ל דזה מיקרי קצן כמ"ש סי' רמ"ד:

רמז א לדבר מצוה. אבל בשבת אסור דהא לא יוכל לפסוק עמו שיושבות ועסי' תרי"ג ס"ח ועסי' של"ט: ב מג' אנשים ביום רביעי בשבת אסור עמ"ד. וה"ה בי"ט שני אין מפלינין (מ"ש ח"א ל' וח"ב מ"ז ור"ש הלוי ל"ב ור"ש יונה ל"ח ורי"ב ל"ט ר"ב ר"ח ל"ח ק"ה): ג קודם ג' ימים. הייט ביום ג' וכמ"ש ס"ד בכ"ל דלא בע"ש: ד ישראל לעשות. עמ"ד שנם הה"ב ס"ל כן דלא בע"ש: ה מפני שאפשר. כלומר כשיש רוח טוב הולכין ביום א' אע"פ שעכשיו אין רוח טוב שרי להטיל בע"ש (כ"י ר"מ):

רמז דין עכ"ום המביאים כתבים בשבת י' ובו ו סעיפים:

א אם שולח אדם **א** אגרת ביד עכ"ום ואפי' בערב שבת עם חשיכה (א) והוא שקצין לו דמים ובלבד שלא יאמר לו שילך בשבת ואם לא קצן **ב** אי לא קביע (ב) כי דואר (פי' אים ידוע שכל כתב אליו יוכל והוא משלחן למי שמשלח אליו) במתא אסור לשלוח אפילו מיו' ראשון ואי קביע בי דואר במתא משלחין אפי' בערב שבת **ג** והוא שיהא שהות ביום כדי שיוכל להגיע לבית **ג** הסמוך (°) לחומה:

הגה ויש מתירין אפי' לא קצן **ד** ואפילו לא קביע בי דואר במתא אם משלחו ביום סמוך לכן (עור) ויש לסמוך עליהם אם צריכים לכך:

ב **ה** אם חתנה עמו שיתן לו שכרו אע"פ שלא פירש כמה יתן לו דינו כקוצץ דסמכה דעתיה דעכו"ום ובדידיה קא טרח אבל בסתם אע"פ שיש בדעתו שיתן לו שכר אסור דלא סמכא דעתיה ובישראל קא טרח:

ג **ו** אם שכרו לימים דבר קצוב בכל יום בהליכתו ובחזרתו אלא שאינו מקפיד עמו מתי ילך אם הוא **ו** בערב שבת אסור דכשיוצא בשבת נראה כאלו התנה עמו כך:

ד (אם) °העכו"ום מוליך הכתב בחנם אפילו נתנה לו בערב שבת מות' **ז** שהרי העכו"ום מאליו הוא עושה זה ואינו אלא להחזיק טובה לישראל מפני מה שקיבל ממנו והוה ליה כאו' קצין: הגה (ג) ויש חולקי' וסבירא להו דכל שעושה בחנם אסור ומוב להחמי' אבל במקו' שהעכו"ום מתחיל עם הישראל לומר שילך לו בחנם ולאי דעתו על הטובה שיקבל ממנו שרי (כ"י):

ה **ח** אם העכו"ום הולך מעצמו למקום אחר וישראל נותן לו אגרת **ח** מותר בכל נוונא:

ו **ט** מי שיש לו שכיר עכ"ום לשנה או יותר אסור לשלחו **ט** ערב שבת באגרת: הגה ומיהו אם לא שכרו רק לבליחות אגרת יש מתירין כמו שנתבאר לעיל סימן רמ"ד ס"ה:

רמח דין המפליג בספינה והחולך בשיירה בשבת ובו י"ד סעיפים:

עסי' א **א** מותר להפליג בספינה אפי' בע"ש אם הולך לדבר מצו' (א) ומוסק עמו שישבות ואם אחר כך לא ישבות אין בכך כלום אבל לדבר הרשות אין מפלינין בספינה פחות **ב** מג' ימים קודם השבת:

הגה אבל **ג** קודם שבת ימים שרי אפילו בספינה שמוכרים אותה פ"י בבמות (ב) ואפילו אין בגובה המים י' פחים (מהרי"ק שורש מ"ה) (ג) ואפי' במקום שיעברך **ד** הישראל לעשות אחר כך מלאכה בשבת להוליך הספינה (ריב"ש סימן קנ"ב)

ו אם הוא דרך מועט כמו מצור לצידון שאין ביניה' כי אם מהלך יום א' מותר להפליג בע"ש בבקר **ה** מפני שאפשר שיגיע שם קודם השבת ומקום

רמז (א) והוא שקצין. דאז בדידיה קטרח ולא בשביל הישראל (ב) כי דואר. פירש"י שלעיר הגיע ולו רגילין אחרת. ובטור כתוב אסיס בעיר שהוא שלח אותו לשם אים ידוע כת' שמביאין לעיר מותנין אותו לידו וכו' מגיעו ליד מי שנשתלח לו והמעשה בזה ל"ל שכל שלא דואר אלא בדרך שגיע הכתב ידו עלמו של מי שנשתלח לחוש שמא הוא אינו בביתו אחריו בשבת אבל הכי דואר עלמו קבוע תמיד לאחרים וכדאמרינן שקורין עכשיו מאסט"ר פרגיל להיות בגדולות בפרט בחדשות שהוא עומד על המשמר ידועים לקבל כתבים ולהשיבים לכתבים הם: ויש תולקים כו'. ב"י בסימן רל"ב בשם ל"ל לע"ד יפלא מאד לפי' ולאי שייך בזה אדעתיה טרח דקי"ל בהוכת שבת אי לאו דעביד ליה מיתה הוה יהיב ליה מתנה ל"ל עכו"ם דמולך בחנם ולתלמידין על איזה שיכה לו ישראל ולא הוה מלקבל מישראל ולא נרע מולא שהעכו"ם מתחיל עם הישראל ובשל"ל שם לא הוכר אלא בחס העכו"ם מתחיל:

רמח (א) ושקר. זה דעת וכ"ל דהך פוסק לא קאי על ע"ש אלא אפי' קול שבת ימי' וכמ"ש הטו' לדבריהם ע"ש מקור לו בזה ואל"ל לעבדן דכ"ש מחירין מה וכן באחרת לעיל הכל הכריכו לפסוק עמו אע"ג בשבת דשאני הכא שישבות יושב בספינה אחיזו מה שאפשר לאפקעי מתנה ואין חילוק בהבין ע"ש בכללע"ר: (ב) - ולפי' אין בגובה המים: ד איסור תחומין קל"ל דלא כיון שהתחיל בהוכת אח"ז: אבל תוך ג' אמות שכתב אח"ז: (ג)

רמז דין עכ"ום המביאים כתבים בשבת ובו ו סעיפים:

א אם שולח אדם **א** אגרת ביד עכ"ום ואפי' בערב שבת עם חשיכה (א) והוא שקצין לו דמים ובלבד שלא יאמר לו שילך בשבת ואם לא קצן **ב** אי לא קביע (ב) כי דואר (פי' אים ידוע שכל כתב אליו יוכל והוא משלחן למי שמשלח אליו) במתא אסור לשלוח אפילו מיו' ראשון ואי קביע בי דואר במתא משלחין אפי' בערב שבת **ג** והוא שיהא שהות ביום כדי שיוכל להגיע לבית **ג** הסמוך (°) לחומה:

הגה ויש מתירין אפי' לא קצן **ד** ואפילו לא קביע בי דואר במתא אם משלחו ביום סמוך לכן (עור) ויש לסמוך עליהם אם צריכים לכך:

ב **ה** אם חתנה עמו שיתן לו שכרו אע"פ שלא פירש כמה יתן לו דינו כקוצץ דסמכה דעתיה דעכו"ום ובדידיה קא טרח אבל בסתם אע"פ שיש בדעתו שיתן לו שכר אסור דלא סמכא דעתיה ובישראל קא טרח:

ג **ו** אם שכרו לימים דבר קצוב בכל יום בהליכתו ובחזרתו אלא שאינו מקפיד עמו מתי ילך אם הוא **ו** בערב שבת אסור דכשיוצא בשבת נראה כאלו התנה עמו כך:

ד (אם) °העכו"ום מוליך הכתב בחנם אפילו נתנה לו בערב שבת מות' **ז** שהרי העכו"ום מאליו הוא עושה זה ואינו אלא להחזיק טובה לישראל מפני מה שקיבל ממנו והוה ליה כאו' קצין: הגה (ג) ויש חולקי' וסבירא להו דכל שעושה בחנם אסור ומוב להחמי' אבל במקו' שהעכו"ום מתחיל עם הישראל לומר שילך לו בחנם ולאי דעתו על הטובה שיקבל ממנו שרי (כ"י):

ה **ח** אם העכו"ום הולך מעצמו למקום אחר וישראל נותן לו אגרת **ח** מותר בכל נוונא:

ו **ט** מי שיש לו שכיר עכ"ום לשנה או יותר אסור לשלחו **ט** ערב שבת באגרת: הגה ומיהו אם לא שכרו רק לבליחות אגרת יש מתירין כמו שנתבאר לעיל סימן רמ"ד ס"ה:

רמח דין המפליג בספינה והחולך בשיירה בשבת ובו י"ד סעיפים:

עסי' א **א** מותר להפליג בספינה אפי' בע"ש אם הולך לדבר מצו' (א) ומוסק עמו שישבות ואם אחר כך לא ישבות אין בכך כלום אבל לדבר הרשות אין מפלינין בספינה פחות **ב** מג' ימים קודם השבת:

הגה אבל **ג** קודם שבת ימים שרי אפילו בספינה שמוכרים אותה פ"י בבמות (ב) ואפילו אין בגובה המים י' פחים (מהרי"ק שורש מ"ה) (ג) ואפי' במקום שיעברך **ד** הישראל לעשות אחר כך מלאכה בשבת להוליך הספינה (ריב"ש סימן קנ"ב)

ו אם הוא דרך מועט כמו מצור לצידון שאין ביניה' כי אם מהלך יום א' מותר להפליג בע"ש בבקר **ה** מפני שאפשר שיגיע שם קודם השבת ומקום

באר הגולה

פסחים יא. ברי"ף ובר"מ שם ובהרמב"ם פרק ו' מהלכות שבת בעירובין הרחבה שם (מהגיגו חוות מעיר מלכתלת חס' חן מכ"ו לא הכריע כלן פירוש רש"י לפרמנס ובכ"מ פירש דברי נעניין אחר פ"ב) בהרמב"ן בחמוכחו בגנה בעירוב הר"ן שם בשהריו תנוכב שם: חמכת יע שם וכחיל רמב"ם בפרק כה ורבי ידיחס שם ושם שם

עטרת זקנים

רמז א שולח אגרת אגרת כו'. מותר לקבל כרוב פנוי בשבת אפילו אם הביא לו נאין בו משום איסור מוקצה ולא משום איסור תוץ לתחום (ברבכי פ"ח רבינה ע"ש) אבל לקמן סי' ש"ז ס"ד אסרו ועיין בלבוש שם ונורתנין שהנני מנ"ח תחילה על הקשלחן כדי דלא לתנו עקירה ע"י ישראל (התשובת מהרר"ם פינ) ונראה דבי"ם אין להקפיד דמות' בית הנצאת לצורך קצת ומהרי"ל בהל' אפילו אוסר אפילו בי"ט:

פרי חדש

סימן עו

ריחת לינו נרחם לי בן חלת כלעת הרשלת עיקר אחפי' בסחינם יכסה וחי הנים מחנך קדוש כל סמות מוסס ליבת חמו' מחנין קדוש נגנים לנקדת אמתבחת' דיומת דסלת מקומות לומת דמקומה וכי קיבי דמקומות לינם יכסה ס"ג סלת מקומה לינה יכסה חלת דמקומה נפים זומת בכלל הטולה שלם היתה לצלה על כסרו מוכיסה בכבדינו אחפי' מסות מקו' בכרחם ואחפי' שלינה יכסה מוחר לקרות ק"ם ואם לא פי' על בסרו אלא כין בגד לבגד לכ"ש סרי לקרות אף לע"ב בכל גוונא

סרי ומכי נקיסנן:

פ"ה בסופו חכל אם לינם נרחית כלל

אחפי' בסמות יוסב מוחר סלת ניחנם הורם נמלחכי הסרת:

פ"ז יב חי סכתב דמ"ם אם מות ממנ מחת חרם אם הוא ממנ מחת נמחת כלנים ולא בסירת עסחי סכת ומחכת מזק' דמוקת נים מחין בם נמחם ולא חכל ל"ה. חוזנן נמחם ולא יוסינן פסיקת דמוריחת לחומרת ואסור לקרות בגנ דם כני חנם סים לסם חולי בעחורים ומנ דם חמיר עיין פ"ם כס' בנמ"ם בשם רבנ"ן

מ"ב סי' ל':

פ"ח צריך לחזור ולקרות עיין

פ"ם סימן ק"ח סעיף ז' בס"ד:

סימן עז

פ"ב בכ"ם חי מחתו ה"ר בחם יסול לחוכן חיים כל סלחת ר' נלחי

מקום שנהגו שלא להפליג בערב שבת כלל אפילו דרך מועט אין מפליגין:

ב הא ראין מפליגין בספינה פחות משלשה ימים קודם חשבת חשעה משום עונג שבת שכל שלשה ימים הראשונים ן יש להם צער ובלבול ורוקא למפלינים בימים המלוחים אבל בנהרות אין שום צער למפלינים בהם ולפיכך מותר להפליג בהם אפילו בערב שבת והוא שלא יהא ירוע לנו שאין בעומקם עשרה טפחים אבל בעמקום שירוע לנו ז שסקרקע הספינה לקרקע הנהר פחות מעשרה טפחים ח אסור (נלקח חוץ לתחום) משום איסור תחומין:

הגה וכן בספינה פלערך הישרמל לנה לידי מלאכה בשבת אסור ליכנס בה שלשה ימים קודם השבת אפילו בכדות הכנעים והוא שמעלה מעשרה (רי"בם סי' קל"ב מהרי"ק) אבל אין איסור בהתבבסות עובות הספינה בעמק הנהר (ד) ולא דמי ט לעלייה בקרון מאסור:

נ והיכא דמותר להפליג מערב שבת אם נכנס בספינה מערב שבת וקנה בה שביתה אע"פ שמפלגת בשבת מותר י והוא שלא יצא ריבל מהספינה מעת שקנה שביתה:

הגה ויש אומרים יא דאפי' יצא מן הספינה מותר דמאחר שקנה בה שביתה אע"פ שמפנה ואח"כ מוזרים לכיכנס בה בשבת להפליג. ויש אומרי' יב שעושין קידושי נכסים ונכנס שם ונמצא מוזרים לכיכנס ונכנס שם ונמצא מוזרין לספינה ומפלגין כן נהגו בקצת מקומות ואין לעשות (ר"ן פ"ק בשבת והיב"ם סימן י"ז קכ"ח קכ"ב) ועיין לקמן סימן מל"ו אות"ד:

ד לחיוצאים בשיירא בסדבר והכל יודעים שהם צריכים יג לחלל שבת כי מפני הסכנה לא יוכלו לעבוד בסדבר בשבת לבדם ג' ימים קודם שבת אסורים לצאת יד דביום ראשון ושני ושלישי מותר לצא' ואם אחר כך יארע לו סכנה ויצטרך לחלל שבת מפני פקוח נפש מותר ואין כאן חילול טו והעולה לארץ ישראל אם נזדמנה לו שיירא אפילו בערב שבת כיון דדבר מצוה הוא יכול לפרוש ופוסק עמהם לשבו' ואם אחר שיהיו בסדבר לא יוצו לשבות עמו יז יכול ללכת עמהם חוץ לתחום מפני פיקוח נפש יז ואם נכנס לעיר אחת בשבת מהלך את כולה ואפ' חניתוחו מחוץ לעיר ויוצה ליכנס לעיר מותר רכיון יח דלדבר מצוה יש לו אלפים אמה לכל רוח:

הגה יש אומרים שכל מקום שמותר הולך יט לסתורה לו לרחוה מני מבילו (ה) מעוב הכל לדבר מצוה ואינו מעוב דבר הרשות רק כשהולך לעייל ועל כן נהגו בקצת מקומות לקבל בענין הפלגת הספינות כ והליכת שילת חוץ מלגה יפיס כי חוסמים הכל לדבר מצוה ואין לעמות בידן מחיל ויש לכם על פי מיסמוכו:

רמט דינים השייכים לערב שבת: ובו ד סעיפים:

א אין הולכי' בע"ש אא יותר מג' פרסאות כדי שיגיע לביתו בעוד היו' גדול ב ויוכל להכין צרכי סעודה לשב' בין שהולך לבית אחד' בין שהול' לביתו ואם בשהוא ביישוב בסקומו שיוכל להכין צרכי שב' אבל אם בסקום שהוא שם אא לו להכין צרכי שבת או שאינו מקום יישוב בטוח סותר לילך אפילו כמה פרסאות גאמר שלח להודיעם שהוא הולך שם לשבת סותר לילך כמה פרסאות בכל נוונא:

ג (א) אסור לקבוע בערב שבת סעודה ומשתה שאינו רגיל ביסי חחול

ו יש לחם לער' ולדבר מצוה שרי שהעוסק במצוה פטור מן המצוה' עסי' ל"ח: ז מחקרקע הספינ' פי' חעפ"י שהמי' עמוקים אם הספינ' המשקע' בימים והוא יוכב להעמיד מי' נחלת מהלך לחמוה מי' ואפי' יוכב לחעל' אסור כיון שהספינה רחבה ד' כמ"ש סי' ת"ל ע"ש וכ"כ הב"ח בסס"ס הרחים (ומ"מ נכם הרחים מסקנא דסדרי ביוסב למעלה) אלא שכתב אחר דברי הרי"ף והרמב"ם לא מסקנ' כן: ולא ידעתי היכא רמחת דהם כתבו חח"כ ח"ל ומיהו ל"ל דחקר הכלי שדולה בו ונקבע בימים הוי למעל' מי' דאל"כ היאך מחלת עכ"ל וקב' היאך נמצא זה שם אחר התי' אלא דקשי' לרבינו עמנו למה לא מי' כמ"ש ס' הרחי' דהמי' עמוקי' אר הספינ' שוקעת בימים והולכ' לחעמה מי' לזה כתבו ומיהו ל"ל וכו' כלו' וח"כ הכא ל"ל מאי דקחמ' בחירי דאין ספינה מהלכ' בסחו' מי' הייט בלא המקום ל"ל דבעירובין מיירי בספינ' קטנה ונם בחנו' הרמב"ם קחי' מי' שהולך על סותר של קורות שאין מנין ואין נקבעין מי' לכן אין לזה חפס הס"ע: ח אסור לא' ל"ע מאי חירש רמ"ח ול"ל דקמ"ל דחוך התחום ברי ולא נזרי' שחת יצא חוץ לתחום: ט להליכה בקרון. אסור מעוס שחת יחחוך ומורה אבל הכא בהבחות הולכים ברחוק מחנו וכע"ש הבעלים עינינו מהג"הו וכתב בסס חחו' והרח"ם דאסו' בספינ' ולא דק דהם לא כתבו רק בהליכה בקרון עפ"ד דעירובין דכיון שהולכת הבהמה רחוק מהספינה ל"ל בידי לדדין כמ"ש סי' ס"ה סי"ח:

י והוא שלא יצא דאסור ליכנס בשב' בספינ' מעוס שם כמ"ש ס"ס סי' מל"ו: יא דאפי' יצא דאחר שקע שביתה ל"ל כביתו ומות ליכנס בה בשבת ועכ"פ כשמגיע ליבשה אסור לחח מד"ח כמ"ש ס"ס ת"ל אבל אם לא יצא חוחר. ובספינה מהלכ' כולה כמ"ש סי' ת"ס ס"אם לא שבת בה לא כיון דנכנס בה לדעת ע"ש ואפי' חל ע"ש עדי לקחת שביתה עסי' ת"ו: יב שעושין קידושי וכו' לפרסומי מילתא (ב"י) וכ"ל דבעי' דוקא מיעב שם בין המחמות וכ"ו בכל הפוסקים דלא כלבוש: יג לחלל שבת. אפילו באיסור דרבנן (ריב"ש סי' ר"ח): יד וכיון אבל' וריב"לם כ"ל כתב דכיון דיודע מראש מיחלל שבת אסור וכ"כ רדב"ז ח"ח ס"י ועפ"ז סומכין עכשיו אמסתבנין בעלמן שלא לחלל שבת (כ"ה): טו והעולה לא"י. ודוקא ע"ד להתישבו"ת כיון דאפילו מהלך ד"ח בת"י מצוה הוא (כ"ה): יז יכול ללכת וכו' ואם מתיירא להתעכב במדבר שמא יפגעו בו לסטים וינזלו ממנו הבהמה ולא יוכל ללכת ברגליו אז אם יקחו ממונו לא יוכל לחיות עוד אז אם יקחו מלבושיו בזמן הקור בחעבו יחות בקרירות כל ח' מלבו מקרי פ"ג ומותר לילך עמהם (רח"ג סי' ק"ע): יח ואם נכנס בו' וכ"ל דדוקא בהלך בשם מצוה ולא לסחורה: יח דלדבר מצוה נפק. ואם יצא קודם ג' ימים אפילו יצא לדבר הרשות מיד כיון דהשבת היה לריך ללאת מפני פ"נ יש לו אלפים אמה לכל רוח כמ"ש סי' ת"ו וכ"ל דאם הלך מחוץ ג' יומים מפני שסבר שמותר לילך חוץ ג"י ה"ל מוגב ויש לו אלפים אמה לכל רוח כמ"ש הט"ז כי"ל סי' ל"ע לחומר בסי' ק"ע: יח דלדבר מצוה נפק. תקל"ח ס"ז ובגבות מעות מעבו"ס שהוא חולה כל עוד שאינו נוסס יח דלדבר מצוה נפק. ואם יצא קודם ג' ימים אפילו יצא לדבר הרשות מיד כיון דאסור ללאת מפני פ"נ יש לו אלפים אמה לכל רוח כמ"ש סי' ת"ו וכ"ל דאם הלך מחוץ ג' יומים מפני שסבר שמותר לילך חוץ ג"י ה"ל מוגב ויש לו אלפים אמה לכל רוח כמ"ש הט"ז כי"ל סי' ל"ע לחומר בסי' ק"ע:

ובתדיעות האלו רוב בני אדם מכינין ביום אין נזהרין בזה (תוספתא סוף סוכה): ג סעודת אירוסין. וה"ה סעודת נשואין דהיה אפשר לעשותו ביום אחר (כ"ח) אע"פ דכתב בסי' תקי"ד ס"ז דסעודת אירוסין סעוד מצוה היא אפי' בע"פ דבת"ה אסור לעשו' אירוסין כ"ש בע"ש דקיל טפי כדאי' בגמ' ותוס' מגילה ס"ב ועי"ק דבסי' תקס"ב ס"א הרגל והו' תלמוד ערוך פ"ק דמ"ק ועי"ק דכיון דאירס בע"ש ס"ל זקן ס"ב הסעודה בע"ש ואי"ל דלא ס"ל ליארס היו' דים לאוס אמת יקדמנו אחר. וברוקח סי' ל' הביא אירוס זה ולא דס"ל דס"פ אסו' ליארס בע"ש הדא דאתמר סעוד' אירוסין (פי' הרמב"ם אם אירס קודם לכן אסור לעשות רגל בע"ש סעוד' אירוסין) אבל לארס מותר פי' מותר לארוס בע"ש רק שמא יקדמנו אחר ואז מותר ג"כ לעשות סעודה וכפ"ק דתענית מסיים בה ביום אחר שאחל אפי' בע"ב מותר לארס ע"ש וע"ע על הס"ג פכ"ב דשבת שכתב אסור לארס אפי' בע"ש ע"ל דהא לכ"ע ערי ובירוס' פ"ק דכתובות דאסור ליסא בע"ש מפוס כבוד שבת ע"ש דמשמע דחולק על תלמוד שלנו וע"ל בא"ס סי' ס"ג: ד כבוד השבת. וכתי"ה כתב בשם ר"ת שמתוך ערדת הסעודה לא יתעסקו בערכי שבת: ה פדיון הבן. שעבר זמנו אסו' לעשותו בע"ש ומילה אע"פ שעבר זמנה כגון שהי' חולה בשמיני מקרי זמנה קבוע לכל שעתה ושעתה זמני הוא דאסור להביאו עכ"ל (כ"מ בתוס' בס"ק סוף דף ח') ועמ"ש סי' תקס"ח ס"ב וסי' תקמ"ז ועבי"ר סי' רס"ו בא"כ ועי"ז דיש אוסריס לעול מילה שלא בזמנה בע"ש ו מותר. אם אפשר לקיים שתיהן מותר ואם לאו תדחה סעודת שבת (לבוש) וכ"ח כתב דמילה להתחיל קודם שעה עשירית. ואל"ה כתב מורי הר"ם מטבלין הוה סנדק בע"ש ולא רצה ליכף על הסעודה מאחר שהיה שם מנין בלעדו וא"ל הסיב לו ע"ש ועפ"י תקל"ח ס"י. ובעמ"ש כתב הא דאין שאחה אלא בבר דוקא בזמן שב"ה קיים והוא כשר שלמי שמחה ע"כ ולא עיין בסנהדרין דף ע ומהר"מ טיקצין במרדכי דתענית כתב ואם אחרו שאוחר לבכם מפני כבוד שבת כ"ש מילה דעדיף בשבת עכ"ל והתם קאי אבעלי בריי סי' ע"ב שלהם הוא ע"ועפסי' תקנ"ט: ז"ל ד"מ כתוב בא"ז וז"ל מצוה לאכול סעודת שבת לתיאבון ומאחר דעיקר סעודה הוא לאם אסור לאכול גרימז"ל בשב' קודם הסעוד' משום דלא אכיל עיקר סעודת שבת לתיאבון ע"כ והוא אזיל לבעמיה דס"ל דאסור לאכול אחר מנחה בע"ש אבל לדידן דקי"ל דמות' לאכול אחר מנחה ס"מ שא"ל לאכול לתיאבון וא"כ מותר גרימז"ל מבע"י וכתב בתשוב' דע"ש לאחר קידוש הוי מביאתן גרימז"ל לפני ר"ק ואכל ובירך במ"מ וא"כ ברכה מעין נ' כדי להשלים ק' ברכות וא"כ הוי אוכלים אחר לצורך סעודה עכ"ל ד"מ ולא הבינותי דבריו דאף הא"ז לא אסר אלא בשב' לאפוקי מעובדא דר"ק וכ"ל שהדין עמו דהא עכ"פ מצוה איכ' לאכול לתיאבון. ולדידן דטוטלין קדיש לפני קידו' פשיטא דאסור לאכול קודם המוציא. ועוד דברכת המוציא קודם לברכת בת"מ כמ"ש סי' רי"ח ס"ה ועוד דאפי' בשבת אסור לגרוס ברכ' כמ"ש בסי' רע"ו: ז להתעטן בכל ע"ש. והב"ח כתב בשם הפוסקים והירוש' דאסור להתענות בע"ש שלא יכנס לשבת כשהוא מעוטה וכ"כ סי' תרפ"ז וכ"ה במשנה פי"ד דתענית וכ"כ מע"מ בשם תנחומא פ' בראשית ומגילת תענית וכ"כ בסג"מנ ה' פוריס ובהגהות סמ"ק ובשאלתו פ' ויקהל וכ"ל דהא דר' חנן ליס כל ע"ש היינו משום שהיה איסטניס ואם היה אוכל ביום לא היה אוכל בלילה לתיאבון כמ"ש סי' ת"ע וכן עיקר: ח פיוטים מב"ה. דזה מקרי השלמה שתתענה עד אחר קבלת שבת אבל בחול לא מקרי השלמה עד ל"ה (שם בתרי"ל) ובתעני' חלוס יציאים (שם ד"מ). וכ"ל דאם מתענה בכל ע"ש והשלים בפעם ראשון צריך להוס כן לעולם. וה"ה מי שמתענה תעניתים הכתובים בסי' תקע"ט וכמ"ש בי' סס' ת"ב וה"ה ער"ח שחל בע"ש. משמע מלשון רמ"א דבת"ל לא מהני הנאי דלאו בדידיה תליא מלתא וכמ"ש סי' תקע"ב ס"ב ואף שבתרי"ל שם משמע דמהני תנאי היינו משום דלא היה ח"ל נגזר כל"ל ועיין בעור סי' תקס"ז:

רנ א יאכיס בבוקר. ויותר טוב לקנות ביום ו' מביום ה' ויאחר על כל דבר שקונה הוא לכבוד שבת (כתבים) ועסי' תקע"ב ס"ד דמשמע דיש לקנות ביום ה' עיין בשדה"י ואע"פ שהכין בשבת היא שיוסיף גם בין השמשות שנ' והיה משגיחו' (ע"ל ע"י) בר"מ כתוב בא"ז מצוה להכין מחר בשבתא לשבת בשתאי ואע"פ שאתרו

באור הגולה

לעור אבא דשירוגין מ' ומבואר בירושלמי פרק ג' בתענית יח לעשה קרחים סס וכל הסור מ"ל חסלנות תענית: מעור וכלי הלקח מ"ם נרש חסלת שבת קי"ל כמס קים

עטרת זקנים

ג וסעודה. שזמנה בע"ש כו'. אפ"לו בדרך ערוך לזהר להתחיל לכתחילה קודם ס' שעות זמניות (מורי בב"ח) ונראה שלא לאכול בע"ש בסעודה גדולה אפילו בסעודה מצוה (אא"ז בשם מהרי"ש בבהר"ל) רק התלמידים הישובים יותר לאותה סעודה ומנם דרש לא ידבו בסעודה ב"כ קדי שבעיה ה"ש אבילה נסה (אא"ז ז"ל) וכ"ש שקובר את מתו בע"ש סמוך לחשיכה קודם התפלה בב"ח חייב בהבראה אם יש שהות לאכול קודם התפלה רפסקין כה"י רשוי להתחילו (אגור): גולאכול ולשתות בלי קבעות כן. הינו רוקא למרך שעה אבל לעשות כן חדר לא רמחי בשולל בשבת (כ"י בשם הרב המנ"י) מצאתי ברבינו רני דתענית בע"ש דהיינו יאר ציש כאם הל פעם ראשון בע"ש ולא השלי אזי אין צריך להשלי (מהרי"ל בש"ח) ד בתענית חלום יש להשלי עד הלילה (ב"ח):

פרי חדש

סימן עט

לענין תפילה פ"ד מס' תפילה ונכן כ"ל בסוגר פרק ז"ל דהלהמרינן דהיכא דלא אפשר יסלקנה לגדלין ע"כ לגדלין כלאחריו דמי אלא לענין תפילה דהתירה אחרינן דהיכא דאפשר יסלקנה לאחריו אבל בק"ש אפי' היכא דאפשר יבא לסלקנה לגדלין אחר לגדלין כלאחריו דמי דאחר ברכתן ברכה ברכה מעין ג' ל"ל ולקמן נסי' פ"ח נתבר אחר סעודה מדמי' ק"ש לתפילה: מבת דברסינו בס"ם אי מחתו אסה עתכן כתה יריחין אסה ומן הכתוב ד' אחרת אחר דבת אחר רב סחורה אחר רב הונא ג"ש מנת לאחריו אבל לפניו מרחיק חצי מיליו ובן לתפילה כ"כ חלות דבי מודי ניכנס אפי' לענין מיון ואין זה מוכרת מ"ל יש לחוש לדברי אסור ומל זה לבתר מ"ל אבל אם קרא ק"ש ונזדמן מעיני פרשה דא"ל לאחור ואפי' לענין תפילה בדין כן וזה פסוק ומיון אינם סח תרא"ם פעיף מ"ל בס"ד: ב"ב

עטרת זקנים

ד כבוד השבת שיכנס לשבת כשהוא תאב לאכול וכל היום בכלל האיסור:

ה פדיון הבן

ו מוהר בן ל"ו ובן המנהג פסוק:

ז ולאכול ולשתות בלי קביעו' סעודה אפילו סעודה שרגיל בה בחול כל היום מותר להתחל' בן חדין אבל מצוה להמנע מלקבוע סעודה שנהוג בה בחול סס' שעות ולמעלה:

ח ירך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת:

ט אם קבל עליו להתענות בערב שבת צריך להתענות ער צאת הכוכבים (ב) אם לא שפירש בשעת קבלת התענית ער ששלימו הצבור תפילתן:

רנ הכנת הסעורות לשבת. ובו ב סעיפים:

א (א) יאכיס בבקר ביום ששי להכין צרכי שבת ואפילו יש לו כסף

קביעו' משתה שהו' מותר מצד הדין דהא לא יסתכר ולא יבטל מ"מ נגתרי מ"ת יתנו אדם עלמו שלא לקבוע אפי' סעודה לאחר כדי לעשות כשהוא מתענה בגלע"ר נכון כפי' דברי הרמב"ם אבל הרמב"ם כך אלא היה מפר' דהרמב"ם תדא בבא קמא ומיפא הוא מ"ל לומר דלאו דוקא כל היום אלא מתחה ולמעלה ואע"ב לאחר מלא בע"ש מ"ת נתכון לעירבו שלא יום היינו מתחה ולמעלה ומ"מ מלינו בסי' תקנ"ב דבתב העור בשם הרמב"ם מיומו לא תאכל תבשילי של עדשים בעמ"ב' וכתב העור ע"ז דהיינו בסעודה ועוד מפרש בסיפא דריש דאחר אסור לאו איסור גמור הוא בעלמא הוא שיתנו עלמו ט' ועי"ז הקשה העור דע"ש מתחה היום דהא אמרי' ב' משפחות קבעו אחד בע"ש ואחד בשב' הר בשעת ב"ה והיינו בשחרית דהא אין קובעין מדרש אחר ודאי בשחרית קאמר שהיה דרכן לדרוש ואי"כ הך בע"ש נמי קאמרינה נתייבב ספיר מ"ם העור פי' בלחם ונדחק הרי"ל הכ"ל ולפי מ"ש ניחא: (ב) אם לא שפירשו: הלשון משמע כבר פירש בשתה אכל לכתחלה לא יאחר בשתה בדיעבד אלא בתחלה להתענות מקלת שבת: (ג) וי"ל דלא יקבלים מהר"מ בעור לענין שאר תעניות ובתענית חלום הבית ב"י בשם א"ז כתב בת"ח ל"ל לה אתין אלא עד יציאת הכוכב ובתשובת סי' ל"ג בשם רא"ה כתב דאפי' בחול א"ל להשלים ומ"ש בין תענית יחיד לצבור אין הכרעה לתענית חלום אבל הבינו להשלים בתענית חלום אפי' בע"ש. ולענין תענית ח"ל כתב רש"ל בתשו' סי' ט' דהבינו להשלים בע"ש הקשה הרב מקרא אורע ליום אחר לייט הראשון בע"ש אז הנהגו שלא להשלים ומן ע"פ תשובת מהרי"ק דיום שתת אביו אשכנזי כשו"ב ובשבת לא אלא דאם חל בחול אז חל הגדר וחייב להשלים גם בע"ש דהא אפי' מי שקבל עליו התענית שתת בע"ש מחייב להשלים ולעולם תעוה דמ"ם אותה שעה שחל השבת מיום השבת דפשוט זה אע"פ שכבר התענ' בחול ותו דהא לא מקרי דבר מה אלא בדעתו שיכוון כן לשולם כתבו אחר ריי"ל סי' ריי"ל ותו דהבינו ממקבל תענית שתת דחייב להשלים ואזן לא קיל הכי מ"ש ע"כ אני אומר דהמיקל בדבר שלא להשלים בע"ש לא הפסיד בשמלטער בתעניתו לא יעטער בתחלת שבת ועוד נרא דאל בי רב דיתבי בתענית בכל ע"ש והשלים בפעם ראשון דוקא אותן בעלמן שאחר התענית יהיו תאכלים לאכול מאכלותיהן שהם אחר התענית והאכילה אינה טוחה כ"כ עליהם לא יתענו ולא תרפ"ו לענין פוריס שחל ביום ח' עמ"ש שם:

רנ (א) יאכיס בבוקר. שנאמר והיה ביום הששי ואין הכין אלא

אמר כדי שיכנס לשבת כו' בודאי לא לאכס כתב שיהי' זהו לאחר מיליכת"ם הרא"ש בפ' ע"פ ח"ל דאפשר דאע"ג דבריי' לאחר חיים ליכנס כשהוא תאב מ"מ לכשתחבך צריך להפסיק מפני כבוד כר"י דאוכל ונלע"ד לפרש דברי הרמב"ם בדרך זה דהוקשה לו מה"ל בפ' הסולח שמשמע דלא בסיל קביעות ע"ש ולא לתלוי מקביעו' אלא מיירי מקביעו' אלא קביעות אפי' כל היום שתעיקר הוספה בסיל אלא אפי' קבעו סעודה ומחמת עצמן לאחות בדרך שמתענה מכרות ועל בעצמו ולא הרמב"ם אסור לקבע ומשתה חה לו הוס דע"ל יבטל מסבת מרי ולא ב' דיוקים הא דבלא קביעות אוכל ושות' אין אסור הכ בקביעות סעודה מותר קובע גם לפתיה ע"ל ומותר לאכול ונשות מתחיל היינו הדיק אחר ואע"ב יכנע לקבוע סעודה פי' לקבעו' משתה שהו' מותר מצד הדין דהא לא יסתכר ולא יבטל מ"מ יתנו אדם עלמו שלא לקבוע אפי' סעודה לאחר כדי לשבת כשהוא מתענה בגלע"ר נכון כפי' דברי הרמב"ם אבל כך אלא היה מפר' דהרמב"ם תדא בבא קמא ומיפא הוא מ"ל לומר דלאו דוקא כל היום אלא מתחה ולמעלה ואע"ב לאחר בע"ש מ"ת נתכון לעירבו שלא יום היינו מתחה ולמעלה ומ"מ מלינו בסי' תקנ"ב דבתב העור בשם הרמב"ם מיומו לא תאכל תבשילי של עדשים בעמ"ב' וכתב העור ע"ז דהיינו בסעודה ועוד מפרש בסיפא דריש דאחר אסור לאו איסור גמור הוא בעלמא הוא שיתנו עלמו ט' ועי"ז הקשה העור דע"ש מתחה היום דהא אמרי' ב' משפחות קבעו אחד בע"ש ואחד בשב' הר בשעת ב"ה והיינו בשחרית דהא אין קובעין מדרש אחר ודאי בשחרית קאמר שהיה דרכן לדרוש ואי"כ הך בע"ש נמי קאמרינה נתייבב ספיר מ"ם העור פי' בלחם ונדחק הרי"ל הכ"ל ולפי מ"ש ניחא: (ב) אם לא שפירשו: הלשון משמע כבר פירש בשתה אכל לכתחלה לא יאחר בשתה בדיעבד אלא בתחלה להתענות מקלת שבת: (ג) וי"ל דלא יקבלים מהר"מ בעור לענין שאר תעניות ובתענית חלום הבית ב"י בשם א"ז כתב בת"ח ל"ל לה אתין אלא עד יציאת הכוכב ובתשובת סי' ל"ג בשם רא"ה כתב דאפי' בחול א"ל להשלים ומ"ש בין תענית יחיד לצבור אין הכרעה לתענית חלום אבל הבינו להשלים בתענית חלום אפי' בע"ש. ולענין תענית ח"ל כתב רש"ל בתשו' סי' ט' דהבינו להשלים בע"ש הקשה הרב מקרא אורע ליום אחר לייט הראשון בע"ש אז הנהגו שלא להשלים ומן ע"פ תשובת מהרי"ק דיום שתת אביו אשכנזי כשו"ב ובשבת לא אלא דאם חל בחול אז חל הגדר וחייב להשלים גם בע"ש דהא אפי' מי שקבל עליו התענית שתת בע"ש מחייב להשלים ולעולם תעוה דמ"ם אותה שעה שחל השבת מיום השבת דפשוט זה אע"פ שכבר התענ' בחול ותו דהא לא מקרי דבר מה אלא בדעתו שיכוון כן לשולם כתבו אחר ריי"ל סי' ריי"ל ותו דהבינו ממקבל תענית שתת דחייב להשלים ואזן לא קיל הכי מ"ש ע"כ אני אומר דהמיקל בדבר שלא להשלים בע"ש לא הפסיד בשמלטער בתעניתו לא יעטער בתחלת שבת ועוד נרא דאל בי רב דיתבי בתענית בכל ע"ש והשלים בפעם ראשון דוקא אותן בעלמן שאחר התענית יהיו תאכלים לאכול מאכלותיהן שהם אחר התענית והאכילה אינה טוחה כ"כ עליהם לא יתענו ולא תרפ"ו לענין פוריס שחל ביום ח' עמ"ש שם:

רנ (א) יאכיס בבוקר. שנאמר והיה ביום הששי ואין הכין אלא

רנא שלא לעשות מלאכה בע"ש מן המנחה ולמעלה: ובו ב סעיפים:

א [a]שלא לעשות מלאכה בערב שבת ב מן המנחה ולמעלה אינו רואה ג סימן ברכה (א) [b]ש"ש מפרשים ד מנחה גדולה [c]א"ר ישמעאל מפרשים מנחה קטנה:

כגה [d]וזקוקה כשעושה המלאכה דרך קבע אבל אם עושה לאותה דרך בפרט לפי שעה ולא קבע עליה פרי (בית יוסף בשם ת"ו) ונכון עותר לכתוב רשות מגרת שומים וכל כיוצא בזה: (ד"ע)

ב [e]להקון בגדיו וכליו לצורך שבת פוחר כל היום: הגה (ב) [f]וה"ה בגדי תכיתו אם הוא לצורך שבת ואינו בטול עליו שכר: (ב"י)

[g]והוא הדין לפי שבותב ספרים לעצמו דרך ליסודו:

כגה אבל אסור לכתוב לחבירו בשכר (מרדכי מקוס שבכנו) ומסתפרין בערב שבת כל היום אפילו ה מספר יעבלו (כל בו וכית יוסף) ויש לחדש נמצא קלת ו בגמרו בערב שבת כדי מיכין לכבוד שבת: (ש"ג פ"ו דשבת ירושלמי פ"ק דתענית)

רנב מלאכות המותרים והאסורים להתחיל בע"ש כדי שיהיו נגמרים בשבת: ובו ז סעיפים:

א [h]מותר להתחיל במלאכה בערב שבת סמוך לחשיכה אע"פ שאינו יכול לגומרה מבעוד יום והיא נגמר מאליה בשבת כגון לשרות דין וסמסגין בסים והם נשרים כל השבת ולתת [i]אוגין (פי' תגרות) של פשתן [j]א לתגור כדי שיתלבנו ולתת צמר לתוך היורה [k]שאינו נרא על האש והיא מותרת בטיט שאם היא על האש אסור שמא [l]יתתה (פי' אגלה ויעור הגחלים בתחתה) ואפילו אינה על האש אם אינה מותרת בטיט אסור שמא ינים בה בכף (א) [m]ומסגים בקדרה אפילו אינה על האש חייב ב משום מבשל. [n]ומותר לפרוס מצודות חיה ועופות ורגים והם נצודים בשבת ומותר למכור לנכרי ולהשיגו סמוך לחשיכה (ב) ובלבד [o]שיצא מפתח ביתו מבעוד יום:

כגה ויש מתירין פיזוליה בעל יום בשבת (ג) אם ג יפל לו בעל יום מקום

---

[1]בחח עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[4]ברוח בעבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

רנא שלא לעשות מלאכה בע"ש מן המנחה ולמעלה: ובו ב סעיפים:

א [a]שלא לעשות מלאכה בערב שבת ב מן המנחה ולמעלה אינו רואה ג סימן ברכה (א) [b]ש"ש מפרשים ד מנחה גדולה [c]א"ר ישמעאל מפרשים מנחה קטנה:

כגה [d]וזקוקה כשעושה המלאכה דרך קבע אבל אם עושה לאותה דרך בפרט לפי שעה ולא קבע עליה פרי (בית יוסף בשם ת"ו) ונכון עותר לכתוב רשות מגרת שומים וכל כיוצא בזה: (ד"ע)

ב [e]להקון בגדיו וכליו לצורך שבת פוחר כל היום: הגה (ב) [f]וה"ה בגדי תכיתו אם הוא לצורך שבת ואינו בטול עליו שכר: (ב"י)

[g]והוא הדין לפי שבותב ספרים לעצמו דרך ליסודו:

כגה אבל אסור לכתוב לחבירו בשכר (מרדכי מקוס שבכנו) ומסתפרין בערב שבת כל היום אפילו ה מספר יעבלו (כל בו וכית יוסף) ויש לחדש נמצא קלת ו בגמרו בערב שבת כדי מיכין לכבוד שבת: (ש"ג פ"ו דשבת ירושלמי פ"ק דתענית)

רנב מלאכות המותרים והאסורים להתחיל בע"ש כדי שיהיו נגמרים בשבת: ובו ז סעיפים:

א [h]מותר להתחיל במלאכה בערב שבת סמוך לחשיכה אע"פ שאינו יכול לגומרה מבעוד יום והיא נגמר מאליה בשבת כגון לשרות דין וסמסגין בסים והם נשרים כל השבת ולתת [i]אוגין (פי' תגרות) של פשתן [j]א לתגור כדי שיתלבנו ולתת צמר לתוך היורה [k]שאינו נרא על האש והיא מותרת בטיט שאם היא על האש אסור שמא [l]יתתה (פי' אגלה ויעור הגחלים בתחתה) ואפילו אינה על האש אם אינה מותרת בטיט אסור שמא ינים בה בכף (א) [m]ומסגים בקדרה אפילו אינה על האש חייב ב משום מבשל. [n]ומותר לפרוס מצודות חיה ועופות ורגים והם נצודים בשבת ומותר למכור לנכרי ולהשיגו סמוך לחשיכה (ב) ובלבד [o]שיצא מפתח ביתו מבעוד יום:

כגה ויש מתירין פיזוליה בעל יום בשבת (ג) אם ג יפל לו בעל יום מקום

---

[5]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[6]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[7]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[8]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[9]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[10]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[11]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[12]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[13]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[14]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[15]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[16]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[17]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[18]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[19]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[20]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[21]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[22]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[23]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[24]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[25]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[26]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[27]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[28]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[29]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[30]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[31]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[32]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[33]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[34]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[35]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[36]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[37]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[38]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[39]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[40]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[41]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[42]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[43]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[44]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[45]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו:

---

[46]בכל עבדים לשמשו ישתרל ב להבין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מתחר הירק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעין עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן חבית וסכנים כלים הצריכים לשבת וספנה כלי החול [2]ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפנים כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת:

הגה (ב) ויש להחמיר בסכין בערב שבת כי זהו מלאכה בשבת שפגין עצמו לאכילה (כלבו ונ"ל בשם ספר מיי עולם)

ב [3]ירבה בבש

באר הגולה

לו העכו"ם מקום. דאז הוי כחפצו של עכו"ם: ד ויש להחמיר. דהא מ"מ הרואה סובר שהישראל נוהג להאיר ועמ"ס סי' רמ"ז ס"ב דבשאלה יש להקל אבל במחיר אינה מהחמיר אפי' בעיר המוקפת חומה והעכו"ם דר בשבת דודאי אינה אינה ר"לבע"ה מאו לפני עור לא תתן מכשול וכ"ה בשאלה אם אינו באיסורי שב כי"ה בכה ובאשכנז דאינה מחמיר אפי' בעיר דהא כשיודע שהוא מוכרו לו יאמרו שמכרו לו בשבת מש"ל כשאלה וכיונא בזה כתב סי' רמ"ד גבי שדה ובפרט בסחורות כגון בגד פשתן ובזונא לו אין דרך להשאיל כלל פשיטא דאסור ואפשר דבעכו"ם אינם יש להקל כשיחד לו מקום: ה להחמיר. שלא להרגיל העכו"ם בכך ומשום שם בהגמ"ר הנעשה משום דאכתי לא קנהו העכו"ם עד שיוציאו וא"כ ה"ל כמוכרו בשבת אבל אם יחד לו מקו' קנהו מתם ומשום הולאה ליכא למיחש דהא קי"ל פשע הנעי פעודר ומותר ומסיק ע"ז דרבים חולקין וס"ל דאפי' סכירות לא קניא דקיר גביחמן ע"ש ועמ"ס סי' רמ"ד ס"ג דקי"ל כן וגם גבי חמן קי"ל בסי' ת"מ דלא מהני ייחד לו מקום וגם בסי' שמ"ז קי"ל דאיסור וא"כ אין לסמוך להקל: ו אם קצץ. כ"ל דבזמן הזה כלים לכולם מסתמא היינו קנילה דקנבתו ידוע דאמנו בכל פעם יקצץ עמו ולכן המנהג פשוט ליתנם ע"ם סמוך לאשיכה ועכ"י בסם הגמ"ר: ז בטובת הנאה. אבל אם מלכה לאשטשל סכר ולא התנה עמו אסו דאדעתא דישראל קעביד כמ"ם סי' רמ"ז: ב"ר ח אסור בע"ש. אא"כ יש שהות לעשותה מבע"י משמע דבד' וה' מותר אפילו מלאכה שאין יכול לגומרה קודם השבת ועסי' רמ"ז דדעת הרב"י דאסור אפי' בד' וה' ואע"ג דדע' רמ"א שם להחמיר שלא לגור היינו בשליחו אגרת וכשאול השליח ה"ל כאו א"ל לילך בכל יום ואפי' בשבת אבל זה שמקבל כלים לביתו לעשות בקבלנות אין קפידא לישראל מאי יעשה מיהו אם יכול לגמרה קודם השבת לכ"ע שרי אפי' בשעיות דשמא לא ימצא האיש בביתו ויצא אחריו: ט אם היה עושה וכו' ואם עושה בשבת אפילו לא קצץ א"ל לתחות (ב"יוב"ח) וכ"ע הוא כלל ומכ"ם שצריך לתחות בידו עמ"ם סי' רע"ז סס"ד וסי' שכ"ד סכ"ה ודוקא כה"ג שמתן בגדים לכובס אבל בשאר לעכו"ם לעשות לו מעשה עושה בשבת א"ל לתחו' בידו דהא עדיין לא נקר"ם שמזכין אותם המעבלים לאחר ויעשה לו אחרים ה"ל הג"ר פ"ו שייך לומר אדעתא דנפשיה קעביד אלא בעכו"ם שעשה מלאכה בשלו אבל להבעיר מעני ישראל צריך ליטול רשות מבעל העניים ואם רצה לו ולא חייבי' שיעשה בשבת וא"כ הני חלוקי' שידועים שהם של ישראל והעכו"ם מכבסן ע"ג הגהר צריך לתחות בידו כשרוצה בשבת ודוק כמה מס הישראל נקרא עליה רק שיצא הקול שעשאו לצורך ישראל כמ"ם סי' תרס"ד אבל בדבר שאם הישראל נקרא עליה מדינא אסור כולם רמ"ד ס"ד אבל האמת יורה דרכו דכאן ובסי' רמ"ד לדבר ח' מחכוונו ולכן כ"ע על הרב"י שכתב כאן יש להחמיר כו': יא לצנם הכלי בשבת ולא דמי להדלקת הנר בר"ם רע"ו דהתם אדעתא דישראל קעביד (ר"ן וס"ל) פי' שהדליקו בשבת כדי שיתחמם בו הישראל ועכשיו אסור לכתחילה להצלי פעולתו: יב בכדי שיעשה. שלא יהנה מהלאכה שבת (ב"ח) וא"כ בשני"ט של גליו אם נעשה בראשון מותר בשני בכדי שיעשה ואין חילוק מי שנעשה בשבילו בין לאחרים עפי' תקע"ות: יג ואסיר לתלות וכו'. דהא יש מתירין בכל ענין ול"ל דאם היה המעבל מתקן מע"ש שתקנו והחליקו בשבת שרי דהא היה יכול ללובשו בלא"ה וכמ"ש סי' רל"ג ס"ח בהגה ד': יד ליקח כלים. אפי' לצורך שבת אסור (ב"י) ואפי' מי שנעשה בשבילו בין לאחרים עפי' תקע"ות: יג ואסיר לתלות וכו'. דהא יש מתירין בכל ענין ול"ל דאם היה המעבל מתקן מע"ש שתקנו והחליקו בשבת שרי דהא היה יכול ללובשו בלא"ה וכמ"ש סי' רל"ג ס"ח בהגה ד': יד ליקח כלים. אפי' לצורך שבת אסור (ב"י) ואפי' ע"י עכו"ם אסור להביאו כי"ל דלא כע"ש דכתב דאינו אסור אלא מפני מראית עין דליקח עכו"ם ובמרדכי: טו שעושה מעבלים. ול"ל כתוב בהג"ה פ"ג די"ט עכו"ם שעשה מעבלים בי"ט ליית בהם משום מוקצה ע"כ: ול"ע דליתסר משום דאין מבישין כלים מבית האוכל ומה"ל דשאני מעבלים דאין דרך בני אדם לתת לו מלאכה לעשות אלא הוא עושה מעצמו ומוכר הלכך אפי' עשאם בי"ט ליית בהם דבר דבר"ן ורי ליהנו מתנו ולהג"ה אסור אחיל ועשאו בשביל ישראל. אבל בעכו"ם שעושה על המקח אם הביא שרי ליהנו דהא לא עשאו אדעתא דישראל אפי' עשאו בשבת בעיר שרובה ישראל אסור אחיל ומתנו אם לא בעכו"ם חטני שאינו אומן כלל אבל אם הוא אומן ד"ה ולא יתחל אסור לילך ולקח ממנו אם לא בעכו"ם חטני שאינו אומן כלל אבל דמותר כל"ל ועכ"ח: יז דאין אדם. אבל אם מלאכה אסור כ"ה בהדיא בשבת דף ק"ח סוף ע"א וכ"ה הרמב"ם פ"ו דשבת: יח הגהת מבע"י. הא דחזר וכתב מבע"י. הא דעשיות היא לאחרוויי דדוקא כשעשאו בעבור היום גדול דנתרשקו העכו"ם אבל בעשיית הקורה וא"כ אפילו שחיב להו בידים אח"כ ליכא חעות ולכן המשקין הוא אין מהן מותרין אבל בחמ' מותר להעשיתו שמוך לחשיכה אך המשקין הוא אין מהן אסורין דגזרי' שמא יסחוט: יט ומולות. כ"ל דיותר עומדין למשקין מאחר פירות דהא קי"ל דסוחטין אחר פירות לכתחילה וכמ"ש סי' ס"כ (תוספות) וא"ל דת"מ אינה חיב חעות דד"ת אינו חייב אלא על דריכה זתים ועכבים בלבד כדאיתא בשבת דף ק"ח סוף ע"א וכ"ה הרמב"ם פ"ו דשבת: יא אבל אם יהיו מותרין אפי' לא ריסקן כמ"ם אחוס בעמן אחר כל היכא דליכא חיוב חעות המשקין מותרין. וע"ק למה דילג העור שם שאחר בנתרים ונקע בוסר ומולות וכן ברמזים לא נקט שום וא"ע למה וא"ל דמ"ל דאיתתר בגמרא שם היינו שאם לא ריסקן מבע"י אסור לגמרו בידים כמ"ש

ס"ם יז ס"ם תוספות שם יום וכו' ס"ם ורמב"ם פרק ו' מה"ם ר"ת ס"ם שם וסמ"ג והתרומה ז"ם ס"ם ר"ן ריטב"א לשון סימן רע"ו סעיף ה' דוקא בשם הרמב"ם סוף פ"ק דשבת כגם זה נ"ל דאין אם בסמיים ז' לקרן אם בשבת יש בשם יש לסמ"ג ר"ל ר"ל ר"ל

[illegible] תחלה ואחר כך מעיינים בקורה בע"ש עד שגדולו היטב · [illegible] דלדעת המור היכר דים היאחר היינו אפי' לגזור בירים והוא [illegible] ולאיסורו מד"ס בתב בסמ"ר ואם אין מחוסרין דיכה אלא [illegible] מותר לגזור בשבת ות"ה [illegible] לתה כתב כתן מחוסרין [illegible] מהן מחוסרים [illegible] בירים אלא דיליכו יפה ואין [illegible] אלא שחיקה ותו דבסי' [illegible] ב"ג ואם לתרסקן יפה [illegible] מחוסרין הסקלין [illegible] אבל לא בירים [illegible] לגזור לא נדי' אלא [illegible] לשון תלמוד ופירש"י [illegible] ואחר מרסקים וטוברס [illegible] ולא יעלו מעלמן [illegible] ולא יעמוד פירוסו [illegible] מבעי' מתח טובדס [illegible] מתחבר לה נ"ב [illegible] לגזור המור: (ז) ולא חייבי' [illegible] קול: ברב יוסף · ויש [illegible] פוסקים כרבה דאחר [illegible] אסור אע"ג דלא [illegible] כלים מ"מ אסור מטוס [illegible] ולא ליכה לזאת לדבריהם: [illegible] בחמיר בידו · ז"ל הרמ"בם [illegible] ל"ל הרב בה בסמ"ר של הר"ר יהודא מדפסק הרמב"ם כאן דוקא בידו מטמע [illegible] אף אני דודאי מדפסק הרמב"ם כאן דוקא בידו מטמע [illegible] הר"ל גזירה לגזירה וכדרבא כתם"ם כ"י ח"ל קשה לתמע [illegible] מאחר דה"ל גזירה לגזירה [illegible] בתפילין לפי שאינו שוכחן הא אפי' בלא"ה מותר לפי שהעלית [illegible] אפילו בירה ר"ל פטור מעשה שהוא דרך מלבוש כלישנא [illegible] דרב סמרא דף כתם אמר שכ"כ הרמב"ם בפי' כפי' ה"ל גזירה [illegible] הדרך דיולא בתפילין חייב בידו דאז היה חייב בר"ה [illegible] בתפילין ה"ל חלה גזירה תשוכרן מאד דברי הרב בזה דאם כן נמס [illegible] שכחן לא מהני דהא ילוף לה ר"יתלין שלא יסיח דעתו [illegible] בתפילין תיהו אינו שייך אלא בשהם בראשו כמו אינן דודאי לא [illegible] בלין אלא בשהוא בחקומו ותו ק"ל דהא בשבת לא יצא [illegible] מטוס גזירה דלמא אתי לאתויי בר"ה כדאי"ם בתם אמר [illegible] ופירש"י אם בא לטמע וק"ה ה"ל גזירה לגזירה דלמא אתא [illegible] ומצאה מפנה חייבי' שמא אתי לאתויי ל"ה אלא ודאי דהך שמא [illegible] לא שייך בזה ל' גזירה דהוא דרך כל אדם ובודאי יבוא לידי [illegible] מתפילין בע"ש עם חשיכה דלא יצא בהם שמא יבוא [illegible] ויסרם מראשו כשיבא להפנות ואתא לאתויי ל"ה ולא הוא [illegible] ל"ב מו"ר ז"ל בזה כל לדעת הרמב"ם דשוקר כרבא [illegible] הר"ף אלא לאתר כך דהוא לא כתב בידו אלא שהם חייב [illegible] בגמרא ותו דאם היה שוקר כרבא היה לו להביא הסיה [illegible] לענין כרמלית בת"ם הר"מ בפ' העלה תפילין [illegible] דבר"ת הלכתא כרבא דבר"ת הלכ' כתותו בר מיע"ל קנ"ם והר"ל [illegible] המולא תפילין שוקר הרי"ף כרבא לא ידעלא רמז לו [illegible] יש כדברי ז"ל הרא"ש בתקום הרי"ף וחייבו מכח מ"ם שהוא הביא פלוגתא דתלמי ורבא בכרמלית · לו אפשר [illegible] הרבינו יהודה הם כתוב שם פלוגתא זו כמו בתשר"י תה שמעתא גם בכ"י הרי"ף · ותו"ח ז"ל כתב [illegible] פלוגתא דתלמי ורבא בכרמלית לפי שסתם על מ"ם חייב אדם לחשוש בכגדו בע"ש ואינו מיושב דא"כ לא היה לו להביא גם [illegible] בתחנו ולסתוך ע"ו אלא ל"ל דהרי"ף לא ס"ל כרבא מעטם שזכרנו דמדתלי' ר' שמעאל בעשמא דתפילין מטוס שלינו שוכחן [illegible] מטוס גזירה לגזירה ולכך לא הביא הסיה אלא בחייב כתות שהיא ומתילא אמו מפרשים על בגדו דהא פרסין בגמרא בפ"ק [illegible] בגדו ותו דחייבי לא בידו מ"מ דפשוטו דמתני' מטמע עפי' על בגדו ותו דחייבי מוכרחת מדתנאי' לן בפ' העלה תפילין [illegible] מהו דוקא על המשנה דלא יעמוד בר"הר ויפחה בר"ה מטוס שטי' בפ' העלה תפילין ולא מבעי' להו על מתנה דפ"ק דשבת [illegible] בגדו דהא בהא תליא דאי בכרמלית אסור לענין שותה בר"ה וחייבו כאבי ממילא כאן גם בגדו אסור דה"ל גזירה [illegible] ואם כרמלית שרי כרבא ממילא הכא בגדו שרי אלא ודאי דלא רצו לאסור במשנה זו דודאי מסחבר טפי דקאי [illegible] בגדו כדרך שהיא מ"ה מספקא להו במשנה דשותה בר"ה · דשם אין הכרע בגדו אסור בכל"ל ולדעת הרי"ף נכון:

רנג (א) אלא נתבטל כלל · דאלו נתבטל אפי' קצת חייבי' שמא יתחיל להתבטל ולא הגיע לכלים ביטולו [illegible] דאיתו עכ"ל אפי' לא הגיע לכלים דה"ל דומה לתחיכה תיה קת"ל דאסור וכעוד כתוב אבל אם נתבטל קצת אפילו כמתבל כ"ד [illegible] כלים כשאלו אם נתבטל כל כרבו וכו' עכ"ל ודייק מו"ר ז"ל דאם הוא פחות מתבטל ב"ד ה"ל פחי דאל"כ לתה זכר כלל כמב"ד ולפ"ז מותר מכ"ם [illegible] מבואר בכל הפוסקים שאסור להו"ל אלא מבואר הוא דהעור נקט כמב"ד לאוניא מתניתא דס"ל כמתבל ב"ד מותר [illegible] דכיון דעת הי"ל דבסתור ע"כ קת"ל דאפילו זה לא מהני אבל פחות מזה אסור אפילו להי"ה שהוא רש"ו"ר ס"ל כמב"ד מותר מ"מ

כמ"ם ס"ם סב"ל אבל מתקון סולמים ממנו מותרים אפי' לא רסקן כמ"ל אבל בוסר הוא עגבים ומליחת הוא עבלים וידוע דבחיטה היא חולדה דהש"ל כ"ל בחליטה אינה חיבת דאורייתא כמפרק אותן מעבלים ולכן אם לא רסקן מתקון סולמים אסורים כנ"ל כדור: כ להשמעת קול · ואיכא זיעתא דשבת ואם הרחיים של עצים פטיעה דשרי ליתן לתוכה מכע"י ואם הישראל נתן לעצים החיים מע"ם אפילו העצים שוחנן בשבת שרי כמ"ם ס"ב ובלבד שלא יעשוד הישראל אלא דאו מיתי בשלוחו ומ"ם ס"ם ע"ז אבל אם השעה צריכה לכך כגון שיוד לפסח רשאי הישראל לשחוד הרחיים שלא יתחמץ דהא שבות דשבות הוא אפילו נתן הישראל להרחיים בשבת ליכא חיוב חטאת על שיעור ברחיי' של יד וכ"מ בתוס' דף י"ח ד"ה ולימא מר ס' דעמ' דכ"ש דגרי' ס' וק' דמ"מ קשה לימא גבי רחיים מי' מטוס גזירה אלא ע"כ אפי' נתנו בשבת ליכא חיוב חטאת וכ"כ הסמ"ג וסמ"ק בהדיא ועיין בתוספ"ספ"ק דע"ז בהגהות ר"ת ורעק"ירמיאו מתמ' סי' ש"ע גבי מלרה [illegible] בשם התוספו' מתמר דחייב חטאת [illegible] בדבר דאחי מתילה יכול להתבטל [illegible] בלא חיתוי

ח"כ כשאומר לעכו"ם ה"ל שבות דשבות וגרי במקום מלאכה כמ"ש סי' ש"ז ס"הו"ל ויכל ליכא דלא ח"ל כלל רק יוסב ותמר ועשה ס"ז: נא במקום פסידא · פי' כיון דאיכא פלוגתא מקלין במקום פסידא אבל לרבה בגמרא אפי' במקום פסידא אסור והנ"ם לא ידע הסוגיא בפוסקים ודברי התו' שם דוק ותשכח: כב יש להקל · או להשכירה לעכו"ם: כג בתחנו בידו · אבל בכגדו גרי דאפי' בשבת ליכא חיוב חטאת כמ"ש סי' ש"ס ס"ב ועשי' ס"ח ס"ח וסי' ש"ג ס"ט דלמעמים איכא חיוב חטאת ותיהו אחינה ליכא ר"הר וגריס אוך לחשיבה עיין בגמרא: כד בתפילין שבראשו · ולא גזרי שמא יגערך לפנו ויסירן כמ"ש סי' ש"ז ס"ז לפי שאינו שוכחן בראשו שאסור להסיח דעתו מהן אבל בידו אסור דמסיח דעתו מיהו חייבי שמא יסבח להלגיעון עד שתחם ולבסו' כשיכיר שם חפץ בידו יסבח שהוא שבת ואינא אבל אין לפר' שישבח החפץ בידו ואינא דומה ליכא חיוב חטאת אלא ל"כ שכוונתו לעשות מלאכה אלא שבח שהוא שבת או אלא ידע שמלאכה זו אסורה (תו' ועיי' בב"ח דלא כב"י): כה שאינו שוכחן ואע"ג דלא מקרי מיסח דעת אלא קלות ראש כמ"ש סי' מ"ד מ"מ הואיל ואסור לגאוג בהן קלות ראש מדכיר דכיר ומסלקן קודם שבת (ד"מ): כו לחשמש · ויחיר תגורו ויקח כל התלוי בו (ד"מ כלבו) ונראה דאפילו לדידן דליכא ר"ה מלוה לחשמש דשמא יש אלגו דבר האוקלה:

רנג א מלעתק · פי' כל דבר אחד שמת בשיכרא ומלעתק (מלחשות): ב שהוא חי · פי' או שרי ליתנו סמוך לחשיכה מתם אבל אם נתנו מבע"י אסור דבכר נתבטל קצת קוד שבת ונרי לסלקו מחשיב אח"כ

(ז) ולא חייבין להשמעת קול פלוגתא דחיים של פלוגי עוחמת בשבת ויש לוסרים ברחיים ובכל תקום שיש לחוש כ להשמעת קול (עוד נתו' והר"ם פ"ק דשבת יסמ"ג גם מ"ה והגהות מיימוני פ"ו ותשובת מהרי"ו סי' ק"ל ולאגור) והכי נהוג לכתחלה · מיהו כא במקום פסידא כב יש להקל כתו' מנתבאר לעיל סוף סי' רמ"ד · ומותר להשמיד כלי מפקלי' פקרין ויגיר מערב שבת אע"פ שמשמיע קול להוציא השעות בשבת כי הכל יודעים סדרכן להשמיעו תלחמול (עוד מתר) ושיין לקמן סי' פל"ח:

ו ולא יצא אדם ערב שבת בסוף לחשיכה כג (ח) בחחנו בידו ולא בקולסנו שמא ישבח ויוציא אבל מותר לצאת כד בתפילין בסוף לחשיכה לפי כה שאינו שוכחן:

ז מצות כו לשמש אדם בכליו בערב שבת סוף לחשיכה שלא יהיה בהם דבר שאסור לצאת בו בשבת:

רנג דין כירה והגור ליתן עליה הקדירות בערב שבת · וב"ה סעיפים:

א כירה שהיא עשויה כקדירה ושופתין על פיה קדירה לסעלה וש בה מקום שפיתת שתי קדירות אם הוסקה בגפת שהיא פסולת של זתים או בעצים אסור ליתן עליה תבשיל מבעוד יום להשהותו עליה אלא אם כן נתבשל כל צרכו והוא א מצטמק (פי' הולך וחסר) ורעק"ירמיאו מתמ' סי' ש"ע גבי מלרה דכסם התוספו' מתמר דחייב חטאת כדבר דאחי מתילה יכול להתבטל [illegible] בלא חיתוי

ב שהוא חי · פי' אם מרי ליתנו סמוך לחשיכה מתם אבל אם נתנו מבע"י אסור דבכר נתבטל קצת קוד שבת ונרי לסלקו מחשיב

באר תגולת

[illegible] יש שלמי' הכתם בשם פרק ילא מתים והכתב בעלי' והמבאר שזה פיש דבש ה' ילף ונלקח: [illegible] שבת לו ב' שיעורים ורנגם בר בר חנם לענין הרי"ם ובן דשת הפסלמות הרי"ו ברגלוני הרמ"ם הלכות שבת

פרי חדש

סימן עמ

לא קחמר ולא יראם מתחנו דרשת ובוסרת אמ"ם מבי' נרתים קתור קרם דמרי ותו מתחמ' מקרת דמעלי' מלוכה נרתים דרייו מתם לתחרין מרין לרחיין ל' חמות דלא בתיב ומיב מחבי בכיינו ל' לתרחיין קום ומסתת לתחי בת בתיב לא יראם ומי קור בתיב ולא יראם בי מרי דבר שיקר קרת מתיבא לעורם מתם חלת דמבכתיב ולא יראם בריו מסמב דגם גבי גלם קיר דחמנת בחיים ומעלי' מחיב בחור מתבכו ולבינו ל' מחמנ"ו ולבני מחרינן בלבנים מחרים מלא עיניו אלא ולבני נמתם ד"חקין מבי מבחת דלא יראם מרות זכר מחי' תון במחבכו בכיינו בחלת מיבת אבל אם מאת בחרים בלחר בחתים לבמו לבמו ניעם בחוקי בגין בחוקין בכי בבחת מלא יראם מרות זכר מחי' תון במחבכו בכיינו בחלת מיבת אבל אם מאת בחרים בלחר בחתים לבמו לבמו ניעם בחוקי בגין בחוקין בכי בבחת

קדום פ"ל:

ושת שהכרים רחים מחרשבמי דכל פיס בבמוסרת קמנם מלינו רוח' לחוקם דכין מיבול לרחוחם חסר תין הכדון ד"מם לרחיים דבמי' בבת מחבי' בין' לרבי ליתם לחוחם ומעלי' מיבול לרחוחם כל מלינו רוחה לחוחם מרי ולחבי' בעבוים נמי ביבי' מבי' דבריחיק חלינת רחבים ומה לא קחוי לם ולא מיבת לחילם מבכלת דיבחבלמי הם דין מיבי' ובכי חדוקין לבי בפ"ק דהולן לבנין בחוסם ב' ומ' ביים בסת ר' ומ' מחנו מלבמ"ר מחיבו מבחבל בה בל מיבל לבמבכל ולרחוחם חסר אבל לין לחוד מבם בין בבסוסי' בין בחבי' ביים מינו רוחה לחוחם ובן מובת ביומת ם' חיל מחמוכם ובכי בחיבבן

ובדברי הר"ם ב:

ובבאי דחיבלינו רבוחת לו בבסם' מבבייח בריח לו לא בבינר בבנרי מחוסרין לחם חיבת דרים רב לו מילם' בחת ם"כ בין מבריים בבחי חלת ברי ד' לחות הין ל ביבול לקרת רבת אחבי' בחים בבין ובת חיבת ולחת' מחים

לא

כאר תגולת

[illegible] בבחת מלא יראם מרות זכר מחי' תון במחבכו בכיינו בחלת מיבת אבל אם מאת בחרים בלחר בחתים לבמו לבמו ניעם בחוקי בגין בחוקין בכי בבחת מלא יראם מרות זכר מחי' תון במחבכו בכיינו בחלת מיבת אבל אם מאת בחרים בלחר בחתים לבמו לבמו ניעם בחוקי בגין בחוקין בכי בבחת

קדום פ"ל:

ושת שהכרים רחים מחרשבמי דכל פיס בבמוסרת קמנם מלינו רוח' לחוקם דכין מיבול לרחוחם חסר תין הכדון ד"מם לרחיים דבמי' בבת מחבי' בין' לרבי ליתם לחוחם ומעלי' מיבול לרחוחם כל מלינו רוחה לחוחם מרי ולחבי' בעבוים נמי ביבי' מבי' דבריחיק חלינת רחבים ומה לא קחוי לם ולא מיבת לחילם מבכלת דיבחבלמי הם דין מיבי' ובכי חדוקין לבי בפ"ק דהולן לבנין בחוסם ב' ומ' ביים בסת ר' ומ' מחנו מלבמ"ר מחיבו מבחבל בה בל מיבל לבמבכל ולרחוחם חסר אבל לין לחוד מבם בין בבסוסי' בין בחבי' ביים מינו רוחה לחוחם ובן מובת ביומת ם' חיל מחמוכם ובכי בחיבבן

ובדברי הר"ם ב:

ובבאי דחיבלינו רבוחת לו בבסם' מבבייח בריח לו לא בבינר בבנרי מחוסרין לחם חיבת דרים רב לו מילם' בחת ם"כ בין מבריים בבחי חלת ברי ד' לחות הין ל ביבול לקרת רבת אחבי' בחים בבין ובת חיבת ולחת' מחים

לא

לא"כ בתבשל כל צרכו קוד' שבת עסי' רל"ד: נ שכסה הנחלים בחפר' וח"ל לקטום עד שאין ניכר שם אם כלל רק בקטימה כל שהוא סגי (רן בי') ואפי' הוכנרה אח"כ שרי (גמ') כיון דגילה דעתו דלא בעי לנחלים סגי: ד תחיכה חיה. דוקא תחיכת בשר שא"א להתבשל מבע"י שרי כיון שעשה מעבע"י אפי' לא נתן בו דבר שאפשר להתבשל לעולם אלא אם כן תבשל כל צרכו ואפי' נתבשל כל צרכו והוא מצטמק ויפה לו חיי שינן שמא יחתה ואסו' להשהותו עליה אא"כ גרף רחיינו שהוציא סמנה כל הנחלים או קטם רחיינו ג שכסה הנחלי' באפר למעט חומם ואם נתן בה ד (ב) חתיכה חיה מותר כאו' ה' חה כולה חיה (ג) דעל ידי כך מסיח דעתו ממנה דאפילו אינה נרופה (פי' שמשך הנחלים מהחטור) * וקטומה (פירוש שכסה הנחלים בחפר) מותר ה לסמוך להקדירה בסמוך חוצה לה ואם הוסקה בקש או בגבא מותר לשהות עליה אפילו אינה לא נרופה ולא קטומה:

הגה סגי כירה בתתימות זו מלגו ודופן של פרס כיניסה הפתח נרופה וקטומה והסניה לכה נרופה וקטומה ן (ד) מותר לסמוך על הנרופה וקטומה אע"פ שמוסיף הבל מפ"ה נרופה וקטומה (גמ' פ' כירה) ז (ה) ותנור אפי' אם הוסק בקש או בגבא אסור אפילו לסמוך לו ח אפי' אם הוא גרוף וקטום: הגה כל זמן ט שהיד סולדת בו (הגהות מרדכי) וכ"ש שאסור לשהות בתוכו או על גבו (ו) ויכופה שהוא מקום שפיתת קדירה אחת אם הוסק בקש או בגבא דינו ככירה בגפת או בעצים דינו כתנור י (והמטריס שלנו דינם ככירה) (ר"ן ר"פ כירה וכל בורוכן מסמ"מפי' רש"י) (ז) יואם שכח ושהה אם הוא תבשיל שבשל כל צרכו מותר אפילו הוא מצטמק ויפה לו ואם הוא תבשיל שהתחיל להתבשל ולא בישל כל צרכו יא אסור עד מוצא שבת ואם עבר ושהה אסור בשביתה:

עד נכרי שיעבו (הגהות אשרי ומרדכי פ"נ) (ח) ואם יב המחירם עכ"ום בשבת יג דינו כשבת ושיכה (הגהות אשרי ס) ואם יד המחירם יטר של דינו כעבר ושיכה (הגהות מרדכי) ואם מצטמק ורפ לו מותר שרי לא נהגה מן האיסור (ב"י וע"ל ריש ס' רל"ו)

טו יו"א שכל שנתבשל יז כמאכל * בן דרוסאי (פי' אם אדם שהוא אוכל מאכלו אלא נתבשל כל צרכו) אושנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו מותר להשהותו על גבי כירה: הגה אף אם אפילו הוסק בגפת ועצים ואפילו אינה נרופה וקטומה ולא הוזכרה נרופה וקטומה והיסק בקש ובגבא אלא כשהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי וכן לענין אם נטל הקדירה מעליה ובא להחזירה עליה בשבת ואם שכח ושיהה תבשיל שהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי אסור ואין צריך לומר אם עבר ושיהה: הגה ונהגו להקל בכירה האחרונה יוכל זה בענין שהיה שהקדירה יושבת על כסא של ברזל או על גבי אבנים ואינה נוגעת בנחלים אבל השמנה ע"ג נחלים לדברי הכל אסו': הגה וי"א דאפילו אם הקדירה עומדת על גבי האם מעט כל זמן שהיא יח מגולה למעלה לא מקרי הטמנה ומרי וכן המבשל רק שנזהרים לנתקו קצת קודם הבשת מן האם כדי שיוכל ישראל להסירו מעם ואם לא נתקו מן האם ומצאו על גבי האם בשבת יט להסירו מעם על ידי עכ"ום ואם ליכא עכ"ום יח מותר לישראל להסירו מעם ויזהר מיקהו מעם בגחת ולא יגענע הנחלים ואז אף אם יגענען קצת דבר שאין מתכוין שרי: (מרדכי ריש פ' כירה והגהות פיימוני פרק ז')

כירה

חיתוי אבל אם נתבשל קצת ולא נתבשל כל צרכו ואפי' נתבשל כל צרכו והוא מצטמק ויפה לו חיי שינן שמא יחתה ואסו' להשהותו עליה אא"כ גרף רחיינו שהוציא סמנה כל הנחלים או קטם רחיינו ג שכסה הנחלי' באפר למעט חומם ואם נתן בה ד (ב) חתיכה חיה מותר כאו' ה' חה כולה חיה (ג) דעל ידי כך מסיח דעתו ממנה דאפילו אינה * נרופה (פי' שמשך הנחלים מהחטור) * וקטומה (פירוש שכסה הנחלים בחפר) מותר ה לסמוך להקדירה בסמוך חוצה לה ואם הוסקה בקש או בגבא מותר לשהות עליה אפילו אינה לא נרופה ולא קטומה:

הגה סגי כירה בתתימות זו מלגו ודופן של פרס כיניסה הפתח נרופה וקטומה והסניה לכה נרופה וקטומה ן (ד) מותר לסמוך על הנרופה וקטומה אע"פ שמוסיף הבל מפ"ה נרופה וקטומה (גמ' פ' כירה) ז (ה) ותנור אפי' אם הוסק בקש או בגבא אסור אפילו לסמוך לו ח אפי' אם הוא גרוף וקטום: הגה כל זמן ט שהיד סולדת בו (הגהות מרדכי) וכ"ש שאסור לשהות בתוכו או על גבו (ו) ויכופה שהוא מקום שפיתת קדירה אחת אם הוסק בקש או בגבא דינו ככירה בגפת או בעצים דינו כתנור י (והמטריס שלנו דינם ככירה) (ר"ן ר"פ כירה וכל בורוכן מסמ"מפי' רש"י) (ז) יואם שכח ושהה אם הוא תבשיל שבשל כל צרכו מותר אפילו הוא מצטמק ויפה לו ואם הוא תבשיל שהתחיל להתבשל ולא בישל כל צרכו יא אסור עד מוצא שבת ואם עבר ושיהה אסור בשביתה:

עד נכרי שיעבו (הגהות אשרי ומרדכי פ"נ) (ח) ואם יב המחירם עכ"ום בשבת יג דינו כשבת ושיכה (הגהות אשרי ס) ואם יד המחירם יטר של דינו כעבר ושיכה (הגהות מרדכי) ואם מצטמק ורפ לו מותר שרי לא נהגה מן האיסור (ב"י וע"ל ריש ס' רל"ו)

טו יו"א שכל שנתבשל יז כמאכל * בן דרוסאי (פי' אם אדם שהוא אוכל מאכלו אלא נתבשל כל צרכו) אושנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו מותר להשהותו על גבי כירה: הגה אף אם אפילו הוסק בגפת ועצים ואפילו אינה נרופה וקטומה ולא הוזכרה נרופה וקטומה והיסק בקש ובגבא אלא כשהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי וכן לענין אם נטל הקדירה מעליה ובא להחזירה עליה בשבת ואם שכח ושיהה תבשיל שהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי אסור ואין צריך לומר אם עבר ושיהה: הגה ונהגו להקל בכירה האחרונה יוכל זה בענין שהיה שהקדירה יושבת על כסא של ברזל או על גבי אבנים ואינה נוגעת בנחלים אבל השמנה ע"ג נחלים לדברי הכל אסו': הגה וי"א דאפילו אם הקדירה עומדת על גבי האם מעט כל זמן שהיא יח מגולה למעלה לא מקרי הטמנה ומרי וכן המבשל רק שנזהרים לנתקו קצת קודם הבשת מן האם כדי שיוכל ישראל להסירו מעם ואם לא נתקו מן האם ומצאו על גבי האם בשבת יט להסירו מעם על ידי עכ"ום ואם ליכא עכ"ום יח מותר לישראל להסירו מעם ויזהר מיקהו מעם בגחת ולא יגענע הנחלים ואז אף אם יגענען קצת דבר שאין מתכוין שרי: (מרדכי ריש פ' כירה והגהות פיימוני פרק ז')

כירה

בשלמא קולא מחטור לאסכחן ספיר דבחטור הוי קש ובגבא ונפח ומלי לאיסור וכזה אמו אומרים דכופח קיל ממנו ויש חילוק בין קש לנפח החומרת אחמיר עפי מכירה ע"כ לא אסכחן אלא בדרך זה דבר חילוק בין קש לנפח וככופח אין חילוק א"כ מבואר דכופח חמיר דאפילו בקש ובגבא צריך גריפה כמו בנפח. ועליה א"כ כופח הוי מציעות בדינו דאלה"ה אלא בקש שוה כופח לכיר. קשה למה זכר הבגמ' חמור מכירה אלא ודאי דיש חומרא בכופח מכירה לגבי מלד הקדר שבגגד התנור ומו"ז ל כתב ב"כ דאייה נכוכה להתנור בזה שבגבר בבריאתא דת"כ דאביי בכופח שהסיקוהו בקש סומכין עליו ואין בע"ג וזה ודאי בחין גרוף דאל"כ הקשה לך מתחני דאחרה בגמרא בקש ה' זכירה וככירה אפי' ע"ג מותר בקש אלא גרוף אלא מיירי בגרוף כדמוקי לה רב אדא בר אהבה דקי"ל בפי' המשנה שהיו הבי"חו ראייה בכוכה אלא אלפי הגראה מדברי הרי"ף והר"אם בורסי' כן בגמ' בכופח שהסיקו בקש וע"כ לא זכרו שבכופח בקש הוא כגלע"ד: (ז) ואם שכח ושהה כו' בגמרא אתא תרי בעיות חיל מר"ח בר אבא שכח קדירה ע"ג כירה בשבת ובישלה מהו ותו אחיכי עברו והא מהו ולא אסיקנא והרי"ף והרמב"ם שהם בעלי דיעה בורסי' בבעי' שניה עבר ושכח מהו ומפרשים דבעי' דאשה לו מלד קנס כמו המבשל בשבת והיינו בלא נתבשל כל צרכו קודם שבת אבל נתבשל כל צרכו אלא שמצטמק ויפה לו דינו כשבת לו לא וקי"ל לקולא בזה: (ח) ואם החזירם עכ"ום בשבת פי' התבשיל מצטמק ויפה לו מותר אפילו לישראל להגה כ"כ: (ט) החזירם

באר הגולה

ב"ס יח לשם לו הפס לשם לא ז המסחיות הנגרות פס לדעת כל הפוסקים יט פס לפירוש הרי"ף והרמב"ם יא נפיעום רש"י ור"י לעזר ור"ת פס וזה"ן נפס הנחלים והמיר בפרוש מסלנו פנת

עטרת זקנים

א אא"כ רנג גרף רק"נו שהוציא כל הנחלים סמנה אבל הר"ן כתב דאין פירוש גרף שהוציא כל הנחלים להוץ אלא שנרחם לצד אחר ברגנור וב"ח כתב שלא נמצא בשום מקורש שהקל בכך אלא כפירוש רבינו עקר והכי נקטינן להחמיר דלא שרי בכירה אלא קגרף כל הנחלים להוץ ובתנור אסור אפילו נרחם כולם להוץ ואם שכח ושהה מות ואם עבר ושהה אסור בשביתה (הרמב"ם פ"ג) תרא דקטם לקולא בבישול ומצטמק ויפה לו בין בשבת בין בעבר ושהה בסודי דאין לחלק בינהם וכין רבשונג שרי בסודי גם שרי והכי ששמע בגמרא כס"ש רבינו ודלא כס"ש בש"ע בהרמב"ם לחלק בינהם גם לא כס"ש רבינו להחמיר בשניהם אלא להקל בשניהם רפ"קא בסודי דרבנן הוא ומ"מ נראה דאי ברעבר ושהה לא שרינן לדה אלא בשבת אחת אבל לא לשבת אחת כראיתא להרא בגמרא משמע דהא פשיטא הוא ולכא מאן דפליג עליה אסור לשבת אחת חו ליכא היתרא לדידה אפילו בשבת דעשה במודיאסר שוכה אני אבל אן לא עבר ושהה כלל אלא שבת מותר אפילו חדת שכוח לכמה שבתות (בב"ח):

פרי חדש

סימן עח

לא ומוד לאתי דקיל כרב מסרב דמתקוס סיכלה מרת לריך לאתיק ל' תחות מסת' ולאי נכנאלה מסגיכן לם אלינן דכן כל מקום מחרים ריח רע פיס לו עיקר אל כאלו קיימת עלאה לענין ולא מהני בפסקה הוה בחר: ם"ג אם אין מגיע לו ריח רע לאן סחם מחתר כדברי המחרים עסקקה פאה חוכלת לריח רע וכן עיקר ונמ"ם נסתוך:

ס"ר כתב בב"י מבחוב בא"ח מיא דכל דבר מחיותו בחת אסור לקרות בנגד בתחו כגון בלבי' ומחירים וכל מחין חיותו בחת אחר ר"ל אמת מחרינן בגחרת לצלות חחירים וכלים ועוקה בזמן מנהן מוחרות לחוכן ונכחת לי דהמיה בכלים והחירים מחין חיותן בחת אבל אם ידוע

(י) ודווקא שהתבטל כו'. זה
כתב המרדכי פ"ד דשבת אסור ליסרקל להסירו משום שחתה ומעביר
העליונות ומכבה התחתונות כדאי' בכריתות ובהג"מ כתב שם דאיסורו
לאחר לעבד"ם יש ליחסר מיהו בהג"ה פ"ו כתב דאותר ע"י עכו"ם דאין אנו
מ"ל לבטות ולא להבעיר רק לסלק התחלב ע"כ ועשסו זה אבל ע"י ישראל
אסור לע"ע וכ"כ בס"י בביאור
המרדכי וכ"כ בד"מ בשם אסור
וכ"כ המרדכי שפק דשבת וכ"כ
ב"יסס"ז בשם הרמ"ם ובתקיעה שליחת
ברש"ים ס"מ דבתקיעה שליחת
סלקן הקדירות מפתע דאסור
לסלקן בשבת ובשבת בתחרית
אסו לסלקן כ"ח ע"ע עכו"ם (הג"מ
פ"ו) ועשסי' רל"ו ועיין בתו' יומא
דף ל"ד ועוד"ם סי' רל"ד ס"ב: יש
רותחת בהיתר ב' עמ"שסי' ש"ח
ס"ד דלא כע"ש ונהגו להקל
אם לא נלטנן לבתרי כמ"ם סי'
ש"ח סע"ו ועשסי' זה בהגה
ס"ל דוקא בהגיחה ע"ג אסור
אבל הניחה ע"ג מטה או בספסל או
שפינן מתיחה לתיחה ערי אבל
רמ"ח ס"ל דכל אלו אסור דס"ל
כמושיב בשבת בתחלה ועסי'
רל"ז ס"ה: כא ודעתו להחזיר
והרכ"י ס"ל דאפילו אין דעתו
להחזיר ערי כמ"ש הרמב"ם: כב
על נגבה מדשתם הרב"י ס"מ דס"ל
דאפילו אלה קדירה לתוך אויר
הכירה ערי דלא מקרי תוכה
אלא כשוסב למטה בקרקעות
ובכירות אלנו אתן פשוטות תוכה
וע"ג ה"ן ומותר ע"כ אם יש אם
על הכירה עפי' פי"ח סע"ו:

כג לכירה אחרת. אפי' הכלה מרוכה מראשונה אבל אם היתה בתחילת
עשונה וכשב' כת לאושיבו לכירה או מכירה למטול אסור (רמב"ם שם):
כד כשנטלו מבע"י וא"כ אם מחזירו בשבת ה"ל כמושיב בתחלה: כה
אסור להניחו. דגרע מלהחזיר לתנור דה"ל בתחלת פעולה (ר"מ):
כו סתוך לברכו. ובגמ' ס"פ ב"מ כתבו הרש"י והר"ן שמותר להדביק
פת בתנור סתוך לברכו אם יש שהות ביום שיקרמו פניה קודם שתתפך
וכ"כ הת"מ ספ"ה דלא גזרינן שמא יתחה אחר ברכו דהא לא אסור
מדאורייתא אלא כ"כ שיש להקל בדין זה דהיא נופה אינה אסור אלא משום
גזירה דאי שריית ליה מע"ש אחי להחזיר בשבת ובשבת אסור שמא יתחה
א"כ לתה בגזר סתוך לברכו: כז דינו כמו בשבת. ואם אינה מבושלת
כ"כ ערי להחזיר סתוך לתפיכה דלא גזרי דאחי למעבד בשבת דודאי לא
יבשל בשבת (טור והרא"ש) אבל מ"ג ומ"ק והג"מ אסרו אף בזה (כ"ח)
אבל אי לגמרי ערי סתוך לתפיכה מותר ומ"ש סי' ח: כח טוב להחזיר.
ואין ליטול הקדירה מהכירה וליתנו ע"ג החטר ע"ש גרוף וקטוש סתוך
לתפיכה ועכ"ג: כט אפילו סתוך לתפיכה. אפי' נלטנן לגמרי דאל"כ
אפי' בשב' ערי כמ"ש סי' ש"ח סע"ו: ל יסגה. אבל אדשה אסור דמלבל
ואף שהרב' פסק להקל בבסיס' אפ"כ היינו כשיש בה תבשיל אבל בריקני
אפשר דעודה דאסור: לא ע"ש הכיר. דה"ל כירה כגרופה וקטוש שהרי
הקדירה סותמת את פי הכירה (הג"מ מ"מ פכ"ב) וכ"מ סי' ש"ח כ"ח
וא"כ י"ל שע"ג חטרים שלנו ערי ליתן אפילו אם בתוך החטר כיון שיש
מעמיכה האפסיק בין האשון מ' סי' ש"ח סע"ו ומהרי"ל כתוב ה"ל אם
תוכה עץ אז דף על חטר מותר להניח עליה קדירה ע"כ ולכ"ה אמודה
ה"ל ההפסק אם יש דפין עשוי ע"ג חטר כמו שיש ברוטנבר"ק ובהרבה
מקומות מותר להניח ע"ג הדפין מ"מ דס"ל דבעי שיניח שום דבר עמוק
להכיר אוכ"מ ספי' אהום"ה וכ"ז כשהתבשיל חם: לב יש למחות.
ופעמיים אחד חיים ע"ג והשני אין חיים ב' ומתבשלים הם עם זה ואם כן לפי
ש"ח סע"ו אם לא נלטנן לגמרי אין בו משום בישול א"כ נם כאן ערי דהא מעשים בכל יום שטחנין לתוך הקערה קטניות ומערין עליהם
מים בכר וא"ל כיון שקטניות בכלי שני ומערין עליהם מב"ר ה"ל בישול ואפילו שטושים אינם שטחנן הרוטב החלה ואחר כך נותן הקטניות
לתוך הרוטב ומ"מ אם אינם שהקטניות רותחין יותר אלא ע"כ ס"ל דליית ביה משום בישול אם הוא חם ומ"מ אך יש ליחר שלא להניח בהן בכף כמ"ש ס"ס
לפי דברי רש"י ס"ל דה"ל כמשמיר בשבת כמ"ש בר"ן ומיהו לא קי"ל הכי כמ"ש סי' שכ"ו ס"ג ומ"מ יש ליתן הקטניות לבסוף לרוטב ואם
רוטב בקטניות אפילו נלטנן לגמרי ערי ליתן עליהם רוטב כמ"ש סי' ש"ח ס"ד:

ב לכירה שהיא גרופה וקטומה ונטל הקדירה מעליה אפילו בשבת
מותר להחזירה כל זמן שהיא רותחת: הגה כ אשודה
ביתו: (טור) ולא חניחה על גבי קרקע: הגה כא ודעתו להחזיר:
(טור) שדווקא כב על גבה אבל לתוכה אסור יובתנור אסור להחזיר
אפילו הוא גרוף וקטום והוא הדין לכופת אם הסיקו בגפת ועצים:
הגה (י) ודווקא שהתבטל מבושל כל צרכו (כ"י) ולא מותר להחזירו אפילו
כירה (מיימוני פ"ב) וי"א דכל זה אינו אסור (יא) רק כד כשנטלו מן
הכירה מבעוד יום ולא החזירו עד שחשכה אבל אם לקחה מהם משחשכה
אפילו הניחו על גבי קרקע מותר (ר"ן פ' כירה וכל בו) וכן נוהגים להקל
בת בריה שלנו אינם לפם דין כירה וסותכי' אינם על דברי המקילין (יב)
ומוב להחמיר מיהו (יג) אם נלטנן לבוני עלמה אסור (כ"י) וי"א דאם אין
בו משום בישול אם לא נלטנן לגמרי (יד) כה אסור להניחו בכירים ובכסאות (מס
(הגה"מ פ"ו) וי"ח דבל אבות (שו) אסור לחסיכה או כן אסור לגרגר (מ"ל
אבל אם הכלים בשבת לגרגר (הגהות מרדכי) אם הוא אסור כל דבר אם אינו
הקדירה אי אפשר לבשל מבעוד יום בן דינו כאן בשבת אבל אם נלטנן
בזה והמנהג נהקל אך כח עוב להחמיר בשאר אין לזרוק כל כך ולזרוקה
על גבי כירה אינם אבל אם אסור לפנות לאם בשאר אינו סולנת כו
ערי כט אפילו אסור לחסיכה (הגהות מרדכי ובכל בו) (יו)
ובתנור אין מיקון בין בהחזיר עליו לאסור אלנו ודווקא בשאר אינו
סולנת אבל אין ביד סולנת אם ערי אפילו בשבת נאו שיתבטר נקמן
סימן שי"ח:

ג חמשכים בבקר וראה שהקדירה תבשילו וירא בן יקדיח יותר יכול
להסיר ולהניח קדירה ל ישנה ריקנית לא על פי הכירה ואז
ישים הקדירה שהתבשיל בתוכה על גבי הקדירה הריקנית ויזהר שלא
ישים קדירתו על גבי קרקע ושתחיה רותחת: (וכבר לתבטר שטהגים
להקל אם נתנה על גבי קרקע):

ד לב (יז) יש לחחות ביד חנוחנים להשמין מבע"י קוסקוס שלפי
מים חמים ונותני' אותם לתוך הקדירה בשב' כשתתבשיל מצטמק: הכירה ערי דלא מקרי תוכה
(ועל' סי' ש"ח):

ה מותר לתת על פי קדירת חמין כשבת תבשיל שנתבשל מערב ב' הכיר וכ"כ בחומש"ג וכתב בס"ג
שבת

כנ לכירה אחרת. אפי' הכלה מרוכה מראשונה אבל אם היתה בתחילת
עשונה וכשב' כת לאושיבו לכירה או מכירה למטול אסור (רמב"ם שם):
כד כשנטלו מבע"י וא"כ אם מחזירו בשבת ה"ל כמושיב בתחלה: כה
אסור להניחו. דגרע מלהחזיר לתנור דה"ל בתחלת פעולה (ר"מ):
כו סתוך לברכו. ובגמ' ס"פ ב"מ כתבו הרש"י והר"ן שמותר להדביק
פת בתנור סתוך לברכו אם יש שהות ביום שיקרמו פניה קודם שתתפך
וכ"כ הת"מ ספ"ה דלא גזרינן שמא יתחה אחר ברכו דהא לא אסור
מדאורייתא אלא כ"כ שיש להקל בדין זה דהיא נופה אינה אסור אלא משום
גזירה דאי שריית ליה מע"ש אחי להחזיר בשבת ובשבת אסור שמא יתחה
א"כ לתה בגזר סתוך לברכו: כז דינו כמו בשבת. ואם אינה מבושלת
כ"כ ערי להחזיר סתוך לתפיכה דלא גזרי דאחי למעבד בשבת דודאי לא
יבשל בשבת (טור והרא"ש) אבל מ"ג ומ"ק והג"מ אסרו אף בזה (כ"ח)
אבל אי לגמרי ערי סתוך לתפיכה מותר ומ"ש סי' ש"ח: כח טוב להחזיר.
ואין ליטול הקדירה מהכירה וליתנו ע"ג החטר ע"ש גרוף וקטוש סתוך
לתפיכה ועכ"ג: כט אפילו סתוך לתפיכה. אפי' נלטנן לגמרי דאל"כ
אפי' בשב' ערי כמ"ש סי' ש"ח סע"ו: ל יסגה. אבל אדשה אסור דמלבל
ואף שהרב' פסק להקל בבסיס' אפ"כ היינו כשיש בה תבשיל אבל בריקני
אפשר דעודה דאסור: לא ע"ש הכיר. דה"ל כירה כגרופה וקטוש שהרי
הקדירה סותמת את פי הכירה (הג"מ מ"מ פכ"ב) וכ"מ סי' ש"ח כ"ח
וא"כ י"ל שע"ג חטרים שלנו ערי ליתן אפילו אם בתוך החטר כיון שיש
מעמיכה האפסיק בין האשון מ' סי' ש"ח סע"ו ומהרי"ל כתוב ה"ל אם
תוכה עץ אז דף על חטר מותר להניח עליה קדירה ע"כ ולכ"ה אמודה
ה"ל ההפסק אם יש דפין עשוי ע"ג חטר כמו שיש ברוטנבר"ק ובהרבה
מקומות מותר להניח ע"ג הדפין מ"מ דס"ל דבעי שיניח שום דבר עמוק
להכיר אוכ"מ ספי' אהום"ה וכ"ז כשהתבשיל חם: לב יש למחות.
ופעמיים אחד חיים ע"ג והשני אין חיים ב' ומתבשלים הם עם זה ואם כן לפי
ש"ח סע"ו אם לא נלטנן לגמרי אין בו משום בישול א"כ נם כאן ערי דהא מעשים בכל יום שטחנין לתוך הקערה קטניות ומערין עליהם
מים בכר וא"ל כיון שקטניות בכלי שני ומערין עליהם מב"ר ה"ל בישול ואפילו שטושים אינם שטחנן הרוטב החלה ואחר כך נותן הקטניות
לתוך הרוטב ומ"מ אם אינם שהקטניות רותחין יותר אלא ע"כ ס"ל דליית ביה משום בישול אם הוא חם ומ"מ אך יש ליחר שלא להניח בהן בכף כמ"ש סי'
לפי דברי רש"י ס"ל דה"ל כמשמיר בשבת כמ"ש בר"ן ומיהו לא קי"ל הכי כמ"ש סי' שכ"ו ס"ג ומ"מ יש ליתן הקטניות לבסוף לרוטב ואם
רוטב בקטניות אפילו נלטנן לגמרי ערי ליתן עליהם רוטב כמ"ש סי' ש"ח ס"ד:

לכתת דומם והמכות
סס יום' מתרוחת ומחר
מחמת לסס לו מסס
לא לעבד ורא"י מ"ג
בסס כר' יונה ססס
ובנאמנות קמה דחוקים
מסמי' וחכמי עסס לו
קטור נרחנים בטרק ג'
מכ"ם וסחר מוסקים
לפנסות הרדכי סס
קנ"א רס"ב נב"ב נס'
ר"א ר"ן ס"ב נסבת
בסס הרמ"ם:

פרי חדש

סימן עט

ידוע שהחיתן בשם אבל
נחנת ראסור לקרות
בנגנון וכן מיקר זיש
רחי' לזם מקת דבריסין
בכ"ם לוכב מבגול יכול
לחבול בו' נגן הרחיקון
מלחתו ומחיתו דגנ"ו
ע' מחות ובלקמן סי'
ע"ח יע"ם:

ס"ו בשופו לשון
פירושמי סוס
הרחיקון מנוחת
בחרבנולי ל' מחוס חוכר
רבי יוסי בר חנמ ובלבר
בחרחים וזין נגנוסס
חמוסס לאחר דסיל"ל
ובלבד בחרחים וכן
מקנס הרסבל"ח ומכנון
בעיני ח"ם הבלח בשם
הסב"ע נהח דקחרינגן
ובלבד בחרחין שם
הרבנולים סמחרן
חרוס סחיבלים שם
סמוחין ומחתן מכרחת
ביוחר ובנחם סכב לחרוס
הרבנולים הבדולים
סחוכלי' חחינבל: ירח
מיוסס מנוחתן
מסרחת ביחר ס"כ ויש
רחים לוס מוכן קנן
יכול לחבול בנית דבן
סבוחת ד' חיוסס חלו
חסרחת ויחבלר לקנן
סי' ס"ח ומכי בקיקנן
דרוחת כסבי חרבנולים
חבל נוחת סחר
הרבנולים ויחבר
לקרות בנגנון:

סימן פ

אע"ג דבשחת לא
חחרוכן בלא
מבארן לבקנין לל יחבבל
מרינ מוסס דבני לחיס'
ולס חחבל חבלא
חוסגם חבל חביל
שבחבחם כחי מוסב כלח
יחבבל עבבני אלהבבל
בגוס בלחי נחי בבחיב
בגון לקרחם חבוכן
ישרבל ובעוד חחרבנן
חחבבם בהסיבחו
חלחבם סחין רש לא
ולחרוכן בחר בחוכר
בבקיב בבסב בחחם
עוחר בחבילם לבבי
ובחב רשי ולל חוחר
בבקנן חכן רבנגן בחו
בבס ד' חח רבנגן בחוכר
בבקנן בלח יסוחו עיב
ובל זה דוקח בבחוחיב
לו חחבבם זם בלחי עבחר
בבחיל בוס חחבבל בבחיב
לו ובוחל בלחוכן בלחבב
ובחלי יוכל לבחבבל
בגוס בחי חבבל חם יש
לו חילי מחחיחחו חחבבת
לבחיח בבל בבח יחבבל
ובחיבים לו בחבחם
ישחיב ויחחבן עב
חיבוס ברחם ובחוכר
ובחבבלו חחבבים בבבחב
ולחבר חם חבב בבי
לבחוכר חם כבב
מחחילת בחבילם עב
בבחב בחו בבבן לחוכר
לרחם ובחיב בי' ס"ם
בבחיב יע"ם ובקחן בחי
ק"ד בבחיב ס':

סימן פא

ס"א בבים לוכב בבחבל
יכול לבחבל בוחם
בגן

לג פגאר"ש. דכיון שאין בו חוטב אין בו ביטול כמ"ש סימן שי"ח סע"ו ומשום חיתוי מי ליכא למיגזר שאין דרך ביטול בכך לפי שהקדירה מפסקת (מ"מ פכ"ב) ואם יש בה שיתן אסור כמ"ש סי' שי"ח ס"ו: לד אסור להגיחו. והר"ן כתב ח"ל ואפשר דבר שאין דרכו לחתמו ע"ג כירה כשתלמיד מוחר לחתמו ע"ג כירה שאינו עושה אלא בשביל שיחתמו עכ"ל ודעת הרב"י משמע לאסור: לה ויש מתירין כו'. ז"ל ד"מ כב"י נהגו להתיר כו' ומ"מ משמע דאסור דדוק ע"ג שרי אבל אלא לתוך כמ"ש סי' ס"ב וכו' ע"כ ונרא"ה דבדבר שעדיין אם לין לתוס כ"כ ודברי ב"י אינו אלא בדבר טוקן וכן המנהג ביומו דחוששין בדבר טוקן ומנהגין שיתר בדב' אם שהוליאו מן התנו' בדברי הר"ן ומה שחילק הב"י בין ע"ג לתוך זה לא כדברי הר"ן אלא שהב"י חילק מעצמו כך ואפשר דלא ס"ל לחלק בהא ושוק חזי מאי עמא דבר עכ"ל ד"מ פי' דמאי דאמרינן בגמר' לתוכה אסור היינו כשנטלו מבע"י ולא החזירו עד שחשיכה וכמ"ש ס"ג אבל נטלו בשבת אותר להחזירו לגרופה וקטומה ואפילו לתוכה וזה כיון שלא המתינו בו ה"ל כגרופה וקטומה: ול"ע הרי"ן לא כתב היתר זה אלא בשבת אבל לענין כשהגיחה ענ"ק דלא הוי בתחלת הטומה כיון שהי' בשבת אבל לענין היתר תוכה לא מסבי זה ת"ו דעת המתירין ובלבוש מעת' דאפי' המתינו בו שרי להחזיר לתוכה אחר שעודת שחרית כיון דבבר עשאו גחליו ה"ל כגרוף וקטום ע"ש שבדחק לענין היתר תוכה ולא דאה דברי הר"ן: לו אלא נטלו. ואפי' בדבר שאין בו מרק דלית ביה משום ביטול אסור אם נטלו דה"ל כמונח לכירה לכתחלה בשבת דאסור אלא חזרה: לז להחם הקדירה. כב"י בשם הרשב"א אסור לעכו"ם להדליק אש להחם הקדירה וכו' דאיכו להחם הקדירה ס"ל להרשב"א דאפי' לישראל שרי לעשותו כמ"ש סי' ש"ח סע"ו כיון שאינו מיתו ע"ג ע"כ עכו"ם אפי' דיעבד כמ"ש ב"י בשם הרשב"א בסי' זה כתב ע"ל בגדון אלא בשבת אם הוא כ"ל דגם בת"ה לא התיר אלא בגדון שבת אם הוא מתרדכי דפ' הזורק אינו ענין לזה דהתם אין מתיר הכיון הצורה טופלת ע"ש משא"כ כאן דעיא לה בזה ועוש הטעם בשביל זה ותו דבבר קי"ל בסי' זה כל מה שאסור ע"י ישראל אסור ע"י עכו"ם אפי' דיעבד כמ"ש ב"י בשם הרשב"א בסי' זה כתב ע"ל חלק כאן ועוד כ"ל דגם בת"ה לא התיר אלא בגדון שבת אם הוא ות"ש בת"ה

רנד דיני תבשילין המוכנים מע"ש כדי להנטר בשבת. ובו ט סעיפים:

א אף על פי שכשר חי מותר להשהותו הני מילי בקדירה אבל בצלי
א שאצל האש אסור להניחו סמוך לחשיכה ב שמסתר להתבשל
ואתי לחתויי והני מילי בבשר שור או עז (א) אבל בשר גדי ועוף שהם
מנותחים לאברים מות דלא חיישי לחתוי שאם יחתה בגחלי יתחרך
(פי' ולא מגדר הכלי ויכנס נגדר הגערף) דהבשר שאינו צריך אלא
חמימות האש בלבד ואם הוא בתנור ושם פיו בפשיט בין גדי ועוף שלמים
בין בשר שור או עז מותר דלא חיישינן לחתוי שאם בא לפתוח התנור
ולחתות תכנס הרוח ויצטנן התנור ג ויתקשה הבשר ויפסיד:

כגון ואין תיקון בזה כיון שם בזה מי לנמרי מו ד בתבשל קלת (ג"י)
וכל זמן שחלב הנוף פלס חע"ם פתין פלין ראמו וכרפין פקרי פלס
(הגהות מרדכי) ויש מתפרין וסותרין דבתנור מות בפשיט ה סכל פרי
ושם בגוי כתם ו פהות מגולה הכל אסור ובתנור ספיו מכוסה אלא פתינו
מות בפשיט מו יש לחלק בין גדי ועוף ופתר בשר בדרך מבתבלר וכני נכנס
בסברת מו: (טור והגהות אשרי וכ"א בשם רש"י ושמ"ג ושמ"ק וש"ת) ספר

ב א אין צולין בצל וכיצה או בשר ז על גבי גחלים אלא כדי שיצלה
מבע"י לשני צרדיו כמאכל בן דרוסאי שהוא ח חצי בישולו ט
אפילו הוא בשר גדי דרכיון שהניחו על גבי גחלי אינו חושש אא"כ שיצלה
מהר ואע"פ שיתחרך הילכך חיישינן שמא יחתה אבל כשנצלה כמאכל
בן דרוסאי לא חיישינן דלמא אתי לחתויי אפילו אם הוא בשר שור
שמאחר שהוא ראוי לאכילה י לפה יתחה להפסידו:

ג יא אם עבר או שכח ונצלה בשבת ביאסור אסור:

ד פירות שנאכלין חיין מותר ליתנם יב סביב הקדירה יג אע"פי
שאי אפשר שיצלו קודם שחשכה ושיהו צריך ליזהר שלא יחזיר
הביסוי אם נתגלה כשחשיכה ושלא להוסיף עליו עד שיצולו כפני יד
שסטהר לגמור בישולם בשבת:

ה אין נותנין סמוך לחשיכה פת לתנור אא כדי שיקרמו (פי' שיעלה
על פני הלחם קרום וקליפה מתחת הלחם) טו פניו (ב) המדובקים
בתנור ולא חדרה על גבי גחלים אלא כדי שיקרמו פניה שכנגד האש:

הגה וכל סמרסה ותין המוסין נמסכין קדי קרמת פניס: (הגמ"ת
פ"ג) ופסטי"ד מו פלפלי"ן נרוך שיקרו' פניו יך למעלה ונמשך
ויתבשל מה שבתוכה כמאכל בן דרוסאי: (כ"י בשם סמ"ג ושם"ה והגהות
מיימוני):

ו אם נתן אותם סמוך לחשיכה ולא קרמו פניהם אם כמזיר אסור עד
מוצאי שבת בכדי שיעשו ואם יז בשונג יח אם אין לו מה יאכל מותר
לו לדרדר מסנו מזון של שלש סעודות ואומר לאחרים שאין להם
מה יאכלו באו ודרו לכם מזון שלש סעודות ובשהוא דורה לא ידורה
בסרדה (פי' בריחת וכמזרה קרגוס מרדה פלל"ה בלעז) אלא בסכין
וכיוצא בו שלא יעשה כדרך שעושה בחול ואם אי אפשר לדרות בשינוי
ידרה בסרדה ואם נתנה בכדי שיקרמו פניה כיון דלא עבר איסורא
וצורך שבת הוא דורה כדרכו ושלא לצורך היום יח אסור אפי' בשינוי:

הגה וכל זה בתנור שאינו מות בפשיט (הגהות מיימוני) אבל אם הוא יט
מות בפשיט אז מיהו מותר לצורך שבת כ רק לאוכלו שבת ביום לו זמן
לחפוטו מותר דלא גזרינן בכי האי גונא שמא יתהה: (כל בו)

ואם

רנד א שחלל האש. משמע דבלי קדר שרי: ב שמתחר
להתבשל. וה"ה לכל מיני קטניות שמתחרין להתבשל
(ר"ת ועש"ח): ג ויתקשה הבשר. משמע דאם הוא בקדירה לא מהני
מות בפשיט דאם לא יתקשה הוא ל"ל בהגה"ה וס"ה בהגה"ה וסמ"ג רל"ז: ד
מתבשל קלת. ולא הגיע למב"ל
שרי. והיכא דאסור לטור אפילו
הגיע למב"ל להאוסרין ברסי'
רל"ג ומיהו בקדירה אפילו גדי
אסו' להרי"ף וסייעתו וכמ"ש רסי'
רל"ג: ה הכל שרי. אפילו
בקדירה כיון שאינו מוכן לאחות
שהריסתוס הוא: ו שהוא מגולה.
משמע אפי' הוא כתנור כל שאינו
מכוסה כלל אסו' לאפוקי מהסבר
הראשון שמובאת שבשר גדי שרי
ומיהו כשנצל' כמב"ל שרי אפילו
להאוסרין ברסי' רל"ג בקדירה
דהא אינו מפרש הא דתנן אין
מולין וכו' אלא כדי שיצולו בע"י
כמב"ל בבשר אמורי היינו שהוא
מגולו' וא"כ כמב"ל מיהו שרי משא"כ
לסבר' הראשונה אין היתר כמב"ל
אלא כשמונח על הגחלים ממש
ולא כתוב בגמ' ז וכמ"ש כמאחר דאף
לסברת הסניה דוקא בתנורי להם
שהיו קטני' והיו חוששין שמא יתחר
כדאי' כמו כיצה אבל בתנורים
שלנו אין היתר לצלי כמב"ל
להאוסרים בקדירה סי' רל"ג:
ז ע"ג גחלים. סמוך לגחלים ולא
ע"ג גחלי' ממש דהאיך יקח הבשר
מעל הגחלי' אולי אין נכנסין עדיין
(מרדכי) ועמ"ש סי' רל"ג ס"ל
ולהרמ"ם ל"ל דאסל"ל שמתחין
עד שכבו עש"ל: ח חצי בישולו.
עני"ל סי' קי"ג דיל"ח שהוא פלים
בישולו והכא פסק לחומרא מעוס
חומרא דשב: ט ואפי' הוא בשר
גדי. ואפי' שריק אסור לכרכ"ל
בס"ל מה שאין כן לרמ"ל שם
שרי בשריק: י לחם יחתה
להפסידו. אבל כשאינו מונח על
הגחלים ממש לא מהני כמב"ל
להרב"ל דהרי אינו מפסידו כחיתוי
וכמ"ש ס"ל: יא אם עבר. ודוק
כשנתן ע"ג האש שהוא מגולה אבל
כשנתן לתוך התנור מכוסה אפי'
בשר עוף שרי בדיעבד מאחר דיש
מתירין לכתחלה (ב"ח) ועמ"ש
בסי' רל"ג דה"ה לכל כיוצא בזה:
יב סביב הקדירה. פי' סמוך
לגחלים דאל"כ אסור להרי"ף
וסייעתו כמ"ש הרב"י בסי' רל"ג
וסי' רל"ד ועש"כ: יג אע"פ
שא"ל וכו'. דאשיבי כמו שנתבשלו כמב"ל דהרי ראוין לאוכלן חיין ול"ל
לבלל בס"כ דאסור אף על פי שלפעמים אוכלין אותו חי מ"מ אין טוב
לאכלו כמו חפוחי' וה"ה לכל דבר שאין טוב לאכלו חי דאסור וכ"כ באגור
דאפילו חיין לגולן אסור: יד שמתחר לגמור. וכ"ש שאסור להניחם
בשב' סמוך לחתור אפי' קול' שהוסק ועשסו' רל"ג: טו פני המדובקי'.
כ"ל דס"ל דהוו יותר בקל מתקרם דס"ל דבאינו לד שמתקר' סגיולכן בכי
חדרה כמי שני כשיקרמו פני שכנגד האש דשם פשיעא שהגד שכנגד האש
שא"ל וכו'. דאשיבי כמו שנתבשלו כמב"ל דהרי ראוין לאוכלן חיין ול"ל
לבלל בס"כ דאסור אף על פי שלפעמים אוכלין אותו חי מ"מ אין טוב
לאכלו כמו חפוחי' וה"ה לכל דבר שאין טוב לאכלו חי דאסור וכ"כ באגור
דאפילו חיין לגולן אסור: יד שמתחר לגמור. וכ"ש שאסור להניחם
בשב' סמוך לחתור אפי' קול' שהוסק ועשסו' רל"ג: טו פני המדובקי'.
כ"ל דס"ל דהוו יותר בקל מתקרם דס"ל דבאינו לד שמתקר' סגיולכן בכי
חדרה כמי שני כשיקרמו פני שכנגד האש דשם פשיעא שהגד שכנגד האש
יז בשונג וכו'. והוא דלא קבסי' גם בשונג כמ"ש ס"ה שאינו הכא כיון דאינו אתה יאכל ברי (ב"י) וא"כ אפי' בתנורי שלנו אסו'
ומ"ש בהגה"ה ל"ל כתב בשם הרמ"ך דהיכא דאתפה בהיסור בכל ענין אסור וא"כ די לנו להקל בתונ' סעודות: יח אסור אפילו
יט עוף בעינו. ולהרב"י אסור כמ"ש ס"ה דהכא לא שייך שיתקשה: כ רק לא"ש. פי' שיש לו מזון ג' סעודות
וא"כ

עטרת זקנים

רנד א אין צולין בשר כו'. אע"פ שבבר ר"ש ריש פרק רבינו שאכל האש אפילו חי אסור להניחו סמוך לחשיכה ס"ס כתב ג"כ הא דאין צולין לאשמעינן דבבר שצולו בבאכל בן דרוסאי שרי. ואין להקשות לענין כתב רבינו דלהרי"ף בבישול אסור לשהות אפילו בנתבשל כמאכל בן דרוסאי וכאן בצלי תרגי שורי ור"ל דכאן אירי בשבת בשר ובצל הם עצמם מונחים על האש ולכן כיון דתרגי בן דרוסאי אם יחתה בגחלים יתרך אות' וס"ל לא חיישינן לחתוי אבל לרש"י ור"י אירי כאן אפי' שאינן רק סמוכים לאש וקס"ל דבצלי שורי לש"ה בבאכל בן דרוסאי בבישול בכשול קדירה ע"כ:

פרי חדש

סימן פא

רס"ו ובמ"ה בפ"ם דיין ובמ"ה בפ"ל ובי"ן אי"ם לענין פא פ"ם סנ"ם ד' ופ"ם ו' ופ"ם ז' סאת לחם לפ"ם: פ"ב ולא יר יונא אש תהה במקום מוכ' דברי פר יוכ' ולא מוכרחים ומכ"ים גם הרשב"א ז"ל לא יקלוב ע' הגולה באלים בלא ומכר נקטקן ובעין ח"ם לענין סי' פ"ם פ"ם:

סימן פב

סי"א כתב בכלת בשם פי' מנוח ז"ל דפת דאמרינן מס שורק' תחמתן דוקא פירוסין אבל אם לא תע"ש פירוסין אלא מסבר בנגדם ומבר לקרות דברי דתחצרן דוקא בם יין בלא ברוש ע"ל אמ"ל דעבר בלא פות ריש רב סיס לו פיקר פות פ"ם הם פשוט:

סימן פב

סי"א מסתברא ולאי דוקא לאחיות בנוסות ע"ש מתע"מ מנתן התמוד פיס נפנין בסדם מ"ח פיו נפנין חתר הגיר ובלתוקת כמ' מ' מתחר נבי תפילה מנכנס ומלים בזרוים הסוכ' בנות מנסת ון בהרמ"ם לא תמרו אלא מן הטפים

ומ"כ אסור לרדותו בשבת רק למ"ש ולכן שרי (שם) ומ"כ בתנורים שלנו אסור אע"פ שהוא אופה למ"ש כי היכי דאסרי בכל התבשילין ולא מחלקי בין חיים לשבת או למ"ש דגזרי שמא יתלה לאוכל בשבת ויחת"ה כפת ועשסי' רל"ז ס"ל בהג"ה: בא אפי' במזיד אכל אע"מ פ"ע כתב דשנגה הוי רבותא טפי דהא כיון שנזכר מ"כ ליכא חיוב חטאת דבעי שיהא תחלתן וסופן שגגה אפ"ה שרי לרדות קודם שיבוא לידי איסור חטאת ע"ש ולא"ל למה שנדחק הכ"מ ומ"מ אם אפשר לעשות בשינוי יעשה (מ"מ פ"ה) ודוקא הוא אכל אחרים אסורים לרדות (ר"ן) דה"מ לו לאדם עשה חטא קל בשביל שלא יעשה חבירך איסור אחר כיון שלא נעשה האיסור על ידו וגם חבירו פשע בזה שהדביק (כ"מ תו') ובאמת העיקר תלוי בזה פשע ועיי' בעירובין בתו' ועשסי' ס"ו: כב מותר לו לרדות. הקשה בספר קרקון דיוקא למה לא העמידו דבריהם במקום כרת כמו בערל הזאה ואיזמל וכו' ואין זה קושיא דהא תקיב"ה אם הרבה דברים שלא העמידו דבריהם במקום כרת כדאיתא בפסחים דף ל"ב: כג יותר מג' סעודות. מידי דהוי אחרים ע"ג נתליס בת"ש ס"ס (ר"ן) ומיירי בהדביק בהיתר כ"מ שם וע"ל דוקא כשרוצה לאכול ממנו בשב"אבל אסור לרדו' לצורך חול דאפי' עלעול בעלמא אסור כמ"ש בהג"מל ה' פסח דאסו' להביא יין בשב' לצורך מ"ש ועמ"ש סימן ש"ג וסי' תרס"ז ועוד ל"ל דוקא בפת התירו מזון ג' סעודו' דחייב בשבת לאכול פת אבל שאר תבשילין אם נתן באיסור אפי' בשונג אסור עד מ"ש בת"ש רסי' רל"ג ועש"ת ומיהו אם אין לו כלל מה יאכל שרי כיון דאסור להתענו' בשב' כמ"ש סי' רפ"ח ואם יש לו פת מ' מזון ג' סעודות אסור להאיל אע"ג דצריך לכל סעודה כזר שלם ולאחם מזונה מ"מ איכא חובה כ"כ ועשסי' של"ד ס"ח: כד לתוך התנור. אפי' גרוף וקנוס כמ"ש סי' רל"ג ומיהו בעוה"פ יש בעיטו שרי לרמ"ח כמ"ש ס"ס: כה כשאינן גרופים. ומיהו בכופח אם הוסק בעצים לא מהני גריפה ואם הוסק בקש לא בעי גריפה ומ"מ קאי אכירה לחוד ונקט לשון רבים דקאי אכירות דעלמא: כו של מיס. אף עלגב דמיס ראוין לשתות חיין מ"מ אינן עובים כ"כ כפירות כמ"ש ס"ד. או י"ל דהכא מיירי דקא בעי ליה להדחה ואז צריכים להיות חמין ולפ"ז אסור ליתן מיס לתוך הקדירות שבתנורים אע"ג דמתכוין שלא יבקע הקדירה מ"מ הא קבעי ליה להדחה וחיישינן שמא יתתה לכן צריך ליתנן מבע"י ועת"ש ס"ס רל"ג.

רנא א ברוב עניו. פי' מבפנים קרי עוניו ורוב היקיפו מבחוץ.
ב אסור ליהנות בה. פי' אפי' הודלקה אח"כ לגמרי וח"ש
ג ס"ס רל"ד (מ"מ): ג וכשהודלקה כשיעור. פי' קודם הבשת:

רנו א סמוך לשבת. וב"ח כתב דאלי' שעה סמוך לאתחה מכריחין והוא המקום תקיעה ראשונה וברכו הוי במקום תקיעה שנית ע"כ ומ"מ נ"ע דתקיעו שניה היתה לבטל העם ממלאכה והיתה לכל הפחות בזמן מכתה קטנה שהוא שתי שעות ומחצה קודם הלילה כמ"ש סי' רל"ח וכן ראוי לראות לבלתי אים לבטל הבעלי מלאכות ממלאכתן וגם ראוי לבטל החנות שיסגרו חנותן כמו שעה קודם השבת כי ראיתי גדול המבלה שלפעמים בא אר אח ד ומבקר' המשא ומתן עד שחשיכה ברחשיכם כתיב וגם רוב העולם יש להם איזה כל שיר שלא ברכו אע"פ שהוא לילה מתם עושין כל הצריך להם הם ראיתי בעיני לכן יש להקדים אחירת ברכו ואין להמתין על אדם גדול שעדיין לא בא אם

סמוך לחשיכה כי זכות הוא לו שלא יתחלל שבת על ידו והחכם עיניו בראשו

רס אפי'

ו יואם נתנו בשבת כא אפילו במזיד כב מותר לו לרדות קודם שיאפה כדי שלא יבא לידי איסור סקילה:

ז יבתנורים שלנו שאין בהם רדייה מותר להוציא כג יותר משלש סעודות בסכין או בשום דבר שיתחוב בו ומכל מקו' לא יוציא ברחת משום דמחזי כעובדין דחול:

ח יולא ימלא ארם קדירה יעסיות (פי' מיני קטניות הגדלות בתי' ולא בבבל) ותורמוסין ויתן כד לתוך התנור ערב שבת סמוך להשיכה יומפני שרברים אוא"ג צריכים בישול רב ודעתו עליה' לאכלם לאלתר ומפני כך אע"פ שלא נתבשלו כל עיקר הרי הם כשאר תבשיל שתחיל להתבשל ולא נתבשל כל צרכו שאסו' לחשחותו יוהוא הדין לכיר' וכופ': הגה כה כשאינן גרופים וקטומים ואפשר לחתות: (כ"יות"מ פ"ב)

יואם עשה כן אפילו בשונג אסורים לס"ש עד כדי שיעשו:

ט יכיוצא בו לא ימלא חבית כו של מים ויתן לתוך התנור ערב שבת עם חשיכה ואם עשה כן אסורים למוצאי שבת בכדי שיעשו:

רנה הכנת האש קודם הכנסת שבת • וכו ג סעיפים:

א יאין עושין מדורה מעצים סמוך לחשיכה עד שיצית בהם האור בענין שתהא השלהבת עולה מאליה יבלי סיוע עצים אחרים ואם הוא עץ יתידי יצרין שאחזו האור א (א) ברוב עביו וברוב הקיפו יואם לא הודלק כל כך כ אסור ליהנות בה בשבת גזירה שמא יתחתה עפי' בה ויניד העצים כדי שתעלה השלהבת ג וכשהודלקה כשיעור יכול להתחמם כנגדה בשבת ולהשתמש לאורה בין אם הוא על גבי קרקע או על גבי המגורה ואפילו הוא מדברים שאין עושים מהם פתילה לשבת: ב (ב) יש אומרים שכפתמין אפי' לא אחז בהם האור אלא כל שהוא שדי מפני שהם דולקים והולכים:

ג מדורה של זפת ושל גפרית ושל קש ובבא אפילו לא אחז בהם אא כל שהוא שרי וכן מדורה של קנים ושל גרעיני תמרים יבשהם מפוזרים אבל אם הקנים אגודות והגרעינים בסל צריכים שיצית בהם האור עד שתהא השלהבת עולה מאליה יויש אומרים בהפך:

רנו ששה תקיעות שהיו תוקעין בערב שבת • וכו ב סעיפים:

א יבשתיו ישראל בישובן היו תוקעין בערב שבת ו' תקיעות כדי להבדיל תעם מן המלאכה:

הגה ונהגו בקהלות הקדושות בכל מקום א סמוך לשבת כמלי פעה מ מעה מעכריו מליה לבור לבכין עצמן לשבת והוא במקום התקיעות בימיהם וכן ראוי לנהוג בכל מקום:

דיני

קול עפי' והלא כרמ"ח חמין עפי' ע"כ הוצרך להמתינו דלפי' המתינו סגי והסמ"ג פוסק ג"כ כיר"ש' דלד התנור הוי להקל לאח פוסק כת"קדס"ל לפ"ז דשני הפנים בעי' ע"כ פסק בפשטו"ל קרימת תחתון ועליון וכמ"ש רמ"ח בסמוך ולא כדברי ב' ולפי דחלוק סל לד האש קאי על הדרה לא תרוויהו קאי אתרוויהו וכל בס"ד ולא כראיתי מי שמטריח עצמו בדברים אחרים:

רנה (א) ברוב עוביו. שיכנס האור בתוך עביו עד חוט היקיפו מבחוץ. (ב) יאשהפחיתו. דבר בתשובה וכתב ב"י דהמעורר"ים ל דר"י לא אתי אלא לפחות דבר וא"ל הא אמרי' בהרבה דוכחי כל אותי ובמה דאמר"י אינו אלא ס"מ בלא אימתי ובמה לא אתי לפרש"ל דבאימתי ובמה הוא חלק אבל בלא"ה אינו מוכרח אלא לפי הענין ובאן לא מסתבר כלל שלא יחלוק בין פחתין לפחות עלים כיון שענינו ראות דספיר דולק כל שנאחז כל שהוא והוה כמו רוב בעלים וכמו מדורה שלא ופת כ ע"כ ודאי הוה פי' כלל:

רס אפי'

שם נגמרת ער' ירושלים מאלי' שבת יח לגזירות ירושל"ם בפרק ג' המ"ם ק המגיה שם ובית יוסף דעת יוסף מהמקצות בבריאתה שם שם: מפנת יש שם ב ובשחולל שם וכרל"ש לחכ"ם פרק ג' המ"ם בשבת בת עור ורבי ירוחם בח"ג ובריבי הבורה שם כ' שם תקנינסת הרל"ף שם נתלינם פרק ג' המ"ם מקנרסה בריאתם שם והעור: לשבת לה:

פרי חדש

סימן פג

משמים ולמני' וכרומים וכשאין גדר וכו' וכן יוצאין מחמת בית הכר ובכנין לתחומי הכנר וכן בקטנה הוכחי ונגם הסכרת בלילת ובייחי בנפלת ואיתיו בפסחלק רשות לעצמו כמו בתי כסאות עיקן אפילו אם פתחה פתוח מותר לקרות כנגדו אם אין חבית לו ריח רע ונם כרור: ס"ב כפ"ם מי מתחו יוחתיק מכם ואין מזאה ל' לחות אחר רבא כ"ם מלא לתקרא אבל לסכיו ותרחיק כמלא עיניו אינו ואחר רפרס דר כפה אחר רב אסנה עשרה מדם בנגד בית הכסא ומתפלל הע"ש בתחתי ונם מיכריח ליה לרביבא הוחיו לנלם ומנו יום ומתן מו אין אימון כי קא מיכריח ליה לרביבא לאוקם כלים לנלוי נגרים אבל כנגדו לא ונכ"ם דנגרים כבי רביבא יש לנגיס הכם מו לא ליד וכו' אבא דקאחר הדין ולא אחר כמי וכו' אבל בפשיעת ליה לרבינו דים ואתן לבית הכסא ונם מיכריח ליה בוחיו לב"ה מנו אבא מקנעיה ליה אם חוצה לאחר ים ומתן יש יד מו אין יד ומלקח ומנכרי מרבכ"ם ע"ג מה' ק"ש וכן מנכרי המחבר ול' משמע דבמיא דים ומתן נקרא לה בפסיעות אמו דקאחר בפ"ם אח"ל ולרבו לפסוק כאח"ל ואיתן בפיא דים יד כתב פלהחילם לא יקר' אם קרא יצא וכתב הלי' ל' ולחכ"ב דמפוס סמוך דרבנן בקיפנן לקולא קיינו דוק' לענין כלישנא אבל לכתחילם לא ס"ל וכמי זם כ"ם דלאוריתא דמיא לקולא הוי דוקא בלישנא ול"ל מרבכ"ם בחידושו לפ' מבילה ומיין בזיים קא תרגל דן סברת אחת עלאחרינן מ' שלם מאבלו דאמרינם אמלו מאמל אבו מתפיינ ליתון לאחר רב אמי כמאיל ורא"אב' איכעיית לה ולא אפשי' לבו אבן ניעבר לאחורת ונאחרינן כאי בפפ"ג דמסא רב אחר רוב עוהיו ואחרי לב כרוב הקיפו אחר רב פפא אילנך בעיקן רב' עוביו ורוב פיקפו וכן בפ"ק דברכות ובפ' פרואם ובכתב לוכחי לענין מילי דרבנן קאחר רב אפא דנשיקן

רנז דיני הטמנת החמין • ובו ח סעיפים:

א א אין טומנין בשבת (א) אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל אבל בספק חשיכה ב מוסנין כו ואין טומנין בדבר ג המוסיף הבל אפי' מבעוד יום גואם המסנין בדבר המוסיף הבל ד התחשיל אסור אפי' בדיעבד ודוקא בצונן שנתחמם ה או שנעמסק ויפה לו אבל ו בעומד בחמימותו כפעם ראשונה מותר:

הגה י"ל דאם מכת והסמין נמוגב בדבר המוסיף הבל (כ) ז מרי לאכולמי שבו מ"ב (הגהות מרדכי) ויש מתירים דבל זה היכו אסור אלא כשעומד ח לנגרך לילה אבל בשעתו לנגרך מתר מותר להטמין מבעוד יום בדבר המוסיף הבל (מרדכי ריש פרק כירה וכ"י ס"ם רבינו מנוחי נקט) וכדיעבד יש לסמוך עליה ובלבד שלא יניח רגיל לעשות כן:

ב אפילו תבשיל שנתבשל כל צרכו אסור להטמין בשבת אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל ובכל מקום לשום כלים על התבשיל כדי לשמרו מן העכברים או כדי שלא יתמנה בעפרורי' שדי שאין זה כמטמין להחם אלא כשומר ונותן כיסוי על הקדירה: (ועי"ל סי' רנ"ג)

ג ט אלו חם דברים המוסופים הבל פסול של זתים יאו של שומשמין ובל ומלח וסיד וחול בין לחים בין יבשים (נ) יא חבן וזגין יב ומוכין ועשבים בזמן יג ששלשתן לחין ואלו דברים שאינם מוסיפים הבל כסות ופירות וכנפי יונה (הגה אוסר מלות) מהרי"ל בהגהות) ונעורת של פשתן יד ונסורת של חרשין (פירוש הקש הדק הטפלין הנין בסתגריים לוקו במגרה): הגה יש אומרים דמותר להטמין יא בכלעים אע"פ שמוסיפין הבל דמלחא דלא שכיחא לא טורו ביה רבנן: (תוספות ומרדכי ריש פרק לא יחפור)

ד טו אף על פי שאין מוסנין בשבת אפי' בדבר שאין מוסיף הבל אם מסן בו מבעוד יום יב (ר) ונתגלה משחשיב מותר לחזור ולכסותו יג וכן אם רצה להוסיף עליו בשבת מוסיף יד וכן אם רצה לשלו כולו ולהחזיר אחר בסקומו בין שהראשון חם יותר מהראשון אפי' לא היה מכוסה אלא בסדין יכול לשלו ולכסותו בגלופקין יו והוא שנתבשלה הקדירה כל צרכה אבל אם אינה מבושלת כל צרכה אפילו להוסיף על הבסוי אסור שתוספת זה יז נורם לה להתבשל:

ה טז פינה התבשיל בשבת מקדירה שנתבשל בה לקדירה אחרת יח (ה) מותר להטמינו יט בדבר שאינו מוסיף הבל כדי שלא יצטנן ביותר או כדי שתפיג צנתו יא אבל בדבר המוסיף הבל ואפילו להטמין צונן נמור ואפילו מבעוד יום נמי אסור:

ו יב כל חיבא דאסרינן הטמנה יג אפילו בקדירה מבושלת כל צרכה אסרינן ואפילו מצטמק ורע לו:

הגה וכן עיקר ויש מקילין ומומרים דבל מבוה מי לנמרו לו יד נתבשל כל צרכו מותר בהממנה כמו בביהו ומומו מתחלה לעיל סימן רל"ג ובמקום שנהגו לקל ע"פ סברא זו אין לחוות כיסה הבל אין לכ"ה בן בעתר מקומות:

ח אע"פ שמותר להשהות קדירה על גבי כירה שיש בה נחלים ע"פ הדרכים שנתבארו בסי' רנ"ג אם הוא מכוסה בבגדים אף על פי שהבגדים אינם מוסיפין הבל מחמת עצמן מכל מקום מחמת אש שתחתיה מוסיף הבל (°) (ואסור) לוסיהו כל שהוא בענין שאין הבגדים נוגעין בקדירה אף על פי שיש אש תחתיה כיון שאינו עושה דרך השמנה שדי הלכך היכא שמעמיד קדירה על כירה או כופח שיש בהם נחלי' ואין שולי הקדירה יח נוגעים בנחלים שיהוי מקרי ומותר על פי הדרכים שנתבארו בסימן רנ"ג יט ואם נתן על הקדירה כלי רחב שאינו נוגע בצדדי הקדירה ונתן בגדים על אותו כלי רחב מותר דכיון שאין הבגדי' מתונים אלא

א אין טומנין לאחר שנתבשל התבשיל רוצה להטמינו בדבר קדירתו תוס' כת"ס סי' רנ"ג ס"ב בהג"ה ומעתה דשמא יחלה קדירתו ונגנת וירתיחה דחייב משום מבשל ואפי' לדע"ד דאינו חייב משום מבשל מ"מ איכא לאיסור שמא יתקנה ע"ג האשוחתה (הרא"ש) עכ"ל סי"ח סס"ו: ב מומנין בו דסתם קדירות בין המשמשות רותחות הן ואיכא לאיסור ועכ"ל תר"ע דאסור להטמין לנרך מ"ם נרא"ש וכ"ע לתה כתב סי רל"ד סס"ה דמותר לאחות פת לנרך מ"ם. ואמנם דס"ל לרא"ש דאין בהטמנה נופח חידוש הוא דסא מותר ליתן מגנתר ונפרים כת"ם רסי' רל"ב אע"פי שהוא לנרך תול ואם כן הכו דלא אסור לנרך מ"ם נרא"ש ומהא מתיר בסי' רל"ב מ"ח בהטמנה מחמירי עכ"ל: ה אי אנלעתקן פירוש בדיעבד אבל לכתחלה אסור אפי' מנעתקן ורע לו כמ"ש ס"ו דלא כע"ם: ו בשותה בחמימותו וה"ה סמטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל דסרי דהא אינו אלא עומד בחמימותו: ז מרי לאכול ודוק תבשיל שנתבשל כ"ל אבל אם נגמר בשולו בשבת אסור (כ"מ בהג"מר) דודאי לא עדיף מסתי: ח לנרך לילה ס"ל דכל שנתבשל כמנ"ד מרי כמ"ם ס"ו ובסמטמין לנור מחר אפי' לא נתבשל כ"ז"ד סרי דלא יתן דבלא"ה לא יתבשל עד לאחר: ט אי הם קופה של נמר שעתן בה אסור להניחו ע"ג נפת של זתים שמעלה הבל אבל להניחם על נפת של שומשמין מרי (נת"): י שלשתן לחים ל"ל דאפי' לתבן וזגין כתב אחר בתמ"ם לא הוכיר תבן ותדמת ס"מ דאפילו לחין מתת ל"ל אסור: יא בכלעי' דלא שכיח כלל שיעמין בכלעים מסום שמבריח הקדירה לא שמלקלים המחבל אבל דבר שלפעמי' עומדין בהם אע"ג דלא שכיח נורו בהו רבנן (תוספי סס): יב ומתגלה מבעי' אסור לכסותו בשב' דה"ל כמטמין לכתחלה ועסי' רל"ג ס"ב בהג"ה וכ"ה מקיל בזה: יג נור"ה להתבשל: פירש דבשתחול בדבר שאין מוסיף הבל שאין נורם לו ביטול כלל אלא מעיכבדרך שבחב בס"ח עיין סס: יד מותר להטמינו. כתב הדבר הנוגן שלא אסרו להטמין אלא דבר חם שהוא בכ"ר שנתבשל בו אבל אם פינהו מותר (רמב"ם ור"ן) ומעשה זה נראה דאפילו החירו לכלי ראשון כמו שרי בבכר אין לדין כ"ר. ול"ד לתי"ס סי' רל"ג ס"ב דנרע בשפינן מחיחם דהם הייני מעמת אחסו להניח ע"ג כירה לכתחלה משל"כ בהוא בקדירה הראשונה ה"ל חזרה ומרי משל"כ כאן בשפינן ה"ל נוגן ומותר להטמינו ואפשר דאפילו בכ"ר אם נתקרר קצת שרי להטמינו ועת"ם סי' ת"ח ס"ד: טו מותר להטמין בכ"ר אם תשב שרי (כ"ה): יז אפי' בקדירה מבושלת. דבהם הטמנה לנורך מחר ונריך חיתוי טפי אלא יתקרר (מור) ומעמ חיתוי מהני להחזיק ס"ס כמין שהוא מיון (הרא"ש מרדכי) אבל בסמ' אפילו בשבושה לנורך מחר שרי דלא מהני מעמ חיתוי עם"ח: יז נתבשל כ"ל. ולדעת ר"ת אפילו בשבושל מיבא' פ"ש סי' רל"ג: יח נוגעים בנחלים. ולדברי הרמ"ל בסי' רנ"ג ס"ח אפי' נוגעים בנחלים שרי כיון שאין עיון בבגדים. יט מקרי אות בשבושים אסור אפילו בקדירות בורפין הרמ"ן ונותנין הקדירות לנורך מחר ותכסין אותה בתבר נוגן ואע"פ שהקדירה מוסיף הבל מכל מקום

רנז

ס"ב בהג"ה ומעתה דשמא יחלה קדירתו ונגנת וירתיחה דחייב משום מבשל ואפי' לדע"ד דאינו חייב משום מבשל מ"מ איכא לאיסור שמא יתקנה ע"ג האשוחתה (הרא"ש) עכ"ל סי"ח סס"ו: ב מומנין בו דסתם קדירות בין המשמשות רותחות הן ואיכא לאיסור ועכ"ל תר"ע דאסור להטמין לנרך מ"ם נרא"ש וכ"ע לתה כתב סי רל"ד סס"ה דמותר לאחות פת לנרך מ"ם. ואמנם דס"ל לרא"ש דאין בהטמנה נופח חידוש הוא דסא מותר ליתן מגנתר ונפרים כת"ם רסי' רל"ב אע"פי שהוא לנרך תול ואם כן הכו דלא אסור לנרך מ"ם נרא"ש ומהא מתיר בסי' רל"ב מ"ח בהטמנה מחמירי עכ"ל: ה אי אנלעתקן פירוש בדיעבד אבל לכתחלה אסור אפי' מנעתקן ורע לו כמ"ש ס"ו דלא כע"ם: ו בשותה בחמימותו וה"ה סמטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל דסרי דהא אינו אלא עומד בחמימותו: ז מרי לאכול ודוק תבשיל שנתבשל כ"ל אבל אם נגמר בשולו בשבת אסור (כ"מ בהג"מר) דודאי לא עדיף מסתי: ח לנרך לילה ס"ל דכל שנתבשל כמנ"ד מרי כמ"ם ס"ו ובסמטמין לנור מחר אפי' לא נתבשל כ"ז"ד סרי דלא יתן דבלא"ה לא יתבשל עד לאחר: ט אי הם קופה של נמר שעתן בה אסור להניחו ע"ג נפת של זתים שמעלה הבל אבל להניחם על נפת של שומשמין מרי (נת"): י שלשתן לחים ל"ל דאפי' לתבן וזגין כתב אחר בתמ"ם לא הוכיר תבן ותדמת ס"מ דאפילו לחין מתת ל"ל אסור: יא בכלעי' דלא שכיח כלל שיעמין בכלעים מסום שמבריח הקדירה לא שמלקלים המחבל אבל דבר שלפעמי' עומדין בהם אע"ג דלא שכיח נורו בהו רבנן (תוספי סס): יב ומתגלה מבעי' אסור לכסותו בשב' דה"ל כמטמין לכתחלה ועסי' רל"ג ס"ב בהג"ה וכ"ה מקיל בזה: יג נור"ה להתבשל: פירש דבשתחול בדבר שאין מוסיף הבל שאין נורם לו ביטול כלל אלא מעיכבדרך שבחב בס"ח עיין סס: יד מותר להטמינו. כתב הדבר הנוגן שלא אסרו להטמין אלא דבר חם שהוא בכ"ר שנתבשל בו אבל אם פינהו מותר (רמב"ם ור"ן) ומעשה זה נראה דאפילו החירו לכלי ראשון כמו שרי בבכר אין לדין כ"ר. ול"ד לתי"ס סי' רל"ג ס"ב דנרע בשפינן מחיחם דהם הייני מעמת אחסו להניח ע"ג כירה לכתחלה משל"כ בהוא בקדירה הראשונה ה"ל חזרה ומרי משל"כ כאן בשפינן ה"ל נוגן ומותר להטמינו ואפשר דאפילו בכ"ר אם נתקרר קצת שרי להטמינו ועת"ם סי' ת"ח ס"ד: טו מותר להטמין בכ"ר אם תשב שרי (כ"ה): יז אפי' בקדירה מבושלת. דבהם הטמנה לנורך מחר ונריך חיתוי טפי אלא יתקרר (מור) ומעמ חיתוי מהני להחזיק ס"ס כמין שהוא מיון (הרא"ש מרדכי) אבל בסמ' אפילו בשבושה לנורך מחר שרי דלא מהני מעמ חיתוי עם"ח: יז נתבשל כ"ל. ולדעת ר"ת אפילו בשבושל מיבא' פ"ש סי' רל"ג: יח נוגעים בנחלים. ולדברי הרמ"ל בסי' רנ"ג ס"ח אפי' נוגעים בנחלים שרי כיון שאין עיון בבגדים. יט מקרי אות בשבושים אסור אפילו בקדירות בורפין הרמ"ן ונותנין הקדירות לנורך מחר ותכסין אותה בתבר נוגן ואע"פ שהקדירה מוסיף הבל מכל מקום

אלא על אותו כלי רחב שאינו נוגע בצידי קדירה אין כאן הטמנה [מ]וכן מותר להניח הקדירה בתנורים שלנו על ידי שיתן בתוכה חתיכה ח"ח וחוא שלא תהא הקדירה נוגעת בנחלים ואף על פי שמכסה פי התנור בבגדים כיון שאין חבגרים נוגעים בקדירה לאו הטמנה היא ושרי: הגה (ו) והטמנה שעושין במדינתנו אינו מטמטמים בתנור ובתחיפי התנור בטיט יש בדרי לבולי עצים (פ"ז ותרומת הדשן סי' ס"ע ותנור) וכמו שכתבתי לעיל סי' רכ"ד דזיתבתר לקמן סוף סימן רכ"ט. כ ומנהג להטמין לשבת כדי שיאכל חמין בשבת כי זהומכנות ועובר שבת וכל מי שאינו מאמין בדברי הקבמים ואוסר אכילת חמין בשבת מיושבן בשבת מפקורים בגמ': (הר"ן פרק במה טומנין וכל בו)

רנח שמותר להשים ע"ש דבר קר על קדירה חמה • ובו סעיף אחד:

א [מ]מותר להניח מבעוד יום כל שיש בו דבר קר על גבי א קדירה חמה (א) שאין זה כטומן בדבר המוסיף הבל:

רנט כמה דיני הטמנה ומלטולם • ובו ז סעיפים:

א [מ]מוכין (פירוש כל דבר רך קרוי מוכין כגון לתר גפן ותליסי לתר רך של כתמה וגריר בגדים בלויים) שטמן בהם דרך מקרא(א) אסור לטלטלן ואלא מגער הכיסוי והן נופלות (ב) וכגון שמקצתן מגולי שאין זה טלטול אלא מצדו ואם ב יחדן לכך מותר לטלטלן אבל אם טמן ג בגיזי צמר אפי' לא יחדן לכך מותר לטלטלן והני מילי סתם גיזין שאין עומדין לסחורה אבל אם נתנם ד לאוצר לסחור צריכין יחוד ואם שמן בהם בלא יחוד מגער הכיסוי והם נופלות דהיינו לומר ה שנטל הטמנה כל"ל ועש"ש בס"ג:

רנט (א) אסור לטלטל

דלא בטלי מהם

וה"ל מוקצה: (ב) וכגון שמ

מגולה ק"ל מ"ש מהסיח דע

ולקמן סי' ש"ש בתכון עלם

דכל"ריך לחקוטו מרי לטלטל

וכ"כ התו' סי"ב בחם מחמת

רשב"ח דלרבנן דהסנ"ל מרי

מחסיכה לגחרי לטול מרים

שיגיו ניטל וחביאים לחרם

ניטל וכ"ל דשלגי סתם

בשוכח אבל מגיה כרוסים

בסים לדבר אחור ולכן אל

הגיחו אלא אחרעת לחסר

בשבת מ"מ מקרי מגיה ובחת

בסי' ש"ע ולא בכבל החמ

דלא אחיב מגיה אלא בכבר

להגיחו אם כל אבב אלא הקל

בסעיף ז' נבי חבר מכן בכ

התרומו וכ"ע: (ג) מוכר לם

אוחה סתימה: כחב ג"ר

בשם הרדלבי דדוקא לם

עושה לקיים שלא להטמין אבל

היה אסור משום סתירה אבל

זה אינו עשוי לקיים עכ"ל ולקמן

אח"כ בשם הג"מר דלא מקרי בסים לאסור אלא בשלא היה בדעתו ליעלסו ובתב עלז"ה והיינו בסברת בעל התרומות בסי' ש"ש

עיש מלוה

בכ"ר כמבטל אבל אם פנהו הוי ליה כמטמין אח הטומן לשותה: והעמה שעושין כו' כ"ל דבריך ליתר שלא יעמיד הקדירה אבל ד התנור דאז נראה כהע"ז עמה דאח עיקר ההיתר שיש הפסק תיר הקדירה לטומן וגם הדף הסותם בתנור לא יגע בקדירה מעבו ובוכ

העור ההטמנה שהיה הר

רגיל להטמין בגומות ולבסוף

ההיתר משום שיש הפסק

הקדירה לדופן:

רנח (א) שאין זה כ

בדב"ר המשים

ב"י כתב הטעם שהרי אין

חתם מוספת הבל לתרבה

מתחמעת והולך עכ"ל. ובדוחה

שאין בכלל זה אלא מה שר

להטמין לשעות הרבה שלא

שתתקרר הקדירה קודם כ

הזמן ההוא אבל אם הוא לה

לשעה מועטת ועיקר חשש

הקדירה חתה אסור לחתו

המוסיף הבל על כל פ

וע"כ לא יפה עושים שנ

החורף לוקחים כלי ותחתו

ותוחבין אותו בשבת לתוך כלי

מים חם שיהא לגחו בתוכו

כך שותין המשקה שהו חרק

מחם כיון שכולו עדין

והטלה אסורה אפי' מתן

ועיקר טעם האיסור לא

שאינו מתון בתוכו מחם

עליו וע"ז כתב המרו"ם

זה כטומן כו' אפי' שאין כ

המטמה כל"ל ועש"ש בס

סי"ג:

רנט (ג) אסור לטל

וה"ל מוקצה: (ב) וכגון שמ

מגולה ק"ל מ"ש מהסיח דע

ולקמן סי' ש"ש בתכון עלם

דכל"ריך לחקוטו מרי לטלטל

וכ"כ התו' סי"ב בחם מחמת

רשב"ח דלרבנן דהסנ"ל מרי

מחסיכה לגחרי לטול מרים

שיגיו ניטל וחביאים לחרם

ניטל וכ"ל דשלגי סתם

בשוכח אבל מגיה כרוסים

בסים לדבר אחור ולכן אל

הגיחו אלא אחרעת לחסר

בשבת מ"מ מקרי מגיה ובחת

בסי' ש"ע ולא בכבל החמ

דלא אחיב מגיה אלא בכבר

להגיחו אם כל אבב אלא הקל

בסעיף ז' נבי חבר מכן בכ

התרומו וכ"ע: (ג) מוכר לם

אוחה סתימה: כחב ג"ר

בשם הרדלבי דדוקא לם

עושה לקיים שלא להטמין אבל

היה אסור משום סתירה אבל

זה אינו עשוי לקיים עכ"ל ולקמן

אח"כ בשם הג"מר דלא מקרי בסים לאסור אלא בשלא היה בדעתו ליעלסו ובתב עלז"ה והיינו בסברת בעל התרומות בסי' ש"ש

עיש מלוה

רנח שמותר להשים ע"ש דבר קר על קדירה חמה • ובו סעיף אחד:

א [מ]מותר להניח מבעוד יום כל שיש בו דבר קר על גבי א קדירה חמה (א) שאין זה כטומן בדבר המוסיף הבל:

רנט כמה דיני הטמנה ומלטולם • ובו ז סעיפים:

א [מ]מוכין (פירוש כל דבר רך קרוי מוכין כגון לתר גפן ותליסי לתר רך של כתמה וגריר בגדים בלויים) שטמן בהם דרך מקרא(א) אסור לטלטלן אלא מגער הכיסוי והן נופלות (ב) וכגון שמקצתן מגולי שאין זה טלטול אלא מצדו ואם ב יחדן לכך מותר לטלטלן אבל אם טמן ג בגיזי צמר אפי' לא יחדן לכך מותר לטלטלן והני מילי סתם גיזין שאין עומדין לסחורה אבל אם נתנם ד לאוצר לסחור צריכין יחוד ואם שמן בהם בלא יחוד מגער הכיסוי והם נופלות דהיינו לומר ה שנטל הטמנה כל"ל ועש"ש בס"ג:

ב [מ]הנותנים ז אבנים ולבנים סביב הקדירה צריך שיחרם לכך לעולם שחרי כל זמן שלא יחדן אינם חשובים לו ומשליכן הילכך אסור לטלטלן אם לא שיצניעם ומיחדן לכך:

ג יהטומן בקופה מלאה גיזי צמר שאסור לטלטל והוציא הקדירה כל זמן שלא נתקלקלה הנוסה יכול להחזירה ואם נתקלקלה ח לא יחזירנה ואפילו לכתחילה יכול להוציאה על דעת להחזירה אם לא תתקלקל ולא חיישינן שמא יחזירנה אף אם תתקלקל ויש אומרים שאפי' טמן בדבר שמותר לטלטל אם נתקלקלה הנוסה לא יחזיר מפני שתצטרך הקדירה לעשות לעצמה מקום כשמחזירה ונמצא כמי שטומן בשבת:

ד ט [מ]טמן בדבר שאינו ניטל וכיסה פיה בדבר הניטל מגולה הכיסוי ואוחו בקדירה ומוציאה:

ה [מ]טמן וכיסה בדבר שאינו ניטל אם מקצת הקדירה מגולה נוטל ומחזיר ואם לאו אינו נוטל:

ו יום טוב שחל להיות בערב שבת יש מי שאוסר להטמין באבנים משום דהוי כמו בנין: יקיש מתירים:

ז ינתנור שמניחין בו החמין זוחתמין פיו בדף יושוקין (פי' מחליקין) אותו בטיט (ג) מותר לסתור אותה סתימה כדי להוציא החמין ולחזור ולסותמו ואם יש בו נחלים לוחשות יא מותר ע"י עכ"ום: הגה ויש מתירין מלא לסתור סתימת התנור הטוח בטיט על ידי ישראל אם אפשר לעשות ע"י עכ"ום וכן אם אפשר לעשותו ע"י ישראל קטן לא יעשה ישראל גדול ואם א"א יעשה גדול על ידי עכו"ם קטן הכי נמי. (ת"ה סימן ס"ם ותנור) וכ"ל הא דמותר לחזור לסתום שתנור היינו כיום לכבר כל הקדירות מבושלות כל צרכן אבל בלילה אסור לטמנם דיש לספק שמא הקדירות עדיין אינן מבושלו כל צרכן אסור לסתו' התנור יב דגורם כיבול כמו

אור הגולה

[מ]מדברי הרמ"ם שם: [ש]שמות מה בגרים מרי"ף והרמ"ם: [מ]שבת שם בתחלת שם ומרבה ובתוקומות דרבינו חננאל הרמ"ם ומור מגרין ומ"ם לבמרום רש"י שם לשון ורשבת בתחומה [מ]שם בתוספת ובמחסרים שם רב בגמרא עושה [ר]מנים בסירות בתוספת שם ובתב בבלי מקן בתחם מתבנו [מ]שם בת [מ]שם [מ]מני הקדש בשם מלי בר מתן [מ]שם [מ]שם ר' בנומין לתרומת הדשן והתנור בשם מהרי"ל מוקן בשם התרומי:

עטרת זקנים

ב ושרי לב"ע כו': דבן ברוקת סימן צ' ואין להטמין בתוך הנחלים ואם חסץ גורף או נותן אבר ע"ג הנחלים ומעמיד קדירתו ע"ג נחלים הקטנים ואפילו סביב קדירתו וכ"ש שאנו נוהגים בתנור בבית הגר רלא אתי לחתיר שם דמותר ובתב עליו מהר"ר בסהרר"ל דמבאן הירתר לנו בבאי דשרקין לירה להני כמש ומרשו דלילא למרש לתתרי

פרי חדש

סימן פג

ולבני קדיבנים ליה אם יש יד לאיסור חלת מבמע דבין דמסקה לן בקדבנן לקונה מלא דקחיבנים ליה לחלן דמסבה מסיבותה לאיסורא אם יש יד מרי בלים וכן מוכח מהא דנמסיבן בס"ק דבכרא אמר רב אחא בר סבבה מהפכן אם תם תם לחו בבית הסרחן ואוקימנא לם בחמתי וקרבינן ומה מיבנים ליה לרבינא הוחיבו בלים ומהו אם מיבעת ליה רחב ולחו ס"ה לחרחן ודחמינן דילמא שלני בים דמחים ומבנה בכתן מוכח דלא מיבנים ליה לרבינא אלא בכלים ואלו בס"ק דבריים חמרי לחו בחלמוד לדמת רבינא וקלמר בחי רבינא מחיבי בלים ומסתיבו בבית הסרחן מחו מוכח דלא חמע ליה בים לבחרי בין בים לבית הסרחן ודב בחר ולל מבין דבסיבת ליה ברב אחת בלים מיה לבית הבבלה ומבי נקיבנן בין דבר ניבלי דרבנן לקלל בבר ג"ל: ע"ח בסיבו מיין מ"ם החמבר ס"ם ע"ח ומ"ם בס בס"ל:

סימן פר

בפרק קמא דבבת מחריבן מרחן מחרבו מע"פי מחין בו חום ובירבלמי פ' בים קורא ר' ירמיה בשם בחיבי ר' ובירבא בחם מרחן מרחלת ניחות בחמת ומינה חרבנת ניחות

בכ"ר כמבטל אבל אם פנהו הוי ליה כמטמין אח הטומן לשותה: והעמה שעושין כו' כ"ל דבריך ליתר שלא יעמיד הקדירה אבל ד התנור דאז נראה כהע"ז עמה דאח עיקר ההיתר שיש הפסק תיר הקדירה לטומן וגם הדף הסותם בתנור לא יגע בקדירה מעבו ובוכ

העור ההטמנה שהיה הר

רגיל להטמין בגומות ולבסוף

ההיתר משום שיש הפסק

הקדירה לדופן:

רנח (א) שאין זה כ

בדב"ר המשים

ב"י כתב הטעם שהרי אין

חתם מוספת הבל לתרבה

מתחמעת והולך עכ"ל. ובדוחה

שאין בכלל זה אלא מה שר

להטמין לשעות הרבה שלא

שתתקרר הקדירה קודם כ

הזמן ההוא אבל אם הוא לה

לשעה מועטת ועיקר חשש

הקדירה חתה אסור לחתו

המוסיף הבל על כל פ

וע"כ לא יפה עושים שנ

החורף לוקחים כלי ותחתו

ותוחבין אותו בשבת לתוך כלי

מים חם שיהא לגחו בתוכו

כך שותין המשקה שהו חרק

מחם כיון שכולו עדין

והטלה אסורה אפי' מתן

ועיקר טעם האיסור לא

שאינו מתון בתוכו מחם

עליו וע"ז כתב המרו"ם

זה כטומן כו' אפי' שאין כ

המטמה כל"ל ועש"ש בס

סי"ג:

רנט (ג) אסור לטל

וה"ל מוקצה: (ב) וכגון שמ

מגולה ק"ל מ"ש מהסיח דע

ולקמן סי' ש"ש בתכון עלם

דכל"ריך לחקוטו מרי לטלטל

וכ"כ התו' סי"ב בחם מחמת

רשב"ח דלרבנן דהסנ"ל מרי

מחסיכה לגחרי לטול מרים

שיגיו ניטל וחביאים לחרם

ניטל וכ"ל דשלגי סתם

בשוכח אבל מגיה כרוסים

בסים לדבר אחור ולכן אל

הגיחו אלא אחרעת לחסר

בשבת מ"מ מקרי מגיה ובחת

בסי' ש"ע ולא בכבל החמ

דלא אחיב מגיה אלא בכבר

להגיחו אם כל אבב אלא הקל

בסעיף ז' נבי חבר מכן בכ

התרומו וכ"ע: (ג) מוכר לם

אוחה סתימה: כחב ג"ר

בשם הרדלבי דדוקא לם

עושה לקיים שלא להטמין אבל

היה אסור משום סתירה אבל

זה אינו עשוי לקיים עכ"ל ולקמן

אח"כ בשם הג"מר דלא מקרי בסים לאסור אלא בשלא היה בדעתו ליעלסו ובתב עלז"ה והיינו בסברת בעל התרומות בסי' ש"ש

עיש מלוה

לאחר כבשם הג"מר דלא מקרי בסים לאסור אלא בשלא היה בדעתו ליעלסו ובתב עלז"ה והיינו בסברת בעל התרומות בסי' ש"ש

עיש מלוה

מבעוד הגחלי' וכמ"ש סי' רע"ז ס"ב וכתוב בת"ה שיש אוסרין לסתום החנור מפני שהרוח מפיח דרך נקב קטן ודמי לחפוח ומבעיר יותר מחנור

היה פתוח והוא נוטה להתיר וכ"כ בחנו' רמ"א סי' ק"כ בשמו להתיר ול"ל דמ"ש החנור ומהרי"ל אוסר היינו

עכ"ל פי' מחיית הרבה פתוח ומ"ל כאלו היה פתוח מתחלה אבל אם מניח מעט פתוח פטיעא דהרוח מפיח ואסור לדעתם והכי קי"ל ול"ל דבר

בוער בתוכו אף הת"ה מודה דאסור לסותמו לגמרי דגורם כיבוי שהאש נכבה מהרה ול"ל לפי' רע"ז ס"ב דהתם יש אויר הרבה בבית מסלא בתנ

יב דגורם כיבול. ואפי' בדיעבד אסור התבטל (תשו' רמ"א סי' ק"כ) ועפי' רל"ז ס"א בהג"ה וע"ע עכ"ום יש לפקפק ולהתיר בדיעבד מ

דבלאה

רס דיני הכנסת שבת • וכו ב סעיפים:

א (א) אסצוה לרחוץ: הגה כל נוסו ואם אין לו ירקן (טור) פניו ידיו ורגליו בחמין בע"ש ויסצוה לתוף הראש יולגלת הצפרנים בע"ש:

הגה ואם היו מערות ראשו גדולות מלוס לגלחן (אא"ר פ' אלו מגלחין) · וכמנהג לפרנסו א (ב) לא ישול אותן בסדרן ויתמיל בשמלא בקמיצה וביתנו בהנגע וסימן לזה הכלבת בשמלא ובחב"ה ביתנו: (תבורכה וספר המוסר)

ב ד"כשהיה סמוך לחשיכה ישאל לאנשי ביתו ב בלשון רכה עשרת ערבתם הפרשתם חלה (ג) ויאמר להם ג הדליקו את הנר: וכמקום שאין מעברים אין צריך לומר עשרתם (טור):

רסא זמן הדלקת נרות לשבת: וכו ד סעיפים:

א ספק חשיכה והוא א בין השמשות (והייטו כדי שיעור הלוך ג' רביעי מיל אחר שקיעת החמה (טור בסימן רל"ג וכדלקמן ס"ס ב') ושיעור מיל הוא אלפים אמה פחות חצי (ב) ב (א) אין מעשרים את הודאי ג ואין מסבילין את הכלים ואין מרליקין את הנרות ד ואין מערבין עירובי תחומין (וע"ל סי' תע"ו ס"ב) אבל מעשרין את הספק ה ומוסגין את החמין (ב) ומערבין עירובי חצירות: (וע"ל סימן שלג) ו ויותר לזהר לעכו"ם בין השמשות ז להדליק נר לצורך שבת וכן

דבלא"ה כ"ה מתבטל אם וכתו' בשלה ואם עדיין לא תקבה אע"ג דמדינא אותר לומר לעכו"ם מ"מ יש ליזהר משום לא פלגו ע"ש ועת"ש סי' רס"ח סס"ח:

דיני שתיה והטמנה בקיצור

כללא דמלאה בזמן הזה אין לבו פוס העמוקה כיון שמעולה למעלה אך להרב"ל צריך שלא תהא הקדירה טונעת בנחליסות"כ ה"ל שהיה ובכבר צריך ליתנו חי סתום לתשיבה מתם אז שנתבטל כמב"ד קודם שתשיבה ובלבי ועונה ופשטו"ל לא מהני חי ובעינן שיתבטל כמב"ד קודם שבת ובחטר עות בעיט הכל שרי ואם יש בו נחליס לוחות אין. לפותחו כ"ל ע"י עכ"ו ואם הנחלי סביב הקדירה לא יקח ישראל הקדירה כ"ל עכ"ו ואם הקדירה עומדת על הנחליס שרי אם אינה בעלה ואם"ה כלי לבשל ולהניח תבשיל אם אבל התטר שרי אפילו הוסק בבר ועל התטר נהנו היתר אם לא הוסק עדיין ואם נתן לבנה אז אינו אינו על התטר ואח"כ נתן הקדירה עליה שרי אפילו הוסק ובתבשיל קר אפילו קודם שהוסק אסור אפילו לסשוך כ"ל ע"י עכ"ו קודם שהוסק ולאחר שהוסק אפילו ע"י עכ"ו אסור כ"ל לטרוך חולי אז קטן שאינו מה לאכול ודבר שאינו בו רוטב אפילו קר כאם דמי ואם לא בלעטן לגמרי אפילו יש בו רוטב נהנו להקל ואם מניחו במקום שאינו יכול להתחמם עד שיש"ב מותר לסשוך אבל אתטר אבל לא עליו אלא אם כן יש דבר המפסיקו"ם לתוך הקו"לין בעינן דבר המפסיק אבל ע"ג לבנה שסביב התטר אל"ה בחיני מקרקע ואה"ה בחיני מקרקע ודינא הכי וע"ג קדירה הקבוע בתנור נחדינא הכי אבל לאת לתוכן קטן עם מקרקע פשוטה דאסור ויש"אל אסור ליתן מים לתוך הקדירה הרותחת אפי' קודם שהוסק אך אם נתנם עכ"ו קודם שהוסק שרי ליהנות מהם וגם אם נתן ישראל ע"ם סתוך לחשיבה אסור כמ"ש סס' רל"ד: **אסור** לכרוך בשבת קדרה עם מתבל אם בכרים וכשתות אבל אם פינן לקדירה אחרת מותר לכרוך הקדירה הראשונה:

רס כתב הב"ח בשם רש"ל יש לספר בע"ש ולא ביום ה' אחרי ביר פעוסה לכבוד שבת ובבטילת נפרנים יש טעם יפה שאין טעלין בה' עכ"ל ע"ש דמשנה שלמה שניו בפ"ב ובפ"ד דתענית ובתמיד מותרין מפני כבוד השבת ופירש"י דרך רוב בני אדם לספר בה' ולא בע"ש מפני עירתה שבת עכ"ל ואפשר דמ"מ מלוה מן המובחר בע"ש אלא שאבני מעמד לא היו פנויים בע"ש ומקומות שאין מנלחין בר"ח אפי' חל ביום ו' כיון לוה ר"י חסיד (כ"ה) ומזיר"ת בתשלי כתב שאין לקון בפרני הדיים והרגלי ביום ה' ואין לקון אלא בע"ש או בע"ש והנכון שיקון מן הרגלים ביום ה' ומן הדיים ביום ו' ובשאר הימים אין לקון בכלל ומע"מ כתב בשם ה' הגן אלא ליטלן ביום ה' מפני שנלין בשבת שורף בפרנים חסיד קובן לדיק זוקן רשע (כדה דף יז): **א** לא ישול אותם בסדרן והאר"י היה מלעיג ע"ז ולא היה חוזם לכך (הכוונות) וכ"כ התבל"ן סי' קכ"ד בשם מהר"ם מיהוים ליזהר לבתחלה: **ב** בלשון רכה. דאסור לאדם שיגיל אחיה יחידה בתוך ביתו שמתוך הידאה הם מתחלין שבת ומתכילין לו דבר מאסור ובאין לידי כעס ובידות: **ג** הדליקו. וה"ה שהיהודים שיבקו מלעשות מלאכה ועכו"ם רס"ג וכ"ל ג"כ ערבתם

רסא א בין השמשות. ואם נסתפק אם הוא כ"ה אסור (ב"ח): **ב** אין מעברין. דה"ל כמתקן וה"ה דאסור להפרים אלה וכ"ת סס' רס"ם ועמ' תק"ו: **ג** ואין מעבילין. דמתקן ביתא הוא כמ"ש סי' תקכ"ח: **ד** ואין מערבין. דמקנה ביתא הוא כמ"ש סי' תקכ"ח: **ה** ומומנין בשבת שאינו מוסיף הבל כמ"ש רסי' רל"ו אבל לעבר אחר דברים דין ב"ה כמו בשבת עלמה: **ו** ומותר לומר. אבל לעבר ולהעביל לא היה מלוה ועירובי חצרות הוי מלוה (מ"ש) ובכ"מ כתב דע"ז לא הוה מלוה אלא שהוא ערוב ונחשב עליה ע"כ וא"כ אם אין לו מה יאכל בשבת או שאין לו כלים מותר לבשל ב"ה ומיהו יש שבותים שאסורין גם ב"ה כמ"ש סי' ת"ע ס"ג וסי' תי"ד ס"ג וכתב רש"ל בתשו' רסי' פ"ז שאם כא לידו היה מלעבר אבל אם מלה מהה מלעבר בשבת ומותר לבי מקף להחמיר דאם הוא מסק נחור לצורך חול אח"ג לו בכלל בשבת אסור אפילו מלעבר עליה אבל אם מרובה שרי אמתי ובפרט שבת דאחירה לעכו"ם וכן מותר לומר לעכו"ם ב"ה להדליק נר ביום אחת כו אביו אחתר שהעולם מסרין בו לשון לעשות ביום ה' ולא לעכו"ם אבל אם מרובה עכ"ל: **ז** להדליק נר. אפי' שלא במקום מלוה דבין שעושה היום גדול בודאי אינו מיכל אכל דאחרי אינו מיכל אכל לדידן מסתים לא סתים (מס) אל"ת הא בלא"ה שרי דאיכבי לא קבל

כמו שכתבתי סי' רכ"ז סעיף ד' ואפי' על ידי עכו"ם אסור כתו שנתבאר לעיל סוף סי' רכ"ג: (ומאחר דיני קדרה בשבת ע"ל סימן ס"ח)

רס דיני הכנסת שבת • וכו ב סעיפים:

א (א) אסצוה לרחוץ: הגה כל נוסו ואם אין לו ירקן (טור) פניו ידיו ורגליו בחמין בע"ש ויסצוה לתוף הראש יולגלת הצפרנים בע"ש:

הגה ואם היו מערות ראשו גדולות מלוס לגלחן (אא"ר פ' אלו מגלחין) · וכמנהג לפרנסו א (ב) לא ישול אותן בסדרן ויתמיל בשמלא בקמיצה וביתנו בהנגע וסימן לזה הכלבת בשמלא ובחב"ה ביתנו: (תבורכה וספר המוסר)

ב ד"כשהיה סמוך לחשיכה ישאל לאנשי ביתו ב בלשון רכה עשרת ערבתם הפרשתם חלה (ג) ויאמר להם ג הדליקו את הנר: וכמקום שאין מעברים אין צריך לומר עשרתם (טור):

רסא זמן הדלקת נרות לשבת: וכו ד סעיפים:

א ספק חשיכה והוא א בין השמשות (והייטו כדי שיעור הלוך ג' רביעי מיל אחר שקיעת החמה (טור בסימן רל"ג וכדלקמן ס"ס ב') ושיעור מיל הוא אלפים אמה פחות חצי (ב) ב (א) אין מעשרים את הודאי ג ואין מסבילין את הכלים ואין מרליקין את הנרות ד ואין מערבין עירובי תחומין (וע"ל סי' תע"ו ס"ב) אבל מעשרין את הספק ה ומוסגין את החמין (ב) ומערבין עירובי חצירות: (וע"ל סימן שלג) ו ויותר לזהר לעכו"ם בין השמשות ז להדליק נר לצורך שבת וכן

רסא (א) אין מעשרין את הודאי. פירש"י שתיקון מעליא הוא ואע"ג דשבת נעלמה הוא ס"לגזרו על שבת אף כ"ה

אלא כלים הוה מיוחדות דברה כתי שתתקן כלי וכתב ב"י דה"ל כיון נבי שאינ דבל שבת לא גזרו עליו ב"ה ח"ב מעשרין הודאי ב"ה אסור מחב שם דלא גזרו על הספק ב"ה הייטו לצורך מלוה או שהיה ולא כתב כאן בסיפא דאות לומר לעכו"ם ב"ה להליק כי לצורך אם לא הלא שם סיחר אחר דהייטו ליתנו לעכו"ם בתחלה כמ"ש ק"ב סעיף ח' לא תיר הבנו' אפי' ב"ה: ל ב) ומערבי עירובי חצירות. בחצרות כי הא נופא קטיא אחרת ג' דברים צריך אדם לומר בתו ע"ש עם תשיבה: עם תשיבה אין ספק תשיבה לא אפי' דלא אין ספק תשיבה מערב ומסגין עירובי תחומין אחיר טפי דאם מכוהו רבנן אקרוי כאן בעירובי חצרות דל"ב לוה כתב המור בסי' ר"ם דעם תשיבה מערבין ע"ח אחתקה דל"ב לוה כתב המור בסי' ר"ם דעם תשיבה מערבין ע"ח אחתקה אוקמינא לה כאן בעירובי תחומין וי"ל דודאי לענין מעבר ביתו צריך להזכיר ע"ח עם תשיבה אע"ג דגם אח"כ בספק אבל הנגלה ע"ח אין כיון דבע"ח אחור אח"כ יזכיר גם ע"ח בעת אחתקה דאתי לה בע"ח הייטו לענין שאח"כ אסור אבל לענין אחתקה אם אין אין צריך לומר חילוק בזה דבעם תשיבה אחיר על אחתקה ל"ב אבל אם אין אחר. על ע"ח דלא עשו שני זמנים לענין אחתקה לא אם אחתקה לא אם אחתקה אם אחתקה בעני' ע"ח והא דלא זכר אחתקה ע"ח לפי שאינו דבר קבוע שאינו מצוי לע"ח אבל ע"ח

רסא א אין מעבילין. דמתקן אם הוא כ"ה אסור (ב"ח): **ב** אין מעבילין. דה"ל כמתקן וה"ה דאסור להפרים אלה וכ"ת סס' רס"ם ועמ' תק"ו: **ג** ואין מעבילין. דמתקן ביתא הוא כמ"ש סי' תקכ"ח: **ד** ואין מערבין. דמקנה ביתא הוא כמ"ש סי' תקכ"ח: **ה** ומומנין בשבת שאינו מוסיף הבל כמ"ש רסי' רל"ו אבל לעבר אחר דברים דין ב"ה כמו בשבת עלמה: **ו** ומותר לומר. אבל לעבר ולהעביל לא היה מלוה ועירובי חצרות הוי מלוה (מ"ש) ובכ"מ כתב דע"ז לא הוה מלוה אלא שהוא ערוב ונחשב עליה ע"כ וא"כ אם אין לו מה יאכל בשבת או שאין לו כלים מותר לבשל ב"ה ומיהו יש שבותים שאסורין גם ב"ה כמ"ש סי' ת"ע ס"ג וסי' תי"ד ס"ג וכתב רש"ל בתשו' רסי' פ"ז שאם כא לידו היה מלעבר אבל אם מלה מהה מלעבר בשבת ומותר לבי מקף להחמיר דאם הוא מסק נחור לצורך חול אח"ג לו בכלל בשבת אסור אפילו מלעבר עליה אבל אם מרובה שרי אמתי ובפרט שבת דאחירה לעכו"ם וכן מותר לומר לעכו"ם ב"ה להדליק נר ביום אחת כו אביו אחתר שהעולם מסרין בו לשון לעשות ביום ה' ולא לעכו"ם אבל אם מרובה עכ"ל: **ז** להדליק נר. אפי' שלא במקום מלוה דבין שעושה היום גדול בודאי אינו מיכל אכל דאחרי אינו מיכל אכל לדידן מסתים לא סתים (מס) אל"ת הא בלא"ה שרי דאיכבי לא קבל

עטרת זקנים

רס א מצוה לרחוץ כו'. ובשם שנר של שבת אחר אנשים ואחר נשים חייבים בו כראית בסימן רס"ג כך צריך לזהר ברחצה בחמין (פתרר"ש בפתרר"ל ל"ל):

פרי חדש

סימן פד

בחמת הנסתר מ"ל מרתן ולחמיני שאינה פרחמת ע"ב:

שם אפי' מלגת מלוס

אסור ואם נתן לו מלוס אינה מלגתה בת' דרך מרן ז"ל מסיבו אין כנן כלוס וי"ל דאיתר לו הרתן בוס ובכי נקמינן ומיהו לא אני לאיתר לה אין מסיבין מלוס בתרתן בראתרינן ע"ב ב"ש בסמת מ"ל אין הסיבין בתרתן ובפי' זה הים סבקת מלוס אסור לקרותו בלים ובנית סתרתן ובל"ב בלית הנא סבאב סבלסן לפ"ז מנחר ולא אחיות לבינן דכלוס הוא סמו של כלים ובנרים של קדם אסור לאחרן בלבון חול ב"ע אמתיב לבון חול ואסרתם ומ"ל אמתיב זם אסרתם עמתו לקון סימן ע"ה סעיף ל"ה ס"ם:

סימן פה

ס"א אחלמ"ל בריאתות ואמרו אחים בסרק מי מחתו ורבינתמורלין לאסור ואראו בשום מי סחינו פוסק זכן כמ"ל דמנילה אחר רבינת מתי מתן דמוכנות ליקרי קים ואו קלים בחקום הסמוסת ליגמוף הדוסחים ל"גחירי ס"ב וזם מוסכם אולחי בנרי' המוסי' סל הסר"ל ול' מסנים בנבי בסי' ל"ח

יש"ל:

ס"ב בפ"ם דילן מחרי' בנ' מי מחתר ובראתי מוכי בסם רבי יוחנן מבבל מקום מוחר לסרבר בלית חון מבנת מתרחקן ב"ם ובירושלמי ברמינן מהו לסרבר בכלים חקרים אחר מוחר ר' יסא אחר אסור אחר זבירת כל סור קפי דהוי לי המון סריחים מ"ל בר מחמון כל הבות סבנה קסית דעבול יום חון סבתחים מנחן מוכת דסל דמוחר לבפסר בלים וכתב הבלי בסם לבר מכות דלא פליג אגמרת דיון דסבות מחיבי כסחלמודו סבנר בפיו ומחבר לאנוסו דמוחר מיכר ומחלוק הוא לחיוחי הרסינן בס"ק דקרוסין בבי הא ל'מרדכן יכל יסמוד מסנני מ"ם ומבנת הסרחקן סרבנן אלא הא ר' חייא הוה יזע כי הסחיבה וח"ל אחיל ר"ם ברבי אלא קם חקרים ולקחר ואתם מיל לאנוס ומ"ל שמא בגן יוסב ומסרם' סמתי דבגן

בגר"ח הולה

ל"מסת כם מנא ריי' כי הל' אי לרבינו שם מבלי סלקם ל"ל בן ובסר חיי שלום ל"מנא לן:

ל"מנת לן לי"ל:

שבת עליה כמ"ש סס"י רס"ג וי"ל דשאלמי סת' דמיירי ביחיד המקבל עליו שבת אבל בצבור שקבלו עליה שבת בע"כ ונרע מב"ה כמ"ש ס"ד ולכן הוצר מהרי"ן לעע' אחר ומסמ' מדבריו דאם היה חלי שעה שמוך לתשיכה דאז אפשר לכל מקומות יחרחל קבלו עליהם שבת אסור לומר לעכו"ם ומיהו לצורך מצוה אפשר דשרי לדעתן אמירה לא מחמריגן עפי מב"ה וכ"מ במהרי"ן סס וכ"כ רס"ל בתשוב': ח שצריך להוסיף: והוי מ"ע דאוריתא: ט ג' רביעי מיל. והוא כמו רביעית שעה קודם ל"ה וכ"ח כתב סס להחמיר לעלמו כמ"ש ס' הירחים ומרדכי והאגור דמתחל' השקיעה הוי לילה וג' רביעי מיל קודם לזה הוי ב"ה וכן ראיתי זקנים ואנשי מעשה שפירשו המלאכה ב' שעות קודם שבת עכ"ל וי"ל תשוב' מהרי"ן סי' קס"ג לעניין תפילה וקבלת שבת פשיעה דאולי בכל יום אחר שעותיו דילפינן מתלקהו מסורי לשני ערבית ותבני מהרהו מסערי מלות על הערב ומהרהו מסערי פלג מנחה ותוספת שבת ב' שעות לכל הקוד' כדברי מהר"ח ויתיב בזה מנהג הקהילות עכ"ל ומשמע דחשבי עד ל"ה ממש וכ"כ מנחת כהן ועמ"ס סי' רל"ג: י מפלג המנחה. והוא מהלך ד"ח קודם תחילת השקיעה (תורת האדם) וכמ"כ כתב שם"ס הוא וכ"ל ד' מלות אחה בקידוב והאחה הוא חלק עשרים מן הסעה והוא כדי מהלך פל"ג אמה ושלים כתב ר"ין ה"הכ דאם קבל קוד' פלג המנחה אין קבלתו כלום עכ"ל ומיהו כיון די"ל דחשבי' מתחלת השקיעה כדיעבד יש להחמיר שלא לעשות מלאכה כמ"ל בסס הב"ח: יא אחר עגית ברכו. בכ"ה כת' שם מי שחולק ע"ז וס"ל דהתוספות סוף סוכה שמביה במרדכי מסכתתא היה דהא מותר להדליק הגר אחר תקיעה ג' כדמוכח בברייתא פ' ב"מ וכו' ואנו נקטי' כפסק הרב"ינ עכ"ל ולא דק דהמרדכי תקיעה שלישית שבג' אחרונות קאמר וכתב עוד סס דהמרדכי לא אסר אלא במי שקבל עליו שבת אבל מי שקיבל שבת אפי' אחר ברכו מותר בשבותין עכ"ל ולא עיין במרדכי סוף הפרק שהביא דאמיה מהלכות סופר שהא שבות עסי' רס"ג סי"ג: יב אין מערבין. משמע אפי' לדבר מצוה אסור דהא מיומה לצורך שבת הוא ואסור דגרע מב"ה דאסור ליכנס למרחץ אפי' לחזיא (מרדכי ומרדכי מס' ר"ה ריש פ' ע"ז) ד"ה ביחיד ל"ל ד"ה: יג מזמור שיר וכו'. ומדלעיל אין אין מהגין לומר מזמור וכו' ולכן עגית ברכו הוי קבלת שבת (ד"מ וכ"כ סי' רס"ג סי"ג) ועתה מסיק לומר מזמור שיר וכו' ואפ"ה אין מקבלין שבת ומוסרין כל המלאכות עד ברכו דמעיקרא הכי קבלו עלייהו וכ"מ בב"ח סי' רל"ז:

רסב יפנה קורי עכבים מהבית (ר"ח ע"ה): **הארי'** הקפיד מאוד לאכול על השלחן אלד' רגלים דוגמות שלחן המקדש ולבדן שבת אחרות הדם בכל ב' קידושים ובליל שבת הביה על השלחן הכוס של ב"ה עם מעט יין ונקמת פתיתין אכל לא לחם שלם ועניי"ם שבת קפ"ח ועסי' ק"פ: **א** ויניע המעות מיושבין עליהם: ז"ל ר"מ כתב מהרי"ן בפסקיו מותר לזרוק דבר חוץ לשלחן ואין לחוש לאותן שאומרים שהרי אחלך ע"כ ואפשר שדבריהם דברי משל שאם יזרוק דבר ולא יוכל לכבד הבית בשב' ח"כ יהיה מטולטל ויצא החלוב הע"ב החלוב והדבר נכון אבל לא דאיתי חוששי' לזה ומכבדין אח"כ הבית בדבר המותר כמ"ש סי' ש"ז עכ"ל: וח"כ במקום שלא נהגו לכבד בליל שבת אסור לזרוקע' בתר' הבל קס"ג: **רש"ל** היה לו ב' מפות על השלחן מלבד העליונה משום דבשמנערין המפה מעל השלחן מעלה אבק ומעל אבק ובשפורים עוד אוכל ולכן הביה התחתון תמיד ואחרת עלי' (מפ"מ) ועמ"ס סי' שע"ז סי' ח' דזה לא הוי אוכל: ב יש חלד. ומוב שיהיה לו עלי' אחרת ובכתבי' אי' עוב שלא יאכלם בחול מכל מה שלבש בשבת אפי' חלוקו ואגודה סי' קמ"ג כתב שילך בבגדי שבת עד מ"ם אחר הבדלה ועסי' ש"נ ס"ג דמותר לפשטן וי"ל דמיירי סיס לו בגד תחתון מיוחד לשבת ובכוונות כתוב דאפי' אכל יפנה בגדיו: ג כיוצא לקראת. ומוב לנאה לקראת ומקומות מהגין לנאת מב"ה לאחר ואומרים באומלא וכו' (כ"ה):

רסג **א** יהא זהיר. וידליק בכל החדרי שהולך סס (מע"מ רס"ל) עס"ו ויעשה נרות כרוכים דזכור ושמור בדבור אחד נאמרו (שם) וכן מיר לאורה: **ב** ויכולין להוסיף. ויש מהגין להדליק ז' נרות וי"ח עשרה (של"ה): **ג** פעם א'. ואם שבתה כמה פעמים צריכה להוסיף כל פעם כי הדבר משום הכיר' שתהי' זהיר מכאן ולהבא בכבוד שבת (ב"ח) ומה"ע ל"ל דאם נאמסה אין הדליקה כגון שהיתה בבית האחרים בה א"ל להוסיף: **ד** מה יאכל. פי' וצריך לקנות במעות שבידו לאכול דבודאי אכילתו קודם לנר שבתוב"מ בר"ח פ"ע אמת דשקדם דבר עדיף מיין קידוש דאפשר לקדש אפת ולא קא מסני דאשמעי' דבמקום שאין לו פת בר עדיף אלא ודאי פת עדיף וכ"מ בגמ' סס דף ק"ח היה מקפיד רבה על הגר רק על האכילה ועסס' רע"ג ומיהו אסיס לו לחם לאכול ביו ובר קודם ליקח משאר מאכלים: **ה** שואל על הפתח דהוא עיקר סעודת שבת ואין זה בכלל עשה שבתך תולוכו' ועמ"ס סי' רמ"ב וערסי' תרע"ח: **ו** הנשים מוזהרות. ואפילו אם ילמה הבעל להדליק בעלמו אמה קודמת (ב"ח) וכשהיא יולדת בשבת דאשורה מדליק הבעל ומברך (מהגיים מע"מ ומל"ה) משמע דבימי נדותה מברכת

באר הגולה

ג' רמגנס כפ"ל מהלכות שבת הכיומו הפור הבע"ו סיתן סמ"ב דהרי"ף ורמ"ם והרא"ן ובסיק ה' בסס מ"הגיין מהם דיומת פה לקחגיך סס לשבת ג"ר וכרבי אהודה וכדחמרים פס רבה ובסס לפ מרדכי בעיה יוסף

ה' הסה דרב יוסי בר חנינא שבת קיט בשבת קיג בסס קיט: ריפור מהם דרב בונת שבת בב ג' עור מה"ל בו נסמין כך בלשון פרהכס בפ"ה שבלבת מכ"ה מהה דרב שבת בס בשבת לא

עשרת זקנים

רסא אוכן לומר לו כו'. דהיינו אפי' צורך סלבוש ללבוש באותו שבת וכן לצורך גדול והפסד מרובה שרי בכל ענין וכן אם שכח להדליק נר של יאר צריכ מבעוד יום מותר לומר לגוי כן השמשון להדליק (מהרש"ל ס"ס ל"ג): בוחם רוצה להקדים כל' האם נחשב פלג המנחה דהיינו שעה מחוקשע שעה קודם הלילה יהודי רק שעה קודם שקיעת החמה וכבר הר"ש בזה מקרר"ן בס"ס רס"ו ע"כ יש להחמי' ולעשות שבת שני שעות קודם הלילה (ב"ח כרעת ר"א ממ"ן):

פרי חדש

סימן פח

בכסן יוסב ומהבהר פה לאו הכי לא מסבאי דהא בכהי בוחי ומא בנחי ברמי כ"ע מסחבר דלמ' רבה בר בר ה"ה תרי"ו בכל מקום מחר לבקר מוך מלאכה ומכ"ה נמ נתקינן דומה לחוגטה מחני זכתב רס"ו ל"ל לאונסרי מחני פעמים בהוא ברוך ומפיין בשבוקותיה לפני בכיסתו לצרחן ומל ברחו היה בגרום בפיו וכלבו מחעיין סם בנים מכ"ל ומרו"ן ול בכלי הכיה סוגיות מחרוחי ר"ם בכנל יום בנוים לעגין בית הכסא והוא מה שבוכירו בירושלמי ד"ל"ה בר' מחמן בוטים יפ"ם וכבי נקיפנן בעיון מ"ם פה עיים פ"ד:

וכן הכיגוריין כגון רחום ונאמן ובר' לשון בחחבר פוה לבון כרחוב"ם ול פיג מכי ק"ם וכנס הרב ז"ל לא הזכיר לאיסור סס שנים בנים ולא עוד אלא סכתב דיוק בחחות בכ"ה חוגלל דבל מס שהיכו מיוחד מוחר להוכירו וסס סלוס לא מוגין ליב בחיכן סחוגו בחחקין מחמע דס"ל הרב ל"ל מחוחר לחוכיר סס

מנן דחד פ"ז

ע"ח הוי רגילים כ"ח בכל ע"ם: **בהגיים** כתוב ע"ם הריף דמיירי להבביל בשבת כלי ע"י הערמה כגון שמוחב מים כדי לפחות בו אי לבתוך ומלאהו מים ע"כ כתב רס"ל בתשו' סי' מ"ו מי שבבת להדליק בר יח"ל נייע מוחר לומר לעכו"ם ב"ה שידליקו:

רסב (א) ישלבל בבגדי שבת. לחמה: יתיר כדי שלא ילבים אותם בחול מקופלי בחוגרו שלא יחלבלבו בשיע התוגות בחול: מעשה בחול: רסג עיין

א יכן לוסר לו לעשות כל מלאכה שהיא לצורך מצוה או שהוא טרוד ונחפז עליה:

הגה וכן מי שקבל עליו שבת פעם אחת ג' קודם חשיכה יכול לומר להדליק בר ומאר דברים שצריך. (מהרי"ו סי' קי"ו) וע"ל סי' פמ"ב:

ב יש אומרים ח שצריך להוסיף מחול על הקודש יוחמן תוספ' זה הוא מתחילת השקיעה שאין השמש נראת על הארץ עד זמן בין השמשות והזמן הזה שהוא ג' מילין ורביע רצה לעשותו כולו תוספת עושה רצה לעשות ממנו מקצת עושה ובלבד שיוסיף איזה זמן שיהיה וראוי יום מחול על הקדש יוקשה בין השמשות הוא ט ג' רביעית מיל שהם מהלך אלף וח"ק אמות קודם הלילה:

הגה ובאם רוצה להקיים ולקבל עליו הבבת י מפלג המנחה ואילך הרבות בינו (עור ואגור בשם תוספות תפילת הסחר) וע"ל סי' רס"ז:

ג מי שאינו בקי בשיעור זה ידליק בעור שהשמ' בראש האילנו' ואם הוא יום המעונן ידליק כשהתרנגולים יושבים על הקורה מבעוד יום ואם הוא בשדה שאין שם תרנגולין ידליק כשהעורבים יושבים מבעוד יום

יא אחר עגיית ברכו אע"פ שעדיין יום הוא **יב** אין מערבין ואין טומנין משום דהא קבלי לשבת עליהם ולרידן הוי אמירת **יג** מזמור שיר ליום השבת כעגיית ברכו לרידתו:

רסב לקדש השבת בשלחן ערוך ובכסות נקיה י וכו ג סעיפים:

א מיסדר שלחנו **א** ויציע הסטות ויתקן כל ענייני הבית כדי שימצאנו ערוך ומסודר בבואו מבית הכנסת ויהיה פלמנו ערוך כל יום הבבת ומן המנהג ומן לפנות: (עור ס"ם רפ"ע ומרדכי פ' כל כתבי ובמרדכי מיימוני פ' כ"ע דבבת)

ב ב ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת ואם אי אפשר לו לפחות (א) "ישלשל (פירוש ישלבם כל מעה שיהיו מרוכים כמדת העשירים היושבים בביתם רס"י סס) בגדיו למטה דרך כבוד: ילבש בגדיו הנאים ושמח בביאת שבת ג כיוצא לקראת המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה דרבי חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא ואמר ביאו ונצא לקראת שבת מלכתא. רבי יצאי אמר בואי כלה: בואי כלה:

הגה וילבים עלמו בבגדי בבת מיד אחר פרחץ עלמו ווהו בבוד הבבת ועל כן לא יהחץ לבבת אלא מעוך לעת מלאכה עלמו מיד. (הגהות מרדכי בהדבים)

רסג מי ומי המדליקין ואם טעו ביום המעונן י וכו י"ז סעיפים:

א א יהא זהיר לעשות נר יפה ד יש מכוונים לעשות שתי פתילות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור הגה ב ויכולין להוסיף ולהדליק ג' או ד' נרות וכן נהגו. האשה שבחה ג פעם אחת לחמה מדלקת כל ימיה ג' נרות (מהרי"ל) כי יכולין להוסיף על דבר המכוון כגד דבר אחר ובלבד שלא יפקח (אשירי ומרדכי מס' ר"ה ריש פ' ע"ז)

ב ה אחד האנשים ואחד הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת אפי' אין לו ד מה יאכלה אלא על הפתחים ולוקח שפן ומדליק את הנר שזה בכלל עונג שבת הוא:

ג ו הנשים מוזהרות בו יותר

ספני

רסד **א** יהא זהיר. ויזהר בכל החדרי שהולך סס (מע"מ רס"ל) עס"ו ויעשה נרות כרוכים דזכור ושמור בדבור אחד נאמרו (שם) וכן מיר לאורה: **ב** ויכולין להוסיף. ויש מהגין להדליק ז' נרות וי"ח עשרה (של"ה): **ג** פעם א'. ואם שבתה כמה פעמים צריכה להוסיף כל פעם כי הדבר משום הכיר' שתהי' זהיר מכאן ולהבא בכבוד שבת (ב"ח) ומה"ע ל"ל דאם נאמסה אין הדליקה כגון שהיתה בבית האחרים בה א"ל להוסיף: **ד** מה יאכל. פי' וצריך לקנות במעות שבידו לאכול דבודאי אכילתו קודם לנר שבתוב"מ בר"ח פ"ע אמת דשקדם דבר עדיף מיין קידוש דאפשר לקדש אפת ולא קא מסני דאשמעי' דבמקום שאין לו פת בר עדיף אלא ודאי פת עדיף וכ"מ בגמ' סס דף ק"ח היה מקפיד רבה על הגר רק על האכילה ועסס' רע"ג ומיהו אסיס לו לחם לאכול ביו ובר קודם ליקח משאר מאכלים: **ה** שואל על הפתח דהוא עיקר סעודת שבת ואין זה בכלל עשה שבתך תולוכו' ועמ"ס סי' רמ"ב וערסי' תרע"ח: **ו** הנשים מוזהרות. ואפילו אם ילמה הבעל להדליק בעלמו אמה קודמת (ב"ח) וכשהיא יולדת בשבת דאשורה מדליק הבעל ומברך (מהגיים מע"מ ומל"ה) משמע דבימי נדותה מברכת

מברכת

ולהתפלל ועי"ש סי' פ"ח: ז מפני שחלויות. ועוד מפני שהאשה כבתה נרו של עולם ותל"מ האיש יתקן המדות (כתבים): ח נר שבת שבשביל אין ירו משנת לקנות נר לשבת ונר לחנוכה נר שבת קודם. ט משום שלום הבית. ולכן אם יש לו נר ח' סגי ויקנה אחר כך לקדוש ואם אין לו גם בחנוכה בנר ח' סגי ל"ל דקדוש: גם כן תבדך דהא נהנה גם כן מחלורה וכתב"ם ס"עוק"ו כולא מנר חנוכה כמ"ש ס"ס: ולמתי אם יש לו בעל פקח ובדך הבעל מיהו אם תוכלת בעלתן ח' עם אחרים לא תבדך עם"ת דהא ליכא מתקה גמה: י לא יקדים. ומכלל סמכו הקדמונים שמסגרון החיצונה לבתים קודם ברכו סינוח לחדליק ולא ידליק קודם תנחה (ע"ג מרדכי פ"ב בפס לפנת פענת): יא כשידליק. ראוי שתתפלל האשה בשעת הדלקה שיתן לה הקב"ה בנים זכרים מחירים בתורה (מע"מ בפס בחיי פ' יתרו): יש סדורים שכתב בהם ברכה לנרות אחר יציאת ה"כ ואין לאחרה (רמ"ח פ"ו): כתב מהר"ם בפס מהר"ם פ"ל כשיש חופה בע"ש ומתאחר בה עד אחר שקיעת החמה והאשה אינה רולה לקבל שבת לפני החופה אז תדליק הגר בלא ברכה קודם החופה וא"כ כשיכנס חפרוס ידוה על הנרות ותבדך אז תאחר לעכו"ס להדליק אחר החופה והיא תבדך ע"כ ותמוה הוא דלא שייך ברכה בדלוקה ועוד דתאירה לעכו"ס שבת ומיהו ב"ה לא נזרו אשבת (עסי' רס"ח) ועיין מהריו שהתיר להדליק בעוד היום גדול וא"ל לפרוס ידיהם ולברך וכו' ומ"ש שמצא בקונן שמברכין על הנרות בשבת אחר יציאת הכ"כ לא ס"לולא נר ברים דרבינא חתים עליה (מהרש"ל הגמ"ב) ומיהו כדיעבד אם שכחה מלברך עד שחשיכה יש לסמוך אמהר"ם ועסי' רע"ו ס"ב בהג"ה ומ"ש סגי בנר ח': יב אחר ההדלקה. דאם תבדך קבלה לשבת ואסורה להדליק וא"כ בי"ט תבדך ואת"כ תדליק כ"כ בסוף ס' הדרים בא"ע בפס עלמו אבל אין הכל הלקו חכמים כמ"ש סי' קי"ח ע"ש וכ"כ הרו' פסחים דף ז' ע"ב: יג ולברך עליו. דהדלקת נר חובה משום שלום בית שלא יהיו בעלי בתים (מרדכי) ואפי' לת"ד בנר הב"כ א"ל לברך מ"מ הכא משתמשין לברך אבילה ולבי שטוד משא"כ ביה"כ וכ"ש לדידן דנקיה"כ דהשבי שלום בית אפילו בלא אבילה (מהרי"ל בתשו' סי' קל"ה): יד א"ל להדליק בחדרו ולברך עליו. אבל להדליק בריך שם ענן לו בתבן ועמ"ש סי"ח ועש"ו: טו שכל א' מברך. דבכל מה דמתוסף אורה יש בה שלום בית ומתחה יתירה להנאת אורה בכל זמן שמברכות מלכת כשם כשהוא ליל שבילה והמקום שאוכה לב"ב ואינם רוצים לילך לביתם שלא יעכבו ולכן תדליקין נרות שלהם בשבת אם למחות בידם מ"ד אהדלקה בית"כ א"ל כשתדליקין בבית ואוכלין בחוצ' ואי"ת התם משתמש קלת לאורך אבילה א"כ אפשר דעבדי הבנמה בו הבילה לאורך אבילה וקל למלות אבל נרות החיוחות בלא"ה לב"ב אין לברך עליהם להאיר רק לכבוד אבילה שלא קנים הרבה: טו ואוכלים בחוצ': מסתע דאם אוכל בבית אפי' אין דולקות עד הבילה ערי ומיהו מצוה לעשות נרות בחדרים שיהיה הבילה כדאיתא בתמרי"ל (שב"ה ומע"ת ות"מ): יז הוי ברכה לבטלה. ואפשר דאם בחוצה מקום היה קלת חשך ומשתמש לאור הנר ליכא איסורא (מהרי"ל ב"ג): יח והתנהג וכו' ואם האיש מדליק ליכא מנהגא ומשוחר בתלהבה ות"מ טוב להחטיא (ב"ח): מקבלת שבת. ותתפלל מנחה תחלה (ת"ב): כ שהתנה תחלה. ות"מ ל"ל דאין להחמות כי אם לצורך מאחר שיש חולקין דאל"כ תבדך אבל אם אבל לא בבתי הנרות: ועמ"ש ס"ו בפס מהרי"ל דמ"מ מברכין עליהם ואפילו מדליק בחדרים שאין משתמשין בהם אבילה אלא נרע מי"ב ועמ"ש ס"ע ומיהו דוקא כשיש לו חדר מיוחד ולא בירך על נר אחר וכמ"ש ס"ו אבל אותן המדליקין בבית אבילה אלא בירך על נר אחר שאינן מלה אחרת עליו ונם אין אין משתמשין שם לצורך אבילה אבל במקום שמשתמשים לצורך אבילה אפילו לא בירך כמ"ש ס"ו ומוב ליזהר לבתחלה להדליק במקום אבילה. ומיהו ל"ל דדי בשעותה נר א"ס: כב ולא להדליקו. כלומר שאינו ביכר שהדליק לכבוד שבת (לבוש) ולכן ל"ל דאם עומד שעה דמתיב הכל הנהנין ולא"ל: והמחבר רב מרי מחבר מיוחדת בלים אחר ריקרא הבי דיחתרמינן אלבת אלבלא דקא סם נגשים אלבלא סלום דכתיב ויקרא ל"ה ס"ום ויקרא דהלי סיוניות פת דחייתא בעלאת הנה מה שהקבו אלוסי' ול"ל בנם

באר הגולה

התנים סם ל"בעת כנ"ם ומהרלבי הבא דרב בני מל שבת בשבת ברכות נם (ס הביאנו בשבת ותניות אלב בשבת אפילו ביום. מרגן ובנמעיל בסיון רל"א בשבת) בתוספות בסב' כם ומרמ"ם עם הרמב"ם בפים ום"ם ומר"ן ומהרלבי ורב שמרם ומסלק ובני ירחום מרדכי ובשבת מיוחן בסם מיומלמי כסם בתוספות ושור בסם מ"ת ומרדכי סם מבשבת מרדכי בתנות תמכנות מ"ן בתנות לבני הלקם קבנבנם מיומני בסים בסם רבי מחיר ומהרלבי בסרק לי דבנת לבל בו בסם בריש בתוספות הרא"ם בפוף פרק ל' דשבת ור' ירוחם בח"ב ומהריב בסם ברמ"ן ומרכלת הבלי מדברי הטור ז מרדכי בפ"ב דבנת ומרמ"ם בבני הלקם בברכות בן דבלי ומכן נרמ"ה מדברי רבי מנחם

עטרת זקנים

רסג ושוב לאשה יראת ה' שלא תדלק אור הנרות של שבת בקנסארק יהיה לה נר של שעות מיוחד לה להדליק מדי שבת בשבתו (פענח רזא פ' בשלח):

פרי חדש

סימן פה

סם שלו' בנים ויש לחאות בום בבתרים מיתם בבריתם בע"ק דבנת שבנים הבנתו שלבים אין סם מחלת שלום ומחריבן המייבע לים נרב סמוכה חמתי דשולה ולחר חסור לחם מיתן שלו לחיירו בלה חבום מבחר ויקרת לו ס' ישלום אחן בנם חולם ובן אחריבן בל"ק ומבלה בנם' בנחר מיתן חסור לו לחם מיתן שלום לחיירו בלום חייבין בחם סר מה מבחר רפי' ול"ל מחת מד הוא אלין מוחלחן סם בחרם בל מאוים ושלום סם בחרם הוא מבחר ויחרת לר ס' מלום ע"ב ומבסיר נחי אחריבן בחול בלם בחיר בלם הבלה בחיר לו ס' ס"ם ולבלי ירחם בחבת ברב ול"ל לחחת בבית מיחרת דבלת בבבה הבלה מיחרת לחיחר דחריחבן בחם דבריבן בלה מבחם בחחוכה חבור לחחר בבלים בחלה בבלחן ולבלה ב"ל ובחחר רב מרי בחבר בל הבלה מיחבחת בבלים בחבבי בחם סם בבחים לה לחבבי הבי דיחבחבן חלבת חבבחבן בבלה חבבי בבלים חבבי בבלים בבלים בבלים

רסג (א) צריך הוא לחזור ולהתפלל כו׳. בגמר׳ אחרי שלא
דלא מצינו מתרי׳ וכתב הרא״ש דלענין מלאכה בין ע״
יחיד מותריסוכמ״ם כאן אח״כ אלא שהתר׳ כי בשם הגאונים הרי
דבשמוך ס״ל דגם לענין מלאכה אסור למי שהתפלל ולהתפלל כו׳ ־ בגמר׳ אחרי שלא
דהא כתב רמ״א בסימן ס
המדליקה דוקא בסימן ס
בני בית מותריס ס״ל כ״
אחר הדליק. והכ״מ
כ״א שמביא אח״כ דגם
אסור ליגע בנר שהדליק
כת׳ כ״ע״ז דאינו יודע
יאסרו אחרים בזה: (ב)
והתחיל בהיתר׳. ואיש
שיוכל לגמור קודם כ
וכ״ם בתש׳ כי׳ כבר מ
על דין זה הגני מ
סניתי אח לגי להבין
במעט בינתו אחר
בהוראתה זו שמלאכה
הרב הגדול מהרלא
רס״ג בתב דאם התחיל
במ״ש עד הלילה אשתר
לתבירו שבבר הבדיל
מלאכתו ומותר ליהנות
אז ואחרין קם הרב מה
ז״ל ופסק לאיסור בלא

ואם יחיד הוא שטעה בכך (א) צריך הוא לחזור ולהתפלל ערבית
ולעניין עשיית מלאכה בין צבור בין יחיד מותרים דקבלת שבת היתה
בטעות ויש אוסרים **כו** שאותם שהדליקו נרות אסורים בעשיית
מלאכה ושאר אנשי הבית מותרין ויש אומרים שאותו נר שהודלק לשם
שבת **כז** אסור ליגע בו ולהוסיף בו שמן ואפילו אם בכה אסו׳ לטלטלו:
מי ששהא להתפלל מנחה בערב שבת עד **כח** שקבלו הקהל
שבת **לא** יתפלל מנחה באותו בית הכנסת אלא ילך חוץ לאותו בית
הכנסת ויתפלל תפלה של חול יהוא שלא קבל שבת עמהם אבל אם
ענה וקבל שבת עמהם אינו יכול להתפלל תפלת חול לא יתפלל ערבי׳
שתים:

יאם בא לב״ה סמוך לקבלת הצבור שבת מתחיל להתפלל מנחה
ואע״פ שבעודו מתפלל יקבלו הצבור שבת **כט** אין כאן בלום
(ב) הואיל והתחיל בהיתר:

כי״א שמי שקבל עליו שבת קודם שחשכה **ל** מותר לומר לישראל
חבירו לעשות לו מלאכה:

ומותר ליהנות מלאכה במלאכה בשבת **לא** (ג) וכ״ם במולאי שבת
מי שמאחר להתפלל במולאי שבת לו שמשיך שעורתו בלילה מותר
לומר לחבירו שבבר **לב** התפלל והבדיל לעשות לו מלאכתו
להדליק לו נרות ולבשל לו **לג** ומותר ליהנות מלאכתו כן כ״ל:
רסד דיני

דבריו: **תהלה** נבחרמחלוקת הראשונים דהייט הרסב״ם
במקום דיזה לענין עיולי שבת: **איתא** בפ״ שאול דף קל״
מותר לאל״ומר לחבירו שמור לי פירות שבתחומך ואני אשמור
שבתחומי וכתב ב״י בח״מ כי׳ רס״ג בשם הרשב״ם דמותר שיבא
שקיבל עליו שבת קודם שחשיכה מותר לומר ליהראל תביאו לי
מלאכה פלונית והר״ן כתב ע״ז ולי נראה אין הגדון דוחה לדבר
דאם יש שם טורגנין הוא עלמו שומר ע״ל וכבר״ ע״ל דברי הרן
מבין דבריו דה״ל אינה למיתם אם לא היה מקבל שבת הוא עלמו
לעשות לו מלאכה עכ״ל וגלע״ד דטעמ׳ הרב״ אינה טעמה
מהני סברת זו פיס היתר בלא״ה אלא כל שיש היתר עכשיו
לומר כן לאפר״ דהיה יכול להיות אחיל׳ בענין שיהיה עכשיו
עכשיו אין לו היתי תדע שהוא כן דאי׳ ניחא גם לאפרעהתי
שם מותר לומר לבדך פ׳ אני הולך למחר כיון שיש לו היתר
היה לו לומר שאם היה הולך שם לו שמור לוקחם
פשוט שא״כן אלא בשיש לך עכשיו להיתר אע״פ שבאמת
עלמו מצינו היתר בזה כל שיש טורגנין ע״כ מות אף בלא
אמירה לא שייך בזה כיון שאינו שוה לכל עכשיו כיון שבשת
שקיבל עליו שבת קיבל עליו כל קדושתו דאל״ה ל״ל לאחמיר
ואזה לא מקבל ומדלא אחמי ס״ל שבת מיד לכל מילי הה פשוט
אבנם בענין קושית הר״ן על הרשב״ם בעבקה הנסי
להבריע מ״מ נלע״ד דלק״מ על הרשב״ם דמ״ם הר״ן דאלמ
פירותי כו׳ דאפשר לו ע״י טורגנין דמוכח בגמ׳ דאין הטעם משום
דהא ר״י ז״ל שמואל חידוש דבר זה דטורגנין על דין דמותר לומר
אני הולך למח״ שאם יש טורגנין כו׳ ופרכי עליה מתחני׳ דתנן
אני הולך למח״ שאם יש טורגנין כו׳ ופרכי עליה מתחני׳ דתנן

על החשוב להביא פירות דהא יש היתר שאם היו מחיצות כו׳ משמע דבלאו דברי שמואל לא הוי קשיא ליה מתני׳ בעלמה ריפא דהלא
מחשיכין על התחו׳ להביא פירות ובסיפא תנן אבל מחשיך הוא לשמור פירות וע״כ לומר דמתני׳ עלמה ליתא ליה מעט שפירש״י במתני׳ דהשמ
הוא דבר שאסו׳ לעשותו בשב״ע כ״ע אין מחשיכין בשבילו אלא אחר שבת בשביל זה מה שאין כן שמירת פירות שהוא עלמו מותר בשבת אם כ
רק שהאליכה חוץ לתחום מעבב עליו ע״כ מותר להחשיך בשביל זה רק מתח׳ דברי שמואל שחידש היתר זה ואחר כל שיש לך היתר עכשיו
אדם דהיינו מי שיש לו טורגנין התירו אחמירה לכל אדם ה״נ בהבא פירות ניחא מתוך שיש היתר למי שיש לו מחיצו׳ ״ה״ל דאחר שלא
דטעם היתר דמתני׳ להחשיך לשמור פירותיו לא תליא בהיתר טורגנין אלא בטעם דהשמירה בעלמה אין בה מעשה איסור וא״ל דאחר שלא
שמואל בשתבה בחתת טעמא דמתני׳ והה טעם היתר להחשיך לשמור פירות בשביל טורגנין זה אינו דא״כ לא היה לו לשמואל לחדש דין מה
לומר לבדך פ׳ אני הולך כו׳ אלא היה לו לומר מ״ט דמתני׳ דמותר להחשיך בשביל שאיש טורגנין אלא ע״כ דטעמא דמתני׳
משום טורגנין אלא מטעמ׳ דאין כאן איסור שבת מצד המעשה עלמו כמ״ש הרו נופי׳ טעם דברי שמואל בהך מימרא אחרינא דאחר אחר אדם
שמור לי פירו׳ שבתחומך כו׳ דאין כאן איסו׳ לגמרי דזהו ממש כטעם מתני׳ דהשמה לשמו׳ פירות כדאי׳ שם דזה חלוי בזה ועוד דאי׳
היתר פירות תחומך הוא משום טורגנין כאידך דשמואל דמותר לומר לבדך פ׳ אני הולך קשה מדתי דשמואל ל״ל כיון דאי׳ טעמא לתרוייהו
האמת נמי לפ״ד שהטעם לאו משום טורגנין מ״ם קשה הך דשמואל בפירות תחומך ל״ל דהא מצינו היתר אפי׳ בים איסור שבת כגון בתחומי
פ׳ אני הולך למחר ומ״מ מותר כיון שיש היתר ע״י טורגנין לק״מ דהא בשם קבלת אלון מפרשי׳ דברי אבא שאול שבתן כללא
זכאי בתמירתו דאי אני להחשיך עליו הוא מכח דברי שמואל שאמר מימרא דפירות תחומך וה״ק לת״ק כיון דהיתר להחשיך הוא אגלי בהתר
פירות תחומך היה לך ליתן כלל בזה דאמירה והחשכה שווין וכ״מ לענין לפקח על עיסקי מתבלה דגם שם היתר בהחשכה כיון שיש
בתמירה ושם בעיסקי אמת אין שום היתר בלא״ה כדאמרי׳ שם במימרא קמייתא דשמואל דברי׳ אלא מת מתי ניחו להביא לו תרין ותבריכין
אחר נמי כיון שאם יש שם מחיצות הוה היתר ומתכינן מסכתת לה למינן ליה גלימת שבתה אין מועיל היתר מחיצות דהוא כמו היתר טורגנין
שפיר מיתרלי דברי שמואל שהולרך לומר מימרא דפירות תחומך כדי לגלות לנו דכאן לא מיירי בהיתר עי״ טורגנין ומיהא ניקא היתר
הלכה

באר הגולה

תוספתא פס והרסב״ם פס והמגיד רבי יונה פס ר״ת ורבינו מ״ר בשבת בפס בתוספות דבכנו בלקח בפס בתוספות תלמה סימן ל״ג ובנחמיה סימן קל״ב סמוך מה שבונה וכן הורו פס בתוספות ר״ת ורבינו פס״ב דבשבת מיחזוקי מ״ה ופס כתה״ם פס בתה״ם ובנחמיה סימן קנ״ב לקמן בפס בתוספות:

פרי חדש

סימן שה

דגם בני מלו׳ מתרבאתין דעבד בים מלוס ותיירון הכוס׳ אינו הסמיך ומבר אם מתה דבלוס מנוק מנחמן לפי מסלוס כרי מתו מתם תלה ביכי מוגלגין מלי מתי להתיר ליתן מלו׳ לבברי בדמתרבין בבריוקין וכן אחרו עכ״ל ל״ל ותחבן מלת הקדיומו תדם מלו׳ ותבי׳ נגרר וכן בבריוקין אחרבין עוד מלמת עלייהו תלבי מלמת עלייהו מלבי וכן אחרבין הוים בבי ריבי׳ כי תמת לדבם אחר מלמת עלן תלבת תמת מלמת עלן תלבת וכת אחרבין בתוחר מולבי: מודים מחקבן אותו בקלתת בפ׳ אין בעומדין ותלה בתלים מלוס מלוס אם הוה מתו מל בלה מתם ומוד כן מוכח בפ״ק דסוסה דגרסי׳ מתם אחר דוחבן מתבון מל מתו מל בלה בקרא מלתר מי מתם ומבן ובתרבין אלא מעתה לא יתחה אבלן מוכח דכל מבנה מתו מל בלה מתם מתיבו דתני מתחה וכיון דקל דבם מלוס בחתן ותיבו מבתמו׳ אחרבן מבתמ ניחו מתיבו מתו מל בלה מתם ודלא בתים בתוס׳ ול״ל נעתר לבן בתוכ׳ ול״ל עוין בספר בוגי׳ מלות דף קנ״ה ותבה בריבתת דמיבתו הבים לבתיבת מ״ל מבם מלוס מי מתו מל בלה חיום פ״ יעבת׳ כולי האי דדלמת הבוה בריבתת דקתני דבבית בתבתיתי אין מם מתלת מלוס דלית בבתלת מלו׳ מבתמו׳ אחרבתי׳ דתבן בפ״ב דבדבו׳ ומבו ד מחתינו מבתת דף מלה מתל בבלוס תבירו בבם מבתמר מתבם בבנו בת מבית לתם ובו׳ ובתת דבקרת לו ה׳ מלוס מבם האחרבן׳ תרבבם דבבל ליה מלוס ותיבו מתו תתם ובו בתם׳ תבינבת בני בת לתחרבן ז׳ רקיע׳ מם ותב מבבריתו פרבות מבו לבה ובמבם ובדבה בתו חיים ובבבי מלוס ולאחרבן בבני מלו׳ דבתיב ויבתת לו ה׳ מלוס ובתת רש״י ז״ל ויבתת לו בתתים מלו׳ פ״ב ובבם תבל בבין בוכתת בתבתיתבן תמם׳ פרבה תבב ז״ל הבית מיבות דפ״ק דבבת תבלבה אבו תה מבבתם לבלבן בתבתת: מעתה תבות לבם מבתיב תבב ז״ל לבבבי בבל״ם מם רתום ותבבב עליו הרתב״ן ז״ל לת תבלתו מם רתום כי תם מל מבתת ותבור לתתרו בבית הבמת מ״ב ובב״ת בתב בבם ב״ר תבות בתבבן

גם תרגום

רסר דיני הפתילה והשמן: ובו י׳ סעיפים:

א אין עושין פתילה לנר של שבת ונתן בין נר שבת לנר שמדליק בבית (א) המדבר שהאור אינו נאחז בו אלא נסרך סביביו והשלהבת קופצת כגון צמר ושער וכיוצא בהם אלא המדבר שהאור נתלה בו כגון פשתה נפוצה וכגר שש לוצמר גפן וקנבוס וכיוצא בהן:

סעיף א ואם הדליק מדברים האסורים אסור להשתמש לאורו (תשובת הרשב״א סימן קפ״ח) וי״ל דהם יש כר אחר מדברים המותרים ב מותר להשתמש לאור האחרים וכן דבר שאפשר ג בלא כר מותר לעשות אפילו אלו נרות הנאסרים ונצרך שבת יום לנקבל ד בדיעבד: (סגנות פרדכי פ״קוף״ב דשבת)

ב (ב) יכרך דבר שמדליקין בו על דבר שאין מדליקין בו אם נתכוון להעבות (פי׳ לעשותה עבה) הפתילה כדי לתוסיף אורה אסור ואם ה נתכוון להקשות הפתילה כדי שהבא עוסדת ולא השלשל לשמש מותר ו וספרים זה מותר לכרוך דבר שמדליקין בו על גבי גמי או קש

רסר א אסור להשתמש: ב מותר להשתמש: אפילו כגרות עומדים בחדר אחר דכיון שיש במקום אחר כר כבר זכות ולא יעבה גם במקומות אחרים (סם): ג בלא כר: כגון לחבוש יין מן הארקה(סם): ד בדיעבד: וכ״ל דחם יש כר אחר ועומד אצלו כר פסול מותר להשתמש דלא יהא אצלו כר אחר בלתי וכמ״ש סי׳ רע״ו ואע״ג שהב״ח מחמיר בזה לבעמי חול שבתם בסימן תרע״ג דאין איסור בזה אצל כרו תכונה ע״ש

ה נתכוון להקשות אפי׳ מדליק בעיניהם יחד דבשכוון להקשות לא נזרי שמא יעבה: ו ומעשה זה: ובב״ח כתב דזה לכ״ע שרי כיון דנמי אם קש לא חזי לפתילה בעייניהו ליכא למיגזר שמא ידליק בהן בעייניהו וא״כ אפילו נתכוון להעבות הפתילה שרי:

בשעה

ר״מ מגן דוד

ולא מהרי בעניין שיש איסור בלא״ה: ולפ״ז שפיר יליף הרשב״ם דלא מהרי בעניין שיש איסור לאיסור מוחר ואין עליו איסור שבת אלא בפירות תחומין אין אנו צריכין לאיסור בורגנין אלא מוחר

ז בשעוה. פי׳ שיניחנו בגר ויניח הפתילה בתוכה. אין מדליקין בשמרי שמן (ש״ג): ח מלמר נפן. בגמר׳ ויש עוד פירושי על שמן קיק ולענין הטור והרב״י משום שאינם מצוי׳ ביניתו ובכ״מ המרכיב ע״ז בתוס׳: ט ויניחנו וילא. וחובה לחכול בשבת אלא הגר (תו׳) עסקי רע״ג ועוד יש ע״ל בגמ׳ ובתוספו׳ מפני שהוא נדבק בכותלי הבית ומכבי׳ הבית וחייש׳ שיש בהול על מקומו ויכבה ע״כ ומכאן יש ללמוד שלא לסתום ע״ג הטור בעץ מעשה זה וכמרדכי ח פע״ו יש ראיתי שבאו לידי חילול שבת: י אין מדליקין. דגזרי׳ דלמא אתי לאהלוקי בעינייהו: יא חלב מהותך. מדסתם משמע דס״ל דסיינו חלב מבושל כת״ס רש״ו ורמב״ם דלא כר״ן והוא כמשך אחר הפתילה אלא דגזרי׳ דלמא אתי לאהלוקי בשאינו מהותך: יב שמן זית מצוה. ואם אין שמן זית מצוי מצוה בשאר שמנים והם קולמין לשעו׳ כיון דיש אוסרין בשעוה ומ״מ גר שעוה קודם לגר חלב ועסי׳ תרע״ג (מש״מ ושל״ה) וב״ח כתב דאף הגאונים לא התירו אלא בשעוה עם הפסולת אבל בשעוה שלמו לא דהא עיניהו רואות שאורן בטול ע״כ ועסי׳ ער״ה דיש מקילין יותר בגר הכרוך: יג כרך. אבל אם כרך שמן פסול ופתילה פסולה יחד אסור (טור ריו״) יד רוב היונקי. וה״ה בגר שלם שעוה צריך להדליק. רוב היונק (ש״ג). יא שחל להיות ע״פ אין מדליקין בחתיכות בגד שהיא נ״ל אלבעות על נ״ח מצומצמים דכיון דאדליק בה פורתא ה״ל סגר כלי ואסור להדליק בה כמ״ש סי׳ תק״ב ס״ו אלא אם כן גדל. הפתילה מע״ע דמתבטל מתורת כלי (נמרא): טו ומ״מ נהגו. ואף בגר הכרוך עושין כן: יז. בם ברטוטין. ל״ל דהיינו בלאי בגד פסתן הגסים דאלו בגד גמר אין מדליקין בו בכלל כמ״ש ס״ח ובלאי ב״ם מדליקין בו כדאיתא ריש פ״ב בגמ׳ גבי בגדי כהונה אלא ל״ל כ אין מדליקין על השלחן בגר יען שלא חרס (רש״ל ס״ה) עסי׳ תרע״ג:

רסה א ויתחייב משום מבבה. היינו להרמב״ם שפסק כר״י דאחר מלאכה שא״ל לגופה חייב עליה ועסי׳ רע״ח (מ״מ פ״ב) ומ״מ אם חשיב מבטל כלי מהיכנו עסי׳ רע״ומ״ג ולד לשמן שיהיו רולה לגערו ולהפסידו (הג״מ) וכתב הרב״י דאם כדעת הי״ח בסי׳ ש״ע ס״ד דאלו לר״ת אסורה הוי בסים לדבר האיסור ואסור לגער וכ״כ הר״ן ס״ מי שהחשיך דיא״ח דאסור לבטל כלי מהיכנו לתקנת שבת עכ״ל הרב״ו ל״ש דמודו דאם הניח דשרי לגער דלא איקרי בסים לדבר איסור כיון שלא היה עליו כ״ה וכת״ס סי׳ רס״ו ס״ו ותלמוד ערוך הוא דאל״כ נחבטל לכל השבת ואת״כ מ״ס בין תשיחות קטנות לגדולו אלא שהר״ן ומ״מ פ׳ כ״ח והרשב״א סוברין דאסור לבטל כלי מהיכנו אפי׳ לתקנת שבת דאסור לבטל אלא במקו הפסד ע״ר ועוד סברי אפי׳ שלא במקו הפסד שרי כ״ז סי׳ רס״ו ס״ו ואל״כ הכא לא שרי מודו דאם הניח דשרי לגער דלא איקרי בסים לדבר איסור כיון שלא היה עליו כ״ה וכת״ס סי׳ רס״ו ס״ו ותלמוד ערוך הוא דאל״כ נחבטל לכל השבת ואת״כ מ״ס בין תשיחות קטנות לגדולו אלא שהר״ן ומ״מ פ׳ כ״ח והרשב״א סוברין דאסור לבטל כלי מהיכנו אפי׳ לתקנת שבת דאסור לבטל אלא במקו הפסד ע״ר ועוד סברי אפי׳ שלא במקו הפסד שרי כ״ז סי׳ רס״ו ס״ו ואל״כ הכא לא שרי בתקו פסידא כת״ס סי׳ של״ד סכ״ב מ״מ דעתי לעשה בו שמן כי אין מתכוונו מתור׳ ועוד יש ראיות ואפ״ה לא אסור על איתר זה עד שיהיו ראיות מרבותי׳ עכ״ל. הגה לא הגה לחורות בתקנה בבו אבל לגער אם הגיעו על הגיעים ונם על הגיעים לשתוך לפי ר״ת ס״ו ס״ו ובקיצור הגיגוטות כ״ל דלקמ״ת דעכ״פ אי״ה לגערה מאוד עד שיכבו ומשני אין בהם מתמ״ומיד הם כבים בכ״ל גם שאר קושיות הר״ן ליבה ס״ו ס״ל ע״ כתב עוד בהג״מ אם יש בכלי הבר היתר דלא אפשר לגערו מותר להניחו בתת הגר לקבל בו שמן דהא יכול לטלטלו אבל היתר בכ״ל ס״ו ס״ו וכת״ס בר״ן סוף מעשה ס״ו ועסי׳ ס״ח סכ״ז ס״ל: נ והשמן הנוטף. ואם לא נשף לתוכו שמן לא נאסר הכלי לטלטל בשבת בכ״ל (ש״ג): ד בגגיעה בעלמא. כ״ל דס״ל כת״ס דכשהגיעה לגיעה דבר המותר מותר ולגיעה דבר האיסו׳ אסור אבל לדעת הרא״ש דאסור ליגע בו מפני שהוא מתקרבת אל״כ ה״ה הגיעה אסור ועסי׳ ס״ו ס״ו ורסי׳ תקי״ג דדעת הרב כת״ס ואל״כ מ״ס כאן ליגע בו כתב בסס אל״ו ל דמיירי שדבר היתר מונח עליו ורולה ליקח מתנו והוי עלטול מן הגד כת״ס סי׳ ס״ח ס״ח ועסי׳ ס״ח ס״ג אבל לגעו בו אסור: ה ויעה. ובגר שלו שעוה לא חייבי כת״ס סי׳ רע״ס ג׳: ו שאין בהם מתם. ומותר ליטלו אחר שנכבה לתוכו (רש״ל) ולכ״ל הוא ול״ל מותר ליטלו דהיינו הכלי דאלו האפר של ניצוצות אסור לטלטלו כת״ס סי׳ תל״ח סס״ו ועסי׳ ס״ל ס״ל אבל ליטול לתוכו אסור דהיינו כלים כשיכבו ע״שו״ע דאפשר לגערם כשיכבו מ״מ חייב ביטול כלי כיון שאל״ל לגערם מיד כ״ז בתוספות דף מ״ג סוף ד״ה בשבת ועתס״ל סע״ג: ז אפילו מבעי׳. אף על גב דאחר מלאכה מותר להתחיל מבעי׳ כת״ס רס״ב הכא לא נזרי שאת יעשה כן בשבת שיסור אסור: ח מפני שמקרב. משום דפריך בגמ׳ דהא גרס ביטו קריבת״ס סי׳ של״ד סכ״ב ומשני ש״ה שמקרב את ביטוי דאיסור שמן ליתן

(ג) אפילו נתן בו. נזירה שאת לא יתן בהם שמן: (ד) חלב מהותך. לפי עיקר הדין מותר בחלב מהותך לפי שנזכר אחר הפתילה אלא דרבנן גזרו בו אטו שאינה מהותך וכשהוא בתערובות לא גזרו דהה״ל גזירה לגזירה אוא״ל הא גם בשאר פסולי׳ הי״ל גזירה לגזירה דפסולים אפי׳ בלא תערובות אסור אא״ל משום שאת יעשה ל״ק דחלת גזירה היא דבר שגזרו אלא להדליק בו בכלל היה בין בפ״ע בין בתערובות מס״ל בחלב מהותך ולא היה בכלל אסור בכלל כל״ל: (ה) כרך. אם הפתילה דלא אסרו אלא אם הפתילה מהותכים בכלי שאין מתבטלים הפתילה אבל מהותך אשר שרי הפתילה שבתוכו:

רסה (א) מבטל. מהוכנו שלו היה הכלי ולא נבטל ועכשיו בשבת עושהו מקלה: (ב) אפילו מבעי׳. הטעם דגזרי׳ אלא יעשה בן בשבת התוס׳ תע״ב. דבהרבה מלאכות שרי מבעי׳ בפ״ק ולא גזרי׳ יעשה כן בשבת דהתם אם הס מס״ל כאן דאין אסור מט׳ ביטול כלי מהיכנו לא כולי האי ואיכא למיחש שמא לידי ביטוי מיתחיל לתן קודם גפילת הניצוצות הגתיקה יפלו ומכבה בתוכו עכ״ל:

(ג) אפילו נתן בו. נזירה שאת לא יתן בהם שמן: (ד) חלב מהותך. לפי עיקר הדין מותר בחלב מהותך לפי שנזכר אחר הפתילה אלא דרבנן גזרו בו אטו שאינה מהותך וכשהוא בתערובות לא גזרו דהה״ל גזירה לגזירה אוא״ל הא גם בשאר פסולי׳ הי״ל גזירה לגזירה דפסולים אפי׳ בלא תערובות אסור אא״ל משום שאת יעשה ל״ק דחלת גזירה היא דבר שגזרו אלא להדליק בו בכלל היה בין בפ״ע בין בתערובות מס״ל בחלב מהותך ולא היה בכלל אסור בכלל כל״ל: (ה) כרך. אם הפתילה דלא אסרו אלא אם הפתילה מהותכים בכלי שאין מתבטלים הפתילה אבל מהותך אשר שרי הפתילה שבתוכו:

רסה (א) מבטל. מהוכנו שלו היה הכלי ולא נבטל ועכשיו בשבת עושהו מקלה: (ב) אפילו מבעי׳. הטעם דגזרי׳ אלא יעשה כן בשבת התוס׳ תע״ב. דבהרבה מלאכות שרי מבעי׳ בפ״ק ולא גזרי׳ יעשה כן בשבת דהתם אם הס מס״ל כאן דאין אסור מט׳ ביטול כלי מהיכנו לא כולי האי ואיכא למיחש שמא לידי ביטוי מיתחיל לתן קודם גפילת הניצוצות הגתיקה יפלו ומכבה בתוכו עכ״ל:

רסה דין כלים הנתנים תחת הגר ובו ד׳ סעיפים:

א אין נותנין כלי מנוקב מלא שמן על פי הגר כדי שיהא נוטף בתוכו נזירת שמא יסתפק ממנו **א** ויתחייב משום מבבה ואם חברו לו מגיר או בחרשת מותר דבריו שהוא כלי אחר בדיל מיניח משום איסור שבת:

ב לא ימלא קערה שמן ויתנענה בצד הגר ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת ונזירה שמא יסתפק ממנו (ב):

ג ב אין נותנין כלי בשבת תחת הגר לקבל שמן הנוטף מפני שהוא (א) מבטל כלי מהיכנו ומותר ליתנו מבעוד יום ג והשמן הנוטף אסור להסתפק ממנו בשבת הגה ואסור ליגע בגר דונק בשבת תנאי תע״פ שיהיו מעלטלו ואין בו משום מוקצה ד בגגיעה מעלמא אבל אסור מן יתנגר קצת מגגיעתו ה ויעה: (ח״ו)

ד נותנים כלי תחת הגר לקבל נצוצות מפני ו שאין בהם ממש ואין כאן ביטול כלי מהיכנו אבל אסור לתובו מיום ז (ג) אפילו מבעוד יום **ח** מפני שמקרב זמן ביטוי הניצוצות ומבטל מקום מותר ביום

אין מדליקין על השלחן בגר יען שלא חרס (רש״ל ס״ה) עסי׳ תרע״ג:

רסה א ויתחייב משום מבבה. היינו להרמב״ם שפסק כר״י דאחר מלאכה שא״ל לגופה חייב עליה ועסי׳ רע״ח (מ״מ פ״ב) ומ״מ אם חשיב מבטל כלי מהיכנו עסי׳ רע״ומ״ג ולד לשמן שיהיו רולה לגערו ולהפסידו (הג״מ) וכתב הרב״י דאם כדעת הי״ח בסי׳ ש״ע ס״ד דאלו לר״ת אסורה הוי בסים לדבר האיסור ואסור לגער וכ״כ הר״ן ס״ מי שהחשיך דיא״ח דאסור לבטל כלי מהיכנו לתקנת שבת עכ״ל הרב״ו ל״ש דמודו דאם הניח דשרי לגער דלא איקרי בסים לדבר איסור כיון שלא היה עליו כ״ה וכת״ס סי׳ רס״ו ס״ו ותלמוד ערוך הוא דאל״כ נחבטל לכל השבת ואת״כ מ״ס בין תשיחות קטנות לגדולו אלא שהר״ן ומ״מ פ׳ כ״ח והרשב״א סוברין דאסור לבטל כלי מהיכנו אפי׳ לתקנת שבת דאסור לבטל אלא במקו הפסד ע״ר ועוד סברי אפי׳ שלא במקו הפסד שרי כ״ז סי׳ רס״ו ס״ו ואל״כ הכא לא שרי בתקו פסידא כת״ס סי׳ של״ד סכ״ב מ״מ דעתי לעשה בו שמן כי אין מתכוונו מתור׳ ועוד יש ראיות ואפ״ה לא אסור על איתר זה עד שיהיו ראיות מרבותי׳ עכ״ל. הגה לא הגה לחורות בתקנה בבו אבל לגער אם הגיעו על הגיעים ונם על הגיעים לשתוך לפי ר״ת ס״ו ס״ו ובקיצור הגיגוטות כ״ל דלקמ״ת דעכ״פ אי״ה לגערה מאוד עד שיכבו ומשני אין בהם מתמ״ומיד הם כבים בכ״ל גם שאר קושיות הר״ן ליבה ס״ו ס״ל כתב עוד בהג״מ אם יש בכלי הבר היתר דלא אפשר לגערו מותר להניחו בתת הגר לקבל בו שמן דהא יכול לטלטלו אבל היתר בכ״ל ס״ו ס״ו וכת״ס בר״ן סוף מעשה ס״ו ועסי׳ ס״ח סכ״ז ס״ל: נ והשמן הנוטף. ואם לא נשף לתוכו שמן לא נאסר הכלי לטלטל בשבת בכ״ל (ש״ג): ד בגגיעה בעלמא. כ״ל דס״ל כת״ס דכשהגיעה לגיעה דבר המותר מותר ולגיעה דבר האיסו׳ אסור אבל לדעת הרא״ש דאסור ליגע בו מפני שהוא מתקרבת אל״כ ה״ה הגיעה אסור ועסי׳ ס״ו ס״ו ורסי׳ תקי״ג דדעת הרב כת״ס ואל״כ מ״ס כאן ליגע בו כתב בסס אל״ו ל דמיירי שדבר היתר מונח עליו ורולה ליקח מתנו והוי עלטול מן הגד כת״ס סי׳ ס״ח ס״ח ועסי׳ ס״ח ס״ג אבל לגעו בו אסור: ה ויעה. ובגר שלו שעוה לא חייבי כת״ס סי׳ רע״ס ג׳: ו שאין בהם מתם. ומותר ליטלו אחר שנכבה לתוכו (רש״ל) ולכ״ל הוא ול״ל מותר ליטלו דהיינו הכלי דאלו האפר של ניצוצות אסור לטלטלו כת״ס סי׳ תל״ח סס״ו ועסי׳ ס״ל ס״ל אבל ליטול לתוכו אסור דהיינו כלים כשיכבו ע״שו״ע דאפשר לגערם כשיכבו מ״מ חייב ביטול כלי כיון שאל״ל לגערם מיד כ״ז בתוספות דף מ״ג סוף ד״ה בשבת ועתס״ל סע״ג: ז אפילו מבעי׳. אף על גב דאחר מלאכה מותר להתחיל מבעי׳ כת״ס רס״ב הכא לא נזרי שאת יעשה כן בשבת שיסור אסור: ח מפני שמקרב. משום דפריך בגמ׳ דהא גרס ביטו קריבת״ס סי׳ של״ד סכ״ב ומשני ש״ה שמקרב את ביטוי דאיסור שמן ליתן

קש כדי ליתן הפתילה בעששית: הגה ויתכן גרגיר של מלח וגרים של פול על פי הגר בערב שבת כדי שיהא דולקים בשבת (מיימוני פ״ה ומו׳)

יא אין מדליקין גר לשבת אלא משמן הנמשך אחר הפתילה ולפ״כ אין מדליקין בזפת ולא ז בשעוה ולא בשמן העשוי ח מצמר גפן ולא באליה ולא בחלב וכן אין מדליקין בעטרן מפני שריחו רע ט וניחנו ויצא ולא בצרי מפני שריחו נורף שמא יסתפק ממנו ונמצא מתחייב משום מבבה:

ד (ג) אפילו נתן מעט שמן זית בשמנים אלו שאינם נמשכים ואז נמשכים י אין מדליקין בהם:

ח יא (ד) חלב מהותך וקרבי דגים אין מדליקין בהם ואם נתן בהם מעט מאחת משמנים שמדליקין בהם מותר להדליק בהם:

ו לשאר כל השמנים חוץ מאלו מדליקים בהם ומכל מקום יב שמן זית מצוה מן המובחר:

ז יג (ה) כרך זפת או שעוה או חלב סביב הפתילה מדליקים בהם:

ח יד המדליק צריך שידליק יד רוב מה שיוצא מן הפתילה מתחר:

ט אין צריך להחבב הפתילה שלו בשרף לגערו וגם לא קיים לגערו אל תאכלו ממנו לא תרגום יונתן מהבהב) הגה טו ומ״מ נהגו להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהיה מתורכת ותתחזק יה האור יפה: (טור)

יא אין מדליקין יו בסמרטוטין אפי׳ מחורכין:

(ג) אפילו נתן בו. נזירה שאת לא יתן בהם שמן: (ד) חלב מהותך. לפי עיקר הדין מותר בחלב מהותך לפי שנזכר אחר הפתילה אלא דרבנן גזרו בו אטו שאינה מהותך וכשהוא בתערובות לא גזרו דהה״ל גזירה לגזירה אוא״ל הא גם בשאר פסולי׳ הי״ל גזירה לגזירה דפסולים אפי׳ בלא תערובות אסור אא״ל משום שאת יעשה ל״ק דחלת גזירה היא דבר שגזרו אלא להדליק בו בכלל היה בין בפ״ע בין בתערובות מס״ל בחלב מהותך ולא היה בכלל אסור בכלל כל״ל: (ה) כרך. אם הפתילה דלא אסרו אלא אם הפתילה מהותכים בכלי שאין מתבטלים הפתילה אבל מהותך אשר שרי הפתילה שבתוכו:

רסה (א) מבטל. מהוכנו שלו היה הכלי ולא נבטל ועכשיו בשבת עושהו מקלה: (ב) אפילו מבעי׳. הטעם דגזרי׳ אלא יעשה כן בשבת התוס׳ תע״ב. דבהרבה מלאכות שרי מבעי׳ בפ״ק ולא גזרי׳ יעשה כן בשבת דהתם אם הס מס״ל כאן דאין אסור מט׳ ביטול כלי מהיכנו לא כולי האי ואיכא למיחש שמא לידי ביטוי מיתחיל לתן קודם גפילת הניצוצות הגתיקה יפלו ומכבה בתוכו עכ״ל:

רסו דין מי שהחשיך לו בדרך וכו' ג סעיפים:

א מי שהיה בא בדרך וקרש עליו היום והיו עמו סעות ויש לו חמורו וגם יש עמו עכו"ם לא יניח כיסו על חמורו מפני שהוא מצווה על שביתתו אלא (א) נותן ב כיסו לעכו"ם להוליכו לו ולמוצאי שבת אינו יכול ליתנה לעכו"ם אלא אם כן באה לידו בעוד יום דחשתא הוי כביסו:

אם אין עמו עכו"ם מניחו על חמורו וכדי שלא יהיה חייב ח (ב) משום מחבר (פי' מכניס את חבירו) אי אפשר עקירה והנחה ומניחו לאחר שעקרה יד ורגל ללכת ולאו עקירה היא וכשהגיע לעיר ולו הסכנה ולאחר שתחזור ותעקור רגלה יניחנו ז ומ"א שצריך ליזהר מלהנחינה בקול רם כל זמן שהכיס עליה:

אבל לא יכוכו על החמור אלא יצא ברגליו ואם הוא צריך לצאת חוץ לתחום מקצי מתחילה מן פליסים או מפר מנה (ג) ומצינו הוא חוץ לתחום יכוכו על החמור ולרמוב: (ריב"ם וכ"ה נסס תשב"ן)

אבל אם חמור ותרש ושוטה וקטן יניחנו על החמור ולא יתננו לאחר מאלו:

ותרש וקטן ושוטה יתננו לשוטה שהקטן יבא לכלל דעת תרש וקטן יתננו למי שירצה:

ואם אינם מבטלתנו לאחר מאלו מניחו עליו כשהוא מהלך וגוטלו ממנו כשהוא עומד הגה חזקה כשמניחם להם מתחילה אבל כשנתנן להם ח מבעוד יום מותר בכל ענין

אם

ליתן המיס קודם נפילת הגיטות וקודם נתר המתיקה יפלו ומכבה בידים לו אמתי יגביה הכלי פס נפילת הגיטות אבל בעלית שתחן הלור מרי ליתן עליו מיס כמ"ש סימן ש"ל ה"ה דשרי לעשות מחיצות שבא לו ברד לפני הדליקה א"ל דהכא אין שום דבר מפסיק בין הגיטות והמיס אלא מאיר והמיס תחת הגיטות מחמת אבל בעלית אין המיס תחת האש כדי לבטלו כשישל אלא מן הגד ואין האש טילא לתוך המיס להדיח (תו' שוף כירה ורשב"א) והאחרון נראה עיקר (מ"מ פי"ב) ועי"ל דאסור לעשות מחיצו משבא וברד דדוקא כשמפסיק כלי מרי ובעלית שאני שאינו אלא שלא התפשט האור (תוס): ט כיון שאינו מתכוין לכיבוי וא"כ לא נזרי שיעשה כן בשבת (תו'): י וי"ל אפילו מתכוין לכיבוי וכו' ל"ע דז"ל הסמ"ג אסור ליתן לתוך הכלי מיס אפי' מע"ש משום שהוא מקרב כיבוי הגיטות אפי' לרבנן דאמרי גרס כיבוי מותר שכיון שהמיס בעין ובודאי יפלו הגיטות ובכוונת כיבוי הוא ליתן המיס הרי אינו כמכבה בידים אבל אנו בלוחית שמחיצין שם מיס להגביה המתן אולא יסבר הכלי מותר עכ"ל הרי בהדיא אשם מתכוין לכיבוי אסור ומ"ש כיון שהמיס בעין וכו' והכלי עליו אינו נשרף כוונתו כמ"ש התוס' דדוקא כלים דבטיגות היינו לומר שנפלו ג"כ מתקני מנוחי מו תפילה כי מה דרב חסדא ליתן לתתן שבתר לחיין בעיגן לנוחה כ"ש לאחר מרי חש"ל קרין נפטיל ונפטי בשום דנוק: בתוס' נ"ח דלא תיקן בגרא מעלה הכל לגרהר לא לגלגר כתרי ל"ל פרק מי שהחר אחת דקתמר רבינא הרהר לדיכור דמי דאמ"ב ובדיכור דמי לענין ק"ש מיונא ל"ה מ"מ לאו בדיכור דמי לענין שהה בעל קרי אסור לברהר וקי"ל בס"ב לאחר חצי בכל קרי מהרהר בגנו ולינבר מגרן לא לפניה ונלא לאחריה כלומר לאחר תפילה בהרהר ולינבר מרי דאמ"ב ניחוש לרבי מאיר מחקת בגרא ול"ל דאחר ליחת ל"ה דהרהר קבשמו מלא יגרן אחרי בהרהר אחרי מתי

ופוטרין בתקנתם:

ובתב מר"ן ז"ל בע"י ז"ל והנה יודע דהני מ' שהם שהתקין עזרא בשבל קרי אחר כולם חיים שלוגים בפרים ובדתנן בפ"ב מקוואות בפ"ד מקוואות שמתי בכה"ל בפרי לבעלי קריין אחרי בתפלתו בקולון וכן מרבו שם פרמ"ם ור"ל ששמעון וכ"ם אי בחתו תבית בעל קרי בכתבו עליו ע' קבין מים שפיר בכלי לבמו אבל לאחרים כלומר לאחר לאחרים מ' שהם רשי יקודים לומר מ' שהם מ"מ ותפלינו מאיתיהו דרי יכודים הרי אמוראי חד אחר ל"ל אלא בקרקע אבל בכלים לא ואחר אחר אחרי בכלי ופרטין בשלמה ל"ל אחרי בכלי היינו דקתני ר' יהודה אומר מ' שהם מ"ח אלא לא"ל בקרקע אין בכלים לא

ל"ל בכלים ל"ל בכלים ל"ל בכלים

דאפי׳ מע״ס צריך לעשות כן ואפ״ר סגס דעת הרמב״ם כן אלא שנקט ל׳ הגמ׳ כמנהגו עכ״ל הסמ״ע. וא״כ נ״ע למה סקיל רמ״א מאחר שדברי הגאונים מפורשים לאיסור ודברי הרמב״ם סתומים: ט פחות פחות מד״א. ועומד לפוש בנתייס (ד״מ בשם טור סי׳ שמ״ח) דלא כרי״ז שכתב דלריך ליסב ונ״ע דהא רי״ז בעצמו כתב דעומד לפוש פטור וכ״כ הרמב״ם פי״ג ותלמוד ערוך הוא פ״ק דשבת אלא שם״ל דבכאן כיון שאינו עומד אלא משום שלא יבא לידי איסור לא ה״ל כעומד לפוש לכן צריך ליסב ומיהו בע״א דף ע׳ פירש״י דבעומד לפוש סגי: י סחוך לחשיכה. אבל מבע״י שרי ומ״מ נ״ע דהא בע״א קאמר המוליא כוס בשבת משמע דאפילו האוליאו בשבת עצמו שרי ואפשר דהתם איירי בשוכח והכא במזיד ועשי׳ של״ד סי׳ו: יא הגיע לאחר. נ״ע דכי קאי פורתא לפני הפתח מעייל מר״ה לר״ה וכמ״ש סי׳ו ונ״ל דגבי בהמתו לא החמירו כ״כ: יב טיל כלים. נ״ל דאפי׳ הם יותר מע״ו סאה שרי משום לער ב״ח משא״כ בעגלה דאסור לפטותה כלל כמ״ש ספי׳ של״ג: יג לפי שהם מאוסים. אע״ג דמוקלה מתחת מיאוס מותר היינו היכא דאי אפשר לכסויי ביה מכל אבל הכא לא חזי לכסות שאם יפלו ישתברו (ר״ן): יד שיכול לשמטן. ולא נאסרו מטעם בסים דלדבר האסור כיון שלא היו עליהן ב״ה (עסי׳ ש״ס) ועוד שלא נתכן תחתיהן אלא ע״ד לשמטן (המאור) ועסי׳ ש״ח סכ״ו וכ״ד הרי״ף והרא״ש שהשמיטו הא דבטולם אבל הר״ן כתב דאפילו ביין לבטל כלי מהיכנו לפי שעה אסור והכא שרו משום הפסד מרובה אבל אם הם תחיכות זכוכית רחביות לחלונות דאינא הפסד מועט בשבירתן אסור להניח כרי׳ תחתיהן משו׳ שמבטלן לשעתן וכ״כ הרמב״ם פכ״ח ורי״ו ור״י ח״ו ונ״ע על הרב״ם שהשמיטו מאחר שהו׳ בהדי בנתו״ת לתה טופין הסל לפני כ״ת ס״ס ס״ח סל״ט י״ל דשאני דפרוחים שעשוי לפרוח משם מיד ולינא ביטול כלי כלל (כ״ס ס״ו) ואפשר דאף דעת הריף והרא״ש והס״ע בהרמב״ם מדקטו כלי זכוכית משמע אבל אם אינם כלים לא וכן יש להורות שאין לבטל כלי מהיכנו לפי שעה אלא שם מרוב ולבטל כלי לכל השבת כתב הר״ן אפי׳ במקו״ה אסור ועיי״ש סי׳ רס״ה אבל הת״ח כתב והוסיף דכיון דאתיר הפריקה בשבת מפני הכלים לטלטל ואפי׳ ביטול כלי מהיכנו עכ״ל וכ״כ בס״ג בשם ריא״ז בהדיא וכ״מ ברש״י בד״ה והא איכא נער ב״ח ואתי דאוריתא ודאי דהכא בשל מהיכנו עכ״ל (ועבה״מ סי׳ ר״ס) משמע דאותר לבטל כלי מהיכנו במקום ה״מ והא דקפריך והא קמבטל כלי מהיכנו היינו משום שיטול לשמיר כללא דמלתא בשליפי זוטרתי שיטול לשמטן דאינו מבטל הכלי אלא לפי שעה עדיף מפריקה בשבת דעכ״פ מטלטלן קלת כמ״ש הת״ח בנחת עדיף מביטול כלי לכל השבת כמ״ש הת״ח ואפילו ביטול כלים וכו׳ והכל שרי במקום ה״מ והו יודע שעכ״פ אסור לשתוי עליה כשאר מסתמא בב״ח ואתו׳ כתבו כשאני שקין מונחין על החמור מ׳ מימין ומ׳ משמאל ומקומרין יחד והקשר מונח על גבו של חמור ומ״ש מ״ש לדחוי לא״כ יגביה השקים ונשמכין שתי השקין בכריסו של החמור וה״ל נדדי ואסור עכ״ל: טו מניח ידו עליה. מפני הרואי׳ ותשוב בזיון לתפילה בעדה התירו לו להניח דרך מלבוש לעיר (רש״י): טז דומקין קאי. ואם עיהד לתקן הסאתו פטור (רמב״ם פי״ג ונ״מ מל״ר ש״ל) מ״ש: בכיסו. דכיון דאינו כבד ל״ל הכירה בריה: יח דה״ה לכיסו. היינו במקום שאין יכול להוליכה ע״ז אות פתוח מד״א כגון שהתירו לפתוח בפתח מדל״ת ולדידן דאין לנו ר״ה נמורה אפשר דלכ״ע שרי בכ״ג: יט יכול לילך עמו. כיון שהוא בידו ויכול להניחו בכל מקום שירצה כמ״ש סי׳ ש״ס ס״ג. ונ״ע בשבת דף ל״ח מ״ש הגריטו לה שתין לקי׳ עד שיגיע התוקע הסופר וי״ל דעכ״פ עדיף שלא יבוא לידיכך: כ ואם הוא בשוק. ומ״מ מקום שאין עירוב (שם) ונ״ל דאם מתירה יקחוהו בשוק דשאי לרון כמש״ל: כא אסור ליטלו. ואסור לומר לעכו״ם ליטלו כמ״ש בסס״ח:

רסז א מקדימין. כתב הטור סי׳ רל״ג בשם הרי״ן נאות במקום שנהגו כרבנן שאין מתפלל ערבית אלא משחשיכה אין להתפלל מסכימין לדעת מ׳ כוותייהו מקמי דלא כרי״ן גיאות עכ״ל ב״י ונ״ע דבגמרא אמרינן מדלגי רב של שבת בע״ש ס״מ דהלכה כר״י משום דלכ״ע וכ״כ הרא״ש שם דכלם כר״י ס״ל וכ״כ בס״ג וכ״כ הב״מ פ״ג מתפל׳ דדעת הרמב״ם דשבת וחול שוין וא״כ דבריו סותרין זה״ל אלא דבע״ש רשאי להקדים דדוקא נבי מ״ש בעי׳ לדבר מלוה ע״ש ודוק ונ״ע דהוא נגד הגמרא: אחר״כ מלאתי שכתב בהג״ה ח״ל דרב אל בע״ש ולגלי ר׳ ירמיה אחוריה תפלה של חול ולא פסקיה לר׳ ירמיה ס״מ דלאו עד פלג המנחה בלחוד היא דמגלינן מקמה ומכאן ואילך קאמר רב דהא לא פסקי׳ לר׳ ירמיה דלגי מנחה ורב הכי סבר אי בעי לגלויי של שבת בע״ש מגלי כלומר מוסיפין מחול על הקדש עכ״ל דידיה דמעיקרא הוי בעי לאיפסקי מרב דהלכה כר״י אבל להמשקי׳ דאי בעי עביד כמר ורבו דאשי לא הקדיש בע״ש אלא בחכילה ולא בשתיה הרמב״ם למעיין שם דלא כמ״ש בכ״מ: ונ״ל לתת טוב טעם דהא תפלת ערבית מתקנה כנגד איברים ופדרים שמתעכלין בלילה ונכנסין לגוף ליתנן דאמרי׳ ולא עולות חול בשבת כדאי׳ בשבת דף ק״ד וביומא דוה בב״ס׳ ולא בשם הכל בו ועוד דהמרדכי כתב דרשאי לעשות פשם בו

רסז דין התפלה בע״ש. ובו ג סעיפים:

א בתפילת המנחה דערב שבת אין נופלין על פניהם: ב ובפלג המנחה יכול להדליק ולקבל שבת ערבית ואחר

ז אם אין עכו״ם שום אחר מכל אלו (ר) ישלשלנו ט פחות פחות מד׳ אמות ודוקא כיסו או מצ״אה שבאה לידו ואבל אם לא באה לידו לא:

ח יש אוסרים דדוקא מי שהחשיך לו בדרך שהיה פבור שעדיין יש שהות ביום אבל מי שיצא מביתו ז סמוך לחשיכה ושכח והוציא לרשות הרבים לא התירו לו שום אחר מהדרכים האלו:

ט יא הגיע לחצר החיצונה המשתמרת יב נוטל מעל החמור כלים הנטלים ושאינם נטלים מתיר את החבלים והשקים ונופלים יאם היתה טעונה כלי זכוכית שאסור לטלטל׳ כגון שהם כוסות של מקדי דם שאין ראוים בשבת לכלום יג לפי שהם מאוסים ואם יפלו לארץ ישברו מניח תחתיהם כרים וכסתות ודוקא כמשואות קטנים יד שיכול לשמטן מתחתיהן אבל אם הם גדולות שאינו יכול לשמוט הכרים מתחתיהן אסור להניחם תחתיהן מפני שמבטל כלי מהיכנו (פירוש מהתחתים שהיה מוכן לו) אלא פורקן בנחת שלא ישברו ולא יניחם על הבהמה משום צער בעלי חיים:

י חשכה לו בדרך והפילין בראשו או שיושב בבית הסדרש בשדה וחשכה לו (ה) טו מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו ואם יש בית סמוך לחוסה שנשמרים בתוכו מניחן שם:

יא היתה חבילתו מונחת על כתיפו וקדש עליו היום רץ תחתיה עד ביתו ודוקא רץ אבל לילך לאט לא כיון דליה היכירא אתי לסעבר עקירה והנחה יז דומקין קאי ולאו אדעתיה אבל רץ אית ליה היכירא וכי מטא לביתיה כי היכי דלא קא פורתא ואשתכח דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד זריק לה כלאחר יד דהיינו שלא כדרך זריקה כגון מכתפיו ולאחריו:

יב יש אומרים דדוקא בחכילה התירו לעשות כן אבל יח לא בכיסו יש אומרים יח דהוא הדין לכיסו:

יג ומי שסכת כיסו עליו בשבת אם הוא בגיתו יט יכול לילך עמו לחדר להחיר חנורו וליפול שם להלניאו כ ואם הוא בשוק (ו) אסור להניחו לגיתו רק עתיד חנורו בשוק והוא נופל ואומר לעכו״ם לשברו ואם מניחו מין לחוס (מגודה מסכ׳ ביצה כ״ו סי׳ פ״ם) ועי״ל סי׳ פ״ו אם הכיס חפור בגגתו מה

יד מצא ארנקי בשבת כא אסור ליטלו אף על פי שירא פן יקדמנו אחר:

(ר) ישלשלנו פחות מד״א. דבר פשוט שזה אין מועיל אלא בר״ה או כרמלית שהאיסור הוא משום טלטול ד״א ע״כ מהגי׳ מר״ה לכרמלית וכ״ם לר״הר דהאיסור משום הוצאה מרשות לרשות ואפי׳ דאסור אפי׳ בחלי אמה לא מועיל זה וכ״כ רש״ל בתשובה סי׳ לא יעלנו בפחות מד״א. ובשם הר״ר יהוחם בהגהות מד״א לריך ליסב בכל מקום אלא״כ אע״פ שעומד חיב אחת הוא ואפילו בכרמלית מלקות מדרבנן בכל״ל. דזהו אם א׳ מקו לבד א׳ מקו אבל אם א׳ מקו לבד ומד״א ל״ל ליסב שם׳ דבר הוא מעשה חדש בכל״ל. מניח ידו עליהם. אלא והתירו לו להכניסם לבגדיו מלבוש משום בזיון: (ו) להכיאו לביתו אלא אחת זה כיון שכבר הבאת בגדו סתו׳ לזה דה״ה כגיתו דלעיל. ומדברי הרמב״ם דהאי דינא אין לאוס דה״ה כ״ל כדיעה הראשונה הלא אלא בחכילה ולא בגיתו דמילי דרבנן ניתו בשבת לא הפסיד כלל. רשו אחר

רסז

פרי חדש

סימן פח

לא מ״מ לתחויי מחלי ומסכנא לתחויי היום מתוכין תלמ׳ דכ״ש היום מחוכין כפרים הגם דמר מבסיר מ״מ לטבול בעודם בכלי אחר סבר מחמעיי מבן מתוכין בעיגן מיהת מיהו בקרקע כיון מגילם עכ״ל:

ואיבא למידק מהא דגרסינ׳ כס׳ מר שאתו מ״ל רב מוגת לרבנן דבחי מסני מה מהם מוכלין בעבילם אז לי מהוס ניכם חפסר מרחמנות מ״ל רב מתוין מ״ל רב מגילה חבבת וכי ים מגילה חבבה קאי כוותך ע״כ וק׳ וכי רב חבבת ורב אדלת מגיגא אחבביה מקמוחתא וניחא מגיגא דמגיגא מהם דכיון מהם מוכלין חבבתה לם חחין ובחחריכן מ״מ דמבטלים מגילם בחחין מו מיכא מוכלין ניחבו מ״ל דבהוסמתא אוכא מגיגא כין ל״ה לר׳ יוחנן לי מוס מחוכין מוכלין לבטל קרי לו לא ורבנן דסוי מוכלגי ולא מגילי חבי׳ לאחריני מהוס דמיל בהבנה אחרו׳ מ״ל דקאמר ר׳ יוחנן אחת לאחריי מיים מחוכין מ״ל דבריכתה מגיב בכלים מ״ל בחרתי וס״ל דבעיגן מגילם זו בחקום בכחר מגיגא וחיים מחוכין מפולין אפי׳ לבטל קרי לאחר לאחריים אחרני דמחוכות אחרים כרבי יוחנן וניחבו לאחרי׳ כבר מגיגים ורב מוכל מ״ל בהבנה אחרים דמרי׳ מ״ל לאחרי כלים וכבר זה בחים בחוכין אפי׳ מ״ל חוכה דמרי ובי׳ מיתה דמגיגי בחרתי ובחוכות בהוסמתא ליהו מוסק בל׳ ומוכה בחים אחרי׳ כחוכים אחתך מ״ם יחבחר לן מחים מוכלין מ״ל ולא לגיגא אלינא דר״יוחנן לן למ״ל בר פלגנהיה דמ״ל לבהנה אמורת דמשמרם בחים אחת דמ״ל לאחרי׳ מים מחוכין כ״ם רבנן מבלי בחר׳ מחוכין אפי׳ לבטל רבי בשבוה בחרים ואחרני לאחרי׳ אחרי׳ מ״ם מבחרים ובן מים׳ ובבחרים בחוסמתא אלא דמיכה לאיפר. דלבינן דקיחה לן בחת חוסמ בין מוכם לגיגא בנחם לא אחרים מגיגין אחר

רסז דין התפלה בע״ש. ובו ג סעיפים:

א בתפילת המנחה דערב שבת אין נופלין על פניהם: ב ובפלג המנחה יכול להדליק ולקבל שבת ערבית ואחר

ז אם אין עכו״ם שום אחר מכל אלו (ר) ישלשלנו ט פחות פחות מד׳ אמות ודוקא כיסו או מצ״אה שבאה לידו ואבל אם לא באה לידו לא:

ח יש אוסרים דדוקא מי שהחשיך לו בדרך שהיה פבור שעדיין יש שהות ביום אבל מי שיצא מביתו ז סמוך לחשיכה ושכח והוציא לרשות הרבים לא התירו לו שום אחר מהדרכים האלו:

ט יא הגיע לחצר החיצונה המשתמרת יב נוטל מעל החמור כלים הנטלים ושאינם נטלים מתיר את החבלים והשקים ונופלים יאם היתה טעונה כלי זכוכית שאסור לטלטל׳ כגון שהם כוסות של מקדי דם שאין ראוים בשבת לכלום יג לפי שהם מאוסים ואם יפלו לארץ ישברו מניח תחתיהם כרים וכסתות ודוקא כמשואות קטנים יד שיכול לשמטן מתחתיהן אבל אם הם גדולות שאינו יכול לשמוט הכרים מתחתיהן אסור להניחם תחתיהן מפני שמבטל כלי מהיכנו (פירוש מהתחתים שהיה מוכן לו) אלא פורקן בנחת שלא ישברו ולא יניחם על הבהמה משום צער בעלי חיים:

י חשכה לו בדרך והפילין בראשו או שיושב בבית הסדרש בשדה וחשכה לו (ה) טו מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו ואם יש בית סמוך לחוסה שנשמרים בתוכו מניחן שם:

יא היתה חבילתו מונחת על כתיפו וקדש עליו היום רץ תחתיה עד ביתו ודוקא רץ אבל לילך לאט לא כיון דליה היכירא אתי לסעבר עקירה והנחה יז דומקין קאי ולאו אדעתיה אבל רץ אית ליה היכירא וכי מטא לביתיה כי היכי דלא קא פורתא ואשתכח דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד זריק לה כלאחר יד דהיינו שלא כדרך זריקה כגון מכתפיו ולאחריו:

יב יש אומרים דדוקא בחכילה התירו לעשות כן אבל יח לא בכיסו יש אומרים יח דהוא הדין לכיסו:

יג ומי שסכת כיסו עליו בשבת אם הוא בגיתו יט יכול לילך עמו לחדר להחיר חנורו וליפול שם להלניאו כ ואם הוא בשוק (ו) אסור להניחו לגיתו רק עתיד חנורו בשוק והוא נופל ואומר לעכו״ם לשברו ואם מניחו מין לחוס (מגודה מסכ׳ ביצה כ״ו סי׳ פ״ם) ועי״ל סי׳ פ״ו אם הכיס חפור בגגתו מה

יד מצא ארנקי בשבת כא אסור ליטלו אף על פי שירא פן יקדמנו אחר:

(א) איני חייבים שומר ט׳. פי׳ וגם ושמור לאחיו לא יאמר. וכתב הטעם בשור כדאיתא בת׳ שבשבת אי׳ שמירה שהשב׳ ומיהכנין לתור סוסיק ושמרו בני ישראל ונו׳ לומר שאם ישמרו שבת אי׳ ר׳ל׳ ונכתבים אי׳ שאחר׳ סיים מתפלל ערבית בלילה אף בש׳ע׳ והע׳ש׳ כתב דרבנו תודוס בע׳ש ולא עיין בגמ׳ גם מ׳ש דפליגי ר׳י ורבנו בפלוגתא דת׳ה והלכתא כמ׳ש סי׳ רל׳ג ולא דק כלל דהא רבנו לא הזכירו כלל פלג המנחה ואין שום רמז לדבריו גם מ׳ש דלהלכתא הוי פלג המנחה ב׳ שעו׳ ותחלה קדש ל׳ה לא דק דאם מתחבין הוים מהגן החתם עד השקיעה הוי מיל ב׳ תומשי שעה ול׳ה הוי ב׳ שעות ונ׳ רביעית שעה וחלק עשרי עסי׳ רס׳ח ומ׳ש סי׳ תל׳ג גם מ׳ש דיש ל׳ח לענין יחיד שעטה וכו׳ ל׳ל דהוה בכלל דהא בגמ׳ קאי אליבא דרב דס׳ל כר׳י ע׳ש וכתב הכ׳ה דיטול לקבל שבת קודם תפלת ערבית. כתב המ׳מ לא׳ש שהבע׳י קדש לו הבדיל מותר לו לערב לאכול בקדוש זה ולאכולו לעשות מלאכה בהבדלה ווחה דעת קצת מן הגאונים וכ׳כ מן האחרונים וכדברי רבינו וכן עיק׳ עכ׳ל וכ׳כ בס׳ עור׳ח בסס רסב׳ח ובמרדכי פ׳ב דמגיל׳ כתב דתמ׳ד תוס׳ שבת דרבנן אפ׳ה יוצא משמיעה בקידוש זה כיון דבשעה שמקדש יצא אח׳כ לחזיר דאורי׳ ע׳ש שהאריך: וצ׳ע דהא קמן איכו מוצא הגדול כמ׳ש סי׳ קפ׳ו ואף עכ׳ג שיבא אח׳כ לידי חיוב לאחוריתא ע׳ש ועמ׳ש סי׳ רס׳ז ס׳כ: כתוב בפל׳ה בשם ס׳ח דמ׳מ צריך לאכול כזית בלילה הבל׳ח סי׳ כדי לקיים ג׳ סעודות בשבת וכ׳כ הב׳ח סי׳ קע׳ב בשם ר׳ל מפרחא וכ׳מ בר׳ח ח׳ח ומשמע דיכול לנטר הסעודה מבע׳י וכ׳כ בח׳ה סי׳ ת׳ כדאיתא ולאכול מיד. הקשה הרב׳ה הא קי׳ל דאסו׳ לאכול קוד ק׳שו׳ל כיון שקרא מבע׳י מפלג המנחה ואיכך אע׳ג דאיכ׳ מ׳ד צריך לחזור ולקרות משחחשך מ׳מ רשאי לאכול קוד עכ׳ל ולא ראה מ׳ש הרא׳ש דרב קרא ק׳ש אחר ל׳ה ולא סמך גאולה לתפלה ומה שאכל קודם ק׳ש הייטו שהתחיל לאכול חצי שעה קודם ומנה וכ׳כ ל׳ח ועמ׳ש סי׳ רל׳ה: ועב׳פ המוסכי׳ לתפלל ערבית בע׳ש מבע׳י מ׳מ כשגיע חצי שעה שקוד לזמן ק׳ש אסורין להתחיל לאכול דהם לא נפקי בכלל בק׳ש דיומא: נ כיון שהגיעו׳ משמ׳ דת׳ל׳ כי אל שומרו וכו׳ וכ׳ח קורא תגר על האומרים לאחו ובלבוש ייסב המנהג ע׳ש. ובתקנגו ס׳פ ויחי כתב בפי׳ הגקרא קשת יהודה ח׳ל ומשמר עמו ישראל כתלו מחיה שעל שאר לאומות שולטין המזיקין והקב׳ה שומר ישראל ע׳כ לאומרים שאחו ובלבוש ומשמר עמו ישראל כתלו מחיה שעל שאר לאומות שולטין המזיקין והקב׳ה שומר ישראל ע׳כ לאומרים שאחו ומשמר עמו ישראל ח׳ל דמשמע על כלל ישראל אבל ומשמר לאחיו י׳ל דקאי אכל יחיד ויחיד וכן נכון:

רסח א שמר לאחיו ברכה: דבדין הוא דבעי לנויי י׳ח בשבת אפי׳ במוסף אלא שמרחו דבגן ויכין שהתחיל נמחר וי׳ל מלבדמוסף לא בעי לנויי י׳ח מדינא: ב בחמצע ברכה. אפילו בחתם חונן דלא כש׳ג (ל׳ה): ג הל׳ התחיל בשל חול. ואפי׳ אמרה לגם תפלת שב׳ מתחיל בחתם ואע׳ג דכת׳ הרא׳ש דלא מלינו שהתא הברכ׳ נפסד בחסרון הכונה לא מסכי׳ עליה דאחר׳ כתב עלי׳ בלית ולכן מזה מוכרח מקריכת׳ם מפרש׳כ׳ וכו׳ והיכא דידע שהוא שבת לאו טעות מקריכת׳ם דאחר׳כ׳ וכו׳ ע׳כ׳ל ת׳ה: מבואר דאזל לדעת רש׳ח אבל מתחיל בשל חול ל׳ה בשחרית שדיבר נ׳כ שלא כהגון וכת׳ס סי׳ ר׳ט ולכן הסמיט הרב׳ מ׳ם בת׳ה אפי׳ אי קאי בחתם קדשת אי בחתם אחד מ׳מ אם אינו מזכיר בהוייתו. ל׳ל לנבדך בחתם שבת קדשך אוסכי׳ שיך (ס׳ח סי׳ תתפ׳ב) ובע׳ש כתב בשם כ׳ג מהב׳ה לומר בחב דאם התפ׳ש מקדש השבת לא יצא ל׳ה בי׳ע וה׳ה בי׳ע שני (ת׳ד ק׳ד): ד לא יצא. ה׳ה בי׳ע ה׳ה בי׳ע שני (ת׳ד ק׳ד): ה לשבת יצא. דין זה ל׳ע דהא בסי׳ תפ׳ז ברע שני בחתם בשל יום אחר ול׳ע אע׳פ שהזכיר ל׳ע בחמצע כיון דחתם שלא כדין וכמ׳ש סי׳ ר׳ע וכ׳ש הוכיח דלא קבע ברכה כלל לשבת הזכיר של שבת אם לא ל׳ע וכדר׳ש משמע דוקא במוסף יצא וכ׳מ ברמב׳ם ע׳ש ועמ׳ש שם: בבלבו נסתפק אם סמק בחתם אלא לשל שבת: (וע׳ל שבת בשחרית עיין סימן קכ׳ו): ו חפשעה בתפלת שבת והחליף (ר) של זו בזו אינו חוזר ויש אומרים ח שאם החליף של ט מוסף באחרת או אחרת בשל מוסף חוזר: ו חוזרים לומר ויכולו משום יום טוב שחל להיו׳ בשבת שאין אומרי׳ אותו בתפלה ונם לחוצא לפי שאינו יודע ואומרים אותו בקול רם ו׳ (ה) ומעומד:

רסח א אומר ויכלו בתפלת ערבית: ב אם טעה והתחיל תפלת החול א (ג) נומר אותה ברכה שנזכר בה ששעה ומתחיל של שבת לא שנא נזכר בברכת אתה חונן גלא שנא נזכר בברכה אתה משאר הברכות בין בערבית בין בשחרית מוסף ומנחה (ג) ויש אומרים דבמוסף פוסק אפילו ב באמצע ברכה: ג אם היה סבור שהוא חול והתחיל ארעתא דחול וסיר בשאם׳ תיבת אתה נזכר קודם שאבר חונן ג הוה ליה התחיל בשל חול ונומר אותה ברכה אבל אם היה יודע שהוא שבת ושל׳א בכוונה התחיל תיבת אתה אפילו אם הוא בתפלת שחרית שאינו פותחת באחד׳ אינו נומר ברכת אתה חונן דאשבינן ליה כטעה בתפלת שבת בין זו לזו: הגה דהרי יכול לומר אתה קדש אתה אחד: (תרומ׳ הדשן סי׳ י׳ד) ד אי שהתפלל תפלה של חול בשבת ולא הזכיר של שבת ד לא יצא ואם הזכיר של שבת בתוך י׳ח אף על פי שלא קבע ברכה ה לשבת יצא:

כגה ונמוסף אפילו לא אמר רק ונעשה לפניך את מוכותינו בתפילת יום ובקרבן מוסף יצא (נ׳י׳ פי׳ רפ׳ו בשם הרא׳ש פי׳ ס׳פתו)

ה טעה והתפלל של חול בשבת ולא חזכיר של שבת אם עקר רגליו חוזר לראש ואם ו לא עקר רגליו אע׳פ שסיים תפלתו ז אינו חוזר אלא לשל שבת: (וע׳ל שבת בשחרית עיין סימן קכ׳ו): ו חפשעה בתפלת שבת והחליף (ר) של זו בזו אינו חוזר ויש אומרים ח שאם החליף של ט מוסף באחרת או אחרת בשל מוסף חוזר: ו חוזרים לומר ויכלו משום יום טוב שחל להיו׳ בשבת שאין אומרי׳ אותו בתפלה ונם לחוצא לפי שאינו יודע ואומרים אותו בקול רם ו׳ (ה) ומעומד:

רסח א (א) אומר ויכלו בתפלת ערבית: ב אם טעה והתחיל תפלת החול א (ג) נומר אותה ברכה שנזכר בה ששעה ומתחיל של שבת לא שנא נזכר בברכת אתה חונן גלא שנא נזכר בברכה אתה משאר הברכות בין בערבית בין בשחרית מוסף ומנחה (ג) ויש אומרים דבמוסף פוסק אפילו ב באמצע ברכה: ג אם היה סבור שהוא חול והתחיל ארעתא דחול וסיר בשאם׳ תיבת אתה נזכר קודם שאבר חונן ג הוה ליה התחיל בשל חול ונומר אותה ברכת אבל אם היה יודע שהוא שבת ושל׳א בכוונה התחיל תיבת אתה אפילו אם הוא בתפלת שחרית שאינו פותחת באחד׳ אינו נומר ברכת אתה חונן דאשבינן ליה כטעה בתפלת שבת בין זו לזו: הגה דהרי יכול לומר אתה קדש אתה אחד: (תרומ׳ הדשן סי׳ י׳ד) ד אי שהתפלל תפלה של חול בשבת ולא הזכיר של שבת ד לא יצא ואם הזכיר של שבת בתוך י׳ח אף על פי שלא קבע ברכה ה לשבת יצא:

כגה ונמוסף אפילו לא אמר רק ונעשה לפניך את מוכותינו בתפילת יום ובקרבן מוסף יצא (נ׳י׳ פי׳ רפ׳ו בשם הרא׳ש פי׳ ס׳פתו)

ה טעה והתפלל של חול בשבת ולא חזכיר של שבת אם עקר רגליו חוזר לראש ואם ו לא עקר רגליו אע׳פ שסיים תפלתו ז אינו חוזר אלא לשל שבת: (וע׳ל שבת בשחרית עיין סימן קכ׳ו): ו חפשעה בתפלת שבת והחליף (ר) של זו בזו אינו חוזר ויש אומרים ח שאם החליף של ט מוסף באחרת או אחרת בשל מוסף חוזר: ו חוזרים לומר ויכלו משום יום טוב שחל להיו׳ בשבת שאין אומרי׳ אותו בתפלה ונם לחוצא לפי שאינו יודע ואומרים אותו בקול רם ו׳ (ה) ומעומד:

רסח

ויאמרו אותו ביחד (טור) וכ״ע דבח״מ סי׳ כ״ח כתב דכל עד אות׳ בפ״ע בעינן להעיד להקב״ה דהיינו עשרה ואם יש לה יחיד לאומרה לא יתפלל בעם עדות אלא בקורת כתורה כנגע״ד: (ו) ברכה א׳ מעין״ו. כתב משום שכבת זמירין שבתי כנסיות שלהם היו בשדות ותקנו אותה בני אדם שמתחרין זמות בתפילין ויבטלו דאין עדות ליחיד ועדה שלהם מיסיימו תפלתם בעוד מתריך כראיתי בפ״ת: (ז) יש שחב כו׳. דאפילו בשבת לא אמרו ליה אלא משום סכנה ומתי דתיקון תיקון ומה דלא לא תיקון: (ח) בבית הכנסת כו׳. פי׳ שתפללין בביתם ונראה כ״ש אותן שמתפללין לפרקים בתנין בבית הכנסת הולכים לב״ה הא בתחנים מבית קבוע עפי׳ להתפלל ואפ״ה אין הדין כש בב״ה לענין זה כ״ש בה ובכל דלגבי דידן אינו אלא מנהג אפילו בב״הכ קבוע אין בטור אלא משום כ״מ בטור אלא משום סכנה עדיין תקנה בתקון ס״ס עדיין קבוע כון ובכל שאין קבוע אין ות״ת כראיה דאותן שקבוע להתפלל על אחה יחוש שרגילים לעשות בירודים דומה לב״הכ קבוע ואמרים ברכה זו: (ט) אין לדבר בטור בסס ס״ת מעבה שראה לחסיד א׳ בתוקן(פ״ת לאחר מותו) ופנו מוריקות לאה פנוך מוריקות אל שהיתי מדבר ביטוי בכתה הגיבור אומרים וכמנן וביתנדל עכ״ל:

ל״ל דיחיד המתפלל אין חוזר לומ׳ ויכולו דאין עדות ליחיד ועדה שלהם לפס עדות אלא בקורת כתורה כנגע״ד: (ו) ברכה א׳ מעין״ו. כתב משום שכבת זמירין שבתי כנסיות שלהם היו בשדות ותקנו אותה בני אדם שמתחרין זמות בתפילין ויבטלו דאין עדות ליחיד ועדה שלהם מיסיימו תפלתם בעוד מתריך כראיתי בפ״ת: (ז) יש שחב כו׳. דאפילו בשבת לא אמרו ליה אלא משום סכנה ומתי דתיקון תיקון ומה דלא לא תיקון: (ח) בבית הכנסת כו׳. פי׳ שתפללין בביתם ונראה כ״ש אותן שמתפללין לפרקים בתנין בבית הכנסת הולכים לב״ה הא בתחנים מבית קבוע עפי׳ להתפלל ואפ״ה אין הדין כש בב״הכ לענין זה כ״ש בה ובכל דלגבי דידן אינו אלא מנהג אפילו בב״הכ קבוע אין בטור אלא משום כ״מ בטור אלא משום סכנה עדיין תקנה בתקון ס״ס עדיין קבוע כון ובכל שאין קבוע אין ות״ת כראיה דאותן שקבוע להתפלל על אחה יחוש שרגילים לעשות בירודים דומה לב״הכ קבוע ואמרים ברכה זו: (ט) אין לדבר בטור בסס ס״ת מעבה שראה לחסיד א׳ בתוקן(פ״ת לאחר מותו) ופנו מוריקות לאה פנוך מוריקות אל שהיתי מדבר ביטוי בכתה הגיבור אומרים וכמנן וביתנדל עכ״ל:

ח ל׳ואומר שליח צבור (ו) ברכה אחת מעין שבע״ ואין היחיד אומר אותה:

הגה מיסו אם היחיד רוצה להתפיר על עצמו יכול לאומרה בלא פתיחה

יא וכלא חתימה (מהרדרכם וכל בו)

ט (ז) ״ש שחל להיות בשבת יב אינו מזכיר של יום טוב ברכה ״מעין שבע (פי׳ ברכת אל עליון קונה וכו׳)

י ״אין אומרים ברכה מעין שבע יג (ח) בבית חתנים ואבלים יד דליכא טעמא דמאחרין לבא שיהיו ניזוקין:

״אף בשבת שאחר י״ט אומרים ברכה מעין שבע:

(ט) ״אין לדבר בשעה שאומרים ויכלו ולא בשעה שאומרים ברכה מעין שבע:

יג ״אם התפלל של חול ולא הזכיר של שבת או שלא התפלל כלל ושמע משליח צבור ברכה מעין שבע מראש טו ועד סוף יצא:

רסט דין הקירוש בבית הכנסת. ובו סעיף אחד:

(א) ״נוהגין לקדש בבית הכנסת ואין לסקדש לסעום מיין הקירוש אלא א״ מסעיסו לקטן ״ראין קירוש אלא בסקום סעודה (וע״ל סימן רע״ג) וסעיקרא לא נתקן אלא בשביל אורחים ב דאכלי ושתי בבי כנישתא להוציאם י״ח ועכשיו אף על גב דלא אכלי אורחים בבי כנישתא לא בטלה התקנה זהו טעם הסקומורת שנהגו לקדש בבית הכנסת דאבל ג. יותר טוב לאנהגה של״א לקדש בבית הכנסת וכן סנהג א״י: הגה ונהגו לעשות בסעה סמקדשין בבית הכנסת:

ער לומר משנת במה מדליקין. ובו ב סעיפים:

א ״נוהגים לומר (א) פרק בסס מדליקין ״והספרדים אומרים אותו א״ קודם תפילת ערבית והוא חנכון:

רסט (א) נוהגים לקדש בב״הכ. בטור מביא דברי הגאונים

נאון ותמה עליהם מלד הדין אבל בלתה הם מ״ל ביאור לשון אין כי כתן ומרווח מלא עליהם כי הלי״ פרק עושים קידוש הא׳ בשביל רפואה והיינו בב״הכ והכלי בבית משמ״ בסקום סעודה והוא דבר תמוה דא״כ יש ברכה לבעלה ח״ו גם הטעמיה שכתב רב נטרונאי דהיא משום רפואה סתם ואחל נסב על עניניהם ותו דמתחלה לא הבינא רפואה סתם ואח״כ אגל עינים הבינא דאיתרי פסיעה ח׳ כו׳ ונגלה דבר של הדברים דר״נ נאון מפרש הא דאתרי׳ אין מקדשין אלא בסקום הטעם לא כהרי״ מביא ב״י משום דרבנן אסוכה לקרא דלשבת עונג בסקום עונג תהא קריאה אלא משום רפואה לאפשר זה קבלה בידו שסעוה שעוה אחר הקידוש היא רפואה נולכן הקידוש לטעיזה והיינו הסעודה כמ״ש הטור ס״ם רע״ג בסס דשתית כוס מקרי בסקום סעודה בלא אלא אין חיוב טעיזה משום הקידוש עלמו דהקידוש הוא בלא״ה ואפילו בלא יין בלל סי׳ מן בקידוש כמ״ש התו׳ פ״ע דף ק״ו אלא דאשמטום ביחד בשביל הר ועניין הקידוש בב״הכ של ר״נ נאון היה בודאי אלא היו בלא לשמר מכוס הקידוש שזה דבר זר ומ״ש ומה שטעמין כל הלכו׳ אין פירש אלא ה״ק דכל הלכות טעמין בביתם אחר הקידוש מפני הרפואה ולא היו שותים אלא אפשר שא״ היה שותה אלו מהנו לתיקון ואלו נתנו על עיניהם משום רפואה כדאתרי׳ פסיעה בסס כו׳ ול״ל דוקא לרבי׳ דלעיל שכר רפואה אבל הטעיזה לא אלרך לתיקון עיקר הפי׳ של קידוש במקום סעודה כמ״ש אלא דכאן בנתיה לא ולא שתו לריך לרפואה אלא זה רפואה ואלא ביאור הדברים לא דאין קידוש אלא במקום סעודה מ״מ מקדשין בב״הכ דהטעיזה שם היינה מטו׳ מלות הקידוש ומה שטעמין כל הלכות בבית שלא מלד חובת הקידוש דהקידוש הוא אפיר בלא״ה כן הוא בבית שמקדש בב״הכ ונותן לכבוד ולא שתו רק שתו על עיניהם דנסה זה לרפואה כתו דאתרא משום פסיעה נסה כו׳ ואל״ל פ״ת שמקדש בב״הכ ונותן לכבוד ולא שתו רק שתו על עיניהם דנסה זה לרפואה כתו דאתרא משום פסיעה נסה כו׳ ואל״ל פ״ת עדיף עפי הרפואה שתהיה בביתם אח״כ בטעיזה לזה תי׳ משום דאיכא מאן דליה ליה יין ולא תהיה לו רפואה זו הלכך תקנו לקדש בב״הכ היין ולשום על עיניהם מלא יהיה שביהם בידם מלות הקידוש אע״ג דלא טעמו דהטעיזה משום רפואה ולאין רפ״ה בתה שטעמין על כל״ל נכון פי׳ דברי ר״נ נאון ומתורץ קושית רבינו הטור ג״כ עליהם בס״ד:

ער (א) פ״ בתה מדליקין. לפי שיש בו דין הדלקה וג׳ דברים של״ל בתוך ביתו עם הזכרה ב״ש אחל בעל״ח אותו מפני שאין הכל יודעים שאסור לעשה בלא עדות אלא בקורת כתורה ל״ל שאין מעשה דרבי אלעזר בן עזריה ואם יש לה יחיד ועדה שלהם לפס עדות אלא בקורת כתורה כנגע״ד: (ו) ברכה א׳ מעין״ו. כתב משום שכבת זמירין שבתי כנסיות שלהם היו בשדות ותקנו אותה בני אדם שמתחרין זמות בתפילין ויבטלו דאין עדות ליחיד ועדה שלהם מיסיימו תפלתם בעוד מתריך כראיתי בפ״ת: (ז) יש שחב כו׳. דאפילו בשבת לא אמרו ליה אלא משום סכנה ומתי דתיקון תיקון ומה דלא לא תיקון: (ח) בבית הכנסת כו׳. פי׳ שתפללין בביתם ונראה כ״ש אותן שמתפללין לפרקים בתנין בבית הכנסת הולכים לב״ה הא בתחנים מבית קבוע עפי׳ להתפלל ואפ״ה אין הדין כש בב״הכ לענין זה כ״ש בה ובכל דלגבי דידן אינו אלא מנהג אפילו בב״הכ קבוע אין בטור אלא משום כ״מ בטור אלא משום סכנה עדיין תקנה בתקון ס״ס עדיין קבוע כון ובכל שאין קבוע אין ות״ת כראיה דאותן שקבוע להתפלל על אחה יחוש שרגילים לעשות בירודים דומה לב״הכ קבוע ואמרים ברכה זו: (ט) אין לדבר בטור בסס ס״ת מעבה שראה לחסיד א׳ בתוקן(פ״ת לאחר מותו) ופנו מוריקות לאה פנוך מוריקות אל שהיתי מדבר ביטוי בכתה הגיבור אומרים וכמנן וביתנדל עכ״ל:

רסט (א) נוהגים לקדש בב״הכ. בטור מביא דברי הגאונים נאון ותמה עליהם מלד הדין אבל בלתה הם מ״ל ביאור לשון אין כי כתן ומרווח מלא עליהם כי הלי״ פרק עושים קידוש הא׳ בשביל רפואה והיינו בב״הכ והכלי בבית משמ״ בסקום סעודה והוא דבר תמוה דא״כ יש ברכה לבעלה ח״ו גם הטעמיה שכתב רב נטרונאי דהיא משום רפואה סתם ואחל נסב על עיניהם ותו דמתחלה לא הבינא רפואה סתם ואח״כ אגל עינים הבינא דאיתרי פסיעה ח׳ כו׳ ונגלה דבר של הדברים דר״נ נאון מפרש הא דאתרי׳ אין מקדשין אלא בסקום הטעם לא כהרי״ מביא ב״י משום דרבנן אסוכה לקרא דלשבת עונג בסקום עונג תהא קריאה אלא משום רפואה לאפשר זה קבלה בידו שסעוה שעוה אחר הקידוש היא רפואה נולכן הקידוש לטעיזה והיינו הסעודה כמ״ש הטור ס״ם רע״ג בסס דשתית כוס מקרי בסקום סעודה בלא אלא אין חיוב טעיזה משום הקידוש עלמו דהקידוש הוא בלא״ה ואפילו בלא יין בלל סי׳ מן בקידוש כמ״ש התו׳ פ״ע דף ק״ו אלא דאשמטום ביחד בשביל הר ועניין הקידוש בב״הכ של ר״נ נאון היה בודאי אלא היו בלא לשמר מכוס הקידוש שזה דבר זר ומ״ש ומה שטעמין כל הלכו׳ אין פירש אלא ה״ק דכל הלכות טעמין בביתם אחר הקידוש מפני הרפואה ולא היו שותים אלא אפשר שא״ היה שותה אלו מהנו לתיקון עיקר הפי׳ של קידוש במקום סעודה כמ״ש אלא דכאן בנתיה לא ולא שתו לריך לרפואה אלא זה רפואה ואלא ביאור הדברים לא דאין קידוש אלא במקום סעודה מ״מ מקדשין בב״הכ דהטעיזה שם היינה מטו׳ מלות הקידוש ומה שטעמין כל הלכות בבית שלא מלד חובת הקידוש דהקידוש הוא אפיר בלא״ה כן הוא בבית שמקדש בב״הכ ונותן לכבוד ולא שתו רק שתו על עיניהם דנסה זה לרפואה כתו דאתרא משום פסיעה נסה כו׳ ואל״ל פ״ת עדיף עפי הרפואה שתהיה בביתם אח״כ בטעיזה לזה תי׳ משום דאיכא מאן דליה ליה יין ולא תהיה לו רפואה זו הלכך תקנו לקדש בב״הכ היין ולשום על עיניהם מלא יהיה שביהם בידם מלות הקידוש אע״ג דלא טעמו דהטעיזה משום רפואה ולאין רפ״ה בתה שטעמין על כל״ל נכון פי׳ דברי ר״נ נאון ומתורץ קושית רבינו הטור ג״כ עליהם בס״ד:

ער (א) פ״ בתה מדליקין. לפי שיש בו דין הדלקה וג׳ דברים של״ל בתוך ביתו עם הזכרה ב״ש אחל בעל״ח אותו מפני שאין הכל יודעים שאסור לעשה בלא עדות אלא בקורת כתורה ל״ל שאין מעשה דרבי אלעזר בן עזריה ואם יש לה יחיד ועדה שלהם לפס עדות אלא בקורת כתורה כנגע״ד: (ו) ברכה א׳ מעין״ו. כתב משום שכבת זמירין שבתי כנסיות שלהם היו בשדות ותקנו אותה בני אדם שמתחרין זמות בתפילין ויבטלו דאין עדות ליחיד ועדה שלהם מיסיימו תפלתם בעוד מתריך כראיתי בפ״ת: (ז) יש שחב כו׳. דאפילו בשבת לא אמרו ליה אלא משום סכנה ומתי דתיקון תיקון ומה דלא לא תיקון: (ח) בבית הכנסת כו׳. פי׳ שתפללין בביתם ונראה כ״ש אותן שמתפללין לפרקים בתנין בבית הכנסת הולכים לב״ה הא בתחנים מבית קבוע עפי׳ להתפלל ואפ״ה אין הדין כש בב״הכ לענין זה כ״ש בה ובכל דלגבי דידן אינו אלא מנהג אפילו בב״הכ קבוע אין בטור אלא משום כ״מ בטור אלא משום סכנה עדיין תקנה בתקון ס״ס עדיין קבוע כון ובכל שאין קבוע אין ות״ת כראיה דאותן שקבוע להתפלל על אחה יחוש שרגילים לעשות בירודים דומה לב״הכ קבוע ואמרים ברכה זו: (ט) אין לדבר בטור בסס ס״ת מעבה שראה לחסיד א׳ בתוקן(פ״ת לאחר מותו) ופנו מוריקות לאה פנוך מוריקות אל שהיתי מדבר ביטוי בכתה הגיבור אומרים וכמנן וביתנדל עכ״ל:

ער א קודם תפלת ערבית. כדי שידעו במה מדליקין וכ״ל דלפי שלא נהגו להדליק במדינות אלו בשמנים אין חוששין לזה ומה

ומה שאומרים אותו כתב במנהגי מהרא״ק כדי שאם איחר לבא לבה״כ ישמיע תפלתו בעוד שאומרי אותו ולכן א״א אותו בשב״ת א״ה שאין מאחרין כ״כ דאין עושין מלאכה כ״כ עכ״ל. וכתב הב״ח שיאחרו אחר הקידוש דעיולי יותא מקדמינן וכ״מ בעור וכע״ע ע״כ:

רעא א לאכול מיד היינו לקדש כדי שיקור שבת בכניסתו ועשו רע״ג ס״ב: וכתוב בתקוני שבת שיקדש קודם לילה כי בתחלת לילה שבת הוא מזל מאדים וכסוף יום ו׳ הוא מזל נגה לכן יקדש בנגה וכ״כ בתשובות מהרי״ל סי׳ קס״ג ומ״ע בתשובה שאם היה תאב לאכול יכול להתחיל מבכר וכר אותו בכניסתו בב״הכ ע״ש. ובירושלמי ריש ברכות אי׳ שדרך לאכול סעה אז ב׳ בלילה וכ״מ ברש״י ריש דף ג׳. כתב המגב״ם מכ״מ קידוש היום דאוריתא בלא יין ברבנן תקנו על היין ולכן בכ״ה אע״פ שקידש עליו היום ואפי׳ לאכול ולשתות עד שיקדש אפ״ה לא הוי קידוש הוסק לחצרבו לחזור לברך בפ״הנ בין קודם קידוש בין לאחר קידוש אלא מקדש על המזון ראשונה בלא ברכה (יע״ל בס״ק קע״ה)

רעא דיני קידוש על היין. ובו נ״ז סעיפים:

א כשיבא ליביתו ומהר א (א) לאכול מיד:

ב נשים חייבות בקידוש אף על פי שהוא מצות עשה שהזמן גרמא (פי׳ מצות עשה שהזמן גרמא ראתקש זכור לשמור וחני נשי הואיל ואינהו בשכירה אינהו בזכירה ב (ב) ומוציאות את האנשים הואיל וחייבות כן התורה כמותם:

ג אם אין לו אלא לקנות יין לקידוש ולהכין ג צרכי סעודת לכבוד שבת הלילה מקנה יין לקידוש הלילה ומה שיכין צרכי הסעודה או מסה שיקנה יין לקידוש היום ד ואם רוצה בכבוד יום קודם לכבוד לילה היינו רוקא בשאר צרכי סעודה אבל אם אין לו אלא כזה אחר לקידוש כבוד לילה (ג) קודם לכבוד יום:

ד ה אסור לשעות כלום קודם שיקדש אפילו מים ואפי׳ אם התחיל מבעוד יום ו צריך להפסיק ז שפורס כפה וסקדש ואם היו שותים יין תחלה אינו אומר אלא קידוש בלבד ח (ד) בלא ברכת היין יואחר כך ט מברך ברכת המוציא יואם אין לו יין וסקדש על חפה אינו מברך המוציא א ויש אומרים שאף כשמקדש על היין אינו מברך המוציא:

ה (ה) לפנים שהיו שותים י ואמרו באו ונקדש קידוש היום נאסר עליהם לשתות עד שיקדשו ואם רצה לחזור ולשתות קודם שיקדשו אע״פ

כב יש שאין אומרים אותו כי״ט שחל להיות בע״ש ויש שאין אומרים אותו (ב) בשבת של תשובה:

כגם ואין נוהגין כן בתשובה ובשבת של פורענות אין אומרים אותו (מהגהות) וכן ביום טוב שחל להיות בשבת אין אומרים אותו (מהרי״ל הלכות סוכה):

בחפלה כו׳ ע״שוב״ת ל״ל הרמב״ם וכ״מ בתו׳ פ׳ ע״ש בסס הירושלמי ע״ש: ודע דהקידוש ביום הוא דרבנן כמ״ש הרמ״ם פכ״ט מ״ת יש לו כל דין קידוש של שבת ואם אין לו אלא כוס א׳ של שבת קודם: ב ומוציאות את האנשים. הקשה הב״ח מ״ש ממגילה דאין מוציאות וכמ״ש סי׳ תרפ״ט ואשתמיטתי דברי התו׳ בסוכה דף ל״ח שבתנו כיון דרבים הם מילה בהו מוציאים אשה ע״ש ועסי׳ קפ״ו וע׳ בתשובה פ״ג דסוכה שבת בסס ר״י דאין מוציאין הוא פסק שהוליאו ובשטוטות סי׳ ט׳ כתב שאין מורין כן עכ״ל ופשוט דקבון אינו מוציא האשה ועוד ל״ל דאפי׳ בן י״ג שבה חייבין אמת לא הביא ב׳ שערות דבמילי דאוריתא לא סמכינן אחזקה שהביא ב׳ שערות עד שיתמלא זקנו כמ״ש כמ״מ סי׳ ל״ה לכן תקדים האשה לעולם ועיין ברמ״ר קל״ג: ג צרכי סעודה. ודוקא כשיש לו פת אבל אם אין לו פת מוטב שיקנה פת ויקדם עליו דהא אין קידוש אלא בתקום סעודה ועוד דחיוב לאכול פת כמ״ם שסי׳ קפ״ח ועסי׳ ב ועמ״ש ברמ״ר רס״ג. ואם יש לו קידוש בלילה ואין לו לקידוש היום ולכבוד היום אפשר דכבוד היום עדיף דהא כתב הר״ן דרבנן תקנו קידוש היום משום דכבוד היום עדיף מכבוד לילה ומ״מ אפשר דדי בפת האחרון בקנה בו יין. ד והא דתני׳ ע״ז אזהר יתרו ע״ קנ״ז וח״ל בני׳ לסדר פתורי בלילה דשבת בכניסתה ובמוצאי ר״ה אפי׳ ביומא דשבת מי׳ עכ״ל: ה אסור לטעום. ל״ל דצריך לרחוץ פיו כיון דאינו מכוון להנה טעימה וכ״מ בס״ס: קל״ח ועסי׳ תקס״ז ותרי״ד ואם תשתיה אפי׳ לא קבל שבת ואם קבל שבת אפי׳ מבע״י אסור לטעום (כ״ח) וכ״ל דאם רוצה לקבל שבת מבע״י ולקדש ולאכול ולהתפלל ערבי בלילה ראשון וכ״מ סי׳ רס״ז ועמ״ש רסי׳ ער״ב. וכתו׳ בס״ל דאפי׳ אין לו אלא כוס אח׳ יקדש עליו ויברך בלא כוס ולא יאכל קודם מש״כ בהבדלה כמ״ש רסי׳ רנ״ום ונעמ״ו ועמ״ש רסי׳ קפ״נ: וצריך להפסיק. ואע״ג דבסי׳ תרל״ב נבי מולב אינו פוסק כשהתחיל בהיתר שאני הכא דקידוש מקמי סעודה אחרינא ובמקום סעודה (ר״ן פ״ק דשבת תו׳): ז שפורס מפה. לכסות הפת ואח״כ מגלין אותה כי היכי דתיתי ביקרא דשבתא: ח בלא ברכת היין. והא דא״ל לברך על היין שבתוך הסעודה דהא אחר שתית כוס של קידוש לא הוי הוסח הדעת לברן שתי׳ שאחריו: ט מברך ברכת המוציא. לפי שהקידוש היה הפסק לפיכך צריך לברך שנית. והע״ש ס״ס הקשה מ״ש מתפלה שסי׳ קע״ח ולא דחה דבריהרא״ש פ״ו שבתב דלא דמי לתפלה דהכא כיון שקידש היום אסור עליו אכילה (פי׳ מעשיה וכו׳ ולדעתו ה״ל להקשות על הרא״ש והטור עכ״ל רל״ט בסס מהרי״ק יי״ח ס״ל דקידוש לא הוי הפסק ואם מקדש על הפת היה ראוי לברך ברכת המוציא לפני קידוש ואחרו כמו ונקדש: קשה הרא״ל דה אפילו בלא אמירה אסור לאכל אמירה כמ״ש ס״ל דאחר הכ״מ דהתם כשהחיוך כבר נהכא אבתי לא החזיר כמעבר מסקר

תשיכה

ונסוד דאחרי״ל מהוכב בסוד ח״ם בפרק: ד״ל מסת נזרעו על הין כו׳ פסחים קו ברוש״ם בפרק בם ורא״ם חסת נזרעות כו׳ נזרעות כ׳ נסחים קם ד״סס קו ד״סוד ור״ש ובנזרת בסס ריי ד״סס ה׳ ובנרב יהודה אחר סמוחל ד״סוד בסס הירושלמי וכן פסק הרי״ן בתוס׳ ה״ברי״ם ורא״ם ד״עור לנגרי ורא״ם ד״סס בסס חרי״ן נתות ד״רשל״ם פרק ג׳ מס״כ

עשרת זקנים

רעא אוי״א שאף כשמקדש על היין כו׳. ובקבה ברכות לחתל ולא ד״ברך כלל לא על היין ולא על הלחם כיון דברך מבע״. בפה״ג אע״פ שקידש עליו היום ואפי׳ לאכול ולשתות עד שיקדש אפ״ה לא הוי קידוש הוסק לחצרבו לחזור לברך בפ״הנ בין קודם קידוש בין לאחר קידוש אלא מקדש על המזון ראשונה בלא ברכת (יע״ל בס״ק קע״ה)

פרי חדש

סימן צ

כתם מה פרס כין זם לזה כלחר נקרבן פני׳ נחי מתנה דנעלה ומתחר דמנחם לת נחי ומנני מלנו מלה ומלנו מנני פסרי׳ נחין לחר דלת כוי מדרבנן דנם׳ מי מתנו חסת לחריכן כפים חייבות בקידוש כי ס לת קלחר חבי כוי מדרבנן ולא רבא ומת נבר חרם קלחר מבנל בלל היכת בקחני ולים כוי נלחריחת ומוד בירושלמי פ״ק דשבת ופ״ק דברכות לחריכן חמת דחקן מלטיקין נפ״ם ומן חמפיקין לחנלה חים לחי חמת ק״ם נבר חרם הפוסל תיבה נבר חרם הטר ר׳ נת ק״ם ומנה קנוס מנלם לין ומנה קנוס מ״ל יוסי ק״ם מיסם נרוכה כונם ע״ב ופ״ל בנרב ולל דבריהי ר׳ נת נר׳ יוסי מנבני ר׳ מחת חמו׳ בסל בחמלה נמי סי׳ נבר חרם וכו׳ חם ס״ם נרעת הרב ולל מ״ל מרמלין הנים עליו והכיתו נבלים ולל נלא מחנוחת הר סנרת דבת נבי בעל קרי דחנן מתחר בת״ם ובנרכת חייבן ומלו סוס חנלם קנים לם חרוסם לת קחני ומנרבם חני׳ מים מנמד בחמלם ונוכר מסאת בעל קרי לת יסמיס. לת יקנר ודיקנן מע״ל מחחיל בת לת חחיל לת מחחיל ומוכנן מ״מחת נמנרת מסוס בת יחת ס״ם נחוריחת ומחלה ברבנן ומן מחסלי בסם חמת מתנן בבי מוכ חמריכן בנמרת חלמת חמפיק ומקמי מחמיום דחנן ומם מחמלו חין חמפיקין בסמנו מל מה מלו מיקלת בנלמרת חת

רעא ד״ה ד״ל דקידוש לא הוי הפסק ואם מקדש על הפת היה ראוי לברך ברכת המוציא לפני קידוש ואחרו פעם עדיין לא הפסיק ובעור לכ״ע: י ואחרו כמו ונקדש: קשה הרא״ל דה אפילו בלא אמירה אסור לאכל אמירה כמ״ש ס״ל דאחר הכ״מ דהתם כשהחיוך כבר נהכא אבתי לא החזיר כמעבר מסקר

תשיכה

תשיכה עכ"ל. וע"ע דברסי' רל"ע מסתע דפסק דלפי' בספק חשיכה צריך להפסיק ע"ש וכ"ל הסכת מיירי מבע"י צריכים לחזור ולברך מפוס דהוי כאו"ת הכ לן ובצריך אבל כשאחרו מתפלל לפי' הוא סתוך לחשיכה ונריכין להפסיק ת"ל לברך מנית וכ"מ בב"ח ועפסי' קע"ע ופסי' רל"ע ועיעמת דהא עותר לעשות קודם תפלה לפי ליכא שהות ואין איסור באכילה אלא מפוס גזירה שמא יתשוך ויעבו אמנה מפא"כ בקידוש דלפי' עעיתה אסור ומ"מ כ"ל דעל כוס של קידוש א"צ לברך דסא לא אסרו דעתייהו מיניה לפי' אחרו הכ ונקדשו וכת"ס ת"ל אע"פ שבב"י מסתקלת דצריך לברר ע"ש כ"ל מ"ש ומ"מ בעל נפש יזה שלא יבוא לידי כך כי יש דיעו שונות הרב בדיני אלו. ובע"ש כתב דבתשובה צריך לברך על כוס של קידוש וקד' דא"ל למה כתב הרמב"ם דצריכים לברך בפתי' הל' דקידוש ע"מ צריכין לברך וגם הכ"מ לא הוי קודם שאכל. פי' אלא אכל עדיין פרוסת המוציא ועכ"ד ומ"מ צריך להביא לפניו לחם מסגה ולא הוי הפסק כמ"ש סי' קס"ז סי"ו ועפ"ת בהג"ה סס: יב יאכל תחלה. פי' פרוסת המוציא ואח"כ צריך להפסיק ולהבדיל. סס. ועמ"ש רסי' רל"ע ובתשו' מהר"מ סי' ס"ב כתב דיצב"ת דיבדיל ואח"כ יברך שני המוצי ויאכל דהא אסו' לאכול קודם שיבדיל. ול"ד לנביל לתורי דא"ל לברך דהתם אסו' מדאוריית' עכ"ל: יג נתר סעודתו. מתעע בריף ורא"ש וריו דדוקא כשהתחיל ליטול מים אחרונים ס"ל לרי"ף דצריך לברך תכף עמ"ש סי' קע"ע אבל אם לא בעל עדיין כ"ע מודו דפורס מפה ומקדש. ואפשר דאפי' אחרו הכ לן ובצריך מקדשין ומברכין בפ"הג על הכוס: יד ולריך להזכיר של שבת אע"ג דבססי קפ"ח פסק דאזלי' בתר התחלת הסעודה י"ל דספוקי מספקא ליה ומספקא בכל ענין צריך להזכיר דאין קפידא אם מזכיר כמ"ש ססי' ק"ח: טו וי"ח דאינו מזכיר. אע"ג דבתוספתא בברכות קתני בהדיא דמזכיר ע"ה שאכלנו כן מתחשיכה אבל הכא שנתר סעודתו מבע"י לא (הרא"ש וריו) וא"כ אם אבל מתחשיכה לכ"ע צריך להזכיר וכ"מ בתשו' מהרי"ל סי' ל"ו: יז אם יעעוס. ול"ל דמי שיעעוס מברך בפ"הג עליו ואינו מברך בפ"הג על כוס קידוש ולת"ד שלא יעעוס אינו מברך בפ"הג על כוס ב"ה ואינו שותה ממנו עד לאחר קידוש: יח ולחטול מעע. דיא כיון שאכל בתחלה הוי קידוש במקום סעודה: יח ומברך המוציא. כשנטל ידיו ואח"כ אפי' בפ"הג צריך לברך ואם לא נטל עכ"ד: יט אם עעוס מקדש. מיד בלילה וסב"ח שנג בזה ע' בגמרא: כ פרוסה. שאם היה מעולה צריך להקדימו כמ"ש סי' רל"ע ס"ע דקודם ליין ולכן מכסהו ולפ"ז מיד כשבירך בפ"הג רשאי לנטלתו אבל לפי הטעם דתיתי הסעודה ביקרא דשבתא לא יגלהו עד לאחר הקידוש וכת"ס ס"ד: כא ואומר ויכולו. ואם שכח לאמרו אומרו תוך הסעודה על הכוס (מע"ן): כב כי מתחילין יום הששי. ועוד להפליגים ע"כ תיבות שבקידוש ולפ"ז א"ל כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים ויש מתחילין ויכלו השמי' וחוסבין

(ו) אע"פ שאינם רשאי צריכי לחזור ולברך תחלה בפה"ג ואח"כ ישתו: כגם אדם שסבה לקדש עד לאחר שברך ברכת המוציא (ז) ונזכר יא קודם שאכל יקדש על הפת ואחר כך יאכל אבל בהבדלה יב יאכל תחלה דהרי אין מבדילין על הפת (הגהות מלאפי מרדכי פ' כ"מ)

ו אם יג נתר סעודתו וקדש חיום קודם שברך ברכת המזון מברך ברכת המזון על כוס ראשון ואח"כ אומר קידוש חיום על כוס שני (ח) יד ויצריך להזכיר של שבת בברכת המזון אע"פ שברך קודם קידוש:

הגה טו וי"ח דאינו מזכיר על שבת לאזלינן בתר תפלת הסעודה וכן עיקר כפו מנהגי לעיל סוף סי' קפ"ח ויש מתלוקת יז אם יעעוס פטום על ברכת המזון קודם שיקדש גם אם צריך יז לאכול מעע אחר הקידוש כדי שיהא הקידוש במקום סעודה:

(ט) יח אומרי דאף בנתר סעודתו אינו מברך ברכת המזון החלה אא פורס מפה ומקדש יח ומברך המוציא ואוכל מעע ואחר כך מברך ברכת המזון: הגה והכי נהוג להוציא לת בפתי' מפלגתת סברת הראשונה: אף על פי שאסור לו לשעות קודם קידוש יט אם (י) מעע מקדש: ב אם לא קידש בלילה כין בשוגג כין במזיד יש לו תשלומין למחר מעכ' שצריך לברך בפ"הג קודם הקידוש כמ"ש מכן ובמ"ש בספק חשיב עם אחרי ות"ל דכשהוה לו לרמב"ם לכתוב בפה"ג אחרי אח"ז דכשהוה הביא לענין המוציא אמת לענין בפ"ה שא"ל ולכן כתב הרמב"ם שצריך ול"ל דולאי לענין אינו שוה תשיכה ולאי בלא אחרים ספק תשיכה עם אחר אלא בפ"הג אינם שוים דבתשיכה אחרים אין האיסור שהוא מלעשות עושה הסמה הדעת לברך מנית בפ"הג אבל כ

כל חיום: הגה ואומר כל הקידוש בלילה (ב"י) (יא) מלבד ויכלו (אורח חיים בשם תוספות)

ט צריך שתהיה כפה על השלחן תחת הפת ומפה אחרת כ (יב) פרוסה על גביו:

י המקדש על כוס מלא יין שלא יחיה פגום ומעין כל מה שטעון כוס של ברכת המזון כא (יג) ואומר ויכלו מעומד ואח"כ אומר כפה"ג ואחר כך קידוש:

הגה ויכול לעמוד בשעת הקידוש ויותר טוב ליסב (כל בו) ונוהגים ליסב לף בשעה אומר ויכלו רק כשמתחילין עומדים קצת לכבוד שבת כב כי מתחילין יום הששי ויכלו השמים וגרמו הפה גר"ח וכשמתחילין יחן

אחר מתיקת התורה (ב"י בשם ת"ח):

אחר

פלוגתייהו דבגמרא אחרי שבת לקידוש קובע ולא להבדלה ופי' הרא"ש היינו בלא תאיתת בוחו ובקדש ומחילת דכי אחרי הבדלה אינה קובעת היינו בלא תאיתרחס בוחו ובבדיל אבל בתאיתרחס ס"ל דאיסת הדעת כשו לן ובצריך הרמב"ם ס"ל דכי אחרי שבת קובעת לקידוש היינו בשחר בוחו. וא"כ כי אחרי בוחו איכה קובעת אפי' בתאיתרחס ובבדיל עכ"ל הבה אמו דוחים בלדעת הרא"ש דבקידוש אפי' בתאיתרחס מפסיק ומבר' בפ"הג בהבדלה כשאחרי בוחו ט' שין הס וא"כ בחנם אתה ליי' דבריהו העור לחם בת"ל אחר ומברך על היין שוה לא מחלת הדעת לך הרא"ש שכ"כ בפי' ון' דבר פסק הרמב"ם פכ"ה דתקנה היום אסור לשתות ולא זכר מתאיתרחס זו אי בלא אחרים ודאי וכאן בספק תשיב ולכ"ל הא תשיכה ודאי בלא אחרים ויש דין ח עם ספק חשיב עם אחרים וא"כ הוה לו לרמב"ם לכתוב בפה"ג הקידוש כמ"ש כאן בספק חשיב עם אחרים ותו דא"כ פסקו הרמ"ם לענין המוציא אמת לענין בפ"ה שא"ל וכאן כתב הרמב"ם שצריכ"ל דולאי לענין אינו שוה תשיכה ודאי בלא אחרים ספק תשיכה עם אחר אלא בפ"הג אינם דבתשיכה אחרים אין האיסור שהוא מלעשות עושה הסמה הדעת לברך מנית בפ"הג אבל כ

אחר אפי' בספק חשיב וכ"ל בודאי תשיכה אחרי היא עם הרמ"ם לברך מנית וכמ"ש בדעת י"ל בסעיף אלפני זה שהא הרמ"ם חילוק בין בפ"הג ולברכת המוציא דלא סני לעשות הסמה הדעת האיסור לחוד כנלע"ד (ז) אע"פ שאינם רשאי' משמע שאע"פ שאינו מנית עבדי איסור במה שעשאי אחר אחל עליהם קידוש חיום ואעפ"כ אע"פ שסק בפ"ע דאם אחר הב לן ובצריך אסור לשתות עד שיבדל משמע שאחר הבדל אין איסו ות"ל דיש חילוק בין אחרים לן אינו דבתשו' כאן נקט שניהם ועל שניהם סיים אע"פ שאינם רשאי' ולא חש' לומר הלכה אינו מחלקי' דלענין הב לן ובצריך אין איסור אחר הבדלה אבל ולענין שבת דקובעת עלמה לקידוש יש איסור אפילו בנתנה מנית ע"ש קדש: (ז) ומברך קודם שאכל. נראה פשוט דגם לאחר שאכל קודם הוה כן שיקדשנולא יצטרך לברך מנית המוצי' ואפי' לאותה דיעה הסבור ד' דצריך להמוציא הייט כיון שאכל כבר מבע"י אבל כאן שצריך המוצי' אחר שנכנס שבת ולדאי לא צריך מנית להמוציא ולא זכר כאן קודם שאכל אלא מקום שיפא דהבדלה לא יבדיל קודם האכילה כיון דאין מברכין על הפת ה"ל הבדלה הפסק בין המוציא לאכילה אלא יאכל קצת ואחר כך ויבדיל ויסיים אכילתו ומשא"כ בקידוש דלא הוי הפסק אע"פ שת"ל בין המוציא אלא ע"ד קידוש אלא אאכיל' בעלמא: (ח) וצריך להזכיר שבת. מידי דהוי אחי אלא התפלל מנחה בע"ש מתפלל שחרית ומעע"ש בסי' קפ"ח מעניין זה: (ט) וי"ח דאף בנתר סעודתו'. משמע כ"ש תוך סעודתו דדינא הכי וקשה דלמה כתב כאן ומברך המוצא בס"ד הביא דיעות דא"ל ומשמע ספק ברכות להקל ואין מזה שיעור ובאחת דברים אל י"ח אלו דאף בנתר כו' הם דברי הרא"ש מ"ש הטור וכתו שהעתיק ב"י שהסכים עם הר"ר יעעיה מטרא"ני ולדידי' באחת גם בס"ד צריך לברך המוצא שאת הדיעה הראשונה שם אלא דעל בעל הלכה קשה ול"ל דלשון דאף בנתר לא קאי על כל מה שהזכר ע"ואח"כ אלא אהאי מילתא לחוד דפורס מפה ומקדש אבל מה שסיים אח"כ ומברך המוצא קאי דוקא אנתר סעודתו וטעל ידיו או אחר הב לן ובצריך דאז חייב לברך מנית המוצא אפילו בחול ואל"ל אינו גם בפ"הג צריך לברך דאם דהך ומקדש שכתב כאן פי' בסתם קידוש כל הסגה דאומ' בפ"הג תחלה: (י) מעע מקדש. פי' כל איתת שמזכר אפי' בלילה דבה פליגי בגמ' מעע מקדש פי' רשב"ם בלילה אינו מקדש אלא ביום קודם אכיל' ממילא לת"ד מעע מקדש דהלכה כוותי' היינו אפי' בלילה. ותו"ד אל מדקדק מעעות לפניו אנב ריהטי שכתב שמשמע מדברי רשב"ם דלא יקדש בלילה אלא למחר קודם אכילה שהיה סבור ברשב"ם פי זה אינה דמ"ד מעע מקדש אינו דלא כתב רשב"ם כן אלא דרך פי' לת"ד לא יקדש אבל לפי ההלכה ודאי יקדש אף בלילה: (יא) מלבד ויכולו. לפי שבלילה היתה נתר מלאכה הס"ל: (יב) פרוסה. בעור בשם ירושלמי אלא יראה הפת בשתו שאין מקדשין עליו אלא על היין ולפ"ז אם מקדש על הפת אינ עליו מפה אבל לעשות אחר שכתב הטור ח"ל ואני שמעתי מעם לעשו' זכר לתן שהיה מונח בקופסא של למעלה ומחילא לגם בתקדש על הפת צריך לכסות בתפה וכן אנו מנהגין: (יג) ואומר ויכולו. הא דת"ל אחר בתר בנו בשבת לפי שבשבת מיתה במדה ועדיין לא בתר בנו לגמרי עד

לשון כשם הרי"ף מסת דפסחים קב וכן כתב רמב"ם בפרק כע מה"ש יהרמ"ם שם לעור בשם ת"ח ורא"ש פסחים קו ב"שם ס"שם בשו"ע סי' ר"ף מהדורה הקיצור לרי"ף מסת דפסחים קו וכ"כ רמב"ם בפ"ע מהלכות ברכות נב ר"ר לבעת שם הרי"ב מרגב"ע

עטרת זקנים

ג אם לא קידש בל לה כו'. אפ"ל אם חזכיר בלילה לאחר ששעם לא יקדש עד למחר (שורי בב"ח ע"פ חבנתו ברשב"ם) ואינו כן לפי שעיון בסוף דף קו אם הזכיר בלילה מקדש בלילה ע"ש שבסק הרשב"ם ברבא אעם מקדש ע"ש:

פרי חדש

סימן צ

הא בברכנן המזמן ומלאי דהפילה ברכנן וכן מוכח סמוך ויכולמי דמיתיקן ועוד היכן מינו בתורה פיוב מתפילה בכל יום כמ לא כתיב תלה ולעבדו בכל לבבכם אלא הכסת אינמא לאיתר בהתורה לא נאמר לסתום אלא לפרש וכיון דלא פירש שיהו בכל יום. אי כמ"ש בכל קריא ספר דמסלק לם מדמסתיין ליס ובדרך אלא לאחר מחיתך ואחריכן בסתקבל דפוי אלא בהלא ובקיחון סל פלים סל סתרים ומוכ דבא לאריכן בפ' מי שמתו אלא לעבר ספק מחסלל ספק לא המסלל פינגו מוכר ומחסלל ומי מפילה עפוריתא מיינל שיהוור ומחסלל ומחפי' לר' אוחנן דקאמר מוכר ומחסלל לאו מסום דמפילה לאוריתא אלא מסום דגלגלתא רחמי ביעבו ומולי יומא ליעלי ולילא ובן בפרק אין מומרין יכול יחסלל פרס כל פרוס מולי ברר מסורס מלי דניחל מומרין אלא יכול שבת לגנלם מחלם בלתר מסקולל ומקוד' לא הוי מחסלל הל' לי הוס עבוד מן קדמת דבא מלי מיר דמפי' מרלוריתא לא מיכא מיהי מסקולל הוי לא פיס מחסלל ומיהיתינן המוצאים דפ' פיס קרא מחסלנים מוצין ליה לא דבן מלו חמרים אלא למוקרם מחפילה ומפיה דפרק מרוא דמנגיות דקריכן ליה דלא ליפ דלגבי מרוך דמר דברי מיסרי' מרי לחלי ליה ומחילו לבעת הרב ול' ל' כן מסא דחוזיכן מהחמירו מוכא בחפילה לאו מסל' מחפילה מן הרחום אלא מסום מחדבר לפני מחלך ונריך הכנסם אחרים ומה דבנים מבדרים חיילין בחפילם מסום דרחמי ביעבו מלרך קרמי המוכחי מחפילה דמוריתא מחסכחת בפ"מחת כי הכו ומשיקר כמ"ם מרמגן ל"ל ג

אחר שקידש כו׳. בעוד הבית תחל דברי רע״מ דהוא ס״ל כמ״ש כאן
מדברי רשב״ם ולא דל״ו ואחר כל זה כתב סיו״ט על מהרא
מדברי לרחוק ונהוגין מתחרת דרב ברונא מפסטיה וכתב כי״ל פרש
מפסרי מספרי וכ״ל בדרך זה דבנמ״ר אחרי״ל ל״ה ברונא נגל ידיו לא
יתן עיניו בכרות (מהרי״ל ומכל טוב) ובשעת הקידוש בכוס של ברכה
וכן כתב לי ע״ל סימן קפ״ג סעיף ד׳:

יא אם אין לו אלא כוס אחד מקדש בו בלילה ואינו שותה ממנו שלא
יפגימנו אלא כר שופך ממנו לכוס אחר ושותה יין של קידוש
מהכוס השני ולאחר מקדש במה שנשאר בכוס ראשון ואם לא היה בו
אלא רביעי׳ בצם צו׳ ונחסר ממנו בלילה מחזנו לאחר להשלימו לרביעי׳
והיינו דווקא כשיש לו כוס אחר להבדלה שאם לא כן מוסב כה
שיניחנה להבדלה שאי אפשר בפת משקדש עליו ולא יהא לו יין
להבדלה ואם יש לו שני כוסות מצומצמים אחר מונח קדש בלילה
באחד ובריל על השני ולא יקדש ביום הקידוש הלילה עדיף:

יב כו (יר) אחר שקידש על הכוס נטל ידיו וברך על נטילת
ידים ואם נטל ידיו קודם קידוש נלי רעתיה דריפתא חביבא ליה
ולא יקדש על היין אלא על הפת:

הגה כז עי״ל הלכתחלה יש ליטול ידיו קודם הקידוש ולקדש על היין
(הרא״ש והמרדכי פ׳ ע״פ (ורשב״ם) והגהות מיימוני פכ״ט ושור)
וכן המנהג פשוט במדינות אלו ויש נוהגות (טור) רק כח בליל פסח כמנ״ל
בסימן תע״ב:

יג צריך לשתות מכוס של קידוש כמלא לוגמיו דרחיינו כל שיסלקנו
לצד אחד בפיו ויראה (יז) מלא לוגמיו והוא כט רובו של
רביעית:

יד אם לא טעם המקדש ופעם אחר מהמסובין כמלא לוגמיו (פי׳
מלא פיו) יצא ואין שתיית שנים מצטרפת למלא לוגמיו וסכל מקום
מצות מן המובחר ל (יז) שיטעמו כולם ויש אומרים דכיון שכין
כלם טעמו כמלא לוגמיו יצאו דשתיית כלם מצטרפת לכשיעור ותנאוני׳
סבורים שאם לא טעם המקדש לא יצא וראוי לחוש לדבריהם (יח)
ודווקא בקידוש אבל בשאר ברכות המצוים כוס מודים הגאונים דסגי
בטעימת אחר:

טו קידש וקודם שיטעום לא חפסיק בדיבור חוזר ומברך בורא
פרי הגפן ואינו צריך לחזור ולקדש ואם הדין (ים) אם נשפך
הכוס קודם שיטעום מסנו לב יביא כוס אחר ומברך עליו הגפן ואינו
צריך לחזור ולקדש:

לא

כאר הגולה

מלא פיו ורח״ש נפ״ל דנרכת
נפש כירוש׳ מי׳:
מ״ש יוסף נפשת מעוד
בשיטת רנו לאמר כפש
רבינו מרש והרין כפ״ר׳
דברי מרי״ל חמת
נפשתה קו וכרחב״ש
נפרק כפ (נגיל
דמעור היכו מסכים
נז: לנמת הנ״ו)
נפ״ש קו תוספות
הרמ״ם חמת דיומת
מי קיתם מס מסתים
דקיימ״ל כמרק ר׳
דעיין ונין כ״ב מתוספות
שור נמתם חפם נפש
מתנוני׳ מנרי
ענוה לפי כעמה
נגיה ר״מ:

עטרת זקנים

ג ר״א דלמתחלה
שהל ידיו ס״ו ומורי
פסק הקמתחלה
קדש הבע״ה הוא ס״ל
שהל ידיו אבל בני
ביתו לא ישנו כלל
אלא שהלו ידיהם
קודם הקדוש ראבל
בני ביתו לא חשיב
קדוש הפסק:

פרי חדש

סימן צ

ואם התחלל משעלה
עמוד השחר
ואחיר פני הסנורה יצא
מחחר מתם נמלן ולא
פרים והעיקר הוא
בסלמם ומנים יש
לחתחלת זמן מחפילה
ומנה עיקר מנותה הוא
מוכן כמתם ובהיקין
בסתיב ירחוץ עם מתם
ולכתחלה יכול מחפלל
משעלה עמוד הסחר
ומחיר פני מחנרה מיני
דכוס מחמיר ומיהו אם
החפלל משעלה מעוד
הפסק״ינן ומנתנן מנ״ל
ומלן מעמו מחמלם
ע״ד הסחר ולא גם
מחמיר אם מחפוה
מחפלה כיה לא בסכל
מנ״ן מלכתחילה כל
דנרים מדעתן ביום
עיקר מימן הוא מוכן
מחמה הנה כמחמיר
מנרין לנקריב כל
מקרכנות קודם המיר
מכנגן המרבי׳ הקנימו
זמן מעמו קודם הנן
מחמה הנה לא עמו
מחפלה כיה מפיקת
דינה ולמה כדמחמיב
מדברי ר׳ ירוחם ז״ל
מאנית בכלי מדברי
המחבר ז״ל ומה מאמר
לפי ח״ל לקמן ברים
סי׳ רנ״ג ברי״ב
בחוק חמיכת מנחה
מחחיל מחחיכת ו׳ מנ׳
ליכו יכול לחחפלל
חפלת מחרית ולמה עד
הנים ומחם ולילה ברוך
לפקדים חפלת מנחה:
ומה מעמה מבר
ומחפלל וכו׳
ב״ל ר״ח בחלל ומבמר
ז״ל ומכחרת הכי מיהמ
מחמנוקין המנן חפילה
המחר עד מנות מרבינן
ומו לה מלמי מרי ל״ר
יומנן מעמם ולא מחפלל
ברכות מחפלל מרבינן
כ׳ מחרי׳ מחפלל מנחה
ומנבי׳ כולי יומת
מלמי ומנים עד מנות
יכבו ליה מבר חפילה
כמנמה מבלן ולילך מבר
המפלה יכבו ליה מבר
חפילה כמנמה לא יכבו
ליה ומנמנו ומלמי דבי
מיכי מלמנבן כולי יומת
מלמי

ותוסכין זכור ושמור בשנים ע״ם כם״ה ובתיקוני שבת כתב שהוא ע״תיבות
ולכן כתב שלא לומר נ״כ כי הוא יום ול״ג אחין לעמות סוס מלכא כי לכל
מהכא יש טעם ויסוד דוק ותשכח. וגם ל״ל שהאחר קאחר דדי על קידוש
של תפלה שהוא חלמינו ותלמיכו שהוא נ״ל ל״ה חיבות עמ״ש ס״ס זה:

כב יתן עיניו בכרות (מהרי״ל ומכל טוב) ובשעת הקידוש בכוס של ברכה
וכן כתב לי ע״ל סימן קפ״ג סעיף ד׳:

יא אם אין לו אלא כוס אחד מקדש בו בלילה ואינו שותה ממנו שלא
יפגימנו אלא כר שופך ממנו לכוס אחר ושותה יין של קידוש
מהכוס השני ולאחר מקדש במה שנשאר בכוס ראשון ואם לא היה בו
אלא רביעי׳ בצם צו׳ ונחסר ממנו בלילה מחזנו לאחר להשלימו לרביעי׳
והיינו דווקא כשיש לו כוס אחר להבדלה שאם לא כן מוסב כה
שיניחנה להבדלה שאי אפשר בפת משקדש עליו ולא יהא לו יין
להבדלה ואם יש לו שני כוסות מצומצמים אחר מונח קדש בלילה
באחד ובריל על השני ולא יקדש ביום הקידוש הלילה עדיף:

יב כו (יר) אחר שקידש על הכוס נטל ידיו וברך על נטילת
ידים ואם נטל ידיו קודם קידוש נלי רעתיה דריפתא חביבא ליה
ולא יקדש על היין אלא על הפת:

הגה כז עי״ל הלכתחלה יש ליטול ידיו קודם הקידוש ולקדש על היין
(הרא״ש והמרדכי פ׳ ע״פ (ורשב״ם) והגהות מיימוני פכ״ט ושור)
וכן המנהג פשוט במדינות אלו ויש נוהגות (טור) רק כח בליל פסח כמנ״ל
בסימן תע״ב:

יג צריך לשתות מכוס של קידוש כמלא לוגמיו דרחיינו כל שיסלקנו
לצד אחד בפיו ויראה (יז) מלא לוגמיו והוא כט רובו של
רביעית:

יד אם לא טעם המקדש ופעם אחר מהמסובין כמלא לוגמיו (פי׳
מלא פיו) יצא ואין שתיית שנים מצטרפת למלא לוגמיו וסכל מקום
מצות מן המובחר ל (יז) שיטעמו כולם ויש אומרים דכיון שכין
כלם טעמו כמלא לוגמיו יצאו דשתיית כלם מצטרפת לכשיעור ותנאוני׳
סבורים שאם לא טעם המקדש לא יצא וראוי לחוש לדבריהם (יח)
ודווקא בקידוש אבל בשאר ברכות המצוים כוס מודים הגאונים דסגי
בטעימת אחר:

טו קידש וקודם שיטעום לא חפסיק בדיבור חוזר ומברך בורא
פרי הגפן ואינו צריך לחזור ולקדש ואם הדין (ים) אם נשפך
הכוס קודם שיטעום מסנו לב יביא כוס אחר ומברך עליו הגפן ואינו
צריך לחזור ולקדש:

לא

עטיר״ב מיהו בכה״ב עדיף טפי להמיחו להבדלה עטי׳ רס״ע: ושיב
לקדש על כוס גדול מיטיר מאותו הכוס לקידוש הוי׳ ולהבדלה (ע״ס כ״ג
מה״ב): כו אחר מקדש. כדי שלא יפסיק בין נט״י לתוצאת ובני ביתו
טעלין קודם הקידוש (הג״מר): כז וי״ל דלכתחלה וכו׳. דס״ל דאין
הקידוש מיקרי הפסק כיון דצרך מעודה הוא ולכ״ע אסור לחזור הכוס
בחמין כ״ל סימן קס״ו ומ״ל מס לאסור להפסיק אפי׳ לפסיק מהקנקן
לכוס אסור אחר נטילה: כח בליל פסח. משום שמפסיקין הרבה
באגדה: כט רובו של רביעית. הייט בחדש ביטוי ובגדול לפי גדלו
(תוס׳ יומא דף פ׳ ומפי׳ תרי״ב ס״ע) וכ״ה דמ״מ לא בעי טפי מרביעי׳
(ב״ח ואגורה ע״פ): ל שיטעמו כלם. ומיהו מי שיש לו יין מעט
מוטב שיטעום א׳ כשעור ויין הנאחר לאחר לקידוש או להבדלה ואע״ג
די״ל דשתיה ב׳ מצטרפין הייט בדיעבד אבל לכתחלה צריך שיטעום
המקדש בשעור: לא הפסיק בדיבור. כתבו התו׳ בברכות דף מ׳
אם שח בין קדושה לשתי׳ צריך לחזור לברך אי לאו אמילת׳ דשיכא לסעודה
וכו׳ עכ״ל משמע אע״ג דאינו שייך לקידוש כיון דשייך לסעודה לא הוי
הפסקה כמ״ש סי׳ קס״ו ס״ו לענין הוצאת ה״ה לענין קידוש דקידוש ביום
צריך סעוד סעוד הוא: לב יביא כוס אחר. כתב הלבוש ק״ל כוס אחר הא
קי״ל דשתיה לא מעכבת כדאי׳ בפ׳ בכל מערבין עכ״ל ומגן בוה מרא זה
הלשון בב״י סס״ו הבשם התו׳ ובאמת בוונת התוס׳ דשתיה אינו מעכבת לא
מעכבת דדי אם טעם ג׳ מהם כדאמרי׳ פ׳ בכל מערבין ליתבה ליטוקת
ואדרבה אם מוכח דמעכבת דאמת״ה ליאמר אזמן על הכוס ולא ליאמר כיון
דאי״ל בע״ח וגם על הרב״ יש לתמוה שכתב ואם נשפך הכוס א״ל לחזור
ולקדש דמאי דאמרי׳ אם לא טעם לא יצא הייט לומר דלא יצא ידי מצוה
כתקנה וכ״כ בא״ח בהדיא עכ״ל ואח״כ כתב בשם א״ח אי לא טעמו ליה
אחריני צריך למהדר וקדושי עכ״ל וכ״כ בש״ג בהדי׳ אם לא טעמו אחד
מהם לא יצא וכ״כ בתוס׳ וכ״כ התו׳ בפסחים דף ק״ח בד״ה ידי קידוש
יצאו לכן כ״ל דהזר פה בע״ו וכתב שיביאו כוס אחר ויעשה ממנו דיין
קידש על היין ועשה אע״פ שלא עשה מאותו הכוס יצא דהא בשם כוסו
אחרים לפני המסובין א״ל לשתות מכוס שקדש א״כ הוא בעצמו נמי יצא
בכוס אחר וכיונא בזה כתב בהג״מ פ״ל ודוק כשלא הפסיק דעתו בכתיים

תכל

ותוסכין זכור ושמור בשנים ע״ם כם״ה ובתיקוני שבת כתב שהוא ע״תיבות
ולכן כתב שלא לומר נ״כ כי הוא יום ול״ג אחין לעמות סוס מלכא כי לכל
מהכא יש טעם ויסוד דוק ותשכח. וגם ל״ל שהאחר קאחר דדי על קידוש
של תפלה שהוא חלמינו ותלמיכו שהוא נ״ל ל״ה חיבות עמ״ש ס״ס זה:

כב יתן עיניו בכרות. כי ב״ש
ר עולם ת״ק והוא רשות לפסיעה
נסה (כ״כ בתרי״ל ומ״ע) והקשה
בד״מ דהא צריך ליתן עיניו בכוס
ותי׳ כמ״ש פה בס״ע ומיהו אין זו
קושיא דאפשר ליתן עיניו בכוס
וכבר וכמ״ש סי׳ רל״ו וכמו׳ סי׳ רס״ע
משמע שמחתנין על העיני׳ מהכוס
והוי רשות ע״ש ועסי׳ שכ״חוכרש״ל
וכרן פע״ו דשב כתבו שאחר הכוס
הוי רשות: כר שוקד ממנו
עסי׳ לכוס אחר חכל התו׳ בפסחי׳ סוף
ס״ב דף ק״ה כתבו דכוס של חוכה צריך
לעשות מכוס שיש בו רביעי׳ וכ״כ
תנן תנאורה ות״כ הכ טוטס מהכוס
הראשון ואח״כ מוסיף עליו מהכו׳
בהגה הסני וכמ״ס סי׳ קפ״ב ס״ו וכ״מ
ברא״ש פ״ח דברכות ע״ש ובודאי
אלו רא״ה הרב״ דברי התו׳ באותו
פעם היה פוסק כוותייהו: כה
שיכיחה להבדלה. התו׳ פ״ע
והאגורה חולקין ע״ו וסוברים
דקידוש עדיף וכ״כ הל״ן בשם
רש״ו ול״ל דאפי׳ לדעת הרב״ א״ה
ים לו שכר להבדל מוטב לקדש על
היין דהא ל״ע מבדילין אשיכרת
ולר״ת אין מקדשין על הפת וכ״ש
על שכר דאולקים הרבה פוסקי׳
ולכן אפי׳ בקידוש דשחרית קודם
להבדלה דהבדל אפשר בשכ״ל ע״ע
בתקו׳ דהוי אחר מדינ׳ ועוד דעפשו
של אדם קלה בשחרית בשכר ורוב
העולם אין שותין רביעי׳ לכן היכא
דאית ליה יין עדיף עפי מהבדלה

עסי׳ כ״ב מיהו בכה״ב עדיף טפי להמיחו להבדלה עסי׳ רס״ע: ושיב
לקדש על כוס גדול מיטיר מאותו הכוס לקידוש הוי׳ ולהבדלה (ע״ס כ״ג
מה״ב): כו אחר מקדש. כדי שלא יפסיק בין נט״י לתוצאת ובני ביתו
טעלין קודם הקידוש (הג״מר): כז וי״ל דלכתחלה וכו׳. דס״ל דאין
הקידוש מיקרי הפסק כיון דצרך מעודה הוא ולכ״ע אסור לחזור הכוס
בחמין כ״ל סימן קס״ו ומ״ל מס לאסור להפסיק אפי׳ לפסיק מהקנקן
לכוס אסור אחר נטילה: כח בליל פסח. משום שמפסיקין הרבה
באגדה: כט רובו של רביעית. הייט בחדש ביטוי ובגדול לפי גדלו
(תוס׳ יומא דף פ׳ ומפי׳ תרי״ב ס״ע) וכ״ה דמ״מ לא בעי טפי מרביעי׳
(ב״ח ואגורה ע״פ): ל שיטעמו כלם. ומיהו מי שיש לו יין מעט
מוטב שיטעום א׳ כשעור ויין הנאחר לאחר לקידוש או להבדלה ואע״ג
די״ל דשתיה ב׳ מצטרפין הייט בדיעבד אבל לכתחלה צריך שיטעום
המקדש בשעור: לא הפסיק בדיבור. כתבו התו׳ בברכות דף מ׳
אם שח בין קדושה לשתי׳ צריך לחזור לברך אי לאו אמילת׳ דשיכא לסעודה
וכו׳ עכ״ל משמע אע״ג דאינו שייך לקידוש כיון דשייך לסעודה לא הוי
הפסקה כמ״ש סי׳ קס״ו ס״ו לענין הוצאת ה״ה לענין קידוש דקידוש ביום
צריך סעוד סעוד הוא: לב יביא כוס אחר. כתב הלבוש ק״ל כוס אחר הא
קי״ל דשתיה לא מעכבת כדאי׳ בפ׳ בכל מערבין עכ״ל ומגן בוה מרא זה
הלשון בב״י סס״ו הבשם התו׳ ובאמת בוונת התוס׳ דשתיה אינו מעכבת לא
מעכבת דדי אם טעם ג׳ מהם כדאמרי׳ פ׳ בכל מערבין ליתבה ליטוקת
ואדרבה אם מוכח דמעכבת דאמת״ה ליאמר אזמן על הכוס ולא ליאמר כיון
דאי״ל בע״ח וגם על הרב״ יש לתמוה שכתב ואם נשפך הכוס א״ל לחזור
ולקדש דמאי דאמרי׳ אם לא טעם לא יצא הייט לומר דלא יצא ידי מצוה
כתקנה וכ״כ בא״ח בהדיא עכ״ל ואח״כ כתב בשם א״ח אי לא טעמו ליה
אחריני צריך למהדר וקדושי עכ״ל וכ״כ בש״ג בהדי׳ אם לא טעם אחד
מהם לא יצא וכ״כ בתוס׳ וכ״כ התו׳ בפסחים דף ק״ח בד״ה ידי קידוש
יצאו לכן כ״ל דהזר פה בע״ו וכתב שיביאו כוס אחר ויעשה ממנו דיין
קידש על היין ועשה אע״פ שלא עשה מאותו הכוס יצא דהא בשם כוסו
אחרים לפני המסובין א״ל לשתות מכוס שקדש א״כ הוא בעצמו נמי יצא
בכוס אחר וכיונא בזה כתב בהג״מ פ״ל ודוק כשלא הפסיק דעתו בכתיים

תכל

עסי׳ כ״ב מיהו בכה״ב עדיף טפי להמיחו להבדלה עסי׳ רס״ע: ושיב
לקדש על כוס גדול מיטיר מאותו הכוס לקידוש הוי׳ ולהבדלה (ע״ס כ״ג
מה״ב): כו אחר מקדש. כדי שלא יפסיק בין נט״י לתוצאת ובני ביתו
טעלין קודם הקידוש (הג״מר): כז וי״ל דלכתחלה וכו׳. דס״ל דאין
הקידוש מיקרי הפסק כיון דצרך מעודה הוא ולכ״ע אסור לחזור הכוס
בחמין כ״ל סימן קס״ו ומ״ל מס לאסור להפסיק אפי׳ לפסיק מהקנקן
לכוס אסור אחר נטילה: כח בליל פסח. משום שמפסיקין הרבה
באגדה: כט רובו של רביעית. הייט בחדש ביטוי ובגדול לפי גדלו
(תוס׳ יומא דף פ׳ ומפי׳ תרי״ב ס״ע) וכ״ה דמ״מ לא בעי טפי מרביעי׳
(ב״ח ואגורה ע״פ): ל שיטעמו כלם. ומיהו מי שיש לו יין מעט
מוטב שיטעום א׳ כשעור ויין הנאחר לאחר לקידוש או להבדלה ואע״ג
די״ל דשתיה ב׳ מצטרפין הייט בדיעבד אבל לכתחלה צריך שיטעום
המקדש בשעור: לא הפסיק בדיבור. כתבו התו׳ בברכות דף מ׳
אם שח בין קדושה לשתי׳ צריך לחזור לברך אי לאו אמילת׳ דשיכא לסעודה
וכו׳ עכ״ל משמע אע״ג דאינו שייך לקידוש כיון דשייך לסעודה לא הוי
הפסקה כמ״ש סי׳ קס״ו ס״ו לענין הוצאת ה״ה לענין קידוש דקידוש ביום
צריך סעוד סעוד הוא: לב יביא כוס אחר. כתב הלבוש ק״ל כוס אחר הא
קי״ל דשתיה לא מעכבת כדאי׳ בפ׳ בכל מערבין עכ״ל ומגן בוה מרא זה
הלשון בב״י סס״ו הבשם התו׳ ובאמת בוונת התוס׳ דשתיה אינו מעכבת לא
מעכבת דדי אם טעם ג׳ מהם כדאמרי׳ פ׳ בכל מערבין ליתבה ליטוקת
ואדרבה אם מוכח דמעכבת דאמת״ה ליאמר אזמן על הכוס ולא ליאמר כיון
דאי״ל בע״ח וגם על הרב״ יש לתמוה שכתב ואם נשפך הכוס א״ל לחזור
ולקדש דמאי דאמרי׳ אם לא טעם לא יצא הייט לומר דלא יצא ידי מצוה
כתקנה וכ״כ בא״ח בהדיא עכ״ל ואח״כ כתב בשם א״ח אי לא טעמו ליה
אחריני צריך למהדר וקדושי עכ״ל וכ״כ בש״ג בהדי׳ אם לא טעם אחד
מהם לא יצא וכ״כ בתוס׳ וכ״כ התו׳ בפסחים דף ק״ח בד״ה ידי קידוש
יצאו לכן כ״ל דהזר פה בע״ו וכתב שיביאו כוס אחר ויעשה ממנו דיין
קידש על היין ועשה אע״פ שלא עשה מאותו הכוס יצא דהא בשם כוסו
אחרים לפני המסובין א״ל לשתות מכוס שקדש א״כ הוא בעצמו נמי יצא
בכוס אחר וכיונא בזה כתב בהג״מ פ״ל ודוק כשלא הפסיק דעתו בכתיים

שופר

אכל איקס מהאוה דוכתא קוד׳ שעעם צריך לחזור ולקדש (כ״י בסס״ח) כתוב בפסקי מהרא״י אם קדש על מים וסבר שהאוה יין יחזור ויקדש אע״ג דקדוש על היין דרבנן גם בחילי דרבנן צריך לחזור עכ״ל ואם היה דעתו לשתות יין יותר א״צ לברך שנית ברכת הקידוש ומ״ה בנשפך הכוס כ״מ בסי׳ ר״ו: ונ״ל דאם קדש בשחרית על השכר ונשפך הכוס א״צ להביא אחר דהא ר״א דדי בפת כ״מ בסי׳ ער״ב סי״ב:

רעב אם הוא בערב שבת עי׳ ר״ז

במקום שיש בו קפה ויין ויודע שבשבת לא יהיה לו יין קו (כגון שהמויכול להוליכו לביתו) סי״א

ב׳ מעמים חלו דאין היין מצוי כ״כ וגם הפחות והסגנים לא קפדי בדיעבד אח״כ מיד ריחו וטעמו:

ב וטעמו׳ חלא. היינו כל שבני אדם מתגנין בשתיתו משו׳ חמיצתו וכת״ס סי׳ ר״ו ותש״ה לא כתבו הרב״י דסמיך אדלעיל ועכ״ח ודבריו אין נראין: ג יין מגתו ומ״מ מלוה ביין יפן כמ״ס סי׳ ת״ר:

ד קמחין ומ״מ אם יש עליו קרום לכן שקורין קאמי״ק אין מקדשין עליו (כ״ח): ה לחלוחית קלת׳ אבל אם הם יבשים לגמרי שאפילו ע״י דריכה ועגלים לא יצא מהן אפי׳ לחלוחית כלל פסולים (ריב״ש סי׳ א ע׳): ו מקדשין על שכר. ולוקח עליו במקום דהוי חמר מדינה דהייטו שאין יין בכל העיר וי״ח שאין יין גדל מהלך יום סביב העיר (טור) ומ״ש שאין יין בכל העיר פירוש שבכל השנה אין יין שם וכ״ז בגמרא דהא אמיתר בת טוות תוכת׳ המרדכי ואם בשנה זו לוקח יין ואינו מצוי מיקרי השכ׳ חמר מדינ׳ ע״כ ואם אין יין ישראל מצוי אע״פ שיין עכו״ם מצוי לית לן בה ואם היין ביוקר מ״מ מקרי מצוי (ב״י הג״מ). ונ״ל דאין מקדשין על יין שרף אח״כ בחדשו׳ שרוב שתיית ההמון הוא יין שרף בכליום וכמ״ש סי׳ קפ״ב וכ״מ ברמב״ם ובאגור סי׳ שפ״ג ועסי׳ ער״ח סי״ג: ז על הפת. ומניח ידיו עליו כמ״ש סי׳ תפ״ג: ח לא יקדש על הפת דר״ת סובר דאין מקדשין אריפתא: ט ומיש אינו שותה וכו׳. ז״ל ר״מ אם אין היין מקובל וחביב עליו יקד׳ על הפת כ״כ כ״ו כ״כ הרמב״ם ולפ״ז מי שאינו שותה יין א״צ לחזו׳ אחר יין לקידוש דהא ודאי חביבה לי׳ ריפתא אבל בהג״מ כתב דאם יש יין בעיר אין מקדשין על הפת וכן ראיתי נוהגין דאפי׳ מי שאינו שותה יין מחזר אחר יין לקידוש עכ״ל הב״י. ובא״ח כתב בהדיא דמי שאינו שותה יין לא יקדש אלא על הפת וכ״ה בתשו׳ מיימון ספר הפלאה סי׳ ד׳ שיקדש על הפת או יטמע מאחרים ואפשר דלפ״ז לא קאמר אלא כשאוכל עם האחרים דהאחרי׳ שותין וכן נהגו אבל כשמקדש לעצמו אין לקדש רק אפת עכ״ל ודברי תתוהים דלק״מ. דהרב״י מיירי כשאין היין חביב עליו כמ״ש אח״כ וז״ל דע״ג דבגמרא אמרי׳ כשהפ׳ חביב עליו מקדש עליו מ״מ אם רצה לקדש על היין הראשון בידו (ועסי׳ רע״ח סי״ב) עכ״ל אבל בתשו׳ מיימון מיירי שאינו שותה משום דדר התם מקדש על

יא ולא יטעמנו המסובין קודם שישתום המקדש אם הם זקוקים לכוסו שופך מסנו לכוסות שבידם ריקנים או פגומים אבל אם היו להם כוסות יין שאינם פגומים רשאים לשתות קודם ששתה המקדש: יא אין צריך לשפוך מכוס המקדש לכוסות יין שלפני המסובין אא״כ היו פגומין שאז צריך לשפוך לכל כוס (°) וכוס כדי ששתו כלם מכוס שאינו פגום:

רעב על איזה יין מקדשים: ובו י׳ סעיפים:

א א׳ אין מקדשין על יין שריחו רע אף על גב דריחיה וטעמי׳ חמרא ולא

א על (א) יין מגולה (ב) אפילו מאיר״נא דלא קפדינן אנילוי כגה ואין מקדשין על היין (ג) דריחיה מפרש ב ובעמיה חלא (טור):

ב ג יין מגתו מקדשין עליו וסותם אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום:

ג ד מקדשין על יין שבפי החבית (ד) אע״פ שיש בו ד קמחין: הגה ויש אוסרין לקדש עליו חלא יסגנו תחילה להעביר הקמחין: (הגהות מרדכי פ׳ המוכר פירות וכ״י בסס״ח ותוס׳) ועל יין שבשולי החבית אע״פ שיש בו שמרים ועל יין שחור ועל יין מתוק ועל יין דריחיה חלא ושעמיה חמרא (ה) ומ״מ מצוה לברור יין טוב לקדש עליו:

ד ה מקדשין על יין לבן והרמב״ם פוסלו לקידוש אפילו בריעבד אבל מברילים עליו ומנהג העולם כסברא ראשונה:

ה ו יין חי אפי׳ אם הוא חזק דרדי (פי׳ שרתו׳ לשתות) על חר תלת מיא מקדשים עליו ומ״מ יותר טוב לשזנו ובלבד שיהא מזוג כראוי: הגה ויינות שלנו יותר טובים הם בלא מזיגה: (טור)

ו יין צמוקין מקדשים עליו: (והוא שיש בהן ה לחלוחית קלת בלא שרייה) (טור):

ז ח שכרי יין או חרצנים שנתן עליהם מים אם ראוי לברך עליו בפ״הג מקדשין עליו: (ועיין לעיל סי׳ ר״ד סעיף ח׳)

ח ט מקדשין על יין מבושל ועל יין שיש בו דבש יו״א שאין מקדשין עליהם: הגה והמנהג לקדש עליו אפילו יש לו יין אחר רק שאינו מוב כמו המבושל או שיש בו דבש: (תנור)

ט במקום שאין יין מצוי י״א ו י שמקדשים על שכר ושאר משקין חוץ מן המים עי״א שאין מקדשין ולהרא״ש בלילה לא יקדש על השכר אלא ז על הפת ובבקר יותר (ו) טוב לקדש על השכר שיברך עליו שהכל קודם ברכת המוציא שאם יברך על הפת תחילה אין כאן שום שינוי וברכי׳ טעם הם:

הגה וכן המנהג פשוט כדברי הרא״ש ומש יין בעיר ח לא יקדש על

כפת ט ומי שאינו שותה יין מפנם כדר יכול לקדש עליו ויטמו אחרים המסובין עמו ואם אין אחרים עמו יקדש על הפת ולא על היין או יטמע קידוש מאחרים: (הגהות מיימוני פרק כ״ם דמחזר אחר יין ותשובת מיימוני ספר הפלאה סי׳ ר׳ דיקדש על הפת לכן ל״ל החילוק אם אוכל לבדו ואם אוכל עם אחרים):

ברכת

שפר שמש ח״ל ברכה מוספת ומה איכפת לן בתה שיחזור ויחזר ולאי אם הקנו בטעות ונחר כל התפלה שח״ל לחזור ולהתפלל שמונה קי״ל הברכות והתקיעות אין מעכבין זא״ז והוא תלמוד ערוך מהא״ר שלערך לברך שנית ברכת הקידוש ומ״ש ברכה לבטלה: אחר הענין שעיינתי מראה לחלק בדבר כתו שאבאר בס״ד לדעת בדין זה מ״ש בסוף ר״ה בדין קידוש במקום סעודה ובס״ד דאם קידש ע״ל לאכולה לו אחה סיבה שצריך לברך ממקום אם צריך לחזור ולקדש על גב דהך דקידוש בחדר אינו אלא דרבנן דאף לפי דיליף לה מוקראתא לאמת דצריך לקדש שנית הא״ה בעל״ת דצריך לקדש שנית על יין דאמרי התם בין הקדוש הם כתובן ומ״ל דהקידוש הם כתובן ומ״ל אלא שאסור לו לאכול אלא אם הקידוש הם אינו אלא דאחרינא בס״ד דאם לא אפי׳ אינו חוצה לאכול אח״כ לא יצא ידי קידוש ומדאיתא בגמרא דב״ה אלא ליה שרגא ואחיל לגבי הנה ומקדש שנית ומעם מדיאלא דכיון דלא יצא ידי קידוש צריך לחזור ולקדש שלא דקאמר טובא לפ״ז ומ״ש הכוס לתה לא יעשה ולקדש על כוס אחר כיון שמדרבנן דהייטו לקדש וכן קאמר מ״ש מקדש ושנית שיטעום צריך לברך שנית ולא הקידוש כ״מ בסעיף ה׳ מדברי בה״ג שהשיה אחר בזה וכן קאמר בס״ד דבסוף בס״ד דהשם עלמו צריך שיטעמו הקדוש אחר את הכוס שיתי לתקון אחרינא ומברך בפה״ג שנית לתה לא נתה כיון דלא יצא לא יצא לתה לא יקדש שנית דהעיקר תלוי בקידוש לעשות יין בפנ״ה הקדוש ולא זכרהו על היין שצריך שיהא עעמת יין ואחר הקדוש וזה שהירע לו קלקל בטעות

קידש עליו כדין אלא שא״ל לו לעשות יוכל לתקן הטעות שש יין אחר משא״כ בדין מקום סעודה בתה אירע אלא יוכל לעשות אם אין תקנה לעשות זה ע״כ צריך לקדש שנית במקום שאוכל בדרן דדין אלא קידש בחדרי והוה כאלו לא קידש כלל ע״כ צריך שנית על יין אלא דיש חילוק בדבר בתה הוה בטעת הקדוש יין על הפת או על הפסקל אלו מוכן לשתות אז ודאי״ל לא לבפ״מ ולא לקדש שנית אלא יתה המוכן לפניו וכמ״ש רמ״א סי׳ ר״ע והתם מ״מ דהויכלו קידש על היין הוה ובזה אחרי׳ סולהו נבני דנרתא מ״ש כנלע״ד נכון בזה:

רעב (א) יין מגולה. עמ״ש בזה בי״ד סי׳ קי״ו: (ב) אפילו מאיר״נא. משום הקריבהו לא כו׳: (ג) דריחיה מרעא וטעמיה חלא. פשוט הוא דאפילו בפ״מ אין מברכין עליו הרמב״ם שהקרים שהכרעו סי׳ ר״ד דאחרי׳ בהדיא פ׳ המוכר פירות כן לרב תם והכא לענין קידוש פשיט׳ דאסור אלא דנקטי לרבותא דאפי׳ ריחו מקדשין עליו ואגב זה מסיים המור דריחיה חמרא וטעמיה חלא מקדשין עליו וה״ה דבפה״ג א״ל עליו ולא כמ״ש מו״ח ז״ל דלענין כפ״מ מברכין אפילו בטעמיה חלא כל שלא הקרים דזה ודאי אינו דכיון שהגיע לכללו זה גרע עפי מהקרים אבל לפי הגרתא שזה אינו בטעמיה חלא ולא הקרים: (ד) אע״פ שיש בו קמחים. עמ״ש סי׳ ר״ד ס״ח: (ה) ומ״מ מצוה לברור כו׳. פירוש ולא יקח מהתם יין שחור ובזה מתורץ קושית ב״י למה צריך דבינו להזכיר של מרתף כ״כ מו״ח ז״ל: (ו) טוב לקדש על השכר. אבל במקום שיין מצוי ודאי״ל יכבר לפי׳ ביום אלא דמ״מ אם היין ביוקר כגון במדינות אלו אין מהדרין אחר יין כיון שאין גורר כמו שיש חיוב בלילה סגי בכך ומ״ה לא נהגו הגדולים

[1] תוספות וברא״ש שם בפסחים ובברכות ז׳ דברכות ובפסח הירושלמי שם (״קדוש מיפתח המברך ואם לא יטמח קדוש משמש המברך ל״ל מקם ברא״ש ותוס׳ פרק ו׳ דברכות): פרק ו׳ דברכות: ב״ש אינו נפסל מיין גיתות ב״ש לפסל אזור ומרובכת ולוסקות שם בבן נרתה בשם מרי״ף ורא״ש ובתוס׳ אזור נפסל בטל״ב מהא דברכות בל״ג ל״ג ל״ג ב״ש שם ובר״ש שם ובר״ש ר״מ בל״ג ל״ג ל״ג

(ז) ברכת יין של קידוש פוטרת יין שבתוך הסעודה ואינו שייך ברכה לאחריו דברכת המזון פוטרתו בין שהוא על הכוס בין שאינו על הכוס: (ועיין לעיל סימן קע"ד סעיף ו')

רעב שיהיה הקידוש במקום סעודה ובו ז סעיפים:

א אין קידוש אלא (א) במקום סעודה ובבית אחד פפנה לפנה חשוב מקום אחד א שאם קידש לאכול בפנה זו ונסלק לאכול בפנה אחרת אפילו הוא מרקלין גדול אינו צריך לחזור ולקדש: הגה ב ומבית לסוכה חשוב כמקום לפנה: (מרדכי פ' ע"פ) ג' יו"א שכל ג' שרואת מקומו אפילו מבית לחצר אינו צריך לחזור ולקדש ד' יו"א שאם קדש במקום א' רעת לאכול בסקום אחר שפיר דמי: (ועיין לעיל ריש סימן קע"ח) ה' והוא שיהיו שני המקומות בבית אחד כגון מחדר לחדר או מאוגרא לארעא (וכן עיקר):

ב אם קידש בבית אחד על מנת לאכול שם ד' ואחר כך נסלק לאכול במקום אחר צריך לחזור ולקדש במקום שרוצה לאכול שם:

ג אם קדש ולא סער אף ידי קדוש לא יצא:

הגה ה וצריך לאכול במקום קידוש לאלתר אז מיהת כדעתו ו לאכול עכשיו אם עיר אכל בגאו הכי אפילו אכל במקום קידוש אינו יוצא (מהר"ר יקב"ר יבאתוד עלמו דשם מיירי דיכ דהוי פולין) (ב) ואם היה בדעתו אלא לאכול שם עיר ונמלך יצא: (כ"י רצ"ר אחר מדינה ע"ש וח"ש הכ"ת ערש"ד הגאוני קדשו אשכר כדי לעשות קידוש לעולם אין: סוף הסימן)

ד ליכול אדם ז לקדש לאחרים אע"פ שאינו אוכל עמהם דלדידהו הוי מקום סעודה ואע"ג דברכת היין אינו יכול להוציא אחרים (ג) אם אינו נהנה עמהם כיון דהא: בפ"הג הוא חובה לקידוש בקידוש היום רמי ויכול להוציאם אף על פי שאינו נהנה: הגה ואפילו בקידוש של יום בסתרים בסנה מוחר לעשות כן (רבינו ירוחם ס"ז ח"ב ובעמ"ש ובעמ"ש ובעמ"ש) וכ"י בסם הרי"ף והרא"ש והטור סימן תפ"ד): וחוא שאינם יודעים ואם עדיין לא קידש לעצמו יזהר שלא ישעום עמהם שאסור לו לטעום עד שיקדש במקום סעודתו:

נתבו

על הפת וכ"ל דאסור לקדש על היין שיעשו אחרים כיון שהאחרי יודעים בעצמו לכרך בפ"הג וכתב"ם סי' עד"ג סי"ד רק בסם יקדשו ודברי רמ"ח ל"ע וכתב הכ"ח תימה על הגאוני אחר שיו לפניו כגון מהרש"ל ומהר"ר שכלא שאע"פ שהיו להם יין בביתם קדשו על הסכר בשחרית בשבת וכן נהגו כל העולם ע"פ שהאריך וכ"ל דטעמם משום דבמדינתינו הסכר הוי חוצר מדינה וא"כ אפי' יין בעיר הראי לקדש עליו אלא שיש שאין מקדשין עליו מ"מ הא"ל דמקדשין חריפתא אם הוא חביב עליו אלא דל"ת אין מקדשין על הפת ולכן כתב רמ"ח דאם יש יין בעיר לא יקדש על הפת ות"ל בטיקר שמקדש על שניהם דהא מברך ב"כ המוציא וא"כ יוצא מ"מ אבל בערב אי"ל לעשות כן יקדש איין ושוה דבטיקר חביב ליה ריפתא משמע בתחלה לאכול וא"כ הא"ל לקדש הפת ומשוה לברך על החביב כמ"ש הרב"י אלא שמברך על הסכר משום היכר כב"ל ליסב מהגאונים"ם הכ"ח דגם מהרי"ו כתב כן בסם האגודה לא עיין בסם הגאונים ע"ש וח"ש הכ"ת ערש"ד הגאוני קדשו אשכר כדי לעשות קידוש לעולם אין: (ב"י בשם הרמ"ה אחר מדינה ע"ש וח"ש הכ"ת ערש"ד הגאוני קדשו אשכר כדי לעשות

רעג א מסקידש לכתחלה לא יעשה כן דהא יש אוסרים: ב ומבית לסוכה: כיון שאין המחילה עשויה לחשמיש אלא לסם מלות סוכה חשוב כתו מפנה לפנה בלא מחיצות (מרדכי) וא"כ אפי' לא היה דעתו לכך א"ל לקדש שניהם ודוקא כשאין שם מחילה אחרת רק מחיצות הסוכה כגון שהסוכה בתוך הבית. אבל אם מחיצות הבית מפסיקות א"ל כמחדר לחדר וכ"מ בתוס' והעלש"ם לא עיין במרדכי: ג שרואה מקומו. אפילו דרך חצון ואפי' רואה מקומו וכמ"ש סי' קל"ה (כ"מ בר"ן): ד ואח"כ נמלך. פירוש אלא אכל כאן ועכ"ה: ה וצריך לאכול. ז"ל ד"מ כתב מהר"י מולין דאפי' בתוחו מקום שקידש אם אין דעתו לאכול שם לא אחר מקרי אלא במקום סעודה ואין חילוק בין זמן קצר לזמן ארוך אבל אם היה דעתו לאכול שם אפילו שהוא בדרך זמן גדול עד שהגיע לשם חשיב במקום סעודה אפי' בארקלין גדול חשיב מפנה לפינה במקום סעודה עכ"ל והוא באגור סי' ספ"ז וח"ס רמ"ח אם שיהא בדעתו וכו' פי' כגון שהולך מפנ' לפנה ודעתו לאכול שם מיד אבל בלא"ה וכו' אפי' אם לא היה בדעתו לאכול מיד כגון שדעתו להפסיק בדברי אחרי' והפסיק אפי' אכל לאחר זמן במקום קידוש אינו יוצא ואם היה דעתו לאכול מיד ואחרעו אונס אלא אכל אלא לאחר זמן א"ל לחזור ולקדש וכ"מ בגמ' בעובדא דר' הונא דדוקא בשום שינה מתקומו קידש שניה אבל אם היה בשאר במקומו אע"פ שהפסיק עד שדליקו הנר א"ל לקד' שניה וכ"מ מלשון רמ"ח אך אם יצא מתקומו בנתיים צריך לקדש שניה כל"ל: ו לאכול שם מיד. פי' שהיה דעתו לאכול בבית האחר ונמלך ואכל במקומו יצא כ"ה בהדיא בב"י והעלש"ם עשה את עצמו כאלו לא ידע את יוסף: ז לקדש לאחרים. כתב העלש"ם לקטנים מותר לקד' דלפי' מדברי' זכור ושמור וכו' ולא רחה בגמ' דקאי על המוציא אבל בקדוש גדול וקטן שוה

(א) במקום סעודה. דכתיב וקראת לשבת עונג במקום עונג תהא הקריאה של קידוש כ"פ דשב"ס ולעילסי' בתוספתא הלר"ל יש טעם אחר: (ב) ואם היה בדעתו אלא לאכול ל' מסברת הרפאי' ולא הביאוה בש"ע משמע אלא היה בדעתו אלא ול"כ שתלמוד ערוך הוא בר"ש ע"פ אחר אחיי כי הרי מר הוא מקדש אחר לן טעיתו מידי דלמא אדאזליתו לאוספיתא דבר אלא מנת ובקידוש דהכא לא נפקיתו דאין קידוש אלא במקום אלא אם אחיר רבה לאחיי קודם הקידוש שיטעמו אח"כ דליאו אבל אם הקידוש יהיה דעתם לאכול כאן אלא אדרבה בשע' קידוש לאכול בביתו וא"ל רבה אח"כ שיאכל שם ש"מ בהדי דשני (ג) אם היו מהנה עמהם. דקי"ל כל ברכה הנהנין אין אדם יוצא ידי חובתו בדבר שהוא חוב כגון קידוש וכיוצא בו אדם מוציא חבירו ידי חובתו שמוצעות ברכת המוציא לאלמתה פשע דאסור דהיינו דלהסוכה אין אדם המתענה חעניה חלוש בשבת אלא יעשה ברכה לבני ביתו דכיון דליכא רק בפ"הג שמא הוה כמו ברכת היין שאין יכול לעשות אם אינו נהנה עמהם כיון דהא אינו מקדש על הפת אינו בכלל זה אלא הוה כמו בפ"הג דקידוש. וח"ש הכ"ת ערש"ד הגאוני קדשו אשכר כדי לעשות קידוש לעולם אין: ובכלבו כתוב דגם במקדש על היין לאינו בקי בכלל שבת יכול לעשות להם קידוש ואחי אבאר אחריות בשבת לא יברך להם המוציא. ובכלבו כתוב דגם במקדש על היין לאינו בקי בכלל שבת יכול לעשות להם המוציא אחר כ"ה בהדיא דהא חובה לקידוש דהא צריך להיות במקום הסעודה. וקי"ל דהא כל הג' סעודות בשבת הם חוב ויברך להם ברכת המוציא. ובמ"ב הגאוני אחר אם אינו בקידוש עצמו שמיקרו נתנה אלא אלא מצוה בשביל הגאה אלא בקידוש עצמו שמיקרו נתנה אלא מצוה עליו בשאר מצות וכן ברכת שופר שהתקיעה אם אינו בקידוש עצמו אלא מצוה אחרים משא"כ ברכת המוצאה בסעודת שבת אף שהם חוב מ"מ אין חוב עליו מעשה מצוה אלא כדי שלא יהא אחר

שה עסקי׳ קס״ו וכ״כ מאה בעלמו סק״ד: **ח** שחייב עליו ברכ׳ פי׳ שמתה רביעית שחייב ברכה אחרונה וכ״מ בסעיפים דף ק״ח שכתבו התו׳ בד״ה ור׳ יוחנן שמתו בב״ה ומפ״ה לא יקח ידי קידוש: **ט** וגומר סעודתו׳ שמתה כשיעור בתה שעושים כוס של קידוש ומ״ה פסק דבמלה בשבת שרי לוהל לשתות אם שתה כשיעור והך שחייב עליו ברכ׳ אחרונה שברכה אחרונה אינה בכל מקום לכל ברכה ראשונה אפי׳ כל שהיא חייב אלא דק״ל כל קידוש יעדיף להיות בתקום סעודה דאין צריך לשתות אלא לגמרו כדלעיל וע״כ נראה דה״ק אחר שגמר כל קידוש כשיעור שהיה מוכן שניה כשיעור שחייב עליו ברכה אחרונה דוחיא לאכל דבר מתוק בנקע׳. ולפ״ז מדינא אסור לאכל לשתות מכוס של מילה בשבת ולא בלבוש מה״ל:

רעד (א) ומלא המתחרת ואני אחמה שיעברו על דיני אחרים דאין מעבירין על המצות בשבת זה כתב רבינו גבי מלה בסי׳ ר״ל והאיה הסמיה יש בין ב׳ הלשונות כו׳ והוא מעשה אלא שאפשר המצות לכן נראה שיקר הגדולי שלעולם מגרר על הנשים ואין מסגיחין בעשים של הקדש כו׳ עכ״ל. ואני נתמי בשמחרכין על המתחרת אני אחמה קרוב אלי מהעליונה כמלא שפונע מי׳ בתחתונה ואין כאן מעבר המצה כלל: (ב) מלה גדולה. ולא מיחי כרעתן שאין עושה כן בחול ולא מלה שחייב עליו המצה ומלה מלה הרבה:

רעה (א) אלא חילקו חכמים כו׳. אלא מלה מכוון בין ל׳ מלה מיעוט שחילקו כגון ל׳ מלה ועוד הרבה כמ״ם אחלקיהם חילוק מגד אחד אלא מוסר אסורולה נזרי אחים זה בשבת לא אסור בשבת לא אסור בשבת אלא אסור בשבת אלא אסור בשבת אל

מי מסתמרו שזה ודאי מותר: (ר) בב"כ. פי' אפי' שם דים בה רבים
ס"ל יחיד בביתו דאסור ומשמע דאחר התפלה מותר לקרות בסידור
אחר הגר והטע' שהתפלה מלוויה כפי הכל וא"ל עיין רב והוה כתו' ראשי
בסעיפים בסעיף י'. ולפי מ"ש נגר על שמועה וחכב אין הקשה כלל: (ה)
חבירו והוא שקורין בענין אחר שאז ישנית תאחר בסח שיעשה חבירו
אבל בשני ענינים לא:
הגה ויש לחומרים דבשני ספרים אפילו בענין אחד אסור (נ"י) ולכן אסור
ן לומר פיוטים בלילי יום טוב מחל להיות בשבת (ר) בנים בכנסת
וכן נהגו: (מרדכי וסה"ת ומס"ג והגהות)
נ אם יש אחר עמו אפי' אינו קורא ואומר לו תן דעתך עלי שלא אטה
מותר והוא תדין אם אומר כן לאשתו:
ר ארם חשוב (ח) שאין דרכו בחול להמנות מותר בכל גוונא:
ח נמרורה אפילו עשרה כאחר אין קורין משום דהוא יל ויושבים
רחוקים זה מזה (ו) ועוד שזנבות האורים סמוכים להם אין זה
סכיר כשבא חבירו להבעיר ולתתות:
ו תינוקות (ז) של בית רבן קורין לאור הנר מפני ז שאיסרת רבן
עליהם:
ז למותר לקרות בסת סדליקין לאור הנר שהרי הוא מזכיר איסור שבת
ואין ישכח:
ח נוחנים לקרות כליל יום כיפורים בסחוורים מפני שאימת יום
הכיפורים עליהם:
ט ליל פסח שחל להיות בשבת מותר לקרות החגדה בספר משום
דהוי כעין ראשי פרקים ראין עם הארץ שלא תהא (ח) שגורה
בפי קצת:
י חרב יכול לראות לאור הנר מהיכן יקראו התינוקות ולסדר ראשי
תפרשיות בפיו בספר וקורא כל שאר הפרשה על פה ובקצת צריך לראות בספר
לאו דוקא אלא כל שיודע הפרשה על פה ובקצת צריך לראות בספר
שרי שמאחר שאינו מעיין בסס הסיר אית ליה היכרא ולא אתי להשוי:
יא כלים הרמוי זה לזה וצריך עיון להבחין ביניהם אסור לברקן לאור
הנר ואפילו להבחין בין בגדיו לבגדי אשתו אם הם דומים אסור
לברוק:
יב שבש שאינו קבוע אסור לו לברוק כוסות וקערות לאור הנר ח
מפני שאינו מכירן בין בגר שמן זית בין בגר שמן נפט (פי' מין זפת
לבן וריח רע) שאורו רב: הגה ט ויש מתירין בכל נפט אפי' בשמן
שאינו קבוע (טור וכ"י בשם הפוסקים) אבל שבש קבוע מותר לו לברוק
לאור הנר כוסות מפני ' שאינו צריך עיון הרבה ואם היה נר של שמן
זית אין מורין לו לברוק אף על פי שהוא מותר גזירה יא שבא יתפק
מפנו: הגה נהגו לכסות הקטנים שלא יהיו ערומים בפני הגרות משום
ביזוי מלוה וכן כתב הרוקח:

רעו דינינר שהדליק עבו"ם בשבת: וכו ה סעיפים:

א גזרו שהדליק את הנר בשביל ישראל א אסור לכל אפילו למי שלא נעשה מכירו (כ"י) וב"ח
שלא הודלק בשבילו: הגה ואין חילוק בזה בין ב קבב לו שכר בתב דמסתמא בשבילו אבל אם
לו לא קבב לו שעשאו בקבלנות לו בשכירות דהוא ל והישראל בהגה"ה שלו הוי מכירו מקוד דאין העכו"ם
מלאכה עלמה בשבת אסור בכל ענין: (הגהות שהרי פ"ק דשבת וכ"י מביה ליבב אין בכרי אבל אם
בשם ס"ג ס"ת) אבל אם הדליקו לצרכו אז לצורך חולה ישראל ס"ר אבל אי ידוע שאין מכירו שרי וכ"ל
אפי' אין בו סכנה: הגה לו לצורך קטנים דהוא כחולה שאין בו סכנה. (מרדכי פ"ק דשבת) מותר לכל ישראל להשתמש לאורו אוה"ח לעושה
מרורה לצרכו או לצורך חולה (א) אין אוסרים בסרורה משום ג דגזרינן שמא ירבה בשבילו:
הגה במיהו אם עבה עכו"ם בנית ישראל ד מדעתו אין הישראל ה
צריך לנחת אף על פי שנהנה מן הנר לו מן המדורה (עור ישראל
טושה בע"ב חייב לגרש העכו"ם מביתו ואפילו בקבלה כגון שבשכרו
לכל הבנה אסור דה"ל קבלה בביתו של ישראל כמ"ש סי' רל"ב ס"ב
(הג"מר): ה צריך לנחת זה"ה שה"ל להפוך פניו אח"כ שרוא' לעשו' מדת
חסידות

ב ביש מתירין כו'. נקה שנתנו האדנא לתקל אף בשבתא לפי שסוברים הגדולים דאין איסור ברה אלא בנר שקורין קרייל אבל בגרות קנדילא שלנו אין לחוש שמא יפרה ומתאי מעבא נהנו לתקל ולברוק הצינות בהשכמה לאור הנר דקנדילא (מורי בשם מהרש"ל):

רעו אינש אוסרין בסרור. ר"א שפר אסר הרא ומר אם הורא ולא מלני ואין כאן שתי מרות אלא באם היה נר חולק מע"ש ו זאיר בבית שהדליק ישראל הנר וכן אם האש שחמם מע"ש שנעשה בחיתר בשבל ישראל ובא הגוי והוסיף נרות בשבת או נתן באש חרבה עצים אף שעשה בשבל ישראל מע"ש כיון שמעצמן עשה הגר כן וגם לא היה צריך לשלהבתו שעשה בשבל ישראל כיון שבתחילה היה יכול קצת לירגות מן הגר ומן האש אין שם אסור אבל בגוי שתיקן האש לצרכו ולצורך גרם אחרים בשבת אסור לתחילה לבא ולהשב אצל האש דאינא לדחיש שמא יבה בשבל ישראל: בדרך אם עשה כו' ל"ר אלא ח"ה ואם הוא בסלון אצל גוי בשבת (ב"י).

פרי חדש

סימן צ

דרש מות לפון בשם חלה כתב חסנתו לות לתקנים כמרו לבנות המקום מחמת ודאי חפי' סלו' אסור ואחת נמרת דמרו שב כיון מחמרים לפתחו לב הרי מקבל בב דו לבנות המקו' לבל אם הוקר לנות סם לשום ענין אפי' סלם מותר ואפי' לברוק הא דקה. נכרי מת מקורת חת מעבר ומבק מו רבו מו בזול מחני בפרקי מחלל וכו' תורת המילה נקבו וכל

עמרת זקנים

ב ביש מתירין כו'. נקה שנתנו האדנא לתקל אף בשבתא לפי שסוברים הגדולים דאין איסור ברה אלא בנר שקורין קרייל אבל בגרות קנדילא שלנו אין לחוש שמא יפרה ומתאי מעבא נהנו לתקל ולברוק הצינות בהשכמה לאור הנר דקנדילא (מורי בשם מהרש"ל) ז

רעו אינש אוסרין בסרור. ר"א שפר אסר הרא ומר אם הורא ולא מלני ואין כאן שתי מרות אלא באם היה נר חולק מע"ש ו זאיר בבית שהדליק ישראל הנר וכן אם האש שחמם מע"ש שנעשה בחיתר בשבל ישראל ובא הגוי והוסיף נרות בשבת או נתן באש חרבה עצים אף שעשה בשבל ישראל מע"ש כיון שמעצמן עשה הגר כן וגם לא היה צריך לשלהבתו שעשה בשבל ישראל כיון שבתחילה היה יכול קצת לירגות מן הגר ומן האש אין שם אסור אבל בגוי שתיקן האש לצרכו ולצורך גרם אחרים בשבת אסור לתחילה לבא ולהשב אצל האש דאינא לדחיש שמא יבה בשבל ישראל: בדרך אם עשה כו' ל"ר אלא ח"ה ואם הוא בסלון אצל גוי בשבת (ב"י).

פרי חדש

סימן צ

דרש מות לפון בשם חלה כתב חסנתו לות לתקנים כמרו לבנות המקום מחמת ודאי חפי' סלו' אסור ואחת נמרת דמרו שב כיון מחמרים לפתחו לב הרי מקבל בב דו לבנות המקו' לבל אם הוקר לנות סם לשום ענין אפי' סלם מותר ואפי' לברוק הא דקה. נכרי מת מקורת חת מעבר ומבק מו רבו מו בזול מחני בפרקי מחלל וכו' תורת המילה נקבו וכל

חסידות (ב"י) רק שאסור להשתמש לאורו: ו הוכחה שלצורך עכו"ם אבל עם עשה לצורך שניהם אסור כמ"ש סי' תקס"ו סס"ו: ן נסעודת שבת. פירש שיושב בחושך ואין יכול לאכול סעודת שבת אבל הר"י נתכוון לחילוק זה במ"ש כיון שיושב בחדרו אבל אם שלח לו ישראל אחריו ישראל. וכן בעבדים שלקח העכו"ם ואכלה בחדרו ושירה אחר כך לא יאכיל הישראל בהמתו. וכזה כתב העכו"ם שמש אחר כך ילך העכו"ם פעם אחת להביא מים מה דוקא במכירו. ואפשר דהר"ן נתכוון לחילוק זה במ"ש כיון שיושב עלמו מחמם אבל לא בשביל שיאכל דלא לתלות דעת רבינו בספר הרמב"ן ז"ל נגמרו וברור בני דתן רחיתי בזה:

(קצת מדיני כיבוי אש יתבאר בסימן של"ד ע"ש)

(ב) אע"פ שרוב ישראלים. כתב והרב המגיד בשם הרא"ש ז"ל על הרא"ש ז"ל אם מותר ברוב ישראל. וכ"ש בחלה דאפילו בחלה וכ"ש בשאר מהגי הוכחה. ובתוס' מו"ל לתוס' על הכי שהכין הספק בחלה דוקא לדעת ב"י. וזה לא שלה על דעתו:

(ג) אבל לאחר שיבה ט' לדעת המתירים שכתב בסמ"ק במרבה על אם מעשה בהיתר ודאי לא מל הא' אבל אבל אבל מותר גם כאן אחר שלא הראשון דהא בלא הראשון אם מתי כלה האם הראשון אם ודולק אבל ודאי כיון שבהתלה לכו היתר לא נתקלקל אחר

התחלה אוכלין אבל דהטור ואחר האוסרים לא אולי בתר התחלה שם אסור לפניו אחר הריבוי ממילא כאן אין היתר אבל אם דולק וכזה יש גבול לדעת אותי יתחיל האוסר דהכל הראשון ומאי"כ בלא כמ"ש ע"כ אסור אפי' קודם הריבוי כיון שאין לפניו חייבי' ליה כיון שאין גבול וכיבוי אותי יתחיל האוסר כמלא כאן ב' פלוגתות הא לענין מדורות אם אסור להאוסרים אפשר שעדיין היתר והמתירי' ס"ל דאין כאן אסור לגמרי כיון שהתל בהראשון ובגר מר ס"ל להאוסרים דדוקא כל זמן שהראשון דולק כו' ולהמתירי' אחר שכבה הראשון מותר ליהנות מן הבגדי ואחרי פלוגתות אלו טעמא אית להו אי אולי בתר התחלה אולא: ויש כאן קשיא הש"ע דבסעיף ח' הביא מחלוקת וכאן סתם כהאוסרים וכ"כ ג"כ דאחר כיבוי הראשון לכ"ע אסור מאחר שהולך לשם שלא תמוה דמ"ש מאם דשם א"ל לידע ותות 'מתירי' ותו דלא אמר שהכל דבר זה שיש אסור אחר כבוי הראשון ובודאי לא הו שהקשה היו סבורים לאסור ובהג"מ כתב ח"ל חכורני כשהייתי אלמוד בחבר ויושבנו"ק בע"ש עשינו להחתם בשב' כנגדה וכשישבנו ער שכמעט מה היתה כלה באו העבדים שעשו גדולה ותמן בפירו שעשאה לנו רוח וישבנו אחתו אבל ומורי אמר בדבר ע"ל: המתמידין דלעילו והעתקתי זה דכיון שאדם גדול עשה הלכה לא להיתר א"כ הע"פ שקי"ל כהאוסרי כמ"ש הש"ע כאן לכל דברי הטור מו דאסור אחר כיבוי הראשון אבל מקום לגדול דהיו שמה מקום תלוי בזה הסיקל בגרות אפי' אחר כיבוי הראשון ובתלות אם נם כן חייב לשמה ירבה יש לו על מי לסמוך כנ"ל ד"ל ואפי' לדעת הטור שלא אחר כיבוי הראשון הייבו דוקא אם לא היה שום היתר אלא מחמת דלא הראשון אבל אם יש בלא"ה היתר מותר בכל זמן אפי' אם כבר נעשה טורכי העכו"ם לו חולה: (ד) וכן אם נתן שמן כו' ב"י הביא דעת ומרדכי והתרומה ה"ה נמי אם יש אם דולק והרבה עליה העכו"ם מותר ליהנות ממנו כיון שמתחלה היה יכול ליהנות קצת ולעשותו אור מיפלגי בין עשייה אם להדלק אבל אבל לרבינו שכתב שאסור ליהנות מן האם שעשה העכו"ם לגרמו שמא ירבה בשבילו כשמרבה על אם אסור מ"ה נקט רבינו בריותא בהדלקה ולא בא וכבר כתבתי שהאגור כתב בשם ר"ת ליאסור ליהנות מחדורה שהרבה עכו"ם לעוד שיש שהיה אם מתחלה כו' עכ"ל ומו"ר ז"ל חלק עליו ואמר שאין כאן מחלוקת דהם מדברים בהרבה עניים על החדורה שהבעירו מע"ש דהרבה ליכא לאיחוי עוד שמא ירבה בשבילו דכבר הרב' אבל רבינו מדבר בעכו"ם שתיקן אם לגרמו אבל המדורה להתחתם שם אם יש חשש ליבש אבל אבל האם אבל העכו"ם שעשה אם דשמא ירבה עוד יש כמו שהרבה כבר בשבת בשביל ישראל כיון שיש איסור בריבוי זה דהמתירים מתירים ליבש אם הרבה כבר כיון שבלא הריבוי היה נ"כ ראוי קצת ליהנות מחמת ה"ש יש להתיר אם עדיין לא הרב' ולא חיישינן שמא אחר אחר אם יבוא אין חשש כיון שקודם הריבוי היה ראוי קצת ולהאוסרים אוסרים באחת בהרבה כבר בשבת וממילא אסור לחתם אף קודם הריבוי עדיין היתר דשמא ירבה עדיין וכך לי בא שעשה בע"ש בהיתר וכל עכו"ם שהוסיף עליו בשבת כמו שמדליק עכו"ם בתחלה בשבת לגרמו דגם היתר על שיוסיף אלא דלא ראו לעשות כאן היתר כלל משום שמא ירבה כל זה פשוט לע"ד: (ה) ומותר לחתות כו' כ"כ הטורוגלאה דכל מה דאי' בהמבה עכו"ם שבת לכבות א"ל לו הכבה ואל תכבה ויש לעשות דהא א"ל לו קאי גם על אל תכבה דיש איסור והא"ל טעמא כיון שא"ל אל תכבה הא"ל לו הוא דרך איסור לענין כבה ולענין אל תכבה פי' אין אתה צריך לומר לו אל תכבה: נ"ל אותו מי שדלק השפתה כדי שתדיח כלי אכילה שאכלו לא מקרי לצורך ישראל כיון שאין נוף הישראל נהנה ממנו אבל אם חייבת להדיחם הוא מדלקת כנ"ל ד':

ב ישראל ועכו"ם שהסיבו יחד והדליק עכו"ם נר אם רוב עכו"ם מותר להשתמש לאורו ואם רוב ישראל או אפילו מחצה על מחצה אסור

ג אם יש ן הוכחה שלצורך עכו"ם מדליקה כגון שאנו רואים שהוא משתמש לאורה (ב) אף על פי שרוב ישראל מותר:

הגה יא דאסור ליה דמותר לעכו"ם להדליק לו נר ז לסעודת שבת מפוס בתקום מלוה (ר"ן ס"פ ר"ח דמילה בשם הגיטור) שעל פי זה נהגו רבים להקל בדבר לצוות לעכו"ם להדליק נרות לצורך סעודה בערב בשבת מחתונה מו מילה ט וראין מוחה בידם ויש להחמיר בתקום שאין צורך בהול דהא רוב הפוסקים חולקים על סברת זו ועיין לקמן סי' ש"ו ס"ב:

ד אם אומר אדם לעבדו או לשפחתו לילך עמו והדליקו הנר אף על פי שגם הם צריכים לו אין זה לצורך העכו"ם כיון שעיקר ההליכה בשביל ישראל:

הגה ומותר לומר לעכו"ם בלילה עמו יא ליטול נר דולק כדי שלא ילמוד עוסה יא רק שלטול הנר בעצמו: (רבי ירוחם כ"ב ח"ב והגהות מרדכי פ"ק דשבת והגהות מיימוני פ"ו):

ה יב אם יש נר בבית ישראל ובא עכו"ם והדליק נר אחר מותר להשתמש לאורו בעוד נר ראשון דולק (ג) אבל לאחר שיכבה הראשון אסור להשתמש לאור השני (ד) וכן אם נתן שמן בנר הדולק מותר להשתמש עד כדי שיכלה השמן שהיה בו כבר ואחר כך אסור: הגה יג (ה) ומותר למחות בעכו"ם שבת יד להדליק נר מולבוסיף שמן: (טור)

בארצות

באר הגולה

יסס בנר יחת המוכלה דסמוכלה מיחוזי הטור והגהות מיימוני פ"ו ומשרשי בנרק קמח

פרי חדש

סימן שם

ואל מחיצו מבנים לבתיו להקביל סניו פנים כו מיקרי הם זחקן בחצר הים הר הבית הים מחוץ על כל מבחר ומבחר ומבוקות בנקיון בשבת ואל המבחר שלינו עומד ל"ל מים הר הבית שלוש אנין ביכר שהוא יקן וכו' בחי ב ל"ז הוי מבכרי לבתיו מ"ל כיון שלא הביע זמן חבלה מחבר ובולקמן ב"ו יוצא לדרך ומשמש חבלה בנכרי המתר ל"ל מ"ש מחם החיצ לבין הנרכות הון לחום שיעמו כבתיו מבבים לבתיו דאלו בחבבים חבילו שלו אסור לבת מרבינו בשרקים מחמיר דחקן בשרקים מחמיר חפני מבנות בלינו לבם מלבי בחם בבבר קיבל עניו. מבל חבנות בחים חלה ודמי דקודם חבילה ל"ת בחבבים לבתיו אסור בכל נוחות ובדבר מחמי נמרת דמוי שב מבני הקרים בבדרו לבנבר המקום. ומ"ש בשם מלבי לת שחפי מבנות חבדרו בשוק לת יחמר לו חלה נמרת חמרי עב לחו מעיקר דינת הוא. מבדר מבנחר בבנוחת בכל בחיבו מבבים שלוש מחבר ומחפי ב"ב יוש פרי דחיבת. ומחבר דמחפי הבבוד ומחפי הירחם דבריבו בדרשם חלה לת בחב בחלי בכן בלי שלת יחבשק בבבר בחרים ומ"ש לעבות מרבו קנה בחבבל בריבו חוקת חבילת ל"מ. ולבת בים מקילין בבן לבילת בבחוכם בבחלה. נבי בחלה שלוש ובבחבינבת ומיבם בילם לחיבבת מחרייתי לבחרייבו בחבת בנוכי מחבנייב:

והכי בקבילו:

ס"ג. עיין מ"ש בסחיך וכתב בלא מ"ו מה' חבילה בשם הלר מוחה בלחו דוק' חפילת סחרים שלת לפני חיוב חפילה מיבים כיון שבבינו חמבת אין לו לבלח עד מיחבל לחוחה ע"ב אבל לת הביע ומחבת חמבת לבלת לבדך ובן חוכת בהבית בוחבר מקום ס"ם ומבלה לת מרלי הוי חולי בחורבת מחבת ומחבת בק"ם בקם ר"ח ובקת בק"ם וכו':

ומ"ש המחבר אבל בים מוחר לשרות דוקא בלת מוקבר אבל מוקבר אין לו בחות בדולה חוב ומ"ם לבלחוי מחבר לבחבתו קרם חפילם בדי מיבל לבין דבחו ולבחבלה ובבחרם בחרן מבדרים סחם הדעת מחיבבל בלת לבחוי אבל מוקבר חסיר ומ"ם לבבל חמם חחיבי חרבית מבי בלת לבחבת בחלוחו חלבת ריבבייה דחסור ובבל מו חוסר לבחבת חים ובן נרחם דעת הרחב"ם בהבחיב חרן לבחבו כב"ל ובבבבב

מגן דוד

רעו חסר

רעז שלא לגרום כיבוי הנר: ובו ה׳ סעיפים:

א לגר שמונח אחורי הדלת (א) אסור לפתוח הדלת א (כדרכו) (רמב״ם פ״ה ומרדכי פר׳ כ״ב וכ״י בסס״ג) ב שמא יבבנו הרוח (אבל ב לגשולה הדלת כגנדו מותר: (ת״ה סי׳ ל״ט) וה״ה בחלון שבגנד הגר שעל האלמן) (מרדכי שב״ב וכ״י בסס תוספות ומור) ג ואם הוא קבוע בכותל באחורי הדלת אסור לפתוח הדלת ד ולגעלו כדרכו שמא תהא הדלת ה נוקשת עליו ותכבנו אלא פותח וגועל בנחת ו ואם הוא קבוע בדלת עצמו שפתיחתו וגעילתו מקרב השמן לגר או מרחיקו מסמנו

(ב) אסור לפתחו ולגעלו:

הגה (ג) וגר של פעוה מותר לפתוח ולגעול אף על פי שהוא קבוע בדלת: (כ״ו)

ב ״אסור לפתוח הדלת כנגד הסדורה ״שהיא קרובה קצת אל הדלת״ ואפילו אין שם (ד) אלא רוח מצויה אבל אם היה פתוח כנגדה ו מותר לסגרו ואין בו משום מכבה:

ג ישכח גר על השבלא מגער את השבלא והוא נופל אפי׳ אם היא דולק רק שלא יתכוין לכבותו: הגהו״ט לעשות ז ע״י עכו״ם במקום שאינו לריך כ״כ: (כלבו) ״ובלבד שיהא גר של שעוה וכיוצ״ב או שלא יהא בו שמן אבל אם יש בו שמן אי אפשר שלא יקרבנו״ הפת״ה ונמצא מבעיר אם (ה) הניחו עליה מדעת ח אסור לגערה שהרי חשבלה היא ״בס״ס (פי׳ דבר המוסף דבר תרגום לת כנוויה בסיסיה) לדבר האסור:

הגה ומכל מקום מותר לגעגע בשבלה הולל והיינו מעלמל הגר והוא הדין שמותר לגעגע (ו) במנורה מגבית בכנסת והגרות דולקות עליהם ובלבד שלא יגעגע: (מרדכי פכ״ב)

ד ״מותר להניח גר של שבת מבעוד יום ע״ג אילן וידליק שם בשבת״ (ז) דליבא למיחש דלכשיכבה לשקליה מינה ונמצא משתמש במחובר אבל אין מניחין גר של י״ט על גבי אילן דשקיל ומגח ליה ונמצא משתמש באילן:

ח ט ״מותר לכפות קערה על גבי הגר בשבת (ח) כדי שלא יאחזו האור בקורה:

רעח שיכול לכבות הגר בשביל החולה: ובו סעיף אחד:

א א מותר לכבות הגר (א) בשביל שישן החולה שיש בו סכנה: דיני

ח בארצות קרות מותר לעכו״ם לעשות מדורה בשביל הקטנים שלמוד ג״כ כיון שאינו מכבה אם אפילו הגדולים מותר אם הקור גדול שהכל חולים אצל הקור ט ולא כאותם שנוהגים היתר אם הקור גדול על פי שאין הקור גדול ביום ההוא (״):

רעז א כדרכו: ל״ל דע״ל בגת מ״מ הרוח מגביה ומסיר והב״ה זו ל״ל בסוף הסעיף כשקבוע בדל עצמה וכו׳ אסור לפתחו ולגעלו כדרכו אבל בגת אדר וכ״מ בד״מ שהביא מהמרדכי ע״ש וכ״ב הב״ח וכ״מ בגת דף מ״ו ע״ב דאדר לבטל הגר ולא אחרי שמקרב השמן לגר או מרחיקו ואין מיכו אלא הוא דהוי בסיס לד״ה ובדלת לא שייך בסיס דבטל לגבי הבי וכ״ה הב״ח בב״י שכת דלפי״ר״ת לא מיתסר אלא כדרכו משמע דלפי״רש״י אפי׳ בלא כדרכו אסור: ב שהא יכבנו: ודוקא כשמונח כנגד פתיחת הדלת ממש וקרוב אל הדלת וכמ״ש ס״ב (כ״ח): ג לגעגע הדלת וכו׳ ואפילו להאוסרין לסתום הסתום עוסקי רע״ט ע״ש דזה לא שייך בגר שאין הרוח מגביר אותו: ד שולגעגע כדרכו: וכ״ה כתב דבזה לגעגע אדר וכ״מ בעור ורא״ש ס״ב והרמב״ם מייירי כשקבוע בדלת עלמה ודעת הרב״ע ע״ש: ה מוקם ע״עליו: פי׳ בפסוקת הדל מגע בגר אחורי (ריב״ש ס״ל): ו מותר לסגרו: ואפי׳ לאוסרין בסס״ ס״ו רע״ט אדר דבנית יש אויר הרבה ולא דמי לתפוח: ז ע״י עכו״ם: ואפי׳ בשל אחרן אדר כמ״ש ס״ב רע״ג דפסיק ריעיה אדר ע״י עכו״ם: ח אסור לגערה: וכת״ה דאם הבשל נר על השלחן אדר לגערה דמקרי פסידת מאכל על הי״ח בס״ ס״ש ס״ד דלא מקרי מגיח כיון שהיה דעתו לסלקו לאחר ע״כ וכ״ל דאם היה מונח על השלחן כ״ה גם בכרות ואחר דבריס פסיגת דהא תשביס יותר מהגר ואדר מ״ש ס״ ס״ש ס״ה בתוס׳ ריש דף מ״ו דאפי׳ כשהוא דולק אדר ע״ש: וא״כ בשאריך לתקוס השלחן ראוי לבטלנו דהא א״א לגגר כיון דאיכא פסידא ומ״ש ס״ ר״ע ס״ש ס״ג: ט מותר לכבות: ואם נוגע בגר עכו״ם ע״י ס״ו וכ״ל דאריך שיגיה מעט אויר תחתיה דאל״כ יכבה הגר:

רעח א מותר לכבות כו׳: וכיבוי היא מלאכה שא״ל לגופה אא״כ עושה להבהב הפתילה וכתבו התוס׳ דף ל״ז דאם א״ל לאותו הענין שהיו ארייסים במשכן מקרי א״ל לגופה כו׳ ע״ש באורך והעור פסק כאן דפטור וכ״ם הי״ם בבילה ס״ב ס״ועוד״ ס״ח ס״ב ובסי׳ של״ד עבפ״ו דבריאות בתוס׳ וכתב בכ״מ פ״ח מ״כ הפסרב בין מלאכה שאינ״ל ובין פסיק רישיה דגבי פסיק רישי׳ אינו מכוון למלאכה כל עיקר כגון שסגר פתח ביתו ולבי ביצוד מחליו ומלאכה שא״ל הוא מכוין לגוף המלאכה אלא שאינו מכוון לתכליתה מיסוד הר״ר אברהם המסיד ע״ל כלומר כגון הכא שמכוון לביבוי ואינו מכוון לעשות פחמין והקשה בס׳ ע״ח דף מ״ו דבת״מ סי׳ תל״ד פסק העור דהמובל בחבירו בשבת פטור מחטאתין משו״ שחייב מיתה וכאן פסק דמלאכה שאינ״ל פטור וי״ל דספוקין מספקא ליה וגבי מתון המע״ה ול״ל דלר אבהו חובל חייב לר״ש אפי׳ אינ״ל הדס כלבו ע״ל ביש״ם בבא קמא פ״ח סי׳ כ״ב כתב דהחובל דרך מריב דעיקר שלא מתכוון דסוראי מריבה לעשה: ואינ״ל שיבבנו על כך דאל״כ דומה לגבנו

לגבנו

לגבנו מ״ד ל״ל דאם הוא מונח בשבת ל״ל דאם הוא מונח בשבת ל״ל דאם הוא מונח בשבת

לנעקבו לסרע והוי חילול ס"ס ועי"ל דסתמא דתכלה הוי צריך לעופה
ע"ל וגם בס"ג פ"ב דשבת סקפה קושיא זו ע"ש. ומ"מ פ"ח ל"ח כתב
מחלוקת אם תוכל דרך מקומה בקרא מתקן לו מקלקל ופטור אפילו לרבי
יודא ועפי' ס"ו ס"ק:

רעט דיני טלטול הנר בשבת ' ובו ז סעיפים:

א אור (א) שהדליקו בו באותו שבת אף על פי שכבה א אסור לטלטלו [1]וכן ב מותר השמן שבנר שהדליקו בו באותו שבת [2]אסור לטלטלו ולהשתמש ממנו באותו שבת:

ב [3]נר זה שאסורו שאסור לטלטלו אפי' לצורך גופו ולצורך מקומו אסור [4]ושמי שהתיר (ב) ולא נראו דבריו:

הגה א [5]וי"ל דמי שהוא מיסבנם והנר מלים עליו מותר להוציאו דהוי לדליה כגרף של רעי ג (ג) והמתמיר לא הפסיד: (מרדכי ריש פ"ק)

ג [6]לטלטל נר על ידי שנותנין עליו לחם ד בשבת אסור ואם נתן עליו הלחם מבעוד יום (ד) [7]אם מותר לטלטלו בשבת ה על ידי לחם זה ואין לסמוך עליו:

ד [8]אם התנה מערב שבת על נר זה שיטלטלנו משכבה ו מותר לטלטלו אחר שכבה:

הגה ז [9]ולא מקרי תנאי וכן נוהגין בתלמידות אלו חן ודין התנאי פ"ל סימן תרל"ח (הגהות מהרי"ל פ' כירה ור"י מ"כ כל כו) ונוהגין לטלטלו על ידי עכו"ם ואין בזה מנוס ט אסור אמירה לעכו"ם בזה"ל ובמנהג כך בהוי בסילוק התנה עליו מתחלה ומרי כן נראה לי:

ה [10]נר שהדליקו בשבת לחיה ולחולה ולדרה החיה ונתרפא החולה
ו מותר לטלטלו אם כבה [11]והוא הדין לסדליק בשבת יא בשונג
ובכבה שמותר לטלטלו:

ו [12]נר שלא הדליקו בו באותו שבת [13]אפילו הוא של חרס דמאים שזכרנו אין כאן חיוב מן הפסיד אפילו הוא של נפט יב דמסריח מותר לטלטלו ר"מוקצה יג מחמת מיאוס מותר:

ז יד [14]מנורה בין גדולה בין קטנה אם היא של פרקים אין מטלטלין אותה

אין בו חיוב חטאת כו' ואע"ג דהוי גזירה לגזירה הכא שייך לומר
ל"ד להכא דהתם עכ"פ שוטה בכיבוי ונזרו אפי' גזירה לגזירה
כאן דאינו שוטה בכבוי אלא שאתה חוטא לכבוי בזה ודאי צריך שהיה
הכיבוי אסור מן התורה: ועפ"ז ל"ל דגר של שעוה שדולקת והוא חם
ריחם הפתילה כדי שתדליק אותה
זה אינו בכלל מכבה נמור ואינו
אח"ל שהוא מכבה הוה אל"ל
זה בגמר' אלא אעדויי מוסיר
שמסיר החוטך ועכ"ל אין
דאין קורין לאור הגר בזה
שהוא מבעיר דהא הסברים
גם מתחלה רק שאסור
החוטך וזה דומה למ"ש רש"י
ה"אלגיע דף ל"ג בחלאה שלא
דכיון שא"ל לנוף הלאה
אלא לסלקה מעליו דבר
בחה לו ולא הוה צריך לה
וה"ל מתם כן הוא. והכי
בסי' רה"ע בהגה"מ כתב
לי גר של שעוה אין שייך
הטייה אם יכול לקרות
ול"ל פשוט לאיסור דהא שייך
שיתקנו ויתחוך ולא הפסיד
עכ"ל כ"י ולפי מ"ש אין נמנר
כיון דאפי' אם יעשה כן אינו
מן התורה כיון שאינ"ל ולא
הג"מ היה אם הגבה
כר"י וא"כ לדעת הוב הסמ
שזכרנו אין כאן חיוב מן הס
שפיר אחרי' דלא נזרו
לתורו וכן בגר של חלב גם
ז"ל בסי' רה"ע בסם הל
כתב להתיר בגר של שמן הו
קבדיל"ה יש בו היתר לקרות לאורו אבל לא כתב עעם ע"ז והכ
כתבתי:

רעט (א) שהדליקו בו באותו שבת. זהו כר' יהודה דמתיר

במוקצה מחמת איסור ולא כר"ש דמתיר גם בזה
אסור אלא כל זמן שהוא דולק עדיין ובלבוש כתוב בתשובת שאלה
ובהקלאה נמוהה כגון כר שהדליקו בו באותו שבת בזה מודה ר"ש
וחזו ולאי טעות דאין ר"ש מודה אלא בשעה שהוא דולק כדאי נמדר
כיהה אר"ח בר אבא אר"י אין מוקצה לר"ש אלא כעין שמן שנגר בו
שהוא דולק ופירש"י ולא מפוס איסור אלא מפוס מלאה הוא ל
לאותו דבשת המוקצה לכל זמן איסור דליקתו ולא יותר ע"ל גם בזה
פ"ק דחולין כתוב ואתן קי"ל כר"ש דל"ל מוקצה אלא נגר שהדלי
בשבת והוא ע"ס וכ"ל הדולק בשבת: (ב) ולא נראו דבריו. ל"
טעם ליהה לא מהני כאן לצורך גופו ומקומו כיון בשאר כלים שהו
לאיסור כמ"ש בסי' ס"ח ח"ל ועעיא מפוס דכלי שהלאכתו לאיס
אתקלאי לב"ה שדרי היה מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו אבל
שהדליקו בו ב"ה היה אסו' לטלטלו כלל אפי' לצורך גופו ומקומו דב
דולק פסיעה דאסור לטלטלו בכל נוגע כדאחרי בפ' מוצל בשבת
ע"פ החבית ומעות על הכר דמניח נעשה בסים לדבר האסור
אתקלאי לכולי עומא עכ"ל מי מפוס הא אין איסור לדעת בעל הע
דסי' ס"ח דס"ל דלא מיקרי מניח אלא אם בדעתו שיהיה שם כל הז
ואל"כ יש היתר לדידן שאנו מסוגים שלא היה הגר על הפלאן רק ב
ותו לא ומקפידים ע"ז לא נעשה בסים לדבר האסור כמ"ש בסי' רע"
כמלא דהוה דינו בשוכה ולא אתקלאי לכולי עומא ומותר לצורך
ומקומו אחר שכבה ואותן הפוסקים שמביא ב"י שבראה מהם שמ
לצורך גופו ומקומו נראה שהם מדברים בחניה הגר בהקום שלא
בודאי להסירו מפוס אחר הכיבוי. ועפ"ז נ"ל שאין מחלוקת בדבר
ב"י דהתרדכי והאגור מתירים דהם מדברים באופן שבודאי מסיר
מפוס אחר הלילה ולא נעשה בסים כלל ועמ"ש בסי' ש"ע מדין זה
והתחתיר לא הפסיד. לשון תמיה הוא זה דודאי מפסיד החחתיר
שרצונו להוציאו ומלד החותרת אינו כן ובמרדכי אי' נ"ב ל"ה וכתב
ז"ל שם חסרון ב' חיבות וכ"ל והתחתיר יחתיר והקזל לא הפסיד
לי דה"ל לחתם כתב בס"ו דמוקצה מחמת מיאוס מותר חיפוס לחם
מעעם דה"ל כגרף של רעי אלא ודאי אע"פ דמיאוס הוא מ"מ לא הוה כגרף של רעי: (ג) יש מי שמתיר לטלטלו כו'. מפוס דבר הוא
גם לדבר הסיתר ואין לסמוך עליו שהשמן שבנר חשוב יותר עליו מן הלחם לפי שצריך לו וא"כ בעל דבר ההיתר נגד האיסור של הגר הוא
לאיסור לחוד ועמ"ש בסעיף הקודם:

באר הגולה

[1] מכות מד וכו' תוי' הרי"ף ורא"ש סס ורמב"ם פרק כה מסס נכה"ל רמבם פ"ם ז"וקן ברמה מדבריו ומנ"ם בפרק כם ומנגרי ריי ב"לק ג' ומנגרי ברא"ם ומגהות חסרו פרק ג' דשבת הרבדבי סם ומאגור נסם ר' יבמות פ"ם ברא"ם סס פרק כה דשבת ורבי ירוחם ינ"ל כו כסס מבמי' ברסת ומרינ"ם בתסובה ר' הר"ן בפרק כירה ומרמב"ן ע"ם הירושלמי ומרסב"ה מהר"ם ר"ם בתסובה

[2] מכות מד וכו' תוי' מסס קנו וכו"ם כ סס מה מז וכרבי יוחנן לדעת הר"ם ובתוספו' כסס

עטרת זקנים

רעט א ר"א רס' שהוא כן. ומתב מורי בב"ח שיש כאן ש"ס וכבר ל' והמחמיר. ומהמיר ולא הפסיד ופסק ג"כ שאף מותר אפילו מי שאינו אסטגים ; הרי כאלו התנה כו'. ושם מחמירין ולכן צריך כל אדם להתנות על זה סמוך לב"ה שאינו בורל מותר ומהשמן אלא כ"ז שהוא דולק ואז מותר לומר לגוי לסלקו מן השלחן אחר שכבה (ב"ח); גוה"ה לקורל"ק כו'. משום דלא איתקצא כן השמשות ואין מוקצה לחצי שבת (ב"ר) ולפ"ז בשמע דה"ה בנוי שמדליק נר לצורך סעודת שבת אפשר דשרי לשלטלו אחר שכבה כנ"ע:

פרי חדש

סימן צ

ודבר ברור הוא שכל זמן שהגיע זמן הפס' לכל מקודש מדבר' חייב ללמוד ותפ"ב ובפי' זה אמה בנ"ה דמתי מייתו מו' ר"חיים מרב מקדיש מנשי יניה דפסי' כשלה הגיע זמן הפיל' מחריות מדיין ולא דק דנגמרת אבי מיתה רב מפי יניה וקרת קיים ותנה חפילין גלוי וסרכין ובוכי עניך הכי כלאחר לאקדומי קריאה לעכו"ם ואסור רב מיתה בר אפי ניתנין מיאלין הוה קלאומה קמיס דרב ומקדיש ומפי יניה ומבדרן ומחני לן פוקון ואמת חפילין ומדר קרי כ"ם הגמס מקדיש"ב"ר מקמי מלכות סמיס ובי אלמה בדלא מעא זמן קיים ס"ב מתי מסכדהי דר"חיים בר אבי ומחיגן לעבוס בדלא מעא זמן קיים ומקל קמי' לך מחי מסכדהיים לאמוקי מה"ל למסכה מ"ע לגרך ובלי סגה הבגלן מוכח דסרי ללמוד קודם זמן הפיל' אפ"ה בהגיע זמנה עהלי"ב ליה לי' גליסטאן מו' נאמעת ומן ק"ם הכי מגי לקרות זו ליה רמ"ר' בחנו' ראיכה רחיים לגלי דמחני מבת דחיכה מ"ת בדבנוס ובם רס"ר ל"ל מורה בהם ומוד ר' יוי דרמה גילוי בדברי רס"ר שלפנינו דאסור לומר חלה

[3] מגילה ל"ב ומ"ר ריש פ"ק דשבת ר"ם ר"ם ר"ם

אותה דחיישינן (ה) שמא תפול ותתפרק ויחזירנה (ד) ונמצא עושה כלי ואם אינה של פרקים אלא יש בה חריצים סביב ודומה לשל פרקים אסור לשלטלה:

רפ תשמיש המטה בשבת · ובו ב סעיפים:

א תשמיש המטה מתענוגי שבת הוא (א) אלפיכך שונת תלמידי חכמים הבריאים מליל שבת לליל שבת:

ב (ב) מותר לבעול לכתחילה בתלה בשבת ואין בו משום חובל ולא משום צער לה:

רפא שלא יברע טולך אנחנו סודים · ובו סעיף אחד:

א אין לשחות בולך אנחנו סודים שאין לשחות אלא בסקומות שאמרו חכמים:

הגה ומותרים בשבת מחזירין ומותר לבא לבית הכנסת א מבקול מטוס דבתמיד של יומות בתלי נמתר בנקר ואלל שבת נאמר ב (ל) וביום בשבת דמטעם לימוד (פרדכי פרק כ"ב) ונוהגין להרבות בזמירות בשבת כל מקום לפי מנהגו ובכל דבר אם לא אמרו אין מחזירין אותו מלבד אם לא אמר לחל אסר שבת וכו' ג מחזירין אותו אינים לסתריך ד ובהגעים בזמירות ה ואין למחות במתריך בהם אף על פי שהמותה מכוון מקום ביטול תורה (אור זרוע) ומכל מקום בשבת ח"ש לא יתריך יותר מדאי כדי שיחכלו קודם שעה מסיים כדלקמן סימן רפ"ח:

רפב קריאת התורה והמפטיר בשבת · ובו ז סעיפים:

א מוציאין ס"ת וקורים בו שבעה א ואם רצה להוסיף מוסיף הגה (א) והוא הדין ביום טוב מותר להוסיף על מנין הקרואים (רמב"ם פי"ג מהלכות תפלה ותשובה מהר"פ ונ"י) ו"ל ב דבי"ט אין להוסיף (ר"ן פרק הקורא) וכן נהגו במדינות אלו מלבד בשמחת תורה

סעיפין

רפג מצוה לאכול שום בערב שבת (ישעיה ס"ח פ"ז סמ"ג)

הה"ה אחר דברים המדברים אדם עסקי תל"ח:

כתב הגאון בס' ברכת הזבח שלמי הרב מהר"ר יחסקל יעיל אב"ד דקק וחדיפיב מליטו לחפוף אחשוני שהיה אוכלין חוליהן על שהר הקדש ומה הו אוכלין בשבת דע"כ הו עטלי יום אחר התפילה ואסורין לאכול מה שנעשה עע"ק דעטל יום הוא שני ומפי מ"ש לקח דלא מליטו עליטו בחולין שנעשו עע"ק וכו' ע"ש ולא הביטתי דבריו דהא בחולין מנעשו על טהרת תרומה עודם הרמב"ם דעשה עליטי וא"כ איך הו הו עושים הבהנים שאכלו עע"ת וא"ל דאכלו בשר דהא חייב כפת בשבת וע"ק דאם נעמתו בחת מה הו אוכלים שהו עתחים טומאת ז' וא"ל דהו מהרין מטומאת מת בו מתי מצוה מא"ל ולעד"ל דלקח דעיקר הכוונה באכילת חולין עע"ק להגיל עלמו לאכול קדשים בטהרה כדאי' בחולין פ"ב ובימי טומאתן אכלו חולין גרידי דאותו זמן לא אכלו קדשים ועיין בחולין דף ב' ע"ב ועיין בגיעין דף ל"ד ועי"ל דאכלו פת שלא הוכם ואתו מים מן המעיין כמ"ש בשלה לעשות בי' אמי התשובה:

רפא יש מקומות שאין אוכלים בחוץ ובו ב בסעיפים אלו אמרים אותו (כ"ה סי' רל"ה): א מבחול הכפרים שאומרים אותו בשבת אחר הסעודה ומלבד ביום הכפורים אלו אמ

ספוסיפין הרבה גם בכל יום טוב אין המפטירין ממנין הקרואים כדלקמן:

ג ׳פותר לקרות שלים הרבה אע״פ שקרא זה מה שקרא וחזור וחוזר ומכרך ג אין בכך כלום:

הגה ויש אוסרים (מרדכי פוף מגילה) וכן במליכות אלו ד מה מנהגם תורה שנהגו לברכות בקרואים ונוהגים כסברת הרא״שונים:

ג ׳הכל עולים ה למנין ז׳ אפילו אשה ו וקטן שיודע למי מברכין אבל אסרו חכמים אשה לא תקרא בצבור ספני כבוד הצבור:

הגה ואלו דוקא מגברים למנין הקרואים אבל לא מיטא כולם נשים ז אמו מיסרא״ל מוחר לעלות (הגהות מיימוני פי״ב מהל׳ תפלה) ואסור לקרות ח בתורה מגולה ואין מיסור לקרות עם הארץ בכבד ובעיר ובגדול בדור לפני מ״ם כי אין זה נוגע לת״ח רק בכבוד לתורה ממהבכבדת בתנאים גדולים (מ״ר) וממר מוחר לעלות גם מ״ת (מהר״מ מפרלב) וע״ל סימן קל״ז מסדר הקרואים:

ד ט ׳נוהגים לקרות שבעה ולגמור עמהם הפרשה (ב) ואומר קדיש וחוזר וקורא עם המפטיר מה שקרא השביעי:

הגה י וכן נוהגים ביתים טובים אין מפטיר מפנין הקרואים אבל בחול סמוכים להוסיף על מנין הקרואים הגליל הוא מפטיר ויום סמוכים ל׳ ספרים לוג׳ יא המפטיר קורא בתורה וקטן יכול לקרות בפרשת המוספין לו יב בד׳ פרשיות סמוסיפים בתר וכן נוהגים (ר״מ ומרדכי פ׳ ב׳ דמגילה) (ג) אף על פי שיש מלגים יג (ד) ואומרים קדיש קודם שעולה המפטיר ואין מלוק בזה בין הוסיפו על מנין הקרואים לו לא וכן מוליפין ס״ת מ׳ לוג׳: (ב״י בשם הר״ר יעקב הרא״ם ורבי יהודה)

ה יד ׳אם לא נמצא מי שיודע להפטיר אלא אחר מאותם שעלו לקרות בתורה וכבר אמר ש״צ קדיש אחר קריאת הפרשה (ה) זה שרוצה להפטיר טו צריך לחזור ולקרות ויברך על קריאתו תחל״ וסוף: הגה אבל אם לא אמר קדיש יז יפטיר מי שעלה לגליון אם יודע ואם יט אחרים שיודעים להפטיר לא יפטיר מי שעלה בכבר: (מ״ר) עסי׳ קפ״ב:

ו יז ׳אם טעה ש״צ ושים הפרשה עם הששי ואמר קדיש אין צריך לקרות עוד אחר אלא יקרא עם המפטיר מה שקרא עם הששי רק״ל מפטיר עולה למנין שבעה:

ז ׳קרא הפרשה (ו) בתפלת שחרית בשבת יח ודילג פסוק אחד חוזר וקורא הוא ושנים עמו ואפילו המפטיר ותתפלל מוסף חוזר וקורא:

לסח

ג אין בכך כלום. ומ״מ אינו עולה למנין׳ כמ״ש סי׳ קל״ז והע״ש בלא דק: ד תוך מבפ״ת. ואפי׳ בחתונה לו כשיש חיובי הרבה לא נהגו להקל וכתוב במ״ב דאיתי מקילין גם בחתונה: ה למנין ז׳. אבל לא למנין מלגה (ע״ש); ו וקטן. אבל בשיות הוא מקרא אינו יכול עד שיביא ב׳ שערות (ר״מ מלונדרש בחשו׳ ב״י סי׳ מ״ג) אם אין בהן אלא קטן אינו מקריב וקטן לאו בר עבודה הוא והאידנא לא נהגינו לקרו׳ קטן אלא למפטיר. ומצאתי בר״ב בס׳ סי׳ שכ״ח בשם רש״י דמ״ש בגמרא הכל עולין וכו׳ היינו דוקא למפטיל וכ״מ בהג״מ גבי עבדים בנעלים ובב״י בסי׳ קל״ח בשם הרוקח ומיהו משמע דלאחר שנגלה מנין הקרואי אותר לקרוקו ואין מוהגין כן. משמע מכאן דאשה חייבת לשמוע קריאת התורה ואף על פי שהקבה מצוה את״ת ונשים אינן חייבות בת״ת מ״מ מצוה לשמוע כמו מצות הקהל שנשים והטף חייבים בה עסי׳ קמ״ו. ומיהו י״ל דאף על פי שאינן חייבות שוות למנין וכ״כ התוספות סוף ר״ה אבל במ״ם פי״ח כתוב הנשים חייבות לשמוע קריאת ספר כאנשים ומצוה לתרג״ם שיביאו ע״ל ואין נהגו הנשים ללאת חוצה: ז אמו מיסרא״ל. דאין הל״ל ישראל מעליא: ח בראש מגולה. זה קלי לקטן וכ״כ בד״מ דאינו גדול בלתו הכי אסור כמ״ש סי׳ ב׳ ועסי׳ קל״ח סי״ז. ומיהו י״ל דדוקא לילך אסור אבל לעמוד וליבש ברי וכ״מ ביומא דף כ״ה וע״ש בתוספו׳ ד״ה והא בעינן: ט נוהגין. מה שנהגו למכור שני בפני עצמו גם קצת סמך מהזהר שלא לך עמוד שי״ב: י וכן נוהגין בי״ע. מפני שי״ח שמותר להוסיף: יא המפטיר קורא באחרונה. וי״ל שהשביעי קורא למפטיר עכ״ל: יב בד׳ פרשיות. וכ״פ ב״ח דלא כרש״ל ורא״ה טוהגין שאין קטן מפטיר במרכבה ביום ר״ח של שבועות ולא כו׳ של פסח ומעמ״ת כתב שאין להפטיר בשבת שוב. ונראה לי דכל זה בקטן שהגיע לחיטוך שיודע לחתוך האותיות בטוב הלא מ״מ מנין איש קטנים הרבה לומר ההפטר׳: יג ואחרי קדיש קודם שהיינו בשבת אבל בחול שהמפטיר ממנין אומרי קדיש אחר המפטיר דאין קדיש עד שיהיו מנין ויש מנהגים אחרים בענינים אז עיין בריב״ש ולכן אין לשמוע שום מנהג: יד אם לא נמצא ומה״ל בשבת של חזון אפי׳ נמצא מי שיודע לברך רק שלא ידע לקונן כנהוג דינא הכי כ״מ ברי״ב סס. ומ״כ אפי׳ יש אחרים היודעים לקונן רשאי הרב לומר כיון שדרך הרב לומר לשלום לאחיות לבתחלה לעלות שליח ומפטיר ולו נראה דלא יעלה לשליחי כמ״ש רמ״א עסי׳ קמ״ד: טו צריך לחזור ולקרות. מדשתם תשמע דאם״ל להפטיר צריך לחזור ולקרות כיון שהפסיקו בקדיש הנכנסים לא ידעו שזה קרא בתורה ואינה כיון לחזרה בתורה בטוב דף ל״ע דהפטר׳ שיקרא בתורה תחלה: אם קראוהו בב״כ אחרת ומדמתה לו אותה הפרשה צריך לחזור ולברך (מ״כ): יו יפטיר מי שעלה לו יאחל אחרים הרב״ב בד״מ ומ״ב ל״ל דיאחר קדי׳ אחר ההפטרה דהא הקדיש קאי על קריאת התורה והפטרה לא תשיבי הפסק דשיבי לקריאה כמ״ש בסי׳ ס״ה ומ״ל שמוליאין ב״ס״ת לקרות ז׳ בס״ת ח׳ ובספר ב׳ ח׳ והמפטיר חוזר וקורא בראשונה ושעות הוא (רשב״ם סי׳ ל״ב תכ״ה) ועסי׳ תקל״ד: ח״ם עשה כו׳. עסי׳ קל״ז והגי״ם לא ע״ש ועסי׳ תרפ״ב: יח ודילג פסוק ח׳. ל״ל דה״ה תיבה ח׳ אלא שדברו בהווה עסי׳ סל״ה:

(הגהות חיובים מספר הלבוש עם טעם נופך משלי)

בפוזנא התוקע והמתפלל מוסף בר״ה ויה״כ חיובים ובקלת מקומות אין מוהגין כן עסי׳ תקפ״ד: אבי הבן בשבת שקדם המילה והמוהל הכנה (ויש לדקדק מלשונו שאם הילד חלוש שאין יכולים למולו בשבוע זה אינו חיוב אלא בשבת שקדם המילה) ומ״מ ל״ל דהיינו המילה בשבוע זו קודם דמילה בזמנה עדיפא ואם היו סבורים למול בשבוע זו והיה חיוב ואח״כ נדחה המילה אינו חיוב פעם שנית: ואם המילה בשבת אפילו הם מב״ה אחרת אז שאין להם דין עידוניות הם חיובים (ול״ל דמי שאין לו דין עידוניות אינו דוחה שום חיוב בחמ״ל נגבי בר וקו״ן הוא אבל מי שבת לבה״כ אחרת מ״ש אם דומה): ואבי הילד בשבת שהולכת אשתו לבה״כ הוא חיוב שהוא בחקוס קרבן (וי״ל מלשון שאם חולה ואינה יכולה לילך לבה״כ אינו חיוב עד שתלך לבה״כ) ומ״מ נ״ל דאם הוא מ׳ יום לזכר ופ׳ יום לנקבה הוא חיוב דאז אינו בכלל חל יום שמת אביו או אמו בשבת הוא חיוב: אחתן בשבת שקדם החתונה ואף אם לא יהיה החתונה בלילה אינו חיוב אבל אם רוצה שיזמרו אותו הוא חיוב שנית בשבת שלפני החתונה) ונער בר מצוה באותו שבת אם יש לו עירבות דוחה לכל החיובים

שבת

(ב) ואומר קדיש כו׳. לפי שאין המפטיר ממנין הקרואים שאינו בתורה אלא מפני כבוד התורה ע״כ מפסיקים בקדיש בין קריאתו לקרואים: (ג) אע״פ שיש חולקין. פי׳ דס״ל דקטן לא יוכל לקרות זכר שהוא דאוריתא מ״מ אינו כהגיים לקרותו דשמא עולה אפי׳ (ד) ואומרים קדיש קודם פי׳ לאחיקי מדעת הרי״מ ב״י אין שחלק בזה בין ס״ת לחומש אלא בכל פעם הקדיש קודם דוקא: (ה) זה שעולה לגליון צריך כו׳. מפני כבוד הרבים יקרא ויברך דאיכא למיחש הכנסנים אלא לאותו קרוא כבר ברכ׳ אבל בלא לאותו קרוא ומפטיר מי שעלה לגליון מפני חייביכן מפני מרוכה בין הברכה שבירך קריאתו בסוף: (ו) מה שחרית בשבת אבל בשאר ימים אם בשני וחמיש וקרא פרשה בלא פסוק המחולק אינו חוזר אלא אחר: כתב בי״ם ס״ת שני שקרא בו טעות אין סמך שמלגת בו טעות אין סמך לחוליא אחרת שחוזר הוא ובספר מוטע לא אמרי׳ הוא בכבל שבת אם נפסל אלא שקראו ג׳ כגון שבקרא אחר דאין קריאת המפטיר אלא בכבוד התורה שיסתיר בקדיש פסוקים בספר אחת פסול ברכה כדי שלא להגרע הסיבור ויש לפקפק בדבר ול״ל דהא דמסופק בדבר דוקא בענין אחר אבל אחר הקריאה של מ״ו אלא פסול בס״ת אחר מה שלא הרגישו בו תחלה הקריאה ל״ל שצריך להגיה לקרות בה מפטיר כיון שהתחיל לא היו קורא אין בס״ת כבר יברך עכשיו על ס״ת כבר שצריך לקרות מלשונו עד שלא הגיע לקרות מלשונו עד שלא הגיע לקרות מלשונו עד שלא הגיע

רפג. לכה אין מוציאין שני ספרי תורה בשבת ׳ ובו סעיף אחד:

א לכה שאין מוציאין בשבת ספר שני לקריאת פרשה חמישית כפני (א) שאין בה אלא שני פסוקים:

רפד. דיני ההפטרה וברכותיה ׳ ובו ז׳ סעיפים:

א (א) אפטירין בנביא מעניינה של פרשה ואין פותחין פ״א פסוקים אלא אם כן סליק ענינה בבציר כהני כגון עולותיכם ספו על זבחיכם:

ב ודוקא בשבת בעינן ג׳ פסוקים ג׳ פסוקים לכל מ׳ מן הקרואים אבל בהפטרה רק בנביא חסר שקראו בתורה ׳ (תשובת הרמב״ן ס׳ קל״ט) ולא בתקנה אחבל בלעו הכי אסור לקרות קם הברכה מלמיה ולפטריה אבל אם בלא ברכה מרי: (כ״ו)

ג אם חלה ר״ת בשבת אין הספטיר מזכיר של ר״ח מזכירין אותו בתוך תברכה שאומר את יום המנוח הזה ואת יום ראש החדש הזה והמנהג בסברא ראשונה:

ד צריכין לכרכות הקוראים בתורה ולברכות הספטיר ויענה אחריהם אמן ויעלו להשלים מנין פאה ברכות שחיסר מניינם בשבת:

ה קטן יכול להפטיר:

ו כגה ולא קראו לספטיר מי שלאינו יודע להפטרה ג׳ יכול אחר להזקיר אבל לכתחילה אסור לעשות כן:

ז אם נשתתק הספטיר באמצע ההפטרה הבא לסיימה לא יתחיל ממקום שפסק הראשון (כ) אלא צריך לחזור ולהתחיל ממקום שיתחיל הראשון ד כמו בס״ת:

כגה ה ב ופנים לא יאמרו בהפטרה בפסוק אחרי קלו לא תעתקמי (ריב״ם סי׳ רי״ז ומגילה כ״ח)

ו ג׳ אין הספטיר מפטיר עד שיגמור הגדול לגדול הס״ת:

ז בשבת שתפרשיות מתחברות מפטירין בהפטרת פ״ שנייה:

כגה

עטרת זקנים

רפד

פרי חדש

סימן פט

סימן צ

בידו אם יש לו כדי סעודה מ"מ כיון שהתענה לשם תענית עכירה היא ביום: ן שטל ג' תלמוד כתב בשלה שלף בחלו הב' לין להתענות בשבת אלא ל"כ התענית עולה לו כגון שנפשו עגומה עליו וכשיתענו יאכל כחת רוח ואני תניל לפסוק שיקבל עליו להתענות ב' ימים בחול עכ"ל ועסי' תקפ"ח

ה ב יש אומרים שאין להתענות תענית חלום בשבת אלא על חלום שראהו תלת זימני יש אומרים שבזמן הזה אין להתענות תענית חלום בשבת שאין אנו בקיאי' בפתרון חלומות לידע איזה טוב ואיזה רע. יוהעולם אומרים שנמצא בספרים קדמונים ן שעל שלשה חלומות מתענים בשבת ואלו הן הרואה ח ספר תורה שנשרף או יום הכיפורים בשעת נעילה או ט קורות ביתו או שיניו שנפלו ויש אומרים הרואה יום הכיפורי' אפי' שלא בשע' נעילה וי"א הרואה שקור בחור' ויש אומרים הרואה שנושא אשה והא דרואה שיניו שנפלו דוקא שיניו אבל הרואה לחייו שנשרו חלום טוב הוא דמתו היועצים עליו רעה ונראה לי שחחלומות שאסרו בס' הרואה י שחם רעים גם עליהם מתענין בשבת:

ו המתענה בשבת יא אומר עננו אחר סיום תפלתו בלא חתימה וכוללו באלהי נצור:

הגה ג ויש אומר אם תפלתו רגון העולמים נגוי כו' כמו בפול: (מ"ה הלכות תענית)

ז לאם הקדימה לאכול הוא עונג לו כגון שנתעכלה סעודת הלילה יקרים ואם האיחור עונג לו כגון שעריין לא נתעכלה יאחר:

הגה וכן מי שיש לו סעודות כל יום כמו בשבת יזכה בשבת יב לסקדים לו לאמר (גמ' פ' כ"כ ועור):

ח לאין מתענין יג על שום צרה מהצרות בלל:

ט אין צועקים ולא מתריעין בו על שום צרה יתוץ מצרת המזונות שצועקים עליה בפה בשבת ולא בשופר יכן עיר שחקיפות עכו"ם או נהר וכפ"נה המטורפת בים יואפילו על יחיד הנרדף מפני עכו"ם או לסטים או רוח רעה יוצעקין ומתחננין בתפילות בשבת אבל אין תוקעין יאלא אם כן תוקעין לקבץ העם לעזור אחיהם ולהצילם: (ועי"ל סימן תקי"עו סי"ג):

י נרדף מפני רוח רעה שאמרו לו דוקא דחוא חדין לכל חולי שיש בו סכנת היום (ד) זועקים ומתחננין וכן נהגו לומר מצלאים בשבת על חולים המסוכנים סכנת היום:

הגה וכן (ה) מומר לנרך יד בחולה הסמוכן בו כיום: (ניקוטי מהר"י נרין וב"י בשם הר"ן פרק ג' דתענית):

רפט סדר סעודת שחרית של שבת ובו ב סעיפים:

יהיה שלחנו ערוך ומטה מוצעת יפה ומפה פרוסה כמו בסעודת הלילה יוברך על היין בורא פרי הגפן והוא נקרא א קידושא ואחר כך יטול ידיו (ועי"ל סימן רע"ח סעיף י"ב בהג"ה) ויבצע על

בפתרונם אין מורין לו להתענות תענית מזה ומ"ה זכר המור כאן שנפשו עגומה ובן בסי' ר"ד. ואם ירצה לבכל נגוני שהרבר ביום ובא לו בחלום אח"כ אין לבכות אלא בשמים הראהו גרם לו ובתענית דפ' הרואה ל"ל מלבא לשמואל אמריתו דתכריתו טובא אימא לי מאי חיזא בחלום פי' בלילה הבאה ואל"ל חיזא דחלום דמאי ושבו לך ושחטיך בחרבי בריחיי' דהבא הרבר בלילה אחר ואין בזה הוראה מן הפיוט אלא יתענה בשבת בזה מגלגלין עיקר למעשה: כתוב בסי' ל"ג בת"ח בשבת ולמחרתו בתחת לדריך להתענות אחר בתחון לתה שהתענה בשבת אחר בתחת לא מהני לה שבתה ואחיה מת בר"ה ה"ל למיתת תענית לתענית די"ח שהוא מצוה להתענות בר"ה מעתה הא לאו הכי גרי תעני' סני ליה בל"ג. וכ"ת בבי' לחיים תקפ"ח דהתענה בע"ב ל"ל דלריך תענית לתעניתו כי חיים י"כ לא מהני קו"ו בתחת ונלע"ד כן דהוא לחוד דהתענה דברי הת"ה וכ"י ואלו בחיים ה"ל להביא ראיה שהיכן ל"ל ראיה בהורה אימא מהרי"ל בתשו' סימן קכ"ה שהתענה להתענות סכום יחיה ומקלע בהון תעני' חוכה דבפיק בי' דהה לנעורי קבל מ"ל והביאו בש"ע בהגה פ"ה סי' בסופו ומביא עוד ראיה ס"ה בגדרי' ונדבות אלמא אמר דמה לאתויי אלמי' לדבר אחר שנפקי ידי שמחה אלא אחרי' ביון דמתו אמר לשמוא אלמי' אחר כבוא לשמוא אלמי' אחר ה"נ בהאי תעני' אחי' מחה שנפק בי' בתעני' חוכה אלון תלמ בין חיוב תעני' לחיוב שמחה ראי' ברור ומה אלמד מדברי

וכ"ו ב' תשו' בדבר חדש דהם לא בעו לתית' רק שיש חיוב בתענ' ועי"ב ונלריך תענית אחר ע"ו ול"מ אי אי קבלע דלא התענה בי"ב לא כגון שהיה לו אונס חייב להתענות שבת אח"כ בשבת התענית שיהיה לו כפר על אותו דבר שהתענה ויהרה תקנ ועי"ז קא דלריך תענית לתעניתו דהייגו שיכון ביום התענית חוב שיה לו כפרה על מה שהתענה בשבת אבלאי דאותו תענית חוב סלקן לכפרה על הכל בפרט י"ב ולפי הסברת בלחה דאח"כ ל"ל תענ' שבת אפי' אם לא התענ' בי"ב מחמ' אונס די"ל מכפר על עבר ועל שבת וכ' ובדאתי חייב ע"ל כזה תעניתים וי"ל מכפר ב"ש בזה בלבד (ד) זועקים ומתחננים כו'. בעור כתוב ואמרינו על אלמלא מתריעים בתפלה אלא מתריעים להשמיע קול שיראו להם לעזר הקב"ה דהיינו כרש"י אמנם המור סימן תקע"ו דפסק כר"י ולקמן אלא הכרחי לפירש"י אלא כרמב"ם דזועקי' ומתחננים על אלו וכמ"ש לקמן בס"ו לכאן מיירי המור מהתרע' שופר דלא יעשו בשע' תפלה אלא לעזר"ה דמ"ב כוון שזה עיקר המכוון בריאה ואם בא בסיב להתיר התקיעה לעזרה ס"ל לומר אבל תוקעין לעזרה: ומו מאי בתפלה ותחנה דאמר דאינו אמר התפלה קאמר למה זכר תחנה ומו דסתם מתריעי' בעור סי' תקע"ו הוא בפה דאמר התם קולם לזה בפה דאמר בפה דשופר בשבת ליכא כדאיתא שם בגמ' מביא ב"י וכשכר שופר אחר תוקעין ונלע"ד ליישב דברי המור דס"ל לרש"י חשוב אופן לא יעיר בפה בשבת אמנם עלה לגדולה מ"מ בס"מ לשון רש"י שכתב המעם שאין אנו בעותים כ"ב שהועיל תפלתינו. ונזה הבכים המור לרמב"ם שאמר עלה ועזוב ואין מושיע ודאי יש לנעוק ולחנן לפני הקב"ה אבל כאן מיירי מתחלת הגזרה ולא בתפלה ותחנה אבל כי רואים שגזרתם גזרה ח"ו ודאי לועקים בתפלה ותחנה אולי ירחם הוא יתברך כל"ל חילוק נכון ואף אח"ל דאינו מרוחק כל כך בגזרה המור מ"מ חילוק מבד עצמו נכון ודאי הוא לעשות כן על כ"ב שלא תבא: (ה) מומר לנרך החולה: מהרי"ו סימן קע"ו כתב דאם היה בעני הרבה רבנים והסכימו אלא לנרך החולה בשבת ודאיה מדברי רמב"ם כו' ול"ד לדוח רע שהתיר הרמב"ם שאני התם דאי כדרך עולם:

עטרת זקנים

ב' א שאין להתענו' כו' ויקבלו עליהם בשבת שני ימים העניה ב"ם. החול מאה שבוחתו לשיש שלא יחלל שבת בשבת הקבלה למעשה בראה בפיק דתענית דף ח (של"ח) מ"מ אם נפשו עגומה עליו וחביב לחת עונת בגוד להתענות אין על פי שאין החלום מאותן הלומות המקובל בידינו שהם רעות (מורי בב"ח); גו' אבר אחר תפלתו רבון כו' ואין אומרים בשבת תחנות דהיינו שמבקשים שיגיל ה' אותנו מצרה משא"כ בם"ש שיהן חב"ה שובה יחר וע"ו נחקנת יח"ר בשבת קמעמרנת (ב"ב מהרדם' בפירו' על התומש בפ"ראחתן)

פרי חדש

סימן צ

אפ"ו סמות מחמלל לנך שכל הקבל מחמלל" חסור הים חס מחזיר מנין לב"ם ולחזיר לנך הכלכור המחללים לחסור וכל זה מוסכם מסתחבר ל"ל ושיקר: ב"ח בשומו נ"ב מי סמולך בחרנים מחר:

ס"ש בשעת שהמיבור מתפללין פירוש לוקח לכון בשעה שמשמלנין חמילת לח אבל לא סאר המפלה ומעשים לפי סמו שת ולכן ומנלין על מתמיני ביחר ולריכו דאמריכן בגמרא ליחת ליה מי לבילותא דמיטרת בעיבלא דמלי ביטרת ליחי ולכוכי לחר ולא בחמשמ חלבון הכנה ומא דאמריכן ערק קמת דעבדים דחני מיבים בחלוי בלחמ דסמרת ביחיד ב"ח בלא מחת דכיון דמיבת ביטרת דקא מבלו לא קא מרחי הכוה בלבלא מני לכוכי הבעם מחם וכגון מחינו ביטבוב אפ"ש מרחת הוא דלא דחינן לא אבל לחיבם כמחמת אבל בחשון בשבת מחם בת ראן

מגן דוד

ב' ויש אומרים שאין להתענות תענית חלום בשבת אלא על חלום שראהו תלת זימני ויש אומרים שבזמן הזה אין להתענות תענית חלום בשבת שאין אנו בקיאי' בפתרון חלומות לידע איזה טוב ואיזה רע. והעולם אומרים שנמצא בספרים קדמונים ן שעל שלשה חלומות מתענים בשבת ואלו הן הרואה ח ספר תורה שנשרף או יום הכיפורים בשעת נעילה או ט קורות ביתו או שיניו שנפלו ויש אומרים הרואה יום הכיפורי' אפי' שלא בשע' נעילה וי"א הרואה שקור בחור' ויש אומרים הרואה שנושא אשה והא דרואה שיניו שנפלו דוקא שיניו אבל הרואה לחייו שנשרו חלום טוב הוא דמתו היועצים עליו רעה ונראה לי שחחלומות שאסרו בס' הרואה י שחם רעים גם עליהם מתענין בשבת:

ו המתענה בשבת יא אומר עננו אחר סיום תפלתו בלא חתימה וכוללו באלהי נצור:

הגה ג ויש אומר אם תפלתו רגון העולמים נגוי כו' כמו בפול: (מ"ה הלכות תענית)

ז לאם הקדימה לאכול הוא עונג לו כגון שנתעכלה סעודת הלילה יקרים ואם האיחור עונג לו כגון שעריין לא נתעכלה יאחר:

הגה וכן מי שיש לו סעודות כל יום כמו בשבת יזכה בשבת יב לסקדים לו לאמר (גמ' פ' כ"כ ועור):

ח לאין מתענין יג על שום צרה מהצרות בלל:

ט אין צועקים ולא מתריעין בו על שום צרה יתוץ מצרת המזונות שצועקים עליה בפה בשבת ולא בשופר יכן עיר שחקיפות עכו"ם או נהר וכפ"נה המטורפת בים יואפילו על יחיד הנרדף מפני עכו"ם או לסטים או רוח רעה יוצעקין ומתחננין בתפילות בשבת אבל אין תוקעין יאלא אם כן תוקעין לקבץ העם לעזור אחיהם ולהצילם: (ועי"ל סימן תקי"עו סי"ג):

י נרדף מפני רוח רעה שאמרו לו דוקא דחוא חדין לכל חולי שיש בו סכנת היום (ד) זועקים ומתחננין וכן נהגו לומר מצלאים בשבת על חולים המסוכנים סכנת היום:

הגה וכן (ה) מומר לנרך יד בחולה הסמוכן בו כיום: (ניקוטי מהר"י נרין וב"י בשם הר"ן פרק ג' דתענית):

רפט א קידושא רבה. וזה הקידוש אינו כלל דאורייתא רמב"ם

(א) הוי מכר ושאר מסקין. ק"ל הא קי"ל בסי' רי"ח ס"ג דאינו לפניו דכר מכר כחו בפ"הע ודב"מכרכחו שהכל הקידוש שהוא תחומה שלילה פטורה אלא דכר אחד כו' וא"כ כאן אינו מכר ונחלט לכרך המוליא המוליא

בור תגולת

על לחם משנה כמו בלילה ויעוי"ש דגם זה הקידוש צריך שיהיה במקומו, מקום אחי' בחקוק שלילה חתר סעודה ושלא יעו' קודם לו כלום כמו בקידוש הלילה ומיהו לשתו' מים בבקר קודם תפלה מותר מפני שעדיין לא חל עליו חובת קידוש: כגה

ועיין לעיל כל דיני קידוש סי' רע"ח רע"ב רע"ג:

ב 'בסקום שאין יין מצוי ב (א) הוי שכר ושאר משקין חוץ מחמים

ג חמר מדינה ומקדישין עליו ואם אין לו אפילו שכר ושאר משקין

ד אוכל בלא קידוש:

רצ בשבת ישלים מאה ברכות בפירות וכו ב סעיפים:

א ירבה פירות ומגדים ומיני ריח כדי לחשלים מנין מאה ברכות: כגה

ב ואם רגיל בסעלה להריח אל יבעלנו כי עונג היא לו: (טור)

ג אחר סעודת שחרית קובעים מורש לקרות בנביאים ולדרוש: ברבדי אגדה ואסור לקבוע סעודה באותה שעה:

כגה ומומנים ובעלי בתים שלהיגן עוסקים בתורה בל ימי שבוע יעסקו ותלמידי חכמים ומסיכו יותר בעונג אכילה ומתיה קצת דברי הסבעונים בלמודם בל ימי השבוע: (ב"י סי' רפ"ח בשם ירושלמי)

רצא דין שלש סעודות וכו ו סעיפים:

א ויתה והיר מאד לקיים סעודה שלישית ואף אם הוא שבע יכול לקיים אותה א בכביצה ואם אי אפשר לו בכלל לאכול אינו חייב לצער את עצמו והחכם עיניו בראשו שלא ימלא בטנו בסעודת הבוקר כדי ליתן מקום לסעודה שלישית: כגה ומי שלא אכל בבגיל שבת יאכלנו בסעודת שלישית: (הרא"ש פ"ע)

ב ומנה משג"ע זמן הבנחה דהיינו ג משש שעות וחצה ולמעלה ואם עשאה קודם לכן (א) לא קיים מצות סעודה שלישית:

כגה יש מוהרים לאסור לשתות מים בין מנחה למעריב בשבת דאז מוהרים בסמות לנהיגם ועל כן ד אין לאכול סעודה שלישית בין מנחה למעריב אלא יאכל אותה קודם מנחה (תוספות וכרא"ש ומרדכי פ' ע"פ) ויש"ל דיותר עדיף להתפלל ה מנחה תחילה (רמב"ם ומור והגהות מרדכי והגהות מיימוני פ"ג ואבור) וכן נהגים לנחתה בכל מדינות אלו ומ"מ אין לשתות מים מן בנהרות אבל בבית שרי ואל מכן אחר משקין דברי (הגהות מיימוני פ"ג) ויש מוהרים לאין אסור אלא דוקא ד' אמות ואמו (תגות ומרדכי פ' ע"פ) וי"ל דאיסור זה של שתיית מים אינו רק בערב שבת (תוספות וכרא"ש ומרדכי בשם ר' משולם והגהות מיימו') :

ג אם נשכחה סעודת הבקר עד שסגיע זמן המנחה יפסיק הסעודה ויברך ברכת המזון ויטול ידיו ויברך ברכת המוציא ויסעוד ונכון הדבר שאם לא היה עושה כן שאחר שנמשכה סעודת הבוקר עד אותה שעה לא היה יכול ז לאכול אח"כ (ב) אלא אכילה גסה:

כגה ח אבל מי שיודע שאפשר לאכול אחר מיתפלל מנחה עם הלכור לא יעסק סעודה שלישית קודם מנחה מיכו הם שלהר יצא:

ד ט (ג) אין צריך לקרש בסעודה שלישית אבל צריך לבצוע על שתי בכרות:

כגה ואם סעד הרבה פעמים בשבת צריך לבל סעודה ג' בכרות (מנהר"ם) מכר מ"מ סלם (טור ומרדכי פ' כ"ב) זמנה מעשה סלים: (ד) פחות מכר מ"מ סלם (טור ומרדכי פ' כ"ב) זמנה מעשה סלים:

(ה) צריך לעשות בפת ורש אומרים שיכול לעשותה בכל מאכל ד' העשוי באחד ז' מחשבה מיני דגן ראשיבול לעשות' ברברים שמלפתים בתם הפת בבשר ודגים אבל לא בפירות יו"א ראפילו בפירות בכל לעשותה וכברא ראשונה עיקר שצרך לעשותה בפת אלא אם כן הוא שבע ביותר:

כגה

ב בלילה שבת. לל דה"מ מי שלא אכל בלילה יש יאכל ב' סעודות ביום עמ"ס' תקכ"ט והיה שאחר הקידוש של לילה: ב מו' שעו' ל"ל דאם לא קודם תחות אכל עד אחר תחות יצא דהא עכ"פ אכל אחר תחות אבל אם יודע שתמשך סעודתו עד אחר תחות אסור כמ"ם רסי' תע"ח דלא אכל אחר: ד ואם הרי"ל כתוב דאם יצאו שיתפלל (טור) ור"ח ל"ל דסעודה קטנה סרי כמ"ם סי' רל"ב: ן יפסיק הסעודה בקדוש אחרים ומקומן לא יצאו יחלהוי בסעודה ח' (מהר"ל ה' סוכה) ועי' במ"ח בסס ס"ל וכ"כ הב"ח וכתב ב"י ז לאכול אח"כ. אבל אם אינו יודע שיאכל בשעת אכילה בשבת המפסק אכל בשרה מעילו לאחר ולאכול קודם שעה עשירית לא יחלקם סעודה אחרת מיני דגן. ל"ל דוקא כשהברכין עליהם כמ"מ ועמ' ר"ח וסי' קס"ח ס"ח:

(המ"ב סי' כ"ב): ב הוי שכר. הא לדשתם המחבר כאן משום דאפי' למ"ד בסי' ער"ב ס"ב דאין מקדשין עליו נגי קידוש שחרית סמלי אח"ד דמקדשין עליו ורשאי לאכול אחר שקידש על הסכר אפי' לא בירך על הפת עסר רע"ג ס"ה: ג אחר מדינה. מקום אבל אכל מיכה דלא הוי אחר מדינה לא ובב"ר דכתוב מקום שאין יין ובכה"ב ח"ל לקדש בפת לאורחים ס"ן אחר ברכה מעין ז' ויוצאים בזה ח"כ כל אחד מי יוצא כמה ברבי אגדה ואסור לקבוע סעודה באותה שעה: מקדש בחפלה וכמ"ם רסי' ער"ח וכ"ל בהגמ"ם בפ"ע אכתב ונא אחרון בת עוות אלא להגדלה דשלחי לחטיקי יומא מעיולי יומא עסי' רל"ז ס"ג מ"ם ומ"מ ל"ל דאם מלכה שיביאו לו יחתין עכ"פ עד חצות לילה אבל בקידוש האיש ל"ל דהא י"ל שאחר לאכול קודם וכדאי הם לסמוך עליהם בשעת הדחק:

רצ אין להניח הדרשה עבור סעודה

ג לדאיתי בת מסני בפ' אמת חיל שתתן בניו שלר"ת מאותו החשת (רוקח) ולל"ל הדרש אסה לאורו לעם אל תקי הלהי ואת תורתיו ולהבנים ירחת מים בלבנם ונא כיו שהגיון עכשיו: לא יאחר בשבת ויקן כדי לעשות מלאכתו בערב (ס"ח סי' רס"ו):

רצא מי שיש לו מזון ג' סעודות ואם יחלקנו ג' סעודות לא יהיה לו לכל סעודה לשבעה מוטב שיאכל ב' סעודות לשבע (ס"ח סי' תרס"ח) וכ"מ בשבת דף קי"ח דאחר עשה שבתך חול וכמ"ש סי' רמ"ב:

ת"ל דמ"מ אם משאכה סעודת הבוקר עד אחר חצות יחלקה לג' וכמ"ם ס"ג דהא מ"מ יאבע כשאוכל שנית וכ"מ בחומרה"ם במרדכי פ"ק דשבת ובס"ל בשם הירחי אכל לכתחלה אין לאחתין עד אחר חצות משום זה דמבטל עונג שבת כמ"ם רסי' רפ"ח ומיהו לפי מ"ם רסי' תקל"ד אפי' קודם חצות יחלקה לשני דהא י"ל דיוצא בזה ע"ם: א בבגילה. לאו דוקא אלא יותר מעט מכבילה דבבילה מקרי אכילה ערתי כמ"ם סס' תפ"ג ולפ"ד מי' ז"ל קודם שבת ואחרית עליו אין לכל מעשה בכל הלילות סים בין שאם בשרים לקות בשלם עד דיתבי לבשום בשבתות ודדיק קרא דמיתי יפקום דמיכו בשבת המפסק אכל עשרה מעילו קודם מיתחולו בלאחר לא לאתחלל קדמת מכיבה וקרי

עטרת זקנים

רצא א אם בשכחה. כו'. ובברכי כתב שטוב להפסיק מעט בינתים שלא לשאר מיד אחר ברכ' המזון וכן ראיתי' עתה נוהגין להפסיק מעט בר"ח אז בשולי קצרה (רש"ל בהגהות בסשובה):

פרי חדש

סימן צ

רשן בות ובמחנות וחלק לחמרינן פ"ק דברכות אין המזון מל חוס בשמשת אלא בנים מהיה בדלא הנים אבל בנלוגים ביון מחמין

בשבת מפר דמי:

מ"ר פ"ק דברכות מחין מסנים מוני בנים בעמחר מקנים בנר בעצם אל מחין לעשות מחמלאין מסכינה מה"ל בחאר מוקים בנר בעצם אל מחין לאכלם ס וכלין בדין מסכינה עיהם בחאר בקרב מוקים יפסיק ומרכין וכו' מחחר לחמרי מלחה עסי' חיבעיות ומחכין מסרס קדמה מכינתם ומחיתין בלחר מחמלי מעדיין לא כלו בר"ם חמי' שלשה חהם ביון מיצאו מבינה' לעו בלים קדמה מכינה בכסלולי בלים מרי מוקים מם מבינה ולכ"ד מי' ז"ל קודם מכינה ומחיתין עליו אין לל בל הכלולים מים בין שאם בשרים לקות בשלם עד דיתבי לבשום בשבתות ודדיק קרא דמיתי יפקום דמיכו בשבת המפסק אכל עשרה מעילו קודם מיתחולו בלאחר לא לאתחלל קדמת מכינה

וקרי

רצב א ואני תפילתי. ובמנחה של י"ע ח"ת אותו כיון לאין קורין בתורה (כ"ם ל"ל) וא"כ אפשר דבמקום שאין ס"ת אותו. ובהג"מ מפר לפי שאין הכל מודים דבעי לכם: ב ג' אנשים וא"ח קדיש

(ו) נשים חייבות בתורה. דלכל מילי דשבת אינם ואשה שוין:

רצב (א) ואני תפילתי. לפי שאינו אומרים לפני הקב"ה אלא שבתינו אנו מתפללים לא אותות: (ב) אומרים כו' שבאותה שעה מת משה ע"כ אומרים לדוד כדין קובעין מדרש כי מתם מדרשות בעלים ל"כ המור רבינו אר פלוס ואלעזר ה"ע ע"ם הקשו עלו דלא מתשה מת בשבת הא לא יוס כתב ס"הולכ"ל דגמרא כיון לומר דנשבת מת אלא שבת בזמן האמתה מת ולפי ניתנה התורה עלי אמה זכרון בזמן המתה לבטל ובע"ם לא אומרים לבטל ה"אדרש דבלא"ה אין מוסר מעה. אהרי עוסקין בקבלה ובתפילה ע"כ אחר בלתם מת משה דהיינו שעת ובע"ם בכל לייחד: הביא בשם ל"ל. הכמה יום מוחיה וקדושה לעיל כך ראוי לומר אהרי נפש אחר יוחנן בו לשון זכר ומוסיף אומר יום מוחיה לשון נקיבה שבל הלשון הוא לשון נקיבה עד בלא"ה פי' דשם של שבת הוא לשון בתורה כמ"ם שבת הוא לשון זכר ע"כ בחקים שלא יוס י"ל יוחנן בו. ומשמע דכתובו דף ה' כתבו הזכר לשון זכר דכתיב שמרו שבת ופעמים לשון נקיבה מתלליה עוקי אחת:

רצב (א) אומרים לפני הקב"ה כו' בשם ר"ת מעבר שבתינו אנו מתחיל בתחה חונן עד וחננו מחתך ומתחיל אח"ה הבדלה בין קדש וכ"כ הרמב"ם וסדר רע"ג עכ"ל והטולם מיהגין לומר אחה בחין זה בקרא שיבו מעבר שהבל עניין ח' הוא עכ"ל ל"ל וכ"ה רבינו מנחם ומוסר ר"יעקב פלאן דעוים הראוים אחה חנגתנו חונן אלא אחה חנגתנו כו' עכ"ל ובלבוש כתב ס"ל תרוייהו ומחוד לפרש לדרך הכפלנ"ם ז"ל הסכים לומר תרוייהו אך מ' אחר על הכפל ולעד"ל ברור בראייה לומר תרוייהו בין העור סי' קי"ז לעניין הזכרת על ומעד וז"ל ובאמצעם אין מקבל אלא שמוזכרין בה מעד ח"כ הכ' כאן לאחרו בגמרא שמוכרין בחונן הדעת הוא ג"כ התפלעות כן אין תפעין הברכה אלא מוכרין אחה חננתנו שהיא הבדלה והכפל ל"ל דאחילה אחה חכמה ובינה שנתן הש"ית דרך כלל בכל עניני התורה ובכמו בה מעין הראוי לרע הייינו חכמת ההבדלה כמ"ם הטור בהדיא כו' ו"ל ומבדילין בה במ"ם ו"ע מוסיף שהיא חכמה שמה שהאדם מבדר לדבר לדבר חכמה היא לו לכך קבעוהו בברכת חכמה כדברי ר"ז שכירין חכמת ההבדלה בתוך שאר החכמות שבברכה מידי כללא"ל ומ"ם בלבוש של"ל ב"ם וחננו מחתך כו' אין להאריך כל עיקר אלא יאחר וחננו מחתך אחר נאחר אחה חננתנו לחזור ולהבדיל בתפילה. פירוש יחזור ויתפלל ואבדיל אע"ג דקל"ל מבדיל פי' שיכול להבדיל על כוס אח' שאכל מ"מ כיון שאכל בתחילה ביה טעמא:

רצב אם במקום שאי אפשר לו לאכול את כגון בערב פסח שאל לביאת בשבת שאסור לו לאכול פת לאחר מנחה כדלקמן נהלכות פסח: (מהרי"ל הלכות פסח)

ו **יא** (ו) נשים חייבות בסעודה שלישית:

רצב דין תפלת מנחה בשבת' ובו ב סעיפים:

א במנחה (אומרים אשרי ובא לציון **א** (א) ואני תפילתי וגו') (טור) וסוציאין ספר תורה וקורין **ב** שלשה אנשים עשרה פסוקים מפרשה אבארה ואפילו חל יום טוב להיות בשבת קוראין בפרשה הבאה ולא בשל יום טוב:

ב (ב) אומרים צדקתך ואם חל בו יום שאלו היה חול לא היו אומרים **ג** בו **ד** בסנחה נפילת אפים אין אומרים צדקתך:

הגה ומנהגו **ה** שלא לקבוע מדרש בין מנחה למעריב (טור זוהר תרומה ע' רע"ט) אבל אומרים פרקי אבות בקין ושיר המעלות בחורף וכל מקום לפי מנהגו:

רצג ערבית במוצאי שבת' ובו ג סעיפים:

א מאחרין תפלת ערבית **א** כדי להוסיף מחול על הקודש:

ב יצריך ליזהר מלעשות מלאכה עד שיראו ג' **א** ככבים קטנים ולא יהיו כפוזרים אלא **ב** רצופים ואם הוא יום המעונן יסתין עד שיצא הפסק מלבו:

ג למי שהוא אנוס **ג** כגון שצריך להחשיך על החתום לרבר מצוה **ד** יכול להתפלל של מוצאי שבת מפלג המנחה ולמעל' **ה** ולהבדיל מיד אבל לא יברך על הנר וכן אסור בעשיית מלאכה עד צאת הכוכבים:

הגה ומהגים לומר והוא רחום וברכות נוסף כדי להוסיף מחול על הקודש (מ"ז):

רצד דיני הבדלה בתפלה' ובו ה סעיפים:

א (א) אומרים הבדלה **א** בחונן הדעת ואם טעה ולא הבדיל משלים תפלתו **ב** ואינו חוזר אפני שצריך להבדיל על הכוס ואם טעה קודם שהבדיל על הכוס **ג** (ב) צריך לחזור ולהבדיל בתפלה: ב טעה ולא הבדיל בתפלה ואין לו כוס בלילה וסבור שאף למחר לא יהיה לו צריך לחזור ולהתפלל:

תשעה

רצא א כוכבים קטני. שאין אנו בקיאים בבינונית: ב רצופים. מושם מו"שבת (כ"י) והע"ם כתב ע"ש: ג כגון שהוא צריך. והתוס' כתבו כגון שצריך לילך לדבר מצוה ולא יהיה ביין בפדה. ומ"ם העור לו שצריך להחשיך וכו' פי' שיצטרך להתפלל מהבר לכן יתפלל בכלאן: ד יכול להתפלל. ואין לעשות כן דדבר תמוה הוא לרבים (ב"ח רס"ל) ועסי' ש"ו בעור כתוב דה"ם אם היה להם שום אונס שלא יהיה לו יין להבדיל ב"ת רשאי להתפלל מבע"י ע"ש. וכ"ל דה"ם כגון שהוא דר בעיר ובחון לעיר יש יין ובשבת א"ל להביאו ובמ"ם מתיר מפני העכו"ם לו לסעיסו וא"ל לו לגון חוץ לעיר רשאי להבדיל מבע"י. ופי' הב"ח דחוק כמ"ם שהוא עצמו וגם כ"ל דאם אין לו אלא כוס א' אשר שחשיבה ואחר הבדלה וכ"ה עליו כמ"ם סי' רע"ו בעמ"ם רסי' רע"ב: ה ולהבדיל מיד. ומ"מ יחחין מלכות ק"ש עד ל"ה אע"פ שאינו סמוך נאולה לתפלה (טור ורמב"ם) ועסי' רע"ה דלדידן קורין קריאת שמע קודם לילה (ד"מ) ולפי מ"ם סי' כ"ס ע"ש יחיד יקרא ק"ש בלילה וכן עיקר:

רצד א בחונן הדעת. מפני שאסור לחבוע לרבינו קודם הבדלה (ירושלמי רפ"ח סי' תפל"ע) מנהג פשוט לומר אחה חונן וכו' עד לאחנו בינה ואחר כך אחה חננתנו ועיין בלבוש וב"ח שהאריכו בזה: ואם שכח להתפלל מתפלל שחרית ב' ואינו מזכיר אחה חננתנו (רדב"ז ח"ב מ"ב) וע"ע דמתחילה שהיו מבדילין בתפלה דוחאי היה צריך להבדיל ביום א' ועכשיו גם כן צריך וכ"מ בגמרא דאם הבדיל על הכוס קודם שהתפלל אף על פי כן צריך להבדיל בתפיל' דעיקר הקנאת היא להבדיל בתפלה עבי"ד סי' סמ"ח עכסי' רל"ע ואין בידינו התשובה לעיין בה: ב ואינו חוזר. ועל כל פנים אסור במלאכה עד שיאחר המבדיל כמ"ם ספי' רל"ע:

ג צריך לחזור. וכ"ל דאם מזכר קודם ש"ת יאמרנה בש"ת דבזה יש לסמוך על העור והג"מ בשם שהרי"ל אבל כשיש לו כוס לא יאחרו בש"ת הרב"

תר"ן והמרדכי בפרק פ"ו דשבת בשם ר"ת: זא קוטר על פי הפלדם ובשבו' בלקט בשם פ"ר בנ"ק דף מ"ב ומגילה ל"ח בהקה סימן ס כ מהה דרב גיהנם סבת כלי ד ר"ר בפ' רב שר סוס קסם בשם תנכב המנהג: ה מהה לרי יוסי פנת קלים ירי יונה בתחלת ברכות מהה דשבת לם לאלין פס בשבת עיש הגרו' דברכות כו לפי' בעור בשם רב הלי והתוספות ורא"ש והמרדכי שם פעור: ח ברכות לג ופסחים קיב בעור בשם ר"א

עטרת זקנים

רצג אברי להוסי' שקדים להתפלל בע"ש תפלת של שבת מהאי טעמא כדי להוסיף מחול על הקודש:

רצד א אומרים הבדלה כו' היינו שיש לומר הכף אותת חננתנו דהיינו שמתחיל אתה חננתנו ולא תחילת הברכה אתה חונן (מהרש"ל) ונראה שלא להתחל אתה חננתנו עד אחר וחננו מאתך דיעה בינה והשכל ואח"כ מתחיל אתה חננתנו ולא כמו שנדפ' בכל הסדורים אחר לאנו בינה קודם וחננו מאתך כדי שהרי אמרו חז"ל דיחיד מוסיף בסוף הברכה ולא באמצע מדלעיל בסימן ק"ם ע"כ לא יוסיף היחיד אלא בסוף הברכה באשר (להם רב):

כרי חדש

סימן צ

ובקרי לאם קדימה לגבי מתלתא דהוי עד ליחני נהא דאמרינן לקמן בשמה מנה כב"ם לב ה דלא מנה סם עשרה מיד הוא כוסם לאו דוקא אלא תיינו לאחר דלא מיא מגיין בגיר ולכסוף מיסם מהקנני' לתפלל בעשרה אלא כל אחד ואחד לבדו מקנ"ים כוסם ומיין בתפוגת הרש"כ ל"ל סימן ל' ובוק: ב שו' בתב ה"ר אונב דסיה אם נכנסו ברוכה בני אדם בע"ה מע"פי אלא נכנסו ביחד בפחם מכתלו מיחרוים יש לאחר לתחון לחבירו מיכו אם נכנס יחידי בשמה אלא יוכל לסיים מתוס מפלתו אין מביאין חיוב לתחיין לו ראיין מרוא' אלא יוכל לסיים בתוס ובכנס תיבלמי מיבלת מתמתה הבני נכנס ואינו מתחד אם יפחד יחידי ע"כ:

ס"כא כוון ארון והיכה וכו' בתב הלי ואיה מיסה דיקן וכו' מחיר קבוע ברגל הולם וסיבר דלא מיקרי קבוע ומוכיח כן מחוס' ומחנן מנרהם בתב דאינו מוכרח בתוס'

אין לו לחזור אע"פי כו' ז"ל הטור בשם הרא"ש ואם אפשר שר"ל שהיה
אין מחזירין אותו (פירוש אם עקר תליו) אינו חייב להחזיר אכל
אלא לחזור אחר ואיכו נם זה יתכן אם סיים תפילתו שיכול לחזור
אלא גרע מתפילת נדבה אכל בחמלא תפילה כיון שאינו חוזר
אלא לחזור אחר (מ"ב) ולכן אם סיים תפילתו אינו חוזר
ולא יהיה הפסק אם חוזר
ולא בסעיף אחרי ותוס
ולא בסימן קי"ח דאם זכר
אם מ"ב בסימן קי"ח דאם זכר אבל אם עדיין
אלא דבר אחר אינו חוזר
ע"ש הפסק דהא כאן
אינו חוזר אם מזכיר
הפסק אינו מה מזכיר
אלא אם כיון שהוא אבל לצורך
אלא כיון שהוא אבל לצורך
ע"ש עוד :

רצה (א) ואומרים ויהי
נעם . כתב
ומנהגיו לכפול פ' חורך ימים
אבל ר"ב בשלם הסם הוצאת מחנו
אבל אם התחילו מתחם קדוש
אבל אם נתחילה בלילה ונם אני
אבל אם נתחילה אלא אם אין נב דבסימן
אבל אם לעניין ר"ב כתן הטור
אבל אם שיעים ברתה כמקרים
אבל אם הקיטות חה אין שייך
אבל אם בין דאלו ב' פסוקים
אבל אם ואני אחת בריתי הם
אבל אם ביחד נם שעיה כל אחת
אבל אם הם כל אחת . וכע"כ כתב
אבל אם הסמוכים אחת על אחרן לומר
אבל אם כין אחרן הפסוק אל אחת
אבל אם אשר שייך ה"נ לא יאחר
אבל אם קדוש והוא טעם טוסף על
אבל אם מלאה בלילה : (ב) כגון
אבל אם ר"ש . אפי' ביום ו' דכעי'
אבל אם סמוכים לחלאכה : (ג)
אבל אם דר מקדש דיוהו מעם שייך
אבל אם בסמכון ועי"ל ברתה שכינה
אבל אם מקדש ויעב הקהלו ישרא
אבל אם (מגאתי) :

רצה (א) קודש שיסיים
בפ"ב . אין לזה
אבל אם כתוב אבל אחר עוד עד
אבל אם תחלה הברכה כדי שלא
אבל אם תחלת הטרל . אל כוס פנוס
אבל אם לה דאם תחשוב לפנוס
אבל אם סוף הברכה ל"ל אל כוס
אבל אם פנוס דזה פשוט דכל
אבל אם הוא אל כוס אחרי לברכה
אבל אם ר"ל לא אחתיו עד נמר
אבל אם ואם הקשה הא אין שייך פנו'

אבל אם ומה דרא דאין מנהג זה יפה לבר' ברכ' לעסוק על הארן
אבל אם בין עבה גדול מזה וכ"כ בס"ח בסימן קי"ח דאחר שכירך על
אבל אם אחר לעסוק בימנו אלא נראה להמון כתו שמלאחי בס' מ'
אבל אם אחרו הרשיל מכר ר"ח שעפטלא ז"ל אח"כ שבשע שמלאחין
אבל אם ברכה להבדלה ויתלאחו על כלנדותיו ויעסוק עוד בענין אשפו'
אבל אם אחרת שהבלו אלא אחור והוא לפי' יין שבשבל בחיים ואח"כ לא
אבל אם פנוס נמן אחור וכן הבאתי מעודי . ובעיקר הפי' של אומרים
אבל אם אחר בין יין בחיים כו' לא ל"ל דלזו חכמים לעסוק יין דאחרב'
אבל אם ר"ש . הפי' קע"ל מהשיכון יין בעיטרות לפני אתן והוא
אבל אם בבלי עמו הלעוד אלא ל"ל דכוונת רז"ל בעסוק יין בחיים הוא
אבל אם ר"ל לה אחר ל' דיעבד דהיינו בעסוק ולא אחר יין בחיים אין
אבל אם ר"ל אלא דמהבוהו לוחר אלא אחרנו אדם בביתו אפי' אם יחרע
אבל אם הרשיל שבר בעסוק יין בשונג ע"י שוגג ח' מבני הבית ודרכן של
אבל אם לחרוגו בשונג אלא ע"ב אחר בל בית אחין היין הנעסוק בשונג
אבל אם ר"ש חכמים אלא אחרבה מתרגו הוא אין בו פי' ערעות ח"ו ואל"כ אין ראיה
אבל אם לעסוק יין לאחר ע"ב שחכמין לפי' ברכה דהא גם בתחן מתכוין
אבל אם (ב) אין מבדילין על הפת . ל"ל לקידוש הכיון דאין מבדילין אלא
אבל אם מבדילין על הפת . ל"ל לקידוש הכיון דאין מבדילין אלא
אבל אם מעין הכעוזה הוא אבל אינו מעין הבדלה : (ג) משום דחביב עליו . ולמי שאינו חביב עליו כמו יין יבדיל על היין :

מר

הרב"ל : ד רשאי נתורת מדבה ועסק' ק"ח :

רצה פסוק ויהי טעם יאחרו משומד (כתבים) ויש מקרעות
סל"ח ויהי טעם בבית אבל רק מתחילין יוסר בסתר
(כ"ה) עסי' רל"ז ס"ו וכוסלין פסוק אורך ימים ובו' שאו נסל הסם הוצלת
ממנו (טור מנהג') ועיין בחע"מ
שהאריך בזה ובתב בים בישועתי
ב' יודין ובסכוסלין אחרן הא"ל ל'
יודין והוא סם הוא"ה בחילוי
יודין . אח"כ מנאתי בחסב"ן
בסכוסלין אחרן יש בו תיבות כמנין
סיים הפלתו ד' ראשי אבל אם עדיין לא סיים תפלתו אינו רשאי לחזור : ק"ח

רצה הברלה שעושה ש"צ . ובו סעיף אחד :

סנה (א) אומרים ויהי נועם וסדר קדושה נאריכות כדי לאחר סדר
קדושה אלו חוזרים רבים לניסכם (טור) וכזמן אלין אומרים ויהי
נועם (ב) כגון בסל יום טוב בסכוע (ג) אין אומרים סדר קדושה אבל
אומרים ויתן לך : (בל נו)

א מבדיל שליח צבור כדי להוצ"אם שאין לו יין :
הגה וכהנו לומר ולזכיר א אליהו הנביא בא"ם להתפלל מינחה ויבטרנו
מגאולה (עור) :

רצו ריני הברלה על היין . ובו ח סעיפים :

א סדר הברלה יין בשמים נר הבדלה וסימנן יבנ"ה יוצרין ליוחר
שלא יהא הכוס פנום :
הגה ונהנו לומר קודם הבדלה מעומים בנים הנה אל ישותיו ונומר כוס
ישועות אשא ונומר ליהודים היתה אורה ונומר לסימן טוב ובשעת רשות
הבדלה א יתנו עיניהם בכוס ובנר ונוכנין לספוך פנום על יין על הארן
(א) קודם שיסיים בארא פרי הנפן כלי ב שלא יהיה הכוס פנום ג ופעם
הפסיקה לתמרינן בל בית שלא נשפך בו יין בכוס אין בו סימן ברכה וכוסין כן
נסימן טוב בתחנת הנשמע נם ד פוסכיסן הכוס לאחר הבדלה ומכנין בו
הבר ורוחנים בו עיניו מעוס מבוב המנוה :
ב (ב) אין מבדילין על הפת אכל על השכר מבדילין אם הוא
חמר מדינה והוא הדין לשאר משקין חוץ מן המים : הגה ה וטוב
יותר להבדיל על כוס פנו' של יין מעל שכר (אמרדהם) ונהנו להבדיל
בשעלאי פסח על שכר ולא על יין (ג) משום דחביב עליו . וכ"ש שחל
לה"ות בבוצאי שבת ש"ש בו קידוש שהוא נאמר על הפת ה"ש אומרים
שאנב הקידוש מבדילין נם כן עליו . ו"א שיותר טוב לומר הקידוש
והבדלה שניהם על השכר : הגה (והסברא הראשונה עיקר) :
ג אם אין לו יין ולא שכר ושאר משקין . י"א ז שמות לו לאכול ו"א שאם
מצפה שיהיה לו לסחר ח לא יאכל עד לסחר שיבדיל פואם אין לו
אא כוס אחר ט ואינו מצפה שיהיה לו לסחר מושב שיאכל קודם שיבדיל
ויבר' עליו ברב המזון ואת"כ יבדיל עליו מפה שיבר' ברכ' המזון בלא כוס
לדברי האומרים דברכת המזון מעונה כוס ולדברי האומרי' ראינ' מעונ'
כוס לא יאכל עד שיבדיל ומיירי שכוס זה לא היה בו אא רביעי' בצמצו'
וכבר

מן הכוס . סייטו לאחר שהיה כתש"ל משום הפסק ולא יתפה עד שיבר
(מע"ת מנהגים נמ') : נהנו הנסים אלא לשתות מכוס הבדלה ועיין
הטעם בסל"ה כתב בס"ל בס קידוש כוס של הבדלה דגיל להבדיל לשתות
כולו ואין משק ממנו כמי הבי' : ה ושוב יוחר וכו' . ל"ל דבאמרדהם כתוב
ושוב יוחר להבדיל על כוס פנום מלהבדיל בלא יין עכ"ל כוונתו דאם אין
לו יין בכלל דאז צריך שיאחר המבדיל בלא יין כמ"ש ס"ס ר"ל אבל בשיש
לו כוס פנום מוטב שיבדיל עליו כמ"ס ס"ס' קס"ב אבל שכר אפשר דמוטב
מכוס פנום יין דהא התירו לו לאכול קודם הבדלה אלא ינרך על כוס
פנום כמ"ש ס"ג ונם במלאי פסח מבדילין על השכר משום דחביב ול"ל
דרמ"א מיירי במקו' לא הוי שכר אחר מדינה . והע"ש הטעים עיניו
מוח' הגה"ק : ו ונהנו להבדיל . ל"ל דוקא במקום דהוי שכר אחר מדינה
אבל בארץ אשכנז אסור דהא אפי' אין לו יין בכלל אסור להבדיל על השכר
כ"ש היכא שיש לו ואינו חביב עליו : ז שיותר לו לאכול . וכתב הרא"ש
פ"ע"ש דדי לו בהבדלה שבתפילה ובתשו' אחר' מ"ד כתב שיאחר המבדיל
בלא כוס מ"ד אב"ה ועסי' ר"ל : ח לא יאכל . ואפי' במ"ש ל"ע
(הרי"ף) ועמ"ש סס' רע"ד : ט ואינו מצפה שיהיה לו אחר . יבדיל
עכשיו משום דחביבא מצוה בשעה ובתחילה יתמין עד לאחר ועמ"ש רסי'
קפ"ב

כאר הגולה

ב"ס דעוד בסם מגיע
ברא"ש דעוד וכדשת
ריח דסם וכדשת הגיע
הרא"ש :
ח עוד :
ט גרשות בב ובדני
יוכנת הלינת דל"ש
בסמיים קם בסבון
כוס של גרבם ב"ש
מסבלה ויעין בסיון
בסד אדיני כוס
פנום דעוד בסם רב
שורים ובתא ? פסחי'
קי בשובלת דלתיאר
לעוד בסם בבתוגים
דס בסם מגיע הרא"ש
האוסמה בברכה ל"ב
בתר תיבונה בת
לתיאר פסחים קי
ר"ל בפרק ד' דנלות
ומתגאר בסם בטלי
בלקח תרמים בסם
ר"ל ובתוספות מס בב
ר"ל לעשת בבתוגים
שפחים קה לתיאון
ר"ל בגיאו הרא"ם סס
הרא"ם רים פרק ח'
דברכות

עטרת זקנים

רצה א ואומרים
ויהי נועם .
וכופלים הפסוק
אורך ימים בלך
להשלים סנין ק"ל
תיבות שבסוף אור זרע
נגר ק"ל שנה שמיר
ארם מאשה ונהליך
מבעים ביישן ומסור
זה הוא שיר של
מבעים (צרור המר
פ' דקרא) :

פרי חדש

סימן צ
בתחום קחי של המקבן
ומי שיירי בחיים
דיבכו כמים שמיא
אליתה בנם בזמן
התלמוד סים נסם משם
בסיבה בלחתת בסרק
המקבל דם קיל"ב ס"ב
ומלת מסני הביאנני
בהיות לפנני מ מחי ס"ק
דברכות דס"ם חסיב
דלים לנגרי הכ"ל ומשם
בחנה ולא חשיב
חצירברק ברב נחמל
שנובהו ליוחבור' כו'
ולא בכוחת כי לחברכה
כל אם דבנוסם קפי
מרי חלק רבות לנמנו
ומני להתפלל בנגדו
ובכסות הינוחת דסום
כי בכיסמים דהכולמי
רחמי דע"ל בני הבאר
מכל דבר בסן הוי הבסק
ובא מהמלנין בלים
בפני הבסלין פרוסבין
נתן בינינו לפי זקניעו
ומסחברת דבעני הייס
חיים חוגנין ובנבדי
מחחבר דבי הבי דהנו
מחיבה לבנין מיבה
ובלחיתי ס"ק דבריונין
ום' הרסן הבת נמי הבו
בחו מחיבה ולא חנו
חיים ומוד ולא ברב
מחדם ולא הבי חיבים
בלחוכה נבנים ומלה
דבר סימן בפרק הפילת
בסחר רב חיים"ב בני
בגינה ונלי של מבת
בב"ש אחי חנלי רבי
ירמיה דר חבת לחחוריי
דרב והסקנת לפי בסלי
המלוך חבר ס"ש
המבלל לחחוריי לחחוריי
רבי הבן בעיבלחי ס"ב
בלילה הב"ה הבלי ס"ם
ס"ל בנים בן רבי הייס
בר בת בוב בחים חבלי
שבל ר"ל בבנת ובס ביה
חבלי בן לחחוריי ובלי
ומנב בם מי מחחבו
בבלים

עמרת

רצה (ב) כגון
בסל יום טוב בסכוע
(ג) אין אומרים
סדר קדושה אבל
אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים
אבל אם אינו בנים

(ד) נר חנוכה קודם מנוס דפרסומי ניסא עדיף: (ה) הבדלה יוצא
כיון דאי פטיר חכירו יש להם לעשות קביעות ומעמידות לא סיר קבע
(ו) ואוחז היין בימין. וכן בכל ברכה של מצוה ראוי לו שבריך
ב״י ספרבה״ל בעים תין הבדלה תלוי
לעלמן דאין הבדלה תלוי בשבת
שבת אלא הבדלה תלוי בהבדלה
וע״כ סיים רמ״א ע״ל לא
לעלמן מי׳ דאף בלא שבת
דרבנן ע״כ הבדלה לא יבטל
ול״ד לטלוב ושיבר דמברכות
רמ״ל סי׳ תקפ״ט שמשבר
מברכות על מ״ע שבת
אחת דהחיוב אלא בשבת
דאוריתא משא״כ כאן יש
לעשות שבת אחרבנן אפי׳ בלא
והיא מ״ע שבת. ובתוך תוך
על רמ״ל דאוקמי דברי״ה
חייבו אבל דאי הם להבדיל
דעכ״פ אחה חנמתו אין חבש
לוה אפי׳ לפ״ז דאין שם ברכ
ולקמן סי׳ רל״ט סי׳ מחר
דבסי׳ יאחרו המבדיל בקרוב
בלא ברכה ויעשה מלאכה
רצז (א) ל״ל אחר
אלא להסיב הבעם שהיה
ביציאת הסב״ (ב) אבל אם
לריאת עבודה אלא לעבוד
הסרחון: (ג) שבתסיב עמלים
מסיבתן לע״ל. פירש״
עכו״ם לאכיל לסעור אבל
ב״י ב״ביסו דלהדר״ף ולאחר
ביאסיבת עכו״ם אלא הם
סי׳ מחולא אחור אף אלא
דלהרמ״ם דוק כמסיב והמ
סי׳ רי״ז בהרמ״ם דנמסיבה
וכאן פסק כרי״ף ואח״ש לפסל
ב״מסיב ופסק כאן כהרמ״ם
לאחר דעת הטור דמעמיד
הבדלה הבריא לאחר אחר
ב״מסיבה אלא הק״ה לעבוד
מ״מ בכסי׳ ריי״ז דוקא בהסיבה ולא הוצרך להזכיר כאן כי אם מ״
הבשמים וגם הרי״ף והרא״ש ס״ל כן כמ״ש בסי׳ ל״ע אי״ה: (ר)
לחזור ולברך. לכאורה קשה כיון דעיקר טעם של ברכת בשמים
לעבר הנפש וכאן אין לעבר נפש דמ״מ היה לאמר מהריה אע״פ שהי
איסור וברוה לתרץ דכאן אין תקנ ברכה לבבלה בשיאור. ודבר
מותר לאדם לברך כמה פעמי ביום על הריח שריח בכל פעם
מקום מלאי בשמי כו׳. כ״ד ס׳ קי״ח הוכחתי דגם פלפלין בכלל
הם להבדלה אלא דודאי בל שיש לו בשמים טובים מפפנין
הטובים יותר ולעולם סי׳ רי״ז כתבתי שאין לברך על ריח שיש בגוי
כבר מבשמים שהיו שם: (ו) אחוז. לריח בהם. שאין לריחן
טעם אלא אחרבה הם נותנים טעם כיון: (ז) על הם. שי לבשל
כיון דאתעביד ביה חדא מלוה ליעבד ביה אחרית ואיא ס״ל דרבנן
בו ריח שפי׳ כיון שהו יבש ע״כ אין לברך עליו ול״ל. הטור בשם ר״ת
ל״ל דקיל
על אותן הבשמים שמריחי׳ בבית ולברך תבשיל דהמהו לאו לריח עומדי ויש ראיה מתה דפרכי׳ פ״ח ל״ד על הנכנס לחנות של בשמים דתבדר
לריח עבדילי ומשני אין לריח מה עבדילי כי היכי דיריחו אוכמי ומיתי ומבנין מיוני וה״כ הוא ל״ד לא״ס סי׳ רי״ז הא׳ מאן דאמר
מברך להריח דהתם קאי אחתרוג לריח ולאכיל וכן שאר פירות שיש להם ריח טוב ורגילים להריח בהם משא״כ בחיתן בשמים שמחזיקים בבית
האדם בלל להם בשביל הריח ואע״ג דלעניין ברכת הנהנין ודאי לריך לברך אם רוצה להריח אחר מ״מ לאן שיהו בה לאכלה אלא לריח
חכמים לריך שיהיה מיוחד לכך הקפיד ר״ת להיות לו זכוכית מיוחדת לכך אלא שלפי הברחה יש לחלות דהריח דעכבם לחלות בשמים
אחר דיין שאין נוטל שום בשמים לידו אלא הריח נכנס לו ממקום שמונחים ובאמת לא הונחו שם כדי להריח ע״כ ל״ל שם שהיחים כדי לה
מי כאלו היו מוטלים בידם אבל בנוטל בידו מהני בכל נוטל ולפ״ז אפיר יכול לברך על בשמים שמחזיקין בבית בל שנוטלין בידו ומלחה הל״ה
המובחר שייחד לאותם מתחילה לשם ריח מלוה ובאמת כך מהגין רוב העולם שמייחדים כלי לזה וקורין לאותו הדם ע״ש שהיו מניחים
הריחשוים שם הדם וכדאיתא בגמרא הדם שניתו לריחו: (ח) בני ביתו הקטנים: בעור מביא דברי ר״ת שכתב ואף לבי״ מיו יכולים
דל״ד לקידוש והבדלה שכן חובה אבל זה אינו אלא מנהג בעלמא ול״נ שהרי פרש לבי״ אע״פ שאינו אוכל עמהם וכן הורה לו אחיו
והקשה ב״י דהא הך פרש אדם כו׳ אתא ס״פ דאוהו ב״ד והטעם שם כדי להכנן בחלות והיינו בקטנים דשייך בהו חינוך ואל״כ מה מקשה שם
ריצ

(ד) נר חנוכה קודם. משום דפרסומי ניסא עדיף: (ה) הבדלה. אינו
אלא ל״ל) ות״ח אין סומכין על הבדלה שבבית (סת״ע בח״מ סי׳ רל״ח)
ולא ידעתי לחמה. ותפסר שמיירי בשיש לו בני בית עסי׳ רל״ח בי״ר: יא
וכ״כ סי׳ רי״ב נבי יין ושמן: (ז) ויש מי שחולק. הוא שפר דלא
ב״י שפתבה״ל בשיש תין הבדלה תלוי בהבדלה
לעלמן דאין הבדלה תלוי בשבת
שבת אלא הבדלה תלוי בהבדלה
וע״כ סיים רמ״א ע״ל לא
לעלמן מי׳ דאף בלא שבת
דרבנן ע״כ הבדלה לא יבטל
ול״ד לטלוב ושיבר דמברכות
רמ״ל סי׳ תקפ״ט שמשבר
מברכות על מ״ע שבת
אחת דהחיוב אלא בשבת
דאוריתא משא״כ כאן יש
לעשות שבת אחרבנן אפי׳ בלא
והיא מ״ע שבת. ובתוך תוך
על רמ״ל דאוקמי דברי״ה
חייבו אבל דאי הם להבדיל
דעכ״פ אחה חנמתו אין חבש
לוה אפי׳ לפ״ז דאין שם ברכ
ולקמן סי׳ רל״ט סי׳ מחר
דבסי׳ יאחרו המבדיל בקרוב
בלא ברכה ויעשה מלאכה
רצז (א) ל״ל אחר
אלא להסיב הבעם שהיה
ביציאת הסב״ (ב) אבל אם
לריאת עבודה אלא לעבוד
הסרחון: (ג) שבתסיב עמלים
מסיבתן לע״ל. פירש״
עכו״ם לאכיל לסעור אבל
ב״י ב״ביסו דלהדר״ף ולאחר
ביאסיבת עכו״ם אלא הם
סי׳ מחולא אחור אף אלא
דלהרמ״ם דוק כמסיב והמ
סי׳ רי״ז בהרמ״ם דנמסיבה
וכאן פסק כרי״ף ואח״ש לפסל
ב״מסיב ופסק כאן כהרמ״ם
לאחר דעת הטור דמעמיד
הבדלה הבריא לאחר אחר
ב״מסיבה אלא הק״ה לעבוד
מ״מ בכסי׳ ריי״ז דוקא בהסיבה ולא הוצרך להזכיר כאן כי אם מ״
הבשמים וגם הרי״ף והרא״ש ס״ל כן כמ״ש בסי׳ ל״ע אי״ה: (ר)
לחזור ולברך. לכאורה קשה כיון דעיקר טעם של ברכת בשמים
לעבר הנפש וכאן אין לעבר נפש דמ״מ היה לאמר מהריה אע״פ שהי
איסור וברוה לתרץ דכאן אין תקנ ברכה לבבלה בשיאור. ודבר
מותר לאדם לברך כמה פעמי ביום על הריח שריח בכל פעם
מקום מלאי בשמי כו׳. כ״ד ס׳ קי״ח הוכחתי דגם פלפלין בכלל
הם להבדלה אלא דודאי בל שיש לו בשמים טובים מפפנין
הטובים יותר ולעולם

רצח דיניר להבדלה׳ וכו׳ ס׳ סעיפים:

א [1]מברך א על הנר בורא מאורי האש אם יש לו (א) [2]ניאגנו צריך לחזור אחריו והני פ׳לי בסוצאי שבת [3]אבל ב בסוצאי יום הכפורים [4]א שהחזיר אחריו: הגה מי שאין לו כוס להבדיל בכרוכ׳ האש מברך עליו הכסמים: (טור)

ב א [5]פצוה מן המובחר לברך ג על אבוקה [6]יש מי שאומר שאם אין לו אבוקה צריך להדליק נר אחר לצורך הבדלה תיקון מהגר המיוחד להאיר בבית: הגה ומר שיש לו ד שתי פתילות מיקרי אבוקה: (תוספות)

ג [7]נוהגים להסתכל ה (ב) בכפות הידים ובצפרנים:

הגה ויש נוהגים בצפרני יד ימין ולחתו בכוס ביד שמאל ויש נוהגים להנכנעות לתוך היד שלו רוחה הצפרנים עם בכפות בכת לחת ולא יראה פני הנכנעות בצפרנים (זוהר פ׳ בראשית בצפרנ׳ ויקרא)

ד [8]אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו [9]רחיינו שיהיה סמוך לו בכדי שיוכל להכיר בין מטבע מרינה זו למטבע מרינה אחרת:

ה ו [10]אין מברכין על הנר של א שבת מסלאכת עבירה לאפוקי אור שחורלק ז להיה ולחולה שכיון שלא הורלק לעבירה מברכין עליו אבל אם הדליקו עכ"ום בשבת כיון (ג) שאם היה מדליקין ישראל היה עובר לא שבת מסלאכת עבירה מיקרי׳ ואין מברכין (ד) על ח אור של ע"א (טור):

ו (ה) [11]עכ"ום שהדליק במוצאי שבת מישראל אז

(מע"מ וסל"ה בסס"ח) כתב ב"ח דאם בא"ח דכסי׳ קס"ז וקפ"ז משמע דאסי׳ לא אחר הנוסח מתם ישלחו"ע לדיבא ול"ל דעשיו מנוס דעבד כנ"ם: משבע בכ"י ח"כ ס"ד דיש להבדיל על נר של שעוה וכ"מ בטוונת האר"י: ד ב׳ פתילות: וכנר של שעוה אם שני הגרות קטועים יחד חשובי אבוקה אבל כל א׳ בפ"ע לא חשיב אבוקה: אבדי בנת"קס שמעיה אדליק אבוקה מסרגת א"ל לא כולי האי אם מנחת שרגת א"ל שמעת מדעתיה דנפשיה קעביד א"ל אי לא שמיע ליה מיני דמר לא הוי עביד א"ל אבוקה להבדלה מנוה מן האוכלה והקשה בהגמ"מר הכ"ל לו מיד בתחת ותי׳ בסס הר"י מקורבל דבתחת לבתחילה מנוה להדליק אבוקה להבדלה אבל אם כבר טוכת נר לפניו א"ל לחזור אחר אבוקה ולכן הכין רבא דספיר מקשה לו והשיב לו שמעי׳ מדעתיה דנפשי׳ עביד והוא לא הכין וסבר דאין מנוה באבוקה כל עיקר ולכן הקש׳ לו אי לא שמיע וכו׳ אז הכין רבא שאינו יודע כלל שאבוקה להבדלה מנוה ולכן השיב וכו׳ עכ"ד והשה לפ"ד ה"ל להפוסקים לכתוב דין זה שבשעת נר ח"ל להדליק אבוקה לכן י"ל שקשיטו הוא כיון שיש נר ה"ל להדליק עוד כי ריבי אבוקה ולכן השיב שמעי׳ מדעתיה דנפשיה קעביד ומ"מ לריבי׳ לחיות מדובקים יחד שאז יהיה להם הרבה מאורו משל"כ כשעשה כל א׳ בפ"ע עמ"ש סי׳ תל"ג ס"ב: ה בכפות הידים: ו"ל ד"ח ומקבל ישראל תורה היא שהיגין בכפוף האצבעו ולרחות בצפרניהם ולא לפשוט האצבעות רק לחורי האצבעות במקום הצפרנים ויש בזה סוד כמ"ש הזוהר עכ"ל ו"ל כוונות דף מ"ב בכוונת הזהר לחתיר לחורי האצבעות מקום הצפרנים בכנד הגר ונגלה בפיית האצבעו׳ על האגודל ולא יראה האגודל חוצה ולא כי"מ להחזיר פניהו׳ האצבעות ולכפותם רק להפך עכ"ל וכ"כ בכתביס ול"ל דמס"ה מהגין לכפות האצבעו׳ לתוך היד כמ"ש רמ"אוחת"ח פשטין אוחן ובראוחין מתחזרהן לנאת ידי אביהם ועמ"ש סי׳ ל"ה: ו אין מברכין ואפי׳ בדיעבד לא יצא כמ"ש סי׳ רנ"ד סס"ב: ז לחי׳ ולחולה: אם אין בהם סכנה דוקא ע"י עכ"ום ואם יש בו סכנה אפי׳ ע"י ישראל: ח אור של ע"א: דוקא בסלאכת עבירה בנתלת של ע"א אבל אם ישראל הדליק נר מנר של ע"א שרי דשלהבת אין בו ממש

ס"ש

באבודרהם שכתב בסס רביבו נרשן שאסור לראות בהם שבלולב בס"ם אע"ג דמתנות נאו ליהנות ניחנו מ"מ כיון דעיקר מצות בשמים מסוס הבל הנפש היתירה הוא וגם אין מחזרין עליו אסור עכ"ל וכתב׳ בעור משמע דוקא לבניו ולב"כ יכול להאיל וכב"י כתב דמוציא לאחרים דדמי למ"ש סי׳ תפ"ד ביקקות וקשה כמ"ש ועבי׳ דיל"ת דאפי׳ שאינו מרית יכול לברך דהכס מתחזק ראשו ונעו הה אינת ברית בעור ביותר ועיין בבא"מ שכתב עוד טעם שהרי הוא נהנה מריח שאחרים מגילים אותו מפרש מ"ש ריח עכ"ל ו"ל שהרי נתן מסוס להשיב הנפש ועכ"ל דמי שהבדיל בכר ונא להבדיל לאחרי׳ יריח הוא בעצ"ו פעם אחרת ובזה יוצא ידי הספק:

רצח א על הגר מסוס דתחילת ברייתו הוי בס"ם והא דלא מברכין על שאר דברים בשבחתו דשאני גר שלאסר בשבת והוי כאלו נתחדש עתה (רשב"ח סי׳ קל"ט): ב במולאי י"כ יא"כ: הייטו להורות עיוס זה קדוש משאר י"ט שלאסר להבעיר אור: ג על אבוקה ולא יקח עני דמשתן עקורין קין בל"ח מסוס שריחו רע דבסי׳ קס"ז וקפ"ז משמע דאסי׳ לא אחר הנוסח מתם ישלחו"ע לדיבא ול"ל דעשיו מנוס דעבד כנ"ם: משבע בכ"י ח"כ ס"ד דיש להבדיל על נר של שעוה וכ"מ בטוונת האר"י: ד ב׳ פתילות: וכנר של שעוה אם שני הגרות קטועים יחד חשובי אבוקה אבל כל א׳ בפ"ע לא חשיב אבוקה: אבדי בנת"קס שמעיה אדליק אבוקה מסרגת א"ל לא כולי האי אם מנחת שרגת א"ל שמעת מדעתיה דנפשיה קעביד א"ל אי לא שמיע ליה מיני דמר לא הוי עביד א"ל אבוקה להבדלה מנוה מן האוכלה והקשה בהגמ"מר הכ"ל לו מיד בתחת ותי׳ בסס הר"י מקורבל דבתחת לבתחילה מנוה להדליק אבוקה להבדלה אבל אם כבר טוכת נר לפניו א"ל לחזור אחר אבוקה ולכן הכין רבא דספיר מקשה לו והשיב לו שמעי׳ מדעתיה דנפשי׳ עביד והוא לא הכין וסבר דאין מנוה באבוקה כל עיקר ולכן הקש׳ לו אי לא שמיע וכו׳ אז הכין רבא שאינו יודע כלל שאבוקה להבדלה מנוה ולכן השיב וכו׳ עכ"ד והשה לפ"ד ה"ל להפוסקים לכתוב דין זה שבשעת נר ח"ל להדליק אבוקה לכן י"ל שקשיטו הוא כיון שיש נר ה"ל להדליק עוד כי ריבי אבוקה ולכן השיב שמעי׳ מדעתיה דנפשיה קעביד ומ"מ לריבי׳ לחיות מדובקים יחד שאז יהיה להם הרבה מאורו משל"כ כשעשה כל א׳ בפ"ע עמ"ש סי׳ תל"ג ס"ב: ה בכפות הידים: ו"ל ד"ח ומקבל ישראל תורה היא שהיגין בכפוף האצבעו ולרחות בצפרניהם ולא לפשוט האצבעות רק לחורי האצבעות במקום הצפרנים ויש בזה סוד כמ"ש הזוהר עכ"ל ו"ל כוונות דף מ"ב בכוונת הזהר לחתיר לחורי האצבעות מקום הצפרנים בכנד הגר ונגלה בפיית האצבעו׳ על האגודל ולא יראה האגודל חוצה ולא כי"מ להחזיר פניהו׳ האצבעות ולכפותם רק להפך עכ"ל וכ"כ בכתביס ול"ל דמס"ה מהגין לכפות האצבעו׳ לתוך היד כמ"ש רמ"אוחת"ח פשטין אוחן ובראוחין מתחזרהן לנאת ידי אביהם ועמ"ש סי׳ ל"ה: ו אין מברכין ואפי׳ בדיעבד לא יצא כמ"ש סי׳ רנ"ד סס"ב: ז לחי׳ ולחולה: אם אין בהם סכנה דוקא ע"י עכ"ום ואם יש בו סכנה אפי׳ ע"י ישראל: ח אור של ע"א: דוקא בסלאכת עבירה בנתלת של ע"א אבל אם ישראל הדליק נר מנר של ע"א שרי דשלהבת אין בו ממש

ס"ש

עטרת זקנים

רצח אבוקה. לברך על אבוקה. ולא יקח קי"ן ראשון לברך עליו מפני שריחו רע ובשם ש"ר ציר"ד ריח טוב (ספר הישרים סי׳ תתנ"ר):

פרי חדש

סימן צ

מסוס דבנותה בשיגן מחיגן קדוס חגל הי הנלים היינו אסור מנסורירתה חלה בגגל מסוס בלגנ ובילגן מס נת מתחיל מרסיון ברגנן חגל בעיתר בחיגיה לה ובוד נרחה סמסי׳ בה לפטוק ולבחיגן אסור עכ"ל ונהג הגיי סיגן פ"ח דהגי נקיסן ובן ביקר ולגה כמ"ם בחתגר בגמן:

סימן צא

כ"ג מסמגות כמלן דמיגר לפגיגן מובה בדגם מגגלה ובן מסמגם קגם מסה לחוריגן בגרגו ה"ם יסם בסליתו ומגיו יכול ומגיגה ראמי מפני סגיגה חוגן בסליתו של מגמרי מלו יכבה ראמו בגמרי׳ בה לפטוק ולבחיגן אסור עכ"ל ונהג הגיי סיגן פ"ח דהגי נקיסן ובן ביקר ולגה כמ"ם בחתגר בגמן:

סימן צב

מסמגות כמלן דמיגר לפגיגן מובה בדגם מגגלה ובן מסמגם קגם מסה לחוריגן בגרגו ה"ם יסם בסליתו ומגיו יכול ומגיגה ראמי מפני סגיגה חוגן בסליתו של מגמרי מלו יכבה ראמו בגמרי׳ בה לפטוק ולבחיגן אסור עכ"ל ונהג הגיי סיגן פ"ח דהגי נקיסן ובן ביקר ולגה כמ"ם בחתגר בגמן:

ים פ״ס סוף בילה וכ״ה בב״ב בסס הרא״ש ועכי״ד רסי׳ קח״כ: ט ישראל מעכו״ם מברכין · דעל תוספתא להתירא הוא מברך: י אבל עכו״ם · משמע במ״ע סי׳ ר״ח תפי׳ עכו״ם הדליק נר לחולה וה״ה כשהוא׳ עכו״ם אם מעליסו אבכים אבל אם הדליק העכו״ם נר אחר מזה שרי (בס): יא אין מברכין · גזיר׳ מסו׳ עמוד ראשון פי׳ שיבוא לברך סמוך לחשיכ׳ מיד על אור שהדלק בשבת בעוד שלא נתוסף היתר (רש״י) ול״ל דבדיעבד יצא בזה כיון דאינו אלא גזיר׳: יב ורחם אור · ויכול להשתמש לאורו כמ״ש ס״ד (מ״מ): יג אם רובן · ול״ע דגימה כל קבוע כמחצה על מחצה דמי וה״ל ספק דהא קי״ל דקבוע כמחצה על מחצה בין לקולא בין לחומרא ואפשר דמיירי שרחה אינו אוכל ונר בידו דכל דפרים מרובה קפרים אבל בגמרא לא משמע כן ועסי׳ רי״ז ס״ז ואפשר דזה לא מקרי קבוע דהאור פירש וכן ריח הבשמים: אמרי׳ בגמר׳ רחה סמוך לחשיכ׳ מיד גדול מהלך ונר בידו ולאו עכו״ם הוא דישראל לא היה ממהר כ״כ סמוך לחשיכה מיד לחתוך האור בידו ואם הוא מיטוק קריך לשאו אם הוא עכו״ם לו ישראל ול״ע למה השמיעיהו הפוסקי׳ ואפשר דס״ל דאף הגדולי׳ אין מהרין בזה עתה ומדליקין מיד סמוך לחשיכה: יד מברכין עליו · מפני שבטל אד״ר בת״ב כ׳ אבני והקשין זה בזה ובגמרא האור: טו שמש שאוכל · פי׳ בבית הסמוך לב״ה כמ״ש סי׳ רס״ו ול״ל דהחלטנו פתוחי׳ לב״הב: יז על נר · וה״ה נר של חנוכה אינו

(ו) אם ט ישראל מעכו״ם מברכין עליו י אבל עכו״ם שהדליק מעכו״ם אין מברכין עליו (ז) יובמוצאי יום הכיפורי׳ יא אין מברכין על נר שהדליק ישראל מעכו״ם (ועי׳ל סימן תרכ״ד סעיף ה׳):

ז יתיה הולך חוץ לכרן יב וראה אור יג אם רובן עכו״ם אין מברכין עליו ואם רובן ישראל או אפילו מחצה על מחצה יד מברכין עליו:

ח (ח) יאור היוצא מחעצים ומהאבנים מברכין עליו אבל במוצאי יום הכפורים אין מברכין עליו:

ט יגחלים הבוערות כל כך שאילו מבנים קיים ביניהם הוא נדלק מברכין עליהם והוא שעשויים להאיר:

י יאור של כבשן בתחילת שריפת הלבנים אין מברכין עליו שאז אינו עשוי להאיר ואחר שנשרפו או עשוי להאיר מברכין עליו:

נר בית הכנסת (ט) יאם יש שם אדם חשוב מברכין עליו ואם לאו אין מברכין עליו יויש אומרים בהפך יואם יש טו שמש שאוכל שם מברכין עליו והוא שלא התא לבנה וזרחת שם:

יב יאין מברכין יז על נר של מתים שאינו עשוי להאיר הילכך מרת שהיה סוליכין לפניו נר אילו הוציאוהו ביום והוציאוהו בלילה בנר אין מברכין עליו:

סומא

פרי תר״ש

סימן צא

סתימה פירש״י פותחת הקנה ולפנר לפני התיכה הוא דלא יעבור אבל אם יעבור אבל לחתמלל יחף פרי והבלין הביא על פי רש״י תפי׳ לעבור לאי התיכה ס״ל דבת הגן פתוחה תוכי עובר לפני התיכה מפני הסנדל אף יחף לא יעבור מ״מ אם יש אחר עובר מעמי שמש יחף:

סימן צב

מ״א ובריך לחזור ולהתפלל וכו׳ כן פיקר ולא כמ״ש ב״ע כפ׳ חי׳ סתמו לזאר מעמוד לא יוכל מתקן וכו׳ לליחא וכן משמע מה שהרא״ן פ׳ הדר שיכור אל יתפלל ואם מתפלל חפלתו תועבה ולחרינן מתם דאיסור פשוד מן התפילה ולישנא דפשוד משמע דמסתמא פשוד הרי מתפלל בשמה פשוד פשוד מן התפלה ובריך לחזור ולהתפלל כפשיטא אינו חפילה ובריך דנכי מים מרחצין על גרמיו לחרינן מאור לרחם ומקרשינן מעמת משום דגברא דחוייא הוא ואינו רחוי ואין חפילתו חפלה וכתב רש״י בגברא דחוייא הוא כשהחיל לחפלל והיה ברוך לנקביו דחוי הוא מתפלל כלבן חב מתפלל אינה חפילה ולחזר לרחם ע״כ ובבריאתא קרני מוכרך לנקביו אל יתפלל ואם מתפלל חפילתו חפילה אלמא דכל כיבה לקרני הפילתו חובבה ובריך לחזור ולהתפלל ווו הוא דשם כל הפוסקים ועיין בח״מ סי׳ קיא בסעיף ז׳

בס״ד

ס״ר בתב הרחבים סי׳ מב׳ חפ׳ב

רוחן ויבא בחים עד הבקר ולחליב יתפלל בדלת פליטו מבסר לחפילה אלא ידיו בלבר בחר חפילות חון מבל מתפלת מחרית לוחן מבנו ידיו ורגליו ולחליב יתפלל ובתב רבינו בסס מבדל מוד אלמר בן מחמנא ש״ם בסס מומרין רוחן אדם מבנו ידיו ורגליו בכל יום משום קומו מבנו׳ בל מבנ׳ ב׳ למעבנו ומו׳ בכל מחוך הבנ׳ יות לחתם משמע אלא לבנון מחפילת מחרית מיתבנ׳ אלא לבינת לאיסור לבינת מה עבמו ומחרב שהרי לבינת הלבנה בו״ר ד״ר בבריאתא זו אלא בוזמר׳ בעיקר דוכתא ביולה חמ׳ ברכות ולי נראים דמשמע ליה לברא״ם דדוחיית דקרוים לבעלין דלים ובבנא הא חפילה ולחינו מחזור בבקרנאם מחריבן

פי

בת״ד דלפי המסקנא הוא טעם גר ובשמים של עכו״ם שוים מבח סתם מסיבתן לע״ל אבל הסלבו הוו נורסים בי׳ אחרת אל״כ אם גר של עכו״ם משום דאלא שבת בשמים של עכו״ם משום דסתם מסיבתן לעכו״ם אל״ל דלעני הריף לא הוה איסור בגר של עכו״ם אלא משום לא שבת ואחל״כ סתמ״ת אל״ת בין ב׳ הטעמים הדין של ישראל שהדליק עכו״ם מברכין עליהם ל״ל דעכו״ם דוקא שהין העכו״ם בחבל דאל״כ בגר נתבתר שסתמן לעכו״ם מפי׳ דברין אבל בני הריף בהמה אפי׳ עכו״ם בחסיבה הין אומרים בזה שישראל הדליק מבלה לעכין גר לא הוי׳ עשם דסתם מסיבתן לע״ל בלה ביאור דבר סתמ״ת בפקוחת אלא שבני׳ הריף שהרי״ף ל״ב אחלה הבא בחסיב עכו״ם עסקי׳ אלא שבת מסיבת עכו״ם לע״ל ומתב ע״ד דלהרי״ף חמיר טפי לאפילו אם בחסיב יש איסור בגר ובשמי׳ עכו״ם סולבהרמב״ם אתו לון ליבר בגר ובבשמיס ולפ״ז בחסיב לה״ה בגר ובבשמים ול״ל

על המ״מ דמשמע מדבריו דלהרמב״ם דוקא יש איסור בחסיבה אלא מות בגר וזה איתו דלהרי״ף כ״ם דחמיר טפי אפי׳ אלא בחסיבה אל״ל ודחק כ״ל לייחב דברי המ״מ בזה ומתוה יש לתמוה על מהרי׳ הבנתו המ״מ בחילו הגי׳ שהוא מעכין אלא הוה הרי״ף נורס הבא בחסיב אל עסקי׳ זה לא עלה על דעת המ״מ מעולם שהרי לא זכר לא הרי״ף במסקנא גר משום אלא שבת ובשמים משום סתם מסיבתן לע״ל בגר לא הוכר סתם מסיבתן לע״ל ע״כ יש קולא לפ״ז דאפילו בשמ״ת לה״ה בגר ובבשמים ול״ל

מותר בגר במקום שאין איסור משום לא שבת דהיינו בישראל שהדליק מעכו״ם וזה פשוט לכל מתחיל בביאור דברי המ״מ אלא אגב שיטת רבינו בעל ב״ע נראה מדרך הפשוט והשאר דברי המ״מ בדוחק והוא אלא עורך ולפי הנלע״ד דגם להרי״ף אין איסור אפילו בבשמי׳ אלא בחסיבה אלמא דלעין איסור ברכות בשמים ובסי׳ רל״ז אלא זכר הטעם שייך לגוף הדין וגם הוא הוה גורם הבא בחסיבה עסקי׳ אל״ל

לאחר לו"ח אין לדם חשוב לא נעשה להאיר אלא לכבוד הסכינה ויש מרשים סכינה ליה דאסיר לא נעשית אלא לכבודו לא לכאורה:

(ו) אחד מבדק למלס. משם ברוב עם הדרת מלך:

רצט (א) משתחיל עד שוכיל כו'. כדי לבאר הדיעות ולישב

מנהגנו בפתיק

יג ב"סומא יין אינו מברך:

יד יהיו יושבים בבית המדר וחביאו להם אור (י) יוח"א מברך לבולם:

טו יגר בתוך חיקו או בתוך תכלה (פירוש כלי שמוחן בו הגר שלא עשה פנס) או בתוך אספקלריא לאורה משתמש לאורה ואינו רואה את השלהבת ואינו מברך אין מברכין עליה עד שיהא רואה את השלהבת ומשתמש לאורה:

יז יהיו מברך. דבעי שיאורו לאורו כמ"ש ס"ר ועפ"ל ס"ט ומשמע פה דדוקא על הגר היו מברך אבל אחר ההבדלה אומר וכ"מ בטור ובתרבי דלא כהרשב"ל ועיין בתשוב' רס"ל: יח ח' מברך. ותע"ג דצריכים כלן לשתוק ולשמוע והוי ביטול כ"ס מ"מ הא עדיף משום ברוב עם הדרת מלך

נמ' ועמי' רי"נס"ל: ים רואה את ההלהבת. כגון שעומד בחוץ ומשמש לאורה: כ משתמש לאורה. כגון שמיחד מן הגר ומתבר בח"ם ומשמש לאורה: יט רואה את השלהב. ואינו משתמש לאורה אינו רואה את השלהבת אין מברכין עליה עד שיהא רואה את השלהבת ומשתמש לאורה:

רצט שלא לאכול ולא לעשות שום מלאכה קודם שיבדיל. ובו י"ס:

א אסיר לאכול שום דבר אפילו לשתות יין או שאר משקין חוץ מסים א (א) משתחיל ער שיבדיל אבל אם הי"ל יושב סביבות יום ושכחה לו ב אין צריך להפסיק (אחי' תשחייה) (ב"י) ואם היה יושב ושותה ושכחה לו צריך להפסיק (ב) ג יש אומרים דהני מילי בפפק חשיכה אבל בוראי חשיכה אפ' היה יושב ואוכל פורס מפה ומבריל ונומר סעודתו: הגה והמנהג פשוט כסברא הראשונה:

ב (ג) ד היו שותים ואמרו באו ונבדיל ה אם רצו לחזור ולשתות קודם הבדלה אינם צריכים לחזור ולברך יש מי שחולק בדבר:

ג (ד) כשמפסיק להבדיל אינו צריך לברך בפ"חג על כוס של הבדלה ו יי"א שצריך:

ד כשהיה אוכל וחשבה שאמרנו שאינו צריך להפסיק נומר סעודתו

ז ומברך ברכת המזון על הכוס ואח"כ מבדיל עליו ואם יש לו שני כוסות מברך ברכת המזון על אחד ומבדיל על אחר:

ה שעה ואכל קודם שהבדיל יכול להבדיל אח"כ:

ו שכח ולא הבדיל במוצאי שבת מבדיל ער סוף יום ג' יש אומרים שאינו מבדיל אלא כל יום ראשון ולא יותר ודוקא בפ"חג והמבדיל בין קודש לחול אבל על נר ובשמים אינו מברך אלא במוצאי שבת ויש מי שאומ' דהא דקי"ל שמבדיל הני מילי היכא דהבדיל בליל מוצאי שבת אבל אם לא הבדיל בלילה כיון שמעם שוב אינו מבדיל:

כנה הביקר כסברא הראשונה ומי מתעכנה ג' ימים ו' ליות ישמע ח בבלבד מלחרים ולם לין מחרים אבלו יכול להבדיל בשבת ט מבעוד יום ונשתה ונקבל אחר כך התענית עליו: (מ"ה סימן קי"ט) עפי' תקנ"ג:

המבדיל

חייבי' דלא מפסיע וכמ"ש סי' רל"ה ס"ב אבל אם התחיל לאכול אינו פ"ס ע"שותה לא קרא קריאת ש"מע עדיין והתחיל באיסור כ"ע פוס ואין לסמוך על קריאה לבית הכנס אלא מי שרגיל לילך במ"ש לבהכ"נ ומשום הבדלה אין איסור אלא כשיגיע זמנה דהיינו סמוך מזיכה: נ וי"ח דס"מ כו'. וכ"מ בגמרא דהבדלה קובעת בספק תשיכה דלא כבי"ש: ס שבתא איסבא בשם ס"ג דליתי' ע"ש בס"ג: ד הוי שותי'. פי' בלא אכילה: ה אם רצו וכו'. פי' אע"פ שאינם רשאים כמ"ש סס"ל כ"כ בב"י ס"ג לחזור ולברך דקידו' חייב מהבדלה על אבל בב"מ פי' ר"מיירי כשיושבי' ואוכלי' אפי' אמרו בוראו ונבדיל סליקו בפשיטו מפי אע"ג דאע"ג להפסיק כיון שאמרו בוראו ונבדיל לא הוה מי שחולק סוב' אע"ג דאע"ג דיש מי שחולק הוא מ"מ בס"ל דס"ל דצריך להפסיק כמ"ש ב"י בשם מהרי"ק דאע"כ לא הל"ל ויש מי שחולק גם הל"ל דמיירי בודאי חשכה: ו וי"ל שצריך: הוא דעת מהרי"ק שורש ל"ו ול"ע דהא סתם בסי' ער"ח דנבי קידוש ס"ל לברך וכתב הב"ח דס"ה כיון שעדיין לא ברכו ב"ה הברכ שבירך מתחל' על היין פוטר את כל היין אבל מהרי"ק מיירי שלא הוו מסובין אלא בשתי' ח"כ מיד שצריך להפסיק לקידו' אז להבדל' הוי גמר לתה שסתה וצריך לברך בפ"חג עכ"ל. ול"ע דא"כ למה כתב מהרי"ק דלהרי"ף ומס"ג מפסיקין בודאי חשיכ' אלא לשתי' לכ"ע מפסיקין אף בספק חשיכה. ועוד שכתב שם בהדיא שהיא באינו שעודה וע"ש דאי' בהדיא שמיירי לאכיל' מ"ש הרב"י שהו מסובין לשתי' מיירי בשתי' שלאחר הסעוד' קוד' ב"ה ולענין הלכ' ספק הב"ח דאפי' הוי עסוקין בשתיה א"צ לברך ול"ג כפשוטו דסובר דכוס של הבדלה נרע עפי' שאין שייך לסעוד ומ"מ שם ס"ח ומי' קע"ד ולכן צריך לברך ולדידי' בודאי על שכר בחלנו הסעודה ביון צריך לברך דברכת המוציא אין פוטרתו כי היכי דב"ה אין פוטרתו מברכה אחרונה כמ"ש סי' ס"ח ולכן יש לחזור בודאי בחלנו הסעודה גם יש מחלוקת אם יברך אח"כ המוציא כמ"ש סי' ער"ח ס"ז: ז ומברך ב"ה ומות לשתו אמ"ש סי' ס"ל כמ"ש ב"ה ומסי' ער"ח כב"י ומ"ש מהרי"ו ש"ד לר"י מותר לשתות ע"ז ובהבדלה כ"ע מודו. ול"ל דמיירי מדר בכל הסב לבר על כוס דס"ל כמ"ד דאין טעון כוס גם עתה לשתות מותר: ח הבדל' מאחרי'. עפי' ער"כ ס"ו ומי' תקנ"ח ס"י דמותר ליתן לאחרים לשתו': ט מבע"י. ולא אמר' כיון דאבדיל בבליה דדוקא בחלנה חוכה לאחרי' הביכתו כי"הכ אז בע"ב ול"ה בהדיה בגמ' והע"ש לא ידע מזה והסיג על הלבוש שלא כדת וכם דברי מהרי"ל ומיירי שבדר להתענות כל יום ראשון ג' ימים ו' ליות ו' ובדומה עמ"ש סי' תקנ"ז אבל הכא בנדרים הלך אחר לשון בני אדם דלא אתחיל התענית אלא בלילה (סס בח"ה) ומשמע דמתפלל

לד ב 2 34 מעריב

ר"מ בסס אחי' מפרש יפה אחי' מוסקי' שם בגמ' נב ובכ"ת שלו ם ירושלמי סס: ם בסחי' קה ק"מ"ג מ"מ סימן נא ליסת פרי"ף ומבר"י קנון בסודם בו ר"מ"ם בפרק ד מהלכות ברכות מהרי"ק לדעת פרי"ף ומס"ק ולפי' לנבר' מהוכפות לנבעת בסימן רע"ח מהר"ם מחילו לדעת מהרי"ק לדעת מהרי"ק ירושם כפר' ל"ע ל"ם סס ל"מסמים קס ל"מ מי כרב לנירים שתוסמו ובפר"ם ב' מרי"ף ומנתוסים נפר ברסת' בסס לענין חוב ומכל סמן לבסמים ל"עוד בסס בעל מ"ג

עטרת זקנים

בסומא אינו מברך כו' ואע"פ שמומא פורס על שלעכם ש רבינו לעיל סוף ס' ס"ם משום שהנה בסאורות שיראים אחרים שיחרחו לו חרוך שיוך שאני התם דבוגאת חליא מלחי וחא אית ליה קנאת אבל הכא לאו בהנאה נרדא חליא מלחא ודאא אין מברכין עליו כו' עד שיכיר בין איבר לעוקין דאיכא דחוק בעוקר בסמוך משש ולא מחלי עומר בחתוך אע"פ שנהנת מן האו' ש"ם לאו בהנאה נרדא לחוד חליא ודוק:

פרי חדש

סימן צב

כי מסי תפיס ליחת וכל' ובן כפ' היס קורח בני מוסר מן אחריהן בניס ומן ק"ם מולה ומומל ידיו מחיות חפילו וקורא ק"ם ומחפלל ומן אחריהן בחס הרוחם מוקמן מעלי עיל מבנו' מחיס מלוחס יפנה ויטול ידיו ומו' ומחריהן חו כל הנפשס ובטל ידיו ומו' ומן בסס"ם בדרמות ומכ"מ הבנו' רב המיירים ומו' ומן בסוסס מ' ומלו ידיו ומ"ם מלוחס כלכלן מלא נפל ידיו ומ"ם מלוחס בסיו ומאם מבי' מי' קלים מבעם הרחבים מכל מנפל ידיו מחריח מלוחס לחוד וגילוים ומלא ליחחים חר דחמס מהבי' ל שר מרוחן ר"נ מחמס ומלחי דלא כעינן חלא מעלי מחרית הכי ניקומן ומן עמח דבר: ומ"ם המחבר חר מיל ר"ל ר"ו ומ"ל מלא הכי חלא מחי' מחיל אחר מבל מחל מיני מחר:

סימן צג

בסומא מנין דין לחוש בלא סס"ג בהפסקה מלא בנשל"ם מק"ם בחחמה לנטל מיו כ' ס"ד ועיין מ"ם סס כס"ל:

סימן צר

מ"ר ביאור בב"י בסס מבל מוסר מסיומא לנרן ביום עוב ר"

מעריב קודם שיבדיל ואע"פ מותר לאכול אח"כ והי"ה בחול מותר לאכול אחר מעריב מבע"י אבל כ"פ מתפלל מנחה קוד' הבדל' וכ"מ מת"ס סס' רל"ג דמשום הבדלה מתפלל נ"כ מעריב מבע"י ועסי' רנ"ג ס"נ ועי"ש בגמ' דתפילה פסיק והבדלה קובעי ליה אח"כ הא דסרי להבדיל כ"ש להתפלל:

כרוב נשל"ה ה' ר"ה מי שמתעלה כ' ימים וכ' ליצות קודם ר"ה הבדיל מונאי יום כ' · ואם חל ר"ה ביום ג' אין להמתין עד ליל ג' דא"כ יצטרך להבדיל וקה"ו ויהיה מילתא דחמי · ול"כ דאם אירע שהמתין לא יאחר קידוש והבדלה על כוס א' דהא אחרינן בפסחים דף ק"ב דא"א ב' קדושות על כוס א' אלא קדושא והבדלה משום דחדא מלתא היא ופי' רש"י דתרווייהו משום קדושת יו"ט נינהו והבדלה עצמה הוא מזכיר קדושת יו"ט דהמבדיל בין קודש לקודש הוא מברך עכ"ל · וכ"כ הרשב"ם אבל הבדלה דחול אין לה ס"ם עניין · וגדולה מזו כתבו ת"ה דאם ריא ונימריהו לתרווייהו אחד כשא"ה וכו' דאפילו לדעת המקשן דס"ל דאמריס ב' קדושות על כוס א' מ"מ אם ב"ה קאי אסעודת חול וקידוש קאי על שבת א"א שניהם על כוס א' וא"ל דגם עתה מבדיל בין קודש דהוא שקר לכן נ"ל דיקדש על כוס אח' ואח"כ יבדיל על כוס אח' ויש"ה כמו שעושין בסעוד' נשואין ואם אין לו יין מקדש על הפת ואוכל המוציא ואח"כ מבדיל על הפת

דאין הבדלה הפסק והא דעת הרא"ש והטור בסימן רע"א אבל הי"א שצריך הוא מהרי"ק שורש כ"ו דס"ל כיון דתשבה ולהי הוה סליק ולפי מ"ש בס"א דהמנהג פשוט כסברת הראשונה א"כ תמיד טדאיתשבה אין חיוב להפסיק בסעודת הבדלה ממילא בהפסיק לבדיל א"ל לברך דלא תשיב הפסק ולכ' בת"ה סי' קל"ד ותמ"ל מנהג בס"ש לענין מבדיל מבע"י ולעיל לתיתר דכיון דאבדיל שויי' חול ואחסר לה לתמחי דכיון דתמצאי קבל עליה הך תעניות לא שייך לתיתר דע"כ חל עליו כדתניא נבי ע"ב כו' עכ"ל ה"נ נבי הבדלה כאן במקו' אחין חיוב עליו לתיה סיטוק: (ה) (על שלחנו כו' · מיתה פשוט דלא בא לתעשה אלא כחדר אחר דשם הוה הבדלה מודי אחרינא כל שהבדיל קוד המעלה אבל באותו חדר מתיצין לה תפלה בת"ש ואח"כ מבדיל בחוצה חדר פטיעה דחשיב על שלחן דהא בדעתם לסעות אחר ב"ש בשדות שיאכלו אחר זה: (ו) אם הבדיל תחילה · הג"ה זו שיכא דהבדיל הע"ע דהייטו לדיעה (שיא דעה) החו ר' ע"פ) דמה שהבדיל קודם הגעילה אע"פ שהוא על שלחן איט שייך לתה שיהה אין חוב אח"כ מסוס הכי צריך לברך הסעודה ע"כ חייב לברך בר אחרונה קודם הסעודה ולהלן ודאי יש לפסוק שפק ברכה לבר ויין קידוש שלפני הסעודה ואם שתה אקראי קודם הסעודה פטור מברכה אחרונה וכתוב הסמוך לברך כדעת הרא"ש שהיא דיעה ראשונה: (ז) שצריך לברך אחרונה · כתב הטור ואפי' לסברת הא"ז ל"ל שכתבתי למעלה בגיר שא"ל לברך ברכה אחרונה הבדלה שאני שייך לברך סעודה מעל"ל מוקדם בפסיק · ק"ל כיון דאין רשאי לאכול קודם הבדלה ה"ל כדאם ומאי בוטח לפת יש כאן בכלמה בני קידוש אחרי לעיל שם לבטח שלא ירחה בוטחו כיון שאפשר לקדש על הפת משא"כ כאן דאין מבדיל על הפת א"כ אין שייך בוטח ווי"ל דזהו נוסי' הוה בוטח דמרתא שאין מבדיל להפת כמו יין והוה מוקדם: (ח) כגון כתב וחורב · הג"ה הבית ז"ל ירוח וכתב עליו ואיני יודע מנין לו דהא בגמ' א"ר אמי הוה אחי בין לחול וסלתי סילתין · פירש"י חוטבין עצים ומה מלאכים יותר בחול עצים מבהלכת הגר עכ"ל · וכ"כ בלבוש וקשה למה הביא"ר לה חילוקא ול"ל טעמא דהא מן סדין אין כאן איסור מלאכה כגון אפילו לא התפלל עדיין כיון דבכר אין כאן איסור שבת אלא דהמים הרחיב לתקן ולהבדיל על הכוס וכן אלא לעשות תקנין קודם שיבדיל ומשום הוא שלא הגריסו מזה אלא במלאכה שהיא מלאכת אוכל דהייטו מה יכולת ביד כל אדם כ"ה דחשיבת עצים שיש בו טורח אבל הלקט והגלא אין שייך אוכל לזה ולפיכה כיון שהזכירו בגמ' מלאכים אלא אחרת בין קודש לחול ולא אחר ומלאיקים שרגא שהו הלאי בכל מ"ל בחשיבת עצים שאינו מצוי כ"כ דרוב אדם יש לו עצים בביתו

ב"ה מבדיל על היין (ה) על שלחנו אפילו הבדיל קודם שנטל ידיו פוטר היין שבתוך המזון שאין צריך לברך עליו ויש אומרים דלא פטר אלא אם כן נטל ידיו קודם שהבדיל:

הגה (ו) ואם הבדיל תחלה י צריך לברך אחריו ברכה מעין ג' : (תוספות ופרלוי פרק כילד מברכין)

ח כשפוש' יין שבתוך המזון שאין צריך לברך עליו ס"נם אין צריך לברך ברכה אחרונה על כוס של הבדלה ואם אין לו אלא כוס אחד ומבור שיביאו לו יין יותר והבדיל על אותו כוס ואחר כך לא הביאו לו יותר ובירך ברכת המזון בלא כוס ס"יש מי שאומר יא (ז) שצריך לברך ברכה אחרונה על כוס של הבדלה:

ט נאם רוצה לסעור תבף להבדל צריך ליזהר שלא יביא לחם לשלחן קודם הבדלה ואם הביא פורס עליו מפת ומכסנו לפי שתוא (ח) מוקדם בפסוק יב וצריך להקדימו אם לא יכסנו:

י אסו' לעשות שום מלאכה קודם שיבדיל יאם הבדיל בתפלה פוטר אף על פי שעדיין לא הבדיל על הכוס ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפלה יג ס"אומר המבדיל בין (הקודש ובין הבול) יד בלא ברכה ויעושה מלאכה:

הגה טו וכן נפיס יז שאינם מבדילין בתפלה יט נלמדם מתמרו המבדיל בין קודש לחול קודם שיעסה מלאכה (כל בו) ס"ם לומרים דכל זה בעלאכה גמורה (ט) נגון כותב וחורב אבל יז הדלקת הנר בעלמא או בולאה פרטות פרטות אין צריך לזה (רי"ו כי"ב מי"ב) ומזה נתפשט המנהג לקבל שמלאיקים ברות מיד פתמר הקבל ברכו אבל העיקר כסברת ראשונה ויש אומרים לדלות מים בכל מולאי שבת כי נתרה על מרים שוכב כל מולאי שבת כל הבתרות ומי שמנגע בו ויפחה מתנו יתרפא מכל הפגועים (כל בו) ולא ראיתי לתנהג זה וע"ל סימן רע"ג מי שמוסיף מחול על הקודש לא מתר לומר לאחר שהבדיל לשעות לו מלאכה:

ש שיסרר

פרי חדש

סימן צד

ג' לגלות הקמת אם מיטת נאומים מין מתפלל ג' ברכות סל ילים חלת המשוחר בלת בתריגין ד' ברכות תיא"ת ולמד כן מתים התי' חיל על הכ יביאו ואינו מחוור דבת נבריאת ס' תפי' הסחר קחני הסכים לנדר מניחין לו שוחר ומוקב וכן עיב לא פנינו ת"קרבנ"ת מנת מי מיסמן בהולם לתפ"ל מדרש אם חפילה מעומד מדרש אם נא"ש כפוגלת לנדר מחר להתבלל אפי"מ"ל אפי' בתרוטיו ג"ל ומיקר ושיין כמ"ש לקמן בסי"ד

סי' בתב"ה ס"ם

יהרהר בלבו וזכרו מחמרת בכפיפלק מחוים מחר ומתפלל ומחים לעיל ס"ב ס"ד

לענין קיש וכ"ש:

ס"ח ומיהו הסברת דבעל בחר סרי לסמוך ובלבקון סיתן קמ"ת ס"ש יע"ש:

ס"ט בפ' מפילה מסחר

פטיקת והילכתא פנינינו מעומד תפילה קדרם בין מעומד בין מבלר ובקשו הבת מ"ש מתפילה דתמי' מבלר יוצת דמה ל"ל ברבי וכמ"ש מתחנר לעיל פטיק ל' ובתוספות ז"ל תירצו דבתני פנינינו מבנים קדרם ולין כמן ביעול דרך כ"ב כמו בילת ברכות ומין זם בכרן בסת קחנו בברייתא בסכי' נבתת לנדרן מבריתין לו בוטר ומוקב ומי' מלת ב"ש בעסקי' מתני' דליכת הלת סבעם ברבנו' מתבלל אפי' מבלר דעת' לת בנינו ה"ק ומשלים מלת מי מסיק נתולה לחבל מו חפילה מעומד מדרש אבל מם יצא לנדרן בלים מתבלל אפי' מבלר ונך הקבס הרמ"ת ול' בתרוטיו מלת סבנים מבבר בנ"ב עוד תירגו בתר"ל בסם בא"י דכמה כי סדר לבתים מלו מעומד אבל בתבינינו דכו מבלר לת בנ"ל מיבבר לנלוי ולכמו מעומד ובם הלרון זם מרגן מבנר לנמרו רבכן מרחפלנו פנינינו אפי' מבלר דומ"ת דתפילת ה"ה אלבי אפי' בנתר ליקבל ולבלי ומעוד מעבר דינו לתת לעליך דלת תבכתן לתוור בלסתפלל מלת נבי חפי' מבלר לפי סתין בם לת בלי קמיחת דלת תלת בתרוייתה הת חפילו"ת דומת דתפילה קדרם דקתר בין מעומד בין מבלר ולתי דלת בעי לבוכבר לנלוי ומת דלתרגן בתב תבי לכום מנלי בתבי מבורת מלוסב ובי הוה לתי מלוים

ב"ה מבדיל על היין (ה) על שלחנו אפילו הבדיל קודם שנטל ידיו פוטר היין שבתוך המזון שאין צריך לברך עליו ויש אומרים דלא פטר אלא אם כן נטל ידיו קודם שהבדיל:

הגה (ו) ואם הבדיל תחלה י צריך לברך אחריו ברכה מעין ג' : (תוספות ופרלוי פרק כילד מברכין)

ח כשפוש' יין שבתוך המזון שאין צריך לברך עליו ס"נם אין צריך לברך ברכה אחרונה על כוס של הבדלה ואם אין לו אלא כוס אחד ומבור שיביאו לו יין יותר והבדיל על אותו כוס ואחר כך לא הביאו לו יותר ובירך ברכת המזון בלא כוס ס"יש מי שאומר יא (ז) שצריך לברך ברכה אחרונה על כוס של הבדלה:

ט נאם רוצה לסעור תבף להבדל צריך ליזהר שלא יביא לחם לשלחן קודם הבדלה ואם הביא פורס עליו מפת ומכסנו לפי שתוא (ח) מוקדם בפסוק יב וצריך להקדימו אם לא יכסנו:

י אסו' לעשות שום מלאכה קודם שיבדיל יאם הבדיל בתפלה פוטר אף על פי שעדיין לא הבדיל על הכוס ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפלה יג ס"אומר המבדיל בין (הקודש ובין הבול) יד בלא ברכה ויעושה מלאכה:

הגה טו וכן נפיס יז שאינם מבדילין בתפלה יט נלמדם מתמרו המבדיל בין קודש לחול קודם שיעסה מלאכה (כל בו) ס"ם לומרים דכל זה בעלאכה גמורה (ט) נגון כותב וחורב אבל יז הדלקת הנר בעלמא או בולאה פרטות פרטות אין צריך לזה (רי"ו כי"ב מי"ב) ומזה נתפשט המנהג לקבל שמלאיקים ברות מיד פתמר הקבל ברכו אבל העיקר כסברת ראשונה ויש אומרים לדלות מים בכל מולאי שבת כי נתרה על מרים שוכב כל מולאי שבת כל הבתרות ומי שמנגע בו ויפחה מתנו יתרפא מכל הפגועים (כל בו) ולא ראיתי לתנהג זה וע"ל סימן רע"ג מי שמוסיף מחול על הקודש לא מתר לומר לאחר שהבדיל לשעות לו מלאכה:

ש שיסרר

ש שישרד שלחנו במוצאי שבת • ובו סעיף אחד :

א (א) לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת כדי ללות את השבת אפילו אינו צריך אלא לכזית :

שא באיזה כלים מותר לצאת בשבת ואיזה מהם אסורים • ובו נ"א סעיפים :

א א אין לרון בשבת אלא אם כן הוא לדבר מצוה כגון לב"הכ או כיוצא בו :

הגה ואסור לפסוק ב יותר מהמה כפסיקה אחת אם אפשר לו בפסוקות : (ת"ו הגהות אפרי פרק מי שהוציאוהו)

ב בחורים המתענגים בקפיצתם ג וסרוצתם מותר ד (א) וכן לראות כל דבר שמתענגים בו (וכן ה מותר לטייל בשבת) (ב"י) :

ג היה הולך והגיע לאסת הסים יכול לרלל ולקפוץ עדיין אפילו היא רחבה שאינו יכול להניח רגלו ראשונה קודם שיעקור שנייה ומותר שירלג בסת שיקפוצה ספני שמרבה בהלוך ו ואסור לעבור בה שלא יבא לידי כתיבה :

ד היה הולך לדבר מצות כגון ז להקביל פני רבו (ב) או מי שגדול ירו מתחת שפת הלוקו כדי שיזכור ולא יבא לידי כתיבה (ועיין לקמן סימן תרי"ג ס"ה וכס"ח בהג"ה) ואסור לעבור בסנדלו דרכיו דאינו יכול להדקו ולקשרו יפה חייש דלמא נפיל ואתי לאתויי אבל בסנעלו מותר :

ה ההולך לדבר מצוה מותר לעבור בסים אף בתורה כדי שלא תהא מכשול לעתיד לבא :

ו ההולך ח לשטור פירותיו מותר לו לעבור בסים בהליכה (ג) אבל לא בתורה :

ז כל היוצא בדבר שאינו תכשיט ואינו דרך פלבוש והוציאו כדרך שרגילים להוציא אותו דבר ט חייב וכל תכשיט שהוא רפוי שאפשר לו בקל ליפול אסור לצאת בו ואם יצא פטור ואשה בתכשיטים שדרכה לשלפם (פירוש להסירם מעליה) ולהראותם : הגה ועל"ל סימן ע"ג סעיף י"ח אם אסור אפילו כתגר או בבית) הלבן לא יצא איש לא י בסייף ולא בקשת ולא בחרים (פי' מגן) ולא (°) באלה ולא ברומח ולא בכלים שאינם תכשיט ואם יצא חייב חטאת ולא בשריון ולא "בקסדא (פי' כתב של ברזל) ולא "בסנפיים (פי' לגפלאות של ברזל) ואם יצא פטור שהם דרך פלבוש ולא יצא בתפילין יב ספני שצריך להסירם כשיכנס לבית הכסא ולא יצא קטן במנעל גדול דילמא נפיל ואתי לאתויי אבל יוצא הוא בחלוק גדול ולא יצא יג במנעל אחד אם אינו מכה ברגלו דילמא מתייבי עליה ואתי לאתויי אבל אם יש לו מכה ברגלו יוצא (ד) באותו שאין בו מכה :

לא

ש בגחרת מסמע דבכון לבשל בסר בת"ם מודבר אחר ועסקי רנ"ח וכמנהגו שחתרין כ"כ סעודה שלישית שאין יכולין לאכול בת"ם יכולין לקיימה בפירות : מהרי"ל סיכלו עליה של שבת והיה כופלו בכל מ"ם כדי להתעסק במלוה תיד עכ"ל וכן היו עושין אבני ליפורי :

שא א אין לרון ואף בחול אסור פסיעה בסם דטעלת מ"מ ת"ק מתאר עיניו :

ב יוקר מתמה : פי' שהיה תלי אמה בין הנל לרגל וכף הרגל הוא נ"כ חצי אמה כ"מ פי' ע"ם נ"כ בסם מהרי"ו ובאמה כתוב בסם אמוס פ"ק דתענית אלא יעקוד רגלו הסני קודם שיגיע הראשון :

ג ומרוצתם מותר : מסמע אפי' לכתחילה דלא בנ"ח שבדחק : ד וכן לראות : פירוש אע"פ שאסור לראות הוקצאות בת"ם סימן ש"ו סע"ו מ"מ אם הראייה עינו לו מותר לראות והב"ח פי' דמותר לרון כדי לראות דבר עונג : ה עותר לטייל : אפי' כוונתו להתעמל ולהתחמם בכך אבל אסור לרון כדי להתחמם (ב"י בשם תוספתא) ולע"ז דשם מתענג בכך ול"ל דמיירי שעוש לרפואה כמ"ש סימן שכ"ח ס"ב : ו ואסור לעבור : מסמע מלשונו דאם מ"ת לו לרלג מותר מקשה לה קאמר מאי דאיכא ביניהם דהלא בין מדין מסלג והבינינו מכומד מלא מסמע דבדרך בין הבינינו בין הפלגה קרא בין מסומד בין מסלג ואם דאמרינן הבינינו מסומד לא מיסרין הם"ם בפרושי דלא מדיק אחמלה לא ולע"ל מיהוקם בעור דוקא ואי קשים דאי הכי מאי קשים מחפלה לא לא היקפי דבין לדיים מדרי אחתן דמלגי הבינינו אלא בחתר אלא בשמת הדתק אי יש לו מוש עסק לעבות הוא אחינה דאמרי אמלן קר"ל בלח מל כן דוקא מסומד ואם מים לבסר בזה אחיכו לעבין בלבה הסתנרא אלפי' מחמלל ומיוסר מיל מסומד מרי אחר מרש"י ז"ל בסיבת דרב אמי דמיירי מקשה בהים מוחר ומחלל לפי מלא ביתה דעתו מיוקבת עליו ובין לאחן בשמת לא מכוונים כלל הרש"י אחרי ביוסרת לאחר ולמחלל ובעין בהים לקמן סי' ר"ל סי"ח ובי"ל בפרירי בבה"ג בשם הרא"ש המלבן יהבי בקשן ודלא בשמת אחר :

פרי חדש

סימן צה

בחתי' סדר ומלגי מבאמר בשם לפי סים אחמלל מיוסב ולא לפי לרגוב אמלל מיוסב לרגוב אמר אמר אמר

יד בבגדו. אבל בידו מחייבי' בכל ענין אחים והאשה בנקובה ובשאינה נקובה והעלם לא דק בזה כל עיקר: טו נקובה. בכ"ש כאן ע"ם אבל בס"ע הוא כתו כהוגן וכתב הב"ח דמ"מ ליכא למ"ד דבאים חייב בנקובה ע"ם ואינו מוכרח והכלל הכל לפי הזמן אם דרכן לנתת כך בחול ולא הוי תכשיט הוי דרך הוצאתו בכך וחייב ואם אין דרך הוצאתו בכך בחול פטור אבל אסור משום דאינו תכשיט אלא שנחלקו באיזה מקום הוי דרך הוצאתו בזמן התלמוד ואם רוב העולם אין דרכן להוציא בכך אף ע"פ שאנשי מקום ר' מוציאין בכך פטור דבעלה דעתן אבל בלאדם כדאי' בגמרא דף ל"ב: יו ואם יצא חייב. שלפעמים נותנת אשה לבעלה להוליכ' לאומן ומניח בידו עד שמגיע שם וא"כ אף בחול הוי דרך הוצאתו בכך וחייב דהרי אינו תכשיט לגמרי: יז אוצרות. עכי"ד סי' קמ"ח ס"ה דבולטות אפי' בחול אסור להניחה ולהרכ"י אשתמיטתי' כאן דין זה: ומ"ש כגון מפתחות. הש"ס נדן על כסף דרגילין להתקשט בו (מ"ב) כסף ומה יש בו שכיון שעשוי לאסור יח בזה להתיר. דוקא שקובע בראש החגור ועשוי כמין זנעק"ל לחגור בו אבל כשקובע באמצע חגורו אסור (נ"ח וכ"מ בד"מ): יט ואם יצא פטור. אע"פ שהוא דרך אומנתו כיון שלא הוציא כדרך המוציאין (רמב"ם נמ') ומיירי שהחובה בבגדו במקו' שאין דרך הוצאתו לגמרי בכך רק שעשה להראות שהוא אומן אבל במקום שדרך לתחוב בו בחול לפרקי חייב כמ"ש ס"ח וסי' ש"ג ס"ט (תו"ד ס"ח ע"ב) וכזה דברי הע"ש

(ה) ילא יצא כמחט התחובה לו יד בבגדו בין טו נקובה בין שאינה נקובה ואם יצא בנקובה חייב ובשאינה נקובה פטור יז"א בהפך:

ט לא יצא בטבעת שאין עליה חותם יח ואם יצא חייב ואם יש עליה חותם לרש"י פטור ולר"ת והרמב"ם פוטר ראינו תכשיט אלא לאיש אבל דבר שהוא תכשיט לאיש ולאשה אסור גם לאיש (וע"ל סימן ש"נ סי"ח):

י מבעת שקבוע בה אבן וכן אם כתובים בה אותיות אין עליה חותם מקרי שלא נקרא חותם אלא אם כן תקוקין בה אותיות יט או צורות:

יא מדבר העשוי (ו) לתכשיט ולהשתמש בו כגון מפתחות נאות של כסף כמין תכשיט אסור שהרואה אומר של זהב תשמיש מוציא יש מתירים אם הוא של כסף:

יב ומכל מקום אסור לנתת בתיק על ברילי"ן אף על פי שהתיק הוא של כסף דהכתי עינים בעצמם כם מטוי (נ"י) ואם המפתח (ז) של נחשת וברזל אפילו מחוכר וקבוע בחגורה אסור (מרדכי פרק במה אשה וכ"י בשם תשובת הרשב"א) ויש שכתבו שנוהגין יח בזה להתיר. (נ"י בשם תשובה תשבצות סי' ס"ח והרי"ף והתוד' וכן משמע בא"ז)

יג לא יצא החייב (ח) במחט התחובה לו בבגדו ולא נגר בקיסם שבאזנו ולא סורק בשיחה שבצוארו יט (ט) ואם יצא פטור: לא

מהר"ם דשמן כרב הולא דנפק באותו שיש בו מכה וכתב שלחול יש להתחיר אלא לנתת בלבעל א' בין שיש בו מכה בין בלין בו. (המשנה ס"ב בזה תלה לא תלה בו מכה ואם אינה נקובה ואם אינה חייבת חטאת ואי' מ' שם לא תלה בנקובה הלא בשבע שיש בו מכה ואם יצאת חייבת אחר שחילופיהן בחיים כי' הרי"ף בחמת שאינה נקובה בשבעת שאין עליה חותם ופרכי הולא כלאחר יד היה שמוציא את השבעת בחגורה שאין דרכו להוציא בכך אבל אם יש עליה חותם אינו חייב כיון שלא הוציאן ומצי' ליתן לאחרו שבעת שיש עליה חותם להוליכו לקשה ומכה בידו אותו זמן וכן בשאינה נקובה בשבעת בלא חותם לאחרו זמן מכיר בכאן ומכה בידו דרבה הוא מוציאן ומצי' ליתן לאחרו שבעת שיש עליה חותם להוליכו לקשה ומכה בידו אותו זמן וכן בשאינה נקובה בשבעת בלא חותם לאחרו זמן מכיר בכאן ומכה בידו דרבה הוא רמב"ם פי"ט. וכתב הראש"ש תמיהני על הרי"ף מאיר אם בחמת שאינה נקובה אינו חייב כלאחר יד הי' ודאי דמיירי שהחמת שיש בו מכה אינו חייב אבל בחמת שאינה נקובה אינו חייב אלא בכ

אות בכך אבל לא בשאר פעמים: (י) כנד על לעיפה. נראה דזה בלבד וקושרתו בר"עשות לפני איסור (סג"מ פי"ע): כא קושרתו. נקט קושרתו דבלא קשירה לא מתקרי כלל כיון שחלוי לפניה דלא כע"ם ע"ש דאשתי לעור והרב"ו עוטנה ולא עיין בסי' ס"נסע"ו: כב עלה יכאב. היינו עלה ישלו על בשרה ויתייבש עליה ונחלה מעצרת (תוס'): כב על לעיפה. ז"ל מהרי"ל מה שרגילין הנשים לשלח בשבת חתיכות ב"פ על הלעיף כשוקדין בשמים להליל מעיקה המבר נס לעשירות מותר להוליא לר"ה כיון דלעניות חוי חשוב גם לעשירות מלבוש ולא תשוי עכ"ל מסת' דתני' חתיכות ב"פ כל שמתעטפת בו בדרך מלבוש שרי אבל ליכן על דאשה שיהא מונח עליה ולא מתעטפת בו אסור וכ"מ בב"ח וחס עיין בטוריה שלא יעברו אותה הנשמי' ס"ר שרי בכל עניין ואפילו בלא עיי' מעיקה וכ"מ בס"ג ס"ו ובמרדכי וכ"מ סי' ג' ועסק"ח ובכ"ה: כד בפנטאלים. כיון דחופה עור מהודק ולא מיסתמ"ש (רסב"ח): כה ויש מחמירין. וכ"כ בהג"מ פי"ע דבמלכות רוחי נהגו בהן איסור ועיין בפסחים דף ל"ח וכ"כ בס"ל וא"מ אם שכח ויצא כהן לר"ה א"ל להסירן עכ"ל עמ"ש סימן ש"ח סע"ו: כו במקום שאין דרך כו'. אפילו דרכם לילך בחול יצאו בשבת מנעלים כדי שיזכור שהוא שבת כ"מ בד"ח ובכלבו ועסק"ב דמדות לנוטעו שלא לילך כלל יחף: כז אבל לא אם אפר. נגון זקן ההולך בביתו בלא מקל וכשיוצ' לחוץ נשען על מקלו מחזיק תשוב כח אסור ואע"פ שמנעגו גופו אסור (סמ"ק) הרא"ש וכ"כ הת"מ דווקא בשא"ל לו לילך כלל בלא מקל מותר וא"כ פשוט מה שנהגו החשובים לילך במקל בבגדים אסורי לצאת בהם בשב"ת ל"ל דלהוי כתבשיו דלא מצינו שמותר ליקח חכמים הן לו לא קאמר אלא דאינו חייב חטאת אבל אסורא מיהא איכא וכ"מ בתוספת דף ס"ב דבשבת חכמים בידו אסור לכתחל' משום מרחיק העין וכ"כ הא"ר סי' שמ"ו והא דאחרי בירושלמי ר"נ נוכו' ומפקח בידו ע"כ בידו לאו ממש דא"כ לא שייך לחיבו דלמ' שלוף ומחוי עבב"י ול"ל כמ"ש הר"ן שיהא חתוב באצבעו כמין טבעת וא"כ מותר מהשם דאסור לצאת בידו עבב"ו ועוד דהא עשוי לתכשי' ולהשתמש בו כמ"ש סי' א' אבל במקום שיש עירוב ל"ל דמותר לצאת דאינו נוטל אלא לכבוד אבל אינו לצאת שאינו מעשה לכבוד אחי במקום שיש עירוב אסור דאינה זולתה דשבת כמ"ש סי' תקכ"ב ולל"ד מ"ש הטור אין יוצאין בכם וכו' ואם רבים לריבי לו מכלל דבמקום שיש עירוב ובזה מתורץ קושית הרב"י. כתב הרמב"ם אם יצא הקטע בקבו בא בתקטמין של עץ פטור ע"כ: כח סומא. כיון דאינו מכלל לילך בלא תקל: כט וכבלי. הוי כתו מלבוש (מרדכי): ל בסק. תפני שדרך לצאת בו תפני הנשמים ולכן אף בלא נשמי' מי שרי (הרא"ש) ס"ל: לא אסור לכ"ך חוט. ז"ל הרמב"ם ובמוך ופסוק שע"נ המכה ובלבד שלא יכריך עליהן חוט לו משיחה שהרי החוט והמשיכה חשובין סכור חל יוחה שהיינו כדי רביעית יין. וה"ל דבוחייהו ברסינן תו הכם לל תחן לת לתחתן לפני נת בלעיל אלר מלבור מכמן לשיור סמחפלל בחלו כולל מוכל מכלל כתיב בכה בנגיל נת בלעיל ובהיב כתם יצאו תנשים בני בלעיל מם לתלן עכ"ים הם לתן עכ"ים

עטרת זקנים

שא אמות לצאת בו. וכרת שנוהגים הבורות לתקל בשמוצאים בשבת מטפרוהה שבורכים אותן סביב רגליהם כדי לצאת בך הוון לעירות בחשבם כי זה יהיה להם דרך מלבוש כמו הקשורים סביב בתי השוקי' הנקראי' בל"א חוון בענר"ל שלא התירו בשבת אפלו לצורכי מצוה מילה להביא הלוק לא לדרוך שקרשים סבי' אצבעו ולהביא דרך הצר משמע אבל דרך כרסלירת לא הפני שאינו דרך מלבוש ב"ש זה שאינו לצורך מצוה ואפשר שבמצלרת ארך בטרות ארכן שרוחב קצת לדוזן בעגר"ל דמותר יותר ומוטב יהיו שונגים כמו"ש הרי' רסוף פרק חבוה דקמולירין מביאים לבי בני אין ראיה ראשני הלם רהוי מפי דרך מלבוש שהרי צרך שהשבה בה ראשון ורוכו (מהרש"ל) הקטע"ן שנושאין הבחורי בצוארהם אע"ג שאינן מוכחין כלל שרי לצאת בהן ברמ"ירה בשבת לפי דעת מהרש"ל בש"ת ס"ז:

פרי חדש

סימן צש ס"א שתת יין כדי מיכיות אר"ל יכתלל בפ"ל לתן עמדרון ויחבלו פלי לסמרות מכלן סביבות חסר לתחבל ובכלל מיכור לחיבו לתיה"ה רבינו' יין ובכתוריהן פ' בלר סכור חל יוחה שהיינו כדי רביעית יין וה"ל דבוחייהו ברסינן תו הכם לל תחן לת לתחתן לפני נת בלעיל אלר מלבור מכמן לשיור סמחפלל בחלו כולל מוכל מכלל כתיב בכה בנגיל נת בלעיל ובהיב כתם יצאו תנשים בני בלעיל מם לתלן עכ"ים הם לתן עכ"ים

באר הגולה

הכ"ם בעלים: כ סיגר מלפניה ומאחריה. אבל אם הוא מחתרי' בלבד וקושרתו בר"עשות לפני איסור (סג"מ פי"ע): כא קושרתו. נקט קושרתו דבלא קשירה לא מתקרי כלל כיון שחלוי לפניה דלא כע"ם ע"ש דאשתי לעור והרב"ו עוטנה ולא עיין בסי' ס"נסע"ו: כב עלה יכאב. היינו עלה ישלו על בשרה ויתייבש עליה ונחלה מעצרת (תוס'): כב על לעיפה. ז"ל מהרי"ל מה שרגילין הנשים לשלח בשבת חתיכות ב"פ על הלעיף כשוקדין בשמים להליל מעיקה המבר נס לעשירות מותר להוליא לר"ה כיון דלעניות חוי חשוב גם לעשירות מלבוש ולא תשוי עכ"ל מסת' דתני' חתיכות ב"פ כל שמתעטפת בו בדרך מלבוש שרי אבל ליכן על דאשה שיהא מונח עליה ולא מתעטפת בו אסור וכ"מ בב"ח וחס עיין בטוריה שלא יעברו אותה הנשמי' ס"ר שרי בכל עניין ואפילו בלא עיי' מעיקה וכ"מ בס"ג ס"ו ובמרדכי וכ"מ סי' ג' ועסק"ח ובכ"ה: כד בפנטאלים. כיון דחופה עור מהודק ולא מיסתמ"ש (רסב"ח): כה ויש מחמירין. וכ"כ בהג"מ פי"ע דבמלכות רוחי נהגו בהן איסור ועיין בפסחים דף ל"ח וכ"כ בס"ל וא"מ אם שכח ויצא כהן לר"ה א"ל להסירן עכ"ל עמ"ש סימן ש"ח סע"ו: כו במקום שאין דרך כו'. אפילו דרכם לילך בחול יצאו בשבת מנעלים כדי שיזכור שהוא שבת כ"מ בד"ח ובכלבו ועסק"ב דמדות לנוטעו שלא לילך כלל יחף: כז אבל לא אם אפר. נגון זקן ההולך בביתו בלא מקל וכשיוצ' לחוץ נשען על מקלו מחזיק תשוב כח אסור ואע"פ שמנעגו גופו אסור (סמ"ק) הרא"ש וכ"כ הת"מ דווקא בשא"ל לו לילך כלל בלא מקל מותר וא"כ פשוט מה שנהגו החשובים לילך במקל בבגדים אסורי לצאת בהם בשב"ת ל"ל דלהוי כתבשיו דלא מצינו שמותר ליקח חכמים הן לו לא קאמר אלא דאינו חייב חטאת אבל אסורא מיהא איכא וכ"מ בתוספת דף ס"ב דבשבת חכמים בידו אסור לכתחל' משום מרחיק העין וכ"כ הא"ר סי' שמ"ו והא דאחרי בירושלמי ר"נ נוכו' ומפקח בידו ע"כ בידו לאו ממש דא"כ לא שייך לחיבו דלמ' שלוף ומחוי עבב"ו ול"ל כמ"ש הר"ן שיהא חתוב באצבעו כמין טבעת וא"כ מותר מהשם דאסור לצאת בידו עבב"ו ועוד דהא עשוי לתכשי' ולהשתמש בו כמ"ש סי' א' אבל במקום שיש עירוב ל"ל דמותר לצאת דאינו נוטל אלא לכבוד אבל אינו לצאת שאינו מעשה לכבוד אחי במקום שיש עירוב אסור דאינה זולתה דשבת כמ"ש סי' תקכ"ב ולל"ד מ"ש הטור אין יוצאין בכם וכו' ואם רבים לריבי לו מכלל דבמקום שיש עירוב ובזה מתורץ קושית הרב"י. כתב הרמב"ם אם יצא הקטע בקבו בא בתקטמין של עץ פטור ע"כ: כח סומא. כיון דאינו מכלל לילך בלא תקל: כט וכבלי. הוי כתו מלבוש (מרדכי): ל בסק. תפני שדרך לצאת בו תפני הנשמים ולכן אף בלא נשמי' מי שרי (הרא"ש) ס"ל: לא אסור לכ"ך חוט. ז"ל הרמב"ם ובמוך ופסוק שע"נ המכה ובלבד שלא יכריך עליהן חוט לו משיחה שהרי החוט והמשיכה חשובין סכור חל יוחה שהיינו כדי רביעית יין. וה"ל דבוחייהו ברסינן תו הכם לל תחן לת לתחתן לפני נת בלעיל אלר מלבור מכמן לשיור סמחפלל בחלו כולל מוכל מכלל כתיב בכה בנגיל נת בלעיל ובהיב כתם יצאו תנשים בני בלעיל מם לתלן עכ"ים הם לתן עכ"ים

יג ילא יצא חוב בכיס שעושה להצילו מזיבחו שלא ישנף בה וכן אשה נרה שקושרת בגר לפניה שלא תתלכלך בדם נדותה אסורה לצאת בו אם לא יהא כ סיגר עשוי כעין מלבוש אבל אם כא קושרתו כדי כב שלא יכאב לה חדם ולא תצטער מותר לצאת בו:

יד ידבר שהוא דרך מלבוש אפילו אם אינו לובשו אלא משום אצולי טינוף מותר לצאת בו בשבת:

טו הנה ולכן מותר לנכוס בגד מפני הנשמים אבל אסור לתקשו ליתן (י) בגד כג על לעיפה מפני הנשמים דאין זה דרך מלבוש (הגהות מיימוני):

טו אין הקטע יוצא בקב שלו דהיינו שעושה כמין דפוס של רגל וחוקק בו מעט לשום ראש שוקי בתוכו ואינו עושה זה להלך בו שעל כל פנים צריך הוא לסקלו אלא כוונתו כדי שלא יראה חסר רגל אלא נכח רגל כיון דאינו צורך הילוכו אסור:

יז קטע שאינו יכול לילך כלל על שוקיו אלא יושב על כסא ומשגעקר ר"ש מקומו נסמך על יריו ועל שוקיו ונדחף לפניו ועושה סמוכות של עור או עץ לראשי שוקיו אורגליו החלים וכשהוא נשען על ידיו ועוקר עצמו נשען גם על רגליו קצת אין יוצאים בהם בשבת ראיידי דתלו ולא כנתי אארעא ומנין דמשתלפי אבל בכסא ופסלים שבידיו הקטנים מותר לצאת: קטע בשתי רגליו ומהלך על שוקיו ועל ארכבותיו ועושה סמוכות של עור לשוקיו יצא בהם בשבת:

נה וכן מותר לצאת בתנעל של עץ שהרגל בכנס בו וליכא למיחש מיפול (ר"י ירוח' ת"ה) וכן כד בפנטסין דמתחלפי במהר' ומתילא (רשב"ם פי' מר"ן) בה ויש (יא) מחמירים ואוסרים (אגור) ולא יצא אדם יחף בשבת כו במקום שאין דרך לילך יחף ולא יצא אדם בשבת כפו שהוא יוצא בחול בנתי דבר אחר מיזכור על ידו שהוא שבת ולא יצא לחלון: (כל בו)

יח הינר שאינו יכול לילך בלא מקל מותר לילך בו אפי' אינו קשור בו כז אבל אם אפשר לו לילך זולתו ואינו נוטלו אלא (יב) לחחזיק עצמו אסור: (ותולה מעמד מחליו דינו כחיגר) (הוקה)

יח כח סומא אסור לו לצאת במקל:

יט מי שהוא אסור כט וכבלים (פי' כעין מנעלים גדולים שמגריס בהם הרגלים) ברגליו לשותר לצאת בהם:

כ אין יוצאים באנקסטין ויהוא כמין חמור שעושים הליצנים ונראה כרוכב עליו והוא נושאו והולך ברגליו ולא בקשרים והם עצים גבוהים שיש בהם מושב לכף הרגל והולכים בהם בשוק ולא בפרסי והם כמין צורת פרצוף שנותנים על הפנים לחפחיד התינוקות:

כא ואין יוצאים בתיבה וקופה וכחצלת אבל יוצאים ל בשק ויריעה וחמילה (פי' בגדים גסים):

כב יוצאים בסוך וספוג שעל הסכה לפי שהם סרפאי' הלכך הוי כמו תכשיט וכן בקליפת שום וכצל או באספלנית ומלוגא ורשיירה שעליה ואם נפלו מעליה לא יחזירנה וכל שכן שלא יתנם בתחילה אבל לא אסור לכרוך הזוב או משיחה על הסכה לצאת בו דכיון שאינם סרפאים הוו משאוי אבל באגור שכורך על הרטייה שלא תפול מעליו יכול לילך בו ובקושרו ומתירו:

כג הכנים יוצאים בזנין (פי' כמין פטמוניס קטנים) (מ') הארוגים להם בכסותם אבל אם לב אינם ארוגים לא:

כד ולא מהני הא דמותר לנסות רק (יג) בדבר לג שדרכו לנסות מתוכר מה אבל לם חבר מה דבר מלין דרכו בכך אסור (הגהות מיי"מ ס"ה ומרדכי פרק המה מטה) מותר מפני הנשמים דרק (מ"ו) וכן אמותר לצאת בנסמה שמקנמין בנסמה מותר לצאת בהן אמילו אינו תפור בכסותו רק מפוכר מה קצת (מ"ו) וכן אמותר לצאת בנסמה שמקנמין בלא מקרין (יד) מבולי"ם אם לך מתוכר לצאת בזנין הארוגין דווקא מלין בהם בגבל ומין

חגורה

לקנה בו עיטיו (ס"ג פ"ו כ"ה): **לה** ואין מסמיעי קול ל"ע דהא פסקי כסי' שלה דלא אמרינא קול של שיר בלבד ועוד דכתב הטו"ר סס דלכ"ע מותר להניח טבע חלולה שיש בה חבן המשמיע קול כיון דלא בעי לי' להחיי קלא וכ"כ בהג"מ פכ"ב ומביה רחיה מדתחמרי דף כ"ח דיולא הטבע בזוג אע"ג דחי' לי' עיגבל כיון דלא בעי ליה לקיל כ"כ וכ"ל דמיירי דוק בקטנים ו"ל הס"ג אם עשוי להשמיע קול עסו כר תאורין וכ"מ בתו' שאין מקשקשין את הזוג לתינוק עכ"ל מקשקש דוקא ג"ח בתינוק דקבעי ליה לקול של שיר הרים וכמ"ש סי' ש"ע סעיף ג' ואע"ג דהקטן עושה זאת מ"מ ל"ל דהוי כמחכילו תיכו בידי' ועמש"ל ועוד סי' ש"ע בהגה"ה: **ד** לכל אדם יש כל אדם שות לים אות אגרת אף שלא ריפאת' אלא לאדם א' ג"פ אבל אם יכתוב אגרת אחר אחר: לז ב' המחקו' ביחד כגון שבת אגר' וריפ' לראובן ועוד אגרת לשמעון ועוד אגר' וריפ' לשמעון ב"פ ועדיין לא אית שחיי גבר' לפי שלא ריפא' אגרת ולא קמיע ואת"כ ריפ' אגרת לגוי וגמל' בחוב' המחקו' ביחד: לח לא תני' ו"כ' ו"מ אם הפסי' הרוב המחקו' כגון שכתב ב' אגר' ולא היעילו אז גם הקמיע אסור מה שאין כן כשבאו שניהן ביחד אז שכל המחק' קמיע תחילה אז אע"פ שהפסיד הרוב המחק' המחק' הקמיע במקום עומדת: **לט** לא גברא: דאמרי' מזלא דחולה גריס ואי"ל אף הוא עלמו אסור לגמ' ט: **מ** שלכתבו אם הוא מכחבי הקדש אסור לגלות בה אח"כ מחוסה כמ"ש ס"ן ע"ד (ד"מ הג"מ) וכ"ה בגמר: **מא** וגם הוא מרפא: משמע דאם אינו מרפא אלא שעושה כדי שלא יגנף אסור ועיי"ש: **מב** על כתיפיו יש מגדולי שכתבו החכמי' שאולין הסוד' על כתפיהן לתפלי' ת"ח אסורי לגלות בה ובקשטעניל' אין נזהרין והמדקדקין ותוחבין ראשי הסוד בחיוריהן והשת ליב לחיחס דלאת מסחליף ליה ולי"ג מגן סביב לקשר בחוור (כ"ה): **מג** סביב הצואר

לה ואין מסמיעין קול: (בגמרא לגפסי סוף פרק בתם אמה) יוצאים בסיני עשבים שקושרים אותם בקשרים ותולין אותם לרפואה:

לו אין יוצאין (טו) בקמיע שאינו מוסחה ואם הוא מוסחה יוצאין בו לא שנא אתחמי גברא ולא קמיע כגון שכתב לחש אחר בשלש באגרת וריפא שלשת שלש בני אדם שאיתחמי גברא לאותו לחש בכל פעם שיכתבנו אבל לא לשאר לחשים ונם אין הקמיע מוסחה אם יכתבנו אחר לא שנא אתחמי קמיע ולא גברא כגון שכתב לחש אחר באגרת וריפא בו ב' פעמים שאות אגרת מוסחה לן לכל אדם וכל שכן אי איתחמי גברא וקמיע כגון שכתב לחש אחר בג' אגרות וכל אחר הועילה לג' אנשים או לאדם אחר שלשה פעמים איתחמי גבר' ללח' זה בכל אגרת שיכתבנו ואתחמו אגרות הללו לכל אדם: הגה ודוקא שכתו לן ב' המחקו' ביחד אבל אם איתחמי גברא תחילה ואחר כך עשה קמיע ורפא"מ לח לא תלינן בהתחלת הקמיע רק בהתחלת הגברא שכבר איתחזק: (הגהות אשירי וכן משמע מתוס' מהביאור שבת פ"י) ואבל אם כתב שלשה קמיעים לאדם אחד ורפאו שלשה פעמים ולא איתחמי לט לא גברא ולא קמיע ומותר לצאת בקמיע מוסחה זל"ש הא מ של כתב או של עיקרים בין בחולה ש"ש בו סכנה בין בחולה שאין בו סכנה ולא שנכפה בבר ותולהו לרפואה אלא אפ"ל לא אחזו החולי אלא שהוא מבשפחת נכפין ותולהו שלא יאחזנו שדי וקושרו ומתירו בר"ה ובלבד שלא יקשרנו בשיר או בטבעת ויצא לו לרשות הרבים

שאז יאסרו שיוציא בו לשם תכשיט וזה אסור דלאו תכשיט הוא:

מ נאמן לוסר הרופא על עצמו שהוא מוסחה:

מא (ו) יוצאין בביצת החרגול ובשן של שועל ובמסמר הצלוב בין בחול בין בשבת ואין בו משום דרכי האמורי וכן בכל דבר שהוא משום רפואה אבל אם עושה מעשה ואין ניכר בו משום רפואה אסור משום דרכי האמורי אבל לכל לחש מותר ולא אסור אלא באותה שברקו ואינם מועילים (יז) ויש מי שחושש בכל קמיע שאינו מוסחה משום דרכי האמורי:

מב מי שיש לו מכה בפיסת רגלו וקושר עליה מטבע לתנין שלא יגנף ברגלו מא וגם הוא מרפא מותר לצאת בו:

מג היוצא בטלית מקופלת מב על כתיפו הייגו שלאחר שנתנה על ראשו (יח) מגביה שוליה על כתיפו חייב חטאת אבל אם אינה מקופלת על כתיפו אלא משולשלת ברחבה לסטה בכתפיו שרי שמאחר שהוא מתעטף בטליתו ומתכסה בו כתיפו וגופו אף על פי שמתקצר קצת מלמטה מותר יועל פי זה מותר להתעטף בטליתו תחת הגלימא ולהביאו לב"הכ (כ):

ל (יט) מותר לצאת בר"ה בטלית מג סביב חצואר: הגה אע"פ שמגיע לד ומיגעל כתיפו שלא תחל דרך ללכת כך ולא הוי אלא להתנאות ושרי: (כ"י)

היוצא

פרי חדש

סימן צט

שבת אם אינו מוסרת זמן בתחילה אינו מתבטל מלה אחר כך יתבטל תפילת המלוחין כדין בתים. עוד ראיתי לסתם מהר הייטו לפי' כתב כדי רבינית יין מאה דתחריגן פרק בי' דתבינות דלא מיפיר אסור בגמרא בפיס בעיות אלו הבים בעיות אלו הבים האחר דאיה בגלי דמגיר שבת דתחריגן פיק דבינות מהות אחר בלולת דבריה דלל אחר כדלי הוא רשלי לסמוך עלמו בשבת בדחק אמאת דומר תבוא בתנום לתלב הרי בחיר ולא מתיבו קרא כתבו המסמרים אינו הנא ליה אחר בשבת בשעה עיה ובדחקן מעשה ובאו בנין של בית ר"ג אבית המסמר אינ לא קרינו את שמש אחר לסם אם לא עבד עיה חייבין אחם לקרות תלמת מאם בלה עיה אינם חייבין נפי בגמרא אחר אבלה ומחיה ולא הין סבורים לוה מבת דלתחריגן אין בנגיר בני לוה הוא מרחבון לשם בנירה ומבשים יכבלו בם ופרבינות מבים אלים אלמת בשבר אם ב אנים ולא מזיר ומיבו מחחבת ואחי אחם בשבר ובדבר בכלבור אלא יוכל להפיב ביבנו מעליו עד שמעבור ומן המלה בפעמה אלמן לן מזיר בגדול מזה ובן מוכל בכלי ולחי לחת המסבי בת מזיר בבלחי אל ם נגים הוא לבמיה הריבת לא מיבנו למיסחי אחר ובאין בגמ"ם סי' ל"ב סלה: גרסינן בפ' כל הדר אין תבינה בל המסיק מבן בשבת נאוה סוברין ומחחבין בדבר מבדו מבאחר בחים מפיקי מבינים סבור אחים בר מאי מחחבת דאחי אחים ליבבא דסבור הוא דבחיב בחיק בחל ם ובחי רבי ובחבן אחר בל אחינו מסיק אחר מאי מחחבת דאחי אחים ליבבא דגלוי הוא לבחיב ובראו אמיקי מים ובגלו מוסר אבל ומת' רש"י ז"ל המסיק מבן בחבביר חסילת מגן בחבביר אחינו אחרת ל בשבת בחוב

[illegible] בלבד אלא כל אדם אלא דדרכן של רעיים בכך וטלית מקופלת [illegible] יוחנן פירש"י מלאתר מגמהה על ראשו הגבי שיפולי כו' ואין זה דרך [illegible] מל"ל: מראה מבואר כוונ' ארבע"ה שהתיר בטלית מקופלת ומונחת [illegible] בגדים מל"ל: כ"ו ואו מפשיטו לבה"כ ואו ואתי' בזה דדרך [illegible] לוותרו כ"ו מטוטלו לבה"כ ולא אסר ר' יוחנן [illegible] הוא כך אם ולא אסר ר' יוחנן [illegible] בטלית מקופלת אלא שאין לבישתה [illegible] בהטעמי כל דרכה אלא אם [illegible] בני שניה אחר הלבשים כדי שלא [illegible] ולא יהיה בלבד כלל ללבוש כן [illegible] ולא יהיה דרך כלל ללבוש כן [illegible] ולא יהיה דרך כלל ללבוש כן [illegible] בהגבהתו ולא"כ גם [illegible] שאינה זו. בהגבהתו אלא אם [illegible] אחר לגלות בר"ה [illegible] כלומר כן דמקפל כאותו [illegible] הוי פירוש כן דמקפל כאותו [illegible] מלבשה מותר דוקא [illegible] מקופל סביב לגוף הטלית [illegible] שמתיר ומונחו מכוס בו וכאן [illegible] אחר לגלות בסביב הטלית לחזה [illegible] בגדים בית הרש"ל דמתעטף [illegible] לאחרך גופו תחת הגליות [illegible] לאחרך גופו תחת הגליות [illegible] מלבשה מכוס בו וכאן [illegible] מלבשה מכוס בו וכאן [illegible] מלבשה מכוס בו וכאן

לגבייהו (ב"י ס"ל) עסק"נ: נ פיתפרס. שמא יבא ויעבירנו ד"ל
בד"ה ועכשיו נהגו להקל כיון שאין לנו ר"ה ושוב להתיר (כ"ח): נא
טובע: ז"ל התוב"ס פכ"ב טובע אינו לו אפה מקפת שהיא עושה כל כמו
אוהל על לבושו מותר ללבשו ואם הוליח מן הבגד סביב לראשו לו כמגן

פניו כמו אוהל והיה מהודק על
ראשו והיה הפסק שהוליחה קשה
ביותר כמו גג אסור מפני שהוא
עושה אוהל עראי ס"ל וכ"כ
הגלבו דוקא אם הוא קשה ואינו
נכפף. וכהג"מ כתב וכונעים
שלנו ארי המשופעים והולכים
כלפימטה. ומשמע בסה"ת דומה
מה שקורין בריע"ל בשולין עסו'
שע"ו ס"ח וסי"ח ויש מנעים
מלאת העלית על ראשם כדי
שלא יהיה העלית הבלון ומכאן כמו
דפנות וכמ"ש סי' שע"ו. ול"ע
לדידהו דכל הפוסקים שבתבו
לאיסורא וכן בגמרא אמרו מיירי
דוקא בשיש לו עלית על ראשו ע"
דס"ל לבמיי הכי בגמרא הא דאית
ליה עלית בראשו הא דלית ליה
אלא ע"כ בה"ש הרא"ש סוף עירובין
כיון שעיקר בוגמרו לעשות לאהל
לאוהל לכל אסור אפי' בלא דפנות
והכי דייק ליבא דרמב"ם ולכן ל"ל
שאם הטובע קשה ביותר ויחתו
בשיפוע מפש"ל. והב"ח כתב הוכא
דבאהו היותר כרש"י מהו וכ"כ
בתרי"ל להתיר: נב טובע
אין לו אפה עפה. ובמקום שאין
דרך בני אדם ליכף בראחוב בלא
טובע זה ארי דודאי לא ישאנו
בידו (מ"ב) ועכב"י: נג ולא
קמיעי. דאי אין בהן רפואה אחרי
שמא קמיעין הן דברי אינם לעשות קמיע כעין תפילין (בית יוסף) ועמ"ש
סי"א:

נב

כתיבה ומשך קלת לתעה שריעב"ם לריך לכסות ראשו ורובו וסימנו הוא דבלעם שהוכיחו בגמרא:
כשיעור לכסות והוא תיבה מחד דהא אחרי' בגמ' בהדיא ובלבד שיהכם בה ראשו והוכו ולא אחרו שיעור לכסות
נקט על כתיפו לתעה אחר הגוף אלא נתכוין גם קלת אח"ה דהיינו רוב הגוף ובין לרש"י ובין לרמב"ם אין מיתר לסודר עישוף חוקת ולא
ב"י בשם רבינו ירוחם ומותר לגלות בסודר מעוטף כעין מעיל אלא שהב"ד כתב ע"ז ומשמע מדבריו שאם
המקופל על כתפיו משמע דאע"פ שאינו מעוטף שרי ול"ד לעליה דשאני סודר דדרך לביאתו בכך עכ"ל. ולהידי ליחת דברי רי"ז כ"ל גם חד
מלשון ב"י בקושיתו שלו מיוחת אדם בסודר מקופל שאין לשון זה בגמרא אלא בעור כ"כ בכלל העולה לפע"ד לדברי"ו ועוד כל שהוא בגד ומקפלו ומתעטף
ב"י וכל מה שאינו בגד גמור כהיות בהכנה אינו אסור אלא בעור כ"כ בכלל העולה לפע"ד לדברי"ו ועוד כל שהוא בגד ומקפלו ומתעטף
דהוא כמין תבנה. ולהרמב"ם כל שהוא מקופל אסור להניח עליו אפי' דרך עישוף ולענין הלכה יש לחתיכת הבגד
שהוא מעטפו ומתעטף בו אף שאינו מניע עד למעה אלא מכם. רוב נוטה סביבו וכבר זכרתי לעיל שתשוב הרבה בתה שהתיר ב"י ע"ש בבנדיס דין
תמוה ביותר דהא כשתקבן הבגד שהה כמרחב בגמ' ובשפסקים כל שאינו להתכלה ומה יועיל לזה בתה שאינו מוליאין הדיים מן הבגד בכלל
הגם שהרב"ל לא נחית לכל זה תורה היא ולעולם אינו לריכים: (בה) ויש אומרים בב"ר חגורות. בב"ר הטעם ס"ל דלבשים שהדם לבוש בהן הפסד
הקור אבל תרי חגורות מה הלאה יש ואין דרך לחגור ומשוי הוא אוזל"ל דאין בכלל זה מה שמוהגין הבגדי לחגור בגוה הכנה ואחר
שנים לתעה דהא יש לורך לאלו ב' חגורות ואם דגם בזה שייך לומר הלבוש מפסיק ביניהם אלא דאשתני בזה דהיה כמרחב דאחרי לעיל אלא בו
שאותו חלק מקופל ונכפל הוה כמרחב ובכיסי בגלייתא המוכר בגמ' ור"ן יש לנו לומר הנת להם מושב יהיו שנים כו' כל"ל. וכתב ב"י בשם ס"ל
יש להם ב' אבנטי' בתכלסיהם הלבנטי הא' שהו שמחברין אותו לתעלה בתחתיה ניתן אותו אחר אם הבנטיים חלוק לגמנטי
אם אין תפירתן חלוקה ברוחה שאסור דהוה כתו ב' הייני זע"ז עכ"ל ולא ידעתי איסור בזה דהא עיקר טעם האיסור בב' חגורות הוא משום שלא
להם כאש"ל ובלן ודאי לריך להם: (בו) הכ"ר אומרים בוגמרא שיבלשוינו הבגדשיו"ר והטעם להתיר שהם תלבוש של הדיוטות ועשם אינו לפי שלון
לתפשם בבגדיו יפה לעשות מה שלריך לו ולפעמי לריך לתפשם בבגדו מפני כיסה לו פרעות ולריך להניחם מידו ואם יבא ד"ה ברה מלה
ס"ל יו"ל דדוק בהגבשיר"ים תבש זה דבשלריך להניחם יד מתחת מהבגד לו נוטה לת ההבנשיר"ל ד"ה אבל בעד"ל
אחוזו בידו ועדיף מתבטל של עץ שוכר רמ"ל בכסו' זה סי' ד' דלא חייבי' שיטול ואין כאן תבש כלל ואף אתו ז"ל נקט כאן בערבי"ל הבלע"ד בתבתו
ברור וכבר הבו להקל לילך בערבי"ל בכל מקו' אחלילה לומר שבטל' עשו שלא כדין אבל דאלו בהבנשיר"ך ראי' לא הר כ"ש כאן ואלו לתוס לדמיי אלא
כאן לו שיקרים בהם כו' תרוים לי דבשיהו אלו"ע' קשר ולא יהיו על ידו הרי"ם מטוי עליו אומה יועיל לו בתה שהיא קשר דהא ואלו לא בטל אבל
דבגד דהוה דבר תבש ומוכ"ם אם מקשר בתנור אלו ומשמ"ל סי' זה סב"ב לענין פלו"לט: (בו) טובע שהיא מתפשטו' · בגמ' אי' מיתני' אדם ופרש
טובע של לבד והתיבה אסור ל"ק הא דאית ביה טפח פירש"ש שהוא מתפשט להלן מראשו טפח אסור מטוש אוהל הא דלית ביה טפח אלא מעוה אדם
בגלימה עפה ה"ל דחייב פירש"ו הבגד עליהו על ראשו כדרך שהוא מתעטף והרחיקה להלן מראשו טפח אלא ל"ק הא דאיתיה הא דלא איתיה
רש"ו אלא עצמה לו תשש אוהל אלא מעיקר אם יבביהו הרוח ואתי לאחויי ד"ה ברש"ם הלכך אסור ברא"ו אם אין ספר ברי לא מיהדק אסור ד"ה
אלא והא ל"ק הא דמיהדק כלומר הא דפרכת מתעיק גלימה טפח ל"ק דגלימה לא מיהדק אלא בכפפה למעה ולא הוה אוהל. סיאלה דמיהדק
וקשה

בהדיא בפירושו בטלית מקופלת ואח"כ כתב להיתר בסודר המקופל בכל
שהוא בגד ומעוטף בו אף שהוא מקופל אין איסור ואין מיתקבין עלייה
לסודר אלא דנקט לשון אגדת בכל ח"ו וסכנת הוא חד לישנא דר' יוחנן
הוה בגד בכלל אם מיהו מהוא דאמר
ורובו וכן סכנתא אם לא מהוא
דאשון לתעה: דהנהו הרחיו
עייך בהם קישול רק מגד שהם
אינם קרוים בגד וכתב' אותה הוא
דאסור לעשות מרחב בשבת אלא
והטו כללו בהם שקבן שני קמיעין
כו' אבל הרמב"ם כתב בפי' אלו
המתעטף בטליתו וקפלה מלמעלה
ומכאן כו' כמו שהמתיקן אם
סעיף ל"ח והיינו דין אחרים
ואחר כך בתב ז"ל אותה בטלית
מקופלת ומונחת על כתפיו מיהו
אבל אלא הוא אסור בהם אלא
אף על פי שאין נשא קשרה לו
בתנבעו ולא סודר שאינו תופר
ראשו ורובו אסור ללחתם מותר
סכנתי' קלה שאינה הפסק
שני ראשי' לתעה מכתפי' ומתלה
כמין אבנט ומותר ללחתם בשבת
וע"כ לומר דאיתר הסודר לא
מיירי במקופל דהא כתב אלא
שיהיה לבשו ראשו ורובו ודבר
לאחרו בגמ' בבי בלבי' ומס לא מיירי
כלל בקיפול וכמ"ש המוד אלא לא
דין הסודר להרמב"ם שאינו מרחב
בלבים ולא מיירי ב"ב בקיפול אלא
לא זכר הרמב"ם בסודר מקופל
כמ"ש אבל בטלית. והבית יוסף
כתב דמיירי בבוני דטלית אבל
כן הוא מותר בסודר ובבי מרחב

כתיבו ומשך קלת לתעה שריעב"ם לריך לכסות ראשו ורובו וסימנו הוא דבלעם שהוכיחו בגמרא:
כשיעור לכסות והוא תיבה מחד דהא אחרי' בגמ' בהדיא ובלבד שיהכם בה ראשו והוכו ולא אחרו שיעור לכסות
נקט על כתיפו לתעה אחר הגוף אלא נתכוין גם קלת אח"ה דהיינו רוב הגוף ובין לרש"י ובין לרמב"ם אין מיתר לסודר עישוף חוקת ולא
ב"י בשם רבינו ירוחם ומותר ללאת בסודר מעוטף כעין מעיל אלא שהב"ד כתב ע"ז ומשמע מדבריו שאם
המקופל על כתפיו משמע דאע"פ שאינו מעוטף שרי ול"ד לעליה דשאני סודר דדרך לביאתו בכך עכ"ל. ולהידי ליחת דברי רי"ז כ"ל גם חד
מלשון ב"י בקושיתו שלו מיוחת אדם בסודר מקופל שאין לשון זה בגמרא אלא בעור כ"כ בכלל העולה לפע"ד לדברי"ו ועוד כל שהוא בגד ומקפלו ומתעטף
ב"י וכל מה שאינו בגד גמור כהיות בהכנה אינו אסור אלא בעור כ"כ בכלל העולה לפע"ד לדברי"ו ועוד כל שהוא בגד ומקפלו ומתעטף
דהוא כמין תבנה. ולהרמב"ם כל שהוא מקופל אסור להניח עליו אפי' דרך עישוף ולענין הלכה יש לחתיכת הבגד
שהוא מעטפו ומתעטף בו אף שאינו מניע עד למעה אלא מכם. רוב נוטה סביבו וכבר זכרתי לעיל שתשוב הרבה בתה שהתיר ב"י ע"ש בבנדיס דין
תמוה ביותר דהא כשתקבן הבגד שהה כמרחב בגמ' ובשפסקים כל שאינו להתכלה ומה יועיל לזה בתה שאינו מוליאין הדיים מן הבגד בכלל
הגם שהרב"ל לא נחית לכל זה תורה היא ולעולם אינו לריכים: (בה) ויש אומרים בב"ר חגורות. בב"ר הטעם ס"ל דלבשים שהדם לבוש בהן הפסד
הקור אבל תרי חגורות מה הלאה יש ואין דרך לחגור ומשוי הוא אוזל"ל דאין בכלל זה מה שמוהגין הבגדי לחגור בגוה הכנה ואחר
שנים לתעה דהא יש לורך לאלו ב' חגורות ואם דגם בזה שייך לומר הלבוש מפסיק ביניהם אלא דאשתני בזה דהיה כמרחב דאחרי לעיל אלא בו
שאותו חלק מקופל ונכפל הוה כמרחב ובכיסי בגלייתא המוכר בגמ' ור"ן יש לנו לומר הנת להם מושב יהיו שנים כו' כל"ל. וכתב ב"י בשם ס"ל
יש להם ב' אבנטי' בתכלסיהם הלבנטי הא' שהו שמחברין אותו לתעלה בתחתיה ניתן אותו אחר אם הבנטיים חלוק לגמנטי
אם אין תפירתן חלוקה ברוחה שאסור דהוה כתו ב' הייני זע"ז עכ"ל ולא ידעתי איסור בזה דהא עיקר טעם האיסור בב' חגורות הוא משום שלא
להם כאש"ל ובלן ודאי לריך להם: (בו) הכ"ר אומרים בוגמרא שיבלשוינו הבגדשיו"ר והטעם להתיר שהם תלבוש של הדיוטות ועשם אינו לפי שלון
לתפשם בבגדיו יפה לעשות מה שלריך לו ולפעמי לריך לתפשם בבגדו מפני כיסה לו פרעות ולריך להניחם מידו ואם יבא ד"ה ברה מלה
ס"ל יו"ל דדוק בהגבשיר"ים תבש זה דבשלריך להניחם יד מתחת מהבגד לו נוטה לת ההבנשיר"ל ד"ה אבל בעד"ל
אחוזו בידו ועדיף מתבטל של עץ שוכר רמ"ל בכסו' זה סי' ד' דלא חייבי' שיטול ואין כאן תבש כלל ואף אתו ז"ל נקט כאן בערבי"ל הבלע"ד בתבתו
ברור וכבר הבו להקל לילך בערבי"ל בכל מקו' אחלילה לומר שבטל' עשו שלא כדין אבל דאלו בהבנשיר"ך ראי' לא הר כ"ש כאן ואלו לתוס לדמיי אלא
כאן לו שיקרים בהם כו' תרוים לי דבשיהו אלו"ע' קשר ולא יהיו על ידו הרי"ם מטוי עליו אומה יועיל לו בתה שהיא קשר דהא ואלו לא בטל אבל
דבגד דהוה דבר תבש ומוכ"ם אם מקשר בתנור אלו ומשמ"ל סי' זה סב"ב לענין פלו"לט: (בו) טובע שהיא מתפשטו' · בגמ' אי' מיתני' אדם ופרש
טובע של לבד והתיבה אסור ל"ק הא דאית ביה טפח פירש"ש שהוא מתפשט להלן מראשו טפח אסור מטוש אוהל הא דלית ביה טפח אלא מעוה אדם
בגלימה עפה ה"ל דחייב פירש"ו הבגד עליהו על ראשו כדרך שהוא מתעטף והרחיקה להלן מראשו טפח אלא ל"ק הא דאיתיה הא דלא איתיה
רש"ו אלא עצמה לו תשש אוהל אלא מעיקר אם יבביהו הרוח ואתי לאחויי ד"ה ברש"ם הלכך אסור ברא"ו אם אין ספר ברי לא מיהדק אסור ד"ה
אלא והא ל"ק הא דמיהדק כלומר הא דפרכת מתעיק גלימה טפח ל"ק דגלימה לא מיהדק אלא בכפפה למעה ולא הוה אוהל. סיאלה דמיהדק
וקשה

שיכול ללבשן מכניסן זוג זוג דרך לבישה ער שיכניסן כלם ואם היו רבים שלא יספיק ללבשן ולהכניסן נד זוג זוג יחשיך עליה ער הלילה ויביאם ואם יראה להחשיך מפני לסטים מוליכם פחות פחות מד' אמות או נותנם לחבירו וחבירו לחבירו ער שמגיע לחצר החיצונה:

מג הטוציא ספר תורה בשדה אם אינו שעת סכנה ישב ושמרו ומחשיך עליו (לשון הרמב"ם ובסכנה מניחו והולך לו) ואם היו שם נשמים יורדים מתנטף ביצר וחוזר ומכסה אותה ונכנס בו:

מד הבא להציל בלי מפני הדליקה לובש כל מה שיכול ללבוש ועוטף כל מה שיכול לעטוף ופושט וחוזר ולובש ויוצא:

מה פי שנשרו כלי בבים הולך בהם ואינו חושש שמא יבא ליד איסור מקרי מלבוש לכל דבר שהוא מלבוש סתים נה ולא ישמחם לגנבם מפני מראית העין שלא יחשדוהו שכבסן בשבת נו (כח) ואפילו בחררי חררים שאין שם רואים אסור ולא שבת לל מתחת אבל אם שמח מע"ש כלים המכובסים אינו חייב חטאת אבל דבר שהוא מלבוש אסור לסלקן בשבת:

מו גרים השרויים בבים אסור לנגבם נז סמוך לאש:

נח ואסור לטלטלם שמא יבא לידי סחיטה והוא מתקפיד על מימיו (מרדכי פ' חבית) ואסור ליתן בשבת במקום שיכול להתליק ולישלם לאחר שבת ולא יסחטו: נח בים שמא ישרו כלי ויבא לידי סחיטה: (רי"ו ס"ג)

מז לא ישמח אדם את כליו בשבת אפילו מן הזויעה:

מח לכתפק אדם באלונתיה (פי' בגד שמתכפין בו לאחר שרוחצין) וסביאה בידו ולא חיישינן שמא יבא לכתוב? לא יסמוך לבלנים שהם חשודים על הסח טה:

מט לאחר לרחוץ ירוי בנהר בשבת ובלבד נט שלא יוציאם עם המים עליהם חוץ לנהר ר' אסות:

נ יוצאים בפשתן פרוק וצמר מנופץ שבראשי ס בעלי חשמן (פי' בעלי נגעים) אם אחי בזמן(°) מצבעו וכרכן סא או שיצא בהם שעה אחת מבעוד יום:

נא מותר לצאת בסנצנת שתולין בצואר לכי(כט) שיש לו מכה בראשו או בזרועו וכן בסמרפוטין (פי' חתיכות בגד בלוי) סב הכרוכים על היד או על האצבע שיש בו מכה:

שב דיני נקוי וקפול הבגדים בשבת יום ג' סעיפים:

א הסגיר מלית א חרשה שחורת כן הטל שעליה חייב שתי עוור יפה לה כמו כיבוס והוא שמקפיר עליה שלא ללבשו בלא ניעור:

נב וכל מקום פאסור לנער בגד מגאר במים לו מירדו פלין נמים ודוקא בגגד ב חדש שמקפיר עליו (כל כו) יש לאסור לנער ב בגד מן כתנק פעליו אם מקפיר עליו ועוד למוס לדברין (רש"י ומ"ן) אבל מותר ד להסיר הנוטות מן הבגד בשבת (מ"ז) ועי"ל סימן מל"ז:

הלוקט

נד זוג זוג. הקשה בתי"ע כיון דקי"ל דשבת לאו זמן תפילין מ"כ יכנים ב' זוגות בבת א' דלא עבר על כל תוספ כיון דלא זמניה הוא כדאיתא בגמ' ע"ל. וגי"ל כיון דאתקן לבקיאין לבטן המקום כמ"ש סי' ל"ד ואם יניח אצלו במקומו יהיה מטאוי לכן לא יניח אלא זוג א' ועי"ז לא"ל סי' תרכ"ח. והש"ל כתב דאפי' לת"ל שבת לאו זמן תפילין הוא אסור ללבשם יותר מזוג א' דלא שרי ליה יותר ממלבושו כחול כדאיתא בגמרא וכ"כ הר"ן והא דאוקימ' בגמרא דמ"ל שבת לאו זמן תפילין הוא כמ"ש תמני' ר"מ הא דס"ל כן ע"ש: אבל אסור להכניסה לבית אבל אסור לצאת דקי"ל דמותר לצאת בשבת מפני שרואים עליו שלבשו מפני הדליקה לובש כל מה שיכול לעטוף ופושט וחוזר ולובש ויוצא: מפני שהרועים רגילין לצאת בהם ולא יבא לידי איסור מקרי מלבוש לכל אדם אלא נשים שהן עם כפ"ע (שבת דף ס"ב) ולכן אסרו אלא לשמחן בשבת אבל אם שמח מע"ש כלים המכובסים אינו חייב חטאת אבל דבר שהוא מלבוש אסור לסלקן בשבת:

נו גרים לאים מותרת אשה לצאת בו. לא מקרי מלבוש נגרר: נח בים שמא אבל אם נפלו מים מועטים מותר לשמחן דבמים מועטים כשו ליבא לחיתא לכיסם וכ"ח קלת בם ירחים. ועוד דכסי' ס"ב ס"ט יש מתירין לכתחלה ליתן עליהם מים מועטין אך בסעיף מ"ז משמע קצת דאסור דהא אפילו בזעה אסור: נו ואפילו בחדרי חדרים. פסק כרב. הקשה בפ"ג פרק חבית דבסי' ע"ה סי"ל עסק המעילת בזוג ובחגר אבל לא בר"ה מפני דמיחזי כמתן דאוכל לתכרה. ובגמ' דף ס"ה אמרי' דלרב אפי' בחגר אסור. והב"י בסי' שלא ס"ט בתוספות דאוקמא דטוסה איסור בחדרי חדרים ע"ש וא"כ לק"מ ומ"מ קשה ה"ל לעמוד הכי בשבת דף ס"ה ואפשר דסתו סוכרין דסוגית דשב' אירחי ליה מהאיה דכתוכות ועיין בר"ן פ"ק דביצה: נז סמוך לאש. משום מלבן או משום מבשל כתו אומין של פשתן (מס) וא"כ אפי' בסריה מוטעת אסור ומיהו בחקי' הים ס"ב ליבא משום כיבוס ובמ"ש סי' ס"ח סי"ד. ובמקום שאין כיבוס אין ליגן דא"כ בתמה מאי ליאסר משום ליבון אלא ע"כ כ"ח: נח ואסור לטלטלם. ז"ל המרדכי מתפ אדם בעבר אלונטית ולא יביאים כירו מזה המשנה למדנו דכל דבר הסרוי בים אסור לטלטלו וכו' עכ"ל וע"ע דהאקי"ל דאין מלבר כאותה מעבה ובמ"ש אחו"ל פ"ח הרן דשאי רחיצה וסיפוג דא"ל לעשות בלא רחיצה וסיפוג בדאי' פ' כירה עכ"ל. ומשמע דמ"ש עשרה בני אדם מוחרין לטלטל דמדברי תהרדי דכזה לא אדחי הא מתני'. ולכאורה משמע דכזאן הוה דאפשר בלא רחיצה אסור להסתפק ומיהו י"ל כיון דלא גזרו חכמים ערי וכמ"ש ססי' י"ג בב"ח מ"מ מוב להסתפק בדבר שאין מקפיד על מיתיו: נט שלא יניחם. הייט בכרמלית: ס בעלי חטטין. ומאיתין פשתן שיהא נראה כשער (מ"מ) ועסי' ס"ג סי"ד: סא לו שיחה. דאל"כ אף לטלטלן אסור ובמ"ש רס"ו רע"ט (הו) ועסי' ס"חסכ"ד: סב הכרוכים על היד. ה"ם בכרוכים על המכה מתם כמ"ש סב"ב ומשמע אפי' לא יצא בהן שעה א' מבע"י וכמ"ש הג"מ בשם ר"י דלא כמ"ש הכלבו:

שב א חדשה. שלא נפתחה בה כ"כ אלא עדיין היא בחיבורה (ב"י רמב"ם): ב חדש שמקפיד עליו. לפי שמתקצר בים (כל כו) משמע דבחדש חדש מקפיד עליו אע"ג דבגד על אחרי כגון, והוא דקפיד וכו' מיס שאני שמתקצר ובם הזכרונות אסר בכל הבגדים: ג בגד מן האבק. הייט דוקא בחדש וחדש כמ"ל: ד להסיר טיטת הקורע אב מלאכה לפיכך מי שנסתבכו לו בגדיו בקלים מפריחן בלעבה ומתמהמה כדי שלא יקרעו

פרי חדש

סימן צט

ולא מקחתי יפיין מחריבו ג' מילין ומוכר הם מיתת בחתי יין מפיסקי נפי בזאת מסכר מ"ב כ"ל מחר ר"ג ר"ל מלמחר מרינות ריבית יין מ"ל ומקרי אם לא' בשאר מרינות מלמחר בגיר מלמחר מרינות יין ומקרי אם לא' בשאר מרינות יין ומלמחר מרינות יין מ"ל

שב (א) משום מכה בפטיש. כל נמר מלאכה בקרקע מכה בפטיש
(ב) והוא שיקפיד עליהם. פי׳ שאינו רוצה לעבור אותם
זה ועי״כ מסיר בכוונה את הכלה אבל אם הסירם דרך עסק פי׳ שהיה
עוכשו אף בלא זה ואינו מסיר בכוונת תיקון הבגד אלא שבלי
פטור. ולפי״ז הוה הך דלא מתעסק בעצמו
שהוא לשון רמב״ם פי׳ כיון ומ״ל
שיקפיד שבמעיף ל׳ שהוא לפי
העור וכתנם חילק בכ״ל בעיניים
(ג) או על מנעליו. בכ״ל בסמ
מהרי״ל נסתפק בתנעל מסמ
דלמרי אין מגרדין מבגל מסמ
יפן ואולי אין זה גרידה ולשון
עלמו כתב ול״ל דלדל דהכלה
מגרדין בעמת משום הכנה
המגעל בגב הסכין לו בגיעה
הוא מתחק אבל בקנות בסוכר לא
בקורס לו בקרקע אינו מתחק ולא
אם יתחק אין זה פסיק רישה כו
ע״כ ולפ״ז הא דיש פחתר בלי לפסק
פתחי בתי בכנסיו על קרקע נרא
אחד והוא חד לחמל ומם מקרקע
המנעלים קודם שיכנסם חכ
לעשות כן בשבת דזה חתוה לבנ
הסכין ואחור לכ״ע אלא אם יקר
בכותל לו בקרקע ולא יקר
פלונתא גם בזה יש לפסוק כ״ל
דרבנן על המקלין כל״ל: (ד
אף בכותל. דלמרי לבנגן ולמרי
אין מקלחין אלא בקרקע: (ה
הראוי לטלטל. פי׳ שם נבר
לסתוס פי כלי: (ו) דהוי שרי
ל״ל דזה דוקא בים מתשת שיש
הבגד וכשהוא מגרד שם המסמר
פירורי המיע זה דתה לשתוס
אם אין שם אלא מתאה הבגע ו
מגרדת שם לבטל המתאה
דומה לעוחן ומעמם זה יש
למי שלוקח אלו מעוקם קלת
שם מתשת לוקח ו״ה ומה יכה
לגרד בלעוחן ולהסיר המתאה
שיתפלל בקנות ולקח לבנ
דלדעת הרא״ש ופ״ם שבתוי
ש״ן בגיסיעה אין חיוב
בתה דניחא ליה בתה שבתה
בסכמן בעוחן הוה כן ומלן
ניחא ליה בתה שבתה לוקח
משום עוחן:

עב. קלטות

ואם בקרקע אינו חייב שהרי לא נתכוין ועשי״ז ס״ג: ה והוא שיקפיד עליהם. פירוש שמסירם בכוונה כדי ליפות הבגד אסור (ב״י) וקס״ל הגאונים מהאריגה דיקן כיבלת (טור) וכס׳ הזכרונות כתב אפילו אינו מקפיד אסור. ובגלו זרע פשתן לו תבשיל על כסותו מותר לקלפו (ה״ג) הטבל שלל שעושין החייטי׳ שקורין אינרא״ס״ר שגם הוא כוי נמר מלאכה ים להשתמש לו חייב ולבי תוכך כהתמי׳ לא נת קפיד עליהם עכ״ל ס״ג ס״ז (כ״ה סי׳ ס״מ): ו ללבשם בו ביום. ולכן אסור לקפל העלי׳ אע״פ שמלות ניצית כל היום ויכול להתעטף בו מ״מ כיון שאין בדעתו להתעטף בו אוי כמי שיש לו לאחליף (ס״ל). אין מליעין המטות מעב׳ לת״ש (מפמה ורמב״ם פכ״ג). ועשסי׳ תרס״ו וסי׳ שכ״ג ס״ו. ול״ל דמעה העומד בחדר שדר שם. ואיכא בזיון ולבר מנומה שיעמוד כך מותר להניעו דלעורך שבת הוא ערבי רפ״ע. ובס׳ ב״ש משמע דאף זה אסור ול״ע כ״ת ומליעין המטות מליני שבת לשבת ות״מ עוב יותר להניעו מע״ש (תנודה): ז ושל אומן. ואפילו היה מותר מע״ש אסור לשמוע כליה גזירה שמא יבוא לתקנו ולהתירו והרמב״ם פי׳ משום שהוא מוקלה מחמת הסרון כיס ואסור לטלטלו (מ״מ): ח ושאר כלי פשתן. מפני שהם קשים לאחר שרחלתן וריסוכן זה לבוכן (ס״ל) ומנא העולם לכסכן בידים ול״ל דאסור להעמיד הענק על פ״ע עליס העשוים לכך כמ״ס סי׳ תקמ״ח ס״ג: ט או על מנעליו. לנגה ובי״ח חילק בזה עס״ה: י אחר שלא לאשויי גומות. פי׳ שיסכח ויכוין לאשויי גומות דאל״כ הוי דבר שאין מתכוין ושרי דלאו פסיק רישה הוא (מ״מ פכ״ח ותוס׳): יא הגה אף בכותל. משום דמיחזי כמוסיף על הבגין ול״ל דבכותל של עץ שרי כמו בקורה: יב שמתיר בשביל דבגין חקלאה הוא וב״ח הכריע כראסורין: יג בזמן חדש. וזה לכ״ע שרי: יד בלעורן. וה״ה בסכין אחי׳ כתולו (כ״י ד״מ): טו יבש אסור. אפי׳ לבסכסו מבפנים: יו דהוי עוחן. אע״פ דמלאכה שא״ל לנוסף הוא איסור מיהא איכא ועי״ש סימן רע״ח ומדשתם פה משמע דאין חילוק בין מטי ופשתן ולמר כיון שמלוכלך בעיע משא״כ בס״ה וכ״מ בעור

ב אחלוקת יבולות שע״ג בגדים. כגון אלו היבולות שבכלי הצמר הנשארים בהם מן הארינה חייב (א) משום מכה בפשוט (ב) ה
והוא שיקפיד עליהם. אבל אם הסירם דרך עסק פטור:
ג מקפלים כלים בשבת לצורך שבת וללבשם בו ביום ודווקא באד׳ (אחד) ובחדשים שעדיין לא נתכבסו ולבנים ואין לו להחליף ואם אחר אחר מאלו התנאים אסור. ויש מי שאומר דלקפלו שלא כסדר
קיפולו הראשון מותר בכל ענין ונראין דבריו:
ד המבבש (הוא כלי שמכבסין בו בגדים אחר הכביסה והם שתי לוחות זה על זה והבגדים ביניהם) של בעל הבית מתירין אותו ליטול ממנו בגדים לצורך השבת ושל אומן אסור מפני שהוא תחוב בחזקה
והתרתו רוסה לסתירה:
ה אחלוק לאחר כביסה הוא מתקשה ומשפשפים אותו בידים לרכבו מותר לעשותו בשבת שאינו מתכוין אלא לרכבו אבל סורר אסור מפני שמתכוין לצחצחו והוי כמלבן: הגה וכובעים חושר כלי פשתן דין כסודר: (ב״י בשם שבולי לקט)
ו מים שעל רגלו (ט ג) או על מנעליו (בית יוסף ור׳ יהוסף ס״ג) מקנחו בכותל אבל לא בקרקע דלמא אתי לאשויי
נימה אבל מי שאוסר (ר) יא אף בכותל:
הגה ויש מי יב שמתיר בכביסה (הר״מ) והוא הדין דמותר לכסדו
יג בעמע הרם (ה) הרמוי לטלטל (רבי יהוסף חי״ג) מים שעל בגדו משפשפו מבפנים דלא מוכחא מילתא לאתחזויי כמלבן אבל לא בחוץ דדמי למלבן ומגרדו יד בצפורן ויש אומרי
רחני מילי לח אבל טו יבש אסור יז (ו) דהוי טוחן:
יא אין מגרדין יז (בסכין או בצפורן) מגעל כין חרש בין ישן מפני שקולף העור והוי ממחק:
יב מותר ליתן מים על גבי מגעל לשכשכו אבל לבבסו דהיינו שמשפשף צרו זה על צרו זה אפור אבל בגד שיש עליו לכלוך לא דזה מוקה בים מתשת שיש
יג אסור יח אפילו לשכשכו דהוי כיבוסו אלא מקנחו בסמרטוט בקל ולא
בדוחק פן יסחוט:
ובגד שאין עליו לכלוך מותר לתת עליו מים מעושים יט ולא מרוכים שמא יסחוט וכ״ל בשם סמ״ג וסמ״ק וס״כת והר״מ פ״ק
(דומה) כ ויש מוסרים בכל ענין: (ב״י בשם הטור סי׳ שכ״ד וסימן
שי״ט ותוס׳ פ׳ כל כתבי והגהות פ׳ כ״ב)
יח הוחוץ ירוי כא שוב לבגנם בכח זו בזו ולהסיר מהם המים כפי
יכלתו קודם שיקנחם בסמרטוט:
ויש שכתבו דאין למוס לזה דלא מתריכן סריית בגד זהו כבוסו כבי
לוי נטה דאין זה רק כב דרך לכלוך וכן נוהגין (טור וב״י
ומנור) לנגב ידיו כג בגגד שבשביל בו תיקון כד מי רגלים כה
כדי לבטלם שאין זה רק דרך לכלוך בעלמא (טור) אבל כו אסור לאתו מים
מעם על המי דגלים כדי לבטלם: (הגה״מי פכ״ב ותוס׳ פ׳ מרגלים)
יא מי שנתלכלכה ידו בים מקנחה בזנב הסוס בזנב הפרה ובספה
הקשה העשוי לאחוז בה קוצים אבל לא בספה שמקנחים בה ידים
שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לבבס המפה:
יב אסור לנגב כוס שתיה בו מים אז יין בספה משום כז ראתי לידי
סתיטה:
יג מאין מסתכלין בשבת במראה של מתכ׳ שהיא חריפה באיזמל (פי׳ כעין סכין קטן חד וחריף) ותיש
שמא ישיר בה נימין המדולרלין ואפילו אם הוא קבוע בכותל אבל מותר להסתכל במראה שאין
חשש זה אפילו אינה קבוע:

ס״ז: יז בסכין. אבל בכותל שרי כמ״ש ס״ו: ומהרי״ל היה מקפיד מכמלו בכחל העשוי לפניה לגרד בו הסולייס מהשמש ל״ל
עב ורחב ברחשוולה היה לו חוד דאם ברחשו דמי לסכין שקולף העור ומ״מ יש לחתיר דהא אפילו בגב הסכין אסור והב״ח אסר בקור
עס״ו: יח אפי׳ לבסכסו. פי׳ שאסור ליתן עליו מים כלל: יט ולא מרוכים. ול״ל דבדבר שאין מקפיד על מיעוי שרי כמ״ש סי׳ ס״ז
כ ויש אוסרים. ולדידהו דרך לכלוך שרי כמ״ש ס״ו בהגה״ה: כא שוב לבגנם. אבל מדינא שרי כיון שאין בו לכלוך כלים הרב״ס: כב
דרך לכלוך. ומ״מ ל״ל דבדבר שמקפיד על מיעוי אסור שמא יבא לידי סחיטה וכמ״ש סי׳ ש״ח ס״ג וסי׳ ש״ז: כג בגגד שבטיל. ושוב אלא לקי
תיקון בתיקון בשבת אם לא על כר (ס״חסי׳ רס״ז) הרחץ תיקון בתיקון לא יעשה הבגד בתיקון (ס״ח סי׳ רס״ר): כד מי רגלים. אבל בכ
עליו לוחה אסור להעבירו בגינוב הידים וכמ״ש ס״ע (תהר״מ עיקטין בשם סמ״ג ותוס׳ ספי״ז דלא הבא״מר): כה כדי לבטלם. כיון דמ
מועבר הוא בעלים בגינוב הידים (ב״י) וכ״ע דבסי׳ ע״ז כתבתי בתמוה דאין חילוק בין רב לתעבר לבעלים בעי רביעית וכ״ל דהבא שאני הלכם בע
רק שבשם עופה להעפיחו וכשמנגב בהן ידיו הוי עופה מכח הדחה ושרי ועסי׳ פ״ב: כו אסור ליתן מים. ואפי׳ לעשות ידיו עליהם אבל
הוא כיבוסו (ב״י): כז דאתי לידי סחיטה. וכ״ל דאם שמנגב ידיו בתמה לו בחלוק לפי שידיו מלוכלכות (ב״י תשב״ן בשם מהר״מ) וכ״ל מה
בתשו׳ ר״ש סי׳ תקי״ח וכ״ל לגינוב ידיה ידיו מלוכלכות (ומ״מ לרוץ כל״ל) (מ״ב) לנגבם הטבה אז בזו שלא יבוא לידי סחיטה אבל
אסור בכ״ל וכ״ל דבוודאי כיון דמנגבן מלוכלכות הוי דרך לכלוך ול״ל דבשם הרעוע המיוחד לכך שרי דלא נזרי שמא יסחוט וכמ״ש סי׳ ש״ח
ומ״ח לעולפי ת״ס סי׳ ע״ט וסי׳ של״ד סכ״ב דבאחר מקרן לא נזרי שמא יסחוט ואמה אסור לנגב כוס שהיה בו יין ואפשר דס״ל דיין כיר מלו
ופמ״ש בב״י בסי׳ ש״ך בשם הרא״ש וא״כ בשאר מקרן שרי אע״ל דה״ק כיון שהכוס גר מ״ח דלא אתי לידי סחיטה והוי שסיק רישה וכ״ל
ע״ל

ס״ז: יז בסכין. אבל בכותל שרי כמ״ש ס״ו: ומהרי״ל היה מקפיד מכמלו בכחל העשוי לפניה לגרד בו הסולייס מהשמש ל״ל
עב ורחב ברחשוולה היה לו חוד דאם ברחשו דמי לסכין שקולף העור ומ״מ יש לחתיר דהא אפילו בגב הסכין אסור והב״ח אסר בקור
עס״ו: יח אפי׳ לבסכסו. פי׳ שאסור ליתן עליו מים כלל: יט ולא מרוכים. ול״ל דבדבר שאין מקפיד על מיעוי שרי כמ״ש סי׳ ס״ז
כ ויש אוסרים. ולדידהו דרך לכלוך שרי כמ״ש ס״ו בהגה״ה: כא שוב לבגנם. אבל מדינא שרי כיון שאין בו לכלוך כלים הרב״ס: כב
דרך לכלוך. ומ״מ ל״ל דבדבר שמקפיד על מיעוי אסור שמא יבא לידי סחיטה וכמ״ש סי׳ ש״ח ס״ג וסי׳ ש״ז: כג בגגד שבטיל. ושוב אלא לקי
תיקון בתיקון בשבת אם לא על כר (ס״חסי׳ רס״ז) הרחץ תיקון בתיקון לא יעשה הבגד בתיקון (ס״ח סי׳ רס״ר): כד מי רגלים. אבל בכ
עליו לוחה אסור להעבירו בגינוב הידים וכמ״ש ס״ע (תהר״מ עיקטין בשם סמ״ג ותוס׳ ספי״ז דלא הבא״מר): כה כדי לבטלם. כיון דמ
מועבר הוא בעלים בגינוב הידים (ב״י) וכ״ע דבסי׳ ע״ז כתבתי בתמוה דאין חילוק בין רב לתעבר לבעלים בעי רביעית וכ״ל דהבא שאני הלכם בע
רק שבשם עופה להעפיחו וכשמנגב בהן ידיו הוי עופה מכח הדחה ושרי ועסי׳ פ״ב: כו אסור ליתן מים. ואפי׳ לעשות ידיו עליהם אבל
הוא כיבוסו (ב״י): כז דאתי לידי סחיטה. וכ״ל דאם שמנגב ידיו בתמה לו בחלוק לפי שידיו מלוכלכות (ב״י תשב״ן בשם מהר״מ) וכ״ל מה
בתשו׳ ר״ש סי׳ תקי״ח וכ״ל לגינוב ידיה ידיו מלוכלכות (ומ״מ לרוץ כל״ל) (מ״ב) לנגבם הטבה אז בזו שלא יבוא לידי סחיטה אבל
אסור בכ״ל וכ״ל דבוודאי כיון דמנגבן מלוכלכות הוי דרך לכלוך ול״ל דבשם הרעוע המיוחד לכך שרי דלא נזרי שמא יסחוט וכמ״ש סי׳ ש״ח
ומ״ח לעולפי ת״ס סי׳ ע״ט וסי׳ של״ד סכ״ב דבאחר מקרן לא נזרי שמא יסחוט ואמה אסור לנגב כוס שהיה בו יין ואפשר דס״ל דיין כיר מלו
ופמ״ש בב״י בסי׳ ש״ך בשם הרא״ש וא״כ בשאר מקרן שרי אע״ל דה״ק כיון שהכוס גר מ״ח דלא אתי לידי סחיטה והוי שסיק רישה וכ״ל
ע״ל

(א) קלועות בשערה מותר דלא חייסי דלמא אתי לאחוייהו ס"כ סי' ו' וכ"מ ס"ע בהגה וא"כ אפי' בדבר שאין מקפיד על מיתתו אסור אכל שפשל מותר להקח דליכ' שסיק רישיה ודוקא בדבר שאין מקפיד על מיתתו. ודע דשחיטה של מים הוי תולדה דמלבן לו טבע בכ"ש הכ"י ססי' ע"כ:

יש. דיני הכשיטי אשה. ובו כ"ז סעיפים:

א לא תצא אשה בחושי צבר ולא בחושי פשתן ולא ברצועות שבראשה ספני שצריכה להסירם בשעת מבילה תחיישינן א שמא תוליכם ארבע אמות ברשות הרבים ב ואם הם (א) קלועות בשערה מותר ג יש מי שאוסר ואם הם מעשה אריגה מותר ד שאינה צריכה להסירם בשעת מבילה:

הגה ובלבד (ב) שלא יהיו מעוקפות לו מוהכנים (ג) דלמעסרון ה כדי שלא יתבטלו במים: (עור הרא"ש וסמ"ג)

ב מותר לצאת בחוטין שבצוארה (ד) שהם רפויים ואינה צריכה להסירם בשעת מבילה אבל (ה) בקטלא שבצוארה אסור ספני שצריכה להסירה בשעת המבילה לפי שהיא מהדקת אותה כדי שתראה בעלת בשר וחיישינן דלמא אתיא לאתויי ד' אמות ברשות הרבים ולא תצא בשופתא וחוא כמין ציץ וסניע מאון לאזן ולא בשרביטין והוא ג"כ ציץ ואינו סניע אלא ער לחיים שבורכתו על ראשה ותולה לה על לחייה מכאן ומכאן והוא שאינם תפורים בשכבה דחיישינן דלמא שלפא לאתויי ד' אמות ברשות הרבים ואבל אם תפורים ליכא לסיחש להכי ומותר:

הגה וי"ל דכתולה שאינה מופסת לגילוי ראשה אפילו תפורה בשכבה אסור דחיישינן שמא תסיר שם בשכבה ואתי לאתויי: (ת"ו)

ג אלא תצא בכיפה של צבר דהיינו חוטי דעמרא דגדילין ועבירי כי הוצא: (פי' כלים העשוי מעלי לולבי הדקלי שהם בארינה מפלי"כ לגעימת העשויה ממין לבד כדאיתא בגמרא שם) ורחבים כשתי אצבעות כשיעור ציץ ולא באיצטמא דהיינו מטלית שתולין בו חוטין של צבעונין וחולין אותו לכלה להפריח סמנה הזובובים:

ד אלא תצא בעיר של זהב ופירש רש"י שהוא תכשיט ענול וכציירין בו כמין עיר ויש באמצע לשון שמחברים אותו למלבוש ור"ת פירש שהוא כעין עטרה לראש:

ה ו כלילא והוא תכשיט שמניחתו על פדחתה מאוזן לאוזן וקושרתו ברצועות הלליות מותרת לצאת בו בין שהוא עשוי מחתיכות של זהב תרוזות בחוט בין שאותם חתיכות קבועות במטלית:

ו ז מוסקיא דהיינו חתיכת מעיל רחבה אם יש בה רצועות קצרות תלויות בה לקושרם בהם ולהדקן סביבותיה דמהדק שרי ואם אין לו רצועות אסור:

ז ח לא תצא בקטלא דהיינו בגד שיש לו שנצים כעין מכנסים ומכניסים בו רצועה רחבה וקושרה סביב צוארה והבגד תלוי על לבה והוא חשוב ומצויר בזהב:

ח ט לא תצא בנזמי האף אבל (ו) יוצאת בנזמי האוזן:

הגה מפני שהזגים מכוסות ומקום מנוקבין לבלות הזגים אסור לצאת בנזמים שבאוזן היכא דדרך להוליאם מפס: (ת"ו)

ט י לא תצא בסתם נקובה ואם יצאת ז חייבת ושאינה נקובה אם (ז) מעסדת בה קישוריה ח מותר לצאת בו

ואם

(ב) שלא יהיו מעוקפות לו מוהכנים (ג) דלמעסרון ה כדי שלא יתבטלו במים: (עור הרא"ש וסמ"ג)

ב מותר לצאת בחוטין שבצוארה (ד) שהם רפויים ואינה צריכה להסירם בשעת מבילה אבל (ה) בקטלא שבצוארה אסור ספני שצריכה להסירה בשעת המבילה לפי שהיא מהדקת אותה כדי שתראה בעלת בשר וחיישינן דלמא אתיא לאתויי ד' אמות ברשות הרבים ולא תצא בשופתא וחוא כמין ציץ וסניע מאון לאזן ולא בשרביטין והוא ג"כ ציץ ואינו סניע אלא ער לחיים שבורכתו על ראשה ותולה לה על לחייה מכאן ומכאן והוא שאינם תפורים בשכבה דחיישינן דלמא שלפא לאתויי ד' אמות ברשות הרבים ואבל אם תפורים ליכא לסיחש להכי ומותר:

הגה וי"ל דכתולה שאינה מופסת לגילוי ראשה אפילו תפורה בשכבה אסור דחיישינן שמא תסיר שם בשכבה ואתי לאתויי: (ת"ו)

ג אלא תצא בכיפה של צבר דהיינו חוטי דעמרא דגדילין ועבירי כי הוצא: (פי' כלים העשוי מעלי לולבי הדקלי שהם בארינה מפלי"כ לגעימת העשויה ממין לבד כדאיתא בגמרא שם) ורחבים כשתי אצבעות כשיעור ציץ ולא באיצטמא דהיינו מטלית שתולין בו חוטין של צבעונין וחולין אותו לכלה להפריח סמנה הזובובים:

ד אלא תצא בעיר של זהב ופירש רש"י שהוא תכשיט ענול וכציירין בו כמין עיר ויש באמצע לשון שמחברים אותו למלבוש ור"ת פירש שהוא כעין עטרה לראש:

ה ו כלילא והוא תכשיט שמניחתו על פדחתה מאוזן לאוזן וקושרתו ברצועות הלליות מותרת לצאת בו בין שהוא עשוי מחתיכות של זהב תרוזות בחוט בין שאותם חתיכות קבועות במטלית:

ו ז מוסקיא דהיינו חתיכת מעיל רחבה אם יש בה רצועות קצרות תלויות בה לקושרם בהם ולהדקן סביבותיה דמהדק שרי ואם אין לו רצועות אסור:

ז ח לא תצא בקטלא דהיינו בגד שיש לו שנצים כעין מכנסים ומכניסים בו רצועה רחבה וקושרה סביב צוארה והבגד תלוי על לבה והוא חשוב ומצויר בזהב:

ח ט לא תצא בנזמי האף אבל (ו) יוצאת בנזמי האוזן:

הגה מפני שהזגים מכוסות ומקום מנוקבין לבלות הזגים אסור לצאת בנזמים שבאוזן היכא דדרך להוליאם מפס: (ת"ו)

ט י לא תצא בסתם נקובה ואם יצאת ז חייבת ושאינה נקובה אם (ז) מעסדת בה קישוריה ח מותר לצאת בו

ואם

ים לה על לחשה בחול חולקת בה שערה ובסבת מניחתה בנגד פדחתה וגזרי דלמא שלפא ומחוייא וכתבו התוספות דאם אוגרת בה שערה מניחתה לעולם בנגד פדחתה ואינה חשובה תכשיט ולא מחוייא ושרי ע"ל ולכן כתבו הפוסקים וכתבו אם מעמידת קישוריה מותר אך כשמניחתה נגד פדחתה ויש לה עם אסור דלמא מחוייא ומיהו אם היא עטויה כמין תכשיט בראשה אפי' מעמיד בה קישורי אסורה דלמא מחוי' כמ"ש ב"י בסם הסמ"ג והתרומה דס"ל כמ"ש התוס' דאע"ג דאוה לגניעות גזרינן דלמא מחוייא ע"ש דלא כהרב"י ואפשר דבמחטין שלו לא שייך זה ולכן

ולכן

באר הגולה

לאסנת בו בחכנה ובנגרות לאור בסם ר"ת ורא"ם ורא"ם סם גרס ר"ם סם בגמרא הסם ברב יוסף תניא דרב הונא דם בחמה ובמשרש לה רגינה סם לסם בחכנה ובמחוקרים לה רב תנטנה סם לסם סד בחכנה סם בו בחכנה בכול ובמשרש לה רבי תנטנה לריחף סם לסם בגמ' לסם בחכנה סם בכל לסם בסמוכל ובכל חבי דוהבי לקלת סם בסם בגמרא ובמירום רבי לסם בחכנה בו ובגמרא לם ובלסן ת' בסמי רבי' ס סם ובסם לא רבי' בס ובהוכפות ות"ם ומ"ם ת' בס בב הרא"ם ובכל לתת סם ס'

עטרת זקנים

ישג א ואם הם קלועות בו: שאסור לצאת "קלועות" שערה לכן לא שלבא לה:

פרי חדש

סימן קא

לגלות בנפשם בסנים לה יבאין ג"כ ות"ב נוח אחור ובכי אחרינן נגרוס' פ' הוא קורת ר"ראיה בסם ר"ל אחר בחתנגל אלת לבו לם יודע סמוך אחר ואבאין לה לבו יחתנגל אם לבו:

הל אחתנגל ע"כ:

ס"כ ס"ים מסמיך לאוגרו בראש הכל בחוסמתה אחתה יגבל הכל אחתיים לחוגרו בבר פירסי נחנה ובקלת לה אמרו ובן מבחנ מבבדרי הוסבר פ' ויקבל בביאתו בכ"ר בסי' בקא"ת ולל הי הכות בלמת מסחתנ בחנגנים דבר בם בית מתן בנאת לים לגילת ולית בנייתין לי' בקבמיתה בג"כ בסי' בתה אחרת בלם ובאיתן בהה ה' בלחת בני בבת אחו דמיהה בלבחת ה' תה חד בל לא' בילמה אלה הבלחת ביומה לה תקבירן בחיבתם ובל"ב הבב ז"ל בס' בלב בבית סרחוי נחים לבנגרי המוסר הבי נקבינן ו' בחוב בס' בלח דוקן בבחר בחוכי' סיבבתיתן קולם באחר מחה שבריך בבסחים' לבחר בדי מיבבו לי סר ובבבו נחמים בסבורין בחסבר בבבי בחיה בבירבה

מחוכה ע' כ:

ס ד בסוסם חלו נלחרין בכל לסין ה"ם והמלה ובבינו חמילה בכל לסין ובחתר בב יהודה לבולם הל יחלל הרם נרבי בלסון לרחית ולחר בי' בל בסחלל לבבי בלסון לרחי מלחני בבית בוקבין לי לפי בריין מלחני בבית מבירין בת ביחיד הם בביבור ובבינו ולין מלחני בבית מבירין בלסון לרחי ובחבית יוחבן כ"ב סחם חבית בבבי בהבשים ס לה לחוד בבחבלית ולחלי בלבחת בבל' לבבבית ובחבי בחיי בת בל לחבחבי

עטרת זקנים

ישג א ואם הם קלועות בו: שאסור לצאת "קלועות" שערה לכן לא שלבא לה:

פרי חדש

סימן קא

לגלות בנפשם בסנים לה יבאין ג"כ ות"ב נוח אחור ובכי אחרינן נגרוס' פ' הוא קורת ר"ראיה בסם ר"ל אחר בחתנגל אלת לבו לם יודע סמוך אחר ואבאין לה לבו יחתנגל אם לבו:

הל אחתנגל ע"כ:

ס"כ ס"ים מסמיך לאוגרו בראש הכל בחוסמתה אחתה יגבל הכל אחתיים לחוגרו בבר פירסי נחנה ובקלת לה אמרו ובן מבחנ מבבדרי הוסבר פ' ויקבל בביאתו בכ"ר בסי' בקא"ת ולל הי הכות בלמת מסחתנ בחנגנים דבר בם בית מתן בנאת לים לגילת ולית בנייתין לי' בקבמיתה בג"כ בסי' בתה אחרת בלם ובאיתן בהה ה' בלחת בני בבת אחו דמיהה בלבחת ה' תה חד בל לא' בילמה אלה הבלחת ביומה לה תקבירן בחיבתם ובל"ב הבב ז"ל בס' בלב בבית סרחוי נחים לבנגרי המוסר הבי נקבינן ו' בחוב בס' בלח דוקן בבחר בחוכי' סיבבתיתן קולם באחר מחה שבריך בבסחים' לבחר בדי מיבבו לי סר ובבבו נחמים בסבורין בחסבר בבבי בחיה בבירבה

מחוכה ע' כ:

ס ד בסוסם חלו נלחרין בכל לסין ה"ם והמלה ובבינו חמילה בכל לסין ובחתר בב יהודה לבולם הל יחלל הרם נרבי בלסון לרחית ולחר בי' בל בסחלל לבבי בלסון לרחי מלחני בבית בוקבין לי לפי בריין מלחני בבית מבירין בת ביחיד הם בביבור ובבינו ולין מלחני בבית מבירין בלסון לרחי ובחבית יוחבן כ"ב סחם חבית בבבי בהבשים ס לה לחוד בבחבלית ולחלי בלבחת בבל' לבבבית ובחבי בחיי בת בל לחבחבי

ולכן כתב הלבוש דסי' יח וכ"כ רא"ן וסה"ת ועסס"ט: ט יצאת חייבת. כיון דלפעמים בחול כשנתן לה הבעל טבעת להגיה בתיבה מגיה בלא נגיעה עד שתוציא לשם הוי דרך הוצאה בלא תתגס. עכ"י דיי"ח דה"ה גבי מבעל מי אסור ויש מתירין ומספק לא אם הי"ק קפ (הגהת סת"ק): יא לא תחזור. כתבו התוספות בעירובין דקק"ב דוקא כשפל ע"ג קרקע אבל ע"ג כלי שרי וכמ"ש סתמן סכ"ח וכ"כ הרב ריטב"א הללו בשמו מהאחרונים עכ"ל תי"ש. ובע"ש לא ידע מ"ש התי"ש וכ"כ בשמו בסתמן סכ"ח. ובאמת לדידהו איתמיטתיה מ"ש התוספות לעיל מינה דהיינו דוקא לפירוש הר"ר פור"ת אבל לפירש"י והרא"ש שכתבו דהכא אסור משום דמיחזי כמסיח להוצי' הפלפל לחוץ ולדידהו אפילו נפל על גבי כלי אסור. וכ"כ התוספות בשבת פ"ו וכן עיקר: יב ובנתי שוקיים. לפי שאינן חכשיט ולא שלפת ומחויה ועמ"ש ס"ט בשם התוס' אבל לרש"י הוי חכשיט אלא דלא שלפת כיון שסוף לגניבו ולכן אסור בשל זרוע: יג יש אוסרין. הייני"ת נבי"ח דאוסרי' להתקשט אפילו בביתם: יד חוץ מכבול. שלא תתגנה על בעלה עמ"ש סס"ו"ג: כן שיטת חודה. מרדכי פ"ק פרי"ש שלא יצאו בתקש שיטל

חה הוא כיון מלטש דהוא טורך לחלטש אלא בחולקת שערה דאין טורך לטש מלטש רק לטורך נוף כזה הוה משוי כל שאינו חכשיט תאריגן כאן כיון דלגניעות הוא אפי' בתעמיד קשוריה חה פשוט בה. עוד קשה מה שכתב על מ"ש בי"י בסי' דברי הרא"ש דלא תצא בתחב בקוביה אם מעמדת בו קשוריה אסור לחייבת תשלת כיון דהוא דרך הוצאתה בכך ולקמן דלכבר ומרבו מה בסי' שלא תצא בתחב וכן בחים מיירי בכגדו כמ"ש סעור בהרא"ש ומשום הכי בחים לא הוי אלא הוצאה אם כל שאינו מלבוש אבל בחבל בחבה דרכה לעלך בגעשיה בחול בחקים אסור בקשוריה לו בטבל חלקת אלא כיון דהוא בקוביה הוא מטור לחייבת תשלת: (ח) ואם אינה מעמדת בו קשוריה אסור: יא לא תצא בטבעת שיש עליה חותם ואם ט יצאת חייבת "וכשאין עליה חותם לא תצא ואם יצאת פטורה: יא לא תצא בכולייאר והיא תכשיט שקושרת בו ספתחי חלוקה ולא בכובלת והוא קשר שקשור בה בושם שריחו טוב: יב אם חסר אחת משניה ומשימה אחר במקומו אם הוא של זהב לא תצא בו רבי"ן שבשונה בסרא שאר שניים דלמא מכוון לה ושקלה ליה ומסטיא אבל של כסף שרומה לשאר שני' מותר וכל שכן שן דאר': יג לא תצא בטבעל הקרוי לטעלת דמחבו עלה ואתיא לאתויי ולא בטבעל חדש שכא לא יבא למרתה אא"כ נסתח ללכת בו מאתמול שתוא למרתה אבל אם יש מותר שאינו מקפיד כל כך: הגה וכשאר מלבושים אין לחוש אפילו באחת: (כלבו) יד יוצאת בחוטי שער בין שתם עשויים משערה או משער חבירתה אפילו אפילו משער בהמה ובלבד שלא תצא זקנה בשל ירלה ולא (ט) ירלה בשל זקנה: טו יוצאת בקשר שעושין לרפואת קיט ף עין הרע שלא ישלוט ובמוך הקשור ומהורק באזנה ובמוך שבסנדלה הקטור בסנרלה ובסנדל ומנעל הסתומים ככל צד אפי' אינו קשור מותר ובמוך שהתקינו לנדתה: הגה (י) שלא יפיל דם עליה ולצרעה: (כ"י בשם הפוסקים) לאפילו אינו קשור רבינו שהוא מאוס לא חיישינן דלמא שקלא ליה אפילו יש לוסיי בית יד "ובפל פל ובגרגר מלח ובכל בשם שתתן לתוך פיה ובלבד שלא תהנם לכתחלה בשבת ואם נפל יא לא תחזור יב ובנתי שוקים שקושרים בכשיחה סביב שוקיה אף על פי שאין המשיחה קשורה בהם ולא חיישינן שמא ישתלשלו למטה "ויוצאת באצערה שפניחין בזרוע או בשוק והוא שתהא רבוקה לבשר ולא תשמט (יא) ויש שמי שאוסר בשל זרוע: יג "בכל מה שיכולה לצאת יכולה להתירו בר"ה ולא חיישינן דלמא מתיא ליה: יד יש אוסרים להביא ספתח אפ' בחצר הבית כי אם בידו אבל לא בחגורתו שמא ישכח ויוציאנה לר"ה: יה "כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים אסור לצאת בו להצר שאינה מעורבת יד חוץ מכבול ופאה נכרית דחיינו קליעת שער שקליעה בתוך שערה "ויש אוסרים דכל שאסרו לצאת בו אפילו להתקשט בו בבית אסור וכל שכן לצאת בו לחצר המעורבת (יב) חוץ מכבול ופאה נכרית "ויש אוסרים שחבל סותר לצאת בו בחצר אפילו אינה מעורבת "ואי"ר"א נשי דידן נהגו לצאת בכל תכשיטין "ויש שאסרו דמרוינא אכורות אלא שכיון שלא ישמעו מוטב שיהיו מוגנות ואל יהיו מזידות "ויש שליסרו עליהם זכות לוסרשם שהן נוהגות כן על פי סברא אחרונה שכתבתי שלא אסרו לצאת בתכשיטין לחצר שאינה מעורבת והשתא דלית לן רשות הרבים נמור הוה כל ר"ה שלנו כרמלית וריבו כחצר שאינה מעורבת ומותר: כגה יז "יש עוד טעם להתיר דעכשיו תכשיטי ויולין בהם אף בחול ולינם למיתם דילם מלפם ותמוי כמו ביתיב: אלא היו רגילים לצאת בהו רק בשבת ולא הוו מכיתי: (תוספות פ"כ"ב והגהות מלכסי פרק במה מצה) ומיהו וחוא הדין לכל מאי דאתמר ביה חיוב חטאת "ויש מי שאוסר שבזמן הזה שנהגו האנשים לצאת לרידן בטבעת שאין עליה חותם הרי זה להם כתכשיט ושרי ולפי זה אפשר רבינו שנהגו עכשיו הנשים לצאת בטבעת שיש עליה חותם הרי הוא לחן בתכשיט ושרי "ומכל מקום צריך להזהיר לנשים שלא תצאנה אלא בכתחים שאין צריכות להעמיד קשוריהן ולא יותר כי בזה שאין להן תועלת הן תשמעו לנו: יט יצריך להזהיר לנשים שלא ישלטלו מחם טו שנשיטל חורה או עוקצה לשום בצעיפים אלא אם כן נישל מערב שבת חורה ועוקצה (ויחדה) לשם כך: (וע"ל סימן ש"ם סעיף י"ח)

הבנות

בשיטת התו' והרא"ש והביא כאן כ"י דברי סמ"ג בחיבה נקובה שהם סותרי' זא"ז. והכ"י פי' דהיתר הוא בשתבה במקום הנעיף והרא"ש שלא במקום הנעיף ותמהני על פה קדוש דהא אף במקום הנעיף יש איסור מדרבנן לדעת התוספות בד"ה ותיהוי כבירית שכתבו ולא תחוש מטני הסתח כיון עם שלזהב כו' מעמד מדבריהם דגם בתעמדת קשוריה אסור מדרבנן אם הוא תכשיט ובסמ"ג חשיב זה לתכשיט מה שלא וכ"ל שהרא"ש כ"ל דמה שהקשו התוספי' על רש"י שפי' טעם אוגרת שערה כיון דלגניעות הוא לא שלפת והתוס' חולקים ע"ז ומדמי לבגדי' שיש פי' שלהם שתוחבת את המחט בתוך הבגד הנבכה כדי שלא יפלו שערותיה והוי שפיר דומיא דבירית שלוחות בחי שקיים שלא בזה ס"ל להתוספות דאע"ג דהוא לגניעות שלפת לה כיון דלא יתגלו תכף וכ"ה בשאר"י להדיא וא"ל כ"ש בבירית שאם היה ס"ל שלפת בירים לא היו מתגלים ויוד אלא אחר שיפלו בחי שקיים אבל לפי פירש"י שער הוצא חוץ לקשורי' מורכתו סביב המחט ותוחבת הי' אחר בבגבה מתחתיה שלא שערותיה בזה מודים התוספות דכיון דלגניעות הוא לא שלפת דחי שלפת לה תכף יתגלו הסערות ועדיף מבירית וכבלים שהם לחשלה מן שקיים זה ס"ל נכון מאוד. ולמדתי זה מדברי סמ"ק שכתב וא"ל ותכשיט שלכסף וזהב שהם תחת הנעיף שלא בגיים בשאות מאחר ואותן שעל לאורות בר"ה כו' וזה כ"ש דתחת הנעיף הוא פירש"י ועל הנעיף הוא פי' התוספות ועכ"ל נם בסמ"ג ס"ל כן. ומ"ש יותר בחיבה נקובה סיים הנעיף ולא אסור הייבו על הנעיף דחייש' שמא שלפת כיון דתכשיט הוא לדעת הסמ"ג כיון שרגשה ח' עכ. אך קל לפי' הסמ"ג דלאחר מה כגון מתו ומתת לאוגרת שערה הם לו לאוקמיה בר"ה עכ"ה תכשיט וכעין זה הקשו בתו' בשם שלזהב דתירלו דאם הוה בה שם שהיא אוגרת בה שערה לא הוה הם יכול להגיע על פדחתה אבל בתה שהיא אוגרת דהוה תכשיט מלד דאשה עם שפי' עכל לאחר כן ע"ש: (ה) אלה זקנה' דתחבו עלה ותחיה לשלופי: (י) שלא יפול דם בו'. אבל אם מכוונת כדי שיבלע בו הדם ולא יפול הדם על בגדיה ויטנפם הוה עיטוף ואסור בשם סי' ש"ת: (יא) ויש מי שאוסר בשל זרוע. הוא דעת רש"י נבי בירית דלא התירו אלא בשוק דלא שלפת אלא תחגרת (יב) חוץ מכבול. שלא תתגנה על בעלה.

באר הגולה

ולא בתכן הקומה. וגרלה דהיינו מה שהנו קורין שטערין שהם שטאתים גשים מעוברות:

(א) כשהנוי בגוותרו. דהי מפסיק שביק ליה לדיבא לחיתא מדי דלמתא אתי לתתוויי מסו דמרתית מרביה שיתמר עליו שהוא

כ׳ הבנות קטנות שנוקבים אזניהם כדי לתת בהם נזמים כשינדלו עפ׳ עדיין הוא למלתיה עד שיגדלו וכדי שלא יסתמו הנקבים נותנים בהם קסמים מותר לצאת בהם שם סכ״א סכ״ב וכ״מ בהדיא בס״ת סימן רל״ד: יו לטעיים אסור אף על פי שאינם צבועים אבל אם הם יו צבועים אסור:

כא יוצאת אשה רעולה והוא שמעטפת כל ראשה חוץ מהפנים: (°) מלתחומין דקל׳ יותר ליעלם (תוספות) ולפי מ״ם סס בהגה״ה יל דהכל מיירי בבתולה דוקא: יז פורפת וכו׳ ולא מיחזי כמכוין לגולה דהכל יודעי שגריכה לדברי הלבו משל״ב בגותלה לחוץ פיה כמ״ש סי״ו (תוס׳): יח פרפה עליו מ״ש דמעטה מועיל: יט משום מנוע. כיון שדרכה בכך מקרי מנוע משל״ב בחיים כמ״ש סס׳ ס״ב ומ״מ אינו אלא מדרבנן: כ לקלוע. דדמי לבנין. אבל הקולע ניתן בחוט חייב משום אורג כמ״ש הרמב״ם והכא בעבר לא תשיב אריגה ועוד דאין סופה להתקיים שעומד לסתירה (תוס׳) שיבוכספר בל אורות טעה בזה ע״ש: כא יכולה לחלוק. דאינה מתכוין לתלש העבר: כב שלא יעקר. כן פירש״י בשבת דף פ״ח דהוי פסיק רישיה והקשה בדי״ב סי׳ של״ד דהא נמוי דף מ״ב אמרי׳ בהדיא דטעמא דאסור משום דכל המורק להשיר ליתן מדולדלות אסלינן מחוברין יפה קא מכוון עכ״ל. ואפשר דרש״י בא לאשמעי׳ דאפילו אינו מתכוין להשיר ניתן אסור ובגמ׳ התם מיירי במרק דך ח״ל הריב״ם הבחורי מתקנות מעט שער ראש בכלי העשוי מעט חויר והדבר ידוע שאין בו משום השרת שער אבל במרק אסור והא דאמרי קרוב בבלתה הויגו שעערותיה גסיס (ועשי׳ תקל״ג ס״ב) ואפי׳ להר״ח דפסיק רישיה דלא ניחא ליה שרי כמ״ש סימן ש״ב סי״ח מ״מ כיון שהוא חוצה בהפרד העערות וא״ל אז ולא ההשרה חייב כמו הטוטל לפרניו חייב משי נחז אף על גב דלא צריך לפרניס דמתכון הוי נחזיס עוורות אחסיס אע״פי שלא הוי צריכים לגזר דלא ניחא ליה שרי כמ״ש סימן ש״ב סי״ח מ״מ כיון שהוא חוצה בהפרד העערות וא״ל אז ולא ההשרה חייב כמו הטוטל לפרניו חייב משי נחז אף על גב דלא צריך לפרניס דמתכון הוי נחזיס עוורות אחסיס אע״פי שלא הוי צריכים לגזר

הכלים אחרינן דאם ניטל תולה אז עוקלה אסור לטלטלה ואם כן שלא יגלו דקאחר ר״י גלו דוקא דבטילטול מתי אסור עכ״ל הרב״ו וכ״כ פה בס״ע ולא עיין יפה דבגת קאי אמת שיהו נקוב דאז בטיטל תולה דהיינו תולה שלא אז עוקלה פירוש הקבר

ותוא הדין אם נותנין חוטים באוזם נקבים שבותר לצאת בהם סכ״ב רל״ד: יו לטעיים אסור אף על גב דמוזיס מותר כמ״ש ס״ח שאני שלאחוטין דקל׳ יותר ליעלם (תוספות) ולפי מ״ם סס בהגה״ה יל דהכל מיירי בבתולה דוקא: יח פרפה עליו מ״ש דמעטה מועיל: יט משום מנוע. כיון שדרכה בכך מקרי מנוע משל״ב בחיים כמ״ש סס׳ ס״ב ומ״מ אינו אלא מדרבנן: כ לקלוע. דדמי לבנין. אבל הקולע ניתן בחוט חייב משום אורג כמ״ש הרמב״ם והכא בעבר לא תשיב אריגה ועוד דאין סופה להתקיים שעומד לסתירה (תוס׳) שיבוכספר בל אורות טעה בזה ע״ש: כא יכולה לחלוק. דאינה מתכוין לתלש העבר: כב שלא יעקר. כן פירש״י בשבת דף פ״ח דהוי פסיק רישיה והקשה בדי״ב סי׳ של״ד דהא נמוי דף מ״ב אמרי׳ בהדיא דטעמא דאסור משום דכל המורק להשיר ליתן מדולדלות אסלינן מחוברין יפה קא מכוון עכ״ל. ואפשר דרש״י בא לאשמעי׳ דאפילו אינו מתכוין להשיר ניתן אסור ובגמ׳ התם מיירי במרק דך ח״ל הריב״ם הבחורי מתקנות מעט שער ראש בכלי העשוי מעט חויר והדבר ידוע שאין בו משום השרת שער אבל במרק אסור והא דאמרי קרוב בבלתה הויגו שעערותיה גסיס (ועשי׳ תקל״ג ס״ב) ואפי׳ להר״ח דפסיק רישיה דלא ניחא ליה שרי כמ״ש סימן ש״ב סי״ח מ״מ כיון שהוא חוצה בהפרד העערות וא״ל אז ולא ההשרה חייב כמו הטוטל לפרניו חייב משי נחז אף על גב דלא צריך לפרניס דמתכון הוי נחזיס עוורות אחסיס אע״פי שלא הוי צריכים לגזר

אם אינם צבועים אבל אם הם יו צבועים אסור:

כא יוצאת אשה רעולה והוא שמעטפת כל ראשה חוץ מהפנים: (°) מלתחומין דקל׳ יותר ליעלם (תוספות) ולפי מ״ם סס בהגה״ה יל דהכל מיירי בבתולה דוקא: יז פורפת וכו׳ ולא מיחזי כמכוין לגולה דהכל יודעי שגריכה לדברי הלבו משל״ב בגותלה לחוץ פיה כמ״ש סי״ו (תוס׳): יח פרפה עליו מ״ש דמעטה מועיל: יט משום מנוע. כיון שדרכה בכך מקרי מנוע משל״ב בחיים כמ״ש סס׳ ס״ב ומ״מ אינו אלא מדרבנן: כ לקלוע. דדמי לבנין. אבל הקולע ניתן בחוט חייב משום אורג כמ״ש הרמב״ם והכא בעבר לא תשיב אריגה ועוד דאין סופה להתקיים שעומד לסתירה (תוס׳) שיבוכספר בל אורות טעה בזה ע״ש: כא יכולה לחלוק. דאינה מתכוין לתלש העבר: כב שלא יעקר. כן פירש״י בשבת דף פ״ח דהוי פסיק רישיה והקשה בדי״ב סי׳ של״ד דהא נמוי דף מ״ב אמרי׳ בהדיא דטעמא דאסור משום דכל המורק להשיר ליתן מדולדלות אסלינן מחוברין יפה קא מכוון עכ״ל. ואפשר דרש״י בא לאשמעי׳ דאפילו אינו מתכוין להשיר ניתן אסור ובגמ׳ התם מיירי במרק דך ח״ל הריב״ם הבחורי מתקנות מעט שער ראש בכלי העשוי מעט חויר והדבר ידוע שאין בו משום השרת שער אבל במרק אסור והא דאמרי קרוב בבלתה הויגו שעערותיה גסיס (ועשי׳ תקל״ג ס״ב) ואפי׳ להר״ח דפסיק רישיה דלא ניחא ליה שרי כמ״ש סימן ש״ב סי״ח מ״מ כיון שהוא חוצה בהפרד העערות וא״ל אז ולא ההשרה חייב כמו הטוטל לפרניו חייב משי נחז אף על גב דלא צריך לפרניס דמתכון הוי נחזיס עוורות אחסיס אע״פי שלא הוי צריכים לגזר

דש על איזה עבר מצוה על שביתתו ובו ג סעיפים:

א על שביתת עבדו שמל ושכל לשם עבדות וקבל עליו מצות הנהגת בעבר אבל אם לא שכל אלא קבל עליו שבע מצות בני נח הרי הוא כגר תושב ומותר לעשות מלאכה בשבת ב ואסור לכל ישראל לומר לו לעשות מלאכה בשבת לצורך ישראל גאפילו לא קבל עליו שום מצוה אלא עדיין הוא עכו״ם נמור דינו שוה לקבל עליו שבע מצות ד ואם לא קבל עליו שום מצוה אלא שהנו לעכו״ם ועושה וכן מת ביום טוב ראשון דקיימא לן בו עכמן אסור לומר לעבד ישראל אפילו הוא ע״א דכיון דמלאכת העבד אסור מן התורה לא הותרה בו עיקר נפש ה ויש חולקים וסתירים בזה: ה מכל מקום אם היה עושה מלאכת רבו שלא בעבור שאינו עושה לרעתו מותר ו ואינו צריך להפרישו (חפי׳ קבל עליו שבע מצות) ולישראל אחר אפילו עושה לרעת ישראל ז מותר כל שאין שם אסירת ישראל ובלבד ח שלא יהנה ישראל בשבת מלאכה ט״ו א״ל שכל שלא קבל עליו שבע מצות בני נח כיון דעכו״ם נמור הוא אין רבו מוזהר עליו ולפי זה צרכי חולה שאין בו סכנה וכן צרכי סתים ביום טוב ראשון מותר לומר להם לעשותו:

ולענין מצוה על שביתתו אסור לגמרי בתוסס שעשה לו רבו לרחוץ בו מקום ואם כוח של טיט ט מותר לגמרי בו (א) כשהנוי בגוותרו אבל י לא בכשותו (ב) ובשל תפחת יא בכל ענין אסור (עד) ואם העבד עשה הקוסס לעצמו אפי׳ כשל טיט בכל ענין אסור: (המגיד פי״ב)

יב כמו דמותר התבר לעשות מלאכה לעצמו אם אסר ליה האדון שיעשה לעצמו ריוון עצמו ביום השבת אין שתתנה עמו מבע״ו הוא לצרכי מזונותיו ובלבד בצנעה שלא יהא ברבר חשד רואים:

יג עכו״ם נמור (ג) שהוא שביר אין רבו מצוה על שביתתו:

שח בסח

רש׳ לח) משל״ב בתפסיט הערר בדאיתה רפי׳ו דשבת עכ״ל ועכי׳ תקל״ח: כג לחוף. פירש״י דף ל״ח חופף שערו בחר וחזו ומפסס שערותיו פירש״י ותו׳ מפסס שהכדיל שערותיו זו מזו ופשט דאסור לחוף בדבר שנודלתי מסיר הערר כדאתרי׳ בסיר פיקסת אסור ופירש״י שעדה בסרק ובידים: וכתב הרי״ב דאפשר שהוא מה שרוחצין המסרק בתוך מרוח ומעבירין המסרק על הראש להדביק הסערות זו בזו ולהסבירן על הראש הם דומה לבנין עכ״ל המגיד

א על שביתת עבדו. ובמעוסה העבד מלאכה הרב עובר כמו שביתת בהמתו (מ״מ) ועכי׳ רמ״ו ס״ג: ב לעצמו. הייט תפירת בגדיו ותקון מנעלו או עשה לבריות מזונותיו (פ״ל כמו): ג לרבו. אפילו מלאכה דרבנן (רדב״ן ח״ח ס״ד) ועי״ש סי׳ ד: ד ואסור לומר לו. הייט מדאוריתא (ומרמי ש״ן) וכדמסיים דכיון דמלאכת העבד אסור מן התורה וכ״ה בהדיא בפי׳ בסס סת״מ והע״ש לא דק: ה ולא לגמרי. מ״ד לקמן בס״ש סי׳ שמ״ג: ו מותר וכו׳. ועכי׳ רכ״ב ס״ב דלפעמים צריך לאחות: ח שלא יהנה. הייט מדרבנן ועכי׳ רעו ועכי׳ רכ״ב. אסור לומר לדוקי לעשות מלאכה בי״ט (מ״ם קל״ד ת״יקס״ח) ועכי״ד סי׳ קל״ט ופשוט דמותר דינו כישראל ואסור לומר לו לעשות מלאכה: ט מותר לגמרי בו: ולא חייבי שביתה בידו שדלא מתירא מרבו: י לא בכשותו דכשיפסק לו יקפל בסותו ויניח עלכתיפו שלא ירחה ס״ס שלא סב״ט: יא בכל ענין אסור: דחייבינן שמא יניחה בידו דלא מתירא מרבו כיון שהוא עשאה לעצמו: בזמנינו שהמלך גזר שלא יהא עבד לא כעבדי יכולים לעשות מלאכה דהוי כבטיח (רשב״ם בי״ד סי׳ קל״הוכ״ב רי״בלס״ח ס״ג) אבל יש חולקים ל״ד לאף שיהא נוטל ס״ס ס״ב

עולם כיון שאם רצו ליכנס לדת הישמעאלים יוצאות לחירות שמא דיבון כשכיר עכו"ם וע"ע:

שה א לנוי. הייגו במידי דלאו אורחיה (רש"י ור"ן) ומ"ש סי"ח (ב) ואחרת לטבח וכו'. במשנה קרי להך פנא דפרגלא פרוחבתא בגמרא דוקא חתרא לטבח בפרומביא אבל חתרא לטבח בפרומביא ואל"כ אסור לחתוך בכסן שהוא פרומביא כמ"ש ס"ג (ב"ח) אבל מ"מ להתיר גמל בפרומביא אינו מוכרח: ב אסור ליתן עליו. דמחזי כמטעינו משוי: ד ולהסיר מרדעת כו'. דהוי טירחא שלא לצורך: ה ופוקק. אבל אם אינו פוקק אסור מפני שמוליד קול (רש"י) וע"ע דהא פסקי כסי"ל דדוקא קול של סיר אסור וכמ"ש סימן ש"ח סס"ג ול"ל כשיקשקש וישמע קול מיחזי כמתקן דאחיל לאינגא. והתו' דף ל"ח ריש ע"ב כתבו דגבי בהמה בעי ליה לקלא שישמע היכן היא ומביאה עכ"ל. ואפשר דמשתמע ג"כ בקול של סיר כמ"ש סימן ש"ח סס"ג:

לא

שה בהמה בחמה יוצאת בשבת. וכו כ"ג סעיפים:

א בהמה יוצאת בהמה שמשתמרת בו אבל אם אינה משתמרת בו (א) אז חוי נטירותא יתירתא ביותר והוי משאוי וכן כל דבר שהוא לנוי ולא לשמור לא תצא בו הילכך נאקה יוצאת בזממא דפרגלא שהוא טבעת של ברזל ינוקב חוטמו ומסניסו בו (ב) וחמרא לובא בפנא דפרגלא דהיינו ברינ"א וחבמל באפסר שהוא קב"שטרו ופרר וחמור ב וסוס יוצאים באפסר או ברסן שהוא פרינ"ו אבל לא בשניהם ומותר לכרוך חבל האפסר סביב צוארה ותצא בו ומותר לשלשל האפסר וליתנו עליה ובלבד שלא ישנן עליה:

ב אם קשר חבל בפי הסוס הרי זה משאוי (ג) לפי שאינו משתמש בו:

ג (ד) ליצאת חמור בפרומביא (פי' רסן שלבראזל) אסור:

ד כל בהמה שעסקירה רעים אף על פי שאין בנות מינה צריכות לאותה שמירה והיא צריכה מותר לצאת בה:

ה בעלי השיר כנון כלכים של ציירים וחיות קטנות שיש להם במין אצערה סביב צווארן ומבעת קבוע בה וסבנים בה רצוע ומושכין אותה בה מותר שיצאו בשיר הכרוך על צווארן ויכולים למשכם בהם:

ו לאלים יוצאים לבובים והוא עור שקשורה להם תחת זכרותם שלא יעלו על הנקבות והרחלות יוצאות שחוזות והוא שקושרים אליתן צרורות והוא שקושרים ראשי דריהן ורוקא בשקושרים אותם כדי שיצטפקו דריהן ולא יחלבו דאז מהרק שפי' אבל אם קשר כדי לשמו חלבן שלא יפיל לארץ אסור דלא מהרק שפי' וחיישינן דלמ"נפל ואתי לאתויי:

ז (ה) חמור יוצא במרדעת (פי' כמין אוכף קטן שמניחין על החמור כל הסוס כלו כדי שיתחמם) והוא שתהא קשורה לו מערב שבת ושאר כל הבהמות אסורות פולא יצא באוכף אעפ"י שקשור לו מערב שבת:

ח מותר ליתן מרדעת על החמור מפני הצנה ובלבד שלא יקשרנו בו מפני שבשקושר צריך ליקרב אליו ונמצא משתמש בבעלי חיים (ו) אבל על הסוס כיון דלית ליה צער צנה נ אסור ליתן עליו מרדעת כלל

ד ולהסיר מרדעת בשבת בין מן החמור ובין מן הסוס אסור כיון דלית ליה צער אם לא יסירנה ואוכף אסור בין לישול בין להניח בין להחזיר בין לחטור בין לסוס:

ט אוכף שיג"ג וחמור שבא מן הדרך ונתיגע וצריך להסירו לצננו (ז) לא ישלנו בידו אלא יסתיר החבל מתחתיו ומוליכו ומביאו בחצר וחצא נופל מאיליו:

י (ח) אין תולין לחמו' מרסקל (פי' כלי של ערבה קלופה ומכוסה בעור). בצוארו ליתן מאכלו בתוכו שיאכל משם אבל עגלי וסייחי שצוארן קשן ומצטערי לאכול על גבי קרקע שרי בחצ' אבל אין יוצאו' בו:

יא לא יצא הסוס בזנב שועל שתולין בין עיניו שלא תשלוט בו עין הרע ולא בזהורית שעושים לו לנוי ולא עזים בכיס שברדיהם שקושרים אותם כשלא יסרטו דריהם בקוצים ולא פרה בחטים שבפיה שחוטמים פיה שלא תריעה בשדות אחרים ולא כל בהמה בסנרל שנועלים ברגליה שלא תנגף אבל יוצאה באגד שעל גבי כתפה (ס) ובקשקשים שעל גבי השברוהם לוחות שקושרים לחם סביב העצם הנשבר בהן ובשליא שיצאתה חלויה בה (ט) ה ופוקק זוג שבצוארה וסטייל בה בחצר אבל

לא

(א) אז חוי נטירותא יתירתא ביותר. פי' לאתוקי שלא מועט מזה מותר דאין יכול לבוין בהשמירה ולגמלתה שלא להוסיף דבר שיש בו שמירה ביטוליה אפי' אם היתה בשביל

(ב) ואחרת לטבח וכו'. במשנה קרי להך פנא דפרגלא פרוחבתא

(ג) אז הוי נטירותא יתירתא ביותר. פי' לאתוקי שלא מועט מזה מותר דאין יכול לבוין בהשמירה ולגמלתה שלא להוסיף דבר שיש בו שמירה ביטוליה אפי' אם היתה בשביל

(ד) ליצאת חמור בפרומביא. דאבל חמור לחרוש אסור בכל מקום אפילו בחצר ואפילו בלא שום קשר אבל בפרומביא א

(י) אסור במוץ ירק. ז"ל הרמב"ם וכ"כ לאסוקי מת"ם סס בריש עלה בתילן בשבת בחוצר אסור לירד על מ"ם קת"ל דבכסתה ירק מעוס לגר ב"ח: (יא) מביא ירק וכסות. אבל אסור להעלותם בידים כ"כ רמב"ם סס"כה: (יב) מגריך לקנוחו. כתב מה"ר ז"ל בסימן ש"ך דל"ל דבפפח מוסכרים לגבה ת"ל לזה דלהכי נסכה מתחלה אבל כאומר לעכו"ם אחרת לחלוב הבהמה ערך לזה:

טו להביא

ו לא תצא כו לר"הר אע"פ שהוא פקוק בין אם הוא בצוואה בין אם הוא בכסותה:

יב לא תצא בחוטם בין שהוא בצוואה בכסותה:

יג אין הנמל יוצא במשולת והוא כמין כר קטן שנותנים תחת זנבו אפי' היא קשורה לו בזנבו אלא אם כן היתה קשורה בזנבו ובחטוטרתו או בשליתה:

יד לא תצא שום בהמה לא עקוד ולא רגול פירוש עקור שקושר ירך אחת עם רגלה ורגול היינו שקושר אחת מרגליה בכפי סעלה שלא תלך אלא על שלשה רגלים:

טו לא יקשור נמלים זה אחר זה והוא תופס באיפסר הראשון וכולם נמשכים על ידו אבל אם תופס כמה איפסרי נמלים בידו מותר לישב מי שאוסר נם בזה ולא התיר אלא להוציא בהמה אחת לבדה והוא מושכה בחבל:

יז המוציא בהמה והוא מושכה באיפסר צריך ליזהר שלא יצא ראש החבל בחחת ידו ופפח למטה ודמי כמי שנשארה בידו ולא נחתה אינו חייב חטאת אלא אם כן נגע בה בשבת ולא יניע בטפח הסמוך לארץ ואם הוא ארוך יכרוך אותו סביב צוארה:

יח אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו סע"ש ולא בזוגי אף על פי שהוא פקוק ולא כסולם שבצווארו ואין לוחות שקושרים סביב צוארו שלא יחבך מכתו ולא ברצועה שברגלו והוא כמין סבע עבה שקושרים בקשם וקושרים ברגלי הבהמה שפסיעותיה קצרו ומכה רגלי' זו בזו ועושים לה זה לחנין שלא תכה זו בזו ואין התרנגולים יוצאים בחוטים שקושרים ברגליהם לסימן ולא ברצועה שקושרים ברגליהם כדי שלא ישברו הבלים ואין האילים יוצאים בעגלה שתחת אליותיהם שעושים להם כן כדי שלא תהא האליה נגררת בארץ ואין העזים יוצאות בעץ ירוע שנותנים בחוטמיהם כדי שיתעששו ויפלו תולעים שבראשיה ולא העגל בעול קטן שנותנים על צוארו ולא בזמם שמניחים בחוטמו של ענל כדי שלא יינק ולא פרה בעור שנותני' על דדיה כדי שלא יינקוה השרצים ולא ברצוע שבין קרניה בין אם הוא לשמו בין אם הוא לגוי ולא תצא פרה אלא שור בחבל שבצווארה לפי שאינה צריכה שמירה אבל עגלים מותרים לפי שהם מוררים בקל:

נגה בהמה יולדה בקיצוי מותרת לבהמה אבל לא בפליטה מומחה אף על פי שהיא מומחה לולדה: (נ"י ור"ירוחם מ"ו ורמב"ם פ"ב)

ח אין רוכבין על גבי בהמה יולדה נתלים עליה ואפילו בצדה אסור להשתמש אבל צרי צדדין בגון סדנר אחר מונח ח על צדה והוא משתמש בו מותר יאם עלה עליה (י) אפי' במזיד ירד משום שבעלי חיים יוסטעם זה פורקין משאוי שעליה כיצד עושה ט סכנים ראשו תחת המשאוי ומסלק לצד אחר והוא נופל מאליו:

נב ואסור ליתן על קרון שהעכו"ם מנהיגו בשבת משום ד' פשטפש בבהמה גם שלא יתחוך ומורה: (תוספות ורא"ש ריש פרק מי שהוציאו ומרדכי פרק קמא דשבת והגהות שירוכיקו"י בסס סס"ג)

נג בהמה שנפלו לאסת הים אם הים עמוקים ומפני כך אינו יכול לפרנס במקומה (יא) מביא כרים וכסותות ונותן תחתיה משום יא צער ב"ח אע"פי שמבטל כלי מהיכנו (יב): דין קירוח בהמה בשבת כתו בי"ט (מרדכי פ"בביצה) וע"ל סי' תקכ"ג סעיף ב':

יב שוחר לוכר לעכו"ם לחלוב בהמתו בשבת משום צער ב"ח שהחלב מצערה והחלב אסור בו ביום דיו"א (יג) יג שצריך לקנותו מן העכו"ם בדבר סועם שלא יהא נראה כחולב לצורך ישראל:

יד בגיות שעישת השפחות מעצמן מחלב של ישראל מותר כיון שאינו אוסר להן שיעשו:

טו שי שיש לו נער עכו"ם ורוכב על הבהמה בשבת כשמוליכה להשקותה טו אין צריך למונעו שחחי נושא את עצמו אבל צריך למונעו א שלא יתן יז עליה בגדיו ולא שום דבר:

יז מותר לסמר סוס או פרד או חמור לרועה עכו"ם ואף על פי שהעכו"ם משתמש בהם בשבת אין בכך כלום כיון דשלא מדעת ישראל הוא עושה ואינו יח מסתין שכירות סמנו ואם רואהו משתמש בה בשבת מותר בידו (כ):

הגה

ד' לדדין אלא ע"כ החוספות והרא"ש וסמ"ג ס"ל דהכל כלי אחד הוא ומקרי לדדין עבהג"מר פרק קמא דעירובין: יא לצער ב"ח: דהוא דרשת ר"ל דתיר ביטול כלי מהיכנו דהוא דרבנן. ואית מ"ם מסל לפני האפרוחים דשרי בסימן ש"ח סל"ט ע"ל דהתם יכול להפריחן מה שאין כן כאן דאם לא תעלה (רשב"ם) והרמב"ם ס"ל דהכא כיון דאיכו רחוים להשתמש בהן בעוד המים עליהם מקרי ביטול כלי מהיכנו אף לכשתעלה המים ומשמע דאע"ג דהיכ"ב בכרים וכסותות אבל בגדי מלבוש רחוים להשתמש וכ"מוסי' ס"ח סל"ב כתב הרמב"ם אסור להעלותה דאע"ג דהיכ"ב לצער ב"ח אסור דאין לנו לדשות גזירות חכמים זה לזה דיש דברים שהעמידו חפילו במקום כרת עבי' הג"ח ס"י ופשוט דאין שלקחל (תשובת רמ"ח סי' ע"ט) ומשמע שם דאי ליכא עכו"ם שרי ע"י ישראל משום לצר ב"ח אבל הרמב"ם כתב דאסור והחלב אסור אפי' תולב לתוך אוכל כיון דהבהמה אינה רחויה לאכילה הוי מוקצה ועסי' תק"ה ועסי' ש"ך: דוקא בעכו"ם מן הסוף אבל בספחות שנשברות כל הבהמה לכל מלאכה ל"ל לחלב לעצמך ולקטיון ממנו לכל אות כמ"ש סי' סס"ד ועי"ל דבביחו של ישראל אפי' קצן אסור כמ"ש סי' רל"ב ס"ב ומ"מ העולם מתנהגין כשבשרו לבהמה נגע בחלב (מ"ה מכל"ה) ול"ל דוקא בכרים וכסותות אבל בגדי מלבוש רחוים להשתמש בהם אע"ג דאיכו רחוים לגמרי אבל בגדי מלבוש רחוים לגמרי אבל בגדי מלבוש רחוים לגמרי אבל בגדי מלבוש

דהעכו"ם עכ"פ מותר לו מכירות ואפי' להשאיל לו אסור דיעשה לו טובה כנגדו דלא כמש"כ סי' רמ"ו דלא הבין כך: יח תחומין דרבנן ואע"ג שאסור להביאה בידו מ"מ מה שהעכו"ם מוליכה ה"ל כאלו ישראל קורא לה דברי כמ"ש סי' ס"ו ס"ב (תגודה סי' פ) כתוב בלבוש ל"ע במה שמוסגין לאסור שוורים לעכו"ם לטוליכן ולפעמים מוליכין אותן חוץ לי"ב מיל ואפשר דס"ל כרש"י והרמב"ם דנס י"ב מיל הוי דרבנן עכ"ל ועסי' ת"ר וכל"מ כתוב בשם הג"מר דאפילו למ"ד תחומין דאוריי"תא מרי כיון דליכה בוכרת וסקיל' לא עבר על שבת בהמתו וכ"מ בר"מ אלשקר סי' מ"א ומ"ב דכתב דבשבת עלמו אסור לאסור לעכו"ם ובמקום שהגו איסור למסור ביוסו' אם נהגו כן מלד החומרא אין להתיר להן ואם מכח טעות מתירים להם ועכ"ד סימן רי"ד:

שון א מעיין בכסיו ודוקא היכא דמוכרת מילתא כמ"ש סי' ס"ו ס"ו ועמ"ש שם: ב דאינו רשאי להביא: וכל דבר שאסו' לעשותו בשבת אסו' להחשיד עליו אבל בהמה גדולה אם היה שם טורגמן היה מביאה מתוך לתחום ולכן מותר להחשיד עליו: ג וה"ה דאסור לטייל. נ"ל דזהו שפיר נ"כ דוקא היכא דמוכרת מלאת: ד עומדת חוץ לתחום. אפילו רשב"ג חוץ לתחום שלו ובלה דאין אדם ר"א ישיבה מתכר על תחו' בהמתו וכמ"ש ס"ס סי' ע"ה אבל אסור להביאה בידו אם היא חוץ לתחו' שלה דאין לה שלמה דל"ת (שבת דף נ"ג) ועסי' שנ"ו: ס"ח ה לך למקום פלוני. הע"ש תמה על דברי הרב"י ולא ידע כי הא מתם לשון הגמרא וה"פ דכיון שאחר ואם לא מלאת וכו' מוכח דא"ל אתחלה ליקח במקום פלוני לכבי בדבר הרשות אסור: ו ויש אוסרין. פי' אפי' אינ"ת אסור להביאה סכום מקח ועסי' שכ"ג: ז מקרי שביר יום וכ"כ בכד"ה בשם שלו"ה עליו ואין נראה כן מדברי הפוסקים ואפשר דלא דאה דברי הר"ן שבתב הטעם שאם יסלקו בתחלה הטבוע ה"ל לשלם לו כבעל הטבוע עלה בשם הימים שעבר ולכן מקרי שביר שבת דה"ל שכר שבת וה"ה בשכיר חדר לחבירו: ונ"ל דה"ה המלוים בריבית לריבו להלוות בעצמן שאם שיר אחלה בתחלה הטבוע יפרע מכל הטבוע כולה או לא יפרעו כלל ולא יחשוב לימים דהא אפי' גבי מורד דקנסוהו כל זמן שיהיה מורד יתן כדוב ליום אסור ליתן משל שבת דה"ל שכר שבת וה"ה בכל קנס כיולא בזה אבל אם שיחתן לו מתחוב כל יום כך וכך לא מקרי שכר שבת בכיולא בזה ול בגמ' פ"ה דכתובות: ח ויש מי שמתיר. כיון דלדבי מלוה היא ומ"מ אינו רואה סימן ברכה כמו בשכר מתורגמנים: ט לשנה וכו'. שיתפללנה בימות החול ומשלם לו לחדש בשבת אחת וה"ה לשבוע: י חשבונות. ומותר לחשוב מה שלריך לשעודת מלוה (כתובות דף ח') יא ולפסוק לדקה. אחב"ג דאין מקדישין כמ"ש סי' של"ט ס"ד הייטו כלי"דוע דתחזי כמקח ומתכר אבל לא אסרו לחייב עלמו בדבורו לגבה דקשה לי הא כשמעריך עלמו מחייב עלמו ואסור עכ"ל ר"ן. ועכב"י שחי' ולדידיה אסור להקדיש עם בשבת לב"ה אבל בכלבו כתב דוקא מקח מזבח אבל לבדק הבית אסור דיולא מרשותו לרשות נבוה אבל הנודר בס"ת או בעורה מותר לפי שעדין אין מיחדין שום דבר שיולא מרשותו כל"ל כוונתו להקדישו דידן חולין ניהו כמ"ש בח"מ סי' ל"ה ויש לבל ישראל חלק בהן א"כ לא יצא מרשותו דיש להמקדי נ"כ חלק בו בכל"ל דלא בהל"ל לדקה תחשב וכ"ל כיון שהתנו לו זה ולא שבות אחר בשביל עסקי רבים לבד הפקיחו והתעסקות בדברים בלא מלאכה דלא מי שיתן יותר הוא יזכה בה דמי טפי לתקח ומתכר והיה מרלה לאסור אם לא שלאחר שהיו מוכרח בגמרא עכ"ל ומ"מ סי' של"ט ס"ד: יב אי אמרינן דאסור לתן לו אחיות עוסק בגוזל: יד כמה יתן. אלא יאחר שתם עשה לימי שבירך: טו לפסוק לדקה. ומ"מ ל"ע אם החזן עשיר אם לא לדקה תחשב וכ"ל כיון שהתנו לו זה כדי שיתפלל הוי לורך מלוה מ"ד בכסופקין מצות לגמות ב"הכ: כתב הש"ס פ"ה דבלה הבחה הכלי מי שיתן יותר הוא יזכה בה דמי טפי לתקח ומתכר והיה מרלה לאסור אם לא שלאחר שהיו מוכרח בדבר מלוה כ"ל בחפץ הקדש וכל מי שיתן אינו אלא ליבד בה דמי טפי לתקח ומתכר בדבר מלוה אסור (ובזמן מצוה אין מקבל אחר גמר מלוה אסור (ובזמן מצוה אינו אלא רק בלאת בו אפילו ביום ראשון שהרי לריך להחזירו אבל לקנות אתרוג לו שופר ב"ש ב"ל דאסור עסי' תקפ"ג) ומתחוור בעיני כשו מחסידי אומסריך דבל מה שהוליא בפיו ליתן מתן לדקה אפילו קנה חבירו המלוה מ"ה הוי בקילות דמיס לטורך מלוה ול"ד לתקח ומתכר לגבה לפי' קנית מקומות ובחים מהלדקה וכל ירא שמים יחבר בזה עכ"ל ובס"ג בע"ח דף סכ"ב מפקפק ג"כ על קנית המלות ובחים כ"ן כתב דאדם מכור מלות שלו לאחר: מקחה ומתכר. ס"ל דהיינו דבר בחתנה לחבירו ב"ש ובשבת אא"כ לטורך מלוה עכ"ל ופשוט דלטורך שבת שרי כמ"ש סימן שנ"ג ותקי"ז וכ"מ בעירובין דף ע"ח דתקנת בשבתא אסור אפי' בלא קנין סודר (ועבת"מ ספר רל"ד) וכ"מ בגיטין דף ע"ז דאפי' לקנות בחזקה אסור ע"ש ברא"ש וכ"כ הריטב"א בכתובות ד' אחפסוה מטלטלין לכתובתה פירש מבע"י דאלו בשבת אסור דהוי כקונה קנין בשבת דאסור אפילו לדבר מלוה אלא א"כ הסעה דיתקיה וכו' אבל זה אבל א"כ לכך דהכא אינו מסכן נמור אלא שהשמוד דעתו עליו וה"ל כהאיש דשולא כדי יין ומניח עליו עכ"ל המשמע דאפילו מסכן ליתן לדבר חול וכ"מ בילקוט פ' בהעלותך דף רי"ז ע"ב דאשיב ניתן מסכן וליקח בהדי דברים דפסח דחי שבת משמע דאסור לדבר חול ע"ש ועוד דלא הקדש דמי לאחתה ואסור וכ"מ בר"ף פ"ה דיי"ט וברמב"ם סוף ה' מכירה ועסי' ס"ו סי"ח מ"ש: ואיב ל"ע מה שמוסגין ליתן כך וכך מעות אסור דדוקא לגבוה שרי בחמ"ל בשם הר"ן דאם לא כן מה ל"ל דמותר לפסוק לדקה לחתן הדורש בשבת. ומה שקלת מחייבים ליתן כך וכך מעות אסור דדוקא לגבוה שרי בחמ"ל בשם הר"ן דאם לא כן מה ל"ל דמותר לפסוק לדקה

ולע"ע

שון (א) להביאה בהמתו. לפי שיש בלא"ה יותר אם יש שם טורגמן הולך ומביאה: (ב) דהא מותר לפסוק לדקה. כתבבי' הר"ן דקשה דהא חגן אין מקדישין ובתב אח"כ בשם נ"ת מ"ל דדוקא הקדש ונתנה לו בדק הבית אבל שיולא מרשותו לרשות נבוה דמותר לתקח ומתכר אבל עכשיו שנהגו להקדישות ס"ת אי עשרה וכיולא בו מותר לפי שעדיין אין מיחדין שם דבר שיולא מרשותו ואינו מותר למקח ומתכר עכ"ל ואל"כ אם יתר כבר שם ס"ת ומביאה בשבת לל"ה יש איסור דהא יש כאן יולא מרשות לרשות בשמקדישה לצדקה ולא על שלא נהגו כן וכ"ל מה שהקדש ס"ת הקדיש כבר בחול ביום נבון עלמו ול"כ כבר יצאה לרשו' נבוה אלא שמפרשים זה בשבתו לא"ה בא לו בלבו ביום השבת להקדישה ולא קודם לכן לאקדישה בשבת וכן אסור להביא חגן לכ"כ להקדישו אם לא חשב עליה קודם לזה אלא יחזיקנו עצה ויקדישנו

נע"ש

שון באיזו חפצים מותר לדבר בשבת ובו י"ד סעיפים:

א ממצא חפצין חפצין אסורי' אפי' בדבר שאינו עושה שום מלאכה

כגון א שמעיין נכסיו לראות מה צריך למחר או ליל לפתח הסרינה כדי שימהר לצאת בלילה למרחץ וכן אין מחשיבי' על התחו' לשכור פועלים ואבל מחשיב על התחום (א) להביא בהמתו וי"א שאם אין הבהמה יכולה לילך ברגלים בגון שהוא טלה קטן אינו רשאי להחשיד ב דאינו רשאי להביא דאסור לטייל ב"ח שחם מוקצים: כגון ג וה"ה דאסור לטייל למלוה סוס או שפינה או קרון לנתה בו: (מרדכי סוף פרק מי שהחשיד)

ב היתה בהמתו ד עומדת חוץ לתחום יכול לקרות לה כדי שתבא:

ג מחשיכין על התחום לעשות צרכי כלה או צרכי מת להביא לו ארון וחבריכים ויכול לומר לחבירו שיחשיד כדי שיביא לו ויכול לומר לו ה לך למקום פלוני למחר ואם לא מצאת במקום פלוני לך למקום פלוני לא מצאת במנה קח במאתים ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח כלומר שלא יאמר לו כך ידוע שלא להוסיף עליו ולכן אם לקח מכנו בשמנה לא יאמר לו תן לי עוד בשנים ואחיה חייב לך עשרה:

כגון ומה מ"מ לו תנה אם כן תביר לו סכום מקח מותר בכל ענין דהא ערכי מלוה הוא (הגהות מרדכי פ"ה) ועיי מוסרים בכל ענין וכן עיקר: (ב"י בשם הר"ן והעגיר ומרדכי פרק כירה והגה"מ פרק מ' ופרק ב') להשוכר את הפועלים לשמור זרעים או דבר אחר אינו נותן לו שכר שבת לפיכך אין אחריות שבת עליו היה שכיר שבת שכיר חדש שכיר שנה שכיר שבוע נותן לו שכר שבת לפיכך אחריות שבת עליו ולא יאמר לו תן לי של שבת אלא אומר תן לי שכר השבוע או החדש (ואם שכרו לחדש והתנה עמו לשלם לו כל יום כך וכך ז מקרי שכיר יום: (ר"ן סוף פרק אע"פ) או יאמר לו תן לי שכר עשרה ימים: סי' אסור להשכיר חזנים להתפלל בשבת. ח א ס"ש סי' שסתיר: הגה ואם שכרו ט לשנה או לחדש לכולי עלמא שרי: (ד"ע)

י חפצי שבת מותר לדבר בהם בגון י חשבונות של מצוה יא ולפסוק צדקה יב ולפרוק על מקח רבים ולשרך התינוק ליארס וללמדו ספר יג או אומנות יד ורוקא לדבר אם רוצה להשתבר אבל לשכרו ולהזכיר לו סכום מעות אסור:

כגון יה דבפקוס מסוגנין ליתן לקרות בתורה מי שבירך וגורר לצדקה לו לחתן דאסור בשבת לפסוק יד כמה יתן (מ"ז) ובמנהג לפקל (ב) דהא מותר בון לפסוק לצדקה:

מותר

באר הגולה

ל סבת קן. בעירובין לח ע"ב. בשבת שם בתוספ' שם נדרים ח"ב נדרים ח"ב שם בנדרים ליתב' ע' הלכפחת דחין מחשיבין שם בתוספ' שם בנדרים ח"ב שם דבר יופי ומרבי יהודה דלח מלוני לנמרים ע"ש בפרק כל הנדרים ס"ש בפרק כל הבים לנמרים פרק ל"ג ע"ב והרמ"ם פרק כ"ג דשבת ורמב"ם פרק ל"ו ומ"ם שרבלי ס"ש חפ"מי בשם רבי ברוך ומבעור בשתון חקפ"ם שם במרבלי נמ"ר מחולל מעשה מלוה ומכ"ר מה"ל דפסחים כי מין בו סתון כרבה הה מיסורה ליכה בשבת בן ע"ש ב"ש בשם הרא"ש מרדנבורג ושמר פוסקים

עטרת זקנים

ברהא דחומין כו' אפילו ראה אין מרגיש לשרות אך חוץ לג' פרסאות אינו בלבוש לאסור בין דרוץ לג' פרסאו בן התורה לקצרת פוסקים:

שון א ויש כי שמחיר בו. זה דברי ר"ש ואפשר שטעם שלו הוא שטעם דרבר זה אינו אלא מדרבנן ובמקו' מצוה לא נזרו רבנן:

פרי חדש

סימן קד

נגני ק"ם לחריב בירושלמי ס' היה קורת פכה ומינו יודע הינן פכה יחזור בתחילה למקום שכיון לו מלא הפיקר לבני החוסה ובנגרו בתחנו ז"ל ג ודין הים שתתין בל ברכין בחנחי סוף פא ל' ובין מ"ם מי שים בתרוכה:

ס"ו אם שוה בחש לה וכו' יש לדקדק בזה חמ"ם שחתב לקחן סי קיל"ד ס"ו דבכל מקום מלנו לחברי חוצר לנרלה שעשה בה ה"ח מסש"כ מנוב אבל בחזיר מחבוין חוצר לרחם בלב זמת שיחת חולין הייבו חוצ וכמ' מיירי בנלב בהב אחסו' ל"ל ברבוסם מהבנים בנ"י מבשאל אם שמת בחפיל: לחיבן חוצר הבשיב שחבר לרחם ובחלק עליו שחבר מיירי בכמ עיר חגם בגון מרחם מלן אם חגם ומפסיק לדיבור אבל בסריבן ק"ל בהפסק בחוי ע"ב ולא דק מבני הבב ז"ל בחב לחר בבנין הסוכה ל"ר ברבוסם ז"ל ומחוק ס"ם יחבחר סלח דעת הפוסקי"ם ומ"מ ביום בלחלק דהבר הפסקו' בנו ברבוחת וכן הוח שלא ברבוי וח"ם ברח"ל מינו בנינ"לחייבו לחוצ לרחם ע"ב הבה בחב ברב ז"ל בנירוד דלם ע"פי מבח שלא ברבוחת מ"ינו חוצר לרחם ומנו' חי בבח מירבי לבח ברבוחת בח בחב דינו בסנס ה' ומש חירם בלחן מבחי בל בחבבקות מבנר הינו בנינ"ל חבל

ל"ע וי"ל דהכא לא מחייב כלום כאמירתו משא"כ בהקדש: יז כגון
למדור: וה"ה למדור חור אם יש בו פותח טפח והשומה לכנסת שם אינו
ליכול בלא מהכנה מ"מ כיון שמדר שעורי תורה לא הוי עובדא דחול
וכתבו התוספות ספ"ו דדוקא מדידה דלא הוי איסור כ"כ אבל מעשה דהוי
כעובדא דחול ולהכי פרי כ' מקום
מלוה אבל מילי אחריני לא: כתב
מ"מ סי' ע"ג בשם הרא"ש ו"ל
דאזכון נמצא לפרוש לאסתיון מנה
בו' בגיסון וכו אם לא פרעו ואירעו
אותו יום בשב' צריך ליתן לו מעכון
שוה מנה ביו' השבת לקיי' שבועתו
דשוה כסף ככסף וחפצי שוי' כוא
מקיים שבועתו וכתב הרב"ו
דאפשר לומר שאף הרא"ש לא אחר
שיגלא ידי שבועתו בנתינת
לו בתורת שומא לפיכך הוצרך
לבקש היתר מפו' לחפצי שוי' כוא
דאזכו' דאיתו איכו נותנה בתורת
פרעון משום שלימות הראוים איכו
מחיטו מניח עליתו וכו' אבל כמ'
אחרים דאין מפרשין בשבת אלא
בשבת אבל לא בשאר ימות
ולא כסף דשוה כסף ככסף עכ"ל
ועפ"ז פסק בש"ע להתיר
המדידה וכ"ע דהא הרא"ש מביא
ראיה מדברי לבדך תימה ולמלחמו
אומנות קי' שמותר לפרוש בשבת
לקיים שבועתו עכ"ל כללא ס"ל
ואם כן דיו לבא מן הדין להיות
כנדון דהחם אסור להזכיר כמ"ש
ס"ו גם בס"ג אסור להזכיר סכום
המדידה וכ"ע דהא הרא"ש מביא
ראיה מדברי לבדך תימה ולמלחמו
אומנות קי' שמותר לפרוש בשבת
לקיים שבועתו עכ"ל כללא ס"ל
ואם כן דיו לבא מן הדין להיות
כנדון דהחם אסור להזכיר כמ"ש
ס"ו גם בס"ג אסור להזכיר סכום

ג סמוכר לסדיר בשבת לסדירת של מצוה יז כגון למדור אם יש
בסקורה ס' מאה ולמדור אחר מי שהוא חולה וללחוש עליו כמו
שנותנות הנשים סמוכר לרהוי מדירת של מצוה:
ח גי הרהור בעסקיו מותר וסכל מקום משום עונג שבת מצוה שלא
יחשוב בהם כלל פ ויהא בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה:
ט יז אסור לומר לעכו"ם שילך חוץ לתחום בשבת אחר קרובי תמה
שיבואו להספידו אבל חולה רתקיף ליה עלמא ואמר שישלחו בער
קרוביו יח וראי שרי:
י לחחליף משכון לעכו"ם בשבת מותר אם הוא מלבוש ויוציאנו מפי
העכו"ם דרך מלבושו: (וע"ל סימן שכ"ה)
יא ד"מותר יט לקנות בית כ בא"מן העכו"ם בשבת ותותם ומערת מפי
בערבאות:
הגה מלמס בכתב מלמס ולאינו אסור רק מדרבנן ומפוס יפוס מרן ישראל לאחרי
גזרו: (אור זרוע)
יב ג מותר להכריז בשבת כא (נ) על אבידה אפילו היא דבר שאסור
לטלטלו:
הגה ומותר להמיר כב מדמי לגבר בשבת אע"פ שאינו לצורך שבת
מחיל וקדוש יום בכוסות לרגיסה כג כעסקי רגיס דברי לדבר בא
כס (תגור) אבל אין מפרשין בשבת כי אם מדבר אחות בך לצורך שבת
(תגודה פכ"ג)
יג כה להכריז בשבת על קרקע הנמכר שכל מי שיש לו זכות
עליו יבא ויגיד כו ואם לאו יאבד זכותו אסור:
הגה (ד) וכן אסור כז להכריז בשבת ה דהוי כמקי' ומסחר (מהרי"ל)
יד (ה) מי ששלחו לו שהוציאו בתו בשבת לחוצאה מכלל ישראל
כח מצוה לשום לרוך פעמיו להשתדל בהצלתה ויצא אפילו
כט חוץ לשלש פרסאות ואי לא בעי כ"ייפינן ליה (וע"לסי' שכ"ח סעי' ו)

שו ריני

ולא מחיב דהתם לפי שאין בקלילה מלוה אלא הגלת ממונו עכ"ל: וא"כ הניחן לו מטלטלין שיודע בודאי שפרוס יותר מחיוב ולא יצטרך שומא
דהיינו הרא"ש כתב אח"כ וז"ל שוב אחרו שבשבע לתת מעות ולא משכון וכו' מ"מ דבתחלה אחר שיתן לו בתורת משכון והוא הדאצרך לומר
דמי שיש הוא הייתו מסו' דאין פירעין בשבת ואפי' ליתן משכון אסור אם לא לצורך שבת כמ"ש ס"ו וסי' ס"ח ע"ש לכן כ"ל פסוט דשומא ומדידה
ברוב עני' רסי' רל"ט ס"ו ול"ל דאם יש בו מעות יתנם לו ע"י עכו"ם כמ"ש סי' ס"ה ואם אין לו מעות' יאחר לעכו"ם לשום כדאיתא בסמהרי"ן דף
ל"ו ע"ב כמ"ש סי' ת"ק שיאחר זה הכלי שוה כמוזה ומחתרת ישומו אותו: יז אסור לומר. ודוקא לומר לעשות אחר השבת מותר כ"ז ס"ג
לעשות בשבת אפי' ל"ל מע"ש לעשות בשבת אחרת אפי' (ר"ן) ועסי' שכ"ח סעי' ו: יח ודאי שרי. אפי' להשביר רק שלא
לעשות בשבת אם לא בא"ח ססי' רל"ד (הג"מ פ"ב הל"ח פ"ד ע"ד) ומ"ן ח"ח סל"ח כתב בשם הריב"ש דאם הרא"ש דאסור לקנות
מלוה מדינה שריא ח"ל דהיא כמ"ש הרמב"ם ריש ה' חרומות ח"ל אדם הריב"ש ה' חרומות ח"ל אדם הרמב"ם ריש ה' חרומות ח"ל אדם
שריא מד"מ וכו' אחו אסוריא ח"ל ולאמרה כנגד אדם לוגה כל יד פרח עד בבל כגון דמסקו ואחלב וחרן ומגנב וכיוצא בהן הקרקעות אינן כלי' וכו' והכל
אבל אדם ריא אסרי אבל עכו ה"ל כאשקלון עכ"ל מ"מ נ"ע דהא בריטחא ס"ל כיכוס יחיד שמי' כיכוס וא"כ אסור ליתן לכם חניה בקרקע מלאו דלא
אבל לכן אותר לעבור איסור דרבנן אבל כיון דהרמב"ם פסק דכיכוס יחיד לא שמיה כיכוס למה נדחה דרבנן מפני דרבנן. וביותר קשה דהא
ריש כי"ל קל"ח דאפי' לבתחלה מוכרין בחים לעכו"ם בסוריא וק"ל שלא לקנות מהם בשבת וצ"ע. ואפשר דס"ל דפל כל פנים איכא קלת מלוה
אבל אדם ריא אסרי אבל עכו ה"ל כאשקלון עכ"ל מ"מ נ"ע דהא בריטחא ס"ל כיכוס יחיד שמי' כיכוס וא"כ אסור ליתן לכם חניה בקרקע מלאו דלא
אבל לכן אותר לעבור איסור דרבנן אבל כיון דהרמב"ם פסק דכיכוס יחיד לא שמיה כיכוס למה נדחה דרבנן מפני דרבנן. וביותר קשה דהא
ריש כי"ל קל"ח דאפי' לבתחלה מוכרין בחים לעכו"ם בסוריא וק"ל שלא לקנות מהם בשבת וצ"ע. ואפשר דס"ל דפל כל פנים איכא קלת מלוה
אבל אדם ריא אסרי אבל עכו ה"ל כאשקלון עכ"ל מ"מ נ"ע דהא בריטחא ס"ל כיכוס יחיד לא שמיה כיכוס למה נדחה דרבנן מפני דרבנן. וביותר קשה דהא
ריש כי"ל קל"ח דאפי' לבתחלה מוכרין בחים לעכו"ם בסוריא וק"ל שלא לקנות מהם בשבת וצ"ע. ואפשר דס"ל דפל כל פנים איכא קלת מלוה
אבל אדם ריא אסרי אבל עכו ה"ל כאשקלון עכ"ל מ"מ נ"ע דהא בריטחא ס"ל כיכוס יחיד לא שמיה כיכוס למה נדחה דרבנן מפני דרבנן. וביותר קשה דהא
ריש כי"ל קל"ח דאפי' לבתחלה מוכרין בחים לעכו"ם בסוריא וק"ל שלא לקנות מהם בשבת וצ"ע. ואפשר דס"ל דפל כל פנים איכא קלת מלוה

עשרת זקנים

ב מדירה של מצוה. ומשום לחוש ליאא השוה"ל לא בשבת בתרדור סתר. אבל אם יש לו שחיך התרחור שרה חלב או נרגר ראנרי אסור (ר"י באגרת חשובה): המותר כיצר הוא עשרת מראה הוא לו כים של דגרים וחגר תוחם: הראבי בקשת וסבר עיין בלבוש דשה המנת שעתנין כו לתחיר סשום רחוי לעורך יין קדוש וחוי לירד בחפצי שמים: ובי"ת ליה משום דאסר נחום בא סור עשא בשביל שלא לעבור חבר ה

אאורא רבא:

פרי חדש

סימן קר

אבל שקרת רגלו מחקוטו קרחקין לא פרוח מספק: מלא הדבי' ברוב בשם: בהל מירי בכם בחוזר ולא דק מ"מ אבר ז"ל דוק מספקיו סתרי חסרי ודברי מתחרונים עיקר סתום דעת הרמ"ם ונכם מתעקין וקן מסק בכל"ה והכי נקטינן:

ס"ו ויהא בקעה וכו' ומבא דקיל"ל מחב עלו כנס יגלא מרגן כרא"ן מסיבו דוקא בסתרי לעבות אבל אם חיבר לאוי בלבות כגון מלוכה בקי לו מחתלא ומיבר רבאי להפסדו מיבו אבל בפחיבה ע"ב ומסקינא דאחרונן כל כרלאי בגילאחין בגיגי מסבבת בו הא בלאחרונן ג' מי מיבו הנכנס לגיגי מגיגי מיבר אחתלגים אם יכול ובתחיל ולבאו' עד סגת יגיע ס"ן לקרים לו לאוגים מחלגל אם לאו מ"ל אחלגל אם אחת' מחגלגל בכרגן ובסבינים ס"ן לקרים ולאוגים יגיגוק מגגא אם אם אם מסמוכ בגיגי אם מחסיק בשנגה אם אם מחסיק מת מ"ל מרגי בגיגי אם אם מ"ל בגיגי אם אם מ"ל בגיגי אם אם מ"ל

חולקין עליו וע' בתשו' ב"י סימן ב' מדיני כתובות וכמ"ש סי' קל"ד (כ"ה) לגבת תוך לתחום בשב' לנקוט מקומות אבנו סרי (מיתוקי הרמ"ה דיני כתובת סי' כ"ח) ולע"ד הא לא עדיף מנוכך מנוה דאסור ליכך תוך לתחום :

שז אסור לספר בשבת היום דבר שאינו בו (ס"ת ק"י): **א** מעשה למחר :

אפילו דבר מצוה (ס"ת רס"ו) כתב התנודה אסור לעבב העכו"ם בשבת בשביל שהוב אבל יכול לומר בתול לסופר מדוע לא עבבת העכו"ם בשבת: **אסור** לעבב נכסי לאוכן ביד שמעון (רש"ל מ"ק ה"): **ב** לשכור לו פועלים: אבל בדבר שאינו אסור לעכו"ם מותר בעלמא סרי לומר לעכו"ם (רש"ל מ"ק ה"): **ג** אסור ליתן: ז"ל הג"מ אסור ליתן לעכו"ם מעות בע"ש שיקנה לו למחר ביום השוק ול"ד למ"ש בסי' רל"ב דסרי ובסי' רמ"ו דהתם אם ירצה העכו"ם לא יעשה עד למחר ביום החול אבל הכא א"ל לו כי אם למח' ביו השוק עכ"ל מסמע בהדיא דאפי' היו אומר לו לקנות בשבת אסור כיון דא"ל לקנות כי אם בשבת דאי אומר לו לקנות אפי' בטולה אסור כמ"ש בהג"מ דדמי לפוסק לשבות ע"ש שכתב בסמוך היתר אלא לומר קנה לעצמך וכו' וזה ברור דלא בל"י וה"ה כשיו השוק בשבת אסור ליתן לו דבר למכור וכ"כ בס' מ"ב וכתב דבר דה"מותר במ"ש סי' רל"ו ורל"ב וכ"כ ס"ח אל ידור אדם בעי' שיום השוק בשבת כי א"ל שלא יחטא ואם השוק אינו בשבת סיהודיים סרי (כ"ה): **ד** וכן מותר ליתן: עפי' רמ"ה ס"ה והע"ש לא ע"ש: **ה** מבית ישראל בשבת אסור: דע"כ לא סרי אלא מבע"ר קלת אבל בשבת אסור כמ"ש סי' רל"ב ועמ"ש סי' ס"ה סכ"ח וסי' רמ"ו: **ו** לעטש העושה: לפי עפרו בחמון או במלקות אם אין לו מחון(מס)וכתב ר"ח ס"ון סי' קנ"ו דאם טעה בשבר שמותר אין עונשין אותו ואתון לומר שעשה בשונג וי"ל דהכא מיירי בשביר יום אבל בקניל דמיס מותר והביא ראיות לדבר ועל כלזה לבי מוקפי עכ"ל ועיין בסי' רל"ב במסמע דאפי' אסור כיון שעושה בשבת עמ"ש סס ס"ב בסס הג"מר ול"ל דאפי' יחד לו מקום אסור כיון שהבחורה של ישראל ומיהו אם העכו"ם לקחה מבית הישראל קודם השבת אע"פ שמפליג בשבת ערי: **ז** מקלת חולי: דאלו בחולה מתם הכולל כל הגוף או שיש בו סכנת אבר אפי' ישראל עוש שבות לחד מ"ד כמ"ש סי' שכ"ח סי' ז' ושבות שלא בדרכה אפי' במלעבר ערי כמ"ש שם סל"ג: **ח** ודע שאין מדמין דבר לדבר בענייני השבות' ואין לך בס להתיר אלא מה שאמרו חכמים לגבי מילה לאתיר שבות שבת כמ"ש סי' של"ח ס"ו וגבי לוקח בית בחי' מותר כמ"ש סי' ס"ו סי"ד ע"ל ד' המ"מ פ"ו ומסמע מדבריו שהיה בורם כהרמב"ם מקלת חולי או מלעבר (פירש קלת לעבר) (מ"מ) וכ"כ הטור בשמו ול"ג או לו' ולרך הרבה לכל מדברי הראב"ד מסמע דגר' ליה שכתב ח"ל ח"ח אם היה מקלת חולי הוא בעצמו עושה וכו' וכן אמרו במקום הפסד כגון לעבר כמ"ש סי' של"ו ס"ט ע"ל ובהג"מר פ"ב כ"ש כתב דגבי לעבר ערי מסוס שלא יכא לתקן בירים אבל אחר שבותים אסור כמ"ש סי' של"ד סכ"ו ובריב"ש סי' שפ"ד כתב דאפי' לומר לעכו"ם לעשות שבות אסור אפי' במקו' פסידה דהא כיבוי מיי הוא מלאכ' שא"צ לגופה וגם עכו"ם שהביא דורון אסור אע"פ שלא עשה אלא איסור דרבנן וכו' ע"ש כמ"ש סי' שכ"ה והר"ן פי' חביית כתב נ"כ לחד מינו' דשבו' כדרבו אסור אפי' ע"י עכו"ם במקום פסידה ולחד תירולא כתב דשאני כיבוי כיון דאם צריך לגופו היה חייב מן התורה ואין הכל בקיאים בזה לפיכך אסור אפי' ע"י עכו"ם וכסי' של"ד ס"ב כתב די"ל דאפי' שבות דשבו' אסור אפי' כמ"ש הרשב"א בחמו' סי' תשפ"ד וסי' תשכ"ב לכן ל"ל דבמקו' הפסד גדול יש להתיר שבות ע"י עכו"ם אפי' בדרבו ושבות ע"י ישראל שלא בדרבו אבל בלא"ה אין להקל בכלל עכ"ל: **ח** ויש מוסרין: דס"ל במילה ערי שבות דשבות הניתן לעתה דחי' שבת ול"ע דבעירובין דל"ח אמרי' דבשעת הסכנה היו מעלין ס"ת מגג לחצר לקרות בו ומסמע דערי לעלעל אחר לעירוב מפני קריאת התורה וכ"ל דאין מדמין בשבותין וכתב"ל:

מותר

דיני שבת התלויים בדבורי ובו כ"ב סעיפים :

א דבר דבר שלא יהא דיבורו של שבת כדיבורו של חול: אסור לומר דבר פלוני **א** אעשה למחר או מחרת פלוני אקנה למחר ואפי' בשיחת דברים בטלים אסור להרבות :

הגה ובני אדם מסיפור מעשות ודברי תלוזים הוא עונג להם מותר לספר בשבת כמו בחול (א) אבל מי שאינו מתענג אסור לאומרם כלי שיתענג בהם אבריו : (ת"ה סימן ס"ח)

ב אסור לשכור פועלים ולא לומר לעכו"ם **ב** לשכור לו פועלים בשבת אף על פי שאין הישראל צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת שכל מה שהוא אסור לעשותו בשבת אסור לעכו"ם לעשותו אפילו לומר לו קודם השבת לעשותו בשבת אסור אבל מותר לומר לו אחר השבת למה לא עשית דבר פלוני בשבת שעבר (ב) אף על פי שמבין מתוך דבריו שרצונו שיעשנו בשבת הבאה :

ג אסור ליתן לעכו"ם מעות שיעבד שבת לקנות לו בשבת אבל יכול לומר לו קנה לעצמך ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת :

ד מותר לתת לעכו"ם מע"ש לקנות לו אבל לבד (ג) שלא יאמר לו קנה בשבת :

הגה **ד** וכן מותר ליתן לנכרים למכול ולבד שלא יאמר לו למכרן בשבת. (כ"י כסס סמ"נ) מי שסבר עכו"ם להוליך סחורתו ונת' עכו"ם ולקחם **ה** מבית ישראל בשבת אסור ואחר כ' לעכו"ם כל מה שאסור לומר לישראל אסור לומר לעכו"ם (ר' יהושם פ"ב ב"י סי' ס"ו)

ה דבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשות בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לעכו"ם לעשותו בשבת והוא שיהיה שם **ז** מקצת חולי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או ספני מצות כיצד אומר ישראל לעכו"ם בשבת לעלו' באילן להביא שופר לתקוע תקיעת מצוה או להביא מים דרך חצר שלא עירבו לרחוץ בו המצטער **ח** ויש אוסרין : הגה ולקמן סימן תקפ"ו פסק להתיר ועיין לעיל סימן רע"ז ס"ב (ר) דים מקילין אפילו בלא הגה לחולי ואינו ס"ג :

אסור

שז (א) אבל מי שאינו מתענג אסור לאומר כו' ל' אבל מי שאינו מתענג והי' לו לכתוב אפי' מי שאינו כו' ובכתבם הבחינים אבל מי שאינו כו' אסור לספר כו' ובת"ה סי' ס"ח ו"ל אם הנכם בחינה הרב' פעמי' שמקלת בני אדם אתאספים לספר שבועות הבלו אינם מתענגי בדיבו' שבועות הבלו אלא שעושין כן לרגון חבריהם הנאספים עמהם ס"ש אסור לאותן שאין מתענגי' עכ"ל ומ"מ כוונתו דאותן האספרים לא בלם לספר דק שבחבורים למלאות רגון חבריהם בם הם אסור לאבל אם מתבוננים שיהיה להם עונג מזה אין אם דבזה יש גם לו עונג בהם מעצם חבריו מותר כנ"ל אולם נכון (ב) אע"פ שמבין כו' והשור כתב ומסתבר קלת לאסור הו' מעוד מאחרת מל' המכבה אינו מפסיד דשרי בסימן ש"ל אם אפי' בשבת נופלי ולכ"מ אל"ל דאפי' בשבת נופי' מותר לדבר כל דבר שיבין לעשות אחה דבר ואלו אמרו דמות לומר לישראל הנה בעיבר שתעמוד עמי לעדר ולקנות סי' בסופו כתב רמ"א דאסור לומר לעכו"ם כל מה שאסור לומר לעכו"ם כל מה שאסור לומר בו וכן עיקר : (ג) שלא יאמר לו בשבת ' כ' הבית דברי הנ"ל ל"ל ל"ל לבל הני דברי ים בשמים דכולהו אי בני עבדי מ"ל אי בני יתמתן ומלת המלאכה עבדי' אבל מ"ל אי כי אם ל' אחר ביו השוק כל כתב ב"י ע"ז יום השוק לא הוה אלא אורח דתלה אתקנ דאמר לא יום השוק כיון שהוא אות לקנות לו בשבת אסור אם עיקר הסיבה דאמר לו מזכי בפי' שיקנה בשבת אלא טוחן לו מעות שיקנה לו אם הוא מקום אינו מצוי לקנות כ"א בשבת שהוא יומא דשוק' כמו שרגיל בקנו' ה"ל כמזכיר יום השבת בפי' ובמקום שמצוי קלת גם בחר"ש אסור אל"כ מזכיר בפי' יום השבת ונ"ל עוד דאפי' בהגה דמתירין עם השבת כגון נותנין כלי לכונם עכ"ם יש אסור אם שנתן לו הכלי סמוך לשבת ול"ל דאם אחני צריך להם כמ"ש דה"ל כאומר בפי' שבת בשבת וכן לענין אם נתן לו מעות בע"ש לקנות ול"ל שלוך לורמ מ' כנלע"ד ' ול"ל עוד במה שהאיר אם לא זכר לו שיקנה בשבת אינו יהנה ישראל מתנו בחותו שבת דעכ"פ עשה בשביל ישראל אם הוא שהדליק נר בשביל ישראל ואפי' אסקינן לו שכר ע"ז לא מהני דאין מ' המלאכה בשביל ישראל וכתב בס"ק כי היכי דאין מעלין תרומת עכ"ם אם יודע שנטלו בשב' אל"כ קינן לו דמי' כן הוא בנותן לו מעות למכור מסמ' דבלא קינן יש אסור בכל נוגע כמו בארבע: (ד) מקילין וכו' ' והייט בעל העיטור וכבר כתב רמ"א לעיל דיש לסמוך וכן עיקר כיהוא יחיד נגד רבים וכן מסיק מו"ח ז"ל' כתב ב"י הג"מר ז"ל כתב עוד שם בסם רא"ה דל אמרה לעכו"ם שבאומרת ל"ל אסור אלא כדבר שא"ל לחנות תקנ' ע"י ישראל לעשותו כגון לה תתן אבל אם אפשר לעשותו בכגון בר"ה דיבו' לחבר' ע"י מחיל' בני ערי' אמרה לעכו"ם ואם לא אמרה לעכו"ם ואם לא אמרה לעכו"ם ואם לא אמרה לעכו"ם שבאומרת לא אמרה לעכו"ם אפי' לחבר' ע"ל אמרה לעכו"ם אפי' לחבר' ע"ל אמרה לעכו"ם אפי' לחבר' ע"ל

אלו אין שם טורגנין אלא כיון שיש לך היתר אחד היו שם טורגנין אלו אין לקחן אבל כאן שיש היתר לו לעבור כיון שיש היתר ע"י מחילה דאז אין איסור טלטול כלים שם כ"ז אחד אפשר לעשות בהיתר ע"כ תוס' ע"י מחילה לעבור אבל אם אי אפשר לעשות בהיתר ע"כ תוס' מהרי"ל

מלהגיה יפר' תור' סיח דסח חבטומ' סל מלוח סרי כמ"ם סי' ס"ום' וולח גורי' לטו חבטומות סחיקן סל מלו כ"ם סכח דסיק נוסה נזיר לטו סטרי חבטומ' דסרי בסל מלו' וט"ם סי"ב דלרבי רבי' סרי: יז חקיק' שוקעת. חכל בולעת לאסור דגורי' סמח יחמוק ולפי' גבוה הרבה דלח פלוג כמ"ם סי' ער"ה: יח בטכל' ופנקס וכו'. דמחלף בסטרח חכל כוחל בסטר לח מיחלף כיון סהוח חקוק וכ"כ הכ"ח דלח כע"ם ע"ב: יט מותר. דסמח כתוב בו דבר סצריך לו ולח מקרי סטרי הדיוטות (כ"י רי"ו): כ סלח ינע. וכתב סלבוש ולח רחיתי טוכגין כן וכ"כ הרב"ומנה. פסוט ליגע בו ו"ל רמ"מ סי' קי"ו עכו"ם המבית כתב חוץ לעירובין דיעות חלוקו' לח לוסר ומסר"מ ורלבי"ה מחירין ובחגורה כתוב לפי הנתי לומר לחחר לקבלו ולקרוחו לולי יש בו טרך נפש לח סוח חחוס לו קשור לפי לומר לעכו"ם לפי יכול לקרוחו כל זמן שלינו פחוח ע"כ (מסמע דלסור' לומר לפחחה וכ"כ בזכרונות (ועמ"ם סס' חקי"ע) וכן נסנו עלמח כמסר"מ ורלבי"ה דסס בחרלי ועחה בלחי לפרש טעם הלוסרין דחייבי' סמח מרס סעומד הסליח לפוס יקח סיהודי הכחב מידו לכן לריך להניחו על הלרן לו על הסלחן כדי שיעסה סעכו"ם הנחה וכן כסבולח עכו"ם להביח סכר חוץ לעירוב לח יחנגנ בידו ולח יקחנה מידו (ועמ"ם רסי' ס"ה) עכ"ל רמ"מ וגם הג"מ פ"כ די"ע כחבו סהור' מסר"מ להחיר דלין כלן נזירה סמח ירבה בסבילו ומסוס לך והבח נמי ליכח ומסוס מוקלה נמי ליכח עכ"ל וחפסר דסלוסרין ס"ל דהוי מוקלה מסוס ספר סלח היה דעחו עליו כמ"ם סס' ס"ב חקט"ו ובמוקלה דחוץ לחחוס לפי' ר"ם מולה כמ"ם סי' חל"ח ס"ג. ועמ"ם סס' חקט"ו וכנ"מ רפ"ח כמ' הרח"ם דלח מקפיד על חינר' לגור ע"פ לוחיחו לסור לעלמו עמ"ם סי' ס"ח: כא לסור לקרות בו בסבח. חכל בחול מוחר דכיון דדבר מועט הוח ליכח למיחס לחמסוכי (מהרש"ל): בב מסוס מוסב לגיס ה"ה סהולך לעדעיחות וקרקיסלו' הם מיני סחוק כדלר' בע"ח דף י"ח ומיני חחבול ולח ידעלח מי הסיר להם בפורים ולפסר סמסך לסס מסחוק סעוסי' אבר לחסחורוס ועבב"י בס"ח סי' קס"ג מס"ע: בב ועובר מסו' הסו' והרח"ם דדוק' בדיוק' הטעיה לסס ע"ל עובר ע"ם חכל בע"ח דף ל' כתבו הסוס' דלפילו בכל דיוקלח לסור לח בעורלח דוחח סרי סרגיל לרחות בס חדיר ולח סייך חלח לכלוח' ז"ל בעורלח סרי לכ"ע הפנלה והעולם מוכגין בסברח רחסוכה ול"ל דרחיה בעלמח סרי לכ"ע ערסי' רל"ו: כד בלסון הקודם סרי. דהלסון בעלמה יש בו קדושה ולומד ממנו ד"ח וגם מוחר לעלמו חע"ם סכחו בלע"ח דיסול ללמוד ממנו דיני נט"ן ד"מ וכ"כ הע"מ) חכל ל"ה מיסרו"מ בחנודסוכ"ח כחב דבחול מות' ובסבח לסור לף בלה"ק ולדעח רח"ח לף חגרת לו' הכחובה בלה"ק סרי לקרות דיש ללמוד מחוכו הלסון וגם כחובים בו כמה פסוקי' ל' חורה: כה בחלטרול"ב. הייגו כלי ל' החיים בכוכבים: כו לסחול. ז"ל רי"ו ח"ש לסחול מן הסד מסוס רפוחה כל דבר סחוחר בחול מוחר בסבח כך פסוט בפ' חלק ע"כ ל"ל דדקדק חסוס רפוחה מסוס דגרסי' בחלק חין שחי' מן הסד בסבח (פירש"י כ"ל חובדין סוס דבר ל"ל מדיס והם מגידים להם לסור בסבח מסוס ממלוח חפלך) רי"ח לף בחול לסור מפני הסכנה והלכה כר"מ מסמע דלפי' דבר מחוחר בחול כמ"ם סי' קע"ע ס"ד לסור בסבח מסוס ממלוח חפלך לח"כ חסוס רפוחה כמ"ם סי' ס"ו ס"ע ס"ו הרב"ל דילגי מסוס רפוחה וכתן מכסול לחעוייבים: כו מלחוכה לעכו"ם לומר לעכו"ם לעלוח מלאכה העכו"ם עלמו סרי וחפני העכו"ם לעלוח מלאכה בעלמו כיון סהם ביד העכו"ם רסחי לומר לו לפניהן לחיו מקום סירלה וחין כחן סבות דסבות כיון. סהם ביד עכו"ם עכ"ל. ועמ"ס' ז"ה הסוס ס"ר וכ"כ הרקלע בפסקיו סי' ק"ב ותג"מר פ"ה דבדבר סחין הישרל נהנה ממנו מוחר לעכו"ם לומר לעכו"ם לומר לו הסוס פרחי ומ"ם חפילו הדישה לל עכו"ם דהחס נהנה בו סמרבה לו סבר במה שחוסמו חכל חסוס פרחך ודומ בה סרי (ועיין בח"מ סי' ס"ח) ויש לפסול דחקן

(י) חקיק כסוחל דכוחל בסטר לח מיחלף חכל ובפנקס הסס מחלמ"ל מיחלף בסטרי הדיוטות: (יא) ואגרות של חכל הרמב"ם ס"ל דחין בכלל סטרי הדיוטות חלח חקוק ומחבר בכ"י ורלה דפלוגתייהו חלוי בזה דהרמב"ם כתב טעם לישרל ומ"ם מחמת מחיקה בחבור ספר בכ"ל ולכחורה י"ל מחלים בחחלה מחני' דלח יזכה לרם בחחוך הסס רב ביבי חחר מחמ' מחמ' חקיקה בסטרי הדיוטות ולהרמב"ם קשה הח לעיל ס"ל יחמוק בסטרי הדיוטות ולל"ב הסס חלוקים דבביבי ולחיבי דר"ב חחר כחן כמלבה הר' בסבח מחמ' יחמוק ולדר לכתוב בכוחל חח לוחיחו ועכ"ל לין לרם חלח חס יכתוב בכלי מחמ' לחמוק חכל לח לחמלה בכלי שחינו יכול לחמוק ולחני חפילו לחמלה לחסור מעשה סטרי הדיוטות סבחורה מעמ' יחמוק עלה סחר ש"ל בחגרת סלוס ס"ל יחמוק ל"ל לחחר מעשה ס"ל ס"ל לחסרים בחגרת סלוס והח"ל בכלל סטרי הדיוטות הטעם מעמ' מחמ' ודבר דבר סלח יעבה בחול וח"כ לין לחסר לחחלה בכלי סקורח בכחב הנעל"ל הסוס לסטוסה כי יש לגמ לסמוך הרמב"ם ורמב"ן כחב הסוס במי סקורח בחגרת סלוס ס"ל לגעורבו כיון סמוך הרמב"ן: (יב) סלח יעבה בחמנהג סהעכו"ם סחבלה מכיח על הקרקע חחלה ומחיכן בחבוכה סי' קלי כתן ס"ל דלח יעבה ישרל המקבל הבחבלה הבולח מרבו לרשו הרשוסה עוסה עקירה ומחלל הבח ולין הם כ"ל דבר הלוריה לל ריס שבת לחסור מדרבנן לף ס"ל סלין עוסה חלח עקירה נחר הכחה לחוד חכל נכחלת

(יא) ואגרות של חכל הרמב"ם ס"ל דחין בכלל סטרי הדיוטות: (יב) חכל בלסון הקדם ס"ל מדברי הסוס כו' הייגו מה"ם ז"ל ומיהו חותן חלח חות הכחוב ברלה לר"י דחסוס לעיין בהם דלח נרע מכחב סחחת הנר' ומ"ם ל"ל דלח עדיף ומזה יליף רמ"ח לחיר לסון הקדם ולל"ה הכחוב כן לרלה מקום על חותן מלח חות ונחנו בהם סיגון שבחוכי לע"ז חכל הלסון בעלמו לין בו קדושה סברי חגיגו בפ"ק דשבת חפני' דברי' של חול יכול לספר בלה"ק ותו לחכחי לח יכלמו מן מסבל חע"ם ל"ל בכחוכי' בלה"ק שוכרו הסוס במלחמות דבלינגות לין חיקה בכ וכבר חלק מו"ח ע"ז וכן עיקר ונרלה פסוט בכל חחסור בו לעלטלו בבבח כמ"ם ב"י סס' ס"ח בחסוכה נביי לכל"ל (יד) בכדי סיעבו: זה דעת רמב"ם וכ"ה הבית בסס ר"ל דלכ"ל לכ"ל מבו כך דקדקו הסוסקי בפ' הבוכ"ל הם הסועלים על לוסבן בר"ל ולעו"ן לפרש מחחר מ"ל בפ' שוחל כשיטת ר"ל דלמרי מלי מעבה בה לחל

כוחל נבוח הרבה משום גזירה שמא יקרא בשטרי הדיוטות דחיינו שטרי חובות וחשבונות (דחפילו לעיין בהם בלא קריאה חסור) (הרא"ש ור"נפ' הסוחל ועור) אבל אם (י) חקק בכוחל יז"חקיקה שוקעת מוחר

אבל יח בשבלא ופנקס אפילו אם הוא חקוק אסור לקרותו:

יג שטרי הדיוטות דהיינו שטרי חובות וחשבונות (יא) ואגרות של שאלת שלום אסור לקרותם ואפילו לעיין בהם בלא קריאה אסור:

יד לקרות באגרת השליח לו אם אינו יודע מה כתיב בה יט מותר ולא יקרא בפיו אלא יעיין בה ואם הובאת בשבילו מחוץ לתחום טוב ליוחר כ (יב) שלא ינע בה:

טו כותל או וילון שיש בו צורות חיות משונות או ריזקנאות של בני אדם של מעשים כגון סלחמות דור וגלית וכותבים זו צורת פלוני וזה ריזקן פלוני כא אסור לקרות בשבת:

יז למלי צות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק כגון ספר עסנואל וכן ספרי סלחמות אסור לקרות בהם בשבת ואף בחול אסור כב משום מושב לצים כג ועובר משום אל תפנו אל האלילים לא תפנו אל מדעתכם ובדברי חשק אינא תו משום סגרת יצר הרע ומי שחברן ומי שהעתיקן ואין צריך לומר המרפיסן מחטיאים את הרבים:

כגה ונרלה לדקדק סח דאסור לקרות בפיסת מולין וסיפורי מלחמות כיינו דוקא אם כתובים בלשון לעז (יג) אבל כד בלשון הקודש מדי וכן נרלה לי מלשון סכתבו התוספות פרק כל כתבי וכן נהגו להקל בזה:

יח לאסור ללמוד בשבת ויום טוב זולת בדברי תורה ואפילו בספרי חכמות אסור ויש מי שמתיר ח יועל פי סכרתו מוחר לחבים כה באצטרולב בשבת (ולהפכה ולטלטלה כדלקמן סי' ש"ח)

יח כו לשאול מן השדה שמותר בחול מוחר בשבת:

יט סחורה חנפסדת בשבת ע"י נשים או דבר אחר או אי אתי' בירק' (פי' נחל לו חגם מיס) דסיא וספסיר סמינו או שנתרועעה וחבית של יין ותלך לאיבו מוחר לקרות עכו"ם אף על פי שוראי יודע שהעכו"ם יציל הסמון (ולכסות סחורה לו פירות לו דבר לחר מפני הגשמים ע"ל סי' שלה סעיף ז') וכן מוחר לומר לעכו"ם כל המציל אינו מפסיד כמו ברליקה שחתירו לומר כל הסכבה אינו מפסיד כן יש מי שאומר שלא התירו אלא ברליקה דוקא (ועל"סי' של"ד וש"ם ושל"ו ס"ע):

כ לישראל שאמר לעכו"ם לעשות לו מלאכה בשבת מוחר לו ליחנות בה לערב כח (יד) בכדי שיעשו:

כא כט לאסור לומר לעכו"ם בשבת הילך בשר זה ובשל אותו לצרכך ואפילו אין מזונותיו עליו:

כגה אבל מוחר לומר לו לעשות מלאכה לעצמו: (הגהות מרדכי פ"ה ורמב"ן פרשת בא אל פרעה)

כל

עטרת זקנים

ה ועל פי סברתו ובכן מוחר לפי סברתו לעיין בספרי ראשונות וללמוד בהם משום הבטרת ולא דמי לשטרי הדיוטות: ו הבי' ישל"ין והלך לאבור. ובן כל כיוצא בזה שבא לארם חיקן מתאנם:

פרי חדש

סימן קז

ז"ל ומסקנו נרחה עיקר מחחר מכל המוסקים ומלבד מנין כענין הדין מכח יחמלל מנה בחיוו' לו בסמק החבלל כבי בקטינן ונפ"ל הסרוך לבחוב בנפקחות בין פירום לפי לרב כמי גחון ודבריו לם נפרין ולח נכרין חלח מיקר בוח בדבחיבנה מכל המוסקים מוים בעיקר הדין ולפי הרח"ל ז"ל:

ורע דהח לחחרי' מסק יחמלל כחב הרפ"ל בחבוחם בי"ל דבייגו הנרוך לחזור ולהחמלל מיגון מסוח רמחי מסקו בוחחי מס' ר"ל חסי' ולחר לח החמלל חיגו מחריב חזקוריות' הלח מדרבנן ומ"כ כמנסמסק לו חס בחמלל בוח רמחי ומין כחן מסוח מוגיח מ"ם לבנלה לחם לם יחזור בח חס חיגו חוזר כל הרחמי לחזור הרי הח כחרחם בעצמו מ"ינו מוים לחמיום לפיכך ברוך בוח לחזיל"לחרוב ע"כ מין זה כבן בעיני דעמי דרמחי ומ"ל חיגם חוכו מיגוסו לחזור לבחמלל חגב בסמן ח"ח כיון דחמיל' דרבנן חלח דלוריחת לח חפרחוכו רבנן לחזור ולבחמלל וכ"כ בחיגמסיו בסס בחון ומבנילו בכלי וכן ירח"ל דבריו הרמ"ם פ"ו מס"ח וכן מיקר: ומ"ש המחבר ונוכר שהחמלל מוסק מחוך דברי המוסקים המחם דמוסק דקחמר מייגו מחייב לבסוק לבבל הרמב"ם בח' מחיגו מחוכר דבין דר' יוחנן חוכם סיל לל לחמלל בחורת נדבה חין בחן מכוים בל חוסים ולחפי' לחלל דלרבי יוחנן חסור לבחמלל מחי' פטרים דרך חוכם ח"ח בבסיו מבוכר בסמם חכולם יבנין דמחו לבחח חמלמו

(יא) ואגרות של חכל הרמב"ם ס"ל דחין בכלל סטרי הדיוטות: (יב) חכל בלסון הקדם ס"ל מדברי הסוס כו' הייגו מה"ם ז"ל ומיהו חותן חלח חות הכחוב ברלה לר"י דחסוס לעיין בהם דלח נרע מכחב סחחת הנר' ומ"ם ל"ל דלח עדיף ומזה יליף רמ"ח לחיר לסון הקדם ולל"ה הכחוב כן לרלה מקום על חותן מלח חות ונחנו בהם סיגון שבחוכי לע"ז חכל הלסון בעלמו לין בו קדושה סברי חגיגו בפ"ק דשבת חפני' דברי' של חול יכול לספר בלה"ק ותו לחכחי לח יכלמו מן מסבל חע"ם ל"ל בכחוכי' בלה"ק שוכרו הסוס במלחמות דבלינגות לין חיקה בכ וכבר חלק מו"ח ע"ז וכן עיקר ונרלה פסוט בכל חחסור בו לעלטלו בבבח כמ"ם ב"י סס' ס"ח בחסוכה נביי לכל"ל (יד) בכדי שיעבו: זה דעת רמב"ם וכ"ה הבית בסס ר"ל דלכ"ל לכ"ל מבו כך דקדקו הסוסקי בפ' הבוכ"ל הם הסועלים על לוסבן בר"ל ולעו"ן לפרש מחחר מ"ל בפ' שוחל כשיטת ר"ל דלמרי מלי מעבה בה לחל

מלמד לו פרקלה בתוך שדיהו ונתלך עליה לגודרה ונזכר שבת
ולא יתיר ולא יגדרה ונעשה לו כגם ועלתה לו לגלה ותקנו
הגיע לו תיר ולא גדרה ונעשה לו כגם שלא גדר בשבת ותו מאי
אמרתו לו קשה קרא לחה קרא לחה ידע ג"ל דתתלה ידע ג"ל דשבת סיתם
אמר מה שקר לגיען ע"ז ג"ל דשבת סיתם
אמר לו בדור על ידי עכו"ם
ולא בשבת מעגנין להגיל
בשבת ואין מאחר דזה
ידע ג"ל מבר ומאחר דזה
אינה מלאכת משום שבות
אינה בכלל מלגודרה
ומתנה בם בתול מלגודרה
ולא ולא ג"ל דלא עביד
ליה אלא מחמת דזה
אינה מלאכה אלא מלגודרה
ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה (א) עכו"ם
אסור לגודרה (ב) דלא עביד
ליה אלא מחמת דזה
אינה מלאכה אלא מלגודרה
ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה (ג) ומדרבנן
אסור לגודרה אלא מלגודרה
ל"ל דתן טעם לגודרה
ל"ל דתן טעם לגודרה
(ד) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(ה) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(ו) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(ז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(ח) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(ט) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(י) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יא) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יב) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יג) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יד) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(טו) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(טז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יח) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(יט) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כ) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כא) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כב) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כג) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כד) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כה) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כו) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כח) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(כט) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(ל) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לא) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לב) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לג) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לד) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לה) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לו) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לח) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(לט) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מ) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מא) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מב) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מג) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מד) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מה) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מו) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מח) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(מט) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נ) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נא) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נב) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נג) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נד) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נה) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נו) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נז) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נח) ומדרבנן אסור לגודרה
אלא מלגודרה ל"ל דתן טעם
לגודרה ל"ל דתן טעם לגודרה
(נ

פרי חדש

סימן קח

רחיב הכס"ם מלגא שברייתא כתב כן נהגינן ברייתא בקתני הנדלל בסנייה ולא הנדלל בראשונה סנייה עלתה לו ראשונה לא עלתה לו ומוקנינן עלה הברייתא לתרוייהו בקתני סתם לא הזכיר הנדלל נתון הנשמה כתרין המוזרין והמיקה בקשיה וכתב לייסב זה דקייבינו עכשיו בכיון דתנדל בסנייה אחת לא הוה מלאכה אלא בעי מלאכתו ראשונה כלי תחשוב לא מלאכה אחרת לא מלאכה אחרת לא מלאכה אחרת

ם (ם) דלת של שידה תיבה ומגדל יכולים כ לישול מהם ואסור לישול בין להחזירה בכב דכיון דמתובר לקרקע אית ביה בנין וסתיר: כסוי בור ורות כג אין נישלים אלא אם כן יש להם בית אחוז: בד אם חוזר של מסוי מוכת שחוא כלי ושל כלים (י) אפילו הם מחוברים בטיט יכולים לישלם אפי׳ אין להם בית אחיזה והוא שתקנם ועשה בהם מעשה וחבינו לכך אם שנשתמש בהם סבע׳ וכיוצ׳ חביות הקבורות בקרקע לגמרי צריכות בית אחיזה:

יא מחט שליכה מותר לטלטלה לישול בה את הקוץ ג׳ נישל חוזרה כך אם חזר שלה אסור (יא) ג׳ וחרשה שלא נקבה עריין בה מות: יב שירי מחצלאות בותר לטלטלה דחזי לכסות כחו טיגופא ואם זרקן לאשפה מבע׳ אסור לטלטלם:

יג שירי מטליות שבלו אם יש בהם ג׳ אצבעות על ג׳ אצבעות מותר לטלטלן ואם לאו אסור כו ויש מתירין אפי׳ אין להם ג׳ על שלש ובלבד שלא יחו (יב) טליתות של מצוה:

יד מגעל חרש מותר לשמטו מעל הדפוס אף על פי שמלאכתו לאיסור (יג) כיון דשם כלי עליו כז מותר לטלטלו לצורך מקומו:

טו מגדל שנפסק רצועה הפנימית עדיין תורת כלי עליו ומותר לטלטלו נפסקה חח׳ צונה כח בטל מתורת כלי ואסור לטלטלו. כו ואם הוא בברטלית מותר לברוך עליו כט נפי לח שחוא מאכל בהם לתקנו שלא יפול מרגלו ובחצר שהוא ל נשכר שם אסור:

יו תלוק שכבסו אותו ותחבו בו קנה להלות בו לייבשו יכול לשמטו מעל הקנה אבל לא ליקח הקנה מתוכו אסור לפי שאינו כלי ואם תחבו בו כלי מותר לישלו מתוכו אפילו הוא מלאכתו לאיסור. כיצד שנשמטה אפילו אחת מיריכותיה לב (יד) אסור לטלטלה:

הגה וכן מסכל חרוך שנשמט מ׳ מרגליה כ״ש מתים לאסור לטלטלה ולהניחה על מסכל אחרת ולישב עליה אפי׳ נשברה מבעוד יום (תרומ׳ הדשן סי׳ ע״ח) לג אח״כ ישב עליה כך פעם אחת קודם שבת (ב״י ס״ס שי״ג) (טו) גם לד אסור להכניס הברגל לסם מסוס בגין (ב״י סס שי״ג)

יז לבנים שנשארו מהבנין מותר לטלטלם דמעתה לא קיימי לבנין אלא לה למזגא (פי׳ להסמך ולשבת עליהן) עלייהו ואם סירדם זה על זה גלי אדעתא שהקצם לבנין לו ואסור לטלטלו:

יח לז קוץ הסוכה ברשות הרבים מותר לטלטלו פחות פחות מד׳ אמות ובברטלית מותר לטלטלו להריא משום דחיישינן שמא יזוקן בו רבים ובמקום הזיקא דרבים לא גזור רבנן שבות (ט):

יט סולם של עלייה שהוא גדול ועשוי להשתמש בו גג לח אסור לטלטלו אבל של שוכן מותר לנטותו ממקום למקום אבל לא יוליכנו משובן לשובן כדי שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לצור:

כ חריות (פי׳ עלפים) של דקל לט שקצצם לשריפה פוקצים חם

ליטלה: דאין בנין וסתירה בכלים עסי׳ ש״ד: כא שמא יתקע וחפי׳ בכלי שמיה בנין בתור דלת כעין ש״ם: כב דכיון דמתובר לקרקע כו׳ ומחייב מטו בוטה (רמב״ם פ״ו ומ״מ פכ״ב) וא״כ נם המלוטות אסור לישול ולהחזיר דמתוברין הם: כג אין מישולין. פי׳ אסור לטלטלן וכ״ד לתתיב חרם בם ס״ד דהת׳ היה תור׳ בלי עלון מעיקרא ומא״כ בכיסוי לכן בעי׳ מתקע (ר״ן) ומתובר לקרקע יש לחוש מטו בנין לכן בעי׳ מוכת שחוא כלי ושל כלים אין לחם בית אחיז: בד אם חוזר מדלטלן עוזאתה ליטלם אפי׳ אין להם בית אחיזה והוא שתקנם ועשה בהם מעשה וחבינו לכך אם שנשתמש בהם סבע׳ וכיוצ׳ חביות הקבורות בקרקע לגמרי צריכות בית אחיזה:

יא מחט שליכה מותר לטלטלה לישול בה את הקוץ ג׳ נישל חוזרה כך אם חזר שלה אסור (יא) ג׳ וחרשה שלא נקבה עריין בה מות: יב שירי מחצלאות בותר לטלטלה דחזי לכסות כחו טיגופא ואם זרקן לאשפה מבע׳ אסור לטלטלם:

יג שירי מטליות שבלו אם יש בהם ג׳ אצבעות על ג׳ אצבעות מותר לטלטלן ואם לאו אסור כו ויש מתירין אפי׳ אין להם ג׳ על שלש ובלבד שלא יחו (יב) טליתות של מצוה:

יד מגעל חרש מותר לשמטו מעל הדפוס אף על פי שמלאכתו לאיסור (יג) כיון דשם כלי עליו כז מותר לטלטלו לצורך מקומו:

טו מגדל שנפסק רצועה הפנימית עדיין תורת כלי עליו ומותר לטלטלו נפסקה חח׳ צונה כח בטל מתורת כלי ואסור לטלטלו. כו ואם הוא בברטלית מותר לברוך עליו כט נפי לח שחוא מאכל בהם לתקנו שלא יפול מרגלו ובחצר שהוא ל נשכר שם אסור:

יו תלוק שכבסו אותו ותחבו בו קנה להלות בו לייבשו יכול לשמטו מעל הקנה אבל לא ליקח הקנה מתוכו אסור לפי שאינו כלי ואם תחבו בו כלי מותר לישלו מתוכו אפילו הוא מלאכתו לאיסור. כיצד שנשמטה אפילו אחת מיריכותיה לב (יד) אסור לטלטלה:

הגה וכן מסכל חרוך שנשמט מ׳ מרגליה כ״ש מתים לאסור לטלטלה ולהניחה על מסכל אחרת ולישב עליה אפי׳ נשברה מבעוד יום (תרומ׳ הדשן סי׳ ע״ח) לג אח״כ ישב עליה כך פעם אחת קודם שבת (ב״י ס״ס שי״ג) (טו) גם לד אסור להכניס הברגל לסם מסוס בגין (ב״י סס שי״ג)

יז לבנים שנשארו מהבנין מותר לטלטלם דמעתה לא קיימי לבנין אלא לה למזגא (פי׳ להסמך ולשבת עליהן) עלייהו ואם סירדם זה על זה גלי אדעתא שהקצם לבנין לו ואסור לטלטלו:

יח לז קוץ הסוכה ברשות הרבים מותר לטלטלו פחות פחות מד׳ אמות ובברטלית מותר לטלטלו להריא משום דחיישינן שמא יזוקן בו רבים ובמקום הזיקא דרבים לא גזור רבנן שבות (ט):

יט סולם של עלייה שהוא גדול ועשוי להשתמש בו גג לח אסור לטלטלו אבל של שוכן מותר לנטותו ממקום למקום אבל לא יוליכנו משובן לשובן כדי שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לצור:

כ חריות (פי׳ עלפים) של דקל לט שקצצם לשריפה פוקצים חם

ם (ם) דלת של שידה תיבה ומגדל יכולים כ לישול מהם ואסור לישול בין להחזירה בכב דכיון דמתובר לקרקע אית ביה בנין וסתיר: כסוי בור ורות כג אין נישלים אלא אם כן יש להם בית אחיז: בד אם חוזר מדלטלן עוזאתה ליטלם אפי׳ אין להם בית אחיזה והוא שתקנם ועשה בהם מעשה וחבינו לכך אם שנשתמש בהם סבע׳ וכיוצ׳ חביות הקבורות בקרקע לגמרי צריכות בית אחיזה:

יא מחט שליכה מותר לטלטלה לישול בה את הקוץ ג׳ נישל חוזרה כך אם חזר שלה אסור (יא) ג׳ וחרשה שלא נקבה עריין בה מות: יב שירי מחצלאות בותר לטלטלה דחזי לכסות כחו טיגופא ואם זרקן לאשפה מבע׳ אסור לטלטלם:

יג שירי מטליות שבלו אם יש בהם ג׳ אצבעות על ג׳ אצבעות מותר לטלטלן ואם לאו אסור כו ויש מתירין אפי׳ אין להם ג׳ על שלש ובלבד שלא יחו (יב) טליתות של מצוה:

יד מגעל חרש מותר לשמטו מעל הדפוס אף על פי שמלאכתו לאיסור (יג) כיון דשם כלי עליו כז מותר לטלטלו לצורך מקומו:

טו מגדל שנפסק רצועה הפנימית עדיין תורת כלי עליו ומותר לטלטלו נפסקה חח׳ צונה כח בטל מתורת כלי ואסור לטלטלו. כו ואם הוא בברטלית מותר לברוך עליו כט נפי לח שחוא מאכל בהם לתקנו שלא יפול מרגלו ובחצר שהוא ל נשכר שם אסור:

יו תלוק שכבסו אותו ותחבו בו קנה להלות בו לייבשו יכול לשמטו מעל הקנה אבל לא ליקח הקנה מתוכו אסור לפי שאינו כלי ואם תחבו בו כלי מותר לישלו מתוכו אפילו הוא מלאכתו לאיסור. כיצד שנשמטה אפילו אחת מיריכותיה לב (יד) אסור לטלטלה:

הגה וכן מסכל חרוך שנשמט מ׳ מרגליה כ״ש מתים לאסור לטלטלה ולהניחה על מסכל אחרת ולישב עליה אפי׳ נשברה מבעוד יום (תרומ׳ הדשן סי׳ ע״ח) לג אח״כ ישב עליה כך פעם אחת קודם שבת (ב״י ס״ס שי״ג) (טו) גם לד אסור להכניס הברגל לסם מסוס בגין (ב״י סס שי״ג)

יז לבנים שנשארו מהבנין מותר לטלטלם דמעתה לא קיימי לבנין אלא לה למזגא (פי׳ להסמך ולשבת עליהן) עלייהו ואם סירדם זה על זה גלי אדעתא שהקצם לבנין לו ואסור לטלטלו:

יח לז קוץ הסוכה ברשות הרבים מותר לטלטלו פחות פחות מד׳ אמות ובברטלית מותר לטלטלו להריא משום דחיישינן שמא יזוקן בו רבים ובמקום הזיקא דרבים לא גזור רבנן שבות (ט):

יט סולם של עלייה שהוא גדול ועשוי להשתמש בו גג לח אסור לטלטלו אבל של שוכן מותר לנטותו ממקום למקום אבל לא יוליכנו משובן לשובן כדי שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לצור:

כ חריות (פי׳ עלפים) של דקל לט שקצצם לשריפה פוקצים חם

פרי חדש

סי׳ן קח

יא בגלגל המלוחין בדלתותיהן שהיה חפים בכרים בחשוביה מו מולה בשיטה מכרת מחסורו מו בסתרפת יחמלה בל המלוחות שהפסיד ומו כיה דשת הרקבלת ול׳ וכן בהחם עיקר נקן מסמט ליחמלה דלתותיהן: מ׳ תפילת בפחר שבת: ובלם המחלה מחמה מחמלל ערבית מחי׳ ומחמיהן עלם מדחבת מעות לה יוכל לחקון זם סביטל המילה מל מרבית מו מם מחרי׳ מחר קומות מלמה בסמנר זמן המילה המלומה לם לשוב לחן מו חקנה מלמ מחמלה דלכל נחלת לחת לם מלומין ודבר מבוה מוה ומחמין לחת׳ המילה מחמה מלל מחמל המילה מפסיר מחמלל ומלל לקמן

סי׳ן ס׳

ס׳ר אין לה המלומין לן יש לדקדק קנת מדהמיהן דבמסי׳ בריחת׳ דקחני מעות לה יוכל לחקן וה סביטל ל״ם מל מרבית מו המילה ערבית מלה מיזכר בה המילה המומסין מעות דהמילה מחמ׳ מחמ׳ לה המלומין המלמ׳ בחיד׳ ומחמ׳ ס״ם ל״ח

ס׳ן

ס׳ן המחבלת לי מ״ם המחבר מ״ם פ׳ן סמיים ח׳ מחר מקרת בחקי׳ מרחוי לבמחמן בלחה ומחמלה לת ב בגין לחזו ומקרי׳ מיזכו לחקה בלמה מכר עדיין זמן המילה לא בחמילה מלומין ובגין מ׳ המילה׳ המילה׳ מיה מ׳ מכרת מחמ׳ מחמלל מיד לחת מחמ׳ ב מבר מו מחנם מחמלל חי׳ בחמלל בחקי׳ הרמ׳ לחמחמן מחמה ביגת מחמה מו מחמ׳ לחמלל המילה מחרת מחל מבו׳ לת יוכ ל לחקון ולית לים המלומין דכי מיכי דחמרין ליים

מומם

ם מם בגחמה ת מם מקנ מחמכה ובגת׳ כ״ן בגחמה הרן בגחמה ברי ם ומחמ׳ בפ״ים ומלם מם בם׳ הרבמת ם מם בחמ׳ בם קבב ומרבמה ם מם ל מם מבת ם ברב המחבר נמחבר מי מם רחבין ם מם בגחמה ובמי רחבים בפל׳ ם׳ם מם בחם בחמ׳ מחבר הרן מבת מחמ׳ ם מם בגחמה ם מם מבת מחמ׳ ם מם מבת מחמ׳ ם מם מבת מחמ׳

עושה כלי וחייב משום מכה בפטיש (רמב״ם פכ״ג) ובגמ׳ ר״ק״ה ומשמע
סס בגמ׳ דבמתוכר לקרקע אפי׳ למעה מנ׳ אסור להשתמש מתנה אח״כ
קשר ולא מהני מתנה עסי׳ שלו׳: מ אסור ליסב דבעלמא הריא אי״כ
דקיימי ליסיבה ואיכא דקיימי לעליס וכאן לא נאסרו שלא מפני מתנתו
שקנאן לסריפה ומפני כך מתנת
יסיבה מעליא מידי מתנת בריפה
אבל בדבר של אכנים ליכא דקאי
ליסיב ולפיכך נרי מתנת בריפה
שהן ליסיב (מ״מ פכ״ה) אע״כ בעלי
שלמו מני בעי מעה וכמ״ש בכ״ל
ובכ״כ: מ״ש הע״ש מסי׳ ס״ע
ס״ל לא הבין דסס לא סרי אלא
להעו׳ ולנער ועמ״ש בכ״ב: מא
וי״א דדין אבני כו׳ ס״ל ד״מ במרדכי
ס״ל כתוב דאין חילו ואדרב כתב
סס די״א דוקא בחריו׳ פליגי אבל
אבנים סרי דאין מזיזן וקלת
ממעבן בהר״ן ספי״ן וכן י״ל
דעת הרא״ש עכ״ל ועמ״ש סימן
עכ״ה סי״א ול״ע אלא אפשר לומר
דלא פליגי באבני הא פליגי בהדי
בגמרא דף קכ״ה לכן כ״ל דודאי
איכא דאין מזיזן ודאי סרי ליסב
עליהן כ״ע דמוקלה אינו אסור
בגניעה וכמ״ש הר״ן בפשטו וכ״כ
רש״ד דף נ״ז ל״ל תריות וכו׳ צריך
לקבר ואם לא קבר אסור לבלבלן
למחר וכ״כ דף קכ״ה סדרו אבני
כדי שלא לצורך ליגע בהם למחר
לפי שאין המחל מועיל לאבן לעשו
כלי עכ״ל הרי דמותר ליסב עליה
אע״פ שהם מוקלים אלא דבחריות
מסתמא כשיושב עליה מזיזן ולכן
אסור אבל אבני כשהן כבדי מותר
ליסב עליה לכ״ע והרמב״ם מיירי
באבני שאין גדולים כ״כ וכשיסב
עליה מזיזן לכן אסור אח״כ עשה
בהן מעשה מתמול וכמ״ש המ״מ וכו
וס״ל דכשסדרו הוי מעשה ומ״ש
בד״מ שכן דעת הרא״ש מיירי נ״כ
ביאיכה שאינו מזיזן אבל לבלבלן
בעי מעשה וכמ״ש הרא״ש בתשוב
וכ״מ סכ״ב ומיהו נ״ע דבסי׳ ש״ת
ס״ח אמרי דמנעגע הקש בגופו ומותר לסבב עליו ומ״ל ע״ע וכ״מ בעירובין דף ל״ז ע״ב לבן כ״ל דגם דעת הרא״ש שלריך לסדרם כשם
כדי שלא יצטרך ליגע בהן לאחר כדעת רש״י אבל מותר ליסב עליהם בלא סידור: מב יחדה לשבת כו׳ אח״כ עשה בהן מעשה וכמ״ש סס״ל
מג ביאור לשבת א׳ סני׳ ול״ד לסכ״ל דשאני התם שאין האבן עשויה ליסב עליה אבל כ״ל הכא דאורחא בסביב ול״מ סי׳ ש״ג סכ״ב דמיירי מ״
באבן עגולה דאורחא בהכי ולהכי מהני יחוד: מד ועסי׳ רל״ע דביאור סני׳ ואותן אבנים שמזיזים בהן לא בעי תיקון ולא שייך בהו תיקון
להעמיק בהם והוי קופת עפר דדרי ביאור (וכמ״ש סל״ח) כיון דלאו בר מיעבד מעשה הוא ה״כ ל״ש (מרדכי ספי״ז) וכ״כ הרא״ש בתשובה דלבר
דאסתיור מבנין ודומיהן דלאו בני מיעבד מעשה ניהו לשויי עליהו תור׳ כלי ומ״ה פריכתא סי׳ ז עכ״ל ה״ב בגמ׳ ומיהו אפי׳ במידי דלאו בר מעשה
בעי יחוד לעול בדבר שאין דרכה ליחדה לכך ובמידי דאורחא פליגי בה״מ דהא הרשב״א מייתי דאי׳ מקופת עפר דדרי והתם לאו בר מיעבד מעשה
הוא כדאי׳ בגמרא ומשמע כמרדכי ספי״ז דלכסות בו פי׳ חבית אלו לסגור הדלת אלו להכות בגרזא בר מיעבד מעשה הוא שיכול לעשות בו מעשה
הוכיחה שעומד לכך ובהא כ״ע מודו שבעי יחוד לעולם לפי שאין דרכו של אבן ליחד אותה לכיסוי חביתא ודוק: כה דלצורך חתכו׳ וראיה
כיון דיחדו לכך וכמ״ש סס״ב: מו וי״א דלא סני׳ נ״ע דהא הר״ן בסס הר״ן לא אסר אלא בלא בהן מעשה דלא מיחדו לחיתוכו
ומחזי כמוליא בשבת אבל לבלבלן כ״ע סני׳ במחשבה כמ״ב חריות בס״ב והרב״ר שפתח בבלבול וכתב וי״א כו׳ דבריו נ״ע ליבשם: מז וי״א דאלאו
לדידהו אפי׳ לאין דרי: כח אח״כ תניב ואם נתנן לאוצר לסחורה לריכים יחוד וכמ״ש הרב״ר ע״ב: מח מותר להעביר מיט״ל
טלר דרי עססי׳ תל״ה: נ מנער את הבלבל תמיה והלא הוא בסיס לדבר האסור וי״ל דלא הוי דעתו להניחו אם כלה היום (עס״ש ס״ל)
אלכיון דהוא אם אוכלין הוי בסיס לאיסור ולהיתר ועוד דאין זה מניח בכוונה דאינו חוסס היכן יפלו עכ״ל תו׳ ריש ביצה וכ״כ התו׳ בשבת דף
מ״ד ע״ב דאפילו מניח בשבת אסור לנער ולפי מ״ש סי׳ רס״ו ס״ע לא הוי בסיס אלא אח״כ הוי עליו ב״ה וכ״ה בהדי׳ בגמרא וכתב הרמב״ם אם רלה זורקן בלאמו לאחוריו: נא
בטלו אינו אסור מותר לבלבלו דלא הוי בסיס כיון שלא הוי עליו ב״ה וכ״ה בהדי׳ בגמרא וכתב הרמב״ם אם רלה זורקן בלאמו לאחוריו: נא
אם בעלים כלומר אע״ג דבכל מקום הוי בסיס לאיסור ולהיתר אם יכול לנער לריך כמ״ש סי׳ ש״ע ס״ג ולא אמרו ככר או תיקוק אלא
לאת בלבד כמ״ש סי׳ ש״ל אם בעלים לגבי פת אבל כל מידי דלא בטיל לגבי פת ולא הוי עליה תורת כלי אין מבלבלין אבל פת
(הרא״ש בתשו׳ וכ״כ רי״ו אחי״ג) ומשמע מזה דמותר להניח אבלם ככר או תיקוק דומיא דאת׳ אבל בפסקיו פ״ב דיי״ט כתב דוקא לאוכלו
בשולכלים לאוכל אבל שהלחם בו אבל להניח לחם עליהם כדי לבלבל אסור דלא אמרו ככר או תיקוק אלא לאת בלבד והרמב״ן במלחמות הר״ן
כתבו דהא דאסור בשאר מילי בכבר הוינו בשמבטל האסור ממש אבל בשמבטל האיסור מותר עליו מבלבלו ע״ו ואי״ל לאחוי הריפת והבל
בסיס לד״ל ולחסרי ל״ל כיון שכל עלמו אינו עושה כן אלא לאוקמו דלא הוי בסיס עכ״ל ודברי הרב״ר ע״ב בחשו׳ הרא״ש: נב מותר להגביה דלא
הוי בסיס לד״ל וכמ״ל בשם התוס׳ והמאור: נג שהתקינו׳ אבל שהתא עומד להסקה וקש שלבו שהתא עומד לשביבה או לאוכל בהתה:
נד מע״ש ופו׳ בד״מ כתוב דהר״ן ס״ל דבשבת פרקו מע״ש אסור אח״כ יש לו כלבים ולכן כתב כאן דדברי אבל בשבת פסיש דברי ופשוט
דאם אין כלבים מלויים בכל עניו אסור ועס״ל וסכ״ו: נה ואדם תשוב צריך להחמיר על מלד כתבו העור והמחבר בשאר טלד שלריך להחמיר כ״ל דוקא נרשי

בשר

בור הנולה

ל״ל בס וכשאוכל ל״ן
בס הבס רב המי
ערגינו ענה וכן כתב
הרמ״ם והרמב״ם
בפרק ה״ המבלים בס
מעונגלן דר׳ וכרב
חתי בבא קלא
ת רבא״ת בהסוכה
וסכיתו הרין בפי״ן
דבסתן:
ת בבלי בלקם בבס רבי
יעבים ל מרדכי סוף
פפ״ו לבסת ח״י ב בס
בבלי הלקם ה לבסת
ב׳ בבריתה ה בהסוחל
בס ו בס חיפה ינת
אבל הבלי׳ כתב דה״מ
יסב ו רש״ו בס (ס כן
הוא בשור) ח ריגן דר׳
יונה בס ט בס בתוסס
חם לפי׳ ד״ח ל פרבי
יוסי׳ בס ב בבריתה
ל בס בתוסס קמא
ובכב בחתן בס בגמרא
ל״ן נפירוס ההוכפות בס
ל רחים בתוסס לפיר׳
הבלי׳ בבלי ומבואר
בסיתן בס ט בס
בתוסס קבו ט בס
בבריתה קבת ובמ״ב
ל בס בתוסס לבירוש
בחב ס בבלי בת ם
רי״ן בס ט בס בסוב
בגמרת קבת ב בס
קמא

בני חדש

סימן קח

פוסב ובפרינו לחזור
אלבחסלב לפי סלא בדק
ס״ב ויוקרי פוסב לבנין
דלאן ליס חבלחין חבב
בדין מיבור ריס סימן
ל״ם לא סריך לחיתר
סבי דבסת בגרת לא חזי
ואלנו בחס בגרת לא חזי
עב סיפיב ויהו מבלין:
ס״ח מי שהוא שבור
וכו׳ עיין מ״ם ריס
כי׳ ל״ם:
ס״ש מחבלל ערבית
שתים של שבת
ובו׳ מחבגרת ודאי
דבתחילת חבלחין כיון
שעיקר הוא חבלחה ל״ת
חם בבת ולא הזכיר בל
בבת אלא בחבלל חבלת
ל״ת בחבלים בבייב
בבלים לחבלים בבלים
ל״ת בחבלל חבלת
ולא בחבלל בבלים
בבלים בבלים בבלים
בבלים בבלים בבלים
בבלים בבלים

(ב) דחוי לאומצא. בטור כתוב בשר חי אפי' אין מלוח כלל ותפוח בשאר מקומות כל עסי' תל"ה: נו דחוי לאומצא. כתוב בסמר ירושלים דף ע"ה דמיירי במין דרכיך וחוי לכוס וכ"כ התוס' רפ"ל ח"ל דאם יש לחוי לאומצא אסור לטלטלו משום דכל מידי דבר אכילה הוא דלא חזי לאכילה עד מ"ש לכלבים בחי לא קאי אולא מטלטלי' ליה דהא לא חזי מידי עכ"ל וכ"כ הרא"ש פ"ק דחולין וריו"ח וס"ג והר"ן ורמב"ם וכ"כ יש"ש בחולין פ"ק סי' ל' וא"כ בשר דלא חזי לאכול חי אסור לטלטלו אע"פ שאר דברי כיולא בו כגון שומן לוכן דלא כתב"ח וכתב בס"ג בשר עכו"ם שנחבט הוא שרי בטלטול מידי דהוי אכילה שמתה בשבת וכ"ש בדבר של עכו"ם דאין מוקצ' והכל לעכו"ם שאין מעכו"ם מקצ' מדעתו כלו' עכ"ל ועוסי' ש"ים ב' ובו' מ"ם הב"ח ד"ל: נז מטלטלין אותו. משמע דלא לאח בו לכרמלית אסור דאל"כ למה אינו מלטרך לאיתי שמטלטלין וכ"ח מלשון רש"י ח"ל ולא בקמיע אחיו מן המוחקה אח במוחקה שרי דהכשיר הוא לאולה מסמע דשאינו מוחח' לאו חכשיר הוא אלא דאינו חייב חטא' דשמא אינו מרפאת ורש"ל בחשובה כתב דאף באינו מוחקה הוי חכשיר ושרי לכרמלית (עמ"ס ס"ל) וכ"ע דמ"ל אף לר"ה ליאחרי ע"ל דבמחה ליאחרי עסי' ש"ים סס"ן אחלה כמ"ש הוא עיקר וכ"כ החני' אחיפו במקום סאין אולך לטלטל אולה אלא אם יבריכם בענין שיעקרו רגליהם מן הארץ דמוקצין הם ס"ם ואסור לטלטלן חוץ מתרנגולת שאין מדרין אותה סט לפני שיהיו אותיות לדפוס ואין בהם מוחס אם לא נתחתו היעב וכ"מ בס"ת וכס"ח סי' אלף קי"ד: נח שיושבים בה. פי' שדרים בה כמו בימיהם שהיו אחיזות לפני הבתים והיה במקום דרסת הרגל אבל אם מונח בחשפה שבחוץ אסור לטטלם (כ"ה בגמרא) וה"ה בחצר שאחורי הבתים אם אינו יושב שם אסור וכ"ל דאם מונח במבוי במקום דרסת הרגל מותר לסלקו לגדדין: נט אסור להוציאם. כ"ל דאם הוא מלח ות"ל ליסמת עליו מותר להוציאו ולהחזירו משו"ב דבר הבריות כמ"ש סי' שי"ב ועוד דלגירסתינו מותר לטלטל נוחת אדם להדי' משום דחזיא לכלבים אך הרי"ף והרא"ש יש להם גי' אחרת ובכמה הדחקים לסמוך על גירסתינו: ס אסור להחזירו. דמשום כ"ב דלא חזי אפי' לכסות בו מנח בחשפה שבחוץ אסור לטטלם (כ"ה בגמרא) וה"ה בחצר שאחורי הבתים אם אינו יושב שם אסור וכ"ל דאם מונח במבוי במקום דרסת הרגל מותר לסלקו לגדדין: נט אסור להוציאם. כ"ל דאם הוא מלח ות"ל ליסמת עליו מותר להוציאו ולהחזירו משו"ב דבר הבריות כמ"ש סי' שי"ב ועוד דלגירסתינו מותר לטטלו לנ

ביר כ״ם סס״ג ס״ע ול״ע ליסב דעת הרמב״ם : **ע** אפי׳ בר״ה כמ״ם בסעיף ת׳ : (כה) ואפי׳ עניים כו׳ כדי לברר זה ענין הסוגיא בס״ם בסירה תר״י מ״ר רומנס לי׳ סתיר ר׳ ליטול מחתה בחפרה והתרגל מטלטל לחתת עם אחרים ח׳ אחרים היה וכ״ת חזי לעניים ואיתמר עניים לעניים סל עשירי׳ לעשירי׳ אבל דעניים לעשירים לא הוה בגד לגבייהו וה״ל קרקעי׳ ר׳ לא תשיבי ואתב הרן דמוקמה לעשירים מוקמה אפילו לעניים שבבר הוקמה הדעת אבל בע״ה העשיר ולא בעינן שיהא מוקמה לכל ע״ל מתחיל מדברי דלכל עניים שבעולם הוה מוקמה דאזלו׳ בתר מי שיהא בעניות דהא סתמא אחר אפילו לעניים ולא אמר לעניים שבבית ופפרי מפנין דף קלו מתחת דסרא מטלטל לתרומה בין דחזיא לבהמה כתבו התו׳ אע״ג דבעיה לבהמה בנדי עניים לעשירי׳ לא הסלקא חזיא אלא דאיסורא הוא דבעי עליהוסא דאחרי׳ בפ״ב דשירי פרתמיות שתין בהן אבנים על שלשה מלטלין אותם מיום לעניי׳ מ״ל אפי׳ לעשירים שבבית עניים ע״ל בזה אלו בדברים דהייטו שהעשירים שבתוך מוקמה להם דהא אין לחיי אלא שעשיר זה שדר בבית מה הוה אלו דבר ראוי בין שדר ראוי בביתו משא״כ אם מוקמה לעשיר הוה כאלו אוקמה לעניים דסעיף ז׳ דוראיתא תאיר אחר טעמו מן הסתפה דהה אלו ראוי וע״כ הוי כאן מוקמה לעניים אפי׳ אין לבית מבית וע״כ לומר כן דאיתיה אלא עניים שאין לבית השער שיהיה מלי פריך בגמרא על ר׳ דהמ שבתיר לור׳ דלמא ר׳ דהמ היה אין לביתו אלא ראוי אלא לן בעשרו אלרבי בה אלא כיון דהמתחה היה בנין אסורה לכל אפילו אין לבי וכ״פ דברי הרן דהמה לא דמוקמה לעשירים הוה מוקמה לעניים וכ״ה הס״ע שבת מוקמה לעניים הסיע העניים והכלל הוא דמה לעניים והוא בביתו של עניים חזי אלא דמי שהוא בביתו אלא דאיסורא הוא דרביע עליה כגון דלידה לא בתשוב׳ גריר בתר הבית אפי׳ עשיר אבל בע״ה העשי׳ העניים כאלו זרקו כבר לאשפה כ״ו ג״ל ברור ופשוט אלא שבת אלא מכת התו׳ הג״ל דבמוקמה לעשיר והוא בביתו מותר לעניים אחון לבד והגלע״ד פשוט כתבתי :

שט בכמה

מחט אבר כ״כהרן: (כד) וכבר כתבתי׳ פי׳ דמשום לעבר ב״ח ותרתי מ״ם בסעיף ת׳ : (כה) ואפי׳ עניים כו׳ כדי לברר זה ענין הסוגיא בס״ם בסירה תר״י מ״ר רומנס לי׳ סתיר ר׳ ליטול מחתה בחפרה והתרגל מטלטל לחתת עם אחרים ח׳ אחרים היה וכ״ת חזי לעניים ואיתמר עניים לעניים סל עשירי׳ לעשירי׳ אבל דעניים לעשירים לא הוה בגד לגבייהו וה״ל קרקעי׳ ר׳ לא תשיבי ואתב הרן דמוקמה לעשירים מוקמה אפילו לעניים שבבר הוקמה הדעת אבל בע״ה העשיר ולא בעינן שיהא מוקמה לכל ע״ל מתחיל מדברי דלכל עניים שבעולם הוה מוקמה דאזלו׳ בתר מי שיהא בעניות דהא סתמא אחר אפילו לעניים ולא אמר לעניים שבבית ופפרי מפנין דף קלו מתחת דסרא מטלטל לתרומה בין דחזיא לבהמה כתבו התו׳ אע״ג דבעיה לבהמה בנדי עניים לעשירי׳ לא הסלקא חזיא אלא דאיסורא הוא דרביע עליהוסא דאחרי׳ בפ״ב דשירי פרתמיות שתין בהן אבנים על שלשה מלטלין אותם מיום לעניי׳ מ״ל אפי׳ לעשירים שבבית עניים ע״ל בזה אלו בדברים דהייטו שהעשירים שבתוך מוקמה להם דהא אין לחיי אלא שעשיר זה שדר בבית מה הוה אלו דבר ראוי בין שדר ראוי בביתו משא״כ אם מוקמה לעשיר הוה כאלו אוקמה לעניים דסעיף ז׳ דוראיתא תאיר אחר טעמו מן הסתפה דהה אלו ראוי וע״כ הוי כאן מוקמה לעניים אפי׳ אין לבית מבית וע״כ לומר כן דאיתיה אלא עניים שאין לבית השער שיהיה מלי פריך בגמרא על ר׳ דהמ שבתיר לור׳ דלמא ר׳ דהמ היה אין לביתו אלא ראוי אלא לן בעשרו אלרבי בה אלא כיון דהמתחה היה בנין אסורה לכל אפילו אין לבי וכ״פ דברי הרן דהמה לא דמוקמה לעשירים הוה מוקמה לעניים וכ״ה הס״ע שבת מוקמה לעניים הסיע העניים והכלל הוא דמה לעניים והוא בביתו של עניים חזי אלא דמי שהוא בביתו אלא דאיסורא הוא דרביע עליה כגון דלידה לא בתשוב׳ גריר בתר הבית אפי׳ עשיר אבל בע״ה העשי׳ העניים כאלו זרקו כבר לאשפה כ״ו ג״ל ברור ופשוט אלא שבת אלא מכת התו׳ הג״ל דבמוקמה לעשיר והוא בביתו מותר לעניים אחון לבד והגלע״ד פשוט כתבתי :

שט בכמה

מא **ע** אפי׳ בר״ה כמ״ם בסעיף ת׳ : (כה) ואפי׳ עניים כו׳ כדי לברר זה ענין הסוגיא בס״ם בסירה תר״י מ״ר רומנס לי׳ סתיר ר׳ ליטול מחתה בחפרה והתרגל מטלטל לחתת עם אחרים ח׳ אחרים היה וכ״ת חזי לעניים ואיתמר עניים לעניים סל עשירי׳ לעשירי׳ אבל דעניים לעשירים לא הוה בגד לגבייהו וה״ל קרקעי׳ ר׳ לא תשיבי ואתב הרן דמוקמה לעשירים מוקמה אפילו לעניים שבבר הוקמה הדעת אבל בע״ה העשיר ולא בעינן שיהא מוקמה לכל ע״ל מתחיל מדברי דלכל עניים שבעולם הוה מוקמה דאזלו׳ בתר מי שיהא בעניות דהא סתמא אחר אפילו לעניים ולא אמר לעניים שבבית ופפרי מפנין דף קלו מתחת דסרא מטלטל לתרומה בין דחזיא לבהמה כתבו התו׳ אע״ג דבעיה לבהמה בנדי עניים לעשירי׳ לא הסלקא חזיא אלא דאיסורא הוא דרביע עליהוסא דאחרי׳ בפ״ב דשירי פרתמיות שתין בהן אבנים על שלשה מלטלין אותם מיום לעניי׳ מ״ל אפי׳ לעשירים שבבית עניים ע״ל בזה אלו בדברים דהייטו שהעשירים שבתוך מוקמה להם דהא אין לחיי אלא שעשיר זה שדר בבית מה הוה אלו דבר ראוי בין שדר ראוי בביתו משא״כ אם מוקמה לעשיר הוה כאלו אוקמה לעניים דסעיף ז׳ דוראיתא תאיר אחר טעמו מן הסתפה דהה אלו ראוי וע״כ הוי כאן מוקמה לעניים אפי׳ אין לבית מבית וע״כ לומר כן דאיתיה אלא עניים שאין לבית השער שיהיה מלי פריך בגמרא על ר׳ דהמ שבתיר לור׳ דלמא ר׳ דהמ היה אין לביתו אלא ראוי אלא לן בעשרו אלרבי בה אלא כיון דהמתחה היה בנין אסורה לכל אפילו אין לבי וכ״פ דברי הרן דהמה לא דמוקמה לעשירים הוה מוקמה לעניים וכ״ה הס״ע שבת מוקמה לעניים הסיע העניים והכלל הוא דמה לעניים והוא בביתו של עניים חזי אלא דמי שהוא בביתו אלא דאיסורא הוא דרביע עליה כגון דלידה לא בתשוב׳ גריר בתר הבית אפי׳ עשיר אבל בע״ה העשי׳ העניים כאלו זרקו כבר לאשפה כ״ו ג״ל ברור ופשוט אלא שבת אלא מכת התו׳ הג״ל דבמוקמה לעשיר והוא בביתו מותר לעניים אחון לבד והגלע״ד פשוט כתבתי :

שט בכמה

שט טלטול ע״ד דבר אחר אם מוהר בשבת • ובו ה סעיפים :

א נוטל אדם את בנו ואכזן בידו ולא חשיב מטלטל לאכזן והוא שיש לו נענועין (פירוש בן שיש לו עלבון כשאינו עם אכזן) עליו שאם לא יטלנו **א** יחלה אבל אם אין לו נענועין עליו לא ואפי׳ בשיש לו נענועין עליו לא התירו אלא באכזן אבל אם דינר בידו ואפילו לאחוז התינוק בידו והוא מהלך ברגליו אסור דחיישינן דילם נפיל ואתי אבות לאתויי׳ **ב** ויש אוסרים שלא אסרו אלא כשהוא נושא התינוק עם דינר בידו אבל לאחוז התינוק בידו אף על פי שדינר בידו התינוק אין בכך כלום :

ב **ג** כלכלה שהיתה נקובה וסתמה באבן טוח׳ לטלטלה שהרי **ב** נעשה כרופנה ז׳ וכן דלעת שתולין בה אבן כדי להכביד למלאת בה מים אם הוא קשור יפה שאינו נופל מותר למלאת בה שהוא כמו הדלעת עצמה שהוא בטל אגבה ואם לאו אסור :

ג **ד** כלכלה מליאה פירות ואבן כתוכה אם הם פירות רטיבים כגון תאנים וענבים **ד** ישול אותה כמו שהיא שאם ינער הפירות מתוכה יפסדו אבל אם הם הפירות שאינם נפסדים יניערם וינער גם האבן עמהם ולא ישלנה עמהם ויהני כיולי כשאינו צריך אלא לפירות או לכלכלה אבל אם היה צריך למקום הכלכלה מטלטלה כמו שהיא :

ד שכח אבן על פי חבית או סעות על הכר מטה חבית על צרה והאבן נופלת **ה** וסנער הכר והמעות נופלים ואם היתה החבית כמו שהיא עם האבן לסקים אחר להטותה שם כדי שיפול מעליה ואם הניחם עליה

ה **ו** אסור לטלטל מחתת הרבים ובלבד שלא יהא מונעא אפי׳ מקצתו : (כו) (וכבר נתבאר ס״ג) :

ו מותר לטלטל מוקצה ע״י נפיחה (וכבר נתבאר ריסימון זה) :

ז כלי שנתרועעה לא יטלו ממנו חרס לכסות בו או לסמוך בו :

ח אסור לשחוק בשבת ויום טוב **עב** בכדור: הגה **עג** ויש מתירין ונהגו להקל (תוס׳ פ״ק דביצה)

ט אסור לשאת חתת אציליו זרע התולעים שעושין הטשי מפני שאסור בטלטול ועוד שהוא מוליד בחוטו :

י יש אוסרים לטלטל **עד** בגד שקשנו **יא** ויש מתירים :

יב מותר לטלטל מניפה בשבת להבריח הזבובים :

עה **יג** מכברות שמכברים בהם הקרקע מותר לטלטלם :

יד חרשב״א מתיר לטלטל **עו** (**ט**) האצטורל״ב בשבת וכן ספרי החכמה ' ולרעת הרמב״ם יש להסתפק בדבר :

טו מה שמורה על השעות שקורין ארלו״יו בין שהוא של חול בין שהוא של **עז** מין אחר **עח** יש להסתפק אם מותר לטלטלו (וכבר פסק המהגה לאסור)

יז מוקצ׳ לעשירי׳ הוי מוקצה (כח) ואפי׳ עניים **עט** אין מטלטלין :

מוקצה לעשירים כיון דלידה לא תשוב׳ גריר בתר הבית אפי׳ עשיר אבל בע״ה העשי׳ העניים כאלו זרקו כבר לאשפה כ״ו ג״ל ברור ופשוט אלא שבת אלא מכת התו׳ הג״ל דבמוקמה לעשיר והוא בביתו מותר לעניים אחון לבד והגלע״ד פשוט כתבתי :

שט בכמה

(א) בכניסת השבת. מבואר בכ״י דלדעתה זו אפילו אם יש בדעתו בודאי לישלם מעם אחר בה״ה אסור. וא״כ תימה על מה שמעמידים המורה עם הגירות על התפה שעל לחם מקבה דרחים מסלקין התפה הרא״ו ולפ״ז יש על התפה הרא״ו דין בשים עליה מדעתו ו׳ על דעת שישארו שם (א) בכניסת השבת אסור להטות ולנער ז׳ ט׳ א דאפילו הניחם שם על דעת שישארו שם בכניסת השבת כדי שיטלם בשבת מותר להטות ולנער בשבת ולא אסרו אלא במניחם על דעת שישארו שם כל השבת:

כגה (ב) ואם אפילו נעל האיסור מעם אסור לטלטל הכלי דמאחר שנעשה בשים לדבר האסור לעקלת השבת אסור כל השבת כולה וכן בכל מוקצה וכן לקמן סימן ש״י מה הרב הגיה דבר מוקצה על כל מה שרינו לא תעשון דנעשה בשים לדבר האיסור דאין הרב אוסר כל הכרמ ח״ל (ח״ל)

ה הא דלא שרי אלא להטות ולנער דווקא כצריך לגוף החבית והכר אבל אם צריך לבקום החבית והכר ולא הסמ״ק לו הטייה והגיעור ט יכול לטלטלם עם האבן ועם הסעות שעליהם לפנות מקומם: (וכן הוא לקמן סימן ש״ס ס״ו)

שי דיני מוקצה בשבת וכו׳ ט סעיפים:

א יין שתולין בו רגים אע״פ שהוא מאוס מותר לטלטלו (א) רק לעשות מיסך כמוקצה מחמת מיאוס כרבי שמעון דשרי:

ב אין שום אוכל תלוש ראוי לאכילה מוקצה לשבת דתמרים ושקדי שאר ופירות העומדים לפחורה מותר לאכול מהם בשבת ואפילו

א חיטים שורעם בקרקע ועדיין לא השרישו ובצים שתחת התרנגולת כותר לטלטלן וכן תמרים הלקוטים קודם בישולן וכונסים אותם בסלים ובחשו הרא״ש ואפי׳ הכי לא אחרי דטהורה נעשה בסים לטהרה וצמוקים שמניחין אותם במוקצה לייבשן אסורין בשבת משום מוקצה שהן ספרחות קודם שיתייבשו רבינו שיורע ש״ר הם״ח דעתו מהם

ב וכיון ראיבא תרתי דח״נתו בירים ולא חזו מוקצה:

הגה ב יי״ח (ב) דאין הכנה מייך בטל מתי ואפילו גרוגרות וצמוקים סגירו מזהרים: (כלבו סימן כ״ה וכן מסתע נהר״ן סוף פכ״ב וירושלמי)

ג בין באיסור אבילה בין באיסור טלטול כל דבר שהיה ראוי בין השמשות אם אירע בו דבר שנתקלקל בו ביום וחזר ונתקן בו ביום (ג) חזר להתירו אבל דבר שהוקצה בין השמשות אסור כל היום:

ד גרוגרות וצמוקים שהיו מוקצי׳ וכשהגיע בין השמשות כבר נתייבשו והם ראויים לאכילה אף על פי שלא ידעו הבעלים באותה שעה שנתייבשו אח״כ נודע להם שבין השמשות כבר היו יבשים מותר

ה גרוגרות וצמוקין דחזו ולא חזו ראיבא אינשי דאכלו ליה ואיבא דלא אכלי ליה אי אזסניה נפק ליה מתורת מוקצה ואי לא לא אכל

(ב) ואם אפילו נעל האיסור מעם אסור לטלטל הכלי דמאחר שנעשה בשים לדבר האסור לעקלת השבת אסור כל השבת כולה וכן בכל מוקצה וכן לקמן סימן ש״י מה הרב הגיה דבר מוקצה על כל מה שרינו לא תעשון דנעשה בשים לדבר האיסור דאין הרב אוסר ולא הא דלא שרי אלא להטות ולנער בשבת ח״ל (ח״ל) אבל אם צריך לבקום החבית והכר ולא הסמ״ק לו הטייה והגיעור יכול לטלטלם עם האבן ועם הסעות שעליהם לפנות מקומם: (וכן הוא לקמן סימן ש״ס ס״ו)

שי דיני מוקצה בשבת וכו׳ ט סעיפים:

(א) דק״ל דמוקצה מחמת מיאוס כרבי שמעון דשרי:

(ב) אין שום אוכל תלוש ראוי לאכילה מוקצה לשבת דתמרים ושקדי׳ ואפי׳ הכי לא אחרי דטהורה נעשה בסים לטהרה ומיירי במניח בכוונה דאי בסוכה אפי׳ הטיחה לבדה מרי לא אחרי מחיצתו כ״מ בר״מ ס״ב ורש״ל ובחשו הרא״ש ואפי׳ הכי לא אחרי דטהורה נעשה בסים לטהרה והמחבר כתב נמי אבן ע״פ הבית דלוקח מחיצה ע״ד בסים אסור אבל בחיצה בחקרתי בחש״ל לכ״מ לא נעשה בסים ועיין כ״מ רס״ל וסימן ש״ס סכ״ז ע״ש. וכ״כ הב״ח סס״ו ע״ש בסס הרשב״ם דמוחר לטלטל סק מטלטלין שיש בו כיס מעות ע״ש. כתבו התוספות דף מ״ה דקיבה. סל תרנגולים כיון שעשויה לתרנגולים אם יסבו בוצת אפרוח אסור לטלטלה דאין זה בסוכה אלא כמניח על כתן וה״ה לכל כיוצא בזה: זו״ת דאפי׳ וכו׳ ומקום פסולת יש לסמוך על זה (ב״ח סימן רע״ז): ח אלא מדעתו. וכ״מ בתוספות דף ל״ז בתב הס״ג ונסתפק מ״ז סיבה שהניח כלי תחת הגר ונפל הגר לתוכו ואחר כך נפל לאחר. אם מטלטל עכו״ם הגר מהכלי אם מותר לטלטל הכלי אחר כך אם לאו אם ראובן לקח כלי אל מעמון ושמו תחת הגר ונפל הגר לתוכו אם יוכל לאסור כלי אל שמעון לבטלו מהיבטו או לאו ואם שמעון הניח מעות על הגר אל ראובן כתב מ״ז דאלו כל מתיניה לאסור על ראובן (מסרי מהר״ם) עכ״ל במרדכי בפרק כירה וכ״ל דבמתיניתא מיירי בגון שהניח ראובן כלי שמעון תחת גר שמעון ואם כן מסתמא ניחא ליה אלא יפרוף הבית ולכן נסתפק בוו״ע. ובתוספות דף מ״ד מסתבר לאיסור בגון שעשה לדעת חבירו עיין סימן ש״ל סכ״ה ומ״ש סימן ש״ס סעיף ז׳:

ט יכול לטלטלם. היינו בסוכה:

שי

א חטין שורעין. וכ״ל לגר שכנה בסימן רע״ם דהסם כיון דאחקלאי לב״ה אחקלאי לכולא אומתא ובע״ח: ב ו״ח דאין הכנה. דאין הטל״ם מקלה מדעתו בלוס (ר״ן) וכיון שהוא מוכן לאיש מ״ מוכן לכל (כל בו) ועסס״ ס״ה עסי תל״ה ס״ג וסי׳ תקי״ז והבע״ם אלא ע״ם

המעות אלא שנבנו אסור (כ״ר ר״ו) ועסי׳ ש״אס״ח וע״ב גמ׳ ופירש״י ותו: ו על דעת שישארו. אבל אם הניחם בכוונה בחול ולא היה דעתו שישארו שם בשבת ואח״כ שכחם שם מיקרי סוכה (בחי׳ מהרא״י סי׳ קל״ג) וכ״ע מה שדקדקה מפרש״י פ׳ מעל דלא נעשה בסים אא״כ הניח עליו דבר המוקצה בסביל שיתיבש עליו בטוב אבל אם מה שמניחין בדרך אקרקי כמו פרגילין לחבים בתיבה חבים אלו על אלו מפני שאין לוריות לפנות לכל חפץ מקום בשולי התיבה כה״ב לא תשיב מניח אלא שוכח נרתה דאין ראיה מפרש״י לאחיר אלא בשבת עליו בבר ובע״ם שבחו אבל במניח בע״ם אפילו באקרקי הוחיל ויודע שהמוקצה יהא נח על החפץ בשבת גם החפץ נעשה מוקצה עכ״ל. ו״כ פסוט כדברי הסוחל דהא מטלטלין בטנא אגב קטמא אף ע״ג שיש על האפר שברי עצים כמ״ש הרמב״ם אפר״ם אף על פי שהעמה מוכרת עליה ומיירי במניח בכוונה דאי בשוכח אפי׳ הטיחה לבדה מרי לא אחרי מחיצתו כ״מ בר״מ ס״ב ורש״ל ובחשו הרא״ש ואפי׳ הכי לא אחרי דטהורה נעשה בסים לטהרה והמחבר כתב נמי אבן ע״פ הבית דלוקח מחיצה ע״ד בסים אסור אבל בחיצה בחקרתי בחש״ל לכ״מ לא נעשה בסים ועיין כ״מ רס״ל וסימן ש״ס סכ״ז ע״ש. וכ״כ הב״ח סס״ו ע״ש בסס הרשב״ם דמוחר לטלטל סק מטלטלין שיש בו כיס מעות ע״ש. כתבו התוספות דף מ״ה דקיבה. סל תרנגולים כיון שעשויה לתרנגולים אם יסבו בוצת אפרוח אסור לטלטלה דאין זה בסוכה אלא כמניח על כתן וה״ה לכל כיוצא בזה: זו״ת דאפי׳ וכו׳ ומקום פסולת יש לסמוך על זה (ב״ח סימן רע״ז): ח אלא מדעתו. וכ״מ בתוספות דף ל״ז בתב הס״ג ונסתפק מ״ז סיבה שהניח כלי תחת הגר ונפל הגר לתוכו ואחר כך נפל לאחר. אם מטלטל עכו״ם הגר מהכלי אם מותר לטלטל הכלי אחר כך אם לאו אם ראובן לקח כלי אל שמעון ושמו תחת הגר ונפל הגר לתוכו אם יוכל לאסור כלי אל שמעון לבטלו מהיבטו או לאו ואם שמעון הניח מעות על הגר אל ראובן כתב מ״ז דאלו כל מתיניה לאסור על ראובן (מסרי מהר״ם) עכ״ל במרדכי בפרק כירה וכ״ל דבמתיניתא מיירי בגון שהניח ראובן כלי שמעון תחת גר שמעון ואם כן מסתמא ניחא ליה אלא יפרוף הבית ולכן נסתפק בוו״ע. ובתוספות דף מ״ד מסתבר לאיסור בגון שעשה לדעת חבירו עיין סימן ש״ל סכ״ה ומ״ש סימן ש״ס סעיף ז׳:

ט יכול לטלטלם. היינו בסוכה:

שי

א חטין שורעין. וכ״ל לגר שכנה בסימן רע״ם דהסם כיון דאחקלאי לב״ה אחקלאי לכולא אומתא ובע״ח: ב ו״ח דאין הכנה. דאין הטל״ם מקלה מדעתו בלוס (ר״ן) וכיון שהוא מוכן לאיש מ״ מוכן לכל (כל בו) ועסס״ ס״ה עסי תל״ה ס״ג וסי׳ תקי״ז והבע״ם אלא ע״ם

המלאכה

פרי חדש

סימן קח

כ״ו דשלחו סתם סכנה וחן הכלה ונחמת סהכנרים נרחין הנך דבשת ס״ר יוסה ולל חן כיון דחסילת הסלחין קיבה יש לסמוך עליו ודם מי שהקשה על דין זה מה״ר הוכיחות סיים חפילת הסחר סתם יחוחרוכו בדבר סתין לו כחשר הוי כלו הסקה ולחל״ם כלחנו דהוי הנחן הסבקה הוינו בטניל סכנה חלחורע הוחה הוי׳ חלח סנילב הוחרם הא חלחור חחר מ״מחב ולחי דהוי הסבקה והרחל״ם כחב דהוי הסבק כיון שסם דבריס סחין חחוירין לוחו ולח בק הסבק קיוחינו בחיבים חלח בחחב חבחה חבחה בחחבחוחין חחל בחחילה הבריעים חילה דבסים חלחור חחר יחיס דהוי הסבקה

סימן קט

ס״א לקרושי״ם אר לקרים וכו׳

כ״כ הרבנו בסרק מי סחחו בסס ר״ו חלח ברע לחן ס״ר חקרים וחוניים ע״כ חחרבה בדיקם וכחוחבת מסכחת דלמרחין ל״ מי סחחו ובל״ע מוחסת חססק לח סקיק לגחר לקרום חו לחוכל לחינעיי׳ לבו מה לבסקיק ניחה סחו

בגדול מבורך:

שם. והיה אם יכול לחנ״ל לקרים וכו׳ חמ״ש סחחוספת ל״ל בחבו כן חיבו מחזור בכיבית ח״ל ליבי׳ דבחרת דוקח דיקח חם יכול לסחחיל ולגחי׳ חכל חם יכל לבגיב לחרים לח חיוסריב ליבם ליחח יבינו מ״ן לחרים ולח אוכל לבנו ועיין חיים מי׳ קיב

סעיף ו׳ בס״ד:

ס״ב הבח אכל לכחחיל לא חחיל וכו׳ בגרי חיחם סם כמין שיכול לבחחיל ולבחחר בר מלח יבינם ס״ק קבים חחחי בחחיבה לח יחחיל ובחבו בם סבח: חבן דיבח בחיל חם יכול לבחחיל בחבח בחבח חבח חבחבחבחבח בחבח חבח חבח ח

ע"ס: ג שלא יגע בו. לע"נ דמוקצה מותר בנגיעה וכת"ס סימן ש"ח סמ"ג סייגו בשהנגיעה היא לצורך דבר המותר אבל הכא הנגיעה היא לצורך דבר המוקצה (כ"י ח"ה) ועסי' שי"ח סי"ח: ד מעשה שיש עליה תיקון המעות בשבת לדעת ישראל (תו"ד פ"ד) עמ"ס סי' ש"ס ל' ועמ"ש סי' ש"ח סכ"ו חס מותר לנער המעות וחס שכח עליה מעות עסי' ש"ס ל': ה מיהו לצורך וכו'. כ"כ כ"י לדעת הרא"ש ולע"ד דהא הרא"ש כתב דדמי לסוכי זרי ומזורי דסיון דקפיד עליה מייחד להו מקום וא"כ אפילו לצורך גופו אסור וכת"ס סי' ש"ח ס"ח וכ"מ בהג"מ שכתב דדמי לגרוגרות ומוקו' ע"ש וכ"כ הא"ר וכ"כ התו' דף ל"ו ע"ח וא"ש בהג"א היינו דעת אחרת וכ"ע מודו בזה אם יחלה ל"ל כלי שמלאכתו לאיסור וכת"ס סימן ש"ח ס"ג דאסור כי אם לצורך גופו ומקומו לכן כ"ל להחמיר: ו דהכים בטל אגלו. וקשה דבגלא"ה מרי לגבשודהא לצורך גופו מרי כתב"ל דהכים בטל אגלו וא"כ עכ"פ מרי לחיות דבר בחוכו ולישול ממנו דלצורך מקומו מות ואפי' לפי מס"ל דבשם הרא"ש שכא מרי דהא חזינן דלא קפיד עליו: ז הואיל ואין וכו'. כלומר דהכים איכה תפורה לארכה בבגד אלא פיה לבד תפור והיא טולה תליה (כ"י) מסת"ד אם הוא תפור כולו בבגד אחרינן דכל הבגד נעשה בסים וקשה דהא שיירי בשבת וא"כ אפילו הוא על עיקר הבגד לא נעשה בסים ו"ל דמ"מ היה מרי לנער המעות כמ"ש סי' ש"ס ל"ד אבל כיון דאינו מונח על עיקר הבגד א"ל לנער אבל הרמב"ם כתב בתש' כלי נבי מוכני ו"ל כיון דאינה נשמעת א"כ אינו אלא הוא לסלק המעות אא"כ יטלטל הבגד עם המעות ולכן מות לנער עכ"ל וכיון שדין זה דכים לקוח מהרא"ש דמוכני א"כ ל"ל אם אפשר לנער צריך לנער: והרי יודע דגבי מוכני כתבו התו' דף מ"ד דאפילו הכיח עליה מעות בכוונה מותר לטלטל הבגד כיון שאין המעות על עיקר הכלי וא"כ הכים תפור בבגד והא דנקט רמ"א שכח הייטו דלכתחילה אין להניחו בחוכו דחייסינן שמא יצא בו ועוד כ"ל דאם הניח בחוכו מעות מדעת אסור להבני ידו בו דעכ"פ הכים נעשה בסים ועוד אמרי' בגמרא דמוכני בזמן שהיא נשמעת הוי כלי בע"ש ואין נוטרין הבגד בזמן סים מעות על המוכני ומוכני הייטו דף שהבגד מונח עליו וכ"כ בהג"א וא"כ ה"ל כים מלא מעות קשור בבגד אסור לטלטל הבגד כיון דהכים הוא כלי בע"ש והכים בשם מעות בתיבה שתוך הבגד אסור לטלטל הבגד אא"כ יש בו דבר אחר כיון דעיקר איסורו מדברי הבגד ולא הכים אבל אם אינו דבר אחר אלא הבגד בטל ברוב ואע"ג דקמח בקמח מקרי לח בלח ובעי ס' כמ"ש סימן תכ"ג ס"ג מ"מ הכא כיון דעיקר איסורו מדברי הבגד סגי ברובא ודוקא שלא היה ניכר קודם שנתערב כמ"ש סימן ש"ח סס"ג: ט שמשון אסור לטלטלו אא"כ יש בו דבר אחר ובזמן שהוא בבגד אם אינו הבגד לדידה לא מקרי חשוב כ"ה בגמרא והיא תיפכא עסי' ש"ח: י דלא אפשר לנער מעשה דשבת עליה הייטו שברים קטנים קטנים אא"כ פתחון קטנים אא"כ לישול הפסר (כ"י) ולפי מ"ש סי' ש"ס ל"ג בשם התו' אא"ל לה: יא ועוד ואי איכא הפסד בנישול אא"כ לנער וכמ"ש סי' ש"ס ל"ג (ב"ח):

שיא א על ידיהם. כי' שמניחו אלו ומטלטלו ע"ו: ב שהפכנו ואם היה חי"ב מותר לטלטל אא"כ החטה דלא נעשה בסים (הרא"ש) ועסי' רע"ו ס"ט ואמאור כתב דאפילו היה מת ב"ה לא נעשה החטה בסים דאין החטה צריכה למת וכל עצמו א"ל להשיל אלא גבי קרקע כדתנן שומטין הכר מתחתיו: ג באותו רשות. זה כתב הרב"י מדכתב הרמב"ם ונפלה דליקה בחצר שיש בו מת מותר לאסור

המלאכה לצורך י"ע חוץ לאיסורו של מוקצה ה"מתים בהלי [illegible] הרב' שלא להחתים באותו אחומל מידי אחריכן שלא יתקלקל ולא [illegible] אוכל עמו דהוא נגר טבע בן חדש ע"כ אף ע"פ שמותר למלאכה לאחר מ"מ אחר נתר לצורך [illegible] אחר לאיסור שלטול של מ"ה [illegible] דאיתיה בספר יש"ש פס מ"ג [illegible] דמתוקן דבריו ולא נראה [illegible] דהחס גבי נחוצות ונעשקים [illegible] ראוי כלל היה סריחו [illegible] ראוי לאחר לאכילה [illegible] תמתים המותר אחיה [illegible] שהוא מכינו לחול בו ולא [illegible] אחר מ"מ אינו מוקלה [illegible] מיהו לשב עליו ואלו [illegible] בו דהוא מאוס והכא אינו [illegible] מחתת זה בשוקלו אח"כ [illegible] מאכלו אחר [illegible] מוקלה מחמת כים זה [illegible] שהרי ב"ה כיון שהוא לכך [illegible] ופת"ש כאן מאחר [illegible] כמו עלי ושפוד שהרב [illegible] לטלטלו אלא לצורך המתים [illegible] יבעיטו באותו חדר שהוא [illegible] וכ"כ בהאר"ל ועיין בדר [illegible] בי"ד סימן רס"ו: (ד) אבל [illegible] אינם ראוים [illegible] לאיסור ראוים בו: כתב [illegible] בגיגיה בע"ש ואינם ראוים [illegible] נעשו ראוים דמוקרים [illegible] (ה) ובלבד שלא יגע [illegible] ה' המגיד וכי אין מונח [illegible] במוקלה כל שאין מבטל [illegible] ואי' בתא"ה סימן ס"ז דטלטל [illegible] דהכחת הכלי עליה [illegible] לצורך דבר המוקלה ולכך [illegible] מתא"כ אם נתכוון לדבר [illegible] מוקלה אלא שעיי' מגע [illegible] מותר: (ו) שמונח עליו [illegible] פי' בהגיה בכוונה בע"ש [illegible] בשוכח אחרי לעולם ע"ש [illegible] לאת הכר שעליו המעות: [illegible] אפילו אי שדי ליה מהחתה [illegible] ודוקא אם צריך לאפר [illegible] צריך למקום החתחה כלל: [illegible] אבל אם היה האבן עליו [illegible] דהייטו מע"ש היה אסור [illegible] ונעשה כ"ה בסים לדבר [illegible] אלא אלא אלא אלא אלא אלא [illegible] היתר גם כן עליו אבל אם [illegible] הוא אלא אלא אלא אלא אלא [illegible] הוא אלא אלא אלא אלא אלא [illegible] הוא אלא אלא אלא אלא אלא

אלא זל"ל תמה על הס"ע בזה. ול"ל דהתי וכל זה באותו רשות ה"פ
אותו רשות צריך לחפש אחר ההיתר שזכר כבר ולא אתי לדיוקי
אחר אחר הסור: (ב) דטלטול מן הצד כו'. נראה דאסור לדחוף
מה דבר שהוא מוקצה ודחייה מת"ש בסי' תמ"ש: (ג) אבל
אם הבר מטלטל בחמה מטלטלו ד מחמת לצל באותו רשות על ידי כבר או
תינוק ואם אין לו כבר או תינוק לא ישלטלנו כלל אפי' להפכו ממטה
למטה (ב) ירשלטול מן הצד שמיה טלטול (ועי"ל בסי' זה סעיף ו' מלא
תקנתיה)

ב מת שהסריח בבית ונמצא מתבזה בין החיים והם מתבזים ממנו:
הגהות אומרים דאפילו לא הסריח עדיין אלא ה שקרוב להסריח:
(בית יוסף בשם טור ורש"ל) ו מותר להוציאו לכרמלית ואם היה
להם מקום לצאת בו ז אין מוציאין אותו אלא מניחים אותו במקומו
ויוצאים הם יש אומרים שלא התירו להוציאו לכרמלית ח אלא על ידי
כבר או תינוק יש מי שאומר שכל שמוציאו לכרמלית מושב להוציא
שלא בכבר ותינוק כדי למעט כהוצאה יש מי שמתיר להוציאו ט אף
לרשות הרבים י על ידי תינוק (נ) אבל יא לא על ידי כבר ותינוק
הרין אם הוא בבנין אחר כגון שהיה בספינה והיו העכו"ם יב מתאספים
שם וכן כל כיוצא בזה:

הגה והוא הדין דמותרים יג ליתר לעכו"ם לטלטלו כמו על ידי כבר ותינוק: (מרדכי וב"י בשם סבולי לקט) יד ואסור לטלטל מת על ידי כבר
ותינוק נגורך הכנים לו דבר אחר אבל עכו"ם יש מתירין (טור ב"י סי' שע"ב ותפו' מהרי"ל סי' ס"ה) וכן רגילין נוהגים לגורך מטה לו
מתונה:

ג יש מי שאומר שאם נתן על המת טו אחר מכלים שהוא לבוש
חשוב כנותן כבר או תינוק:

ד יש מי שאומר שלא הצריכו כבר או תינוק אלא למת ערום (ר)
אבל אם הוא יו בכסותו אין צריך כבר או תינוק:

ה יאם צריך למקום המת או לדבר שהמת מונע עליו מותר לטלטלו
מן הצד רבינו שהפכו ממטה למטה כיון דלצורך דבר המותר
הוא אלא התירו לטלטל ע"י כבר או תינוק (ה) אלא בשאר בלבר אבל
לא בשאר דברים האסורים לטלטל:

ו מת המוטל בחמה יאין לחם מקום לטלטלו או שלא רצו להזיזו
ממקומו (ו) באין כ' בני ארם ויושבין מב' צדדיו חם להם מלמטה
יז זה מביא מטתו ויושב עליה וזה מביא מטתו ויושב עליה חם להם
מלמעלה זה מביא מחצלת ופורס על גביו וזה מביא מחצלת ופורס על
גביו זה

זוקף

דאיסור טלטול לא התירו בלא כבר או תינוק: ט אף לר"ה: דהוי
מלאכה שאינ"ל ועסי' רע"ח: י יא לא ע"י תינוק: דוקא בשאות גדול קצת כמ"ש
סי' ש"ח סמ"ח: יא לא ע"י כבר: דמ"מ יתחייב על הכבר שאינו שפל
למת: יב מתאספים שם: והוא בזיון גדול עמ"ש ס"ח: יג לומר
לעכו"ם: דשבות דליכא ביה מעשה הוא ומה שהקשה ר"ב דה"ב ליאסרי
לומר לעכו"ם לקבור מת בשבת כבר האריך בזה הרמב"ן בס' תה"ד דף
כ"ו דשאני כרמלית דהכל יודעים שאינו בכלל מלאכות אבל לחלל עליו
שבת אפי' ע"י עכו"ם אסור מש"כ מת שלא יאמרו נתחלל עליו שבת
הלכך אפי' לאוליאו ע"י עכו"ם להניחו בקבר המעשה מתחמול אסור אע"ג
דהוי שבות דשבות ואין מהגיזו בכבוד בלל במקום איסורין הוא הכרמ"ן
אפי' על דבריהם עכ"ל וכ"כ התו' בב"ק דף פ"ח ובגיטין דף י"ח ועסי'
שכ"ה ה"כ מסתע דבר"ה אסור אפי' ע"י עכ"ם ואפי' לת"ד מלאכה
שאינ"ל פטור מ"מ עיקרא דאורייתא כמ"ש המור בסס ר"ח: יד ואסור
לטלטול: בחתת שהמרי"ל פסק דמותר לטלטל ע"י כבר או תינוק לצורך
החייס וכן המנהג עכ"ל: אלא שבהג"מ אוסר ע"י כבר או תינוק: וכ"ל
דטלטול מן הצד שרי לצורך כהנים כמ"ש ה"ה דלצורך מקומו שרי ומ"מ
אין הכהנים יכולים לבוף לקרוביהם שיוציאוהו אפילו בריבים הכהנים
ליכנס בב"ה דהוא חלוה כ"כ בתשו' מהרי"ל סימן ס"ט אם לא בנפל (ב"ח)
ועבי"ד סימן שע"ח ס"ד: והכא מיירי שאין הקרובים מקפידין ובזיון המת
ליכא דמה לי בבית זה מ"ל בבית אחר אבל הכהנים רוצים שיהיו בבית מיסם
וכ"מ במהרי"ל שם דבחול מותר להוציאו שיכנסו הכהנים בביתם אם אין
הקרובים מקפידין או במקום שהמנהג לשאת מיד למקום שמוטמרין אותו
יכול לכופן ומ"מ כ"ל דאסרים בהן חולה שאינו יכול לשאת זביתו כופין
הקרובים נהוליא המת מביתו בדי שלא יעבור על דאורייתא ומ"ש בס"ב
בי"ד סי' שע"ב דהוי דרבנן לא דק עיש"ס סי' מ"ג: טו אחד מכלים
וה"ה שאר כלים שמלאכתן לאיסור כן אי' בגמ' סוף טחל: יז בכסותו
אל"ל: והרב"י כתב ויש לדחות דהכסות בטל לגבי המת וכ"כ בס"ב ז"ל ה"
הקשה ע"ז דתוי' דוד אפחת דרגא מתוקיה ומת ומסתמא היה מלוכש
ל"ס בס יכול לומר הדרש (ושרין לקמן סנהד' מ') לקמן פטור עסי' ל"ד
לחנם שרק לי' שור ל"ל רבי ר"ש בס שור ו' ובתוס' בסס הרמב"ן ובתוס' גם' תורת התדש סנן נרגם מנכרי רמבם פכ"ו ש"ס בסס הגמן לקרוכין בע"ב דסמת לקרוכין סס מרבינו בס ב' בקת בסס רבינו מנחמן ל"ל בנינו יהוסף בגתיב ל"ח מ"ל בבת קמ"ב ובתב חכי' ש"ס מב מב פלגון קרבנים נשלק ל"ש

פרי חדש

סימן קי

שלמ"ש מסוגפת דלא חיי לתמרוני תינו ראתי ותנא לפי מ"ש בס מסעיקר בנכרי ל"ר מנות ומפלו יש סס בסנים תמרים ר"ח חת בסיס מלחי מלקיה שלמה עסה וכ' ראל לבנות אחן הנוי טרק תמיל"ריון סכום מוגבת מחוגר נחסלבו הבל הנה בברכת הניגנו ליה בחסמו רבנן לנולמה מחר לתמרוני מחבר' מחבר מחוגבת דלא מיירא יתמלל ל"ח מלוחת הכי עדיף מפי

והכי נקט כן:

ס"ב בפרק הנ"ל מ"ר הסמלנים מהו מוסיף מלחמה הבל בפ"ב קורין ק"ש ו"ל ומתמלנין תפיגה מכ"ח ובכרי' ההתנות חיגון ילם ומ"ר ר"ב בת רבי יוסף ובכרינן אי ר' יוסף מתי מיריות סוקלים אמי' בל מנס מתי הגה מרבי ומינרי ר"ב נלקח בתן בנוסין בסכרן בתן בנוסין בסמוחתן ומחנות הסומלים מכרי עמוד מלחמה הבל בע"ם סוקין ק"ש ומתמלנין ומו' כבלת בנוסין בסכרן ובכרי ובכרי"ם ומרי"ם הנרינה בן בריחת בחריחת דמוחיגן לסוגב ולא כיחר מתמלנין. דקחני בס בחינו מגין י"ח ובמלוקינות בגמרת ומתל"ב בחר יהר מברי"ם מנת ומתם מרי בכל יום ג' ס' ר"ח ח"ל מרי"ם ומרת"ם קיימי בסיש"מסה לס ל' לתמרי בסוגלים בסוגן בסכרן מתמלנין ילת. ומ"ש לוגב בס מרינות לדרכו ובס"ב ח"ת תירן בסמלי בסיגוניות קחת דמסכלי הם ר"ב מה רבי הוסמ הת. דקרליגן דחי רבי מעגב מחי מוריות סוקלים חמולה כל חנס מחי חיגם מרינת מולי מחי לי' ל מ"ם כתוב דבל מנס בחות בנוסלי חוגם ולחן. זה מחוגר ספון. נחמ"ל לן דסוגריות קחת. מלגת. ה. יגיריות בחרת. בעיקר הלין דלגמת חמלו לבריות הכהנים בריות. דקחני מעגן ילם בות ר' יהוסמ בות ת"ר בחיגרו בחיות בחרינן בריחת כמו עלי סוגוגן בסמוחתן הבל בס מלי' הבוגין בסכרן חמי' לי' ל"ב מחי מתמלנין חגגין ילם ובוגל מחתר דמרינן הם בסים ת מי ר"יהוסמ מחי מיריות סוקלים ובחת הן מרינת מוקי הרחמת. מחרינו מגין לנו לבריות חלבנו לחנוק

אסור דליכא הכא בזיון המת כשנגרף ומשום טעם דאי לא שרית ליה אתי לכבוי לא שרי הוא"ה וכ"ש לת"ד שמלאכה מת"ל לנוסה פטור עסי' ל"ד ואע"פ שבמרדכי משמע בדליקה התירו עפי הרב"י לא ס"ל כבי אחרים
ס"ב והוא מתבזה בין החיים וכו' ואם יש להם מקום ללאת וכו' דחוק מפני
כבוד החיים עיי"ל בהליה בב"י
ולהכי כתב ב"כ מת שהוטל בחמה
כו' באותו רשות כלל דלא
בע"ם ב"ב וברמב"ם משמע שדין
דליקה ואמה שוין ולא כמ"ש: ד
מחמה לגל באותו רשות: אבל
להוציאו לרשות אחר אסור דליכא
כבוד המת דיכול לעשות לו תקנה
כמ"ש ס"ו ולזה נתכוין רמ"א: ה
שקרוב להסריח: ודוק ע"י כבר או
תינוק אבל אי ליכא כבר או תינוק
אסור דהשתמרו יותר באיסור טלטול
מאיסור הוצאה וכמ"ש ס"ח סוסף
סוכה דף ל"ו ועסי' סי' כ' סס"ח:
ו מותר להוציאו: דנדול כבוד
המת הבריות שדוחה ל"ת דדברים כמ"ש
בסי' י"ג וסי' תרפ"ו ס"ב וכתב המ"מ
מפני כבוד החיים קא"ר וכדי
לסלק מהם ריחו התירו עכ"ל
בסס הרא"ש כלומר דלא התירו
הוצא בסבול כבוד המת דליכ"כ
בזיון בסה"ת מסריח עמ"ש ס"ח:
ז אין מוליאין: דליכא כבוד המת
וכבוד המת מי ליכא בזיון שמונח
במקום שאין רוחץ ועוד שכבר
הסריח ולדע' העור אם הוא קרוב
להסריח אפי' יש לסם מקום ללאת
מותר להוציאו מפני שלא יסריח:
ח אלא לעל ידי כבר: דהוא לה
דח"ל לחקוני שרי אבל עלעול
אפשר לחקוני בכבר מתקרים
ומיהו אם אין לו כבר או תינוק
שרי להרמב"ם ולהעור אסור
דאיסור טלטול לא התירו בלא כבר או תינוק: ט אף לר"ה: דהוי
מלאכה שאינ"ל ועסי' רע"ח: י יא לא ע"י תינוק: דוקא בשאות גדול קצת כמ"ש
סי' ש"ח סמ"ח: יא לא ע"י כבר: דמ"מ יתחייב על הכבר שאינו שפל
למת: יב מתאספים שם: והוא בזיון גדול עמ"ש ס"ח: יג לומר
לעכו"ם: דשבות דליכא ביה מעשה הוא ומה שהקשה ר"ב דה"ב ליאסרי
לומר לעכו"ם לקבור מת בשבת כבר האריך בזה הרמב"ן בס' תה"ד דף
כ"ו דשאני כרמלית דהכל יודעים שאינו בכלל מלאכות אבל לחלל עליו
שבת אפי' ע"י עכו"ם אסור מש"כ מת שלא יאמרו נתחלל עליו שבת
הלכך אפי' לאוליאו ע"י עכו"ם להניחו בקבר המעשה מתחמול אסור אע"ג
דהוי שבות דשבות ואין מהגיזו בכבוד בלל במקום איסורין הוא הכרמ"ן
אפי' על דבריהם עכ"ל וכ"כ התו' בב"ק דף פ"ח ובגיטין דף י"ח ועסי'
שכ"ה ה"כ מסתע דבר"ה אסור אפי' ע"י עכ"ם ואפי' לת"ד מלאכה
שאינ"ל פטור מ"מ עיקרא דאורייתא כמ"ש המור בסס ר"ח: יד ואסור
לטלטול: בחתת שהמרי"ל פסק דמותר לטלטל ע"י כבר או תינוק לצורך
החייס וכן המנהג עכ"ל: אלא שבהג"מ אוסר ע"י כבר או תינוק: וכ"ל
דטלטול מן הצד שרי לצורך כהנים כמ"ש ה"ה דלצורך מקומו שרי ומ"מ
אין הכהנים יכולים לבוף לקרוביהם שיוציאוהו אפילו בריבים הכהנים
ליכנס בב"ה דהוא חלוה כ"כ בתשו' מהרי"ל סימן ס"ט אם לא בנפל (ב"ח)
ועבי"ד סימן שע"ח ס"ד: והכא מיירי שאין הקרובים מקפידין ובזיון המת
ליכא דמה לי בבית זה מ"ל בבית אחר אבל הכהנים רוצים שיהיו בבית מיסם
וכ"מ במהרי"ל שם דבחול מותר להוציאו שיכנסו הכהנים בביתם אם אין
הקרובים מקפידין או במקום שהמנהג לשאת מיד למקום שמוטמרין אותו
יכול לכופן ומ"מ כ"ל דאסרים בהן חולה שאינו יכול לשאת זביתו כופין
הקרובים נהוליא המת מביתו בדי שלא יעבור על דאורייתא ומ"ש בס"ב
בי"ד סי' שע"ב דהוי דרבנן לא דק עיש"ס סי' מ"ג: טו אחד מכלים
וה"ה שאר כלים שמלאכתן לאיסור כן אי' בגמ' סוף טחל: יז בכסותו
אל"ל: והרב"י כתב ויש לדחות דהכסות בטל לגבי המת וכ"כ בס"ב ז"ל ה"
הקשה ע"ז דתוי' דוד אפחת דרגא מתוקיה ומת ומסתמא היה מלוכש
דעדיין הם בכסותו פי' חכריכין מבעל ליה אלא לא מבעל ליה עכ"ל ולא"כ לאלינן בתר
מוקי לה מבעל בגדי המת אלא דעתיד להפשטו ולהלבישו חכריכין: יז זה מביא מטתו: אבל לא יביאו מיד מחללת דא"כ יהא שייר שטוים לגורך
המת

בתר אסור

התחת ואסור לעשות אוהל עדאי לצורך החת אבל אסתא ניכר שעשו לצורך עצמן שהרי כשחס להם ממטה הביאו מטה: יח זוקף מטתו ומסירה אח"כ (ב"י) ואם הוא מתירה אצל יסריח המת ויצטרכו ללאת שרי לכרוס עליו מחלוקת בעלין שאינו עושה אהל דהוי לצורך החיים (תו' שירובין דף מ"ד): יט מותר לסוך. מותר לולף חומץ ע"ג כגרים שעל המת בכיל שלא יסריח אח"כ ויוכלו להתעסק בקבורתו דהא אין איסור בגניעת המוקצה וגם אין לגזור כאן משום שחיטה (ע"ג וס' כיסה ד"מ) עסי' של"ד סכ"ד: כ ולשמוט הכר. ל"ע על מה שנהגו האידנא להגביה המת מעל הכרים ע"י כסר אף במקום שאין לחוש שהסריח לכן נריך לחתו בידים רק לשמוט הכר מתחתיו אפי' בכבר אז תיקוק אסור לעולמו לרחצו אלא לחלוק אח"כ הרמ"ם מעיר ועוה"ה על שמאים בעוירותיו (הר"ן נכ"ב ח"ל ח"ל ג"ד כ"ה): כא ומקלת רגש עליו מעולין. אבל אם אין מגולין אסור לתחוב בהן כוש כמו בס"ע דמרחה כעושה גומא (מ"מ) אבל דף כ' בחוש מסמע דאחד גירסא דגם כאן שרי לתחוב וכ"ה ביחוש בהדיא ספ"ק דכלאים דמותר לתחוב בעפ"ו ול"ע על המ"מ דפסק דלא כירו. וע"ש בד"ס. וכתב הרמב"ם פכ"ו עמודים של אורג אסור לעולמו שמא יתקן הגומות שלהן בגמרא דף קי"ג פריך גומות ממילא הוין כמו בגמן ומשני בסדה לא אתי לאשוי גומות ע"כ וא"כ בבית אסור לישול הגמן מהארץ דאתי לאשוי גומות: כב לא נחכוין לזריעה. נע"ג דהא בסי' ש"ס כ"ב כתב דחטין שזרען בקרקע שרי ובאמת דברי האו' דף ג' לא קאי אלא אמעבר ובזביעת ובלאים דאם נחייב בזריעה נחייב בכולן אבל בפי שבת אפ' לכולן זמן אלא הבריטו בל"ל ברור ע"ש: כג דאין בחוכלין מסיס. פלומר דלא היתה כוונתו שיהא האוכל מסמא לעפר אלדב' העפר מסמא לאוכל וכמ"ש רש' רע"ב ובאמת אין חילוק בין אוכלים לכלים וכ"מ בכל בו ול"מ בעירובין דף ע"ז ע"ש ועוד' סע"ב ס' וסי' רל"ג סס"ל מ"ש: כד הלכך קש. ל"ע דלפי מ"ש ס"ה בסעיף עלטולו אינו בסבול דבר המוקלה שרי אם כן ה"ג שרי כמ"ש ב"י בסס הר"ן. וצריך לומר דבין דצריך לקש לסבוב עליו אם כן הוי כעושה לצורך המוקלה. ובאמת ברא"ש מסמ' דאם כוונתו לעלטל דבר המוקל אפי' צריך למקומו אסור ולא שרי אלא בשאין מבוין כלל לעלטל המוקלה כמו בגמן: כה מעמנעו בגופו. כדי לסבוב עליו: שיב א מקום מיוחד. אם יסתיירו לו בהם ערבית יקנה בהם שחרית (רש"י ור"ן) ול"ל דה"פ אם נכנס תחיל למקום אח"כ אף שיסתיירו יכול לקנח בהם ערבית ואף שאחרים נכנסים נ"כ לסס ויש לחוש שיעלוהו לקנח מ"מ שרי להכנים אלא היה דלא הוי עלטול אלא לצורך דמה לי הוא או אחר וכ"מ ר"ם סי"ט בהגה ול"ל לס"ס אל"ג דהכא חד טירחא הוא וגם אפשר שלצורך לו הוא ולהכי שרי ומ"ש ואם אין לו מקום קבוע הייטו שהולך פעם למקום זה ופעם למקום אחר וא"כ אם ילך אח כ' למקום אחר נמצא שעלעל אחלה אלא לצורך ולכן מכניסו כמלא בוכנא וכו' להכי דקדק וכתב ואם אין מקום קבוע וכו' וא"כ בסקי הרא"ש וכ"מ בתו' סוף ד"ה מהו להעלותן ע"ש. ובסוכה דף ל"ז. ואם יש לו ב"ה סמוך לביתו שאין בוש אדם אחר נכנס לשם אסור להכני בשבת אבנים דה"ל להזמינם מאתמול (הג"א והג"מ פכ"ז) וכ"כ התו' כ"ל דלא כב"ח ע"ש: ב ואם ניכר באבן. כתב בס"ג וקשה מ"ש מחריות דאם יש בד עליהם מבע"י שרי אע"פי שאין ניכר בהם כמ"ש סי' ש"מ ס"ד ואפס"ל תו' דאבן גדולה אינה עומד לקיבוח ואחר אבנים מקורחלות אותן שקינח בהם מבעוד יום מ"ל שיהא ניכר בהן הרושם ראשונו ניכר דאז מותר לעלעל האבנים הסמוכים לו דהוא מעיד על האחרים שאף הם הוכנו לכך ודוקא בשלא יחדן בפי' לכך אבל יחדן מותר כמו המיחד אבן לפלוע בו

אנוחים

בחיסור דרבנן עכ"ל. נחכוין לחם שיהיו אבל הסרחקה מעשים ס ליטלו בשבת דהוא כשופה מותר עלעולו מן הבד אבל לא בחיות ס השבת דאפי' ניעור אסור אלא אח"כ הביא ב"י בשם התו' ע"ג נתלי דלא פעם הסרחה ס וכמ"ש בשיעוך ס"מ ועל"ש ועלעולו בגוטר. פי' ולא ס (מ) דסתתו לסקיר. במקום שאין מסיקין בקו לנעלעו אפילו בעד דסס לחתכל בהתה וכן בשבת בפירות הטעונים בחבון הייטו בחוקה בגירור לסרחה ס"ז בו אבל לא בטילה ומותרין בו פירות סנולים ולא השרש וגם לכך ובלאי נגיעפר מבוים מלא קופתו עפר ועוש בו כ"ל כדלעיל: (י) פירות הסרחים בגמרא קש עוד ותרחה בבלים. הוספ' ל"ש בל כתבו מיירי שהיתה עת אבל אם הניחה שם לכל הבים בשם לדבר אחר. בלבד אבן שע"ם בחבית וחבר וכ"כ הרא"ש בתשובה הסר"ח"ל אפי' בחיות ס"ס החרדים בשם אלא לעורך ולסלקה עכ"ל. ואפשר שהיא ג"כ לפנה שמחבה בהם בעשית הפנה בשל' לתבן אחת בשל בתבן ולסלקה ואפשר שדעת הפוסקים לא חילקו בזה. בין שהה ותע"ג דאפשר שבשם סחלקו נבי אבן על פי הבים ומסיק לין דמוקל' דנבן לד לומר שהפוסקים ס"ס

להכי מקטי' עכ"ל. ולא הבנתי זה דא"כ נפל כל דין בשם לאשר דבכ"מ נתה כן דגם נבי אבן שע"פ הבחבית בימת הבם בחבית לא הניחו אלא עד שיעורך לסלקו. ותו דלעיל סי' ש"ש כתב ב"י בשם כתבי מהרח"י בחשי' אם מניח בדרך אחרי כדרך לשום בתיבה חפצים אלו על אלו אלו הוה בשם כיון שיודע שהיה החפץ בשבת כמ"ש שם בפוסקים סי' קל"ג ולפי הנ"ל דלא סמ כן אלא בחרדים ע"ג בחלים דשם הכרח שיקחנה אחר שלא תתקלקל אם תשאר עוד בודאי הה אין שייך בשאר הוקרו. ומה שפתב רמ"א בשמוש דאין בחוכלין מסוס בשם לדבר אסור ואם כל בו הוא טעם גם לשעיף זה כפי' אבל לא נתיבר לי מגלן לחתוך והלא אתו' כתבו בפי' דיש בשם בחוכלין ועל' מי בשמוש לשחרר ול"ל לדודאי כל הפוסקים ס"ל הכי דדוקא בדעתו ליעלם בשב הטומן פירות כדי שיתרכבו הוא נתכון מישל מהם מה שלעולך ראוי לאכילה. ועכ"ל הגריבו הפוסקים להזכיר זה שישל מהם דשתמת בן הוא גם דברי רמ"א מתפרשים כן בס"ם בשמוש ולפשל שם להיות שם בל השבת דהייטו כ"ז שירה לאכול מהם ושה שם פעם אחר וכזה אמר שפיר דבחוכלין אין בשם דודאי נתכון לאכ"ז שירלה דשתמייהו בקאי להכי אבל מי שגומר בדעתו בעודו מהם בשבת זה ולדעת זה טומנם דוקא בדאתה אחר נעלעול ובדברי התו' דהוי כמניח אבן ע"פ החבית בגלל"ל. ונלחבו בלן הרא"ש בדעת בעל התרומות דסי' ס"ע דלא תשיב מניח בשחוכב בשבת והוא ג"כ דעת ר"ת בתו' וכ"כ בשב הסמ"ג. ובדר לסמוך עליהם במקום הצורך לעלעל לבל הפחות. דרך מלעל המוקרה שהדליקו בה בשבת בשם צורך למקומו ואין שם עכ"ל: יכול לתחוב בהם סכו' אבל לעיל בס"ח נבי לגון לא הוחרו בכם דהתם שגומת מכוסה אם תוחב בהם כוס מיחזי כעושה גומת אבל

וקש אין בהן שייכות גומת כ"כ ה' מחניך:

שיב (א) מקום מיוחד. הטעם שאם יסתיירו לו ערבית בהם שחרית: (ב) מלא היד. בעור כתוב מ ואפשר שהיה לו הני' בגמרא כן: בשרים

(ז) להיות שם כל השבת. כ"ל בשם התו' לא כ"כ אלא דוקא בשבת ליטלו בשבת דהוא כשופה מותר עלעולו מן הבד אבל לא בחיות ביום השבת דאפי' ניעור אסור אלא אח"כ הביא ב"י בשם התו' הסרחה ע"ג נתלי דלא פעם הסרחה ס וכמ"ש בשיעוך ס"מ ועל"ש ועלעולו בגוטר. פי' ולא ס (מ) דסתתו לסקיר. במקום שאין מסיקין בקו לנעלעו אפילו בעד דסס לחתכל בהתה וכן בשבת בפירות הטעונים בחבון הייטו בחוקה בגירור לסרחה ס"ז בו אבל לא בטילה ומותרין בו פירות סנולים ולא השרש וגם לכך ובלאי נגיעפר מבוים מלא קופתו עפר ועוש בו כ"ל כדלעיל: (י) פירות הסרחים בגמרא קש עוד ותרחה בבלים. הוספ' ל"ש בל כתבו מיירי שהיתה עת אבל אם הניחה שם לכל הבים בשם לדבר אחר. בלבד אבן שע"ם בחבית וחבר וכ"כ הרא"ש בתשובה הסר"ח"ל אפי' בחיות ס"ס החרדים בשם אלא לעורך ולסלקה עכ"ל. ואפשר שהיא ג"כ לפנה שמחבה בהם בעשית הפנה בשל' לתבן אחת בשל בתבן ולסלקה ואפשר שדעת הפוסקים לא חילקו בזה. בין שהה ותע"ג דאפשר שבשם סחלקו נבי אבן על פי הבים ומסיק לין דמוקל' דנבן לד לומר שהפוסקים ס"ס

שיב הנצרך לנקביו במה מקנח בשבת׳ ובו׳ סעיפים:

א [1]בשום כבוד הבריות התירו לטלטל אבנים לקנח [2]ואפי׳ להעלותם לגג עמו דחוי טירחא יתירא מותר [3]יום ש׳ שלו׳ א (א) מקום מיוחד לבית הכסא יכול להכניס עמו אבנים לקנח (ב) מלא חיר ואם אין לו מקום קבוע מכניס עמו כשיעור בוכנא קטנה ב [4]ואם ניכר באבן שקנחו בו מותר להכניסו אפילו הוא גדול הרבה או אפילו הם חרבה מלא היד כותר ליטול כולן רבינו שקנחו בחן חכינו לכך:

הגה

---

[1] בשום כבוד הבריות. ר"ל בשום כבוד הבריות אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אבל אם הוא מקום מיוחד לבית הכסא יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות. [2] ואפי׳ להעלותם לגג עמו. ר"ל אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות. [3] יום ש׳ שלו׳. ר"ל אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות. [4] ואם ניכר באבן שקנחו בו. ר"ל אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות.

יח זוקף מטתו ונשמט והולך לו וזה זוקף מטתו ונשמט והולך לו ונמצאת מחיצה עשויה מאליה שהרי מחצלת זה ומחצלת זה נכיהן סמוכות זו לזו ושני קצותיהן על הקרקע משני צידי המת:

ז יט [1]מותר לסוך (ולחדיחו) כ ולשמוט הכר מתחתיו כדי שלא יסריח ובלבד שלא יזוז בו שום אבר ואם היה פיו נפתח והולך קושר את הלחי בענין שלא יוסיף להפתח אבל לא כדי שיסגר מה שנפתח או קצצו שאם כן היה מזיז אבר ומטעם זה אין מעצימין עיניו של מת בשבת:

[1] לסלסול מן הצד לצורך דבר המותר מותר תלוך [2] בגנין ששמן בארץ

כא ומקצת עליו מגולים [3] ולא השרש וגם כב לא נתכוון לזריעה גוטלו [4] אף על פי שבטלו תמיד עפר ממקומו [5] ואף ע"פ שהוסיף מחסת לחות הקרקע מותר: הגה ואפילו הניחו שם מבע"י (ז) להיות שם כל השבת כג דאין בחוכלין משום בסים לדבר האסור: (כלבו) (ח) [6]ומלסלול בגופו אפי' לצורך דבר האסור מותר כד הילך [7]קש שעל המטה (ט) רסתמו מוקצה להסקה כה מנענעו בגופו ואם חניח עליו אסור אח"כ קצן מע"ש (שם נכ"ב) [8]וקלת רגש עליו מגולין אבל אם אין מגולין אסור לתחוב בהן כוש כמו בס"ע דמרחה כעושה גומא (מ"מ) אבל דף כ' בחוש מסמע דאחד גירסא דגם כאן שרי לתחוב וכ"ה ביחוש בהדיא ספ"ק דכלאים דמותר לתחוב בעפ"ו ול"ע על המ"מ דפסק דלא כירו. וע"ש בד"ס. וכתב הרמב"ם פכ"ו עמודים של אורג אסור לעולמו שמא יתקן הגומות שלהן בגמרא דף קי"ג פריך גומות ממילא הוין כמו בגמן ומשני בסדה לא אתי לאשוי גומות ע"כ וא"כ בבית אסור לישול הגמן מהארץ דאתי לאשוי גומות: כב לא נחכוין לזריעה. נע"ג דהא בסי' ש"ס כ"ב כתב דחטין שזרען בקרקע שרי ובאמת דברי האו' דף ג' לא קאי אלא אמעבר ובזביעת ובלאים דאם נחייב בזריעה נחייב בכולן אבל בפי שבת אפ' לכולן זמן אלא הבריטו בל"ל ברור ע"ש: כג דאין בחוכלין משום בסים. פלומר דלא היתה כוונתו שיהא האוכל מסמא לעפר אלדב' העפר מסמא לאוכל וכמ"ש רש' רע"ב ובאמת אין חילוק בין אוכלים לכלים וכ"מ בכל בו ול"מ בעירובין דף ע"ז ע"ש ועוד' סע"ב ס' וסי' רל"ג סס"ל מ"ש: כד הלכך קש. ל"ע דלפי מ"ש ס"ה בסעיף עלטולו אינו בסבול דבר המוקלה שרי אם כן ה"ג שרי כמ"ש ב"י בסס הר"ן. וצריך לומר דבין דצריך לקש לסבוב עליו אם כן הוי כעושה לצורך המוקלה. ובאמת ברא"ש מסמ' דאם כוונתו לעלעל דבר המוקל אפי' צריך למקומו אסור ולא שרי אלא בשאין מבוין כלל לעלעל המוקלה כמו בגמן: כה מעמנעו בגופו. כדי לסבוב עליו: שיב א מקום מיוחד. אם יסתיירו לו בהם ערבית יקנה בהם שחרית (רש"י ור"ן) ול"ל דה"פ אם נכנס תחיל למקום אח"כ אף שיסתיירו יכול לקנח בהם ערבית ואף שאחרים נכנסים נ"כ לסס ויש לחוש שיעלוהו לקנח מ"מ שרי להכנים אלא היה דלא הוי עלעול אלא לצורך דמה לי הוא או אחר וכ"מ ר"ם סי"ט בהגה ול"ל לס"ס אל"ג דהכא חד טירחא הוא וגם אפשר שלצורך לו הוא ולהכי שרי ומ"ש ואם אין לו מקום קבוע הייטו שהולך פעם למקום זה ופעם למקום אחר וא"כ אם ילך אח כ' למקום אחר נמצא שעלעל אחלה אלא לצורך ולכן מכניסו כמלא בוכנא וכו' להכי דקדק וכתב ואם אין מקום קבוע וכו' וא"כ בסקי הרא"ש וכ"מ בתו' סוף ד"ה מהו להעלותן ע"ש. ובסוכה דף ל"ז. ואם יש לו ב"ה סמוך לביתו שאין בוש אדם אחר נכנס לשם אסור להכני בשבת אבנים דה"ל להזמינם מאתמול (הג"א והג"מ פכ"ז) וכ"כ התו' כ"ל דלא כב"ח ע"ש: ב ואם ניכר באבן. כתב בס"ג וקשה מ"ש מחריות דאם יש בד עליהם מבע"י שרי אע"פי שאין ניכר בהם כמ"ש סי' ש"מ ס"ד ואפס"ל תו' דאבן גדולה אינה עומד לקיבוח ואחר אבנים מקורחלות אותן שקינח בהם מבעוד יום מ"ל שיהא ניכר בהן הרושם ראשונו ניכר דאז מותר לעלעל האבנים הסמוכים לו דהוא מעיד על האחרים שאף הם הוכנו לכך ודוקא בשלא יחדן בפי' לכך אבל יחדן מותר כמו המיחד אבן לפלוע בו

אנוחים

---

[1] לסלסול מן הצד לצורך דבר המותר מותר תלוך. [2] בגנין ששמן בארץ. [3] ולא השרש וגם. [4] אף על פי שבטלו תמיד עפר ממקומו. [5] ואף ע"פ שהוסיף מחסת לחות הקרקע מותר. [6] ומלסלול בגופו אפי' לצורך דבר האסור מותר. [7] קש שעל המטה. [8] וקלת רגש עליו מגולין.

---

[1] בשום כבוד הבריות. ר"ל בשום כבוד הבריות אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות. [2] ואפי׳ להעלותם לגג עמו. ר"ל אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות. [3] יום ש׳ שלו׳. ר"ל אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות. [4] ואם ניכר באבן שקנחו בו. ר"ל אם אינו מקום מיוחד לבית הכסא אינו יכול לטלטל אבנים לקנח אפילו אינו בשום כבוד הבריות.

פרי חדש

סימן קי

לחתוך על הסס ולומר לנתו מרכת מיח ונע"ד ירחה דס"ל לרי"ף ורמ"ם דנכתי לקיימ"ן בשיטות בתר' דסכיה בריאתה דקתני מיין ולח מירוי בפועבי' פעוסין בסכרן מיסו בסיח בריאתה דמייתיהן לסרי חת דקתני פחס ומחפלגין מסחב ודחי דסייגו ילח ולח מבין ילח וכרמוכה בסיחה דבריאתה וסייגיהה היח לעיגה לעלוגי כין עוסין בסכרן לעוסין ובן בריאה מוכרי רס"י מסחב והחניח בריאתה ליב מיגוק כין עוסין בס"ן לעוסין בסעוהן בעפ"ו ול"ע הפסק הכיח ביייחיכן מלח לגמוך מחכה לחיכה מיל ק ומע"ב דסליגין מסכרי דכך בריאתה דמייתיהן ס"ל דחפיגו לפועבי' מעוסין בסכרן מחפלגין ילח ובין דחיכה סלוגה נקבי ברוחה בחחיר ע"ל בע"כ סמחפ"ה ולח קבית מיב מחי דחיקה בס"ם לחוקחי בריאתה בחיכה בפועבי' לעוסין בסעוהן לוקה לחפי' בפועבי' הפוסין בסכרן ובע"ל בבריאת בחמפ"ה מחפלגין ר"ח לא חיקבי ולחי בריאתה מ"ר בפועבי' סעוסין בסכ"ן חם כן היכי קחני קורין ק"ם דחיכה לפני ולחריב בבריאתה בבריאתה בבריאתה לפני ולח מייב לח קחני וכמ"ם ס"חן ס"ב פעיף ח' פ"ם ותו לכי ביחה הסבריס בבריאתה קרוחת קחני בחלגין בחן וחכרכין לפנים ובבריאתה בבריאתה קחני מחין מרכין בחכרכין לפנים ובחכי בחכרן מס"ם לח קחי בריאתה קחייתה לפועבים בפוסין בפעוהן כי היכי דלח ביחפלגיגן בריאתו חכרכי בחח' דלית לן בכרח נחכי עוד ירחה לומר ולישבר לסן הפור מכחה יק דברי הרמב"ם ומה"ם החחבר ובחח מלין פחפר מחוכב פועבים בכעה בכרח ע"כ המעיגה הרמב"ם דין זה הבעיגה בזה הלחוד פרוך כוח דס"ל לרמ"ם לפסוק בהכחה בריאתה דקתני

אנוחים

(ג) בשדה ביר. פי' חריסה רחסומה ומומד לזריעה:

שינ. (א) אפילו אם קשור בחבל דק וכו'. משמע דאם אינו קשור כלל לא מהני גלוסטרא וכ"מ לע"ד בגמרא דאמרינן בגיטל שלו ל"ע כו' היה לו גלוסטרא בקשור ותלוי כ"ע ל"ס כ"ס בחינו קשו' אבל אם אינו קשור אלא בחבל דק לא מהני גלוסטרא ואפילו אם הוא קשור בחבל דק לא מהני אלא אם כן אינו ראוי לינטל בו ואפילו אם הוא קשור בחבל דק אם אינו ראוי לינטל בו א

שיר דברים האסורים משום בנין וסתירה בשבת ובו י"ב סעיפים:

א אין בנין וסתירה בכלים, והני מילי שאינו בנין ממש, כגון חבית הגה א שלילה מחזקת ב ארבעים סאה: (ת"ה סימן ס"ה) שנשברה ודיבק שבריה ג בוצת יכול לשברה ליקח מה שבתוכה ובלבד

באר הגולה

ל סס קמ נתמנה וכסי' רש"י מ סס נגמרת ונגרמת נ סס כדמסרס לים רבה סמי' מדברי הרמ"ם סס כסס הרמב"ד ס סס בגגרת דלת תלמה ותיכת חרי לוסני בפירוסו ופסק פעור ב מרמס לסחייב ע חוספות סס ונפגר (פ סס מוחר לסלק חרבי החיצות נקמן סיון חקי"ם) ל סס קב בגרייחת ק מרחם נסתפק בזס ובמב ור סכס לחומרת ונתנב וס"ם בפ"ח סכן לדלס מדברי רמב"ם ר מכת מז ס סס ובמבמ"ג בגרייחת ק פור נגשתו ובכי יפוחס בכס רבי מרן בסרק ד פור בכס אר"ת חרמנבורג ובכל כו נסוף הגכות מכת ל מכת קנת מחשבת ד סס הב בדחפרס לם רב פונת ורחגם נפלים ד ל"י חדבר חרוחת מלכן קמ ס"ת ס סס בס"ם ל רמב"ם בפרק י מה"ם חסת ובבי מלגנת בחמנה מכת מז ד עירובין קד ה עירוס בחנכסות סס:

ס מכת קכב. ובמבמ ב הרמ"ם בעירובין קמה לדב ומחולל כה

ג מכת קמו בחבכס

פרי חדש

סימן קי

נחסרימנו לסלו חלילנו מחס מוכ ולחר כ בגדר ע"ל נים נחמה לחס לח הבכיר גם חתמה ובם לחס לח כחב דמנלי גם מסחמו בגרך של ברסה ענ"ל הכ"ל ל"ל ל דרעה ברמב"ם קנה דפכיה הסילה הגרך דעוייהבן בפרק המילה מסחר נמסיים גם נח"ל ס"ת הנ"ל בחקו' סכנה בכולה בגייה. ובחס בהכי לחלה ומסבר דבוד חס"לה קנרם המוכרת בחמנס לנעם ר"ירמיה בסס רב חסנה אלגן לח ק"ל כמי חנה בלחרי דלחרר הכרם בחרבי שמרן ישראל מרלגן ומהה קלי הה דסחלינו לחיות מנלי ולגנה דרב חסנ"ל ברב סמת לרמבמ"ם מן מסלן ולכן הרב ז"ל בע"ל הפ' תפילה בסכנה דין ה"ל בחב מחם יכול לסמוך עומד מכיחלו מחחבר בלין עלעיל וכ"כ סס בע"מ ז"ל סדין זס הגיילו מנסכי"ברב סמת דקלחר לחוקמן לברידי ומנלי מהרמה מנה וכו' ודלא כסחר מרסי' ספל דחפיל"הדין המוזב"כמ' המיל"ל הסחר לחוד ומלק בחחר סס לחול וכפי זה כי לחרינן לחיות מנלי קלי לחסיל"ל הדרך ולכלה הרחב"ם הכל לחד ומזקיקו לחרב ל"ל לפרס כן הלי כפי' החברסי' החמוכ"הדרך הרינו מלה מחקלה מכנה

פרי חדש

סימן קי

נחסרימנו לסלו חלילנו מחס מוכ ולחר כ בגדר ע"ל נים נחמה לחס לח הבכיר גם חתמה ובם לחס לח כחב דמנלי גם מסחמו בגרך של ברסה ענ"ל הכ"ל ל"ל ל דרעה ברמב"ם קנה דפכיה הסילה הגרך דעוייהבן בפרק המילה מסחר נמסיים גם נח"ל ס"ת הנ"ל בחקו' סכנה בכולה בגייה. ובחס בהכי לחלה ומסבר דבוד חס"לה קנרם המוכרת בחמנס לנעם ר"ירמיה בסס רב חסנה אלגן לח ק"ל כמי חנה בלחרי דלחרר הכרם בחרבי שמרן ישראל מרלגן ומהה קלי הה דסחלינו לחיות מנלי ולגנה דרב חסנ"ל ברב סמת לרמבמ"ם מן מסלן ולכן הרב ז"ל בע"ל הפ' תפילה בסכנה דין ה"ל בחב מחם יכול לסמוך עומד מכיחלו מחחבר בלין עלעיל וכ"כ סס בע"מ ז"ל סדין זס הגיילו מנסכי"ברב סמת דקלחר לחוקמן לברידי ומנלי מהרמה מנה וכו' ודלא כסחר מרסי' ספל דחפיל"הדין המוזב"כמ' המיל"ל הסחר לחוד ומלק בחחר סס לחול וכפי זה כי לחרינן לחיות מנלי קלי לחסיל"ל הדרך ולכלה הרחב"ם הכל לחד ומזקיקו לחרב ל"ל לפרס כן הלי כפי' החברסי' החמוכ"הדרך הרינו מלה מחקלה מכנה

ס"ם קמ נתמנה וכסי' רש"י מ"ם נגמרת ונגרמת נ"ם כדמסרס לים רבה סמי' מדברי הרמ"ם ס"ם כסס הרמב"ד ס"ם בגגרת דלת תלמה ותיכת חרי לוסני בפירוסו ופסק פעור ב"מ מרמס לסחייב ע"ח חוספות סס ונפגר (פ"ם מוחר לסלק חרבי החיצות נקמן סיון חקי"ם) ל"ם קב בגרייחת ק"ח מרחם נסתפק בזס ובמב ור סכס לחומרת ונתנב וס"ם בפ"ח סכן לדלס מדברי רמב"ם ר"מ מכת מז ס"ם ובמבמ"ג בגרייחת ק"ח פור נגשתו ובכי יפוחס בכס רבי מרן בסרק ד"ל פור בכס אר"ת חרמנבורג ובכל כו נסוף הגכות מכת ל"ל מכת קנת מחשבת ד"ם הב בדחפרס לם רב פונת ורחגם נפלים ד"ל חדבר חרוחת מלכן קמ"ת ס"ם בס"ם ל רמב"ם בפרק י"מ ה"ם חסת ובבי מלגנת בחמנה מכת מז ד"ל עירובין קד ה"ל עירוס בחנכסות סס:

ס"ת מכת קכב. ובמבמ"ג ב הרמ"ם בעירובין קמה לדב ומחולל כה

ג"ל מכת קמו בחבכס

ל"ל סס קמ נתמנה וכסי' רש"י מ"ם נגמרת ונגרמת נ"ם כדמסרס לים רבה סמי' מדברי הרמ"ם ס"ם כסס הרמב"ד ס"ם בגגרת דלת תלמה ותיכת חרי לוסני בפירוסו ופסק פעור ב"מ מרמס לסחייב ע"ח חוספות סס ונפגר (פ"ם מוחר לסלק חרבי החיצות נקמן סיון חקי"ם) ל"ם קב בגרייחת ק"ח מרחם נסתפק בזס ובמב ור סכס לחומרת ונתנב וס"ם בפ"ח סכן לדלס מדברי רמב"ם ר"מ מכת מז ס"ם ובמבמ"ג בגרייחת ק"ח פור נגשתו ובכי יפוחס בכס רבי מרן בסרק ד"ל פור בכס אר"ת חרמנבורג ובכל כו נסוף הגכות מכת ל"ל מכת קנת מחשבת ד"ם הב בדחפרס לם רב פונת ורחגם נפלים ד"ל חדבר חרוחת מלכן קמ"ת ס"ם בס"ם ל רמב"ם בפרק י"מ ה"ם חסת ובבי מלגנת בחמנה מכת מז ד"ל עירובין קד ה"ל עירוס בחנכסות סס:

ס"ת מכת קכב. ובמבמ"ג ב הרמ"ם בעירובין קמה לדב ומחולל כה

ג"ל מכת קמו בחבכס

ן שהיה להם ציר. וביכר שהיה להם ציר כמש"ל: ז אין מעלין בהם והיה בפקק החלון והם היו עשוי לפתו שלא לעתי רחוקי הוי כאוהל קבע (כמ"ם ברת"ם סוף עירובין ע"ב) עמ"ס ס"ס סמ"ע ס"ל: ח הוחיל ואין ות"כ אם הוא במקום שעומד לפתיחה ולעבור לת"ש פב"י דקלי

ג רחבה שאחורי חבר"ים שאין נכנסים ויוצאים בה תדיר אם עשה רלת לפתחה או שתולה בה מחצל של קנים וכן פרצה שבדר בקוצי כעין רלת"אם יש להם "ציר (פי' ציר מקבין הדלת וקובעי כו כן חדלדי להכניסו בחדן לתוו לכתן ולכתן) או אפי' אין להם עתה ציר אלא שהי' להם ציר נועלי' בהם אפי' הם נגררים בארץ רק שקשר' ותלאם לגיזל בהם ולא חשיב כבונה שביב בהם שהוא רלת כיון ושהיה להם ציר: הגה וכ"ש אם יש להם ציר עדיין ובלבד שלא יחזיר הציר למקומו כדרך שיתבאר לקמן סי' תקי"ט (ב"י) אבל אם אין להם ציר ולא היה להם ציר ז אין נועלים בהם (נ) ח אלא אם כן היו גבוהים כן הארץ ט פתח העשוי לכניסה ויציאת תדיר נועלים בו אפי' לא היה לו ציר מעולם והו' גנרר: ד ע רלת העשוי סלות אחר או שאין לה אסקופ' התחתונה וכפותחין שומטין אותה ועוקרים אותה אין נועלים בה (ד) אפי' יש לה ציר: (ס)

הגה אבל דלת העשויה מקרסים פרנסה מרי לף עלגב שמומעים אותה כפותחה אם יש לה אסקופה וה"ב במקום שנועלים בקרסי הרגם ויש תקיקה למעלה ולמטה שמכניסים בהם הקרסים שדיבם כדלת ח הוחיל ואינן לוח למד בכל הדלת: (כ"ש)

ח ט שידה תיבה וסנדל שפתחיהן כן הצר ויש להם שני ציר' אחר למעל' וא' לסטה אם יצא התחתון כולו מסקומו אסור לחחזירו שמא יתקע אבל אם יצא מקצתו רוחקו עד שמחזירו למקומו כיון שהעליון נשאר במקומו בקל יכול להחזיר התחתון י אבל כש יצא העליון (ה) אסור אפילו לרוחקו ולהחזירו למקומו:

ו י מטה של פרקים (ו) אסור להחזירה ולהדקה ואם תקע יי חייב חטאת יא ואם היא יא (דרכה לחיות) רפויה מותר לכתחלה (ובלבד שלא יהדק) יב י וכוס של פרקים מותר לפרקו ולהחזירו בשבת יג ויש מי שאוסר יג (ז) שדין הכוס כדין הכסה:

הגה ואם דרכו להיות מהודק אף ע"ג דעכשיו רפוי אסור (מיימוני פכ"ט והגהו' מסילי וכל כו וכן נראה הכרעה)

ז י קורה שנשברה מותר לספר בארובות המטה יד שהם כלי לא כדי שתעלה דא"כ הוה ליה כונה לא כדי שלא תרד יותר ויהוא שיהיו רפוים שיכול לרפלם כשירצה (ח) אבל מטו אם מהרקם שם אסור:

ח (ט) ז כפסל שנשמט אחד מרגליו אסור לחחזירו למקומו ולהניח אותו צד השמוט על כפסל אחד יא מי שבחסיר לאסור (וע"ל סימן ש"ח)

ט יח יי התוקע עץ בעץ בין שתקע בעץ עצמו עד שנתאחר הרי זה תולדת בונה:

י יי חצר שנתקלקלה במימי נשמים יכול לזרות בה תכן יח ולא חשיב כמוסיף על הבנין ובלבד שישנה שלא יזרה לא בסל ולא בקיפה אלא בשולי הקופה יט שהפכנה ויביא תכן על שוליה דהיינו על ידי שינוי (י) אבל ביד אסור:

ב מ' סלה. הייטו אחה מל מ' ברוס נ' אמות עם הדפסות בלא שוכי הלבנים והרגלים וכ"פ הרמב"ם: נ בוצת יכול כו' דמחתת גריעות' לא חיים עליה ולוכא לאיחה שיכון לעשות כלי (חו' ורא"ש): בחב הרמב"ם פכ"ג הטעמה נקב שהוא עשוי להכני' ולהוציאו כגון נקב שבלול התרנגולים שהוא עשוי להכני' ולהוציאו

ד"ה הוא

ה"ה

ה"ה

ה"ה

מתקן מנח׳ בפ׳ תכית דף קח״ו אתרי כל פתח שאינו עשוי להכנים ולהוציא היכן פתח וכתבו הוא דגזרו חז״ל שלא יהא התרנגולים מזה משמע דהאי מתקן מנח׳ אינו איסור אלא בכלי של הרגולים דעביד לעיולא לאירא ולאחוקי הבלא פי׳ הסרתון ישראל ולהוציא הבלא בכלי מתקן מנח׳ אינו אסור אם לא להרחיבו ב׳ מסתע אם לא להרחיבו בפסיק ריסיה אלא דהיינו בכל הכלים אלא דלא מתקן מנח׳ אינו אסור אם לא להרחיבו ב׳ מסתע אם לא להרחיבו בפסיק ריסיה

פרי חדש

סימן קי"א

סימן קי"ב

סימן קי"ג

סי' שכ"ז אלא דרבנן גזרו ופר"ה ובכרמלית לא גזרו בשאינו מתכוין להוציאה לכיון שאינו מתכוון לא אתי להוציאה להדיא ע"ש ועמ"ש בסי' רע"ג דבתחילה לעבור ס"ס בפסק רישיה יש להתיר ודוק בדברי כי קצרתי: ר מגן אברהם: ואע"ג דאוכלו בסמה אין בהם תשוש תיקון כלי כמ"ש מוקלה (ל"ל יש כאן ט"ס ול"ל לא כ"ר לתשוש יש עוד מקרא מוקלה אלא שדיבוב הנשמה) ומ"ש ע"כ תולה הוא דאי ריש' להרחיב הנשמה דעושה נומא וא"ל בעבדה חיב מדאורייתא תשוש בין בהדיא פ"ק דבשבת נבי דיר שבת (ל"ל שיסכלו פ"ש ובכלל דעושה נומא וא"ל לעבדה אינו חייב מדאורייתא תשוש בין מ"מ ע"כ תולה דאי הוה פסיק ריש' להרחיב הנשמה דאינו כל"ל להגיה דבהדיא אחרי בפ"ה דף ח' כן) ואי"ת לא אי' בפ"ה דבשבת

אין חילוק בין חבית לחבית לאיסור הן לאיסור הן לאיתר וכ"ש
ס"ל: (ו) ולקיבוב המגופה לחעלה מותר. משמע דבנוף הפכי
לחמבה ולהיני יודע למה כיון דחין דרך לעשו פתח לחעל כבגיל
אמר מה בין חבית לחגופה וכבוד כתב מותר להתיז כו' אבל

ובאי לפתח מכוין (ו) ליקיבוב המגופה ח לחעלה מותר דלאו לפתח
מכוין שאין דרך לעשות פתח לחעלה אלא נוטל כל המגופה:
ז חותמות שבכלים כגון שרה תיבה וסגרל שהכיסוי שלהם קשור
בהם בחבל ט יכול להתירו או לחתכו בסכין או להתיר קליעתו
ודווקא כגון קשירת חבל וכיוצא בו אבל פותחות של עץ ושל מתכת
אסור להפקיע ולשבר דבכלים נמי שייך בגין נמור וסתירה ומשעם זרה
(ז) אסור להסיר הצירים שקורים נונז"ש שאחורי התיבה אם נאבר
הפתח ז' (ח) ויש סתירים בגון ושברירה סותחרית של תיבות
סתיר ויש אוסר ויש להתיר יא ע"י עכו"ם:
ת יב חותלות (פי' מוגיכלים) של המרים וגרוגרות אם הכסויים
קשור בחבל סתיר וסותר שרשרות החבל ותותך אפי' בסכין ויאפי'
נופן של חותלות שכל זה כמו יג ששיבר אגוזים או שקרים ברי ליטול
האוכל שבהם:
ט יד מותר להפקיע ולחתוך קשרי השפור שקושרים בטלח או בעוף
הצלויים:
י חותמות שבקיקע בגון דרת של בור שקשור בו חבל יכול להתירו
דלאו קשר של קיימא הוא שהרי עומד להתיר (ט) אבל לא ספקיע
ותוחך משום סתירה ודווקא כשעשוי לקיים על מנת שלא להסירו בשב'
אבל אם אינו עשוי לקיים כלל מותר וספע"ז מותר להחיר רף שמשיטין
אותו לפני התנור ושורקין אותו בטים שאינו עשוי לקיום (וע"לסי' רכ"ט):
יא אסור ליתן שעוה אושמן עב בנקב החבית לסתמו מפני שהוא
שמרח (פי' הערוך סיכה מסיח עיתה מריחה שיעה עניין מ' הוא) כ"ו יד מות להפקיע ולחתוך דפסוק
תלוש אינו אסור אלא אם מתקנו למלה או לעשות כלי והיתר נמור
הוא לחתוך התלוש תוך מדבר שיש בו כלי בחתיכתו אבל מקלקל
בפסיקת תלוש מותר לגמרי (ל"ל) ואפילו למ"ל יש בגין בכלים ברי
שהרי אינו כלי שאינו קשור לחבר שבריס זה בזה ולא להיכלא שהוא
קשור הכיסוי בכלי (מרדכי פ"ב דביצה) ומשמע מזה דהני
חביות קטנות של מרקחת אסור להסיר החשוקים שהרי עשוים לחבר
שברי זה בזה ועס"ל וכתב ע"ס בפס כ"ג דיש להתיר על ידי
עכ"ום ובקשר חבלים אפי' ע"י ישראל מותר עכ"ל וכתב עוד שם אחר דכי
שהתקנו עניים לחתיכות גדולו לא הוי מלאכת אלא עובדת חול ושבקנו
לחתיכות קטנות הוי מותן וכ"מ בתוספ' ור"ן עפ' תק"ח: ברוספרא
פ"ט קורע מדס אחת הטור מע"פ חבי' על יין ושל מוריסו ובלבד שלא יתכוון
לעשות זיקוי ואין פותחין לפסין סתומות ורשב"ג מתיר ועפ"ד דבולה:
טו היין יוצאו דמיחזי כתקון (ב"י) ונראה דוקא בדבר שאין דרך
לסתום אבל מותר לסתום בגון כמו שהוא דרך לסתום בו (בדלה) ובבב"ח
ובמ"ת דס"ל דאפי' אין היין יוצא אסור לסתום הנקב פסס אסור לפתחו
וכ"כ הרמב"ם אבל בשעוה לא מיקרי סתימה כיון שאין נותנו תוך הנקב
ולהכי קאמר טעמא משום מיחזי: יז ת"ח מותר: כ"ג דאף דהתירא
דאין לנו ת"ח וכ"מ בספר שלט"ו מ"מ בדין זה שרי האיל והרשב"ם ס"ל
דהעמידה זו מותר לכל אדם ופשוט בשעוה דאם מרח חייב חטאת אע"פ בתקון
דנזרי אטו שעוה אפי' לת"ח אסור להעמיד אפילו בהעמדה בפלאת ואפילו
שעוה כ"ל דהכינו לאשמיט מאתיהל דאל"כ אסור בלא"ה משום מוקצה
דלאו כלי הוא:

סעו מ"ם

חמשפה חוה אפי' בחבית שלימה שרי דאינה חיבור: ח לחעלה מותר:
אע"ג דבחבית אסור כ"ש אם אחרי מן החבית דאפי' אם היה עשוי הקבר
שבחגופה להכלים ולהוציא לא מחייב וחבלה כיון שאינו עשוי להכנים
ולהוציא שרי (תו' עס) ואל אפי' בחבית שלימה שרי דאינה חיבור: ט יפול להתירו
דלאו קבר שלקיימא הוא: יא ויש
מתירין דהא סתירה נרועה היא
כיון שאינ"ל לשבור שום לכף וכ"ע
דבסי' ש"נ ס"ע בתב אתוקע עץ
וכו' חייב משו' בונה וא"כ בשאתרו
הוי סותר ו"ל דהתם מיירי בגון
שעושה כלי בגון המכני עץ בתוך
הקורדום אבל הכא בלא מיירי אינו
הוי כלי ועמ"ש שם הולל דלכ"ע
אסור לקבוע הצירים בחסורים
אע"ג דאתקון מלאכת אבל זה מקלקל הוא:
יא ע"יעכו"ם: וביש"ם פ"ד
דביצה ס"ם כתב דוקא בהפסד
מרובה או שנתקנו הרב לעורך מנוה
אבל בסכין אובמחט שרי לפתוח
כדאי' בחשמה על ל': יב חותלות
כלים של כפות תחרים עשוי' כמין
סליס: יג שעתר אנוים: מתחנו
דוקא הני דאלו כלים גמורים
דאינם עשים אלא שיחבטלו
החתרים בהוכם אבל כלי נמור
פסיס לאסו' וכ"מ בגרוס' דף י"ע"ג:
יד מות להפקיע ולחתוך דפסוק
תלוש אינו אסור אלא אם מתקנו
למלה או לעשות כלי והיתר נמור
הוא לחתוך התלוש תוך מדבר
שיש בו כלי בחתיכתו אבל מקלקל
בפסיקת תלוש מותר לגמרי (ל"ל)
ואפילו למ"ל יש בגין בכלים ברי
שהרי אינו כלי שאינו קשור לחבר
שבריס זה בזה ולא להיכלא שהוא
קשור הכיסוי בכלי (מרדכי פ"ב
דביצה) ומשמע מזה דהני
חביות קטנות של מרקחת אסור להסיר החשוקים שהרי עשוים לחבר
שברי זה בזה ועס"ל וכתב ע"ס בפס כ"ג דיש להתיר על ידי
עכ"ום ובקשר חבלים אפי' ע"י ישראל מותר עכ"ל וכתב עוד שם אחר דכי
שהתקנו עניים לחתיכות גדולו לא הוי מלאכת אלא עובדת חול ושבקנו
לחתיכות קטנות הוי מותן וכ"מ בתוספ' ור"ן עפ' תק"ח: ברוספרא
פ"ט קורע מדס אחת הטור מע"פ חבי' על יין ושל מוריסו ובלבד שלא יתכוון
לעשות זיקוי ואין פותחין לפסין סתומות ורשב"ג מתיר ועפ"ד דבולה:
טו היין יוצאו דמיחזי כתקון (ב"י) ונראה דוקא בדבר שאין דרך
לסתום אבל מותר לסתום בגון כמו שהוא דרך לסתום בו (בדלה) ובבב"ח
ובמ"ת דס"ל דאפי' אין היין יוצא אסור לסתום הנקב פסס אסור לפתחו
וכ"כ הרמב"ם אבל בשעוה לא מיקרי סתימה כיון שאין נותנו תוך הנקב
ולהכי קאמר טעמא משום מיחזי: יז ת"ח מותר: כ"ג דאף דהתירא
דאין לנו ת"ח וכ"מ בספר שלט"ו מ"מ בדין זה שרי האיל והרשב"ם ס"ל
דהעמידה זו מותר לכל אדם ופשוט בשעוה דאם מרח חייב חטאת אע"פ בתקון
דנזרי אטו שעוה אפי' לת"ח אסור להעמיד אפילו בהעמדה בפלאת ואפילו
שעוה כ"ל דהכינו לאשמיט מאתיהל דאל"כ אסור בלא"ה משום מוקצה
דלאו כלי הוא:

סעו מ"ם

וראי לפתח מכוין (ו) ליקיבוב המגופה ח לחעלה מותר דלאו לפתח
מכוין שאין דרך לעשות פתח לחעלה אלא נוטל כל המגופה:
ז חותמות שבכלים כגון שרה תיבה וסגרל שהכיסוי שלהם קשור
בהם בחבל ט יכול להתירו או לחתכו בסכין או להתיר קליעתו
ודווקא כגון קשירת חבל וכיוצא בו אבל פותחות של עץ ושל מתכת
אסור להפקיע ולשבר דבכלים נמי שייך בגין נמור וסתירה ומשעם זרה
(ז) אסור להסיר הצירים שקורים נונז"ש שאחורי התיבה אם נאבר
הפתח ז' (ח) ויש סתירים בגון ושברירה סותחרית של תיבות
סתיר ויש אוסר ויש להתיר יא ע"י עכו"ם:
ת יב חותלות (פי' מוגיכלים) של המרים וגרוגרות אם הכסויים
קשור בחבל סתיר וסותר שרשרות החבל ותותך אפי' בסכין ויאפי'
נופן של חותלות שכל זה כמו יג ששיבר אגוזים או שקרים ברי ליטול
האוכל שבהם:
ט יד מותר להפקיע ולחתוך קשרי השפור שקושרים בטלח או בעוף
הצלויים:
י חותמות שבקיקע בגון דרת של בור שקשור בו חבל יכול להתירו
דלאו קשר של קיימא הוא שהרי עומד להתיר (ט) אבל לא ספקיע
ותוחך משום סתירה ודווקא כשעשוי לקיים על מנת שלא להסירו בשב'
אבל אם אינו עשוי לקיים כלל מותר וספע"ז מותר להחיר רף שמשיטין
אותו לפני התנור ושורקין אותו בטים שאינו עשוי לקיום (וע"לסי' רכ"ט):
יא אסור ליתן שעוה אושמן עב בנקב החבית לסתמו מפני שהוא
שמרח (פי' הערוך סיכה מסיח עיתה מריחה שיעה עניין מ' הוא)
אבל לא בשאר דברים דליה בהו משום סירוח (י) (הואיל ואין היין יוצא
לחו) (ביה יוסף) מותר ואם היה טי היין יוצא דרך הנקב אסור
(לפחמו ואפילו) ליתן בו שום דרך הערמה לוסר שאינו מכוין אלא
לחצניעו שם ואם הוא ע"ח מותר לו להעיר בכך:
יב (יא) לפנין שהוא תחוב בכוחל של עץ מבעוד יום אסור להוציאו
בשבת בין שהוא דבר מחובר אבל אם הוא תחוב בספסל וכן בכל
דבר תלוש מותר להוציאו:
כנב ומס דלה ומלפה מבעוד יום בכוחל ערי (ב"י) עפס"ח:

שמו דברים

ערי חרש

סימן קיב

עליהו חמשים לא יוכל
לתקון ומכוונתו מלא
יוכלו לחתכו היו ולחיך
ומסיבת חרוטים ומים
הרבה מיחדי בסמם
סקרים לסתם לגיס
עוסאו' סעם מן רב כי
לא ידעו מהרוסם ומה
מיסור יש בדבר ומוגרו'
מקרת דבתיב ומחי
המלכה מחרי נוון
ומחכילו' מכוהרו' בוס
מוכרים על מיהמלאי
המעבר לחסור לסתעמת
עד תנוח מון' מין לחר
מין לחר אבם נמטם מר
לי מר ולל זם בדם
מלריסות הפיוטו' ומבחנן
עבוה נוכרת מגרם
ומי ר"מ מקרי ייסר
מיוסו' לחרו ולבחלו בו
ייסר' לם לנוכרות הבלמי
מחריו מחקלקלי
הלכי' ומה יבסו גדולי
לו מקרי אמר סמין
בוכם מחם יבה מחיכן
מוסרי לקול ומוכרות
ומחכילו' ולכן הבוסם לי
מקרי בשיעו' לם מחם
ומסר יחריך יחלו
ומבחלו' בבמלים ובו'
בבה ב

סימן קיג

ס"ג הרי זה בנולה
מבלמין מבחקין
לחוכו ובלמלמין ס' מין
בוסלין מבינה בוס
לסוי מחוקן לם מחקן'
ליס ב:
ס"ד הכי מחמת בגים
דלון מז המלמה
בסמה ומחרינן מי
ביומלמי מבח דהנן
בכל יום לחם המלמ
ומחמ"ם מ' מן בגבר
ילם הנלוכות מבמלה
מבמבים מחנם עומר
מחבלמ נמיך לשה
בבלון הם בבם בל
מבמחמו מלחומבם ב' מי
בבמר ובן בבלם דבמם
לחריבן מחם לבמב
מבים הבים חבלם
מבלמו ומה ומבר
בבם מיבי מיבחר מבר
מחמו מומב בל מבחמו
מבר מבמרים מלם בבלים
מלון מבלם דבמם
מחריבן מבר מל מ"ם
לחחר

סימן קיד

עליהו חמשים לא יוכל
לתקון ומכוונתו מלא
יוכלו לחתכו היו ולחיך
ומסיבת חרוטים ומים
הרבה מיחדי בסמם
סקרים לסתם לגיס
עוסאו' סעם מן רב כי
לא ידעו מהרוסם ומה
מיסור יש בדבר ומוגרו'
מקרת דבתיב ומחי
המלכה מחרי נוון
ומחכילו' מכוהרו' בוס
מוכרים על מיהמלאי
המעבר לחסור לסתעמת
עד תנוח מון' מין לחר
מין לחר אבם נמטם מר
לי מר ולל זם בדם
מלריסות הפיוטו' ומבחנן
עבוה נוכרת מגרם
ומי ר"מ מקרי ייסר
מיוסו' לחרו ולבחלו בו
ייסר' לם לנוכרות הבלמי
מחריו מחקלקלי
הלכי' ומה יבסו גדולי
לו מקרי אמר סמין
בוכם מחם יבה מחיכן
מוסרי לקול ומוכרות
ומחכילו' ולכן הבוסם לי
מקרי בשיעו' לם מחם
ומסר יחריך יחלו
ומבחלו' בבמלים ובו'
בבה ב

סימן קיג

ס"ג הרי זה בנולה
מבלמין מבחקין
לחוכו ובלמלמין ס' מין
בוסלין מבינה בוס
לסוי מחוקן לם מחקן'
ליס ב:
ס"ד הכי מחמת בגים
דלון מז המלמה
בסמה ומחרינן מי
ביומלמי מבח דהנן
בכל יום לחם המלמ
ומחמ"ם מ' מן בגבר
ילם הנלוכות מבמלה
מבמבים מחנם עומר
מחבלמ נמיך לשה
בבלון הם בבם בל
מבמחמו מלחומבם ב' מי
בבמר ובן בבלם דבמם
לחריבן מבר מל מ"ם
לחחר

אורח חיים שטו הלכות שבת

שטו דברים האסורים משום אהל בשבת׳ ובו י"ג סעיפים:

מאסור לעשות אהל בשבת ויום טוב אפי׳ הוא עראי [1]ורוקא גג אבל מחיצות בחוצר ואין מחיצה אסורה [2]אא"כ נעשית להתיר סוכה או להתיר פלטיל:

הגה אבל (א) מחיצה הנעשית לנויות בעלמה פרי (עור) ולכן מותר לתלות וילון לפני הפתח הע"ג א סקטוע סס (מ"ו וכ"י) ב וכן מרובת לפני מרזן הקדם ונלבד בלא יעשה אהל בגג שפת (ב"י וכלבו) וכן מותר לעשות מחיצה לפני המטה לו הכינה לו בפני הגרות בלא יכבה לוחן הרוח (מרדכי רים פרק כירה) מגל ג אסור לעשות מחיצה בפני אור הנר כדי מיטפח מטתו (ד"ע) וכן לפני ספרים (ב) כדי לעשות מעשה ערביו אם לא שהיה מנעוד יום שבת שלו מותר להוסיף עליה בשבת: (מרדכי רים פרק כירה)

ב ד [3]עצים שתוקעין ראשן האחד בדופן הספינה וכופפין ראשם השני בדופן השני של הספינה ופורסין מחצלת עליהם לצל אם יש בראחבן שפת או אפי׳ אין בראחבן כפת אם אין בין זה לזה ג׳ טפחים חשיבי כאוהל ומותר לפרוס עליהם בשבת [4]מחצלות דחוה ליה חוספת אהל עראי ושרי ומטעם זה מחצלת פרוסה ברי שפת מותר לפרוס שאר

המחצלת בשבת [5]ושפת שאמרו ה (ג) חוץ מן הבריכה:

ג [6]משה כשמעמידים אותה ו אסור לחניח הרגלים תחלה ולחניח עליהם הקרשים אלא ישים הקרשים תחילה באויר ואח"כ הרגלים תחתיהם (ד) [7]יהני כילי כשהרגלים חכם רפים מחוברים כמו רופני התיבה אבל רגלים של מטות שלנו וכן רגלי השלחן ז מותר בכל גוונא: ר [8]מטה שהיא" מסורגת (פי׳ נחרגת) בחבלים אם יש בין חבל לחבל

ג׳ טפחים אסור לפרוס עליהן סדין משום דעביד אהלא וכן אסור לכלוך בגד החתחון מעליה משום דקא כתר אהלא ואם היה עליה כר או בסת או בגד פרוס מע"ם כשיעור טפח מותר לפרוס בשבת על כל הכס: ה [9]כמא העשוי פרקי׳ וכשרוצי׳ לישב עליו פותחין אותו והעור נפתח וכשסיירים

כתב כסס אחסור לפתוח כל נקב כך אסור לסתום כל נקב כ׳ אסור משום נוירה אסרו בסתימה שלא בתוך הנקב וע"כ יש לחלוק איסורים יש כאן לא רחי זה דבעשוה מתחת בתוך הנקב יש איסור משום ממרח ולא משום בונה ובסתימה שבתוך הנקב משום בונה ולא מתרחת לא הרא"ם דהייטו חלוקה הראשונה בס ע"ג הנקב אסור משום ולא זכר סס יש בוינין הקבלה הוא מתקן נקב וסס לא הערמה כי יש כאן חשש איסור התורה וחלוקה שני האיסורים תוך הנקב וחבר סס יש ין צריך לתקון וסס האיסור בונה ולא מהל סעמתה לא מרבנן כיון שאין כאן בנין אסור התורה ושל"ל סיקר הדבר לומר דהוקא משום הפסד התירו בהעמה ולא בתאר"י ובראש לא אלא יין בהאי העמה אלא ההיתר כשפורש בגת משום דרבנן ולאחר כתבנו כן סס בס"ד: (יא) סכין שאלא מותר מתבאר כל הערך ברים סס ע"ם:

שטו (א) מחיצה מבוא לעשות בעלמה דהם כן מעשין בשבת דהם כן לבשי מותר: (ב) דבי לעשות כיון דהם להתיר האיסור לשמש בפני אור הנר אם ועמ"ם בסיפון תקן ד"ס מה עלז: וה פשוט שטו הספרי בבגדי מרבבי מיקרי מחיצה. וכן מותר לפרוס

כלי על הנר כת"ם סי ס"ס ע: (ג) חוץ מן הבריכה: פירוש שלא העינו בתחסנו העמה אלא מה שיש חוץ לעינו ל"ובב"י בסס הריש לא דיקדקו מלשון רש"י שהסיבוב לחוד מהני אם הוא רחב טפח בסס עלינו דבעינן שיעור טפח חוץ מן הבריכ׳. ול"ל דלהתמל יש לחבר בסיבוב לחוד טפח דהעינו אחסור לבסות בו כלי כת"ם סוף סי׳ הוכ רש"י: (ד) וה"מ כשהרגלים כו׳. בעור ולאחר"ו ובראשי אחרעם מחוברי וק"דהא בסנים סני דכן הוא בתבי בסתוך אחד מכאן ו מ ברלה לי עיקר די"ל דכאן כתב העור בסס התוספות דאם יש מחיצה לאחרן אסור משמע דלא קפדי רק מחיצה׳ ולקמן כתב בסס הרא"ם התוספות דאין איסור בהם לא צריך לאויר על מעמה אף עלגב דהוי גמורה בעין ספר מכאן כו׳ וכת"ם כאן בסעיף ז׳ וה"ל דהתיר דוקא מחיצות גמורות וצריך לאויר ולא"כ הר"ן ה"ל דלא מיתסר אלא היכא דאיכא מחיצות למעה ומשתמש בחויר שתחתיו דבעי הסובבה כדי יין לא זכרו רק מחיצות הנעשות לאהל וכ"ל דודאי שיקר במה שצריך לאויר שתחתיו ע"כ אם יש ד׳ דפנות מלמעה אז ודאי להשתמש סס בכל מילי דהוא כמו תיבה ויכול להניח ולכלוכי מ מירלה אבל אם אין אם שלא ב׳ מחיצות מחוברו לאהל אותו אבל אם כיון שהב׳ מחיצות מלמעה לא מתרי מילי כיון דהא הוא לא זכרו מחמת מחיצות כיון שראוי לבסות בהם זה הוא מי׳ על המחיצות דמ"ל אסור בהמחיצות כיון שראוי לבסות בהם ומלא לפ"ז דבים ד׳ מחיצות מחוברו לאהל אסור בכל נוטיו ואפי׳ בכל אם היה כן יש איסור להניח הסלחן עליהם וכאין אם רק שני מחיצות מות בסלחן שלא לאויר שלמעה׳ ובמעה אסור׳ כיון שלרי לסס בנחיל׳ סנדלין הם שכת כ"י בסס הר"ן ח"ל לוהקשה הרשב"א לגוד מי עבדי ליה מחיצות ומלא לאין שורסין אותו שלא ע"ג קונדסיס ומ"ם כתב הוא דפרים׳ הסלחן אפסר שהיא מוחרת מפני שאין משתמשין בחויר שתחתיו משא"כ בחמה שצריך להכניע מלאי ומ"ם שכתב הר"ן והיה לו לכתוב והוא תי׳ אלא נרא׳ דה"ק הרשב"א הקשה על תי׳ התוס׳ שכתבו שהדבר תלוי בחיצות ודוקא ביש מחיצות ועי"ז דוקא דאוי לתשמיש דהא גבי גוד אין בסס מחיצות כאלו ועי"ז כתב ומ"מ כו׳ כלומר דמאי דתלה השמיש בחויר בלא מחיצות י"ל דיש חילוק בין דאוי להשמיש דחויר לו לא דהיינו החילוק שבין מעה לסלחן ומ"ח ז"ל הוקשה לו הא דמלינו מחלוקת ולפי"ז ניחא ולא"כ כו׳ אלו להשמיש למעה בחויר והניח בל"ע ודאה ההיא דב"ע ז׳ בספר אחד מכאן מהלכה כיון שיש בסס מחיצות גמורות ולפי"ז בס"ד

---

[1] ירוקא גג אבל מחיצות בחוצר ואין מחיצה אסורה אא"כ נעשית להתיר סוכה או להתיר פלטיל: הגה אבל (א) מחיצה הנעשית לנויות בעלמה פרי (עור) ולכן מותר לתלות וילון לפני הפתח הע"ג א סקטוע סס (מ"ו וכ"י) ב וכן מרובת לפני מרזן הקדם ונלבד בלא יעשה אהל בגג שפת (ב"י וכלבו) וכן מותר לעשות מחיצה לפני המטה לו הכינה לו בפני הגרות בלא יכבה לוחן הרוח (מרדכי רים פרק כירה) מגל ג אסור לעשות מחיצה בפני אור הנר כדי מיטפח מטתו (ד"ע) וכן לפני ספרים (ב) כדי לעשות מעשה ערביו אם לא שהיה מנעוד יום שבת שלו מותר להוסיף עליה בשבת: (מרדכי רים פרק כירה)

[2] אא"כ נעשית להתיר סוכה

[3] ד עצים שתוקעין ראשן האחד בדופן הספינה וכופפין ראשם השני בדופן השני של הספינה ופורסין מחצלת עליהם לצל אם יש בראחבן שפת או אפי׳ אין בראחבן כפת אם אין בין זה לזה ג׳ טפחים חשיבי כאוהל ומותר לפרוס עליהם בשבת מחצלות דחוה ליה חוספת אהל עראי ושרי ומטעם זה מחצלת פרוסה ברי שפת מותר לפרוס שאר

[4] מחצלות

[5] ושפת שאמרו

[6] משה כשמעמידים אותה ו אסור לחניח הרגלים תחלה ולחניח עליהם הקרשים אלא ישים הקרשים תחילה באויר ואח"כ הרגלים תחתיהם (ד) יהני כילי כשהרגלים חכם רפים מחוברים כמו רופני התיבה אבל רגלים של מטות שלנו וכן רגלי השלחן ז מותר בכל גוונא: ר מטה שהיא" מסורגת (פי׳ נחרגת) בחבלים אם יש בין חבל לחבל

ג׳ טפחים אסור לפרוס עליהן סדין משום דעביד אהלא וכן אסור לכלוך בגד החתחון מעליה משום דקא כתר אהלא ואם היה עליה כר או בסת או בגד פרוס מע"ם כשיעור טפח מותר לפרוס בשבת על כל הכס: ה כמא העשוי פרקי׳ וכשרוצי׳ לישב עליו פותחין אותו והעור נפתח וכשסיירים

[7] יהני כילי כשהרגלים חכם רפים מחוברים כמו רופני התיבה אבל רגלים של מטות שלנו וכן רגלי השלחן ז מותר בכל גוונא

[8] מטה שהיא" מסורגת

[9] כמא העשוי פרקי׳ וכשרוצי׳ לישב עליו פותחין אותו והעור נפתח וכשסיירים

ב"ש שם זה שכתבו שם לאיסור משום מחילות שייטו פעמים אות' אלא ליתובי בעלמא (רש"י) ומה"ט שרי להעביר החופה. ולסלקה וה"ה הדף שקבעו בכותל שבבה"כ שחוחין עליו ספרים וכ"כ בע"ת: ט לא יסדר. דעביד תהיל ועבדי מ"ב (תע"ג) דדבר שאין מחכוין שרי שייטו פעמים דבר ואין מחכוין לעשות חברין מה שאין כן כאן מחכוין לעשות מה שהוא עושה (תוספ):

ובשמסדרים אותו סוגרי' אותו והעור נכפל ח מותר לפתח לכתחילה: ו כשמסדרים חביות זו על גב זו אחת על גבי זו אחת עליהם אותו כדי שיהא העליון ויסדר התחתונות תחתיה (ח) אבל ט לא יסדר התחתונות

ז (ו) מותר להניח ספר א' סכאן ואחר מכאן וא' על גביהן: פנה (ז) הואיל ואינו עריך לשוב מתחתיכן: (עור ור"ן ריש פ' חולין והמגיד פכ"ב)

ח (ח) "כל אהל משופע שאין בגנו מספח ולא בפחות מג' מסוין לגנו רוחב טפח הרי זה אהל עראי והעושה אותו לכתחלה ד' בשבת פטור:

ט משמרת שתולין אותה לתת בה שמר' לסנגן ומותתין פיה לכל צד חשיב יא (ט) עשיית אהל ואסור לנטותה:

י יב "שלית כפולה שהיו עליו חוטין שהיתה יג תלויה בתם מע"ש יד (י) מותר לנטותה ומותר לפרקה טו וכן תפרוכת:

יא "כילת חתנים שאין בגנה מספח ולא בפחות משלשה מסוין לגנה רוחב טפח יד הואיל שהיא מתוקנת לכך מותר לנטותה ומותר לפרקה טז "והוא שלא תהא משולשלת מעל המטה טפח:

יב "חנוטה פרוכת וכיוצא בה צריך ליותר יח שלא יעשה אהל בשעה שנוטה לע"כך אם היא פרוכ' גדולה יט תולין אותה שני' אבל אחר אסור ואם היתה כילה כ שיש לה גג אין מותחין אותה ואפ' עשרה שאי אפשר שלא תגבה מעט מעל הארץ ותעשה אהל עראי:

יג "בגד ששוטחין (יא) על פי החבי' לכפות לא ישטחנו על פני כלי משום

לא דק: טו וכן ספרוכת. פי' אף הפרוכת שרי אע"פ שלא היו עליה חוטין משום דאין אהל אלא הנעשה כעין גג (מ"ז) ומעתה דאם עשוי להתיר לא מהני חוטין עם"ח: יז הואיל שהיא מתוקנת. פי' שהכינה לכך דוחיה דפקר החלון בסי' מ"ג כ"מ בתחב"ם אבל אם אינה מתוקנת לכך אסור וכמ"ש ס"ח (ר"ן ולא כע"ש): יח והוא שלא תהא. כיון שהכילה פרוסה לגגל ה"ל מעשה העשויה כעין גג בתחלה כילה אבל מעשה דדין שאין כילה עליה אע"ג דעתחי' שדינו' מעורי' עשה ל"ל בה (מ"מ ר"ן רשב"ל): יח שלא יעשה אהל. כלומר שלא יכפל לרחבו עשה לא הוי אהל ול"ע דהא אמרי' בגמרא אם ערבב בגליתא עשה לא הוי אהל כ"ז דלא מסתק וכמ"ש סימן ש"מ ס"מוי"ל דשאני הכא דמכוין לעשות מחיצה מסתל"ב הש"ם: יט תולין אותה שנים. דיכולין לתלותה בת' שלא תתקפל ול"ל דמעשה זה להגו קלה לחזר שלא לתלות הפרוכת בשב' כמ"ש בת"ם ע"ש: כ שיש לה גג. ל"ל מתפורה כעין שפה סביבה:

משום

לא דמסכם הרחם כיון שאין תמרי הסלק הוא ואינו דומה לכובע שבגגת' דשם הוי הסלק כפ"ע כיון שפה לכובע כמ"ם שם ועוד טעם הרחם שאין אהל בלא מחיצות וכמ"ש בסי"ג ועוד דאיה להתיר בבריע"ל מוסת לחי' פ' המביא פרי יין דף ל"ג הרבה דברי' שתמורי' משום אוהל שם הוי"ע ר"ל דאיסר שלא במחכוין אבל לר"ש דבר שאין מחכוין ובוודאי הוי"ל מותר בכל אלו כיון שאין מחכוין לאהל ופחבי שם הרחם לתפיל ע"ל ר"ש מודה בהן דכי אחר ר"ש דבר שאין מחכוין שותר הוי"ע שאינו לעשותו אבל בסבת הריהות עושה מה שמחכוין לעשות ואע"פ שאין מחכוין הוא לעשות דבר הדומה לבנין ואסרוהו חכמים משום בנין. אבל לו"ל כאן לא שיש עשה במחכוין כלל אותו חלק המייחד לאהל שאין מחכוין אלא לכסות ראשו והאהל נעשה מבחלמוד שבעשה מחכוין לאהל ונעשה אותו החלק מיוחד לזה ע"כ אסור אפי' שלא במחכוין כלל"ל: (פ) עשיית אהל. אסור לנטותו כי הוא אהל של עראי: (י) מותר לנטותה. פי' שליי' הסוטין מוסך אותה והוי כמוסיף על אוהל ערוכי: (יא) ע"פ חביבי בגמ' נקט לה אפלגת דסוכת ערי אבל אם הוא אהל סוכה אסור ומ"ה ערל אתהיה אסרה עשה אם יש חלל עשה ושייך עליו לשון אהל בתב ב"י והקשו אחו' כל הערך אינם אסורים אלא שמחכון בהמחיצות אבל אם עושה האוהל בלא מחיצות שרי ומ"ה שרי להתיר קדימה ע"ג לדרה בשבת שמחיצות הוי עשיות אבל אם הוי אהל אסור אפי' בלא מחיצות אבל אם אינו אהל אסור ומחיצות הוי עשיות בכר ר"ל ש"ם הואיל ורחב הכוסה יותר מדאי לעשה אהל אינו אסור אבל אם אינו אהל אסור ומחיצות אסור ומחיצות הוי עשיות בכר ר"ל ש"ם הואיל ורחב הכוסה יותר מדאי לעשה אהל אינו אסור אבל אם אינו אהל

כא משום אוהל. ואע"ג דשרי להחזיר הקדירה ע"ג כירה בשבת ולא חייש משום אוהל האוהל והתחיות כבר עשויות י"ל האוהל והסוכה רחבה יותר מדאי נעשה כאוהל (ר"ן ותו') וכתב הר"ן שכל אוהל בכיל שיש בגגה שפח אז בפחות מג' שתוך לגגה שפח אהל קטן הוי וחייב חטאת:

כתב הרמב"ם פ' י"ג מ' מהן האכן ולא נתן הטיט הטוחן הטיט חייב חטאת בטורה האחלעי ובטורה העליונה אפילו סעלה את האכן והניחה ע"ג הטיט חייב שהרי מניחן עליו טיט אחר ובטורה התחתונה אם לדדה ביסוד הבנין ותקנה בידו והוסיפה במקום הראוי לה חייב משום מכה בפטיש והבונה ע"ג כלים פטור דמה שעכשו במקום קרקע ע"ג אדנים לא הוי בנין בכלים דאדנים כקרקע הן:

שין א דרוך למגדל כו' מפני שפטור קטן אף שהוא בנית לא יכולין לתפסו: ב שהם ניעורים לאפוקי בית דול שאין יכולין לתפסו ועיש"ב סי' תל"ו והרמב"ם כת' שיכול לתפסו בשחי' א' והשולה דגים מן הים לתוך הפל של מים (עס"ח) הוי צידה והלר אחרי אינו חייב עד שיכניסנו לכיפה שלו שהוא נאסר בה: ג ואם אינו כו' פטור. דגיעודין ועומדים הם: ד הוי צידה. ז"ל הרמב"ם המשלח כלבים שיעודו לבהים וברח הלבי מפני הכלב והיה הוא רודף אחר הלבי אע"פ שעמד בפניו והכבילו עד שהגיעו הכלב ותפסו חייב וה"ה בעופות עד כאן לשונו משמע דאם לא עשה בעלו מעשה פטור והכלבו לאיסורא בעלמא קאמר: ה מוסב לנים. ואינו מוכח לשמחת ליתן (ד"מ אחז"ב ב"מ"ד פ' שתיני): ו ניעוד פטור. אפילו נדן לעורך (תו' ור"ן): ז קטנה. אבל גדולה ס"ל לרמ"ח דלב"ע שרי דאפי' אם היא אדם עומד בתוכה לא יכול לתופסה כאד שחי': ח ויש מקילין. אע"ג דהעור כתב בכורת קטנה

מהרין בזה אבל לפי הבע"ד עיקר דלא אסרו חכמים בביטוי מש"ה אלא אם אין מיוחד לכך כהיתה דבוכה שבטל בגד מעלמה ומבהה אחבי מה שאין כן בכסוי המיוחד להם הדרבו בכך תמיד לא מיחדי בטל אלא מ"ה בהחזרת קדירה ע"ג כירה תמיד בכך וכן בכיסוי כלי כנ"ל בזה שאין מחיצות בשבת רק הכיסוי וחילוק כאן הא:

שין (א) לפור דחיי: מפרש"ל הלפור למגדל חייב משום לירה לבי' לא הייני בלפור דחיי מקבל מרות ודר בבית בבית שבמתו מזוזה לזוזה ולא חפילו בבית שאין מחוברים פתוחים אינו ניעוד דסוי מדעדיין לידה ואף על גב דפי' במשנה דשמש בבית מה דאלמנו פתוחים מתחת דבסה אין לידה אינו בלי לא לחלק בין מחוסר לידה לו לא רשב"ג ס"ל דמחוסר לידה אין חילוק בין החלטות אבל עוף חייב אפילו בבית חילק כאן בין לפור לפור המור לא חילק בזה מלשון דמה שאחר רבי שמעון בזה במשנתינו לא כל המחוסר לידה אין מחוסר לידה פטור שאין מחוסר לידה חייב אחמ"ל מגדל דנקט בריאה דאם הוא מגדל גדול שאינו ניעוד אם אין עדיין לידה פטור וכזה בכלל גם כן החילוק שבין עוף לשאר דבר מה שהוא ניעוד ולא מחוסר לידה אח"כ חייב וע"ל כתב לפור למגדל שהוא ניעוד בו וכוונתו הן הטוף לפי מה שהוא הן לפי מה שהוא וכן בת"ם אחר כך ולבי לבית לו לביבר שהוא ניעוד בבית שיש בו חלונות פתוחים שאם אין שום לפור ניעוד בת"ם הל' לר"ו ולא ניעוד אם אלא חיה וכש"ע כאן דכתב בשאר ניעודים דיש בבית הייני בבית שאין בו חלונות פתוחים וכדמפרש בגמרא שבמתו מזוזה לזוזה לעניין לפור דדור ה"ל בחי' שיש חילוק בני' לקבן ע"כ כתב שהוא ניעוד בו כל"ל להשוות הש"ע עם השור ואין בזה חילוק לדין. ומו"ח ז"ל נכנס לדוחק לעשות מחלוקת ביניהם וא"ל לזה: (ב) יכן אם סומא. עכירי להשמש ב"ד ברגשין יד אדם שנגחת מה בחולה אם מתחת עייפות שהוא ייגע ואינו יכול לזה מחקתו ניעוד ועומד הוא ופטור ואם מתחת חמימות הוא חולה לא הבינו ומיבר וע"ע לא זכרו כיון שהשוהו לזקן מחמת דגם החולה אינו יכול להשמש בכחו הזקן ואינו מחמת ניעותו. והרי"ף לא הביא ברייתא זו סומא כו' לפי שכבר יש כלל אסור לנו כל המחוסר לידה כו' הלכך זבוכים כו' ולכן יש ליזהר כו' הטור בשם בעל התרומה כתב לאסר ומכתב עליו ול"ל אח"ל לדקדק בזה כו' ועוד דאמרי' ובלבד שלא יכוין לנוד אלמא כי לא מכוין שרי ונקשה דזה אינו דהא מפרש"ה בגמ' אמר ומבהר מתכוין מותר מ"מ מודה בפסיק רישיה דאסור אלא ע"כ דיש מקום שיוכלו לנחת וכ"כ התו' שם בפ' מעיין דיש נקב קטן שאין הדבורים בהא פליגי ר"י ור"ש דלר"י צריך דוקא נקב גדול שיהא נראה לדבורים ולר"ש סגי בקטן וא"כ נקב קטן אינו אסור לנחת אפי' בלא נקב קטן וכן הקשה הב"י ומכתב עוד ב"י מה שאינו חלק בין חיבה קטנה מדאמר נתת דבריך לביעורים דבכוורת מתי אינה רבדבי וזועדי ע"כ וע"ל דברי הטור נכונים ותחלה נדקדק לשונו שכתב וע"ל אח"ל לדקדק מהטור ע"ל אם אינו אסור אלא דגם הוא ס"ל דאסור בכוורתה אלא בחיבה אלא דקאמר אחר זה לעניין אם יש בשם זבוכים ומעשה מסח"ב בחיבה בזה מחורץ קושית הב"י על הטור. ועל הקושיא השני' של הטור מלא הדבורים ניעודים כיון בזה שיוכלו לברוח בזה מחורץ דבודאי הוא פסיק רישיה ואסור מ"מ בספק אם יש בשם זבוכים לא קרינינה כמו דבר אלא במתכוין ומותר כתו בכוור' הרא דלא הוא פסיק רישיה כגון שיש נקב קטן כמש"ל ב"ל אין מכי ריש' בודאי כי אפשר שאין בשם זבוכים אח"ז ויוכל להסגיר החיבה בלי בדיקה אם יש בשם זבוכים לא קרינינה כמו דאחר זה וכ"ש אם יפריח פעם א' ולא חייש' שמא נשארו עוד ובודאי הוא רבינו הטור לסמוך עליו בזה בפרט שלא מצינו בפי' תי' לדברי הטור דלא הוא פסיק רישיה גבי דבורים דלא ניחא ליה שיהיו ניעודים ולא יוכלו לנחת לאכול פרחים לעשות דבש ולא דק דבודאי כל שאין מכוון ניעוד לא ניחא ליה בהאוא לידה בכלל אלא שנזרו חכמים אטו לידה שבמכוון ניעוד דמיחא לי' בכך והרב"י כתב ח"ל אלא אי אינו דברי בעל התרומה הכי אינה בודאי שאני דבורים דכוורת הוא מקום שהם ניעודין והוה כמכנים אדי לגרוקין שלו אבל זבוכים בחיבה לא הוה מקום לידתן אפשר דלא תהיה ניעודים עד שיתפשם בידו ותמהני על גברת רבה ב"י דאם לא רבה בדחייתו מתם דשאני אדי בגורוקין שם הוא עומד ואינו כועס להשחי' מקום סגירתו אבל במקום שאין מקומם הוא משחית ולא הוי ניעוד רש"י בשם פ' האורג משא"כ בזבוכים שבחיבה. שבכל מקום שאינם יכולים לנחת משם הם ניעודים ועכ"כ יש לנו לאוסר דבשעה שיפתח החיבה שאין במיגון ניעוד כל שאינו מתכוין מותר אפי' בפסיק רישיה ע"ל. ויפה הקשה עליו מו"ח ז"ל דבפרק חמישלין משמע אח"כ בסמוך דהיינו שאין במיגון ניעוד ואפ"ה בעיגון דוקא דלא יהיה פסיק רישיה: (ד) ויש מקילין. כבר הועלתי בס"ד דדוקא בספק אם יש שם זבוכים לבדוק

כא משום אוהל אלא יניח קצת ממנו מגולה י' והש"ם * כשהכובא (פי' כלי) חסרה שפח אבל אם אינה חסרה שפח מותר דאין כאן אוהל:

שין צידה האסורה ומותרת בשבת. ובו י"ב סעיפים:

א חצר (א) צפור א דרור לגדל שהוא ניצוד בו ושאר ציפורים וצבי לבית או לביבר ב שהם ניצודים בו חייב ג ואם אינו ניצוד בו פטור אבל אסור:

ב ג צר צבי (ב) ישן או סומא חייב הגר או חולה או זקן פטור:

סגה המשמשה כלב אחר חיה בשבת ד הוי צידה. (כל בו) ויש לומרים דאף במול אסור לגוד בכלבים משום ה מוסב לנים: (מ"ז גמ' ע"מ דף י"מ):

ג ד כל שבמינו ניצוד חייב עליו אין במינו ו ניצוד פטור אבל אסור (ג) הילכך זבובים אע"פ שאין במינן ניצוד אסור לצורן:

הגה (ה) ולכן יש ליזהר אלא לסגור חיבה ז קטנה אז לסתום כלים מזבובים בו בשבת דהוי פסיק רישיה מילודם (בעל הכרומה ומרדכי ס"פ כילה ותנור) ח (ד) ויש מקילין במקום שאם יפתח הכלי לימלט מעם יגרתו: (עור)

פורסין

זה הכלל כל המחוסר לידה פטור שאין מחוסר לידה חייב ד אחמ"ל מגדל דנקט בריאה דאם הוא מגדל גדול שאינו ניעוד אם עדיין לידה פטור וכזה בכלל גם כן החילוק שבין עוף לשאר דבר מה שהוא ניעוד ולא מחוסר לידה אח"כ חייב וע"ל כתב לפור למגדל שהוא ניעוד בו וכוונתו הן הטוף לפי מה שהוא הן לפי מה שהוא וכן בת"ם אחר כך ולבי לבית לו לביבר שהוא ניעוד בבית שיש בו חלונות פתוחים שאם אין שום לפור ניעוד בת"ם הל' לר"ו ולא ניעוד אם אלא חיה וכש"ע כאן דכתב בשאר ניעודים דיש בבית הייני בבית שאין בו חלונות פתוחים וכדמפרש בגמרא שבמתו מזוזה לזוזה לעניין לפור דדור ה"ל בחי' שיש חילוק בני' לקבן ע"כ כתב שהוא ניעוד בו כל"ל להשוות הש"ע עם השור ואין בזה חילוק לדין. ומו"ח ז"ל נכנס לדוחק לעשות מחלוקת ביניהם וא"ל לזה: (ב) יכן אם סומא. עכירי להשמש ב"ד ברגשין יד אדם שנגחת מה בחולה אם מתחת עייפות שהוא ייגע ואינו יכול לזה מחקתו ניעוד ועומד הוא ופטור ואם מתחת חמימות הוא חולה לא הבינו ומיבר וע"ע לא זכרו כיון שהשוהו לזקן מחמת דגם החולה אינו יכול להשמש בכחו הזקן ואינו מחמת ניעותו. והרי"ף לא הביא ברייתא זו סומא כו' לפי שכבר יש כלל אסור לנו כל המחוסר לידה כו' הלכך זבובים כו' ולכן יש ליזהר כו' הטור בשם בעל התרומה כתב לאסר ומכתב עליו ול"ל אח"ל לדקדק בזה כו' ועוד דאמרי' ובלבד שלא יכוין לנוד אלמא כי לא מכוין שרי ונקשה דזה אינו דהא מפרש"ה בגמ' אמר ומבהר מתכוין מותר מ"מ מודה בפסיק רישיה דאסור אלא ע"כ דיש מקום שיוכלו לנחת אפי' בלא נקב קטן וכן הקשה הב"י ומכתב עוד ב"י מה שאינו חלק בין חיבה קטנה מדאמר נתת דבריך לביעורים דבכוורת מתי אינה רבדבי וזועדי ע"כ וע"ל דברי הטור נכונים ותחלה נדקדק לשונו שכתב וע"ל אח"ל לדקדק מהטור ע"ל אם אינו אסור אלא דגם הוא ס"ל דאסור בכוורתה אלא בחיבה אלא דקאמר אחר זה לעניין אם יש בשם זבוכים ומעשה מסח"ב בחיבה בזה מחורץ קושית הב"י על הטור. ועל הקושיא השני' של הטור מלא הדבורים ניעודים כיון בזה שיוכלו לברוח בזה מחורץ דבודאי הוא פסיק רישיה ואסור מ"מ בספק אם יש בשם זבוכים לא קרינינה כמו דבר אלא במתכוין ומותר כתו בכוור' הרא דלא הוא פסיק רישיה כגון שיש נקב קטן כמש"ל ב"ל אין מכי ריש' בודאי כי אפשר שאין בשם זבוכים אח"ז ויוכל להסגיר החיבה בלי בדיקה אם יש בשם זבוכים לא קרינינה כמו דאחר זה וכ"ש אם יפריח פעם א' ולא חייש' שמא נשארו עוד ובודאי הוא רבינו הטור לסמוך עליו בזה בפרט שלא מצינו בפי' תי' לדברי הטור דלא הוא פסיק רישיה גבי דבורים דלא ניחא ליה שיהיו ניעודים ולא יוכלו לנחת לאכול פרחים לעשות דבש ולא דק דבודאי כל שאין מכוון ניעוד לא ניחא ליה בהאוא לידה בכלל אלא שנזרו חכמים אטו לידה שבמכוון ניעוד דמיחא לי' בכך והרב"י כתב ח"ל אלא אי אינו דברי בעל התרומה הכי אינה בודאי שאני דבורים דכוורת הוא מקום שהם ניעודין והוה כמכנים אדי לגרוקין שלו אבל זבובים בחיבה לא הוה מקום לידתן אפשר דלא תהיה ניעודים עד שיתפשם בידו ותמהני על גברת רבה ב"י דאם לא רבה בדחייתו מתם דשאני אדי בגורוקין שם הוא עומד ואינו כועס להשחי' מקום סגירתו אבל במקום שאין מקומם הוא משחית ולא הוי ניעוד רש"י בשם פ' האורג משא"כ בזבובים שבחיבה. שבכל מקום שאינם יכולים לנחת משם הם ניעודים ועכ"כ יש לנו לאוסר דבשעה שיפתח החיבה שאין במיגון ניעוד כל שאינו מתכוין מותר אפי' בפסיק רישיה ע"ל. ויפה הקשה עליו מו"ח ז"ל דבפרק חמישלין משמע אח"כ בסמוך דהיינו שאין במיגון ניעוד ואפ"ה בעיגון דוקא דלא יהיה פסיק רישיה: (ד) ויש מקילין. כבר הועלתי בס"ד דדוקא בספק אם יש שם זבוכים לבדוק

ר"ן פס וס"ה בסס פרקא"ל: מכת קו פס בסבנס ל פס בגמרא ב פס בגרייש מ ד פס בגרייש' ומסמיים ול"ל רחבים בפי' (ד' נלמ"ר מסקו' בגם ו מיון לאחר פשוף ל' כי מדין מחמיים וכו' לאנו דין זה)

פרי חדש

סימן קיד

שלמא מתנו חלה מנין נפרד בפני עצמו והכי אית' בחסר' חני בסס ר' מנה אחר אסו' ליחיד לחזיק' ע"ד סיוכו' ס"ן ח"ר סיומן בסס ריש"ל בש"ן הגר חלו' ל"ר חלה קומי ר' חנא חכו' מלא מ"ל לא לא לאח אחר בס"ן סוגר אלו יחיד אם רגם לחזיר מוכיר בכל ולא לאח אחר אסו' ליחיד לא וכו' עד מיכיר אין בנסס ע"ב וכו' דרכי סיומן הגר אלו אחר ובו בס"ן הגר אלו בזה אם כיש יחיד לחזיק' אינו מוזכיר ובל זה אמ' רבי חנא לו פלינן ה"הגר ופסינו אלא פליגי אחר מייני בכל ואחר מייני בנסס ולא"ל הגר ברור מכאן שבכל יכול לאזכיר היחיד מקודם הבין ואין אלו אחרון אחרים פירוש' ורי' כדי לאלין נעו' מרחל"ל שמה' הכן מזה ומקון אים ינמר לן אמ"ם בשאנו ל"ל אם"ל אלו אמ' אל' פיכרין ס"ן אלא אמרת אלא אמיר כדפיר"ש ביר"ש ול"ל הנ"ל אם' הפרדס

ונעיקר:

ע"ג לשון הגמ' ביטו' הרחת אחר אשיב מרות מין מחיירין לאחר מחמת ולאי דלמחי לא אין לאחרו ול"ל סס

הראפסות ל"ל:

בחנה אבל הקחל מזכירזיכה אין לא' ז אין ולחיים הים מן פירוש לחי בסבניכו לחבלא הכן דשת רב עמו' ומסן

דעת מרחל"ל:

ס"ו קורס שתחיל אתה קרוש א"ג להזור ובו' ומס"ב דכמ' ר"ל ומתן תרס"ג בהא דבל מסוי הברכה אין מחיירין אחרו הגם בזכרי' אין מחיירין אחרו אבל בדברים מחיירין אחרו פיום הברכה לא אי כשעות ויחמר

אחת: סס:

ס"ז חזור לראים כן פיק' ולא כמ"ם המחבר ז ל לפל סיון ק"ב פ"ג"ף ו' לגיחת ו"ל:

סימן קטו

כתב בס"מנ"ג בסס רמ"ל בס בזכ' ל"ה ס"ל אין לוח' לאם לא בנגיינו אלא רחם בגיינו ובלבוש רחם פנינו ומחלי ומכסלו אני לוחב כן אמנם מחיים כוכבי' ק ז

סימן קיז

ס"א פסק אני הפגרו בסס הרוש"מ מחמת לבת חנינן לזו אמ' בפלם תקום בלילה אמר בס' מהלוט ואם

בפלם

בזר חגולה מגן אברהם אורח חיים שטושיו הלכות שבת מגן דוד מ"ז

לנקוב אחר זה אבל אם רואה בודאי שיש שם זבובי יערות מה שרואה בעליו ואין תשש יותר כן ראוי לפסוק בפרע במידי דרבנן במין שאינו ניטר דמן התורה אין חייב בו בכל רק משום גזירה דרבנן משום מינו ניטר: (ה) ה' ברעי' כו'. כתב הרן התוכל בח' ברעים עד שנגרר הרם חייב דכיון שיש לרם עור מלגא העור מעכב הדם מלגא ולפיכך העור משום נטילת נשמה שבאותו חייב משום נטילת נשמה שבאותו מקום כי הדם הוא הנפש אבל אם שקרעים כיון שאין לרם עור שיעכב הדם אז מי נעץ מתקומו הים יוצא לחוץ ומ"ה כל שלא יצא לחוץ פטור אבל בשילת לחוץ חייב לחוץ פטור אבל בשילת לחוץ חייב לחוץ אף בשאר שקרעים משום נטילת נשמה: (ו) פרעוש. הייטו בשמה הקפלת ופרה ורבה אותו בפ"ח ברעים דיליפי מתוכן חלים מחדשים מה חלים פרים ורבים אף כל שפרה ורבה לכך חייבי' על הריג הפרעוש אבל כיי' הבנבה אינה פרה ורבה אלא בתה מישת הדם אין חייבים על הריגתה אלא אסור מחמת גזירה שמא יהרגו פרעוש: (ז) אסור לנטרו. אבל אין חייב לידה כאן דהוה דבר שאין בתיקון ניטר:

(ח) אלא הוא על בגדו ועוקרו משמע על חלוקו מבפנים אסור וכתבו הטו' פ"ח ברעים דאם ניטר את האדם מותר ליקחנו ונהשליכו מעליו דמשום נטרת ברי אבל אם היא באותו ענין שאינו מבקרח כגון על סרבנו מכתון אסור ליטלו אבל יכול להסילו מעליו עכ"ל. והקשה ב"י המרשל משמע אלא ברי ליטול אותה אלא בשעה שבעסת דוקא הא על בגדו בפנים אסור וכן נראה מדברי הרמ"ג וסת"ק שכתבו והא"ת דאסור בשעה שקפלה לכאן ולכאן אבל אם היה עוקלת מותר משמע דאא ברי אלא בעוקלת ומסיפא משמע דוקא בעלסרבלו מבחוץ לביתה שמא יעקבנו הוא דאסור ליטלה אבל על בגדיו מבפנים ברי דשמא יעקבנו וכ"כ הרן בשם הטו' וה' המגיד בשם הטו' והרשב"א וכ"נ מדברי רש"י עכ"ל והלשון כתן משמע להתיר וקל"ל דא"כ לתה זכרו התוספות' כלל בסרבלו מבחוץ הוה להם לכתוב רבותא אפי' בחלוקו בפנים ואי"ל דקת"ל דאפ"ה יכול להסילו לארץ הוא בשאר"י כתב ג"כ בדברי הטו"ל דקת"ל אבל יכול להסילו לארץ וכן בטור אלא נראה דדוקא על סרבלו שהו בגד העליון רחוק מבשרו אסור אבל על חלוקו שהוא סמוך לבשרו מותר והוא בכלל עלבשרו דקא בשיש דבשהלו' על בשרו הוה הפרעוש על בשרו ועוקלו דאחר פי' אלו לעוקלו תדע לך דא"כ לתה זכר כלל בשרו אלא היה לו לומר רק עוקלו לחוד ולכאן סת"ג וסת"ק אלא ודאי דאסילו אם אין עוקלו מתם אלא על בשרו שיש תשש עקילה קרוי עקילה וכן"ל בטוחה הטור שבתב וחזקה מעל האדרן אלו מעל בגדיו אבל אם הוא על בשרו ועוקלו מותר לגלח ובתב ב"י שמשמע להתיר ולע"ד אין נראה כן מלשונו דא"כ אין אלו לאחיר כלל ארץ אלו בגדים ותו דאפי' על הבשר ניתא דאסור כל אין אלו עוקלו מדהתהה דוקא על בשרו ועוקלו וה ודאי אינו דהיה לו לתקן בשר עלמו כין עוקלו אלו אלא אלא ודאי דקאי לעוקלו קאתר וא"כ בכלל על בשרו הוה אפי' על חלוקו מבחוץ ברי דקרוב לבשר אלא אסרו אלא על סרבלו שהוא הבגד העליון שהוא רחוק מבשרו"ל עוד מלשון הרא"ש שבת אבל אם הוא על בשרו מות לעקלו ולהסילו אלא דאין מהכוון לגידה אלא כתתסק אלא יסבנו ואין בו איסור מלאכה דהוה כאין ברא"ה עכ"ל הרי דקבע לשון עתיד אלא יסבנו ש"מ אלא נסבו עדיין וא"ל דה"ק אלא יוסיף ויסבנו דהיה לו לומר אלא יסבנו עד ואי דהא מדמה אותו לקרן בר"ה ומה אנו מתירין עלמול אפי' בלאלה ניתן עדיין אלא אלא יוקרו"ת אפי' מלמול אלה דהכא הא אפי' לה נמור' דבאן הוא מדרבנן כיון שאין במינו ניטר אלא ודאי אחתת תשש בעלמות אלא יסבנו כיון שאתסר ליקר מותר כנ"ל בכוונת התוספות ואי' דבדולי הפוסקים דהיינו הרן וה' המגיד פי' דברים של כתו בן בעי' ודברי הטור נראי' ב"כ הכי כמ"ש ואפשר דגם כוונת הש"ע כאן ב"ל בדרך שכתבו דעוקלו דקבע היינו אלו לעוקלו ולעניין הלכה כל שאפשר לו להסילו לארץ בלי נטילה ביד בקלות יש לעשות כן אם היא על חלוקו מבפנים אבל אם הוא לבוש בבתי שוקי' וקשה לו להסיל הפרעוש אם לא יטלנו ביד תחילה הסמוך על המקילים שהם תו' ורש"י וה' המגיד והרשב"א שהתירו בפי' לא הפסיד בפרע במינו דרבנן בכללי"ד וכן אם

ד פורס"ן מחצלת על גבי הבוורת (מקום שמתכנסים בו הדבורים לעשות דבש) ובלבד שלא יכוין לצוד ו"גם הוא בענין שאינו מוכרח שיהיו ניצודים כי היכי דלא לחוי ט פסיק רישיה:

ה ז צבי שנכנס לתוך חבית ונעל אחר בפניו חייב נעלו שנים פטורים אין אחד יכול לנעול ונעלו שנים י חייבים: הגה ואם הפתח כבר פנוסף מותר לנועלה בתנשל: (ר"ן פ"ארוג והמגיד פ"ו):

ו יא ישב אחר על הפתח ומלאו יכול השני לישב בצדו ואפי' אם עמד הראשון יא והלך לו השני פטור יב ומותר והראשון חייב:

ז יג הצד נחשים ועקרבים בשבת או שאר רמשים המזיק אם לרפואת חייב ואם בשביל יב שלא ישכנו מותר:

ח (ה) יד שמנה שרצים האסורים יג בתורה יד הצרן והחוכל בהם אף על פי שלא יצא מהם רם אלא נצרר טו תחת העור חייב יז ושאר שרצים אינו חייב החובל בהם אלא אם כן יצא מהם רם והצרן לצורך חייב יז: שלא לצורך או מהם פטור אבל אסור"ולחרבב"ם חייב:

ט (ו) פרעוש תנקרא בלשון ערב (ז) יח אסור לצורו (ח) יט אלא אם כן הוא על בשרו יח ועוקצו יט יאסור להרגו: הגה ואף לא יחללנו בידו אמת אלא יעלנו בידו ותרקנו: (רבי יונתן ל"יב ח"י) יא אבל כגה כ פוטר להרגה והמפלה בגדיו מכנים לא

לאחר מי שיש לו תרנגולת בתוך ביתו ונפתחה הפתח יהא אסור לסותמו אלא ע"כ כיון שהוא ניטר כברי ב"ל כן דהא"ר"י כתב דאין זה אלא כשומרו לגבי שהיה לו מתחתול ול"ל דלסון הר"ן תעעיתי ע"ש אבל בתחת בת הר"ן לומר אתע"פ שהוסיף אמיר' על שמירתן מותר וכ"ש היכ שאינו מוסיף כלום פטיש' דמותר וס"ל להר"ן דזה לא אינטר' לאחזעי' בתחתי' ולומר הא לאזה זה דומה וכו' כמ"ש התו' ע"ש: ומ"ש שהבני קשור וכא ת' ועל מיירי כגון שלא נעעל הדלת עדיין משקשרו הלבי בתוכו ע"ש כתב אלא מתכתב הרמב"ן יש בו הפתח ולא ידע שלבי בתוכו ואח"כ עודע שיש שם לבי מותר לו ליטב עד שתתחך מפני שקדמה לידה לתחבבה והרשב"א כתב שבירוש' נראה שמותר לבטול לשמור ביתו אע"פ שעי"כ נלוד הלבי ממילא שרי ובלבד שלא יתכוין לשמור הלבי בלבד ע"כ ואין להקל כ"כ עכ"ל והר"ן הקשה ב"ל על הרשב"א דפסיק רישיה הוא וכ"ש כתב לייסב דעת הרשב"א ע"ש ומ"מ אין להקל. נכנסה לו לפור תחת כנפיו יושב ומשמר עד שתתחך (גמ') מותר לפתוח הבית מפני הלבי או לפרקו ממזודתו ובלבד שלא יטלטנו (מ"מ): יב שלא יסבנו מותר. משום דהוי מלאכ' שא"ל לנופה ומתקוס הוקה לא גזרו ולהרמב"ם הטעם משום דהוי נר בדרכו אלא מתעסק בו ואפי' אין מניחין שרי דהא אין במינו ניטר כמ"ש ס"ג ועסי' מל"ר: יג בתורה. כפ' שמיני המולד ונוטר: יד הגדן. דשתמון ניטדין לנור' דהא אין דרכן לחוק (ר"ן): טו תחת העור חייב. י"ל דחובל חייב משום מפרק שהיא תולדה דדש ואע"ג דאין דישה אלא בגדולי קרקע בהמה מקרי גדולי קרקע ואינו חייב עד שיגלה דם כגרגרת ממקום למקום וי"ל משום טבעו"ל מפני נטילת נשמה שבאותו מקום ולזה הסכימו רוב המפרשים ובחובל בהדם אז בבהמת חבירו דרך נקיטה הרמב"ם מחייב שעושה לחת רוח לנכרו והרא"ד פוטר ע"ש ועסי' רע"ח מ"ש וה"ה בקורע פליג ול"ל דחובל לרשותה חייב לכ"ע עסי' שכ"ח: יז ואחר שרנים. כיון שעורן רק בחברה נגרר הדם אע"פ שאין שם חבורה: יח אלא לנורך פטור. דהוי מלאכה שא"ל לנופה הטולה דג מן הספל של מים והניחו עד שיבש אלא בין סנפיריו חייב משום נטילת נשמה דאוב אינו יכול לחיות (רמב"ם בת') לא יבש ממש אלא כשוב ביר משם ומשך האלבנו שם כשמניחו עליו (ריא"ן ה"י גמרא) ואם כן צריך לחבר אלא יוה לנטו"ם ליטול דג מן החבית של מים אע"פ שיראה שיטות עסי' ש"ז: יח ועוקלו. משמע דאם הוא על בשרו ואינו עוקלו אסור לנוחו ול"ד לקרן בר"ה כמ"ש סימן ש"ח סי"ד דהכא ליכא למיחש להוציא הקלנר בעלמות אבל י"ל דמותר ליטלו מעל בגדיו מבפנים: יט ואסור לחורגה. והחורגה חייב: כ מותר להרגה. לשון הרמב"ם פי"ח דמשום שהוייתן מן הגללים ומן הפירות שהבאישו וכיוצא בהן כגון תולעים של בשר ובתולעים שבתוך הקטניות הוהרגן פטור אבל רמשים שהן פרים ורבים או שהוייתן מן העפר כגון השחור הנקרא נורגת אע"פ שאינה פרה ורבה ההורגן חייב ומשמע בת"מ דהא דקאמ' בריש"ח פטור לאו דוקא אלא מותר לכתחל דומי' דכיה ומ"מ התולעים הגדלים בפירו' במתוכר אסור להרוג דמקרי שרץ

לט א 39 גמור

קטנה דאסור אבל בזבובים ס"ל דשרי שאם בא ליטלם יבריחו כנ"ל לדעת רש"ל והב"ח פסק להחמיר וכן עיקר: ט פסיק רישיה. ואע"ג דדבורים אין במינן ניטר בדאיתא בגיטה וכ"כ רש"ל וכ"ת ואל"כ ליכא איסור דאוריתא ואע"ה אסור פסי רישיה עמ"ש סי' ש"ל סמ"ל ואם יש בו חור קטן אך אינו נראה שרי דלא הוה פסיק רישיה (תוספות גיטה) וע' ברא"ש שם שכתב דל"נ והסברא:

הפורש מזודה ובשעת פריסתו נכנס חיה לתוכה חייב אבל אם נכנס אח"כ לתוכה פטור אבל אסור שאינו יודע אם יצוד אם לאו (תו' דף י"ז) וכ"ל דמה"ש אסור להעמיד בשבת המזודה לצוד בו עכבריס: י חייבים. ואם א' אינו יכול וא' יכול היכול חייב והשני הוי מסייע ואין בו ממש ופטור (רמב"ם פ"ח): יא והלך לו. כתב המ"ל שהלך לתוך הבית דאלת"ה איך אפשר שהשני יתלא מקומו של ראשון מבביתת תחלה המקו' פנוי מאין יושב ואי הנני אינו ניצוד ובמלא בשהשני חוזר ומתלא הפתח הא לידו ואיי' אלא כדפי' ע"ל ואיתא לאלא ע"כ כיון שהוא ניצוד בבר ברי ב"ל כן דהא"ר"י כתב דאין זה אלא בשומרו לגבי שהיה לו מתחתול וכ"ל דלסון הר"ן תעעיתי ע"ש אבל בתחת בת הר"ן לומר אע"פ שאינו מוסיף כלום פטיש' דמותר וס"ל להר"ן דזה לא אינטר' לאחזעי' בתחתי' ולומר הא לאזה זה דומה וכו' כמ"ש התו' ע"ש: ומ"ש שהבני קשור וכא ת' ועל מיירי כגון שלא נעעל הדלת עדיין משקשרו הלבי בתוכו ע"ש כתב אלא מתכתב הרמב"ן יש בו הפתח ולא ידע שלבי בתוכו ואח"כ עודע שיש שם לבי מותר לו ליטב עד שתתחך מפני שקדמה לידה לתחבבה והרשב"א כתב שבירוש' נראה שמותר לבטול לשמור ביתו אע"פ שעי"כ נלוד הלבי ממילא שרי ובלבד שלא יתכוין לשמור הלבי בלבד ע"כ ואין להקל כ"כ עכ"ל והר"ן הקשה ב"ל על הרשב"א דפסיק רישיה הוא וכ"ש כתב לייסב דעת הרשב"א ע"ש ומ"מ אין להקל. נכנסה לו לפור תחת כנפיו יושב ומשמר עד שתתחך (גמ') מותר לפתוח הבית מפני הלבי או לפרקו ממזודתו ובלבד שלא יטלטנו (מ"מ): יב שלא יסבנו מותר. משום דהוי מלאכ' שא"ל לנופה ומתקוס הוקה לא גזרו ולהרמב"ם הטעם משום דהוי נר בדרכו אלא מתעסק בו ואפי' אין מניחין שרי דהא אין במינו ניטר כמ"ש ס"ג ועסי' מל"ר: יג בתורה. כפ' שמיני המולד ונוטר: יד הגדן. דשתמון ניטדין לנור' דהא אין דרכן לחוק (ר"ן): טו תחת העור חייב. י"ל דחובל חייב משום מפרק שהיא תולדה דדש ואע"ג דאין דישה אלא בגדולי קרקע בהמה מקרי גדולי קרקע ואינו חייב עד שיגלה דם כגרגרת ממקום למקום וי"ל משום טבעו"ל מפני נטילת נשמה שבאותו מקום ולזה הסכימו רוב המפרשים ובחובל בהדם אז בבהמת חבירו דרך נקיטה הרמב"ם מחייב שעושה לחת רוח לנכרו והרא"ד פוטר ע"ש ועסי' רע"ח מ"ש וה"ה בקורע פליג ול"ל דחובל לרשותה חייב לכ"ע עסי' שכ"ח: יז ואחר שרנים. כיון שעורן רק בחברה נגרר הדם אע"פ שאין שם חבורה: יח אלא לנורך פטור. דהוי מלאכה שא"ל לנופה הטולה דג מן הספל של מים והניחו עד שיבש אלא בין סנפיריו חייב משום נטילת נשמה דאוב אינו יכול לחיות (רמב"ם בת') לא יבש ממש אלא כשוב ביר משם ומשך האלבנו שם כשמניחו עליו (ריא"ן ה"י גמרא) ואם כן צריך לחבר אלא יוה לנטו"ם ליטול דג מן החבית של מים אע"פ שיראה שיטות עסי' ש"ז: יח ועוקלו. משמע דאם הוא על בשרו ואינו עוקלו אסור לנוחו ול"ד לקרן בר"ה כמ"ש סימן ש"ח סי"ד דהכא ליכא למיחש להוציא הקלנר בעלמות אבל י"ל דמותר ליטלו מעל בגדיו מבפנים: יט ואסור לחורגה. והחורגה חייב: כ מותר להרגה. לשון הרמב"ם פי"ח דמשום שהוייתן מן הגללים ומן הפירות שהבאישו וכיוצא בהן כגון תולעים של בשר ובתולעים שבתוך הקטניות הוהרגן פטור אבל רמשים שהן פרים ורבים או שהוייתן מן העפר כגון השחור הנקרא נורגת אע"פ שאינה פרה ורבה ההורגן חייב ומשמע בת"מ דהא דקאמ' בריש"ח פטור לאו דוקא אלא מותר לכתחל דומי' דכיה ומ"מ התולעים הגדלים בפירו' במתוכר אסור להרוג דמקרי שרץ

פרי חדש

סימן קיז

בפלה ג' פטורים ביו' אין מזכירין בקר ואמיר' מלת הבנו כן יום מי מלאת הבנו יום אם לא מחל ביו' כי' ואם נחנם בשמי' בעת שמלבל אין מחזירין אותו אלא אם כבלו בכר הם' אבל מחקוקים ואים לחר חקוקה חברי דש כיום חקוקה חברי המגין: ס"ב כני חיי שבת' לחלל לם דשתו לחוג' בזמן מחלי שבשמי' מוחל בכני חיי' אם יש בשמי' מחל בכני חיי' כין חלל משמל בשמי' בחפילה חוץ מ' יחיה לחקוקה אינו חוזר וקו דעת רבינו מ' ל"ח ובין זה מתחרין אינו נ"ל שרי יחידי' הגיריים לחזר אין מוחלין אלא בשמוע חפילה ואם עבר חזרי' אלא מחליב ליחיד' הגיריב' בדחמליב בעבה יחיד בארון בגולם בריבה חבר ב"כ חזרים"ם ולא ואשתי הוא שבני חיי שבאו לחל כל זמן שרשאים לחזור בכל אותה שנה לחיי מוחל בכני חיי' אם לא שבא לחזור אלא אז שבא לחזור אלא אז מכרים כמו שלוקי ארץ ישראל אם בפי' בחיי' ומשם לבם אם בחיי' מוחל בכני חיי' ומ"ל בשבל בשרים בחמליב חוץ מ' יחיה לחקוקה שבחקה ד"חזר כי' שאין בריבין לבשרי' לבם אם הבל אם הם בריבין בשרים ואלה ש"ל' ביר אחת אם אפי' בחקוקי' אחת אם שבא בם יחיד ומחל חבר בכרכה בשרים שאין מחזירין אותו ואלה בדשמתם מלבין המחבר' ולא ומ"ל ובמ"ם בבלי"ל אלחת לע"ד בלל:

סימן קיח

חותם בה מלך וכו' ואם לא לחלל: המל המשפם הבחר: בחנת ביהו זכר עוין בפ"ם מי' הקש"כ בסיר בברכה המינין אלי מסיים בזכר מינין ומבניע ומיש:

סימן קי"ט

ס א כיצר היה לו חולה וכו' בס"ם אין מוחזרין על המקום

ה בס מנ' ו' ברבני בס מה ובוסף ואבל בחרו ומה הביה בפ"ם ז' בחת קו בחבנה בס בחבנה בס בגמרא קו' בחבנה בפרק ב' דע ביאת ובדחפרש לם מחולל בחבנה קו' בס בחבנה בחבנה ל' בס בחבנה בס בס בס"ל ובתב בר"ן דלם שחיב חייב דבבר נפ"ת בחלחפה מחיבב נריבה לבוסם חייב ובלה ב"ל ב' מבת קו בבריחת ובר' הבחבב ה בס מחבסת ה' בחר מחת דרב חבי בס ה בס בבריחת ובגלה ג בס בבריחת ובת"ק

גמור: **כא** לא יהרגם. כיון שמצוי שם פרעוסים נזרי שמא יהרוג ב"כ פרעוסים ז"מ ל"ל דאותר לזרקן במים וכ"מ בגמ': **לא** יקח אדם הכלים מעורות שעולי וכדומה משום שהוא מלכתך מן הגמר (ס"ח סימן רס"ח) ול"ל דהוי פסיק רישיה עשי' ש"מ ס"ב מ"ש: **כב** אפילו אין רצין דים פקוח נפש כהראותן בגבב ולפיכך שרי אפילו למ"ד מלאכה שאינ"ל חייב: **כג** ואפילו בתחכוין. אפי' להרמב"ם שרי (מ"מ) וצריך טעם לדבר ול"ל דוק' בנחש ועקרב שע"פ הרוב הם ממיתין ולכן לף במקום שאין ממיתין מותר לדרסן מפני חשש סכנת נפשות אבל דבר שאין ממית לעולם פשיטא דאסור לדרסו להרמב"ם ואותן אנשים שהורגין הסממין שקורין שפי"ן בל"ת ל"ל דאיסור גמור הוא דהא איכא מזקת ולף דיש לתוש שיטול לתוך המאכל מ"מ מלתא דלא שכיחא הוא ויכול לכסות המאכלים וגם אחד מאלף שהיא מסוכנת במאכל לכן יש לתתות ביוסי: **כד** ע"ג קרקע משו' כו' . משמע דע"ג רלפה שרי לדברי המתירין ביוד במרוף עסי של"ם כ"כ ביוס ועי"ג ספסל לכ"ע שרי וכ"ע דליתסר משום מירות עלמו וי"ל דמתרת לא שייך אלא שבוטלתו שיתורת דבר ע"ג חבירו אבל ה כא רוצה שיבלע בקרקע . כתב מהרי"ל מותר להעמיד רגליו עליו ובלבד שלא יפפסף וכ"כ הגמ"ג: **כה** משום מתיסותא . ל"ל דהתירלא דליכא דקפיד ברוק משום מתיסותא יהרג שלא יפפסף כסדורים עליו ואפשר שזהו כוונת מהרי"ל אבל ליתה היולאה מן הפה אז מן הסתום ודאי איכא משום מתיסותא ובכ"ה אפילו ברוק שרי עסי' ל' ס"ב: כו חיה ועוף שברשותו. ל"ל הג"מ חיה ועוף שברשותו אבל דבר אחר אסור והא דתנן אבל נדרים חיה ועוף הייתו בי"ש אבל לכתחל כדי לשותן ולאכלן אבל הכא בשב"ל וכנון דעבידי לרבויי כשרוצה לחופפן והן בבית גדול כ"כ אסור אלא דלו וכו' ואף לדחותן במקו' לר אסורין לחפוס אסור וכו' עכ"ל רבינו ברוך ול"ע דהא דתנן אבל נדרים וכו' מוקמי לה בגמרא בגיבר קטן אסור וכ"כ ר"ם סי' תל"ו א"כ בשבת אפילו בבית קטן אסור ואח"כ כתב וכנון גדול דזה אפי' בי"ש אסור וכ"ה בבולה דף כ"ד יוני שוכך עבידי לרבויי (פירש"י עשויי' להשת' ולגרו מפני בני אדם סוטרתי' עד קיבן ולריך לעלו' אחריהן ונם שם בשמעתין ממנו ויורדים) אוזי' ותרנגולים לא עבידי לרבויי וע"ק שכתב הג"מ אח"כ והכי אי בירו סוס ממרד וכו' ובירוס איכא אחייב חטאת וא"כ מתני' איירי בשלא מרדו ואפ"ה פטור אבל אסור ואיאך פסק הרב"י דאותר לכתחלה לכן ל"ל שבהג"מ כיון לא"ש בש"ג בשב"ל בשבת אסור ליקח לוזיס ותרנגולי' ואיות שיש לו לאדם בביתו כגון לבויי שגדלן בביתו אבל בשאות מותר ואתולו אסו' והכי תניא בתוספת' הלד לוזי' ותרנגולים ויוני הרדיסאות פטור מכלל דאסור עכ"ל והא הגג"מ ס"ל כמ"ש סי' תל"ו ס"ז דלוזיס ותרנגולים מותר לתופסם ב"ש ולכן כתב דדוקא ב"ש כדי לאוכלן אבל בשבת אסור וא"ש אח"כ וכנון דעבידי וכו' ע"ש הוא ול"ל ובשאות דעבידי לרבויי וכו' אסור (ול"ה כתב בשם ס' הזכרונות דש"ם הוא בהג"מ ואולי כיון לא"ש) ומשיים בהג"מ הלכך בריכים ליזהר שלא לתפוס סוס המורדת ופרס המורדת בו' והכי איתא בירוס' כו' ע"ש ואתולא שבדברי בריס ויסרים וכן עיקר כמ"ש רמ"א ול"כ בתורה תרנגולת שיולתה מן הבית אסור לעולה לך דוחין אות' עד שתכנס לבית כיון דרחב הוא ולא מטו לה בחד שתי' לא הוי לידה ואם תינוקות קטנים או עכו"ם לדין אותה להחזירו אין מוחין להם עכ"ל ולכן אין להקל בזה כלל ועוד"ם סי' תל"ו בשם בעל הת"ב שנם דעתו לאסו' ורש"ל בחשו' כתב לף שבנמ' ובשמ"ג איתא לאיסור ובהג"מ כתב להתיר רק בסוף כתב והתחתיר תע"ב ודוקא בחלר גדול אבל בבית מותר לכתחילה ע"ש כו' ל"ל דהגה אחרת היא וגם בכ"ה כתב לאיסור ומ"ש הרב"י ע"ז דכל פטורי דשבת פטור אבל אסור בר מהלך תלת ל"ע דהא משמע דליתיה מהלך תלת כדאיתא ריש שבת וא"כ הוו נ"כ פטור אבל אסור ואיך כתוב מותר לעודן:

(ס) כא לא יהרגם אלא מוללן בידו וזורקן לאבל הטפלה ראשו מותר להרגם:

יי כל חיה ורמש שהם נושכים ומזיקים ורא' נהרגים בשבת **כב** אפילו אין רצין אחריו ושאר מזיקין כגון נחש ועקרב מקום שאינם ממיתין אם רצין אחריו מותר להרגם ואם לאו אסור אבל מות לדרסם לפי תומו **כג** ואפילו בתחכוין אלא שבראה עצמו כאלו אינו מכוין: **יא** לא ישפשף ברגליו רוק **כד** על גבי קרקע משום דמשוה גומות אבל מותר לדרסו לפי תומו שאינו מתכוין למרח ולהשוות גומות **(י)** ואף על גב דממילא ממרח הוא כי לא מכוין שרי **כה** משום מאיסותא:

יב חיה ועוף שברשותו (יא) מותר לצורן והוא שלא יסרודו אבל אם הם מוררים אסור לתפסם אפילו בחצר אם החצר גדול שאם לא גדלו בין בני אדם הוי צריכים מצורה:

כגם יום אומרים לאסור לגוד **כו** חיה ועוף שברשותו ואם לדן פטור (הגהות אלפסי) אבל חיה וסוס וכל שכן אחר חיה ועוף שברשותו אם לדן חייב חטאת וכן עיקר (המגיד פ"י) מחול דיבה כשאר חיה ואסור לתפשה בשבת: (הגהות אלפסי פ"ג דף ק"ס (ס"))

פרי הדש

סימן קיט

[illegible]

שיז דין קשירה ועניבה בשבת. ובו ז סעיפים:

א (א) הקושר קשר של קיימא והוא מעשה אומן חייב כגון קשר הנמלים וקשר הספנים וקשרי רצועות מנעל וסנדל שקושרין הרצענים בשעת עשיתן וכן כל כיוצא בזה אבל הקושר קשר של קיים ואינו מעשה אומן פטור:

הגה

רוחי' מרוב העולם שעושים כן וחלילה לומר שכולם נכשלו: (ס) לא יהרגם. משו' נזירה שיהרוג גם פרעוס דהוה כהורג בחלב דכיכה לא נזרו וכתוב בעור דכיכה מותר להורגה וה"מ בלוקחה מעבד דמעל בשרו אבל אם מתפשה בגדיו אסור אפילו בגבב אלא דק"ל דכתב העור עודדוקא בתפלה בגדיו נזרו הריגת כיכה אבל אם הריגת פרעוס אבל בתפלה רשאו מותר להרוג כיכה ולא נזרו אבל פרעוס שאינו מצוי בתוך עכ"ל ההדיוקים סותרי' דהרי דתחילה כתב בתפלה בגדיו דוקא אסור משמע על בגדו מותר אבל דרך הפלאה ואחר כך אמר דעל ראשו דוקא מותר משמע דעל גופו אסור שיש פרעוסים עליהם וי"ל דבגוף לא שכיח שיתפשם אחר כך' ובודאי לא נזרו שם אבל פרעוס ולא הוצרכו להזכיר דה אלא הראש שדרכו בתפלה אמרה לא נזרו כל': (י) ואף על גב דממילא ממרח. פי' והי' פסק רישיה דמודה ר"ש דאסור בלא מתכוין הכא תות' מבו' מתיסותא: (יא) מותר לצורן. פירוש לדאחרי' בתפלה בזה חיה ועוף שברשותו הלכן פטור הייתו פטור ומותר ואע"ג דאחרי' בס"ם ח' שרלים כל פטורי דשבת פטור אבל אסור לבר מתלת הייתו בחתר נחל כמ"ש כאן ומ"ל לא ס"ל חילוק זהורם"ל בתשו' סי' י' פסק כדיע דאשבה ובתשו' מהר"ר בנימן הבריע כמ"ל והא דמותר לפי דיעה דאשר לבר הייתו שיריף אותה עד שתכנס לבית או שדותן אותה בידים כדעל סי' ש"ח ס"מ אבל לטלטל אותה ודאי אסור דלא כמ"ל בתשו' הל"ל מ"ש

סס סי' ש"ח:

שיז (א) הקושר קשר של קיימא. בגמ' אמרי' דיש בלון חלוקת מ' חייב חטאת ומ' פטור אבל אסור לכתחלה' מותר לכתחלה הה פשוט דהמותר לכתחלה הוא בקשר שאינו של קיימא רק בקשר של קיימא יש חילוק דלפעמים חייב ולפעמי' אסור לכתחלה' בזה שני דיעות כולל הוא החילוק דלהרי"ף ורמב"ם שהם דעה ראשונה אם אינו של קיימא הייתו שנעשה להתיר בכל יום ובכל קיימא החשק הוא בעלם הקישור אחר הוא דאם הוא מעשה אומן מחולה הה חשק מאוד לו חייב ואף באינו של קיימא מ"מ כיון שהוא אסור לכתחלה ואם הוא מעשה הדיוט אינו חזק כ"כ אע"ג דהוא חזק שנעשה לקיים מ"מ אינו חייב אלא אסור ואיסורא מיהא איכא כיון שנעשה לקיים מלאה דבתרתי לריעותא קיים וחזק חייב קיים לחוד לו חזק לחוד אסו' ומרתי לעיבותא דהייתו אינו לקיים ואינו חזק לכתחלה מותר ורש"י והרא"ש אין מחלקי' בעלם הקשר אם הוא חזק מלד שהוא מעשה אומן אלא הכל תלוי בדעת האדם הקושר לחוד דאם דעתו שיעמוד כן לעולם הייתו כל זמן שאפשרי לו לרוות קיים ולא יעבוד לאתירו ואינו קובע זמן בדעתו מותר יתירו זהו חייב ואם קובע בדעתו אחו זמן שבודאי יתירו לו פטור ואם הזמן מה שיהיה דחיוב אין כאן כיון שיש לו עכ"פ זמן ואינו יש כאן אחר אותו הזמן הוא מקרי של קיי' אבל אם חוזב בדעתו להתירו בשו"ה אלא מקרי זמן כלל ומותר לכתחלה וזה דעת המו' שכתב תחל כל קשר שמיחל להתקיים לעולם פי' ע"ד כן עושה אותו ואינו קובע זמן כלל בדעתו חייב והעומד להתקיי' ז' יתיים פי' שנומר בדעתו כן פטור ואסור ונלא דוקא ז' יתיים אלא כל שהוא יתר מיום א' הוא בכלל זה יהיה הזמן כפי מה שיהיה ולא נקבע ז' יתיים אלא כיון דהש"י כתב תפני שפעמים שהנעשה שבועה לו שבועיים קח"ל דזמן שבועה א' לא הוה כתו קבוע לעולם מחיליא ידעינא דה"ה שבועיי' דמ"ש דכיון דשניהם אין עוד עליהם אבל אם אין שם בדעתו כלל זמן אלא להתירו היום מותר לכתחלה והב"י כת' שדע' הטור דבכל דבריר מן' יתיים הוא בכלל מתיר באחו יו' וכתב אלחד כן מפרש' שכתב שאסור לכתחלה לקושרו שם תפני שפעמי' מכיתו שבועו ונם כתב שפעמים מתקיי' בשבת אלחת דבריר מתכי ליכא אפילו איסורא ולעניין חיוב נראה מדברי רש"י שכתב ופעמים שמתקיים שבת או חודש וכל

שיז א מיקרי של קיימת. ופטור אבל אסור ואינו חייב חטאת כ"ש עשוי להתקיים לעולם לו זמן ארוך עכ"ל: ב דעד ז' תנים מותר לכתחלה: ג ולאורך מלטה כו'. אפילו מעשה אותן דאסה לא כן אפילו בלא מלוה ערי ונ"ע דלמ' הוצרכו לעשות מעשה אותן יעשה קבר מאיזו מעשה אותן ואעפ"כ יוכל למדוד ונ"ל דמיירי דאמ"ת בע"ת: ד דאין לו בקיאין כו'. ומהו נראה מלשון הרי"ף שהמת קבר מקשרין אותו הדק היטב (ש"ג): ה וה"ה להתירו. היינו לדעת הרמב"ם אבל להרא"ש מותר וכ"ה בהגיה בס"ס וכנמרת אוחזת דאלתא נקט דאותן עושה לקיום דלא בע"ש: ו לא גזרו. ובספר הכרעות אוסר (כ"ה): ז נמשנו. אבל בחבעל חדש אסור ליתן הרצועות בשבת דמתקן מנת וכ"ה בסרבל לו בחכנסיים (כ"מ בתוספות ורא"ש והג"ה והתרדכי) אבל אבנים שרי להכנים בחכנסיי דלא חבטל לי' בתס ועשוי להכנים ולהוציא תדי' לא מתקן מנת (כ"ה סי' ז') וא"כ אסור להכנים עמיה לשם המבטל ליה התס: ח אלא יקשור. פי' אלא יעשה קבר בראשו אלא ישוט דהוי קבר ש"ק כ"ש סוף ס"ח: ט צריך עורה וכו'. צריך עיון דאפילו אבקב דאסור אסור בחקוס שרגילים לקשור דחייטין אמת יקשור ובחקוס שהבקב לר אפילו בחקוס שאין רגילין לקשור אסור לצריך עורה וכ"ה בחוס' ורא"ש בהדי' ואפשר דעים הוא בס"ע וא"כ בהצועות אלנו בחבעלי' וחכנסיס דרגילין לקשור בראשן אפי' בעתיקי אסור להכנים עמ"ש סי' ז': י

הגה (ב) ויש מולקים שסגירת לבו דכל קבר בל קיימת אפילו בל הביום תייבין עליו (רש"י והרא"ש ור' יהודה ותוס') וי"ש בכל קבר אפילו עבוי להתיר בפותחו יום עצמו א מקרי בל קיימת (כל בו והגה"מ פ"י) ויש מקילין לומר ב דעד שבעה ימים לא מקרי בל קיימת: (טור ופרדכי וש"ל סימן מי"ד ס' י')

ג וקשר שאינו של קיימא ואינו מעשה אומן מותר לקשרו לכתחילה. הגה וכן לענין הסתרתו דיינו כמו לענין קשירתו: (טור) ד כיצד נפסקה לו רצועה וקשרה נפסק החבל וקשרו או שקשר חבל ברלי או שקשר רסן בחמה הרי זה פטור וכן כל כיוצא באלו הקשרים שרגם מעשה הריים וכל ארם קשר אותם לקיים וכל קשר שאינו של קיימא אם קשרו קשר אומן הרי זה אסור ג ומוצרך מצוה כגון שקשר למרוח אחר משיעורי התורה מותר לקשור קשר שאינו של קיימא: הגה וי"מ דיש ליזהר בלא להתיר בוסס קבר בסגות מני קטרים זה בלזה

ד דאין מגבקיים אותה מקרי קבר בל אומן דאפילו בסאינו בל קיימת ה והוה הדין להתירן וכן נוהגין (הגהות מלכים פ' אלו קטרים) וע"מ בתשובת נמרת אין לחוש ומותר להתירו אלא אסור לרבנן ובמקום נמרת ו לא גזרו ואת דבעינן ב'קטרים זה בל זה היינו בקבוקר מני דבריס ביחר אבל אם עשה קבר בראש אחד בל מוש אם מעיקה דינו בסני קטרים: (סמ"ג)

ב ז נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל (ג) או שנשמט רוב הרגל מותר לחתוך הרצועות למקום ובלבד ח שלא יקשור: הגה (ד) וזהוקה מיוכל להסתירו בלא טורח אבל אם אין צריך טורח לזה אסור דמיישינן בתא יקשור: (תוספות ורא"ש פ' בתה סומכין)

ג (ה) ט מתירין בית הצואר מקשר שקשרו כובס שאינו קשר של קיימא: אבל אין פותחין אותו מחדש דמתקן מנא הוא:

הגה אפילו כבר נפתח רק יא מחוך לאומן וקפדו לו תפרו ביחד כדרך מהאומנים עושין (ר' יהודה מי"ר) ולכן אסור לנתק לו לחתוך זוג של מנעלים התפורים יחד כדרך מהאומנים עושין אע"ג דהתפירה אינה של קיימת דאין חלוק בתפירה בין של קיימת לאינה של קיימת (הגהות מרדכי פרק נשה מומין) ויש מתירין בתפירה שאינה של קיימת ואין להחיר בפני עם הארץ: (כ"י)

ד ט קושרין יב רלי בסשיחה ואו באבנים וכיוצא בו (ו) אבל לא בחבל

הגה (ב) ויש מולקים שסגירת לבו דכל קבר בל קיימת אפילו בל הביום תייבין עליו (רש"י והרא"ש ור' יהודה ותוס') וי"ש בכל קבר אפילו עבוי להתיר בפותחו יום עצמו א מקרי בל קיימת (כל בו והגה"מ פ"י) ויש מקילין לומר ב דעד שבעה ימים לא מקרי בל קיימת: (טור ופרדכי וש"ל סימן מי"ד ס' י')

ג וקשר שאינו של קיימא ואינו מעשה אומן מותר לקשרו לכתחילה. הגה וכן לענין הסתרתו דיינו כמו לענין קשירתו: (טור) ד כיצד נפסקה לו רצועה וקשרה נפסק החבל וקשרו או שקשר חבל ברלי או שקשר רסן בחמה הרי זה פטור וכן כל כיוצא באלו הקשרים שרגם מעשה הריים וכל ארם קשר אותם לקיים וכל קשר שאינו של קיימא אם קשרו קשר אומן הרי זה אסור ג ומוצרך מצוה כגון שקשר למרוח אחר משיעורי התורה מותר לקשור קשר שאינו של קיימא: הגה וי"מ דיש ליזהר בלא להתיר בוסס קבר בסגות מני קטרים זה בלזה

ד דאין מגבקיים אותה מקרי קבר בל אומן דאפילו בסאינו בל קיימת ה והוה הדין להתירן וכן נוהגין (הגהות מלכים פ' אלו קטרים) וע"מ בתשובת נמרת אין לחוש ומותר להתירו אלא אסור לרבנן ובמקום נמרת ו לא גזרו ואת דבעינן ב'קטרים זה בל זה היינו בקבוקר מני דבריס ביחר אבל אם עשה קבר בראש אחד בל מוש אם מעיקה דינו בסני קטרים: (סמ"ג)

ב ז נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל (ג) או שנשמט רוב הרגל מותר לחתוך הרצועות למקום ובלבד ח שלא יקשור: הגה (ד) וזהוקה מיוכל להסתירו בלא טורח אבל אם אין צריך טורח לזה אסור דמיישינן בתא יקשור: (תוספות ורא"ש פ' בתה סומכין)

ג (ה) ט מתירין בית הצואר מקשר שקשרו כובס שאינו קשר של קיימא: אבל אין פותחין אותו מחדש דמתקן מנא הוא:

הגה אפילו כבר נפתח רק יא מחוך לאומן וקפדו לו תפרו ביחד כדרך מהאומנים עושין (ר' יהודה מי"ר) ולכן אסור לנתק לו לחתוך זוג של מנעלים התפורים יחד כדרך מהאומנים עושין אע"ג דהתפירה אינה של קיימת דאין חלוק בתפירה בין של קיימת לאינה של קיימת (הגהות מרדכי פרק נשה מומין) ויש מתירין בתפירה שאינה של קיימת ואין להחיר בפני עם הארץ: (כ"י)

ד ט קושרין יב רלי בסשיחה ואו באבנים וכיוצא בו (ו) אבל לא בחבל

אין פותחין. והפותח חייב חטאת משום מכה בפטיש אבל משום קורע אינו חייב אח"כ עשה ע"מ לחפור (ב"י וע"ב כ"מ פי"ד דלא בע"ש): יא מחוך האומן וקפדו. ואינו יכול להחירו אח"כ חוקף אסור (ר"ן) וכתב יש"ש פ"ד דביצה סי' ט' אבן מכתובות שמקשרו המשיחות ולא יוכל להחיר שרי לב"ע לנתקן שהרי אינו עשוי אלא להחירו בכל זמן שרוצה ואף זה לא יעשה בפני ע"ה אלא בלעגה על ל' וכ"כ הב"ח וא"כ ל' דס"ל דדוקא כשקשר האומן אסור לנתק אבל אחר קשירות שרי וכ"כ סי' ש"ד ס"ז וא"מ ל' דאם אינו רגיל להחיר הקשר של ס בחוכת אלא משבת לשבת אסור עש"ת: יב דלי בתשיחה. ופשוט דמיירי שאינו מעשה אומן

פרי חדש

סימן קכ

והכא מיירי בדאמר ס"ר אשרינו אם עדיין לא נגר רק רפאינו וכו' אבל אם נגר רפאינו מ"ז לחוד נגינו ומשם ואילך של בשבר דאת אשתק לי' ברכם לנעלה אי"ם אחתבר לקמן סי' רנ"ד דנתקו' שאחרו סתינו אור לשמחלל מיל כשמיי' הברכם אין נו לאור אינו אמו' לחיכי' אחם ברכה לנעלה זוה אמוב ומם סיי' אחיכלו ורגש לחחיר של בנאם ולחזור בשנינ' ע' יכו כתב מחחבר ולא עקמן כו' ורנ"ד מרבמי' ר"ש בחנה אלא ראר עינינו בש"ח בחיר ולא אם לא היו עשרה בנים שחמנו בשבת ס"ן עוחה כין נחלה לרפא ולחה כ כחו מילחי עינינו בס"ת לם מכח חנאר עינינו ולחר קול שחקר רגלינו ביחר אחבר עינינו

סי' חקס"ב:

סימן קכא

ס"א עיין מ"ש סימן קי"ג סעיף ד: ס"ב. עיין מ"ש סימן ס"ח נמנין ק"ס

סימן קכב

ס"א בחנה ור' יוסא בחקים שנוחנין וכו' מין זה אחור בלא דעתן דיכאי לעתן הוא אבלל החפילה הה נכן אם מהנו ליחר מקוה חחנוני' אלא ודאי יכול לחפסיק יכולין לחחר אלמי נחר בשבת אעים שהוא לבנן חפילה וחחנוני' כיון שהוא עוסק חפילה ס"ב הרשות בידו אעפ"י שהנין הוא כדבר ידוע לילמה' ראיה מדאמרן לחחר ברים דרבינא נם ביום קורח לכי הוה חפיס נלאחים אחר לכי אלמי נחר לבוני ובו' אלמי אחרי מי ובו' ומשום ודאי מקבל אלמיבנה אחרי ב"כ כחו מאחרי דוד לאחר י"ח חוחרי אלים הים חוו' ואחרי מעם אחרי נקחי נוחו:

סימן קכג

ס"א כורכן ומוסק נ' אבריקחוכי פיאה נכנד ב' מילין מרחקו ישראל אחר סיני בשבת מהקחוי ומנכנד חסנעכנן ומרחל סיי' אחם אם בשיי' חנמני קנלים בלינ ס"נ. כשמוסק עוקר רגל שהא אחלה ולא ס"ב דנמ"ן דיומת אחרינן כי עקר אינים בדבר דאמינא עקר בדבר סיינו מלחמה הנא בכי מיני דבר בס"ם כוחן מלי' בריאה לחמאלו דבר ידיני של הנא בדבר אחרים מיינו ואחר מחחלו ומוכ אינ' אחר כן נם ע"ל מ"ב ע"ל בשיני הנא מחחלה לאחרינו:

ס"ם

ג שם בנמרא ד נחנן ה"ה מנ"ל שם ה מנ"ל קנן בחחכה ומם נמי' רש"י. קומנלים נמ' ונחב ברב בחנין ממנה מחחנו' חסנת חת ס שם קנ נמנמם

אומן להרמב"ם סלק כהג"ה ס"ת וחעב"ל נוטרין דנרדי אמר דעלמא דמלינו הרבה בוצא בו בגמ' בכ"ל דלא כעש"ב: יג בחבל. דמבטיל ליה התם והויא"ל קיים. ואפי' חבל נרדי גזרי אמר חבל דעלמא: יד אינו קשר וכו'. סמלין עשוי לעשות סם זמן מרובה (תו' עס"ת): טו

יג בחבל ואני מילי בדליים הקבועים בבור אבל דליים שלנו שאינן קבועים בבור יד אינו קשר של קיימא:

ח עניבה מותר דלאו קשר הוא: סגה (ז) ואפי' אם עושה קשר אחד לחמה טו מוסגין בו היתר: (אגור)

ט קישרים חבל בפני הפרה בשביל שלא תצא ואפי' יו בב' ראשי חפתח ולא חיישינן שמא יתיר ראש האחר ויניח השני ראש השני קשור (ח) מסלסלין חבל יז של נרדי (פירוש אורג) לקשרו באבוס ובפרה ולא חיישינן שמא יתיר ראש האחר ויניח השני קיים אבל חבל יח דעלמא לא והני מילי לקשרו באבוס ובפרה. יט (ט) אבל אם היה קשור באבוס ורוצה לקשרו בפרה או אם היה קשור בפרה ורוצה לקשרו באבוס כ מותר בכל חבל:

שיח דין המבשל בשבת. ובו יא סעיפים:

א המבשל בשבת (אם עשה מ"ת מפאר מלאכות) (עור) במזיד א אסור לו לעולם ולאחרים (א) מותר ב לס"ש מיר ג ובשוגג אסור בו ביום גם לאחרים ולערב מותר גם לו מיר (ואם אחר לעלו"ס לעשות לו מלאכה בשבת ע"ל סי' ש"ן ס' י"ט)

ב השוחט בשבת לחולה בין שחלת מאתמול (ב) כין ד שחלת היום מותר הבריא לאכול ממנו ה חי (בשבת) אבל המבשל (אם שעשה אחר מלאכה) לחולה אסור (בשבת) לבריא או לחולה שאין בו סכנה דחיישינן ושמא ירבה בשבילו:

ג ואפילו בשל על ידי עכו"ם אסור בשבת (תו' פ"ק דביצה ור"ן פרק אין מערבין) ואם קלן מירות מן המפורר לחולה בשבת אפ' היה מוגלם מבעוד יום אסור לבריא בשבת ה מסוס מבדל והולך בשבת ויש לו מבוס מוקלה (ב"י בשם תורמות מייס)

בשם

הנעשית על ידי עכו"ם בשביל ישראל משום דקל בעינן לעשות כן פעם אחרת אבל דבר שעושה ישראל בידיהם ולא לבשל דאחר לבשולי בהדי: (ב) בין שחלה היום ואין אסור מפני שהבכ"ר בשם הרא"ש דקי"ל כר"ש דאחר אין מוקלה לא בבר שהבלקה בשבת (ל"ל ע"ס ול"ל הדולק בשבת וכמ"ש בסי' רע"ו) ובגרונרת ולמוקר דמיהם בידים ואסח דעתי' כו' עכ"ל ואח"כ כתב בשם הרמב"ם וה' הגיגד כהראב"ד והרן אלא אחרים בחולה שבחלה בשבת מפנים מוקל אפי' לא וקשה מה"ש ב"ר כסי' ס"ו דמודה ר"ש במידי דלא חזי לאחרים אינו דהא כאן ואחי היה על הבשר אסור כל אלא בשחטה ואלא מחיר משום מוקלה לר"ש כאן ועכ"ב הטעם כיון שאח"כ באותה שבת מותר ונעשית ראוי ב"כ הב"י שם דבה דוקא ר"ש אחיר דהייט שבשלא לאו ע"ז קשה מאוד דהא בזה לא קי"ל כר"ש ואמנו אוכרים מר שהלכין בהותה שבת וכבתה דלר"ש אותר ואמנו קי"ל לאיסור כמ"ש פ' אלא קשה למה מסק כאן להתיר בבהמה שבשחטה בשבת לחולה בשבת ואל"ל דבכרי ב"ר כסי' ס"ו הם אליבא דהראב"ד והר"ן בחלק בשם"ל בשוחט לחול דאותר לבריא בחולה שבחל בעל"ל אבל בשר מוקלה ואפי' לר"ש זה אינו דמבואר הוא דאליבא דהלכתא ל"ב לו שבת לייבב שם שלא תקנה הלכתא אהלכתא ל"ב אתה על הר"ן לא הרגיש במאי דק"ל כר"ש דל"ל מוקלה ולפי מ"ש יש לאתוה אוכל המתירין ול"ל דהא דלא קי"ל כר"ש בהיתר שבת אחת שבשלק הלכה היינו דאתרי כיון דאתקלאי לכולי יומא והייט בשוה היתר בשבת אחת שיני שבשחטה האיסור מכאות שהיה בשבת עד שדליקו באותה שבת אע"פ שבבה אסור לשלטו אמו אומרים כיון שה"ה דולק

שהאל אינו אסור ומבטלו שם הוא של קיום: (ז) ואפי' אם עושה קשר אחד ל' כו'. בתרדכי כתב ולבד שלא יעשה קשר למעלה מן הטעיבה כגון יעשה ב' עניבות זע"ז ול"ל דהך דמהגין בו היתר היינו בקשר שעשה בס"ת אבל בחין עשוי להתיר אלא אם עשה ב' עניבות זה בעי"ז ולא אמר כלל כל"ל פשוט: (ח) אמר אלעזר בן גרדיכו' דיש כאן ב' אחרים בחבל דעלמא אחד בפרה ביין לאין לרי' לו חייבי שמא יתיר רחק הא' שנים כתבים דמוקל אבל בגרדי דגרך לו מותר בטלטול ע"ל זכר מטלטלי' לאורות משום לאחר איסור מוקלה ואח"ל כתב דאם כאן חשש הטמי' כתב ביבמות חשו לחכמי מותר לבהמים אבל במכבסים בשבת ולא מעיר ולא מבטל ליה ועשוי להכבס ולהוצי' פסיקא דסי' אפי' אפי' ע"כ ולא ידעתי ליה הדרך לדון ולא מבטל ליה ולפי"ה בדבר לבטלו שם ולא לאלעלא אבל הגרהה אין איסור אפי' בזה אלין שם קשר לא בחבלים במכבסים ע"י זה: (ט) אם היה קשר בפרה כו'. תחה ליה לא כתב הטור מיתר וכאמת כתבו הטור בסי' שלה

שיח (א) מותר. לבעי' בכדי שיעשו אלא בשלא

מיד ד

בכדי שיעשה אם בשבת אלא בשלא לעשות כן פעם אחרת אבל דבר שעושה ישראל בידיהם ולא לבשל דאחר לבשולי בהדי: (ב) בין שחלה היום ואין אסור מפני שהבכ"ר בשם הרמ"ם דקי"ל כר"ש דאחר אין מוקלה לא בבר שהבלקה בשבת (ל"ל ע"ס ול"ל הדולק בשבת וכמ"ש בסי' רע"ו) ובגרונרת ולמוקר דמיהם בידים ואסח דעתי' כו' עכ"ל ואח"כ כתב בשם הרמב"ם וה' הגיגד כהראב"ד והרן אלא אחרים בחולה שבחלה בשבת מפנים מוקל אפי' לא וקשה מה"ש ב"ר כסי' ס"ו דמודה ר"ש במידי דלא חזי לאחרים היינו דהא כאן ואחי היה על הבשר אסור כל אלא בשחטה ואלא מחיר משום מוקלה לר"ש כאן ועכ"ב הטעם כיון שאח"כ באותה שבת מותר ונעשית ראוי ב"כ הב"י שם דבה דוקא ר"ש אחיר דהייט שבשלא לאו ע"ז קשה מאוד דהא בזה לא קי"ל כר"ש ואמנו אוכרים מר שהלכין בהותה שבת וכבתה דלר"ש אותר ואמנו קי"ל לאיסור כמ"ש פ' אלא קשה למה מסק כאן להתיר בבהמה שבשחטה בשבת לחולה בשבת ואל"ל דבכרי ב"ר כסי' ס"ו הם אליבא דהראב"ד והר"ן בחלק בשם"ל בשוחט לחול דאותר לבריא בחולה שבחל בעל"ל אבל בשר מוקלה ואפי' לר"ש זה אינו דמבואר הוא דאליבא דהלכתא ל"ב לו שבת לייבב שם שלא תקנה הלכתא אהלכתא ל"ב אתה על הר"ן לא הרגיש במאי דק"ל כר"ש דל"ל מוקלה ולפי מ"ש יש לאתוה אוכל המתירין ול"ל דהא דלא קי"ל כר"ש בהיתר שבת אחת שבשלק הלכה היינו דאתרי כיון דאתקלאי לכולי יומא והייט בשוה היתר בשבת אחת שיני שבשחטה האיסור מכאות שהיה בשבת עד שדליקו באותה שבת אע"פ שבבה אסור לשלטו אמו אומרים כיון שה"ה דולק

שיח א אסור לו לעולם. משמע בריש"ל סי' קע"ח דהאפירה אסורה ג"כ: ב לס"ש מיר. דהוקא בעכו"ם שעושה בעינן בכדי שיעשה דחייב אמת יאחר לו לעשות אבל ישראל לא שמא לו ולף לרש"ר שבתב הטעם שלא יהנה מלאכת שבת כמ"ש סי' תקע"ו מ"מ הכא שרי דבחלת דלא שביתה לא גזרי (תו' חולין דף ע"ו) דלא כב"ח: אם היה מ"ש אסור דאין שבת מלין לי"ש (לקוטי מהרי"ו סי' ב') ועכ"ר ספר' ק"ב דאם נתערב אותו דבר באחרים בטיל ולא הוי דטיל"מ דומיא דתרומה ע"ש וע"ע דאין הכדון דומה לתרומה לא הוי אלא סוס אחד דטיל"מ דאי לכהן גם היום מותר ואי לישראל לעולם אסור אבל הכא כיון שאל עליו סס דטיל"מ לאחרים אף לדידיה לא בטיל כדאי' פ"ג דבבורים דאם נתערבו בבוריס אסוריס אף לוריס אף עלנב דלדידהו הוי דשאל"מ כיון דלבהנים הוי דטיל"מ דיכולין לאכלו בירושלי' אף לזרי' וכ"כ הרע"ב והרמב"ם בפי' המשניות ובאחרו פ"ד מבבורי' מיהו הרא"ש כתב דלא הוי דטיל"מ כיון דאסוריס לוריס ומ"מ יש להתיר ותי"ב בי"ד סס' ק"ב אפשר דאיירי בשבת אחר הבשת דאז הוי דומי' דתרומה וכל"ל עיקר ואף שבמירוש הרמב"ם משמע דהוקא בשבת ערב לכהן אז אסור אף ליסראל מ"מ בחבורו לא משמע כן וגם דבריו שבב"ל לכן: ג"ל דאחי שנתבשל בשבילו הוי"כ דיני כמו הא עליו כמ"ש כ"ר סימן ל"ש ס"ה ס"ב ע"ש אמנם משם קבסאו ומיהו מדברי הרי"ב תע"ז ולא לו עשי' רבינו ס"ח: נ ובשוגג. עשה ע"פ הוראת חכם מיקרי שוגג וה"ם בשוכח (כ"ה רל"ד ב"ו ה"ב): ד שחלה היום. ואם בשבת היתה מוקלה אחת אסור אחרת אלא כשדאתו בידים כגון מי שדליקו עליו (ל"ב) ובקש דאל"כ מוקלה דאתוכר כמי אם אחר מותר כשנעשו הפירות ול"ל דאחס טעמא אמת יעלו ויתלוש כדאיתא ריש ביצה ע"ש עוד עשה בה ה חי בשבת. ובלא חליתה (עור) ועכ"ר סי' ס"ו ס"ב דהדאתה מיהא בעי ע"ש: ו שאחר ברכה. ואם אי אפשר לאחר כמדרבה בשבילו אפילו קדם שיתן הקדרה על האש ויא"ל דהוי דרבנן עכ"ל: ז ואפי' בישל וכו' אבל בא"ש מותר מיד (ש"ב) ושעתו דבין הבשל ביאל בהיתר לא בעי לאחתן בכדי שיעשה: ח משום שבגל והולך. ומיירי בפירי שלא נגמר בישולו (פ"י) אבל בנגמר בישולו לא אמרי שבגל הולך

דאל"ב

באר הגולה

ו בגליונות בתרא דתו' ובן כתב רמב"ם בפ"ו ב' סיב סס בעי דקלא בפ' המוכשות ל' סס בגרדי' כתבים תוס' בפירוש ע"ן ובמרגלים בפ"ו ופ"ב ה' סס ליה מתמנה ל' סס בגמרא קיב ה' מיורה הרבי יוחנן סס קיב ובפירוש הרמב"ם סס בפרק ה' ע"ס בגמרא:

ח פוגין עו ובתוספות לך ובכת קמה עה ובהרבי יהודה הרלף מבהלון ורמב"ם בפ"ו ובהרמ"ם וס"ש ב' מוגין עו ובהרב דיפי

פרי חדש

סימן קכד

ס"א וצריך אותו שיודע וכו' שרוצה לחי ס"ם חפילת הבחר לחרי' ושות פיהיה סס מרלם אתחלם ותו חסל דאגן פונין חתן אחר ישראל המברך ואין עולין חתן אחר מכותי המברך עד מיכאל כל הברכה ובריגין ובי לא סמע פיכי כתיב:

בתב פרב ולי בלי בגיסא דיבורין לא סיין אלא בחבין חה ס"ן אחר חגל סס חיגו חבין חם סס"ג מוחר חיגו יוצא בשחוב' ובמ"ב בקבן מי קלג ות"ם ובוסבו ג' פסיגו' ובו' לחמוקי מחר"ח"ג שבכיח סב"י מחתו מחוגל ואחר מבב' מב"ן מוגרו אחלם כן מוגרו אב' פסיעות עליחת דמם בפוגרו אחתיל' חייבו מעמת אבי"כמוחב בקוחת מכל בפסיבות ולחי שלינו מוגר ובבסק בחתי' ולא ביח ביומת פרק ח"ל

מאמר בס מבחלי' לקרא בבו בוגל לחלבינו אחר לגיגן מבה ליגראל בבמה מ"מי מוכיר מחו על מבים חמם מבו בוגל מבינגן לחי ר"יבוב מוחר זכר נגיק בברבם חיל בגיגן ליגראל בבמם מחני מוכי' בגיק מבולחי' לחם חבו ברבם ע"ב ובחלן לחם לחר בב"ב יב לבגות חתן בבמזבירן הבסבי' בם יב בברבם בסבי' וברור מוח ובל"ב בם' בייבו ובעין לחתן מי' קלח

לין ח"ם:

ס"ח ולא לבגות אחן

ובוסה ובו' בס"ב

מחלבו ח"ר חין מגבן לא חתן מבוסה ולא חתן בבוסה ולא חתן ובחב רבי' ל"ל יחוחה אלא מחב בברבם חלא מחמם מבוגיר חתן ולא דחבי' בחלבל מבחבלבדי"ם בל מבבי' הוי מגיבי' בבחבר בבבגיב מחלבגות חתן אלא לא מחבי וקח בגו בבחו מבב יחבי בבם מוגי' חבר ברבם אבל חבו מבב בבבם חלא מחבב בבבם בבבם מחלבי בבבם בבבם בבבם

ב"ה ל"ל כאלו דולק ע"ל ריין גלת מבחי' בהשיטי מבעשה בגרוכן בגמי
מש מוקלה וע"כתו' שבדחקו פס וסל"ל מש שבדל ומשלרשא ע"כבסבגמר
ביאוגן שב אינו גדל וא"כ מהבי סבב' וסכי דיוקל' הא"ח עכ"ל בתו'
בכ"ק ד"ס ס"ב דמה שבדל בטל ברוב ועסי ס"ד ס"ב ובביב בתו' דק ס"ו ע"ב
מעמע דזה לא הוי מוקלה אפילו
לר"י דסא בהמה מיי גבלה והלכה
ומותר לשחטה כי"ש ע"ב בתו' :

ט שאסור לבטל. המבטל
בתולדו' אסור חייב: ז' להטמינה
בחול. אפי' מבעי' טפי' רל"ו ס"ג
ואפילו לגנלו ע"ג החול בסכיל
שהלכה כתי אסור (כ"כ הרא"ש)
ולע"ע למה הסמיטו האור דקי"ל
דהלכה כרבה (כ"ח) וכ"ל דהרא"ש
כתב שיבת דר"י ע"ש אבל אמן קי"ל
כרבנן וא"כ פסיעה דאסור דעדי'
אמו תולדות האור וכ"ב סל"ן ע"ש
וא"ת כתב רש"ל בתשובה דמותר
לגלות על גב ריתת אותה דלא
מיחלף בתולדות האור ע"ש ודברין
אינם מוכרחים וגם בע"ת קולק
עליו וברוב איתא בהדיא דאסור:
כתב הרמב"ם המבטל בחמי
עבריא אסור דהוי כתולדות
חתה וכ"ם בגמרא וכ"מ במשנה
פ"ט דנגעים ובסמהדרין אמרינן
דנשתיירו מסמטול ואפשר דמ"מ ס"ל כתולדות אמה וכתב הר"ן דאסור
להעמיד מתכל ע"ג חמי עבריא אבל מע"ש מותר ולהגיה בתוכו אסור כמ"ש
סי' שכ"ו ס"ג: כתב הרמב"ם פ"ע הגיה בשר ע"ג נחלים אם גלגלה בו
בגרוגרת חייב אפי' בתי ביטולו לדעת הראב"ד ולהרמב"ם אינו חייב
בתי ביטול בנתבטל מקלתו עד שיתבטל כל הבשר תלי ביטול המתיך ג'
מתיני תתכות אם בהתחתם מתכות עד שנעשה נחלת וכן המתמסם מעשוה
אם אחלב אם הוסף והגפרית אם התבטל כלי אחדתה עד שיעשה כלי חרס
חייב כללה לחלחת בין פריעת נוף קשה אם מקשה נוף רק חייב ועסי'
זה ול"ע דבפי"ב כתב בתחתו' סברהל כדי לגרסו חייב משו' מבעיר והרא"ל
כתב מעוס מבטל והמ"מ יוסב דבריו ע"ש ולא אבר מדברי הרמב"ם סחרי
אהדדי ול"ע ויש לחלק: יא יש בו מעוס ביטול. והוי ידוע שכל דיניס
לאסורים מעוס ביטול אפי' ליתן על הכירה אם בחמר קדים מסיק אסור
כמ"ש ססי' רנ"ג: יב נגעתן. כבי' ומשמע ליה דכל שהיס ב' מקרי
ריתת ופ"מ ס"ו ה"ל ר"ו אם לא נגעתן אפי' שינה קלת מרתיחתו מותר
ועסע"ו בהג"ה: יג ויא"ת דוקא בו. והב"ח פסק בסברת הראשונה ועמ"ת
מ"ש: יד מותר לגרותו. אפי' בכ"ר ופמ"ש ספע"ו דאין ביטול אחר ביטול
וכ"כ התו' והמרדכיו"ן דלא כב"ח דמתחיל ומשמע מלשון הס"ע דאם לא
נתבטל מע"ש רק בשה בחמין אסור לגרותו בחמין בשבת ועוד להמחיל
אם אינ סולדת בחמין: טו מדיחין אותו. הייט שתעורין עליו מכלי
שני (ועסי' ל דאפי' בדבר לח שרי) אבל אסור לגרותו אפי' בכלי שני
דמתחי כמבטל ול"ד לתבלין בס"ו דאבלין עשוי לתתקן הקדיר ולא מיחזי
כמבטל (תו' דף ל"ח וס"ג ב"ח) וג"ל דבבל דיבו כתבלין דעבידי לטמיה
ועס"ה: יז כל דבר קשה. וה"ה דבר מלח אחין יכולין לאכול בלא
הדחה (כ"ל ע"ב) ואי' בגמרא דאם הדיח חייב:

מעוס

ג כשם ט שאסור לבטל באור כך אסור לבטל בתולדות האור
בגון ליתן בצבת קדרה או לשברה על סודר שהוחם באור כגון
שתצלה ואפילו בתולדות חמה בגון בסודר שהוחם בחמה אמר גירס
אמו תולדות האור זכן אמור ז להטמינה בחול או באבק דרכים שהוחמו
מכח חמה אבל בחמה עצמה בגון ליתן בצבת בחמה או ליתן מים
בחמה כדי שיוחמו מותר:

ד (ג) תבשיל שנתבשל כל צרכה יא יש בו משום בישול אבל יב
נצטנן: הגה יג (ד) ויש אומרים דוקא אם מלטמקו ויפה לו (רבינו יונה ס"ב)
(רבינו יחיאל ס"ג) ואם לא נתבשל כל צרכו ואפילו נתבשל כמאכל בן
דרוסאי שייך בו בישול אפ' בעודו רותח והני מילי שיש בו בישול אחר
בישול בתבשיל שיש בו מרק אבל דבר שנתבשל כבר והוא יבש יד
מותר לשרותו בחמין בשבת ואם הוא דבר יבש שלא נתבשל מלפני
השבת אין שורין אותו בחמין בשבת אבל מי מדיחים אותו בחמין
בשבת (ה) חוץ מן המליח הישן ומן הדג שנקרא קולי"ס האפפנין
שאינם צריכים בישול אלא מעט וחדתתן היא נמר מלאכתן:
הגה וה"ה יו בלבד קשה שאינו רוצה לתמוך כלל בלא שייה לאסור
לגרותו בשבת לדוי מתר מלחמה. (הגהות פרדכי)

ח יש מי שאוסר דבר שנאפת או נצלה (ו) אם בשלו אחר כך
במשקה

דלא"כ למה תצטריך בפ"ק דביצה לאסור מחבי' אמ' יעלה ויתבטל לו
אמ' מוקלה וע"כתו' שבדחקו פס וסל"ל מש שבדל ומשלרשא ע"כבסבגמר
ביאוגן שב אינו גדל וא"כ מהבי סבב' וסכי דיוקל' הא"ח עכ"ל בתו'
בכ"ק ד"ס ס"ב דמה שבדל בטל ברוב ועסי ס"ד ס"ב ובביב בתו' דק ס"ו ע"ב
מעמע דזה לא הוי מוקלה אפילו
לר"י דסא בהמה מיי גבלה והלכה
ומותר לשחטה כי"ש ע"ב בתו' :

ט שאסור לבטל. המבטל
בתולדו' אסור חייב: ז' להטמינה
בחול. אפי' מבעי' טפי' רל"ו ס"ג
ואפילו לגנלו ע"ג החול בסכיל
שהלכה כתי אסור (כ"כ הרא"ש)
ולע"ע למה הסמיטו האור דקי"ל
דהלכה כרבה (כ"ח) וכ"ל דהרא"ש
כתב שיבת דר"י ע"ש אבל אמן קי"ל
כרבנן וא"כ פסיעה דאסור דעדי'
אמו תולדות האור וכ"ב סל"ן ע"ש
וא"ת כתב רש"ל בתשובה דמותר
לגלות על גב ריתת אותה דלא
מיחלף בתולדות האור ע"ש ודברין
אינם מוכרחים וגם בע"ת קולק
עליו וברוב איתא בהדיא דאסור:
כתב הרמב"ם המבטל בחמי
עבריא אסור דהוי כתולדות
חתה וכ"ם בגמרא וכ"מ במשנה
פ"ט דנגעים ובסמהדרין אמרינן
דנשתיירו מסמטול ואפשר דמ"מ ס"ל כתולדות אמה וכתב הר"ן דאסור
להעמיד מתכל ע"ג חמי עבריא אבל מע"ש מותר ולהגיה בתוכו אסור כמ"ש
סי' שכ"ו ס"ג: כתב הרמב"ם פ"ע הגיה בשר ע"ג נחלים אם גלגלה בו
בגרוגרת חייב אפי' בתי ביטולו לדעת הראב"ד ולהרמב"ם אינו חייב
בתי ביטול בנתבטל מקלתו עד שיתבטל כל הבשר תלי ביטול המתיך ג'
מתיני תתכות אם בהתחתם מתכות עד שנעשה נחלת וכן המתמסם מעשוה
אם אחלב אם הוסף והגפרית אם התבטל כלי אחדתה עד שיעשה כלי חרס
חייב כללה לחלחת בין פריעת נוף קשה אם מקשה נוף רק חייב ועסי'
זה ול"ע דבפי"ב כתב בתחתו' סברהל כדי לגרסו חייב משו' מבעיר והרא"ל
כתב מעוס מבטל והמ"מ יוסב דבריו ע"ש ולא אבר מדברי הרמב"ם סחרי
אהדדי ול"ע ויש לחלק: יא יש בו מעוס ביטול. והוי ידוע שכל דיניס
לאסורים מעוס ביטול אפי' ליתן על הכירה אם בחמר קדים מסיק אסור
כמ"ש ססי' רנ"ג: יב נגעתן. כבי' ומשמע ליה דכל שהיס ב' מקרי
ריתת ופ"מ ס"ו ה"ל ר"ו אם לא נגעתן אפי' שינה קלת מרתיחתו מותר
ועסע"ו בהג"ה: יג ויא"ת דוקא בו. והב"ח פסק בסברת הראשונה ועמ"ת
מ"ש: יד מותר לגרותו. אפי' בכ"ר ופמ"ש ספע"ו דאין ביטול אחר ביטול
וכ"כ התו' והמרדכיו"ן דלא כב"ח דמתחיל ומשמע מלשון הס"ע דאם לא
נתבטל מע"ש רק בשה בחמין אסור לגרותו בחמין בשבת ועוד להמחיל
אם אינ סולדת בחמין: טו מדיחין אותו. הייט שתעורין עליו מכלי
שני (ועסי' ל דאפי' בדבר לח שרי) אבל אסור לגרותו אפי' בכלי שני
דמתחי כמבטל ול"ד לתבלין בס"ו דאבלין עשוי לתתקן הקדיר ולא מיחזי
כמבטל (תו' דף ל"ח וס"ג ב"ח) וג"ל דבבל דיבו כתבלין דעבידי לטמיה
ועס"ה: יז כל דבר קשה. וה"ה דבר מלח אחין יכולין לאכול בלא
הדחה (כ"ל ע"ב) ואי' בגמרא דאם הדיח חייב:

מעוס

ב"ה ל"ל כאלו דולק ע"ל ריין גלת מבחי' בהשיטי מבעשה בגרוכן בגמי
מש מוקלה וע"כתו' שבדחקו פס וסל"ל מש שבדל ומשלרשא ע"כבסבגמר
ביאוגן שב אינו גדל וא"כ מהבי סבב' וסכי דיוקל' הא"ח עכ"ל בתו'
בכ"ק ד"ס ס"ב דמה שבדל בטל ברוב ועסי ס"ד ס"ב ובביב בתו' דק ס"ו ע"ב
מעמע דזה לא הוי מוקלה אפילו
לר"י דסא בהמה מיי גבלה והלכה
ומותר לשחטה כי"ש ע"ב בתו' :

ט שאסור לבטל. המבטל
בתולדו' אסור חייב: ז' להטמינה
בחול. אפי' מבעי' טפי' רל"ו ס"ג
ואפילו לגנלו ע"ג החול בסכיל
שהלכה כתי אסור (כ"כ הרא"ש)
ולע"ע למה הסמיטו האור דקי"ל
דהלכה כרבה (כ"ח) וכ"ל דהרא"ש
כתב שיבת דר"י ע"ש אבל אמן קי"ל
כרבנן וא"כ פסיעה דאסור דעדי'
אמו תולדות האור וכ"ב סל"ן ע"ש
וא"ת כתב רש"ל בתשובה דמותר
לגלות על גב ריתת אותה דלא
מיחלף בתולדות האור ע"ש ודברין
אינם מוכרחים וגם בע"ת קולק
עליו וברוב איתא בהדיא דאסור:
כתב הרמב"ם המבטל בחמי
עבריא אסור דהוי כתולדות
חתה וכ"ם בגמרא וכ"מ במשנה
פ"ט דנגעים ובסמהדרין אמרינן
דנשתיירו מסמטול ואפשר דמ"מ ס"ל כתולדות אמה וכתב הר"ן דאסור
להעמיד מתכל ע"ג חמי עבריא אבל מע"ש מותר ולהגיה בתוכו אסור כמ"ש
סי' שכ"ו ס"ג: כתב הרמב"ם פ"ע הגיה בשר ע"ג נחלים אם גלגלה בו
בגרוגרת חייב אפי' בתי ביטולו לדעת הראב"ד ולהרמב"ם אינו חייב
בתי ביטול בנתבטל מקלתו עד שיתבטל כל הבשר תלי ביטול המתיך ג'
מתיני תתכות אם בהתחתם מתכות עד שנעשה נחלת וכן המתמסם מעשוה
אם אחלב אם הוסף והגפרית אם התבטל כלי אחדתה עד שיעשה כלי חרס
חייב כללה לחלחת בין פריעת נוף קשה אם מקשה נוף רק חייב ועסי'
זה ול"ע דבפי"ב כתב בתחתו' סברהל כדי לגרסו חייב משו' מבעיר והרא"ל
כתב מעוס מבטל והמ"מ יוסב דבריו ע"ש ולא אבר מדברי הרמב"ם סחרי
אהדדי ול"ע ויש לחלק: יא יש בו מעוס ביטול. והוי ידוע שכל דיניס
לאסורים מעוס ביטול אפי' ליתן על הכירה אם בחמר קדים מסיק אסור
כמ"ש ססי' רנ"ג: יב נגעתן. כבי' ומשמע ליה דכל שהיס ב' מקרי
ריתת ופ"מ ס"ו ה"ל ר"ו אם לא נגעתן אפי' שינה קלת מרתיחתו מותר
ועסע"ו בהג"ה: יג ויא"ת דוקא בו. והב"ח פסק בסברת הראשונה ועמ"ת
מ"ש: יד מותר לגרותו. אפי' בכ"ר ופמ"ש ספע"ו דאין ביטול אחר ביטול
וכ"כ התו' והמרדכיו"ן דלא כב"ח דמתחיל ומשמע מלשון הס"ע דאם לא
נתבטל מע"ש רק בשה בחמין אסור לגרותו בחמין בשבת ועוד להמחיל
אם אינ סולדת בחמין: טו מדיחין אותו. הייט שתעורין עליו מכלי
שני (ועסי' ל דאפי' בדבר לח שרי) אבל אסור לגרותו אפי' בכלי שני
דמתחי כמבטל ול"ד לתבלין בס"ו דאבלין עשוי לתתקן הקדיר ולא מיחזי
כמבטל (תו' דף ל"ח וס"ג ב"ח) וג"ל דבבל דיבו כתבלין דעבידי לטמיה
ועס"ה: יז כל דבר קשה. וה"ה דבר מלח אחין יכולין לאכול בלא
הדחה (כ"ל ע"ב) ואי' בגמרא דאם הדיח חייב:

מעוס

ב"ה ל"ל כאלו דולק ע"ל ריין גלת מבחי' בהשיטי מבעשה בגרוכן בגמי
מש מוקלה וע"כתו' שבדחקו פס וסל"ל מש שבדל ומשלרשא ע"כבסבגמר
ביאוגן שב אינו גדל וא"כ מהבי סבב' וסכי דיוקל' הא"ח עכ"ל בתו'
בכ"ק ד"ס ס"ב דמה שבדל בטל ברוב ועסי ס"ד ס"ב ובביב בתו' דק ס"ו ע"ב
מעמע דזה לא הוי מוקלה אפילו
לר"י דסא בהמה מיי גבלה והלכה
ומותר לשחטה כי"ש ע"ב בתו' :

ט שאסור לבטל. המבטל
בתולדו' אסור חייב: ז' להטמינה
בחול. אפי' מבעי' טפי' רל"ו ס"ג
ואפילו לגנלו ע"ג החול בסכיל
שהלכה כתי אסור (כ"כ הרא"ש)
ולע"ע למה הסמיטו האור דקי"ל
דהלכה כרבה (כ"ח) וכ"ל דהרא"ש
כתב שיבת דר"י ע"ש אבל אמן קי"ל
כרבנן וא"כ פסיעה דאסור דעדי'
אמו תולדות האור וכ"ב סל"ן ע"ש
וא"ת כתב רש"ל בתשובה דמותר
לגלות על גב ריתת אותה דלא
מיחלף בתולדות האור ע"ש ודברין
אינם מוכרחים וגם בע"ת קולק
עליו וברוב איתא בהדיא דאסור:
כתב הרמב"ם המבטל בחמי
עבריא אסור דהוי כתולדות
חתה וכ"ם בגמרא וכ"מ במשנה
פ"ט דנגעים ובסמהדרין אמרינן
דנשתיירו מסמטול ואפשר דמ"מ ס"ל כתולדות אמה וכתב הר"ן דאסור
להעמיד מתכל ע"ג חמי עבריא אבל מע"ש מותר ולהגיה בתוכו אסור כמ"ש
סי' שכ"ו ס"ג: כתב הרמב"ם פ"ע הגיה בשר ע"ג נחלים אם גלגלה בו
בגרוגרת חייב אפי' בתי ביטולו לדעת הראב"ד ולהרמב"ם אינו חייב
בתי ביטול בנתבטל מקלתו עד שיתבטל כל הבשר תלי ביטול המתיך ג'
מתיני תתכות אם בהתחתם מתכות עד שנעשה נחלת וכן המתמסם מעשוה
אם אחלב אם הוסף והגפרית אם התבטל כלי אחדתה עד שיעשה כלי חרס
חייב כללה לחלחת בין פריעת נוף קשה אם מקשה נוף רק חייב ועסי'
זה ול"ע דבפי"ב כתב בתחתו' סברהל כדי לגרסו חייב משו' מבעיר והרא"ל
כתב מעוס מבטל והמ"מ יוסב דבריו ע"ש ולא אבר מדברי הרמב"ם סחרי
אהדדי ול"ע ויש לחלק: יא יש בו מעוס ביטול. והוי ידוע שכל דיניס
לאסורים מעוס ביטול אפי' ליתן על הכירה אם בחמר קדים מסיק אסור
כמ"ש ססי' רנ"ג: יב נגעתן. כבי' ומשמע ליה דכל שהיס ב' מקרי
ריתת ופ"מ ס"ו ה"ל ר"ו אם לא נגעתן אפי' שינה קלת מרתיחתו מותר
ועסע"ו בהג"ה: יג ויא"ת דוקא בו. והב"ח פסק בסברת הראשונה ועמ"ת
מ"ש: יד מותר לגרותו. אפי' בכ"ר ופמ"ש ספע"ו דאין ביטול אחר ביטול
וכ"כ התו' והמרדכיו"ן דלא כב"ח דמתחיל ומשמע מלשון הס"ע דאם לא
נתבטל מע"ש רק בשה בחמין אסור לגרותו בחמין בשבת ועוד להמחיל
אם אינ סולדת בחמין: טו מדיחין אותו. הייט שתעורין עליו מכלי
שני (ועסי' ל דאפי' בדבר לח שרי) אבל אסור לגרותו אפי' בכלי שני
דמתחי כמבטל ול"ד לתבלין בס"ו דאבלין עשוי לתתקן הקדיר ולא מיחזי
כמבטל (תו' דף ל"ח וס"ג ב"ח) וג"ל דבבל דיבו כתבלין דעבידי לטמיה
ועס"ה: יז כל דבר קשה. וה"ה דבר מלח אחין יכולין לאכול בלא
הדחה (כ"ל ע"ב) ואי' בגמרא דאם הדיח חייב:

מעוס

דקשיתו

יש משם בישול. אע״ג דאין בישול אחר בישול מ״מ יש בישול אחר כלי וה״ה שיש כלי אחר בשול ולכן אסור ליתן דבר שנתבשל אצל האש בלא רוטב (פסקי רקנ״ט בשם רא״ש וסמ״ג) אבל לפ״ע אין כלי אחר כלי ודב שנצל מותר ליתנו אצל האש אפילו נצטנן והיה אחרי דבר שנתבשל לפרוחתו בתחילת כמ״ש ס״ד: יח אפילו בכלי שני: דיש דבריס שיתבשלים בו ואין אנו בקיאין ואם כן בשאר דברים מזי יש להחמיר עיש״ט: יט מתירים כל״ס. דס״ל דאין כ״ש מבשל ולפי מ״ש ס״ד בשם תוספות יש להחמיר דמיקזי כמבשל אך היש מתירין סוברי׳ להקל כתי׳ שני של התוס׳ וכ״מ דעת הע״ע ויש להחמיר: כ אפי׳ בכ״ד. כיון שהוא יבש אין בישול לאחר אפייה: כא שהיש״כ. עמ״ש ס״ד וסע״ו בהגה וא״ל לדברי הע״ש: כב בצק. אבל בדבר המתמרח אסור כמ״ש סי׳ ש״ד סי״ח: כג אין מניחין וכו׳ וכדבר יבש שרי עש״ח: כד לעולם אסור. דהוי כמניח ע״ג כירה לכתחלה בשבת (ריו״) וא״ל לפי מ״ש סי׳ רל״ג ס״ב אם נטלו מע״ג כירה מותר שיכה ערי ליתנו ע״ג קדרה ע״ש: כה כמניח ע״ג כירה. דאפילו בדבר שאין בו משום בישול אסור להניחו על גבי כירה דגזרינן שמא יחתה: כו ורחשון נראה עיקר. כיון שהקדירה מפסקת ל״ל לכירה דהתם הקדירה עומדת ע״ג האש ממש (מ״מ סכ״ב) וע״ע לתה לא הכריע הרב״י בס״ז להחירה דהא הוא בעצמו כ״ב בסי׳ רל״ג ס״ו ל״ל דוקא כלי אחר ליתנו לכתחלה ע״ג כירה גרופה אבל מבשל אסור ליתנו ע״ג כירה אפי׳ הוא חם שאין בו משום בישול דגזרי׳ שמא יתן עליו כשהוא קר ואין מותר אלא חזרה וכן ל״ל לדברי רי״ו ומ״מ יש להקל דמשמע בס״מ דכיון דהקדירה מפסקת עדיף מכירה גרופה ושרי ליתן עליה תבשיל חם: כז ומצטמק ויפה טו. ז״ל רי״ו והוא מ״ש רמ״א בסי׳ ס״ד וע״ע מאחר שהרב״י שתם בס״ד דלא כוותיה משמע דס״ל דאפי׳ מצטמקו רע לו אין בו בישול אם נצטנן וא״כ אסור להניחו ע״ג מיחם ולמה כתב כאן מצטמק ויפה לו וכ״ל: כח אם כ״ז שהיש״כ. וא״ל דאם אין היש״כ שרי אע״ג דלעניין איסור ואיתר יש מאסרין ובמ״ש בח״ח כלל ל״ז הייטו משום דמבליע ומפליט וגם יש מאסרין אפי׳ בכ״ש אבל לכ״ע אינו מבשל מיהו בירוש׳ איתא דעשו הרחקה לכ״ר אפי׳ אין היש״כ וכ״כ התשב״ז ועי״ר רסי׳ ל״ד בע״ז בסס״ל: כט של שור. כיו דהבער

במשקה יש בו יז משום בישול ואסור ליתן פת יח (ז) (אפילו) בכלי שני שהיה סולדת בו יש יט מתירין: הגה בכלי שני ויש מקילין אפי׳ בכלי שני שהיה סולדת בו (ח) ונהגו לחסר לכתחלה אלא ליתן פת אפילו בכלי שני כל זמן כא שהיה סולדת בו:

ו לכלי שיש בו (ט) דבר חם שהיה סולדת בו סותר להניחו בשבת על גבי קרירה המסונה כדי שישמור חומו ולא יצטנן ויכול (י) לטות פיו כב בבצק אם יש לו בצק שגלוש מאחמול אבל כג אין מניחין כלי שיש בו דבר שאינו חם כל כך על גבי קרירה שהיא חמה כל כך שאין יכולין להחמם מחומה עד שתהא היר סולדת בו:

ו יש מפרשים דהא דשרי להניח כלי שיש בו דבר חם על גבי קרירה המסונה (יא) אפי׳ כלי התחתון על האש שרי ויש מפרשים שאם כלי התחתון על האש כד לעולם אסור:

ח לחניח דבר קר שנתבשל כל צרכו על גבי מיחם שעל האש יב״א שדינו כסניחו כנגד המדורה וכל דבר שמותר להניחו כנגד המדורה במקום שהיר סולדת בו כגון שיבש מותר להניחו על גבי מיחם שעל גבי האש יג״א דהוי כה כסניח על גבי כירה לכתחלה ואסור אפילו אם נתבשל כל צרכו ואפילו אם מצטמק ורע לו ואפילו אם נותנו שם לשמור חומו כו וראשון נראה עיקר שומכל מקום אם הוא תבשיל שיש בו רוטב כז ומצטמק ויפה לו אסור לדברי הכל:

ט כלי ראשון (פירוש הכלי שמשתמש בו על האש) (יב) אפילו לאחר שהעבירוהו מעל האש מבשל כח כל זמן שהיר סולדת בו לפיכך אסור ליתן לתוכו תבלין. אבל מלח מותר ליתן לתוכו כיון שהעבירו מעל האש דצריכא מילתא בישולא כבישרא דתורא יש מי שאוסר לתת לתוך כלי זה (יג) בשר מלוח אפילו הוא כט של שור: הגה

דקשייתו חוקה דהא קיימת לן דברכתו בפ״ה ואם כן על כרחך קי״ל דבעינן טעם מלה אינה הלכתא וכן כתבו התוספות שם בפ״ה כל שעה דיש לדחות מחמת טעם מלה בעי׳ ול״ל לפסק כיש לדחות כ״מ לענין ברכה. ואני אומר דאפי׳ להכריע בין הרים גדולים מ״מ לא לתרן על לכן דברי הרב״ם בדרך זה דס״ל בריה״ו ולא״ל בס״ת בתמעטתן ורע לו אין בישול אחר שנתבשל כלי. ביאורנו. טעמו בסתוך דבשלמא ויפה לו יש בו משום בישול דבהא מתלמדת שבת בפ״ה חדש מה שאין כן בתמעט רע לו אינו ל״כ מבשל אחר כאן ג״כ סברת הרב״ם לתלי דבעית לתרוצי ולעיל דר״ל משום בעי׳ טעם מלה מועיל לדחות הוא דלא״ל דבשלמא דשם הוא דלא בעי׳ ולא בטעם מילתא ע״ב טבל לאחר נתבשל אחמול שם לא״ל הכל בעי׳ טעם מלה לדחות שיבי כן נוכל לדחות הוא דבעי׳ דעת התו׳ הכל כאן בעי׳ מ״מ משום דטעם מלה בעי׳ חלילין בחר טעם התבשל דנתבשל הטעם ע״ו בישול דנתבשל לזה בשבת ולא מן מלמעוק ויפה לו דיש בישול אפילו אחר בישל לגמרי אפילו: זה כתבנו לדעת הרב״ם ל״ל דגם לענין הפסק שייכא הדחייה דבעי׳ טעם מלה ולא״ל אין שייך לומר טעם מלה בעי׳ וע״כ ל״ל דיש ליישב אבל מלה דשם בעי׳ טעם מלה הטייטו מדכתיב לחם שובי אבל כל דהרא״ש ל״ל שייכא דחיה זו גבי פסח בכלל דגם גבי פסח נימא טעם מלה בעי׳ חייב בתבשיל אחר אלייה אבל לענין ברכה שפיר הוה הדחיה כמ״ש דוחאי טעם ירק שהיה בו קודם הבישול יפטו ג״כ אח״כ אלא שבא למעליותא ולמה יברע הברכה ממה שהיה תחלה דהייטו כפ״ה חלה דחה בגמרא בפ״כ לפסק מ״ד דחיה זו דבעי׳ טעם מלה ולא בלא בישול בשבת פטיעה דליתא לדחיה זו כמ״ש דמלתא מתבטל אם תורה בדחיתה בהרבה דוכתי וקי״ל דבריתא דאסור מדתקנת חכמים הטעם ומ״ש כאן אסור לד״ה כל״ל נכון: (ז) אפילו בכל״ הטעם דלתא פת דרכיך מתבטל אפי׳ בכ״ש ויש מתירין הוא דעת הטור דס״ל דלא מלינו בישול בכ״ש אלא במלח לחד ליבא בס״ש ולא מדי אחרינא (ח) ונהגו לחסר לכתחלה. פי׳ שאין נוחנים לחם בתוך של הפלטה ול״ל דאותם שחוחכים בגליס דק ונוחנים לתוך החרק לא חשיב אחר אלא תהיה חיד ס״ב דבלחם יש קולא מחמת שנאפה בכר ומהריש כ״ש בבגליס ואע״ג דאפשר דבגליס לא מחבטלי בכ״ש בס״ש ע״ש דלא בקיאין אם בס״ת בעי׳ טעם מלה הטייטו אבל אם נתבשל כל צרכו לא בעי׳ ולא״ל דגם זה אינו אלא אם כן בישול אחר שנתבשל כל צרכו ולא״ל דגם בבגליס אם נתבשל כל צרכו לא בעי׳

אסור כך דלתלוחיה פסיעה דמתבטל אלא אם אין בו לתלוחיה כגון
דס"ל דאין שום חלה מבטל אלא שבתיבבא עליו אלא מתבטל וע"כ
אם מ"ב אין בו לתלוחיה ולכי רבי אלא ל"כ דאין כאן פלוגתא
אלא דאם אסור לבר קתבטל ועכ"ל מ"ש עוד מזה לענין
מחשבים כן בטור לתלוחיה לבר קתבטל (טור) : ל דס סבו
ומיירי כגון שהולדת אחר המליחה דאל"כ עדיין אסור משום הדס שבתלה
ולא כמ"ש בב"ח ומ"ש פסט דעת הרב"ם דמיירי דלקח כשהוא מלוח
אז המלח מסייע לביטול וכמ"ש הב"ח בסי' ר"ו ועכ"ל סי' ס"ט ס"ט
והנ"ח הכריע כרמ"ח ולמה"ק
דבתב הרא"ש ואפי' מחלב
וכו' חזר מדבריו הראשונים (ב"ח)
וכ"מ ברמ"ז ובטור ועיין בת"ח
כלל ל"ח וכלל ב' : לא דהתלת בטל
בס"ב סב' . ואע"ג דמידי דעביד לטעמא
לא בטיל לא בטיל ס"ה דטור זוז"ג דתסתמא
לא לחלח גם בע"ש ואע"ג דדעיל"מ
לא בטיל כיון שבתבטל מקודם
שבתבר בטל בביטוח מיד ואין
נתבטל מיד דבעי ביטולא בכשרת
דתורה (סס) וא"ל דהתלת שבתן
עכשיו לא היה בו כדי ליתן טעם
בקדירה זולת התלת של אחמול שאם היה בו כדי ליתן טעם אסור כמ"ש
בי"ד סבי' ס"ן וכ"ה במשנה פ"ב דעלה ובע"ח פ"ה : וא"ל דתלת
שמוסיפין ממים שבבשין אותם אין בו משום ביטול דאין ביטול אחר ביטול
ועת"ש סי' : לב אסור ליתן בו : ואם עירה אזי הקליפה אסורה
דנתבטלה בשב דהא ר"ת דייק זה מהמשנה דשבת עיין בתו' ופשוט דאפי'
לא"ד כ"ש מבליע ותפליע הייט לענין איסור ליתר אבל לענין שבת אינו
אסור אלא בדבר שהוא מתבטל בהתן אבל ליתן לתוך הקערה עכ"ד סי'
ס"ח : לג מלחה מים חמין ואפילו בחתי עבריא אסור ליתן לענין
בתבטבי שהומשכה מן המעיין לתוכה אלא לריך ליטול מהאמבטי בכ"ש
ואח"כ יתן המי לתוכה (גמ') : לד שהוא כלי שני : דכיון שהן לריחלה
ומתחתא הן חמין הרבה ומתבטלין הלונים שתחרבים בהן (טור) וכ"ל
המ"מ כמ"ש הב"ח וכ"מ במ"מ דלא כבי"ש : לה אבל ליתן : ואפילו
מכ"ר מותר לערות לתוך מים לונגין דהתחתון נבר על העליון ומלגנו
(טור) ואע"ג דאסור לערות על הבלין כמ"ש בס"י דהוי ככ"ר הכא שאינו
שתחרבין החמין עם הלונגים ומתבטל חמימותן כיון שהלונגין מרובין
וע"כהו שבת וכסי"כ ר"ן ומי' פסחים דף מ"ע"ב ול"ל דאסור ליתן חתיכת
בשר רותח לתוך רוטב לונן דכיון שאינו מתחרב מבטל כדי קליפה וכ"מ
כי"ל

דהבשר אינו מתבטל הלתלוחיה שבו מתבטל (טור) : ל דס שבו
ומיירי כגון שהולדת אחר המליחה דאל"כ עדיין אסור משום הדס שבתלה
ולא כמ"ש בב"ח ומ"ש פסט דעת הרב"ם דמיירי דלקח כשהוא מלוח
אז המלח מסייע לביטול וכמ"ש הב"ח בסי' ר"ו ועכ"ל סי' ס"ט ס"ט
והנ"ח הכריע כרמ"ח ולמה"ק
דבתב הרא"ש ואפי' מחלב
וכו' חזר מדבריו הראשונים (ב"ח)
וכ"מ ברמ"ז ובטור ועיין בת"ח
כלל ל"ח וכלל ב' : לא דהתלת בטל
בס"ב סב' . ואע"ג דמידי דעביד לטעמא
לא בטיל לא בטיל ס"ה דטור זוז"ג דתסתמא
לא לחלח גם בע"ש ואע"ג דדעיל"מ
לא בטיל כיון שבתבטל מקודם
שבתבר בטל בביטוח מיד ואין
נתבטל מיד דבעי ביטולא בכשרת
דתורה (סס) וא"ל דהתלת שבתן
עכשיו לא היה בו כדי ליתן טעם
בקדירה זולת התלת של אחמול שאם היה בו כדי ליתן טעם אסור כמ"ש
בי"ד סבי' ס"ן וכ"ה במשנה פ"ב דעלה ובע"ח פ"ה : וא"ל דתלת
שמוסיפין ממים שבבשין אותם אין בו משום ביטול דאין ביטול אחר ביטול
ועת"ש סי' : לב אסור ליתן בו : ואם עירה אזי הקליפה אסורה
דנתבטלה בשב דהא ר"ת דייק זה מהמשנה דשבת עיין בתו' ופשוט דאפי'
לא"ד כ"ש מבליע ותפליע הייט לענין איסור ליתר אבל לענין שבת אינו
אסור אלא בדבר שהוא מתבטל בהתן אבל ליתן לתוך הקערה עכ"ד סי'
ס"ח : לג מלחה מים חמין ואפילו בחתי עבריא אסור ליתן לענין
בתבטבי שהומשכה מן המעיין לתוכה אלא לריך ליטול מהאמבטי בכ"ש
ואח"כ יתן המי לתוכה (גמ') : לד שהוא כלי שני : דכיון שהן לריחלה
ומתחתא הן חמין הרבה ומתבטלין הלונגים שתחרבים בהן (טור) וכ"ל
המ"מ כמ"ש הב"ח וכ"מ במ"מ דלא כבי"ש : לה אבל ליתן : ואפילו
מכ"ר מותר לערות לתוך מים לונגין דהתחתון נבר על העליון ומלגנו
(טור) ואע"ג דאסור לערות על הבלין כמ"ש בס"י דהוי ככ"ר הכא שאינו
שתחרבין החמין עם הלונגים ומתבטל חמימותן כיון שהלונגין מרובין
וע"כהו שבת וכסי"כ ר"ן ומי' פסחים דף מ"ע"ב ול"ל דאסור ליתן חתיכת
בשר רותח לתוך רוטב לונן דכיון שאינו מתחרב מבטל כדי קליפה וכ"מ
כי"ל

כגון וכ"ל דבלח מלוח כמי אסור אלא דנקט מלוח דבלאו הכי אסור משום
ל דס סבו (יד) ויש לאוסרים לחת מלח אפילו בכלי שני אם כבר
סולדת בו והמחבר מבא עליו ברכה : (תוס ומרדכי ברקיריה) ואם אבר
ונתן מלח אפי' בכלי ראשון בטל על הא פעבר אסורה אחר המליחה
לא דהמלח (טו) בטל בכי הפלגי הלקח)
לב אסור ליתן תבלין בקערה (יז) ולערות עליהם מכלי ראשון
יא (יז) אמבטי (פי' כלי שרותן טו) (יח) של מרחץ שהיא לג
מלאה מים חמין (אף על פי לד שהוא כלי שני) (תוספות והרא"ש
ועוד) אין נותנין לה מים צונן שהרי מחממן הרבה לה אבל נותן הוא
מים חמין שבזה האמבטי לתוך אמבטי אחר של צונן :
מיהם

ביאור הגר"א

ריח וכן משמע דברי הרא"ש וכן דעת מלה בפרק בב אבנת מה בגבריאתה ובתבנם בפרק בב

פרי חדש

סימן קכד

חפי' רוב הפוסקים פה לענין ברכת בהנ"ל בבי' לבי' מיהו בהתלינן נתן הברכה בלי' דמתלינן נתן חמיל' בעמוד שבינתן חמין מחמין קול תבלינים' עיב הגם מחק לברוחם מוכח ודלא בדוקה בני הגוני' דלינה לחמוש סיס ברכם קתחר דאין בתחין מיעוט משמין יותר מחלחי חבל בברכת בסני' וכן כ"ה הרמ"ם סגריך לבין בברכות ולענינה אין חס מי מי משמים ברוך המחין ם' מי מבלם אין חמי כל המבשל ומהמוחות מהמחבר ל"ל שבת נמוסר חתר חלת ולקחן מין קבלת סמיס י"ח מסן בדברי הרוס' ול"ל ומה חרחי בסתרן ולחלי מה ול' ס"ל בלא נתנו כן הרוס' אלא דוקא בגי ברכת בהנ"ל לפי שבלום יש לן שבנד מהברבי מהרו ולחינו מתחור אלא המיקר בדסתרבת דפליגי ובקבינן בדברי המחבר בלאן ומ"ש בסי' קכ"ח סמיס יאת ס"ס :

בלי יכוון (עיין מי קל"ו סי"ב נס"ר) רעיו ויסמ"ן מ"ש ובבי' אבל בסי' ל"ח כשם מחרם ל"ל ול"ל בתב מלין לבמרן בל ז"ח חלת מיבול לבין מיבת' כולו ובלא אלא חלה אחת לו מחיים לחמוש ומיב הות מיחור ויתבטל :

סימן קכה

ס"א מי שבזמן לו לבעות קיים וקבלוה בבת אחת ואלה לבטל מחיבן אחן ס"ר מקרים בדמוכה בסרק מי שמתו אחרינן בלא מיסק לה מסיק בלבד בחפילתו לבעות קדוש מיו לבמסק ביתה סמו בבדול מבורך ומ' ומוב ראיתי מבחנו בן בספר אחר סבב ומחבינות מוכר"ם יונה ול"ל מ"ש' ומיהו מבמנ' מחם מחחיל לבעות קדוש ס"א ומסיק כדי לבעות מ"ש מבן :

סימן קכו

ס"א בס' תפילה מחבר אחר ר"ל אחר רב מבה בכל ברכות מ"ש אין הנלין אחת בקבה בברכת מחבין' מבלין אחינו מחין מחיבורים מה לחחר בה אבל בה מחחיל בה בחחיל בה בחחיל בה ב

בי"ד סי' ל"ח ס"ד וכנמ' סמחיים דף ע"ז: לו מרובים. ולא תתרי' דמקרף הכלי דדבר שאין מתכוין הוא ולאו פסיק ריסי הוא וכתב הת"מ ל"ל נראה שכל שאינו מתכוין אין רחוי לומר פסיק ריסי הוא ולייחייב מפני שכשהוא מתכוין עוש' מלאכ' וכשאינו מתכוין אין בו מלאכ' כלל שהרי רוצה לעשות

יב מיתם שפיר' ממנו מים חמין ליתן לתוכו מים צונן לו (מרובים) כדי להפש"ר ומותר לצוק מים חמין לתוך מים צונן או צונן לתוך חמין והוא שלא יהיו מכלי ראשון כפני שמחממין הרכה: ומים המים מרובים כל כך שלא יספר מיתנלורך מיתנו ליתן אפילו בכלי ראשון מרי רק אלא יהיה על האש: (עור)

יג מותר ליתן קיתון של מים או של שאר משקים (ים) בכלי שני שיש בו מים חמין אבל בכלי ראשון אסור:

יד מותר ליתן קיתון של מים או שאר משקים כנגד האש להפיג צנתן ובלבד שיתנם רחוק מהאש בענין שאינו יכול להתחמם באותו מקום "עד שתהא היד" סולדת (פי' מתחממת ונכוית) בו דהיינו מקום שכריסו של תינוק נכוית בו אבל אסור לקרבו אל האש למקום שיכול להתחמם שתהא היד סולדת בו ואפילו להניח בו שעה קטנה שתפיג צנתן אסור כיון שיכול להתבשל שם:

טו מותר ליתן בתוך הכלי מים חמין לתוך הכלי לשון שיכול להתבשל שם: (מרוכי פ' כירה ועיין לעיל סימן רנ"ד)

טו מותר שנתבשל כל צרכו ותוא יבש שאין בו מרק לח מותר להניחו כנגד המדורה אפילו (כ) במקום שהיד סולדת בו:

טו ואפילו נלעטן כבר אבל אם הוא רוחח אפילו בלבד מים נומרק מותר מים מקיצין לומר דכל שהיגו נוחנו על גבי אם לו הכירה משם רק סמוך לו לט אפילו נלעטן מותר (המגיד פכ"ב) והכנו לקבל נוח אם לא נלעטן לגמרי וכמו שכתבתי לעיל סימן רנ"ג:

יז מותר ליתן אינפאנדרה כנגד האש מ במקום שהיד סולדת (כא) ואף על פי שהשומן שבה שנקרש חוזר ונמות:

הגה

בי"ד סי' ל"ח ס"ד וכנמ' סמחיים דף ע"ז: לו מרובים. ולא תתרי' דמקרף הכלי דדבר שאין מתכוין הוא ולאו פסיק ריסי הוא וכתב הת"מ ל"ל נראה שכל שאינו מתכוין אין רחוי לומר פסיק ריסי הוא ולייחייב מפני שכשהוא מתכוין עוש' מלאכ' וכשאינו מתכוין אין בו מלאכ' כלל שהרי רוצה לעשות

יב מיתם שפיר' ממנו מים חמין ליתן לתוכו מים צונן לו (מרובים) כדי להפש"ר ומותר לצוק מים חמין לתוך מים צונן או צונן לתוך חמין והוא שלא יהיו מכלי ראשון כפני שמחממין הרכה:

ומים המים מרובים כל כך שלא יספר מיתנלורך מיתנו ליתן אפילו בכלי ראשון מרי רק אלא יהיה על האש: (עור)

יג מותר ליתן קיתון של מים או של שאר משקים (ים) בכלי שני שיש בו מים חמין אבל בכלי ראשון אסור:

יד מותר ליתן קיתון של מים או שאר משקים כנגד האש להפיג צנתן ובלבד שיתנם רחוק מהאש בענין שאינו יכול להתחמם באותו מקום "עד שתהא היד" סולדת (פי' מתחממת ונכוית) בו דהיינו מקום שכריסו של תינוק נכוית בו אבל אסור לקרבו אל האש למקום שיכול להתחמם שתהא היד סולדת בו ואפילו להניח בו שעה קטנה שתפיג צנתן אסור כיון שיכול להתבשל שם:

טו מותר ליתן בתוך הכלי מים חמין לתוך הכלי לשון שיכול להתבשל שם: (מרוכי פ' כירה ועיין לעיל סימן רנ"ד)

טו מותר שנתבשל כל צרכו ותוא יבש שאין בו מרק לח מותר להניחו כנגד המדורה אפילו (כ) במקום שהיד סולדת בו:

טו ואפילו נלעטן כבר אבל אם הוא רוחח אפילו בלבד מים נומרק מותר מים מקיצין לומר דכל שהיגו נוחנו על גבי אם לו הכירה משם רק סמוך לו לט אפילו נלעטן מותר (המגיד פכ"ב) והכנו לקבל נוח אם לא נלעטן לגמרי וכמו שכתבתי לעיל סימן רנ"ג:

יז מותר ליתן אינפאנדרה כנגד האש מ במקום שהיד סולדת (כא) ואף על פי שהשומן שבה שנקרש חוזר ונמות:

הגה

דוקא בחמין לצונן ולא איפכא ופי' התו' אלא אמבעי הוא לא מ לאיפלוגי בכ"ש בין כוס לשהיהובין לאמבעי שהיה חם הרבה ואמרינן כו' ול"ל דעת ה' המגיד שכתב ח"ל ואמבעי הוא כלי הוא ובן מ לרחיצה ואדם שתחתון הרבה לאמבעי שבמרחק ובן עיקר מ ולפי המראה שם כלון ס"ל תיב' שביו"ל ואמבעי הוא כלי הוא ובן מ והיינו כמים החום ובין הגלוים ובין דברי הרמב"ם בדרך זה אחלה כתב לה שבמרחק הסיגו כלים מ אחרו מותר בחמין לצונן ולא לחמין לבל אם היתה לה אפי' בחמין לצונן ולא כלון אפי' בחמין לצונן ולא"ל בכל"ר לינה הכי הוא בשיר הוא מותר בחמין לצונן ולא"ל המור כ"ש בשיר לבל הרמב"ם ובקיל שם מותר אינו כן כלים אלא אחרת כל"ר הרמב"ם ובקיל שם מותר בחמין לצונן ולא"ל זה כיון שהוא שלמרחק הוא מותר בחמין לצונן והו דין ל"ל שבנמ' אחת ל"ל כתב דין הוא לבתיה ואחר אחלה הדר פינה מחנו מים מדלה המיחם עדיין ל"ר ולחמין בחמין לצונן מלא יש מיחר שאם הם מרובים ולחמין רק להפשיר ומחילה נדיר ל"ל מיחם שפיהו דהוא נ"כ"ר דמותר בחמרובין אלא דקל"ל מים דלא אסרי' מעוש לירוף להלכה דקל"ל כר"ש ושיש בין בין לאבייה"ש בשעוך. אח"כ כתב דין הכוס של שתיה והוא לה להיתר בין חמין לצונן בין צונן לחמין ל"ל אינו מבשל הוא והוא שלא יהיה בכ"ר פי' דאי בכ"ר אסור אפי' בחמין לצונן אלא מרובים כמ"ש והב"י וכ"מ הלך בדרך לרב אחדא בפיהו דאסור לרב אחדא אפילו במרובים ומפרש דבריו כרב אחדא ומפרש מ"ש שבמרחק לאו דוקא אלא כ"ר הוא ודיו בכלל ומ"ש הרמב"ם דבכ"ר אסור אסור סייגו בחד עוני דסייגו לחדש בחמין מותר אפי' בכ"ר וכ"ו הוא תמוה דהאיך יפשוק הרמב"ם כרב כיון דלא כשאר בנמ' כן מכח קושית אביי והוא רולה לתקן קושית ואין זה נכון שוש פוסק בכללנם שאר דוחקים שם בפירוש ולפי הכל כ"ד מבל מה שהקשה ביי"ע ל"ה המגיד. ונשאר לנו מחלוקת בין הרמב"ם להטור דאלו להרמב"ם אסור בכ"ר אפי' בחמין לצונן אח"כ מרובים הצונן ולהטור שכתב אפי' בכ"ר מעמוש שגם בכ"ר דוקא הכי שם בין חמין לצונן דמותר ולסיפך אסור כי הוא ס"ל אחלה נבר כמ"ש בהדיה אבל בחומרא שם בכ"ש דמרחק גם הטור סבירה לי כהרמב"ם דאסור לחתיך לא בשאר כ"ד דבתיה: ובמ"ש הטור הטעם דתתלה נבר דאוי לתרן דבריו והלא רש"י פי' טעם זה ותוספות בסוגיא לת"ד עילאה נבר מכאן ומירלו התוספות דהטעם משום שיש בתחתון מים מרובין ע"כ אמו אולי כתר בתחתון והיאך כתב הטור דלא בסוגיא דרכו לחלוק על התוספות ולא הביא כלל דבריהם ול"ל דלק"מ דלת"ר תתלה נבר בשאר הטעם בפשוטו אלא דלת"ד עילאה נבר נרך לו שיש בו מים. בגמרא אחתא פ' כירה דא"ל ר' לר"ש בר אבדימי טול בכ"ש ותן וכתבנו בי"ד ס"ב ל"ב פי' ומש מתבאר דאם שותה בכלי דיקון אם לא יהיה לו דין כ"ר לאחר ולא לקולא ע"ש ולעיל סי' רל"ח כתבנו דאין לעשות כל הכלי בתוך הכ"ש דא"כ הו"ל הטעם אלא נרך לתיתן לא בשאר כ"ד דבתיה: (כ) במקום שהיד סולדת בו ומתחמה כנגד המדורה וסכה לבנה ואתם שמן זית קרוב הוא ואפ"ה מרי"מ טוב להוסיף אלא רחוק כדי שלא יהא ע"ל: וכתב ב"ח ל"ל נראה דלבע"ת לא אסר אלא במקום שהיד ב"ש ומ"ש עוד שכפ' כירה אחרי' אמן יש בו מעוש ביטול כו' מחתתי על גבראה רבא דבוחה שהיה מי אסור (בב"י ס"ב ס"ל כמ"ש כאן) ועוד דמשמע דלרבינו יחיאל מרי בתקום שהיד ואפילו אם יקנה בפ' כירה דבר בו מעוש ביטול והפשרו זה ביטולו על ל ולא דק בדברים אלו דמ"ל תחלה שבראה מדברי המרדכי דלבע"ת אסור דוקא בשיש ב' הוא סבר מדברי המרדכי אלא דלבע"ת אסור אפי' בחיתר אפי' בחיתר כדי שלא יהא כך להלכה לחעשה לכתחלה להחתיר בי"ש ומ"ש עוד שכפ' כירה אחרי' אמן יש בו מעוש ביטול ולא"ל דא"כ קשה מ"ש רש"ג שכה אשה יהה כו' והא יש בו מעוש ביטול דהא היא מפשרה ע"ל ידיה ואפי' מחתמתה והא אפילו בה"ה כמי כאן בעומן שהוא על אינפ"די דמותר לחתם אפי' בתקום שהיד ב"ש ומ"ש דמ"ל שם לתבשל דא"ל"כ הוה אסור לד"ה מעוש ביטול לאו מעוש ביטול כמ"ש בסי' ד' בתקום אסור לבשל אסיר ולא זכר שם בתקום שהיד ב"ש ולא"ל מ"ה מביא שפיר דאיה דבינו יחיאל דמותר כאן כתו בשמן בתקום דהוה ביטול לאו מעוש ביטול כל"ל ומ"ה כתב כאן להתיר אפי' בים"ב ביטול בב"י לחלוק על המרדכי אלא דלדעת המקילים שהוא דבינו יחיאל והרמב"ן ומ"ש שחולקים על שה"ת מותר אפי' בי"ש: ולבוש כתב דל"ל בש"ע ול"ל בתקום שהיד ב"ש ולא"ל בתקום שהיד ב"ש ולא"ל בתקום שהיד ב"ש ולא

ברך בתי חניה אחכל מתן הוא לתוך הפום ואינו חוטפ ואינ"פ מציאות כיון
פטור אינ"ל ולפי זה אף בחמה אסור להניח והרמב"ן הקיל עוד וס"ל
דשמן כיון דבעולם אינו כל הוא אפי' לרסק ולסחוט מותר ואיכ מחמירין
דאין דעת התרומה והר"ן ס"ל כיון דכל זמן אינו אלא קרם זב לגלל סוא ודרכו
בכך אף בקרם פפירו' הטומדין
לסקין דאם הביאו ב"ב בפס
התרומה דאם ספר לתוך המיס
השמן מבטלה מותר לחת בשבת
הפסטי"ל וכתב ע"ז ונראה מכאן
לאחי' דאחמיר מותר להחם
בשבת אחיכה בסר שמן אחפ"
שמקלתו זב והבעם כיון דדבר
מעשה הנפש לא אסיב ובריעבד:
(כב) אבל אמר ר' יוחנן
אינו אלא שהאמר צריך
לבשל בשבת ר"ה אס"ר: (כג)
מקרירה ס"ס כתב מהרי"
אלגזי בה בכח דהוה כמבשל
בחמי"ק דבשבת ביום הכפורים
ר"ל אחרי ס"ק דבשבת ביום הכפורים
שמחה וכן הוא ביבים מהר"י ז"ל
ס"ל אחרי ס"ק דבשבת אין רחיי
אחרי אמר לחרם דאחתיר
אם ס"ס בסמוך אבל אין כבר
אבל כ"ל מותר ול"כ בהדיא
אבל אם"ל בעין פרור בחוך
אחרי אמר מעשה שבבר
אבל כ"ל אלא ודאי משום הבחן
אחה מנע בה ועיכ בלע"ל
אחה בעלמא בלי שום היפוך
אחרי אלא ליקח אחיכה אין כאן
אחה אעפ"י אלא נחבשל כ"ל
אחה אינו בהלאה שבחלה מנים
אחה נבחר כ"ל אין להחמיר
אלא רק שיחמיר להפוך
אחרים אחה להחמיר דבא
ב"ם אבל"ל אחיר אפילו לבחחלה
אם: (כד) בעודו בכבד החדור
ה"ה בחשבינו מהאם כל זמן שהוא
אחה אסור לבוחה עליו עליו שום
אחה מדין ל"ר הוא והרבה אין
אחים להחר בשולין אחה
אשולין אחה בעוד שאוחחת
מוחין עליה שום והוא אינו אסור כל זמן שהיא ב":

שיט (א) לאכול לאחר כו'. לאו דוקא לאחר אלא באחתו
שעודה דהא בגמ' אית ח"ל הוא לפניו ב' מיני אוכלין
אחד ואכל בורר ומניח ולא יבורר ואם בירר חייב חטאת ואיכא הרבה
אחרים נמרא בריאתא זו והתם קאמר אביי ת"ל ה"ק בורר ואוכל לאחר
אחר ומניח אלא ולבו ביו לא יבורר ואם בירר נעשה כבורר לאוכל וחייב
אחה: ואנב. מכיר מה שקשה לי מאי דוחקיה דאביי לפרש כן
בריאתא אחר נעשה ואמה לא פי' דג. בני קהני לאחר ברי לכתחלה
אסור אלא ובו ביום פטור אבל אסור ואחיר חייב חטאת וכדרך
אחר הכא לפי מי שבו בשבת לעולא ולר"ח ולרב המנהג אין לפניו
ב' דשקים ע"ב מוכרחים אנו לפרש על ב' דברים דהיינו מותר
אחלה וחייב חטאת אחה"ל כאן שיש לפניו ג' חנוקים דהיינו לאחר
ניים ומניח לאחר לאחר לא נפרש הברייחא גם כן הכיונגנו דהך
ברא לאחר הוא פטור אחל"כ ודאי איאך אפשר לאכול כל אחד
אלא לא יקח אחחכל כלו בפע אחד אלא ח"ל יקח ח"ל לפי ראות עיניו
אחה אחלה יקח ואי"כ קשה פטיעת דברי. ונם מ"ם מניח שאחר קשה
אחר אין דאחר לאכול הבכרר ה"ה להניח אחה לאכול אחוכת אלאחר
אחר בשבר ועל הוצרך לפרש דמ"ש אחה"כ לא יבורר לבו ביו"ים בו חייב
אחה"כ ח"ל אלא להניח אחר לאכול לאחר אבו' משום דאי אחרים ליה להכי
אחה אחר אחר אינו לבו ביו ויכו' חייב חטאת אחה"כ אם לא הוא חייב
אחה אחר רק פטור אחל אסור אין שום סברא לעעות ולגזור עבורו בהניח
אחה אחר ע"כ הוכרח אביי לפרש החשבה על ב' דרכי זה כ"ל נכון:
(ב) נדולות אחוך קטנות. כח"ה אבל לא אחרים אינו אסור בריר אלא
אחרים דבגמרא איתא הוא ב' מינים לפניו ודוקא ב' מינים דבקט דכל איכא דאיכא למיחר דוקא לא אחרי. לאו דוקא ואחמה לע"ל דלפי הגרחה
אחרים אחר"ה לא יבורר ואו דבאוכל התעורב עם פטולה הוא במין אחד וה"ה אם אין פטולה רק אחרה. להניח קלת. אחמו מיקרי אותו הטיול
מ א ו ס פטולה

סעיף א וכל מכן קדירה שיש בו רוטב שנקרש שבשפופן ניתנה לינו כגון
דפרי (ר' יהודה ס"ג) **מב** ויש מחמירין (ר"ן פ' בתה אומרין)
והנהגו להתיר מיהו נפקא מינה לדבר שמותר לחמם
יז אסור ליתן צונן (על המיחם) אפילו להפשיר כל שהמיחם חם
כל כך שאלו היה מניחו שם הרבה היה בא לידי בשול דהיינו
שיהיה היד סולדת בו שדרין מניח על גבי מיחם כדרין מניח כנגד
המדורה ואם אינו חם כל כך מותר:
יח האלפס והקדירה שהעבירן מרותחין מעל גבי האור אם לא
נתבשל כל צרכו אין מוציאין בכף מהם שנמצא מגיס ואיכא
משום מבשל ואם נתבשל כל צרכו מותר (כב) אבל אמר ר' יוחנן אף
ע"פ שקלם הגיון **מג** אסור לחגיס בו: (פי' לנטנע אותו בכף)
הגס **מד** ולכתחלה אם ניחבר (כג) אף בקדירה בגל ענין: (פסקי
מהרי"ו)
יט אסור לשוח שמן ושום על הצלי (כד) בעודו **מה** כנגד המדורה
אפילו נצלה הצלי מבעוד יום המבל מקום יתבשל השום והשמן:

שיט ריני חבורר בשבת. ובו ז' סעיפים:

א חבורר אוכל מתוך פסולת או שהיו לפניו שני מיני אוכלין ובירר
מין מסין אחר **א** בנפה ובכברה חייב בקנון. ובהמחוי פטור אבל
אסור ואם בירר ל' בידו ברי (א) לאכול **ב** לאלתר מותר:
בגה וכל מה שבורר לצורך אותה שעולה שמיסב בה מיד מקרי נאמר
(המגיה ס"מור"י ני"ב ס"ח וב"י ושור ור"מס) ואפילו אחרי אוכלים
עמו מרי (תוספו' פ' בלל בדול) ולכן ג מותר לבורר דיוק מקרי מלאם"ן
מן הבלין המשובחים שכו כל מה שצריך לאכול באותה שעודה: (כ"
סימן שכ"ח)
ב חבורר אוכל מתוך הפסולת בידו להניחו אפילו לבו ביום נעשה
כבורר לאוצר וחייב:
ג היו לפניו שני מיני אוכלים מעורבים בורר אחד מאחר **ד** ומניח
(המני כלי) לאכול מיד:
בגה ומני מיני דגים מקרי שני מיני אוכלים ואסור לבורר ח' מחבירו אלא
בידו כלי לאכלן מיד אע"פ שהמחיקות בדולות ובל אחת נבדלת בפני עצמה
אבל בלפהות מין ח' אף על פי שבורר מתיכות (ב) נדולות מתוך קטנות
ה לא מקרי בריר ואפילו היו שני מינים ובורר מפניהם ביחד הנדולות
מתוך הקטנות אם לבקר מרי הוא"ל ואינו בורר מין אחד מתוך חבירו: (תרומת
הדשן סימן ק"ו)

ואם

מהרמ"ם בהנהותיו) ובודאי לי"ה כל שאין בגיסתו חיוב כגון
בחבוטלת כ"ל אין בהגסתו חיוב עד כאן לשוט ובית יוסף סי' רנ"ג
כתב בשם הכלבו דמנים חייב משום מבשל אפילו בקדירה מבוטלת
כ"ל כל זמן שהיא על האש ע"ש: **בג** אסור להגיס. משום לובע
מד ולכתחלה וכו' והעולם נהגו היתר בחיני קטניות שמוציאין אותן
בכף כיון דא"ל בע"ח ויש להם על מי שיסמכו עמ"ש סימן רנ"ג ס"ד:
מה כנגד המדורה. לאו דוקא דה"ה אם הוא רותח שיש ב' מים סי' ל
וס"ו וכ"ת על הע"ו וכ"כ הפוסקי בלל דבר שהיא נגע אפי' כ"ב מבשל
וכ"ש לגלי. וכ"ל דבשאין מותר לעוחו דאין בו משום בישול כמ"ש סי' ו' ומש"
טולד ליכת כיון דאינו בעין ובלבד שלא יסרסקו בידי' רק יניחנו עליו מעט
מעט והוא ניחוח מאליו ואפשר דהיו מקרי בעין מידי דהוי אקדירה שיש
בה רוטב וכ"ע:

שיט **א** בנפה חייב. שהוא דרך ברירתו: **ב** לאלתר מותר.
ודוקא לאוכל מתוך הפסולת (מ"מ) עטפ"ה: **ג** מותר
לבורר ירק. דוקא לאוכל מתוך הפסולת ועוה"ש ססי' תרי"ח דאפילו אין
הבעלים הללו פסול גמור שראוי לאכילה ע"י סדחק אסור לבורר הפסול
ע"ש: **ד** ומניח המני וכו'. כוונת רמ"א לא"ה המור לאוחו שרוצה
לאכול עמה חסוב כאוכל המני אבל אינו חייב פסולת וא"ל צריך לבורר זה שרוצ
לאכול ולהניח המני אבל אינו אפיכה לא דהוי פסול' מתוך אוכל וכ"כ הח"ה:
ה לא מקרי בריר. אח"כ קלת אין ראוי לאכול אלא ע"י הדחק וכמ"ש
ס"א דאז פטור אבל אסור ואע"פ שמתכון ומשמר חייב משום בורר הוא
בדברים

מ"ח מוספות בשבת מח
תשמנת דרבא ורבי
דיבא בבי ריש בגמרא
והא"ן סס ל"ב"ן
בשרק קמא דבבא מז
אחוקיאתא דיורק
אקורה ובוחה ל"ל בו
ס מבא עד הכרמ"ש
בגע"ח ? תוספות וכ"כ
ר"ה והרמב"ם סס
ל"ב סס אוקיאתא דאבבי
ל' רמב"ם סס

פרי חדש

סימן קכו

מסי' דמחמה מס"ן אי
מבי בתי מבבי מיכול
לאחורים בס"ח מסבי
מסומס' מס"ן מיבבי
ליה אלא אידי ואידי
ביחיד ובלה הא דאיבבי
קוד' מיה ובו' ומבלא
מוקי לה אידי אידי
בגבור והא דלבלינו
בבמה בהיבה דאיסיים
בגיבור לא בריך בחיל
ומומה"ם מס"ן ובמ"ם
המחבר מי' בלבל בריבר
מבבי' מה"ל ד' מרם לא
בס"ן אחר מיריחה
דמבאות אבל ביחיד
בלר' ובחב בב"ל
המקחבי לא בומיר מל
ר"מ לא אלבי מים
בומומבמה ולא הומי'
ובו' אין מחזירין אותה
מחרב דבוקה ר"ח לפי
בהגה"מ ובבלה מבלא
הביבו בדי מלא בבי'ומבלא
מחלבהן לבל בבי'ומלי
מלבינבם מבחיה מבלא
לא ראו לבקל ס"ב ובן
עביר ולא המו"ם
בבבמה ומיהו מחבנרת
דמול המובב דיבו'בחו
ר"ח אלם ביחיד לא
בובר עד מבחמבל
אחלא מוסף מחבחבר
מי מחמ"מי בן לא יבא
ובריך לחובר ובחחמבל
ולבלא בם, בנחם מבבלים
בסימן הבל:
ס"ר לבמן הרמב"ם
בפ"ו מהי חבינ"
אלא מבחבר בב"ח דבמ"
בובר בבבבי הרב ז"ל
אלא בחבך בל
אחמבלה בחבל
רם ואם בבמה באחמ
אחמבלה בחבל
רם מחבר לבחמ"
מ"ח בבבר ובחבח כ"ל
מל מבבי רבינו ואין
באחמה בחבחח מיבי"ן
ב' ראחמחה לבמ"ר בבבי
ס"ב ובבי בבינמן:

סימן קכז

ס"ב ובבל לחבר בבבי
עם בבבבבר בחמה
בבחמרי' בחב בבמ
בבלבי בבי ובבו ובבבב
מבי מבבבי בבי ובבב
מבבר מחבחבלה אחרבי
מחבלה ובמבמבמ
לבבבב בחבר בבח ובבלב
בחבר"מבלה בבחר"מבלה
בבי אבחר בחם בבבבב
לא בחבר מחן חבא ובבח
בבן בבבלה בבבי:
בבחחת

מא וכ"ש קדירה שיש וכו' דפרי. אבל מ"מ אסור מטעם בשול להאוסרין
כמ"ש סט"ו: **מב** ויש מחמירין. משום דהשמן אף למעלה והוי בעין והוי
מולד דדחי לחשקין מזבו משא"כ בפלגא דפרי כמ"ש סי' ש"ד ס"ב דבשמיות
בחיים אינו ניכר ומשמע דאפי' בדיעבד אסור לאכול השמן דהוי מולד
ומ"מ הפסט"ל עצמה מותרת
דבשמן הבטול בה אין איסור. מידי
דהוי לחתיכת בשר שמותר לחתוך
כמ"ש הרב"י. ואפשר דכיון דגם
השמן בעין מחזר ובבלע בפסט"ל
ונאסר כמ"ש בי"ד סימן קי"ג ס"ג
ומ"מ יש להקל בדיעבד כמ"ש
רמ"א. ול"ל דמותר ליתן הפסט"ל ח"
קודם שהוסק האמור כמ"ש ס"ס
רל"ג דאפילו בעתן קדירה קודם
שהוסק פטור אבל אסור וכ"כ בכל
דיש מחיריין ליתן אפי' אחר שהוסק
לכל הפחות יש להתיר קודם
שהוסק ומ"מ אין להקל בפני ע"ה
ויש לעשות ע"י עכו"ם. כתב
הרמב"ם פ"ט מ"ו מתן אור מ"
העצים ומן הקדירה ומן המים ומן
הכבר ומן הגיס כלם חייבים אבל
מבשל בכל העושה דבר מלרבי
הבישול ה"ז מבשל אבל נתן מן
הקדירה ומן המים ומן הקדירה ומן
העצים ומן הגיס כלם חייבים אבל
מבשל בכל העושה דבר מלרבי
הבישול ה"ז מבשל אבל נתן מן
הקדירה ומן המים ומן הקדירה ומן
העצים (אבל מתן אור לא מחייב
כיון שהאור היה מתכבה ולא היה
המבשל מהבשל אם לא היה הבלי
מתן העצים) אבל בריחה מחיירי
אביהם האור והעצים ביחד (כ"מ
בשם ר"י בי רב) ול"ל דמחיירי שלא
הגיע האש אלא בביאתו מחקו אחר
ונחתו פה דאלו הגיעו חייב משום
מבעיר ור"ל פירש דבשמולך
נחלת מחקום לחקום היא מלבה
שמרות הביבתו וחייב משום מבעיר
ועיין ר"ל חביב סי' כ"ח וכתב הת"מ
וי"ל שאין חיוב ההבשה אלא בהגס
דאשונה אבל משהגיס פעם א'
דבלא חגיס מתבשל פעור וכ"ל
רמב"ן והרשב"א ז"ל (וכ"כ
מהרמ"ם בהגהותיו) ובודאי לי"ה כל שאין בגיסתו חיוב כגון
בחבוטלת כ"ל אין בהגסתו חיוב עד כאן לשוט ובית יוסף סי' רנ"ג
כתב בשם הכלבו דמנים חייב משום מבשל אפילו בקדירה מבוטלת
כ"ל כל זמן שהיא על האש ע"ש: **בג** אסור להגיס. משום לובע
מד ולכתחלה וכו' והעולם נהגו היתר בחיני קטניות שמוציאין אותן
בכף כיון דא"ל בע"ח ויש להם על מי שיסמכו עמ"ש סימן רנ"ג ס"ד:
מה כנגד המדורה. לאו דוקא דה"ה אם הוא רותח שיש ב' מים סי' ל
וס"ו וכ"מ על הע"ו וכ"כ הפוסקי בלל דבר שהיא נגע אפי' כ"ב מבשל
וכ"ש לגלי. וכ"ל דבשאין מותר לעוחו דאין בו משום בישול כמ"ש סי' ו' ומש"
טולד ליכת כיון דאינו בעין ובלבד שלא יסרסקו בידי' רק יניחנו עליו מעט
מעט והוא ניחוח מאליו ואפשר דהיו מקרי בעין מידי דהוי אקדירה שיש
בה רוטב וכ"ע:

שיט **א** בנפה חייב. שהוא דרך ברירתו: **ב** לאלתר מותר.
ודוקא לאוכל מתוך הפסולת (מ"מ) עטפ"ה: **ג** מותר
לבורר ירק. דוקא לאוכל מתוך הפסולת ועוה"ש ססי' תרי"ח דאפילו אין
הבעלים הללו פסול גמור שראוי לאכילה ע"י סדחק אסור לבורר הפסול
ע"ש: **ד** ומניח המני וכו'. כוונת רמ"א לא"ה המור לאוחו שרוצה
לאכול עמה חסוב כאוכל המני אבל אינו חייב פסולת וא"ל צריך לבורר זה שרוצ
לאכול ולהניח המני אבל אינו אפיכה לא דהוי פסול' מתוך אוכל וכ"כ הח"ה:
ה לא מקרי בריר. אח"כ קלת אין ראוי לאכול אלא ע"י הדחק וכמ"ש
ס"א דאז פטור אבל אסור ואע"פ שמתכון ומשמר חייב משום בורר הוא
בדברים

בדברים לחיס עמ"ס סעו"ן (מ"מ ה' שביתת עשור) : ו' לאכול בין הערבים. הייט מסטודה לסעודה וכתב"ם נבילדנים ועכ"י : ז' הבורר פסולת. עסי' תק"ד דבי"ע מקליפן וכ"כ ב"י והע"ם ב"ם טעה עמו כאלו לא ידע את יום"ם : ח' ויש מחמירין דלדוקא לרבך ערי אכל לפרק הדגן מתוך הבגלים הוי תולדה דדש ואסור אכל כספתפרקו הדגן מן הבגלים מע"ם מותר לקלפו לכ"ע כדאי' בגמ' וכ"י בשם התו' עסי' שכ"ו ורבינו של קטניות מסמע דאסור לפרכן ונראיה הקטניות ול"ע דכל שעולם טוחנין היתר ול"ל כיון שעודן לחי' ואף הרביע אוכלין אותו לא הוי מפרק רק כמפריך אוכל מאוכל. ובמהרי"ל תמה איך רשאין לאכל קטניות מתו' ערביעין שלא שקורין שוע"ן:

ט' אין פסולת ואוכל. מעורבין אסור עסי' ליחנם במים כדי שיפול הפסולת אבא למטה כגון שפר אי שליף למעלה כגון תבן ועסי' תק"ו וכ"מ מלשון רש"י: ז' יין ומים. אם יש בו קמחים מותר לסננו (תניא וכ"כ רס"ו): יא' משום לבן. אבל מסמרת עשויה לכך ואינו חושש לליבוטו (טור) ול"ע כיון דאחרי' בבג' שרייה וזהו ביטולו מ"מ כתה לי עשי לכך לו אינו עשוי וכסמ"ג כתב וז"ל ומשום שחיטה ליכא למיגזר שהרי המסמר עשויה לכך ולא קפיד בלבוטה כדאחרי' פ' ב"ע בסימן ש"ך סע"ו אבל בסודר נים אסורוסו עכ"ל וכ"כ בס"ת ול"ל שלהה כיון הטור דס"ל כמ"ש הב"י פ"ב בשם החוס' והרא"ש דבשאין עליו לבלוך לא הוי ביטוס וכמ"ם שם בע"ע וכ"מ סי' תלא דאסור שמא יסחוט והוי ביטוס ולכן בעשוי לכך לא גזרי' ומ"ש בסמי' סל"ד דאסור ליתן מים בייט מתי שמא יסחוט והוי ביטוס אבל בשא' מעקרין המעקרין ולכן לא גזרי שמא יסחוט כמו"ש התוס' שפ"ד והסמ"ג מלבנין המעקרין ולכן לא גזרי שמא יסחוט כמו"ש התוס' שפ"ד והסמ"ג והמתור ס"ד דבל אבל לת"ד דאפי' אין בו לבלוך אחרי' שריתו זהו ביטולו דוקא ביין מותר לסנן דאין זה ביטוס אלא עינוף כמ"ש הנ"מ פל"ב ע"ש ועסי' שי"ב ס"ט ומ"ש סי' תק"ו סי"ו: יב' ולהרא"ש סו' ' אפילו בסודרים בו לא בעבורים ול"ע דבעבורים אף לסברת הראשונה אסור ול"ל דלדעת הראשונה עבורין קלת מותרי' בסודר כיון דאפשר לסתותו לחוד אינו מסמ"ם שבורר בידו ומ"ה אבל להניח בידו אבל לא לכבורו ולהניח בידו לחוד אין בורר אלא בידו לאסור לא ול"ל דהא לדאי' והא כדאי' דאין בורר ונותן לתוך חיקו ונפה וכברה וקטן ותמחוי הייט ששם הבורר בהם טל"ל ומ"ח ל"פי' הר' בחיקו ג' אבריה הפרוס מלמטה חיקו ובורר עליו עוד בתב שעשו היתה לשון המשנה לפני הלשון בי"ע בקטן ותמחוי ולית' דלא אסרה המשנה בי"ג אלא מפני בכורר בו ע"ל ובאמת לדקה יחדיו בשניהם דבשון לתוך חיקו הוא מנפה עליו ואוכל ואם נשתחן לתוך חיקו פירש"י בשולי בגדיו הייב במעשר ומסקינן שם דלעניין שבת אסור ולכאן מי קאמר בורר לחיקו פירוש שנתן אפילו לתוך חיקו אחר הבריה והבריה עצמה היא בקטן ותמחוי ומ"ה לא זכר הטור סיימן תק"י כלל חיקו אלא קטן ותמחוי שהם כלי הבריה אחר הבריה מותר בכל גווני ובאמת לא זכרו אלא הוא"ל חכרו נבי מעשר דחייב ומ"ש עוד מו"ח ז"ל בלשון המשנה אלפני ב"י לא עיין יפה בב"י אלא מהמע הבי בפירש"י: (ד) בלל ל"ע אלא דה"ק בקושי לפ"ז לא היה בשבת מותר אלא אם כן מתן אלו עמהם ואפילו אם כבר נתקן מע"ם אין ליקח הקטניות מן הקליפות אלא ולכן אסור: וה"ה בקטניות שעדיין הם מתוברים בבריבים שבלו עמהם ואפילו אם כבר נתקן מע"ם אין ליקח הקטניות אלא מרולה לאכול מיד בגלע"ד ועי"ש סי' שלים"ח: (ה) אין סורין. בשבת אחרי' אין שולין ופירש"י כדתנן בביצה מדיח ושולה ב"ה אין מים סורין: (ז) או מים שהם צלולים. פי' הר"ן דסייע דרוב אינשי לא קפדי בהכי: (ח) ואם הם עכורים. פי' עכורין לגמרי אלא שי"ב דיין מלבן ומביא ראיה מהגמ' דדרשי' לאכלה ולא לכובסה ול"עועמ"ש סמי קכ': (ח) הכי בכלל אסור אפי' בשבת' ואין היתר בשבת דק עכורי אינו רוב אינשי לא שתי' לי' הכי כ"כ ב"י בשם הר"ן: (ם) בחמרתן אסור. קשה הא אחר זעירא נתן אדם יין צלול לתוך המסמרת והב"י פי' דהאי מסמרת דזעירא לאו מסמרת ממש קאחר אלא המסמר קאחר והייט בסודר או בכפיה והוא דוקא דמל"ל לרא"ש דהיא הדבר מפשוטו ' ול"ל דהר"מ"ם מפרש הך לצוליים דקאמר זעירא הר' לחמרתן אסור ומעמו בקולנו בקולנו ולא בקולו של הקוס אלא אפי' כאילו דלא"ל אפי' לאיסורים מהרבנן מיקרי בוכר קולו של מקום ובייטוב קוסיא הרא"ש בוכר מ"ה אפי' אלא אחר

פסולת במ"ם הטור בסמוך בב' מינים וה"ה בזה דמ"ם ול"ת בדברי ל"ת שהביאים התו' פ' בלל גדול ח"ל פי"ח דבאוכלמתוך תוכל שייך בריחים שבורר אותו שאינו תפן לאכול מתוך אותו אלא מרוכה לאכול לאותו שאין תפן בו אחד פסולת ומעמע אפילו בתון מ"ה הוה כן דמקרי פסולת מה שאינו רוצ' לאכול עתה ובורר לבריחול סעודה אחר ואסור ואם יש בתוך על שהעתיק רמ"ח הגהות מתוך קטנו לא מתקרי בורר דבמה"ם מפרש דבתיו אח' לאתם ים בלל בריר אחר בשון שלא דבר מיני כתב שיש שאינו המינים להשהותן לסעודה אחר דבזה הוה סמו מין ח' על ובכה דחיטה דלבות לקנו ב' מיני לבים מין מ"ו וכ"מ דברי הטור שהחלב בבורר חייב בו ואח"כ בתב הבקר הוי לפנין תוכלין פסולת אלא כו' ואח"כ כתב בו לפנין ב' מינים תוכלין בו מעמע דמתחלה בתון מ"ה קאמ' ובת"ה סם דמ' הבדולי מים נהר לבדר בזקא הם שולל לאכול עתה אפי' בתון לזמנה תוכל עליו ובמהרי"ל כתוב בה שסחולנוך מלה בי"ע אל פסח מותר אלא אין עתיכה אחר עתיכה אחר אחרת אלא יבדר הפרורים מבחוץ שאין הקטני כי אינו בורר ים בתוכן עכ"ל ודם"ל פ"ק דבלה בהפרש סי' מ"ב מביאו אלא שהם מנוח דסמ' בדיבה מותר"ל אלא שלפתחל' אמעע בעדה עכ"ל מסמ' דבשבת מודה הר"ל דמשום הפסם בדיבה אינו בא אלא דאינו מקום דאחרייתא ים להתיר אפי' בתון לא' אלא יבדר אפילו בתון לאחר גדולות מתוך קטנו' רק מה שהם רוצה לאכול פתה לו שיקח סדם מן הבא בידו להניח לבשרה אחרת לא בדבר בריה בגלע"ד (ג) ואפי' האוכל מחבר: נמוח בחוב דאם הפסולת מרובה על האוכל אסור לעולם אחר בורר פסולת ומ"ת לחי' ובמנים שבשה ברו ועדיין מעורבן בקליפן אם שהקליפות מרובות על האוכל לא מקרי פסולת מרובה על האוכלמה דאורחייהו בהכי הוי כמו שומר לפרי עכ"ל אלא דבקליפה מרובה לפרקה בשבת אמ"ם רמ"ם בסמוך: הב"י' הקשה דכאן מסתמא שבורר בידו אינ"ג דמטיל לתוך כלי אפילו לגפה וכברה מותר אם כן לאלתר וק"ל מה"ם בפ"ק דביצה דבי"ע בורר כדרכו בחיקו בקטן ותמחוי ובחיקו מסמ' שבורר בידו ונותן לתוך חיקו ודומי' דחיקו הוה קטן ותמחוי וא"ל לא אמרי אלא לכבורו ולהניח בידו אבל להניח בקטן ותמחוי אם אינו לאחין בורר אלא בידו לאסור לאלתר ול"ל דהא לדאי' והא כדאי' דחיקו שבורר ונותן לתוך חיקו ונפה וכברה וקטן ותמחוי הייט ששם הבורר בהם טל"ל ומ"ח ל"פי' הר' בחיקו ג' אבריה הפרוס מלמטה חיקו ובורר עליו עוד בתב שעשו היתה לשון המשנה לפני הלשון בי"ע בקטן ותמחוי ולית' דלא אסרה המשנה בי"ג אלא מפני בכורר בו ע"ל ובאמת לדקה יחדיו בשניהם דבשון לתוך חיקו הוא מנפה עליו ואוכל ואם נשתחן לתוך חיקו פירש"י בשולי בגדיו הייב במעשר ומסקינן שם דלעניין שבת אסור ולכאן מי קאמר בורר לחיקו פירוש שנתן אפילו לתוך חיקו אחר הבריה והבריה עצמה היא בקטן ותמחוי ומ"ה לא זכר הטור סיימן תק"י כלל חיקו אלא קטן ותמחוי שהם כלי הבריה אחר הבריה מותר בכל גווני ובאמת לא זכרו אלא הוא"ל חכרו נבי מעשר דחייב ומ"ש עוד מו"ח ז"ל בלשון המשנה אלפני ב"י לא עיין יפה בב"י אלא מהמע הבי בפירש"י: (ד) בלל ל"ע אלא דה"ק בקושי לפ"ז לא היה בשבת מותר אלא אם כן מתן אלו עמהם ואפילו אם כבר נתקן מע"ם אין ליקח הקטניות מן הקליפות אלא ולכן אסור: וה"ה בקטניות שעדיין הם מתוברים בבריבים שבלו עמהם ואפילו אם כבר נתקן מע"ם אין ליקח הקטניות אלא מרולה לאכול מיד בגלע"ד ועי"ש סי' שלים"ח: (ה) אין סורין. בשבת אחרי' אין שולין ופירש"י כדתנן בביצה מדיח ושולה ב"ה אין מים סורין: (ז) ויין ומאר מתקן. קל מדברי הר"ן הבאים בה סי' ש"כ דיין מלבן ומביא ראיה מהגמ' דדרשי' לאכלה ולא לכובסה ול"עועמ"ש סמי קכ': (ח) ואם הם עכורים. פי' עכורין לגמרי אלא שי"ב דיין מלבן ומביא ראיה מהגמ' דדרשי' לאכלה ולא לכובסה ול"עועמ"ש סמי קכ': (ח) הכי בכלל אסור אפי' בשבת' ואין היתר בשבת דק עכורי אינו רוב אינשי לא שתי' לי' הכי כ"כ ב"י בשם הר"ן: (ם) בחמרתן אסור. קשה הא אחר זעירא נתן אדם יין צלול לתוך המסמרת והב"י פי' דהאי מסמרת דזעירא לאו מסמרת ממש קאחר אלא המסמר קאחר והייט בסודר או בכפיה והוא דוקא דמל"ל לרא"ש דהיא הדבר מפשוטו ' ול"ל דהר"מ"ם מפרש הך לצוליים דקאמר זעירא הר' לחמרתן אסור ומעמו בקולנו בקולנו ולא בקולו של הקוס אלא אפי' כאילו דלא"ל לאפי' לאיסורים מהרבנן מיקרי בוכר קולו של מקום ובייטוב קוסיא הרא"ש בוכר מ"ה אפי' אלא אחר

ואם בירר והניח לאחר זמן אפי' לבו ביום כגון שבירר שחרית ו' לאכול בין הערבים חייב:

ר' ז' הבורר פסולת מתוך אוכל אפי' בידו אחת חייב: סגה (ג) ואפילו האוכל מרובה ים יותר פורת בגרירת האוכל אפילו אבי לא יבור הפסולת אפילו בדי לאכול לאלתר:

ח' הבורר תולעים מתוך פסולת שלה חייב אפי' שהפסולת שלהם בטתקת אותם כשישלקו אותם עמהם ונמצא כבורר פסולת מתוך אוכל וחייב:

ר' אין מולין מליות אלא מולל בשינוי מעט בראש אצבעותיו: כגה ואע"פ שמרק האוכל מחוך הבגלים בהאיל ואינו מפרק רק בלאחר יד כדי לאכול פרי ח' ויש מפתרין (מרדכי ור"ן פ"ק די"ט) (ד) ובן אסור לפרוק אגוזים נוזים או אגוזים נוזלים מתוך קליפתן הירוקה (מהרי"ל) ושוב לבתמיר מתחר ביכול לאכלן בלא פירוק:

ה' היו לו מליות מערב שבת לא יגפה בקנון (פי' רש"י כלי שרשאו אחד ראחב והשני עשוי כמין מרזבותיתן הקטניות ברשאו הראחב ומגעגע האוכל ותגלגל דרך המרזב והפסולת נשאר בכלי) ותמחוי (פי' קערה גדולה) ולא בשתי ידיו אלא מנפה בידו אחת בכל כוחו: ח' ט' (ה) אין שורין את הבר שינין (פי' הערוך וז"ל בלע"ז) רהיינו שמציף מים עליהם בכלי כדי להסיר הפסולת ולא שפין אותן כיד כדי להסיר הפסולת דהוה ליה כבורר אבל נותנן בבורר

אף על פי שנופל הפסולות דרך נקבי הבכרה:

ט' משמרת אפילו תלויה מע"ש אסור ליתן בה שמרים אבל אם נתן בה שמרי מע"ש מותר ליתן עליה מים כדי שיחזרו צלולי לזוב: י' יין (ו) או מים שהם צלולים מותר לסננן במשמרת: הגה ולף על פי שיש בו קסמין דקין הואיל והחוים לשתות בלתו הכי: (סמ"ג) יא' אבל בסודרים אסור יא' משום ליבון (ו) ויין ושאר משקין מותר (ח) ואם הם עכורים בין מים בין יין אסור לסננם יב' (ם) ולחרמ"ם במשמרת אפר ואפילו מים ויין צלולים ואפי' בסודרים לא התירו אלא בצלולין אבל לא בעכורים (י) ויין מגתו כל זמן שהוא" תוסס (פי' שרלה כרותת) טורף חביה בשבירה ונותן לתוך הסודר: יא' לקבל היין" (יא) משום שינוי:

בל"

פסולת בגלע"ד הטור בסמוך בב' מינים וה"ה בזה דמ"ם ול"ת בדברי ל"ת שהביאים התו' פ' בלל גדול ח"ל פי"ח דבאוכלמתוך תוכל שייך בריחים שבורר אותו שאינו תפן לאכול מתוך אותו אלא מרוכה לאכול לאותו שאין תפן בו אחד פסולת ומעמע אפילו בתון מ"ה הוה כן דמקרי פסולת מה שאינו רוצ' לאכול עתה ובורר לבריחול סעודה אחר ואסור ואם יש בתוך על שהעתיק רמ"ח הגהות מתוך קטנו לא מתקרי בורר דבמה"ם מפרש דבתיו אח' לאתם ים בלל בריר אחר בשון שלא דבר מיני כתב שיש שאינו המינים להשהותן לסעודה אחר דבזה הוה סמו מין ח' על ובכה דחיטה דלבות לקנו ב' מיני לבים מין מ"ו וכ"מ דברי הטור שהחלב בבורר חייב בו ואח"כ כתב בו לפנין ב' מינים תוכלין בו מעמע דמתחלה בתון מ"ה קאמ' ובת"ה סם דמ' הבדולי מים נהר לבדר בזקא הם שולל לאכול עתה אפי' בתון לזמנה תוכל עליו ובמהרי"ל כתוב בה שסחולנוך מלה בי"ע אל פסח מותר אלא אין עתיכה אחר עתיכה אחר אחרת אלא יבדר הפרורים מבחוץ שאין הקטני כי אינו בורר ים בתוכן עכ"ל ודם"ל פ"ק דבלה בהפרש סי' מ"ב מביאו אלא שהם מנוח דסמ' בדיבה מותר"ל אלא שלפתחל' אמעע בעדה עכ"ל מסמ' דבשבת מודה הר"ל דמשום הפסם בדיבה מותר אלא דאינו מקום דאחרייתא ים להתיר אפי' בתון לא' אלא יבדר אפילו בתון לאחר גדולות מתוך קטנו' רק מה שהם רוצה לאכול פתה לו שיקח סדם מן הבא בידו להניח לבשרה אחרת לא בדבר בריה בגלע"ד (ג) ואפי' האוכל מחבר: נמוח בחוב דאם הפסולת מרובה על האוכל אסור לעולם אחר בורר פסולת ומ"ת לחי' ובמנים שבשה ברו ועדיין מעורבן בקליפן אם שהקליפות מרובות על האוכל לא מקרי פסולת מרובה על האוכלמה דאורחייהו בהכי הוי כמו שומר לפרי עכ"ל אלא דבקליפה מרובה לפרקה בשבת אמ"ם רמ"ם בסמוך: הב"י' הקשה דכאן מסתמא שבורר בידו אינ"ג דמטיל לתוך כלי אפילו לגפה וכברה מותר אם כן לאלתר וק"ל מה"ם בפ"ק דביצה דבי"ע בורר כדרכו בחיקו בקטן ותמחוי ובחיקו מסמ' שבורר בידו ונותן לתוך חיקו ודומי' דחיקו הוה קטן ותמחוי וא"ל לא אמרי אלא לכבורו ולהניח בידו אבל להניח בקטן ותמחוי אם אינו לאחין בורר אלא בידו לאסור לאלתר ול"ל דהא לדאי' והא כדאי' דחיקו שבורר ונותן לתוך חיקו ונפה וכברה וקטן ותמחוי הייט ששם הבורר בהם טל"ל ומ"ח ל"פי' הר' בחיקו ג' אבריה הפרוס מלמטה חיקו ובורר עליו עוד בתב שעשו היתה לשון המשנה לפני הלשון בי"ע בקטן ותמחוי ולית' דלא אסרה המשנה בי"ג אלא מפני בכורר בו ע"ל ובאמת לדקה יחדיו בשניהם דבשון לתוך חיקו הוא מנפה עליו ואוכל ואם נשתחן לתוך חיקו פירש"י בשולי בגדיו הייב במעשר ומסקינן שם דלעניין שבת אסור ולכאן מי קאמר בורר לחיקו פירוש שנתן אפילו לתוך חיקו אחר הבריה והבריה עצמה היא בקטן ותמחוי ומ"ה לא זכר הטור סיימן תק"י כלל חיקו אלא קטן ותמחוי שהם כלי הבריה אחר הבריה מותר בכל גווני ובאמת לא זכרו אלא הוא"ל חכרו נבי מעשר דחייב ומ"ש עוד מו"ח ז"ל בלשון המשנה אלפני ב"י לא עיין יפה בב"י אלא מהמע הבי בפירש"י: (ד) בלל ל"ע אלא דה"ק בקושי לפ"ז לא היה בשבת מותר אלא אם כן מתן אלו עמהם ואפילו אם כבר נתקן מע"ם אין ליקח הקטניות מן הקליפות אלא ולכן אסור: וה"ה בקטניות שעדיין הם מתוברים בבריבים שבלו עמהם ואפילו אם כבר נתקן מע"ם אין ליקח הקטניות אלא מרולה לאכול מיד בגלע"ד ועי"ש סי' שלים"ח: (ה) אין סורין. בשבת אחרי' אין שולין ופירש"י כדתנן בביצה מדיח ושולה ב"ה אין מים סורין: (ז) ויין ומאר מתקן. קל מדברי הר"ן הבאים בה סי' ש"כ דיין מלבן ומביא ראיה מהגמ' דדרשי' לאכלה ולא לכובסה ול"עועמ"ש סמי קכ': (ח) ואם הם עכורים. פי' עכורין לגמרי אלא שי"ב דיין מלבן ומביא ראיה מהגמ' דדרשי' לאכלה ולא לכובסה ול"עועמ"ש סמי קכ': (ח) הכי בכלל אסור אפי' בשבת' ואין היתר בשבת דק עכורי אינו רוב אינשי לא שתי' לי' הכי כ"כ ב"י בשם הר"ן: (ם) בחמרתן אסור. קשה הא אחר זעירא נתן אדם יין צלול לתוך המסמרת והב"י פי' דהאי מסמרת דזעירא לאו מסמרת ממש קאחר אלא המסמר קאחר והייט בסודר או בכפיה והוא דוקא דמל"ל לרא"ש דהיא הדבר מפשוטו ' ול"ל דהר"מ"ם מפרש הך לצוליים דקאמר זעירא הר' לחמרתן אסור ומעמו בקולנו בקולנו ולא בקולו של הקוס אלא אפי' כאילו דלא"ל לאפי' לאיסורים מהרבנן מיקרי בוכר קולו של מקום ובייטוב קוסיא הרא"ש בוכר מ"ה אפי' אלא אחר

הר"ן

הר״ן דת״ל מסים אלא יעב״ל אהל כת״ס הטור וכן פרש״י רש״כ אפי׳ בסודר
ריחה אבי ולעד״ן דוד״אינגס בסודר יש בו מסים אהל בסאה נטוה טפח
ולא שיכנו לאסור בזה אלא בכפיפה מצרית שהכניסה לתוך
כלי ומכסה את כולה מסתתת
דכלא״ה היתה טופלת לתוכו כל״ל
לעשות רש״י והטור רת״ם בסודר
מ״ת חתרת באם מכסה את כל
ע״ה מסתרת אלא יהיה נטוה טפח
בכלי חבר אלא באם אינו מכסה
וכפיפה יש קולא באם אינו מכסה
לה טולה אלא מתוך הכפיפה כיון
מ׳ ומוסיף בזה דהוה ג״כ שיטו
הר״ן שדה בזה הוה ג״כ שיטו
בזה שאותה הכפיפה ביד ועסי
מסל״ו ס״ג מ״ם מדין הכוכה :
(יב) שהחלמון יורד למטה : כמו
כתוב אל לא תשיב כבורר
בהחלבון והחלמון שניהם אוכלין
ואין מחבין אותו לתוכו אלא
מתוך מרחם החרדל הלכך לא
שיב בבורר אוכל מתוך הפסולת
בכל״ . ובזה יתור לשון דוד״ל
מהם אוכלי׳ ואין כאן פסול׳
אלא אוכל מתוך הלוכל וע״פ הם
אין אחר ואל״כ היה לנו לאסור
מעכם ב׳ מיני אע״פ שעניים אוכל
לפי שאינם זה בדעת הטור
אלא באוכל מתוך אוכל אפילו
מתוך שיך בריריה דהיינו מה
אלה לאכל עתה הוא אוכל
מה שאסור קרוי פסולת ניחא
לן דל״ה דהוה הוה לאכול
אמנם מתילה בשאר על
אמנם פסולה זה כתב דלא
אכל חלמון הכף אלא טחנו לתת
לה על החרדל שם בכר שם וכתב׳ שנם החלבון הוא אוכל כתו החלמון
הנשתייר לדבריו דלעיל לפי הגלע״ל : בפרק ב׳ נ כתבו התו׳
ו לפנו ב׳ מיני אוכלי׳ גר׳ כו׳ ע״כ ובראה לכתורה דר״ל דאין שייך
ריחה אלא במידי דאוכל בשאר דברים כגון לבורר כלי מתוך כליס
ן שייך בזה איסור בריחה וכ״מ אכל המוכ׳ באיסור בורר בקטנה במידי
לילה וע״כ לא מקנו התנא שתם היו לפניו ב׳ מיני אלא אוכלים דוקא
ה לא נמצר אח״כ שם אחר רבא אתי מתן דעביד חביתא חייב משום
חטאת : והשיב רש״ו בורר ביניהם דהיינו בורר הלרורות הגהות
דוקו׳ : אם כן ל״ל הא דכתבו התו׳ מיני אוכלין גרם לרבות דאפי׳
אוכל מתוך אוכל אחרי׳ דהבשאר הוה פסולה : (יג) על ידי מפה כו׳ .
ל״ל מה בסימן ש״כ ס״ח מעניין מלינת פירות . ועמ״ש בסימן תק״ו
בחל״ד יש איסור בסטפלים זבוביים לכוס אלא יוציא הזבובים לבדן
אם הוה ליה בבורר פסולת אלא יקח מן המקה קלת עמהם
ע״ש :

ב (א) ושאר כל הפירות כו׳ . נ״י כתב שם פלונת בין הפוסקי׳
בזה דלהרי״ף ורמב״ם ועור מסתע דבשאר פירות
אין להחלה אפי׳ לאיסיהן אבל ברש״י ומס״ק בהג״ה כתבו דוקא
מה מרי מתקן ועכ״ה הקשה ב״י אחתן דמתיר אפילו לאיסיהן מתלי
ריקא איסור אחיטה של ריעוים מסוס הא דר״ח דאתר נגבי מקוה
ן ומסתגן ונתנן למקוה פסולין כיון דאחשביהו הוה מקוה ח״כ בכל
פירות מרי מתיר הכי כיון דאחשביהו לאוליא מהן מקוה אסור
ה לא״ל באיסור אלא דבר״פ דלא אפי׳ מלתא דרב חסד׳ מסו׳ אחשביהו
ה לא קיל הך סברא כיון דאחשביהו דכיון דוכא דעלמא לא
ביהו מקוה דה״כ ר״פ אליג על ר״ב בס״ה הלכה כרב מנשיא דהא
עלי׳ אמר דני מנשה רוב׳ דעלמא ניהו ולר״פ אין מוס אפי׳ על קופי׳
לא אסקון בגת אפי׳ אלא מכח ההיא סברא דאחשביהו ואמן אין לנו
אחרן מה אלא אפי׳ בגמ׳ וא״כ כיון שאחר דהרי״ף ס״ל כר״פ לא היה
פסוק כר״ל דאחר הלכה כדבי מנשי׳ ורש״י מזהר מזה ואחר דלף לפי
ברא דאחשביהו ניחא דלא אתיהו בשאר פירות אלא לאתקן ולא
ריהו לא״כ אחר הרי״ף דבמיתה בקושיא ונ״ל דבי מיבי דלרש״י עכ״פ
מעלה לרשני מאחר פירות דברשונים אסור בגיהו הוה רק לאתקן
אמר לאוליא מקוה ובשאר פירות לא גזרי״ מ״ם רש״ם בהדיא ה״ל
ר״ל שבראה דרשונים מחירי מקאר פירות אלא דלא מסוס גזירה
גנעו

כנפה שמסגנין בו דיבו כמשמרת הואיל ומיוחד לכך עס״י : יד אחין
לך מסגנת כו׳ . אבל בגמר׳ אתרי׳ דמיחזי כמשמרת ופי׳ הר״ן דלאו
משמרת מחם היא אחרי שוברין בה אחרי אלא כיון דאיכה קפמין ומטשי
דלא עבדי בהו דמי לאמרת עכ״ל ודברי הרב״ל ע״ו . ובלבוש סרי (ס״ג)
עס״י : נהגו אלא ליתן שהריס
במקה בשב׳ כדי להגמירן אע״פ
שראוי לשתותו בשבת ול״ל דהוי
תולדת בורר דעכ״פ יורדין
שהריס מהמקה בשולי הכלי
דומיא דמחבן : **טו** מוכחי שהות
ותחלת שפיתן כשאין
ספסולת ניכר לאו בורר הוא
אבל בשעת שתיה מעכב את הפסולת שלא יכנס לתוך פיו אין זה מעין
מלאכת יד ומותר :

יז יח הסחבין (פי׳ שמוליא הסחבה מן החלב) תולדת בורר דהוא
יט לפיכך אע״פ שנותנים שוטשמים ואגוזים לרבש לא יחבצם בידו
(ועל״ל ס״מ סעי׳ ל״ח) : הגה הרוקק בדרת בשבת והרוח מפזר הרוק
חייב משום זורה : (מהר״ל בסס ח״ו וירושלמי פ׳ כלל גדול)

שב דיני סחיטה בשבת . ובו׳ סעיפים:

א זתים וענבים אסור לסחטן (וע״ל סי׳ רכ״ס ה׳) ואם יצאו
מעצמן אסורים אפי׳ לא היו עומדים אלא לאכילה ותותין ורמונים
אסור לסחטן ואם יצאו מעצמן אם עומדים לאכילה מותר ואם עומדים
למשקים אסור (א) ושאר כל הפירות מותר לסחטן :

הגה א ובמקום שנהגו לסחוט לו זה פירות לשתות מימיו מפסת לתתו
לו תענוג היכו כתותים ורמונים אבל אם כהגו לסחטו לדפוחה לבל
יתן

מקרי פסולת והל״ל בורר (בחולבות) עס״ג דכתב דבמין ח״ל שייך
בריריה ול״ל דהכא מיחסב׳ מיגיסו״ם בבחולבות אבל ממ״ס ס״ג בסס
הת״מ משמע דזה מקרי מין אחד כתו מתכן ומשחר וכ״מ בסימן ש״ד דלא
אסרו אחיטה משו׳ בורר שהכל מין אחד לכן ל״ל דה״ס דה״ת דהחלבון מקר
פסולת כיון שאינו ראוי לאוכלו כך קמ״ל דהרמ״ס כתב שבא הבנים
שעורפין אותן וטחנין אותן בדברים העבורים שחכבו אותן ויבדילו הבנ
מן הדקה : **יז** ומותר . ומשום מלבן ליבה כיון דליבה מיטוף כמ״ש סי׳ ש״כ
ס״ט וח״כ להאוסרין אסור ע״ מפה ועמ״ש ס״ת : **יח** המתכן מלוקה
חלב ונתחן בו קיבה כדי לחבנו חייב שהרי הפרים הקוש מן החלב ואם
נבנו ועשאו גבינה חייב משום בונה שכל המקבן חלקו אל חלק ודבק הכל
עד שיעשה גוף אחד דומה לבנין (רמב״ס ס״ז) ורש״י פי׳ עושה כמין כלי
נתו ונתן הקוש בתוכו ומי החלב נוטפין וכ״כ הת״מ פ״ח ע״ב : **יט**
לפיכך וכו׳ . כתב הת״מ שהיה הוספתא פי״ג ח״ל התוספתא טחני מים
לתוך קמח קליו בלבד אלא יגבל טחנים שומשמים ואגוזים ודבש ובלבד
אלא יגבל מפרפרין נלוסקין לחולה ובלבד אלא יגבל אבל מתכן הוא מעבד
קדירה ואוכל עכ״ל משמע דהאיסור משום גיבול ולמה כתב הרמב״ם
משום בורר . ועוד דאלו אל קיל כהיא תוספתא דר״י בר יהודה היא
ואלו קי״ל כר׳ כמ״ס סימן שכ״א סי״ד דבובלין קמח קלי וא״כ שומשמין
ואגוזים מני לית בהו משום גיבול ואפשר דהרמב״ם טעמא דנפשי׳ קאמר
דאסור משום בורר אבל הת״מ ל״ע (וע״ מיימוני עם הגהות מהרש״ם)
ורי״ו כתב ח״ה כשעושין מאכל מאגוזים שחוקות אע״פ יש בו תוקן
מע״ז ולמאר מתחתו עכ״ל משמע דס״ל דאשמעינן דאיסור אל״ס סי׳ כ״ל
סי״ו כתב הרמב״ם פכ״ח אסור לתלות התשמרת כדרך שהוא עושה בחול
שמא יבא לשמור עכ״ל משמע אפילו ליתן בה דבר אחר אסור לתלותה
ופסק הגמ׳ והפוסקים משמע דאין איסור בזה ועסי׳ תק״י ס״ד וכ״מ
לעיל ס״ו :

שב דבר תורה אינו חייב אלא על דריכת אזתים וענבים בלבד
(רמב״ם) עס״ו : **א** ובמקום כו׳ . לכאורה ל״ע דהרב״ו כתב
ואם סדנא לנו שבשום מקו׳ סוחטין פריות אסו׳ לסחטן דאחשבהן בריחוני׳
שאסורין לסחטן משום דבי מנשי׳ שהיו רגיסו כדחיסי׳ לתבא ערביים
נגבי מקיים קוליס בכרם עכ״ל . מ״כ משמע דאם במקום א׳ נהגו לסחטו
אסור בכל העולם לסחטו ולמה כתב רת״ו ובמקום כו׳ משמע דבאותו
מקום אסור ובשאר מקומו שרי . אבל נ״ל דמשה אחת ואותו אחת ודברי

הרב"י תמוסקי דהא כל מקלא ועדי אגת אינה דר"ח ולא גן קי"ל כחכמים כמ"ש בי"ד סי' רכ"ו סי"ד דדוקא באותו מקום שמקיימין קונים אסור לקיימן ובשאר מקומו שרי ח"כ ה"ל הדין כן ובשבת דף נ"ו תוספי ח"מ מאנשי הולל שהולי משוי על דאשו פטור אע"פ שאנשי עירו עושין כן בעלה דעתן אבל כל אדם וכ"ם סי' שפ"ו ס"ו גבי בשר וכתבו התוספו' ול"ל לקונים בערבי דהתם אסהיה לכל העולם הוה נמלי כמו בערבי היו מקיימין קונים וכן אם היו לכ"ע רמונים הרבה כמו לבית מנשי היו סותרין ולכן אי הוי בית מנשי אחר הוו חייבי עכ"ל ומ"מ בגמרא אי בהדיא שבית מנשי לא היה מקום אלא חד גבר ח"כ למה אסור לסתוט דמתי ודוחק לומר שהמקנן והתרגן יהו מתולקים במליחו כמ"ש הרב"י ח"ל הרמב"ם פכ"ח אסור לסתום תותי ורמוני דרבי הואיל ומקנת בני אדם סותרין ה"ה אותם כותים וענבים ושאר פירות שרי מותר לסתון לפי שאינן בלי"ג סחיטה עד כאן לשונו וכ"כ הרי"ף וגם הביא הא דר"ח ח"כ כ"ל דר"ח ס"ק כיון דמקנ' בני אדם סותרין אותן והוא אחשבינהו גם כן ה"ל מקנה תדע דאכ"כ למה קאמר בברייתא ואל בית מנשי כו' אלא ע"כ טעמא דאחשבינהו לחוד לא מהני אם לא שמקנת בני אדם סותרין אותו ג"כ ואתי' אינן עוד אליבא דוקא בעינן אם היה לכל העולם פירות הרבה כאלו הו סותרין אותן אבל בלא"ה אפי' בחד מקום אי שרי בעלה דעתן ולכן בשאר פירות שרי וא"כ הגי תנשי' אקונין בערב"ל אסור לסתון אפי' שבמדינת אשכנז נהגו לסתון לתשקה ואפשר אם היה לכל העול' הרבה הו ג"כ סותרין והר"ש כתב ריש בלאי' בשם הירו' אם במקום א' נהגו לקיים אוזן דרך להוליכן מתקום לתקום אסור לקיימן בכל העולם ע"ש וא"כ ה"ה כאן וכ"ח כתב שאסור לסתוט אלא לתתן הפרי אבל לתיתיהם אסור ובת"ש ס"ו וכ"כ הסמ"ק וכן מיסגון העולם עכ"ל ומודאי איכא דנהגו בהם ומ"ש ג"ל הילכ דאינו סותרו אלא לשבל בו המאכל שרי דלא מקרי מתק כמ"ש ב"י בשם ס"ל ורא"ש ע"ש ס"ס עמ"ו: ב מותר לתלן. ואע"ג דאסור ליתן דרכו בכך לא נזרו: ג וכ"ש שאר דברים. כגון הנותן בשר במרק או פת כיון ומולן אותו: ד ויש מוסרין אפי' בשאר דברים. (ב"י הגמ"ר רא"ש פ"ב דקנב) וכ"ז כתב בשם רש"ל בשם אלו בשר כיון שהיה שם רשקה עליו מקודם קרוב הוא לאחלאת ולכן אסור לתלן אותו אבל לתלון העגבים בפיו ולהשליך החרגנים אין זה מפרק אלא כך הוא דרך אכילת עגבי ושרי מדינא מ"מ אחתתי תע"ב עכ"ל ומ"מ מדברי הרא"ש משמע דשאר דברים קולי מעגבים כמשל וכ"כ רש"י גבי בשם ובלקות דבשאין הרשקה גדל בתוכי עדוף עפי מעגבים עש"ו ומ"ש בכתובות דפרק"ו מפרק בלאחר יד הוא לפי שאין דרך ליקן אלא לאכול מע"ש דמה שדרך ליקן תוך עפי ואפשר כיון שדרך אכילתן בכך שרי עמ"ש בסי' שכ"ח סי"ח: ה מתבטל בין ואע"ג דבטיל"מ לא בטיל ס"ה כיון אלא היה ביכר קודם שנתערב בטיל אלא היה עליו שם מעולם (סמ"ק) עבי"ד ס"ק כ"ב. כ הכ"ח דמותר לתת עגבים פתוך היין שיתבקעו ויוציאו יינם כמו בשלב בשם: ו מותר לשתותו כיון שנתערבו מבע"י (מרדכי ב"י): ז ואינו רואי לאכילה. ה"ל כבורר אוכל מתוך פסולת (טור) ולפי מ"ש סי' ר"ב וכי"ד סי' מ"ר דאין אנו בקיאין בזה מקרי ביסר ולכן לכתב רמ"א כל זמן שאינו ראוי לאכיל אסור וה"ה בשאר פירות שאינן ראוי לאכילה אסור לסתון לחיתיהן כתב הע"ש דיש להתיר לסתוט לצורך אותו שעודה כמ"ש בסי' ש"ס כו' ס"ע שו"ל דלא דק דאשו' מי שרי לעשות מלאכה כדי לאכול לאלתר וכ"כ הסמ"ג ס"ח דשבת אלא הטעם' בבורר בידו לאכול לשאר לא מקרי בורר הוי דרך אכילה וכן הטעם בתחתי לאכ ל לאלתר כמ"ש סי' שכ"ח סי"ב ע"ש בב"י בקטן ותחתי אסור לברור אפי' לאכול לשאר וכן פסולת מתוך האוכל אסור וכ"כ דאסור לסתוט בוסר. תדע דהא כתב הרא"ן טע"ח דאסור אליבא דעו מעוס בורר אוכל מתוך פסולת אמו יהא מותר כדי לאכול לאלתר אלא ודאי כדאמרן ודבר פשוט: ח ליטול. כיון דאין דרך כלל לסתון לצורך מקום אלא לצורך אוכל הוי כשאר פירות ע"ש ס"ח ואפילו מהגין לסתון לתוך מים לסתון שרי כיון דאין דר לשתותן לבדו (ב"י) ולישנ"ל הכבוסי' בחלא דינם כבשים ובלקות עש"ו: ט כבשים ובלקות. דכיון דא"ל לאיתיהן אלא ה"ל מפרק בכלי ולי"ל לאתים ועגבים דרוב העולם סותרין אותן

ו' איתיהו לשבל בסתון רבב סעיף ס' לעור בשם בעל הערוכות ולי' הסמ"ג וסמ"ק מהתיסור מלא הים ביכר מ"ונים כמו הנת מחבעב מחלו בדבר מים לו מחלין ת מים ס מנת קמח ברב הרי"ף והמנהג בפ"ח ומהוספות מים ל עור בשם רבינו יוסף ל מים והרבנו ומ"ל לא הביאו מלא לגרי ולא ל תשובת הרי"ם ורי"ז בחלים ת מנת קמח

פרי חדש

סימן קכח

בגירושלמי קלח' דשובר בשבת חייב וכתב ם ז"ל ק"ל מעור בכלי מעם לו' גירוש מי' קלחר בכל נוגע לפי' סתרן מותרי' לו לגרף ס"ע בשבת ס"ס דין דקלחר דעובר בב' עשם מ"ר כמותרי' לו לעלות ולהנו ביום ולירות דקא חתר לסם קלחר ומחרגתינן בר תיתרון לגן וקחי לבם תגרכו מחמש דליבת סחין לומרי' לבם לעלה ליבת מיסור דבה חברבו ומור אם מיחת מיחת מיסור בשבת לחתרו לבם תו ומחלנן ס"ב לא הוה לבו לגנאני מחוגרמו מבנות מחרינן ר"ם ן' מוי הוה קלו מחרי עמודי ריש בחיים לגרת נוס קבלי מחבר סתין נרחם כן דבת המסתי' ובכן בחלים מחלים הבנות מיתונות מלם ס"ן בכן מלא ומחרו לו לעלות ומם מיחת מחם מ"מ לומרו' מיעבלה כרי סלא ומבור מ"ב ומבנים מיכם הרגל לתקנתי מוחבן בגרות ם מבר לבני בחיבם לא עבה מחן מחר הבנו' מבני המיחוף ומם מן בם בכן מלא הוה לא יבא מת בסרו ומם מוחבת הוה בשבת ומחבר לחבלתו רבתי ומם מיבם לא מיבם דלעולם מיבם מיסור עבם ומי מחבר הבלים יעבור עבם הבלא מבם לא בבם ומם מבם מבם מחתיו ומם בבחות מוכבם מבוגר מחבר רבתי מיבם לא בקני ומ"ב דלא לומרי' מ"ב מחבר מבם מחן מבנות רבתי לומרי' לבם לבחר בבלים מחבי' בבלא לומרי' מ"ב מחבר מבם מבם מבם

ואם צריך למימיהן מותר לסחוט לתוך קדירה ז' שיש בה אוכל אבל אם אין בה יא אוכל [אסור (י) ולר"ת [כל שהוא צריך למימיהן חייב חטאת אפי' סחט לקדירה שיש בה אוכל (ולדבריו הסוחט לתוכל לקדירה נמי אסור) (טור):

ח [הסוחט יב דג לצירו דינו כסוחט כבשים ושלקות למימיהן:

ט [השלג והכרר אין מרסקין אותם דהיינו לשברם לחתיכות דקות (ז) כדי שיזובו מימיו אבל יג נותן הוא לתוך כוס של יין או מים והוא נמוח מאיליו ואינו חושש אוכן אם יד חניחם בחמה או בגנר הסרורה ונפשרו מותרים:

י (ח) [מותר טו לשבר הקרח כדי ליטול מים מתחתיו:

יא [צריך ליזהר בחוזק שלא ישול ידיו במים שיש בהם שלג או ברד ואם ישול יזהר שלא ירחקם כדי ידיו יז שלא יהא מרסק:

יב [יש ליזהר שלא ישפשף (ט) ידיו במלח:

יג [מרוח שלג (י) ברגליו ואינו חושש:

יד [הר"ם מרוטנבורג מתיר להטיל (יא) מי רגלים בשלג [יהר"אש יז היה נזהר:

טו [אסור לפרוס סודר על פי החבית וליתן על גביו הכלי שדולים בו שמא יבא לידי סחיטה. אבל בגד העשוי לפרוס עליו מותר שאינו חושש עליו לסחוטו:

יז [אסור להרק מוכין בפ"פן שיש בו משקין יח משום סחיטה:

יח [ספוג אין מקנחין בו אא"כ יש בו בית אחיזה יט נזירה שמא יסחוט:

יח חבית שפקקי בפקק של פשתן לסתום (כ) נקב שכרפנה שמוציאין בו היין [יש מי שכתיר אע"פ שא"א שלא יסחוט וחוא שלא יהא תחתיו כלי רכיון שאינו נהנה בסחיטת זו הוי כ"פסיק רישא (פי' איסור במשך בהכרח מדבר מה כתו המות הנחשך בהכרח מהתות הרא"ש) דלא הרי ניחא ליה ומותר יוחלקו עליו ואמרו דאע"ג דלא ניחא ליה כיון כא דפסיק רישא הוא אסור והעולם נוהגים היתר בדבר [יש לדמר עליהם וכות רכיון שהברוא ארוכה חוץ לנערה ואין ד' מגעת לנערה מותר מידי דהוי כב "אספוג (פירש הערוך ספוג הוא על רא"ש דג אחד גדול מכים ונמצא מתריס ראשו להסתכל בעולם יורד אותו הספוג על עיניו ואינו רואה כלום ולולי זה לא היתה ספינה נגולת מפנין) שיש לו בית אחז זה (יב) ולפי שאין מענה זו חזקה ויש לנמנם כרא טוב להנהיגם כג שלא יהא כלי תחת החבית בשעה שפוקקים הנקב (ועיין לעיל סימן ש"ח עוד מדיני סחיטה): ליתן

(ז) כדי שיזובו מימיו:

(ח) [מותר לחלוכה שבור' מתי' הללו וכתב כ"י דוק' מתרסקו בות תקנות הדפירש"י אבל לשבור חתיכה ממנו שרי ואפי' אם יזובו מים עליה דלא נחבוין לזה ועוד שהולך לאיבוד: (ח) מותר לשבור שרי אינו בורח מים בזה ואי משום שבירת הקרח הא גדולה מלא שבר אדם את החבית בשביל גרוגרות כו': (ט) ידיו במלח: בלשון הוה עולד כ"כ בעור בשם בה"ח ומ"ש סימן שכ"ד ומשמע דלהלוך מים במלח ואח"כ נוטל ידיו מהשכת"ש נבי שלג ובדר רק שלא יהיה אסור מחתת מי מלח המוכר בסי' ש"ח: (י) ברגליו חוש: נראה דאע"ג דא"ל שלא יהיה ניחוח והוי פסיק רישא מ"מ בות שה מיין דא"ל להזהר מזה בימות החורף דכל הארץ היא כך בעור וגלד והמנעלים הם לחים ויחם השלג שם: (יא) מי בשלג נמור כחוב בעמוד שמדמהו לדריסת הרגלים שדורס ואינו [ולא הרא"ש כו' שאינו דומה לדריסת הרגלים כי על ידי הסחן נחות על' וכתב ר"ל יש קלת לאסור דהא בסי' כ"ו אסרי לחמוס ידי' המלה אע"ד דלא נחבוין כלל לחמם הים חביב ליה פסיק רישא [אלפי מ"ם בסמוך ודלי הוה הדרישה פסיק רישא ואפ"ה [ג"ה סלא"ל ליזהר כי כל הארץ מלא שלג: ולד לחימוס [מסמר לחוה זולהו גזרו בו כללע"ד: (יב) ולפי פלון טעמה זו [פ' פ' דבריו בתי"ם קודם לזה שהיתר הוא משום שמוטלין ברזא [בה הוה כספוג כו' אין זה היתר ברור דשאני בית אחיזה של ספוג [בי בספוג יש לחלן אם אלא קיטה בעלמא ומא"כ כאן שמהדקין [בחתיו ויבד הנקבה יש שם ודלי סחיטה על כן ראוי לנהוג שלא יניח [בחתיו ויבד הנסחטו לאיבוד ויסמוך על דיעה הראשונה דהכא ומ"מ [שיהא ב"כ בהא הרוכה שיהיה הרקי לטיבוחה אלא דמ"מ אמו ראוי [בעיו כדיעה הקייאה שאין סוחטין ויקה אלעזר' בשבת ועכ"כ מטו דהולך [בדר מה שנסחט: הר"ן: ומ"ש ביאורו דיש שני מיני סחיטה הא הוא [שם בהה תולה דמיבבה דהיינו מלבן ומ"ה אין איסור אלא בימים אבל [בשאר מקום ולענין הלכה פסק המור ומ"ש סימן ש"ט דיין היה בשאר

מקום

ואין מן הפירות כדאמרי' מי דמי ערבי' אחרת ודבי מנשי' בטלה [ולן קבע בית יוסף להלכה שכתב ז"ל מיהו ה"מ כשדרך בני [אדם לסחוט לשתות מתוכו ו"ל כמדינתינו אלא נמחוט כלל [לסחוט אין לגזור מבורו ואחרינן מסתמא סחיטת תפוחים [ולא נחשוש לגזרה דשמא יסחוט [ולא נחכוין בסחיטה [ולא שיהיה מחוטו [ולכך וסחוט שיצא מחוטו [הטבל וסחוט שיצא מחוטו [דבדרה הסחוט כל האוכל [אלא לחוצה מחוטו מתוכו [אלא לחוצה מחוטו אפילו [(ז) ולר"ת אפילו [קדירה כו' דם"ל דלא [דלתחר חולב מרם לתוך [ולא דלתחר מתוכל אלא אפילו [שיש בה אוכל כל זה ברי"ף [אסור כמ"ש תוקים דקי"ל [אלא אם הם בי"ש לתוך [ולתחר אדם בי"ש לתוך [ולתחר הכא לאוכל הוה [ומ"ש תמקה על הס"ע [ומ"ש לתן וכסי תק"ה נבי [ברייע כרי"ף דמותר [בדרייע לתוך האוכל ולא הבית כלל [לתוך האוכל ולא הבית כלל [ולא ולא אסריס ואם כן [אלא לכתחלה סוחטין [אלא לכתחלה מימיהן [ולא לחוצה מימיהן [לאוכל ומ"ש רמ"א כאן [לאוכל אסור לקדירה [ולא לתוך לתוך דמאי כמי [ולא דלא דהא ענבים [ולא לה דאפילו בילאו [אסורין מסת"כ בכבשים [אלא בפשוט דאסור אפילו [ולא לא קאחר לשון כתי [ולא לא הם בי"ש כלאחר [ולא לתוך ד' דמותר לסחוט [ולא לא אם יש בו כ [ולא לא אסר כאן כ"ש [ואחת לא היה נריך [לא בין דבר ל"ל לקולא [לא בין דבר ל"ל לקולא

(ח) [מותר לחלוכה שבור' מתי' הללו וכתב כ"י דוק' מתרסקו בות תקנות הדפירש"י אבל לשבור חתיכה ממנו שרי ואפי' אם יזובו מים עליה דלא נחבוין לזה ועוד שהולך לאיבוד: (ח) מותר לשבור שרי אינו בורח מים בזה ואי משום שבירת הקרח הא גדולה מלא שבר אדם את החבית בשביל גרוגרות כו': (ט) ידיו במלח: בלשון הוה עולד כ"כ בעור בשם בה"ח ומ"ש סימן שכ"ד ומשמע דלהלוך מים במלח ואח"כ נוטל ידיו מהשכת"ש נבי שלג ובדר רק שלא יהיה אסור מחתת מי מלח המוכר בסי' ש"ח: (י) ברגליו חוש: נראה דאע"ג דא"ל שלא יהיה ניחוח והוי פסיק רישא מ"מ בות שה מיין דא"ל להזהר מזה בימות החורף דכל הארץ היא כך בעור וגלד והמנעלים הם לחים ויחם השלג שם: (יא) מי בשלג נמור כחוב בעמוד שמדמהו לדריסת הרגלים שדורס ואינו [ולא הרא"ש כו' שאינו דומה לדריסת הרגלים כי על ידי הסחן נחות על' וכתב ר"ל יש קלת לאסור דהא בסי' כ"ו אסרי לחמוס ידי' המלה אע"ד דלא נחבוין כלל לחמם הים חביב ליה פסיק רישא [אלפי מ"ם בסמוך ודלי הוה הדרישה פסיק רישא ואפ"ה [ג"ה סלא"ל ליזהר כי כל הארץ מלא שלג: ולד לחימוס [מסמר לחוה זולהו גזרו בו כללע"ד: (יב) ולפי פלון טעמה זו [פ' דבריו בתי"ם קודם לזה שהיתר הוא משום שמוטלין ברזא [בה הוה כספוג כו' אין זה היתר ברור דשאני בית אחיזה של ספוג [בי בספוג יש לחלן אם אלא קיטה בעלמא ומא"כ כאן שמהדקין [בחתיו ויבד הנקבה יש שם ודלי סחיטה על כן ראוי לנהוג שלא יניח [בחתיו ויבד הנסחטו לאיבוד ויסמוך על דיעה הראשונה דהכא ומ"מ [שיהא ב"כ בהא הרוכה שיהיה הרקי לטיבוחה אלא דמ"מ אמו ראוי [בעיו כדיעה הקייאה שאין סוחטין ויקה אלעזר' בשבת ועכ"כ מטו דהולך [בדר מה שנסחטו: הר"ן: ומ"ש ביאורו דיש שני מיני סחיטה הא הוא [שם בהה תולה דמיבבה דהיינו מלבן ומ"ה אין איסור אלא בימים אבל [בשאר מקום ולענין הלכה פסק המור ומ"ש סימן ש"ט דיין היה בשאר

מקום

דבר שאין מתכוין אסור ומשני פסוק ריסיה הוא מ"כ אין העעם משו' גזיר' ול"ע והרמב"ם ורש"י כתבו דכשיש בו בית אחיזה אז אפשר בלא סחיטה [אבל הרא"ש כתב לעולם מ"מ לקיטה בלא סחיטה אלא כיון שיש בו בית [אחיזה אעפ"י שמותר ה"ל כתריק מלאחי' מים אבל בשאין בו בית אחיזה [אסור לסחוט עכ"ל ול"ע לדידיה כיון דמ"מ לקיטה בלא סחיטה למה [התירו לקחת כאלעזר' כמ"ש סי' ש"מ סמ"ח וכ"ל דוקא בספוג מ"מ לקיטה [בלא סחיטה עסי' ש"ב סי"ב: ב פסיק ריסיה. כתב הרא"ש פי"ו דבבת [דאפי' להערוך דס"ל דפסיק ריסיה דלא ניחא ליה מותר מ"מ בשאר [איסורים מודה דאסור מדפריך ספ"ד דזבחים והאקמכב' וכו' ע"ש והקשה [הגאון בס' בה"ז בשם מוהר"ל מפרחא דמאי מביא ראיה מהמקשן דהא [מסקי' לר"ש שרי ונס בפ' הבונה מייתי הרא"ש ראי' מוזה לדברי הערוך [ע"ש מה שתי' ונעל"ד לא תי' כלום דהא הרא"ש מייתי ראיה מינה ס"מ [דס"ל דאף בכל האיסורים אמרי' כן ול"ל מייתי דהא קי"ל דנית הלכתא [כשמואל כמ"ש הרמב"ם פט"ו ממע"ק וכדמוכח במגחות וקשה למה בחתת [לא קי"ל כותיה וכ"ל מסוס קושיא הנקשן דקמכב' אע"ג דהוי פסיק ריסיה [דלא ניחא ליה ושרי לדעת הערוך מ"מ דוקא נבי שבת דמלאכת מחשבת [אסרה התורה אבל בשאר איסורים אסור ולכן מפיר מייתי ראי' מהמקשן [ולדע' הטוס דמייתי בענין דלא הוי פסיק ריסי' ל"ע כמ"ש הב"ח ע"ש: כא [דפסיק ריסיה הוא אסור. אבל חיובא ליכא לכ"ע: כב אספוג שיש בו' [וס"ל כמ"ש סי"ו בסס הרא"ש דלדידהו אפילו היה כלי תחתיו שרי דהוי [כמריק מלאחית: כג שלא יהיה כלי. ואפילו לר"ת פסיק ריסיה דלא [ניחא ליה אסור מ"מ הכא שרי משום דסוחטו מתקין תולדה דדש הוא ואינו [אסורה אלא כשהמתקין הוא לאין אינן הולכים לאיבוד (מ"ש פ"ע ורשב"ם [ורוב"ם סי' של"ד) ורש"ן ספ"ד כתב דמ"מ אסור מדרבנן הסוחטו הסטר [לו עור פעור אבל אסור (רמב"ם פ"ט וס"ח סי' תחכ"ז) עסי' ש"ל ס"ח [וסי' שכ"וס"ח כתב הרמב"ם פכ"ב דכ"ח שתי מעהרות זו עני"ז טעל הפקק [מבבחיים ומשיקן ומחזיר את הפקק למקומו מפני שאינו בא לידי סחיטה [שהרי דעתו שיצאו המים ופוקקים את הביב בסודרין ובכל דבר המעלה

כדי

לפם בפאות: ברים [ברמלם בפלת ס ברים [בסמו ובכרי יוסף [ע"ז ביה יוסף [מחמשות הבאות מס [קפנת בה בדרחת [ג' סר"ן סם מרוב [הפוסקים ק פור בסם [מרי הענוד ד' סס וכ"כ [בתוספות ורא"ם סם [סם בסם בכל תרוחות [תמור בסם הר"ן [הרוסבנורג [ח מור בסחה לסם לסבת [מ"ת בעונבת דני ריס [גוחת ובפור סי' ינ"כ [בתחנם בכל"כ ד' סם [קנת הסם קמב נחבנם [(ט סירוס בנקב בסביב [הבנה) שיר בסם [הבריך ובן הסבים [ר"י בת"ר תקח דסבת [בת' לחום ביב ורא"ם [סם ובמרבני בסרק ג' [דבת בסם ר"י וסי"ב [ובתרחה תעיה יוסף [מחמשות דברי [בכל כנו

פרי חדש

סימן קכח

יסת לחת כמלו ולבן חין לחוס לנבני היר חכמת [ובינין בת"ם לקבן סיק [יל"ד:

ב"ח אבר בבחי [שוקיים שרי [דשת הרב ז"ל בנ"י [דבתר סוריים בב עור [תע"פי חתין בסם [רנוסת לל בת לחיחם [לבמת תיסק חבו בלא [עוב רוכן זמחם נזרו [בבל סבנלים ומבעלים [תבל בחבו הוחר בבלר [וכן נרא' דנהי דלא בלות [רבנן ותחיבו בחבעלים [בחין בסם רנוש' לסור [ח"ת חם סם בחי מוקיי' [לקבי בם בל עור חבוס [לא בבמבו בחין הבנירה [בפי בבת חמו בבל [לחבעלים ובלים חם בם [בחי ש קרים ומבבסיים [יחד לסיבסת דבריי [ובינין לקבן בבסוק ב [בחוב בספר סיירי [בלבם סחיבו בבן הם [בחיחין המבעלים [לחסת הן הבוכן לחין [בל ובבחת הבריבה [הבבעלים בנוריים לפיבי [בל הקבל לבני הבוכן [חבת בריך לבבנים לחתם [בחקום בחוב הבחת [הבסבלי' חו הון לבלים [ביב ובבי חובבת בסרת [חח' לחבריבן דבריחינן [בחם חבי' לבעלים הבת [חיבת בימור בלבן בסרי [בבבי' בבים' בלבי הבבם [ובחוריבם' בלבי סבינבם [רבבן לחבי חבבת בחין [בחבים הבחין לבלבים [בבבבלחי' לחוכן חי"ם [לחו חבוס בבוב בימור [ובי' רש"ו לחו חבוס [לחיחבת דבינבורת חבבי [חבחבלבין בבבין [הבבחי לחיבחו [בבבבבת ידיו ובחלם [סבבלחו לבינבור ובן חין [רחבין לי לחת חבבי ב"ם [בבלחיו בי"כ ובבחן בם [לבחי חבלבי חבבחי בבבבי [ב בבבחי בוחבים [בל עור חבי חבינו [בבים לו חבבלים [הבחבים לבל חם הבלן [בבבח בבחר חבבים [בבידבי בבבח בחלבן חבו [בבבוד בבבר לחן בבלבב [בלחבבבחת לבבבם חב חבי [בבבחת בחין הבבבים [הבחין לבלבם הבבלבחן [בחחת חבבבם לו רחבבם [בבבבלבו ובבי חבבבו בחבר [לחבבת

כדי שלא יניחו המים על האוכלים ועל הכלים לפי שאינו חושש אם ינלו
מים מוטעים ולפיכך אינו דומה הרבה (כ״י) אבל אין פוקקין את הביב
כדי שיזרמו המים לבור שמא יסתחוט בשעה שדוחק שהרי הפקק שרוי בתוי
ע״ל וכתב הרא״ש לפי שהוא מקפיד שלא יצאו המים ל״ה שלא לתוך
בורו ומקפיד על הפקק שיהא מהודק ביותר ע״ל ומשמע סם
ד״ל דאפי׳ אינו שרוי במים אסור
עפע״ו: כד ליתר ליזהר
ודבר״ז כי׳ קל״ח כתב שחומרא
יתיר היא כיון שהו דרך לבלו עכ״ל
כ״ה ועפי׳ ס״ב ס״י דים אוסרין
ביבוס דרך לבלוך כ״ש לציע דבל
לציע היה כך לכן אין להקל: בה
שלא יגע. ואע״ג דלובע פניו ידיו
ליכא למיחש דאין לציעה שלא
בדבר שדרכו ללבוע ול״ד לפי שיש
ס״ג בכל״ה דאשה דובה בכך
(ס״ח בסס רא״ס) ובכ״המשמע
שנעלם מהנו ומס הכרוטת דבר
זה ע״ש ול״ל דבכגד אדום כ״ש
דאסור לקרוא דמתקן הוא הלובע
חוט שאורכו ד״ט או דבר שאפשר
לעשות מהנו חוט בזה חייב ודוקא
לבע המתקיים אבל לבע שאינו
מתקיים בלל בגון שהעביר סרק או שער ע״ג ברזל או נחוש ולבעו פעור
שהרי אתה מעבירו לשעתו ואינו לובע בלוס (עפי׳ ס״מ ס״ד) הטוש עין
לבע בגון שנתן קנקנתוס לתוך מי עפלא שנעשה הבל שחור או שנתן
איסטי לתוך מי כרכום שנעשה הבל ירוק חייב (פ״ע) אבל הרא״ש שכתב
שאינו חייב משו׳ לובע אלא בשלובע דבר שנגמרה בו מלאכת הלבע אבל
לבע׳ מים שאינן לצורך לא ונתינת דיו ומסמסים אסור משום לש עכ״ל
ועפי׳ שכ״ח סמ״ח וסי׳ ס״ח סמ״ו והע״ש לא ע״ש:

שכא א הכניסן למאכל בהמה. וסתמא הוי הכניסן למאכל
בהמה (חוס׳): ב ומולל. מפרק הסרביעין לאכול
הורע שבתוכן (רש״י): ג מי מלח. וה״ה בכל המשקין (הגהות סמ״ק):
ד מעבר. לצורך עבודה אותה עבודה (ר״ן) משמע דלצורך עבודה אחרת
אפי׳ מעבר אסור אפי׳ נותן שמן אסור בכל לוכ״מ ס״ה ועפי׳ ס״ע ס״ח:
בגים

מסקין אלא דכאן כתב כ״ש בשם הר״ן דיין מלבן וכ״ל לחלק דבין לבן
כתו מים אבל יין אדו אינו מכבס אדרבה מחדיבה הבגד ועוד יש בה
תשוש תולדה דדש ומפרק ואין איסור אלא בניחא ליה בחתי
מיהא כתו בדש ומפרק אלא שלדיעה האחרונה דכאן אסור
מדרבנן אפי׳ בלא ניחא ליה
אם בשבך שבר אז שלר
שאינם מלבנים על החשמ
השלחן והוא הולם לבקעים
לא ישתמש משום תוך קם לא
לתוך דאינ״ל דישלובב לאינו
כאן בשעה שהוא שהב תוך
עושה איסור בשור והוה
דמפרק ובזה הבל שדרש
ולא יועיל מה שישפך אחר
לתוך דזה תשוות לא שבל
אלא בסבין בהיתר לדחות
החשה ולגרוד עליהו
שבשבך על האשה ואוכל לאינו
שלא יגרוד בכח אחלב בעביר
דרבנן ע״ל לגיעה האחר
צריך להאיר מה שיבל
אבל אם מים אין לבן בשבך
המשה אסור לגרוד אפילו
דהוה תבנם בבלל״ר מה
שכא (א) אסור למלוח אחיכות לנון. כדי לבדוד
בעתיקה סוניא ופרשה כדיה הטובה מלוח
ארלים תניא רי״ח אין מולחין נגון ובילה בשבת פרש״י ג׳ ול״ל
יחד שהאולח מעבדן ונעשים קשים והוה תקון רב חזקיה אחר נגון
ובילה מותר והכי קי״ל אר״ג מרים הוה מלחלא פולג בשבת פרש״
אחיכת קלא מפסידנא ליה דאחר שהולא פולגא חוד״פ מעלי׳ בין דבר
להא דאחר עולה במערבא מלאיחי כשרי כשרי (פרש״י תלי תלין
ממלח לא מלחלא (פרש״י אחיס יחד) שבול ולאי מעבילנא (פרש״
אכילה מעבילנא ואכילנא) וכתב בח״ס לי״ה דברי לשבול
אחיכות לנון במלח ולהניח לפניו כדי לאכול אז אח״ו כלי שיהיה לב
משמע ל״רש״ והם״ח דעיקר קפידא בבתלא ב׳ אוג ביחד והא אבל
בשעה אכילה דמשמע דלא שרי להשביל אלא דוקא בשעה שלא
אחיכה יל דר״ל בשעה אכיל׳ לאפוקי אם היה רולה לשבות אין
בגון מתחיל הסעוד עד לאחר גמר הסעוד אבל לאחר אכל מיד אז אחר
קפידא וכ״כ בא״ז ח״ל ומותר לעבול הלנון שעה קטנה בשבת ואין ר״ל דוקא אחיכה ח״ דהא כתב סמ״ג וסמ״ק וח״ל לנון לאסור למלח מדי לבד
במלח יותר מאחיכה אחת אבל לעבול פעם אחת שרי כר״ג משמע דבאחיכ״ח אין קפידא אפילו לשאות טובא עכ״ל לכאורה דברי הרב תחוקן מלח
דבאיסור מלאיחה כתב דאתלוי בבמלחו ג׳ אוד׳ ביחד משמע דבמלאיחה יחיד שרי אפי׳ אחליחה ובהיתר העבילה כתב לפי שהיא לשנה שרבה
אבל לזמן רב באחיחה בעודה אסור אפי׳ ביחידי וא״כ אפי׳ מאחר לא מלאיחנא אלא מעבילנא לאו ריפיה סיפיה ולא סיפיה ריפיה
לו לחלק בין יחיד לרבי אבין בעה מועט למרובי ואו דמחלק בין אכילה לאכילה אז אחר אז בין תחיל הסעוד לסופה מה חילוק יש בזה מ״ש מהסעוד
לענין בורר דאחרי כל מה שחוד אוחה סעודה קרוי לאחר ואו מזכיר מה שי״ל בדברי רש״ ש״ל דבר הרב תחוקן מלח
אחריתה מלאיחת הגנון וכן הרמב״ם לא זכר אלא סתם לנון וכן בא״ז שהבית ת״ה ואו קשה למה כתבו רש״ בתחלה ג׳ אוד׳ ואח״כ כתב אחיכה
ומבח זה הקושיות בכנס מו״ח ז״ל לחלוקים בין שחיכה לא מלאיחה אלא מעבילנא ל״ל ד׳ אוה הבלע״ד לפרש דברי
מיהיו מוסכמים עם דברי הסמ״ג וסמ״ק שחבית ת״ה ויפה פסק לדינא דיש היתר בנדון שכתב הוא אף שדעת הא״ז נראה שאינו כן
בסמוך והעלין בזה הוא דתרי הלאי יש באיסור מלאיחה בזה בחה שדומה לעיבוד האחד מעבד שהוא שהרבה כדי שילא מריחתו אחר
כדרכו ובזה אפי׳ בימבטל חדא חדא ומנית לקלת זמן אסור כנ״ל. אבל מעבד שהולא הרבה ביחד ואו אפי׳ אינו שהא אסור דגם בה
לעיבוד ובזה אפי׳ בימבטל חדא חדא מותר ע״כ אחלכה כתב הבעל לאיסור בס״ב אין למלוח לנון ומס אפי׳ הבעל מפי
שהא דהיינו כשמולחין הרבה אחיכות הסחמא מעשין כן להבין לנוחך אכילה שיאכלו אחר כך ובזה אפי׳ דרך עיבול דהיינו חדא חדא גם בן
ביין שיהיה איזה זמן בזה ואחר כך כשאחר מחלה לא מלאיחה אלא שבולא מעבלנא בא כאן לחלק בין היתר מלאיחה לעבילה ואולם דמיירי בבה
שהוא אוכל ואו מותר חדא חדא ואיתר מחדא אסור ע״כ נקט רש״ כאן שני אחיכות יחד לאיסור דהיינו הסוכא דהיתר עבילה אלא שהוא
והוא בשעה אכילה ובל שמולח ביחידות בל אחד מבל מה שלפניו ורולה לאכול אבל אלא שא״ל למלוח דהיינו לפרר מלח על בל הא
בפ״ע שלא יבא גם על חבירו המונח בקרוב לו אלא צריך לעבול בל א׳ בפ״ע ולאכול אבל א״ל יפה כתב הסמ״ק דאסור למלוח לנון בדי להבטיח
במלח יותר מאחיכה א״ דאלו אחיכה א״פ הוא״ לאחד הן שיש לפניו הרבה ורולה למלוח בל אחת בפ״ע מותר אם יאבל אבל אלא לחת
בזה בס״ם אם יחלא ע״י פיזור בדרך המולחין ע״כ שיש אלא שבבל אבל ויאבל אבל אבל א

משבל כל אחת לבדה ואוכלה אבל ה בצים מותר למלחן:

ר ן ישׁ מי שכתב שמותר לשבול כמה חתיכות צנון אחת אחת לברה ולהניחם יחד לפניו כדי (ד) לאכלם מיד זו אחר זו:

ה (ה) אסור למלוח בשר מבושל או ביצה מבושלת ז להניחה:

ו ח אין למלוח ביתר (ו) חרבה פולין וערש שנתבשלו בקליפתן:

ז מותר לרוץ פלפלין אפי הרבה יחד והוא שידוכם בקתא פ סכין

ט (ז) ובקערה:

ח אין בותתין מלח במרזן של עץ אבל מרסק הוא ביר של סכין ובעץ הסרור ואינו חושש:

הגה ודוקא מלח הנם מבל מלח סביה דק מתחלה וכתבשל ונעשה פתיתין מותר לתתבו בסכין כמו מתוך הפת (כל בו)

ט י מותר לחתוך (ח) בשר מבושל או צלי דק בסכין:

הגה אבל אסור לחתוך דק דק בסר מי לפני הסעודה דהיינו אין יכולין לתבלו אלא מתוך (ט) קמעי לב אוכל: (תה"ד סימן כ"ו יא וע"ל סימן סב"ל ס"ו)

י יאסור לגרוס הגבינה בשבת בסורג חרוץ בעל פיפיות ב שקורין ראלי"ון:

יא יב מותר להשקות את החלוש כדי שלא יכמוש:

יב המתחך הירק דק דק חייב משום טוחן:

הגה וכ"ב יד לאסור לתתוך גרוגרות וחרוביס לפני זקנים (ני"ב בשם מוספתא) ודוקא פירות וכלומה לזה אסור לפרר לחם לפניהם הרבנים: דקדוקי זכר בשם תין לחם לתחן שומן לחבר שומן (קדושת עיימוני)

ה בצים מותר למלחן: מפני שאין דרך לעשות מהם כבשים (לבוש) ול"ג הטעם שאין המלח מועיל להם לב ובל"ב בת"ס סימן ס על דגים כי"ש וכ"מ בגמ' נבי נמון דסיכת דהמלח אין מועיל לו מדי: ן יש מי שכתב וא"מ הגדולים סורם דאין איסור אלא בתת הרבה חתיכות ולפזר עליהם מלח ולזרקן ונגרמו בדרך שעושים לדגי בתליחסן דדמי לעיבור אבל בע"א מדי אבל בסמ"ג וסמ"ק משמע דאין לסקל אלא לעבל וכו' (ת"ה) והב"ח כתב דלפי מ"ש בס"ג שטעם שבוכם בבשים אז בשכל חתיכ' אוכחת לבדה אין בזה משו בופם בבשי אבל בל בל הפיסקי סוברין בכרם יבקטע מפי שמלח מעבדן והרי מיקון אינ אסור למלוח יותר מנ' ואף בב' ים להתיר והכיבאסו עלמת שלא לתלאן בלל אלא מסבל בלא במלח ואוכל ע בש"ב שמוח ליתן מלח על הבלעין וחח"כ מתן ואומן: ז להניחה מחמת אפילו להניחה מסעודה לסעודה אסור אבל לנון אפילו לנורך אותה סעודה אסור וכ"ל קס"ם דאסור למלוח לתנרק"ם חיין דסח רגילין לעשות מתן בבשים ועוד דהמלחתה מועלת להן והוי לנוזן וה"ם בל בילוה בזה ומיהו בסמוכן שאין מבן שרי. כמו לרבי יוסי ומותר לחת מלח - על נתחי הטוף לו דגים וח"ב מתן עליו מים לויין (הגמ' פב"ב בשם ס"ה) בשר לו לבי אי אסור למולחו בשבת בדי שלא יסריח עכשו' ת"ק דמשמע אפילו בתקו הבסד אסור (כ"י בשם ס"ע ע"ם) ובחו' הרמ"ב בחולין דף יד בתקו דאפילו רוצה לאכלו בך אי אסור למלחו ואע"ג דאין עיבור בחולין בל"ם בסי' ת"ק מ"מ אמו' דמיתוי בעיבור וכ"כ הר"ן בחולין לפי שמלח מבשר החוכל ומתקנו בדאחרי' נבי פינגלא וכ"ם דאוכח לתעבר בשר אי דהא מתקן ליה וכ"ם אי אסרת ליה בלא מליחה דאי מתקן עכי' (ועמ"ק רבי' מ"ר) עכ"ל וכ"כ הרשב"א ביחג"ג ע"ג וע"ם שכתבו דמולח בשר להנעיבו לדרך חייב חטאת ול"ע דבגמרא משמע דהלכה כרבה דפטור דבתר הוא וכ"ם הרמב"ם פי"ח: ון"ל דמותר לתת הבשר לתוך החומץ כדי לאכלו כמ"ם כ"י בשבי ס"ן מבואר מדבריהם שמותר להניח הבשר כדי לאכלו והקשה בס' פורת יוסף מ"ם מעבילת בלי שאסור מפו שמתקן בלי במ"ם סי' שב"ג ס"ו וה"ג ליתסר ובדחק ביאורו ולא דחק מ"ם שם ס"ה דמותר להניח הבוס זה"ג בין שאין האיסור בגוף הבשר אלא שמדיחו מפוס דם בעין שעליו שרי ונראה דאסור להניח בשר שתל יומ' להיות בת מדי אלא שיאסר לביטול דבין שאינו רוצה לאכלו בו ביום אסור להניחו כמ"ם סי' שב"ג ס"ו וסי' ש"ב ס"ג וכ"ה רש"ן דפסחים דאפילו בפסח לא אמרו אלא בדברים בין שאינו לורך היום: ומ"ב מבאון ת' אחיר כמ"ם סי"ח נבי ירקות דבין דראוי לאכילה ביומן מותר להסקותן בדרך לעשותן ולא דאסור דמתקן הבשר מ"ר חבל נבי ירקות אינו מתקן בלום ועוד לפי מ"ם סי' ש"ח סל"ח דבשר אסור בלה ל"ם דאסור ליתן מים עליו ועוד דאפי' הכנה בעלמא אסור לנורך חול מגון להביא יין למ"ם וכ"ם בה"ב ול"ד לירקות דאפשר דאסיל בלי מים אם שאין כן בשר דמוכחת מילתא דלנורך חול הוא לבן אין להקל ועפ"ז ס"ב ואפי' ע"י עכו"ם אין להקל דלוכח פסוד"ת כ"ב ולמגלי עכו"ם ס"ה ובתבר"ל ה' פסחים בה"ל ואחלוני דבוותא בתבמו בדבר מ"ח דשרי להניחם דהיינו לורך קנת אלא יתחזו יפסיד הכלי אפי' לאחר שעשין תקנה כגון בופין עליו כלי כו' אך לא מלאני לבי להקל לבן עובר להרוחם על ידי עכו"ם עכ"ל ועפי' הב"ל ומ"מ הבא לא הוי דרא דאסור לאכלו בלי: ח אין למלוח: כיון דהמליחה מועלת הוי בלוקן הרוחה בכוכב בבשים: ט ובקערה: פי' תובקערה מיהוכס בלי הקבר דהוי מיבוי גמור בל"ל פירוש הרמב"ם דא"ל דבעי' תרי מיטוי' קמה דהא בגמרא לא הוכיחו אלא חד מיטוי דהיינו בסכין וכ"ה בתוספתא ובעמ"ם אסור ומשמע דלחוכם בסכין אסור וה"ה לכל תבלין ועפ"ב: י מותר לחתוך דהרי הוס' והרא"ש כתבו דאין מחינה בתבלין ואף בל"ל דש מחינה כמ"ם בה"ק בב"ק אבל בשר דאין גדולומן אתרן לא שייך בו מחינה ודוקא בלי דאי בעי אכיל ליה שלם ונעשו כין ולבן אפי' מ"מ אינו יכול לעשו' שרי לחותכו דאזלינן בתר דוכא דעלמא אבל בשר אי אחיל ואין ראוי לכוס אותו דלא כאותה אסור לחתכו דק בפני השופת ואע"ג דהוי לבלבים ולאיות לאו לאכי קיימרק לעופות משום חביבותו ולבן אין להתיר ותו דיש ליגע בו משום איסור שיוי אוכל ובהה חשוש מגרה אוכלא (ה"ה) וכ"ב כתב דאינו מוכרח דהא בשר חשיב נ"ק כמ"ם שהו' הרן לענין מפרק תולדה דדש: יא ועמ"ש ל"ד אמתחשם דבל שהוא קטה כיותר מותר לחתכו ל"מ בגמ' דלא כע"ש: יב שקורין ראלי"ון בל"ת ר"ב אינן שבכלי מיוחד בדי שלא יתבלין בחתיכת דאסור (ריב"ש) וא"ב אפי' לאכול מיד אסור וכ"ל דה"ה בבלי קטן מאד העשוי בזה אסור לבל"ם בלי הוא אבל בתר לחתכו בסכין דק דק במ"ם ס"ו ול"ל דאפי' הוא קטה מאד סרי כיון דאי בעי לעשו בקוסי וה"ה דמותר לחתכו בקורדס אי בחגירה אע"פ שקש בלבד אין מחשבה: דבר שאינו חפץ לאוכלו אסור לעשו בשביל משום עחילה ל"מ דף כ"ג ברש"י ועמ' אל"ת ס"ו: יג מותר להשקות דיקות אבל דאינו לאכילה ביומן מותר לבלבלן בדרך שמותר לבלבלן מפא"פ בדבר שאינו ראוי לאכילה ועמ' תרל"ד ואמתת בגמרא דף ע"ב אי אבי ומדיתין בחת ופרוך ואמאי אסור להניחן בקרקע ופירש"י אלמא דבר האסור לבלבל אסור לסוך) ומשמי הת משום אשוי נמוחת ודבר האסור בבלבול מותר לסוך ולהניח ולא דהיינו דוקא בשאר לורך היום לומה דקרקעו ואת משום בבלבולו אבל מרסק הוא בדבר אבל מרסק הוא בדבר אסור: יד דאסור להחוך: מ"ב בלבן בסם אמתחשת זה אינו דהא בתוספתא אין מרסקים גרוגרות וכו' אבל מרסק הוא בדבר אבל אחרון דמרסק מיינו חוחך קטה איהו אפשר לחתוך ביד אבל בסכין לבן ל"ל דמרסק הוא בסכין

ס"ט ומסתמא דלפני מי שיכול לעשות כך פרי: טו לאכול מיד. לו שהתרנגולים יאכלו מיד פרי לאחוון (ר"ן) אלא אחרו על האדם לאכול מאכלו בחמימות גדולות לו קטנות ח"כ הוי דרך אכילתו בכך (כ"ו) וכ"ג חק פק על ריחה זה הגם הרב"י כתב ליהר לתוך לחתיכות גדולות קצת

(י) אם לאוכלו מיד. פי' לאותה שעודה שהו בבורר ואם שנ דמכין קוד' שעודה לאוכלו תוך הסעודה קרוי לאחלה: (יא) שהרי בשם שהרי אינו כאוכל. זה שיטת הרמב"ם והעור יש לו שיטה אחרת ע פירש"י וכתב הרב מגיד שגן הסגיים הרמב"ן ורשב"א ובריה"ם בריאת דהייטו קונה קליים מין עכה לרבה דבעינה הנה בהרבה ובדב מוחר בהרבה ומן שיטו ומרחה דלא חם בשעה בעינה זה פיון דלא מלוי ביעינו אבל ללמוד דין מ"ל מדם מעינו בהרבה דהייטו שהקנת שמשים מלוה לאמיים שקרין מלה ומן והגילים לעדבו עם יין לו מי שקרין מע"ל שה אחר ברכה לאלי מלוה בשבת. נתן לקחת מחלה קמת זה בקחת הבהר בלן מרוחה בשבת לו בקחת מלה אין לדר ולאם מוחן מחלה בחל. כדי לילא הוא הבינוי ע"כ אסור בשבת בנוכי שרוצה לעדר בסבין לו בקחת מל מלה עם שהקר לעלה (יב) ונתן לתוכו דבר מ"ל תולין תבית ח. נתן מקחת נתן המים הבחרון חייב רבי ר"י בר יהודה אומר אם עד שיגבל הרי דלפני בעינן דלא לרבי הוא לחייב בנתן המים אע"פ שלא נתבלבל ובר יהודה עד שיגבל והלה הדיאה דבאן בסעיף זה. ובסעיף שהתירו לתת מסקה בשבת הוא דעת הרי"ף. ורמב"ם והרא"ש סוברים כר"י בר יהודה וע"כ א"ל שיטי בנתינת המסקה רק בנינול שאל מלה ועל"כ הלריך שלא יערבו מעט מעט ובמה מלוה עוד שיטי בעירוב שלא יערבו בכלי כגון בכף אלא בידו מיתחן עלמו ויגמעע אותו כדי שיתערב מה שבתוכו והוא הר"ן שמתיר דנקט אלא ביד ה"ה מתי בכלי עלמו אם"מ אלא דחלה נקט והרא"ש סע"ב בסעיף אחת"ו הוא בעה"ת שמסקה כלבי דבנתינה מסקה הוא אסור א"כ לא מהני הבינוי שיעשה בעירוב אלא דק"ל דהרא"ש שם תולין אחרו אחיכה דר הא בעב' הא ברכה פירוש דבעבה לא מהני וברכה מהני הבינוי דהייטו שנתן אוכל תחילה כו' ורמ"א מסתם הבינוי לחוד ולא זכר בלילתו רכה דוקא ובה"ה כתב בחתם מה מהני בלילתו רכה ונעוות כתב וז"ל ובע"ה כתב כל מה דברי לערב מסקה בחרדל דוקא שנתנו מבע"י אבל בשבת אסור לתת מסקה בחרדל שבתנו מבע"י עכ"ל ומשמע דבינוי לא מהני דאל"כ היה לו לכתוב בהדיא ע"י בינוי כ"מ היתר הבינוי לפי דיעה הראשונה שם אלא ודאי דלא מהני בינוי ואפי' בבלילתו רכה ונראה עעמו דהוא ע"פ הירוש שהביא"ל יסיב מסקה חייב משום לש ולא פליג אחלמודא דמהני בינוי נרשה דלוקבין מידי דבר בינול הוא אלא אם כן ה"ה בשם התו' ע"ק דהבינוי הוכחה בעורה דמידי דלאו בר בינול הוא שייך בים שמרחה מים זהו בינולו ע"כ ובל"כ בסימן שכ"ד בשם התו' והרא"ד והאחרונים וקו דשם מבואר בה' התניד דעכ"פ אסור לגבל בחידי אלמרינים ע"ש בדבריהם ועל"כ אסו' בירוש' בכל ענין לתת מסקה בחרדל שאינם דהשם לאו בבינול ולא מהני בינוי ולא מהני בינוי"ל קשה גם על ת"ה מהני בינוי בם בבלילתו רכה: ונ"ל דאותן שמתיגין היתר ע"י שיטי נתינה האוכל שוכר רמ"ה ס"ל הלכה כר"י בר יהודה וכדיעה קמייתא שהם הרמ"ה דהייטו הרי"ף ורמב"ם והרא"ש והטור וה"ה בשם ס"ל ומן הדין ס"ל שיטי רק בתה שאינו מערב בכח אלא לרוחתה דמילתא מלריכים עוד שיטי בתחתון האוכל תחלה ועל"כ לא הלריכו כאן בלילתו רכה אבל לפי ע"ד נראה דיש לעשות גם בלילתו רכה מאלא מי שבשת בשפוך תוחן בע"ש לתוך הקדר לעשות רמ"ה דמלריך עכ"פ שיטי בתחלה בתה שהוכל בלילתו רכה ונתן בשבת לגמן דק דקעם קשותן קשורין אוגרה"ם דק דק ושופכין אח"ו מתוך הדר ואין עושין שום שיטי ונראה דכאן לא הלריכו שיטי כיון דמ"ה לעשות זה בע"ש דיקלקלה טעמו של לגמן ע"כ לא הלריכו שיטי כיון דעיקר שיטי בשבת שבקוהו לעיקר הלכתא דקי"ל כר"י בר יהודה וא"כ לריך עכ"פ נתן המובחר שיטים התחה בשבת בכלל"ד בדברים אלו: ומ"ה נ"ל סבירא בשם רש"ל שמתיר בנתינה הוא שעשין לחקל מחומר הדעת ובירק הלקרא שלאחו"ן אין לדקדק בכל זה כי אינו ככם בכללו זה כיון שאין מחוכין אותו דק דק כל"ד בדברים אלו: (יג) אבל בשבת אסור כולי. ופשוט הוא דאם נתנו קלת המסקה לאוכל בע"ש שנרמה בו קלת ניבול מותר להשתמש בשבת בכפי מדרגה רק במעט עושין אסור בה"ה דלא חשוב ניבול כלל וכל דברי סעיף זה עם ההג"ה נתבארו בסחוק בס"ד:

לעיכ

ס"ט ומסתמא דלפני מי שיכול לעשות כך פרי: טו לאכול מיד. לו שהתרנגולים יאכלו מיד פרי לאחוון (ר"ן) אלא אחרו על האדם לאכול מאכלו בחמימות גדולות לו קטנות ח"כ הוי דרך אכילתו בכך (כ"ו) וכ"ג חק פק על ריחה זה הגם הרב"י כתב ליהר לתוך לחתיכות גדולות קצת

מיימוניס"ק ומרדכי ור"ן פ' פלל גדולות"ג) וכל זה לא מיירי אלא בסוחר ומגים אבל (י) אם אם לאכלו מיד. לאכלו מיד. בכל מיד מידי דכוי אבורר לאכול מיד דסרי (תוספת הרשב"א והר"ן פרק בכל גדול) כדלעיל סי' ש"ס:

יג אסור לרחות רבש מחבוורת (מי' הקון שהדבורים עושים בו הדבש) מפני שדומה לחולש:

כגם ודוקא אם נתוקים נכוור' (המגיד פכ"ח) אבל אם יש בלעוד יום אם מלקטין מבע"י והלבש לא בכוורת מותר לרחותו בשבת: (נ"א)

יד אין מבגלין (פי' מחיצת מים בקחת מקרא גדול) קמח קלי הרבה שאא יבא לידי יז קמח שאינו קלי יח ומותר לגבל אות הקלי מעם מעט אבל תבואה שלא הביאה שליש שקלו אותה ואח"כ פחנו אותה (יא) מחינה נסה יט שהרי היא כחול והיא הנקראת שתיתא מותר לגבל מכנה בחומץ וכיוצא בו הרבה בבת אחת והוא שיהיה רך אבל קשה אסור מפני שגראה כלש (ולפי' ברך) צריך לשנות כיצד נותן את השתיתא ואח"כ נותן את החומץ:

טו יחרדל שלשו מע"ש לסחר יבול לערבו הן כיר הן בכלי (יב) ונותן להיכן דבש ולא ישרוף לערבו בכך אלא מערבו מעט מעט:

יז שחלים (פירוש שחלים בערבי תבל לסחר ובלעז קרישין) שדכן מע"ש לסחר נותן יין והומץ ולא ישרוף אלא מערב וכן כ. שום שדכו מע"ש לסחר נותן פול וגרסין ולא ישרוף אלא מערב: הגה

כא וי"ל דלא יערב בכף אלא ביד (ל"ו ומרדכי סוף פרק תולין מי"א דהא רשרי לערב משקה כב בחרדל דוקא שנתנו מבע"י (יג) אבל בשבת כג אסור לתת משקה בחרדל או בשום הכחושים משום לש:

כגם ואם כתן לאוכל תחלה ואחר כך בשומן אם כיין ומערבו בלבנשו מרי

כד דהוי שינוי כמו בשמיתא דלעיל וכן מוכגין לסחיר אל ידי שינוי ומקום מדרבו לעשות כך בפול יאן בשבת בשומן תחלה ואחר כך באוכל: מוחר

בר יהודה עד שיגבל והלה הדיאה דבאן בסעיף זה. ובסעיף שהתירו לתת מסקה בשבת הוא דעת הרי"ף. ורמב"ם והרא"ש סוברים כר"י בר יהודה וע"כ א"ל שיטי בנתינת המסקה רק בבינול שאל מלה ועל"כ הלריך שלא יערבו מעט מעט ובמה מלוה עוד שיטי בעירוב שלא יערבו בכלי כגון בכף אלא ביד שיתחן עלמו ויגמעע אותו כדי שיתערב מה שבתוכו והוא הר"ן שמתיר דנקט אלא ביד ה"ה מתי בכלי עלמו אם"מ אלא דחלה נקט והרא"ש סע"ב בסעיף אחת"ו הוא בעה"ת שמסקה כלבי דבנתינה מסקה הוא אסור א"כ לא מהני הבינוי שיעשה בעירוב אלא דק"ל דהרא"ש שם תולין אחרו אחיכה דר הא בעב' הא ברכה פירוש דבעבה לא מהני וברכה מהני הבינוי דהייטו שנתן אוכל תחילה כו' ורמ"א מסתם הבינוי לחוד ולא זכר בלילתו רכה דוקא ובה"ה כתב בחתם מה מהני בלילתו רכה ונעוות כתב וז"ל ובע"ה כתב כל מה דברי לערב מסקה בחרדל דוקא שנתנו מבע"י אבל בשבת אסור לתת מסקה בחרדל אפילו שבתנו מבע"י עכ"ל ומשמע דבינוי לא מהני דאל"כ היה לו לכתוב בהדיא ע"י בינוי כ"מ היתר הבינוי לפי דיעה הראשונה שם אלא ודאי דלא מהני בינוי ואפי' בבלילתו רכה ונראה עעמו דהוא ע"פ הירוש שהביא"ל יסיב מסקה חייב משום לש ולא פליג אחלמודא דמהני בינוי נרשה דלוקבין מידי דבר בינול הוא אלא אם כן ה"ה בשם התו' ע"ק דהבינוי הוכחה בעורה דמידי דלאו בר בינול הוא שייך בים שמרחה מים זהו בינולו ע"כ ובל"כ בסימן שכ"ד בשם התו' והרא"ד והאחרונים וקו דשם מבואר בה' התניד דעכ"פ אסור לגבל בחידי אלמרינים ע"ש בדבריהם ועל"כ אסו' בירוש' בכל ענין לתת מסקה בחרדל שאינם דהשם לאו בבינול ולא מהני בינוי ולא מהני בינוי"ל קשה גם על ת"ה מהני בינוי בם בבלילתו רכה: ונ"ל דאותן שמתיגין היתר ע"י שיטי נתינה האוכל שוכר רמ"ה ס"ל הלכה כר"י בר יהודה וכדיעה קמייתא שהם הרמ"ה דהייטו הרי"ף ורמב"ם והטור וה"ה בשם ס"ל ומן הדין ס"ל שיטי רק בתה שאינו מערב בכח אלא לרוחתה דמילתא מלריכים עוד שיטי בתחתון האוכל תחלה ועל"כ לא הלריכו כאן בלילתו רכה ונתן בשבת לגמן דק דקעם קשותן קשורין אוגרה"ם דק דק ושופכין אח"ו מתוך הדר ואין עושין שום שיטי ונראה דכאן לא אתמיהו כתו בקרי"ן כיון דא"ל לעשות זה בע"ש דיקלקלה טעמו של לגמן ע"כ לא הלריכו שיטי כיון דעיקר שיטי בשבת שבקוהו לעיקר הלכתא דקי"ל כר"י בר יהודה וא"כ לריך עכ"פ נתן המובחר שיטים התחה בשבת בכלל"ד בדברים אלו: ומ"ה נ"ל סבירא בשם רש"ל שמתיר בנתינה הוא שעשין לחקל מחומר הדעת ובירק הלקרא שלאחו"ן אין לדקדק בכל זה כי אינו ככם בכללו זה כיון שאין מחוכין אותו דק דק כל"ד בדברים אלו: (יג) אבל בשבת אסור כולי. ופשוט הוא דאם נתנו קלת המסקה לאוכל בע"ש שנרמה בו קלת ניבול מותר להשתמש בשבת בכפי מדרגה רק במעט עושין אסור בה"ה דלא חשוב ניבול כלל וכל דברי סעיף זה עם ההג"ה נתבארו בסחוק בס"ד:

לעיכ

(י) אם לאוכלו מיד. פי' לאותה שעודה שהו בבורר ואם שנ דמכין קוד' שעודה לאוכלו תוך הסעודה קרוי לאחלה: (יא) שהרי בשם שהרי אינו כאוכל. זה שיטת הרמב"ם והעור יש לו שיטה אחרת ע פירש"י וכתב הרב מגיד שגן הסגיים הרמב"ן ורשב"א ובריה"ם בריאת דהייטו קונה קליים מין עכה לרבה דבעינה הנה בהרבה ובדב מוחר בהרבה ומן שיטו ומרחה דלא חם בשעה בעינה זה פיון דלא מלוי ביעינו אבל ללמוד דין מ"ל מדם מעינו בהרבה דהייטו שהקנת שמשים מלוה לאמיים שקרין מלה ומן והגילים לעדבו עם יין לו מי שקרין מע"ל שה אחר ברכה לאלי מלוה בשבת. נתן לקחת מחלה קמת זה בקחת הבהר בלן מרוחה בשבת לו בקחת מלה אין לדר ולאם מוחן מחלה בחל. כדי לילא הוא הבינוי ע"כ אסור בשבת בנוכי שרוצה לעדר בסבין לו בקחת מל מלה עם שהקר לעלה (יב) ונתן לתוכו דבר מ"ל תולין תבית ח. נתן מקחת נתן המים הבחרון חייב רבי ר"י בר יהודה אומר אם עד שיגבל הרי דלפני בעינן דלא לרבי הוא לחייב בנתן המים אע"פ שלא נתבלבל ובר יהודה עד שיגבל והלה הדיאה דבאן בסעיף זה. ובסעיף שהתירו לתת מסקה בשבת הוא דעת הרי"ף. ורמב"ם והרא"ש סוברים כר"י בר יהודה וע"כ א"ל שיטי בנתינת המסקה רק בבינול שאל מלה ועל"כ הלריך שלא יערבו מעט מעט ובמה מלוה עוד שיטי בעירוב שלא יערבו בכלי כגון בכף אלא ביד שיתחן עלמו ויגמעע אותו כדי שיתערב מה שבתוכו והוא הר"ן שמתיר דנקט אלא ביד ה"ה מתי בכלי עלמו אם"מ אלא דחלה נקט והרא"ש סע"ב בסעיף אחת"ו הוא בעה"ת שמסקה כלבי דבנתינה מסקה הוא אסור א"כ לא מהני הבינוי שיעשה בעירוב אלא דק"ל דהרא"ש שם תולין אחרו אחיכה דר הא בעב' הא ברכה פירוש דבעבה לא מהני וברכה מהני הבינוי דהייטו שנתן אוכל תחילה כו' ורמ"א מסתם הבינוי לחוד ולא זכר בלילתו רכה דוקא ובה"ה כתב בחתם מה מהני בלילתו רכה ונעוות כתב וז"ל ובע"ה כתב כל מה דברי לערב מסקה בחרדל דוקא שנתנו מבע"י אבל בשבת אסור לתת מסקה בחרדל אפילו שבתנו מבע"י עכ"ל ומשמע דבינוי לא מהני דאל"כ היה לו לכתוב בהדיא ע"י בינוי כ"מ היתר הבינוי לפי דיעה הראשונה שם אלא ודאי דלא מהני בינוי ואפי' בבלילתו רכה ונראה עעמו דהוא ע"פ הירוש שהביא"ל יסיב מסקה חייב משום לש ולא פליג אחלמודא דמהני בינוי נרשה דלוקבין מידי דבר בינול הוא אלא אם כן ה"ה בשם התו' ע"ק דהבינוי הוכחה בעורה דמידי דלאו בר בינול הוא שייך בים שמרחה מים זהו בינולו ע"כ ובל"כ בסימן שכ"ד בשם התו' והרא"ד והאחרונים וקו דשם מבואר בה' התניד דעכ"פ אסור לגבל בחידי אלמרינים ע"ש בדבריהם ועל"כ אסו' בירוש' בכל ענין לתת מסקה בחרדל שאינם דהשם לאו בבינול ולא מהני בינוי ולא מהני בינוי"ל קשה גם על ת"ה מהני בינוי בם בבלילתו רכה: ונ"ל דאותן שמתיגין היתר ע"י שיטי נתינה האוכל שוכר רמ"ה ס"ל הלכה כר"י בר יהודה וכדיעה קמייתא שהם הרמ"ה דהייטו הרי"ף ורמב"ם והטור וה"ה בשם ס"ל ומן הדין ס"ל שיטי רק בתה שאינו מערב בכח אלא לרוחתה דמילתא מלריכים עוד שיטי בתחתון האוכל תחלה ועל"כ לא הלריכו כאן בלילתו רכה ונתן בשבת לגמן דק דקעם קשותן קשורין אוגרה"ם דק דק ושופכין אח"ו מתוך הדר ואין עושין שום שיטי ונראה דכאן לא אתמיהו כתו בקרי"ן כיון דא"ל לעשות זה בע"ש דיקלקלה טעמו של לגמן ע"כ לא הלריכו שיטי כיון דעיקר שיטי בשבת שבקוהו לעיקר הלכתא דקי"ל כר"י בר יהודה וא"כ לריך עכ"פ נתן המובחר שיטים התחה בשבת בכלל"ד בדברים אלו: ומ"ה נ"ל סבירא בשם רש"ל שמתיר בנתינה הוא שעשין לחקל מחומר הדעת ובירק הלקרא שלאחו"ן אין לדקדק בכל זה כי אינו ככם בכללו זה כיון שאין מחוכין אותו דק דק כל"ד בדברים אלו: (יג) אבל בשבת אסור כולי. ופשוט הוא דאם נתנו קלת המסקה לאוכל בע"ש שנרמה בו קלת ניבול מותר להשתמש בשבת בכפי מדרגה רק במעט עושין אסור בה"ה דלא חשוב ניבול כלל וכל דברי סעיף זה עם ההג"ה נתבארו בסחוק בס"ד:

לעיכ

אורח חיים שכא שכב הלכות שבת

לפיכך מותר לגיזור בו׳ כגון פרור. ואין לאסור משום מגיס דהוא
בלא לתת לתוך כמ״ס ס״ו עסי״ט: כה ייטמלין. ומזה מתיר אפילו לסגנו
המסגנת ול״ג אלא אותר אלא לערבן ולאכלן כמות שהן לאכל לערוך לאוזן
יפה ולסגנן אסור שזה עורת יוצר ואומנות גדולה ותקון גדול הוא זה
והרי נאסר לערוך אפילו בחדרל הקילו. כבר עכ״ל וכ״כ כ״י סס״ו ס״ו
בסס״ל. כתב מהר״ל אסו׳ לתת
קילה לתוך תוכן לעשות מיטל
וכן לעשות בגיס קיס עם
פיטרל״ן בתוכן אסור דדמי
להילתי עכ״ל ול״ע דהילתי אסור
מפני שהוא ככובש בכגיס אבל זה
דמי לייטמלין דשרי ומעם שרי
לר״ה וכתב ס״ס: כו מתבטל
מותר דבלתו רשות ניתי מסקה
הוא (ר״ן): כז וליתנו בתוכו
ולו ליכ׳ תוכה אסי באור ערי מפני
הסכנה: כח מותר לגזור
כתב כ״י כם הרמב״ם שהגיסין כה
הרבה ומערבין אותה ומכין אותה
בגון הפרור עם גדדי הקדרה או
בתוך הקערה עד שמתערב הכל
והריפות והגיס ותסתך והעבה
כולה נוף ח׳ ומעמים מוסיפין לה
מים תמין עכ״ל וכ״ל דבכוונה
הסמיכה הרב״י דאסור לערוך
כמ״ס ס״ו ועסי׳ רנ״ג ס״ד ועסי׳
ש״ח סס״ח: כט הואיל
ואפשר הא אם א״ח לאכול בלא זה
אסור דיש עיבוד באוכלין מדרבנן
כמ״ש ס״ה וסמחליק הוי כמתקן
ומותר לזרח החטיתי׳ גם לתקוס
הריקן (הגהות סמ״ק) הא״ה על
הלחם: ל אסור לקלוף. משום
בורר וא״כ אף תפוחי אסור לקלוף
להניח כמ״ס סי״ט ס״ג:

שכב א אסור אפילו
לטלטל. גזירה
משום שבת שאחר י״ט שאז אסור
מדאורייתא משום הכנה: ב אף
בגיגין. הע״ש לא עיין ספי׳
תקי״ח: ג אסורים בו ביום.
משום שמא יעלה ויתלש ומשום
מוקצה וערסי׳ סי״ח ובתוספ״ק
דביל״ד שיניו אסור. ומה קמתו
חייב (רמב״ם פי״ח) ומשמע בגמ׳
דף פ״ח ע״ב דאם הזמינו חביבו
לסעודה בשבת ולא היה אפשר לו להכין מע״ש שום דבר לאכלו בו שיניו
מותר לטלטל קיסם לאכלו בו שיניו אם אין לו ד״ח מפני כבוד הברות
שבגלוי הוא לו שפעמים שברא״ה בגמר שנין הבינים מבחוץ ובערסי׳ סי״ב
ול״ל דבתקוס שאין נראה נראה זה בגלוי אסור: ה לחולה. כ״ה בגמ׳ וא״כ
משמע דלבריא אסור ואפשר דאורחא דמילתא נקט ועסי׳ ש״ח סכ״ג:
ו ומולנו. וקומטו ביד אבל לא בכלי (יש״פ ר״ס ש״ח) ועסי״ד ועסס׳
תקי״ח דדוקא להוסיף ריח שרי אבל אסור להוליד ריח: ז כיון
שמקפידין וכו׳. משמע דלהלוק בלא טורל שרי דוקא בסתת אתרי
שאין מקפידין אא״כ רוצים להטיל טורל דלמ חזינן שמקפידין אבל אי
ידעי שמקפידין אפילו לחלו בלא טורל אסור דחיישי שיטולו לזהיר שם
מדהומקלו ומנין כמ״ס סי׳ שכ״ג ואפי׳ להחתך. אסור מה״ט ודוקא בבני
חבור אבל סתם שבני שאינם חברי ומקפידי ואפ״ה שרי לשאול מהדדי
כיון שאין רגילין לשאול זה מזה תדיר לא גזרי שיטולו לדידי אסור כ״כ הרי׳
ועכ״ל סמ״ר ומשמע מפסק הפוסקים דבגורל אסור אף לשבנים
כ״כ הרמב״ם פכ״ג אסור להפיס שדומה למקח ומכר ועסי׳ שלח ס״ה:
ח משום קוניה. הקשה בע״ב דהעור פסק בח״מ סי׳ ר״ז דאין גזל
בקוניה ע״ש ועסי׳ ל״ד וסי׳ ש״ע ומשמע דיש קלת לאסור בדבר:

שאין

ט מותר לעשות. יינומלין שהוא יין ישן רבש ופלפלין בפני
שהוא לשתיה ואין עושין אלונתית שהוא יין ישן וסים צלולים
ושמן אפרסמון שהוא לרפואה:
יח אין שורין את התלתית לא בפושרין ולא בצוננין שרוך לשרותו
לרפואה אבל נותנו לתוך התומץ ומסכל בו פתו היא שרוי. כו
מאתמול מותר לשרותו בשבת ואם שתה ממנו יום חמישי ויום ששי
וצריך לשתות גם בשבת מותר שכך הוא דרך רפואתו לשתותו שבעה
ימים זה אחר זה הילכך מותר לשרותו כצונן. כז וליתנו בתוכה מפני
שהוא סכנה אם לא ישתה ממנו:
יט שום וכוסר ומלילות שריסקן מע״ש אם מחוסרים ריבה אסור
לגזור ביכתן בשבת אם אין מחוסרים אלא שחיקה מותר לגמור
בשבת (יר) לפיכך כח מותר לגזור שחיקת הריפות בעין פרור
בקדירה בשבת אחר שמוריין אותה מעל האש:
הגה ומותר לחתיך הטוכל בשבת ולא הוי מזה ממתק כט הוא
ואפשר לאכלו בלא זה ומ״מ המתמיר בתקל מל תפוחים וכדומה מדרבו
בכך תפ״כ (מרדכי ריש פ׳ כלל בהו) ל אסור לקוף פומים ובצלים
בקוקוף להכניס תכל לאכול לאחר פרי ופ״ל סימן מ״ט (סת״ג והגהו׳ מיימוני
סימן כ״ב וכ״י בסס סמ״ק וחכ״ל ורבינו ירוחם)

שכב דין נולד בשבת׳ וכו׳ סעיפים ז:

א (א) אין ביצה שנולדה בשבת א אסור אפי׳ לטלטלה ואפילו
נתערבה בארץ כולן אסורות ויכול לכוף עליה כלי שלא תשבר
וכלבר שלא יגע בה:
ב ישבת שלאחר״ם ב או לפניו נולדה בזה אסורה בזה:
ג (ב) פירות שנשרו מן האילן בשבת ג אסורים בו ביום ולערב
מותרים מיד:
ד אוכלי בחמה אין בהם משום תיקון כלי לפיכך מותר לקשום אפי׳
בסכין קש או תכן ולחצות בו שיניו אבל קיסם שאינו אוכל בחמה
אפילו ליטלו כדי לחצות בו ד שיניו אסור:
ה ימותר לטלטל עצי בשמים להריח בהם ולהניף בהם ה לחולה ו
(ג) ומוללו להריח בו אחר קשים ואחר רכים:
ו המחלק לבני ביתו מנות בשבת יכול להטיל גורל לזכר לפי שיצא
ואינו עושה אלא כדי להשוותם שלא להטיל קנאה ביניהם אבל עם
אחרי אסור ז כיון שמקפידין זה על זה ביאוו לידי מדה ומשק אבל ליתן
מנה גדולה בגגר מנה קטנה ולהטיל גורל עליה אפי׳ בבני ביתו ובחול
אסור ח משום קוביא (ר) ריש אוסרים דעם בניו ובני ביתו מותר
להטיל

לטעמיה דבשבת ולא היה אפשר לו להכין מע״ש שום דבר לחצות בו שיניו
מותר לטלטל קיסם לחצות בו שיניו אם אין לו ד״ח מפני כבוד הברות
שבגלוי הוא לו שפעמים שברא״ה בגמר שנין הבינים מבחוץ ובערסי׳ סי״ב
ול״ל דבתקוס שאין נראה נראה זה בגלוי אסור: ה לחולה. כ״ה בגמ׳ וא״כ
משמע דלבריא אסור ואפשר דאורחא דמילתא נקט ועסי׳ ש״ח סכ״ג:
ו ומולנו. וקומטו ביד אבל לא בכלי (יש״פ ר״ס ש״ח) ועסי״ד ועסס׳
תקי״ח דדוקא להוסיף ריח שרי אבל להוליד ריח: ז כיון
שמקפידין וכו׳. משמע דלהלוק בלא טורל שרי דוקא בסתת אתרי
שאין מקפידין אא״כ רוצים להטיל גורל דלמ חזינן שמקפידין אבל אי
ידעי שמקפידין אפילו לחלו בלא טורל אסור דחיישי שיטולו לזהיר שם
מדהומקלו ומנין כמ״ס סי׳ שכ״ג ואפי׳ להחתך. אסור מה״ט ודוקא בבני
חבור אבל סתם שבני שאינם חברי ומקפידי ואפ״ה שרי לשאול מהדדי
כיון שאין רגילין לשאול זה מזה תדיר לא גזרי שיטולו לדידי אסור כ״כ הרי׳
ועכ״ל סמ״ר ומשמע מפסק הפוסקים דבגורל אסור אף לשבנים
כ״כ הרמב״ם פכ״ג אסור להפיס שדומה למקח ומכר ועסי׳ שלח ס״ה:
ח משום קוביא. הקשה בע״ב דהעור פסק בח״מ סי׳ ר״ז דאין גזל
בקוביא ע״ש ועסי׳ ל״ד וסי׳ ש״ע ומשמע דיש קלת לאסור בדבר:

שאין

מפני שאין מקפידין שבזה עיקר סליחוד הדרב הליכתא ההלכתא בגלע״ד נכון מאד בס״ד:

ט שאין מקפידין ומשמע דאם לא משמע דוקא כשנתן להם מתנה אלא להשותן כמשלו ועכ"ד סי' ק"ס ס"ח: איתא בגמרא דף קי"ח מטילין חלבי על הקדירה כי"ט אבל לא על המטה שלתוך פירה שלא תתעול וכ"פ הרא"ש והרמב"ן וכ"פ הרן דברי הרמב"ם וא"כ אפילו לדבר מצוה אין להטיל טורל כל שיכה דמני למיעב מתתו לובשב בכל ענין אסור דהא איכא לאם ספנים בשבת מיהו אמ"מ פירש הרמב"ם דוקא שלתוכן אבל שלקדרה בכל ענין שרי כי"ט משום אבוב מנוהג פה"ש מיהו כ"ל דכל זה לאחר אין דבר אסור בשבת אפילו במקום דאתי לאיצטויי כ"מ בגמרא אבל להטיל טורל מי יאמר קדים אומי יעלה לאחורים שרי דהא הרבה פוסקים ס"ל דבי הב אין מטילין מי שותה מי זורק וכו':

שכג א מיאחר למדה

פי' שרגיל למדוד למכור בו: ב מעט שרי. ואין בו מיסגנל שידוע לבעליו שהכל רגילים בכך כי"ט וכן נהגו להטיל טבעת בכדה (מרדכי יש"ל ד"מ) וזה המאחר לשוכר ועשה"ר: ג במנין. שכן דרך בע"ה להיות מוקה בתוך ביתו לידע כמה הוא טעון אבל אינו אינו אבל כי הטורף: ד וכן בשכום דמים. אבל מלאון מעטר ואפ"ע מתמעד אסור לאחר דמי כלל שמחבשם דמי ולא שכו מדה ולא שכום אלין מתמע דמי אפי' בלא שכו. ואמנם אסור: ה אין מקחו ידוע פי' שאין לו קצבה ואתחוסר פסיקא אז אסור לומר קן פסיקים ופכר נתת לי אינוים שכרה שעושה להצלים מתקח אלא יאמר שתים אינוים ל"ב אינוים ול"ל שיש ט"ס בדברי הש"ס כפ' ח"ג ונ"ל הן לי אינוים וכבר נתתי לי אינוים שכר ל"ל דברי התוס' עלמן שתריס מלמס ומחזקן ומ"ל שיש ט"ס בדברי הש"ס כפ' ח"ג ונ"ל הן לי אינוים שכר נתתי לי כבר ומ"ל ומ"ל מלגלין בזה והרי"ף כתב שם מקח ומתמכר ותיקון דברי הרי"ף דלאו דוקא אחר בכסף אלא הא"ל בכבר שיתנו לך בידי ב' כספים כו' ורש"ל כפ' ח"ג כתב דע"ל הרי"ף והדבריים בשמעון יכ"ב בהג"ה פ' ח"ג דלא הוה סכום מקח אלא אם כתחילה היה חייב פשוט ואחרי אין בידי ב' עוד שכום ואחרי לך בידי ב' עוד שכום ואסור והא דתנן דוקא אין פוסקים דמים כי"ט ואינו דוקא בדבר אחין ידוע מכרו עכ"ל ואחר כ"ל דרשה ע"ן מתו' פרק ח"ג מ"ה לחתונה ואמרה לי אין שלא דקדק בתחלת דבריהם דסוברים לאיסור וקפקר הר"ן וכמ"ל דע"כ ל"ל דע"ם אסור"פ אי"ה כתב דאלא לאיסור אלא אם אינו מכר אינו אלא אם אינו מכר אינו אלא אם אינו מכר אינו

אם יהיה לריך יותר לו ולא וא"כ אין כוונתו לזה שכמה הוא לריך אבל בסל' וכיונתו בו כוונתו להודיע כמה הוא לריך ודרין (וסע"ש בס"ג לא עיין כל"מ) וה"ה היתר לקח והיה ס"מוכר עש"ל: וצ"ע גמה לא מהגו עתה כן וכתב כס"ג דמותר לומר מלא לי כלי זה על הסגתות ע"ש: מה שמהגין שכותבין פלוני הגיה כך וכך מעות ופלוני כך וכך ולחתר בסב כמסותן היין לקח מתחו ועוה לקבי כמכין היין שלוקח אסור לחסו לחסקבל בלותו כתב שכתוב בו שכוס המעוו כמ"ס סימן ס"ז סי"ב (כ"י בסס מרח"ס בכלל כ"ב) ומשמע דאסור ג"כ לכתוב בפתקאות שכוס מעות וכשלוקח היין הגיה הפתק מקום שכס אחים כתוב דאסור לקחת בפתקאות אחילו דהוי שטרי הדיוטות ולכן מהגו ליקח גרעין לסימן או שאר דבר: ונבאי נדקה אפשר דמותרין בפתקאו כמ"ס סימנ"ז ומ"ש טוב להתחיר מיכא דאפשר בגרעין וכן מהגו הקדמונים ומשמע דאם כתוב שם אחים לבדו מותר לקרות ולעשות נקבים דלא מקרי שטרי הדיוטו אלא שטר שכתוב בו איזהו עשק ומלח ל"ע על הרא"ש דהרי משמע פ' הטוה דאפילו רשות בעלמא אסור לעשות לסי' וכ"כ הרמב"ם ספי"ח הרוסס דשמים בכותל חייב וא"כ ס"ל דאסור לעשות נקב לסימן ועסי' שכ"ה: ו בסיני קלות. עיין בע"ש בס"ג ודברי מתוחים: ז וי"ל דלמעט ל"ע דמשמע דל"ע מודין בזה כמ"ש סי' שנ"ב ואלעזר ערוך הוא מ"ש הטור דלמעט במסוי עדיף מיירי שמוליכין דרך מבוי המעורבת דשביחי בו רבים וכת"ס סי' תקי"ח מיהו בר"ן משמע דכשמתן כדים בקופה הוי כעובדת בתוכ ועכ"ס בהג"ה דססק כי"ל ע"ש: ח מדיתין' כוסות שאם יערוך בתחר שיהם הוא"ס מתליעין' מעות (רוקח): ט כגון שבאתר. משמע דאם יורע שלא יערוך עוד אסור להדיח וכמ"ש סי' ס"כ ס"נוכ"כ מהרי"ל שלאלוסרי' לאתו בין מנחה לתעריב אסור להדיח הכוס: י כלי חדש אפי' הוא קודש"ע (רלב"ח סי' יז): יא ויש אומרין. ואע"ג דכלי מלמת בעומאה דרבנן שותר להטבילו וי"ל דטבילו כלי חדש דרבנן אלו אתם דעכ"ם הוא רחוי להסתתם בו בדברי עתאים מפא"כ כלי חדש דלא חזי כלל קודם טבילה מיהו איכ אתקן (מ"ת פ"ל מי"ט) אלא עבר והטבילו כלי לא יסתתם בהן כמ"ש סי' ח (רמב"ם) ואפשר דיש להקל בדיעבד מאחר דיש מחירין לכתחלה ע"ש סי' ת"ה ס"ח: יב באתנה. כיון שלריך שבת הוא ועי"ש סי' ע: יג ומלאו מים. וכ"ל דלא יכרך דאז אינו מוכח שעושה לשם טבילה וכ"כ בחבל"ן קלף: יד מותר להדיחו. דהא גוף הכלי היתר הוא והיין אוסרו וכשמסירו אינו מתקנו אלא כמסיר מתנו נרף של רעי ומשמע בשבת דף מ"ו בחו"ל אפי' יש כבוס פרורי פת שפרח בו הטבו"ס מותר לטלטלו ולא הויבסים לד"ל דטלטלי לגבי כוס עסי' ש"ח סכ"ו: אסור לבטל איסור בשבת אי ב"ש דאין לך תיקון גדול מזה כמ"ש בי"ד סי' כ"ט ס"ו והיכא דמקלי קלי אסורא שרי כמ"ש סי' תקי"ז ס"ב אבל מותר לשטר שפיס אפי' מתערב בע"ז ולא מודע לו ערב בשבת (ת"ה סי' כ"ד) עסי' תל"ח ס"ע כ"ל דיכא בינא שהתערב מותר להשליך ח' בשבת דאינו אלא מתערב בעלמא לא הוי כתתקן עכ"ל סי' ק"ע וכ"מ רש"ל טטל: טו בכל דבר. ואפילו בחול אע"ג דזמנין דנריך מ"מ דבר שאין מתכוין הוא אבל בנתתקן הוי פסיק רישה וכתב מהרי"ל שהרא"ש אוסר אפילו הזכוכית עם שבול שיעל להגהורו ע"כ ול"ע למה לא אפשר דס"ל דדוקא להניח שרי אבל להלאיר אסור עסי' של"ז סי' ל: יז בחוקף בחוקה. אבל בדתה דבעלמא שרי דמתה ממילא וכמ"ש סי' ש"ד ס"ו: שכד מוכסן

ה המביא כרי יין מסקים למקום לא יביאם בסל ובקופה כדרך חול אלא יביאם לפניו או על כתפו וכיוצא בזה ששינה מדרך חול אפילו אין ו בשינוי קלות בשבא יואם אי אפשר לו לשנות כגון שיומן ארוחים הרבה וצריך למהר להביאו לפניהם מותר (ד) ז ויש אומרי' דלמעט בחילוק עדיף ויותר טוב להביאם בסל ובקופה בפעם אחרת מלהביא כל אחת ואחת בפני עצמה:

ו ח מריחים כלים לצורך היום ט לנון שנשאר לו עדיין סעודה לאכול אבל לאחר סעודה שלישית אין מריחין וכלי שתייה מריחין כל היום שכל היום ראוי לשתייה:

ז (ה) מותר להטביל י כלי חרש הטעון טבילה יא ויש אוסרים יב ויראו שמים יצא את כלם ויתן חכלי לעכו"ם יב במתנה (ו) ויהזור וישאלנו ממנו ואינו צריך טבילה:

סגב ואם הוא כלי מרחו למלאות בו מים יג ימלאנו מים מן המקוה ומלאם לוטבילה. (המגיד פרק ד' מהלכות יום טוב והגהות מיימוני פרק כ"ג מהלכות שבת):

ח כוס ששתה בו עכו"ם יד (ז) מותר להריחו לדברי הכל: עסי"ש

ט מותר לשפשף הכלים טו בכל דבר חוץ מכלי כסף בגרתקן שהוא שמרי יין כשנתייבשו ונתקשו מפני שהוא ממחק לכלי כסף שהוא רך: עסי"ש

י (ח) אין חופפין כלים בכולת לפי שהכולת נמחה יו כשחופף מחזקה:

שכד דיני

דשמים בכותל חייב וא"כ ס"ל דאסור לעשות נקב לסימן ועסי' שכ"ה: ו בסיני קלות. עיין בע"ש בס"ג ודברי מתוחים: ז וי"ל דלמעט ל"ע דמשמע דל"ע מודין בזה כמ"ש סי' שנ"ב ואלעזר ערוך הוא מ"ש הטור דלמעט במסוי עדיף מיירי שמוליכין דרך מבוי המעורבת דשביחי בו רבים וכת"ס סי' תקי"ח מיהו בר"ן משמע דכשמתן כדים בקופה הוי כעובדת בתוכ ועכ"ס בהג"ה דססק כי"ל ע"ש: ח מדיתין' כוסות שאם יערוך בתחר שיהם הוא"ס מתליעין' מעות (רוקח): ט כגון שבאתר. משמע דאם יורע שלא יערוך עוד אסור להדיחו וכמ"ש סי' ס"כ ס"נוכ"כ מהרי"ל שלאלוסרי' לאתו בין מנחה לתעריב אסור להדיח הכוס: י כלי חדש אפי' הוא קודש"ע (רלב"ח סי' יז): יא ויש אומרין. ואע"ג דכלי מלמת בעומאה דרבנן שותר להטבילו וי"ל דטבילו כלי חדש דרבנן אלו אתם דעכ"ם הוא רחוי להסתתם בו בדברי עתאים מפא"כ כלי חדש דלא חזי כלל קודם טבילה מיהו איכ אתקן (מ"ת פ"ל מי"ט) אלא עבר והטבילו כלי לא יסתתם בהן כמ"ש סי' ח (רמב"ם) ואפשר דיש להקל בדיעבד מאחר דיש מחירין לכתחלה ע"ש סי' ת"ה ס"ח: יב באתנה. כיון שלריך שבת הוא ועי"ש סי' ע: יג ומלאו מים. וכ"ל דלא יכרך דאז אינו מוכח שעושה לשם טבילה וכ"כ בחבל"ן קלף: יד מותר להדיחו. דהא גוף הכלי היתר הוא והיין אוסרו וכשמסירו אינו מתקנו אלא כמסיר מתנו נרף של רעי ומשמע בשבת דף מ"ו בחו"ל אפי' יש כבוס פרורי פת שפרח בו הטבו"ס מותר לטלטלו ולא הויבסים לד"ל דטלטלי לגבי כוס עסי' ש"ח סכ"ו: אסור לבטל איסור בשבת אי ב"ש דאין לך תיקון גדול מזה כמ"ש בי"ד סי' כ"ט ס"ו והיכא דמקלי קלי אסורא שרי כמ"ש סי' תקי"ז ס"ב אבל מותר לשטר שפיס אפי' מתערב בע"ז ולא מודע לו ערב בשבת (ת"ה סי' כ"ד) עסי' תל"ח ס"ע כ"ל דיכא בינא שהתערב מותר להשליך ח' בשבת דאינו אלא מתערב בעלמא לא הוי כתתקן עכ"ל סי' ק"ע וכ"מ רש"ל טטל: טו בכל דבר. ואפילו בחול אע"ג דזמנין דנריך מ"מ דבר שאין מתכוין הוא אבל בנתתקן הוי פסיק רישה וכתב מהרי"ל שהרא"ש אוסר אפילו הזכוכית עם שבול שיעל להגהורו ע"כ ול"ע למה לא אפשר דס"ל דדוקא להניח שרי אבל להלאיר אסור עסי' של"ז סי' ל: יז בחוקף בחוקה. אבל בדתה דבעלמא שרי דמתה ממילא וכמ"ש סי' ש"ד ס"ו: שכד מוכסן

פרי חדש

סימן קכח

סי"ג מחחילין וכו' כן כתב מהרי"ל הרמב"ם כתב בפ"ל מחחיריו מניחים כלפי המבוקשים ואינם מגבים בחפאים. ומחחילין ירבן ומ"ן מקר' מחמ' מגה בחלם וכו' ומה מסמרות מגמו כרמ"ם ל"ל בח מוכה אלא סימן ל"ג לבחות הכוגמחמם דברי הרב ז"ל אין בו בנמי מחם מסבריות מ"ם מקרא לות מלם בחלם מחמר בהם מקרא כמו מרבנן כדי שלא יעשו בח"ם הר"ן בסס י"ח בפרק הקורא אם המגילה עומד ויכון לבן בחיבה רחמים ללמה ומחיקם לעבוחת מם ירקלו מחמם מעלה. ומחים כל"ל ומה דבח שיקר קלת מחמר מיבמרך לחלמי דחרגם המחרגם כל יומרון לבן דמיגב מעריך לקרומן ומה לא חיגן עומרין ומרמם דמנים בנגד מפי' שמרי' לבנך בקול רם ומ"מקבן לבו מחילה מחמר בחלי מחמר לחגירו מחילה בקר לבן בן דרמם מעריך לקרומן מלם בחלם מחיבה בפיק מלה בחה מ"ל מחמבה הוי זמר מה מברמ"ה לות. לחיחה בבן הרמב"ם ומה גם מבחב הבי' בחומרים מבן בם דבריו בפי' בחבה בכנים מה בעריב מבוה מחמיה לבל דעת הבור ומשת לית מבריה מר"ן בפרק הקורא מת מחבילה מיחר: וכן כיתם מדברי הרמ"ם פ"ם לין עומדין. מגם מילה ינרבן מ"ן הקר' מ מה ומנגו בדברי הרמב"ם ל"ל ים לחמו"ביל הס"ן המקר"ע"ם מנה בריבן להקרות מחון הבדורה: ום"ם ומה"ב מקרה: וכו' מיבן זה לא מעבבו הוכחת מדין בים מבולם מבנה בולם עולי לרמן: ומ"ש ואם עוני' המיבר' ל"ם בחמלה מב מחמיבר' הבמה מ מה הבם בל"ל בחוב מות ובבמן מחב ומבמחי רחים לוב ומחר ים מחבה דבמה מ"ל המחמ' בבי ובנו המבר' מבבמה מחבר

אם יהיה לריך יותר לו ולא וא"כ אין כוונתו לזה שכמה הוא לריך אבל בסל' וכיונתו בו כוונתו להודיע כמה הוא לריך ודרין (וסע"ש בס"ג לא עיין כל"מ) וה"ה היתר לקח והיה ס"מוכר עש"ל: וצ"ע גמה לא מהגו עתה כן וכתב כס"ג דמותר לומר מלא לי כלי זה על הסגתות ע"ש: מה שמהגין שכותבין פלוני הגיה כך וכך מעות ופלוני כך וכך ולחתר בסב כמסותן היין לקח מתחו ועוה לקבי כמכין היין שלוקח אסור לחסו לחסקבל בלותו כתב שכתוב בו שכוס המעוו כמ"ס סימן ס"ז סי"ב (כ"י בסס מרח"ס בכלל כ"ב) ומשמע דאסור ג"כ לכתוב בפתקאות שכוס מעות וכשלוקח היין הגיה הפתק מקום שכס אחים כתוב דאסור לקחת בפתקאות אחילו דהוי שטרי הדיוטות ולכן מהגו ליקח גרעין לסימן או שאר דבר: ונבאי נדקה אפשר דמותרין בפתקאו כמ"ס סימנ"ז ומ"ש טוב להתחיר מיכא דאפשר בגרעין וכן מהגו הקדמונים ומשמע דאם כתוב שם אחים לבדו מותר לקרות ולעשות נקבים דלא מקרי שטרי הדיוטו אלא שטר שכתוב בו איזהו עשק ומלח ל"ע על הרא"ש דהרי משמע פ' הטוה דאפילו רשות בעלמא לסי' וכ"כ הרמב"ם ספי"ח הרוסס דשמים בכותל חייב וא"כ ס"ל דאסור לעשות נקב לסימן ועסי' שכ"ה: ו בסיני קלות. עיין בע"ש בס"ג ודברי מתוחים: ז וי"ל דלמעט ל"ע דמשמע דל"ע מודין בזה כמ"ש סי' שנ"ב ואלעזר ערוך הוא מ"ש הטור דלמעט במסוי עדיף מיירי שמוליכין דרך מבוי המעורבת דשביחי בו רבים וכת"ס סי' תקי"ח מיהו בר"ן משמע דכשמתן כדים בקופה הוי כעובדת בתוכ ועכ"ס בהג"ה דססק כי"ל ע"ש: ח מדיתין' כוסות שאם יערוך בתחר שיהם הוא"ס מתליעין' מעות (רוקח): ט כגון שבאתר. משמע דאם יורע שלא יערוך עוד אסור להדיחו וכמ"ש סי' ס"כ ס"נוכ"כ מהרי"ל שלאלוסרי' לאתו בין מנחה לתעריב אסור להדיח הכוס: י כלי חדש אפי' הוא קודש"ע (רלב"ח סי' יז): יא ויש אומרין. ואע"ג דכלי מלמת בעומאה דרבנן שותר להטבילו וי"ל דטבילו כלי חדש דרבנן אלו אתם דעכ"ם הוא רחוי להסתתם בו בדברי עתאים מפא"כ כלי חדש דלא חזי כלל קודם טבילה מיהו איכ אתקן (מ"ת פ"ל מי"ט) אלא עבר והטבילו כלי לא יסתתם בהן כמ"ש סי' ח (רמב"ם) ואפשר דיש להקל בדיעבד מאחר דיש מחירין לכתחלה ע"ש סי' ת"ה ס"ח: יב באתנה. כיון שלריך שבת הוא ועי"ש סי' ע: יג ומלאו מים. וכ"ל דלא יכרך דאז אינו מוכח שעושה לשם טבילה וכ"כ בחבל"ן קלף: יד מותר להדיחו. דהא גוף הכלי היתר הוא והיין אוסרו וכשמסירו אינו מתקנו אלא כמסיר מתנו נרף של רעי ומשמע בשבת דף מ"ו בחו"ל אפי' יש כבוס פרורי פת שפרח בו הטבו"ס מותר לטלטלו ולא הויבסים לד"ל דטלטלי לגבי כוס עסי' ש"ח סכ"ו: אסור לבטל איסור בשבת אי ב"ש דאין לך תיקון גדול מזה כמ"ש בי"ד סי' כ"ט ס"ו והיכא דמקלי קלי אסורא שרי כמ"ש סי' תקי"ז ס"ב אבל מותר לשטר שפיס אפי' מתערב בע"ז ולא מודע לו ערב בשבת (ת"ה סי' כ"ד) עסי' תל"ח ס"ע כ"ל דיכא בינא שהתערב מותר להשליך ח' בשבת דאינו אלא מתערב בעלמא לא הוי כתתקן עכ"ל סי' ק"ע וכ"מ רש"ל טטל: טו בכל דבר. ואפילו בחול אע"ג דזמנין דנריך מ"מ דבר שאין מתכוין הוא אבל בנתתקן הוי פסיק רישה וכתב מהרי"ל שהרא"ש אוסר אפילו הזכוכית עם שבול שיעל להגהורו ע"כ ול"ע למה לא אפשר דס"ל דדוקא להניח שרי אבל להלאיר אסור עסי' של"ז סי' ל: יז בחוקף בחוקה. אבל בדתה דבעלמא שרי דמתה ממילא וכמ"ש סי' ש"ד ס"ו: שכד מוכסן

שכר דיני חבנת מאכל לבהמה בשבת • ובו ט"ו סעיפים:

א ᵃ אין בוברין החבן בכברה שיפול חטוין לארץ ולא יניחנו במקום נכוה כדי שירד חטוין אבל נופל בכברה ונותן לתוך האבוס אע"פ שחטוין נופל מאליו מותר כיון שאינו מכוין:

ב ᵇ לא ימרוד ארם שעורים לתת לפני בהמתו ᵍ אלא משער באומד דעתו:

ᵍ אין גובלין א מורסן לבהמה או לתרנגולים (א) אבל נותנים בו מים ᵈ ומעביר בו תרוד או מקל שתי וערב כיון שאינו מכוון בידו ולא מסבב התרוד או המקל מותר ᵉ וסנעירו סכלי אל כלי כדי שיתרב ᶻ ומותר לערב המורסן כדרכו בכלי אחר ומחלק אותו בכלי הרבה ב ונותן לפני כל בהמה ובהמה ומערב בכלי אחר אפי' פור ואפי' כורים (ב) ᵉ ויש אוסרים ליתן מים על גבי מורסן בשבת ולא אמרו שמוליך בו שתי וערב אלא בשתיו חקים נתונים עליו מבע"י: (וע"ל סימן שכ"ח ס"ו)

נבי סוס וחרדל פינד מהגין):

ᵈ קשים של שבלים שקישרים בשנים או בג' מקומות מות להתירן כדי שתאכל מתן הבהמה: הגה (וי"ח דלא שרי לחתיר רק בקצר שאינו של קיימת) (הגהות מלפסי) אבל אסור לשפשף בהם בידים אפילו כלב אחינו מעדלו בביתו מותר המלוה ליתן לו מזונותיו ועסי' ס"ח סס"ט: יש מהגין לתת חטין בפני' מירה לפני ב' העופות ואינו כמו שהרי אין מוזנתן עליך ועכ"ו אלא כדברי הע"ש: ויש

ג לפני הכלב. מקום בגמרא שלעניכרך שעושים באוכלי בהמה כדי שיהיו נוחים לאכלם רשויי אוכל לאפילו כלב אחינו מעדלו בביתו מותר לעשותו אוכל אבל מטרח לעשותו אוכל כדבר שהוא ראוי לאכילה לא טרחינן ביה להכשירו ולתקנו יותר:

ד עצים שקצצן מן האילן ויש מאכילים אותם לבהמה בעודם לחים מתירין ᶜ ומפספסין (לשון שפשוף) בהם להאכיל שאינם ראוים בלא שפשוף:

ה דק דק לפני העופות. דלדבר שהוא מלאכה כגון עתידה אסור לעשות לבהמה אפילו כי עשרה בש"ס סס' תקי"ב וסי' שכ"ח סי' כ' ש"ל ו ולא לפני חזיר. דאחור אחיש מגדל חזירים ועבי"ד סי' קי"ז: לפני עשיר שיח

ז לפני הכלב. מקום בגמרא שלעניכרך שעושים באוכלי בהמה כדי שיהיו נוחים לאכלם רשויי אוכל לאפילו כלב אחינו מעדלו בביתו מותר לעשותו אוכל אבל מטרח לעשותו אוכל כדבר שהוא ראוי לאכילה לא טרחינן ביה להכשירו ולתקנו יותר:

ח עצים שקצצן מן האילן ויש מאכילים אותם לבהמה בעודם לחים מתירין ᶜ ומפספסין (לשון שפשוף) בהם להאכיל שאינם ראוים בלא שפשוף:

ט ᵈ מחתכין ב דילועין לפני בהמה והוא (ג) שנתלשו מאתמול: ᶜ מחתכין גבילה לפני הכלבים אפי' נתבלה היו: בין שהיא מסוכנת בין שהיתה בריאה ᶜ והני מילי בגבילה ד חקשה שאי אפשר להם לאכלה בלא חתיכה אבל אם היתה ראויה להם בלא חתיכה לא דמטרח

בבהמה שהוא ראוי לא טרחינן (ד) וע"ל סי' שכ"ח אם מותר לחתכו ה דק דק לפני עופות:

ח (ה) ᵒ אין חותכין ᶜ שחת (פי' ירק של תבואה שבקר ערם בתבלה התבואה) וחרובין לפני בהמה בין דקה בין נסה ᶜ משום דבלא חיתוך נמי חזי לאכילה:

ט ᵒ אין אובסין את הגמל דהיינו שמאכילה בידו כל כך עד שטרחיבן בני מעיה כאבוס ולא דורסין ᶜ דהיינו שדורס לו מאכל בגרונו למקום שאינו יכול להחזירו אבל מלעיטין ᵒ אין מאכיל את הגמלים אבל מלעיטין אזו המראה למקום שאינה יכולה להחזיר הלעט למקום שהיא יכול להחזיר: הגה ודין תרנגולים וחזיזים כדין עגלים: (מהרי"ל)

י ᶜ מותר ליתן מאכל בפיהם של תרנגולין:

יא ᵒ אין נותנין מים ולא מזונות לפני דבורים ולא לפני יוני שובך ויוני עליה ו ᵒ ולא לפני חזיר ᵒ אבל נותנין לפני אווזין ותרנגולים ויונים בייתיות ᶜ וכן ז לפני כלב שמזונותיו עליך:

מותר

שכר (א) מורסן. לתב הרמב"ן במלחמות לסברת קמיית דאסר מגבל מעט מעט שרי בלא שיטוי וכמ"ש סי' שכ"ח סי' ד' וקשה דלתרי' בגמ' אפי' כור ואפי' קשה עוד דהא כתב בת"מ סימן שכ"ח דמחכל פרס ד' קבין ליום ולא היכי קאמר רב יוסף אפילו קביי מאי אפילו הוא זה לכן נראה דודאי לכ"ע אסור להכין יותר מהצריך לוס אלא דרב מבשיל אוסר להכין יותר ממה שרגילים בעעם ד' בתולה שתירו רביוסף ועולא בכל כמן: ב לדועים. ודוקא בדלועים קשים כמ"ש סי' ש"ל:

ד הקשה שח"ל להם כו' שאבל אפילו מאלגין ע"י שחתך בלא חתיכה שרי (כ"ה) והע"ש לא דק מ"ם כתן וכסימן שכ"ח דבקשין לגמרי אסור דהא קי"ל כר"י:

ה דק דק לפני העופות. דלדבר שהוא מלאכה כגון עתידה אסור לעשות לבהמה אפילו כי עשרה בש"ס סס' תקי"ב וסי' שכ"ח סי' כ' ש"ל ו ולא לפני חזיר. דאחור אחיש מגדל חזירים ועבי"ד סי' קי"ז: לפני עשיר שיח

ז לפני הכלב. מקום בגמרא שלעניכרך שעושים באוכלי בהמה כדי שיהיו נוחים לאכלם רשויי אוכל לאפילו כלב אחינו מעדלו בביתו מותר לעשותו אוכל אבל מטרח לעשותו אוכל כדבר שהוא ראוי לאכילה לא טרחינן ביה להכשירו ולתקנו יותר:

ח עצים שקצצן מן האילן ויש מאכילים אותם לבהמה בעודם לחים מתירין ᶜ ומפספסין (לשון שפשוף) בהם להאכיל שאינם ראוים בלא שפשוף:

ט ᵈ מחתכין ב דילועין לפני בהמה והוא (ג) שנתלשו מאתמול: ᶜ מחתכין גבילה לפני הכלבים אפי' נתבלה היו: בין שהיא מסוכנת בין שהיתה בריאה ᶜ והני מילי בגבילה ד חקשה שאי אפשר להם לאכלה בלא חתיכה אבל אם היתה ראויה להם בלא חתיכה לא דמטרח

בבהמה שהוא ראוי לא טרחינן (ד) וע"ל סי' שכ"ח אם מותר לחתכו ה דק דק לפני עופות:

ח (ה) ᵒ אין חותכין ᶜ שחת (פי' ירק של תבואה שבקר ערם בתבלה התבואה) וחרובין לפני בהמה בין דקה בין נסה ᶜ משום דבלא חיתוך נמי חזי לאכילה:

ט ᵒ אין אובסין את הגמל דהיינו שמאכילה בידו כל כך עד שטרחיבן בני מעיה כאבוס ולא דורסין ᶜ דהיינו שדורס לו מאכל בגרונו למקום שאינו יכול להחזירו אבל מלעיטין ᵒ אין מאכיל את הגמלים אבל מלעיטין אזו המראה למקום שאינה יכולה להחזיר הלעט למקום שהיא יכול להחזיר: הגה ודין תרנגולים וחזיזים כדין עגלים: (מהרי"ל)

י ᶜ מותר ליתן מאכל בפיהם של תרנגולין:

יא ᵒ אין נותנין מים ולא מזונות לפני דבורים ולא לפני יוני שובך ויוני עליה ו ᵒ ולא לפני חזיר ᵒ אבל נותנין לפני אווזין ותרנגולים ויונים בייתיות ᶜ וכן ז לפני כלב שמזונותיו עליך:

מותר

פרי חדש

סימן קכח

בשבת מלוי וכו' פ"ד בקלמוס והגע' סגי גדולה מחקן מן סגי מסמיר' ואחר כ' חסלת וקן שוין לחיין בכסת"לו חלמה הפי' לגיסה חלמה אוכרת כסס נרידם

ניין לברכו:

ב"יר אין סברכין וכו' מקום בגמר' כלל הכי סוו עוכומה וקן נרחם מנכרי סגי'סכתה מסה דלמרי' כם חברכו בלמון הקדם נאחר כתן כם חברכו ונחמר לגלן חלה יעמוד נברן חת הכם הם לגלן בלגיסה חף כתן בלמ"ק ר"ל מוחר מ"ל פרי הגם מוחר כם עד שיחברנו בלמון הגם ונכחכו כתוי ורי"ל לוחר חרי הגם מוחר כם חבל לרבנן חת מסמוש לפו מכוכת כם חלה בכם כדחמרינן נעל נבי מלינם ולהכי לגיסריכו נמילוף פיכוכת בנ"ם ור"ל חויל לעמחים דכם הגי עיכוכת ולסכי קחמר דלגיל נ"ם חלה מחיילת כם ומה סכחבו מחוס: דלים כרי הגם ומ"ל נבי"ל: נבי כגן סברין ברכת מכנני ניסיכה לח מסם חלה כלגי בחיל ומיחקם נרכם לסרחם ונבני מוכות מחר כמ"ל דיסבר מחגל מכגדם פילגן חף כתן דרין לחוכר ולברן מסמוכל ע"כ ומסמוש לבחנים דלוקח נכן חיכת עיכוכת ל"ל מכוכת ר"ל דלמסי' לרבני חתן הגי עיכוכת חלה דקסם נמס דמ"ם מלסרן רבי נתן דקחמר בחנו נרין חסמוכ ולגלי

שכר (א) אבל מיתנין בו מים כו'. בעל דיעה ומה הוא חיי ורמב"ם ור"מ שזכרו בסי' שכ"ח ספ"ו מסקנא כר"י בר יהודה דאין חייב בנתינת מים עד שיגבל ור"ב שרי לגמרי לגבל אבל אחר מים דלא עביד מידי ומה דאמר"י בר יהודה אינו אלא לדאיסורא עפ"ל חיבת עד שיגבל מים לתו מלאכה הוא דהא בהתרה שרי לכתחלה ליתן מים כמו ואחר כ"י בר יהודה אלא דמ"ר דמ"ר המים מ"ל נתנן קדמת מים האחרון חייב ע"ב הוא ואחר אינו חייב ובתנאי לגמרי והכ"י כתב דאיסורא מים אינה נם בנתינה מים ויש בקנת אמ"ל לגבל בהמה מים ויש לחיים ע"ב הוא מים ואחר אינו חייב ועוד לא מה ותמתי על מה קנים יש לו לעופות ולבהמות ומותר מים הנתן בו מים מהשיבה לגמרי ואם דבר"ר פרט דלמה אינו מ"ר בר יהודה אינו בקנת בגיבול כו' הרי מלינו דבני מים מפורש להתר לר"י ולא מי בלתר ר"ל דאמר דאלא מים פריך ומתניתא תיקן הלעיל מפי לומר דאין מתיקן בין בעל מו מורסן ומוכל לאוקמי הרי"ד הכא כר' עכ"ל אמר ודאי מהגמר בעי לחזר דבר אחת ר"ל בלא חתיכה עכ"ל בלא חתיכה ר"ל ואין סוס חיקה בלא"ה ל' להקשות עכ"ל אמר ר"ל אלא דאינו חייב מתני' דאיכא חתיכה לבהמה אלא ודאי דבל אלא אינה אינו בפי' ודאי לא בדבר אסור בלא חתיכה ר"ל דבר אחר ה' דבדברי ה' המגיד מלינו חיקה בדבר אסור לחיות בהמה מים ואם מים מדברים כו' ולפ"ז אם אינו חייב עד שיגבל ר"ל הדבר אינו לגבל אבל אחר אין חוזר בשם לד עכ"ל אין מזה ראיה דהוא כתב לאותו מ"ד דס"ל דבר אחר בר ניבול הוא עדיף לר' יוסי ודא"כ קשה מ"ע אר"י סס בברייתא בפ' מי שהיה נותנין מים למורסן היה לו לומר אפי' גובלין אחין סס חיוב דלאו בר ניבול הוא אלא דאי אפילו אם בר ניבול הוא אינו בר ניבול אבל אחר מים בתרי בר ניבול הוא דהא לא עדיף נתינת מים בתרי דבר נמי מניבול עלמו בלאו בר ניבול אבל אחר אין דקי"ל כדעת הרו' והרא"ש דבלאו בר ניבול אחיר עפי' אפ"ה אר"י בר יהודה דאינו חייב עד שיגבל ואפילו אם אינו אסור לאין סס דהא אחר בפי' מתנין מים לתוך המורסן אע"כ בתרי דבר ניבול אחין בו אינו אסור בנתינת מים לר"י בר יהודה כלל: (ב) אוסרין ליתן מים. הוא דעת הטור דשסק סס כר' דבנתינת מים לתוך הוא ניבול ולעיל סי' שכ"ח סע"ו מחבר: (ג) נתלשו מאתמול. דלא נתלשו הוא אינו אסור דר"ם מודה דאסור כיון דלא נקטינהו מאתמול לקיימנהו כמאן דדחי כידי דמי והוה כנרונות ומוקי' אבל בגבילה מודה לר"ל בלא דמוקמה מותר: (ד) ועל"ל סי' שכ"ח אם מותר לחתוך דק כו'. בסי' שכ"ח הטעתיק רמ"ח אמ' מהרא"ם בת"ס סי' ל"ו דאין לאותיכו לגבר"ח דק דק ובמ"ם בסעיף זה וא"ל למה אינו אסור כאן לחתוך דק דק כיון שא"ל לאכול בלא"ה וכת"ה כת' ח"ל ותו דיש לינע כיה משום אסור שוי' אבל לבהמה

מקום מותן דק בלא תותך כדי לבשלו מחילה יניחנו עד לאחר לא
[illegible] ועל"כ הוה הולכה דעותן ולפיכך אין מרסקין אחת
[illegible] בנות מטוס אמרו חיוסי' הרמב"ם שעשה מה יש לאסור באמרו חי
[illegible] הגה הוה נושה דכיון דיכול לאכלו בלא"ה רק שעושה לתקן יותר
[illegible] אכל הוה כלום כתלו לא הוה לאכול
[illegible] ולא הוה לאכל ע"פ
[illegible] לאכל ע"פ
[illegible] לאכל ע"פ
[illegible]

ב״ה הקלה אותן שעה א״ל לגרגן ואתקלאי לטלי יומא ולא מהני נתרו בידי חרס ע״כ וכ״ת בר״ח ס״ג דביה״ה דהה לא תקיב נתרו בידי חרס אבל בחוסשות שבת דף מ״ד בר״ה יש עליה מעות וכו׳ והוי נתרו בידי חרס ע״כ מעמא דחיע״ב דהקלה אותו שעה א״ל חביב נתרו בידי חרס ועי״ל

פתירים יא ובשעת הדחק או לצורך מצוה כגון שעוררת ברית מילה או לצורך ברכת המוציא יש לסמוך על הפתירים:

הגה אבל אסור ליתן לומעות מע״ם ויתן לו הפת בשבת ולו מודעתא דישראל קא עביד: (רבי יהודה ס״ם)

ח לעכו״ם שצר דגים או יב ליקט פירות (ד) לעצמו אסורים לישראל יג ואפילו אפשר אם לקטן או צדן היום אסורים בו ביום אבל לערב יד מותרים מיד אם לו אם ודאי לקטן וצדן היום:

ו אם ליקט וצד בשביל ישראל או בשביל ישראל ועכו״ם צדין להפתין לערב בכדי שיעשו:

ז אפשר אם ליקטן בשביל ישראל או שיהיו שליקטן בשביל ישראל ואין ידוע אם נלקטו היום אם לאו אסורים בו ביום ולערב בכדי שיעשו (ה) יש אומרים דלערב מותר מיד:

ח דבר שאין בו חשש צידה ומחובר אלא שהובא טו מחוץ לתחום אם הביאו העכו״ם לעצמו מותר אפילו בו ביום יאם הביאו בשביל ישראל מותר לשלשל יז אפי׳ מי שהובא בשבילו אבל לאכול אסור בו ביום למי שהובא בשבילו ולערב יח בכדי שיעשו: הגה יט ויש אומרים (ו) דאין הלילה עולה מן התחבון רק לגרוף לתחתון כיום ראשון בכדי שיעשו: (סמ״ק ומרדכי ס״פ כ״ב) ולאחרים מותר בו ביום כ״א דלמי שהובא בשבילו מותר לערב מיד כא והא דשרי לישראל לשלשל אפי׳ כשהביאו העכו״ם לעצמו דווקא בתוך ד׳ אמות או בתוך העיר אם היא מוקפת חומה כב והוא שתהא מוקפת לדירה דהיינו ששכרה ולכסוף הוקפה וסתם עיירות מוקפות לדירה וסתם מבצרים אינם מוקפים לדורה: (ועי״ל סי׳ תי״ח)

ט (ז) אם הוא כפף אם הובא יט מחוץ לתחום כ אסור לדווקא בעכו״ם שאינו שרוי עמו בעיר אבל עכו״ם השרוי עמו בעיר ופירות המצויים בעיר אין לחוש מספק ואפילו אם יש לעכו״ם שני בתים זאחר מהם בתוך התחום כא תולין להקל ומותר לאכול אפילו למי שהובא בשבילו:

י עכו״ם כב שמילא מים לבהמתו מבור שהוא רשות היחיד לרשות הרבים מותר לישראל להשקות מהם בהמתו לוהוא שאין העכו״ם מכירו דליכא למיחש שמא ירבה בשבילו ואם מילא לצורך בהמת ישראל (ח) אסור כג בכל מיני השמיש אפילו לישראל אחר ואם מילא מבור רשות היחיד כד לכרמלית מותר לאחר שלא מילא בשבילו:

הגה ויש מקלין ואומרים דלא אם הוצא דרך ר״ה לצורך ישראל מותר לאחר נשמות מהם כה הוחיל ואפשר ליקר מים ולשמות (טור בשם ר״ת כה (ט) ויש מתירין אף לכתחלה (כל בו) וכן נהגו היתר לומר אף

מתירים

מילה

אבל אסור ליתן לומעות מע״ם ויתן לו הפת בשבת דלו מודעתא דישראל קא עביד: (רבי יהודה ס״ם)

ח לעכו״ם שצר דגים או יב ליקט פירות (ד) לעצמו אסורים לישראל יג ואפילו אפשר אם לקטן או צדן היום אסורים בו ביום אבל לערב יד מותרים מיד אם לו אם ודאי לקטן וצדן היום:

ו אם ליקט וצד בשביל ישראל או בשביל ישראל ועכו״ם צדין להפתין לערב בכדי שיעשו:

ז אפשר אם ליקטן בשביל ישראל או שיהיו שליקטן בשביל ישראל ואין ידוע אם נלקטו היום אם לאו אסורים בו ביום ולערב בכדי שיעשו (ה) יש אומרים דלערב מותר מיד:

ח דבר שאין בו חשש צידה ומחובר אלא שהובא טו מחוץ לתחום אם הביאו העכו״ם לעצמו מותר אפילו בו ביום יאם הביאו בשביל ישראל מותר לשלשל יז אפי׳ מי שהובא בשבילו אבל לאכול אסור בו ביום למי שהובא בשבילו ולערב יח בכדי שיעשו: הגה יט ויש אומרים (ו) דאין הלילה עולה מן התחבון רק לגרוף לתחתון כיום ראשון בכדי שיעשו: (סמ״ק ומרדכי ס״פ כ״ב) ולאחרים מותר בו ביום כ״א דלמי שהובא בשבילו מותר לערב מיד כא והא דשרי לישראל לשלשל אפי׳ כשהביאו העכו״ם לעצמו דווקא בתוך ד׳ אמות או בתוך העיר אם היא מוקפת חומה כב והוא שתהא מוקפת לדירה דהיינו ששכרה ולכסוף הוקפה וסתם עיירות מוקפות לדירה וסתם מבצרים אינם מוקפים לדורה: (ועי״ל סי׳ תי״ח)

ט (ז) אם הוא כפף אם הובא יט מחוץ לתחום כ אסור לדווקא בעכו״ם שאינו שרוי עמו בעיר אבל עכו״ם השרוי עמו בעיר ופירות המצויים בעיר אין לחוש מספק ואפילו אם יש לעכו״ם שני בתים זאחר מהם בתוך התחום כא תולין להקל ומותר לאכול אפילו למי שהובא בשבילו:

י עכו״ם כב שמילא מים לבהמתו מבור שהוא רשות היחיד לרשות הרבים מותר לישראל להשקות מהם בהמתו לוהוא שאין העכו״ם מכירו דליכא למיחש שמא ירבה בשבילו ואם מילא לצורך בהמת ישראל (ח) אסור כג בכל מיני השמיש אפילו לישראל אחר ואם מילא מבור רשות היחיד כד לכרמלית מותר לאחר שלא מילא בשבילו:

הגה ויש מקלין ואומרים דלא אם הוצא דרך ר״ה לצורך ישראל מותר לאחר נשמות מהם כה הוחיל ואפשר ליקר מים ולשמות (טור בשם ר״ת כה (ט) ויש מתירין אף לכתחלה (כל בו) וכן נהגו היתר לומר אף

מתירין

פרי חדש

סימן שכח

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מתיר תלת דיעבד אבל לכתחל אסור וכ"כ המאור (עמי' לא ס"ח) ובתקון
מותר אבל יש מהגון סיתר להבית בלא עירוב ומבאין מהעב"ום שלמו
מותה ג"כ מתמי כמו שפתה מכבית ואם"ה יש מנעים ויש כתם בל"ל
(ועמי"ל דתמי' מכירו אסור כיש כתן דעיקר תלמוד קטנים
ועמי' דע"ו ס"ג ומפסר דהיינו
הים מתימון ועמ"ל מי' ס"ו כמס
הגמ"ר) ול"ל דלתן להקל לא לעורך
כמ"ם ומ"ל זלכתן לו מעות בקבת
ל"ל דאסור כמ"ש מי' הקו"ל: כו
לעורך בהמתו. ולדם אפי' ליקנו
שם דאלו להעמידה עליהן אסור דחיישינן שמא ישול בידו ואבילנרה
כו והם מוקצים (יא) אבל כח אם מכירו אסור וכן בכל דבר דאיכא
למיתש שמא ירבה בשבילו אבל ברבה דליכא למיתש שמא ירבה
בשבילו כגון שהדליק נר לעצמו או עשה כבש לירד בו
ובכבש אחר יפסיק לכל אפי' מכירו מותר:

יב אע"פ שאינו מכירו אם אומר בפירוש שלצורך ישראל הוא עושה
אז אפי' אם אינו אומר כן אם מתשיו מוכיחים שלצורך ישראל עושה
כגון שהדליק נר בבית שישראל בו והלך לו העכו"ם אסור:

יג אם ליקח עכו"ם והאכיל לבהמת ישראל בט אין צריך למחות
בידו לפי שעה אבל אם ל רגיל בכך צריך למחות:

יד (יב) לעשת עכו"ם בשבת ארון או קבר לעצמו מותר ישראל ליקבר בו ואם עשאו בשביל ישראל לא יקבר בו לא עולמית יודוקא שהקבר בפרהסיא והארון על גביו (יג) שהכל יודעים שנעשה לפלוני ישראל אבל אם היא בצנעת מותר ליקבר בו לערב בכרי שיעשו לאפי' בשהוא בפרהסיא אינו אסור אלא לאותו ישראל שנעשה בשבילו אבל לישראל אחר מותר לב והוא שיסתין בכרי שיעשו:

טו פעכו"ם שחבי' בשב' חלילין (פי' כלי נגנון חלילי שקול מעורר הבכי) לספור בהם ישראל לא יספור בהם (יד) לא הוא ולא אחרי ער שיסתין לערב בכרי שיבואו לג מסקו קרוב ואם ידע בודאי שמסקו פלוני הביאו בשב' יסתין לערב כרי שיבואו מאותו מקו ואח"כ מותרי בין לו בין לאחרי והני

אסור לכתחלה לעכו"ם להבית מכר אם אמר דברים דרך מרמה לו בלא פירוש
(יד) ואם על פי סיס להמתיר ברור מ"מ היקלמתות ביד המקילין לעורך מכת
ונעשת הדחק דהיינו להקל בתמיה לעכו"ם לעורך במו מתמר מי' ס"ו וכל
מכן בבקתי נגונה:

יא ליקח עכו"ם עשבים כו לצורך בהמתו אם אינו מכירו מאכיל
אחריו ישראל משעומר בפניה בעינן שלא תוכל לנטות אלא דרך
כו אבל כח אם מכירו אסור וכן בכל דבר דאיכא
אבל ברבה דליכא למיתש שמא ירבה
בשבילו כגון שהדליק נר לעצמו או עשה כבש לירד בו אחר
ובכבש אחר יפסיק לכל אפי' מכירו מותר:

יב אע"פ שאינו מכירו אם אומר בפירוש שלצורך ישראל הוא עושה
אז אפי' אם אינו אומר כן אם מתשיו מוכיחים שלצורך ישראל עושה
כגון שהדליק נר בבית שישראל בו והלך לו העכו"ם אסור:

יג אם ליקח עכו"ם והאכיל לבהמת ישראל בט אין צריך למחות
בידו לפי שעה אבל אם ל רגיל בכך צריך למחות:

יד (יב) לעשת עכו"ם בשבת ארון או קבר לעצמו מותר ישראל ליקבר בו ואם עשאו בשביל ישראל לא יקבר בו לא עולמית יודוקא שהקבר בפרהסיא והארון על גביו (יג) שהכל יודעים שנעשה לפלוני ישראל אבל אם היא בצנעת מותר ליקבר בו לערב בכרי שיעשו לאפי' בשהוא בפרהסיא אינו אסור אלא לאותו ישראל שנעשה בשבילו אבל לישראל אחר מותר לב והוא שיסתין בכרי שיעשו:

טו פעכו"ם שחבי' בשב' חלילין (פי' כלי נגנון חלילי שקול מעורר הבכי) לספור בהם ישראל לא יספור בהם (יד) לא הוא ולא אחרי ער שיסתין לערב בכרי שיבואו לג מסקו קרוב ואם ידע בודאי שמסקו פלוני הביאו בשב' יסתין לערב כרי שיבואו מאותו מקו ואח"כ מותרי בין לו בין לאחרי והני

ומ"ם אם הוא כפניו ואינו יודע שהישראל צריך לו דברי ו"כ הגי' מרמה כו'
כתב דאפי' תלת בפניו אסור וכ"כ ריין דעכו"ם שלקח דג חליה לפלוני
אסור אע"ג דלא שייך שמא ירבה בשבילו כיון שלקחו כבר מ"מ יש אומרים
כדרי' בתוספתא במכירו אסור מתני' מתרגי לו לשבת הבאה ומעשה מוקמה
ניכח דהוי לכתם וא"ל שמא יגלו הוא בעצמו כיון דאיכא שמחת אדבורי
מדבר וכ"כ סתו' ריש בילה ע"כ ול"ע דהא רי"ו בעצמו כתב דלא בפניו
שרי ונם בתוספתא איתא כן לכן ל"ל דדוקא בני דג חליה אמרי' הוא דברי
הגריך לעולם ואיתיסי שמא ירבה בשבילו לשבת הבאה אבל בדבר אח"ל
חדיר כגון שעם העכו"ם כגד פשתן לעצמו מות לישראל לעצמו דגיכ לאיתיה
שרבה בשבילו לשבת הבאה בדאמרי בגמרא נבי כבשא"ת לו חדיר ואם
העכו"ם מכירו ויודע שצריך לו אפי' באומן שעושה על המקח אסור (ועמי'
רל"ג ס"ד) וכ"מ בגמ' נבי ביפתא דמחתא. וכ"ל דהא דלא מרי בגר וכבש
שמא יעשה בשבילו לשבת הבאה הייט דוקא כשהעכו"ם עושה הדבר בשביל
עצמו חיישינן שמא ירבה בשבילו ישראל אבל לא חיישינן שיעשה בשביל
ישראל לבדו מלאכה וכ"כ בסמ"ק ועוד כ"ל דבאכירות ל"ל אמתיין בכדי
שיעשו כיון שאינו אלא תעשה מזרה שמא ירבה בשבילו וכמ"ש הב"ד ריטב"
סי"ח: בט אין לחתות פת"ר סי' ע"ד סכ"ה ואע"ג דגר הדולק
אם רוב ישראל אסור אע"פ שלא אחר שעשה בשבילו ישראל אחם שאני
לפי שנוטה בהנה מן הראוי אסור אבל בהמתו מרי עכ"ל ולהתרבה ומ"ת:
ל רגיל בכך: ז"ל הרא"ש אבל אם מעריס ישראל בכך ורגיל לעשות דבריו
בהמתה ע"י עכו"ם אסור כדאמרי' פרק הפועלים ע"ל ומחזו אם אין
הגר מערי אע"פ שהעכו"ם מעריס שריעוד מחזו אחפי' ידעי שהעכו"ם
עושה לעורך יגר א"ל לחתות ומ"ש סי' רע"ו סס"ד אבל התרדכי בת"ח ל"
ובלבד שלא יערי לעשות בשביל ישראל ואחר שעשה לעצמו ע"כ מסתע
דאי ידעי שעושה בשבילו ישראל צריך לחתו בידוע ואלמלא הש"ע ומעמו
כיון שהישראל נהנה אלא חזו המלאכה ומ"ש סי' רל"ג ס"ב: לא עולמית
ומ"ה בכל מילי דפרהסיא אסור עולמית כ"כ המ"ם רפ"ו ועמ"ש מרדכי
ול"ל דבקקן מרי מדינה אלא שנכון להחמיר כמ"ש סי' רמ"ד סע"ג: לב
והוא שיסתין וכו' אע"ג דלאחר לא שייך לחיישנ שמא יאחר לעכו"ם אלא
לא חילקו בדבר שנעשה בו מלאכה גמורה בשביל ישראל (ולחיב"ו) בכ"ה
ל"ל דבריו לתוים דפשוט הוא בגילה פ"ד בגמרא דעכו"ם שהביאה לישראל מותר בכדי שיעשה
מיד אבל אם היא בצנעת מותר ליקבר בו לעולם אלא אם כן אחר לעכו"ם בפרהסיא דוקא פחות
לעולם כיון דהעכו"ם מחכיון לאיסור אבל בשבת אין העכו"ם מחכיון להבית דוקא ואם כן אין איסור אלא לבית אף בזה
ל"ל בכקקים ובגין בס ח"ר ס' רל"ה ורבינו בנ"ל ברור: לג ומקום קרוב מחון לתחום ואם הביאון דרך סרעיה שהוא מפרסם אסור עולמית
כ"ז

אם לא הביאו לעכו"ם אלא בכדי שיעשה לישראל אבל אם

בתחום ס"ס ל"ד (רמב"ם): **לד** מותרין לערב מיד. אע"ג דבתוך לתחום יש לדבר בכדי שיעשה בתחום ס"ח סכת אחרי דליכ' הכלה פ"כ בתוך התחום כמ"ש התו' ע"ש ועפ"י ודעת התו' דאחי' הביאו דרך ר"ה בתוך התחום שרי וכ"מ פסקא דהרמ"ב נס ובסי' תקע"ו וכיש"ש פ"ב דבילה סי' ח' פסק כש"ע: **לה** ספק כו'. עיין ס"ע והע"ש **לו** לא ע"ש:

שכו **א** אסור לרחוץ. גזרה שמא יבואו להתם בשבת: **ב** כל גופו. והי"ה רוב גופו (כ"ג ע"ש): **ג** לא אחר איברים. כתב מ"כ סימן ה' וכמדומה לי שלא נהגו הנשים ללבוש לבנים בשבת וי"ע ואפשר משום שאין יודעים ליזהר בהלכה עפ"י ובמקום שאין מנהגים להתיר בקרקע אפילו אחר מקרחן בגבד אבל חבת ליבי שחיטה עכ"ל: **ד** אסור להמשיך. דהוי כמעמיד בדבר המוסיף הבל ודוקא אם מחשיך בגוון דרך סילון המוקף מכל לד אבל אם המשיך מע"ג גוגלים לתוך חתיך שיתערבו יחד שריו ולרש"ג ז' מקרי המתנה ועפי' רל"ג ס"ד וסי' ש"ח סי"ח: **ה** כרוחץ כל גופו. ולא הרמב"ם דס"ל דאין רחיצ' גמורה ולכן כתב דמותר לסוך ידיו במים ולתמוס נגד האש כמקום שאין שם ס"ב ועפ"ש ס"ם וס"ו ולכן כתב הרב"י בס"ה וי"ל וכו': **ו** אבל אחר. אבל בתקוס אחין סיס"ב שרי כת"ש סי' ש"ח סי"ד ול"ב דס"ל להרי"ש דאשר מקו' רחיצה דחמין שהחמו בשבת אפי' לרחוץ בהם ידיו אסור וכ"ה בתרא דף קל"ד ע"ב וכ"מ במרדכי שכתב וברא"ש מפני שמפשיר המים ולא ממ"ש ס"ו וכ"כ הסמ"ק ום"ה בהל"ח וכ"כ ס"ד בי"ט שמותר להח' מים לשתות ואפ"ה אסור לרחוץ בהן כמ"ש סי' תקי"ח: **ז** ואפי' בחול. ובשבת אסור שמא יפסקו עליו ונתלה רוחץ בשבת (רש"י ור"ן) ול"ל דמיירי בחתיך שהחמו מע"ש בשבת אבל ולהבי אפילו אינו רוחץ כל גופו אסור כמ"ש ס"ה והתו' פי' המעשה משום שחיקת סממנים: **ח** כי' מותר לבטול. כתב מהרי"ל סימן ס"ו ק"ל יפה נוהגו הגאי אחין טובלות אלא בזמנם בשבת דמה"ט מנהג פשוט אלא לרחוץ בגוון דשיך לחיגזר משום שחיטה ומשום שטוחת חיים שעליו ד"ל בכרמלית ומשום שיטה נופו וקסמים ע"כ. וכ"כ בת"ה סימן רל"ה אף עלגב דאפילו המרדכי בגוון דוקא בכלי אבל בסר או במקום שרי מכל מקום המנהג לאסור ולכן אפילו לבטול אסור המיחזי לתתקן לרחיצה בגמרא עכ"ל. וכ"כ ב"י בי"ד סימן קל"ע דאסור לבטול בשבת משום שחיטת סער עכ"ל ומ"ה נראה דמותר לבטול לקרוי כיון דמדרבנן הוא כמ"ש סימן כ"ג ס"ז ועמ"ש תרי"ד סי"ח. ובאחור סימן תקי"ח משמע דבגבר אסור. גם ב"י בשם כל בו כתב לאסור משום שחיטת סער ע"ש ועכ"ל סימן רס"ח ס"ד: וע"ל דמותר שרי לבטול כיון דאינו מדאורייתא כמ"ש שם סוף הסי' ומשמע דס"ל דאפילו אם אינו מתקן לרחיצה אסור לבטול בשבת אבל אם לא אחתמו נקביו אע"פי שמאליו הוחם בשבת צריך להמתין לערב

ט מדבר המשיר. ודאי (רמב"ם): **י** כלאחר יד שרי. לשון המרדכי דיבטל מי שיטיו הוא וסריבה אחריכן פ"מ ע"ב ומשמע דלהאמרין בסי' שכ"ד ס"ג ה"ל אסור. ואפשר שהכא כ"ע מודו דשרי כיון שאינו מיחן מים שלהם אלא שלוקח אותם בידים הרטובות וכ"מ במרדכי: **יא** שנתמה על ידו. ובס"ג כתב בידים נתחיבין לתקון אסור ע"ש מהמרדכי: **יב** שנתחמו נקביו. פירש"י אלא אותה החמימות ל"ח אותן נקביו שהמרחן מתחמם על ידיהן שהאחר ניקבת מבחוץ מתחתיו ועיקר וכ"כ הרן (תענית סימן כ"ו): **יג** רוחץ כו'. שהרי לא נתחמם בשבת. ועפי' שכ"ם ס"ע:

מבאן

יד מלאחר יד שרי. דאחי' (רמב"ם): **טו** אלא דרך כרמלית. דמשמע דאף לחי שהחמאת הוא לגמרי מות לערב מיד הוה אחתמאת בשבת שהאת הי' ל"ח של פעי' ח' וקבה כה"ל מנחה בחתלקת ולא"ל בשתים ודבסי' תקע"ו ס"ה חזר ומבין מיבעי' לערב כדי שיעשו אח"ש סברא לחלק בחיסור דדבנן בין כרמלי' ובין חוץ לתחום ל"ח מותר לזה יותר חלוה ע"ל בחתה דלמה קאי על אחרים אל"ל דלהתרן בערב דלגבי דידיה צריך להמתין בכדי שיעשו כ"ו נתן לתחום אלא דלאחרים מותר בעיל אפי' בו ביום וכאן לא שיך בו מיום הבא אין מסתירין בשבת עכ"ל מיהר לערב מיד ויותר טוב לערב מיד הוא צריך להמתין כדי שיעלו אחרים מותרים לערב מיד ובוכח הלשון שהתיל בלשון יחיד לומר ל"ל כו' וסיים בלשון רבים מותרים אלא ולא יעבור לחם כאן וכדפרישי: (יא) שבת לחם טוכח טו'. מלה הפשוט דשבת שייכי הני חנאים שהכתוב בפ"ע:

ישכו (א) אל אחר איברים. בבריתא פ' כיצד תחין רוחץ בכם בע"ש לאחר רוחץ בכם מע"ש ורבנן אל אכל כל נטל אחר אכל אל אחר רוחץ בכם מע"ש ולא יעבור לחם הוצרך ב"י ללמוד דבר זה מהברי הר"ח: (ב) לא הקפידו בו. ב"י נתן טעם לפי שם שעשה לא גזרו עליהם ואין מסתק לשלמה רוחות שם אחר ריחי מים מן המחר על לבוש אדם מהבגדים על גופו בשעולה מן הלבנה אלא נראה מעשה דבר זה אחבר להתבע מתבו שהאדם מבר"ה ופתאום בא מחר מגיע לא גזרו ביה הבנן ודומה לזה בגמרא בביתון ע"כ סי"ד בעבן לבשרן בשלג ואפילו הרא"ש דכתב שם לחיות מחר הייני אלמשר קלת להוסר אבל כאן א"ל כלל להוסר:

(ג) **ואסור לרחון** ידיו בחלה כו'. גם בסי' ס"כ כתב המור וגם עכו. וקל"ל דהא במספקה מהתנן ואלו הוא פסק רבים דה"ל לאסר מניבול בשמותן מים על מורחן ובפוחלה מותר בת"ש ב"י בשם המרדכי דבטול כלאחר יד הוא ובמלה ותרית אסור מע"ד הא"ל נולד ולומה יהיה מתור בחיסור נולד שהוא דבבון ולא מהני מה שהוא כלאחר יד מתה שהוא מהני בחבל שהוא תולדה דלא שהוא מלאכה. וי"ל דבמלה ובורית דמיחת ליה שיהיו מיחתיה ונבלעים בידו לעשות פעולתם ע"כ אסור כשעושה בידים נולד ע"י שפשוף שלו מהל"ש בבטול דמורסן לא ניחת

(יב) **אלא** דרך כרמלית. דמשמע דאף לחי שהחמאת הוא לגמרי מות לערב מיד הוה אחתמאת בשבת שהאת הי' ל"ח של פעי' ח' וקבה כה"ל מנחה בחתלקת ולא"ל בשתים ודבסי' תקע"ו ס"ה חזר ומבין מיבעי' לערב כדי שיעשו אח"ש סברא לחלק בחיסור דדבנן בין כרמלי' ובין חוץ לתחום ל"ח מותר לזה יותר חלוה ע"ל בחתה דלמה קאי על אחרים אל"ל דלהתרן בערב דלגבי דידיה צריך להמתין בכדי שיעשו כ"ו נתן לתחום אלא דלאחרים מותר בעיל אפי' בו ביום וכאן לא שיך בו מיום הבא אין מסתירין בשבת עכ"ל מיהר לערב מיד ויותר טוב לערב מיד הוא צריך להמתין כדי שיעלו אחרים מותרים לערב מיד ובוכח הלשון שהתיל בלשון יחיד לומר ל"ל כו' וסיים בלשון רבים מותרים אלא ולא יעבור לחם כאן וכדפרישי: (יג) שבת לחם טוכח טו'. מלה הפשוט דשבת שייכי הני חנאים שהכתוב בפ"ע:

ישכו (א) אל אחר איברים. בבריתא פ' כיצד תחין רוחץ בכם בע"ש לאחר רוחץ בכם מע"ש ורבנן אל אכל כל נטל אחר אכל אל אחר רוחץ בכם מע"ש ולא יעבור לחם הוצרך ב"י ללמוד דבר זה מהברי הר"ח: (ב) לא הקפידו בו. ב"י נתן טעם לפי שם שעשה לא גזרו עליהם ואין מסתק לשלמה רוחות שם אחר ריחי מים מן המחר על לבוש אדם מהבגדים על גופו בשעולה מן הלבנה אלא נראה מעשה דבר זה אחבר להתבע מתבו שהאדם מבר"ה ופתאום בא מחר מגיע לא גזרו ביה הבנן ודומה לזה בגמרא בביתון ע"כ סי"ד בעבן לבשרן בשלג ואפילו הרא"ש דכתב שם לחיות מחר הייני אלמשר קלת להוסר אבל כאן א"ל כלל להוסר:

(ג) **ואסור לרחון** ידיו בחלה כו'. גם בסי' ס"כ כתב המור וגם עכו. וקל"ל דהא במספקה מהתנן ואלו הוא פסק רבים דה"ל לאסר מניבול בשמותן מים על מורחן ובפוחלה מותר בת"ש ב"י בשם המרדכי דבטול כלאחר יד הוא ובמלה ותרית אסור מע"ד הא"ל נולד ולומה יהיה מתור בחיסור נולד שהוא דבבון ולא מהני מה שהוא כלאחר יד מתה שהוא מהני בחבל שהוא תולדה דלא שהוא מלאכה. וי"ל דבמלה ובורית דמיחת ליה שיהיו מיחתיה ונבלעים בידו לעשות פעולתם ע"כ אסור כשעושה בידים נולד ע"י שפשוף שלו מהל"ש בבטול דמורסן לא ניחת

יז (יז) **לה** ספק אם הוכאו מחוץ לתחום או מתוך התחום חוששין שמא מחוץ לתחום הוכאו:

שכו דיני רחיצה בשבת י' וכו' י"ג סעיפים:

א **א** אסור לרחוץ **ב** כל גופו אפי' כל אבר ואבר לבד אפי' בשם שחוחמו מע"ש בין אם הם בכלי בין אם הם בקרקע ואפי' לשפיך חמים על גופו ולהשתמש אסור אבל מותר לרחוץ בהם פניו ידיו ורגליו: **ב** (א) ולשחר איברים כל שאינו רוחץ כל גופו (בית יוסף בשם הר"ן פרק תינוקות) ואני פילי בחמי האור אבל בחמי שבריה מותר לרחוץ אפילו כל גופו יחד וא"צ לוסר בצוננין ואם רשאי בחמי שבריה רוקא בקרקע אבל בכלי לא ראתי לאיתלופי בחמי האור:

ב יש אומרים דהא שרי בחמי שבריה דוקא כשאין המקום מקורה אבל אם המקום מקורה אסור כשום ראתי לידי זיעה ואסור יש"א דמותר להזיע בחמי שבריה:

ג אמת המים שהיא חמה **ד** אסור להמשיך לתוכה אפילו סערב שבת סילון (פירוש לטר מרזב וסילון דבר אחד הם) של צונן ופי הסילון יוצא חוץ לאמה ומים יו נשפכים לעוקא (פירוש נחת) שבקרקע ואם המשיכו אסורים אפילו המים שנכנסו לה סערב שבת ברחיצה ובשתייה כאלו הוחמו בשבת ואם הביא סילון של מים סערב יום טוב ביום טוב בחמין שהוחמו ביום טוב ואסורים ברחיצה ומותרים בשתייה:

ד לא ישתמש אדם בצונן כל גופו ויתחמם כנגד הסדורה מפני שמפשיר מים שעליו ונמצא **ה** כרוחץ כל גופו בחמין אבל מותר להשתמש בצונן אחר שנתחמם אצל האש:

ה יש"א שצריך ליזהר שלא לחמם ידיו **ו** אצל האש אחר נטילה אם לא יגנבם תחילה יפה:

ו אסור ליתן ע"ג בשנו כלי שיש בו מים חמין **ז** ואפילו בחול מפני הסכנה שפעמים שהם רותחים (אבל מותר לחתם כנגד וליתנו על בטנו) (טור)

ז הרוחץ בנהר צריך שיגנב גופו יפה כשעולה מהנהר מפני שלא ישארו המים עליו וישלשלם ארבע אמות בבמלית שלפי שהעולה מן הרחיצה ישרבו מים על גופו אבל ההולך בר"ה ומטר סותף על ראשו ועל לבושו (ב) לא הקפידו בו:

ח אדם **ח** מותר לסבול מטוסאתו בשבת:

ט מותר לרחוץ פניו ידיו ורגליו בדברים שאינם משירים שער מעורבי עם דברים המשירים ובלבד שלא יהיה הרוב **ט** מדבר המשיר:

י מותר לרחוץ ידיו במורסן:

לנבול **יי** כלאחר יד שרי (ג) ואסור לרחוץ ידיו בחלה (תנודה) כ"ש בכורים מקורין ז"ש"ם בגמ' (ב גיטין זאת סימן רע"ח) אם בשאר **יא** פניתה על ידו והוי נולד (פרק כמה אלה ושמ"ג ופנה"ם פכ"ח ושור סימן סכ"ח)

יב **יב** שחמו נקביו מע"ש למוצאי שבת **יג** רוחץ בו סיר אבל אם לא שחמו נקביו אע"פי שמאליו הוחם בשבת צריך להמתין לערב

יג רוחץ כו'. שהרי לא נתחמם בשבת. ועפי' שכ"ם ס"ע:

מבאן

יד מלאחר יד שרי. דאחי' (רמב"ם): **טו** אלא דרך כרמלית. דמשמע דאף לחי שהחמאת הוא לגמרי מות לערב מיד הוה אחתמאת בשבת שהאת הי' ל"ח של פעי' ח' וקבה כה"ל מנחה בחתלקת ולא"ל בשתים ודבסי' תקע"ו ס"ה חזר ומבין מיבעי' לערב כדי שיעשו אח"ש סברא לחלק בחיסור דדבנן בין כרמלי' ובין חוץ לתחום ל"ח מותר לזה יותר חלוה ע"ל בחתה דלמה קאי על אחרים אל"ל דלהתרן בערב דלגבי דידיה צריך להמתין בכדי שיעשו כ"ו נתן לתחום אלא דלאחרים מותר בעיל אפי' בו ביום וכאן לא שיך בו מיום הבא אין מסתירין בשבת עכ"ל מיהר לערב מיד ויותר טוב לערב מיד הוא צריך להמתין כדי שיעלו אחרים מותרים לערב מיד ובוכח הלשון שהתיל בלשון יחיד לומר ל"ל כו' וסיים בלשון רבים מותרים אלא ולא יעבור לחם כאן וכדפרישי: (יא) שבת לחם טוכח טו'. מלה הפשוט דשבת שייכי הני חנאים שהכתוב בפ"ע:

ישכו (א) אל אחר איברים. בבריתא פ' כיצד תחין רוחץ בכם בע"ש לאחר רוחץ בכם מע"ש ורבנן אל אכל כל נטל אחר אכל אל אחר רוחץ בכם מע"ש ולא יעבור לחם הוצרך ב"י ללמוד דבר זה מהברי הר"ח: (ב) לא הקפידו בו. ב"י נתן טעם לפי שם שעשה לא גזרו עליהם ואין מסתק לשלמה רוחות שם אחר ריחי מים מן המחר על לבוש אדם מהבגדים על גופו בשעולה מן הלבנה אלא נראה מעשה דבר זה אחבר להתבע מתבו שהאדם מבר"ה ופתאום בא מחר מגיע לא גזרו ביה הבנן ודומה לזה בגמרא בביתון ע"כ סי"ד בעבן לבשרן בשלג ואפילו הרא"ש דכתב שם לחיות מחר הייני אלמשר קלת להוסר אבל כאן א"ל כלל להוסר:

(ג) **ואסור לרחון** ידיו בחלה כו'. גם בסי' ס"כ כתב המור וגם עכו. וקל"ל דהא במספקה מהתנן ואלו הוא פסק רבים דה"ל לאסר מניבול בשמותן מים על מורחן ובפוחלה מותר בת"ש ב"י בשם המרדכי דבטול כלאחר יד הוא ובמלה ותרית אסור מע"ד הא"ל נולד ולומה יהיה מתור בחיסור נולד שהוא דבבון ולא מהני מה שהוא כלאחר יד מתה שהוא מהני בחבל שהוא תולדה דלא שהוא מלאכה. וי"ל דבמלה ובורית דמיחת ליה שיהיו מיחתיה ונבלעים בידו לעשות פעולתם ע"כ אסור כשעושה בידים נולד ע"י שפשוף שלו מהל"ש בבטול דמורסן לא ניחת

פרי חדש

סימן קכח

שם עד שיכלה ספר כל הענבר אבן וכות כתבן תחר סברת ר"י סמכו הים ומ"ש מלמלתרי' פלים בנפ"ב מתכלתרי' גני בנ עה נפש בלין לחום לבוקין לתן ר"ת מולי מלינ' תלה מוקי' בני ברכת בהנים בני ונשמתו בנרבב הני מחריכין לתן הע"פי פטוקי' דכל הנה סבן בעמן שוני לתן שוחכין קול הבריים' כ"ב ולינו מחור לנלי דבי מיני דלמוחין לת מחברבני הני חרי קלי ובין דחבינת לפי יבני דשחייכו בשחפי גם כמישוט הטונים מיכת לחיבר בני נתן לחר דחיני בפרידי לבנות לת יבני לחמנו לחלת מנת' הת דחגן בפרק לחוכו ל"ב בהתקנים כין חוקק"ן בפוסר נחנוכות תן הנרדין וכרכתי כתנ"ר וכל סוכר כרינו לפני הקונן ה' כ"ב נינת בחוקני הנפרות הע גרינין לחוכר נחקונ סופר דמפ"ב לחגן סמ' חתרין הת חסיקנת בגמרת נכיינו לדש סמנות סיום בסוכר דמחמ סיס הקיפה בלת הארנת הקיפה לת יכת וכחתכר ג"ב לכ"ל בפי' קכ"ד סנים פ' כתב הבן פ' ר"ו ל"ל וכן עיקר ופיין כפ"ם סם כפ"ך וגרתה סוכו דעת הסוסקי' סכתמו ולת

פ"ל בגן ולוק:

ום"ש בתנה ער שיכלה. כן הצבור כ"ב בנ"י ולינו מרוקנן מערי בתמנים צריך בסחיל ס"ן סים שנים ולחיל הכהנים מחילי רבנן הנמלמי מלבעל סנים ס"ו וגם בסי' ל"ת נחב דפנגב

כיה:

ס"ש אחר ברכת של בהנים מיכו הם מנכנה סמנר לנמנלתו ר"מלי כמים

לקמן סנים ל':

ס"כ כיון שאין שם וכו' כהן אבא הוא כ"ל תנים בגן כתב בר' מ"ת ר"ת לת כתב חלת הם סבעיק הנור

שכז א מעשי לכך ואמר בגמ׳ דאם היה לו מגרדת המיוחד לסבת מרי: ומזה מסעיר חוד המיוחד לשבת עסקי ס״ג: ב שהעבר מתרבך הדורס בידו ומשכו ומשה אותו כדרך שהאומנים עושין חייב הסף בידו על העור המתוח כין העמודים חייב מפני מתתן (פי״ח):

שכח א והסולמות הגבהל הן מטלה שהיה לו לדרוס ברגלים שמותר (נמ״) ועביר ספ״ק דבעי שתהא הרפואה ידוע ע״פ מומחה וע״ש בב״י סס״ק ל״ד דקדחת אין בו סכנה: ב מהשיני ולפנים. אפילו אינו לפיקוח כל פיס בהם מלה מחללין כ״ב הרב״ו בסם הרא״ש וכ״ב הרן פ״ד דבכי ושיני אבעיה ולא אפשטא ונקטי לקולא ומ״ג בני עין שמרדה דהיכא דאיכא טוכא חוסם קרי לי׳ לאחר ומתו דבמיחוש בעלתה אסור אחיה לעבוס וכ״כ הב״ח כלזה דלא כע״ש דלא דק: ג ומלעטר עליו. ל״ל שהלה ממנו כל גופו כמ״ס״ז וכ״מ בל״מ. והולאת שן מלאכה דאורייתא דהא חובל לרפואה: ד כל סרגלין. משמע אע״פ שיש בו סכנה במגיע. הדבר הסות (מ״ז ב״) ועמ״ש סי״ח וסע״ן וכ״כ רבנ״ן ח״אס ל״ב: ה ועפי׳ תרי״ח. דלא כע״ש שבגית דברי ריב״ן: ו רופא״ח אומר צריך. אם לא רלה הסולה לקבל התרופה כופין אותו. חולה אומר צריך אני לתרופה פלונית ורופא אומר א״ל שומעין לחול׳ אם הרופא אומר שאותו חרוס ויזקנו שומעין לרופא (רדב״ז ח״ח ס״ו כ״ס): ז שא״ל מומחה. ועכ״פ צריך שיאמר שהביר באותו חולי כמ״ש סימן תרי״ח ועכ״פ אינו נאמן להכחיש המומחה. אפי׳ להקל עפי׳ תרי״ח ובעור וכי׳ ס״ל דאפילו בני רופאים ע״ל דלא כע״ש אחר הנקיאות:

הורח

לערב בכרי שיעשו לפי שאסור לעשות כן נזירה שמא יחתוך בנחלים:

יב אסור ליכנס לסרחון אפי׳ להוציא: (וי״ל דאם לעבור במרחץ במקום סיכול להוציא אסור): (רש״ו ועור)

יג עיר ישראל ועכו״ם דרים בה ויש בה מרחץ רוחצת בשבת אם רוב עכו״ם מותר לרחוץ בה במ״ש מיר ואם רוב ישראל אע״פי מחצה על מחצה (ד) אסור לפ״ש עד כדי שיוחם:

שכז דיני סיכה בשבת ו׳ וכו׳ ד׳ סעיפים:

א החושש במחניו לא יסוך שמן ויחומץ אבל כך הוא שמן לבדו אבל אם לא בשמן ורד משום רפואה סלתא (א) דלרפוא עכיר ואם הוא אפילו מקום שמצוי בו שמן ורד וזרע בני אדם לסוכו אפי׳ בלא רפואה מותר: הגה (ב) ומקום שאין מוהגין לסוך בשמן כי אם לרפואה בכל אמן אסור: (ביה יוסף)

ב סכין וממשמשין להנאתו ד״ל ישנו שסך וממשמש ביחד ולא ישמשמש בכח אלא כרפ״ון ידים:

ג אין מגררין בכלי א תעשה לכך אלא א״כ היו ידיו או רגליו מטונפות בטיט וצואה:

ד לא יסוך רגלו בשמן והוא בתוך המנעל או הסנדל (החדשים) (מיימוני פכ״ג) מפני ב שהעור מתרבך ורמי לעבוד אבל סך רגלו ומניחו במנעל ומך כל גופו ומתגעל על גב העור והוא שלא יהא בשמן הנשוף מגופו שיעור כדי לעברו אפילו יש בו כדי לצחצחו מותר והוא שלא יכוין אפילו לצחצחו:

שכח דין חולה בשבת ו׳ וכו׳ מ״ט סעיפים:

א מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך בבריא אסור לעשות לו שום רפואה ואפילו על ידי עכו״ם נזירה משום שחיקת סממנים:

ב מי שיש לו חולי של סכנה מצוה לחלל עליו את השבת והזריז הרי משובח א והשואל הרי זה שופך דמים:

ג כל מכה של חלל דהיינו ב מחשינים ולפנים ושינים עצם בכלל מחללין עליה את השב״ו ורווקא שנתקלקל אחד מהאברי הפנימי׳ מחמת מכה או בועה וכיוצא בזה אבל מיחושים אין נקראים מכה: הגה מיהו מי שחוטם בסיכין ג ומלטער עליו לקוליטו (א) אומר לעכו״ם לקוליטו: (ב״י בשם תוספות מיים ומיחוש ויחיר המרך) ד מכה של חלל אינה צריכה אומר שאפי׳ אין שם בקיאים וחולה אינו אומר כלום עושים לו כל שרגילים לעשות לו בחולי אבל כשיודעים וסבירים באותו חולי שבמתין ואין צריך חלול אסור לחלל עליו אף על פי שהיא מכה של חלל:

ה מכה שאינה של חלל נשאלין בבקי ובחולי ואין מחללין עליו שבת עד שיאמר אחד מהם שהוא צריך לחילול או שיעשה אצל אחר מהם מכנה נפשות: ה (וע״ל סי׳ תרי״ח)

ו מכה שעל גב היד וגב הרגל וכן מי שכלע עלוקה וכן מי שנשכו כלב שוטה ואו אחר מזוחלי עפר המסיתים אפילו ספק אם מסית אם לאו הרי הם כמכה של חלל:

ז מחללין שבת על כל מכה שנעשית מחמת ברזל ועל שתין חכא בפי הטבעת ועל מסטא והוא תנקרא פלונקרו בלעז ועל מי שיש בו קדחת חם ביותר (ב) או עם סימור:

ח מי שאחזו דם מקידון אותו אפילו חולך על רגליו ואפילו ביום הראשון:

ט החושש בעיניו או בעינו ויש בו צער או שהיו שותות פסנו רמעות מחמת הכאב או שהיה שותת דם או שהיה בו ריריא (ג) ותחלה אוכלא (פירוש תחלת חולי) מחללין עליו את השבת:

י כל חולי שהרופאים אומרים שהוא סכנה אף על פי שהוא עלהכשר מבחוץ מחללין עליו את השב׳ ואם רופא אחד אומר צריך ורופא אחר אומר אינו צריך מחללין ויש מי שאומר ז שאין צריך מומחה דבל

יא אסור לרחוץ בחמין אפילו בדבר שאינו מגיע לבשר ואם הגיע לבשר אפילו בדבר שאינו מגיע לבשר אסור: הגה ומיהו אם הוא מקום שמצוי בו שמן ורד וזרע בני אדם לסוכו אפי׳ בלא רפואה מותר: הגה (ב) ומקום שאין מוהגין לסוך בשמן כי אם לרפואה בכל אמן אסור: (ביה יוסף)

ב סכין וממשמשין להנאתו ד״ל ישנו שסך וממשמש ביחד ולא ישמשמש בכח אלא כרפ״ון ידים:

ג אין מגררין בכלי א תעשה לכך אלא א״כ היו ידיו או רגליו מטונפות בטיט וצואה:

ד לא יסוך רגלו בשמן והוא בתוך המנעל או הסנדל (החדשים) (מיימוני פכ״ג) מפני ב שהעור מתרבך ורמי לעבוד אבל סך רגלו ומניחו במנעל ומך כל גופו ומתגעל על גב העור והוא שלא יהא בשמן הנשוף מגופו שיעור כדי לעברו אפילו יש בו כדי לצחצחו מותר והוא שלא יכוין אפילו לצחצחו:

שכח דין חולה בשבת ו׳ וכו׳ מ״ט סעיפים:

א מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך בבריא אסור לעשות לו שום רפואה ואפילו על ידי עכו״ם נזירה משום שחיקת סממנים:

ב מי שיש לו חולי של סכנה מצוה לחלל עליו את השבת והזריז הרי משובח א והשואל הרי זה שופך דמים:

ג כל מכה של חלל דהיינו ב מחשינים ולפנים ושינים עצם בכלל מחללין עליה את השב״ו ורווקא שנתקלקל אחד מהאברי הפנימי׳ מחמת מכה או בועה וכיוצא בזה אבל מיחושים אין נקראים מכה: הגה מיהו מי שחוטם בסיכין ג ומלטער עליו לקוליטו (א) אומר לעכו״ם לקוליטו: (ב״י בשם תוספות מיים ומיחוש ויחיר המרך) ד מכה של חלל אינה צריכה אומר שאפי׳ אין שם בקיאים וחולה אינו אומר כלום עושים לו כל שרגילים לעשות לו בחולי אבל כשיודעים וסבירים באותו חולי שבמתין ואין צריך חלול אסור לחלל עליו אף על פי שהיא מכה של חלל:

ה מכה שאינה של חלל נשאלין בבקי ובחולי ואין מחללין עליו שבת עד שיאמר אחד מהם שהוא צריך לחילול או שיעשה אצל אחר מהם מכנה נפשות: ה (וע״ל סי׳ תרי״ח)

ו מכה שעל גב היד וגב הרגל וכן מי שכלע עלוקה וכן מי שנשכו כלב שוטה ואו אחר מזוחלי עפר המסיתים אפילו ספק אם מסית אם לאו הרי הם כמכה של חלל:

ז מחללין שבת על כל מכה שנעשית מחמת ברזל ועל שתין חכא בפי הטבעת ועל מסטא והוא תנקרא פלונקרו בלעז ועל מי שיש בו קדחת חם ביותר (ב) או עם סימור:

ח מי שאחזו דם מקידון אותו אפילו חולך על רגליו ואפילו ביום הראשון:

ט החושש בעיניו או בעינו ויש בו צער או שהיו שותות פסנו רמעות מחמת הכאב או שהיה שותת דם או שהיה בו ריריא (ג) ותחלה אוכלא (פירוש תחלת חולי) מחללין עליו את השבת:

י כל חולי שהרופאים אומרים שהוא סכנה אף על פי שהוא עלהכשר מבחוץ מחללין עליו את השב׳ ואם רופא אחד אומר צריך ורופא אחר אומר אינו צריך מחללין ויש מי שאומר ז שאין צריך מומחה

ח סדרים וכו׳ · כפל תיקון לבור עוקר חוליה ומעליהו אע״פ שהוא מתקן כח מדרבנן בשעת עקירתו · כגעל הדלת בפני תיקוק שוכר הדלת ומוציאו אע״פ שהוא מפנה אותם כמין עצים מרחיים למלאכה אמת יכעת התיקוק וימות (רמב״ם גמ׳) ולא תתרי מאפסר לקרקע לי בתחתו מחקן (גמרא ע״ב) ומשמע קצת בהגמ״ר לתין להקל בזה: ט שוחטים ט״ו · דשבת הותרה אלא פיקות נפש ומשמע ברא״ם בעומת דאפילו איסור דבריהם אין מתקילין אותו אבל הרן כתב הטעם דבבגילה עובר על כל כזי׳ עפ״ו מתלה ובפתות מכות אוכל מדיסא איסור דאוריתא אע״פ שאין בו מלקות והוי הרבה לאין ותמירו שלא מלאו א״ל דבר׳ וע״ב ע״ד עוד טעמי׳ וכתב הג״מר אם אריכי לחמם לו יין יתלה ישראל ויחם העכו״ם ומועב שיתכסך היין משיתחלל שבת ע״כ · וכתב בד״מ שבין שאיסורו מדבריהם מותר וגם איסורו קל מאוד ואין החולה קן בו ע״כ וגם בתשו׳ מתיר רמ״א אפילו לחולה שאין בו סכנה״ לשתות סחם יינם ועכ״ד סי׳ קכ״ה ס״ו דאפשר בלא ניסוך ע״ל סי׳ פ״ח סי׳ נ״: י הג״מר פי״ח מ״ם הע״ש ב״ מסמע בהגמ״ר דשבת דחויה לא דחיתי סוס מסמעות: יא אומרים לעכו״ם ולזקן

(ד) אין מחללין עליו · עמ״ס שם לחלק שם: (ה) ויש אומרים דאם אפסר כו׳ · דיעה זו איתא בס״ג בשם ריא״ז ומ״ל דבר זה קרוב דכי היכי דיש איסור לעשות ע״ · עכו״ם אם יש לחוש שיתעצל בחה שבתה אפילו שוטין רק ע״י עכו״ם יסברו שיש איסור ע״י ישראל ולפעמים לא יהיה עכו״ם מצוי וע״י זה יסתכן החולה בחמה שיתחיה על מלאה והרבה פעמים מצוי בבתי מלאה מכסילון לעתיד לבוא הם בזה אתריכן בירושלמי משאל מ״ל הטור סי׳ זה מעשה שהבשאל שיש לו כבר ללמוד דבר זה עם רבים שפ״ב דוח שבת פע״ב ב״ בשם ת״ כ״ם שאין לעשות מבשל ואין מקום לעשות ותו דשל אתריכן בזה וכל הזרע ה״ מסוכה אל מלמה לא יהי׳ הישראל זרע קדש לעשה״ם ועפ״ז כל״ל ת״ם תרי בבי בגמר פ״ בתרת דיומא אין עוסין דברים הנגלה לא ע״י עכו״ם ולא ע״י קטנים אלא ע״י גדולי ישראל וא״ל עשות דברים הללו ע״י כשים ולא כרוים כו׳ וכבר מכר בב״ מעשי׳ אחרי תרי בבות ולפ״ד א״ם עפי דתחלה אחר שיש איסור לעשות ע״י עכו״ם אלא יאמרו שיש אישו׳ לעשות ע״י ישראל וא״ל כ אחר מהה לעשות ע״י גדולי ישראל וא״ל לעשות ע״י כשים וטוחים דהיינו אפי׳ אם מזומנים לפניו והם שוחיו שמה א״כ אין שייך מבטל הבכי כלל אם״ם יעשו דוקא גדולי ישראל כיון להורות הלכה למעשה נרמז והב״י כתב דהך גדולי ישראל גדולים בחכמה קאמר בתמיד מדברי הרמב״ם שבת ו׳ הוא ישראל

(ה) ויש אומרים דאם אפסר כו׳ · דיעה זו איתא בס״ג בשם ריא״ז דבר זה קרוב דכי היכי דיש איסור לעשות ע״ · עכו״ם אם יש לחוש שיתעצל בחה שבתה אפילו שוטין רק ע״י עכו״ם יסברו שיש איסור ע״י ישראל ולפעמים לא יהיה עכו״ם מצוי וע״י זה יסתכן החולה בחמה שיתחיה על מלאה והרבה פעמים מצוי בבתי מלאה מכסילון לעתיד לבוא הם בזה אתריכן בירושלמי משאל מ״ל הטור סי׳ זה מעשה שהבשאל שיש לו כבר ללמוד דבר זה עם רבים שפ״ב דוח שבת פע״ב ב״ בשם ת״ כ״ם שאין לעשות מבשל ואין מקום לעשות ותו דשל אתריכן בזה וכל הזרע ה״ מסוכה אל מלמה לא יהי׳ הישראל זרע קדש לעשה״ם ועפ״ז כל״ל ת״ם תרי בבי בגמר פ״ בתרת דיומא אין עוסין דברים הנגלה לא ע״י עכו״ם ולא ע״י קטנים אלא ע״י גדולי ישראל וא״ל לעשות דברים הללו ע״י כשים ולא כרוים כו׳ וכבר מכר בב״ מעשי׳ אחרי תרי בבות ולפ״ד א״ם עפי דתחלה אחר שיש איסור לעשות ע״י עכו״ם אלא יאמרו שיש אישו׳ לעשות ע״י ישראל וא״ל אחר מהה לעשות ע״י גדולי ישראל לעשות ע״י כשים וטוחים דהיינו אפי׳ אם מזומנים לפניו והם שוחיו שמה א״כ אין שייך מבטל הבכי כלל אם״ם יעשו דוקא גדולי ישראל כיון להורות הלכה למעשה נרמז והב״י כתב דהך גדולי ישראל גדולים בחכמה קאמר בתמיד מדברי הרמב״ם שבת ו׳ הוא ישראל

דכל בני אדם חשובים סומחין קצת וספק נפשות לחקל:

כגס ו״ל דווקא ישראלים אבל אם עכו״ם מחינו רופאים לא מחקינו אותן כנכריים (איסור ואיתר באורך) מי פרוגים לאכסו סיפ נבר

עבירה גדולה (ד) אין מחללין עליו שבת הבבת כדי לפנינו עיין נמיל סי׳ ע״ו ז׳ (נ״ל כנס הרבב״ם)

ט חולה שיש בו סכנה שאפרוחו ביום שבת שצריך לעשות לו רפואה ירועה שיש בת מלאכה חילול שבת שמונה ימים אין אומרי׳ נמתין עד הלילה ונעבצא שלא לחלל עליו אלא שבת אחת אלא יעשו מיד אף על פי שמחללין עליו שתי שבתות ולכבות הגר בשביל שישן ע״ל סי׳ רע״ח:

יב כשמחללין שבת על חולה שיש בו סכנה משתדלין שלא לעשות על ידי עכו״ם וקטנים ונשים אלא ע״י ישראל גדולים וכבני דעת:

כגס (ה) וי״ל דאם אפשר לעשות בלא דיחוי ובלא איחור ע״י פיגוי עוסק על ידי פיגוי ואם אפשר לעשות ע״י עכו״ם בלא איחור כלל פוגין ע״י עכו״ם (ת״ז וש״ג ומכל מקום בסס רמ״ן) וכן נוהגים אבל במקום דיש לחוש שיתעצל העכו״ם אין לעשות ע״י עכו״ם (מו״ר ז׳)

יג כל ח הוריו לחלל שבת בדבר שיש בו סכנה ח״ו משובח אפילו אם מתקן עכו״ם דבר אחר כגון שפירש מצודה להעלות תינוק שנפל לנהר וצר עכו״ם רגים וכן כל כיוצא בזה:

יד ג היה חולה שיש בו סכנה צריך בשר ש (ו) שוחטים לו ואין אומרים נאכילנו בבילה אבל אם היה החולה צריך לאכילה לאלת אחבילה מוכנת מיר והשחוטה מתאחרת לו מאכילין אותו חבילה:

טו אסדוהו (פי׳ התבונו מחלתו ושעבו) חרופאים שצריך גרוגרת אחת ורצו עשרה והביאו לו כל אחר גרוגרת כלם פטורים ויש להם שכר טוב מאת ה׳ אפילו הבריא בראשונה:

יו אסדוהו לשתי גרוגרות ולא מצאו אלא שתי גרוגרות בשני עיקצין וג׳ בעוקץ אחר כורתים העוקץ שיש בו ג׳ ואם היו ב׳ בעוקץ אחד וג׳ בעוקץ אחד לא יכרתו אלא העוקץ שיש בו שנים: הגה ואם הדבר בהול אין מדקדקין כך אלא יבא לידי דיחוי ועיכוב: י (הגהות מרדכי פ׳ מפנין)

יז (ז) חולה שנפל מחבת חליו למשכב ואין בו סכנה: הגה אז אין לו מיחוש שמלעבר חלה ממש כל גופו אלא אף על פי שהולך בנפל למשכב דמי (הגהג״ל פ״ב) יא אומרים לעכו״ם לעשות לו רפואה אבל

דבר הנגלה בפני המשכב אריות מ״ם בריות ש הרמב״ם בפרק ג׳ ליומא שם ג רש״ם ביומא והגו׳ בגל כו׳ ד מגמות סד מתרת רבא ה שם נבי דבשבת ון מ״ו ן בפ״ל דבשבת מיסות דר׳ מתנות דבר בלתי בו סכנה ונו׳ בשבת קנו

פרי חדש

סימן קכח

ומם הבשמתו וכו׳ ומבאר דקלי לפרי׳ פיבה דתיבת בסנרי׳ ברבם ומתיבהי בגל סמו׳ מסות ל״ל בסיל המקש״ם בתב מדקדק רב הפיי מלקלתו׳ מתקיע ולא מחר הוקע ולא מ״ן מחר הוקע ולא מ״ן ובסבתב הרחים דקבע׳ בהה מפני הסירוף בלתנן ע׳ מין מומלין ובי היבי דסחם מם שבשתתו ״ סבוגת כפיע ואחור המיבלמו רשלי בלבבני הקשה מלם בהה מוכבת מבוגה לתפילתו רשלי לחקוע ומם הרמ״ם מוכר בדבר בבלת מם רחיים מיחי הגשיחות כפי׳ דמה מבה לת מרבנן חנת היבה בלבבה בס.׳ הבל מיבה דלבבה בהבי׳ לת ומ״ל בבי הקיבת מוכר בקבלת חקבלי׳ לחרים חין מחיר הרמ״ם אלת ודהרבים ל דחפי׳ דחיב׳ בבבי׳ חחרר רשלי ליבה לת בשיו ומלתי בב״ת ל״ב מס׳ חפילה סבתב לחבת דהחרבן בלת ויהבלל הבינינו ביחות בבבחי׳ מבו׳ בילת׳ מחי לחקרוני׳ מבתב בלם מובבת דלת מחי לחקרוני׳ בבלבלאר׳ בבי בבילות בבת בבבל ובתבתיו סי׳ ק׳ ס״ת יבלים ״ הבם בבי׳ קלי בבילתיבו הבן דבר חבבל״ת ובה בבבו ובבי

נקיבבן:

ב״כב בשתרלין ובו׳ מיבו שיבוכת ליבת ולחר ליבת ישראל מוקת יובל לקרות בבן בבינין לבבן סי׳ ל״ם ומבבתב חיבם ולחפילו עיקר קריאה לחם בם ביבוכת״ . בם לחן בם בבבי׳ מ״ם בבבי׳ לחן בבולן לבבן בם הבון הוה בבן לחר״חר מלבינו בדבבה בבבים חלת לחר שלחינו בבן לחר לבוקה לחפי׳ בלת בינן מחבילת ל״ם ובם״ן ובלת יבבת מיבם בלבי׳ מבבם״ בבבבה״ם ס״בב״ם בם בבר מבבבבה

ובבבריה׳ ובבו׳

בחב רבם״ו׳ ל דבבוחבי׳ בבלבן בבל בבן הינבו בלבבן הבבבה בן בבלבבני בחי׳ בבלבל בבלבה בבן הינבו לבבלבי׳ בחי׳ בבבבה בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳

בהם שבת תקון דשת לי בסדרות כפ"ב דבילה בפסח דתמיר בעין
לת הנין לאסור דת ארי אחס ת"מיר ערת לתכחל עיזה בשב"פ
ס"ל ערב תאי מתי דעיזין ופתח ת"ל מסייע לין בו מתם ע"מ דע"
אבל אין מחללין עליו את השבת באיסור דאוריתא ואפי' יש בו סכנת
אבר ולחלל עליו ישראל (ח) באיסור דרבנן בידים ויש מתירים יב
אבר ולחלל עליו ישראל (ח) באיסור דרבנן בידים ויש מתירים יב
אפי' אין בו סכנת אבר (ט) וי"א שאם יש בו סכנת אבר עושין ואם
אין בו סכנת אבר אין עושין וי"א שאם אין בו סכנת אבר (י) עושין
בשינוי ואם יש בו סכנת אבר עושין בלא שינוי (יא) וי"א אפי' יש בו
סכנת אבר אין עושין לו דבר שהוא יג נסתר למלאכה דאוריתא ודברי
שאין בהם סתר מלאכה עושין אפי' אין בו סכנת אבר (יב) ודברי
הסברא השלישית נראין:

הגה מותר לעשר לעכו"ם טו לפזות תבשיל לקטן אין בו מה לאכול
ולהכין בשבת לחולה אין בו סכנה דמי (ר' ירוחם כי"ב ח"ט
ורמב"ם ורשב"א) וכל פיקוח לעשותו על ידי ישראל אפילו אין
בעלמו אסור אבל כשעושה לו הנכו"ם מותר לחולה יד (יג) לסייעו קלת
דמסייע אין בו מתם: (ג"י גם ביצה דף כ"ב):

יח יז נתקיז דם ונצטנן עושים לו סדורה אפ' בתקופת תמוז:
יט מחולה שאין בו סכנת (יד) מותר בכישולי עכו"ם:
כ אין נותנין יין לתוך העין וליתנו על גביו (טו) אם פותח וסוגר
תעין אסור ואם אינו פותח יח וסוגר מותר יט ורוק תפל
אפי' כ על גביו אסור דסוכתא מילתא דלרפואה עביד:
כא פורה ארס כא קילורין מערב שבת ונותן על גב העין שאינו
נראה אלא כב כרותן ויהוא דלא עמיץ ופתח ולא חיישינן
משום

ודוקא שלריך לה בשבת עלמו רש"ך בח"ב ח"ז: יב אפילו אין בו מסחנ
דכ"ב בשבת בו סכנת אבר דמותר אפילו אינו חולה שכולל כל הגוף ומו
דעת הת"מ ומה שסייס אבל בחבר אח' כיון שאין בו סכנה אסור וזה שלא
התירו לכחול אלא מן העכו"ם עכ"ל. פי' שאין בחבר סכנה דלא בב"ו וכ"כ
הת"מ אח"כ אבל מלאכה נעורה
ביסראל לא אותר אפילו בסכנת
אבר אחר ע"כ ומשמע דשבת מותר
אפי' אבר אחר כ"ל
בסכנת אבר ואם
אין בו סכנת אבר
בשינוי ואם יש בו
עובד דאתיא וכמ"ש סי' ש"ס
סכנת אבר אין עושין לו דבר שהוא
שאין בהם סתר מלאכה עושין אפי' אין בו סכנת אבר (יב) ודברי
הסברא השלישית נראין:

הגה מותר לעשר לעכו"ם טו לפזות תבשיל לקטן אין בו מה לאכול
ולהכין בשבת לחולה אין בו סכנה דמי (ר' ירוחם כי"ב ח"ט
ורמב"ם ורשב"א) וכל פיקוח לעשותו על ידי ישראל אפילו אין
בעלמו אסור אבל כשעושה לו הנכו"ם מותר לחולה יד (יג) לסייעו קלת
דמסייע אין בו מתם: (ג"י גם ביצה דף כ"ב):

יח יז נתקיז דם ונצטנן עושים לו סדורה אפ' בתקופת תמוז:
יט מחולה שאין בו סכנת (יד) מותר בכישולי עכו"ם:
כ אין נותנין יין לתוך העין וליתנו על גביו (טו) אם פותח וסוגר
תעין אסור ואם אינו פותח יח וסוגר מותר יט ורוק תפל
אפי' כ על גביו אסור דסוכתא מילתא דלרפואה עביד:
כא פורה ארס כא קילורין מערב שבת ונותן על גב העין שאינו
נראה אלא כב כרותן ויהוא דלא עמיץ ופתח ולא חיישינן
משום

(לא"ה): יז לסייעו קלת. הייט שבלא"ה נמי מתעכבת אלא שמסייע
מעט בגון עכו"ם שכוחל העין וישראל סוגר ופותח העין שיכנס בו הכחול
אבל אם אינו יכול לעשות בלתי הישראל אסור (רש"ל וכ"כ הטוך שבת דף
ל"ג) ומשמע שם דאפי' במלאכ' דאוריתא מסייע אין בו מתם: יז הקיז
דם: אבל לבחר חולי לא נפי שאין בו סכנה הת"ם יש בו סכנה שרי
אע"ג שאין בעיה סכנה שאפש לחתמו בבגדי (מ"ח) ומ"ש ס"ד אבל ב"י
כתב בשם רש"י שאם אין במניעת דבר הבוא סכנה אין עושין: יח
וסוגר מותר: דאמרי' לה בעלמא הוא לדעיל (רש"י) ואחיזת
אין דרך לרחוק בין אסור וכת"ם רש"ל: יט ורוק תפל: כל
שלא נעשה כלום מעכיעור (רש"ל ומ"ת) ועד"ז בשם מ"ה: וג"ל דלעניין
כתם איתמר כדאי בנדה פ"ב: כ ע"ב אסור דמתיר לרחוק ב: ואם
רוחק פיו במיס ואח"כ מעבירו על עיניו שרי דאמרי' לחיזה עביד ואם
לאיכול לפתוח עיניו יכול ללחלחן ברוק תפל דאין זה רפואה (רש"ל
וכ"ח): כא קילורין: ודוקא ברכה אבל בעבה אסור וכמ"ש
סי' רנ"ג ס"ה: כב כרותן: ומלן דאמר סבר שהאין (רש"ל) ובתו
דף י"ח כתבו דלא שרי אלא בחדש בריה ואינו מניחו בעין לרפואה אלא
תחת

(ח) באיסור דרבנן בידים. מסתע אפי' במידי דאינו נוגע
בקרקע ל"ש מתירין ודאינו הרמב"ם בשם ר"י דאל"כ
דבה הכל שדים לשחר ע"ישראל וכבר כתבתי התמה על זאת מהמה לאמיתר: (ט) וי"א שאם יש בו: הוא דעת הר"ן שזכרתו
שהחלקה בין המה לדפ' ח' ברלוס בעין שחרד' וכיון המה אל דאמיתר ומלם ואם אין בו סכנת אבר פי' הוא חולי בכל הגוף רק שאין בו סכנל דאז
מחלקי עכו"ם: (י) עושי בשינוי: הוא דעת הרמב"ן בדברי הים דבחולה שאין בו סכנה ואפי' לאבר אסור ע"י ישראל כ"ל בשבת שיש בו שינוי
בלאחיב ותאיתו מפ' ר"ת דמילה אין טורפין יין ושמן לחולה בשבת וכו' ופייס ה' התיב ודעת הרמב"ן ומזה תמוה לי הרבה
מה נ"ל בשם הרמב"ן בתשי' לתתי' בחולה שאין בו סכנה כמו בסכנת אבר ע"י ישראל והוא סי' ל"ה הראשון דכתן וא"כ דברי הרמב"ן סותרי' זא"ן
ל"ל דהיא תשוב לאו דסמב' היא לו שיש בה אח' ע"ש כי על התשובה לאו מה בר רב אבי חתי' עלי' וכאן כ' התניא העיד על הרמב"ן שכ"
לאן שמקור לים מתירין הראשון דת"ל דעל הטור קתרמו דילוף כן מדברי רמב"ם לקולא דבר דחלוב"י וכ"ש לפי מה שהקשינו מן הגמרא
(יא) וי"א אפי' יש בו סכנת אבר: הוא דעת הרמב"ם בפי' פי' ב' בו וי"ל ע"ז דאמרי' בפ"ח' ברלוס בין שמרבה אבר לכוחלם בשבת
שמה ה"מ דשחיקי מתים מתמוטל אבל משחק ותאוויי לא ה"ל הוא מרבנן לדידי מפרש לי מיניה דרב יהודה דאפילו משחק ותאוויי דרך ר"ה
בשם דשרייני דעיבא בלבה תלי' ויש סכנת נפשות ומזה למדו הרא"ש והר"ן דמודה אמרי' בסלקא דעתי' מעיקרא דליכא בעין שבדה סכנ' נפשות
מותר מחיקי מתמוטל ואינ' דרבנן אסרו משום רפואה ה"ל ס"ת דבסכנת אבר מותר אפי' ע"י ישראל ומזה קשה על הרמב"ם דאוסר אפילו
אבל דוקא שלא יהא בו שום מלאכה דאוריתא דסייע מחיקת מתנ' לו דוקא ומה שמרבה אבר לכוחלם בשבת
ל"ל דשחיקי מתים מתמוטל אבל משחק ותאוויי לא ה"ל הוא מרבנן לדידי מפרש לי מיניה דרב יהודה דאפילו משחק ותאוויי דרך ר"ה
בשם דשרייני דעיבא בלבה תלי' ויש סכנת נפשות ומזה למדו הרא"ש והר"ן דמודה אמרי' בסלקא דעתי' מעיקרא דליכא בעין שבדה סכנ' נפשות
מותר מחיקי מתמוטל ואינ' דרבנן אסרו משום רפואה ה"ל ס"ת דבסכנת אבר מותר אפי' ע"י ישראל ומזה קשה על הרמב"ם דאוסר אפילו
אבל דוקא שלא יהא בו שום מלאכה דאוריתא דסייע מחיקת מתנ' לו דוקא ומה שמרבה אבר לכוחלם בשבת
בשבת אבר ובדבי' הר"ן ולא כ"ש ב' דת"ל כ"ש דבר דמחלקין ע"י ישראל ע"כ נראה דודאי אתמת כפי' ב' דלרמב"ם
ל"ל דבין סכנת אבר לו לא וכולהו הוא כחולה שאין בו סכנה לאו דהיא דפ' ח' ברלוס נראה שהרמב"ם ס"ל דמעיקר הוא סבו דתיירי בשחיקי
ל"ל דתיש ל"ל דתיש ל"ל דליכא סכנת נפשות מותר ע"י ישראל אפי' במקום שיש איסור דרבנן מתמת שחיקת מתנ' אבל בבסוף דמיירי בסכנת
ל"ל דמכלל שאין בו מקום שהדין כלל במקום שאין בו רק סכנת אבר אלא הכל תלוי בסכנת נפשות דאז מותר לגמרי ובאינו סכנ'
ל"ל דוקא דוקא אלא יהא בו שום מלאכה דאוריתא דסייע מחיקת מתנ' לו דוקא ומה שמרבה אבר לכוחלם בשבת

תחת העין לתעטע: כב דליכא נערה אלא תעטוע פרי כל"ל (כ"ח): בר ע"ג מוך. חפי' חתין לחוד לאסור משום סחיטה (נמר') אבל אחן אלא לפתוח עינים מכוין: (יו) בנמר מכה דליכא נערה. כל"ל לפי' נפנים. וה"ה כל עליים שהם מרפאים: כג לא יחזירנה. דגרוגן לתעטע. כן הגיה מו"ח ז"ל: (יז) וחדשים שחיקן לרפואה. חיקה לי' בגת' נבי חתיכו' בגדים לחתי' דבגדים ובעור מחיקה דקה נס אסטוג דלקע חתיכות בגדים וספוג וספוג יבשים וחדש לו עוד בגת' דחילקס לתרי בני יבש וספוג יבש: (יח) לא יחזירנה. נזיקה שתא יחזרה לאסוותה אותה: (יט) ע"ג כלי יחזירנה. כעור הבאה לחפצה ספירה מהאגד שחזירין לחתה תחת האגד ע"ג הכלי ותוסיפתי. ומקשה ב"י דהא בפסק ברטיה לתעלו פי' ע"ג כלי מותר להחזיר לים בהולקה ולא לתה הולרכו הפוסקים לכתוב ע"כ הסחיטה כלן ולא דקה דלא דאסור להחזיר תחת הלחם דשמא יבוא לאגדה אם יתקלקל תחת האגד אסור יתדין קפר כמו כי הכי דגרי' משום שחת יחזר בגפל ע"ג קרקע תה תבות בית מחזירין אותה תחת האגד מן תחת האגד הוא יחזר לא כדפרישית: (כ) ועי"ש מותר. ל"ל דהיינו שלא בעי הרי דאם לא היה אלא מיחים הלחם ב"י בסס סר"ן דאסור לכתוב עכו"ס לעיל כס"ה: (כא) מותר. אע"ג דאסר פעור' אסרי' לכתחל' וכאן אחת בשבת פעור מ"מ בזה מותר לרחוץ משום לערה: (כב) מיעבר כו'. פרי כגון אלא בלא מחיה ברחל דאו בלא תחת כל אל אע"ג הכיר אם רגל מחלקמלי סר כדלעיל ס"ו (ב"י בסס סרס) (כג) ומלעורות אחו' סרי הרמב"ם ואם אין מלעורות אסור פי' אע"ג שהם כלעי יחזר (כד) המוסס בסיגו כו' אלא מחיירי כאן אלא בחיתם מבר אבל אם יש לו לעור גדול הכאב הבסבילה נאלה בלא בלא עריי לעשות כל הרפואה לחלה ס"ג: (כה) וכן אם נפל לתוך עריי הגב"ם מו"ר מדנגי' כתב הגה לבל

מוכח' מילתא דלרפואה מיסרין דאי לרחיצה הוא מאוס הוא וכתב הרמ"ל דמיסלא יכול לפתוח העיני' יכול ללחלאן ברוק עפל ואין זה חשיב רפואה אלא לפתוח עינים מכוין: (יו) בנמר מכה דליכא נערה. כל"ל לפי' ר"ח: (יח) וחדשים שחיקן לרפואה. חיקה לי' בגת' נבי חתיכו' בגדים לחתי' דבגדים ובעור מחיקה דקה נס אסטוג דלקע חתיכות בגדים וספוג וספוג יבשים וחדש לו עוד בגת' דחילקס לתרי בני יבש וספוג יבש: (יח) לא יחזירנה. נזיקה שתא יחזרה לאסוותה אותה: (יט) ע"ג כלי יחזירנה. כעור הבאה לחפצה ספירה מהאגד שחזירין לחתה תחת האגד ע"ג הכלי ותוסיפתי. ומקשה ב"י דהא בפסק ברטיה לתעלו פי' ע"ג כלי מותר להחזיר לים בהולקה ולא לתה הולרכו הפוסקים לכתוב ע"כ הסחיטה כלן ולא דקה דלא דאסור להחזיר תחת הלחם דשמא יבוא לאגדה אם יתקלקל תחת האגד הוא יחזר לא כדפרישית: (כ) ועי"ש מותר. ל"ל דהיינו שלא בעי הרי דאם לא היה אלא מיחים הלחם ב"י בסס סר"ן דאסור לכתוב עכו"ס לעיל כס"ה: (כא) מותר. אע"ג דאסר פעור' אסרי' לכתחל' וכאן אחת בשבת פעור מ"מ בזה מותר לרחוץ משום לערה: (כב) מיעבר כו'. פרי כגון אלא בלא מחיה ברחל דאו בלא תחת כל אל אע"ג הכיר אם רגל מחלקמלי סר כדלעיל ס"ו (ב"י בסס סרס) (כג) ומלעורות אחו' סרי הרמב"ם ואם אין מלעורות אסור פי' אע"ג שהם כלעי יחזר (כד) המוסס בסיגו כו' אלא מחיירי כאן אלא בחיתם מבר אבל אם יש לו לעור גדול הכאב הבסבילה נאלה בלא בלא עריי לעשות כל הרפואה לחלה ס"ג: (כה) וכן אם נפל לתוך עריי הגב"ם מו"ר מדנגי' כתב הגה לבל

משום שחיקת סמנים רכין שלא חתירו לו לשרותן אלא מערב שבת איכא הכירא:

כב [ל]מעבירין גלרי המכ'וסכין אותה בשמן [מ]אבל לא בחלב מפני שהו' נימוח [נ]ואפ"ל (יז) בנמר מכה כג דליכא אלא צערא שרי [ס]אבל אין נותנין עליה שמן אחמין מעורבים יתר [ע]ולא כד על גבי מוך ליתנו עליה אבל נותן הוא חוץ לסכה ושותת ויורד לתוכה:

כג [פ]נותנין ספוג [צ]וחתיכות בגדי יבשים (יז) [ק]וחדש שאינן לרפואה אלא כדי שלא יסרטו תגבדי את הסכה אבל לא ישנים שהם מרפאים [ר]והני מילי ישנים שלא נתנו מעולם על הסכה אבל אם היו כבר על הסכה אפי' ישנים שרי לשוב אינם מרפאים:

כד [ש]נותנים עליה על גב סכה בשבת שאינו אלא כמשמרת כה חוץ מעלי נפנים שהם לרפואה: (ואין סתגין מי עלהסכה אלא מרפא): (טור)

כה [ת]רטייה שנפלה מעל גב הסכה על גבי קרקע כו' (יח) לא יחזירנה נפלה (יט) ע"ג כלי כז יחזירנה כח (כ) חוץ עכו"ם מיתר להניחה אפי' בתחלה:

כו [ו]מותר לעמר לעכו"ם כט לעשות רטייה על מכה לו מבורה (מ"ו התרוך) ואסור ליתן ל עליה אבר מקלה דמרפא כי אם ע"י עכו"ם (מרדכי פ' ח' מרפים):

כז [מ]מלה קצת רטייה ומקנח פי הסכה ואחור ומלה קצתה השני ומקנחה ורטייה עצמה לא יקנח מפני שהוא ממרח:

כח [ה]מפיס שתין בשבת כדי להרחיב פי הסכה כדרך שהרופא עושה שהם מתבוננים ברפואה להרחיב פי המכה הרי זה משום סכרה בפטיש שזו היא מלאכת הרופא ואם הפיסה כדי לב להוציא מסנה חליחה שבה לג (כא) הרי זה מותר:

כט (כב) [מ]מי שנגעה לד ידו או רגלו צימתה ביין כדי להעמיד הדם אבל לא בחומץ מפני שהוא חזק ויש בו משום רפואה ואם הוא מעונג אף היין לו כמי החומץ ואסור:

ל [מ]מי שנשמט פרק ידו או רגלו ממקומו לא ישפשפנה הרבה בצונן שזהו רפואתו אלא רוחץ כדרכו ואם נתרפא נתרפא:

לא [צ]פורן שפרשה וציצין שהם כמין רצועות דקות שפירשו מעור האצבע סביב הציפורן אם פרשו רובן [כ]לפי מעלה (כג) וכן פטור אבל אסור בכלי לה חייב חטאת ופי' רש"י כלפי מעלה כלפי ראשי אצבעותיו יו"ר פירש הרי"ן כלפי הגוף וצריך לחוש לשני הפירושים:

לב (כד) [ח]החושש בשיניו לו לא יגמע בהם חומץ ויפלוש אבל כגמע ובולע אם משכל בו כדרכו [ה]החושש בגרוגי לו לא יערענו בשמן אבל לח בולע הוא שמן ואם נתרפא נתרפא:

לג [מ]גונת מותר לינק חלב מהבהמה דבמקום צערא לא גזרו רבנן לט [ו]ויש אומרים שאם אין לו אלא צער של רגל מ אסור לינק מהבהמה בשבת:

לד [ל]לא תיקל אשה חלב מדדיה לתוך הכוס או לתוך הקדירה ותניק את בנה:

לה [מ]מותר לאשה לקלח מהחלב כדי שיאחז התינוק הדד וינוק: הגה אבל אסור להתיז מחלבה על מי מנסף בו רוח רעה כא לית בו סכנה: (ג"י בשם שבולי לקט)

לו [מ]אין לועסין מצטבי (עטי' ריו"ס ג' פירושו) ולא שפין בו השיניים לרפואה ואם משום ריח הפה מותר

לז [כ]כל אוכלים ומשקין שהם מאכל בריאים מותר לאכלן ולשתותן לרפואה אף ע"פ שהם קשים מב. לקצת בריאים ומוכחא מלתא דלרפואה עביד אפי' הכי שרי וכל שאינו מאכל ומשקה בריאים אסור לאוכלו ולשתותו לרפואה ודוקא מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך בבריא [מ]אבל אם אין שום מנ מיחוש מותר: הגה (כה) וכן אם נפל

לתוכב

משום שחיקת סמנים רכין שלא חתירו לו לשרותן אלא מערב שבת איכא הכירא:

כב [ל]מעבירין גלרי המכ'וסכין אותה בשמן [מ]אבל לא בחלב מפני שהו' נימוח [נ]ואפ"ל (יז) בנמר מכה כג דליכא אלא צערא שרי [ס]אבל אין נותנין עליה שמן אחמין מעורבים יתר [ע]ולא כד על גבי מוך ליתנו עליה אבל נותן הוא חוץ לסכה ושותת ויורד לתוכה:

כג [פ]נותנין ספוג [צ]וחתיכות בגדי יבשים (יז) [ק]וחדש שאינן לרפואה אלא כדי שלא יסרטו תגבדי את הסכה אבל לא ישנים שהם מרפאים [ר]והני מילי ישנים שלא נתנו מעולם על הסכה אבל אם היו כבר על הסכה אפי' ישנים שרי לשוב אינם מרפאים:

כד [ש]נותנים עליה על גב סכה בשבת שאינו אלא כמשמרת כה חוץ מעלי נפנים שהם לרפואה: (ואין סתגין מי עלהסכה אלא מרפא): (טור)

כה [ת]רטייה שנפלה מעל גב הסכה על גבי קרקע כו' (יח) לא יחזירנה נפלה (יט) ע"ג כלי כז יחזירנה כח (כ) חוץ עכו"ם מיתר להניחה אפי' בתחלה:

כו [ו]מותר לעמר לעכו"ם כט לעשות רטייה על מכה לו מבורה (מ"ו התרוך) ואסור ליתן ל עליה אבר מקלה דמרפא כי אם ע"י עכו"ם (מרדכי פ' ח' מרפים):

כז [מ]מלה קצת רטייה ומקנח פי הסכה ואחור ומלה קצתה השני ומקנחה ורטייה עצמה לא יקנח מפני שהוא ממרח:

כח [ה]מפיס שתין בשבת כדי להרחיב פי הסכה כדרך שהרופא עושה שהם מתבוננים ברפואה להרחיב פי המכה הרי זה משום סכרה בפטיש שזו היא מלאכת הרופא ואם הפיסה כדי לב להוציא מסנה חליחה שבה לג (כא) הרי זה מותר:

כט (כב) [מ]מי שנגעה לד ידו או רגלו צימתה ביין כדי להעמיד הדם אבל לא בחומץ מפני שהוא חזק ויש בו משום רפואה ואם הוא מעונג אף היין לו כמי החומץ ואסור:

ל [מ]מי שנשמט פרק ידו או רגלו ממקומו לא ישפשפנה הרבה בצונן שזהו רפואתו אלא רוחץ כדרכו ואם נתרפא נתרפא:

לא [צ]פורן שפרשה וציצין שהם כמין רצועות דקות שפירשו מעור האצבע סביב הציפורן אם פרשו רובן [כ]לפי מעלה (כג) וכן פטור אבל אסור בכלי לה חייב חטאת ופי' רש"י כלפי מעלה כלפי ראשי אצבעותיו יו"ר פירש הרי"ן כלפי הגוף וצריך לחוש לשני הפירושים:

לב (כד) [ח]החושש בשיניו לו לא יגמע בהם חומץ ויפלוש אבל כגמע ובולע אם משכל בו כדרכו [ה]החושש בגרוגי לו לא יערענו בשמן אבל לח בולע הוא שמן ואם נתרפא נתרפא:

לג [מ]גונת מותר לינק חלב מהבהמה דבמקום צערא לא גזרו רבנן לט [ו]ויש אומרים שאם אין לו אלא צער של רגל מ אסור לינק מהבהמה בשבת:

לד [ל]לא תיקל אשה חלב מדדיה לתוך הכוס או לתוך הקדירה ותניק את בנה:

לה [מ]מותר לאשה לקלח מהחלב כדי שיאחז התינוק הדד וינוק: הגה אבל אסור להתיז מחלבה על מי מנסף בו רוח רעה כא לית בו סכנה: (ג"י בשם שבולי לקט)

לו [מ]אין לועסין מצטבי (עטי' ריו"ס ג' פירושו) ולא שפין בו השיניים לרפואה ואם משום ריח הפה מותר

לז [כ]כל אוכלים ומשקין שהם מאכל בריאים מותר לאכלן ולשתותן לרפואה אף ע"פ שהם קשים מב. לקצת בריאים ומוכחא מלתא דלרפואה עביד אפי' הכי שרי וכל שאינו מאכל ומשקה בריאים אסור לאוכלו ולשתותו לרפואה ודוקא מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך בבריא [מ]אבל אם אין שום מנ מיחוש מותר: הגה (כה) וכן אם נפל

לתוכב

פרי חדש

סימן קכח

[illegible]

[illegible] לא כס"ל"ח פלינ [illegible] על דין זה וסל"ל דכל [illegible] לאמרו כלן סס בתקרתו [illegible] ע"ל ולרנו מותר"ע"ס [illegible] הגון בפרק מקור עצמו [illegible] דמותה לרנו נוסת [illegible] [illegible] ע"ל סותמת מי [illegible] [illegible] [illegible]

מה היה תולה שלא בסכנה הרי אחרו שגרביו מעשיה ע״י עכו״ם
אע״פ שיש לו השטין בראשו כו׳ ע״ש ומ״מ שפסק דשכח דאחרינן אסור
לעשות בקרקע של דיומסי׳ שמעלת ואחרפא וכ״מ בברכות דף ל״ח דפריך
ורפואה בשבת מי שרי ולא תפני דמיירי בחדש בריאה אבל בחדש
בריאה אבל כ״ל ע״ח דף ז׳ ע״ב וכ״כ
הרמב״ם ומ״ת בהדי פכ״ח פ״ם דין
ו׳ וכ״מ בתו׳ דף י״ח בד״ה ותתרפא
עמ״ש סכ״ח וכ״מ בגמ׳ דף ק״ח
רבין הוי תולה בתריה דר״ח ל״ל מהו
למיסמי מהנהו מיא כו׳ משמע
דבריאה היה ועמ״ש סמ״ב ועמ״ש
בתו׳: מד למשכב שרי לחכול
ולשתות ואפילו ישראל אחר מותר
לעשות לו דבר שהוא מותר בשבת
כמ״ש סי׳ ו׳ ועובדא דחמיה הוי תולי
קלת ולא נפל למשכב כתב״ל דלא
בכ״ח: מה מותר לסוכה. ל״ל
הטעם כדי״ש סת״ש שדברים אלו
אין עושין בשתמים: מו אין
מתעטלין. כתב בפ״ג דוקא
לנפשם בחת שריולא בכח לרפ״ו
והשור ולהרמב״ם אפילו בכח שרי
אם אינו מכוין לנוח לידי זיעה
ומשופקני בפשטם שעושים לזיעה
כח כדי להשיב כחן אליהם ולבטל
מהם עיפותן נ״ע אם מקרי
רפואה אותעטנ ולפירש״י ומור
אסור ע״כ ועמ״ש סל״ו: מז
ואסור לדחוק שמא יבוא להסקתו
שמים השלגלים: מח ויש לו
לער. הא ל״ה אסור מפ״עובדא
דחול: מט רוחלין כו׳. אין
רוחלין בחים שמשלגלי ולא בעיע
שטובעין בוזכו מפני שכל אלו
לער הם וכתיב וקראת לשבת שונג
עכ״ל רמב״ם פכ״ח וכ״כ הסמ״ג
וא״כ אסור לשמות משקה שהשלגל
דאין לך לער גדול מזה ועמ״ש
סל״ו וסמ״כולל דבמקו׳ שאין דרך
לרחון בחתי עבריא אלא לרפואה
אסור בשבת: נ עלגבי הטיון
וה״ה מה שעושין לאדם שחם
בעיטו שחקיפין אותו בטבעות כדי
שלא יתפשט הכפח (מרדכי רש״ל):
נא מחזירין אותו. נמצ״ל דבגמ׳
לא התירו אלא להחזיר הבשר
דהייטו עצם הגשבר ובמ״ש הרי״ף
והר״אשו״ו ובר״מזים. אבל עצם
שלא מתקשה אסור דהא לאחולו
לספסלו אסור וכמ״ש ס״ל ולא
בגמ׳ בעובדא דרב אויא ע״ש וכ״מ
ממ״ל ס״ט דאסור לייחד אחרי
הולד דהוי כבטנה ול״עוכ״כ כ״ה
בשם ר״ם הלוי שהקשה זה וגם
ל״ל דבבגד אדוס פשיטא דאסור: נב
ונגע אותו. אע״ג דמקלקל פטור מ״מ אסור (רקנט סי׳ קכ״ג) ול״ל דבבגד אדוס פשיטא דאסור: נג
לא קבלה דין זה לכן אין להקל: נד
לשמה אסור לנוטה אבל זה הוי דאורייתא כמו שכתבתי סי׳ ח׳ סמ״ח ועמ״ש סי׳ שכ״ה ס״ב: ב ופירש אחר. אבל
לא דק ועיין בח״ם סימן
ל״ע בפ״ל דפרים מרובה קפרים כמ״ש סימן תל״ע בפ״ל הקיטו (מ״ש ס״ב) וכ״ה בגחרת והעיר
בסמהדרין

מד למשכב שרי (ב״י):

לח מותר לאכול שרפים מתוקי׳ ולגמוע ביצה חיה כדי להנעי׳ הקול:
לט אין עושין אפיקומין (פי׳ הערוך אפיק טפי זן כלומר להוציא
עודף המזון) דהיינו נרמת קיא אפי׳ בחול משום הפסד אוכלים
מ ואם מצטער מרוב מאכל בחול מותר אפילו בסם ובשבת אסור בסם
ומותר ביד:
מ מתחושש במיעיו מותר ליתן עליהם כיס (כו) שעירו ממנו חמין
אף על פי שעדיין יש בו הבל:
מא (מז) מי שנשתבר שרפואתו לסוך כפות ידיו ורגליו בשמן (ומלח)
מב מה מותר לסוכה בשבת:
מג מו אין מתעסקין דהיינו שדורס על הנוף בכח (כח) כדי שיינע
ויזיע מז ואסור לדחוק כריסו של תינוק כדי להוציא הרעי:
מד מותר לכפות כיס מים על הטבור ולהעלותו ולהעלות אזנים בין
ביד בין בכלי (°) ולהעלות אונקלי דחיינו תנון שכנגד הלב
שנכפף לצד פנים (כט) שכל אחד מאלו אין עושים בסבנו כדי שנחוש
לשחיקה מח ויש לו צער סתם:
מה מט יוחצין כסי נדר ובסי חטתן ובסי טבריה ובפים היפים שבים
הגדול אע״פ שהם מלוחים שכן דרך לרחון סתם ולי״א הוכחה
דלרפואה קא עביר אבל לא בסים הרעים שבים הגדול ובסי משרה שהם
מאוסים ואין דרך לרחון בהם אלא לרפואה ודוקא ששוהא בהם אבל
אם אינו שוהא בהם מותר שאינו נראה אלא כמיקר:
מו לוחשים על נחשים ועקרבים בשביל שלא יזיקו ואין בכך משום
צירה:
מו נ״נותנין כלי נ על גב העין להקר והוא שיהא כלי הנישל בשבת:
מז נצמ שיצא ממקומו נא מחזירין אותו:
מח מ אסור להניח בגד על מכה שיוצא ממנו דם מפני שהדם נב יצבע
אותו נג ואסור להוצי׳ דם מהמכה לכך יש לרחון המכה בסים או ביין
תחלה להעביר דם שבמכה נד מ״א שכורך קורי עכביש על המכה
ומכסה בהם כל הדם וכל החבורה ואחר כך כורך עליו סמרטוט:
מט נאסור נה לשום פתילה בפי חטבעת כדרך שנוהגים לעשות למי שיש
שהוא עצור אלא אם כן ישים אותה בשינוי שיאחוזה בשתי
אצבעותיו ויניחנה בנחת:

שבט על מי מחללין שבת י׳ ובו ט סעיפים:

א מכל פיקוח נפש רוחה שבת ואחריו הרי זה משובח אפי׳ נפלת דליקה
בחצר אחרת וירא שהעבור לחצרו זו א ויבא לידי סכנה מכבין
כדי שלא העבור:
ב נאין הולכים בפקוח נפש אחר הרוב אפילו היו ע״כ ו׳ וישראל
אחד בחצר ב ופירש א״ס הם לחצר אחרת ונפל עליו שם מפולת
מפקחין כיון שנשאר קביעות הראשון במקומו חשבינן ליה כמחצה על
מחצה אבל אם ג נעקרו כלם ובשעת עקירתן פירש אחר מהם
לחצר אחרת ונפל עליו אין מפקחין עליו שכיון שנעקר קביעת הראשון
ממקומו אסרינן כל דפריש מרובה פרש:
ג נ״מי ד שנפלה עליו מפולת מפקח חי מסק מת מפק הוא שם מפק
אם תמצא ליסר שהוא שם מפק ע״כ ו׳ מפק ישרא מפקחין עליו אע״פ שיש בו כמה מפיקות
לפשוטו מאותו מרוצץ ואינו יכול לחיות אלא לפי שעה מפקחים ובורקים עד חוסטו אם לא הרגישו
בחוסטו חיות או ראי מת לא אנא פגעו בראשו תחלה לא אנא פגעו ברגלו תחלה:
אנא עליונים מתים לא יאסר כבר מתו תחתונים אלא מפקח עליהם שמא עדיין הם חיים:

עכ״ום

ל״ל לא קבלה דין זה לכן אין להקל: נב ונגע אותו. אע״ג דמקלקל פטור מ״מ אסור (רקנט סי׳ קכ״ג) ול״ל דבבגד אדוס פשיטא דאסור: נג
לשמה אסור לנוטה אבל זה הוי דאורייתא כמו שכתבתי סי׳ ח׳ סמ״ח ועמ״ש סי׳ שכ״ה ס״ב: ב ופירש אחר. אבל
לא דק ועיין בח״ם סימן
ל״ע בפ״ל דפרים מרובה קפרים כמ״ש סימן תל״ע בפ״ל הקיטו (מ״ש ס״ב) וכ״ה בגחרת והעיר
בסמהדרין

שרי הרש

סימן קכח

נפרק הזרוע לפרים
יוכה מכסה לים מרגלי
לרי הרי״ף בכלכות
יעלים. מלחתי בחוב
בסם ס׳ המקשרת
בהיתה דאיסה כ״ה
בבחתי׳ דקבן אסר ל״ה
למיסם לדוקן כל מיתת
לתתיה בנרגנהה לפיר
יוקן כל בקן מבסה לת
בפיו ולתו הו לסחו לו
בתו לידים ובנבם בפה
נתוחו כיה סכילה לבם
פרי תפילתו כל ישראל
מקשבים ולקן פלגד בן
הבשלם מלגו תלמידיו
לת ר״ע בפה בנות
לבמתם מפוחרה מ״ל
מעול לת הרבוחי לבר
מגאים ולז דברחי מם
אבם ינם ולת הסתכלתי
בכסל מלגו תלמידיו
לת רבי ר׳ הלוים כ ג
תמרי מה זכות לכהנה
גדולה לל מעולם לת
מקרבתי קרבן סכרים
בחוך ביתי כ״ל מ״ב
הברי׳ תלו לין לפרסת
לת סמעיק הרי ולתת
לשרל מיהו מוכנין
ולת יפו מודין:
סלא אם מרחב לכו׳
פיין בכלי:
סלכתן בכך
ישא דבר
פיהו לפילו בסלימו
דם בפירו לתמיכת
המחבי׳ ולתן כהן סים
לילין מוחין לת יסת לת
בפיו ר״ל מוחר לם מי
סכים ידיו לנטוחת
מיסים לת יסת לת
בדיו ורבת לתחבי׳ לת
בלאינו דם בפירו לתי
בנים לפירו מה לתריבן
פירוסלתי לחוחר ומיכם
לפיסת בתי דמיירי
בסלתו דם מלת קתבי
עלה לם רוב לגסי מביר
מלבתן בכן מוחר ומביר
בכרות בן בנ״י לתי
בדם בפירו ל ל רוב
לבבי הפיר בלה כ״ל
מרי לת נרגל המחיקן
מכבניו ילין מלם הים
דם בפירו מוחר לת
ל״ל בלתיכו דם בפירו
שרי:

בסנהדרין דף ע"ב הבא במחתרת בעונין שמותר להורגו אם נפל עליו גלל"ן מפקחין עליו דגברא קטילא הוא וכ"כ הרמב"ם סוף ה' גניבה ועבדה מ"ס תכ"ה: **ה** אם לא יניחנו. וצריך עיון דיניחנו ליקח סמנון ולא יחלל שבת ואפשר כיון דאין אדם מעמיד עצמו על ממונו חייסינן שמא יעמוד אחד נגדם ויהרג ולכן מחללין אבל באדם יחיד יניח ליקח ממונו ולא יחלל שבת עיין מה שכתבתי סס"י כ"ב אחר כ"ו כלי זיין ומחללין עליהם את השבת ובעיר הממוכה לספר אפילו לא כאן אלא על עסקי תבן וקש מחללין עליהם את השבת: הגה ואפי' לא באו עדיין אלא רוצים לבא: (מ"ו)

ו פ"ש מי שאומר שבזמן הזה אפילו באו על עסקי ממון מחללין **ה** שאם לא יניחנו ישראל לשלל ולבז ממונו יהרגנו והוי עסקי נפשות (ומ"מ בכל לפי הענין) (פסקי מהר"ר יו"ט ק"כ)

ח הרואה ספינה שיש בה ישראל המסורפת ביום ובן נהר שופך (יובן) יחיד הנרדף מפני עכו"ם מציאה על כל אדם לחלל עליהם שבת כדי להצילם (ועי"לקוף סי' ס"ומי שרוצים לאנסו אם מחללין עליו שבת):

ט לכל היוצאים להציל חזירים בכלי זיינם למקומם:

של דיני יולדת בשבת. ובו י"א סעיפים:

א יולדת היא כחולה שיש בו סכנה **א** ומחללין עליה השבת לכל מה שצריכה קוראין לה חכמה ממקום למקום ומילדין (לותה) ומדליקין לה נר **ב** (**א**) אפילו היא סומא ומכל מקום בכל מה שיכולין לשנות **ג** משנין כגון אם צריכים להביא לה כלי מביאו לה חברתה תלוי בשערה וכן כל ביוצא בזה:

ד עכ"ום **ה** אין מילדין אותה בשבת אפילו כדבר **ו** שאין בו חילול שבת: (°)

(**ב**) נקראת יולדת לחלל עליה שבת משתשב על המשבר (**ג**) או משעה שהדם שותת ויורד (**ד**) או משעה שחברותיה נושאות אותה בזרועותיה שאין בה כח להלוך כיון שנראה אחר כאדו מחללין עליה את השבת:

ה כל **ז** שלשה ימים הראשונים (**ה**) אפילו **ח** אחרת אינה צריכה מחללין עליה את השבת משלשה ועד"ז אחרת אינה צריכה אין מחללין מכאן ואילך אפי' אחרת צריכה אני **ט** אין מחללין עליה אלא הרי היא עד שלשים יום כחולה שאין בו סכנה:

ו **י** החושבת על המשבר ומתה סביביה סכין בשבת אפילו דרך רשות הרבים וקיריעים בסנה ומוציאים הולד שמא חי: ומה שלין נוהגין עכשיו כן אפילו בחול המועד **יא** דאין בקיאין בעניתה הם בקרוב כל כך אפשר לולד לחיות: (מיסור והיתר)

ז **יב** עושין סרורה ליולדת **יב** כל שלשים יום ואפילו בתקופת תמוז (ומה שמחריים אחרים בתחומים כנגד המדורה ע"ל סימן רע"ו);

ח הולד שנולד עושין לו **יג** כל צרכיו ומרחיצין אותו **יד** ומולחין אותו ומסמנין השליא כדי שיהם הולד **טו** ואוחזין את השבור והני מילי בנולד לט' אולו' לאכל נולד לח' **טו** אם כפק בן ז' אם בן ח' אין מחללין עליו אלא אם כן נמצו שערו וצפרניו:

גולד

יעכ"ום שצדו על עיירות ישראל אם באו על עסק ממון אין מחללין עליהם את השבת באו על עסק נפשות אפילו סתם יוצאי' עליהם אבל אם באו אלא על עסקי תבן וקש מחללין עליהם את השבת ובעיר הממוכה לספר אפילו לא כאן אלא על עסקי תבן וקש מחללין עליהם את השבת: הגה ואפי' לא באו עדיין אלא רוצים לבא: (מ"ו)

ו פ"ש מי שאומר שבזמן הזה אפילו באו על עסקי ממון מחללין **ה** שאם לא יניחנו ישראל לשלל ולבז ממונו יהרגנו והוי עסקי נפשות (ומ"מ בכל לפי הענין) (פסקי מהר"ר יו"ט ק"כ)

ח הרואה ספינה שיש בה ישראל המסורפת ביום ובן נהר שופך (יובן) יחיד הנרדף מפני עכו"ם מציאה על כל אדם לחלל עליהם שבת כדי להצילם (ועי"לקוף סי' ס"ומי שרוצים לאנסו אם מחללין עליו שבת):

ט לכל היוצאים להציל חזירים בכלי זיינם למקומם:

של דיני יולדת בשבת. ובו י"א סעיפים:

א יולדת היא כחולה שיש בו סכנה **א** ומחללין עליה השבת לכל מה שצריכה קוראין לה חכמה ממקום למקום ומילדין (לותה) ומדליקין לה נר **ב** (**א**) אפילו היא סומא ומכל מקום בכל מה שיכולין לשנות **ג** משנין כגון אם צריכים להביא לה כלי מביאו לה חברתה תלוי בשערה וכן כל ביוצא בזה:

ד עכ"ום **ה** אין מילדין אותה בשבת אפילו כדבר **ו** שאין בו חילול שבת: (°)

(**ב**) נקראת יולדת לחלל עליה שבת משתשב על המשבר (**ג**) או משעה שהדם שותת ויורד (**ד**) או משעה שחברותיה נושאות אותה בזרועותיה שאין בה כח להלוך כיון שנראה אחר כאדו מחללין עליה את השבת:

ה כל **ז** שלשה ימים הראשונים (**ה**) אפילו **ח** אחרת אינה צריכה מחללין עליה את השבת משלשה ועד"ז אחרת אינה צריכה אין מחללין מכאן ואילך אפי' אחרת צריכה אני **ט** אין מחללין עליה אלא הרי היא עד שלשים יום כחולה שאין בו סכנה:

ו **י** החושבת על המשבר ומתה סביביה סכין בשבת אפילו דרך רשות הרבים וקיריעים בסנה ומוציאים הולד שמא חי: ומה שלין נוהגין עכשיו כן אפילו בחול המועד **יא** דאין בקיאין בעניתה הם בקרוב כל כך אפשר לולד לחיות: (מיסור והיתר)

ז **יב** עושין סרורה ליולדת **יב** כל שלשים יום ואפילו בתקופת תמוז (ומה שמחריים אחרים בתחומים כנגד המדורה ע"ל סימן רע"ו);

ח הולד שנולד עושין לו **יג** כל צרכיו ומרחיצין אותו **יד** ומולחין אותו ומסמנין השליא כדי שיהם הולד **טו** ואוחזין את השבור והני מילי בנולד לט' אולו' לאכל נולד לח' **טו** אם כפק בן ז' אם בן ח' אין מחללין עליו אלא אם כן נמצו שערו וצפרניו:

גולד

של (**א**) אפי' הוא סומא' דמיחזא דעתה סברה לה לחולה לה וכתבו התו' דהכא יותר יכולה מיולדת להסתכן עליה כמו שצריך בחולה כי"ה הכא דהכא יותר יכולה מיולדת מחזא תכיריתה ועבדה לה אפי' אם אין יכולה מיולדת אפי' אם אין יכולה מיולדת אפי' אם אין יכולה מיולדת

מלא שאינה צריכה לו: (ו) מיישרין לאיברי הולד כו'. בעור כתוב
חייבי מספק ועיין בתוס' כדם ד"ה והחורגו ועיין בת"ע סי' קל"ו ובב"י
בח"מ סי' רע"ו: יז תוספת. וכתבו דוקא בספירה ובטל אבל
מספיקה מעלעלין כל תיקון וכ"מ הגאונים והפוסקים וכ"כ הב"י: יח
מיישרין. דוקא כיום הלידה אבל
אח"כ לאסור (עור) וכ"ה בגמרא
סוף פרק תבשילין דמיחזי כבונה:
אבל אם שוחה עליו ומניקתו בפני צער החלב שמצערה
יכון היא בעצמה יכולה יח להוציא בידה החלב המצער אותה:
(ז) מיישרין אברי הולד שנתפרקו מחמת צער הלידה:
מותר לכרכו בבגדיו יט שלא יתעקמו איבריו:
אם נפלה ערלת גרון הולד מותר לשום אצבע לתוך פיו ולסלק
הערלה לסקומה אף על פי שפעמים שסקיא:

שלא דיני טילה בשבת ובו ז סעיפים:

א עושים כל צרכי טילה בשבת סוחלין ופורעין ומוצצין וגותנין עליו חלב
כמין:
ב כל זמן שלא סילק ידו מן המילה חוזר ואפילו על ציצין המעכבין
המעכבים כילק ידו אינו חוזר אא על ציצין המעכבין ואלו הם
המעכבין בשר החופה אפי' רוב גובה של עטרה במקום אחר:
ג נ"ן ח'(א) אם א נמרו שעריו וצפרניו מלין אותו בשבת ואם לא
נמרו אפי' אם הוא שפוך בן ז' שפוך בן ח' אין מלין אותו ואין צריך לומר
בן ח' ודאי ואם הוא בן שבע ודאי אפי' לא נמרו שעריו וצפרניו מלין אותו
(ועיין בי"ד סימן רס"ו):
ד מילה שלא בזמנה אינו דוחה שבת:
ה ערוגינוס גולד ב בין השמשות ג וגולד כשהוא מהול ויוצא (ה) דופן ועכ"ם שילדה ואחר כך
נתגיירה ומי שישלו ד שתי ערלות אין מילתן דוחה שבת:
ו לכשיר מילה שאפשר לעשותם סערב שבת אינם דוחים את השבת לפיכך אם לא הביא ה אזמל למילה
בערב שבת לא יביאנו בשבת אפי' במקום שאין בו אלא איסור דרבנן שהעמידו חכמים ובמקום
שלומר לעכ"ם לעשות אם הוא דבר שאם עשהו ישראל אין בו איסור אלא מדרבנן אומר לעכ"ם ויעשהו
אם הוא דבר שאסור לישראל לעשות מן התורה לא יאמר לעכ"ם לעשותו: (ועיין לעיל סימן ס"ו)
לא היה לו כסון שחוק מערב שבת לא ישחקנו אלא לועס בשיניו אם לא ערב מאתמול יין ושמן ליתן עליו
עליהם ז לא יערבם היום אלא יתן לו אחר לבדו:
אין קושין לה ח חלוק אלא כורך עליה סמרטוט ואם אין לו כורך על אצבעו דרך מלבוש לשנות סדרן
הוצאה בחול וסביא דרך ח חצר אחרת אפילו לא נשתתפה יחד:
ט מנהן חכמי הגמרא אם לא היו רוחצים את הולד לפני המילה ולאחר המילה וביום שלישי למילה
נמים חכמין היה מסוכן לפיכך נזקקו לכתוב כשפשו כשחל לחיות בשבת והאידנא לא נהגו ברחיצה
כלל ורינו לרחוץ בשבת אם רצו כדין רחיצת כל אדם:
ט ומדומות אלו נוהגים לרחצו לפני המילה בחמין שהוחמו מתמול ולאחר המילה בפושרי אם יש כח
יוסי' לעולמו בשבת ורוחצים פיו לצורך לרחצו מכיוצ יום ורוחצים אותו בשבת וכל זה מן הסתם
ורוחצים פיו לפום נסכנה אם לא ירחצו אותו אחר המילה בזמני מותר לרחצו ולחלל עליו שבת מידי דהוי לפקוח
נפש כו ספנה:

אדם

לאכלה לאולו בשבת אבל לא לעשה אח"כ וסכיתו בזה רוב חכמי ישראל כי איני רואה לסמוך על דעתי בענין חילול שבת החמור ומשמע מדברי
מו מנו מפי שבהנו כל ישראל בתקיומו לקבל שבת מסתפקנא אחיות אח"כ ה"ה לענין מ"ש אבל במדינתינו לפעמים אין מקבלין שבת עד סמוך לרביעי
ה"ה במ"ש סי' רס"ו אח"כ ה"ה לענין מילה יש לסמוך על זה לאולו בשבת דהא כל גדולי הפוסקים סוברין כן: ג ונולד כשהוא מהול. מ"כ ע"ע
לאולבנו עתה לרחות אח' זה וכ"ל בת"ש סב"ח בי"ד סי' תכ"ד דצריך שיראה מהול אחר שלא בשעת קישוי ע"ש וה"ס אם לא נראה מהול שלא בשעת
שבאין בשבת עכ"ל ול"ע אם יש לסמוך ע"ז לחלל שבת החמור: ד שתי ערלות. כ' עורות זעב"ז (רש"ו ורמב"ם): ה אזמל. מע"ש כו'. כתוב
סמוך ל"ז דמותר לעלעל הסכין לאחר המילה וכו' והוא מרי"ו נ"ח ח"ב ח"ל מותר לעלעל הסכין להסירו לאחר המילה דמותר שעלעל הכלי
מותר מותר לאולבו מקום מילה וכ"כ הרמב"ן עכ"ל כוונתו דקי"ל דכל מוקצה שהוא בידו מעלעלו לאחוס מקו' מרל' וכמ"ש סי' ח"ס נ"ב אבל לאחר
מותר אסור לעלעלו כמ"ש רסי' ס"ח וכ"כ מהרי"ל וכ"כ רש"ל בחשוב ובים"ש בבילה פ"ב בשם מהר"ח מפרנס אלא שהוא תולה עליו וסובר דאין
לו שבת ע"ש ונ"ל להחמיר וכ"מ ס"ס סי' תל"ט דהא עלי הוי מוקצ' מחמת חסרון כיס כדאי' בגמ' דף קכ"ג ומותר לעלעלו לקבב עליו בגד לצורך ע"ש
לאסור לעלעלו ה"ל ל"ש וכ"מ מ"ש סימן תרנ"ח בשם הירוש' והא דקי"ל דאין מוקצה לאחר שבת היינו בדברים שאחסורים מחמת שהקנה לוחם
מותרין כיון שהיה דעתו עליהם ב"ה שרי היכא דהדר ולחזו כמ"ש סי' ש"ו אבל הכא לאחר שחל בו חזר לאיסורו דמוקצ' מחמת חסרון כיס הוא
ל"ה ובמ"ש סי' רס"ח ח"ל ה"ה ובכמו איכם רחוים לאסור לעלעלם ה"ל כן וכן כלי שמלאכתו לאיסור שבשחמם בו היתר אסור אח"כ לעלעל מחמה לגל
לאסור לעלעלו ה"ל ל"ש וכ"מ מ"ש סי' תל"ט דהא עלי הוי מוקצ' מחמת חסרון כיס כדאי' בגמ' דף קכ"ג ומותר לעלעלו לקבב עליו בגד לצורך ע"ש
מותרין כיון שהיה דעתו עליהם ב"ה שרי היכא דהדר ולחזו כמ"ש סי' ש"ו אבל הכא לאחר שחל בו חזר לאיסורו דמוקצ' מחמת חסרון כיס הוא
מחמת שהיו אחרים ב"ה ובכמו איכם רחוים לאסור לעלעלם ה"ל כן וכן כלי שמלאכתו לאיסור שבשחמם בו היתר אסור אח"כ לעלעל מחמה לגל
לאסור לעלעלו ה"ל ל"ש וכ"מ מ"ש סימן תרנ"ח בשם הירוש' והא דקי"ל דאין מוקצה לאחר שבת היינו בדברים שאחסורים מחמת שהקנה לוחם

בספיקה לעולם אינה אלא לאיסור לכסכה: ז שלא מל. וגלדסיה אם מל ולא פרע מעולם אסור לפרוע בשבת ומעשה אחד להם:

שלב א אין מילדין. משמע דאפי' לסעודה אסור ועשו"ת מקב"ג וכ"מ בגמ' דאמר מרחמין על בהמה: ב להעמידה בחיים. דאין אדם בהול כ"כ על רפואת בהמתו כדי שיבא לידי שחיקת סמנים: ג מותר טמר לעכ"ס. מתוך שאדם בהול על ממונו אי לא שריית ליה אתי למיעבד איסורא דאורייתא עסקי רס"ו:

שלג א מותר להסתפק. אחינו מוקלה: ב להתחיל בו. ואם התחיל לפעות מע"ש מותר דשרי לפניתו בשבת אפילו לדבר הרשות: ג לפניתו. אבל עוש"ל ובגיל ברגליו (מ"מ פכ"ו) ועמ"ש סי' ס"ח ס"ג: ד לדבר מצוה. ומפנה אפילו מנג לנג ובחלונות ובסולמות (יש"ש ביצה כ"י) ועסי' הקכ"ח: ה לצורך אורחים. אחרי כחולין פ"ז סעודת הרשות הוי ור' לא מתקני מסעודת הרשות ופירש"י סעודת הרשות בת ח"ח לע"ס ע"כ ומשמע דרב דהיה אותה שם מקרי סעודת הרשות עסי' חקס"ח ס"ב וכ"כ בתשובות מהר"מ סימן הר"ה דכשטע' עם אורחים הוי סעודת הרשות רק שבע"ה המזונות עשה מצוה וכל"ל כאן: ו שהבאתו אחרי מבע"י ואם צריך לשתות ממנו בשבת מזי אסור לפניתו אלא ימשך שם מתנו ואם א"ל בע"ח שרי לפורקן כל"ל עסי' רע"ום ב' בהג"ה וסי' של"ה ס"ג: ז לבטל אורחים. ואם הוא יותר מע"ו סאין אסור כס"ס ס"ח (ד"מ) ע"ו סאין הוא אמה על אמה ברו אמה וג' אצבעות לפי חשבון המקום: סעל יש

שלב (א) אין מילדין. הטעם פירש"י. דאינה שריתה ומשום דאמרו חכמים כי"ש פי אותן כולה מסעדין כי"ש הך מסעדין דוקא בי"ח אם רבותא דאין מילדין בי"ח ומשום רבותא דאין מילדין ומשור בהמה ותמה בי' עוד לאורה דטעם איסור כיון דאין מילדין אין כאן איסור דאורייתא דמשום שריתה יתרים ומרבנן אלא בספיקו דלקל אלא דאי"ל מותר בשרי כפ' מפנין אבעיא דלא מפנה לנפשיה אלא אפשר דלא הרא"ש וכיון דאיסורא הוא מדרבנן לחומרא ומם לא הוה אלא אם עבדה שריתה ע"כ נראה דכשפרו אל הרבים העור לא הוה מהנכרי ר"י ורא"ה פרוש שהרי בשבת אין מילדין אלא אם הוה אמתה דבריו אלא אם הוה אמתה דבריו ולא זכר אם הך ספיקא דרי"ה אלא ודאי הכ"ה הוא לאחר מל"ע: (ב) יכול לבריאה דאמר"ג דזה רפואה ובריאה בהמתו משום שחיקת סמנים בשבת אין לדסבאל לא אם לשחוק סמנים: (ג) אם אחר דסבו' העטם מתרלבו אם לא נחיר בו עליהו עכ"ום בעלמו כדאיתא פ"ק דחולין ובכור' ולפי זה לא הוה מקרי להרוגה שמכר לפני זה שריתה ועכשיו זה שריתה אמת תשוב ועכשיו התחילו אם:

שלב (א) אסור להתחיל. משום מוקלה שהרי מותר לסמוך מחמו אלא ודאי דלא אסור אם מוקלה דק"ל כר"ש כמו הנשים מחבירו כ"י ולא אמרו אלא בדבר הרשות וכ"ל משום שריתה אחרת ומשלשן זה שכתב המגן אם להתחיל מחמו לאורחים אם התחיל קודם שבת מותר לגמר לא"כ אפי' לדבר הרשות ע"ש מה שבת לייסב מ"ש ז"ל כ"י ובכתבי ניחא לי"ש הרי"ף ת"ר תבואה כ"ז שהיה כה בע"ש מותר לעלמה בשבת ואם לא אסור לעלמה בשבת ותמה עליו הרא"ש למה בשבת ו"ל דלפסקתה לדבר הרשות קדם מחוד על דבריו אלה דהא בגמ' תוספתא תחלה דר"ש ס"ל לאיסורא ור' אחא מתיר ופרכינן ע"ז כלפי לייא פירש"י היכן פוסק הדבר אמר לדר"ש מתיר מוקלה בכ"מ ובכאן הוא אחמיר ומשמע אלא לאיסורא דר' אחא אוסר ר"ש מתיר הרי לפניתו דעיקר פלוגתא שלהם לענין מוקלה ובמוקלה להסוך הפלגתא ת"ל אפי' לדבר מצוה אסור לרב אחא ואיש"ר דפליגי לענין שריתה ואפי"ר דמתיר מטו' מוקלה יכול להאות אסור מדבר הרשות משום שריתה ורב אחא מתיר הה נדרשה פשוט. ואגב חורפיה דהרב"ל לא עיין בזה דאם כראשי ותו דהא דמתיר בדבר הרשות כל שהחיל מבע"י חסדא מפרשים מתיסבל לא אם לאחר שלא יתחיל משמע דאע"פ שמתחיל מבע"י מפנין לדבר מצוה דוקא ולא לדבר הרשות דמזה יבפי' פיעוי לדבר הרשות ע"כ נראה דודאי לאיסור לדבר הרשות שהוא משום שריתה אסור אפי' בהתחיל מבע"י דהך טעמא הוא ובברייתא דתנא אחא אחר שיתחיל מבע"י הייטו מעשה מוקלה דס"ל לרב אחא כר' ובברייתא קמייתא דאין מתחילין באחר תחלה אע"פ דוקמוה בדבר הרשו' ר"ל דה קופות והוא בעלמו כוונת הרמב"ן כאן שכתב אסור להתחיל כו' כ"ז מראה ברור ופשוט לע"ד: (ב) אבל כמזמן חבירו כו'. פשוט בכלל זה המזמן חבירו לבוא אלו לבטל אורח הבא אלו שגם חבירו בכלל אורח לענין זה וכ"ם אחר סעודת מצוה:

שלד (א) משום דאיכא למיחש כו'. כאן אסרי' המיתר משום שלא יעשה כיבוי ולעיל סי' ש"ח אמו מתירין איסור גבי עלמו אל המיתר אם אסור מלעטול יבוא לבטות כיון שבאמת אל עלמו אם אינ

שלד א יש מתירין דזוקא בבית אחד כמ"ש ס"א (ב"ח) ב אין לחוש. והא דאמרי' שבת מרבקי בתנר אסור לטלטלו אפי' ע"י כבר אז תיזוק אחי התם דפסע בשבת וכמ"ש סי' רס"ז ס"ח ועוד דיכול ליכנס ולשמרו אז ליתן לשומר עכו"ם: ג ויש אוסרין דדזוקא נמי שהחשיך שרי כדי שלא יבוא לידי איסור דאורייתא כמ"ש רס"ו דאפילו הכי אינו אסור לטלטל ע"י ישראל ולא מ"ש מפני הדליקה אז מפני הדליקה התירו דהדבר בהולוחייבי איבוא לידי איסור דאורייתא אבל אם ירדו נמחי על הסחורה המוקלה אסור לכ"ע לטלטל ע"י ישראל ולא מ"ש ס"ח סכ"ו ובנמ"ס מס נגבי ריחי' וכ"מ קצת בדרן פכ"ד וכ"מ סי' שכ"ח ס"ז דאפי' פירות הראוים יש אוסרי' לכסות כ"ש פירות המוקצים וכ"מ רפ"ה דביצה דקתאר ה"ה דאפילו פירות הראוים וכו' ומשמע דריש דוקא פירות הראוי' שרי ועפ"ז ס"ה אף על פי שמדברי האחל ברשב"א לא משמע כן כ"ל מ"ש עיקר: ד הגיל פת. ול"ל דאפילו הגיל הוא פת הרבה ראים בני ביתו להגיל כל א' מזון ג' סעודות דלכל חד התירו להגיל ג' סעודו עם"ו וכן כתב הרב"י דאפילו יש לו מה יאכל ראוי להגיל: ה נקיה לא יגיל כו'. וה"ה בשר ודגים אז כגון שחל י"ה בא בשבת דהא לא אכיל עד לאורת עלאורתא ליטרח ולייתי והתו' כתבו דל"ה עמנו לאכיל בעיי אסור להגיל: נ"ל דאע"ג דלא מקבע ר"ה ובשבת סאוכי' להדדי כתבו דין זה לאחמעי' דאם י"ה ביום ה' וידע שלא יתלה לקנות ביום ו' מגילין: ז למוצאי י"ה מגילין מפני עגמת נפש וביום. ומשמע מפני הסכנה (פי' מיתעבו) (ר"ן) וכ"ל דבשבת לא רגו להתיר מה"ע למוצאי יה דחמירא: ח פירש עליהו אפי' אם היה המזון בכלים ומערה אותן לתוך הטלית שרי אבל להניח הרבה כלים מלאי הוך הטלית ולהוציאם בבת א' אסור כיון שהם כלים מחולקים (מ"מ ור"ן): ט תשתיהו הצריכים לו. פי' לצורך סעודה: י מזון ג' סעודות. אבל יותר אסור וכ"פ ג': יא כיון שאחר אבל אי לא אחר לא הוי הפקר כיון שיכול להגיל ע"י עכו"ם כמ"ש סכ"ז (ב"ח) וכ"ל דבלא אחירה יכול לומר אני חייתי מחיית לי אבל ישראלי שהיו מגילי ומחזירים לי: יב ואם אינם רוצים לוכות. כיון שודעים דשלא מרצונו הפקירו וזה מיקרי ירא שמים: יג ולא הוה שכר שבת. שהרי לא התנה ומהפקיר קונו (רש"י ור"ן) והרמב"ם כתב בפכ"ג ואין זה שכר שבת שהרי אין שם מלאכה ולא איסור שלא הוציאו אלא מחקוק מעורב עכ"ל והש"מ כתב דאי שכר שבת אסור אפי' בדבר המותר כמ"ש סי' ש"ד אלא כוונת רמב"ם לומר שלא הותר בכאן שום דבר איסור מפני הפסד המתון כדי שנאחר שלא יהא שותר אלא להגיל לאחר עכ"ל כוונתו לא"ש רש"י שהמגילין יאחרו מהפקירה קונו שיעור שכרן ובודאי אם הי' החכמים מתירין דבר האיסור משום הפסד ממון יהיה אסור להם להגיל לעצמן כלום כמ"ש סי' רס"ז ס"ח אבל עכשיו שלא עשה שום איסור מותרין להגיל בשבת ע"י לקח כדי שכרן ואין זה שכר שבת דעד כדי שכרן זכו מהפקיר אבל בודאי אם עשו אחיסור יכולו נ"כ לומר מהפקיר קונינו כדי שכרינו דמי שהגביה מרגלי בשבת בר"ה אע"פ שעשה איסור קנאו כ"ל. איתא בגמ' דחסיד לא יעול שכר ריש לו לוותר מהלו בכל דבר שיש בו נדנוד עבירה. ובחב בפ"ג דאם החזירו לו ואח"כ מבקשים שכר אסור להם ליטול דשוב לא יכולו לומר מהפקירא קונינו כמ"ש בח"מ ס"ס שי' קפ"ג ע"ש ובסי' קכ"נ ס"ו בסמ"ע ואם אינם דבהולה כה"נ צריך לשלם לו כמ"ש בח"מ סי' רס"ד הכא אסור משום שכר שבת אם על גב דלא התנו כיון דלא זכה מהפקיר ודוק בסמ"ע אבל הגיל בהיתר אפי' החזירו לו מותר לקבל שכר כ"כ הרמב"ם מיהו אפשר דאין מחייבין אותו בע"כ ליתן ועבח"מ סי' רנ"ט וסי' שם ח"ד דמלכותא

ב (ב) א יש מתירים לפלטל מעות וברים המוקצים כדי להצילם מפני הדליקה או מאנסים הבאים לגזלם דבמקום פסידא ב אין לחוש לאיסור מוקצה ג יש אוסרים ואפי' לאסר לעכו"ם לפלטל כחור' הנפסדת פחמת נשמים ד יש מי שאוסר: (וע"ל סימן ש"ז סעיף י"ט) ג ד הציל פת ה נקיה לא יציל (ג) פת הדראה (פי' פת שגיעל הדרה דסיימו פת סוכן) אבל איפכא שרי: ד מצילין מיום הכיפורים לשבת (ד) אבל לא ו משבת ליום הכיפורים וי"ם ולא לשבת הבאה אבל מיום הכפורים ז לסוצאי יום הכיפורים מצילים מזון סעורה אחת: ה מצילין לחולה ולזקן ולרעבתן כבינוני: ו הא ראין מצילין אלא מזון שלש סעודות היינו דווקא בשני כלים אבל בכלי אחד מצילים אפילו יש בו מאה סעורות ח פירש טליתו וקיפל והביא לתוכו וחזר וקיפל והביא לתוכו מותר כיון שמוציא הכל כפעם אחת: ז וכותר להציל כלי ט תשמישו הצריכים לו לאותו היום כגון כוסות וקיתוניות: ח ולובש כל מה שיכול ללבוש ומוציא ופושט (ה) וחוזר ולובש ומוציא ופושט יש מי שאומר שאינו לובש ומוציא אלא פעם אחת בלבד: ט ואומר לאחרים בואו והצילו לכם כל אחר י מזון שלש סעודות ויכולי' ללבוש כל מה שיוכלו ללבוש ואם רוצים זוכים בו מן החפקר יא כיון שאמר הצילו לכם יב ואם אינם רוצים לוכות להחזירו לקבל שכר על הצלת הרשות בירם יג (ו) לא הוי שכר שבת: (ז) בל הצלה שאמרנו יד אינה אלא לחצר אחרת המעורבת אבל לא לשאינה מעורבת:

מגה

לו מה יאכל ראוי להגיל: ה נקיה לא יגיל כו'. וה"ה בשר ודגים אז שאר ב' מינים שיכול לומר במין השני אני חפץ (ס"ג): ו מגבת ל"ה כגון שחל י"ה בא בשבת דהא לא אכיל עד לאורת עלאורתא ליטרח ולייתי והתו' כתבו דל"ה עמנו לאכיל בעיי אסור להגיל: נ"ל דאע"ג דלא מקבע ר"ה ובשבת סאוכי' להדדי כתבו דין זה לאחמעי' דאם י"ה ביום ה' וידע שלא יתלה לקנות ביום ו' מגילין: ז למוצאי י"ה מגילין מפני עגמת נפש וביום. ומשמע מפני הסכנה (פי' מיתעבו) (ר"ן) וכ"ל דבשבת לא רגו להתיר מה"ע למוצאי יה דחמירא: ח פירש עליהו אפי' אם היה המזון בכלים ומערה אותן לתוך הטלית שרי אבל להניח הרבה כלים מלאי הוך הטלית ולהוציאם בבת א' אסור כיון שהם כלים מחולקים (מ"מ ור"ן): ט תשמישו הצריכים לו. פי' לצורך סעודה: י מזון ג' סעודות. אבל יותר אסור וכ"פ ג': יא כיון שאחר אבל אי לא אחר לא הוי הפקר כיון שיכול להגיל ע"י עכו"ם כמ"ש סכ"ז (ב"ח) וכ"ל דבלא אחירה יכול לומר אני חייתי מחיית לי אבל ישראלי שהיו מגילי ומחזירים לי: יב ואם אינם רוצים לוכות. כיון שודעים דשלא מרצונו הפקירו וזה מיקרי ירא שמים: יג ולא הוה שכר שבת. שהרי לא התנה ומהפקיר קונו (רש"י ור"ן) והרמב"ם כתב בפכ"ג ואין זה שכר שבת שהרי אין שם מלאכה ולא איסור שלא הוציאו אלא מחקוק מעורב עכ"ל והש"מ כתב דאי שכר שבת אסור אפי' בדבר המותר כמ"ש סי' ש"ד אלא כוונת רמב"ם לומר שלא הותר בכאן שום דבר איסור מפני הפסד המתון כדי שנאחר שלא יהא שותר אלא להגיל לאחר עכ"ל כוונתו לא"ש רש"י שהמגילין יאחרו מהפקירא קונו שיעור שכרן ובודאי אם הי' החכמים מתירין דבר האיסור משום הפסד ממון יהיה אסור להם להגיל לעצמן כלום כמ"ש סי' רס"ז ס"ח אבל עכשיו שלא עשה שום איסור מותרין להגיל בשבת ע"י לקח כדי שכרן ואין זה שכר שבת דעד כדי שכרן זכו מהפקיר אבל בודאי אם עשו אחיסור יכולו נ"כ לומר מהפקיר קונינו כדי שכרינו דמי שהגביה מרגלי בשבת בר"ה אע"פ שעשה איסור קנאו כ"ל. איתא בגמ' דחסיד לא יעול שכר ריש לו לוותר מהלו בכל דבר שיש בו נדנוד עבירה. ובחב בפ"ג דאם החזירו לו ואח"כ מבקשים שכר אסור להם ליטול דשוב לא יכולו לומר מהפקירא קונינו כמ"ש בח"מ ס"ס שי' קפ"ג ע"ש ובסי' קכ"נ ס"ו בסמ"ע ואם אינם דבהולה כה"נ צריך לשלם לו כמ"ש בח"מ סי' רס"ד הכא אסור משום שכר שבת אם על גב דלא התנו כיון דלא זכה מהפקיר ודוק בסמ"ע אבל הגיל בהיתר אפי' החזירו לו מותר לקבל שכר כ"כ הרמב"ם מיהו אפשר דאין מחייבין אותו בע"כ ליתן ועבח"מ סי' רנ"ט וסי' שם ח"ד דמלכותא

ג (ג) א יש מתירים לפלטל מעות וברים המוקצים כדי להצילם מפני הדליקה או מאנסים הבאים לגזלם דבמקום פסידא ב אין לחוש לאיסור מוקצה ג יש אוסרים ואפי' לאסר לעכו"ם לפלטל כחור' הנפסדת פחמת נשמים ד יש מי שאוסר: (וע"ל סימן ש"ז סעיף י"ט) ג ד הציל פת ה נקיה לא יציל (ג) פת הדראה (פי' פת שגיעל הדרה דסיימו פת סוכן) אבל איפכא שרי: ד מצילין מיום הכיפורים לשבת (ד) אבל לא ו משבת ליום הכיפורים וי"ם ולא לשבת הבאה אבל מיום הכפורים ז לסוצאי יום הכיפורים מצילים מזון סעורה אחת: ה מצילין לחולה ולזקן ולרעבתן כבינוני: ו הא ראין מצילין אלא מזון שלש סעודות היינו דווקא בשני כלים אבל בכלי אחד מצילים אפילו יש בו מאה סעורות ח פירש טליתו וקיפל והביא לתוכו וחזר וקיפל והביא לתוכו מותר כיון שמוציא הכל כפעם אחת: ז וכותר להציל כלי ט תשמישו הצריכים לו לאותו היום כגון כוסות וקיתוניות: ח ולובש כל מה שיכול ללבוש ומוציא ופושט (ה) וחוזר ולובש ומוציא ופושט יש מי שאומר שאינו לובש ומוציא אלא פעם אחת בלבד: ט ואומר לאחרים בואו והצילו לכם כל אחר י מזון שלש סעודות ויכולי' ללבוש כל מה שיוכלו ללבוש ואם רוצים זוכים בו מן החפקר יא כיון שאמר הצילו לכם יב ואם אינם רוצים לוכות להחזירו לקבל שכר על הצלת הרשות בירם יג (ו) לא הוי שכר שבת: (ז) בל הצלה שאמרנו יד אינה אלא לחצר אחרת המעורבת אבל לא לשאינה מעורבת:

מגה

לו מה יאכל ראוי להגיל: ה נקיה לא יגיל כו'. וה"ה בשר ודגים אז שאר ב' מינים שיכול לומר במין השני אני חפץ (ס"ג): ו מגבת ל"ה כגון שחל י"ה בא בשבת דהא לא אכיל עד לאורת עלאורתא ליטרח ולייתי והתו' כתבו דל"ה עמנו לאכיל בעיי אסור להגיל: נ"ל דאע"ג דלא מקבע ר"ה ובשבת סאוכי' להדדי כתבו דין זה לאחמעי' דאם י"ה ביום ה' וידע שלא יתלה לקנות ביום ו' מגילין: ז למוצאי י"ה מגילין מפני עגמת נפש וביום. ומשמע מפני הסכנה (פי' מיתעבו) (ר"ן) וכ"ל דבשבת לא רגו להתיר מה"ע למוצאי יה דחמירא: ח פירש עליהו אפי' אם היה המזון בכלים ומערה אותן לתוך הטלית שרי אבל להניח הרבה כלים מלאי הוך הטלית ולהוציאם בבת א' אסור כיון שהם כלים מחולקים (מ"מ ור"ן): ט תשמישו הצריכים לו. פי' לצורך סעודה: י מזון ג' סעודות. אבל יותר אסור וכ"פ ג': יא כיון שאחר אבל אי לא אחר לא הוי הפקר כיון שיכול להגיל ע"י עכו"ם כמ"ש סכ"ז (ב"ח) וכ"ל דבלא אחירה יכול לומר אני חייתי מחיית לי אבל ישראלי שהיו מגילי ומחזירים לי: יב ואם אינם רוצים לוכות. כיון שודעים דשלא מרצונו הפקירו וזה מיקרי ירא שמים: יג ולא הוה שכר שבת. שהרי לא התנה ומהפקיר קונו (רש"י ור"ן) והרמב"ם כתב בפכ"ג ואין זה שכר שבת שהרי אין שם מלאכה ולא איסור שלא הוציאו אלא מחקוק מעורב עכ"ל והש"מ כתב דאי שכר שבת אסור אפי' בדבר המותר כמ"ש סי' ש"ד אלא כוונת רמב"ם לומר שלא הותר בכאן שום דבר איסור מפני הפסד המתון כדי שנאחר שלא יהא שותר אלא להגיל לאחר עכ"ל כוונתו לא"ש רש"י שהמגילין יאחרו מהפקירא קונו שיעור שכרן ובודאי אם הי' החכמים מתירין דבר האיסור משום הפסד ממון יהיה אסור להם להגיל לעצמן כלום כמ"ש סי' רס"ז ס"ח אבל עכשיו שלא עשה שום איסור מותרין להגיל בשבת ע"י לקח כדי שכרן ואין זה שכר שבת דעד כדי שכרן זכו מהפקיר אבל בודאי אם עשו אחיסור יכולו נ"כ לומר מהפקיר קונינו כדי שכרינו דמי שהגביה מרגלי בשבת בר"ה אע"פ שעשה איסור קנאו כ"ל. איתא בגמ' דחסיד לא יעול שכר ריש לו לוותר מהלו בכל דבר שיש בו נדנוד עבירה. ובחב בפ"ג דאם החזירו לו ואח"כ מבקשים שכר אסור להם ליטול דשוב לא יכולו לומר מהפקירא קונינו כמ"ש בח"מ ס"ס שי' קפ"ג ע"ש ובסי' קכ"נ ס"ו בסמ"ע ואם אינם דבהולה כה"נ צריך לשלם לו כמ"ש בח"מ סי' רס"ד הכא אסור משום שכר שבת אם על גב דלא התנו כיון דלא זכה מהפקיר ודוק בסמ"ע אבל הגיל בהיתר אפי' החזירו לו מותר לקבל שכר כ"כ הרמב"ם מיהו אפשר דאין מחייבין אותו בע"כ ליתן ועבח"מ סי' רנ"ט וסי' שם ח"ד דמלכותא

דמלבותא דלא מהני יאוש ואפשר דהכא שאני כיון שאחר סילולכם יד ויש מקילין. דוקא במלבוש אבל לא באוכלין (ב״ח) ונ״ל דה״ה כלי תמיעו אסור וכ״כ בסת״ג מזונות וכלים ע״ש וכ״כ המרדכי דלא כתב שהבין בס״ג והגיהו בקושי ע״ש והטעם כיון שהוא דרך מלבוש א״כ בלא דליקה בחי׳ שרי. דאין בו איסור הוצאה כמ״ש סימן ש״ח סל״ו א״כ ה״ה בדליק. ויהיה פי׳ המשנה כך ונפסד הוא מוליא כלי תמיעו כלו׳ לחצר המעורב. ולוקם כל מה שיכול בו הוא מוליא בחנפי נפשי׳ דזה אפילו לאינ׳ מעורבת ואפשר דאפי׳ ר״ה שרי: וג״ל דטלא בדרך מלבוש אפילו דבר שהוא מלבוש אסור דלא כמ״ש הב״ח גבי טבעת ע״ש ומ״ש אם״ה דלא אתי ליה בגוף הס״ה סימן רכ״ו מ״מ שיקה אפי׳ לאסור בדליקה דלמא אתי לכבויי בלוסטים שרי ע״ש מ״מ דס״ל בדליק אסור אפי׳ בבי׳ שאין הדליקה בו: טו כתבי הקדש. תורה שבכתב קודם להגיל לתורה שבע״פ (ס״ח תחס״ח): יז האידנא. דבליר לבא ונתנו כל הספרים לכתוב בלא יחכמו ועטופים נגתה: יח בקיאין בו. אבל אם העם אין מבינין אותו הלשון אסור לכתבו ולהגילו מ״ש בר״ן וכת״ה הרמב״ם אם היו כתובין בכתב אחר או בלשון אחר אפילו בחול אסו׳ לקרו׳ בהם אלא מניחן בחקום התורפה והן מתאבדים מאליהם עד שיהיו כתובים אשורית וכל״ה דהיו דהמירו לכתוב בלשון אחר שיהיו העם לומה נתיר בכתב אחר ואפשר כשהו׳ לשון אחר שרי לכתוב גם בכתב אחר אבל״ע על מה שסתמו לכתוב החומש׳ וכ״ד ספרים בכתב אחר שאינו אשורית. ודוחק לומר דכתיב׳ המשיעה דעי׳ לאשורית ומותר דהא אינו כתיקונו וגם בדפוס היה נראה לאסור דכתיבה מעליא היא כמ״ש סי׳ רפ״ד. וי״ל דאין הכל בקיאין לכתוב אשורית ועשו׳ תר״ן וס״ג כתב וז״ל אם לשאול על ספרים שלנו שכתובים בלשונם אם עטופים נגתה אפי׳ בחולאתם לאזכותיה שלא ליכנע בהן לעקר ובלא לחתוק אותם טוב להמיר עכ״ל. וע״ע דהא לא שרי לכתוב בלשון אחר אלא חשש עת לעשות לה ולהם מי התי׳ ועוד דכתובי׳ בכתב אחר ורמ״ל בחשו׳ סי׳ ל״ד כתב דאפשר שהראשוני׳ הניחו מסיע׳ בדי לכתוב דברים שבע״פ וי״ל דוק׳ בכתב אשורי׳ לא ניתנו לכתוב ע״ש עפי׳ תקת״ה ועכ״ד סי׳ רפ״ג בכ׳ שכתב שאין נכון לכתוב בכתב אשורית דברי׳ של חול מ״מ נ״ע דהא אף בזמן התלמוד היה מותר לקרות נפעיה לנפעיה ועי״ש סי׳ תר״ן ס״ע. וגם ב״ש כתב דמותר ללמוד עתה״ס נביאים וכתובים שרואו בכת״ות ישראל ע״ש ובשל״ה התמיר מאד בדבר ע״ש ופשוט דשאר ספרים מותרים לכתוב בכל כתב ובמרדכי פ״ק דמגילה ובהג״מ פ״ח מתפילין כתבו ברבינו יואל אחר לגר שלא היה יודע לשון הקדש להעתיק ספר בלשון שלהם ע״ש ואפשר דס״ל דלא הוי עת לעשות לה״ל אלא בדבר שבלם שוי׳: ידז אשורי׳ על העור כו׳ זהו מה שמרדכי פ״ו דשבת וגם בפ׳ הקומץ כ״כ וגם התו׳ כ״כ: וקשה דהא התו׳ מסקי דתנאי היא ולישנא דרב הונא דאחר כל הכא דלא ניתנו לקרו׳ בהן אין מניחין אל״כ אף בספרי׳ אין מניחין אם היו נכתבי׳ בסס ובסיקר׳ דאיכא לא אפשיטא הבעיא מ״מ דעת המרדכי דמודה רב הונא היכא דכתובים בסס ובסיקר׳ דמניחין כיון דעכ״ש כתובי׳ בלה״ק וכ״מ במרדכי פ״ק דמגילה וכ״ד הרמב״ם פכ״ג והטור מ״מ נ״ע דהא אידנא ניתן לכתוב וקורין אפי׳ כתובי׳ בכל לשון ובסס ובסיקרא כמ״ש סי״ג אף על פי שהדיעה מסכמת לכתוב בהסו״ל הם התגילה וכל היכא דניתן לקרות בהם פסיעה דמגילין כדאי׳ בגמרא ואע״ג דאיכא לקרות בה בגבורות מ״מ מותר׳ לכתוב דהא ס״ה נתי פסולה לקרות בה בלבור אל״כ כתובה אשוריה על הספר וכדו׳ ואע״פכ מניחין אותם אם כתוב בכל עניין כיון שאינו מתכה דהא לכן ל״ל פסוק דמודה המרדכי שאינו מניחין אפילו כתובה בכל לשון וכנייר אשר לה לעשות לה״ל לכתוב אשוריה וגם מבין לשון הקדש וגם אין ספק בידו לקנות קלף אבל בסס ובסיקרא לא ניתן לכתוב אפילו בזמן הזה חשש דבלה לקנות דיו כתוב סס ובסיקרא ולכן בשאר ספרים אעפ״י שנכתבו אלא כדין ולא ניתנו לקרות בהן מניחין מפני אזכרות שבהן אבל בזמן הזה אפילו אם כתובה בסס ובסיקרא כיון דאשור לקרות בהן וכ״ה בהדיא במרדכי סס לתעניין סס דלא קחי רק אסס וסיקרא רק שאינה לכתוב אלא בלה״ק ובזמן הזה אפילו לקרות אבל בזמן הזה שרי אל״כ כתובה שלהם הברייתא ופירושה דבזמן התלמוד היה אסו׳ להגילה אל״כ כתוב׳ בהגילה אבל בזמן הזה אבל בזמן הזה חשש דבלה ואדרבי׳ לא עיין כל הטורך בזה. ומ״ש בס״ג וקורין בהן אפילו כתובים ובו׳ בסס ובסיקרא פי׳ היכא דכתיבי בכל לשון ובסס ובסיקרא דבכתבין אל״כ בסס ובסיקרא: יט ויש מי שאומר ול״ל דליכא בזה פלוגתא דלכ״ע אסור לכתוב אלא בחרתי לריעות דהיינו בחלר אחרת ולקפל דל״כ הוי״ל דר״ת אבל דרב הונא מתמי׳ אפי׳ באותו חלר וקי״ל כרב הונא ואל״ל אלא אם״ת בחלר שלו להגיל ל״ע דהגיל ל״ע אבל על מה שרוי׳ והיינו קיפול ל״ע אבל אם״ת בחלר אחרת אפי׳ בחלר אחרת אבל״ע אבל אם״ת בחלר אחרת אבל״ע אבל אם״ת בחלר אחרת אבל״ע אבל אם״ת

יז **כא** יש פתירים להציל דסקיא סליאת מעיות (יר) על ידי בכר או עפי הדליקה בשבת מעות כדי להציל לאחר **כב** שאינה מעורכת (מצילין הספרים אפילו לאחר שאינה מעורכת) ולמבר (פי' מקום שנכנסים מתנו לאחרות) אלא נשתתפות בו (טו) ובלבר שיהיו בו שלשה מחיצות ולתי:

יח כתבו משם גאון **כב** שמותר לומר לעכו"ם להציל ספרים מן הדליקה אפילו דרך רשות הרבים:

יט כל מה שמותר להציל מפני הדליקה מותר להציל פמים ומשאר דברים המאכדים:

כ **כד** הגליונים שלמעלה ושלמטה ושבין פרשה לפרשה ושבין דף לדף ושבתחלת הספר ושבסוף הספר אין מצילים אותם:

כא לע"ל) שכתבו להם כתבי הקדש אין מצילים אותן (יו) ואף בחול שורפין עם האזכרות שבהן:

כב תיבה שאחז בה האור יכול לפרוס עור של גרי מצרה האחת שלא תשרף ונושים מחיצה בכל הכלים להפסיק בין הדליקה אפילו בגלי חרס חרשים מלאים מים שוראי יתבקעו כשתגיע להם הדליקה דגרס כיבוי מותר: הגה במקום פסידא: (מרדכי פרק כ"כ)

כג שלית שאחז בו האור פושטה ומתכבה בה ואינו חושש אם תכבה (יז) ויש מי שאומר שצריך בה שלא יתכוין לכך:

כד מותר לכפות קערה על גבר שלא יתפוח בקדרה (טור) וש"ל סימן רע"ז ס"ב:

כה יש אומרים **כו** (יח) שאין יכול ליתן עליו משקין כדי שיכבה מפני כשיגיע להם יש אומרים שמותר לעשות כן כשאר משקים חוץ מן חמים משום כיבוי יש פתירים אפילו בחמים ודברי סברא שניהם נראים:

כה **כז** נכרי **כח** שבא לכבות אין צריך לפתחות בידו (יט) אבל קטן שבא לכבות **כט** צריך לפתחות בידו:

כו **ל** יכול לומר בפני עכו"ם כל המכבה אינו מפסיד אף אם אינו מזומן כאן יכול לקרותו שיבא אע"פ שוראי יכבה כשיבא וכן כל כיוצא בזה בהיזק חבא פתאום כגון אם נתרועעה חבית של יין יכול לקרא עכו"ם אף על פי שוראי יתקנהו כשיבא:

כגא וכל הדברים הנזכרים בדיני הדליקה כגון מילי כיבויים אבל בזמן הזה אותם הפרוזים בין עכו"ם והיה אסור סכנת נפשות כתבו הרשונים סכנת נפשות והזרע הרי זה פשוטה ומכל מקום הכל לפי הענין אם היו נעוטים בודאי אלא יהיה לכם סכנה גדולה אסור לכבות אבל בחמם סכנת ספק פותר לכבות אפילו הדליקה בגיתו של עכו"ם וכן בוסבין (תרומת הדשן סימן נ"ם והגהות מרדכי פרק מי שהכניסו בשם מ"ז) ודקא לכבות הדליקה

הסעיפים סותרין זה"ז) דהא לי' בגמ' בהדיא שמדינה שהיה צריך לגער המנו מתיק החפילין וכתב"ם ס"ס ס"ל דאלמא דהכי הכי נמי דליקה ושרפו הפפילין אבל אם אם מקום אחר ורוצ' להכיל להניח בו תפילין אם אפשר לגער בדרך צריך לגערו. אל"כ כ"ם דאסור להניח בים התפילין בשע

יז **כא** דליקה בשבת מעות כדי להציל ולא"ל לגער המעות ודוקא לר"ת אבל לא המעות וכתב"ם כ"ל בשם הרשב"א דאם אינה מעורכת ולכן כתב מהרדכי דים להניחן בהם מעות אלא כ"מ בהרדכי ובהגהות מרדכי דלא אמרו דלא נשתתפות אלא בדליקה פסיעה דברי להציל לכ"ע ואל"ל לגער המעות כמש"ל דוק ותשכח דלא כמ"ש הרב"י: **כא** ים פתירין. אפילו להניחה בשבת ברי אפילו המעות אסור מהחפץ שמניח אלא כ"מ מהרדכי ובהגהות ואע"ג דלא אמרו בכבר או תיקוק אלא לתת בלבד בדליקה הקילו עכ"ב ים פתירין בלא כבר: **כב** שאינה מעורכת. ומצילין ספרי אפי' לאחר שאינה מעורכת ולמבר כו' כל"ל וכ"ה בטור (ס"ב גליון): כב שמותר לומר דשבות דאמירה לעכו"ם ברי מפני כיון כתבי הקדש: **כד** הגליונים. שבתחבו מן הספר או שמתחק הספר כמ"ש ס"ס י"ב וכתב מהר"ם בחתו' שתקנו בחרס לקלן גליון ספר אפילו כדי לכתוב עליו ובמ"ב סי' ק' אחריך על גליונים של הספרי שהקוטרים הספרים תותכין אותן ותשליכן והטעם כיון דמהנו כן ה"ל כאלו התנו עליהם מתחלה עסי' קל"ל ס"ח וא"כ אין מצילין אותו ובאחור' בח"ם פ"ו כתב שמתחך בספרים בחדשים מותר ביטים אסור: **כה** אלא יתכוין. פירוש אלא יתן ויקפון ויגענע אנה ואנה כדי שיכבה אלא מתכוה בה כדרכה (ר"ח דלא כב"י) וכן ס"ת שאחז בה האור ופושטו וקורא בה ואם כבתה כבתה (רמב"ם נמ) עסכ"ו: **כו** שאין יכול. דדוקא להפסיק בכלים ברי שאין הים בעין ועת"ם ס"ס: **כז** עכו"ם שבא כו'. דעכו"ם אדעתא דנפשיה קעביד ואפי' יודע שנתן לו ישראל הוא להנאת עצמו מתכוין שיודע אלא שיסיח (רש"י) אבל בסי' רע"ו בהדלקת נר נוף הישראל בהנה ממנו אלא אמרי' אדעתא דנפשיה קעביד הואיל והעכו"ם מתכוין להנאתו (תו' דף ק"כ): **כח** שבא לכבו' אפי' עבדו המוסר לו לזמן (הג"מ ד"נ): בט צריך לתחו'. דקמן אין לו אקול הדעת עושה לדעת אבל שיודע שביטוי זה מתן לאחיו ועוש בשביל ולהבי אפי' לת"ל מלאכ' שאינ"ל הוי דרבנן צריך לתחו' בידו (ר"ן) ועת"ם סי' שמ"נ וסי' שס"ב ס"ו בהגה: ל יכול לומר וכו' אפי' שבידו המוסר לו לזמן (הג"מר כ"י) אבל אסור לומר לעכו"ם לבטות אפילו לת"ל דהוי דרבנן דבין שאדם בהול על מעמו חייבי' דאי' מרים ליה אחי לבטוי הוא בעצמותנ"ב דבסי' שלו"ם ע"ב נבי לנור ברי מלאכה דרבנן במקו' פסידא שאני ביטוי דבשלרך לפתחיון הוי דאוריית"א ואין הכל בקיאין בזה: לו מי שאינו לנור דשמת שלא כדרכו הוא (ר"ן) ועסי' ש"ז ס"ה ומשו' כתבי קודש

"מור בשם סמ"ג בשם הירוס' ולא כמ"ש בשם סמ"ק (ס"ס כתבתי כן הוא בסור זכן הוא מוכח בגל כן) סמ"ג בשם רבי יעקב ש"ש בתשבות ובאורח ח"ס ס"ל לרבי בן ג' עשה בעצמו ולא בשמשה ויסקו הרלף הבראים ורמב"ם בפרק בב נזקתה דבר יחיה מש"ה מבשמה שם בל בל ובבר שמשון בן גמנו הבראיתא שם ומת אמשו' בל' מוסקי' לבלי מחשיבות הבור לפרוף. ובלב ברב המגיד בפ"ב ב"ב בתה"ב: ובהרמ"ן ולבלי בר' יהודה שם ובן נתה דבר ר"מ חוס' שם בם' ושבשם ובלב הבור לשבל"ם בפ"ג ובבר המגיד בשם מרבינו ל' ובלי"ן בשם הרמב"ן שבנה שם בבר לבם בגמ' לבי"מ שם

פרי חדש

סימן קכח

בגי חרס בה בילבא שבמדינה דתם ובשמחור המרי"ה בדבר שמאו מלוכי כל משמרים ופרנסין ויסו' ברחת קבסיבן לבדים אחר מבני הבן לבתחרי מינסי שתת דיבוקים בבלבלה לו לתחיות ובם"ם בקורה בוחר אחרי' בלי מתן דסבי מוחבנה' פרי לבוויי מסם' בן נוחך ומיבו ומסבר"ת בם"ם בתיים דבלתת בבל בנרבה. ברבנן לה ובדתחרי' פ' מי מתתם ת"ח מחסת בדים לבל בהבהר מחרוב בלבלב מיבלבי בשם תבוסב המם מבוה בנרב' מרבנן בבה בבם. מחבנים אחר רב יחבדה בובי ליבבבדב לבחתי' בדיבב בים רבבן לה לובחתים בל מתחיל מחת דבלי' ס"מב ומבי' לם בלם ירב ומבי' לבם ת"ם בראבים ול' בם"ב מב' בחת המבבים מחם מבב לה חילב מבבי בבלה ומיבם ליבור בבם ומיבר בבבת לבבלם ובמ"ם בבם' לם יבלם: בם"ב אחר לי יבי ובחבר ז' יבי תבילה לם לובן לם בלם לה ירב לע"פי מלובן המלב מבבדם ובבבי דיבי לובן בבי בבבבלים ם"ם חמ' ב"ם:

ובם"ם יבא מבי"ת מבחבבת מלי"ב בבלת מבבי בין מבבבב בחבלים מלה לבבות בחבן לבן בבת מבבלב בבבים לחת' בבם לחבלב בבן מובבה חת"ם בבי"ם בבים מחן ום בבי בבבן מם לו בבבים תבבבבבים ובבבים מחם בבבים לו בבם לבבלב

פרי חדש

סימן קכח

בגי חרס בה בילבא שבמדינה דתם ובשמחור המרי"ה בדבר שמאו מלוכי כל משמרים ופרנסין ויסו' ברחת קבסיבן לבדים אחר מבני הבן לבתחרי מינסי שתת דיבוקים בבלבלה לו לתחיות ובם"ם בקורה בוחר אחרי' בלי מתן דסבי מוחבנה' פרי לבוויי מסם' בן נוחך ומיבו ומסבר"ת בם"ם בתיים דבלתת בבל בנרבה. ברבנן לה ובדתחרי' פ' מי מתתם ת"ח מחסת בדים לבל בהבהר מחרוב בלבלב מיבלבי בשם תבוסב המם מבוה בנרב' מרבנן בבה בבם. מחבנים אחר רב יחבדה בובי ליבבבדב לבחתי' בדיבב בים רבבן לה לובחתים בל מתחיל מחת דבלי' ס"מב ומבי' לם בלם ירב ומבי' לבם ת"ם בראבים ול' בם"ב מב' בחת המבבים מחם מבב לה חילב מבבי בבלה ומיבם ליבור בבם ומיבר בבבת לבבלם ובמ"ם בבם' לם יבלם: בם"ב אחר לי יבי ובחבר ז' יבי תבילה לם לובן לם בלם לה ירב לע"פי מלובן המלב מבבדם ובבבי דיבי לובן בבי בבבבלים ם"ם חמ' ב"ם:

ובם"ם יבא מבי"ת מבחבבת מלי"ב בבלת מבבי בין מבבבב בחבלים מלה לבבות בחבן לבן בבת מבבלב בבבים לחת' בבם לחבלב בבן מובבה חת"ם בבי"ם בבים מחן ום בבי בבבן מם לו בבבים תבבבבבים ובבבים מחם בבבים לו בבם לבבלב

קודם י"ח דברי לכבות ועיין ס"ס שכ"ג: מת וספרים ויש ספק להציל מביהם מת קודם (ס"ח): לא שא"ל לנופה. פי' ואיכא למ"ד שאינו חייב עני' כמ"ש כ"ג כ"ל דלא כ"ב ס"ס: לב ואם עברו אחילל ערך כו'. הייגו בדברים אחרים אבל בכבוי א"ל תשובה אלא ומנעו מלכבות (ס"ג ע"ד דעירובין כ"ח ע"ב):

לג ערך להתעטות. חפילין בתחומין דרבנן ויכול לדחותה ליצות התורף כמ"ש סי' תקס"ח (ס"ס): איתא בשבת דף י"ב שאחד עבר עבירה שחייב עליה חטאת וכתבה בפיקים שלא היה כמו ב"ה יביאנה: לד י"ח פסיעים הסי"ח ווינר (מנהגים ס' ר"ח אולן) ובלבוש סי' תקס"ח כת"ס כמו גדול ותני פולנים (עת"ס סי' תקס"ח ס"ב) וכ"מ במהרי"ל סי' י"ד ובמרדכי סי' ק"ע כתב דלישר' הוי ו' וזו' ריינס. ובת"ס סי' ש"ג משמע דליטרא הוא ר"מ פסיעים מ"כ כל זה הוי מ' פסיעי' ודוע דזהב ריינ"ם הוא ס' גדולים פולנים מ"כ כל פסוע הוי גדול ותני פולנים. ואף על גב דאחרי בגמ' חטא בת מעה. ודוע דס"ל פ"ד מעה והוא כד"ג פולנים כמ"ש בי"ד סי' ס"ה וא"כ מעה הוא גדול ל"ל דוקא בחר מעת. דהרי עכשיו אין מלכה בכסף כ"כ בזול ולכן צריך ליתן כפי מה שקוני הפחות שבכסף כתוב זמן והכל לפי שעה המטבע: ודע שיש טעות בא"ע סי' ס"ס ס"ז וכ"ל אבל לדע' יש פוסקים וכו' מלחוריתא ויש מי' שמפשר כתובת בתולה ו' זהובים וכו' אז עולה החשבון מכוון דוק ותבכח וכ"כ בהדית בתולה וכ"כ בחת"ח: ודע דעאלי"ר הוא זהוב ותני ריינ"ם ובדרך זה צריך לחשוב הכל הכ"ל ועת"ם בי"ב סימן ס"ה אחרונים: לה אל ענ דכיבוי הוי מלאכה אא"ל ובוקוס הזיקא לא נזרו אבל בחקוס התקה דמתוך אסו וכמ"ש הרמב"ם ס"ל דחייב במלאכה שא"ל ועת"ם סי' ש"ח סי"ב ובכל תחכת ליכא כבוי דאינו שורף:

שלה

א מתן ג' סעודות. הייגו קודש אכילת ערבית כמ"ש רסי' סל"ב וכ"כ הרמב"ם ועיין במהרש"ל שכתב לדייק מהרמב"ם דהיכא דחסני מעובדא דחול לא חייבי סיכה לידי מלאכה דאוריית' ואינו מוכרח ונם הרב"י חולק עליו ומוכר שאפי' נספכה על הארן מי' אסור להציל יותר מג' סעודות דחייבי' מתוך שהוא בחול בהצלה יציאת כלים דרך ר"ה ואפשר דהאידנא שאין לנו ר"ה יש להקל ואפשר שאפשר זה כתב רמ"א שמא יתקנו וכו': ב ומיהו אם עברו' לא מיתי לאסור בדיעבד ועוד דאין זו הערמה כיון דאמתן אוריתים ולכן ל"ל דהרמב"ם ס"ל דמותר להעריס לכתחלה לזמן אוריתים שא"ל לאסול הס"ל בפשוט בהדיא וכ"כ הת"ח ל"ל הערימס ע"ש וכ"ת ס"ס רסו' תקל"ג שפסק מותר ג"כ להעריס. ובגמ' אמתא דתרוויהו הו' ע"ש: ג הלף זעו בחוי' ותיירי שלא נשברה לגמרי דאל"כ אף בדאוי אסור כמ"ש ס"ס: ד לא תחקנו בכלי אחר. ולא כלי אחר יציא אותו כלי אחר ולא יטלטל שוקל בדיס ואפשר דמיירי שא"ל להעמידו כאן כגון שאות מחוכר בשבת אבל בחול אסור לכתחלה ליתן כלי תחת דלף לאין עושין גרף של רעי לכתחלה ע"ש. וכ"מ בגמ' בשבת דף מ"ג ע"ש הכא שרי משום שמירת הגוף ואע"ג דבמ"ש סי' תקי"ב דאין מבטלין מ"ש סי' ב"ד סי' ל"ג ב"ד סי' ל"ג ו' ואפשר דשאני הכא דאין כיונתו לאכול איסור רק להציל היין ולא שאר מתרבה איסור ל"ל בה דיש לפשוט על התקילין ב"ד סי' קל"ד:

שלו

א בין יבש. בגמות שחמה אסור משום דגתרי קיקסי ואע"פ שנשרו ענפיו כבר אסור משום לא פלוג. וביומות הנפ"ש אסור אאין ניכר בין לחויבש אבל בחתת ביבש שאין בו לחלות לא שייך תלים כ"כ רש"י בעירובין דף ק' וכ"כ בחולין פ"ט אבל דעת הרמב"ם

לבינבש

בין בשבילו החמירו חכמים אפי' בשחם לפי שאין בקיאים בה כלל (ב) ולא יאכל בשר. נראה דלילה שאחר שהעלית קיר מיו שלא לעלין לילה שאחר ע"כ סי' תקל"ח שכתב שם מפני מבלבל ספ"ו: (ולא ע"ג דזה שהבבה לעשות מחיצה לזה והל"ל מלאכה אחרת מ"מ בר"י דאחר מלאכה אחרת עליה ודעה קמייתא שאינו המו' פוסק כר"ש דמלאכה אחרת אין בו איסור דרבנן ובמקום לא גזרו: תשלום כבוי והדלקה נחתר רעו':

שלה

(א) מתן ד' סעודות. הטעם משום דאי סריה ליה בהקלה בדליקה סי' ש"ל ועל"ל סי' ס"ט: (ב) מלינין בכל עבר תורה הוא זה דלא אחר בדליקה להוליא לכיית תבוה מהשורה לדעת בע"ת. אבל אסור ולא סבריי שם בע"ת סי' ס"ל וכאן פסק לאחר ונראה דלאחר שעיים לאחר כיון דלא מלינו חולק בזה בסי' ש"ל ד"ס"ח:

שלו

(א) אין שלין ביום. עשבים מותר לילך עליהם ס"ג אחם הטעם משום דאחיש קיל כר"ש דס"ל דבר מתבטין מותר מאל"ל בלילה הטעם מפני שאין יחשם בה ר"ש לאסור כ"כ לי ובהכנה דגרת דהרי"ף לא הפליג בין לעבדי ולאבי לא הבין בהה' דאילו בזה מותר אפי' בלא כ"ז מבטלי הקשה הב"י עליו דאל"ל נאחר להביא הדלף שלין בלא אלא שלין ולאלי הרי"ם ס"ל הכ"ל תעלו ביבש ובמא מחמת מ"ח ז"ל על הב"י דקשה מפלתו כי הרי"ף מחלק לבין ליבש דא"כ ס"ל הרי"ף כהה (ב) ואין מחמתה כמו לקרקע. מלשון זה מתשמ ביון

שלה

דין חבית שנשברה. וכו' ה סעיפים:

א חבית שנשברה מצילין מסנה א (א) מתון שלש סעודות אפי' בכלים הרבה ראלו בכלי אחר אפילו מחזיק מאה סעודות מציל ואומר לאחרים בואו והצילו לכם ובלבד שלא יסמוך רחייני שלא ישים חכפון במקום היין לחזור ולחשיבו נגזרה שמא יחתוט ראפי' אם יש לו בית אחיזה רליבא חשש סחיטה אסור שלא יעשה כרך שהוא עושה בחול ר"א יספח בשמן לחבנים ירו ולקנחה בשפת הכלי:

ב חבית שנשברה מבטל. מבהול ואם יגיע מיתקנה אבל אם נסדק ועבר עיף עיף מיתו בהול כ"כ מותר להניל בכלים לקיום (הנהות מרדכי ותוספות פ"ב והנהות מיימוני פ"כ) וי"ח לכל זה לא מיירי אלא להניל מתחר לחתר אבל לבית אחר מעיבר עמו (ב) ל"ל דוקא בחר מעת. דהרי עכשיו מתבטל בכל ענין כמו שמתבאר לעיל בני דיקה: (פסקי מהרי"ל קי"ו)

ג האם נשברה בראש נגן מביא כלי ומניח תחתיה וכרבר שלא יביא כלי אחר ויקלום לקבל מן הקילות באויר לאחר שירד מן הגג ולא יביא כלי אחר ויצרף אותו לראש הגג ואם מציל בכלי אחר מציל אפילו קולם או מצרף:

נזרמנו לו אורחים מביא כלי א' וקולם כלי אחר ויצרף ולא יקלום ויצרף ואחר כך יזמין האורחים ולא יערים לזמן אורחים שאין צריכים לאכול:

כגה ב ומיכו אם עבר ועשה מקלם ואח"כ זימן אורחים מותר: (רמב"ן והמגיד פכ"ח)

ד אם יזוב תירוש מגיגית של ענבים שעדיין לא נדרבו שנמצא אותו בלי תחתיו מפני שמכפלו מהיכנו כיצר יעשה יניח שם מטתו או שלחנו ואז יהיה אותו הדלף לפנין גרף של רעי ויוכל להניח שם כלי לקבל הדלף כדי שלא יעשה שם טיט וכשיתמלא הכלי ד לא יזרקנו בכלי אחר שלא יבטלנו מהיכנו אלא מריקו בתוך הגיגית שזבו המשקי' ממנה שהיא מבוטלת מהיכנה ע"י משקים שבה כשום משקין שזבו:

ה נתפזרו לו פירות בחצר א' הנה וא' הנה מלקט מעט מעט ואוכל ולא יתן לתוך הסל ולא לתוך הקופה ואם נפלו במקו' אחר נותן אפי' לתוך הסל ב"א א"כ נפלו לתוך צרורות ועפרורות שבחצר שאז מלקט אחר אחר ואוכל ולא יתן לתוך הסל ולא לתוך הקופה: (וע"ל סי' ש"ט)

שלו

אם מותר לילך על גבי העשבים וכן באילן. וכו' י"ג סעיפים:

א (א) אין עולים באילן בין לח. א בין יבש ואין נתלים בו (ב) ואין משתמשין בפחונר לקיקר נזרה שמא יעלה ויתלוש עלה באילן בשבת בשונג מותר לירד כמזיד אסור לירד יאם עלה מבעוד יום בכל נוונא מותר לירד משחשיכה דו"א דתני מילי כשהיה דעתו לירד מבעוד יום אבל לא היה דעתו לירד מבעוד יום לא ירד משחשיכה כיון שהיה דעתו לישב שם באיסור:

מגן

פרי חדש

סימן קכח

לתבלים נעלות לזמן סחיבים נעלות כיון דלאילו חדרנן לא מסכנן שלא יפלו מגג המקום ולחי דחבור מזרבנן סברי מחלל עבודה ולמ"ם נעל לבי נעל ולבין דק חמילו חם קרלו לו אבלות לא יעלה כמ"ם בריים סי' זה ע"ש: כ"ל בס' בלבוש מסכן חלבן חוץ ז' כיוס מסת קדם ג"כ לא יסח לח כפת ובגיות רחיי מלבני מבה"ח ע"ש ומלבי מותר מיקריים ג' עבה ויסח לח כפיו ותבת עניו ברכת מוד דדין זה דאבל לא יסח לח כפיו לין לא מעם ולא מרם ומיקר ומכו ד"ל נוסף עבה: כתב פרש ז"ל בלילה רחי' מסת מחמרא בס"ם נולב מבמוד קמן בלדע ניסת לח בס"ו ומקח קמן לחיי נפוי ומקח מרבי נפלי עבמו יעלם סבר' לין מבנים ב' מערות נומת כפרו נפלי שבחו בחקרפי חלפי מסתחו חיגו כמוי ע"ב: סלמת בהנת כי כל א' מתן הוא סוף ברכת בפני מקבלת וכו' ומן ומקח מול ל' לן מבחר בחחבר מיגו סוף ברכת לגלה מלחלה מלגים ונם כרוקח נפח כל' ב' כתב מלת לן ומש מרגלה בלבוש זם כמה דבעינן סוף ברב' ונם מיגרן בבינוני לקבל מקרקמלי ברכן ליסורן זקן מלין ויחבר ומלין מבריחמרן לקבל נמיבת לפקיקחסן מרי לנמון ולברכם כלי לברכם מבל בחלת מלם מלחיגו מלגת מם נבר ולין כלן מבבר לבוכת לפיקר בוסף חיגא לן מם מלגם דמבחת כוי מבבר לבוכת מ"ו ברכה ע"ז דומיל מלינן דחק:

סימן קכט

ס"א אבל לא במנחת וחפ' מלם ירד בבוכות חבין דלבתן חם נמבבת הבמילה עבד מלת הבנגים מיבן יפולין

(ב) ומיהו אם עברו' לא מיתי לאסור בדיעבד ועוד דאין זו הערמה כיון דאמתן אוריתים שא"ל לאסול הס"ל בפשוט בהדיא וכ"כ הת"ח ל"ל הערימס ע"ש וכ"ת ס"ס רסו' תקל"ג שפסק מותר ג"כ להעריס. ובגמ' אמתא דתרוויהו הו' ע"ש: ג הלף זעו בחוי' ותיירי שלא נשברה לגמרי דאל"כ אף בדאוי אסור כמ"ש ס"ס: ד לא תחקנו בכלי אחר. ולא כלי אחר יציא אותו כלי אחר ולא יטלטל שוקל בדיס ואפשר דמיירי שא"ל להעמידו כאן כגון שאות מחוכר בשבת אבל בחול אסור לכתחלה ליתן כלי תחת דלף לאין עושין גרף של רעי לכתחלה ע"ש. וכ"מ בגמ' בשבת דף מ"ג ע"ש הכא שרי משום שמירת הגוף ואע"ג דבמ"ש סי' תקי"ב דאין מבטלין מ"ש סי' ב"ד סי' ל"ג ב"ד סי' ל"ג ו' ואפשר דשאני הכא דאין כיונתו לאכול איסור רק להציל היין ולא שאר מתרבה איסור ל"ל בה דיש לפשוט על התקילין ב"ד סי' קל"ד:

שלו א בין יבש. בגמות שחמה אסור משום דגתרי קיקסי ואע"פ שנשרו ענפיו כבר אסור משום לא פלוג. וביומות הנפ"ש אסור אאין ניכר בין לחויבש אבל בחתת ביבש שאין בו לחלות לא שייך תלים כ"כ רש"י בעירובין דף ק' וכ"כ בחולין פ"ט אבל דעת הרמב"ם

לבינבש

ומ״ש אחר״כ ג) ודוקא לדש שעלה מס׳ פי׳ דוקא בלדש החיצו מ״ש אחר״כ ד) אבל קנים ברכים כירק מותר להשתמש בהם אע״פ שמחוברים נקרקע אין לסור להשתמש בירק (הגהו׳ מהירי ברק בגל מערבין בשם א״ו וגים יוסף):

ב ג) ״שרשי אילן הגבוהים מן הארץ ג׳ טפחים אסור להשתמש בהם פחות מכאן מותר להשתמש בהם דבקרקע חשיבי ואם באים מלמעלה ויורדים לסטה במקום שגבוהים שלשה אסורים ובמקום שאין גבוהים שלשה מותרים (ה) ״חוי גבוהים שלשה ותלל תחתיהם אף על פי ד ״שמצר אחר אין חלל התחתים והרי הן שוים לארץ אסור לישב עליו אפי׳ על צד השוה לארץ:

ג (ו) ״מותר לילך על גבי עשבים בין לחים בין יבשים כיון שאינו כתבון לתלוש ״אבל האוכלי׳ בגנות אסורי׳ ליטול ידיהם על העשבים ה שמשקים אותם אף על פי שאינם מכוונים ן פסיק רישיה הוא ״אבל מותר להטיל בהם מי רגלים ז ואשר משקים שאינם מצמיחין:

ד (ח) ולכן מותר לילך בגנות אם יש בהם שם גם מים לבקרי יש ליזהר מלא לבחוש ולא לאכול בגנות אם יש בהם שם גם מים (ג״י בשם ס״ת)

ה ״יש ליזהר מלהשליך זרעים במקום ירידת נשמים שמופן להצמיח ״ואם ישליך לתרנגולים לא ישליך אלא כשעוד שיאכלו כו ביום או ליומים ואם הוא במקום הרוסה מותר שאין סופו לצמוח:

ה ״עשבים שעלו על אזון הכלי מלחורת הכלי חשובים כחוברים לקרקע ח והחולשן חייב:

ו ״עשבים שהחכן בעפר כבעור יום כדי שיהיו לחים מותר לאחוזי בשבת ברש״י דף ק״ל הדע דהא בעלים ולהוציאן ״והוא שלא השרישו וגם צריך שאינו רוצה אסור לקטר בהם בשבת אם לחלון כדאיתא בשרשתן אבל אם נתכוון לזריעה אסור: וכו׳ בעירובין דף ס״ג וחבל בפי פרש״י שדי חלא ולחי כדאמרן:

ז ״ט (ז) ״אסור לתלוש אפי׳ מעצין שאינו נקוב:

ח ״עצין (פי׳ חני כד שוורעים שם עבשים ערוך) אפי׳ אינו נקוב יש ליזהר מלישלו מעל גבי קרקע ולהניחו על גבי יתרות או איפכא בין שהוא של עץ בין של חרס:

הגה יתור מל מלון מכבשה מערב שבת מן המלון וגו פירות (ח) מותר לתלוש

דביבא שריך חלישה כמ״ש סי׳ ב וצריך לישב לדידיה הא דקתא בגמ׳ והא קמתמן פירי ולא קתמר שמא יעלה ויחלוש ע״ש: ב אסור ליטול ומה״ש אין מביאין כד עליו כמ״ש סי׳ רע״ו ס״ד (מ״ת) והרא״ש כתב פ״ה דשבת דאם ליטול לא מקרי משתמש בתחובר וכמ״ש סי׳ שע״ו ס״ז דמותר לקשור חבל בפי הפרה אלא עכשיו אסור ג״ר שמא יעלה על המלון וכ״ה בהגהות בגמרא דאם לא יטול כל פסורי דשבת חוץ מג״ל ליטלן בשמן אלא מן הצד ״ומה״ש כתב דמותר ליטלן ולא דבכלכל עפ״ס מעט שמא יעלה על המלון דמהכי תיתי יעלה כיון שהיא למעה מי ואפשר דס״ל כיון דלמעלה״ים לגזור אם כן גם לתעה מי אסור דלא פטרתשל״ב בתחה דרוב בחמות אינן נבוהים כ״ב ודוחק דאל״כ לתחי ל״ת כתב הרא״ש דאם מיטלו לא מקרי משתמש בתחובר כיון דעל״פ אסור ליטול חפץ מסס ולדעת הת״ל ל״ל דאינו דרך חשמישו ליטול ממנו ולהניח על גביו אבל בהתה אין דרך חשמישו כלל בזה ולכן גרע מלדדים וע׳ בשבת ברש״י דף ק״ל הדע דהא אסור לקשר בהתה בשבת באינן כדאיתא בעירובין דף ס״ג וחבל בפי פרש״י דאם מיטלו לא מקרי משתמש בתחובר ולכן אסור לקשר בהתה בשבת אם לחלון

אורח חיים שלו שלז שלח הלכות שבת

ג"י מגן אברהם

ל"ע מ"ש מת"ש רח"ל סי' ס"ו רים מתחירין לפר' האוכל תחו' סאה ולכן כתב דאין לפרק התנוזים מתוך קליפתן הירוזים ולא דשאינו מין חיטים אסור לתוריית רק בתחומין כת"ש כלל תמ"ל בתחומין אסור לתוריית משום מפרק הוא שייך בתחומין ע"כ התחירין לפרק כלאחר יד: (פ) מתחומין מפני מרחלת עין תקון לתוריית. כת"ש בסתמן רמ"ג: מותר להריח בו. דלמא חייש יקון אותו לאכלו דלאו לאכל ולפי תמ"ל ס"ת דאין מתחומין אפי' בירק ל"ל דאין אוסר ביד דאין מוסרין לדבר אחר ע"ש. כריך אדם ליתר בתבלין שנעשה מעור בהמה שלא יתלה שער מתנה שם בו חוב חבל דהכי אי' בירו"ל כלל נחוב מהבהמה מתה חייב אחליפתה הוא ניתנה ושל יש לחבר יחלוט מן עור שלו בידו לא אחרים דהוא מחוסר בקרקע דמשמע ברים סרהלין לחדם בקרקע:

שלז (א) פסיק רישה מידומה שלקח מן שאינו מכוין לעשותו אלא יעשה: (ב) הקרקע מחלקה דאו לא חייבי לאשווי נומות מתירין ס"ל דאפי' בלאו מלא הוי פסיק רישי' לאשווי נומות ויש מתירין ס"ל דבחולקה פסיק רישה וגורינן מחלקה שאינו מרולף: (ג) שלא מכוין קסמיהן: תמוה לי מה אפי' מכוין אינו אלא הקרקע לפרק

שלח (א) מ"ש מחילו הכלים כו' מבלן מדברי הלכות

שלז דין כבוד הבית ודבר שאינו מתכוין • ובו ד סעיפים:

א - [1]דבר שאין מתכוין מותר והוא שלא יהא (א) פסיק רישה [2]הילבן גורר ארם מפה בסא וספסל א בין גדולים בין קטנים ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ • [3]מותר לרבץ הבית כיון שאינו מתכוין להשוות נומות אלא שלא יעלה האבק:

ב [4]אסור לכבד הבית אלא אם כן (ב) הקרקע ב מרוצף [5]ויש מתירין אפי' במרולף (טור בסם ר"י ותרבי ריש פרק כל הכלים ור' יהודה מי"ב וסמ"ג וס"כת) וכן נוהגין ותין לטמות מיכו ע"י עכו"ם מותר (ר' יהודה מי"ג) וכן פ"י בגד לו מעני' לו בגף תוון הקלי' ואינו מסווה נומות (לגר) אסור לכבד הבגדי' מל ידי מכבדו' כמפוי' מקסמי' ה (ג) שלא יסברו קסמיה: (הגהו' מלפסי פ' בזור קופיין סב"ם ה"ק ל"ד)

ג ו אין מכין את הקרקע ולא כריתים אותו אפילו הוא מרוצף:

ד ז [6]אסור לצרר חבית על הארץ דכיון שהיא כבדה יבא להשמות נומות ודאי ואחי פסיק רישה: (ה)

שלח דברים האסורים בשבת משום השמעת קול • ובו ח סעיפים:

א [1]השמעת קול. א בכלי שיר אסור אבל להקיש על הדלת וכיוצא בזה כשאינו דרך שיר מותר:

הגה וכן אם לא עביר מעשה שרי ולכן אלו מקורין לתריסים ומלפפים בפיסם ב כמו לפר מותר לפתוח (הגהות מלפסי) ואסור להכות בפטיש על כללת בעצמה הקבוע בכלת אפ"ם פתיחו מכוון לעיר (א) [illegible] מקום

---

[1] מותר להריח. דכיון דיכול להריח בחתוכר לא אתי למקלייה • וכיו"ל מתחיר בדעת הר"ן: יא יקון אותו לאכלו • יכול לנעמכו בפיו תן התחוכר אין לך תלוש נבולה חזון (רש"י) מ"מ אסור דאין חייב עליה דאין דרך תלישה בכך כדת תרי' דף ע"ב אמר זרק תבן על האילן והשיר פירותיו פטור דאין דרך תלישה בכך אלא ביד או בכלי וס"ס במפרק ודם כה"ג ע"ש:

יב וחייב בכל שאת • ול"ע דבזבחי' דף ל"ל אחרי' הטורה ודע פסחן במים מ"ע חייב אלימא מטו דמלמת במים וה"ל זורע אי כמיס"ב חיטים ושעורים נמי אחם קעביד ליסה פי' שנדבקין זה בזה וכו' ע"ש דמשמע דאין חייב אלא בפסחן מטוס לא אבל בחיטין ושערי פטור כמ"ש סי' מ"מ סי"כ: ועי"ל ל"ל בפסחן מעמת מטו' לא הל"ל מטוס זורע: וי"ל דבפסחן חייב תבף כשטחנו במי מטוס לא אבל בחטי' ושעורים אינו חייב אלא בטחנה זמן אחרך כמו חליטוס ולכאי בקע הטורה וכן מעשים בכל יום שנותנים חטים למים ומחכילין לבהמה ומ"מ ל"ע מלל להרמב"ם הא: יב עכני אילנות • שהוכנו מאחתול לאחמוש ועכי"ם ס"ח מכ"ג. ועכי' תרל"ד דאסור להוסיף מים בשבת: יד החולב ונל' דבעבני יבשים כ"ע מודים דבחלטין דמי דלא כע"ש [2]: כתב הר"אם כלל ב' סי' ד' גב שמילאתו עפר ונטע בתוכו אחולב מחנו חייב וכ"כ ביד ס"ם רל"ד ולחייתו מחשבה ב' פ"ם דמעשרות ול"ע דהר"ם מביא ירוש' דקיימו דוקא לעניין עומאה אבל לכל מילי כחלטין דמי מיהו הביא"ע הירוש' האילו ואינו רוצ' בהשרשתן אבל בשרוצ' בהשרשתן הוי מחוברים ומסיים אח"כ נעלה עליהם נמוד ומסיים אח"כ נעלה עליהם מעולי' והעלים שלהם מעולי' כדרך גדילתם הרי הם כלעומים בשלה וחחולב מהם בשבת חייב (פי' אחי' אינו רולה בהשרשתן) בסי' מ"ח ס"ח: טו והכלכלה • ומותר ליטול חבץ מהכלכלה אבל הכלכל עצמו אסור ליטול דקחשתמש ביתר מהוא לדדין ואם הכלכלה תלוים באילן עצמו אסור ליטול חבץ מהכלכל דקחשתמש בדדין (כ"מ בגמ' דף קל"ה וכעירוכין דף ל"ג) וכ"כ ביוגה הא"ח כיון לזה וכ"מ בסי' תרל"ד ומ"ש הכלכלה אר דבשטול חבץ מן הכלכלה מגיד האילן בכל ענין אסור (ל"ל בגמ') ולהשמן באילן בבריה מותר בתש אסור (יש"ש פ"ה דבילה ס"ו):

שלז [1]א בין גדולים. אבל גדולים מחוד אסור לגרור דהוי פסיק רישי' דעשקה חרש ואסור אחי' בקרקע של שיש (כ"י רוקח וכ"מ בשם הרא"ש) ולע"ג דבשחופר הוי מלאכה דרבנן אפ"ה אסור ועמ"ש סי' ש"ל סס"ל: ב אסור לכבד • דמזיז עפר ומשוה נומות ויש מתירין דה"ל לא הוי פסיק רישי' ויש בני' קליפי אחרי' יש בני' קליפי אחרי' דמוקים הם מותר לכבדם דה"ל לדידיה כגרף של רעי עשי' ש"ח שלא יסברו: ובודאי אחי' הם נסברים ליכא איסור דאורייתא כת"ש סי' מ"ר סי"ב אפ"ה אסור בפסיק רישה: ולפ"ז אסור לכבד אחי' בחולם בשל תמרה ולא כאותן הנעשים מעכני אילן עמ"ש ס"ח: ג אין מכין הקרקע (רמב"ם פכ"ח) ומעמת דדברים אלו אין מכין מדבר כ"כ כיון בכיבוד (מ"מ): ז אסור לנדד • ולא יכריע חבית ויסוך מתנה אלא מגביה אותה מן הארץ ומוסיף דה"ל מחפיר הוא מן הארץ (ה"ג):

שלח [1]א בכלי שיר. וה"ה בכל דבר שהוא דרך שיר וכמ"ש סימן שלט סעיף י"ג ה"ל יש"ש כל מתמיע קול אחיע קול עמ"ש סי' שלט סכ"ג • ואם מחנים מים בכלי אלא קבוים ומטיף לתוך כלי מחבות כדי שישמע קול נעים כי קלא דמזמורי אסור דה"ל בכלי שיר • ואלולה מחוך ואם מטיף בחוזק כדי שיקח הישן אחי' לבריה אין אחין עושה בנעימה ובנחת ואח"כ כ"ש הני פעמונים שבפרוכת דלית בהו איסורא אחין כוונה שישמעו בנעימה ובנחת ועוד כיון דלאולה שרי כ"ש לדבר מצוה • ועוד דהתירלא לי הקל כמ"ש סי' שלט ס"ג בהג"ה ולא שהש"כ הקיל משום דלצורך מצוה הוא שישמעו העם ויקומו דהא לדקד ג"כ מותר לצורך מצוה כמ"ש סי' שלט ואף שבעל ביד סימן רל"ד אמר כבר נהגו להקל וכמ"ש ועוד דאותו שמחת הפרוכת לא קתכוין לקלא כלל כמ"ש סי' ש"ל סכ"ג ע"ש: ב כמו לפר • שקוין לופ"ל בלא אמ"ש שבאותן הלפקוף הנילין ג"כ להגעים בשיר הכא כיון שמכוין לקרות לחכירו לא יגעים בקריאה כו' וגם לא עביר מעשה מכל מקום

לתלוש הפירות ממנו בשבת: (רבי ירוחם נ"ב ח"ב' מולין דף קכ"ד):

ט יצנור המקלח מים מן חגנ שעלו בו קשים ועשבים שמותים ומעכבים קילוחו ומיסיו יוצאים ומתפשטים בגנ ורולפים לבית (ם) מפיכן ברגליו בצנעה דבריו דמתקן על ידי שינוי הוא שאינו עושה אלא ברגליו במקום פסידא לא גזרו בגנו:

[2]הרם מחבור י (י) מותר להריח בו אבל אחרוג ותפוח וכל דבר הראוי לאכילה אסור להריח בו במחבור שמא יא יקון אותו לאכלו:

יא [3]השורה חטים ושעורים וכיוצא בהם במים חרי זה תולדות זורע יב וחייב בכל שהוא:

הגה ומותר להשתמש יג עכני אילנות במים בשבת ובלבד שלא יהיו בהם פרחים ופוגים פסם נפתחים מלאנוקים המים (מהרי"ל) ועיין לקמן סי' תרכ"ד:

יב [4]תאנים שיבשו באיביהן וכן אילן שיבשו פירותיו בו יד החולש מהם בשבת חייב אף על פי שהם כעקורים לענין טומאה:

יג [5]אסור להשתמש בצרורי האילן אבל בצרי צרדין מותר לפיכך אסור לסמוך הסולם לצרורי האילן דכי סליק ביה משתמש בצרדין אבל אם יש יתר תקועה בצרי האילן מותר לסמוך סולם עליו דהוה ליה יתר צרדין וסולם צרי צרדין ואם נגע בו יתר ותולה בו כלכלה היתר נקרא צרדין טו והכלכלה כצרי צרדין:

הגה ומותר לגעת בתילן ובלבד שלא יגיעו (ב"י בשם תרומות חייס) טור עמוק חפילו מתה אמה מותר לירד ולעלות ומעמם ויורד ומעמם ועולה ולא חייסיגן סמא יעקור קרקע בגיריקתו ובלייתו: (טור)

ל"ע מ"ש מת"ש רח"ל סי' ס"ו רים מתחירין לפר' האוכל תחו' סאה ולכן כתב דאין לפרק התנוזים מתוך קליפתן הירוזים ולא דשאינו מין חיטים אסור לתוריית רק בתחומין כת"ש כלל תמ"ל בתחומין אסור לתוריית משום מפרק הוא שייך בתחומין ע"כ התחירין לפרק כלאחר יד: (פ) מתחומין מפני מרחלת עין תקון לתוריית. כת"ש בסתמן רמ"ג: מותר להריח בו. דלמא חייש יקון אותו לאכלו דלאו לאכל ולפי תמ"ל ס"ת דאין מתחומין אפי' בירק ל"ל דאין אוסר ביד דאין מוסרין לדבר אחר ע"ש. כריך אדם ליתר בתבלין שנעשה מעור בהמה שלא יתלה שער מתנה שם בו חוב חבל דהכי אי' בירו"ל כלל נחוב מהבהמה מתה חייב אחליפתה הוא ניתנה ושל יש לחבר יחלוט מן עור שלו בידו לא אחרים דהוא מחוסר בקרקע דמשמע ברים סרהלין לחדם בקרקע:

שלז (א) פסיק רישה מידומה שלקח מן שאינו מכוין לעשותו אלא יעשה: (ב) הקרקע מחלקה דאו לא חייבי לאשווי נומות מתירין ס"ל דאפי' בלאו מלא הוי פסיק רישי' לאשווי נומות ויש מתירין ס"ל דבחולקה פסיק רישה וגורינן מחלקה שאינו מרולף: (ג) שלא מכוין קסמיהן: תמוה לי מה אפי' מכוין אינו אלא הקרקע לפרק

שלח (א) מ"ש מחילו הכלים כו' מבלן מדברי הלכות

שלז דין כבוד הבית ודבר שאינו מתכוין • ובו ד סעיפים:

א - [1]דבר שאין מתכוין מותר והוא שלא יהא (א) פסיק רישה [2]הילבן גורר ארם מפה בסא וספסל א בין גדולים בין קטנים ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ • [3]מותר לרבץ הבית כיון שאינו מתכוין להשוות נומות אלא שלא יעלה האבק:

ב [4]אסור לכבד הבית אלא אם כן (ב) הקרקע ב מרוצף [5]ויש מתירין אפי' במרולף (טור בסם ר"י ותרבי ריש פרק כל הכלים ור' יהודה מי"ב וסמ"ג וס"כת) וכן נוהגין ותין לטמות מיכו ע"י עכו"ם מותר (ר' יהודה מי"ג) וכן פ"י בגד לו מעני' לו בגף תוון הקלי' ואינו מסווה נומות (לגר) אסור לכבד הבגדי' מל ידי מכבדו' כמפוי' מקסמי' ה (ג) שלא יסברו קסמיה: (הגהו' מלפסי פ' בזור קופיין סב"ם ה"ק ל"ד)

ג ו אין מכין את הקרקע ולא כריתים אותו אפילו הוא מרוצף:

ד ז [6]אסור לצרר חבית על הארץ דכיון שהיא כבדה יבא להשמות נומות ודאי ואחי פסיק רישה: (ה)

שלח דברים האסורים בשבת משום השמעת קול • ובו ח סעיפים:

א [1]השמעת קול. א בכלי שיר אסור אבל להקיש על הדלת וכיוצא בזה כשאינו דרך שיר מותר:

הגה וכן אם לא עביר מעשה שרי ולכן אלו מקורין לתריסים ומלפלפים בפיסם ב כמו לפר מותר לפתוח (הגהות מלפסי) ואסור להכות בפטיש על כללת בעצמה הקבוע בכלת אפ"ם פתיחו מכוון לעיר (א) [illegible] מקום

---

[1] מותר להריח. דכיון דיכול להריח בחתוכר לא אתי למקלייה • וכיו"ל מתחיר בדעת הר"ן: יא יקון אותו לאכלו • יכול לנעמכו בפיו תן התחוכר אין לך תלוש נבולה חזון (רש"י) מ"מ אסור דאין חייב עליה דאין דרך תלישה בכך כדת תרי' דף ע"ב אמר זרק תבן על האילן והשיר פירותיו פטור דאין דרך תלישה בכך אלא ביד או בכלי וס"ס במפרק ודם כה"ג ע"ש:

יב וחייב בכל שהוא • דבזבחי' דף ל"ל אחרי' הטורה ודע פסחן במים מ"ע חייב אלימא מטו דמלמת במים וה"ל זורע אי כמיס"ב חיטים ושעורים נמי אחם קעביד ליסה פי' שנדבקין זה בזה וכו' ע"ש דמשמע דאין חייב אלא בפסחן מטוס לא אבל בחיטין ושערי פטור כמ"ש סי' מ"מ סי"כ: ועי"ל ל"ל בפסחן מעמת מטו' לא הל"ל מטוס זורע: וי"ל דבפסחן חייב תבף כשטחנו במי מטוס לא אבל בחטי' ושעורים אינו חייב אלא בטחנה זמן אחרך כמו חליטוס ולכאי בקע הטורה וכן מעשים בכל יום שנותנים חטים למים ומחכילין לבהמה ומ"מ ל"ע מלל להרמב"ם הא: יב עכני אילנות • שהוכנו מאחתול לאחמוש ועכי"ם ס"ח מכ"ג. ועכי' תרל"ד דאסור להוסיף מים בשבת: יד החולב ונל' דבעבני יבשים כ"ע מודים דבחלטין דמי דלא כע"ש [2]: כתב הר"אם כלל ב' סי' ד' גב שמילאתו עפר ונטע בתוכו אחולב מחנו חייב וכ"כ ביד ס"ם רל"ד ולחייתו מחשבה ב' פ"ם דמעשרות ול"ע דהר"ם מביא ירוש' דקיימו דוקא לעניין עומאה אבל לכל לכל מילי כחלטין דמי מיהו הביא"ע הירוש' האילו ואינו רוצ' בהשרשתן אבל בשרוצ' בהשרשתן הוי מחוברים ומסיים אח"כ נעלה עליהם נמוד ומסיים אח"כ נעלה עליהם מעולי' והעלים שלהם מעולי' כדרך גדילתם הרי הם כלעומים בשלה וחחולב מהם בשבת חייב (פי' אחי' אינו רולה בהשרשתן) בסי' מ"ח ס"ח: טו והכלכלה • ומותר ליטול חבץ מהכלכלה אבל הכלכל עצמו אסור ליטול דקחשתמש ביתר מהוא לדדין ואם הכלכלה תלוים באילן עצמו אסור ליטול חבץ מהכלכל דקחשתמש בדדין (כ"מ בגמ' דף קל"ה וכעירוכין דף ל"ג) וכ"כ ביוגה הא"ח כיון לזה וכ"מ בסי' תרל"ד ומ"ש הכלכלה אר דבשטול חבץ מן הכלכלה מגיד האילן בכל ענין אסור (ל"ל בגמ') ולהשמן באילן בבריה מותר בתש אסור (יש"ש פ"ה דבילה ס"ו):

שלז [1]א בין גדולים. אבל גדולים מחוד אסור לגרור דהוי פסיק רישי' דעשקה חרש ואסור אחי' בקרקע של שיש (כ"י רוקח וכ"מ בשם הרא"ש) ולע"ג דבשחופר הוי מלאכה דרבנן אפ"ה אסור ועמ"ש סי' ש"ל סס"ל: ב אסור לכבד • דמזיז עפר ומשוה נומות ויש מתירין דה"ל לא הוי פסיק רישי' ויש בני' קליפי אחרי' יש בני' קליפי אחרי' דמוקים הם מותר לכבדם דה"ל לדידיה כגרף של רעי עשי' ש"ח שלא יסברו: ובודאי אחי' הם נסברים ליכא איסור דאורייתא כת"ש סי' מ"ר סי"ב אפ"ה אסור בפסיק רישה: ולפ"ז אסור לכבד אחי' בחולם בשל תמרה ולא כאותן הנעשים מעכני אילן עמ"ש ס"ח: ג אין מכין הקרקע (רמב"ם פכ"ח) ומעמת דדברים אלו אין מכין מדבר כ"כ כיון בכיבוד (מ"מ): ז אסור לנדד • ולא יכריע חבית ויסוך מתנה אלא מגביה אותה מן הארץ ומוסיף דה"ל מחפיר הוא מן הארץ (ה"ג):

שלח [1]א בכלי שיר. וה"ה בכל דבר שהוא דרך שיר וכמ"ש סימן שלט סעיף י"ג ה"ל יש"ש כל מתמיע קול אחיע קול עמ"ש סי' שלט סכ"ג • ואם מחנים מים בכלי אלא קבוים ומטיף לתוך כלי מחבות כדי שישמע קול נעים כי קלא דמזמורי אסור דה"ל בכלי שיר • ואלולה מחוך ואם מטיף בחוזק כדי שיקח הישן אחי' לבריה אין אחין עושה בנעימה ובנחת ואח"כ כ"ש הני פעמונים שבפרוכת דלית בהו איסורא אחין כוונה שישמעו בנעימה ובנחת ועוד כיון דלאולה שרי כ"ש לדבר מצוה • ועוד דהתירלא לי הקל כמ"ש סי' שלט ס"ג בהג"ה ולא שהש"כ הקיל משום דלצורך מצוה הוא שישמעו העם ויקומו דהא לדקד ג"כ מותר לצורך מצוה כמ"ש סי' שלט ואף שבעל ביד סימן רל"ד אמר כבר נהגו להקל וכמ"ש ועוד דאותו שמחת הפרוכת לא קתכוין לקלא כלל כמ"ש סי' ש"ל סכ"ג ע"ש: ב כמו לפר • שקוין לופ"ל בלא אמ"ש שבאותן הלפקוף הנילין ג"כ להגעים בשיר הכא כיון שמכוין לקרות לחכירו לא יגעים בקריאה כו' וגם לא עביר מעשה מכל מקום

לתלוש הפירות ממנו בשבת: (רבי ירוחם נ"ב ח"ב' מולין דף קכ"ד):

ט יצנור המקלח מים מן חגנ שעלו בו קשים ועשבים שמותים ומעכבים קילוחו ומיסיו יוצאים ומתפשטים בגנ ורולפים לבית (ם) מפיכן ברגליו בצנעה דבריו דמתקן על ידי שינוי הוא שאינו עושה אלא ברגליו במקום פסידא לא גזרו בגנו:

[2]הרם מחבור י (י) מותר להריח בו אבל אחרוג ותפוח וכל דבר הראוי לאכילה אסור להריח בו במחבור שמא יא יקון אותו לאכלו:

יא [3]השורה חטים ושעורים וכיוצא בהם במים חרי זה תולדות זורע יב וחייב בכל שהוא:

הגה ומותר להשתמש יג עכני אילנות במים בשבת ובלבד שלא יהיו בהם פרחים ופוגים פסם נפתחים מלאנוקים המים (מהרי"ל) ועיין לקמן סי' תרכ"ד:

יב [4]תאנים שיבשו באיביהן וכן אילן שיבשו פירותיו בו יד החולש מהם בשבת חייב אף על פי שהם כעקורים לענין טומאה:

יג [5]אסור להשתמש בצרורי האילן אבל בצרי צרדין מותר לפיכך אסור לסמוך הסולם לצרורי האילן דכי סליק ביה משתמש בצרדין אבל אם יש יתר תקועה בצרי האילן מותר לסמוך סולם עליו דהוה ליה יתר צרדין וסולם צרי צרדין ואם נגע בו יתר ותולה בו כלכלה היתר נקרא צרדין טו והכלכלה כצרי צרדין:

הגה ומותר לגעת בתילן ובלבד שלא יגיעו (ב"י בשם תרומות חייס) טור עמוק חפילו מתה אמה מותר לירד ולעלות ומעמם ויורד ומעמם ועולה ולא חייסיגן סמא יעקור קרקע בגיריקתו ובלייתו: (טור)

מקום הוחיל וחכלי מיוחד לכך אסור ולכן ג אסור לטמון לכסות על הדלת לקרקע לגבית הנכסה על ידי הכלי המיוחד לכך אלא מכה בידו על הדלת (חגור וכ״ל בסס פסקי הוספות דעירובין)

ב יש לפתיחים לוסר לעקו״ם לנגן בכלי שיר בחופות:

הגה ואפי׳ לומר לעכו״ם ד לתקן הכלי שיר שרי מטוס כבוד חתן וכלה אבל בלאו הכי אסור (מרדכי פרק מסילין) ומיהו בזמן הזה נהגו להקל מעטם מיתנאר בסי׳ מן מתחר זה ה לענין עטוס מקול:

ג זוג המקשקש לשעות עשוי על ידי משקולת (ב) יומר לערבו ולהכינו מבעוד יום כדי שילך ויקשקש כל השבת:

ד המשמר פירותיו וזרעיו מפני חיה ועוף לא יספוק כף אל כף ולא ישפח כפיו על ירכו ולא יקרד להבריחה גזירה שמא יטול צרור ויזרוק להם:

ה אין שוחקים באגוזים (ג) ולא בתפוחים וביוצא בהם משום אשווי גומות:

הגה וזוקא על גבי קרקע אבל על גבי ז סלמן שרי לבלוח למגז״ס מטוס גומות (רבי יהודה) ומותר לטחוק ח בעצמות סקורין ע״ל מקו על פי שמשמיעים קול הוחיל ואינן מתכוונין לזה (הגהות אלפסי סוף עירובין) וכל זה בטוחק דרך מחוק בעצמה (כ״ל) אבל בטוחק כדי לברוחה אסור אפילו מחוק ט בתם ובתסר דהוי כמקח ומתכר (תגור וכ״ל ורמב״ם פכ״ג) ומ״מ אין לתחות בגבים וקטנים דמוטב שיהיו מוזגין ואל יהיו מוזגין (תוספת ברכות וסמ״ג והגהות מיימוני פכ״ח) ולטחוק בכלור פ״ל סי׳ ס״ס ס״ב:

ו אסור לטאוב מים בגרגל גזירה שמא יטלא לגנתו ותורכתו או למשרה של פשתן ט לפיכך אם לא היה שם לא גינה ולא תורבה ולא בריכה לשרות בה פשתן מותר ויש אומרים שלא אסרו אלא בגרגל שיש גדול שמוציא מים הרבה ביחד בלא טירה ותם גלגלים הקבועים בתם דליים הרבה סביב אבל גלגלים שלנו שאין מטלאים בתם אלא מעט מותר דליכא למיחש למירי:

ז ימי שיש לו פירות בראש הגג ורואה מטר שבא י אסור לשלשלם בשבת דרך ארובה שבגג אבל יא מותר לכסותן יאפילו לבנים שתם מוקצים מותר לכסותן מפני הדלף:

ח מותר ליתן כלי תחת הדלף בשבת ואם נתטלא שופכו ומחזירו למקומו והוא שיהא (ד) הדלף ראוי לרחיצה אבל אם אינו ראוי אסור משום יב שאין עושין גרף של רעי לכתחילה ואם נתן כלי תחת דלף שאינו ראוי לרחיצה יג מותר לטלטלו בכים המטוס שבו (ט):

שלט כמה דינים פרטיים הנוהגין בשבת ו׳ ובו ז׳ סעיפים:

א מאין רוכבין ע״ג בהמה: (ועל סימן ש״ם סי״ח מדין הליכת קרון):

ב אין שטין על פני המים (א) יאפילו בברכה שבחצר מפני שמשמחים נעקרים ויוצאים חוץ לבריכה דרמי לנהר ואם יש לה שפה סביב מותר דכיון דאפי׳ נעקרו המים השפה מחזרת אותם למקומם הוה ליה ככלי וליבא לסגור ביה שמא יעשה חבית של שייטין:

ג אין מטפחין להכו׳ בף אל כף ולא מספקין להכו׳ כף על ירך א ולא פרקדין גזירה שמא יתקן כלי שיר ואפי׳ להכות באצבע על הקרקע

אז

דאם מנעים בשיר אסור אע״ג דמותר לשורר בפה אלא שאני דדמי לכלי שירות מ״מ ל״ל דשרי כיון דלא עביד מעשה: ב אסור לטמון וכו׳ ויש מקומות שלוקח כלי אחר להכות בשבת: ד לתקן הכלי ל״ג דבמרדכי שם לא התיר אלא וולאכה דהכנן ובמ״שי ס״ס ה״ע: וכתב רש״י בעורכין דף ל״ג דבשבפסק גיטין ומגבל היתה מלמעל עד מתריך הגיתא ומגיע ליתה מלמטה וטורכה בו הוי מב מלאכה דמתקן מלא עכ״ל. וא״כ אסור לחתר לעכו״ם לעשותו ולפי׳ דרג״ל הכרוע מדעתו להתיר לכבוד חתן וכלה דאיתא בחברי״ל שפעם אחת גזר המוסל מלא יגנגו בכלי שיר ולוה לאוכיך חתן וכלה לעיר אחרת לעשות שם החתונה כדי לנגן בכלי שיר ורבה״ן ח״ת קל״ב כתב שבאר לו כהגו לחתן לחתר לעכו״ם לנגן ומוכרו אם בא העכו״ם ונגן מעכשו אין מיחין בידו ומדינא שחר לחתר לו בעכו״ם שינגן בשבת כיון דישראל עלמו אינו אסור אלא מטוס גזירה ואם יש לחוש להערמת יש לעשות נדר גם בזה עכ״ל כ״ה: ה נענין מפתח פי׳ כיון דאחן אין בקיאין בעשית כלי שיר מדינא הוה ליה למחרי לנגן בכלי שיר ולכן עכ״פ שרי אמיר לעכו״ם לתקן הכלי שיר וכתמ״ל: ו וזרוק להן. לרה להבריח העופות (רש״י) ואפשר דבזמן הזה לליכא ר״ה שרי לעשה וכת״ס סמי׳ רנ״ב ס״ר דגזירה לגזירה הוא: ז סלמן שרי. ול״ע דבסמי׳ שב״ד גזרינן אטוס סל כלי אמו אטוס סל קרקע וכ״ה רסי׳ סל״ז ובאחתה אין לדמות גזירות חכמי׳ להדדי: ח בעמו׳ באיסקק״ל וכהגו לעשו׳ האיסקק״ל סל כסף דאל״כ מיחוי כעובדת דחול כמ״ש סי׳ בכ״ס (ס״ג) ור״ח מטון חולק וס״ל כיון שאין אחן תועלת בידיעת חכמת האיסקק״ל שבאאסור כת״ס סימן ס״ס סי׳ ועכ״ל וא״כ ה״ה בכל מיני אחוק ובמקום שנהגו להקל אין לאחות בידם:

ט בתם ובתסר פי׳ גרא״ד אר אוסם גרא״ד בל״ה: י אסור לבלבלם. דמעורה שלא לצורך שבת: יא מותר לכסותן ו״ס פסק כרש״י דאסור לכסותן: יב שאין שטין. פירוש עיקר הטעם דאין מבטלין כלי מהיכנו אך אי אפשר לעשות גרף לבתחלה הוי שרי ליתן כלי תחתיו דהרי מותר לח״כ לספכו אלא מפני שאין עושין גרף ח״כ כשמוהן הכלי לא יעשה כדי לסוות גרף ולהוציאו אלא מיעוזה בשם מבטל כלי מהיכנו (ר״ם): יג מותר לטלטלו. וזוקא בשהוה נתון בתקום שהוה שם דמאיס עליו וכמ״ש סימן ס״ה הלי״ו:

שלט א ולא מרקדין ולכבוד התורה מותר לרקד בשמחת תורה

הוי שרי לעשות גרף לבתחלה הוי שרי ליתן כלי שמותר לטלטלו לספכו אלא מפני שאין עושין גרף ח״כ כשמוהן הכלי לא יעשה כדי לסוות גרף ולהוציאו אלא מיעוזה בשם מבטל כלי מהיכנו (ר״ם): יג מותר לטלטלו. וזוקא בשהוה נתון בתקום שהוה שם דמאיס עליו וכמ״ש סימן ס״ה הלי״ו:

שלט א ולא מרקדין ולכבוד התורה מותר לרקד בשמחת תורה

כאר הגולה

דמוקמי׳ בכם הכי הטעמי לתגר ד׳ עירובין בכם תחומין דף ל״ד ע״ב ובגמ׳ דקי ד׳ בגרייתא ובגמ׳ שם לעמר בם ר״ה ותרי ד׳ לעני׳ דקי ד׳ בגמי׳ שם הכי׳ בם בדפוס

אורח חיים שלט הלכות שבת

תורה (מהרי״ק כ״י): ב ח״כ נגד ח׳ · וכ״ס כ״ס ואף על גב דאיתא פ״ק דיומא דהיו מכין לפני כ״נ בחלכבע לרדה׳ שאני התם שהיו מכין ולא הוי קול של שיר כמ״ם רס׳ של״ח כלי׳ ולכן כתב כדרך המשוררים: ג לין דנין · לין מסדרין טעונות בשבת ור״נ תיקון שלא לבטל התמיד (סס): כתב הרמב״ם פכ״ד לין עוסקין בשבת אע״פ שהעונש מ״ע לין דוחה שבת אע״פ שהעונש מ״ע לין מלקין שאחיר לא תבערו לא הלה כמה

(כ) דמוסב שיהיו שהיו וכתב בית יוסף בסוף סורס ע׳ שביום ש״ת בשבת שאחרים קלים מעשה שבוד התורה כיון דלא משום שבת מל״ל דלא שכיח הוא (ד) דמלאת דלא שכיח הוא מתורין מה ש״ל מתרק קרא דאחרים שאף ע״פ שהתנאה הנזירה לא נזבלה הנזירה שאני כיון דלא שכיח כ״כ (ד) ולא אחרים׳ · עיין סימן רל״ח סע׳ ב׳ דבר סמוך הכלל אחרים בשבת וכיון כתב ס״ס שלא לבטל תמידים: (ה) לאת הלאמה · ע׳ ב׳ל״ח סימן קל״ג בס״ת

(ה) לחבונם את · יא האלמנה לא יבא עליה ביאה ראשונה לא כשבר׳ ולא כי״ם: (מעשה) אסור לאדם יב לחשים בסים דבר לחוליכו מאצלו או להביאו אצלו · יולכן קסמים ששל פני הים אסור להפצילן לכאן ולכאן כדי לנקות הסים שיהיו יפים:

יג ספינה אם היא יושבת בקרקע הים ואינה שטה כלל מותר ליכנס בה · יד ואם היא קשורה בחבלים העומדות בנמל אף על פי שהיא שטה על פני המים מותר ליכנס בה: (ס)

שם בסמ

או על חלות או ב אחת כנגד אחת כדרך המשוררים או לקשקש באגוז לחינוק או לשחק בו בזוג כדי ששתוק כל זה וכיוצא״ כו אסור גזירה שמא יתקן כלי שיר ולפפק כלאחר יד מותר:

הגה והא דמספקין ומרקדין בחיבלא ולא מתקן כה״ מסוס (כ) דמוסב מיהיו מוגנין וכו׳ ויש חומרים דבומן הזה הכל הרי לין מנו בקיטין בעמיית כלי שיר וליכא למגזר שמא יתקן כלי שיר (ג) דמלאת דלא שכיח הוא ואפשר שלא זה נהגו לבקל בכל: (מו״ס פרק המבית כלי יין):

ג ״אין רגין הגה ולכן אסור לחפוש ולהכניס לבית הסוהר מי שמחייב אחה עונש כדי שלא יברח ולכל שכן שאסור להקיצו לדקיצו דהוה בכלל דין ואם יברח אין עליו כלום: (ב״ר סס״ג רס״ג בסס שבולי הלקט) ד ולא מקחשין: הגה ויש מחירין לקדש היכא דאין לו אשה בדב״ים בו חילול שבת וכ״מ בחו״ מ סס ודיני תמוות׳ לין דנין גזירה שמא יכתוב: איתא בסנהדרין דף פ״ח ע״ב שבשבת לא היו יושבי בסנהדרין בלשכת הגזית רק בחול שלא יהא נראה כאו דנין בשב׳ ולא דמה״ע אסור לקטוע מקוס לחלילה בשבת ועיין בה״מ בפירוש סדר החלילה סי׳ שנדחק בדבר: ד ולא מקדשין · גזירה שמא יכתוב: ה הכניסה לחופה · וכ״ל״ק כתב הכניסה לחופה לכ״ע אסור דהרי לא התירו לכ״ל לכנים כי״הב מקוס כפרה והיתר״ש מקוס פריה ורביה ועיין ביומא דף ע״א ע״ב בתו׳ בסס הירוס דמשמע דהרי לכ״ג ואפשר שגם בגמ׳ דלין לא אסר אלא מקוס לאפשר בע״ל מ״מ לכתחלה יש לאסר ביותר שלא לאחר החופה כי כתה עבירות בלין מזה ובא״ע סימן ס״ב כתב שאין לעשות ניסואין בשבת ע״ש: ו ולא מקוס מקח וממכר: ז ולא מפרסין · דדמי לתקון ואם הפרים דיו כמבטל בשבת (ר״ן ורמב״ם) עסי׳ ס״ח: ח ולין סודין · לחקח וממכר ולין לומר יחן המעות לכהן בע״ם מ״מ איך יעשה עם הברכות והסעודה יעשה בע״ם עדיין לא חלה עליו המצוה ובשבת מחי לא להשאת לאו מחיי קעביד לכן יחתין עד יום א׳ (ת״ה) וכי״ד סי׳ ס״ה כתב הב״ח דאם מלאו לו כ״ע י״ב תשע״ג ביום ד׳ שלמה דהוה חדש וכ״ב הש״ב סי׳ ס״ה ע״ס · ול״ג דאין לסמוך ע״ז דבבדורות דף מ״ע אחרי מת ביום ל׳ ביום שבפנו כו׳ מ״ש דתקנו מפי מדבר מה החם ומעלה אף ה״ל ומעלה וכו׳ קשה מחי פריך מ״ע דרבנן הא עדיין לא כלה לו חדש אלא ל״ל דה״מ כיון שבלו ל״מ תשע״ג ומעלי דבעי ומעלה ולכן לריך שיגיע ביום ל״א וכ״מ דקאמר מה ביום שלבנו אלא תיקן בין כ״ו י״ב תשע״ג ועוד דהתוספות בסנהדרין דף ל״ח סוף ע״ב בלשון תורה הוי חדש ל׳ יום ולאיחיד שיטיא אפילו בלשון חכמים הוי ל׳ וכ״ב ביבמות דף מ״ח וכ״מ בלה״ד וכתוגילה: ט נט שבת מ״ע · עיין בח״מ סימן רל״ה ובא״ע סס׳ קכ״ג וסס׳ קכ״ו והעל״ת לא ע״ש וכתב בסס רס״ג מבואר סס דליחא אלא ל״ל שכתב בו שבת זו כמ״ש סימן קכ״ו ע״ש: י מה שעשו עשוי · הקשה הרש״ם מ״ש מהשבבע שלא לחבוש דאין מכירתו כלום ע״ש ובהגה״ר ספ״ב דשבועות דע״י עלמו לחיבב כתו חכוחו בגדר עכ״ל וה״ה לא שייך כאן ועכה״מ סימן ר״ו הבסס מ״ש: יא ובמהרי״ל כתב דאיכא סכנת מיתה בדבר מ״ב כתב דאפי׳ בתולה יש לייחד קודם שבת כיון די״ח דחופה אלנו לא מקרי חופה וקדם הסוכה ביחוד · כתב הח״מ אלמנה שנשאה ליל ה׳ והיתה נדה ונתייחד׳ עם החתן ע״י ב׳ שומרים שאחרת לעבול ליל שבת מאחר שנכנסה לביתו קודם עכ״ל סי׳ כ״ד וכסי׳ ס׳ האריך להבריע דלא כהרמב״ם ושיטת ס״ל כ״ד וכסי׳ ס״ה שאינו רחוי לביאה ועוד אכתוב מה לקמן אותה לכל דבר כו׳ עכ״ל ודברי מן ל״ל דאף דהאיבעיא הראשונה קאי לענין תוספות בתובה מ״מ בעי הבני׳ היא ב״כ לענין דוחה דכיון דחופה שהיא ראויה לביאה ק״ו מזיסרה לבעלותי הבעל אבל אי לא חזיא לביאה לא קנה כלום אפי׳ בחופה ועוד ל״ל דאפי׳ בחופה מה מ״מ בחלמה דלא מהני חופה רק יחוד בעי׳ דוקא יחוד הראוי לביא׳ דהא הרא״ש ס״ל דחופה נדה קונה והא״ה כתב בחלמה בעי׳ דוקא יחוד הראוי לביאה כמ״ש ריש כתובות והעתיק לשון הטור והרב״ יבא״ע סימן נ״ג ס״ה · ומה״מ ל״ל דבעי׳ יחוד שאין שם אדם וכ״מ בר״ן הביאו בא״ע בב״ל״ל דחופה הייט יחוד דאי לאו הייט יחוד הרי נדה ג״כ ראויה לחופה וכו׳ ואחר דקי״ל דחופה נאו הייט יחוד אסכן מותר לבעלה כ״ה ל״ל מוכח דיחוד מתם בעיא בלא סוס שמר דאל״כ הרי נדה ראוי לייחד ג״כ ה״ה בעי׳ יחוד מתם בלא שומר וכ״כ הת״ב סימן ל׳ דבעינן יחוד ל״ל החופה מראוי לביאה וכ״כ רמ״א בי״ד סימן קל״ז ובע״ז סס וכ״ל מהרי״ל בה״ מנהג שאין ביום ה׳ אסור לבוא עליה בשבת לכן לא לבעל הת״ח בזה: יב להשיב בחיים · דוקא בהר אבל בכלי הרי הת״ם ס״ב (ב״ח): יג ספינה וכו׳ · אסור להעביר ליכ בשבת שהעל״ם יוליך אותה בשבת ואפי׳ לא״ח דאין בומן הזה ת״ח (מ״ח) ועסי׳ רמ״ח ס״ג בהגה דאם בע״ש הרי דלא הוי בכלי אלא מספינה לספינה עססי׳ ר״ד: אחד · היה לו חוב גדול אבל עכ״ם ומודע שהוא חולה אסור להשכיר לו ספינה קטנה ללכת אלנו דלא הוקא דשמא לא יחות אותה ספינה דהא אפי׳ לדבר מצוה אסור עסי׳ תרי״ג ס״ו: יד ואם היא קשורה בו · ואריך שיהא קרע קטן בה׳ בספינה ובמני ביכסה (ב״ז דר״ע ר״מ אלעקר ק״ח):

שמ החיבר בכלי בין לאחר חייב וכיד פטור כ״מ מפירש״י · וכ״מ בת״מגבי יבלת וכתב הע״ז בי״ד סימן תל״ח דאשה שבחה ה׳ הגיפרגים מע״ש ובגלל שבת הוא ליל שבילתה לא תחבר לעכ״ם לחתכם דהא אפשר בגיקור · ולתה נתיר אמירה לעכ״ם ומדה מעה ידיה ומסייע וכתי״ם בי״ד סי׳ קפ״ו ולכן תנקרם הטוב ובעל ס״ד בספרו נקיד הכסף האריך וכתי דברי דמסייע אין בו מחם כמ״ש סי׳ שכ״ה ועוד דהוי מלאכה שאינ״ל כמ״ם התוס׳ מ״ת אם אפשר ליטלו ביד הוי מוצה ליטלו ביד ע״כ ועת״ם סס״ג בסס הריב״ש וכ״ל דאחתר לעכ״ם ליטל דהוי שבות דשבת וכמ״ם סי׳ ס״ה דברי בחקים מעה אבל שבות אחם אסור לעשות כמ״ם סס״ג ס״ב דאסור לעבול מסוס גזירה סחיטה שמא על גב דהא שבות ולאחר לעכ״ם לעשות דאחרייתא נמי לא מסתבר להתיר דהא בקל דאיכן הטבילה כאיתא כמ״ם בי״ד סי׳ קל״ו ונם ס״ע אם להחיר בגיקור לכן מוצה לאחר לעכ״ם לתתכם דהא סעור ודעימיה פוסקים מלאכה שאינ״ל פעור ועסי׳ רע״ו ועני״ד סס״ן דה״ל לה

שמ (א) המוחק דין כו' יבטור כתוב מתמטמ דין כו' והוא ע"ם
ל"ל המוחק מטמוס דין על הקלף כמ"ש כאן ובכתב מו"ת
ולכן צריך לחזר בסמוך מטוה על הספר אחין לסמלו ותפי' לא נעשה
לא מלות ת' ואם על פתים חייב חטאת עכ"ל: (ב) אסור לסבור

שמ כמה דינין מדברים האסורים בשבת כעין תולדות מאבות · ובו י"ד סעיפים:

א [a]אסור ליטול שערו או צפרניו בין כיר בין בכלי בין לעצמו א
[b]בין לאחרים ויחייב על ב שתי שערות [c]ושלקם לבנות מתוך
שתורות אפילו באחת חייב ודבר זה אפילו בחול אסור משום לא ילבש עיין
גבר שמלת אשה: הגה ועיין לעיל סוף סימן ש"ג דין סריקה וחפיפה:
ב [d]אסור ג לחתוך יבלת מגופו בין כיר בין בכלי בין לו בין לאחר:
ג (א) [e]המוחק דיו שעל הקלף או ד שעות שעל הפנקס אם יש
במקומו כדי לכתוב ב' אותיות חייב: הגה (ב) ה אסור לסבור עוגה
שכתוב עליה ו כתין אותיות אף על פי שאינו מכוון רק לאכילה
דהוי מוחק: (מרדכי פרק כלל גדול)
ד [f]יש ליזהר שלא לכתוב באצבעו ז במשקין על השלחן או באפר:
(אבל ח מוחר (ג) לרשום בחוטר כתין אותיות (תרומת הדשן סי' ס"ג):
ה (ד) ט [g]מוחר לרשום בצפורן על הכפר כמו שרושמין לסימן
[h]שאין זה דבר המתקיים:

חום

יפה בשעיים וגם בה שמחות להרמ"ם כתב דבר"ם אומר לעבוס לחתכם
דשבות במקום מצו' מרי בדאמרי' פ"הדר עכ"ל: א בין לאחרים · ולמ"ד
מלאכה שאינ"ל פטור תיירי שעריך לשעיר: ב ב' שערות · אבל בא' איכא
איסורא כמו כל תלי שיעור כלל פטוב לגמ' כעי"ש · הע"ש
כתב ב' דיעים ולא דאה בסימן זה
ורבי שלי"ח: ג לחתוך יבלת
תחותך יבלת בכלי חייב אם היא
לחה (מ"מ פ"ט דלא כהרמב"ם)
הגהה בין מן החי בין מן המת בין
מן בהמה וחיה אפי' מן הסלע חייב ·
המחוק בכף מן הצור חייב: הטוה מן
הצמר אפי' אשה לאין דרך נזיר נכרך (שם)
ומשמע דתוכל אמר מן הבהמה
פטור ועסי' תל"ח ואם א"ל לאמר
לו לסבור הוי מלאכה שאינ"ל עסי'
רע"ת: ד פטור · ואפי' נמוח
מעלמו על הספר (תוספת כ"ח):
ה אסור לסבור וכו' · ומוהר
ליחנו לתיקון (מרדכי) ואני
הרבלתי לכתוב בדבר מעורב
במעט מים דהוי מי פירות ולא
הוי מוחק (אגודה) וע"ע דעל"ם
רישומו מיכר: ו כתין אותיות ·
ל"ע דאם כן אפילו כתובין עליו
אותיות יהא אסור דהא הגר צור חייב ואם כן המוחקה ממי חייב ול"ע וכתב
בתשו' רמ"א סי' קי"ט דספר מכתב על הדפין אותיות מותר לפתחו ולגעלו
דכיון דעשוי לגעולו ולפתוח ליכא משום מוחק ע"ש שהאריך וכלבוש כתב
שהוא קרוב לחיוב חטאת וכל"ל להחמיר דהאיות רמ"א אינן מוכרחות
וכ"ה כתב שהגהגין להתיר וכ"כ הר"ש ליס סימן ל"ז וכתב ע"ש דדוקא
בכשכתבין על העוגות אותיות מדבר אחר אבל בשהכתיבה היא מהעוגה
עצמה בדשים או בדיבים שרי ולכן אוכלים העוגות שיש עליהם ציורים
ע"ל ול"ע: ז במשקין · ואם כתב פטור · וה"ה הכותב בדיו על עלי
יראקות ועל כל דבר שאינו עומד פטור עד שיכתוב דבר הנשמר על דבר
העומד ולכן המוחק הכותב על בשרו חייב מפני שהוא עור אע"פ שחמיטו
בשרו מעבירה הכתב לאחר זמן ה"ד דומה לכתב שנמחק אבל המשרט על
בשרו צורת כתב פטור · הקורע על העור בתבנית כתב חייב · הרוסם
על העור בתבנית כתב פטור · המעביר דיו ע"ג סיקרא חייב ב' מסוס
כתב ומסוס מוחק · דיו ע"ג דיו או סיקרא ע"ג דיו פטור · הרוסם רשמיס
וצורות בכותל ובשער וכיוצא בהן כדרך שבגיריים רושמים פ"ו חייב מכוס
כותב · ובן המוחקה · המשרטט חייב · הכותב על מנת לקלקל העור
חייב שאין חיובו על מקום הכתב אלא על הכתב אבל המוחק ע"מ לקלקל
פטור כתב אות א' משעל · לכתב כתב ע"ג כתב נתכוין לכתוב אות ת' וכתב
ב' ויצא' חייב כתב ב' אותיות שאין נהגין זה עם זה פטור כתב אות אחת
בתבלה זו וכתב אות אחרת בתבלה אחרת חייב שבמקום שמקדמין נהגין
זע"ז ואינן מתוסרין מעשה לקריבתן כתב נוטריקון אות אחת פטור הרוגים
אות א' כגון שטעל גג הת"ת ונעשה ב' ויצא' חייב כתב בשתלו אות אחר
שכתב בתימנו פטור הסולם בב' ידיו חייב בשתיהן קטן אוחז בקולמוס וגדול
אוחז בידו וכתב אות חייב גדול אוחז בקולמוס וקטן אוחז בידו וכתב פטור: ח
מותר לרשום בחוטר · ולא אמרי' דמתאמן ידיו בכתיבה וה"ה לאחר לראות
אותיות בשבת אע"ג שתלמדה (ת"ה): ט מותר לרשום בצפורן · אבל
כתבן אותיות ודאי אסור כמ"ש ס"ד (לבוש): י שאין זה וכו' · ורש"ל
כתב דוקא בקלף הקשה אבל על הנייר אסור דמתקיי הוא ח' אום אפי'
בקלף וכ"מ בפסקי תו' פרק הכונה: משנה ביטין דף כ' שאם מוחב
אותיות של כסף ע"ג בגד מקרי כתב ע"ם ואם כן אפשר דאסור לעשותו
בשבת כתב בהגמ"ש פ"ח מ"ם הא דאי' בסי' ע"ז סי' ח' מותבין בשבת כפי' בכת'
גלתה דאיכו אלא שבו' וגזרו על שלה' אמו שלטוב"ם קלת מל' רמ"ח שם פי'
שאמר לעכו"ם לכתוב דהוי שבות דשבות ובסמ"ן כתב דבתיבה דקה שאמו
מותבין שמרי הדיוט אינו חשוב כתב דאפי' אם האות חסר זמן לא תעיב
כתב לענין שב' המחמירים כ"ש הכא דקאמרי' בהגמה הא דבעי זיוני עכ"ל
ותמהני דהרמב"ם כתב דהכותב בכל כתב ובכל לשון חייב ואפי' משני
סמניות ופי' הת"מ אפי' אינן אותיות ידועות רק סימן בעלמא כגון טיי"ן
הפוכין נבי ויהי בנסוע עכ"ל והא דבעי זיוני היינו בכתב אשריות דכל
זמן שלא זיינן לא נגמרה תלמתן ואפשר דבכתיבה דקה מני פטור כיון
שהות

צורת יהא אסור דהא הגר צור חייב ואם כן המוחקה ממי חייב ול"ע וכתב
בתשו' רמ"א סי' קי"ט דספר מכתב על הדפין אותיות מותר לפתחו ולגעלו
דכיון דעשוי לגעולו ולפתוח ליכא משום מוחק ע"ש שהאריך וכלבוש כתב
שהוא קרוב לחיוב חטאת וכל"ל להחמיר דהאיות רמ"א אינן מוכרחות
וכ"ה כתב שהגהגין להתיר וכ"כ הר"ש ליס סימן ל"ז וכתב ע"ש דדוקא
בכשכתבין על העוגות אותיות מדבר אחר אבל בשהכתיבה היא מהעוגה
עצמה בדשים או בדיבים שרי ולכן אוכלים העוגות שיש עליהם ציורים
ע"ל ול"ע: ז במשקין · ואם כתב פטור · וה"ה הכותב בדיו על עלי
יראקות ועל כל דבר שאינו עומד פטור עד שיכתוב דבר הנשמר על דבר
העומד ולכן המוחק הכותב על בשרו חייב מפני שהוא עור אע"פ שחמיטו
בשרו מעבירה הכתב לאחר זמן ה"ד דומה לכתב שנמחק אבל המשרט על
בשרו צורת כתב פטור · הקורע על העור בתבנית כתב חייב · הרוסם
על העור בתבנית כתב פטור · המעביר דיו ע"ג סיקרא חייב ב' מסוס
כותב ומסוס מוחק · דיו ע"ג דיו או סיקרא ע"ג דיו פטור · הרוסם רשמיס
וצורות בכותל ובשער וכיוצא בהן כדרך שבגיריים רושמים פ"ו חייב מכוס
כותב · ובן המוחקה · המשרטט חייב · הכותב על מנת לקלקל העור
חייב שאין חיובו על מקום הכתב אלא על הכתב אבל המוחק ע"מ לקלקל
פטור כתב אות א' משעל · לכתב כתב ע"ג כתב נתכוין לכתוב אות ת' וכתב
ב' ויצא' חייב כתב ב' אותיות שאין נהגין זה עם זה פטור כתב אות אחת
בתבלה זו וכתב אות אחרת בתבלה אחרת חייב שבמקום שמקדמין נהגין
זע"ז ואינן מתוסרין מעשה לקריבתן כתב נוטריקון אות אחת פטור הרוגים
אות א' כגון שטעל גג הת"ת ונעשה ב' ויצא' חייב כתב בשתלו אות אחר
שכתב בתימנו פטור הסולם בב' ידיו חייב בשתיהן קטן אוחז בקולמוס וגדול
אוחז בידו וכתב אות חייב גדול אוחז בקולמוס וקטן אוחז בידו וכתב פטור: ח
מותר לרשום בחוטר · ולא אמרי' דמתאמן ידיו בכתיבה וה"ה לאחר לראות
אותיות בשבת אע"ג שתלמדה (ת"ה): ט מותר לרשום בצפורן · אבל
כתבן אותיות ודאי אסור כמ"ש ס"ד (לבוש): י שאין זה וכו' · ורש"ל
כתב דוקא בקלף הקשה אבל על הנייר אסור דמתקיי הוא ח' אום אפי'
בקלף וכ"מ בפסקי תו' פרק הכונה: משנה ביטין דף כ' שאם מוחב
אותיות של כסף ע"ג בגד מקרי כתב ע"ם ואם כן אפשר דאסור לעשותו
בשבת כתב בהגמ"ש פ"ח מ"ם הא דאי' בסי' ע"ז סי' ח' מותבין בשבת כפי' בכת'
גלתה דאיכו אלא שבו' וגזרו על שלה' אמו שלטוב"ם קלת מל' רמ"ח שם פי'
שאמר לעכו"ם לכתוב דהוי שבות דשבות ובסמ"ן כתב דבתיבה דקה שאמו
מותבין שמרי הדיוט אינו חשוב כתב דאפי' אם האות חסר זמן לא תעיב
כתב לענין שב' המחמירים כ"ש הכא דקאמרי' בהגמה הא דבעי זיוני עכ"ל
ותמהני דהרמב"ם כתב דהכותב בכל כתב ובכל לשון חייב ואפי' משני
סמניות ופי' הת"מ אפי' אינן אותיות ידועות רק סימן בעלמא כגון טיי"ן
הפוכין נבי ויהי בנסוע עכ"ל והא דבעי זיוני היינו בכתב אשריות דכל
זמן שלא זיינן לא נגמרה תלמתן ואפשר דבכתיבה דקה אינו פטור כיון
שהות

יתחלפו

מר א 44

מ"ח מכת מ"ד בכם ובמחת
בגדיהם. סם ובמ"ק
בגמ"ר פטרין. בשרם
דתמכל. בגבי. קלי
וכ"ב. בגרי. ב"ק. הם
ובתרגם. ובסור ום. ב
מ"ם. בר"ן בכם ר"ת
סכות מחכים. בגבי
רבי אלעזר דחה הרב
ב"ו ומ"ם דכם כבר
הרוגים בפרק פ'
מכונות דעירובין קב
ובריתא. סכה מאה
ובתרומות. בדמן סימן
מ"ג. נסם מין. לעור

פרי חדש

סימן קל"א

סוי בא"ח. מסתחוים
מסמורה. נחרם ומסמי
זם נסבו כל ישראל
בגמע. מחנלות בשבר
בכסים. בטומת בחבגי
וכו' ומם בת חנם דבר
מבדי. בינו. ובין מחנן
הולך. לחלוס. אחר
מת מחתים. לו. מחתם. על
בינו. ומסם. כדי מלה
ובבנים. מבינו בחנן מ"ב
מסמע. בחמינו בכמוסם
ידים ובגבינו. כל מחסם
על בינו. כבר המגן
מדרבנן. ולכלה. בהבנה
חבורי. מסבנים הבלי. ובן
שיקר. ולבנין. הבנם כל
דבטיבים. בחרת. שיקר
ודי לנו בחה. מחסרם
חוכם. דמיכו. מיסוב
ידים. ות. ליבת. נמן. בבי
הכל. מרי. הבמי. מדרבנן
ובן. בחלה. חנם. דבוים
מבוביים. בחרת. ושוב
ביקנקוי. מיבי. בחמיבר"ל
מדרבנן. כדרבנן. הלך
אחר. המיקר. והבמי. לחבמי
ובלה. דמבלו. הבלוי
מיבה. לפרוסה. בסיבוב
רש"י. מעמם. מנם. חסוב
מחבי. בה. חיבו. מרם
חבוב. לה. לבני. הבלוי
ומבמי. מבינו. בבוקר"ב. בקרב"
מרי. ובן. דקבק. מרמ"ם
מבבנו. מרי"ם. ומחלבו
לבי. מם. מבמי. מרי"ם
דמחי. דמבנו. חבלוי
מבמ. ליסור. בחחת. יה
ביין. בן. מיבי. ומחלה
לחובמם. בבימוב. ידים
ומבלי. ומבי. מבי. מם
מבין. על. בידבן. מרי
בבמיבבה. לבמל. ובל. זם
בלה. בחובים. בבבמם
מבחחי. בבבי. ובם. דבריו
מובחי. מבבדי. בחחבלי
בחב. מבבה. בחובר
בבימוב. ידים. ובבבים
מבי. מבן. מם. חבן. מבלה
ובבבי. הובם. בבמם
בחובם. מובי. מיבם. מם
ובבבם. בבים. ובחחת. בבו
מבבה. בים. דמבין. בבו
בחוב. לחבו. מחבבות
בלחסור. בבבחחבי. בבל
מבבים. ובבי. מיבם. ובבו
בבמבוביה. בבחה. בבבבי
ובבבי. בבבבבים. ובחבבי
מ"ב. בבבבבבים. ובחבבי
בבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי
מבבים. ובחבבי

שהוא נלקח מכתב אשורית אבל בכתב עכ״ום כיון שהוא כתב שלהן למה לא יתחייב וכ״כ הרב״י בא״ע סי׳ קכ״ו לענין גט נס בתוספות־גיטין דף ח׳ וס״ס מרובה מי׳ בהדיא דהוי דאורייתא ואפשר דפליג על הרמב״ם ופ׳ בס״ג בענין הזיונין שהאריך: יא מעט אסור לפוסקה (ס׳ הזכרותו דכ״ו כ״ה ס״כ ועסי׳ תקי״ט) התופ׳ ב׳ הפירות וקצר לו ג׳ אע״פ שלא קצר חייב וכשקצר חייב ומי מסוס קוצר (הרע״ב) והקורע ע״מ לתפור חייב: יב אות שתהדקין. ואם כ״ל לפעמים להניחם כך לעולם אסור להדקן בשבת: יג ובעיגול. ואז אפילו אחוב תחוב במתא נקובה מרי (ס״ל): יד אסור ליתן. דהשתא עביד ל״מלא (רש״י) ורמב״ם כתב גזירה שמא יתפור ע״מ סי׳ שי״ז ס״ב: טו שיש בו שדומה למעמר. אבל עיטור ליכא אפילו שאין עיטו אלא בגדולי קרקע וה״ה שלו דיסה ועסי׳ שי״ז ס״ח ומה שכתב ס״א וג הע״ש אבל לתה בגרם רבה וכן עיקר רבא בראש״ם גרם רבה וכן עיקר דהשתא רבא גופא קאמר דף ע״ה אין דיס אלא בג״ק ולכן פסק כותייהו דמהיכא תיתי להלק בין דיסה לעיטור דכולה ילפי׳ ממשכן וכ״פ הרמב״ם פ״ח וכתב הת״ת ג״כ דגרם רבה והלכה כאביי דהואיל ומיסן בתרא עכ״ל. ומ״ש הע״ש דהואיל אחד מסימני הלכות ע׳ בכ״ק דף ע״ג: יז התקבן. ודוקא שקבלם מתקום שנפלו מן האילן אבל אם קבלם בביית לא כדאמרי׳ בביצה דמעמיד עריסה לא הוי גמר מלאכה (כ״מ בשם הרמ״ך): יח או שמקב. וכ״ע דלמה לא יתחייב בזה משום בונה כמ״ש סס׳ שי״ט גבי המגבן וכ״ל דלא מקרי בונ׳ אלא כשתכוין ליפותו ולהשוותו: יח תולדות קורע. כ״ל דאם נדבקו הדפין להדדי ע״י שעוה אז בשעת הקשירה מותר לפתחן שם כמ״ש סימן שי״ד סי׳ כיון דלא נעשה לקיום כל שכן הכא דנעשה ע״י המילה:

שמא א שלא לאכול. וה״ם אם נדר שלא לשתות יין (הו׳ עירובין דף ל׳) ול״ל דה״ה שלא לאכול בשר (עפי׳ א ומהרי״ל בביאורי סמ״ג כתב אפי׳ אריא עיין מלבוש הגריב האוס שרי: ראם

שמב צ״ע אם בת״ס ב״ה הא מחי לא נזרו עה

משום שבות דשתי אפוקי יומא מעולי יומא דמספיקא לא פקעה קדושה כמ״ש ס״ס שפ״ז ועדס׳ תקס״ב וגם הזכרותם דף כ״ו:

שמג ומלהא דנפיק מינה חורבה כגון חקיעת שופר שקול בשתא לרבים ויבאו לתקוע בשבת בית דין מצווין להפרישו (רן פ״ב דר״ה) וכתב הב״ח דגבי עומאה מצווין להפרישו אפילו לא הגיע לחיוב אבל דעת רמ״ה בי״ד סימן שע״ג דאין מצווין להפרישו כ״ד רוב הפוסקים ופשטא דגמרא: א אבל מצווה אבל אחו אינה מצווה וכ״ה בסיר דף כ״ע ובת״ס סימן כ״ד ומעשה דהילני בסוכה דף ב׳ שהושבה בגיה בסוכה ע״ש היא החמירה על עצמה (הגו׳ מהר״מ ד״ק סי׳ ר׳) עסי׳ תרי״ו משמע בסיר דאין מחויב לחזר בתו ע״ש וכתו׳ בסיר הקשו״ם דבי״ה מחויב לחזר בתו ע״ש ואפשר דכל המצות דמי ל״ה ואריך לחנכם וכ״ה בולקוט אמור דף קע״ח ע״ג: ב מאיסור דאורייתא. בתמת אפי׳ באיסור דרבנן חייב האב לחנכו כדאי׳ בסי׳ קי״ז כ״ב ובלבמה דוכתי אלא אם לא הפרישו אין כ״ד מוחין בידו אבל באיסור דאורייתא כ״ד מוחין ביד האב להפרישו (ב״י רסי׳ זה) וכתב באו״ה סמ״ח דדוקא

שבת ע״ב ״פור בכם ר׳ פרן אמרבלי כ״ע בשבת דבבל״ם פרק ה׳ ע״ש ״בריות״ סס מ״ת לשם חג וחיסורת מיכת סלק נתבריי בכלל שם כיון נחינה גחלי קרקע ביי ״רחבים ס״ח ״רגנים נס״כ ונכתב הרב המגיד סהמ״ה מתחומות פרק יב ה״ב פור הרמבים נפרק ה׳ מהמ״ה זנחים כך ״רחבים בפרק נב ״רחבים בפרק י״ד: ״מבמ נבמת קנו בשם נעיה ונכשעה ״מבנה בשם דשם נעיה ונכשעה ״תבנות ״תבנות רשב״ם ״ברשב״ם בתבנה: ״עירובין נב ומוקמינן מתניתה בר׳ דס״ב מכי ״עור מבה דעירובין בתין מערבין מחומי ״נגם נעבר מבה וכ״ב ס״ב בפרק כך בשם המחבר ״עירובין שם ״דמב״ם שם: ״מקור נפמ״ב ובעל מתרוחל מבוכות ומ״ל עמרכבו מבחבות וכו׳ יבמות קב. וקיד ובמיין בב״י בשרשו גם כן לבכרי ר״מ בפרק נד ע״ל וה ״מבוכות ביבמות ומאריך בבית יוסף כוס

פרי חדש

סימן קלב

ס״א יין קפריסין אע״פ כיון מאחרו מסמו בל מוכא״י מבנגוי ע״ל מלא סים מחר רוגב בקב דסמס רוגב בבחלמוד בר׳ רוגב בקב מלא סים מחר חגא רוגב גרידא ובסיגא אחגן בפ״ב דבלתים בל סלה סים בו רוגב מחין אחר ישמש ואו הגן בח״ל כדי מלא יסייר רוגב לגיות סלה וכנגם רבות בקמחר רוגב מלא קלה רוגב בקב:

ואחרישינן שבא ודלא א״מסמניה וכו׳ הכלי מבשל על ז: דמה דאחרינו׳ לי מבוחמיה חייב מיה: פרב״י חייב חיהם כי מייל ביה דבחיב ולא יכא בכל עת ולא יאו וכי מבייל בקורת מלא בהילבקה ביהם ריקנית וחייב מיקה ליב חגמה מהיגו אחי׳ מיהם מבני מחכנם לשקים מלא מרך ומפי׳ לנעבר הרמב״ם מבחב בפ״ב מה׳ בלי מוקדש חבר אחת מבחמיה חייב מיהם מיב׳ לבייגו בקה בבהיר מחם בכל בבחיבר בקרחם מבי מחיבי לי ובנד מבבר הבכחיבי לבל מלא בלא מיבר מבחמיה חייב בקה נחיבר אם׳ מי״ל מחבי׳ בגם ובבר קלבות ליבבר מלא יחבר בים אחד מבם בקרחלה מבבל ולבל בחב׳ ביין בבריבת כרבינה ויין בבריבן חיבו בחין מלא לחבן הביבורן ומבלה בבי לחבן מיבם בבבן מחבר בבלה ומלא בבנמי׳ בת לבבים חיבן

מגן דוד

יתחלפו הקרטים ונחלה שלהמין אחד מיו עומדים כ׳ רישמים׳ ומבלבלו לרבנן אפי׳ בחינו מתקיים מה שאין כן בדומם כן בבבים סוה כל אחד מיהן אפי׳ מדרבנן ופשוט דבשעת בב׳ שקרים וכתב רש״ל ח״ל ומתקיים לרבוס על הספר ומשמע מהחלק אחד שהוא מבריע ביבמים ומ״ל מה בלקח הקנה חם בבריר הדין וסברת בכונה היא עכל׳ ומלבד זה שתעמי׳ גם כן מחמי הגאון מהר״י הלוי ז״ל מחמת שהמיבים רוחות שהרוח שלהם עוב בגמרא על הבייר מתקיים אפי׳ לאחר מיתה סנים׳ ובמתן המור מיו מהבבר הספרים על הקלף: (ה) אפי׳ אסור לייחגם׳ דהשתא הוא ליה מלה:

שמב

(א) להבית לאבל בעור בחוב לו שהוה טרוד והוצרך לעבור פירות ב״ם והקשה ב״ל בהחלי מיהו אפי׳ בלא טרוד מי׳ דסא מגן דוד מעבירין את הדמלי ואפי׳ בדליו מהבי ערוד הסא הגן דון מבבר את הדלתי ומסי׳ ב״ל דמיירי בדלתי ואפ״ה מותר אפי׳ בלא טרוד שבת כיון שאין בו אלא סיבה היה טרוד ומא דאגן דון מבבר הדלתי אתיא כמ״ד כל שאה שבות נזרו אפי׳ ב״ם ובפרלי׳ וקב׳ ע״ז שהרי כתב הטו׳ ואולם לעבר כו׳ מבמע שם טרוד ומו״ח ז״ל פירש דדוקא לטרוד מיירי ואפ״ה בעינן שיהה בדלא הוה אלה ב״כ כיון דאפ״ה לחיות בלעדו ואינו דומה לאפ״ע כבי כאן עוד לעינה שיהה טרוד ובסמ״ג כתב ואם אם לטרוד מלה לו מהבבן לדב״ז בלי מבמע טרוד ונחבו לדב״ז בלי מבמע כל דבר שהיה נחבו שלו אם לא יעשה כן יהו׳ לו לעבר כלו׳ מהבבן לו מבבית ב״ה: ונ״ל נמחבר הטור כן ומ״ם והלקר מבמ פירותיו הוה כחו לו הולכו בדמלי כמלא דמ״ם שבי שהה אשאר מילי ומדמה מבמ״ל: וכן בתבו׳ סי׳ מ״ו סלטרוך נחלו הבבר מרובה מרובן אחיה בבל ב״ה שהרי אפילו בבבת מלי הקילו בהפסד מרובה מחבר המגיל היו מבבר ע״ב ב״ה נזרו כלל בזה וכה׳ בבן מבר

שהוה לומר ב״ה לעבר״ם שילליק בר של יאר לייס בבבת להלקי ע״ב ובו״ל בוונת סמ״ב שכתב הוא שיש בס דבר מלה אחיהן בבבת הם ע״ב כאן דמשמע דוחק אפילו בדבר הבבת:

שמג (א) מאיסור דאורייתא. כתב זה ע״פי׳ ב״ה בהרמב״ם דהיינו שהרמב״ם כתב באיסור דרבנן אין לו מצוה להפרישו וכן אם הגיעו אביו אין מחחין בידו והקשה הטור דבנו אחר אפי׳ איסור דאורייתא אותי׳ ב״ו בבבת הסא דבקנו רמב״ם אינו מבבת אביו ועפ״ו כתב רמ״א כאן דדוקא מאיסור דאורייתא ול״ל דדוקא לבבת שלעבר ב״ד לחבבת ביד אביו מחלק ב״ו כן אבל לעבר אב עליו הבבת ודאי צריך הוא לנעור בו אפי׳ באיסור דרבנן וכ״כ ב״יבבבת וכן אסור להרגילו בחילול שבת ומועד אפי׳ בדברים שאין מבבת אבל הב״ו הביא כאן מ״ם הטור בי״ד סי׳ שע״ג לענין מותא מה שאמרו להפרישו כ״ו מעמו דאלא״ב דפ״ד חדש מבבת דדוק לענין דלא לבבת בידים אחרי׳ שצריך לאיסור הגדולים על הקטנים הייו מקרי דבר

יא חוט של תפירה אסור לפתחו משום גופר:

יב אותם שמחדקים הנגרים סביב זרועותיהם על ידי החוט שמותחין אותו ומתחדק אסור לפתחו אלא אם כן יהיו הנקבים רחבים קצת ומתוקנים בתפירה **יג** ובעיגול:

יד סוכין שנפלו מן הכפת מותר להחזירם (ה) אבל יד אסור ליתנם בתחלה בכפת:

טו אסור לקבץ מלח ממשרפות המלח **טו** שדומה למעמר וכן אסור לקבץ כל דבר במקום גידולו:

יז המקבץ דבילה ועשה סמנה ע״גול **יז** או שנקב תאנים והכנים החבל בהם עד שנתקבצו גוף אחד הרי זה תולדת מעמר וחייב וכן כל כיוצא בזה:

יח אף על פי שנותנים שומשמין ואגוזים לרבש לא יחבצם בידו: **יח** הנותן זרע פשתן או שומשמין וכיוצא בהם בימים משום לש מפני שמתערבים ונתלים זה בזה:

יט אין שוברים החרס ואין קורעין הנייר מפני שהוא כמתקן כלי: הסרבב ניירות או עורות בקולן של סופרים וכיוצא בו ה״ז תולדת תופר וחייב וכן הפרק ניירות דבוקים או עורות דבוקים ולא נתכוון לקלקל בלבר הרי זה **יח** תולדת קורע וחייב:

שמא התר נדרים בשבת • ובו ג סעיפים:

א מתירים נדרים בשבת אם הם לצורך השבת כגון שנדר א שלא לאכול או שלא לשתות **ב** אף ע״פ שהיה לו פנאי להתירם קודם השבת **ג** אבל הבעל יכול להפר נדרי אשתו **ד** אפילו שאינם לצורך השבת כפני שאם לא יפר לה היום לא יוכל עוד לה הפרם:

ה מי שנשבע לעשות מלאכה פלונית ער זמן פלוני **ו** ולא נזדמן לו לעשותה עד יום האחרון של אותו זמן ואותו יום בא בשבת ויש לו פתחים להתיר נדרו נשאלין אפילו בשבת:

ז נהגו להתיר חרמי הקהל בשבת ואף על פי שאינם לצורך השבת (ועיין לעיל סוף סימן ס״ו)

שמב בין השמשות מותר לעשות דברים שאסרו חו״ל משום גזירה • ובו סעיף אחד:

א כל הדברים שהם אסורי׳ מדברי סופרי׳ לא גזרו עליהם בין השמשו׳ (וע״ל סי׳ רס״ח וסו׳ סי׳ ס״ו) **ב** והוא שיהא שם דבר מצוה או רוחק ביצר מותר לו בין השמשות לעלות באילן או לשוט על פני המים (א) ולהביא לולב או שופר ובן מורי׳ מהאילן או מוציא מהכרמלי׳ עירוב שעשו׳ ובן אם היה מרוב ונחפז לרבר שהוא משום שבות מותר בין השמשות ומטעם זה כותר לוסר בין השמשות לעכו״ם להדליק לו נר בשבת:

שמג דיני קטן בשבת • ובו סעיף אחד:

א קטן אוכל נבלות אין בית דין מצווין להפרישו **ב** אבל **א** אביו מצווה לגערו בו ולהפרישו ב (א) (מאיסור דאורייתא) ולהאכילו

לתתי' דסייגו טומאה ודם ערים אבל לאחר שנתבלו למו ה"ל תרי"
ב' אסורים כבתים כה ואין מלמדין ואע"ג דעביד בגמרא לריכותא הוא לאו
דקא ה"ל כבתוב ראחמנא בבילה וטומאה לו' ותיומת ע"ז דאם לריכותא
דקא וה"ל כ' מתוכים ואין מלמדין נ"ב קשה לכתוב רחמנא בכיל' וחד
ולהאכילו בירים אסור אפי' דברים שאסורים מדברי סופרים וכן ראבה
אסור להרגילו מחילול שבת ומועד ואפי' בדברים שהם משום שבות:
ויש דבל דבר נקטן דלא הגיע לחינוך אבל הגיע לחינוך לריכים
להפרישו (חוספות פרק כ"ב) ויש דלא פייך חינוך לגבים דין אבלא
ולאב בלבד (ב"י) וקטן שהגיע חינוך אינו מעכב אחר עבירות נקטנותו אע"פ
שאינו לריך חסוסה כסהנדל (ב) אפל מקום ד טוב לו שיקבל על עצמו
לוה דבר לתשובה ולכפרה אף על פי שעבר קודם שנעשה בר עונשין: (פסקי
מהרש"י סי' ש"נ)

שמד דין ההולך במדבר בשבת' וכו ב סעיפים:

א ההולך במדב' ואינו יודע מתי הוא שבת מונה שבעה ימי' מיו' שנתן
אל לבו שבחתו ומקדש השביעי בקידוש והבדלה ואם יש לו מה
להתפרנס (א) אסור לו לעשות מלאכה כלל עד שיבלה מה שיש לו
מצומצמת ב ומותר לילך בו בכל יום ג אפילו ביום שמקדש בו בדי פרנסתו
ב היה יודע מנין יום שיצא בו כגון שיודע שהיום יום רביעי או יום
חמישי ליציאתו אבל אינו יודע באיזה יום יצא מותר לעשות מלאכה
כל

תשובה כמו הפירכא דפרכינן בגמרא
ל"ו הוא פירכא טובה אלא ברור הוא דהאי לריכותא הוא דוקא ואין
ב' מחיבים הבאים כה' כלל דאל"כ היה לו לתלמוד לחרץ כן והכלל"
דבריהטור בדרך זה דז"ל שם בשם שהבהן מוזהר אלא לטמאות כך
מהחר על הקטנים מלטמאות וכתב הרמב"ם שאין הגדולי' מוזהרים
אלא לטמאות ביד לבבלם בה לטמאתו אין ב"ד מצוין להפרישו
שאני הבן תלוי לחבכו בקדוש וכ"ל שלריכין להפרישו וכ"מ הכ"שדרשו
ר"ל והלא קשה מהלמד הטור מן המשנה הכ' של הדרשה אחר
פרישתו דאלא לטמאתו בידים דוקא ע"כ נלע"ד דל"ל להזהיר הגדולי'
ים מטמאות דאלא רק על הב"ד ואפי' הם יטרחלים ובזה אמר
הרשב"ם היתה על טומאה בידים דוקא והיינו הב"ד אבל אם אינו
מתה שם אזהרה מן הטורה רק מהד התיקוד דאו לחבכו כמו שסייס
בקדושה והקדושה היא אינה מהד חיוב דאזרייתא אלא מדרבנן וזו
דעת הרמב"ם והטור חולק ואומר דעל"פ האי אמור ואומרת מטמאו
ריך להפרישו אלא דאם דאמרי' בגמ' דאלא אמרי' לה ליספי ליה בידים דוקא הייבו
הב"ד כפי מטמאות שהבן המוקמן דקאי על הב"ד ובזה יש חילוק אבל
לפי אחת עיקרא דקרא דמזהיר אזהרה הייבו על האב שהוא חייב
הוה מדוקדק בל' הטור שהתחיל בבהנים שהבהנים מוזהרים
כתב על בנו כ"ז שבו כרשותו ולא זכר הב"ד ועכ"פ שיש לו"ז שאריך
הרים לשון יחיד דעל אביו קאי לקיים בו אמור ואומרת להזהיר אותו
פרשו דחילה אמר וכ"ל שלריכים להפרישו לשון רבים הייבו בכל
הבנים אמר שהזהרו את בניהם כמו שהתחיל בבהנים אבל לעולם
מר נ"ל דלענין טומאה אין על הב"ד חיוב להפרישם ודאיה לזה
מ"ל דברי ר"י דס"ל כהמו' ודברי ר"י הם בתב דוקא בכללי"ד נכון
בשם דברי הרשב"ם עם הרמב"ם ולא לחלק בין טומאה לשאר עבירות כיון
מלמד שמזהיר אותם להבדיל: (ב) מ"מ טוב לו שיקבל על עצמו כו'
ל"ל דברי רש"י בב"ק דף ל"ח בשורף שעדו של חבירו דאמרי' הוה
מדאמרי' רפרש לרב אסי אמר מבני מיני' כי כשורא לגמרא ופירש"י שרב
אמר שדר חבירו בילדותו ואיכא למידק דודאי כוונת רש"י להגיל
מענין זה דהוא שרף שדר חבירו פי' דבי לבודתו עם' כן וכ"כ בתשו'
הרשל"ם בסוף תשובותיו וא"כ למה כפה אותו לשלם והא תשמה שלומה
הקפון פגיעתו רעה הוא שחבל פטור כ"ם מתוכו ובא"ז לחד מכאן דקטן
בסנהדרין ומבי' שדר רבי' מדאמרי' בב"ק דף ל"ט מעלייתא יחוטי' כמ"ש
ר"ת בשם הרמב"ן כן בשם ה"ר: אבל מ"ת ז"ל כתב דלא קי"ל כן דשאני
ר"ת שמדד דשתה תקנת חכמים כן מפני תיקון העולם כמ"ש התו' בפ' ד'
ס ונלע"ד דבר אחר ודאי פטור מן הדין אלא דדפרס בפאו בדברים
לעשות לפרס שמירת הדין כדאשכחן בסוף האומנין דרב פסק על רבה
מנה שלא לפיעלים שבידוהם על מה שנשאו לו חבית ושברוהו
בשעה אחר שם רבה דינא הכי א"ל אין דכתיב למען תלך בדרך טובי'
ריקים תשמור ה"ל עשה רפרס כן לרב אסי ואלילה לרב אסי
לעשות לא בדברים אבל בדברים שאינם בכפיה שהיא בדבריהם וכוונת רפרס היתה שיעשה רב אסי לפניהם מ"ה וכפוהו בדברים על זה
כ"ל כגון בזה:

שמד (א) ואו יעשה מלאכה. הטעם מפני פ"נ שאם לא יעשה מלאכה יאנה וע"כ אסור לעשות מלאכה להתפרנס יותר מזמנו וע"כ נראה
שאם יש לו מה לאכול

לדוקא בחיסוק דבר הבנה אבל לאחר בר הבנה ל"ל בה דהא יונק אפילו
מבהמה טמאה עד כאן לסוגו ועכ"ד סימן פ"ח סס"ז דאבל מקום מזוק
לתינוקות כתב הש"ך בי"ד סי' שע"ב דבהטומאה בבית הסמוך ואור טמא
ביניהן הוי טומאה דרבנן כדמשמע בטור וב"י סי' זה ס"ל וכמדומה שלא
עיין יפה בהטור מיירי בהולך ע"ג
ארון ע"פ הדם דבשם סס פותח
ס"ק ב' אפשר לא הוי בקבר שתוס אבל
ס"ק ב' ויש לא הוי בקבר לדבתו'
ס"ק ב' אלא הרמב"ם סי"ב וכ"מ בתה"ת דף
ל"ד ע"ב וכ"מ ביבמות סוף דף ק"ב
בחוסמת ובגדה ספ"ו ובהוכחה דף
י"ח וכ"מ התוספות בתהלות גם מ"ש
דסוף הטומאה לאת הוי דרבנן
כתב הרב' פלוגתא בזה ואם כן
הכ"ד מוחין ביד האב להוציאו
מסס אם הוא בר הבנה ותינוק
שאינו בר הבנה אסור להכניסו
בידים: ומ"מ כתב הש"ך בשם
הרוקח דאשה כהן מעוברת מותר
לוכנס באהל המת דס"ס הוא
שמא הוא זכר או שמא הוא נפל
ע"ם ול"ע דבלא"ה מותר דטהרה
בלועה אינה מטמאה כדאיתא
מסכת ה' פ"ז דאהלות ובחולין פ"ד וכ"פ הרמב"ם סוף ה' טומאת מת דלא
כר"ע וכ"ד הראב"ד ול"ע: ג ולהאכילו בידים. ואי' ספ"ע דשבת דאסור
ליתן לתינוק חגב חי טמא לשחוק בו שמא יטות ויאכלנו ואפי' דבר שאין בו
איסור אלא משום בל תאקלו אסור ליתן לידו ול"ם דבר טמא דחזי לאוכלו
בעינו' וכ"כ בהג"מ פס והטעם דהוי כמאכל דמאכילו בידים ועסי' רס"ז
ס"ו וסס"ב ס"ו אבל מותר ליתן עוף טהור לשחוק דאף ע"ג דיטות לא חזיא
לאכילה כך בדאי בב"ב דף כ': קטן שלא הגיע לחינוך ושהגיעה האיש
חזק לו ואין פס יין ישראל מותר לגדול ליתן לו שתה יינם ובתנאי שיחזור
בפסח חלקים מים וישים המים תחלה ואח"כ היין (רא"ש ח"א קי"ב)
וכ"ל דאם היין אינו חזק שיפסר ע"יכך יטהו לעכו"ם ליתן לו: כתב
ריו"ל ח"ח דאין למחות בעכו"ם שמאכילין אותם איסור אבל אסור
לומר לעכו"ם להאכיל אותם איסור עכ"ל ואם התינוק צריך לכך כגון
שהוא קלת חולה מותר לומר לעכו"ם להאכיל אותם וכן טהגים בפסח
שמלוים לעכו"ם ליטה התינוק לביתו ולהשקותו חמץ ולהרש"ל בתשובה
כתב דמידי דצריך לתינוק כגון אכילה בי"ה מאכילין אותו בידים אבל
מידי דלא צרי' ליה לא דהא אסור ליקח לאחר כ"ד חדש ואף שאחרה להלכה
ולא למעשה הר"ן כתבה סתם למעשה הוא"כ אם התינוק חולה ואי"ת לשאת
אותו חוץ לבית יבקש העכו"ם שיתן להתינוק חמץ והעכו"ם מביא חמץ
ומעמידו בביתו הל' תמצו של עכ"ם ואז אפי' אוכל העכו"ם לפעמים יכול
לטות לקטן ליתן לו לשחות אבל הוא לא יגע בו שמא יאכל ומתו כמ"ש סי'
ת"מ אבל אם התינוק אינו חולה כ"כ ישאנו לתת ולא יכנים החמץ לבית
כלל עסי' תס"ו וכתב עוד ר"ו דבל דבר שהוא משום מלוה שפינן ליה
בידים כגון שמחכיין אותו לתקוע בשבת וכ"כ הג"א בר"ה וכ"כ התוספות
בפסחים דף פ"ח דמותר להאכיל פסח לקטן אע"פ שלא נתנה עליו כיון
שהוא חינוך מלוה ועמ"ש סי' רס"ע דיש"ל דמ"ע מותר להאכילו בידי' כגון
ליתן לו לשחות קודם קידוש אבל הא פשיטא דמ"מ מחויב להכנסו בתו"ע
כגון לעשות לה קידוש וכיוצא בזה כ"מ בח"ם סי' ל"ד והחינוך כל חד
לפוס תורפיה: הידוע מעניין שבת חייב בציצית: לשמור תפילין חייב
בתפילין: הידוע מעניין שבת חייב בקידוש וכן בכל כיוצא בזה: ד טוב לו
שיקבל: והכי אמרינן בסנהדרין דף ל"ח ע"ב תקלה איכא קטן ליכא ע"ש
ובדבר שבמתון עבת"מ סימן שע"ו וכסס"ח סימן תרל"ב:

שמד א אסור לו לעשות. ואע"ג דרוב ימיה הם חול זה מקרי
קבוע: ב ומותר לילך. שאם יאמר במדבר לעולם
יתלל שבתות ויטות בתרן גזירה: ג אפי' בתוחיים. לפי שהחוחין
מדברים ואפי' לא"ל תתמין דאורייתא כיון
לא החמירו בו (מ"מ ור"ן) והתו' והרא"ש בחבו כדי לחתר בלאת מן המדבר
משהעד דאאר איסור דרבנן אסור לו לעשות אף על גב דקי"ל שפקא דרבנן
לקולא דכיון דחל עליו שבת אסור בכל כמו בי"ש אבי' דהוי ממי שפיקא
ואסור שבות:

שמה מחיצות

באר הגולה

גרסינ"ס בסוף בגמרת
מחבלות מחוורות:
ת סמה בס מיומת
ובריית' בסס מחמעות
הגמ' בגרון בס ד בס
וכ"ל תוספות וסר"ים
בחירון מכי מיומת
לדגמת בס

נרי חדש

סימן קל"ב

תיקון לאחר המשמש
מחפילו לא חסר' תיגנ
מ"ב בגמ ע"ב ובאיין
עוד בס ובגמרת מבנגד
רמ"ר הגאון ובנגיד
מרחב"ם מבחר' בסא"ח
דשנינמו לו ובכו בחתה
סתם חיר ונתן לת
בקטרה על הת"ם לבני
ם וכל כי בנבן הרחה
על הבבנו' אמר' מנחן
בם חיבלה עבן ומבינ
שמחן בה חבלה עבן
מבחר ובם: בגן
הקטורת לה שבקר' לה
לא נתן בם תענם עבן
לא מחיסר לחר מבל
בחנים חייב מיחם
ואתקינון לים
דבלא חבייל ניחם
דיקבים ובמבי' בגון
בקבקרה הרן נבבינ
דאחיבו לבינה חיוב
מיחם מבוס בחיבו
דיקנות חייב מבוס
חבורן הבאנים ובבר
הסיב לרמ"ר ל"ל בגם
בם' בחר בבנב ניבם
בינ ומ"ם חדן ל"ל בבל
ובבחבורן מבלה בבן
ניבם חיוב מיחם הבינו
והלי בחבר יחוה הבנם
דלא בינ בה לחבריבן
בבן בבריבה דמיחם
בחיבן בם לא נתן בה
חבלה עבן חייב מיחם
ומבינו דבבריבה בבו
בבל"ק דבריבה לא
חבריבן לבה לם הבר
לחד מבל בחבור חייב
מיחם ומלו חבלה בבן
לא בחבי ובינב בחבלה
עבן חיבו בבבל הבינ"ל
ובלא בם' בחר בבנ
בבינב על בבלי ובלא
ירב לחלק בין ל"ם
לבחר יחוה הבנם
ובבבריבו חובם בבינ"ל
חבבו' בחבו"ם ל"ל
בבבלבה בלי בחבלם
בחיבי בבל יחוה הבי
בחיבן בבריבה בבל"ק
בבריבה לבריבה. בחב
חייב מיחם בי בינ"ל
בילם בחבחבינ' בינ"ם
ניחם בבבלי ל"ל מחבר
בבלי בבי בבבלה בבינ"
חיוב מיחם בחבבו
בבחבו' מיחם בבינ"ל
בבחבו' בינ"ל בחבבו
בבינ"ל בבבלי בבינ"ל
בבבלי בבינ"ל בבבלי
בבבלי בבינ"ל בבבלי
בבבלי בבינ"ל בבבלי

שמה א מחיצות · עסי״ט דכתב שצריך שיהיה בין המחיצות
ד׳ דלת כע״ש ☙ : משש״ע בדברי הפוסקים דכשיש
שני מחיצו׳ ולחי הוי ר״י דתורייתא כדאית׳ בעירובין דף י״ב דלחי מסוס
מחיצות הוי כרמלית פ״ק דסוכה ועסי׳ שס״ג סי״ח ודעת הרמב״ם דג׳
מחיצות הוי כרמלית ע״ש ועסי״ד
בהגה וססי׳ שמ״ו וחס עושה ל׳
דיומדיקבר׳ ויות כמו פסי בירחות
הוי ר״ה דתורייתא כדאי׳ בעירובין
דף כ׳ עס״י תר״ל סס״ז ערסי שס״ג:
הל שהוא משופע והוא מתלקט
גבוה י׳ מתוך הילוך ד״א הוי ר״ה שנה
וחס מתלקט גובה׳ מתוך הילוך
ס׳ אמות ניחא תשמישהוהוי
ר״ה חס עומד שס ע׳ סימן שלש״ע
ס״ד מ״ם · נעין קנה גבוה י׳ בר״ה
וברחבו ערסקל רחב ד׳ לא אמרי׳
גוד אחית מחיצתא דה״ל מחיצה
שהגדיי בוקעי בה אבל הערסקל
עלמו גבוה י׳ ורחב ד׳ גם מה
שתחתיו הוי ר״ה (תו׳) · עמוד
גבוה י׳ ורחב ד׳ ואין בעיקרו ד׳
אפי׳ ליכא בקיעת גדיים לא הוי
מחתיו ר״ה אלא על גביו (תוס׳
שבת דף ל״ט) עמ״ס סי׳ רס״ו: ב
תוריס · וחס הס לחעה מי ומ״ש
סתו דלמעה מי שייך לר״ה סיינו
לפי הס״ד בל״ל דלא כע״ש ☙ :
ג עד לרקיע · וחס נעין קנה בר״ה
בר״ה ע״ג הוי ר״ה: ד אפי׳ שס״ר
כלי · וכלי שאין גבוה י׳ העומד
בר״ה אין לו דין כרמלית אלא הוי
כמו ר״ה דאין כרמלית בכלים
(רש״י בשבת דף ח׳) עסי שלש״ה
ס״ב מ״ם אבל בכלי המחובר
לקרקע הוי כרמלי׳ (תו׳ דף י״ח):
ה רחבו · דרכו שעוברי המעבר
לעיר הוי ר״ה: ו מפולשי מעבר
פי׳ שהעברים מכוונים זה כנגד
זה ויש לאותו דרך המכוון מעבר
לעבר כל דין ר״ה ויש לעיין
אם יש חילוק בזה בין עיר של יחיד
לשל רבים (ריב״ל ס״ג סי׳ ע״ל)
ועסי׳ שלב: ז ויש אומרים
כו׳ ומ״ב סי׳ ל״ב ערש״ל בבילה סי׳ ס״ח
ח׳ פסקו לחומרא אך דעת רוב
הפוסקים להקל וכ״ש בש״ע סי׳
ש״נ סעיף י״ח וכלכתה דוכתי וכ״פ
מהרח״י בפסקים סימן ל״ה:
ח ורבים מכתפים · אבל
בשאין מכתפי׳ עליו אע״ג דרחוי
לכרוך עליו לא הוי רשות הרבים
(צ״י רא״ש ד׳): ט לחוק להשלימו
כגון חור שבמחלל בלפי ר״ה
אינו רחב ד׳ ובלפי ר״ה הוא רחב ד׳
דלא הוי שיעור מקום (תו׳ שבת דף י׳):
י הוי ר״ה · ואפי׳ הוא מלא מים
והיה דברי שאר׳ משהכלו ונתרחה בתוכו ונתרחב אבל מלא מים פירות
אינו ר״ה דאין המחיצות ניכרות ואפי׳ דעתו לפנותן ונרשב״ם כתב דוקא
בחלאות שבל שאין יכול לעלעלן (מ״ש עסי׳ שע״ב סי׳ ו׳ וססי׳ שכ״ו) דדוקא
בור הוי ר״ה אבל יש הוי כרמלית כמ״ש סי׳ ד׳ ועסי׳ שס״ג שכ״ו:
כגון

כגון לחס אסור לכבול לו חבטיל דאין
דתחומין דרבנן ואין כאן אלא ספק בכל יום:
(ב) ויש בו ד׳ עפחים סי׳ · אמנם
דעובי המחיצות הם ג׳ אמות
החלל לד״ע וכ״כ הרמ״ם
פ״ק דשבת גבי בוורות שהדפנות
מלטרפות עם החלל הסורים
לרוחב ד׳ כו׳ וכ״כ התו׳ פ״ק דף
ח׳ דלא כפי ר״מ ספסי׳ אמרא דבוד
הבורות אלא גם הביבי מלטרפים
כמו בחוליות הבור לחלל ברוחב
הבור כיון דחוי לחיתה עלי׳ ודיי
כו׳ וסיינו בדפדפים ודלא ס״ל
הביאו כ״ה ל״ל וכן נדר בחמיר
לדדין נור אסיק פני הארבעה
ראשו ומתל׳ ראשו מוקף חד לדדין
ותלנור עכ״לאין לעשות כזה דדוקא
בחלל בריך שיהיה ל״ש בלא
המחיצות · דלהבי כתב רש״י פרק
המחיצות לגוהות שחוגו מחיצות
עולה ואסיק מחיצו׳ מלאת שיהיה
המחיצו׳ הסבבלל בחלל בין חדרות
זה המחיצו׳ לחוד שבגבהו וזה חוק
דאם תרל לפרש דבריהם יש לו
מתם יהי׳ פירוש הוסקים
וסחו׳ סיינו שפירש״י הסבים
שלהם והרמב״ם כתב בפלא
ד׳ מחיצות נבוה י׳ ובעיסס
כולהו ג״כ עם עובי הבלים
ומ״ם ביניהם פירוש בין הסבו
מלא דקל מ״ש בפ׳ הוקם
ל״ע בעבי ר״י בחלל בלהם בעבים
ואינו רחב ד׳ ומוקף לבר
ועבאר ר״ה ודק ומה ל״ע
אמרי׳ כיון דאינו רחב ד׳ אינו
פטור הוא אלא כיון שעשה
כמתלי דמלי׳ דמי פיתא ויהיה
ראשו כלרעת שמשמה בלהם
אחר עולה קל״ל לחיים שם
מחילה לעבוה לא לא מים
ראשם הבותל הרי לפנים
מעשהו ר״ש אם אמרי׳ דמלא
דמלא דר״ה עולה עד מקום
משל״ב כאן דבלא הבוה לא
רשות היחיד אל״ב אינו עולה
לרקיעולא הוא בראשו מוקף
וכן בחה דסיים לאחרים
ר״ה כו׳ וחה אינו מבוה
וע״ש (נ) ע״ב ר״ה · כי אמר
דאין רחבין ד׳ סיינו ר״ה
בהם עוסין ע״ה הקף בלהם
הקרקע הנשקפת ולא
כרמלית קוד׳ לה הקיל עליהן
(ד) אפי׳ כלי · עמ״ש סי׳ שכ״ו לענין הקף מים בר״ה אומרים
ואין דלחותיו נעולות · נראה לחס דלא ת״ל נעולו ומבטל נ״ר בין דלת
הוה מפולש: (ו) וי״ל שבל שאין ס״ר רבות טו׳ · כתב ב״ה הדיעה הראשונה
היא דעת רש״י והחו׳ והרא״ש והטור ומ״ב ומ״ק וס״ה (והתרב״ם
בל בחבי) והרוקח והאחרון מהרי״ו בחבו׳ · ודיעה ראשונה הוא
הרמב״ם ורמב״ן ורשב״ם והמ״מ ומהר״ן ורבי״ם · ואתה הדי דלאן בחבו
בשם המ״מ ומבי״ן ורשב״ל דל״ל ס״ר רבות בוקעים ולעולם שלה
בלא אמרי׳ דלא קל״ל מהבר
הכל דלא בבריחת
דשאים דבריחות בב״ל
ליבב דברי הרמב״ם
אבל בבך · והבולם
לבנו לרחות פיסום
הקטורת עם בדברי
פרב ולא בגלי ומיבר
הרבים הרוקים
ים ובבי ברייתות
דלמוס

פרי חדש

סימן קלב

בה חמלה עסמ״ל ובמה
ובריבין קרח לקרת
בלחר בה בפקה ליס
חבי בבנן ומבני רב
בסבת דה״ק לין לי לחה
בי״ב בסחר יחות הסבה
מנוין ת ל ובסה ומסמע
בחיוב מיחה לוכל מני
בחסרון מבלים בבן
לחמוכה בלר יחות הבסה
ל״ל ולא ק״ל בבן
לחוחתה ולמ״ב
בלחוחתה רב חבי
בלחר חל לחנה ולב
לבבב חבסם ובבבי
בחיב חיחה בסחר יחות
הבבה בחסרון חבלה
בבן חיבה לחיחר בלים
בילבחה בחחרי
רב חבי לה ובה בב חבי
בחה ברחבון ובחב
בחיחי הבים בבבי
רבה בחחרובה בחוקים
חב לבבים ובה לחחבה
ולבחל: חבחב ובלה
בבלבי בבה חבירי בחבה
בחים בבה ליבה בבה
חיחבר בחחר יחות
הבבה ל״חבי חיחה בבב
בב חבי בחה ה׳ הרבון
ולבחחה בחחבים לבבי
רבה חל״ה חבבחים
חלחיב בבב בבבי רבה
חחר בבבי רב חבי חלב
בחבי ס״ל ובבי חילבחה
ולחבב בבבריחה בחבי
בחה ר״ה חחחר בבה
יחבה בבב בבבן בי בבבן
חרחה חבבה יבל
ובבן בבבבה לחבבים
בבלים בחבה בבי חבבן
ובחבב ל״ חבבבים בבבבי
ולחבב בבבן חבבה
בבבן חבבבה בבבבי
בבבבי בבבבבי בבבבבי
בבבבבי בבבבבי בבבבבי
בבבבבי בבבבבי בבבבבי
בב

ל"ר לגבוה י' דכתן הוה תשמיש ע"י סדקן ולאו שמי תשמיש: (ט) ואין
אתא כתן יס. דקן מיס בר"ה ור"ה מהלכה בראש עמוקה י' אע"פ
ר"ה אח"כ עוברים בחוכה ועסקי' אלה: יב שלפני העמודים. אבל
בין העמודים נדון כר"ה אפי' אין
רחבים ג' ואלא ביון שרבים
נוקעים בהן הם עפלים לר"ה
מסת"כ במבוי אבל אם אינם אבל דלא
כעי"ש: יג רחוק מן הכתלי
ול"ד לסוכ' דבעי' שיהא סמוך ג'
טפחים כמ"ש סי' תרל"ג דבגבי סוכ'
בעינן מחיצות סמוכות לסכך אבל
בגבי שבת לא בעינן רק שהרשות
משתמר ע"י המחיצות אפי' רחוקים
מתוכו כרב קרוי רשו איחיד הלכך
על ידי מחיצו' החיצוניות שבחוצות
י' נקרא רשות איחיד אבל לא על
ידי הפנימיות שאין שם שבת החקק
מלמטה עמהם כיון שרחוקים
מתוכו ג"ט אבל אם תשמש דאם אין
נבחיים י' עם הקירות בעינן שיהא
החקק סמוך לכותל פחות מג"ט:
יד מחיצת תשקיצי. וא"ת הא
מיהא לא מבטלי מחיצתא כמ"ש סי' לא
ואל"ל מפני שהפנימיות שמות ע"פ
המים מבטלי מחיצתא דא"כ ליהוי
ר"ה ור"ל לכל חדין שאינו מטופש
כדי שיתלקט נבוה י' מחוך דל"ת
לא הוי ר"ה כמ"ש ס"ת ור"ה ומי
לא הוי שאינו מחוך תשמיש הליכתו
מפני המים ואם יש נומא ביס
עמוקה י' ורחבה ד' הזורק לתוכו
חייב כדאי' בגמרא דף ק' (ט"ת
בשם רא"ש) ואל"ל דאע"פ שעמוקה
י' הוי כרמלית דבבנן כיון קרפף
ותל בסי' מע"ב ועסי' מע"ג ס"ג:
טו שאין בו ל"ר ורחב י' אפילו
הוא תורף אלף אמה (מאמ"ר):
יז ואין ביניהם. ממש דאין
עובי האחיצות מלמטה לד
(ב"ח):

שמו א קרפף. מדאורייתא
הוא ר"ה גמור:
ב ג' מחיצות. ובסליקי אמרינן
פי תקרה יורד וסותם: ג ג'
מחיצות. ל"ע דהא בסמי' סמ"ה
פסק דבעי' דבוקות זו בזו ואל"ל
שהפתח נחשב למחילה שלשיות
א"כ בחילה א"מן הכל סגי ונ"ע
ואפשר דדעת רמ"א להחמיר
לכתחלה עמ"ש סימן שס"ד ס"כ
ומהרי"ל סי' קע"ו כתב דעוב
להחמיר כמ"ש ר"ת דאע"ג שיש לה
ג' מחיצות לעשות לחיים ע"י סיד
ברוח

יא כגון יס. דקן מיס בר"ה ור"ה מהלכה בראש עמוקה י' אע"פ
אתא רחב ד' טפחי שמלכנין עלי' הוי ר"ה דף סתומה עליו ואסעמוק
י' ורחבה ד' הוי כרמלית כמו יס (פי"ד) ובר"ש דף ק' דמתמו דלא הוי
ר"ה אח"כ עוברים בחוכה ועסקי' אלה: יב שלפני העמודים. אבל
בין העמודים נדון כר"ה אפי' אין
רחבים ג' ואלא ביון שרבים
נוקעים בהן הם עפלים לר"ה
מסת"כ במבוי אבל אם אינם אבל דלא
כעי"ש: יג רחוק מן הכתלי
ול"ד לסוכ' דבעי' שיהא סמוך ג'
טפחים כמ"ש סי' תרל"ג דבגבי סוכ'
בעינן מחיצות סמוכות לסכך אבל
בגבי שבת לא בעינן רק שהרשות
משתמר ע"י המחיצות אפי' רחוקים
מתוכו כרב קרוי רשו איחיד הלכך
על ידי מחיצו' החיצוניות שבחוצות
י' נקרא רשות איחיד אבל לא על
ידי הפנימיות שאין שם שבת החקק
מלמטה עמהם כיון שרחוקים
מתוכו ג"ט אבל אם תשמש דאם אין
נבחיים י' עם הקירות בעינן שיהא
החקק סמוך לכותל פחות מג"ט:
יד מחיצת תשקיצי. וא"ת הא
מיהא לא מבטלי מחיצתא כמ"ש סי' לא
ואל"ל מפני שהפנימיות שמות ע"פ
המים מבטלי מחיצתא דא"כ ליהוי
ר"ה ור"ל לכל חדין שאינו מטופש
כדי שיתלקט נבוה י' מחוך דל"ת
לא הוי ר"ה כמ"ש ס"ת ור"ה ומי
לא הוי שאינו מחוך תשמיש הליכתו
מפני המים ואם יש נומא ביס
עמוקה י' ורחבה ד' הזורק לתוכו
חייב כדאי' בגמרא דף ק' (ט"ת
בשם רא"ש) ואל"ל דאע"פ שעמוקה
י' הוי כרמלית דבבנן כיון קרפף
ותל בסי' מע"ב ועסי' מע"ג ס"ג:
טו שאין בו ל"ר ורחב י' אפילו
הוא תורף אלף אמה (מאמ"ר):
יז ואין ביניהם. ממש דאין
עובי האחיצות מלמטה לד
(ב"ח):

שמו א קרפף. מדאורייתא
הוא ר"ה גמור:
ב ג' מחיצות. ובסליקי אמרינן
פי תקרה יורד וסותם: ג ג'
מחיצות. ל"ע דהא בסמי' סמ"ה
פסק דבעי' דבוקות זו בזו ואל"ל
שהפתח נחשב למחילה שלשיות
א"כ בחילה א"מן הכל סגי ונ"ע
ואפשר דדעת רמ"א להחמיר
לכתחלה עמ"ש סימן שס"ד ס"כ
ומהרי"ל סי' קע"ו כתב דעוב
להחמיר כמ"ש ר"ת דאע"ג שיש לה
ג' מחיצות לעשות לחיים ע"י סיד
ברוח

פרי חדש

סימן קלב

דמעשים הקטורי ומיין
בחשיב דבלי הוא מוסמות
פי' ליים מהאריך כמה
יפ"ם:

סימן קלד

ביא נהגנון להחרבות
בחרבונים מחוץ
ל"ג נפ"ם מרוכם
בחריבו בזה תמה דהיקון
מערה סיבו קורין
בבבי ובחוצי מי ל"ל מסום
מחרי' בבדרם תרעים
עלה בחיבי לבבל
בחוה בחרבות ודלא
בבבי ובחרבה לו המקום
נגמי בחים עם רבון
בחתם ע"ם ויהיה
קבנבו בב' ובי' לבבל
בחי בבבו לבחשבונה בב'
ובי' ל"ם ובחבר לחבר
בחבר בבבי בחים
בחבר בחים מרבים בחבונים
בחים בחים בחים בחים
בחים בחים בחים בחים
בחים בחים בחים בח

ברוח רביעית ויהיה ל"ה על ל"ו אם יש לבליע' יעמודי' יעשה מן הלד
סמוך לבית כמי קבה ח' מזה וקבה ח' מזה ויהיה ל"ה מכל הג' לדדין
ועכי' שם ב' ס"ו ואם בתים רבים עומדים זה אחר ז' בתיקון זה בשני
בתים שעומדים בקלה ויערבו יחד: ד ומשקוף תחבה ד' ובפתח מבוי

אפי' אין מקורה כולה רק החצי
החיצונה מקורה דאמרינן פי
תקרה יורד וסותם כיון שיש מקום
ד' משפת הקורה עד הדלת שם
מבוי עליו ומצטרף עם המבוי
והקורה מתירתו ואם הפתח פתוח
אפי' אין מקום ד' הוי כלפנים
אבל בבית אין חיצון בין פתח
פתוח לנעול דאין קורה מחברת
הבית אל"כ רק ד' אם כ' קורות
סמוכים זה לזה פתוח מנ"ע
מצטרפין לד' עיין במרא וברא"ש
ואם הדלת ביניהם בזמן שפתוח
כלפנים נעול כלתון:

שמן א לתון וחפץ בידו.
ואם היה כולו בתוך ולא דידו
מנ' הוי כולו בית בתוך ולא דידו
בתר גופו גריר עיין בח"מ סי"ג:
ב לתוך יד חבירו. דידו של אדם
חשוב לו כל' על ד': ג והוציאו
לתון. אעפי שלא הניחו בתוך
הוא ל' דידו הרי הוא כתומת
בתוך (רמב"ם): ד אבל אסור.
לקבר מטות לפני עור לא תתן
מכשול ואם הוא תומת באופן שאם
אפי' לא היה בידו היה יכול ליטלו
לא עבר אלפני עור ומ"מ אסור
דרבנן איכא דאפי' קטן אוסל
בביצות ב"ד מצוין להפריש כ"ש
גדול שלא יסייע לו (הר"מ)
ועכי' אמ"נ ול"ל דלעכ"ום ליכא
איסור לסייע במידי דאסור לו כמו
אבר מן החי אם לא דקאי בעניין
שאינו יכול ליטלו וכן אי בהדיא בע"א דף ו' וכ"כ הרן רפ"ק דע"ז
ופס"ק וכ"כ התו' בקדושין דף נ"ו ע"ב. וכתבו התו' שם דאסור להושיט
לעומדים דבר איסור וע' ביחוס רס"ג דפ"ה ואסור להשאיל לאדם כלי
מלאכה אם הוא חשוד לעשות מלאכה בשבת אם לא שיש לתלות שיעשה
בה מלאכה איסור ודוקא בדבר המצוי מצוי אסו' אם לא
מפני דרכי שלום ע' בניעין דף ס"ה וכתו' ובע"א דף ל"ה משמע ברש"
דאיסו' בעכו"ם אסור לסייעו בדבר שלא עשוה ע"ש ועיי"ד סי' קל"ח אם"ל
ובש"כ שם. דרך ארץ לומר לאדם שעוסק במלאכה תעלה מלאכתך
(שבת דף פ"ו) ואפי' לעכו"ם אבל מי שעוסק במלאכת איסור אסור
לומר לו כך (ניטין ספ"ה): ה והניחו ביד חבירו. ואם יד חבירו
למעלה מי' פעור דמקיים פעור הוא ויש חולקין (מ"מ) הזורק ונעקר
חבירו ממקומו וקבלו פעורין ואם רן הוא עלמו בתקום שהיה לנוח בשעת עקירה. הזורק
שאין ההגתה נחורה עד שיעור בתקום שהיה לנוח בשעת עקירה. הזורק
מ"ה לר"ה ור"ה אחתנע אומר"ה לרש"י ור"ה בחתנע פעור ואם הלך
התפך ב' אמות ברה"ז זה וב' אמות ברה"ר זה הייב המושיט מר"ה לר"ה דרך
ר"ה בדיוטות א' אפי' לתעלה מי' חייב בב' דיוטות פעור ערסי' ס"ג: פשט
ידו לפנים ונעל מים מעל נומה חייב שמים כנוף אחד הן. ואם נטל
פירות אוסמן מעל גבי המים פטור שהרי לא עוקר מעל גבי מקום ד'
שלא נתו על הארץ:

שמח א לחצר אחר. הרמב"ם כתב דוקא בשהיתה כוונתו
מתחלה להוליכה לחצר אחר הוא אסור להכניסה לשם
כדי שלא תתקיימה מחשבתו אחשב בשעת שנגנה אבל ברש"י משמע אפילו
נתכוין להוליכה לר"ה אסור להושיט לחצר אחרת דחיישינן דלמא זימנא
אחריתא שדי להו לר"ה ע"ש. וכשאני שתירות בדיוטות אחד לכ"ע
אסור כמ"ש שסי' שמ"ז וכ"ה בת"ס: ב בתוך אסור. דקנסוהו רבנן:
ג חיוב חטאת. כלומר איסור דחיוב ליכא אלא אם כן תתלתו
ושופו שגגה:

בכל

יורד וסותם כיון שאין מחיצות מהצדדים דינם כרשות שלפניה כמ"ש רמ"א כאן ועכסי' שם ס"ה מ"ש שם בשופו:

שמן (א) וחבירו פעור אבל אסור. לא משם איסור שבת אלא שמבטל את חבירו וגורם לו להוליא חבץ:

לא אסרו הטלטול ממנו לכרמלי' אחרו מתם הדין האסור לפני זה: (ח) אלא
הוי"ר' פי' ואסור להכניס לשם מן הכרמלית שלפניה ול"כ שהרי
להתיר להכניס מתקופה זו לר"ה אלא דמ"מ אסור שמא לא יהיה חתוך
ד' כיון שיש לפניה כרמלית אבל אין חתוך
ומ"ש כתו לר"ה אלא כתו שם
ע"ש: (ו) מיהו אסור להכניס כי
בהגהו' מרדכי פ"ק דשבת כתו' אלא
דאתקופה שלנו אם יש מן הסתפת
ולפניה כשהוא. בטל ל"ה נחוד
הוא ואם יש חוץ לפתח אסור
להכניס מעליו לפני דליכ' לדקין
הסתת בקירוי שאין. לבו קרוי חתוך
ד' והמדקדק שאלו יכול מעבר על
ל"ת ולא אסור להוליי' מעבר על
דשמא התקרה ד' ואסור לחוליא
מדאוריתא לחוץ מכל וכ"ל בשם
בלבד לחבר שאין אדם יכול לעבור
בר"ה אלא כרמלית ולעבור ביתו
ולהכניס הסתת לבנים חוץ
הדלת אל לחבלה מן הדלתין לפי
שאינו מסוגל אסור להכניס
ולהוליא מרשות לרשות מכל"ל ומהב
המרדכי פ"ק דשבת דבשבת עבר
מבי' מפתח עתו חוץ ליקח מחפץ
ולפתוח כיון לאין המחקוף בעצם
ד"ל בר"ה הוה בר"ה אבל לאחר
שנפתח התבטול ברוך לבטל
המפתח מרש שיפתח הפתח שלא
שהרי מה שיש מן הפתח ולמעלה
ר"ה נחור הוא על"ל. מעתקה
בלא לפי שראיתי רבים מבאלים
באותן מקומות שאסור הטלטל
מחמת שאין שם עירוב ופתח בית
הכנסת הוא לגד הרחוב ואינשם
חדר לפני הפתח והעכו"ם מבא
המפתח יש לאחר שלא יקח מסגר
המפתח מידו עד שיהיה שם
העכו"ם תחת מעקוף שעל הפתח דשמא יש שם בתקרה ד' והוה ר"ה
ומבטל מכרמלי' שנפני ב"ה לאוף ר"ה ע"ל יקח המפתח מתו תחת
המעקוף ואח"כ יפתח המנעול ולא יפתח הפתח עד שיסר המפתח
ואח"כ יפתח הפתח דשמא אין בתקרה אחוץ לפתח ד' כמלא שם מה
כרמלית הוא מכנים מן כרמלי' לר"ה ע"כ יסור תחלה המפתח ויתנו
לעכו"ם או יומיכהו בפתח בתחתיתו או מלידיו ובית שפתחו פתוח
לכרמלית צריך ליחר שלא יטלטל מן הבית ולאחר רק עד שעור שמעל
מעקוף שם ואז לא דשמא אין בחלק החילון ד' והוה כרמלי' ומבטל מלי
לכרמלית ואיתו לאותו קבל שיעשו לפני הפתח איזה חדר מהא ולא
ויבי' העכו"ם המפתח לשם ושב אין חשש במרדכי שם אחר לבו
ע"י תיקון המפתח כמו ע"י עכו"ם ואע"ג דבפ"הרש אי' דנאבדו שמפתח
ואל"ד פרת לידבר תיקון לשם ומצאתו משמע דאסור לעשות ע"י שליח
התיקון לשם כדאמרי' אתם דליסבו בידים אסור אתם מיירי מרה שהא
דאוריתא אבל אתו אין לנו אלא כרמלית שהוא מדרבנן בגמרא: (ז)
ופן בגגין שלנו הבולטין כו' בבאן מבואר הספ' שמסתפקין בו הרב נמצין
הבית שם לפניו לגד הרחוב גג בולט לרחוב ובנוי תחתיו בעמודים שאין
בל"ת פי"ר ליכ"ן מה דינם אם יוכל לבטל שם מן הבית והרבה שנים
לומר פי תקרה דלשם בגד הבולט לרחוב יורד ושות' והוה כאלו נמשך
למעה בארץ ומכאן משמע להדיא דדרך שתחת הגג כרשות שלפניהם
וכ"מ בב"י בשם ס"ל בתשובה העתיקה ב"י ח"ל ואם יהיו קורו' מ' שמדים
עומדים לגד הבתים הפתוחי' לר"ה תחת אותו הקירוי שעל פתח פתוח
הרי אלו לא מעלין ולא מורידין וכי אמרי' שיירת שהתה כו' אבל מר"ה
לר"ה אפי' ע"י שטיח אסור וכ"ש אם יהיו בין הקורות והעמודים שבגג
פתחי הבתים יותר מג"ט כו' והא דנקט מר"ה לר"ה הים לכרמלית דלא
מחלק שלא לגמרן שבי' שמה כרמלית ע"ש: וכתב עוד שם הגגו עליו
אם היה ר"ה מקור' ס"כו הגאה שלא כלום אין לתקרה הנאה לגמרן אסור
שבת זה מי שטיליה מפתח הבית ולחוץ כו' ברי מבואר דלא אמרי' כאן מי
תקרה יורד ושות' והוה דבר פשוט דהא אפי' בתח' התקרה של המקום
כדלעיל לא אמרי' כן ק"ו לפני פתח והטעם דלא אמרי' כאן מי תקרה

בארה הגולה

ן ס"ל סתם סתם סמיף ו' ובמה מניינתי סס ל

ה פשוט ברים שבת כתבנה ונמרת לכ"ל שם מתבטלת והרחם ון' ומני מתבטל מה הבירה ב"ס:

ל"שבת ג' לתחתונות בגמי' ולא הים בפ"ב ב"פרין בסס בחוש אות ו"ם בסס בחוש הרמ"ה ברש יוסף

פרי חדש

סימן קלד

בס"ד יפ"ם ובלי בס"ל קל"ח הים שם פ"ם בדין זה. כתב הרמ"ן ז"ל בפ"ו לחורה בס' ומים כי תבת ירושלמי בסוכה ולחוחי תרוד אסר לא יקים וכו' ים תנרה נפש' ר"ם ן' יקר' אחר זה הסון כלחר על הסון שלמיו מקים ס ת על המיסר לבראות מני בחיבתו לכל כתו מחמר' בתוסכת בוסרי' ע"ב. לחורי' קרים על נפילת קודם הנלחת ס"ת מכל בחום שים בו חוסף לחורים הסקבל קודם קריאת ס"ת חו' פ' הקורת עוחד ל"ם הך אחר שלה וכו' ובן נוסבן. כתב הח' ז"ל בסס בני הנער בטנו אחר כמחוחיתן פלת הני פסוקי דרחחי חורת ס' חחרים עדות ס' נחמה סקודי ס' ישרים חנות ס' ברם לפי סחתן ברים כלנ' ואחר כך לחחר נגלה לפי שים בו פסה חיבות בנגד ספה נעדים של נוקלי הארון וס' חיבות ים בחורת ס' חחרים בנגד הס' יום שביחנה בה' החורה:

סימן קלה

ס"א בחר לרוסיה ולחרות ר' וכו' בלחר ועלו לקרות הבל חבלי וכחב הבלי בסס החרבי לבסלין סס בחלה חבן לחד לא לחרה בוקרחו ל' הבו' דלא בוי חוכב חלה לבני הבלי' נוחים לבל לבני לחרים לא ע"כ והחסבי לחלו לא יוכל הבחן לעלות רבוחר כיון דלבוים הוי חוכב בשבלי' בולה בהיחר שברי בולה בחקום סלבי ובם בבל זה בדלינה בבן בבל חי ליבה כבן ואינה חבן בחבן כבלי' יבלה בחקום בבן בחחיר' בס' חם' ס"ק חיבין לחבן בחבן ס"ם בחבן לחבן בחבן בחבן ב

(א) ואפי' בכרמלית. בכ"י בסוף הכלבו לחד כן מדאמרי' בפ' כיר' דף מ"ב דקדן בר' הר מוליכו פחות פחו' מד"ח עד שיסקלנו לגדולים אל"ה דאיסור דרבנן הוא עכ"ל מסמע דבתחילה פחו' פחות מד"ח והחזירו בזה אפי' בכין הסמוכו' דשאר ר' ברים אסורים כשחוציאה לרשות הרבים אבל אם הוציאה לכרמלית ד ה בכל גוונא מותר להחזירה:

שמט דין ארבע אמות ברשות הרבים · ובו ה סעיפים:

א [1]כל אדם יש לו [2]ארבע אמות ברשות הרבים שיכול לטלטל בתם [3]ומודרים לו ב באמה שלו ואם נ אמתו קטנה נותנים לו ארבע אמות בינוניות של כל אדם שכל אחת מהן ששה טפחים: (וע"ל סי' שלז)

ב [4]ארבע אמות שאמרו חז"ל ואלכסונן שנמצא שתם חמשה אמו' ושלשה הומש"ן [5]ויש מי שאומר שמארבע אמות עד חמשה ושלש חומשים עפי"ל כך. [6]הקלה הא והקלה הקלה מוכח בארץ ותוך והגביה הקלה הקלה אפילו כל היום כולו פטור שהרי לא עקר החפץ כולו מן הארץ ואם מסך החפץ ונגרר על הארץ מתחל' ד"ל לסוף ד' חייב שהתגלגל עוקר הוא ועיין פ"ז דפסחים: ה ככל גוונא וכו' עכ"ל רע"ל ס"ו והע"ש לא ע"ש:

שמט

א [7]ארבע אמות · מטומלמות נופו ג' אמות ואמה כדי לפשוט בו ידיו ורגליו כ"מ מדע' הרב"ם והרמב"ם: ב בתחם שלו · הייט הדרוש: ג אמתו קטנה · והוא גדול ממנה אלא יספיקו לו ד' אמות: ד חוץ מתחו' · ובחפצי הפקר ארי ע"פ שיטת ס"ת: ה ו' אמות · ולפי מ"ש רמ"א סי' שלז שהוא בתחצון ח"ב ל"ל שיש ביניהם ג"ל: ו אסור · ואם עמד תוך ד"ל לתקן מטאוי הוי כמהלך וחייב חט"ב עמד לפוש:

שנ

א אלא יעבירם · העביר חייב (מ"מ רחב"ד): ב למקו' שהוא שותה · וא"ת כשהותה הוי הכנסה כמו משתין ורק כש"ב י"ל כיון שנהנו בפיו הוי מקום פטור כיון שהוא במקום אחר ופיו במקום אחר משא"כ במשתין ורק וכה דלא נזרי' שמא יוציא להדיא כמ"ש סי' שמ"ו ס"ה דהכא א"ת לפחות בלא הנחת פיו וקשה דנבי ידו נימא הכי"ש מושיטה לתוך נעשה מקו' פטור וכשמניח החפץ בר"ה לפטור וי"ל דהתם לא הניח הכלי לידו ממקום אחר אחרי שהוליאו לר"ה וה"ה נבי רוק משא"כ בשתי' שנהנה המים לתוך פיו ע' נרא"ש: ג או ירוק · ואם השתין או רק חייב דמהשבחו מטאי ליה מקום וה"ה לזורק בפי הכבשן או בפי הכלב: ד הוליא פיו כו' · זהו ספק אי אזלי' בתר עקירה או בתר הולאה:

שנא

א חשוב כגג · דהוי ר"הי עוסקי סע"ד: ב מן האויר · דמקום פטור הוא דמה"ת אינו חייב אלא מדרבנן אם הוא מרחב ד' והוי ר"הי נמלחה כמו כיכר ומין אם כמן דמה כמן כאשר מלוקח ברשות אם מלוקח אלא הדין הוא

ד בכל גוונא מותר · דאל"כ ה"ל גזירה לגזירה (ב"י) וא"ל דקאי אסוגג ומותר להוציאה אפי' לחלר אחרת ולא גזרינן שזוניא ידו פעם אחרת דהא ליכא איסורא דאוריתא · אבל בחזיר אסור מעשה קנס ולא מעשה גזירה כדאיתא בגמרא · ומ"מ נ"ע דהא התו' כתבו בד"ה מ"ש דאפילו אין בין החלירות ר"ה אסור להוציאה לחלר אחרת. ומ"ש דגזרה לגזירה היא הלא הרבה פעמי' מניחו בגת גזירה לגזירה (עסקי' שמ"ט וסי' ס"ח ס"מ וכטור סס נג"ר עסי' שלג) ואמרי' כולה חדא גזירה היא ואפשר דס"ל להרב"ל כתירוץ הראשון של התוס' ומ"מ נ"ע דעכ"פ ה"ל להביא דבריהם. המפנה חפצים מזויה לזויה ומלך והוציאן פטור אלא היתה עקירה מעשה דאסורה עפי"ל כך. הקלה הא והקלה הקלה מוכח בארץ ותוך והגביה הקלה הקלה אפילו כל היום כולו פטור שהרי לא עקר החפץ כולו מן הארץ ואם מסך החפץ ונגרר על הארץ מתחל' ד"ל לסוף ד' חייב שהתגלגל עוקר הוא ועיין פ"ז דפסחים: ה ככל גוונא וכו' · עכ"ל רע"ל ס"ו והע"ש לא ע"ש:

שמט

א [8]ארבע אמות · מטומלמות נופו ג' אמות ואמה כדי לפשוט בו ידיו ורגליו כ"מ מדע' הרב"ם והרמב"ם: ב בתחם שלו · הייט הדרוש: ג אמתו קטנה · והוא גדול ממנה אלא יספיקו לו ד' אמות: ד חוץ מתחו' · ובחפצי הפקר ארי ע"פ שיטת ס"ת: ה ו' אמות · ולפי מ"ש רמ"א סי' שלז שהוא בתחצון ח"ב ל"ל שיש ביניהם ג"ל: ו אסור · ואם עמד תוך ד"ל לתקן מטאוי הוי כמהלך וחייב חט"ב עמד לפוש:

שנ

א אלא יעבירם · העביר חייב (מ"מ רחב"ד): ב למקו' שהוא שותה · וא"ת כשהותה הוי הכנסה כמו משתין ורק כש"ב י"ל כיון שנהנו בפיו הוי מקום פטור כיון שהוא במקום אחר ופיו במקום אחר משא"כ במשתין ורק וכה דלא נזרי' שמא יוציא להדיא כמ"ש סי' שמ"ו ס"ה דהכא א"ת לפחות בלא הנחת פיו וקשה דנבי ידו נימא הכי"ש מושיטה לתוך נעשה מקו' פטור וכשמניח החפץ בר"ה לפטור וי"ל דהתם לא הניח הכלי לידו ממקום אחר אחרי שהוליאו לר"ה וה"ה נבי רוק משא"כ בשתי' שנהנה המים לתוך פיו ע' נרא"ש: ג או ירוק · ואם השתין או רק חייב דמהשבחו מטאי ליה מקום וה"ה לזורק בפי הכבשן או בפי הכלב: ד הוליא פיו כו' · זהו ספק אי אזלי' בתר עקירה או בתר הולאה:

שנא

א חשוב כגג · דהוי ר"הי עוסקי סע"ד: ב מן האויר · דמקום פטור הוא דמה"ת אינו חייב אלא מדרבנן אם הוא מרחב ד' והוי ר"הי נמלחה כמו כיכר ומין אם כמן דמה כמן כאשר מלוקח ברשות אם מלוקח אלא הדין הוא

שנב דין המוציא ראשו ורובו מרשות לרשות · ובו ג סעיפים:

א [1]עומד אדם בר"הי ומוציא ירו לרשות הרבים ומטלטל שם חפצים [2]שאינם צריכים לו במקום שהוא עומד שנוטלן מכאן ומניחן כאן (א) [3]ובלבד א שלא יעבירם ארבע אמות ולא חיישינן שמא יביאם אליו כיון שאינם צריכים לו במקום שהוא עומד שם הלכן מותר לעמוד ברשות הרבי' ליטול מפתח ברשות היחיד ולפתוח שם וכן מרה"י לר"ה [4]אבל לא יעמוד ברשות היחיד ויוציא ראשו לרשות הרבים ושתה שם ששם שנב ספי' ר"ה

או איפכא אלא אם כן יכנס ראשו ורובו ב למקום שהוא שותה דכיון שהוא צריך לאילו המים חיישינן שמא יביא אליו [5]אבל מותר לעמוד ברשות היחיד או ברשות הרבים ולשתות בכרמלית או איפכא [6]ויש מפרשים דחפצים הצריכים לו היינו כלים נאים שהוא צריך להם אבל אם הם כלים שאינם נאים מותר לשתות בהם אף על פי שלא הוציי ראשו ורובו [7]א"א שהחושש צוארו לבר [8]ושאר מלטולים חוץ משתייה אפילו כלי' נאי' מות לטלטל שלא נזרו [9]א בכלי' נאי' ובשות' בהם שהוא מקרבן לפיו:

ב [10]אלא יעמוד אדם ברשות הרבים וישתין ג או ירוק ברשות היחיד: [11]או בכרמלית או איפכא אפי' אם ד הוציא פיו ואמתו לחוץ:

ג [12]רוקו שנתלש מפיו ומוכן לזרקו [13]ויש מי שאומר שלא יהלך ד' אמות ברשות הרבים עד שירוק:

שנא דין המושיט ידו לצנור ברשות הרבים לשתות · ובו ס"א:

א [1]לא יעמוד ארבע ברשות הרבים ויחבר ידו למחילה שהוא צנור ארוך מונח לאורך הגג (א) בתוך ג' [2]פחים [3]סמוך לגג ולקבל המים [4]מהנה שכיון שהוא בתוך ג' סמוך לגג א חשוב כגג ואסור בין אם הוא למעלה מעשרה או למטה מעשרה אבל מותר לקלוח ב מן האויר אפילו אם ירו חוץ ג' למחילה [5]היתה מחילה בולטת ג' מן הגג וכן סתם צנור ג שבולט ג' יכול לחבר ידו אליהם ולקבל המים וכגון (ב) שאין בהם ד' על ד' והן למטה מעשרה [6]אבל אם ד יש בהן ד' על ד' או לאפי' אין בהן ד' על ד' והן ה למעלה מעשרה אסור:

שנב הקורא

[1]אמר הוי ר"ה: ג שבולט ג' · לא חשיב כגג: ד יש בהן ד' · הוי כרמלית: ה למעלה מי' · גזרי' שמא יהא ר"ה ד' אמות ועולם מי שמ"ה ב"ה דאם נדיים בוקעים התחתון לא הוי ר"הי הכא אמאי דכיון שהגג ר"הי הוי הלטר דומיא דזיז ע"ס"ל:

שנג ואפילו

א"ח שנב שנג שנד הלכות שבת

שנב א ואפילו בר"ה · משמע דמיירי בכרמלית ואפ"ה אסור לזרוק בזיון מקום דלא התירו שבות משום בזיון כתבי הקודש וכ"כ הב"ח דלא כע"ש: ב משום בזיון · דמדאוריתא מותר להביאו אלא כיון שראוי הבני בידו אלא הבן גורו וה"ה אם זרק דבר לר"ה ורחש הבני בידו ח"ל יכול להביאו אלא פטור לתוקפן הרחה: ג דרבי · דרסי · אבל בלא"ה אע"פ שחוטלו בבזיון אסור להביאו אלא אע"פ שהוא שבות וכמ"ש ב"ה דסריגן בתפלין כסי' אסמ"ב סת"ל מוטלי בבזיון עפי' (תו' דף ק"ג): ד גוללו אלו · אפילו בח ע"ש זיז אלא רחב ל' הוי ר"הרוחסי ח אינו עומדין בקלה פטור לתוקפן אפי' אסור בחור דהא אפילו בכרמלית ואגודו בידו אסור כמ"ש סס"ח כ"ש בחול ר"ה דאיכ' למיתק שמא יפלו ויבינו כמ"ש הר"ן וכ"מ סי' שע"ו סס"ח ומיהו בחוור כרמלי' ואגודו בידו דאיכ' ג' קולות אפי' בשאר דברים שרי כ"כ המ"ג ע"ש דקאי אכרמלית וכ"מ בהג"ה ס"ח דקאי אר"ה ומ"ש הב"ח בסי' שלב שאפי' בחוור ר"ה שרי אסור דלכתחלה אסור ע"ש דאל"כ ליל חולי גבוה ו' אלא ע"כ הטו' ג"כ מיירי בחלון גבוה ו' דאל"כ אינ' אלא כיון שהחולה גבוה ו' אם כן יבואו הנים מלמעל' למט' ויספכו אלא ע"כ החלון גבוה למעלה מו' ע"ש והוי דרך מקום פטור אבל דרך אויר ר"הר אסור והריטב"א סס סבירא ליה כדעת הג"ח דסס ואחר דבריסה ולכן הקשה סס אבל בבר פסק סס"ח כהרשב"ח וסיעתו דאסור וכ"ה הטור ומה סס בסימן שלב משום למוכח דמיירי בחלון למעלה מו' ומה"מ ערסי שלג: ה בענין שמא עליו · ודוקא כשרבים מכתפין עליו הא לא הבי הוי כרמלי וכיון דאגודו בידו שרי להביאו אלא לכ"ש (ב"ח תו' שבת דף ה) ועפי' שמ"ס סי' **שנג** א ועירבו · ולמ"ל דמותר להחליף דרך מקום פטור שרי אפי' אלא עירבו עמ"ש סי' שכ"ה סס"ח ונס"ג בהג"ה: צ"ע הא אין יכולין לערב יחד אלא כים פתח ביציאה סיכולים לעלעל מזה לזה בלא זריק' כמ"ש סי' שע"ב ס"ד ומ"ש סי' שלא סס"ה ול"ל דמיירי שהן עומדין בקלה רשות הרבים ולדה סעבים לחבי המחוקן בלחי ויש לבל ח' פתח ג"כ לחבי דיכולין לעלעל מזה לזה: ב מותר לזרוק · ודוקא למעלה מי' דהוי מרה"י לרה"י דרך מקום פטור (רמב"ם ונמר') אבל למטה מי' אסור: ג כלי חרס · אבל דבר ח' חייביו דלמא נפלו ואתי לאחויי: ד למעלה מי' · ל"ע כיון דהלון הבית פתוח לו תוך ג' אפי' למעל' מי' הוי ר"ה דהוי חור ר"ה כמ"ש סי' שמ"ה ס"ד בהג"ה ואי מיירי שאין החלון סמוך לו אפי' למעלה מי' הוי כרמלית כמ"ש סס סי' ו' וכ"כ הטו' והר"מ ע"ש ע"ש וכיוחר קשה מ"ש סס' ז' הנבוהי' ע"ש ערסי' שלה: ה אסור להחתם · דוק' בכלי' שנכתו בתוך הבית (מ"מ רשב"א) עפי' שע"ב: ו ואוסרים זה כו' · אפי' אין בהתחתון ד' (מ"מ): ז כנגד חלונו · שהוא כחורי חלונו:

שנד א בתוך ד' · דמקום פטור הוא כיון דלא דרסי ליה רבים: ב אין מתלאין · אפי' דרך חלון דקא מעלעל מר' לר"ה דרך

שנב הקורא בספר כו' · כל הספרים התשים בגליון כס"ח שלנו: (ב) הרתשנים עשוים בגליון כס"ח פרכינן הא דשרינן בזיון כתבי קודש בגמרא דעירובין דף ל"ח ע"ב בגמרא דף ל"ח ע"ב בגמרא דף ל"ח ע"ב בגמרא

מקום פטור מה שאין כן אם החוליא פתוחה מי' הולך הדלי דרך רשות הרבים ומבטל מרליה לר"ה דרך מקום ר"ס: וכתב כ"י שהריטב"א כשהחלון נ"כ נבוה י' ואם הם בדיעבא אין אסור כמ"ש סמ"ו והעתיק בר"ה ומתלה תבור שהיא עתוקה ו' ורחבה ד' חייב ולא חשיב אהלו בידו דהא עיקר המים מר"ה לר"ה מסא"כ הכא דלא עיקר המים מר"ה וכשבאין בתוך ר"ה הוי אהלו בידו: ד אשפה בר"ה ואין צריך עירוב כיון שאין בה דיורין: ה מתוסים כלומר פת"ל להם:

שנה א וחלון פתוח דאם לא כן הוי כרמלית ומותר לטלטל מכרמלית בסימן שמ"ו ס"ב ועמ"ס סי' שנ"ג ס"ב: ב עשה לה מחיצה גבוה עשרה עסי' שכ"ו: ג סביב הגקב דאמרי' בוד אחיא מחילת: ד לספוך ולא"ע שהיא סמוך לרקק שהוא ר"ה מ"מ כיון שאין מכניסו להוליאה לר"ה שרי ועושה בו נקב וכמ"ש רא"כ"ן בעירובין כתב דממלא אפי' אלא כנגד הנקב וכן עיקר: ה בספינה: משום דהמים כרמלית הם והספינה ר"פי: ו בתוך י' עשיה פי' מעל הפי' אבל מחילו הספינה גבוהין י' ואם אין מחילות הספינה גבוהים י' הוי כרמלית ומותר לטלטל מתוכה ליה ואין היה לתוכה (רש"י) כיון שעומד בכרמלית עסי' שמ"ה ס"ו וסימן רס"ו ס"ב מ"ש: ז אויר מקום פטור ואפילו למאן דאסר בסימן שמ"ו סס"א הכא כיון דאיכא זיז יכול לספוך: וה"ה לזרוק עלמעוש וקליפין (רא"ן): ט קטורות דבמחילו קטורות לא מהני עירוב דמפסיק כרמלית אם הם ניידי וכיון שראויה לנוד אסור ואפילו נפסקו בשבת לא אמרי' בזה הואיל והתרה הותרה כיון דמפסיק כרמלית (מ"מ ספ"ג ותו' שבת דף ק"ל) עמ"ש סימן שס"ה ס"ג אבל בספ"ק דעירובין כתב

דרך אויר ר"ה ואע"ג שאהלו בידו אסור כמ"ש סי' שנ"ב וא"ל למה שמדתק הריעב"א: ג החוליא נבוה י': דאהלו הדלי דרך מקום פטור ודוקא בשהחלון נ"כ נבוה י' ואם הם בדיעבא לא אסור כמ"ש שמ"ו והעתיק בר"ה ומתלה תבור שהיא עתוקה ו' ורחבה ד' חייב ולא חשיב אהלו בידו דהא עיקר המים מר"ה לר"ה מסא"כ הכא דלא עיקר המים מר"ה הוי אהלו בידו: ד אשפה בר"ה ואין צריך עירוב כיון שאין בה דיורין: ה מתוסים כלומר פת"ל להם:

מסנו אלא אם כן תהא ג החוליא נבוה עשרה:

ב ד אשפה ברשות הרבים שנבוהה עשרה ורחבה ארבעה אם היא של רבים מותר לזרוק לה מרשות היחיד הקרוב לה: הגה ולא חיישינן שמא יתבלבל מן האשפה לר"ה ואתי לאתויי דאין דרך לזרוק לאשפה אלא דברים הראויים: (המגיה פ"ו בשם הרשב"א) ואם היא של יחיד אסור משום היחיד עשוי לפנות אשפה שלו ויבואו לשפוך שם כדרכן ונמצאו שופכים בר"ה:

שנה דיני נחשתרא ובית הכסא ובו ה סעיפים:

א (א) נחשתרא (פי' דף מן כגון בולט מתוך הבתים חולה) שהיא למעלה מן המים א וחלון פתוח לה מן הבית אין מסלאין ממנו אא"כ ב עשה לה מחיצה כל סביבה או יעשה המחיצה ג סביב הנקב שרולים דרך שם יוהוא שיהא בו (ב) ארבעה על ארבעה ואין חילוק בין אם יעשנה למטה מחוברת לה בין אם יעשנה על גבה וכיון שעשה מחיצה (ג) מותרין גם ד לשפוך מטנה יוכן החולך ה בספינה אינו יכול למלאות אא"כ יעשה דף ארבעה על ארבעה ויעשה בו נקב וסמלא דרך שם ואינו צריך לעשות לו מחיצות אלא אפרינן כוף הצדדים ונוד אחית מחיצתא (ד) שהקילו בספינה מפני שאינו יכול לעשות שם מה שיעשה בבית יוהני מילי כשהוא ו בתוך עשרה טפחים אבל אם דופני הספינה גבוהים עשרה מעל המים מוציא (ה) זיז כל שהוא ויעשה בו נקב וסמלא דרך שם שהרי דרך ז אויר מקום פטור הוא סמלא וכני בתיבר זיז (ו) ומ"מ ח יכול לשפוך על דפני הספינה וחם יורדים לים דכיון דלא זרק להו להדיא ליס אלא כיכחו הם באים בכרמלית לא נזרו:

הגה ועיין לקמן סוף סימן שנ"ו סדי ספינות זו אבל זו אסור לטלטל מזו לא אלא אם כן ט קטורות

כל שהוא הוי היכר ושרי: ח ט לזרוק עלמעוש וקליפין (רא"ן): ט קטורות דבמחילו קטורות לא מהני עירוב דמפסיק כרמלית אם הם ניידי וכיון שראויה לנוד אסור ואפילו נפסקו בשבת לא אמרי' בזה הואיל והתרה הותרה כיון דמפסיק כרמלית (מ"מ ספ"ג ותו' שבת דף ק"ל) עמ"ש סימן שס"ה ס"ג אבל בספ"ק דעירובין כתב

מקום פטור מה שאין כן אם החוליא פתוחה מי' הולך הדלי דרך רשות הרבים ומבטל מרליה לר"ה דרך מקום ר"ס: וכתב כ"י שהריטב"א כשהחלון נ"כ נבוה י' ואם הם בדיעבא לא אסור כמ"ש סמ"ו והעתיק בר"ה ומתלה תבור שהיא עתוקה ו' ורחבה ד' חייב ולא חשיב אהלו בידו דהא עיקר המים מר"ה לר"ה מסא"כ הכא דלא עיקר המים מר"ה הוי אהלו בידו: ד אשפה בר"ה ואין צריך עירוב כיון שאין בה דיורין: ה מתוסים כלומר פת"ל להם:

שנה א וחלון פתוח דאם לא כן הוי כרמלית ומותר לטלטל מכרמלית בסימן שמ"ו ס"ב ועמ"ס סי' שנ"ג ס"ב: ב עשה לה מחיצה גבוה עשרה עסי' שכ"ו: ג סביב הגקב דאמרי' בוד אחיא מחילת: ד לספוך ולא"ע שהיא סמוך לרקק שהוא ר"ה מ"מ כיון שאין מכניסו להוליאה לר"ה שרי ועושה בו נקב וכמ"ש רא"כ"ן בעירובין כתב דממלא אפי' אלא כנגד הנקב וכן עיקר: ה בספינה: משום דהמים כרמלית הם והספינה ר"פי: ו בתוך י' עשיה פי' מעל הפי' אבל מחילו הספינה גבוהין י' ואם אין מחילות הספינה גבוהים י' הוי כרמלית ומותר לטלטל מתוכה ליה ואין היה לתוכה (רש"י) כיון שעומד בכרמלית עסי' שמ"ה ס"ו וסימן רס"ו ס"ב מ"ש: ז אויר מקום פטור ואפילו למאן דאסר בסימן שמ"ו סס"א הכא כיון דאיכא זיז יכול לספוך: וה"ה לזרוק עלמעוש וקליפין (רא"ן): ט קטורות דבמחילו קטורות לא מהני עירוב דמפסיק כרמלית אם הם ניידי וכיון שראויה לנוד אסור ואפילו נפסקו בשבת לא אמרי' בזה הואיל והתרה הותרה כיון דמפסיק כרמלית (מ"מ ספ"ג ותו' שבת דף ק"ל) עמ"ש סימן שס"ה ס"ג אבל בספ"ק דעירובין כתב

פרי חדש

סימן קלה

מיהו הבהבים כפופי לא חלה כל מחולב נחמר' דו' בכך ובגמ' ס"ק תוכ דמוקמא בהמה הוא שהרי תחולו דרי לחי זו' אם כהני מיהי דלחי ויקיפי הוו כייפי ליה ומ"ב כמ' בלא חבל מדברי החוס' ז"ל מפלי דבעינן מיהו כפופים לו בספסת דהמשתחת ובן ערתם דלא בדברי הרמ"ם ולא מחלוי בחולב בחמה לחם ליה לתנוחרי הם"ם דר"לחי ור' אפי' הכי הוו חם חיכפת לן בכך חלה הולל מחבי רב הונא לחמר חיכי דלא מיכף הוו כייפי ליה חלמת מולב בחמה הוא חלה מומם דבעינן מיהו הכהני כפופי ולא"ק הכא ודלי רב הונא הכהנים היו כפופים לו מחמי ר' לחי ור' לחי דהו הכהי מיהי כייפי ליה ובן מחמי מחלי לחמרינן פרק הקורח מוחד רב קרא בכהני בחם רב הולכי בכהני דהא לחי ר' לחי ורב לחי הכהי מיהי כייפי ליה חלה רב הונא הכהנים היו כפופים לו מחמי ר' לחי ור' לחי דהו הכהי מיהי כייפי ליה חלה רב הא חיל מחולב דהכהנא הוה ודבר פלא ואם איתא הא ודלא חלה ר' יוחנן הוא סוב מולב בחמה הוה ורבנן של בני בולם קרינן ליה ואתי קושיא הלא ודלא דהא אתם פ"מ מרב מולב בחמה הוי מ"מ בעינן מיהו כפופי לו הכהי ומחולב לא הוה כייף לא ומסכי דבחולב מחי מיהם הוה כייף ליה מחבה מחבינן מחי מחלים מסכהי מבלחוה אייר בסוסי לו אם בסכיבות ים כבן ולא כייף ליה לא אפי לבלבי רחקין דאא הכא רב הוא בכבל ומחולב הוא בעבר מלי לחו דהוא כייף מחולב לרב לא הוה קרי בכהני ו"ל כ' בחיבוי הרבן ז"ל ב' בשם הרמב"ן:

רש שכתב הרמב"ם ז"ל בפי' המסכת דוה מבחמ' הקדמה ומא מקבלה בכל לבר מבקרוסם לחמות ראשון ולבדן ראשון זה כולי כמחלק מם חכם בגדול מחמו כבון שהיו בם מבן ולמי ומשרמל' ויהיו בלם מבדרגה אחת בשמה ולא יהיו מבם יותר מבאיר מקומם לו מחוור בקרמות הייחוס ובכ' קדם ולקרוי לדר ומחרמי ישראל ומם בבבן ראוי מיבראל ראשון ומחיר מיבראל שהיה

לשמם ובגמרא שם: לחמבה בבירוכין פלי ובמרמ"ר שם לבלי מ"ג ומכ' שם בלמחו פרק בשם פ"ם מיבת הרר ליבמי ומסמ הרי"ם ורמ"ם בלבלה בהרת דרר לסבת ק' ובבב חסבת ורבה בר רב הונא הבהמ"ם בשם בא"ר ומ"ל מ"ם בבבי מיבי מיבי לחי מיבם הוו כייפי ליה ומ"ב מ' בלא חבל מדברי החוס' ז"ל מפלי דבעינן מיהו כפופים לו בספסת דהמשתחת ובן ערתם דלא בדברי הרמ"ם ולא מחלוי בחולב בחמה לחם ליה לתנוחרי הם"ם דר"לחי ור' אפי' הכי הוו חם חיכפת לן בכך חלה הולל מחבי רב הונא לחמר חיכי דלא מיכף הוו כייפי ליה חלמת מולב בחמה הוא חלה מומם דבעינן מיהו הכהני כפופי ולא"ק הכא ודלי רב הונא הכהנים היו כפופים לו מחמי ר' לחי ור' לחי דהו הכהי מיהי כייפי ליה חלה רב הא חיל מחולב דהכהנא הוה ודבר פלא ואם איתא הא ודלא חלה ר' יוחנן הוא סוב מולב בחמה הוה ורבנן של בני בולם קרינן ליה ואתי קושיא הלא ודלא דהא אתם פ"מ מרב מולב בחמה הוי מ"מ בעינן מיהו כפופי לו הכהי ומחולב לא הוה כייף לא ומסכי דבחולב מחי מיהם הוה כייף ליה מחבה מחבינן מחי מחלים מסכהי מבלחוה אייר בסוסי לו אם בסכיבות ים כבן ולא כייף ליה לא אפי לבלבי רחקין דאא הכא רב הוא בכבל ומחולב לא הוה כייף מחולב לרב לא הוה קרי בכהני ו"ל כ' בחיבוי הרבן ז"ל ב' בשם הרמב"ן:

רש שכתב הרמב"ם ז"ל בפי' המסכת דוה מבחמ' הקדמה ומא מקבלה בכל לבר מבקרוסם לחמות ראשון ולבדן ראשון זה כולי כמחלק מם חכם בגדול מחמו כבון שהיו בם מבן ולמי ומשרמל' ויהיו בלם מבדרגה אחת בשמה ולא יהיו מבם יותר מבאיר מקומם לו מחוור בקרמות הייחוס ובכ' קדם ולקרוי לדר ומחרמי ישראל ומם בבבן ראוי מיבראל ראשון ומחיר מיבראל שהיה

פרי חדש

סימן קלח

שנו

שנו

שנו דין אמת המים העוברת בחצר ובו כ"ס

ע"ז דלת הוי כר"מ חלה אם אין פשיעור שכתב אסור ל"ל דלת היה' כשיעור ורשב"ל ותמ"ל וכ"ל): ה מחטו בחצר: דפעמים שהיה שוקעים והתמ"ל ניכרת אבל בבית אין התחלות ניכרות: ו: אסור אפי' מתלאות: כלומר דאסור לטלטל בחצר ואם הלבון עומק י' הוא נחשב למחיל ומותר לטלטל בחצר אבל אסור למלאות מתמו כיון שאין מחילה ע"ג בינו לבין המים שבתוך שהרי נפרץ בתלאו והים הוי כרמלית (רא"ש ד' ורא"ש) ואין לחוש שמא יעלה הים שדמון בת"ש סי' שס"ג סכ"ט דעיירי שהגדולין גבוהים ביותר לו שהוא רחוק הרבה מספת הים (תו'):

שנז א מקום פטור: דאם היה מגולה פעמים הים טיט ורפש בתוכה ולא תהיה עמוקה: ותהיה כרמלית אבל בשהיא מכוסה ופיה בר"י סוי מורי ר"מ (ב"י ריש ש"ע) עמ"ש סי' שמ"ה סי"ח: ב יכול לשפוך ואפי' נתחלה מע"ש שופך לתוכה דבין דתקנו לו חכמים זכר לשבת אלא יפסח ויטליכם בר"ר מרי:

ג לא לשפוך: דגזרינן דלמא אתי לתיעבד אחים: ד חריך וקטין: כגון שהיה חרוך ח' אמות ורחב ג': ה ביתות הנמשים שאין אדם מקפיד על לכלוך תינוקו ואינו אתכוון שיצאו אחר מפו' שיצאו לגמור מקלח ואתי למחרי ביתות אתמה אחרי מי נמשים הם ואפי' אלא בשעת הגמתי מתחלים הם והולכים אחר הנמשים: ו מעוזבה: רבה: ז סתומות בתוך ל"מ: ח מ"ל: עסקי זה דים חולקין: ט של תכנים מבלעי: וא"ת הרי ב"ד בסי' ע' מסתפק אם קרקע הוי כבלי שאינו מוקב הכא הקילו: י: מותר לשפוך: דכתו בכרמלית לא נגזרו עסי' ס"ל ס"ל: יא אפילו בזמן הזה: כ"כ הרב ר"בסס הר"מ ועשת דמ"מ שייך למיגזר בעיר גדולה שיש רבות דלת כעי"ש: יב כרמלית שהיא כו': ל"ה בתרדבי והבית דמ"ל סימן ס"ל ס"ג דלת כע"ש: שכתב בדברי המרדכי סוחרין הבדדי: יג שהיא מתוך וכו': ותמ"ג דבגזירת הרי לשפוך דהתם אינו מתסיון שיצאו לחוץ משא"כ הכא עמ"ש סי' ד"ס ס"ל

וסימן סע"ז:

שנח א ובורגנין אף על כי שאמור דר בתוכו מ"מ אין עשוי לדור אלא לאמור: ב חריך וקטין: כגון שהיה חרו' ק' אמה ורחב ל' אמה שהיה עולה כמרובע של ע' ול"ט: ג אמה ח' אבל פחות מאמה הרי: ד סתוך לביתו: הייט בתוך הלכים אמה שיוכל

(* פירש כתובות ורמ"ם מבו' דעמודי' סתרי' ומקרי' ומחיצות מרפות בתוך ומחיצה ניכרת בגיר): ו' אסור אפי' אם כן עשו מחיצה גבוהה עשרה על הים לא נשאר נידודים ו' אסור אפילו למלאות בחצר:

שנז דיני חצר פחות מארבע אמות וביב ו' ובו ג סעיפים:

א חצר שפחותה מארבע אמות על ארבע אמות שהיא מסוכה לרשות הרבים אין שופכין לתוכה מים בשבת כיצאת החמה שכיון שאין בה ארבע אמות אין מאתים מים שאדם עשוי להשתמש בכל יום ראוי ליבלע בה ואחי כאלו שופך לר"ה לכן צריך לעשות נוטא שהוא חללה מחזקת מאתים: הגה וכל נוטה חלי אמה על חלי אמה כדרוס מלמה מחזקת מחזקת מאתים: (רמב"ם) בין אם יעשנה בפנים בחצר או בחוץ אלא שאם יעשנה בחוץ צריך לכסותה בנסרים (א) כדי שתהא א מקום פטור ויבלו המים מ"דו לסקו' פטור וכיון שיעשה נוטא ב ימול לשפוך בה כל מה שירצה ואם אינה מחזקת מאתים ג (ב) לא ישפוך בה כלל ואם יש בחצר ארבע על ארבע (ג) אפי' הוא ד אריך וקטין או ה ואכסדרה (פי' בית שיש לו ג' דפנות ולופן ד' שמעמידין בו דלת אינה מגופפת כל עיקר אלא ברחבו של בית כלו ופעמים שעושים לה אמה אח' פלים מכאן ואמה ח' פלים מכאן כך פי' המרוך ופנים הוא מעט כותל יצר ושם) שאין באחד מהם לבר ד' אמות מצטרפין לר' אמות להתיר לשפוך בהם:

הגה (ד) וה"ה ב' ריוטאות שלמני ב' פנאות ופנאיהם ו מעזיבה מרחוק המים לבלוע בהם אם הם ז סתומות זו לזו מלמעלה (ב"י בשם הר"ר יונתן):

ובמה דברים אמורים בחצר הכמוכה לר"ה (ח) אבל אם היא סמוכה לכרמלית אפי' היא קטנה הרבה ח אינה צריכה נוטא אפילו ביטורת החמה (וע"ל סי' שע"ז):

ב (ו) ביב שסכוסה ארבע אמות בשפך נרשות הרבים ושבו ארבע על ארבע (ז) מותר לשפוך אפילו על פי הביב אפילו ביטורת החמה אף על פי שהמים יוצאים מיד כ"ר לחוץ ולבלבד שלא יהא סילון של עץ שאין המים ראוים לבלוע אבל אם עשוי כעין רצפה ט של אבנים מבליעים ושרי ולהרמב"ם אפילו היה אורך הביב או הצנור פאה אמה לא ישפוך על פי ביטורת החמה אלא שופך חוץ לביב והם יורדים לביב:

ג בר"א כשהמים יוצאים לר"ה אבל אם הם יוצאים לכרמלית כותר לשפוך על פי הביב אפילו ביטורת החמה:

הגה (ח) ויש אומרים דאין מילוק בין כרמלית לרשות הרבים (ב"י בשם תוספות והר"מם בפ' כיצד מפתחין) ודוקא כרמלית שהיא תוך הפיר של עץ שאין המים ראוים לבלוע אבל אם עשוי כעין (ט) דמקלף ברשות הרבים בצמה יא אפילו בזמן (ט) הזה לית לן ברשות הרבים אבל יב כרמלית יג שהוא מתוך לעיר לו אחר שמיכה מעורבת פרי (מרדכי פרק הזורק וסמ"ג וה"ג) (תשובת מהר"ם סימן ג') ועיר המוקפת חומה ולא עיר בו בה כמקר שמיכה מעורבת דמי (מרדכים פ"הדר ות"ה סימן ע"ג וע"ד) ואם הכמור למעלה מעשרה טפחים הרי דרך מקום פטור שע"ז לכרמלית יש לסקל (מהרי"ל) וכן עיקר:

שנח דין איזה מקומות נקראים מוקפים לדירה ו' ובו י"ד סעיפים:

א כל היקף שלא חוקף לדירה כגון גנות ופרדסים א ובורגנין שאינו עשוים אלא לשמור בתוכן אסרו חכמים לטלטל בתוכה יותר מד' אמות (א) אם הוא יותר מפאתים אבל אם הוא פאתי שהוא שיעור ע' אמה וד' טפחים על ע' אמה וד' טפחים כותר לטלטל בכולו בין שהוא מרובע בין שהוא עגול ב אריך וקטין (ב) יובלבד שלא יהא אורכו יותר משנים כרחבו ג אמה אחת ואם הוקף לדירה אפילו יש בו בסה מילין כותר לטלטל בכולו:

הגה ועיין לקמן סי' ס"ו דין סתם עיירות לי מוקפות לדירה ו"ל דסתם קרפיפות שלנו מקרי מוקפות לדירה דרגילים לפתוח פתח תחילה ולהר כך לנקף (מרדכי פרק שוסרקסין) וי"ל דסתם קרפיפות לגיתו מקרי היקף לדירה כי דעתיה עליה (סגהות מהרי"ם ב' דעירובין) ויש חולקין בזה: (ב"י בשם תוספות) וסה

מחה ב ג 45

לא

אורכו כו': כחצר המשכן שהיה אורך מאה אמה ורוחב חמשים: (ב) ובלבד שלא יהא

פרי חדש

סימן קלח

שנח דין רחבה שאחורי הבתים • וכו׳ סעיף אחד:

שנט

שנט כתוב

שס דין הזקף מחיצות לשבת ו׳ וכו׳ ג׳ סעיפים:

א יחיד ששבת בבקעה והקיף א׳ מחיצות גרועות כגון ב׳ שתי בלא ערב או ערב בלא שתי׳ בעד סאתים מותר למלמל בכולו מסאתים ואילך אין מטלטלין בו אלא בארבע (א) וכן הדין ג׳ אם הם שנים ואם הם שלשה ישראלים חשובים כשיירא ומותר לטלטל בכולו אפילו הוא גדול הרבה ובלבד שלא יקיפו יותר מכדי צרכם שלא ישאר בית סאתים פנוי שאין צריכים לו לתשמיש אבל אם נשאר בית סאתים פנוי אין משלשלין בכל המוקף אלא בארבע אמות בפה דברים אסורים כשהקיפו יותר על שש סאין (ב) אבל אם לא הקיפו יותר על שש סאין אף על פי שיש סאתים פנוי ביניו שהן שלשה מותר:

הגה עכ״ום הינו מלעזר לשיירא וי״ל דהוא בדין קטן הינו מלעזר (רמב״ם פרק י״ח)

ב יהיו שלשה והקיפו כל צרכם וכת אחר בשבת מותרים בכל השבת כיון שנכנס חשבת בהיתר היו שנים והקיפו יותר מסאתים ונתוספו עליהם בשבת אסורים כיון שנכנס שבת באיסור:

ג היו ג׳ והקיפו כל אחד לעצמו זה בצד זה ועירבו יחד אם החיצונים רחבים והאמצעי קצר שנמצא האמצעי פרוץ בסילוא לחיצונים והחיצונים שיש להם נפופים עורפי׳ עליו מכל צד נותני׳ להם כל צרכם באמצעי אפילו אם הוא גדול הרבה שאנו רואים כאלו כלם ריים בתוכו והרי יש שלשה ביחד ואף בחיצונים נותנים להם כל צרכם דכיון שנעשו שירא באמצע הוה ליה אינך כחצר לאמצעי ויש אומרים שהחיצונים אינם סותרים אא״ע דאם סאתים ואם אחר מסאתים ד׳ גם האמצעי אסור שהרי הוא פרוץ בסילוא ואם החצונים פרוצים בסילוא לאמצעי והאמצעי ה׳ הנופף ויחיד בכל אחר אין נותנין לכל אחר אא״ב בית סאתים ואם אחר מהחצונים יותר מבית סאתים הוא לבדו אסור ואם האמצעי יותר מבית סאתים גם החצונים אסורים שהרי הם פרוצים למקום האסור להם אבל אם אחר בכל אחר מהחיצונים ושנים באמצעי או שנים בכל אחר מהחיצונים ואחר באמצעי נותנין לשנים החצונים כל צרכם דחשיבי כל מה שבאמצעי כאלו הוא בחצונים כמה דברים אסורים בשאינם פתוחים זה לזה ביותר מעשרה דאם כן הוה ליה פירצה ז׳ וגם הנופפין אסורים ח׳ וכל זה בשכותלי קסנה נכנסים לגדולה וכשכותלי קטנה מופלגים שלשה טפחים מכותלי אורך הגדולה דאז אוסרת הגדולה על הקטנה (וע״ל סימן ש״ד סעיף ג׳) דאם לא כן הוה ליה נראה מכחוץ ושוה סנפנים וגדין משום לחי וכלים חשובין מנופפין וכאלו אין אחד מהם גפרץ לחבירו ואין נותנין להם באחד מהם אלא מבית סאתים:

שסא דין גג הסמוך לרשות הרבים ו׳ וכו׳ ב׳ סעיפים:

א גג הסמוך לרשות הרבים (א) בתוך עשרה טפחים א׳ ולמעלה מעשרה לחצר חואיל ורבים ב׳ משתמשים בו הרי זה כרשות הרבים ואסור לבעל הגג להשתמש בו מחצרו עד שיעשה לו ג׳ סולם קבוע מחצרו איזהו סולם קבוע כל שקבעו שם כדי לחול בין לשבת:

ב חצר שנפרצה בסילואה או ביותר מעשרה לר״ה מקום מחיצה נידון כצידי רשות הרבים שהוא כרמלית (כסו) שהוא החצר ואם נפרץ בקרן זוית אפילו ד׳ בפחות מעשרה ונפרץ גם הקירוי עד שנשאר באלכסון אסור אבל פירצה שאינה בקרן זוית אסורין אפי׳ בפחות מעשרה כי הקירוי עד שנשאר באלכסון אסור אבל פירצה בקרן זוית אסורין אפי׳ בפחות מעשרה (ג) והוא שלא יהא פי תקרה משופע ר״ל כא פה:

הגה ויש אומרים דבעינן גם כן ה׳ גרוסה הקירוי לרבעה טפחים (תוס׳ וכרא״ש פ״כילד מזמתפים וסי׳ ג׳ ומור) ואסורין פי תקרה יורד וסותם פיו כגון ג׳ מחיצות פיו כגון ג׳ מחיצות פינות דגוקות זו בזו אבל זו בגבל זו לא: (מור)

שכב איזה

(א) אבל הדין אם הם שנים ג׳ נתפקח אם ר״ל דאם שנים מחיצי׳ בתי בית סאתים לבדם כיון שבתו ביחד אם אם ר״ל מחיצים לבדם אבל אם הם אבל כ״ס וכ״ס כל נגות נבי ג׳ קרפיפות דף ל״ג ב׳ דכל״ל מחכין ג׳ דקאמר אמצעי מתנוסף כו׳ אין מחכין להם אלא

(ב) אבל מחיצות גרועות: אבל מחיצות גרועות מותר אפי׳ אחר מסאתי׳ דהוקפו לדירה שהרי הקיפום לחזר בהם בשבת (רש״י): ב שתי כגון שנעגן קנים פרוצות פחות מג׳ ערב כגון שהקיף ג׳ חבלים פחות מג׳ ואחבלים יותר על טפח ומ״ם הרי״ף והרא״ש דירה מחמיאה לאויר כיומנם כן לחיצה כזו כדאיתא ברי״ף בחדיתו׳ בהדר״ה אלא כעי״ם ודכריהן לסם ביאור: ג אם הם שנים אין נותנין לשמיה אלא סאתיים (ב״ח שם): ד נם האמצעי אסור: אבל החיצון הפני שרי: ה מנוסף כגון שהתרבה מהחיצונים: ו נוחנים לכ״ החיצונים נראה לי דלדעת הראשונה לעיל נם האמצעי מותר דנחשב כחצר לחיצונות וכ״מ בת״מ וכ״ח: ז וגם הנופפי׳ אסורים פירוש אם הקיף אחת יותר מסאתים ואפשר לקולא מי מהני פירוש יותר מי׳ דה״ל כאלו דרין כגון בקרפף אחת ונותנין כל צרכן עסי׳ שע״ב ס״ו:

שסא א ולמעלה מי׳ דאלו כולו אינו

גבוה י׳ לא מהני סולם דאסור ר״ה כמ״ש סימן שח״ס ע״ו ושע״ו אם חוכי׳ לקח על פי שהגד אחר אין בו י׳ לא סולם (ב״ח הג״ה מ״ו):

ב מסתמא בו׳ מחיצות מובעים וכלים קטנים עליהם:

ג סולם קבוע דבזה סלקים לגג מן ר״הר: ד בפחות מי׳ אסור דפתחא בקרן זוית אין עבדי מעשי: ה ברוחב הקרי ד״ט ולקח על גב דקרת מכוי סגי בטפח התם עשאה מסוס הכר בעלמא:

סכ לסתור

פרי חדש

סימן קלח

ברב ז״ל בשמכם מנו׳ חם פרש לו קנון חם יקרת בקן בקקוטו ובו גרחה בלבנת הרחבים בנו׳ חתנם כל שיש בגזל בתת׳ אחר אפסכן הקנון תו ליל וקרסחו ובסיפה סנה יענם בכנן הקנון ונמצא אחר פפוסקי הסחבת ודחר לחמלו לו קנון יעלם בחקומו ולא קרת כבן בעקומו׳ בכן חוחר לעבים ועכ״ם תבוסם סולם כחרה הסמן ומנו׳ ולו״ל כ״ם קלח׳ דין בכן מנסמח לחרי׳ לו נוסח בפי׳ בכבירם חם עולם הלמנן בחבן סחבר ז״ל סימן קלח סעיף ב׳ חת״ח ועכ״ם דין חחר חם מחבר לעבות לם עיין סימן רס״ב׳ סם יעבר חחר חחלנוסים סלחב חבם סוחוק לבבוחב חמנן לחנו לקרות בחרחם ולין לחנם סחן חחר נכרית מכל הנוסים נכבר׳ ולא חיבנן ליחנם הכל הרחם חרחנת פרחם ם׳ בקן בנית ובחבו הרחים ת״ב סי׳ ג׳ ובכ״ל ח״ם סי׳ ג׳ ס׳ כב׳ ב׳ כלח אם כ״ה פרחים וכל מיין מ״ם סי׳ ו׳ ס׳ ד׳:

וס״ם וקרחנן ישרא בקנומו חחוך חיים רס״ו׳ בפרק ב׳ דקנוחה דף כ״ם יחם דלחר חיסרם לנ״ל יעלם לנו דבח כיבם דחיבת כבן לא בחבלים ותחרו בחי נחן בחלו בבן בחבם חם לנו קרו חבחרים ח״ם בחבנם בבן חיב חעלם ותיבר חרוב לבח חיבם לחיבם לנבנבי׳ אלה מחבו בבן ב״ם ובנב שוכ חיל סעיף ג׳ בחבחי סלנב בנחבו׳

שסב א לשמור השדות. אין עשוי לדור בה יומם ולילה: ב ועיקרן במקוסוכו׳. והיינו אין נבוהין׳ במקום שנבוהין׳ ל״ל רחבים ד׳ דאל״כ הי׳ל כרמלית עסקי תרל״ה: ג שהיו

שסב איזה מחיצה קרויה מחיצה לטלטל׳ ובו ״ב סעיפים:

א [1]כל מחיצה שלא נעשית לדור בתוכה אלא לצניעות או לשמור פה שיתנו בתוכה [2]או לישב בה חכרי א לשמור השדות היא מחיצה [3]לטלטל מה שבתוכה אבל אינה מחיצה לעשותה שבתוכה מוקף לדירה אם הוא יותר מבית סאתים [4]הילכך אילן שענפיו ורדים למטה אם אינם נבוהים שלשה מן הארץ ב ועיקרן במקום שמחוברים לאילן הוא גבוה׳ [5]חשוב מחיצה וסותר לטלטל בכולו [6]והוא שיהא האויר שבין הענפים בעצים או בקש ויקשור הענפים שלא יניד הרוח שכל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה אינה מחיצה [7]ודוקא עד בית סאתים אבל יותר מבית סאתים לא [8]אפילו נשען לכן כיון ג שאינו עשוי לדור בתוכו אלא להסתופף בצלו לשמור השדות:

ג [9]תל שנבוה חמשה והשלימו לעשרה שעשה עליו מחיצה גבוה חמשה חשובה מחיצה לטלטל ולכל דבר:

ד [10]מחיצה העומדת מאליה דהיינו שלא נעשות לשם מחיצה כשרה בשוגג אבל במזיד הויא מחיצה להחמיר לחייב הזורק כרשות הרבים לתוכה אבל לא להתיר לטלטל בתוכה (א) [11]יהי׳ מילי שלא היה שם מחיצה תחילה אבל היתה שם והסירה וחזרה ונעשית אפילו בסזיר חזרה להתירה הראשון כגון שנים או שלשה שחקיפו בסחצלאות סביבותיהם ברשות הרבים והבדילו גם ביניהם בסחצלאות ועירבו יחד מותרים לטלטל מזה לזה נגללו הסחצלאות נאסרו חזרו ונתפרסו אפילו בסזיר חזרו להתירן הראשון:

ד [12]לפינה מותר לטלטל בכולה אפילו היא יותר מבית סאתים דחשיבה מוקפת לדירה (וע״ל סי׳ שס״ו וסוף סי׳ שפ״ב) [13]כפאה לדור תחתיה הוי רשות היחיד ו אף עליה כפאה לויפתח ז [14]אין מטלטלין בה אלא כד׳ אמות אם היא יותר כפאתים:

ה [15]בכל עושים מחיצה בכלים ובאוכפות בין [16]של ערב לבר בנין של חבלים או של שתי לבר כגון קנים נעוצי בארץ ומותרים עד מאתי׳ אפי׳ ליחיד ביישוב ובלבד שלא יהא בין חבל לחבירו יותר קנה לחבירו שלשת טפחים [17]ואפילו בבעלי חיים ובלבד ח שיהו לכפותים [18]ואפילו באנשים שעוברים

בשיפוע בסירב״ל שבן חביות הרא״ש סאי פירבי״ם שם ומה פליגו רבי דלרבה לא אחרי׳ תקרה בחס הוא משופע ורב״ל אחרי׳ בן תפי׳ וקו״ל כר״ל כמ״ש הרא״ש אלא דעדיין ברך תפלה׳. דבריהם שבין הקורה שפיה יורד ומחיה ד״ש דלא כרב״ל שם״ל דיי בעפה כולם הוא

ל״ז דברי המור אחדדי דכאן פסק כתו׳ דכעיקן רוחב ד״ל אלא כרש״ו ובה׳ סוכה סי׳ תר״ל כתב אפי׳ אם יש בפי התקרה אלא טפח לא אחרינן ביה יורד ומחיה כו׳ מסתע דבשיעור עפה אלא וחילק בין שבת לסוכה והוא דוחק גדול ולק״מ מתחלה דהוה לא להלכה דבטפח סני אלא דלקמן שם שיעור דמתני׳ ביה פי׳ הקורה ברש״י כדאית ליה בעפה ממילא לתו כד״ש וברחוי כתב שם שלא בהדיא כד״ש ו״ל אחר דאפ״ה לא אחרי׳ שם אם תקרה מעפה הוא

ל״ז פסוק ובדור:

שסב (א) וה״ל אלא היתה שם מחיצה. אפי׳ ר״ת דמחיצה ממ״ש כאן ובעטור דהיינו אם לא היה בר״ה שם מחיצה קודם שבתו עשה מחיצה במזיד אינה מועלת לקולא דהיינו לטלטל בתוכה כשו דקבלוהו רבנן אבל אם היה בר״ה בבר קודם שבת שם מחיצה ולא הה״ו ועירב עם אחרת שהיא הה״ו ופלה בשבת ממילא היה הר״ה ר״ה ולא אחר הכל בין לטלטל בתוכה בין לטלטל לחבירו ומה״ה המחיצה חזרו לחיתן הראשון ומ״ש כאן נגללו הסחצלאות ואחר לסיו ר״ה לגמריובה מהני חזרו עם מחדש הה״ו לגמרי אפי׳ לטלטל בתוכה חזו קולא והדרך הנה אלא חילוק בין היה קודם שבת לו לא אלא אפי׳ אם היה קודם שבת אלו בנפל וחזר ועשה אלא בענין שהיה בבר הה״ו אלא שיהיה ועירב כ״ל לטלטלו ומיה המחיצות שבינתיים מועילים שאין אחר אחר חבירו ונפלו ונאסרו כ״ל מכח חבירו וחזר ובנה אפי׳ בחזיר יכול לטלטל בחבירו ואין הסני אינה אסר עליו אבל היה אפי׳ קודם שבת בנפל וחזר ובנה אלא בענין שהיה בבר הה״ו אלא שהיה ועירב כ״ל לטלטלו ומיה המחיצות שבינתיים מועילים שאין אחר אחר חבירו ונפלו ונאסרו כ״ל מכח חבירו

ולא כתב להגיה בדברי העור במ"ש או ג' שהקיפו במחלקות
ומיכן בה"ו ומתוך תיכות ברה"ר וכן בתשר"י ורולם להכניס הדרך
שנכנסו בדברי העור דהייגו שהמחיצות הראשונות קיימות והוה
בעלמא שהחדשות נפלו תה"ל שהרי הגו' כתב שעירבו יחד וא"כ אין
לא מהחדשות היתר עלמול
נוהגים והיאך הא' מגלגל בתשרו
הגלגלו ים עפי היתר דהא
יחד בעלמא לדרך הסלי
עם המחיצות המבדילות
אר שהם עירבו בגים ולא
ר"ל על הבירו הוה ספיר
לתשרו"ה פשוט והדברים
והגלה אינם תיקון אלא
בזה: (ג) ואפי' בשהם
בים. בפ' מי שהיאותו דף
מחיצה בר המלאי מהבחיה
ופקח הין לתחוס ל"ר"ה
מחיצה תבאיר בעור ה"ל
לתחילה על בני אדם ויכנס
רכם וקח מבני ליה תר"ל
אי קהבעיה ליה אלימה
ברת עסקינן פירש"י
לו אנשים הרבה שיכולין
הין לתחוס כגון שעירבו
מי מחילה מכאן ומחילה
הוסים שהו שם עד התחוס
הבעיה לוה לי הלכתא
לוליבי ליה מחיצות שלא
הם מבני ה"ל בדלת מלו
בסר ומבעיה ליה לי הלכה
הקשו התו' ותי' כי לא
בת כמי יכך עד מקום
מבעת ואח"כ יעשה
אחר עד שיגיע לתחוס
שבגרעשו פעם ה' ידעו
ן עשה ואסור מכאן
ע"ל וכתב ב"י שהקשה
מהי קהבעיה ליה ואי
בני אדם מועלת דרך היוכם אחתי לא מלאו נברת ונלע"ד לתרץ
דמחמרוני בהגהת עלמון פתון יודעי שנתבר לאחיו ועשי שלי"ד שכ"ה וסי'
שמ"ג דאם אינו שם דגרוך לתחות בידו: יז בין בשתי בין בערב. וכל
אויר שהוא פחות מג' נחשב כשתו' ואם מגיה למטה יותר מג' אע"פ שעומד
מרובה אסור דה"ל מחיצה תלויה ואם עשה למטה ג' חבלים פחות
פחות מג' והעליון פחות מד' אסור דאתי אויר שתן הרקיע לתכל העליון
והאויר ד' שבין העליון לתחתונו ותבטלי לתכל העליון ואין כאן אלא ז'
התחתונים ואם מוקי תבל התחתון פחות מג' ותחתונו פחות מד' והעליון
פחות מג' ה"ל עומד מרובה על הפרוץ מב' רוחותיו אם עשה מחלנת ד'
לתעלה וג' אויר ותח"כ תבל שרי דהא ליכא לתיתר דאויר דהתי ניסא
ודאתי ניסא מבטל לי' שהרי עומד מרובה על האויר דאתי ניסא ב"ה בגמרא
ה"ל הג' אויר דהתי ניסא ודאתי ניסא מבטלי מחיצתא היכא שכל ז'
בפ"ע רחב יותר מן המחילה ועומד נגוד מרובה על הפרוץ מב' רוחות הוי
עומד אבל אם אלו עומדים פרוצים הם אלא שעומדי עומדים ע"י לבוד לא
הוי עומד עכ"ל וכתבו בגמ' דהא דקתני דלא הוי עומד סיימו מסוס
דאתי אויר דהתי ניסא ודאתי ניסא ומבטל ליה לעילאי וכ"ע דהא בדף
י' אי' בגמרא לעולם מב' רוחות הוי עומד וה"ה דאתי אויר דהתי ניסא
כו' ע"ש ואיתא בתבו דאחד טעמ' הוא וכ"ל דקשי' לתו' אויר פריך מפני מות
דלא הוי עומד הא' אמרי' לעיל דהוי עומד ועי' כתבו משום לאתי אויר
וכו' וא"כ בהג"ה מיירי היכא דליכא אויר אחר וכ"ע ע"ל דם ל"ל כמ"ש תו'
סוף דף י' דאויר דעלמא לא אמרי' אתי ומבטל למחילתא אלא באויר
שאתי חושבו כשתו' וכמ"ש ס' שי' סי' גסל"ד ה"ה כשהקיפו בחבלים דאויר
שלמעלה מי' חשוב כשתו' אבל האויר שאינו מן המחילה אינו מבטל וכ"ת
ממבוי שנפרץ (כמ"ש סי' ס"ה) דלא אמרי' אתי אויר דהתי ניסא
ודעלמא ומבטל ליה עכ"ל וא"כ בכה"ג משכח"ל עומד מב' רוחו' מרובה
על הפרוץ כגון שנפרץ ברחש המבוי ונמצא פס ד' מלגורף למבוי אז במבוי
שהוא רחב יח' אלו ונדר ה' אמות מזה וה' אמות מזה עסי' שס"ג סי' ב' אבל אם
סוף דף י' דאויר דעלמא לא אמרי' אתי ומבטל למחילתא אלא באויר
שאתי חושבו כשתו' וכמ"ש ס' שי' סי' גסל"ד ה"ה כשהקיפו בחבלים דאויר
שלמעלה מי' חשוב כשתו' אבל האויר שאינו מן המחילה אינו מבטל וכ"ת
ממבוי שנפרץ (כמ"ש סי' ס"ה) דלא אמרי' אתי אויר דהתי ניסא
ודעלמא ומבטל ליה עכ"ל וא"כ בכה"ג משכח"ל עומד מב' רוחו' מרובה
על הפרוץ כגון שנפרץ ברחש המבוי ונמצא פס ד' מלגורף למבוי אז במבוי
שהוא רחב יח' אלו ונדר ה' אמות מזה וה' אמות עסי' שס"ג סי' ב' אבל אם
שעומדים זה אצל זה ט פחות משלשה (ב) ואפי' כשהם מהלכים
חשובים מחיצה וביניהם ה' אמות אינו שלא ירעו שהועמדו לשם
מחיצה ואפילו א' מהם יודע אסור ואפילו אם לא הודיעם שעשה
מחיצות עתה אם קרוב הדבר שידעו כגון שעשה מהם מחיצה פעם
אחת יב לא יעשה מהם יג מחיצה עוד:

ו אם באו מתחילה שלא לדעת אף על פי שאח"כ הרגישו אין לחוש:

ז יש מי שאומר יד שלא יעמיד אותם אדם שהוא רוצה להשתמש
במחיצה זו אלא יעמיד אותם אחר שלא לדעתו:

כנה ואין לעשות מחיצה על בני אדם רק בשעת הדחק ובשעת הדחק ואם
מכח דבר אחר כרשות הרבים יותר עדיף להוליך אם טו תיקונים
מיניהו הדבר בלא מחיצה מלעשות מחיצה על בני אדם ומיניהו גדול (כ"י
בשם מנהגי הלקט וסמ"ג ומ"ש):

ח פרוץ מרובה על העומד אסור אלא אם כן אם כל פרצה מהם פחותה
משלשה טפחים:

ט פרוץ ביותר מותר יז בין בשתי בין בערב ובלבד שלא יהא
במקום אחד פרוץ יותר מעשר אבל עד עשר אמות מותר ספני
שהיא כפחת:

י אם עשה צורת פתח אפילו לפירצה יתירה מעשר מותר ואפילו
לא נעץ אלא ארבע קונדיסין בארבע רוחות ועשה צורת פתח על
גביהן מותר יחני מילי בחצר וסבוי שיש בהם דיורין אבל בבקעה לא
מהני בשביל הרוחות על ידי צורת פתח: יח יולהרשב"ם אין צורת
הפתח מועיל לפרצה יותר מעשר אלא אם כן עומד מרובה על הפרוץ
(ואם מהני אפי' בבקעה בכל הרוחות): (כ"י בשם סמ"ג וסמ"ק)

יא לחוד צורת פתח יח קנה מבאן וקנה מכאן וקנה על גביהן אפי'
אינו נוגע בהן אלא שיש ביניה' כמה אמות ובלבד שיהא גבוה הקנים
שמבאן ומכאן עשרה טפחים יט יהיו מכוונים בנגד קנה העליון ואם
היבר הקנה העליון לשני הקנים או לאחד מהן (ר) מן הצד לא מהני
רצריך שיהו הקני' שבצדדים חזק לקבל דלת כל שהוא אפי' של קש או
של קנים אבל קנה שעל גביהן קני בבל שהוא כא ואפי' גמי מהני:

יב כיפה (פירוש שער העשי' ככיפה. רש"י) אם יש ברגליה דהייגו
קורס שהתחיל להתעגל י' טפחים מותרת בשום צורת פתח:

שסג דיני

חולק עמ"ש ס: טו תיקונים שיכיולו וסס מגביהין מלליהן הדבר
דמחמרוני בהגהת עלמון פתון יודעי שנתבר לאחיו ועשי שלי"ד שכ"ה וסי'
שמ"ג דאם אינו שם דגרוך לתחות בידו: יז בין בשתי בין בערב. וכל
אויר שהוא פחות מג' נחשב כשתו' ואם מגיה למטה יותר מג' אע"פ שעומד
מרובה אסור דה"ל מחיצה תלויה ואם עשה למטה ג' חבלים פחות
פחות מג' והעליון פחות מד' אסור דאתי אויר שתן הרקיע לתכל העליון
והאויר ד' שבין העליון לתחתונו ותבטלי לתכל העליון ואין כאן אלא ז'
התחתונים ואם מוקי תבל התחתון פחות מג' ותחתונו פחות מד' והעליון
פחות מג' ה"ל עומד מרובה על הפרוץ מב' רוחותיו אם עשה מחלנת ד'
לתעלה וג' אויר ותח"כ תבל שרי דהא ליכא לתיתר דאויר דהתי ניסא
ודאתי ניסא מבטל לי' שהרי עומד מרובה על האויר דאתי ניסא ב"ה בגמרא
ה"ל הג' אויר דהתי ניסא ודאתי ניסא מבטלי מחיצתא היכא שכל ז'
בפ"ע רחב יותר מן המחילה ועומד נגוד מרובה על הפרוץ מב' רוחות הוי
עומד אבל אם אלו עומדים פרוצים הם אלא שעומדי עומדים ע"י לבוד לא
הוי עומד עכ"ל וכתבו בגמ' דהא דקתני דלא הוי עומד סיימו מסוס
דאתי אויר דהתי ניסא ודאתי ניסא ומבטל ליה לעילאי וכ"ע דהא בדף
י' אי' בגמרא לעולם מב' רוחות הוי עומד וה"ה דאתי אויר דהתי ניסא
כו' ע"ש ואיתא בתבו דאחד טעמ' הוא וכ"ל דקשי' לתו' אויר פריך מפני מות
דלא הוי עומד הא' אמרי' לעיל דהוי עומד ועי' כתבו משום לאתי אויר
וכו' וא"כ בהג"ה מיירי היכא דליכא אויר אחר וכ"ע ע"ל דם ל"ל כמ"ש תו'
סוף דף י' דאויר דעלמא לא אמרי' אתי ומבטל למחילתא אלא באויר
שאתי חושבו כשתו' וכמ"ש ס' שי' סי' גסל"ד ה"ה כשהקיפו בחבלים דאויר
שלמעלה מי' חשוב כשתו' אבל האויר שאינו מן המחילה אינו מבטל וכ"ת
ממבוי שנפרץ (כמ"ש סי' ס"ה) דלא אמרי' אתי אויר דהתי ניסא
ודעלמא ומבטל ליה עכ"ל וא"כ בכה"ג משכח"ל עומד מב' רוחו' מרובה
על הפרוץ כגון שנפרץ ברחש המבוי ונמצא פס ד' מלגורף למבוי אז במבוי
שהוא רחב יח' אלו ונדר ה' אמות מזה וה' אמות עסי' שס"ג סי' ב' אבל אם
עשה

שסג א אין בפרצה ד"ט. וכקלהו הוא קצר שאין במלואו רוחב ד"ט אבל אם כל אחד פחות מד"ט אי"ל תיקון כ"ו סכ"ח: ב כל שהוא. אפילו פחות מחצבע (כ"י ב"ח): ג קצר אם חדם. ולע"ד דבסימן שס"ב ס"ה איתא דבחל א"ל שיהי' קצור ול"ל דמיירי שלא הודיעו שהעמידו לשם לחי א"כ בוודאי אלך לו שלא יעמוד שם כל היום לכן בעי' קצור: ד לא מני קתי' ואפילו אין הרוח מפילו אלא מניחו כמ"ש רש' שם ס"ב: ס"ב מעשה שחל ע"ש ביו"ט ונפסק העירוב יום ה' והתיר מהרי"ל מטו דנשי נרי' לערב לדברי שאין בהם טורח כלל ל"ש דאתרי' מתוך שהוהרה ל"ש כו' ע"כ ולע"ד דאין לסתוך ע"ז ל"ת אם חלו ב"ש ביום ה' יום ו' אב יום א' חול ולא שייך לומר הואיל והזהרה אותה אלא אפי' ל"ש הראשון ביום ו' אפ"ה אסור דשמא י"ע ונשכח ב' קדושות הן כמ"ש סי' תי"ס ב"ב עמ"ש סי' שס"ז סע"ז: ה רחוק מן הכותל. דאתו לאיחת דאתי ניסא ומבטל ליה (הרב"ז) לכן אם הלחי רחוק מג' שרי האוהל והעומד מרובה על הפרוץ (ס"ג ריש"ל) עסי' שס"ב ס"ט אבל דעת סתו דאפ"ה אסור ע"ש ל"ה: ו אפי' שבריס אבנים היולאים מן הגדר זו למעל מזו פחות מג' הוי לחי (נמ' דף ע"ו): ז מעני אחרה. ולא אמרי' לחוטי מכת שיעורי. כמ"ש סע"ז דהא לחי כמי בעי שיעור נוב' ורחב מסהו דבין דלא בעי שלא שיעור זועא לא החמירו חכמים (חו' דף פ') וע"ש עוד חי' ועיין בת"מ וסי' שע"ב סע"ו: ח אפי' לא עשאו. דלחי מעם מחילה ותחילה העומדת מאלי' כשרה: ט כאלו סמכו עליו. אע"פ שלא סמכו עליו בפירוש (הגי"ח) משמע.

שסג דיני מבוי ולחי. ובו ל"ו סעיפים:

א מקום (א) שיש לו שלשה מחיצות אסרו חכמים לשלטל בו עד שיעשה שום תיקון ברביעית:

ב (ב) חצר שנפרץ במילואו עד עשר אמות ניתר בפס רחב ד' טפחים שיעמידנו מצד אחר במקום הפרוץ ואם יוצה להקנו בשני צידי הפרצה לדי בשני פסין של שני משחויין והוא הדין לנשתייר מהם כותל רביעי בנוי כשיעור ארבע טפחים במקום א' או אם נשתייר מהשני צדדים (ג) שפחת מכאן ופחת מכאן וכל זה בגובה עשרה טפחים יואפי' אם אין בפרצה ארבעה טפחים כיון שהוא במילואו צריך תיקון עד שיהא בה פחות מג' ואם יש בפרצה יותר מעשר אמות אפילו אינה במילואו צריך לתקנה בצורת פתח:

ג מבוי שיש לו שלשה מחיצות ופרוץ בצד רביעי התירו בלחי (פי' תרגום הקרש האחד לוחת חדא) שעביו ורחבו ב כל שהוא שיעמידנו בפתח המבוי ויהיה גבהו עשרה טפחים ומכל דבר שיעשנו כשר אפילו מבעלי חיים מובלבר שיקשרנו שם בחבלים לבתלי המבוי ביתרות שיוצאים מן הכתלי בענין שאינו יכול לרבוץ כרי שלא יתמעט גבהו מי' טפחים: (ולפי' ג קצר אם חדם נמי הוי לחי ח"ו) ד ואם יש קצת כותל ברות רביעי עולה משום לחי ובלבר שיהא בו רוחב טפח:

ה לחי ראי נשיב ביה זיקא ד לא מצי קאי לא חשיב לחי:

ו צריך שלא יהא הלחי ה רחוק מן הכותל ג' טפחים:

ז לחי ו אפי' שברים ושברי שברים כשרים בו:

הגה (ר) ולכן עושין לחי מסיד עחי בכותל ובלבר שיוסר אלא יתפסה יותר מעלם לאחר: (ת"כד סימן ע"ד)

ח לחי שעשאו ז (ח) מעצי אשירה כשר:

ט (ו) בין שנראית בליסת הלחי לעוסרים בתוך המבוי ואינה נראית לעוסרים בחוץ בין שנראית לעוסרים בחוץ בגד חלל המבוי (תוס' והר"ח פ"ק דעירובין) ואינה נראית לעוסרים בפנים כשר:

י הרחיקו מהכותל שלש או שהגביהו מהארץ שלש פטול יואם הגביהו פחות משלש אף על פי שאין בו אלא שבעה ושמונה כשר:

יא ח אפילו לא עשאו לשם לחי אלא שנזדמן לו שם מאליו כשר ובלבר שיסמכו עליו מערב שבת אבל לא סמכו עליו מערב שבת כנון שהיה שם לחי אחר ונפל בשבת ובאים עכשיו לסמוך על זה לא' (אבל לא היה שם לחי אחר מערב שבת ט כאלו סמכו עליו דמי) (כ"י בשם רש"י והג"א ומרדכי פ"ו):

לחי

מפסר דמיירי שהחצר רחב בתחלה ובקלהו הוא קצר שאין במלואו רוחב ד"ט אבל אם כל החצר פחות מד"ט א"ל תיקון כ"ו סכ"ח: ב כל שהוא. אפילו פחות מחצבע (כ"י ב"ח): ג קצר אם חדם. ולע"ד דבסימן שס"ב ס"ה איתא דבחל א"ל שיהי' קצור ול"ל דמיירי שלא הודיעו שהעמידו לשם לחי א"כ בוודאי אלך לו שלא יעמוד שם כל היום לכן בעי' קצור: ד לא מני קתי' ואפילו אין הרוח מפילו אלא מניחו כמ"ש רש' שם ס"ב: ס"ב מעשה שחל ע"ש ביו"ט ונפסק העירוב יום ה' והתיר מהרי"ל מטו דנשי נרי' לערב לדברי שאין בהם טורח כלל ל"ש דאתרי' מתוך שהוהרה ל"ש כו' ע"כ ולע"ד דאין לסתוך ע"ז ל"ת אם חלו ב"ש ביום ה' יום ו' אב יום א' חול ולא שייך לומר הואיל והזהרה אותה אלא אפי' ל"ש הראשון ביום ו' אפ"ה אסור דשמא י"ע ונשכח ב' קדושות הן כמ"ש סי' תי"ס ב"ב עמ"ש סי' שס"ז סע"ז: ה רחוק מן הכותל. דאתו לאיחת דאתי ניסא ומבטל ליה (הרב"ז) לכן אם הלחי רחוק מג' שרי האוהל והעומד מרובה על הפרוץ (ס"ג ריש"ל) עסי' שס"ב ס"ט אבל דעת סתו דאפ"ה אסור ע"ש ל"ה: ו אפי' שברים אבנים היולאים מן הגדר זו למעל מזו פחות מג' הוי לחי (נמ' דף ע"ו): ז מעני אחרה. ולא אמרי' לחוטי מכת שיעורי. כמ"ש סע"ז דהא לחי כמי בעי שיעור נוב' ורחב מסהו דבין דלא בעי שלא שיעור זועא לא החמירו חכמים (חו' דף פ') וע"ש עוד חי' ועיין בת"מ וסי' שע"ב סע"ו: ח אפי' לא עשאו. דלחי מעם מחילה ותחילה העומדת מאלי' כשרה: ט כאלו סמכו עליו. אע"פ שלא סמכו עליו בפירוש (הגי"ח) משמע.

שנפרץ כו'. פי' מרובעת אבל מבוי הוא ארכו יותר על רחבו: (ג) שפחת מכאן כו'. מסתוע דיש חילוק בין עושה פס דאז הסני' בשתי אבל בנשתייר נרוך שפחת ולא הוזכר בג"ר מזה ואדרבה כתב בהיפך ע"ש מ"ש על דברי ר"י אלא שכתבו פ"ק דף י' כתבו לחלקן ח"ל אלא בבלבר אבל מסתוריין אבל כותל עלמו לא חשיב פס אם לא ברוחב עפח דאתן היכר כ"כ בכותל כמו בפס נחות עכ"ל והב"י עלמו סביא זה אחלב (ו) אבל לחי מסיד מחוי כו' ואע"ג דכמ"ש דאי נמי ביקי אם לא קאי פסול ובלבר דאי הסיד לא אלי קאי אחס מיירי בלחי שהוא בכשר אבל בלא ב"ה דבעי שעורא קלא אבל הכא מה שעושין מסיד מחוי הייגו בל"ה בא"ל רק קנה אחד מזה וקנה ח' מזה סני בכל שעורא מחוי לחי ע"ד ולפ"ז אינו מיושב לשון רמ"א שכתב ולכן עושין לחי כו' דמשמע דמיירי מדין לחי בלא ל"ה אחו אינו ולקמן סי' זה סכ"ו מבואר בהדיא הה"ל ל"ה שאנו עושין וכתב בתשובת הסיגא אחמס הסיגא דאחתי לחי בכותל דזמני' דאתי לידי תקלה כי הכלבים רגילים לאחתו בכותל ומוחקו מיחוי הסיד מן הכותלי למעה יותר מג"ע מהקרקע ותו לא חוי לחי ולא לאחתלה דהוה מחיצה שהגדיים בוקעים בו עכ"ל מהתם דעלמא דליהוי בהאי מיחוי קלת דבר מתש ועב קלת ולא תסני במרת' הסיד שגיבר על הכותל לאוד וכ"כ בהחי' אתוב' אחל' דעכ"פ בעי' שיהא עב מחוש וכ"כ ב"י בשם תשו' הרא"ש שיהיה מקלתו בולט כתבתי זה לפי שראיתי מורה ח' שלמה לרשום בכותל בחקום לחי בחין עפר לבן שקרין קרי"ר לאוחו לחך מיחוי סיד ועבה אחוד בזה בפרט בענין זה של מיחוי הסיד שאינו עולה שפיר להלבה כמ"ש ת"ה עלמו שם שבדחק כדי לייחס הסיד והבו דלא לוסף עלה ואין בזה רק מוכיח ואטלולת: (ה) מעני אשיר' כשר. כתב ב"ר ולדברי מהר"מ דס"ל לחוש הסרבל דוקא לא מקיה אחוכה עלי אשרה דכתוחי מכתת שעורים דא"ל להא דבעי' כתוב הסרבל לאו מחוש דבעינן שיהא שלא שעורה מחוש דבעינן שיהא לחוי לחי מסיד מחוי כו' ואע"ג דכמ"ש מהכתת שעורי' לפי שעות' לפרים' וכיון שאפשר שיסרף ויעשה אל' אם גבלו ועשה מחוגו עמוד מהגיעה לחי מבעלם מחוגו מעבה שלימה דסוף תמורה כל הבהרפים אפרן מוחר חוץ מעני אשירה וכמ"ש ב"י ד"ה כי קת"ב דאחר אשירה אפי' בכלבה צריך לסמרו לרוח הוא האפר כתו העלים עלמון (ו) בין שברחיה בליעת כו' בגמ' איתא תחלה הא מילתא נראה בפני' ושום בחיון וכו' לחשוך בחוש לחי ופירש"י נראה' בפני' שהעמי' הלחי רחבו לגד אורכו של מבוי ולא תסך קלת רחבו קיימו אל' הבוה חודו החיצון לפוכי בחוש ודומה כמי מחוסיף על רוחב הכותלי ואינה נראה' מבחוץ כלחי אבל חודו הפנימי נראה מבפני' שעביו בולט לחוך רוחב המבוי ונראה' מבחוץ ושם היינו שמשך כל לחי לחוץ וחודו הפנימי בכנס בכותלי המבוי אלא דומה כמוסיף על אורך הכותל אבל מבחוץ ניכר שאינו מכותל המבוי סתם להלאה מרוחב הכותל כו' ואח"כ בגמ' כרייתא דר' חייא כותב אלמו' אל כמוס מחבירו בין שנראה מבחוץ ושום בפנים בין להיפוך נדון מה' בענין אחר ח"ל כמוס שנכנס והיעטו מעביו דהשתא בולט ויולא מחבה כמין עמוד שקורין פלי"ר בין שכנסיתו נראה בפנים כי' שקרן מחחריו ונראה הפנימה בפנים בין שנראה בחוץ ושום בפנים כגון שקוקע הכותל מלפניו שאין הכנסה נראה לעומדים מאחריה אלא לבן בעל"ל. וכתב ב"י לפרש הפי' הסני שלרש"י ח"ל ול"ל דגד הכותל שנמה לחוך המבוי קרוי אחורי הכותל ולגד הכותל שהוא חוץ למבוי קרוי מחוץ הכותל עכ"ל ופי' תמוה מאוד דאמאי יקרא לגד הכותל המבוי אחורי כותל שנמה דהא תו מקשים על פי הראשון של רש"י דאי חשיב נראה מבחוץ לגד הפנימי היינו משני לקמן בכנסין כותלי קטנה טו' ולפי' ב"י בפי' הסני יקשה נס על פי הסני כן דה' כשנשאר לד הכותל שלחוך המבוי

מגן אברהם

ר"ל עיר בין ה' לפס אל לפס ל' פס כפירוש ר"ר הגאונים וכן הוסמע מדברי רש"י בגמרא יום' נחל לחן לחוקת עפה דנמשכו מכלן ומשכו מכלן מני' לפס ומשכו פס עו מתאבל פס יא ובלמחבר' לה פס בגמר' ומחבר פס יד ומחק' לפס ובכ"ק לקור ובכ"ל ברק מחבר בפר יז מדין בחחים בפחה בפס ס"ב בעיף ה ופס לחיכחת ג"ל חו' כ"ל דעירו' ובגמר' מיומנו מ"ו) מבכר' חמ"ר בפ"ק דעירו' ה בנעים מ' יז ומוסכי' מהמחורחי בעירובין דף ס' ולא מחריען דמחיה מיעורים חף עכ"ל ולע"ד דאין לסתוך ע"ז ל"ת אם חלו ב"ש ביום ה' יום ו' אב יום א' חול ולא שייך לומר הואיל והזהרה אותה אלא אפי' ל"ש הראשון ביום ו' אפ"ה אסור דשמא י"ע ונשכח ב' קדושות הן כמ"ש סי' תי"ס ב"ב עמ"ש סי' שס"ז סע"ז: ה רחוק מן הכותל. דאתו לאיחת דאתי ניסא ומבטל ליה (הרב"ז) לכן אם הלחי רחוק מג' שרי האוהל והעומד מרובה על הפרוץ (ס"ג ריש"ל) עסי' שס"ב ס"ט אבל דעת סתו דאפ"ה אסור ע"ש ל"ה: ו אפי' שברים אבנים היולאים מן הגדר זו למעל מזו פחות מג' הוי לחי (נמ' דף ע"ו): ז מעני אחרה. ולא אמרי' לחוטי מכת שיעורי. כמ"ש סע"ז דהא לחי כמי בעי שיעור נוב' ורחב מסהו דבין דלא בעי שלא שיעור זועא לא החמירו חכמים (חו' דף פ') וע"ש עוד חי' ועיין בת"מ וסי' שע"ב סע"ו: ח אפי' לא עשאו. דלחי מעם מחילה ותחילה העומדת מאלי' כשרה: ט כאלו סמכו עליו. אע"פ שלא סמכו עליו בפירוש (הגי"ח) משמע.

פרי חדש

ס"מן קלה

בן לא מיקן לפניו ולא בחוש' יחסת קלחר סלא ביקן ומרחל לפניו מרוב גדולתו מוה מה שוה לו אלא מכי מחיה בכוס מה חיה ליסרחל לגרן לפניו ומכו מפי' הסני בסמוכ' מאלחי מחוב מסכיה בכלי מעמו דלגי הפירוש' יכול לקרות בחקי' ראמנן מהני בגדלתו אלא מהכוס ליה דבחקום ב' לא יעלה גליהה בלבחיכת אלא מחי' לחיכת בין מני חרי מירוסי הוא דלגי' ביצלא ביב בכל מקום מירלם יעלה ואם הם מוץ לי קולש לבל לפי' בידן לחיל מוץ אם ירלה הסרחל וקרים לו ולפי' ראמנן מסכיה לא יעלה בלל רמ"י לא יעלה בלל מקמרל' לחניגלה לגחרי בוי מיה דעת מרחיל"ם ומרבה' לא מסוכה מה ל"ג ברלי' ומכל' גומחנן ראמרים מהחר ולא ביב' ל לא מיקן ישרחל לפני פס מלא מחנן בכן קרלה ראמנן ומחרינו לי מחרינו ישרחל מסני ביקי סלא אלא מסכיה ביקיינו לפי' בכלוכה בכן ומחוך מרסום בכחב יחבאר לן מ"ש בהגם בכחם בראמנן ומכל לעלות ליחה בקיינו דוקא בכסות גדול ראי אלא הני מוסות מיחי מה מחרה מבילה מקני ומן הסיר בכלי מעמו בחוש' יחסת קלחר סלא ביקן ומרחל לפניו בחוש' יחסת קלחר סלא ביקן ומרחל לפניו בחוש' יחסת קלחר סלא ביקן ומרחל לפני

בכלים כוחלי קטנה בגדולה כקושית התו״ט על פי׳ הרא״שון וע״כ נראה דאינו חוקן הוא בין הפירושים בזה דלפי׳ הא׳ הוא נראה בפנים כזה ב״ן דלחי המוך בחוך כזה ב״ן אלא מהני כקושית התו״ט אלא מסכימי׳ לפי׳ השני דלחי המוך בחוך כזה ב״ן אלא מהני דאינו מקבל קרי׳ דרך זה דפני הכוחל קרוי דלחי הכוחל דהייט הכלי שלתוך הכוחל ולא הוא מקום כמו דלחי הכוחל כזה ב״ן הוא מקום ונראה בחוך כזה ב״ן דלחי המוך עם דפני של מבוי שהעמיד חודו בכנגד עובי הדופן פחות מארבע אמות ונראה בבחוץ שאין חודו של לחי מכסה כל עובי הדופן פחות מארבע אמות נידון משום לחי ונשתמש יג עם חודו הפנימי ד׳ אמות נידון משום מבוי יד ואסור להשתמש בכל המבוי שהרי אין כאן לחי:

יד יעוד יש הכשר אחר לסבוי הפרוץ ברוח רביעי בקורה שיניחנה על ראש המבוי (ס) וצריך שיניחנה על כתלי חסבוי אבל אם נעץ שתי יתדות אצל המבוי בחוץ אפילו בסמוך לו והניחה עליהם פסול: טו ויצריך שיניחנה כדי להתיר המבוי אבל אם לא נעשית לשם כך אפילו סמכו עליה טו סערב שבת פסולה:

יז קורה זה שאמרנו צריכה שיעור יולפיכך אם עשאה מעצי אשרה פסולה רכיון דלשריפה קיימא כתותי סכתת שיעורה:

יח שיעור הקורה רחבה ספח ועביה כל שהוא רק שתהא חזקה יז כדי לקבל אריח שהוא חצי לבנה של שלשה ספחים יאם היא רחבה ארבעה ספחים אינה צריכה להיות חזקה לקבל אריח:

יח (י) שאין ברחבן ספח ולא בארכן שלש יש אומרים (יא) שצריך שיהיו חזקים לקבלה ולקבל חצי לבנה קו״א שאין צריך שיהיו חזקים אלא כדי לקבלה בלבד:

יט יאם היתה הקורה עגולה צריך שיהיה בחקיפה ג׳ ספחים שאז יש ברחבה ספח:

כ היתה עקומה ועקסימותה גוסה חוץ לסבוי או לסעלה מעשרים או לסטה מעשרה רואים כל שאלו ינטל העקסימות ואין בין זה לזה שלשה כשרה ואם לאו פסולה:

כא היתה יוצאה מכותל זה יז ואינה נוגעת בכותל זה כגון שסמכה על עמודים וכן שתי קורות אחת יוצאת מכותל זה ואחת יוצאה מכותל זה ופגעו זו בזו באמצע המבוי אם אין ביניהם שלשה בשרה יש ביניהם ג׳ פסולה:

כב היו שתי קורות זו בצד זו ולא בזו לקבל אריח ולא בזו לקבל אריח אם יש בשתיהן כדי לקבל אריח לרחבו דהייטו ספח יואין בין זו לזו שלשה ספחים אינו צריך להביא קורה אחרת ואם לאו צריך להביא קורה אחרת יזיש אומרים שצריך שיהו קרובות זו לזו יח (יג) בתוך ספח:

כג היתה אחת למעלה ואחת למטה יחרואים את העליונה כאלו היא למטה ואת התחתונה כאלו היא למעלה ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרי׳ ולא התחתונה למטה מעשרה ולא יהיה ביניה׳ שלש ספחי׳ לא בנוכה ולא במשך כשראין אותם שירדה זו ועלתה זו בכוונה עד שיעשו זו בצד זו יט יש פוסלי׳:

כד יפרס על הקורה מחצלת ואינה נוגעת עד הקרקע אם גבוהה מהארץ שלשה ספחים פסולה שהרי כיסה הקורה ואינה נראית ובטלה מחיות קורה ומחצה גם כן אינה כיון שגבוהה מהארץ שלשה יאבל אם הניח קורה רחבה כ וגמשכה (יג) קצת למטה מעשרה כשרה:

כה נעץ

מחמת דאסר בפי׳ לא סתכו עליו כגון שלא בטלו בשבת שעברה ע״י לחי זו לא הוה לחי וכ״מ ברש״י שסבי הרב״ז: ד״ל אחשר. דל״ת הוי איטור מבוי וליכא הכירה אע״ג דלחי משום מחילה מ״מ הכירה קלת בעינן אבל אם המבוי רחב ח׳ אמות ניחר בעמוד כפרון: יא העמידו. אבל סתכו עליו לא מהני דלא מהרב״ז וכ״כ בע״ת בסס גדול אחד: יב לחי המושך. כתוב בחא״ת מבוי שרצו בלחיים פחות פחות מג׳ והוי מסך רצו ד״ל בארוך המבוי צריך לחי אחר להתיר המבוי סלו עכ״ל ומ״ש אם מרחה מבחוץ ושוה מבפנים או איפכא נידון מצד לחי ע״ בגמר׳ וברש״י: יג עם חודו. דסא סגד הפני קצר מזה ועומ״ס ס״לוסי׳ סס״ה ס״ד וכנמ׳ מיירי מלדו הפני ג״כ ארוך בכלל קושית הע״ש: יד ואסור להשתמש לחי׳ הועמד לסס לחי (תו): טו מע״ס פסולה. דקורה משום סיכר וכבלא עשאה לסס כך לא סוי היכר: יז כדי לקבל אריח. כלומר אם המבוי רחבה עשרה אמות צריך לקבל י״ח אריחים דהוא ט׳ אמות דבהבי פני אורך הקורה כמ״ש סכ״ח וכ״ה: יז ואינה נוגעת. ואפי׳ מרוחק מפני הכותלים א״ר דלבד: יח בתוך ספח. ואפי׳ הס יחד ל״ע אם האוי שבינה ד״ס לא מהני דעכ״ע אין ראוי להניח אריח עליהם מטא״כ בסי׳ דרשיים רק שאינן חזקים כל״ל דלא כע״ש: יט ויש פוסלין. דס״ל בהי״ח בסכ״כ: כ ומתכת קלתו. כלומר שהיא מיתשב׳ להמוס קלת יותר מי׳ ממקום שמתחלת ואי״כ ה״ל דהוא מחילה ופסולה משום קורה ומשום מחילה מי׳ לא דסא מחילה חלוה היא דהא הוא נבוה י״ע מהקרק קמ״ל דכשרה

פרי חדש

סימן קלה

ויתכנשו סלות ולי מרחה ומחיונה ליכא למחוסלסבי דסא בס״ב דסחוסות המרינן הקרית׳ ראשון בנים לא הוי חוקה בהוסס בדלמא קרא בחוקה בגדול הלל קרתו חמרינ לגי ומה״ם בסחוק יעלים ומין דדינה הכי לא הייטאון לאיבסי בעלמא מיעטו ומחילתו חלות ומה״ם מוחה סבסמין קורין יסרמל בחקוס כמן מלא הוי נוהגין לחר בחקו׳ בכן ומוד דחלי חוקי לבנבנים בלא בחמו בך וכמ״ם סבנים בסס הרבלים ע״ל לענין לוי חלא ודאי דלא חייסינן לסבי ע״ין אין בפסוקין אוחו ומסתכרא ודאי דמלה לחנין סבנס ולא דמי לעלים בסס״ף ו׳ מלים בוס בסן בנלים ובנעמות קרתי יסרמל דלין שהם לחנין סבנס לסמלני דמדיף סבן

מלוי:

ס״ח שהראשון בנים חלל בבני ליכא למיחר ואמות גבוסס לי חלנים נסיב ומחנים לוהנים דסף קוס לוי מי קא מי ב״ם פרק בגיוסין: כשם ס״ו נחנו

דכשהה עכ״ו וכ״ח: בא כשרה שתנו כו׳. דאחרי׳ חטוא ולבוד אע״ג דבקורה טפח אפי׳ נגוה יותר מג׳ אחרי׳ חבוט שאני הבא דבעי׳ קורה ע״ג מבוי (תו׳): כב מרווחי׳. שיעור מרווחים יותר על תלמלות הארץ שוהעור דאינו כן תלה אפי׳ אם הוא מגיע על מעקה מ׳ ולא יהא כה תשוב מחוכה מבוי כן תלה אפי׳ אם הוא מגיע על מעקה מ׳ ולא יהא כה תשוב מחוכה ובכלל אם קורה קנ״ל דלא בטיל אם קורה גדולה כיון שהקורה מרוחה ששוב ואין לבנות כלון בלא מחוכה לי דעת הרב״ל החולק על הרמב״ם דבטל אם הקור׳ מעבי גדולה מעבי״ב שוכרתי בשם רבי׳ מעבי לחי דבטל לחי מחוכה ולא לחי בטיל אם קורה לחי בטיל שאינו גדול מחוכה לי עבדי לאם לחי מעקה ולא מעקה לחי כלון לבנין קורה לא מחוכה לחי (יד) מרווחים ובכרמלת מחוכה דבתרוייהו מלכון לאחור: (ב) חיבו ניתר בקורה. דקורה מחוכה סיכר ולמעלה מ״ל מיכר דאם אינו מחוכה אינו בטל אפי׳ לחי מיכר דקיל״ל לחי מחוכה לבטל לחי מחוכה שהחבוי גבוה מחוכה לא כה: (ג) צריך לחוק כו׳. דאם לא בעשה לבטל מחוכה דבטל לחי דמשוי לה לחי דבחות מי׳ לא מקרי חוקן בעי דלא חזי דוקן בעי׳ לחוק מבוי: (ד) וים חולקים. דבכל מקום מבוי אינו בטל לחי מחוכה: (ה) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (ו) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (ז) וים חולקים. דבכל מקום מבוי אינו בטל לחי מחוכה: (ח) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (ט) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (י) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יא) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יב) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יג) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יד) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (טו) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (טז) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יז) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יח) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (יט) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כ) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כא) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כב) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כג) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כד) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כה) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כו) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כז) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כח) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (כט) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (ל) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לא) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לב) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לג) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לד) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לה) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לו) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לז) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לח) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (לט) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מ) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מא) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מב) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מג) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מד) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מה) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מו) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מז) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מח) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (מט) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נ) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נא) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נב) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נג) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נד) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נה) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נו) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נז) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נח) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נט) ומ״ל מחוכה. דאם לא מחוכה לחי בטל לחי מחוכה אינו בטל לחי מחוכה: (נ״ל

שאלה בקק שמיינין במדינו מערבין מהגו לטלטל בשבת בלי עירוב על סתר שאינו מוקפה גדר סביב לה וקבה הרשו מהגר מי שפיר למיעבד כן מי לא:

תשובה מתה לא נכון לעשות כן מתרי טעמי הא' מפורש בגמרא ובפוסקים והכני אף שאינו מפורש מ"מ מוכח מה שפיר בגמ' ובפוסקים טעם המפורש הוא דאיתא בעירובין דף ח' אר"מ מעשה במחוז ח' שנינו שאלה לים ונידו ח' כלה לאשפה מעשה לפני ר' ולא אחר בה אישור ולא היתר אישור אלא אחר בה דשה לא קיימי מחיצות סתר לא אחר בה שמא תיטול האשפה ויעלה הים שרטון פירש רש"י שרטון של חול וחבנים אבל שפתו כי כן דרכו ותתקלר הים ונעשה קרקע ברוחב פרסה אז יותר וכתב כי"ח סי' שס"ג בשם מהרי"ל דמיירי שמא יבוא לטלטל מן המחבר לשרטון ומצא מטלטלים אלו לגרמלית והנה הים יש מחלוקת בין הפוסקים אי קי"ל כהך דשמא ישאלה הים שרטון כמבואר בסי' שס"ג ופסק כי"ל להקל ורמ"א הבי' דעת המחמירים וכ"ה מהרי"ל לכם להחמיר בחשש זו דשמא תלכה אל הים ובמקום בחול ומבני ויטלטלו שם מניח גרמ' דכתן כ"ע מ"ל לאיסור אלא דאחרי בסוף הארץ בס' שבת דף ק' בור בר"ר עשוק ר' ורחב ד' אמה הים תרק לתוכו חייב מלא פירו' חרק לתוכו פטור מ"מ מי לא מבטלי מחיצות פירות מבטלי מחיצות כי מ"ה דחכמ' הים לא מבטל מחיצה אין מדרך הים בגלים להתקרב ולהגליד בעת הקרירות הקפה הרי אותו פעם אין כאן מחיצו לגמרי ופשיט דמבטל מחיצ' טפי מפירו' שזכרנו אמנם זה לא שייך בים שאינו מקרב מ"כ לא חשו בו לזה חכמים חה פשוט בגמרא דשוטין פסין דף כ"ב ב"מ ומקיף לה פרת מהאי ניסא: ואין מזה ד' מערבין סגים ואין מערבין ח' אפי' מלא קב אי תכן מלא עפר אחרו' מערבין ח' ואין מערבין סגי' כו' ס"מ שפי' מילוי הכן לא נתבטלו מחיצות כיון שעתיד ליטול הכתן מ"מ לבתחורה ל"ג מימה כיון שהיה חוש סיגן להתפסר ויהיו מים הגלרי בבר"ר אסור לא מבטלי הבור העמוקה תחתיהם וא"ל ע"ז דשמא שאלי בכל הקרקעות בעיות לא ע"י אדם בהיות דמילוי הכן וא"כ אפסר דלא מהני בזה מה לעשות הרי לפניך דעתו מתליהן אין לו מעלה לחיות מבטל עפי מבאר שם ע"י אדם וס"ג ניחא דנחשב הקרקע של הים כלאו מלאו הבנמת בלא מבטלה הנמת: כל זה אינו דהא שו' אחו' שם בס' אלון דהמיר המילוי תבן דלא מבטלי המחיצה היא מעטים דאותו תבן ליטל בשבת ואינו מבטל לגרירה דרבנן יש לחלק בין ניטל בשבת לאינו ניטל ע"כ מזה דכל שהוא ודאי שהיה שם בשבת דאסור ליטול משם כגון בתבן שהאינו ניטל לא לאכל בשבת מקרי ודאי ביטול תחילה ואע"ג דולאי אח"כ ינטלו מ"מ בשבת זה מקרי ביטול תחילה ל"ל כאן וכ"ש הוא דודאי תעמוד בקרקע בכל השבת דעדיף טפי לבטל המחיצה מתבן המוקלה: ועוד בתים מפ' אלון דף ע"ז ח' רב יחיאל בשם ספל פי' סמוך לבתחל ומיטה נבסו של פנים ומבואין ראיה מהאי דאתריבן שם אמתי מעטו ופרבינן שם ואמאי דבר הבטל בשבת הוא ודבר הבטל בשבת אינו מחטטו ומשני ל"ל דהבריה בתרעא בקבל ולא קרא וכ"ש בנ"ד דאיכא לבאחר מבנה ביתה בכתרו' משים שם הכתן מקרא רש"ן ולא נמנה ולא עלה בגל': ומ"ש יכול לקרוא לחורה ומ"ש לבי מ"ן כתן אחר יכול לקרות לבי אחר בחורה ובן ביקר ובלא בתרגום אחרים מחלק בזה מנהגו של קורא בזה מנהג בכתן מקרא בתן אחר לקרות בחורה ובן בתנכ' מלבנתי' בלא מה שם נבכרות ולא מתן שני נבכרות ולא אין שם כתן אלא הפ"ן לא יכא לת כפיו ולבנה מנהגו בתבי ובמנהגה פרק אלו נתארון אינה מלא לבנין בשאלות בפיים בתמן קרא בנני אלא תיריגו לבנתו ותלינו דלא ק"ל הכי ולא חפ מתנה דמנהגו אלא מנהגנה מחריות לו מ"ם בתוכ"ם אחרי לים בתרכיב מכלל מתמרת ' לינו מלמ': סיב בלון לבנין תמונה הרבנ"ת מי' ל"ב בתיה מכיר ונ"ל לכי הבפה מל מחוטה היה נרתה שלון נבן קורת לבנלם

אי יש תחילה וה"ם אחר מיטות אחין הספיטות עוברות הם הן עלמן מחילה כמ"ם סי' שלו וכ"ה בגמרא דף כ"ד ע"ב וחו' ד"ה אין עושין כו' דהגר בעלמו אי מחילה וכ"ב בעורך ערך אחל ולפי מ"ם בסי' שמ"ה דוקא בספסת הגבר עמוקה י' וכ"ב רש"י והריב"ן אין אכל אם ספת המר משופע והולך אם בסהלוך המישוע ד"ח עדיין אינו נבוה י' אינה מחיל' ומ"ם בסי' זה: לא יעלה הים פרטון. שבן דרך הים שמתקלר ונעשה קרקע ברוחב פרס ובעלי המחילו ומטלטלי מי במבואו כדמעיקרא (רש"י) ובמ"ת משמע דאע"פ שמתקלר הים מ"מ בעתר מדרון בעומק י' והוי מחילה אלא שהחשש היא שמא יטלטלו מן המבוי לחקו שמחייבים הים שמא קרמלית אפי' מוקף במחילה הים לפי אלא הוקף לדירה כמ"ש סי' שכ"ה ס"ג אבל בהים קיים ליכא חשש שאין הים בח טלטול עם מבוי עכ"ל וא"כ לדידים בעי' מחיצות גמורות בגד הים ולא מהני ל"ה אלו אחי אלו קורה כמו שעשה אחיתר שפסק לסורת ברשותות והאור ס"ל כדעת רש"י וא"כ סבי בתיקון אחר מבוי ומשמ' מלשון רש"י והרא"ש והטו' דבשאר נהרות לא חייש' שמא יעלה מרטון וכ"מ בתו' דף כ"ד ע"ב: **ודע** דעכ"פ בעינן סיבה הגבר סמוך מחמ לרחוק המבוי אבל אם הוא רחוק מהבתים י' אמות בריך תיקון דאותו מקום הוי סרון ל"ה בתוספות דף כ"ד בד"ה ליעבד ל"ה כו' וכד"ה וליעבד לחי כו' ע"ש: **וקרשטנטינא** אע"פ שפרוסה לים בכמה מקומות יותר מי' כשתו' דמי (רי"ב ח"ל ל"ל כ"ה מל"ב) אמ"ש סי' ה"ה ס"ו וכריב"ב סי' ת"ה כת מבוי המשולש לכרמלית ארי' ל"ה והיא דלדו ח' ים לא הים חפולם בבר"חשו כי הים לו ג' מחיצו' אלא שבמי לדדין הים פרוץ קלת בגד ח' ליס וכגד ח' לחשפה ושפח הים הים ממוקה י' וכו' על ל' אבל מחמטות הפוסקים משמע דאפי' מפולם לגמרי ליס ארי' ועל' רסי' שס"ד וא"כ בנהרו' שלנו שדרכן להתיבם בקרן הרבה יש לאסור עמ"ש סי' שס"ה סס"ג ח"ל הרוש דף ע"ד מבואות המפולגין ליס כמפולגין לבקעה והדין שקקה דר"ח לא צריך לה שהוא בתחלקו' מחוך ג': **ורע** דאם נקרשין ביתות הנשמים בטל המחילה ואסור לטלטל: **לב** שנדו ח' אחרך ואפי' לחיים לא מהני נגד אחרך

כ"ח

הים לא מהני לבטל המחילה אם אינו מבטל עפי מבאר שם ע"י אדם וס"ג ניחא דנחשב הקרקע של הים כלאו מלאו הבנמת בלא מבטלה הנמת: כל זה אינו דהא שו' אחו' שם בס' אלון דהמיר המילוי תבן דלא מבטלי המחיצה היא מעטים דאותו תבן ליטל בשבת ואינו מבטל לגרירה דרבנן יש לחלק בין ניטל בשבת לאינו ניטל ע"כ מזה דכל שהוא ודאי שהיה שם בשבת דאסור ליטול משם כגון בתבן שהאינו ניטל לא לאכל בשבת מקרי ודאי ביטול תחילה ואע"ג דולאי אח"כ ינטלו מ"מ בשבת זה מקרי ביטול תחילה ל"ל כאן וכ"ש הוא דודאי תעמוד בקרקע בכל השבת דעדיף טפי לבטל המחיצה מתבן המוקלה: ועוד בתים מפ' אלון דף ע"ז ח' רב יחיאל בשם ספל פי' סמוך לבתחל ומיטה נבסו של פנים ומבואין ראיה מהאי דאתריבן שם אמתי מעטו ופרבינן שם ואמאי דבר הבטל בשבת הוא ודבר הבטל בשבת אינו מחטטו ומשני ל"ל דהבריה בתרעא בקבל ולא קרא וכ"ש בנ"ד דאיכא לבאחר מבנה ביתה בכתרו' משים שם הכתן מקרא רש"ן ולא נמנה ולא עלה בגל': ומ"ש יכול לקרוא לחורה ומ"ש לבי מ"ן כתן אחר יכול לקרות לבי אחר בחורה ובן ביקר ובלא בתרגום אחרים מחלק בזה מנהגו של קורא בזה מנהג בכתן מקרא בתן אחר לקרות בחורה ובן בתנכ' מלבנתי' בלא מה שם נבכרות ולא מתן שני נבכרות ולא אין שם כתן אלא הפ"ן לא יכא לת כפיו ולבנה מנהגו בתבי ובמנהגה פרק אלו נתארון אינה מלא לבנין בשאלות בפיים בתמן קרא בנני אלא תיריגו לבנתו ותלינו דלא ק"ל הכי ולא חפ מתנה דמנהגו אלא מנהגנה מחריות לו מ"ם בתוכ"ם אחרי לים בתרכיב מכלל מתמרת ' לינו מלמ': סיב בלון לבנין תמונה הרבנ"ת מי' ל"ב בתיה מכיר ונ"ל לכי הבפה מל מחוטה היה נרתה שלון נבן קורת לבנלם

פנס יום סולקים ופוכרים בחייסינן מפת **לא** יעלה הים שרטון ואין כאן מחילה (הרא"ש ורש"י ומור וכפנ"ר):

ל "סבוי לב שצרו אחד ארוך ואחר קצר אפילו אין צר הארוך עורף על הקצר ארבע אמות אינו מניח הקורה (כא) אלא כנגד הקצר אבל אם יוצאה שם צורת פתח באלכסון לחוץ הסבוי יכול להניח הקורה באלכסון ומשתמש בקצר כנגד הקצר ובארוך כנגד הארוך:

לא העפיר

מחילה אלא שהחשש היא שמא יטלטלו מן המבוי לחקו שמחייבים הים שמא קרמלית אפי' מוקף במחילה הים לפי אלא הוקף לדירה כמ"ש סי' שכ"ה ס"ג אבל בהים קיים ליכא חשש שאין הים בח טלטול עם מבוי עכ"ל וא"כ לדידים בעי' מחיצות גמורות בגד הים ולא מהני ל"ה אלו אחי אלו קורה כמו שעשה אחיתר שפסק לסורת ברשותות והאור ס"ל כדעת רש"י וא"כ סבי בתיקון אחר מבוי ומשמ' מלשון רש"י והרא"ש והטו' דבשאר נהרות לא חייש' שמא יעלה מרטון וכ"מ בתו' דף כ"ד ע"ב: **ודע** דעכ"פ בעינן סיבה הגבר סמוך מחמ לרחוק המבוי אבל אם הוא רחוק מהבתים י' אמות בריך תיקון דאותו מקום הוי סרון ל"ה בתוספות דף כ"ד בד"ה ליעבד ל"ה כו' וכד"ה וליעבד לחי כו' ע"ש: **וקרשטנטינא** אע"פ שפרוסה לים בכמה מקומות יותר מי' כשתו' דמי (רי"ב ח"ל ל"ל כ"ה מל"ב) אמ"ש סי' ה"ה ס"ו וכריב"ב סי' ת"ה כת מבוי המשולש לכרמלית ארי' ל"ה והיא דלדו ח' ים לא הים חפולם בבר"חשו כי הים לו ג' מחיצו' אלא שבמי לדדין הים פרוץ קלת בגד ח' ליס וכגד ח' לחשפה ושפח הים הים ממוקה י' וכו' על ל' אבל מחמטות הפוסקים משמע דאפי' מפולם לגמרי ליס ארי' ועל' רסי' שס"ד וא"כ בנהרו' שלנו שדרכן להתיבם בקרן הרבה יש לאסור עמ"ש סי' שס"ה סס"ג ח"ל הרוש דף ע"ד מבואות המפולגין ליס כמפולגין לבקעה והדין שקקה דר"ח לא צריך לה שהוא בתחלקו' מחוך ג': **ורע** דאם נקרשין ביתות הנשמים בטל המחילה ואסור לטלטל: **לב** שנדו ח' אחרך ואפי' לחיים לא מהני נגד אחרך

כגון

שסד דין מבוי המפולש ועשוי כגדל ובו ה׳ סעיפים:

[1] מבוי המפולש בשני ראשיו לרשות הרבים או צר אחד לרשות הרבים וצדו השני לכרמלית: הגה לו שני רחשיו פתוחין לכרמלי׳ (א) צריך צורת הפתח מכאן ולחי או קורה מכאן [2] אבל אם צדו אחד פתוח לרשות הרבים וצדו השני לחצר שאינה מעורבת אלא בדלתות יהוא שנגעלות בלילה

[1] מבוי המפולש בשני ראשיו לרשות הרבים (כב) אם יש חצר פתחלו ולחוץ ושני לחי׳ מתירי׳ בתנאים המבוי אוסר׳ אלו על אלו עד שיעבור יחד עמודים ביומר ולא צריך להעמיד כדי לחלק הרשויות ופס צריך שיהא רוחק כמ׳ם בסמוך ומשלם בשכמן ואפי׳ בתוך המבוי אסור כאן בקורה בשכמן אלא בשכמן אין שייך שני פתחים בשכמן אלא אחד אחד אם יש חצר מתוקן ויחד לכל אחד מהם כדי שיהא הרוח אחד לכל אחד ולא יהא לכל אחד מהם פתח בפני עצמו ובשני הוא ללא צורך כל אם מלאה כדור ואין כאן אפי׳ ספק לאחר: (כב) אם יש חצר כו׳ שהבני אותו חצר אוסרים לתוך המבוי על אותם שרוצים לעבור לעבור אם לא אותם המחוצים לחי לא יעבור אם לא בחלוצים לחי אוקים לגר לים לא היו רחוי לעבר בלל עם הפשוטה כיון שלא הוכר שהני מדרגה אינם יכולים לאסור על הראשונים שעברו דאין אוסרים אלא בראשונים כולם רשות אחד ויכולים לעבר ביחד: (כג) אבל אם עשה לחי׳ כו׳ זה אינו עדין לאיסור אלא לפנים דאם כן בלחי׳ שיכולה ברוחם המבוי אלא דבלחי׳ אלו הרשות שיסתלקו המחוצים מהפנים׳ ולא יאסרו עליהם אלא לי׳ לא כ׳ פרים פ׳ מעשה ואם אינו מכלן ויהי׳ כולו מהלכים ביניהם דלעבר לעבר מאחר שני׳ אם לא בחיצו רשות אלא אם בר הרא׳ם בזה: (כד) אמר אמר מבוי אין ספרים חנוי׳ כלל ולא מלא מלא לפנים עד כיתלו מאחר עשוי כתוב אם יש מן הפס המחלצי׳ של המבוי יחד אם לא ידעתי מה כ׳ זוכתב כ׳ לא ידעתי מה כ׳ אין בניהם שום דיבו כ׳ זכרי עיקר ומדיבו ערב דמבוי עיקר אסור הרא׳ם אין סתם דבר דבינו ועל הרי יחוסן הרינוי בזה עכ׳ל ומ׳ל הרי כאן בם ע׳ יותר מי׳ כנגד הפס ע׳ ד׳ אמות בתנו נגמר ל׳ ומה דורלי׳ במבוי עיקר אמר דסי׳ אם ל׳ אם אינו מתוקן דאפי׳ אין בתוך המבוי אלא אם אינו מתוקן אלא אם אינו מתוקן אלא אם אינו מתוקן

אחי מדרבנן אלא הכל המבי בכל"ה וכחיכם תתה מו"ח ז"ל בזה
המבי בקורה לכל המחבר: (ב) מבוי עקום כו' פירש רש"י אני
ראה לר"ה משמע דלם פתוחים לכרמלית אין דומין אלא כסחים
ומטעמו הנעתיק בס"מ ב"ב סי' ל"ב בשם מהרי"ל דעבמיו אחין
בלילה ליש אוסרים אף על פי שאינן נגעלות אבל צריך שיהו ראויות
לינעל שאם משוקעות בעפר מפנה אותן ומתקנן שיהיו ראויות לינעל
ואחר שעשת לת תיקון דלתות חשובה כולה בחצר א' ואין מבואותיה
צריכים תיקון:

ג ג (ב) מבוי עקום כמין ירלי"ת דינו כאלו הוה ספולש
בעקמימות וצריך צורת פתח בעקמימותו ובשני ראשיו לכל אחר
לחי או קורה או צורת פתח בכל אחד משני ראשיו ולחי או קורה
בעקמימות ואם עשוי במין חי"ת צריך צורת פתח בשני עקמימותיו
ולחי או קורה בשני ראשיו:

ד מבואות הפתוחים אלו לאלו ואין העיקום של אחד סתום נוטה
לרשות הרבים כיון שפתיחת המבוי החיצון לר"ה הרי אותו מבוי
שפתוח אליו בעקמימותו חשיב כפתוח לרשות הרבים וכן מבוי הפתוח
לאותו מבוי וכן כולם:

ה מבוי העשוי (ג) כגדל רהיינו מבוי גדול שהרבה מבואות קטנים
פתוחים לו וראשי השניים פתוחים לרשות הרבים ד אפילו אין
פתחי הקטנים שמאחו וסכאן מבוים מבוים זה כנגד זה עושה לכל א' במקום
פתיחתו למבוי גדול צורת פתח ובראשו השני הפתוח לרשות הרבים
לחי או קורה ובמבוי הגדול אם הוא מפולש עושה צורת פתח מצד אחר
ומצדו השני לחי או קורה ואם הוא סתום עושה לחי או קורה בראשו:

שסה דין מבוי שנפרץ • ובו ח סעיפים:

א מבוי שנפרץ בו פרצה (א) מצדו כלפי ראשו א אם נשאר
עומד בראשו פס רחב ארבעה טפחים סמוך והוא שלא תהא הפרצה
יתר על עשרה ואם לא נשאר פס ר' ב אסור אלא אם כן היתה הפרצה
פתוחה משלשה טפחים:

ב ג נפרץ מצדו שלא כלפי ראשו שיעורו בעשרה אפילו לא נשתייר
כן הכותל כיסוד כלום והוא ד (ב) דלא בקעי בה רבים (אבל
אי בקעי רבים אפי' לא נפרץ רק אחד מרבע טפחים צריך לתקנו פס) (הרי"ף
והרא"ש ועור):

ג מבוי שנפרץ במילואו לחצר ונפרץ החצר מצד השני לרשות הרבי'
אם לא עירבו בני חצר עם בני המבוי ה חצר מותר אפילו נפרץ
נגד פרצת המבוי (ג) ואפי' בקעי בה רבי' ובלבד שלא יהא יותר מעשר
ומבוי אסור אפילו אינו כנגד פרצת החצר רבינו שלא עירבו עם המבוי
אוסרת עליו וכנון שנכנסו כחלי המבוי בחצר בענין שאין הנ"פ"ין
שנשארו בחצר נראין ו' למי שעומד במבוי אבל אם נראים עולים לו
משו' לחי ז' נמותר ואם עירבו בני החצר עם בני המבוי וה פרצה שבמבוי
לחצר אינה (ד) מצד החצר ופרצת החצר מצד השני אינן ככוונו כנגד
פרצת המבוי והחצר של רבי' גם המבוי מותר אבל אם לא עירבו או אפי'
עירבו ופרצת החצר למבוי ח מצדו או אפילו באמצע החצר ופרצת
החצ' מצד השני כנגד' או אפי' אינה כנגדה (ה) והחצר הוא ט של יחיד
אסור

בעי' ב' דלתות דדלת לא תהיה מחיצ' נמוכה ולכן בעיקר בריעי' לחי דלת
ול"מ בדר"ף ור"ם ועמ"ם ססי' סמ"ו: ג מבוי עקום כתב הר"ר יונתן
אע"פ שיש רשו' לכל א' מאלו המבואו' לדרוס על הבירוואין לעבב בידים
אפ"ה אם עירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן מותרין שהרי יש לכל א' פתח לר"ה
וכיון שעירבו לעצמן נגי דעתייהו
דסלקי דריסת הרגל זה מזה וכנון
זה סופין על מדה סדו שלא יעברו
זה על זה בשבת כמ"ש סס' ספ"ו
ע"כ ולפי מ"ש סימן שע"ח דרגל
המותרת במקומה אינה אוסרת
שלא במקומ' אין אוסרין זה על זה
אפי' עוברין שם בשבת ע"ל ב"י
ול"ל דיפה כתב הרר"י דהא קי"ל
בסימן של"ב סי' ד' דמבוי שאני
דדוקא חצר כיון דעיקר חצר לבני
חיצונה הוא אין הפנימית אוסרת
עליה אף על פי שעוברת דרך שם
מה של"ב במבוי מפולש דהוי אלמי
כתו להני בעיקן אינסתלקו נפשייהו
מסס וכ"כ התוספת דף ל"ט ע"ש
ובפירש"י ול"ע על הרב"י שפסק
שם דאפשר סילוק לא מהני והכא
כתב כן ועשי: ד אפילו אין
פסיעת דמהני: ד אפילו אין
כו' מכוונו' · משמע דגם בחכוונו'
בעי תיקון זה דהא מ"מ כל אחד
במבוי עקום שם הגדול וכ"ת בב"ח
דלא כב"י וריב"ל כתב דאפילו
ליכא שבילין אלא מצד אחד צריך
תיקון זה (כ"ה וע' ברש"ך):

שסה א אם נשאר עומד
אבל אם לא נשאר
עומד צריך שיעמיד פס ד"ל
דתחלת מבוי ד"ל כמ"ש סי' שס"ג
סי"ג (תו'): ב אסור אח"כ
כו' דאף על גב דבפחות מי' אמות
מקרי פתח הכא חיישינן דלמא
שבקי בני מבוי פתח המבוי וילכו
בפתח זו לקלר דרכם ובטל ליה
תיקון דבעי' קורה ע"ג מבוי וליכא
אבל כשנשאר פס ד"ל מקרי קורה
ע"ג מבוי ועמ"ם סי' שס"ג סל"ד:
ג נפרץ מצדו: והה"ה כשנפרץ
בראשו מתם כגון שהמבוי סתום
מג' רוחות וקלת מרוח רביעית
והקורה תונחת מקלה לקלה
ונפרץ ברוח רביעית שרי אבל
כשהקורה מונחת על הפס לו אם
יש ד"ע בין הפס ומחל אסור דבעי' קור ע"ג מבוי וליכא וכמ"ש סי'
ס"ל וסכ"ה וסל"ג ונזה כיון העור ורי"ו והא דקאמר בגמ' דמותר וכמ"ש
סי' שס"ג סכ"ד מיירי שמתוקן בלחי בגד הבתים כגון לייסד דעת העור
ורי"ו ולא"ת ליהוי מרחשו פרצתו בג' כתו בגדו י"ל דשאני ראשו כיון דמבוי
שאין פתוח ברחשו ד"ע ל"ל תיקון כלל כמ"ש סי' שס"ג סכ"ח: ד דלא
בקעי בה רבים: פי' מקום מעוקם לא מקולקל כמבוי ואין דרך רבי' לעבור
באותה מחילה (רש"י הנ"ל) וכ"ם אם נתחיירו גדורים המהבבים המילוך
ואמרינן בגמ' דף ה' דאחר פרצתו בי' אמות וכמ"ש סי' ע"ש במבואות
שלנו אם יש להם דין חצר לענין זה הוא"ה בעיר המוקפת חומה ונפרץ בה
פרצ"ב ע"ד ובקעי בה רבי' לדידן דקי"ל דיש לה דין חצר ל"ל אם יהא מוקר
ויש להחמיר עמ"ם סי' שס"ג סכ"ו: ה חצר מותר · דפירצה' אין אוסרת
בחצר ומבוי לא אסרה עליו שהוא רחב מהמבוי ונסתרו ניפופין מכאן
ומכאן: ו לחי שעומד במבוי · לשון זה נ"ע דהעומד במבוי אפילו לא
נכנסו כותלי המבוי לחצר אינו רואה הנ"פ אלא העומד בחצר רואה
אותם ומהו נראה מבחוץ ושוה מבפנים סי' שע"ד ס"ג: ז ומוקר
ואף על גב דרגיל' אחצר לעבור דרך שם כיון דיש להם לבני החצר דרך
אחר לר"ה הכופין על מדה סדו שלא העבור דרך המבוי (הוסס') ועמ"ם
סי' שס"ד ס"ג: ח מלדו · דמיחזי כמבוי מפולש: ט של יחיד אסור ·
דשמא יתלך ויבנה בתי' ברוחב העודף על המבוי ול' מבוי לפרץ מלדו
דהוי מחילה ליעבד להי אפשרה דרחב בסוף המבוי

חצר

אסור

אסור

אסור

אסור דומכין דמיחלב סיחיד וכלם בחי' ברוחב העולם על מחבוי חמה כחלי תורכה לכותלי תורך מחבוי ממילא הוה גם בלר החוכ' כל בעמיד לו חבל בפחות לכרמלי סי' ת"ע: דכרמלית קיל מרה"מ מ"ת לעניין לו מלא מין לת מינו ומיעור פי דכרמלי שכין לחיי שלא היום בו שיעור בחולי מלא לת מינו אחוים לו מיום בתחלה בטל אלא שלין מיום תוכ' פחות לר"ם מלא זם מינו ולא מינו לכתולכתבטל עת"ם מה מה בסי' מ"ו לעניין פיר לי"ם מחמה הבחים שפסיטה אחסר בטלמל סם וכלן הבית כ"י דברי הרבב' הרמב"ן מחם היחם הקרקה לעבר ובריחה לקבל מעה כה לחי פחות לכרמלית ולה לו שוחר להסחמם חחחי' לפי מחוד לחיים יורד וסוחם עליל ולין זם סחר מ"ם בעניין פיר לינו דלא לחרים חוד' יורד וסוחם הסחם לין מחיב סביב החקרה מ"ם ר"ל לה סבי' שמ"ל מסל"ל לין בקורה הסוחמת על המבוי ומיבי' מחיות ולחיות להסתקר' יורד וסוחם עליל ולין זם סחר שים בו ל"ע בלל פשוט: שבב ראיתי בחשובת המרי"ל סי' קלו בבליעה שלפני הבית חם יש לה מחיצו' ובריביעית פי הקרה ברחב ל' ומסיק דשוב להחמיר לפי מה ול"ם לה מהבי בפיל לין לה מהבי חל"ב עות' מחוכה על הפרק כמבוחר סי' מל"ג: (ו) אסר משם ולילך' לין שבת הוחל והוחר' הוחר' כיון דליחבטו לחחל מל"ל בסי' ס"ם ס"ב דלחמיר מחל והוחרה כו': (ח) אבל בעיר מוקפת חומה כו': דחה ליה מכח החומה ומיהו יפה נמנסף הוקל' כסח' עיירות כן הוה בחלם סם: (ט) אבל לם סיבוחר לסחור: פי' בגון בחקם שבעיר עכ"ם שחקלקלי הבעיר לחוחו לל (כ"ם שם): (י) הפחות לו מוחרות דקל"ל פחוכין לל"חוכ' בחקם עירוב אבל חלילות לין פחוחים לחוחם חלר ליחי לעחה בביחו ולא לחוחו לחחוחי לחוחו חחבי כיון שבבחה הקרה:

שסו (א) ח"ל ליחן פת. שהרי לין הערוב חלא שבחשב כלחו מלן דרין שם והרי הוא לר שם: (ב) ח"ל מחיה בעיר שוה פרוטה: בגמרא לחרינן לחר שחוחל עירוב חשוב קנין. פירש"י שחקבה לה בע"ם רחוחו וחחלחו כולם בעלים בבית שהעירוב בחחו וכל החלר חשחבד לרחוחם זו ורבה לחר' עירוב חשוב דיחה שדעחו של חדם על פחוחה ל"ל כל' ודיוחי בהבחה כיחה ולין בחלר זו חלא דיחה' והרי כל החלר חשחבד לבית זם חלי בביחה ח"ב כלי ופחות מה"ם חקון והטוחר הבנים בין הלילה ביחה הלו עוד חד מילחה דהיה לין מביחין לוחה בחלר כו' כ"ל כלן בע"ם: ובחחת דבר זם חלי' בנחל דעירוב חשוב דיחה בדחיחה כדם ה"ם: וכחב רש"י הטעם ע"ז ועיחוב חשוב דיחה וח"ב קשה דלחה לחחבבה בחלמוד בחלה חלחה ר"ל הם ל"ל חשוב קנין בעיבן עכ"פ דיחה דעיקר טעם הערוב לעיבה הרשויות חלא דר"ל חשוב קנין ה"ל כחפרם בבית חשוב קנין חבלי בכלי בע"ם הוה' שם בדם ח"ב: ובזה חחורן ג"כ חה דקשה כיון דשחלה ל"ל עירוב חשוב קנין לחה לחר שחחלה לחין לוחה הבי' חחיחה שם הערוב נרך לחח פת חטעם שבחשב כחלו דר שם חלחה חעיבה

שסו (ג) חלר חה לר שם: (ד) ח"ל חיה בעיר שוה פרוטה: בגמרא לחרינן לחר שחוחל עירוב חשוב קנין. פירש"י שחקבה לה בע"ם רחוחו וחחלחו כולם בעלים בבית שהעירוב בחחו וכל החלר חשחבד לרחוחם זו ורבה לחר' עירוב חשוב דיחה בדחיחה כיחה ולין בחלר זו חלא דיחה' והרי כל החלר חשחבד לבית זם חלי בביחה ח"ב כלי ופחות מה"ם חקון והטוחר הבנים בין הלילה ביחה הלו עוד חד מילחה דהיה לין מביחין לוחה בחלר כו' כ"ל כלן בע"ם: ובחחת דבר זם חלי' בנחל דעירוב חשוב דיחה בדחיחה כדם ה"ם: וכחב רש"י הטעם ע"ז ועיחוב חשוב דיחה וח"ב קשה דלחה לחחבבה בחלמוד בחלה חלחה ר"ל הם ל"ל חשוב קנין בעיבן עכ"פ דיחה דעיקר טעם הערוב לעיבה הרשויות חלא דר"ל חשוב קנין ה"ל כחפרם בבית חשוב קנין חבלי בכלי בע"ם הוה' שם בדם ח"ב: ובזה חחורן ג"כ חה דקשה כיון דשחלה ל"ל עירוב חשוב קנין לחה לחר שחחלה לחין לוחה הבי' חחיחה שם הערוב נרך לחח פת חטעם שבחשב כחלו דר שם חלחה חעיבה

שסו דין עירוב לחצר שהרבה בני אדם דרים בו, ובו ט"ו סעיפים:

א חצר שהרבה בתים פתוחים לתוכו אסרו חכמים לשלשל מבתיהם לחצר עד ש"יערבו דהיינו שנובים את סכל בית ובית ונותנים אותו באחד מבתי החצרות שעל ידי כך אנו רואים כאלו כולם דרים באותו הבית ויכולו כל החצר מיוחר לאותו בית:

ב יושבי אהלים או סוכות או מחנה שחקיפותו מחיצה אין מסלסלין מאוהל לאהל עד ש"יערבו כלם אבל ב ש"יירא שחקיפה מחיצה אין צריכים לערב לפי שכלם מעורבים ואין אותם אהלים קבועים להם:

הגה ג בתים מנסיגה ליכים ערוב חפ"פ פים לספיגה ד מחיצות ולם לין לספיגה מחיצות ה אסור לעלמל נספיגה רק בחרבע אמות (כ"י בשם מנולי לקט) ועיין לקמן סוף סימן שפ"ב וסי' ת"ה סעיף ז: הבית שבחיים בו העירוב (א) אין צריך ליחן פת (ב) ואין צריך שיהיה בעירוב שוה פרוטה ואין מניחין אותו בחצר אלא בבית

אסור דומכין דמיחלב סיחיד וכלם בחי' ברוחב העולם על מחבוי חמה כחלי תורכה לכותלי תורך מחבוי ממילא הוה גם בלר החוכ' כל בעמיד לו חבל בפחות לכרמלי סי' ת"ע: דכרמלית קיל מרה"מ מ"ת לעניין לו מלא מין לת מינו ומיעור פי דכרמלי שכין לחיי שלא היום בו שיעור בחולי מלא לת מינו אחוים לו מיום בתחלה בטל אלא שלין מיום תוכ' פחות לר"ם מלא זם מינו ולא מינו לכתולכתבטל עת"ם מה מה בסי' מ"ו לעניין פיר לי"ם מחמה הבחים שפסיטה אחסר בטלמל סם וכלן הבית כ"י דברי הרבב' הרמב"ן מחם היחם הקרקה לעבר ובריחה לקבל מעה כה לחי פחות לכרמלית ולה לו שוחר להסחמם חחחי' לפי מחוד לחיים יורד וסוחם עליל ולין זם סחר מ"ם בעניין פיר לינו דלא לחרים חוד' יורד וסוחם הסחם לין מחיב סביב החקרה מ"ם ר"ל לה סבי' שמ"ל מסל"ל לין בקורה הבחים על המבוי ומיבי' מחיות ולחיות להסתקר' יורד וסוחם עליל ולין זם סחר שים בו ל"ע בלל פשוט: שבב ראיתי בחשובת המרי"ל סי' קלו בבליעה שלפני הבית חם יש לה מחיצו' ובריביעית פי הקרה ברחב ל' ומסיק דשוב להחמיר לפי מה ול"ם לה מהבי חל"ב עות' מחוכה על הפרק כמבוחר סי' מל"ג: (ו) אסר משם ולילך' לין שבת הוחל והוחר' הוחר' כיון דליחבטו לחחל מל"ל בסי' ס"ם ס"ב דלחמיר מחל והוחרה כו': (ח) אבל בעיר מוקפת חומה כו': דחה ליה מכח החומה ומיהו יפה נמנסף הוקל' כסח' עיירות כן הוה בחלם סם: (ט) אבל לם סיבוחר לסחור: פי' בגון בחקם שבעיר עכ"ם שחקלקלי הבעיר לחוחו לל (כ"ם שם): (י) הפחות לו מוחרות דקל"ל פחוכין לל"חוכ' בחקם עירוב אבל חלילות לין פחוחים לחוחם חלר ליחי לעחה בביחו ולא לחוחו לחחוחי לחוחו חחבי כיון דבבחה הקרה:

שסו (א) ח"ל ליחן פת. שהרי לין הערוב חלא שבחשב כחלו מלן דרין שם והרי הוא לר שם: (ב) ח"ל מחיה בעיר שוה פרוטה: בגמרא לחרינן לחר שחוחל עירוב חשוב קנין. פירש"י שחקבה לה בע"ם רחוחו וחחלחו כולם בעלים בבית שהעירוב בחחו וכל החלר חשחבד לרחוחם זו ורבה לחר' עירוב חשוב דיחה בדחיחה כיחה ולין בחלר זו חלא דיחה' והרי כל החלר חשחבד לבית זם חלי בביחה ח"ב כלי ופחות מה"ם חקון והטוחר הבנים בין הלילה ביחה הלו עוד חד מילחה דהיה לין מביחין לוחה בחלר כו' כ"ל כלן בע"ם: ובחחת דבר זם חלי' בנחל דעירוב חשוב דיחה בדחיחה כדם ה"ם: וכחב רש"י הטעם ע"ז ועיחוב חשוב דיחה וח"ב קשה דלחה לחחבבה בחלמוד בחלה חלחה ר"ל הם ל"ל חשוב קנין בעיבן עכ"פ דיחה דעיקר טעם הערוב לעיבה הרשויות חלא דר"ל חשוב קנין ה"ל כחפרם בבית חשוב קנין חבלי בכלי בע"ם הוה' שם בדם ח"ב: ובזה חחורן ג"כ חה דקשה כיון דשחלה ל"ל עירוב חשוב קנין לחה לחר שחחלה לחין לוחה הבי' חחיחה שם הערוב נרך לחח פת חטעם שבחשב כחלו דר שם חלחה חעיבה

שסו א מבחיכם לחצר. והוא הדין מביה לבית עכ"ם ב' ורסי' ס"ג וסי' ס"ע ס"ג: ב שיריחוכו. שחיקטועים שם: ג בחיסי דחוחם שחין לחם בחים בנסיגה חריסם כחרים בחלי ח"ע סי' ס"ג: ד מחיצות. פי' נבוה י' מקרקע הנסיגה חע"פ שחינה נבוה י' מן הים חוחר לעלמל בחוכה (כ"ם בשבת דף ק"ח) ועמ' סלה: ה אסור לעלמל. דהוי כרמלית אבל מוחר לעלמל מן הים לחוכה דמכרמלית שרי. אחרינן בגחרה שם סביעות קטנות סרחבות לחפלה וקלרות חלחים עד כחורו של סכין אפילו הבי הוי ר"ל חם יש להם מחיצות עגרה דחחרינן נוד אחיה ובחבדה סי' קל"ג חם אין

ליחבה

סימן קלח

ובמה שכתב הרמב"ן דיי, דם מבחיבמלחי הבנבר בוה מוסבר לבים ומיקר ד"ה: עוד קנה ר"פי לם חדין ביה סמלה בפני' הקנסן שלין הקנסת מחמן בקנינים פלחנו בחחרי' ולא הרשיחו לפנם בהבי שחינן ביגיל' מפני הסולם בבנים ובדבר ידוע:

ס"יר אין מביאים אגלם ס' חוכו' ליב. מחרבני בספלם בדלם ובבית ריבית ריבה בבן לי חמה בחנן חמן בבנסם' ובל ס"ה ובחמנו לרחם בבנסם ומ' ליב' בחמר ומבבל ומחרבנן שלם בבל חיר חת חחר סולבן מחר המרים בבבת חת חחרבן חת המרים חמן ס"ר. מבו. בני חדם בדולים בחבים מחם ס בבן ובת המן מרבלין מרבחת בני בים בלחמה חמן ס"ר מרבנ מל דר חסוק"ם חמן עבדין לן בחבבה ד"מפי' ליב חמת בם בם בני לבם. בדבלא בחרים בולבן"לבלם מבל בחבב דבלבת לא ומיני חחם מבלן ריחים בלל חלת בינת בשבם. ס"לבו מחר מחרב חבל בינם דלת חבם בבלים חמבר בנים ל"ם לבים ל"ר חנבם בני מינמו בו ידי חיבב בינם מרבחת ס"ת חמבן

דינה ל"ם:

סימן קלו

ששואלים אחרת דבר הלכה וכו' בס"ם חלו קבים. מחר בלי לחמבו חת בחמבן לחמו מרבם בל הבינבר לם מסולבן חמן בם בבלבם ומחר בחבב. בחבב בל בבנם בבל בחבב. בחבב בל בסולבן חמן לחמר בחבב בל בסולבן חמן בבבם בלחמבו חמר בחבי בחבבם דבבם בחמרבן חם לם בל בבבם בבבם בבבם בל בבבם חבבם בבבם בבבם ב

[illegible] דיר וקפיח דסמוכל תחדרי חלה ותחי כמ"ם דדירה מכ"ם [illegible] לטלטל מתוכה לים עסמי שמלהוכתוספות תולקין ופי' שהספינה שיש לה דפנות וקרקעות העשויות כסרים וחלל בין הכסרים והמים נכנסין בה ויושבין בה כמו במים אפ"ם הוי ר"ל שאמו רואין כאלו דומי הספינה עקומין ומסכנין כל הספינה ונמלאו הכסרים מתוכרין ע"ש ואם יש בית בספינה והספינה אין לה מחיצות י' אשר לאוניות מהבי' לספינה ואם יש לה מחיצות י' ל"ל עירוב כיון דאין שם חלה בית ת"ל: ו ד"ה על ד"ח. ואם יש בו לרבע ד"ח על ד"אמני (רלב"ח ק"י) עני"ד סי' רפ"ו סי"ב: ז אין להם לשמוה אפי' יפקה עשם לשמוה (מהרי"ק סקי"ג) אבל לו אבל מעמת רבה מסכין (רדל"מ סי' ס' ד"ל הלוי מ"ד מ"ורש הלוי סימן מ') ואם מבר בית לאח' אין בידיהו [illegible] (רלב"ח ע) הגה לפי' הרמב"ם בחמה שהמעם משם הנאה אבל בגמ' איתא בהדיא מהו' תדר שכיון שלא ירחו בו עירו אחדו שמטלטלי בלא שרוב ל"ב אף בחוכר ביחו מניחיקו ואפי' להרמב"ם שלדקדק מדפריך בגמרא משישרה דהו' כי רבא וכו' ע"שוכב"ם מחלק בין מת לחכר ודוחק: ח ואין בבית אחרי אפילו מיתן הבני מעות להניח בביתו (רדב"ז ח"ל ס') ואם בתחילה הנחיה החמו לבמות מוחר לבמות ואם הוא לבר מעריבים ליתן מעות לה יסלק לבמות ליתן לאחר ובכולן אם עברו ונחמו בבית אחר אין מוציאין ממנו מ"מ ל"ע למעשה (כ"ה): ט ואפילו קטן. אבל ע"ו אסור לקבלו כלל: י בבית דירה. ומה"ע ל"ל דמוחר לטלטל בכ"ב בלא עירוב כיון שאין שם דיר ל"ל ע"ל מהרי"ל: אסור לטלטל בכ"ם ולא תיר אלא כלים שבבתו בתוכ' [illegible] ל"ל בשם הגאונים בה"כ שאין בה דיורין אפי' בהגאה ליחיד והקדישה הוי הפקר וה"ל לערב ואם שבתו שם אורחים ואוכלים ויושבים שם ביחי' לערבו"ל שאין אוסרין מכ"ל ועדמי' ע"ע וכגמרא דף כ"ד כ"ה: יא בפרוסה. ישוש איכה דוקא יתן פרוס אה יתן פלימ' אפי' ירבו כולם ליתן פרוסה חיישי' שיחור הדב לקלקול: יב בדי חלה. פי' אפי' אינו שלם אבל אם הכנים סוכרים שנעלמה מן הפת: יג ואדעתא דהכי וכו' מסמע דאין הסמע צריך לבמות לבולם וכמ"ש מי' תרל"ח ס"ו וכ' הלבוש כאן ובמי' שלי' כתב דאם [illegible] ואם יש אילו אינו מוכרים [illegible] אבל אם אינו מוכרים [illegible] אבל אם אינו מוכרים [illegible] אבל אם

לערב עד שבת · ומיהו אם שכחו לזכות עד שבת מותר לטלטל כ"מ רמ"אם"ו · בניסת שלמי מנגלנג ערסי' סע"ב ואומר לכל שבתות השנה כ"מ סוף סימן שס"ח · ויש"ם בס"ק לבילה סל"ד כתב אמר נס כן ל"ש ואין בזה משום שיטי מבלבל כיון שאינו עושה מעשה חדש ועיין סי' תקי"ח:

שסז (א) אשתו של אדם מערבת לו שלא מדעתו אפילו אם מיהה בה שלא לערב ואפילו אין רגיל לערב עמהם וה"מ בשאסר עליהם כנון שאין הבית פתוח אלא לאותו חצר · אבל אם הוא פתוח לשתי חצרות באחת רגיל לצאת ולבא תדיר שאסר עליהם ובאחת אינו רגיל לצאת ולבא ברגיל שאסר מערבת שלא לדעתו אפ' אינו רגיל לערב ובשאינו רגיל לצאת ולבא נמי אע"פ שאינו אסר אם רגיל לערב עמהם מערבת שלא לדעתו אבל אם אינו אסר ונם אינו רגיל לערב עמהם אינה מערבת שלא לדעתו וכל זמן שלא מיחה בה בפירוש אפ' אם אינו רגיל לערב עמהם ואינו אסר מערבת שלא בידיעתו דסתמא ניחא ליה אבל אינה יכולה לזכות משלו לאחרים שלא בידיעתו ואם אין הבעל והאשה בעיר יכולים ב בני הבית לערב שלא בידיעתו אם אין הבית פתוח אלא ג לחצר אחר ואפ' אם היה פתוח לשתי חצרות אם הוא רגיל לערב באחת מהם מערבין עליו אבל אם אינו רגיל לא · אבל בני החצר אין יכולים ליקח פתו מביתו לערב שלא מדעת אחר מבני הבית אפילו אין רגיל עמהם ואוסר עליהם · ויש אומרים דאין אשתו מערבת אלא שלא בידיעתו אבל אם אומר שאינו רוצה לערב עמהם לא · ואם הוא רגיל לערב עמהם ועכשיו אינו רוצה ד בני חצר נכנסים לתוך ביתו ונוטלים ממנו בעל כרחו ואם אינו רגיל אינה יכולים לישל ממנו בעל כרחו אבל כופין אותו בבית דין לערב עמהם או בית דין יורד ם לנכסיו: הגה מי שאינו רגיל לערב ופרש עם בני חצר וחזר מערבו צריך לחזור ולזכות לכל אם רגיל לערב ה הוי עירוב בעל כרחו (רמ"ם פרק הדר):

שסח אם אחר שעירבו נתקלקל העירוב · ובו ה סעיפים:

א עירבו ואחר כך נתקלקל העירוב ובא א' מבני החצר (א) לחזור ולתקנו אם בא לערב בסימן הראשון אפילו כלום אינו צריך להודיע (ב) ואפילו מערב עליהם משלהם ואם בא לערב סימן אחר אם כלה האחר צריך להודיע להם אם מערב משלהם ואם משלו אין צריך להודיעם כלל ואם לא כלה האחר אלא נתפעם אף על פי שמערב משלהם אין צריך להודיעם:

ב נתוספו דיורים בחצר אם הבית פתוח לשתי חצרות א צריך להודיעם שפני שאולי אינם רוצים לערב עם אלו:

ג כמה הוא שיעור העירוב בתחלתו בזמן שהם שבעה עשרה או פחות שיעורו כגרוגרות לכל אחד ואם הם יותר משמנה עשרה אפי' הם אלף או יותר שיעורו כזית סעודות שהם שמנה עשרה גרוגרות ב ' שהם כששה כיצים ' ויש אומרים שהם כשמנה כצים:

ד נתמעט משיעורו אחר שנכנס עברא ראשונה נשתייר בו אפילו

כזית אחד ולא בא מבני חוץ מרבין עליו כדי שיהא בו כזית אחד ולא יכולים ליקח פת מביתו לערב שלא מדעת שום אחד מבני הבית רגיל עמהם ואוסר עליהם וק"ע וי"ש הרי בסי' שס"ח מאר מאיר פתוח אלא שהה אחר מערבין עליו אפילו בלא דעתו ע"ז ואיינו מערב ומשל בע"ה דע"ז קאי שהם עדיף כן בית מבן חצר ותו"ח ז"ל חלק ביניהם דבן בית מהני אפילו בלא שיטה הקפה דהא דסי' שס"ח לא מיירי שיש לו לבן חצר כח ליקח פת מבע"ה בלא דעתו אלא הבן בית יתן לו הפת ובן חצר יערב אותו עם שלו דכתב דלאחרה היה לו לבן חצר אבל בני חצר אין יכולין ליקח פתו לערב כו' דסיינו הלקיחה אין יכול לעשות וניחא הסתם לשון אבל דכתב דלאחרה היה לו לבן חצר אבל בני חצר אין כאן דבר ומשיטו אלא מילתא אחריתא ולפי מ"ש ניחא דקאי אבני בית וה"ק אבני בית יכולים לערב שלא מדעת וליקח הפת אבל בני חצר אף על פי שיש להם כח לערב שלא מדעת מ"מ לקיחת הפת אין יכולים לעשות אם שס"ח לא נמצא מדעת בחצר אחר ואינו אחת ואני אומר אחת נמצאו הוא רק שבלקיחת הפת יש חילוק כמ"ש ודומה לזה הוא לסברת י"ל דכאן אם הרמב"ם

שסח (א) לחזור ולתקנו · זה מיירי בשבת ראשון דנתקלקל קודם שנכנס שבת ראשון דאלו בשבת אחר אי"ל תיקון ההם סוף עירוב בהסתיר אפילו בכל שהוא כמ"ש אח"כ: (ב) ואפי' מערב עליהם משלהם · כ"כ סמ"ג דלקיחת הפת אין

פאר הגולה

ב שם וסמ"ג סע"ב שעת יוסף:

ג בגרונין כי מחזרת לסתמא לבשי יסוסים ה ארח"ם ובפרוש בעור ענבים בריחת ענבים מבדבו וכו' שם בפרמים סם לחו' פרמים והרוקי ומ"ם לחסמות סם כפי ספרי פרמים סם בנגרים לחבי והרא"ם בס תהם ראשונה אחד חנני בחבור ברגיל וכו' לבמן עוד בחרמים בפרק ם מכ"ש בגמרת ב"ר ובכן כתב פ"ם בדים ם כענין בחבור:

ד חסמה עירונין ב"כ בגמרת כמירון בסני ובסירוס רשי' לבפי' ר' יחנתן לחסמה בס ע' ובנמ"ם חסמה בגמרת סם כ' לחבי"ם בפרק ח' חה"ב עוד בסיתן קנ חסמה בס ע"ש בגירוס רבו יהונתן

פרי חדש

סימן קלו

לכורה . דיוקת סגין בכנגר מכבי לגת בגירו' לחרו סחור כי מסוקי' ונהיו בחם כן חם ס"ם דיון מס"ב הגיל לפרוסר מגיין בסי' הר"ל ס"ח וכמ"ם רים סמיק ד: ס"כ הרי זה בשובת בגלח כתב בסם מרבים' דבחוכן ז הם חקרת מס"ן ל' מס בחמגלי כות מנים לרחמן לו לחרון ומינו לרחם עכא לחרוכן בגמרת שלבחן בם מבוגי"ם לבוו הסם שרגם לקרות ר' רמבי ומרוך לח"ל לחמד מהם מקורת חרבשה מרו מגים לם מרו שני מגים מיהם הסם יקרת ל"לגת מין לגרת' מלו מיקר ובי"ג בס' ם:

ס"ג לגמן סחבר בגת יקרת מדברי הגבים מסוקי' מס' סוסרי' מרק ריד ומה' בחבני בפרק מסורת מ מחד ד"ק חד חבר מגלה וכ' ו ל מסמת לם יקרת פחות מבית מסוקי' לו' בני חדם בל חד ומחד ב' מסוקי' בחמה וכבי ומ' מרים מסוקי' ולם בכת ולם קרת ל"כ לגמן' יקר' ביולו בגיי בחבר בס' מיירו בגיכב לגרחם מבגרים' לחמילו בסמת לם חמורת ל"ל מילו חבלם מסוקי' ומ מלת בגדרי הבגבו' ע"כ מלת לנקדק מדברי מחל כלום סמחוסמת מחבו מיקר לדין מגריך לקרו' בית מסוקי' חמת בחבו בחם לם קרת כ"כ חמור ויקרת חן בין בקרת ל"ת מסוקי' מרי בגיר הבנות דרבנן בכל לגם בחבר' בקרת' בחבר' בחבר בחת חולבו בבחבו ובילבו מבית בחן בגם לם בחבו בחי' מחרו ומה מרב' לפרם לגרי מסמות בכלם לחבר' קרם לם קרת בגלם בגי' בי חם ל' מסוקי' בכל בל מקרת בו' הבי' מסוקי' חם חם מבת חו מיוב מסוק לחבר מסם ולבלם' לחבו חמר ולם מרגם בכלל לגם מדברי חם

שסז

(א) אשתו של אדם · נכתב דרך כלל השולה לזכות בכ"ל חי' בדף ס' הראה מורזנת מי' נו שיהיה לזכות בכל העיר דהוא בר תושביה ל"ל לחר בשאל אחרת מערבת לו שלא מדעתו אפילו אם מיהה בה שלא מדעת בעלו לא יכולים לזכות בכל העיר ל"ק דאמר בכולם לא מערבת בכל בני הבית ומחבי כדלת אחר בין בני ב' מבואות ורגילה עם זה ה"ל מוסבת דאשתו אחרת אחר דקשתו אחר מבני מבוי מרגיל אחר בשתף פיוטי מחבת בכל עליהם בני הבית ובינתו בכל ביתו ובעלן מיתן בע"ב ר"ל שאין רגיל לא חלת עפי' הא לאחר שאתו אחר רגיל בשתוף עמהם הם רגיל בע"כ הים שלא מדעת ואחי מיתם בעל מדעת יכול לאסו' עליהם ובלא רגיל לא יכול לאסו' עליהם ולא לשתף עמהם ולא בעל מדעת אבל אם אינו אוסר ונם אינו רגיל לערב עמהם אינה מערבת שלא לדעתו וכל זמן שלא מיחה בה בפירוש אפ' אם אינו רגיל לערב עמהם ואינו אוסר מערבת שלא בידיעתו דסתמא ניחא ליה אבל אינה יכולה לזכות משלו לאחרים שלא בידיעתו ואם אין הבעל והאשה בעיר יכולים ב בני הבית לערב שלא בידיעתו אם אין הבית פתוח אלא ג לחצר אחר ואפ' אם היה פתוח לשתי חצרות אם הוא רגיל לערב באחת מהם מערבין עליו אבל אם אינו רגיל לא · אבל בני החצר אין יכולים ליקח פתו מביתו לערב שלא מדעת אחר מבני הבית אפילו אין רגיל עמהם ואוסר עליהם · ויש אומרים דאין אשתו מערבת אלא שלא בידיעתו אבל אם אומר שאינו רוצה לערב עמהם לא · ואם הוא רגיל לערב עמהם ועכשיו אינו רוצה ד בני חצר נכנסים לתוך ביתו ונוטלים ממנו בעל כרחו ואם אינו רגיל אינה יכולים לישל ממנו בעל כרחו אבל כופין אותו בבית דין לערב עמהם או בית דין יורד ם לנכסיו: הגה מי שאינו רגיל לערב ופרש עם בני חצר וחזר מערבו צריך לחזור ולזכות לכל אם רגיל לערב ה הוי עירוב בעל כרחו (רמ"ם פרק הדר):

שסח

אם אחר שעירבו נתקלקל העירוב · ובו ה סעיפים:

א עירבו ואחר כך נתקלקל העירוב ובא א' מבני החצר (א) לחזור ולתקנו אם בא לערב בסימן הראשון אפילו כלום אינו צריך להודיע (ב) ואפילו מערב עליהם משלהם ואם בא לערב סימן אחר אם כלה האחר צריך להודיע להם אם מערב משלהם ואם משלו אין צריך להודיעם כלל ואם לא כלה האחר אלא נתפעם אף על פי שמערב משלהם אין צריך להודיעם:

ב נתוספו דיורים בחצר אם הבית פתוח לשתי חצרות א צריך להודיעם שפני שאולי אינם רוצים לערב עם אלו:

ג כמה הוא שיעור העירוב בתחלתו בזמן שהם שבעה עשרה או פחות שיעורו כגרוגרות לכל אחד ואם הם יותר משמנה עשרה אפי' הם אלף או יותר שיעורו כזית סעודות שהם שמנה עשרה גרוגרות ב ' שהם כששה כיצים ' ויש אומרים שהם כשמנה כצים:

ד נתמעט משיעורו אחר שנכנס עברא ראשונה נשתייר בו אפילו

כזית אחד ולא בא מבני חוץ מרבין עליו כדי שיהא בו כזית אחד ולא יכולים ליקח פת מביתו לערב שלא מדעת שום אחד מבני הבית רגיל עמהם ואוסר עליהם וק"ע וי"ש הרי בסי' שס"ח מאר מאיר פתוח אלא שהה אחר מערבין עליו אפילו בלא דעתו ע"ז ואיינו מערב ומשל בע"ה דע"ז קאי שהם עדיף כן בית מבן חצר ותו"ח ז"ל חלק ביניהם דבן בית מהני אפילו בלא שיטה הקפה דהא דסי' שס"ח לא מיירי שיש לו לבן חצר כח ליקח פת מבע"ה בלא דעתו אלא הבן בית יתן לו הפת ובן חצר יערב אותו עם שלו דכתב דלאחרה היה לו לבן חצר אבל בני חצר אין יכולין ליקח פתו לערב כו' דסיינו הלקיחה אין יכול לעשות וניחא הסתם לשון אבל דכתב דלאחרה היה לו לבן חצר אבל בני חצר אין כאן דבר ומשיטו אלא מילתא אחריתא ולפי מ"ש ניחא דקאי אבני בית וה"ק אבני בית יכולים לערב שלא מדעת וליקח הפת אבל בני חצר אף על פי שיש להם כח לערב שלא מדעת מ"מ לקיחת הפת אין יכולים לעשות אם שס"ח לא נמצא מדעת בחצר אחר ואינו אחת ואני אומר אחת נמצאו הוא רק שבלקיחת הפת יש חילוק כמ"ש ודומה לזה הוא לסברת י"ל דכאן אם הרמב"ם

(ב) אם אחר שעירבו נתקלקל העירוב · אם בא לערב בסימן הראשון אפילו כלום אינו צריך להודיע · ואם בא לערב בסימן אחר אם כלה האחר מערבת לו שלא מדעתו אפילו אם מיהה בה שלא מדעת בעלו לא יכולים לזכות בכל העיר ל"ק דאמר בכולם לא מערבת בכל בני הבית ומחבי כדלת אחר בין בני ב' מבואות ורגילה עם זה ה"ל מוסבת דאשתו אחרת אחר דקשתו אחר מבני מבוי מרגיל אחר בשתף פיוטי מחבת בכל עליהם בני הבית ובינתו בכל ביתו ובעלן מיתן בע"ב ר"ל שאין רגיל לא חלת עפי' הא לאחר שאתו אחר רגיל בשתוף עמהם הם רגיל בע"כ הים שלא מדעת ואחי מיתם בעל מדעת יכול לאסו' עליהם ובלא רגיל לא יכול לאסו' עליהם ולא לשתף עמהם ולא בעל מדעת אבל אם אינו אוסר ונם אינו רגיל לערב עמהם אינה מערבת שלא לדעתו וכל זמן שלא מיחה בה בפירוש אפ' אם אינו רגיל לערב עמהם ואינו אוסר מערבת שלא בידיעתו דסתמא ניחא ליה אבל אינה יכולה לזכות משלו לאחרים שלא בידיעתו ואם אין הבעל והאשה בעיר יכולים ב בני הבית לערב שלא בידיעתו אם אין הבית פתוח אלא ג לחצר אחר ואפ' אם היה פתוח לשתי חצרות אם הוא רגיל לערב באחת מהם מערבין עליו אבל אם אינו רגיל לא · אבל בני החצר אין יכולים ליקח פתו מביתו לערב שלא מדעת אחר מבני הבית אפילו אין רגיל עמהם ואוסר עליהם · ויש אומרים דאין אשתו מערבת אלא שלא בידיעתו אבל אם אומר שאינו רוצה לערב עמהם לא · ואם הוא רגיל לערב עמהם ועכשיו אינו רוצה ד בני חצר נכנסים לתוך ביתו ונוטלים ממנו בעל כרחו ואם אינו רגיל אינה יכולים לישל ממנו בעל כרחו אבל כופין אותו בבית דין לערב עמהם או בית דין יורד ם לנכסיו: הגה מי שאינו רגיל לערב ופרש עם בני חצר וחזר מערבו צריך לחזור ולזכות לכל אם רגיל לערב ה הוי עירוב בעל כרחו (רמ"ם פרק הדר):

בעלים אלא בידיעתו ח״ מכני הבית: (ג) אפי׳ כל שהוא כשר אף לשאר שבתות:
ה יאם נתעפש פת העירוב ונפסל מלאכול הרי הוא כמו שכלה לגמרי
וצריך לערב מחדש:
הגה ולכן מהנו לעשות העירוב חלת מצה שאינם מתרחת לתעפש (כל בו
וכ״ה ס״ר סי״ב) וזהר דיכולים לסמכה בימי הפסח ויכולים לשמור
העירוב כל הפסח (דעת עצמו): (ד) ואם טוב יותר מלערב כל שבת ושבת
שלא יבטלו מלערב. מיהו אם רוצים לערב כל ערב שבת ולהמהל העירוב כל
שבת הרשות בידם ועיין לקמן סימן שכ״ד:

שסט באיזה אופן מקנין העירוב׳ ובו שעיף א:

א חנותן מעות לנחתום ואמר לו אם יבואו בני חצר לקנות ממך כשר
לעירוב זכה לי בעירוב שיהא לי חלק עמהם בשביל מעה זו (א)
אינו עירוב ואפי׳ ערב החנוני (לכל האחרים) א וזכה גם לזה עמהם
(ב) ואבל אם אמר ליה ב ערב לי קנה עירוב ואפילו אם אמר זכה לי
(ג) ואם נתן לו כלי בתורת קנין שיקנה לו בו קנה עירוב יוכן אם נכה לו
לו הנחתום (ד) על ידי אחר ואו שקנה בשעה שנתן לו לחם מן השוק קנה
קנה עירוב ואם נתן לו (ה) מעה ג לבעל הבית ואמר ליה זכה לי
בעירוב קנה עירוב:

שע דיני שתוף בעירוב׳ ובו ח סעיפים:

א הדר א בבית שער אכסדרה ומרפסת שבחצר אינו אוסר על
בני החצר ב שאינם חשובים דירה אבל הדר בבית התבן בבית
העצים בבית הבקר ובבית האוצרות אוסר:
ב בעל הבית שיש לו הרבה בתים בחצר ונשאילן אז השכירן
לאחרים ויש לו בכל אחד מהם דברים ג שאינם נישלים בשבת ג
מחמת כבדן או מחמת איסור שהם דברים שאסור לטלטלם אפי׳ לצורך
מקומו אין הדרים בהם אוסרים עליו לפי שנעשו כלם כאוהלים אצלו
ולפיכך גם הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר אף על פי שלא נתנו
עירוב ואם אין הבתים שלו לא קנויות ולא שבורות אף על פי שיש לו
בהם דברים שאסור לטלטלם אוסרים זה על זה:
הגה ד ויש אומרים דכל זה בשלין דיורים בחצר אבל אם כל בתים
דיורים אחרים ה ומוליכים ערובן אצלן (א) צריכים כל אחד
לערב (הר״ן ירושלמי פרק כיצד משתתפין) אמר שסכר בית מן העכו״ם
והסכיר אחד מן הבירה לאחירו אם מתחלה לא סכרה לדעתה דהכי הוה ליה
כאלו כל הבירה שלו והסכיר אחד מן הבתים לאחירו אבל אם ו סכרה מתחלה
לדעתה דהכי הוה ליה שני בתים ולא מהני אע״פ שיש לאחד תפיסת יד בבית
מבירו: (מהרי״ק שרש מ״ח)
ג יחמש חבורות ששכתו בטרקלין וחלקוהו בסחיצות׳ אם עוברי׳ כלם
זה על זה שאין פתח לחצר אלא החיצון וכלם עוברין דרך עליו אין
צריכים ליתן בעירוב (כ) אלא שנים הפנימיים וכל האחרים חשובים
בבית.

(ג) אפי׳ כל שהוא כשר אף לשאר שבתות:
ה יאם נתעפש פת העירוב ונפסל מלאכול הרי הוא כמו שכלה לגמרי
וצריך לערב מחדש:
הגה ולכן מהנו לעשות העירוב חלת מצה שאינם מתרחת לתעפש (כל בו
וכ״ה ס״ר סי״ב) וזהר דיכולים לסמכה בימי הפסח ויכולים לשמור
העירוב כל הפסח (דעת עצמו): (ד) ואם טוב יותר מלערב כל שבת ושבת
שלא יבטלו מלערב. מיהו אם רוצים לערב כל ערב שבת ולהמהל העירוב כל
שבת הרשות בידם ועיין לקמן סימן שכ״ד:

שסט באיזה אופן מקנין העירוב׳ ובו שעיף א:

א חנותן מעות לנחתום ואמר לו אם יבואו בני חצר לקנות ממך כשר
לעירוב זכה לי בעירוב שיהא לי חלק עמהם בשביל מעה זו (א)
אינו עירוב ואפי׳ ערב החנוני (לכל האחרים) א וזכה גם לזה עמהם
(ב) ואבל אם אמר ליה ב ערב לי קנה עירוב ואפילו אם אמר זכה לי
(ג) ואם נתן לו כלי בתורת קנין שיקנה לו בו קנה עירוב יוכן אם נכה לו
לו הנחתום (ד) על ידי אחר ואו שקנה בשעה שנתן לו לחם מן השוק קנה
קנה עירוב ואם נתן לו (ה) מעה ג לבעל הבית ואמר ליה זכה לי
בעירוב קנה עירוב:

שע דיני שתוף בעירוב׳ ובו ח סעיפים:

א הדר א בבית שער אכסדרה ומרפסת שבחצר אינו אוסר על
בני החצר ב שאינם חשובים דירה אבל הדר בבית התבן בבית
העצים בבית הבקר ובבית האוצרות אוסר:
ב בעל הבית שיש לו הרבה בתים בחצר ונשאילן אז השכירן
לאחרים ויש לו בכל אחד מהם דברים ג שאינם נישלים בשבת ג
מחמת כבדן או מחמת איסור שהם דברים שאסור לטלטלם אפי׳ לצורך
מקומו אין הדרים בהם אוסרים עליו לפי שנעשו כלם כאוהלים אצלו
ולפיכך גם הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר אף על פי שלא נתנו
עירוב ואם אין הבתים שלו לא קנויות ולא שבורות אף על פי שיש לו
בהם דברים שאסור לטלטלם אוסרים זה על זה:
הגה ד ויש אומרים דכל זה בשלין דיורים בחצר אבל אם כל בתים
דיורים אחרים ה ומוליכים ערובן אצלן (א) צריכים כל אחד
לערב (הר״ן ירושלמי פרק כיצד משתתפין) אמר שסכר בית מן העכו״ם
והסכיר אחד מן הבירה לאחירו אם מתחלה לא סכרה לדעתה דהכי הוה ליה
כאלו כל הבירה שלו והסכיר אחד מן הבתים לאחירו אבל אם ו סכרה מתחלה
לדעתה דהכי הוה ליה שני בתים ולא מהני אע״פ שיש לאחד תפיסת יד בבית
מבירו: (מהרי״ק שרש מ״ח)
ג יחמש חבורות ששכתו בטרקלין וחלקוהו בסחיצות׳ אם עוברי׳ כלם
זה על זה שאין פתח לחצר אלא החיצון וכלם עוברין דרך עליו אין
צריכים ליתן בעירוב (כ) אלא שנים הפנימיים וכל האחרים חשובים
בבית.

מתחלה

מגן אברהם

מז א 47 הפנימי

מתחלה. ת"ל לא יוכל לסלק חציו מן הבית וה"ל כב' בעלי בתים: ז לו שלין. ומה"ת בבתי' שלנו אם מתקלקל העירוב אסור לטלטל מחדר לחד' אם אין לבע"ה תפיס יד וגם מחדר לבית אסור אם דרים שם שנים עמ"ש בסימן שס"ה: ח תלמד לו וכו'. כיון שכולם משתתפין בתוך הבית בכל תשמישיהן בחפיצה וכישול חשבו כולו כאלו אוכלים ושותים במקום א' ואע"פי שיש להם פתח לר"ה נקרחים ע"ש בע"ה ועוד דאין משאיל להם רשותו לאסור עליו והוי דומיא דס' שכירים ולקיעים (תו') ואם מקום חדריה קטי להם לו מוסר להם ומשתתפין כל א' בפ"ע לאסרין כמ"ש ס"ב: ט בקביעות. דאין פורסין אלא כשבשתין דבר בקביעות: י פרס. אפי' לחם (ב') מסת' בגמרא דרועי הלגין בשדה אע"פ שאוכלים בעיר אין אוסרים דאלכן סהדי אלו ממעי להו ריפתא אתם לאכול הוי ניחא להו ול"ע עסי' ת"ס ס"ו: יא שנים הפנימיים. דאע"ג דהשני הוי בית שער לפנימי ה"מ הוו בית שער דיחיד ואוסר כיון דעביד לדירה אבל בית שער אחר דיחיד אינו אוסרים כיון דלא עביד לדירה: יב אוסרים זע"ז. ודוקא שיש לכל א' חדר מיוחד לאכילה כמ"ש ס"ג ואם הוא במקום עכו"ם צריכי' לעסוק רשותו עסקי' שפ"ב ע' תשו' רס"ל סי"ח משמע דס"ל לרמ"א דבשרא אפי' רגיל אין אוסר עסקי' שלא:

שעא א שהיה ביתו (טור) ל"ל דנקט כן לאשמעי' דאפי' חזר אין אוסר אלא נקט מבע"ח משו' עכו"ם עסקי' שפ"ג אבל בא"ח אפי' היה כאן ולא עירב והלך בשבת אינו אוסר כמ"ש גבי מת בשב' ולא עירב: ב מהלך יום אחד. ואע"ג דברחוק כמי איכא עפ"ש למיקם מהלך בחול עד סמו' לכאן ב"א ויבא בשבת מ"מ לא חייש' להכי: ג אינו אוסר. דכבר הסיח מלבו

קבע (י) אלא לשלשים יום או פחות אינו אוסר על בני החצר והוא הדין מותרים בין בביתו בין בביתם: כגה ומפני מה כל מותרים רגים ובעל הבית מ' ותקע בתמיכה בעל הבית אחד קבוע ולזו המותרים בעגים לגגים אבל מותרים ביחד יב אוסרים זה על זה מיד (תה"ד סי' פ"ו דף ע') ויעיין לקמן סוף סימן שלא: (ובכ"מ הסתתרם ע"ל סימן שפ"ד)

שעא כשאחר מבני חצר נפרד משם או מת. ובו ו סעיפים:

א אחר מבני חצר א שהניח ביתו והלך ושבת בחצר אחרת אפילו היתה סמוכה לחצרו אם הסיח מלבו ואין רגילתו לחזור לביתו בשבת הרי זה אינו אוסר עליהם בכמה דברים אמורים בישראל אבל עכו"ם אפי' הלך לשבות בעיר אחרת אוסר עליהם עד שישכרו מסנו מקומו אם היא קרוב ב מהלך יום אחר שהרי אפשר שיבא בשבת אבל אם רחוק יותר ג אינו אוסר (א) ויש אוסרים שגם עכו"ם אם הלך לשבות בחצר אחרת אינו אוסר: (וכן נראה עיקר) ואם כח העכו"ם בשבת ע"ל סימן שפ"ג):

ישראל

בשני עצמו מ"מ כיון שאין מחיצה בין שלהן חשוב מקום אחד: (ח) וה"מ כשמחיצין בני החצר כו'. דהואיל והוצרכו לעירוב אחדים דאחר דיורים אוסרים אינו מי אסרי: (ט) שנים הפנימיים כו'. פירוש שנים מחיצין עירוב אחד כיון שאין להם אלא פתח אחד כ"ל ס"ג: (י) אלא לכל יום. משמע ביותר מל"יום אוסר וזה מיירי ביחיד הדר במקום אכל מקו' שיש קהל ועשו עירובי חצירו בע"פ בדרבינו אשר"ל סוף סימן שס"ח:

כיון שלב כ"ד מתנה על כל מיתוספו דיורים. כמ"ש סימן שס"ו ס"ט. ועי"ש סוף סימן שס"ח:

שעא (א) וי"ל שגם עכו"ם כו'. משמע דלא חיכפא לן במה שיכול לבוא בשבת וקשה הא פסקינן בסימן שס"ה ס"ו דאם עכו"ם אינו מ"מ בשבת אבל אם מתקלקל כגון ע"י עכו"ם ברגילין בכך משא"כ כאן דאה"כ דאם הטעם שלא ל"ל דהתם מיירי ברגיל בשבת מתקלקל לבוא לבוא שם כל היום וקשה ה"כ כי בא בשבת אחתי אסור כאן הא כמלך הוא במה שבת אחרת מכא דאיתא אחר זה ביגיל שמלך ובא בשבת דמותר. וכתב כ"י בשם הרא"ש הטעם כיון דכבר הסיח לבו ובודאי לא יחזור ל"ל שבת אחרת ושוב לא תאסר ה"ג מימא בגוי שבא בשבת בשלא היה דעתו בע"ש לחזור לכאן וע"ד כן הלך כבר הסיח ישראל מלבו ונימא שבת אחרת כאן

כבית שער להם ואם היה (ג) לכל אחד פתח פתוח לחצר: הגה ז אם אין מחיצה זה על זה רק כל אחד יש לו פתח פתוח לבית שער שלפנים, והבית שער פתוח לחצר (ב"י) ח אם המחיצות מגיעות לתקרה בתוך ג' טפחים רחוי כל אחד חדר בפני עצמו אפי' אין של יריעות אם בני החצר נותנים העירוב באחד משאר בתי החצר (ד) צריך כל אחת ואחת מחבורות שבטרקלין ליתן עירוב אבל אם נתנו העירוב בבית הטרקלין אין צריכין ליתן עירוב כלל שכולם דרים בבית זה ובית שמניחים בו העירוב אין צריך ליתן עירוב וכן אם אין דיורין אחרים בחצר אינם צריכים עירוב חלקיהו במחיצות שאין נוגעות לתקרה (תשי') אם בני החצר נותנין עירובן בא' משאר בתי החצר רי בעירוב אחד לכל החמש חבורות הגה אם מקצתן עשו מחיצות ומקצתן לא עשו לאותן שעשו הם מחולקים ואותם שלא עשו (ה) הם כמשתתפין: (המגיד פרק ז') ואם היו דיורין בעליות מסוף אפילו נתנו בני החצר העירוב בטרקלין צריכה כל חבורה וחבורה לתת עירוב אבל מי שיש לו ח מלבר או סופר בביתו וכן תלמידים הלומדים בפני הרב ודרים כביתו כל אחד בחדרו (ו) אפילו יש לכל א' פתח פתוח לחצר ואוכל וישן בחדרו אינם אוסרים:

ד אנשי חצר שהיו כולם אוכלים על שלחן אחד אף על פי שכל אחד יש לו בית בפני עצמו אינם צריכים עירוב מפני שהם כאנשי בית אחד ואם הוצרכו לעשות עירוב עם אנשי חצר אחרת עירוב אחד (לכלן) ופת אחד בלבד סוליכין לאותו מקום שמערבין עמו ואם היה עירוב בא אצלם אינם צריכים לתת עירוב כדין בית שמניחים בו עירוב שכל אלו הבתים כבית אחת הם חשובים:

הגה וכן אם הרבה בעלי בתים אוכלים במדר אחד כל אחד על שלחנו אף עלפי שכל אחד יש בפני עצמו עירוב אחד לכלם (ז) כולם ואין מחיצה מפסקת בין מקום אכילתן הוי כמשמה שבטרקלין וכו' ואף על פי שפורסין לפנימים ויונן לפנים לגגיות לא מקרי מחיצה כולם ולא הוי סם ט בקביעות: (ר' ירוחם מע"ו)

ה מי שאוכל במקום אחד וישן במקום אחר מקום אכילתו הוא העיקר ושם הוא אוסר הילכך האוכלין שאוכלין בבית אביהם ושנים בבתיהם אינם אוסרים ואם נותן לחם י פרס ואוכלים בבתיהם אוסרים (ח) יוהני מילי כשנותנים בני שאר החצר עירובן במקום אחר אבל אם היו בני שאר החצר נותנים העירוב באחד מבתים אלו או שאין עמהם דיורים בחצר אינם צריכים לערב:

ו מי שיש לו חמשה נשים וחמשה עבדים מקבלים ממנו פרס וכל אחד אוכל בביתו וכן התלמיד המקבל פרס מרבו ואוכל בביתו אינם אוסרים זה על זה אם אין עמהם דיורין בחצר או אם העירוב בא אצלם: יעשרה בתים זה לפנים מזה ובולם עוברים מזה לזה ויוצאים דרך החיצון לחצר יא (ט) שנים הפנימיים לבד צריכים ליתן בעירוב זהשאר פטורים שחשובים כולם כבית שער:

ח המתארח בחצר אפי' נתארח בבית בפני עצמו אם לא נתארח דרך (ו) אפי' יש לכל א' פתח מ"מ המעשה כיון שכולם מתחשבים בע"ה באכילה וישון ובשל תבשילי כולם כאלו אכל בתוך אחד ואע"פ שיש להם לגד ר"ה בקרחי ע"ש בגמ' דאין מתחיל להם רשות עליו כ"כ הוא וכתב כ"י בשם ההיתר בלילה מעם מפני ואין לסמוך להתיר משם הרא"שון בתוך שאין שם דיורים הגמי: (ז) הואיל ואין מחיצה מפסקת בין מקום אכילתו לגגיות אף ע"פ שכל אחד אוכל בבית אחר:

דשאר דיורים אוסרים אינו מי אסרי: (ט) שנים הפנימיים כו'. פירוש שבמקום מחצין עירוב אחד כיון שאין להם אלא פתח אחד כ"ל ס"ג: (י) אלא לכל יום. משמע ביותר מל"יום אוסר וזה מיירי ביחיד הדר במקום אכל מקו' שיש קהל ועשו עירובי חצירו בע"פ בדרבינו אשר"ל סוף סימן שס"ח:

כיון שלב כ"ד מתנה על כל מיתוספו דיורים. כמ"ש סימן שס"ו ס"ט. ועי"ש סוף סימן שס"ח:

שעא (א) וי"ל שגם עכו"ם כו'. משמע דלא חיכפא לן במה שיכול לבוא בשבת וקשה הא פסקינן בסימן שס"ה ס"ו דאם עכו"ם אינו מ"מ בשבת אבל אם מתקלקל כגון ע"י עכו"ם ברגילין בכך משא"כ כאן דאה"כ דאם הטעם שלא ל"ל דהתם מיירי ברגיל בשבת מתקלקל לבוא לבוא שם כל היום וקשה ה"כ כי בא בשבת אחתי אסור כאן הא כמלך הוא במה שבת אחרת מכא דאיתא אחר זה ביגיל שמלך ובא בשבת דמותר. וכתב כ"י בשם הרא"ש הטעם כיון דכבר הסיח לבו ובודאי לא יחזור ל"ל שבת אחרת ושוב לא תאסר ה"ג מימא בגוי שבא בשבת בשלא היה דעתו בע"ש לחזור לכאן וע"ד כן הלך כבר הסיח ישראל מלבו ונימא שבת אחרת כאן

ח הרב המגיד בפ"ד מהל' עבודה זרה ה"ט כתב שבמקום שהיו דרים בעיר אחת ובית אחד ובית אחר ובית אחר ובית אחר

ב (ב) ישראל בן חצר זו שהלך לשבות בחצר אחרת ואין דעתו לחזור בשבת ואחר כך נמלך בשבת וחזר אינו אוסר:

ג (ג) יאחר מן השוק שהרי לו בית בחצר ומת והניח רשותו לאחר מבני החצר אם מת מבעוד יום אין הזווכה אוסר שהעירוב שם ערב על ביתו מתיר גם מה שירש ואם מת ד משחשיכה אוסר אע"פ שעירב הזווכה עמהם אינו מועיל לבה שירש אחר כך בשבת:

ד אחר מן החצר שמת בשבת אם עירב אפילו ירשו אחר מבני חשוק אינו אוסר ואם לא עירב אם ירשו אחר מן חשוק כל זמן שאינו בא לדור עמהם אינו אוסר ה בא לדור בשבת בבית מורישו אוסר ואם ירשו אחר מבני החצר (ד) אם עירב היורש ו והיה דר עם המוריש אינו אוסר אף על פי שלא עירב המוריש ואם לא היה דר עם המוריש אלא בבית אחר שבחצר אוסר כאף על פי שעירב היורש כיון שלא עירב המוריש ואם מבעוד יום מת ויורשו אחר מן השוק חרי זה אוסר יוחוא שבא היורש בבית מורישו בשבת:

ה (ה) ישראל ונר שהיו דרים בחצר ומת הנר מבעוד יום והחזיק ישראל אחר בנכסיו אפי' לא החזיק עד ז שחשיכה אוסר עד שיבטל רשותו כשאר יורש משחשיכ אין המחזיק אוסר שבתיתר הראשון עיסוד:

ו אחד מבני חצר שחיה נוסס אף על פי שאינו יכול לחיות בו ביום אוסר עד שיזכו לו בפת. ח ויערבו עליו וכן קטן אוסר אף על פי שאינו יכול לאכול כנית אכל האורת אינו אוסר כמו שנתבאר בסי' ש"ע:

שעב דיני שותפי הדירות לעירוב וכו' יט סעיפים:

א (א) מנין וחצירות וקרפיפות כולן רשות אחד חם א לכלים ששבתו בתוכה שמותר לטלטלם מזה לזה אפילו הם של בעלים הרבה ב ולא עירבו יחד מותר לטלטל מחצר לחצר אחרת או לגג אושפיס לראש כותל שביניהם וסגג לגג אחר הסמוך לו אפי' גבוה ממנו הרבה וכן מחנגג לקרפף שאינו יותר מסאתים או שהוקף לדירה אפילו הוא יותר מסאתים ואם למבוי שמתוקן בלחי או קורה אפילו לא עירבו בו ואע"פ שעירבו בני חצר לעצמן דשכיחי מאני רבתים בחצר מותר לטלטל כלי ששבתו בחצר זו לחצר אחרת ולא חיישינן שמא ישלטל גם כלים ששבתו בבית לחצר אחרת או לגג וקרפף:

ב קרפף יותר על סאתים שלא הוקף לדירה הוי כרמלית ואסור לטלטל ממנו לקרפף אחר לחכמים ולהוציא מזה לזה כי אם שתי אמות כזה ושתי אמות כזה:

ג ישתי ג חצרות שרוצות לערב יחד לחתיר אף כלים ששבתו בבתים אין צריכות עירוב אחר אלא העירוב שעשו כבר יוליכנו אחד מבני החצר בשביל כלם ויתננו באותו מבתי חצר שניה ואם יצאה יוליך שם אפילו פת משלו וכלם מותרים: הגה והוא שעירבו בני חצירו עמו תחלה (תשובת הר"ן סי' ו) או שאין צריכים לערב כמו שנתבאר סי' ש"ע (כ"ו) יוהוא שעירבו בני חצר השניה לעצמה ואין בני חצר שניה צריכים פת אחר אלא העירוב שעשו כבר סתרין:

ד אין שתי חצרות יכולות לערב יחד אלא א"כ יהא פתח ביניהם ד או חלון שיש בו ה ארבעה על ד' טפחים ויהיה קצתו כתוך עשרה טפחים הנמוכים לארץ ואז אם רצו מערבין יחד ואם רצו מערבין כל א' לעצמו (ועיין לקמן סי' שפ"ו סעיף ב' ישראלים הדרים בב' וכו' מקומות כולל ערבו):

ה חלון (ב) שבין ו שני בתים אפי' הוא למעלה מעשרה אם רצו מערבין יחד והוא הדין לארובה שבין בית ז לעלייה שאפילו הוא למעלה מעשרה אם רצו מערבין יחד ואפילו אין שם סולם לעלות בו: הגה ומכל מקום נעינן שיהא רחבו ארבעה על ארבעה (ב"י) ולא עשו (ג) סריגה לפני הכתלון בטל ליה מתורת חלון: (תפ"ד פ"ג)

ו בית שבין שתי חצרות והוא פתוח לשניהם ועירב עם שתיהם אבל החצרות לא עירבו זה עם זה אין לטלטל כלים ששבתו בבתים מחצר לחצר על ידי בית זה שביניהם להיות בין שתי חצרות כותל גבוה עשרה טפחי' או שהיה קרקעה של אחת מהחצרות גבוה מחברו חמשה טפחים ח ועשה עליו מחיצה חמשה להשלימו לעשר אין יכולים לערב יחד ואם היה הכותל גבוה לשניהם עשרה והיו בראשו פירות בני שתי החצרות ט יכולים להורידם לחצרות וכן להעלות עליו מפירו ששבתו בחצרות ולהורידם ממנו לחצר אחרת בין שהכותל רחב ארבע או אינו רחב ארבע אבל פירו ששבתו בבית אם הכותל רחב ארבע אסור לחקלו' ולא ולא להוריד ממנו י ואם אינו רחב ארבע מותר (ובלבד שלא יחליטו

כדלעיל

מלבו וס"ל שבת שהותרה ושב לא תאסר: ד משחשיכה אוסר: וא"ח נימת שבת הוחיל והותרה הותרה (ב"ח) ולא הרה דברי רש"י ותוס' שכתבו דמיירי שהיה לו בית דירה בחצר זו ונריך לערב והא דנקט מן השוק אורחא דמלתא נקט שלא שבשוק אינו רגיל לערב עמהם שם ובא לא לאחמעי דלא להשתמש שם ובא לאחמעי דלא ניחא כיון דלא בא מכניסת השבת אפילו הכי מלבו: ה בא לדור כו' אוסר דבדיעה לא אחרי שהשיח מלבו דרוקא בשהיה כאן והלך לו אחרינן כן וכ"ל סוף הסעיף עמ"ש ס"ה: ו והה דר עם המוריש וכו'. ואם כן דמי לה חצרות שא"כ אין לחת לעירוב עסי' ש"ע ס"ג אבל אין רחוק מהא דאחרי' שכירו ולקיטו מתן עירובו כמ"ש סימן שפ"ב סי"ל דלמא ה"מ בעכו"ם דאין דירתו תשובה כ"כ אבל בישראל לא (תו' ור"אם) ערבי סי' ס"ח: ז שחשיכה אוסר. כיון דרחוי להחזיק מבע"י ה"ל רשות זו תלויה ועומדת ולא אוסר למקלת שבת (הג"מ) עמ"ש ס"ד: ח ויערבו עליו. ואם מת בשבת אוסר כיון שאין העירו' רחוי להתקיים כל השבת דרוב נוסטין למיתה כמ"ש סי' שפ"ג (הגהות תוספ' דף ס"ס):

שעב א לכלים וכו'

וכלים ששבתו בבית אסור לטלטל מחצר לקרפף שלא הוקף לדירה אפילו הם של חדש ח' (רש"י סוף דף כ"ג ותוס' סוף דף ע"ו) ועמ"ש סימן שנ"ח ס"י והרמב"ם פ"ג מעירובין כתב בלגנות וחצירות וקרפיפות רשות ח' וכו' אבל אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית אלא אם כן עירבו וכו' משמע דעירוב מהני לקרפף וכ"כ בהם של חדש ח' וכ"ע דהא בגמ' לא משמע כן וכמ"ל ואפשר ד"ס לא קאי לקרפף ע"ש עמ"ש סי' שפ"ט: ב ולא עירבו כיון דמקומו שו אין המשיגן אפילו פת משלו וכלם מותרים: הגה והוא שעירבו בני חצירו עמו תחלה (תשובת הר"ן סי' ו) ודע דגם הייטו עלהגנ: ג תחומה מרוים ס"ג עסי' שס"ס וסימן שפ"ו דמשמע שאם אין ביניה חלון אף שנתחתפו במבוי אסורים לטלטל דרך חור ואל"כ גם בחצירי' ובתים שלנו הדין כן ועסי' שע"ו: ד אם חלון ואם מותר לטלטל אפילו דרך פתחים קטנים (ב"י ס"ל): ה ל' על ד' ואפי' הוא תחוך הרבה ברוך שיה ברחבו ד' ואם החלון גדול לרי' שיהא בהקיפו שנכר לכי חומשא ויהו' ד' חומשין ומשמו תוך ד' כדי שיה' המרובע תוך ד' כמה: ו ב' בתים. ומיירי שלא עירבו בהחצר אחר הבתי' פתוחים לו דאז עירבו יכולים לטלטל דרך החצר: ז לעליה. ואין לו דרך על הבית אדרבו התחתון ואוכל שם עסי' ש"ע ס"ג: ח ועשה עליו מחיצה. והא כגבוה מחבירו עשרה בלא מחיצה (גמ'): ט יכולין להוריד. דגם אחר רשות ח' הוא כמ"ש ס"ח: י ואם אינו כו' מותר. דבפחות מד' מקום פטור

הוא

פרי חדש

סימן קלו

לא מצינו דמקדרתן בדיעבד תלוי בהא ס' שמלקן לפתחילה בהיתר לקרותה לים בדיעבד לקיים בתוקי ע"כ ותיקה לחיוב עד' בה ע"כ לחם כתב תפיר לא הרחו הג' כי אם ס' ספוקי' ניחה מתי חיליו לא קולא סלסם נגי הדם הבא מיקר קרוים כיון הקבת'מרב סבות הקבי לא מינו דהבנינגן ומוד ד'ה מתי פרטנן בס"ב בחסנית ברחסות בסני חלים ס' ספוקי' בוין וחנן הקונה' בהורים לא יפחות חב' ספוקי' ואם חיחה דבדיעבד חכני סני ספוקי' חלי פ' ירבה בה סנים סדרת בזמנים דמרבת מתלק נמין לך דיעבד גדול חזה ובוד דמחמר' מהם מ"ל פוסק ח"ש לא מחר דיבר בגדרים חומס הכנכנין ובוינמלן בלוחר סהנכנסין בבוחי הסני מחחיל מסוק זה ויחמרו לא קרה ויחסון אלא כי ובן הוינלין יאמרו לא יקרה הסני אלא סני והם מיתה דבדיעבד חכני קריחה ב' ספוקי' לא הוא למרגזר בל בן אלא ודאי דחסי' דיעבד לא מכני ועיק למצר ולקרות ונו כיון דמה בעלי חיים כמ"ש בסוגיא עומד ונשמה הבנלת ובכלי הלקח ודשת מוחרים' בסוכ"כנו' יש"ם בקרות סני פסוקי' לא הוי קרוים בלל וחני נקיים ב"ם

ועיין

ד' ח"ם נדעתו ובסס בהמנ"ל והרב המגיד סס ב"ריות' סס ס"ל"ם סס ב"כ רש"ינת ס"סס נגרייתה ס"ה נפ"ב מכ"ם וכ"ח"ם סס ר"ל"ם כ"סס ר"ל"ם סס ר"ל"ם ס"ס ע' וכ"ה מרכי נס סס בגמ' ד"שור נס' רחבם עפ"ר ה"הכנסת עיבוגין ובחב הרב המגיד סס"ה הוספה"ה פ"ס:

ה"חסנ' עירוכין ס"ש ובר"ם סס בגחרות גמ ר"ש"ו סס בחוכם ובמגת ורחב"ם בפ"ב מ"ש"ע ופ"ס ע"ריות"ה סס ר"ם בגמרת ובכי יוחנן ובמוחנ' ר"ש"ו בסנה קל' ר"ריות"ה עירוכ' מת ובכי' ר"ש"ו סס חב בפסוקות"ה דרגת הבנית ה"הגיר יסור ר"חסנה סס יחמר"ה סס ר"ריות"ה סס ר"חמנ' מרי ר"ריקינן מרי ר"ס בגמ"ה בנ"ח ובסס"ה ר"ס"ל הקס בו עוד מה"ה דגרגו כ' ר"חמנס ר' מרכ"ם בגב ובלמ"ל בסמן סס ר"חנס בס"ל כלכי' ר"ה"ה סס ר"ל הרי"ש ובר"ח סס ס"ר"ם מרגיות זה בנית מחר דרן בכמלים כן בוה לדעת ר"חוכרי' מגל הגיר פסק לה"ה"ל בנרים ר"ח ס"מחל לע"ל נסחיך ובגם ו"ו מיה לדשה ר"חוכרי' ולבגיל נסי סיום הבינ' הגי' מרי ר"ה"ה

[illegible]

סוה (רש"ל ומ"ל): יא אף בכלים וכו'. ומיירי כשמירבה לעצמה: יב אסור להשתמש. דכיון שהוא לחבירו ומוך מ"מ לא ס"ל דין גנב ואם יטמתם סוה כו ס"ל בחלירו ואסור חבירו להטלו עליו כבי הבית ולכן אסור הוא גו דמתנין אותו לזה שתשמיטו בגת (כ"י מ"מ דלא כעי"ש): יג מותר לשתיהן להשתמש. להסיר מקום פעור (מ"מ): ד במילואו כגון שנכנסו מכלכר מעטו אופס ד' בגד ד': טו הכותל רחב ד'. שיכול להוליך מסולם לסולם: יז משך ד'. פי' ברוחב ד' כמ"ש רש"ש הסעיף אח דלא בעי ד' על ד' כמו בחילוקא בסי' ח דלא בע"ש: יח בכנגד המיעוט. וכ"ח הגיה בעוד דמותר להשתמש אפילו שלא בכנגד המיעוט כמ"ש ס"ע גבי מלוכא ודוחק להגיה ספרים ואפשר דהעור ומ"ש ס"ל דכיון דלא מבטל ליה לספל אח"כ אם לא מהני לבל הכותל כמ"ש סי' ו: יח שיחפרו בעיר. תבור שיחפור בדקר (רמב"ם) תבל אם המיעוט עומד עליו שרי לשתמש ולא אמרי' דהוי בסים לדבר האסור אחת כוונתו שיהא הספל מתחת לעיר אחרת המיעוט מתחת לספל כמ"ש בסימן רל"ט כ"ה בגמ': יט להתיר לו תשמיש. אבל לא לערב יחד אח"כ מגיע לראש הכותל עסח"ע: כ על גב הזיז. פי' שמתך ראש הסולם בזיז דהוי הסולם והזיז חד מיעוט: כא אבל סומכו. פי' שמתך הסולם לכותל אבל הזיז אם כן לא הויהכן סולם דרגת לוח: כב בין לערב יחד. היינו כשמגיע לראש הכותל כמ"ש ס"ח: כג בגובה י'. דהא יכול לעלות גראש הכותל בסולם אף ע"פ שאין רחבה ד': כד היה אילן. דמה שאסור לעלות באילן אינו אלא שבות ולא גזרו עליו כ"כ עכ"ל מ"ב זאף ע"ג דהכא הוי פתחא לכולא יומא שרי לערב ערבי שע"ב: כה לאילן אינו מועיל. לאיסור שבת גרס לו: כו יבשה. ל"ע דברבי אלא פסק לאיסור להשתמש אפי' ביבש ע"ש: כז שתמה. דשתה עפר וגרוזות בתרוך מבטלים הן (רמב"ם) משמע דס"ל דלא מהני בטול לשבת אחד דאלכ ל"ל הא עומדת הא בלאו הכי עפר אין ביטל בשבת עיין בגמר' והא דכתב בסי' תרל"ג ס"ד עפר וביטלו בפי' דוקא אינו בכיח שאין בטל שם בסחם ובתבו התו' דף פ"ד דוקא למעט גבוה עשרה לשוויה כפתח למרקשת מהני פירות מבלים אע"ג שעתיד ליטלם כיון דאינו מבטל מחילה לא מבטל אח"כ אין עתיד לבטלו ע"כ ועסקי' סע"ב ס"ל: כח אסור. והאוהל וכן אסור להתחיל להסתפק מהן בשבת כמ"ש סי' של"ג (שם) ומשמ דס"ל דבטול לשבת אחד סגי ועסי' של"ח שם"ב. וקשה דבגמרא דף פ"ד מוקי לה בפירות מבלים משמע דבשאר פירות אסור ע"ש ועי"ל על רמ"ח דהא פסק בסימן של"ג דמותר להסתפק ממנו ואם כן מה לה דבר בשבת ואינו מתשש וע"ל דאי מתרמי ליה אוריחים מותר לבטלו ולתם יתעב ולע": כט משפת התרין. ואם מעבו רוחב התרין בלתי

כדלעיל סימן שמ"ס ה) ואם היה הכותל גבוה לאחת מהחצרות עשרה ולשניה אינו גבוה עשרה כגון שקרקעו של אחר גבוה שם חברו מי שאינו גבוה לו עשרה מותר להשתמש בו יא אף בכלים ששכתו בבית (ד) והשני יב אסור להשתמש בו אף בכלים ששבתו בחצר והוא שיהא הכותל רחב ארבעה אבל יאם אינו רחב ארבעה יג מותר לשתיהן להשתמש בו אף מן הבתים אפילו עירבו כל אחת לעצמה:

ז יגנפרץ הכותל עד עשר אמות הרי הוא כפתח יחוא (ה) שלא יהא נפרץ יד במילואו יואם נפרץ ביותר מעשר חשוב כחצר אחרת וצריכים לערב יחד יו (וכל שכן אם אין ביניהם מחילה נבוהים דצריכין לערבן יחד) (סר"ל יהומתן פ' חלון):

ח יחכותל שבין שתי חצרות גבוה עשרה לשניהם והעמיד אצל הכותל סולם רחב ארבעה וכן כנגדו בחצר השנית אפילו אין הסולמות זה כנגד זה אם אין ביניהם שלשה חשיבי כפתח היו סופלנים זה כנגד זה שלשה אם טו הכותל רחב ארבעה עדיין חשובים כפתח ואם אינו רחב ארבעה לא חשיבי כפתח כאו' סולם אמרו כשיש בו ארבע שליבות אבל פחות מכאן לא אא"כ זרועותיו ושליבותיו כבדות שאו כובדו קובעו ואם אין הכותל גבוה אלא עשרה וזוקף סולם גבוה שבעה ומשתו בשפן ארבעה אצל הכותל סתירו בין להשתמש עליו (ו) בין לערב יחד כיון שלא נשאר שלשה עד ראש הכותל יעקר חוליא מראש הכותל למעטו מגובה עשרה אם יש בה יז משך ארבעה מחני בין לעשותו כפתח לערב יחד בין לענין שיכול להשתמש בכל הכותל ואם אין בו ארבע אינו חשוב כפתח לערב יחד וכן אינו מועיל להשתמש בכל הכותל שאינו משתמש אלא כנגד המקום שנתמעט:

ט יבנה אצטבא למטה אצל הכותל למעטו מגובה עשרה אם יש בה ארבעה אורך במשך הכותל ובולטת ר' מועיל להשתמש בכל הכותל אבל אינו חשוב כפתח לערב יחד עד שיגיע לראש הכותל ואם אין בה ארבעה על ארבעה אינו מועיל אפילו להשתמש כנגדו:

י יכפה ספסל שיש בו ארבעה על ארבעה ונבוה כל שהוא ומיעט בו נבהו מעשרה (ז) מותר להשתמש יז כנגד המיעוט ובלבד יח שיחברנו בסיד:

יא יבנה אצטבא על אצטבא אם יש בתחתונה ארבעה על ארבעה או אין בה ד' על ארבעה ויש בעליונה ארבעה על ארבעה ואין בין זו לזו שלשה טפחים יטהני להתיר להשתמש עליו אבל לא מהני למהוי פתח לערב יחד:

יב יזיו היוצ'מן הכותלוש בו ארבעה על ארבעה והניח עליו סולם כל שהוא מועיל יט להתיר לו תשמיש הכותל והוא שלא ההא שליבה התחתונה גבוהה מן הארץ שלשה ולא יהא בין שליבה לשליבה שלשה והוא שיניח חסולם ב' הזיז כא (ח) אבל סומכו אצלו לא יוכל זמן שאין גבוה הכותל עשרים טפחים דו בזיז אחר שבמקום שהרי אין גבוה עשרה עד הזיז ולא גבוה עשרה סמנו עד ראש הכותל ואם הוא גבוה עשרים אחר בתוך עשרה התחתונים ואחר למעלה סמנו בתוך י' העליונים שאם היה הזיז גבוה עשרה לא מהני בסולם כל שהוא והוא שלא יהו הזיזין זה כנגד זה שראוי להטיל סולם מזה לזה:

יג יעמיד שני סולמות זה בצד זה ולא היה בשניהם משך ארבעה והרחיקם זה מזה כדי שיהא בשניהם ארבעה ומילא האויר שביניהם בקש אינו מועיל לא להתירו להשתמש עליו ולא לערב יחד שקשה הרגלי' הוא כאמצע הסולם ואין ראוי לעלות בקש ואם העמיד הסולם באמצע והקש מן הצד מהני בין להשתמש עליו כב בין לערב יחד:

יד יאין חסולם רחב ארבעה והקש אצלו בכותל להשלימו לארבעה די לו שיחוק כג בגובה עשרה לא העמיד סולם כלל אלא חקק בכותל כמין שליבות של סולם לעלות בו צריך שיחוק בכל גובה הכותל ומועיל בין להתיר תשמיש בין לערב יחד:

טו כד יהיה אילן בצד הכותל ועשאו סולם לכותל אם רצו מערבין אחר אבל אם עשה אשרה סולם לכותל אין מערבין אחר מפני שאסור לעלות עליה מן התורה שהרי אסורה בהנאה יוהר"א ולכתב בה כה ראילן אינו מועיל ואשרה מועלת והוא שתהא כו יבשה:

יז (ט) יחריץ שבין שתי חצרות עמוק עשרה ורחב ארבעה אין יכולין לערב יחד אפי' מלא המים ועמוד זמן שלא בטלו ואם היה מלא עפר וצרורות יאפי' כז סתמא שלא בטלו צריכים לערב יחד (ולע"ל סעיף ב'):

הגה יש אומרים דאם מלאם בפירות סתמא בטלו לה דדרכן לעשותו שם כח אוכר: (מגמת מ"ר) יתן עליו נסר כמין גשר כט משפת החריץ אל שפתו אם הוא רחב ארבע תשוב כפתח הסתרים ואם רצו מערבין שניים: הגה ואם מלאו ברוחב ארבעה בדבר המבטלו שם: (כ"י) הנסר לאורך החריץ במשך ארבעה אפילו אין בו אלא כל שהוא חשוב כפתח שהרי מיעטו ל"ת יאם החריץ עמוק לאחר' ולשני אינו עומק עשרה או שהוא שוה לשניהם דינו ככותל:

ועיין בי"ד סי' שע"ח לענין טומאת מת: (ד) והמי אסור להסתמש בו דסוי בכותל ר"ל אבל אם אין רוחב ד' הוה מקום פעור: (ה) שלא נפרץ בתוך מילואו. פי' שיהא פחות קצת מכאן ומכאן: (ו) בין לערב יחד בכנגד המיעוט המשמש אבל לא בכל הכותל וקשה מ"ש דמותר לכל הכותל ואפשר דמהני לכל ובאמת הכי אמרי' כתב הר מילה דבכנגד המיעוט אם מתעטו ומשמש בכל הכותל אבל לא בכל הכותל לשון הטור מתחלת לכל הכותל אלא שמבטל בו דמשמע דהוה כמו הקוף דמהני מ"ש בכל הכותל כנגד המיעוט ובכל הכותל אבל לא בכל הכותל ומ"ש בכל הכותל כנגד המיעוט לא מהני בכל הכותל ומ"ש בכל הכותל מקרי פתח לערב אל"ש עם כיון שאין בנגד המיעוט אפשר דמיירי שיחברנה בסיד המשמש לתרא וחליצה אם הילה לשלו ובסד אלא לעשו כן אל"ש הוה מתעטו: (ח) אבל סולם אלא לאו מרוחים לוח ולא הסולם מתחתון לדגת לוח כאן מישהו שהוא מופלל הכותל סרבה: (ט) חריץ שבין ב' חצרות כו' כתב ב"י וכתב מ"ר אם תפילו אלא לא בסתם אבל אמות אלא' אמות בלבד ובמקום מכאן ומכאן בפתח הוה ולא מערבין אחד ואם אינו בפתח הוה ולא בעים אלא משום דלא מהני בעין זה לא הוה מקום פעור ואיני יודע למה הקדיר' ונם למה כתב אלא אחרי בדבל כ"ה בתשמיש דבר מעשים

מגן

אורח חיים שעב שער הלכות שבת מגן אברהם קפז

דלתן עליו נסר דסגי בד' טפחים עכ"ל ב"י. וכ"ל דדברי הרב"י
ס לבבא דתבן נתן עליו נסר כו' ועלזה אחר הרב"י דלא תיתי דוקא
נסר שהוא ד' טפחים אז תלוי ברצונם בתם הוא יותר מד' טפחים
רשות לערב שנים כי האחד אוסר על חבירו מאחר שיש בתן פירצה
ים. גריש של תבן שבין שתי חצרות אם הוא גבוה עשרה כל א' מערב
לעצמו נחמעט בחול מי צריכים לערב ביחד ובעיר אלא נחמעט
(י) אסור לשום אחר מהן ליתן בן התבן לתוך קופתו בשבת להאכילה
לבהמתו ואפילו להעמידה שם שתאכל אסור אבל יוכל לעמוד בפניה
כרי שלא יהא לה דרך לנטות אלא משם לאחר אש ל אפילו בחול
אסור ליתן מסנו לקופתו וכן להעמיד הבהמה בירים בר"א בגריש שבין
שתי חצרות אבל גדיש שבין לא שתי בתים מותר להאכיל בהמתו
מסנו בידים:

שעג דין שתי גזוזטראות בשתי עליות ובו ס"א:

א משתי (א) גזוזטראות (פירוש נסרים טלויים מעפה חקרה
העליה לרשות הרבים רש"י) הבולטות משתי עליות זו כנגד זו
ונתן ביניהם א נסר רחב ארבעה (ב) הרי הוא כפתח ומערבין יחד:
הגה ואם אין המרחק שביניהם ארבעה אפילו בלא נסר מותר ב דינא
הכי (המגיד פ"ג) ואם רצו כל אחת מערבת לעצמה אבל אם היו
שלא כנגד זו שאתה משוכה למזרח ואחת נטויה למערב ג (ג) אינם יכולים
לערב יחד וכן אם היתה אחת גבוהה מחבירתה לא חשיב פתח וחלי
פילי כשפרוחקות זו מזו שלשה טפחים אבל אם הם תוך ג' זו לזו בין
בריחוק בין בגובה ד חשיב שפיר ה כפתח:

שעד נסתם בשבת פתח או חלון במקום שערב בו ס"ו ובו ד סעיפים:

א ערבו דרך חלון או פתח שביניהם ונסתם בשבת מותרים
להשתמש דרך נובה הכותל וחוריו ואפילו אם ערב לשנה ונסתם
הפתח בחול ונפתח בשבת א (א) (ואפי' סתמה במזיד) (אור)
חזר הערובו להתירו ולהרמב"ם אין מותר לטלטל אלא ב לכל אחרת
לעצמה אבל מזו לזו לא:

ב היה כותל בין שתי חצרות וערבה כל אחת לעצמה ונפרץ הכותל
בשבת (ב) מותרים לטלטל כל אחד בחצרו אפילו כלי הבירה
אבל חצר שנפרצה בשבת לרשות הרבים או ג לכרמלית אסור:
ג יחצר קטנה שנפרצה מקודם שבת במילואה לגדולה יואין בפרצה
יותר מי אמות גדולה מותרת להוציא כלי ששבתו בבית לחצרה אם
ערבה לעצמה ד וקטנה אסורה להוציא כלים ששבתו בבית לחצרה
אלא אם כן עירבו יחד והיינו כשנכנסין כותלי קטנה לגדולה
וכשכותלי קטנה סופלנים שלשה טפחים מכותלי אורך הגדולה דאם
לא כן היתה קטנה ניתרת על ידי נראה מבחוץ ושוה מבפנים:
ד גג קטן שנפרץ קיר' שבת במילואו לגג גדול (קטן) אסור להעלו
עליו

בשבת אסור דכיון דסתמו במזיד גלי דעתיה שהיו מערבין שניהם ואם רצו מ'
לא תקנה עירוב ולזה נהכיון האגו שכת בשם מהרי"ל ועמ"ש סימן ס"ה
סס"ל ומי ספ"ג דרמ"ה הרא"ש שהתיר נסתם בחול מספיקות אינה ראיה
ע"ש ומ"מ החוס' דף י"ז כתבו ג"כ דאפי' נפתח בשבת שרי והביאו ראיה
מספינה ובדף ק"ח בשבת כתבו דאפי' נפסקו בשבת אסור לכן נ"ל דרמ"ה
כי היכי דהתם מחזר ממילא להתיר הרמ"ה כ"כ כן ומיהו בסתימת במזיד
לא מהני נפתח בשבת וכ"ע והב"ח כתב דבפרץ פניהו בטל העירוב ואינו
עובר ע"ש: ב כל אחת לעצמה. דוקא בשהפתח סתום דאף על פי
שהעירוב מונח בחל' אחרת מותרת לטלטל לעצמה אבל בשנפתח הפתח
חזרו שניהם להתירן: ג לכרמלית אסור. כיון שאין המחיצות קיימות
וכתב ב"י דבשנפרצה לכרמלית מותר לטלטל מאחר לכרמלית תוך ל"ח
עסי' שע"ב ס"ב. ואפשר דאע"פ שנפרץ שם אחר עליו ואסור לטלטל ממנו
לכרמלית ועיין בגמרא דף ו' ודף כ"ד: ד וקטנה אסורה. דנפרצה
במלואה:

הגה

ולי מהא לא אריא דשאני התם בב"ב שחליא מילתא בגלוי דעתיה אבל
בשבת אפילו אם הוא בחול ולא ניתקן קודם השבת ולא היה לו היסח הדעת בשעת כניסת שבת וכן בסעיפים שנסגרו
ולא היה היסח דעתו שלא יתוקן בשבת זה אלא ולא דהעיקר תלוי בעשיית העירוב כיון דהיה רגיל בהתקנה אף על פי שנתקלקל
כיון דלתוקן לא"ב לית לן בה ואחר העירוב למקומו: (ב) מותרים לטלטל. כיון דלא נפרץ לרשות אחר אלא לאחר משא"ב בסיפא שנפרץ
לרשות הרבים או לכרמלית:

בשבת אסור (כ"ב ס"ח) דאיכא בשבת אסור לטלטל מתוך (ירוס) ורש"י ס"ל דהוי מוקצה מה שלמעה מי: לא ג' בתים. אפילו אין הגדיש מגיע לחקרה מתם דכיון דאיכא חקרה ומחיצה כי מפחות מי' מינכרת מילתא ומיירי שבית אחד פתוח לחצר זה והשני פתוח לחצר אחרת ולא עירבו בהם חצירות יחד:

שעג א נסר. כתב הש"ג

דבעינן שיקבע הנסר בחסיר שלא יוכל ליטלו בשבת: ב דינא הכי. ודוקא בשאין כל מסך הגזוזטראות סתום רק במשך י' אמות הם סתוכים דהוי פתח כ"ח סימן שע"ב סי"ז אבל אם סתוכין זו לזו יותר מי' אמות מערבין ג' ואין הדין בשכל מסך רוחב הגזוזטראות סתוך אפי' פחות מי' דהוי כנפרץ במלואו וכ"כ בת"מ בשם הרשב"ץ וכ"כ הב"ח: ג אינם יכולים לערב. שבשיתנו הנסר מזו לזו יוכל מקרן זוית של זו לשל זו ופתחת בקרן זוית לא עבדי אינשי ועסי שם"ח ס"ב: ד חשיב שפיר כפתח. פי' דהוי כאלו הנסר מונח בשוה: ה כפתח. ודוקא בשהן רחוקות זו מזו כגון שהתכוי לחב אלא שהם זו שלא כנגד זו אם תמיד חוזו מזו לזו שבנגדו יהיה פתוח מב' טפחים מזה שבנגדו אבל אם הם סתוכות זו לזו ממש שיערו בחרבע כמ"ש בהב"ח ואין צריך נסר:

שעד א ואפילו סתמה

במזיד דבשתחור ופותחה קודם שבת הרי הם כשתפין בפת ובין המחצות שהוא קונה עירוב הרי הם פתח ביניהם ראוי לערב (תשובת מהרי"ל סי' קל"ב) אם כן בשנפתח בשבת אסור דכיון דסתמו במזיד גלי דעתיה שהיו מערבין שניהם ואם רצו מ' לא תקנה עירוב ולזה בהכיון האגו שכת בשם מהרי"ל ועמ"ש סימן ס"ה סס"ל ומי ספ"ג דרמ"ה הרא"ש שהתיר נסתם בחול מספיקות אינה ראיה ע"ש ומ"מ החוס' דף י"ז כתבו ג"כ דאפי' נפתח בשבת שרי והביאו ראיה מספינה ובדף ק"ח בשבת כתבו דאפי' נפסקו בשבת אסור לכן נ"ל דרמ"ה כי היכי דהתם מחזר ממילא להתיר הרמ"ה כ"כ כן ומיהו בסתימת במזיד לא מהני נפתח בשבת וכ"ע והב"ח כתב דבפרץ פניהו בטל העירוב ואינו עובר ע"ש: ב כל אחת לעצמה. דוקא בשהפתח סתום דאף על פי שהעירוב מונח בחל' אחרת מותרת לטלטל לעצמה אבל בשנפתח הפתח חזרו שניהם להתירן: ג לכרמלית אסור. כיון שאין המחיצות קיימות וכתב ב"י דבשנפרצה לכרמלית מותר לטלטל מאחר לכרמלית תוך ל"ח עסי' שע"ב ס"ב. ואפשר דאע"פ שנפרץ שם אחר עליו ואסור לטלטל ממנו לכרמלית ועיין בגמרא דף ו' ודף כ"ד: ד וקטנה אסורה. דנפרצה במלואה:

הגה

ולי מהא לא אריא דשאני התם בב"ב שחליא מילתא בגלוי דעתיה אבל
בשבת אפילו אם הוא בחול ולא ניתקן קודם השבת ולא היה לו היסח הדעת בשעת כניסת שבת וכן בסעיפים שנסגרו
ולא היה היסח דעתו שלא יתוקן בשבת זה אלא ולא דהעיקר תלוי בעשיית העירוב כיון דהיה רגיל בהתקנה אף על פי שנתקלקל
כיון דלתוקן לא"ב לית לן בה ואחר העירוב למקומו: (ב) מותרים לטלטל. כיון דלא נפרץ לרשות אחר אלא לאחר משא"ב בסיפא שנפרץ
לרשות הרבים או לכרמלית:

פרי חדש

סימן קלו

איכא למאיר דכיון שאין רבינו מלא לקרוי לחתי לכל מנוע מיני מכת בשבתא אלא סגיא דיחתא בשבתא ואיל מפרי הגאון בשבתא ואיל מפרי הגאון דאפשר בתוך הבנינה אלא מבטל מה שיעורו בחרבע כמ"ש בהב"ח ואין צריך נסר:

שעד א ואפילו סתמה

במזיד דכשתחור ופותחה קודם שבת הרי הם כשתפין בפת ובין המחצות שהוא קונה עירוב הרי הם פתח ביניהם ראוי לערב (תשובת מהרי"ל סי' קל"ב) אם כן בשנפתח בשבת אסור דכיון דסתמו במזיד גלי דעתיה שהיו מערבין שניהם ואם רצו מ' לא תקנה עירוב ולזה בהכיון האגו שכת בשם מהרי"ל ועמ"ש סימן ס"ה סס"ל ומי ספ"ג דרמ"ה הרא"ש שהתיר נסתם בחול מספיקות אינה ראיה ע"ש ומ"מ החוס' דף י"ז כתבו ג"כ דאפי' נפתח בשבת שרי והביאו ראיה מספינה ובדף ק"ח בשבת כתבו דאפי' נפסקו בשבת אסור לכן נ"ל דרמ"ה כי היכי דהתם מחזר ממילא להתיר הרמ"ה כ"כ כן ומיהו בסתימת במזיד לא מהני נפתח בשבת וכ"ע והב"ח כתב דבפרץ פניהו בטל העירוב ואינו עובר ע"ש: ב כל אחת לעצמה. דוקא בשהפתח סתום דאף על פי שהעירוב מונח בחל' אחרת מותרת לטלטל לעצמה אבל בשנפתח הפתח חזרו שניהם להתירן: ג לכרמלית אסור. כיון שאין המחיצות קיימות וכתב ב"י דבשנפרצה לכרמלית מותר לטלטל מאחר לכרמלית תוך ל"ח עסי' שע"ב ס"ב. ואפשר דאע"פ שנפרץ שם אחר עליו ואסור לטלטל ממנו לכרמלית ועיין בגמרא דף ו' ודף כ"ד: ד וקטנה אסורה. דנפרצה במלואה:

הגה

ולי מהא לא אריא דשאני התם בב"ב שחליא מילתא בגלוי דעתיה אבל
בשבת אפילו אם הוא בחול ולא ניתקן קודם השבת ולא היה לו היסח הדעת בשעת כניסת שבת וכן בסעיפים שנסגרו
ולא היה היסח דעתו שלא יתוקן בשבת זה אלא ולא דהעיקר תלוי בעשיית העירוב כיון דהיה רגיל בהתקנה אף על פי שנתקלקל
כיון דלתוקן לא"ב לית לן בה ואחר העירוב למקומו: (ב) מותרים לטלטל. כיון דלא נפרץ לרשות אחר אלא לאחר משא"ב בסיפא שנפרץ
לרשות הרבים או לכרמלית:

ה שהגג בולט. בתוספות דף פ"ט מסתע דוקא כשמבולט ר"ל ור"ה מהלכת תחתיו א"כ הוי לותה בליעה כרמלית וכל שאר הגג נפרצה לו בחלונות ע"שוכ"ת ברה"מ אבל אם אין בולט לא דלא גרע מעמוד דהוי ר"מ בסי' שמ"ס ס"ו וש"ת כשאני הגגין פרוצים זה לזה אוסרין זה על זה

שעה (א) כדי שתהא רגל התורת במקומה. כי דרגל אדם בתקומה אוסרת שלא בתקומה וכי עדיפו תורות לאותו שתמשיש בתחת ולא בעל הבית יכול לאחו בידו בכל תנאי שניהם שוים הן בבית בין שתמשיש ע"י פתח הן בקיר לשניהם ואוסרין זה על זה דיש פלוגתא בגמ' אחר הוראה ואיזה בקשה דהיינו כל שתמשיש בגבוה מחוצ"ל ובריך קשה ומקרי קשה וכן בשלשל דהיינו שהתקו לאוך מחוצ"ל ובמקרי אסור אם הם פתוחים שלים הן בריח והן בשלשל לא שקרי קשה ובריך קרוי קשה אפי' אם הוא פתוח בכון שתמשיש בריח אחד מחוצ"ל ד"ש אלא בריח בזריקה ולא בשלשל ס"ל בשלשל דאינ"ם דתרוייהו קשים שם אבל שלשל אינו קשה כל כך כמו בריח ע"כ הוא שייך לבטל השלשל בבעל בית ורב שכירות ליה מיקרי בית אלא בתחתת דרך מקום אבל בתן לא אכפת לן בבית הן ושלשל וחריק שוין הם ואסרי' הוא קי"ל. ובעיר כתוב אם אינו מבטל לבני החצר ומחמת למרפסת ל"ל יו"ד בתקו' דלית הן הן מבי ז"ל והוה פסו' ואלא לתה מדבר ב"י לפרשו. ומ"ם כתן אם רחוקים מהמרפסת ד' משמש יות' אע"ג שבטלו' ו' מהשל לה' למרפסת הוי שלא לחוד לבטל החצר רשות מכח הפלגה ולבטל מרפסת מכח הפלגה ולגבי הן ריעותא מכח שלא כיון שהוא תוך ו' אלא ועל אם שמים שולטים בו ואסרו הן לריעותא לבטל מרפסת ולא לחבלה מי' ושופלא לא שמים בה אחו' בהתל ואין בטל מרפסת לאסור עליו תפני שאין מרפסת דרך אויר ויתחבר אלא בשני בסי' שע"ו ס"ב. ובעיר כתוב אם כל שתמשיש בבית יותר מלבן מיתכנן לאחו לחי שהוא בי' שהרי"ל זה עכ"ל ותמה ב"י שהרי"ל זה דברי שמואל לענין לזה בשמש אבל בזריקה ואגן קי"ל כרב ת"ש ול"ל דכיון דכבר כתב העור דין שלשל חריק דאסו' תחילה לא מבטל ים ריעותא ולזה לא ריעותא כל זה שיטת העור אבל הרמב"ם לא ס"ל כך ומבואר מלשנו דהיינו לשון הש"ע שבסעיף זה זולת הגהות רמ"א מבואר דבריעותא בא לבטל אפי' במופלג ד' ממרפסת מדלא זכר בריעותא מחילוק מופלג לא מעיר וכ"כ ב"ו וגם לא זכר שם מענין נוגה המרפסת מקום הדברים לדעתו שיש שייכות עפי' למרפסת להתל ממה שיש לאחר להתל מ"ה כל שיש מעלה לתרוייהו דהיינו לאחר תוך ו' ולמרפסת בשמש מד' עפחים פשיעא שאוסרין זה על זה ואפי' יש לאחר מעלה ולמרפסת ריעותא וכן אם לשניהם ריעותא ג"כ אוסרים זה על זה אלא שאם למרפסת מעלה ולאחר ריעותא לא יש סיתר למרפסת היינו בגובה ו' ואינם רחוקים ד' עפחים ולא זכר הרמב"ם בכלל מענין משוך החל מחרפס' ו' אלא ורת"ל הכנים לתוך דברי הרמב"ם מן שיטת העור דהיינו ובתוך ו' למרפסת בבנה דגבוהים ו' אל"כ גם בריש בתין גבוהים ו' ה"ל להביה גם בשמש ממרפסת פחות מי' דאז דוקא שזה לשניהם אבל בתוך ו' ממרפסת בני החצר מותרים כדעת העור ולהרמב"ם אינו כן: (ג) איתם מלבנים לכיון שעשה הפסק לפני המרפסת נילה דעתיה דסליק נפשיה מהחצר:

שעו (א) ואם היתה התחילה סו'. ז"ל הרמב"ם שפוסק כרב יהודה דמפרש מתני' כן דאמרינן למעה הייט למעה מן החיים והעור לא אמר אלא מתי דברי לתרוייהו דהיינו למעלה מהחיים במוך למיס: (ב) שאין לדם אוסר על תכונו דרך אויר: ז"ל הרמב"ם בסי' שע"ה ס"ב גבי חל שבחצר שבעל החצר אוסר על בעל המרפסת בגבוה ו' ואלא אין השמיש על הכל אלא בזריקה והיינו דרך אויר וכ"ל ל"ל דלא אמרו אלא מילתא אלא בחים שאין שם תשמיש רק מילוי מיסוכן נחורבה דאמרינן בגמרא שאין לדם אוסר דרך אויר כ"ל אם ג"כ אין דרך להשתמש בחורבה אבל שבחצר דרך להשתמש שם בתשמיש קבוע:

יעלין בלים ששבתו בבית וגרול מותר והוא שיהו מחיצות הבית ניכרות למי שעומד על הגג אבל אם אינם ניכרות כגון **ה** שהגג בולט עליהם הוי כרמלית אלא אם כן פתוח לו מהבית חלון ארבע על ארבע:

שעה מה הם הדברים השרוים בחצר שאינם אוסרים וכו' ד' סעיפים:

א המרפסת שהוא דרך לעליות הפתוחים לה ועומדת בחצר ועולים לה בסולם ובני העליות יורדים מסגת לחצר ועוברים לרשות הרבים אינם אוסרים על בני החצר דסולם תורת פתח עליו והוי כשתי חצירות ופתח ביניהם שאם רצו סערבים יחד ואם רצו כל אחד מערב לעצמו ובלבד שיערבו כל בני מרפסת לעצמן (א) כדי שתהא רגל המותרת במקומה:

ב (ב) אם לא עירבו יחד ויש בחצר תל או עמוד שהוא משותף כיון שניהם אם **א** אינם גבוהים עשרה טפחים הרי אלו נחשבים בין החצר ובין המרפסת ושניהם אוסרים להוציא שם כלים שבכתים ואם הם גבוהים מקרקעית החצר עשרה טפחים (ובתוך עשרה למרפסת) (טור) יהם בתוך ארבעה טפחים למרפסת בני מרפסת מותרים לפי שתשמישו (לחם) בנחת מלבני החצר ואם היו רחוקי' מהמרפסת ארבעה טפחים או יותר אף על פי שגבוהים עשרה (מן החצר לתוך עשרה למרפסת (טור) הרי אלו בכלל החצר והמרפסת לפי ששניהם אפשר להשתמש בהם על ידי זריקה לפיכך שניהם אסורים להוציא שם כלים ששבתו בכתים עד שיערבו:

ג (ג) היתה מצבה ארבעה טפחים לפני המרפסת אין המרפסת אוסרת על בני החצר שהרי נחלקה מהם:

ד פיזים היוצאים מהכתלים כל שהוא למטה מעשרה טפחים הרי זה נחשב מהחצר ובני החצר משתמשין בו וכל שהוא בתוך עשרה טפחים העליונים הסמוכים לעלייה אנשי עלייה משתמשין בו והנשאר בין עשרה התחתונים עד תחלת עשרה העליונים מן הזיזין היוצאים שניהם אסורים בו ואין משתמשין בהם בכלים ששבתו בכתים אא"כ הן עירבו:

שעו בור ובאר שבין שתי חצרות וכו' ד' סעיפים:

א בור שבין שתי חצרות ואין ביניהם פתח או חלון שיוכלו לערב אין שום ביניהם ולא עירבו אין ממלאים ממנו בשבת אלא אם כן עשו מחיצה עשרה למעלה מן המים ויצרין שיהיה טפח מן המחיצה יורד שבתוך המים (א) ואם היתה המחיצה כולה בתוך המים צריך שיהיה טפח יוצא סמנה למעלה מן המים כדי א שתהיה ניכרת רשות זה מרשות ושני סי"א זה ונכון אם עשו על פי הבור ב קורה רחבה ארבעה טפחים זה ממלא מצד הקורה וזה ממלא מצד האחר:

ג והווקא אם נמ' למלאות בכלים של בית אבל בכלים של חבר לא כיון תיקון דהא מלדות רשות אחת הן כדלעיל סי' שע"ב: (הב"מ פע"ו)

ב באר שבאמצע השביל בין שני כותלי חצרות **ד** אף על פי שהיא מופלגת מכותל זה ארבע טפחים ומכותל זה ד' טפחים שניהם ממלאים ממנה ואינם צריכים זיזים על גבן (ב) שאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר:

הגה

פסק בגמרא חלוקה ברב אבין נתב בריתם בס: המשור מדברי רש"י בעירובין בפסוק לעמוד סס פב ע"ב ובגרת עליך ובריך בפרק ד' מה ע"ב ובפסק ע"ג ב"ם ליתמה בפ"ד מה ע בגת לשמחל עירובין ב' ע"ב ובריתה סס ע"ב ובריב ז: המסבה עירובין ע"ו ב"ם בגמרא ובריב יהודה קרוי ור"מם ערבה"ם בפרק ג' בפ"ם ב"ם עלם ובסירוס הרמב"ם בפרק ג' מהלכות עירובין

פרי חדש

סימן קלז

מפרשת כי הבא וכו' בסימן זיקרא מתחילה בס' בד ופשיטא ובכאי הוסיף ג' פסוקי' ומיה ביבר לפרשה סקבי' ראלי המסתם בכל סקרא מה סקרא הבירו בלא פום הוספות לפילו ביבא לחפסר שלם לתרין ולהלי לא כתבו כן בבלהוים מלא בסלבה לעריך לבוסיף על מה שקרא הבירו ומה שמעלם לתרין ז' פלגי לבי דלא מוי מלא חוספת לבנות בעלמה בסגיל סגה ומיה לא מסתם כן בלביקר קומת הבתוני' מסבתי בסברי' ומתחר בחיבוסי מרין ולא כ"ל בחיבון בסם הרמבלא לחדרבה בסם ליבא לחיבר מזגא דלילו בדא רחסן מלה פרסם ליבא מסום בינגלין בדילמי ליבא מתן בינגא בסברו בל יום סלין קורין מלא סלי פרסיות מלי וסבר דפרסם ויהי בקוש וקרלוה סרים זם לחד ווס בנים לו מלא ליבו מלא סני בעלמי מחסום בנבלבן לחי ליבא בסל דבינן לבוי עלאלי מחסיל בחסילה בעלמה ולא קרי בחרי' מלא מה מיחר לחר מלא קרו מלא הבי חרי בחרי סני בסם לחמלם מרחסיה ליבא מיבי בחקרו עלי' בי חבס חן:

סימן קלח

בחר ליבייר בהחילה וכו' דאמרינן לאחרינן חין מטיירין בס' בחות מז' בסבוקים מסום בינגלים מיחמרו בעולם לחרינו לא יקרא מלא לי בסוקי' מחלי בחם לחמרי לחם לא כן לחה לא בחר בפרס עם הרמסן ובן בסתחלי בסחתחיל בם סבי בסוק' הבבבם לחור לחם בסבקי בבלן חם לא מלא קיתו עם בקוד' מלא לי בסוקי' לבר לבל בבנחות כל מפרסם לם בל בב לחיב' מרסם בל לי בסוקי' ילחר מינלא מיקלו לבולה לחרינו מלבה בחם בסבסיקו בבלן הוינו לבי מבחבת בחמוך בחם הרמבלא ז"ל בבי מרסת ויהי רקיב לחיבל בוירת שינלין מלבי בחם

בור הגולה

שעה (א) כדי שתהא רגל התורת במקומה. כי דרגל אדם בתקומה אוסרת שלא בתקומה וכי עדיפו תורות לאותו שתמשיש בתחת ולא בעל הבית יכול לאחו בידו בכל תנאי שניהם שוים הן בבית בין שתמשיש ע"י פתח הן בקיר לשניהם ואוסרין זה על זה דיש פלוגתא בגמ' אחר הוראה ואיזה בקשה דהיינו כל שתמשיש בגבוה מחוצ"ל ובריך קשה ומקרי קשה וכן בשלשל דהיינו שהתקו לאוך מחוצ"ל ובמקרי אסור אם הם פתוחים שלים הן בריח והן בשלשל לא שקרי קשה ובריך קרוי קשה אפי' אם הוא פתוח בכון שתמשיש בריח אחד מחוצ"ל ד"ש אלא בריח בזריקה ולא בשלשל ס"ל בשלשל דאינ"ם דתרוייהו קשים שם אבל שלשל אינו קשה כל כך כמו בריח ע"כ הוא שייך לבטל השלשל בבעל בית ורב שכירות ליה מיקרי בית אלא בתחתת דרך מקום אבל בתן לא אכפת לן בבית הן ושלשל וחריק שוין הם ואסרי' הוא קי"ל. ובעיר כתוב אם אינו מבטל לבני החצר ומחמת למרפסת ל"ל יו"ד בתקו' דלית הן הן מבי ז"ל והוה פסו' ואלא לתה מדבר ב"י לפרשו. ומ"ם כתן אם רחוקים מהמרפסת ד' משמש יות' אע"ג שבטלו' ו' מהשל לה' למרפסת הוי שלא לחוד לבטל החצר רשות מכח הפלגה ולבטל מרפסת מכח הפלגה ולגבי הן ריעותא מכח שלא כיון שהוא תוך ו' אלא ועל אם שמים שולטים בו ואסרו הן לריעותא לבטל מרפסת ולא לחבלה מי' ושופלא לא שמים בה אחו' בהתל ואין בטל מרפסת לאסור עליו תפני שאין מרפסת דרך אויר ויתחבר אלא בשני בסי' שע"ו ס"ב. ובעיר כתוב אם כל שתמשיש בבית יותר מלבן מיתכנן לאחו לחי שהוא בי' שהרי"ל זה עכ"ל ותמה ב"י שהרי"ל זה דברי שמואל לענין לזה בשמש אבל בזריקה ואגן קי"ל כרב ת"ש ול"ל דכיון דכבר כתב העור דין שלשל חריק דאסו' תחילה לא מבטל ים ריעותא ולזה לא ריעותא כל זה שיטת העור אבל הרמב"ם לא ס"ל כך ומבואר מלשנו דהיינו לשון הש"ע שבסעיף זה זולת הגהות רמ"א מבואר דבריעותא בא לבטל לשניהם אפי' במופלג ד' ממרפסת מדלא זכר בריעותא מחילוק מופלג לא מעיר וכ"כ ב"ו וגם לא זכר שם מענין נוגה המרפסת מקום הדברים לדעתו שיש שייכות עפי' למרפסת להתל ממה שיש לאחר להתל מ"ה כל שיש מעלה לתרוייהו דהיינו לאחר תוך ו' ולמרפסת בשמש מד' עפחים פשיעא שאוסרין זה על זה ואפי' יש לאחר מעלה ולמרפסת ריעותא וכן אם לשניהם ריעותא ג"כ אוסרים זה על זה אלא שאם למרפסת מעלה ולאחר ריעותא לא יש סיתר למרפסת היינו בגובה ו' ואינם רחוקים ד' עפחים ולא זכר הרמב"ם בכלל מענין משוך החל מחרפס' ו' אלא ורת"ל הכנים לתוך דברי הרמב"ם מן שיטת העור דהיינו ובתוך ו' למרפסת בבנה דגבוהים ו' ה"ל להביה גם בשמש ממרפסת פחות מי' דאז דוקא שזה לשניהם אבל בתוך ו' ממרפסת בני החצר מותרים כדעת העור ולהרמב"ם אינו כן: (ג) איתם מלבנים לכיון שעשה הפסק לפני המרפסת נילה דעתיה דסליק נפשיה מהחצר:

שעו (א) ואם היתה התחילה סו'. ז"ל הרמב"ם שפוסק כרב יהודה דמפרש מתני' כן דאמרינן למעה הייט למעה מן החיים והעור לא אמר אלא מתי דברי לתרוייהו דהיינו למעלה מהחיים במוך למיס: (ב) שאין לדם אוסר על תכונו דרך אויר: ז"ל הרמב"ם בסי' שע"ה ס"ב גבי חל שבחצר שבעל החצר אוסר על בעל המרפסת בגבוה ו' ואלא אין השמיש על הכל אלא בזריקה והיינו דרך אויר וכ"ל ל"ל דלא אמרו אלא מילתא אלא בחים שאין שם תשמיש רק מילוי מיסוכן נחורבה דאמרינן בגמרא שאין לדם אוסר דרך אויר כ"ל אם ג"כ אין דרך להשתמש בחורבה אבל שבחצר דרך להשתמש שם בתשמיש קבוע:

ו) ויש לאוסרים דאם אינו מופלגים כו'. הה דעת רש"י דס"ל דלא אסיר לאסרה זו בתלמוד. דלא הוי תשמישי המיטה דרך אויר אבל כל החצירות פתוחות לשביל רשות שביסס שולטות בו וסוי השביל בחצר שאינה מעורב' ואסור: ז' לאוסרים אפי' כו'. דכיון דשתוך לסמיכה תשמיש בכחת עסי' שם ס"ס ב': ז' מותר לשביסס. כיון דאין ב' חצירות משתמשות בו אלא דרך אויר וריקה: ח' לאוסרה לשתיהן. כיון דחשתאין כחוב"ל ע"י שלשול מה שאין בם ב' דהוי דרך אויר: ט' ולאוסרים. דדמי לכלים שנשתו בנית עסק"ח בס"ב: שעז א אבל עירבה לאסורה. אפילו עדתה נומת הסא לאסורה לגלות על סתרפסת ואם כן אפילו לשפוך בביתה לאסורה דחייסי מתחת חם על קלקול ביתה ותעלעל הכלים לתרפסת: ב' מותרת. ובלבד שעדתה נומת אבל לאסורה לשפוך בתרפסת שירבה אי' מחצר לנומת שעדתה חברתה דתיסיקן שתחוש לקלקול החצר כיון שבטנת' ותוך' מתנה ותוליה תלני דבתים לחצר בדי לשפוך שתוך לעוק' כ' סב"ת ע"ם ולשון שבתוסים לא תמה אבי ע"ם זל"ב דנקט והעמיה לא עירבה בלל דאם שירבה הבני לעצמה אין לאוסרה בחצר ותותרת אותה שעירבה לשפוך להליה לגמל אסורה בחקומה ואוסרת בחצר ערבי שע"ה ול"ע עמ"ש סימן שס"ג ס"ג:

שעז בנית

הגה ודווקא בשאין בחצרות פתוחות לשביל רק הן בתלמוד (מור וכמנ"ל) (ג) וי"ל דאם אינן מופלגים מרבעה ן אוסרים אפילו בכמה נוגה: (נ"י בשם רש"י)

ג שתי חצרות וביניהם שלשה חורבות כל אחד מחבר באותה שאצלו להשתמש בה דרך חלונות על ידי זריקה (ד) והאמצעית ז' מותרת לשניהם ואם היו שלשתן סמוכים לבתים נפתחה האמצעית בגגד השתים כשלשה ראשי קנקן כל אחד מותר בחורבה שאצלו

(ה) והשלישית הקרובה לשתי החצירות ח' אסורה לשתיהן:

ד בית הכסא שבין שני הבתים ולא עירבו יחד רשות שניהם שולטת בו ט' ואסורים: (ועי' סימן שמ"ה)

שעז דין ב' עליות זו כנגד זו הפתוחות לחצר ו' וכו' סעיף אחד

א לשתי עליות הפתוחות לחצר זו כנגד זו ואחת (א) עשתה נומא בחצר כדי לשפוך בחצר שאין בה ארבע אמות מימיה והשניה לא עשתה אם עירבו יחד שתיהם מותרות לשפוך מימיהן ואם לא עירבו יחד והאחת עירבה לעצמה והשניה לא עירבה כלל זו א שלא סא עירבה אסורה ושע"ירבה ב' מותרת ויבלבר שלא תשפוך להריאה בנומא אלא. תשפוך בעלייה והם יורדים לנומא:

(ב) כגה כתבו בסימן מעורבת פרי (עוד) וכ"ה שם בחצר תוך מל' לתמות בתחתיה פותרים כבי הפי נוגה ואין מריכים לנומא: (בית יוסף)

דין

לנומא אבל כל אלא עירבה כלל ה"ל לרגל

(ד) ויש לאוסרים דאם אינו מופלגים כו'. הה דעת רש"י דס"ל דלא אסיר לאסרה זו בתלמוד. דלא הוי תשמישי המיטה דרך אויר אבל כל החצירות פתוחות לשביל רשות שביסס שולטות בו וסוי השביל בחצר שאינה מעורב' ואסור: ז' לאוסרים אפי' כו'. דכיון דשתוך לסמיכה תשמיש בכחת עסי' שם ס"ס ב': ז' מותר לשביסס. כיון דאין ב' חצירות משתמשות בו אלא דרך אויר וריקה: ח' לאוסרה לשתיהן. כיון דחשתאין כחוב"ל ע"י שלשול מה שאין בם ב' דהוי דרך אויר: ט' ולאוסרים. דדמי לכלים שנשתו בנית עסק"ח בס"ב:

שעז א אבל עירבה לאסורה. אפילו עדתה נומת הסא לאסורה לגלות על סתרפסת ואם כן אפילו לשפוך בביתה לאסורה דחייסי מתחת חם על קלקול ביתה ותעלעל הכלים לתרפסת: ב' מותרת. ובלבד שעדתה נומת אבל לאסורה לשפוך בתרפסת שירבה אי' מחצר לנומת שעדתה חברתה דתיסיקן שתחוש לקלקול החצר כיון שבטנת' ותוך' מתנה ותוליה תלני דבתים לחצר בדי לשפוך שתוך לעוק' כ' סב"ת ע"ם ולשון שבתוסים לא תמה אבי ע"ם זל"ב דנקט והעמיה לא עירבה בלל דאם שירבה הבני לעצמה אין לאוסרה בחצר ותותרת אותה שעירבה לשפוך להליה לגמל אסורה בחקומה ואוסרת בחצר ערבי שע"ה ול"ע עמ"ש סימן שס"ג ס"ג:

שעז בנית

(א) עשתה נומא בחצר כו'. בסעיף זה הטעיק לשון סעור וכל אות הסכנתי בפני מאוד ליבב זה ולא עלתה בידי דבתשבה אתה ב' דיוטות' ולמה אסור לו לעירבו אמתי אסור חצר רב אבי גוירה דלמא אתי לאפוקי ממאני דבתים ולהתם והקשו אתו' ואי דלא עירבו תמוייהו ליתסרו וי"ל דפיקמתם תוך העוקה שבחצר אבל אם שופכין על הדיוטא ואין יורדין אל העוקה. הסמוכה לה ואע"ב דהוה חצר אחיב מעורב' מ"מ לא אסרו חכמי' אתן אבל אם עשו עוק' לאסורין כד אמרי' דלמא אתי לאפוקי מיא ממאני דבתי להכא שוריו מן הדיוטא בכלים מלאים מים לשפת העוק' שרחוקה אין חלים שופכו המים לחשה ויקלקל החצר ע"ל חבוחר יפה החילוק שבין עליית העוקה הכוכן עליית חצרות שבמגדה בלא עוק' דאותה אין אסרה אתוקה מהמעלה להחל' שחובו מסם לעוקה שיקלקל החצר ח אל"כ כאותה שעשת העוקה שמוקה סמוך לה לא אסור לחל כללי. והנה הטור הולך בשיטת התו' והכנים דברים אחרי' לכאן מה שאין להם ענין כי בחלוקה דלא עירבו עשה חילוק בין שעלו' לעצמן לעצמן שאו עירבו לעצמן והשניה לא עירבה כלל עירבו אם אתי' בעי הכא ומאי' יש לו כיון שאין עירוב חצר ביחד מה עירוב הנעשה בלא בלא החל' ואח"ל שהעלייה עשויה בענין שבה עצמה צריך לעירוב בלא החל' ואין בו תועל' לחצר מי ביקש ואתם מידו ומה תיקן בזה אם בנו' דבפוסקי' ולשון רבינו הטור בעצמו מעורב דבתחיל בענין עליית העוקה שהאיסור של האחרת מחמת אלא עשתה עוקה ובמים אח"ב אם אחתמת אלא עירבה לעצמה ואם בריכה עירוב בפ"ע ולא עירב' מה לנו לעוקה ולמה ח"ל ראיתי אפי' בזה שיש אם מרפסת לעליה וכל בריו מה לא יתנא יסוב ותי' כלל על התימהון שיש כאן והאח"ל סיים שראה רבים שעו לפרש פירושים זרים ולאנים בעיי לא ראיתי אם כי כלל ועיקר אפי' בדרך זר ואולי יש לו"ס ואסרון אזה בכח בדברי הטור והחימה הגדולה שהביא לא הרגיש בתימה זו והטעיק לאן בס"ע בדר' לפי שלנו אלא בדבר אולי יכול לישבו: שוב ראיתי בלבוש שבשו ע"ז כמ"ש ושיב ע"ם ובמדומה ליבלא איתה בחותה שעה הגמ' עם אם בסבתה ח"לוחת מעם לדבר מתוך שהגותה לזה קרובה ולזה רחוקה אינו אחת כי אין הדבר תלוי ברחוק וקרוב רק בטחת ועיחוב כו' על"ל ב' בהדי כמ"ם והו עיקר החילוק שבין העליות אלבד שאין שום פירוש לדבריו שם כמ"ם וה"ם אם בני הסמייה כו' ולמה לא תוטיל נומת אל ולגני ספק שבתב אותן הדברים בלי דיקדוק בתחילה מבבולו ואתן דמתיב ליה התם שפיר קא מותיב ואיכו לא שבתי מידי: ויש לעיין ב"ל אם כתב ח"ל ודע דמיירי בחצר פתוחה מד"ח דאם יתירה מן ד"ח אין שופכין לתוכה מחמ"ת אל"כ עירבו ואם לא עירבו כל אחד שופכת לתוך הכלים מכחו לחצר שאינה מעורבת ולא חייסינן שמא יוציא המים בכלים שבכחו בחצר דכיון שיש בחצר שיעור לא חייסינן לכך דלא אל"ל חשב הרב דבחצר דבתחצר פתוחה מד"ח אתשב סוא לאותה שאין לה עוקה מחמת שדיחא אלא יתקלקל החצר מחמ' קטנותו מן הדי שופכין בחצר גדולה ותהתי דכיון שיש עוקה בחצר שמוך להעליה שאחרת לחה יתקלקל החצר הקטן אלא שובי המים הנגרים לתוך העוקה אם כן אלא אם אין לה עוקה בחצר גדולה מחרבע אמות אלא ולאי לה ודאי ח' אינו אתשב גם בחצר גדולה אם אין לה עוקה אמוכה לאחד מן העליות שהגיע הרחוקה לא יפשוך המים דרך עלייתו ויחוב לאחרן ושמא לא ידלה אלבלך קרקע החצר אין שופכין אם אין לה עוקה ועל"כ ודאי שייך לחילוק זה גם בחצר של ד' אמות ויש עוקה אמוכה לאחת מהם אף על פי שא"ל לעוקה מ"מ אם אינו

שעט א בבית סבתחלע והתו׳ כתבו דאפילו נתנו העירוב בתחר מבתים הסמוכים לחצירו או בתחר מבתי חצר אלו הג׳ בתים אין צריך ליתן עירוב דנעשו כלם בית שער לאותה חצר המולכת עירוב דרך עמה בחצר אחרת (תו׳): ב בבית שער ואם נתנו עירוב בבית שער נמור ח״כ כל חצר מפסיק ביניו וביו הבית שנתן בם עירובו (טור) ואף ע״ג דבסמוך שלא ס״ב קי״ל שפיקא דרבנן לקולא אפי׳ הלא דסתרי אהדדי התם לא מוכר מנחת הכא קיימי הכי בתים קמן ואי מפני לה לסלא חצר בית ולחייבי שער ח״כ הויבי חוכא ואטלולא (נמר׳) ועי׳ בי״ד ס״ר׳ ק״ח:

שפ א אף מתחסך דאסהלקת רשות ס״ב בסבתא שרי: ב לכל אחד׳ ואם לא עשה בן אף לאי׳ סביטל אסור (מ״מ): ג מביתו לחצר׳ וגם הוא אסור שהרי בביתו אין לאחר שהוא אורח: ד ביתו מותרים׳ מ״ם הע״ם ס״ב דא״כ למה אמרינן דף ע״ט טעלל ביתו הל״ל לבטל גם רשו׳ ביתו ויהיה מותר לאוליא לא דק דהתם מיירי בשני יחידי בדאותה בגת׳ ברם ראותו הוא אסו׳ אחד לגבי חד לא הוי אותה בס״ם ס״ר ועי׳ שפ״ח ס״ד ובלח״ה ק״ל דמיירי שאינו רוצה לבטל רשות ביתו אלא להרבות עליו בכנסים ויוצאים: ה בין מבתיו׳ הייני לאח שהחיקו בחג׳ ערסי שפ״ח: ו וי״ח שאינו מועיל׳ לולי דמסתפינא הייתי אומר דהר״מ מודה דבחול שרי דלמה נרע מבטול אלא דבשבת אסור לעבור דהוי׳ כחקה ותמוכר דבטלות בני עכ״ס אין דירתן דירה אלא שאסור הוא גזירה לא מקרי קנין׳ אבל ביראל אסור לעבור ועיין בגמרא דמקנא רשותא בשבתא אסור: ז אף מבתיהם׳ ואפי׳ בטלו רשות ביתם מכל מקום כיון דמסתמא בחצר ה״ל מסקל רשותא כיון דלא אחיבי לאורחים (רש״י) ואפי׳ חזקה לא מהני (כ״מ בהר״ר יונתן)׳ ואם כן מסתע׳ דמותרים להכנס מחצר לביתו ועכ׳ שפ״ח ד׳: ח אף בטל עלמו׳ והה״ם בטל חבירו והייבו כשנותן לו גם רשות ביתו ואם נתן לו רשות חבירו לבד אסור בטל חבירו: ט אינו מועיל׳ כיון דלא אקני ליה שיהא הוא מועיל מותר (רש״י):

שפא א והוצי׳ אבל להכנים מותר אלא אם כן ביטל גם רשות ביתו דאז אסור להכנים עכ״ל: ב החזיקו ומ״מ

אמבטל אסור אף בשל חבירו וחבירו סותר׳ ה אף בשל עצמו וכן רבים שלא עירבו שנתנו רשותם לרבים שעירבו לפי שהיתר נעשה אפילו אצל הרבים ולא היתר אצל היתר׳ שכתו שנים ולא עירבו יכולים לבטל רשותם שיבטל מהם רשותו לכל בני החצר בין אם מבטלים לרבים שעירבו ובלבד שבל אחד מהם יבטל לכל אחר בין אם מבטלים לאחר שלא עירב מבטלין לשנים שלא עירבו בין אם מבטלים רבים ועירבו בין אם הוא יחיד שלא עירב שהרי אף לאחר שיבטלו להם הם שנים וא אסור אפילו אסור לאחר אני מבטל לך על מנת שתחזור ותבטל לחבירך ט (ד) אינו מועיל:

שעה דין חצירות הפתוחות זו לזו׳ וכו׳ ה סעיפים:

א שלש חצירות פתוחות זו לזו׳ ופתוחות לרשות הרבים ועירבה כל אחת מהחצונה עם האמצעית והחיצונה לא עירבו יחד החיצונות אסורות זו עם זו והאמצעית מותרת׳ עם כל אחת מהן׳ והן מותרות עמה׳ בבה רבים אסורים בשנתנה׳ אמצעית (א) עירובה׳ בזו ועירובה בזו׳ אז שנתנו החיצונות עירובן באמצעית׳ שני׳ בתים אבל אם נתנו שתי׳ החיצונות עירובן באמצעית בבית אחר שלשתן מותרות זו עם זו׳:

ב שתי חצירות זו לפנים מזו (ב) ופנימית פתוחה לחיצונה והחיצונה למבוי ויש לפנימית דריסת רגל על החיצונה אם עירבה פנימית לעצמה ולא החיצונה או שעירבה כל אחת לעצמה ושבת אחר מן החיצונה ולא עירב פנימית מותרת והחיצונה אסורה עירבה חיצונה ולא פנימית או שעירבה כל אחת לעצמה ושבת אחר שהפנימית ולא עירב שתיהן׳ אסורות עירבה כל אחת לעצמה כל אחת מותרת בחצרה:

ג עירבו ביחד ונתנו עירובן בחיצונה ושבת אחר בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות עד שיבטל רשותו ואם נתנו עירובן בפנימית ושבת אחר מן הפנימית ולא עירב (ג) שתיהן אסורות אבל אם שבת אחר מן החיצונה ולא עירב (ד) פנימית מותרת:

ד אם יחיד דר בפנימית ויחיד בחיצונה או שנים בחיצונה ועירבו אין היחיד שבפנימית אסור על החיצונה:

הגה וכה הדין דכיסה סמוך ויחיד ואינו צריכין לשרל כדרך מנחתר לפיל סימן ס״ב: (המגיד פ״ד)

ה שלשה חצירות זו לפנים מזו ויחיד בכל אחת אע״פ שרבים דורסים בחיצונה אינם אוסרים שכל אחת מותרת בסקומה ואם היו שנים בפנימית ולא עירבו הרי הם אוסרים על היחידים שבאמצעית הר״מ בתי״ולא זאר מבוי ונ״ל כיון דכסמיות שבחות מ״ם לולקוסי ומ״ה דוקא בעמוד מ״ם בפחות מ״ם לא מהני בטלו הסבורה לאחר בכל: (ג) והסחרים עייקר ולא מנסחת שנמוכין: (ד) ויש שיטל מחכם שביטל את מעירבו סלא עירבו לא היה מלבטל כיון שהיו שהיו לא הוי׳ ה׳ מהם לחבירו ואפילו לא מועיל כיון שלא הוא בעצמו שיטל בחצר מיוסכל להקנות לחבירו

שפא (א) שהי׳ מבטל רשותו׳ ומ״ל מביאו אכל מיתי׳ לי׳ שהרחק״ם כתב דין זה פ״ד ובתב הרמב״ם בחצר שהיה ד׳ על ד׳ וכ״ע:

שעח (א) עירובה כזו וכזו׳ דלא דמיא לחצרות ולא דיורה חיצונית בחצרות אחרות׳ ביטלו אם שירבו׳ דלא דמיא בית ואחר דהרות בית הרבים ופנימית פתוחה לחיצונה׳ ולא לחבוי ועיי״ש בהרמב״ם סתם על החיצונה אחר לה לכנים מהחצר לפנימית׳ החיצונה: (ג) שתי׳ דקיימת לן דבל הלכות אסור שלא בחקום׳: (ד) מותרת׳ דיכול הוא בהם מהחיצונה לחחרת׳ ומשתמש׳ הכל בהם ולא בפנימית׳ ולא עדיפא׳ חלבו בפנימי׳ אבל לחחיצו׳ ולא לשאיר׳:

שפ (א) לבדו׳ לבדו׳ מהני לבטלם ונלחם בעל דרוכו בכלו׳ ועיי״ש לחר כמ׳ לחפר דלא נחכיון בק׳ ומה״ע לבטל בטל בכל הבעל בטל׳ לשון לאוליא בלא בטל׳ (ב) ולא שיטל שיבל׳ הר״מ בתי״ולא זאר מבוי ונ״ל כיון דכסמיות שבחות בפחות מ״ם לולקוסי ומ״ה דוקא בעמוד מ״ם בפחות מ״ם לא מהני בטלו הסבורה לאחר בכל: (ג) והסחרים עייקר ולא מנסחת שנמוכין: (ד) ויש שיטל מחכם שביטל את מעירבו סלא עירבו לא היה מלבטל כיון שהיו שהיו לא הוי׳ ה׳ מהם לחבירו ואפילו לא מועיל כיון שלא הוא בעצמו שיטל בחצר מיוסכל להקנות לחבירו

שפא (א) שהי׳ מבטל רשותו׳ ומ״ל מביאו אכל מיתי׳ לי׳ שהרחק״ם כתב דין זה פ״ד ובתב הרמב״ם בחצר שהיה ד׳ על ד׳ וכ״ע:

שעט דין חצירות ובתים ביניהם׳ וכו׳ ב סעיפים:

א שתי חצירות ושלשה בתים ביניהם פתוחים זה לזה ורוצים לערב יחד חצרות כא דרך בית שאצלו ינתן עירובו א בבית שבאמצע וכן עושה השניים וסותרים בשלשתן שכל בית שאצל החצר חשוב לו בבית שער ואין צריך ליתן פת והאמצעי הוא בית שמניחין בו עירוב ואין צריך ליתן פת:

ב שתי חצרות ושני בתים ביניהם׳ ולא עירבו יחד אלא כל אחת לעצמה ובא חצר זה דרך בית שאצלו והניח עירובו בבית שאצל השני וכן עשה השני שגם הוא הניח עירבו בבית הסמוך לחצר האחרת לא קנו עירוב שכל אחר הניח עירוב ב בבית שער של חצר אחרת:

שפ דיני בטול רשות׳ וכו׳ ד סעיפים:

א אחר מבני החצר ששכח ולא עירב עם האחרים אסור עליהם מה׳ לקנתם׳ ובטל להם רשותו שיאסר רשותי מבטלת לכם או קנו׳ לכם׳ ואין צריך לקנות בקנין סודר׳ ובטל לבטל א אף משתתף׳ ואם רר עם ארבעה או חמשה אין ב לכל אחר ואחר שיאסר רשותי מבטלת (א) לך ולך׳ ויש אוסרים שרי שיאסר רשותו מבטלת לכל ביטל רשותו פתם לא ביטל אלא רשותו שיש לו בחצר הילכך הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר ומה שהוא אורח בעלמא אבל אסורין להוציא ג מביתו לחצר וגם הוא׳ ויש אוסרים שצריך לקנות׳ שלא יבא להוציא באיסור ולא יפתחנו אלא כשרוצה לצאת ולבוא וינעלנו מיד אחר צאתו׳:

ב אם ביטל להם גם רשות ד ביתו מותרין בין הוא בין הם להוציא לחצר ה בין מבתיו בין מבתיהם׳

ג אם אינו רוצה לבטל להם רשותו אלא להשכירו׳ א״ש מועיל כמו ביטול (ב) ו לי״א שאינו מועיל׳

ד אם בני החצר שעירבו מבטלים רשותם לאחר שלא עירב הוא מותר להוציא מביתו לחצר׳ ולא (אם לא שבטלו בפירוש גם רשות ביתם) (ג״י) (ג) ואם אוסרים ן אף מבית לחצר׳ ולא שרבו באורחים שאין רבים נעשים אורחים אצל יחיד׳ והוא הרין אם היו שנים לבר וביטל אחר מהם ה אף בשל עצמו וכן רבים שלא עירבו שנתנו רשותם לרבים שעירבו לפי שהיתר נעשה אפילו אצל הרבים ולא היתר אצל היתר׳ שכתו שנים ולא עירבו יכולים לבטל רשותם שיבטל מהם רשותו לכל בני החצר בין אם מבטלים לרבים שעירבו ובלבד שבל אחד מהם יבטל לכל אחר בין אם מבטלים לאחר שלא עירב מבטלין לשנים שלא עירבו בין אם מבטלים רבים ועירבו בין אם הוא יחיד שלא עירב שהרי אף לאחר שיבטלו להם הם שנים וא אסור אפילו אסור לאחר אני מבטל לך על מנת שתחזור ותבטל לחבירך ט (ד) אינו מועיל:

שפא דיני המבטל רשותו ועבר והוציא׳ וכו׳ ז סעיפים:

א המבטל רשותו א והוציא אח״כ מביתו לחצר בשוגג אינו אוסר כמזיד אוסר (א) שהרי חזר מבישולו שביטל׳ ואם ב

פרי חדש

סימן קלט

שפא מ"ב בישראל בן חלר זו שהלך לבית כו' דאינו אוסר דאמרינן

דהוקרה שבת אחרת ולהה לא נימא כאן ג"כ הכי בא"ם חזר וביטל
בת דלא יוכל לחזור ולאחור כיון שכבר אחר בכניסת שבת ל"ל דאלמי
ם דהשתא תלי בכניסת שבת דהא צריך להסיע מדעתו בכניסת שבת

ים שבת בנית זה על כן
הוא בכניסת שבת לחזור
כן יכול לבטל רשות אחרי
ם ס"ם ס"ל צריך
ם דאיתיר כל השבת דוקא
(ג) ולרש"י אין חזקה
כו' דאי"ל בטל
ר עמה
ל אחר
ל לחזור
ל אחר
ל אחר
ל אחר

ח להניח כו׳ · ואע"פ שלא הניח כלום מהני ומ"מ צריך שיקנה הקרקע בח' מהדרכים שקרקע נקנה בהם: **ט** לא מהני · ודוקא כשאין לעכו"ם רשות להשתמש במקום ישראל אבל אם יש לעכו"ם רשות להשתמש בו אפילו אינו שכיר אלא שאינו מוציא אלא צריך לעשות מלאכה אחר בתבל בתמיתת האחר בתמיתת אם הוא שכיר אינו מועיל אלא שכיר

בשבת כלל דלא תשו אלא בתם רוחין בסנ' דסיינו ב' ישראלים ועכו"ם
אלא ידעו הדורות היכן הם וכ"מ בדברי הרמב"ם פ"ד מה"ע דהיה אחד
בתחר ז' ות' דר בתחר ז' ת"ל לערב אלא כל ת' מקומות בכל תחיינו ותם
ע"ם בפמיתיה תע"ם שהוא ת' הרי הוא כרגים ואוסר על החיצונה

יט טו יחצר שישראל ועכו"ם דרים בה ובית אחד של ישראל אצל
ביתו של זה ואינו פתוח לחצר וחלונות ביניהם יז (יט) אינו יכול
לערב יעשו דרך החלון שביניהם כדי להוציא כליו דרך בית שכנו
הפתוח לחצר אבל אם פתח פתוח ביניהם מותר יטש מי שאומר דאף
אם פתח פתוח ביניהם אסור:

כ יחצר שישראל ועכו"ם שרים בה ויש חלונות פתוחות מבית ישראל
זה לבית ישראל זה ועשו עירוב דרך חלונות אע"פ שהם מותרים
להוציא מבית לבית דרך חלונות הרי הם אסורים להוציא מבית לבית
דרך פתחים מפני העכו"ם ער שישכיר:

הגה ספינה שיש בה ישראלים רבים ויש להם בתים תיתחיים מיכיבה לערב
ולהכור רשות מן העכו"ם ונעל הספינה יז הו להבליעו בעבר הספינה
(ג"י בשם שבולי לקט) וע"ל סי' שם"ו סעיף ב':

שפנ כשאין העכו"ם בבית אינו מעכב • ובו סעיף א:

א יעכו"ם הדר עם שני ישראלים ואין העכו"ם בביתו אינו אוסר (ע"ל
סימן שע"ת) ויערבו ויהיו מותרים בא עכו"ם בשבת אוסר א
והעירוב בטל ומיתה (א) יכולים לשכור מסנו בשבת ואת"כ (ב) יבטל
האחד לחבירו ויהיה היחיד מותר וכ"ש ב אם מת העכו"ם בשבת
שיבטל אחד לחבירו ויהיה היחיד מותר:

שפד עכו"ם אכסנאי אם מעכב • ובו ב סעיפים:

א יעכו"ם הנכנס לשם אכסנאית אם נכנס שלא ברשות אינו אוסר
לעולם ואם א נכנס ברשות אם הוא רגיל לבא אוסר מיד ואם
אינו רגיל אינו אוסר עד לאחר שלשים יום:

ב (א) אנשי חיל המלך שנכנסו בבתי היהודים ב בין בחזקה בין
ברצון גם יש לבעלי בתים באותם מקומות שנכנסו העכו"ם
כלים שאסור לשלטם בשבת אינם אוסרים עליהם:

שפה דין צדוקי ומומר בעירוב • ובו ד סעיפים:

א (א) א יצדוקי הרי הוא כישראל ומבטל רשות אבל עירוב אינו
מועיל ביניו שאינו מודה בעירוב:

ב יכותי הרי הוא כשאר עכו"ם ואין לו תקנה אלא בשכירות:

ג ב ישראל מומר לעבודת אלילים או לחלל שבתות בפרהסיא אפי'
אינו מחללו אלא באיסור דרבנן הרי הוא כעכו"ם ואם אינו מחלל
אלא בצינעה אפילו מחללו באיסור דאורייתא הרי הוא כישראל
ומבטל רשות:

ד ישראל שהמיר והיו לו בתים בשכונת ישראל שעירבו לכל השנה
אם

עסיסי ס"ע: ב בין בחזקה
אוסר ואפשר דס"ל דחיל סתלך כברשות דמי דדינא דמלכותא דינא
וכמ"ש רסי' ת"מ אבל ברשב"ת תמתי דחיל המלך שוה. לשאר עכו"ם
עכו"י וע"ע ועכ"פ אינו אוסרים פחות מל' יום אם אין רגילין לבוא ואם
יש ליטר לו רשות להניח כלים בחדרם אין אוסרי. עסי' שפ"ב סי"ח:

שפה א לדוקי ואע"פ שמחללו שבת במילי דרבנן מ"מ אמוסים

הם דמלבא אבותיהם בדיהם: ב ישראל מומר
ואם

ולא אתורה על בע"ח (ת"ה וי"):

(א) יכולים לשכור ממנו בשבת דאין זה אלא משום איבר להחיר בטלטול: (ב) יבטל הא' לחבירו ולא אחרי' בזה דהדר העירוב שעשו
בתחלה לקדמותו ואע"ג דאחרי' גבי ספינות קטורות זו בזו כו' חזרו להחיר הראשון וכן לעיל סי' שס"ב ס"ג שאני הכא דמתחלה
העירוב אין סופו להתקיים כל השבת שעתיד העכו"ם לבוא אבל התם אין הספינה מוחדת לחיפסק כ"כ אתו' וכ"ל דמה"ע יש ללמוד בתמ"
לא הוה קרוחה תמ"ם
לעיל סי' קל"ו ס"ד בפ
אלא קרא ג' מסוחים
אבל לא נגמר הבנת
ואם בפסיק מיד ליהו
ולגרן מחלוקת הם קרא
ג' מסוקין זהו נא הוי
חמסק ובכבר נתחוקם
ראיה ת' לגיגו לתרוים
מחלל מפרכות בפרקים
מחלל מפרי הבכור
דקרוחה מחמ ב כ קיים
והגרם

ב"ם ע"ב גני מיורת
דרב יהודה אמר רב
ובפ"ע"מ"ו פס הה פסגיר
ובהמ"ם פס בפס ר"ל
לתוספות ובה"ם בפס
בפס ר"ל לקרמ"ם
נפרק כ' מס"ב בפי
פירוסו במיורת
דמעיל ובתב פרב המגיר
תע"ם פיס לאחרונים
בזה פסה אחרת ודינו
סל ר"ל אחת
ופירוסו ברחם
עירובין ד':
תשובות ר"ל הגיגת
ר יוסף ובו' בפסות
שונגת בפ' הלכות בפס
ר"ם ולהב"ם בפ"סב
בפסוק בריס הנלין
ד' בעריאתא עירובין
ס"ם לתוס' ולהם
ולהרדבי סם וכן
דעת רש"י הרמ"בת
בתשובה:

פרי חדש

סימן קם

ס"ב בכלי הגיה
פרגיו יוחל
פירש פשם פירושלמי
תשו' דביון מבשתתק
כו"ל ביפסה דעת
הרא"שון ובין בין נרוך
בפני לנרך ביין מבנים
בחקו' הרא"שון ונ"ל
נה"ם הרדבי בפס
רבינו יוחל בסוף ריש
בביתו הכלי פי' הקנים
בתם ברוך ותקנ מקנים
בחקיפות ובנה בפוסר
נאחר יפיים בחקיפות
בנה ברבה ונתב הו"תם
ואפי' תם הרא"שון דבתם
תם הרא"שון בסיפו דעתו
בתחרילה בסיפו דעת
חבל בכה בוין מכל
נתנה תקום ברמתק
בינון בלה יפיה ובקתו
הרא"שון ומבלן בסק
בלבם מסוחד לקרות
בחוים ובינון ברבם
סלבנים וקרת מקנת
מבוקי' ובסק בלת
מו בדברו חוב ברך לתוכר
ובינרך תם רוצם לחוכר
ובינרות יחבר ובל
מסמוחו נמ"ב בנברכת
בתורם בתחרות ובן
בנברכ' מתבי' לבן מקרו
מבוק לחב לו בתחיל
לתבול חבי לבשיק ולא
בני ברבה לחביחי תת'
בינינו מבנת לפי מבנך
בנתרה ל: קיימה מברבי
בהבני ולחי לא הוו ברבם
לבנלה לבל הבה בני
קרילת ס"ת דבנרבם
ברת חבו' בכוך ניטר
ומקוב' בחורה לא יפחות
חב' מבוקי' ולם פיחת
בת בוחת קרילת תת"ם
לעיל סי' קל"ו ס"ד בפ
מלא קרא ג' מסוחים
לבבי בת נגמר הבנת
ולם בפסיק מיד ליהו
ולגרן מחלוקת הם קרא
ג' מסוקין זהו נא הוי
חמסק ובכבר נתחוקם
ראיה ת' לגיגו לתרוים
מחלל מפרכות בפרקים
מחלל מפרי הבכור
דקרילת ס"ת בפ ב כ קיים
והגרם

אבל הכא שאין שם אים ל"ל לחיתם להבי לכן ל"ל דהרמ"ם קאי כשאנים
בחיצונה אלא שסחם כמנהגו: טו חצר שישראל זבו' ת"ם הע"ם
כאן מבוחר בהג"הם ת"ל וסי' שלה: יז אינו יכול לעבר כדי שיתיר
לדור יחדיו ולא מסם: יח לו להבליעו ועיינתי בס"ל מתחע דה"ל
להבליעו דהא עכ"ם יש לו רשות
להתחמם בספינה וכ"ל דהרמ"ם לא
פסק כוותיה מטעם שכתב ס"ת
בהג"ת:

שפנ א והעירוב בטל

וכו' הדר שבר
לא חזר העירוב לקדמותו ול"ד
לספינות שנפסקו ונחקרו חזרו
להיות הראשון דהתם אין
הספינות עומדות ליפסק תמיד כ
הכא דמתחלה כשנעשה העירוב
אין סופו להתקיים כל השבת לפי
שעתיד העכו"ם לבא ולא שייך
לומ' כאן שבת הואיל והותר אחרה
ולא יתבטל בשביל העכו"ם דהא
בין הסמוכו עתיד לאיסור (הרא"ש
ומרדכי ותו') ולפי הוא רחוק מ"מ
יכול לילך מתקומו בחול ולבוא
בשבת כל"ל דלא כעי"ם ות"כ
כ"ש בהספינות לא היו קבועות
מתחול דהעירוב בטל דהא אין
עומדות ליקבר (עסי' שס"ה ס"ו)
ות"כ קשה על מ"ם הרא"ש שפ"ק
דעירובין דאפי' נקברו בשבת ברי
(עסי' שנ"ה סס"ת) ועל"ק מדקאמר
וכ"ש אם מת עכו"ם וכו' משמע
דאפי' הוא העכו"ם כאן מתחול
ועירבו ומת בשבת אז שברו מתנו
העירוב בטל ומריבי לבטל וכמ"ש
התוס' דף ס"ו ע"ל ודף ע' ע"ב
בד"ה לאתויי ברי"ה וקחני ע"ש ת"כ
ע"מ דלא אחרי' העירוב חזר ונע'
ת"כ קשה מ"ם דבסיימן שע"ד פסק
דחזר ונעיר אפי' בפתח בשבת
ע"ש לכן יש להתיבב בדרן זה
נבה ברבה ונתב הו"תם
ואפי' תם הרא"שון דבתם
תם הרא"שון בסיפו דעתו
בתחרילה בסיפו דעת
חבל בכה בוין מכל
נתנה תקום ברמתק
בינון בלה יפיה ובקתו
הרא"שון ומבלן בסק
בלבם מסוחד לקרות
בחוים ובינון ברבם
סלבנים וקרת מקנת
מבוקי' ובסק בלת
מו בדברו חוב ברך לתוכר
ובינרך תם רוצם לחוכר
ובינרות יחבר ובל
מסמוחו נמ"ב בנברכת
בתורם בתחרות ובן
בנברכ' מתבי' לבן מקרו
מבוק לחב לו בתחיל
לתבול חבי לבשיק ולא
בני ברבה לחביחי תת'
בינינו מבנת לפי מבנך
בנתרה ל: קיימה מברבי
בהבני ולחי לא הוו ברבם
לבנלה לבל הבה בני
קרילת ס"ת דבנרבם
ברת חבו' בכוך ניטר
ומקוב' בחורה לא יפחות
חב' מבוקי' ולם פיחת
בת בוחת קרילת תת"ם
לעיל סי' קל"ו ס"ד בפ
מלא קרא ג' מסוקים
לבבי בת נגמר הבנת
ולם בפסיק מיד ליהו
ולגרן מחלוקת הם קרא
ג' מסוקין זהו נא הוי
חמסק ובכבר נתחוקם
ראיה ת' לגיגו לתרוים
מחלל מפרכות בפרקים
מחלל מפרי הבכור
דקרילת ס"ת בפ ב כ קיים
והגרם

(א) אמרי חיל ל"ו. זהו מהשוב הרמב"ם הביאו ב"י ותמה אני דדברי הרמב"ם סתרי אהדדי דהא כתב המ"מ בפ"ב דה"ע מסמו הביאו
ב"ו ורמ"ם אסי' שפ"ב ס"ת דאם הסכיר לו הסכיר ביתו לעכו"ם אינו אוסר דלא הסחיל לו אדעתא דליאסר עליו וא"כ הכא אמאי
יאסרו אמרי חיל עליו כל שאין לבעלי בתים כלים שם ול"ע רב:

(ב) לדוקי כו' בסעיף ב' כתוב שהתחלל שבת בפרהסיא הוה מומר אפי' במילי דר נגן מ"מ לדוקים דהיינו לא תסיבי מומרים אעפ"י

ואם חילל שבת בחד זימנא לא תקרי מומר (הג"מ פ"ב וקו') עכ"ל סי' ר"ח: ג פתח אחר. ואם פתח לו פתח אחר שמיטר עסי' שפ"ג:

שפו א ואין מבואיהן כלי. דסא אסורין לטלטל מזה לזה:

ב ואין להם דריסת הרגל. פי' אף על פי שיש להם רשות לעבור דרך שם מכל מקום הואיל שיש להם דרך אחר ללאת כופין אותו לעבור דרך שם כמ"ש סימן שנ"ב סי' ו' וסי' ס"ד ס"ג: ג מבואי ח' דאלו במבואי ח' נריך ב' פסין כמ"ש סי' שס"ג סל"ח ומ"ש ל"ע דהא עכ"ל בעי ל"ה בגם לבין הטלוים כמ"ש שם וכסי' שס"ג סי' ו' ואם כן פשיטא דמהני נ"כ לסלק הארובים אלא עירבו כמ"ש סי' שנ"ב סי' ו' אפי' יש להם דריסת הרגל"ו ול"ע ועוד מסתי שם כל העיר נחשבת כלי ועסי' שנ"ח:

ד ולא בעדשים. דאין נאכלין חיין דלא עדיפי מחיטים ועכ"ל:

ה בסיל ולא בסול. ונ"ל דלפחות דדין מערבין בהן חיין דלא גרע מבשר חי: ו אלו הוי לפתן ואפי' ים מקרוי שאוכלים אותו בלא פת בעלה דעתן אלא כל הדם (נתר) ערסי ש"ב: ז חומץ. שיעורו כדי לעבל ירק מזון ב' סעודות אם היה עפי' אוכלו בלא פת: ח יין חי. אבל מבטל לקיטות סעור בא ולא לעבל לפיכך שיעורו כדי שמביאין ממנה לקיטות ב' סעודות (מ"מ) וכן כל כיול בזה: ט בחרומה. ועכשיו אין תרומת עשורה ראוי לעשות הדם (ל"ה ע"ב) עסי' תלה: י אלא יהא. אף ע"ג דבעירובי חצירות אין מערבין אלא לדבר מצוה ומצוה לאו ליהנות ניתנו והרמב"ם והרשב"א ומ"מ בסמ"ר המפרשים כתבו דאפילו הכי בעירובי חצירות כיון דחזי לישראל אחר ואע"פ שאמר אלא אהנה לו קונם שרי אלא כיון אלא בדרך הגאתו ועיין בגמ' ומ"כ מ"ש רמ"א דבקונם כ"ע מודו ל"ע דהייטו פלוגתייהו אלא לדבר הטור בקונם אפי' בעירובי חצירות אין מערבין דדמי להקדש והרמב"ם ודעימי' ס"ל דאין הלכה כרב הונא דאמי' כר"א ע"ש: יא יהנה ממנו. עמ"ש סבי' ס"ל דעירובי חצירות מי מצוה הוא מ"מ עושה אותם להגאתו: יב לא נתקדשה ודאי. אמספק לא חל עליו קדושי: יג עד שתחשך. דמספקא לא פקעה קדושה ועיין בגמ': יד ואסור לטלטל. ואם מתנו שמי המבואות שתופן בחצר זו בכלי מ"ה ל"כ וכן כל אחות לטלטל מבואי זה לבואי זה כמ"ש רסי' שע"ח ע"ש: טו שנתנו במבוי. כלומר בבתים שנמבוי דאלו שנתנו במבוי עצמם

ארי כמ"ש רסי' שע"ב:

שפו א במבוי בפת. ואם נשתתפו ביין אם אין מקפידין בעלמא על פרוסתן סומכין על השיתוף בשב"ר אחשול לבד

אם אין לו ג פתח אחר כלל הוא אוסר בכל שבת שחל לאחר שהמיר אבל אם יש לו פתח אחר לשבונת העכו"ם אפילו הוא פתח קטן שלא היה רגיל בו מתחילה רוחין אותו אצל פתח הפתוח לשבונת העכו"ם:

שפו דיני שתוף בעירוב. ובו ט סעיפים:

א אסרו חכמים לטלטל מן החצרות למבוי ותחירותו על ידי שיתוף שנובין פת או דבר אחר ממיני מאכל מכל חצר וחצר ונותנים אותו באחד מן החצירות ואנו רואים כאלו פתוח כל המבוי לאותו חצר ונמצא שאינו אלא לשתף החצירות יכולים לתנו באויר החצר? או בבית שאין לו ארבע על ארבע ואין צריך ליתנו בבית רק שיהיה במקום המשתמר הילכך אין נותנין אותו באויר המבוי: (וע"ל סימן שס"ו)

ב ישראלים שרים בשלשה מקומות חלוקים ודלתות כל אחת מהמקומות נעולים בלילה והשמש נוכח קמח מכלם אינו מועיל להם להשתתף ששיתוף מבוי צריך שיהיה מונח בחצר שבמבוי ואי שנכרלים זה מזה ורחוקים אין שיתופן אחד א ואין מבואיהן באחד:

כגם ואם עירבו נמקום אחד ליון כאחריים אלא עירבו אוסרים עליהם הואיל

ב ואין להם דריסת הרגלים על עירבו אוסרים עליהם הואיל בעי עירובי חצירות זה עליה דמי פתחיהן אלא דבלא עירבו לא לעלותה אלא לבד אוסרים אלא מהני עירבו אלא מהני עירבו אלא מהני עירבו

לבד ואין מחיצין דבר זה אלא מדוחק (רמב"ם פ"ה): ב ווי"ת דסומכין כו' וב"ח כתב דל"ע מודו בזה דסומכין על השיתוף:

שפח א אבל אם עירבו וכו' דקי"ל דאין מבוי ניתר בלחי וקורה עד שיהיו בתיס וחצירות פתוחין לתוכו וכיון שעירבו נעשו חצירות כבתיס וא"ל ליכא חצירות במבוי (מ"מ) וא"כ אם ניתר בלחי וקורה אוכל אם עירבו פסין פריועסי פס"ג סל"ו:

שפט א יותר מפתחים אוסר כו' ל"ע עפי' דאפי' בית פתחים אסור דאיכו רחוי לו דאסור להוציא מבית לקרפף כ"ש רפי' שע"ב ואפשר כיון דבדי לבטלם בתרבו ניתר ליה כיה מפל"ב בתוך מפתחים:

שצ א מבוי פלירות כו' ואם יש חצר עכ"ום בין חצר הישראל' אם חצר העכ"ום אין פתוח למבוי זה ונם אין לו פתח או חצון אלא למעלה מי' מוחר לבטל מחצר עכ"ום לחצר הישראל כיון דאין מפתוח להדיח לא בעי שבירות אבל אם חצר העכו"ם פתוח למבוי או לחצר ישראל לחבר מי' אסור להשתמש עדו כלל (כ"ח מרדכי) אבל דעת הרב"י בסימן שפ"ב בדפוסא דרך המבוי אוסר אבל מחצר להצר כיון שאין לו דריסת רגל אינו אוסר וע"ש ואפילו שיש חצירות של ישראל וחצר עכ"ום ביניהם יכולין לערב יחד דרך ערים פתחים לבטל דרך חצר העכ"ום דלא חשיב הפסק כיון שאין אוסר ומכל מקום זה אינו מוכרח כלכך עש"ל:

שלא אפי'

דמסבי שיתוף וי"ל דמסבחת לה כשעירבו דרך חלונו ט"פי' דבריהם לבד ואין מחיצין דבר זה אלא מדוחק (רמב"ם פ"ה): ב ווי"ת דסומכין כו' וב"ח כתב דל"ע מודו בזה דסומכין על השיתוף:

שפח א אבל אם עירבו וכו' דקי"ל דאין מבוי ניתר בלחי וקורה עד שיהיו בתיס וחצירות פתוחין לתוכו וכיון שעירבו נעשו חצירות כבתיס וא"ל ליכא חצירות במבוי (מ"מ) וא"כ אם ניתר בלחי וקורה אוכל אם עירבו פסין פריועסי פס"ג סל"ו:

שפט א יותר מפתחים אוסר כו' ל"ע עפי' דאפי' בית פתחים אסור דאיכו רחוי לו דאסור להוציא מבית לקרפף כ"ש רפי' שע"ב ואפשר כיון דבדי לבטלם בתרבו ניתר ליה כיה מפל"ב בתוך מפתחים:

שצ א מבוי פלירות כו' ואם יש חצר עכ"ום בין חצר הישראל' אם חצר העכו"ם אין פתוח למבוי זה ונם אין לו פתח או חצון אלא למעלה מי' מוחר לבטל מחצר עכ"ום לחצר הישראל כיון דאין מפתוח להדיח לא בעי שבירות אבל אם חצר העכו"ם פתוח למבוי או לחצר ישראל לחבר מי' אסור להשתמש עדו כלל (כ"ח מרדכי) אבל דעת הרב"י בסימן שפ"ב בדפוסא דרך המבוי אוסר אבל מחצר להצר כיון שאין לו דריסת רגל אינו אוסר וע"ש ואפילו שיש חצירות של ישראל וחצר עכ"ום ביניהם יכולין לערב יחד דרך ערים פתחים לבטל דרך חצר העכ"ום דלא חשיב הפסק כיון שאין אוסר ומכל מקום זה אינו מוכרח כלכך עש"ל:

שלא אפי'

לעצמה אין סומכין על השיתוף אבל כשכל חצר עירבה לעצמה ואחר כך נשתתפו במבוי ולא עירבו דרך פתחים שביניהם מותרים להשתמש בחצרות שבמבוי דרך פתחים שביניהם שסומכים על שתוף במקום עירוב ואם עירבו דרך פתחים שביניהם ולא נשתתפו במבוי מותר להשתמש החצרות במבוי שסומכים על עירוב שעירבו החצרות דרך פתחים במקום שיתוף:

כגה ב ויש אומרים דסומכין בשיתוף במקום עירוב אפילו לא נשתתפו אלא ביין וכן סומכין בעירוב במקום שיתוף (רא"ש ומרדכי פ' הדר ועוד) ונעיל סיגן פס"ו סי"ו בהגהה מתחתי דתנו נוהגין לכתחלה אלא לעשות רק שתוף אחד בקמה (ב) ונראה לי הטעם כי עירוב שלנו בכל אחד מבני החצר מתן לשיתוף הוי כעירוב ושיתוף ביחד ולכתחלה אין לעשות יותר וכל שבעריכו שתוף ועירוב היינו בזמן כשמרה שבני החצר לא נתנו לשתוף רק החצר עירבו ביחד ואחד מבני הבית כתן לשתוף אבל בכי הלי נוהגת לכולי עלמא אין עושין רק שתוף אחד ואי עביד יותר ובידיך עליו הוי ברכה לבטלה (ד"ם והשגות מהר"ם שבאיה הב"י):

שפח דין אם לא עירבו החצרות יחד וגם לא נשתתפו במבוי • ובו סעיף אחד

א אם לא עירבו החצרות יחד וגם לא נשתתפו במבוי (א) מותר לטלטל בכל המבוי כלים ששכתו בתוכו בין עירבו חצרות עם הבתים בין לא עירבו ירוחם רבינו משה בר מיימון דוקא בשלא עירבו חצרות עם הבתים א אבל אם עירבו חצרות עם הבתים אין מטלטלין במבוי אלא בארבע אמות:

שפט עכו"ם שיש לו הלון פתוח למבוי • ובו סעיף אחד:

א עכו"ם הדר במבוי ויש לו חלון אחורי ביתו פתוח לבקעה או לקרפף אפי' אין בו אלא ארבעה טפחים על ארבעה טפחים אינו אוסר על בני מבוי אפי' מבנים ומוציא נכלים וקרונות דרך המבוי כל היום שחפץ יותר באותו שפתוח לו מאחוריו לבדו שיש לו אויר והוי פתחו למבוי בכוו שאינו רגיל שאינו אוסר והוא ש"ש בבקעה או בקרפף יותר מסאתים אבל אם אין בו אלא סאתים קטן הוא ולא ניחא ליה ביה וישראל ש"ש לו פתח למבוי ופתח מאחוריו לקרקע ושכח ולא עירב אם הקרפף א יותר מסאתים אוסר לפי שאינו ראוי לו ואינו מסתלק מן המבוי אם הוקף יותר מסאתים אינו אוסר כיון שראוי לו ישש"ש שאומר דאדרבא אם הוקף לדירה אפילו ב"ת סאתים אוסר שכיון שתוקף לדירה אין בו אויר ואינו חפץ בו להסתלק בשבילו מן המבוי:

שצ מבוי שצדו אחר עכ"ום וצדו אחר ישראל • ובו ב סעיפים:

א מבוי שצדו אחר עכ"ום וצדו אחר ישראל ובית של ישראל אחר אצלו פתוח לו"ה ולא למבוי וחלון בינו לבין ישראל הדר במבוי אינו יכול לערב דרך החלון שביניהם להוציא כלום לרבים דרך בית ישראל שכנו הפתוח למבוי אבל אם פתח ביניהם מותר (א) ויש מי שאוסר אף בפתח פתוח ביניהם:

ב מבוי שצדו אחר עכו"ם וצדו אחר ישראלים והיו חלונות פתוחים מחצרו לחצר של ישראל ועירבו כולם דרך חלונות אף על פי שנעשה באנשי בית אחד ומותרים להוציא ולהכניס דרך חלונות הרי אלו אסורים להשתמש במבוי דרך פתחים עד שיכרו מן העכו"ם:

שצא דיני בטול רשות לאותן ששכחו לערב • ובו ב סעיפים:

א בכל משפטי נישול לפי ששכח ולא עירב בחצרו כן הוא במבוי שאם שכחה חצר אחת ולא נשתתפה מבטלת רשותה לשאר בני המבוי אם הם לה (א) אף על פי שהם רבים שבני החצר בני מבוי חשובים כיחיד בחצ' וכבל משפטי ישראל בחצר עם העכו"ם כן הוא במבוי או בעיר שאין אסור לטלטל במבוי או בעיר המוקפת חומה (ב) עד שיהיו שתי חצרות של בתי ישראל בעיר אבל חצר אחת לא אפילו אם הרבה בתי' של ישראל פתוחים לתוכה והוא שתהא העיר מוקפ' חומה לדירה וסתם עיירות הן מוקפו' לדירה וסתם מבצרים אינם מוקפי' לדירה וכשיש שתי חצרות של בתי ישראל בעיר צריכי' לשכור מכל חצר וחצר של

בתוכו בתיס

מש"כ

אלא אם אין בו אלא ארבעה טפחים אינו אוסר על בני מבוי אפי' מבנים ומוציא נכלים וקרונות דרך המבוי כל היום שחפץ יותר באותו שפתוח לו מאחוריו לבדו שיש לו אויר והוי פתחו למבוי כבוו שאינו רגיל שאינו אוסר והוא ש"ש בבקעה או בקרפף יותר מסאתים אבל אם אין בו אלא סאתים קטן הוא ולא ניחא ליה ביה וישראל ש"ש לו פתח למבוי ופתח מאחוריו לקרקע ושכח ולא עירב אם הקרפף א יותר מסאתים אוסר לפי שאינו ראוי לו ואינו מסתלק מן המבוי אם הוקף יותר מסאתים אינו אוסר כיון שראוי לו ישש"ש שאומר דאדרבא אם הוקף לדירה אפילו ב"ת סאתים אוסר שכיון שתוקף לדירה אין בו אויר ואינו חפץ בו להסתלק בשבילו מן המבוי:

שצ מבוי שצדו אחר עכ"ום וצדו אחר ישראל • ובו ב סעיפים:

א מבוי שצדו אחר עכ"ום וצדו אחר ישראל ובית של ישראל אחר אצלו פתוח לו"ה ולא למבוי וחלון בינו לבין ישראל הדר במבוי אינו יכול לערב דרך החלון שביניהם להוציא כלום לרבים דרך בית ישראל שכנו הפתוח למבוי אבל אם פתח ביניהם מותר (א) ויש מי שאוסר אף בפתח פתוח ביניהם:

ב מבוי שצדו אחר עכו"ם וצדו אחר ישראלים והיו חלונות פתוחים מחצרו לחצר של ישראל ועירבו כולם דרך חלונות אף על פי שנעשה באנשי בית אחד ומותרים להוציא ולהכניס דרך חלונות הרי אלו אסורים להשתמש במבוי דרך פתחים עד שיכרו מן העכו"ם:

שצא דיני בטול רשות לאותן ששכחו לערב • ובו ב סעיפים:

א בכל משפטי נישול לפי ששכח ולא עירב בחצרו כן הוא במבוי שאם שכחה חצר אחת ולא נשתתפה מבטלת רשותה לשאר בני המבוי אם הם לה (א) אף על פי שהם רבים שבני החצר בני מבוי חשובים כיחיד בחצ' וכבל משפטי ישראל בחצר עם העכו"ם כן הוא במבוי או בעיר שאין אסור לטלטל במבוי או בעיר המוקפת חומה (ב) עד שיהיו שתי חצרות של בתי ישראל בעיר אבל חצר אחת לא אפילו אם הרבה בתי' של ישראל פתוחים לתוכה והוא שתהא העיר מוקפ' חומה לדירה וסתם עיירות הן מוקפו' לדירה וסתם מבצרים אינם מוקפי' לדירה וכשיש שתי חצרות של בתי ישראל בעיר צריכי' לשכור מכל חצר וחצר של

אלא אם אין בו אלא ארבעה טפחים אינו אוסר על בני מבוי אפי' מבנים ומוציא נכלים וקרונות דרך המבוי כל היום שחפץ יותר באותו שפתוח לו מאחוריו לבדו שיש לו אויר והוי פתחו למבוי כבוו שאינו רגיל שאינו אוסר והוא ש"ש בבקעה או בקרפף יותר מסאתים אבל אם אין בו אלא סאתים קטן הוא ולא ניחא ליה ביה וישראל ש"ש לו פתח למבוי ופתח מאחוריו לקרקע ושכח ולא עירב אם הקרפף א יותר מסאתים אוסר לפי שאינו ראוי לו ואינו מסתלק מן המבוי אם הוקף יותר מסאתים אינו אוסר כיון שראוי לו ישש"ש שאומר דאדרבא אם הוקף לדירה אפילו ב"ת סאתים אוסר שכיון שתוקף לדירה אין בו אויר ואינו חפץ בו להסתלק בשבילו מן המבוי:

שצ מבוי שצדו אחר עכ"ום וצדו אחר ישראל • ובו ב סעיפים:

א מבוי שצדו אחר עכ"ום וצדו אחר ישראל ובית של ישראל אחר אצלו פתוח לו"ה ולא למבוי וחלון בינו לבין ישראל הדר במבוי אינו יכול לערב דרך החלון שביניהם להוציא כלום לרבים דרך בית ישראל שכנו הפתוח למבוי אבל אם פתח ביניהם מותר (א) ויש מי שאוסר אף בפתח פתוח ביניהם:

ב מבוי שצדו אחר עכו"ם וצדו אחר ישראלים והיו חלונות פתוחים מחצרו לחצר של ישראל ועירבו כולם דרך חלונות אף על פי שנעשה באנשי בית אחד ומותרים להוציא ולהכניס דרך חלונות הרי אלו אסורים להשתמש במבוי דרך פתחים עד שיכרו מן העכו"ם:

שצא דיני בטול רשות לאותן ששכחו לערב • ובו ב סעיפים:

א בכל משפטי נישול לפי ששכח ולא עירב בחצרו כן הוא במבוי שאם שכחה חצר אחת ולא נשתתפה מבטלת רשותה לשאר בני המבוי אם הם לה (א) אף על פי שהם רבים שבני החצר בני מבוי חשובים כיחיד בחצ' וכבל משפטי ישראל בחצר עם העכו"ם כן הוא במבוי או בעיר שאין אסור לטלטל במבוי או בעיר המוקפת חומה (ב) עד שיהיו שתי חצרות של בתי ישראל בעיר אבל חצר אחת לא אפילו אם הרבה בתי' של ישראל פתוחים לתוכה והוא שתהא העיר מוקפ' חומה לדירה וסתם עיירות הן מוקפו' לדירה וסתם מבצרים אינם מוקפי' לדירה וכשיש שתי חצרות של בתי ישראל בעיר צריכי' לשכור מכל חצר וחצר של

פרי חדש

סימן קס

נ"י פסוקי' עדיין לא עבה בחר תוי' סכתיב"ל ואחרי' סח אין לו לחתר ולכרך לגיחת דתרגלת הסברת היא לחקן וכלכתיתנה ולכן רבינו יחל' סכתב הוא מי מקרת אתרים ע"פ אי' יפה ירי קרי"ל ולא פת ביתחי' ערך לפני' ריך לפרים דפת ביתחי' ריל ולחתב כ' פסוקי רבו' דסיכו סלבה פסוק"ם כ"ל.

ולענין הלכה העיקר כדעת רבינו מפרי' ובמ"ם בחתר דפת פרים פיס קורת אחרי' בהלל ובמגילה פיסק ואין בכך כלום כלחר ברסות חפני הירתה לו חפני סמכ"ל ופסיקת סחינו חוזר ברחם חף ס"ב לחפרך לגרות חת הסלל ועי' דקרת הגילה ריל כי' יוחנן דלחר סחיב ס' חקיעות בפ' שיות בלי' יבא חוכיח דעת הרי"ף ורי"ם הגילה הבי' בלחן הקניב וחסיב פרבי"ת הגילה הבי' סי' ס"ס ולעת הרחים הגילה הסור בפי' הל' ב ועיין מ"ם בחרוחות הגכר ובלי"ם סיון סי' ס"ס:

יפ"ס דוחק:

ולגיכא לגירת בפ"ם הסחבר וקיבא ס נחת פסוקים דחסחב עגבת דקרת הקנת פסיקי' הת חס לי קר כלל גרין לחזור ולגיך ונכי"ח"ן כתב בשם ר"ת פ"ם הבסיק כין ברחת הרוחים לגיחוזו חקנכך כלו' ובי"ם הבת דלח הגיח הגרכה חסוס הבריחה חלת חסו' בלגר ציגר ד"ח חקנת פסוקי' הקחבר ראינו ב' פסוקי' ובי"ם ח"ם בלי' בשם הסוקי' ת' ובל בלח פלינו רבינו יחל' ורבינו חס' חלת בסקרת ב' הסוקי' הסבי' בקם לם פלבי לרבותח וכ ס כ אלח קרת שב"ם פסוקי' ובכתיב הסבחר ע' הסבי' הסוסב ובכת ח"ו הבסבי' על הסחבר ולא חגיב:

ס"ג. שעם כ' הסברות כחוכים בלי' ובסוברין סליק לחזור ולגרך

ס"ג. שעם הל' ודלח בחלגרם דרב בם הקנים עיבוגין ולגיב הגיגין סו מיחרת דלחרבי לעגר בשם רש"י ולגיב הים ברבי"ם חבלי ובכן חגבר הרחב"ם שם יחוכבות בשם רש"י:

ים עיבוגין על גיגיבו"ו בעיל בסתן סבב לרמב"ם בפרק ה' מהלכות עיבוגין ובגין בחה בגיחתי בעיל:

ח מבגם עיבוגין חב ובגבר בם בחחר הקר"ל לחין חבקלין הסות לבגים בלח עיבוגו בחבחר בסיגן בם לבחים ריב בלק הגר חר' ירוח' ובסבר לחו' לגיר הקר' ובכל בו בגיגבתי חגלת הלין בעיל בסיגן בם:

פרי חדש

סימן קס

נ"י פסוקי' עדיין לא עבה בחר תוי' סכתיב"ל ואחרי' סח אין לו לחתר ולכרך לגיחת דתרגלת הסברת היא לחקן וכלכתיתנה ולכן רבינו יחל' סכתב הוא מי מקרת אתרים ע"פ אי' יפה ירי קרי"ל ולא פת ביתחי' ערך לפני' ריך לפרים דפת ביתחי' ריל ולחתב כ' פסוקי רבו' דסיכו סלבה פסוק"ם כ"ל.

ולענין הלכה העיקר כדעת רבינו מפרי' ובמ"ם בחתר דפת פרים פיס קורת אחרי' בהלל ובמגילה פיסק ואין בכך כלום כלחר ברסות חפני הירתה לו חפני סמכ"ל ופסיקת סחינו חוזר ברחם חף ס"ב לחפרך לגרות חת הסלל ועי' דקרת הגילה ריל כי' יוחנן דלחר סחיב ס' חקיעות בפ' שיות בלי' יבא חוכיח דעת הרי"ף ורי"ם הגילה הבי' בלחן הקניב וחסיב פרבי"ת הגילה הבי' סי' ס"ס ולעת הרחים הגילה הסור בפי' הל' ב ועיין מ"ם בחרוחות הגכר ובלי"ם סיון סי' ס"ס:

יפ"ס דוחק:

ולגיכא לגירת בפ"ם הסחבר וקיבא ס נחת פסוקים דחסחב עגבת דקרת הקנת פסיקי' הת חס לי קר כלל גרין לחזור ולגיך ונכי"ח"ן כתב בשם ר"ת פ"ם הבסיק כין ברחת הרוחים לגיחוזו חקנכך כלו' ובי"ם הבת דלח הגיח הגרכה חסוס הבריחה חלת חסו' בלגר ציגר ד"ח חקנת פסוקי' הקחבר ראינו ב' פסוקי' ובי"ם ח"ם בלי' בשם הסוקי' ת' ובל בלח פלינו רבינו יחל' ורבינו חס' חלת בסקרת ב' הסוקי' הסבי' בקם לם פלבי לרבותח וכ ס כ אלח קרת שב"ם פסוקי' ובכתיב הסבחר ע' הסבי' הסוסב ובכת ח"ו הבסבי' על הסחבר ולא חגיב:

ס"ג. שעם כ' הסברות כחוכים בלי' ובסוברין סליק לחזור ולגרך

שצא א אפי' בשעת מלחמה. אלא ע"פ יועצי המדינה:
ב ישראלים הדריסו ט' מחקים לאסור לעלות בעיר ולילי שמפני שתילין לקטנו לבוא בכל עיר ועיר ורגיל לאסור מיד ל"ש ע"ל ל' ישראל ל"ש עכו"ם. עכו"ם ספ"ל

ואין מספיק בכמה שישכור משה העיר: הגה ויש אומרים דמותר לעלות להעיר ולהכניס לרשות העכו"ם אבל לעלות בחטוי יכול לסטור מן הסר שהרי דרך החטוי הוא של הסר ויכול לסלק כל העכו"ם מסם: (ריב"ם סימן תפ"ו) בכמה דברים אסורים בשר שאין הבתים שלו ואם אין לו רשות להשתמש בבתי בני העיר כלל א אפילו בשעת מלחמה אבל במקום שבל צרכי העיר אינם נעשים אלא על פי השר או המסונה שלו וראו ששכירות מהשר ההוא או משכירו ולקיטו מהני שהרי יש לו רשות להושיב אנשיו וכלי מלחמתו בבתי בני העיר בשעת מלחמה שלא כדעתם:

ג ב ישראלים הגרים בחצר יחידי בעיר של עכו"ם שהיא מוקפת חומה ועכרו יהודים אחרים דרך שם בשבת ונתאכסנו בחצר אחרת אינם אוסרים עליהם דאורח אינו אוסר ומותרים לטלטל בכל העיר: (ועיין לעיל סוף סי' ש"ע)

שצב דיני עירובין לעירי וכו' ח' סעיפים:

א (א) עיר שהיתה א קנין יחיד אפ' נעשית של רבים מעתחפים כולם שיתוף אחד ויטלטלו בכל הכרמלה וכן אם היתה של רבים ויש לה פתח אחד משתתפי כולם שיתוף אחד אבל אם היתה של רבים (ב) ויש לה שני פתחים שהעם נכנסים בזה ויוצאים בזה אפ' נעשה של יחיד ב אין מערבין את כולה אלא מניחין מסמנה מקום אחד אפילו חצר אחת ובית אחד ומשתתפין השאר ויהיו אותם המשתתפים כולם מותרים בכל העיר ג ודבר זה משום היכר הוא כדי שיודעו שהעירוב התיר להם לטלטל בכל העיר זה שרבים בוקעים בה שהרי המקום שנשאר לא נשתתף עמהם אין מטלטלין בו אלא אלו לעצמן ואלו לעצמן ואם רצו לערב מבוי מבוי בפני עצמו כל שכן רמהנ' דאין שיור גדול כ"ה:

הגה ד ולריך שיעשו כיוצים מנוסים על פני מסתויין אם הוא רחב עשר לעמה וביותר מי' לריך לרחב סתם: (עור)

ב ב עיר של רבים שיש לו פתח אחד וכולם בסקום אחר מערבין את כולה ואינה צריכה שיור ה שאין הכולם שבחומה חשוב כפתח ואפי' התמיד הרבה כולמו זה בצד זה ער רוחב עשרה לא חשיב כפתח ואם יש לה שתי פתחים ויש ו אשפה לפני אחר מהם כאלו אין שם אלא פתח אחד:

ג הבתים שמניחים אותם שיור אף על פי שאינם פתוחים לעיר אלא אחוריה לעיר ופניה לחוץ ואפ' הוא (רק נגיח אחד אחי') בית הבקר ארבית הבהן שאינם צריכי לערב עושי' אותם שיור ומערבין את השאר:

ד ח עיר שנשתתפו כל יושביה חוץ ממבוי אחד הרי זה אוסר על כולם ואם בנו ז מצבה על פתח המבוי אינו אוסר עליהם לפיכך עיר שהיתה קנין יחיד אפילו נעשית של רבים ח (ג) אין מערבין אותה ט לחצאין אלא או כולה או מבוי ומבוי וכולה כל מבוי ומבוי (ד) מצבה על פתחו אם רצה לחלוק רשותו מהם כדי שלא יאסור על שאר המבואות:

ה ט בכמה דברים אסורים שאין מערבין אותה לחצאין בעיר מוקפת חומה גבוה עשרה טפחים ויש לה דלתות אבל אם לא היתה העיר כולו מוכשרת כמחיצות ובאו להכשיר חציה ולערבה הרשו' ביחד:

ו זה שאמרנו שאין מערבין אותה לחצאין היינו לומר שאין לחי ויקורת מועיל לפלקם זה מזה אבל בפס ארבעה או בשני פסים שני משתויין נחלקים אלו מאלו ומערבין לחצאין ואם הוא רחב מעשר אמות עושה צורת פתח:

הגה לו יעשה מחילה בגובה עשרה לפתח מבולו (עור) י"ל הא העיר של יחיד אסור לחלק ביינו ז ולהיה מלאי הסניכם צריכים לילך לר"ה סר סנהוכם אבל לרחבה אלו יוצאים בעיר זה ואלו יוצאים בעיר זה ואין לסם הרגל זה על מערבין לחצאין ומשתתף תיקון ביוצים כמו מתחתר לעיל סימן תס"ג דער עשרה מהני יא אם לא קורה מיעשרה טורת הפתח: (הגהות מיימוני' פ"ב מהלכות עירובין והרא"ש והטור)

ח ל עיר של רבים ונתמעטה ונשארה על חמשים רוחים אינה צריכה שיור:

ט להמוכה בשיתוף לכל בני העיר אם עירבו כולם עירוב אחד אינו צריך לחודיעם שזכות הוא להם ודין מי ששכח ולא נשתתף עם בני העיר או מי שהלך לשבות בעיר אחרת או עכו"ם שהיה עמהם בעיר דין הכל כדינה בחצר ומבוי:

שצב דיני

ל"ב וכן כתב הרשב"ם בתשובה ס"ס נפ"ב מה"ע וס"ס ל"ל:
ל המגה הרמבין גם נמסקנות הרמב"ם כפי מה שביארתי בסימן מ"ס סנר ו' ומ"ס ודינו ריה הסייבי' לדין זה עיין בפ' מסדר הקלר הכנסת דף ס' בגמרת בפירושו מס' ל"ס בגמרת גם מהגיה דוב נתון בסס ס' מהגיה דמהולל ומס גם בעבודת דוכי ויון ל"ס ס' בשובות דבני קקינתי ל"הגיה ס"ס מה"ע מסה דעניד דקה גם (יפי לנפני) מלים בס"ס ובכן כתב רמ"ל ומכן מסתמא מלבון רמב"ם בגיאור מהוסמו ולא ל"ה לרבי יהודה מבריסה דרבי אבודה ובגמרת מס ס' ל כרמב"ם בפרק ס' מהלכות מיומן ל"מס

פרי חדש

סימן קס

מבוא סכיה מוכיחין מן מעבר סיון מבמר ס' כיבר מבוכין מדין דעמיב מגלה ומבוכן בכלים ומה לה מחה מיניות בין לבוכה עני ל"ל כיון מסמיק מחר כרמוחו מבמלו מן מקרקע מוכר ומבוכן מחמ"י מלה בסמיק מלה בסמלקה ומחולק הסיב מחין בירוכלמי מסם מיקר הכלמם כרמה מחבוכן ומחמ"ב כונפ דלה המבוכן מחיק מסמיק ל"ל ס' מרוב ל' ס' מוכפת ל"ב נכה ומהי כמיקה בוחה הסמכה לענין מם מחם בוכן מל מום דבר ומם ס"ב כדי ביכו' בסמיק' נכה מבוכי לוחם נדסה ומבוכן לבוכן מסם מחמ' ומחמ"ב בוכם מינו מנין לבמן דכה בגיבם מיה בוכי המונה מחמ' לם הסמיק בדיבור לה גרוב מסול כרוב קול כרוב מלה בוחה הסמיק וכבר מחבר בסיל ס"ה לענין לם סמה כדי לבוכר לם כולם מוכי לבחם בם יבו לבוכי בכחם מקה ומסיל דמבון בגמיב מובלה מיכם לה בדבוכי בם ולה כדבוכי בם ומובלמי מ"ם מיהם מבמיב מבוכה מבוכה מבוכה

שצג (א) ואם שכחו לא עירב. פי' כ"מ דעלמא ולא כמ"ש: (ב) יהא זה עירוב. פי' בשבת: (ג) ולמחר ואחר

שצד א בשור כתוב על אותו פת וכתב כ"י לאו דוקא דה"מ אם אומר על פת כ"ל דהטה מן המובחר על אותו פת להוציא ל' ועכ"ד כי' כבר מצוה ביום מצוה אחרית את כ"מ ד' דיש לאכול העירוב ל"ל דהייטו לבטוא עליו והוא זה קי' כתן דתרוויהו חדא דעירוב מיקרי כ"ל ותו ל"ל לדברי הטור מן הגמר' ר' אסי ת"ש ב"ש: (ר) ת"ש ב"ש ס"ל דיוקא זו ק"ל דפרכי גם במה מדליקין ל' הא טעמא קשיא אחרת ב' ל"ל ב"ש מס תשיבה עם ל"ל ב"ש מס תשיבה לא תמר ל' מערבין לא קשי' כאן כ"ל לא אמרי לא אמרי אלא אמרי לא אמרי ריש בקיבל נע"ש ריש מיירי בקיבל ספק שבת בזה אסור אלא מבני' דהייטו קבלת קבלת שבת קרינן קודם שבת ומיירי קודם קבלת שבת מיירי ספק בזה דהא אמרינן לת הקיבל ע"ל: (ה) אבל אם אמרו דבולי אחי לא מקרינן מבני' עירוב מקלתו יום ומעמלה ומקלתו לילה אין אבל ל"ל בשבת: (ו) ויבלבטוא עליו בתחרית העבס אעכיר חדא תלוה בעבה אחרת: (ז) ואבד כתוב אם מלא בעור בין בעיר בין בדבה ל"ל בין בעיר בין בדבה אבל מיבול לבטלנו ולפתות מלא מה בידו כ"ה כיון שמלאנו מבינן ליה בידו אבל בכמלא בשבת אי אפשר מיבול להביאו ע"ל ל"ל אלו עירוב עכ"ל ל"ל בזה אין איסור אלא מדרבנן דהא אדם ל"ל ולכל עירוב קוכה ב"ה מלה לא גזרו עליו ב"ה ל"ל אחר זה דוק' במלאכ' דהמלאכים לא הביא בחמת מלה לעור. וכתב ב"י דטעמו מכח זה דכל מלוה לא גזרו עליו ב"ה בתחומין ולא בחצירות אלא דקבה על הטור שהרי בסי' ח' כתב בסי' דבר דלא גזרו עליו ב"ה מתילה ה"ה כאן בחצירות שהרי ג' מלוה הוא כ"מ ב' סי' שלא בסי' ל"ל ותו ל"ל ס' ועל"ל ס' (ג) אל"כ עשה מלאכה נמור". אבל בחלאכה דרבנן לא גזרו עליו ב"ה בדבר מלו' אם דוקא לענין קניית עירוב ב"ה ודי בזה שהוא לבטל לעניל בזה אם סהוכחנו בסי' אם ל"ו דאין ליתן עירוב בחצירות בחקאם שאסור לטלטלו אין שייך להקל בסבילו זה ולומר דמן התורה יכול ליטלו אבל אם ל"ל העירוב חבבי בלו כל החצירות מייכים לאותו בית חה ל"ל כל הבבה דהא בנפרץ בשבת אוסר אע"ג דהיה רחוי ב"ה ואל"כ כיון

שצה (א) מצוה לחזור אחר שתופי מבואות וסברך עליו ע"ל מצוה עירוב ואומר בזה השיתוף יהיה מותר לכל בני המבוי להוציא ולהכניס מחצירות לבמוי א (ומהם לבתים) (ב' בסם מבולי לקט) בשבת אימתי מברך עליו בשעה שמקבץ אותו מבני המבוי (ב) כגם ואם נבו אותו לבם עירוב ומכתו ולא ברמו עליו הוי עירוב כי אין מברכה מעכבת ב עמסי' מס"ו:

שצו א ולאחר יאחר על אותה הפת. (טור) ול"ל מעמו מפני מהם יקח פת אחר יאסר לאכול מני לאחר קול' אחד ל' יום שבת: כ"כ הא"מ פ"ו בשם הרמ"ה דהא בתרומה שהיא מסקן מעמה וכן אין מערבין ה"מ הרא"מ ס"ל דכל מלין חוק לאחרת בעבדו בסר אחפי לא היה לו חוקת בחצרות ע"ב ופ"ע דכל: זה בבע"ת אכל בע"ח כ"ע מודו לאמרבין ב"ה בא"מ סימן ת"ת ול"ל מוכח דאפילו לא היה לו חוקת בחצרות בסר ואפ"ע דמסקן הולך נגע עפי' וגם בעירוכי חצירות בעי' מעמה הרמוה מבע' (רמב"ם ספ"ח) עסי' תי"ו: ב מלאכה נמורה. אבל דבר שאות המוס שבו לא גזרו עליו לפי שלוך שלוך (מ"מ ספ"ח) עסי' ת"ש וסי' ס"ע"ס"ע וסי' ס"ל"ס והעור ס"ל דגזרו עליו מוס דאיחזי בסותר לאכל שבתב להמו בתגדל שהוא לבנים מסוררים וכו' בשבת אינו עירוב וזה אינו אלא מוס מוקלה כ"ז שהתו' ומ"ל ע"ל לתם אחב בי"ם ה"ו עירוב מפני שיכול לסחבו ולעלו להא פסק לקמן סימן תקי"ח דאסור לסותרו ע"ל: ול"ל דהעור ס"ל כ"מ"ם הרדכי והתו' דאיחר לעלעל שלבני לעורך אוכל בשבת כמ"ם רע"ל ס"ל תקי"ם ות"ל לעורך עירוב נמי שרי ובסימן תקי"ח מיירי אלא היה צריך לאכול הפירות ע"ם וכ"ל כ"מ"ם וע"ל סימן תקי"ם ס"ג: ואם אלא התפתח בשבת בתקום שיכול להביאו בלא מלאכה לתוריים הוי עירוב אף על פי שאלא היה בידו ב"ה כיון שמלאו הוא שמלאנו חבבי' לי' מלאו הוא בידו (טור ותו') :

שצח א ומהם לבתים אף על גב דבכל מיירי בשתופי מבואות מ"מ הא סומכין על שתוף בתקום עירוב כמ"ם סי' ס"ו: ב עסמי' ס"ו והם"ם לא ע"ם בס"ם: אלו והוא

או בשעה שמזמרה להם (מנור ומזמני לקט)

תלכות

(א) מצוה לחזור כו'. דלא יכא לדי איסור טלטול: (ב) או בשעה שמזמנה להם. בעור כתוב בשעה שמקבץ אותו מבני המבוי אלא אי בשעה שאינו מקבץ אלא אי מזמנה לבולם וקל"ל דא"כ מאי ות' בשעה שמקבץ או בשעה שהוא מזמנה וכ"ל דהעור מיירי בשעה דרך מקבץ אלא שעל שעת הברכה נקט תרי נוסחי שעות בשעה שמקבץ או בשעה שהוא מזמנה לבולם דאם בשעה שמזמנה לבולם אין שייך אלא